Poštarina plaćena u gotovom

GORE SRCA

Živjeti unutrašnjim životom, to je naša dužnost i naše plemenito pravo. To je jedina prava ambicija naše duše. To od nas traži naša vjera.
TISSOT
francuski pisac duhovnog života

VJERSKI LIST

GOD. II. ZAGREB, 30. STUDENOGA 1947. BROJ 19.

† o. Dr. JEROLIM MILETA
BISKUP

Kod završetka redakcije ovog broja, stigla je u Zagreb vijest, da je u nedjelju dne 23. studenoga o. g. u Šibeniku umro Preuzvišeni Gospodin o. Dr. JEROLIM MILETA, biskup šibenski i apostolski Administrator zadarski. Pokop je Preuzvišenog biskupa dr. J. Milete bio u četvrtak 27. XI.

O. Dr. JEROLIM MILETA je rođen 1871. godine u Šibeniku. 1887. godine je stupio u red franjevaca-konventualaca. Nauke je završio u Rimu, a onda je vršio razne dužnosti u svom redu. 1906. godine je pozvan u Rim i vršeći poslove svoga reda proputovao je skoro cijelu Evropu. Godine 1909. je od Sv. Oca imenovan savjetnikom sv. Kongregacije za obrede (Congregatio sacrorum rituum). Za vrijeme prvog svjetskog rata je boravio u Švicarskoj. Godine 1922. je imenovan biskupom u Šibeniku, a malo kasnije i Apostolskim administratorom onog dijela zadarske nadbiskupije, koji je pripao Jugoslaviji. Prošle godine je — uz veliko sudjelovanje svećenstva i vjernika — svečano proslavljena 25-godišnjica neumornog i plodnog biskupovanja Preuzvišenog dr. Jerolima Milete. Nad teškim gubitkom uzornog biskupa i dobrog oca svojih biskupija izrazuje uredništvo našeg lista saučešće svećenstvu i vjernicima šibenske i zadarske biskupije, a isto tako izrazuje saučešće o. o. Konventualcima i našem katoličkom Episkopatu, koji u o. dr. Jerolimu Mileti gubi svog uglednog i vrijednog člana.

Pokoj vječni daruj Mu Gospode!

NAŠ LIST

S ovim brojem počinje se list »Gore srca« tiskati i uredjivati u Zagrebu.

List je nastao početkom travnja 1946. na zapadu — u Trstu, zbog kojeg je grada bilo toliko diplomatske borbe. Pet mjeseci kasnije prešao je na Rijeku, koja je napokon postala definitivno hrvatska i jugoslavenska, te će se u skoroj budućnosti razviti u veliko gospodarsko i kulturno središte.

Napokon se pomaknuo naš list »Gore srca« u samo središte Hrvatske, odakle može od sada u još većoj mjeri vršiti zadaću hrvatskog vjerskog lista.

Nakon što se to naše glasilo raširilo samo od sebe, bez ikakve reklame, više manje u sve hrvatske krajeve, ono se nada, da će se iz bijelog Zagreba proširiti takodjer onamo, gdje je to još potrebno.

Izdavanje lista »Gore srca« prepustilo je Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda u Pazinu našem Hrvatskom književnom društvu sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu. Ovo naše društvo u Zagrebu uložit će sve sile, da naše glasilo ostane na dostojnoj visini, te da bude sve bolje i bolje uredjivano.

Pa kad bi nas netko i zapitao, kako ćete i što ćete sada u srcu Hrvatstva, mi bi smo mu odgovorili, nastavit ćemo u istom duhu i smjeru, kako je to i do sada bilo. Mi smo naime promijenili mjesto izlaženja, no naš smjer i naš put je isti, točno oznašen i nepromjenljiv.

Cilj naime našega nastojanja i rada jest slijediti Isusa Krista, koji nam je svojim životom dao primjer, a svojom naukom pokazao smjernice za sve naše mišljenje, vladanje i rad.

No, put, koji nam je Isus pokazao jest put ljubavi prema Bogu i bližnjemu. To je naime glavna nauka Isusova i glavni sadržaj cijeloga Kršćanstva. To je i glavna sila, koja nas pokreće. Slava Božja i dobro bližnjega. A bližnji nam je svaki čovjek. Zato u riječniku pravoga kršćanina ni nema mjesta riječima: neprijateljstvo i mržnja.

Sv. Jeronim nas izvješćuje, da je sv. Ivan evandjelista, miljenik Isusov pod stare dane, kad je obnemogao, propovjedao samo: »Djećice, ljubite se medjusobno«. Prvi su puta rekli kad su ga čuli: »vrlo lijepa pouka«. Drugi puta su kazali »dobra stvar, vrijedno ju je opetovati«. Treći puta su mislili: »po svoj prilici je starac zaboravio, što je prije kazao«. A kad je to govorio četvrti, peti, sedmi puta i uvijek, onda su ga pitali, zašto ponavlja uvijek isto, on je odgovorio: »Činim to zato, jer je to Gospodin Isus Krist zapovijedio; ako to činite, da jedan drugoga ljubite, to je dosta«.

To eto i nas vodi, u našem radu, jer nam to Gospodin Isus Krist zapovijeda, koji je Učitelj kršćana. Svijetlost naroda i Spasitelj svijeta (K 2, 32; Mat. 23, 10; Iv. 3, 17).

ĆIRILOMETODSKI KONGRES U VELEHRADU

Dne 11. i 12. rujna o. g. održavao se u Velehradu u Moravskoj sastanak užega kruga suradnika Ćirilometodskog kongresa. Povod za ovaj sastanak bila je u prvom redu uspomena na 40-godišnjicu održavanja I. velehradskog Ćirilometodskog kongresa g. 1907., a u drugu ruku nakon posljednjeg kongresa, održana g. 1936., poslije kojega su se u svijetu zbivali toliki potresni događaji, uslijed kojih su mnoga plemenita nastojanja bila sasvim potisnuta u pozadinu i onemogućena u djelovanju, osjetila se također živa potreba ponovnog povezivanja slavenskih naroda na temelju ćirilometodske ideologije, koja po svom slavenskom obilježju, združenom s kršćanskim univerzalizmom, pruža najprikladniju podlogu za međusobno zbližavanje i povezivanje slavenskih naroda u vjerskom životu.

Ovaj sastanak nije bio ni po svom programu ni po broju učesnika zamišljen kao pravi kongres, nego je to bio samo sastanak užega kruga saradnika oko upriličavanja velehradskih kongresa, gdje su se u glavnom imali posavjetovati o tom, da se nastavi s održavanjem ćirilometodskih kongresa u novoj poratnoj orijentaciji svijeta, a napose slavenskih naroda. Na sastanku je sudjelovalo oko 70 učesnika, većinom dakako iz same Čehoslovačke Republike, jer saobraćajne prilike još nisu u tolikoj mjeri normalizirane, da bi bez poteškoća bio omogućen dolazak učesnika iz svih slavenskih zemalja. Među učesnicima bilo je i nekoliko visokih predstavnika crkvene hierarhije, kao apost. administrator i posveć. biskup iz Olomuca, apost. administrator dr. Ambrozije Lazik iz Trnave, posvećeni biskup koadjutor istočno-slavenskog obreda dr. Hopko iz Prešova; te Hrvat benediktinac o. Martin Kirigin iz opatije Emaus u Pragu. Izvan Čehoslovačke bilo je omogućeno prisustvovanje tome sastanku i trojici izaslanika iz Jugoslavije, i to iz Hrvatske: Dr. Janko Oberški, red. sveuč. prof. bogosl. fakulteta u Zagrebu, Makso Peloza profesor gimnazije dječačkog sjemeništa u Pazinu, i Vladimir Stanišić bogoslov iz Istre. Svi su žalili, što nije bio prisutan glavni pobornik velehradskih kongresa sveučilišni profesor i prelat dr. Fran Grivec iz Ljubljane, koji je naknadno dobio potrebne putne isprave, da može dne 29. IX. o. g. otputovati u Čehoslovačku na savjetovanje s bogoslovskim stručnjacima o pitanju upriličivanja budućega velehradskoga kongresa.

Program ovogodišnjeg jubilarnog sastanka u Velehradu bio je ovaj:

Dne 10. IX. u 18 sati sastali su se učesnici kod kapelice »Ćirilke« i odanle u svečanoj procesiji uz pratnju glazbe i pjevanje ćirilometodske himne ušli u velehradsku baziliku sv. Ćirila i Metoda, koja je nakon rata krasno obnovljena. Tu je održana pobožnost zaziva Duha Svetoga. Nakon večere u »Stojanovu« održao je pozdravno slovo glavni tajnik Apostolata sv. Ćirila i etoda, prelat dr. Fr. Jemelka, koji je napose oslovio učesnike iz Hrvatske, na koji je pozdrav uzvratio dr. J. Oberški, naglasivši s naročitim zadovoljstvom, što se nakon prohujalih burnih vremena prisustvovanjem ovom sastanku počinju obnavljati prekinute veze sa slavenskim pobornicima ćirilometodske ideje.

U četvrtak dne 11. IX. otpočeo je program s biskupskom sv. Misom zadušnicom za sve pokojne učesnike i suradnike velehradskih kongresa, na svršetku koje je posveć. biskup dr. Hopko održao opijelo po istočnom obredu (panihidu). Po tom su slijedila ova predavanja:

Dr. Fr. Grivec: De sanctitate Cyrilli et Methodii (o svetosti Ćirila i Metodija), koje je radi otsutnosti predavača pročitao dr. J. Oberški. U tom predavanju izložena je misao, kako pojam herojčkih svetačkih kreposti sv. braće dolazi do izražaja također u trudu iznašašća slavenskih slova i priredbi slavenskog prijevoda sv. Pisma, te u nazivu »filozofa«, koji prema poimanju tadašnje terminologije na istoku ne označuje samo u teoretskom smislu čovjeka ljubitelja mudrosti, nego u osobitom odličnom smislu ljubitelja božanske mudrosti, koji svoj život usklađuje s božanskim istinama objavljene vjere.

Drugo predavanje održao je o. Dr. A. Prešern D. I. o značenju velehradskih ćirilometodskih kongresa. On je istaknuo, kako su velehradski kongresi mnogo doprinijeli tome, da se vjera više ne shvaća samo kao teoretsko-dogmatički sustav, nego kao intenzivni praktički život s Bogom prema načelima vjere. Osobito je važno, što se najveća nastoji djelovati na zbliženje primjerom djelotvorne ljubavi među slavenskom braćom istočne odijeljene Crkve, uzdižući se iznad svih političkih momenata.

Treće predavanje održao je dr. Boh. Spačil D. I. profesor Orijentalnog Instituta u Rimu, o temi: Da li su velehradski kongresi imali kakvih stvarnih plodova? Predavač je utvrdio znatan napredak u nastojanju pomirljivog raspravljanja o pitanjima zbliženja slovenskih crkvi, zatim uspjeh eliminiranja političkih elemenata u tom nastojanju, te je napokon upozorio na to, da su ti kongresi dali snažan poticaj za obnovu jačega vjerskoga života među slavenskim kršćanskim vjernicima, a žarištem toga poticaja jest velehradsko svetište, kao historijsko središte djelovanja svete braće.

Četvrto predavanje održao je prorektor Palackijevog sveučilišta u Olomucu, dr. Fr. Cinek o temi: Značenje Velehrada u ćirilometodskom pokretu. On je dokumentarno na temelju arheoloških nalaza i historijski utvrđenih činjenica izložio, ka-

(Nastavak na str. 3.)

GORE SRCA

Razmatranje

Ono, što nas osobito privlači kod mnogih svetaca, što na nas djeluje osobitom snagom, što u nama potkrepljuje Milost, što nam daje snage u danima naše mlakosti, to je, što su sveci, kao Franjo Asiški, Filip Neri, Ignacije, Vinko Paulski i mnogi drugi znali biti drugi Krist.

Biti drugi Krist, to je lozinka apostola Pavla, a to je i **lozinka svih** svetaca, pa neka bude i česti predmet našeg nedjeljnog **razmatranja**, kad čitamo, prema običaju, Sveto Pismo.

»Vi ste na svijetu, ali ne pripadate ovom svijetu!« — kazao je Spasitelj. Nastojmo barem dijelom shvatiti ovu poruku. Iz molitve možemo crpsti najveću snagu za ovu spoznaju. To je ono čarobno vrelo, koje nikad ne smije presušiti, a najmanje u vršenju djelotvornog apostolata, jer je molitva mnogostruka, kao što je na pr. Oče naš. Nasljedujmo Oče naš, ispunjujmo ga i molimo ga uzdignutim srcem, pa će nam mnoge tjeskobe biti jednom na utjehu.

Sveci su genijci akcije, a ta se akcija sastoji iz dva vida. Jedan je djelotvoran pun ljubavi, dok je drugi pun kontemplativnog života i molitve gotovo samo za druge ili prvenstveno za druge. Ovu njihovu akciju opažamo u njihovu djelovanju mnogostruko. Ostvarenje onog Božjeg na zemlji jedino je moguće općinstvom velike duhovnosti kroz koju mora neprestano prosijavati ljubav, onakva o kojoj govori apostol Pavao u slavnoj poslanici Korinćanima (1. gl. 13.).

Pjesnik Claudel jednom je opravdano uskliknuo: »Vi koji vidite i koji ste u svijetlu, što ste učinili da i drugi vide?« — Katarina Mansfield ovako je molila: »Gospode, učini, da budemo kao kristal, da bi Tvoja svjetlost mogla kroza me sjati!«

Katarina Mansfield rano je umrla, ali je smireno završila svoj patnički život u najljepšim godinama, slavna kao pisac u engleskoj književnosti, ali manje poznata, kao heroj priznanja kršćanske istine.

Vršenje se apostolata izražava u nepokolebljivoj vjeri u Providnost. Budimo apostoli vjere u Providnost, budimo rušioci očaja, a propovjednici vjere u čovjeka, koji je borac za pravdu i istinu.

Budimo djeca Božja, pa, ako se On brine za vrapce ili ljiljane poljske kako se On ne bi brinuo za neumrle duše! Za ovo je također potrebna vjera, ali otpornija nego li je stanac kamen, nego li je granit, koji u spomenicima odolijeva stoljećima. To je jedinstveni izvor shvaćanja uzvišenosti apostolata. Čitajmo živote svetaca. Možda ćemo baš prigodom čitanja otkriti barem česticu one istine, koja je vodila svece, možda će nas sve to nadahnuti, a sigurno, ako nas nadahne, onda će nas i preporoditi za apostolat.

Geniji akcije! To su sveci! Kako je čudna i teška Njegova nauka, ali isto tako, koliko utjehe ona donosi onima koji su posjednici svijetla. Nemojte biti škrti, ponovite s pjesnikom, kad primite darove svjetlosti: »Kuda koracam, hoću da bacam snopove zlatne svijetlosti!« (Poljak).

Crkvena godina

Današnjom nedjeljom počinje nova crkvena godina. Naša se zemlja kreće oko sunca i prema tome se njezino kretanje zove sunčana godina. A od toga kretanja nastaju sad kraći, sad dulji dani; sad studeniji, a sad topliji, pa se prema tomu sunčana godina dijeli na četiri godišnje doba: proljeće, ljeto, jesen i zima.

Tako se i naš cijeli crkveni život okreće oko svoga nebeskoga sunca Isusa Krista, pa se to okretanje zove crkvena godina. Kao što se sunčana godina po tom okretanju dijeli u različna godišnja doba, tako se i crkvena godina po svom okretanju oko Isusa i spominjanja događaja iz Njegova života dijeli na svoja gočišnja doba, a to je božićno, uskrsno i duhovsko doba.

Božićno doba počinje prvom adventskom nedjeljom, a završava nedjeljom Sedamdesetnicom. U to doba Crkva nas najprije sjeća, kako su u Starom. Zavjetu očekivali Mesiju i za njim čeznuli, i pripravljali se na Njegov dolazak. Dok nije došao t. j. rodio se u Betlehemskoj štalici. Zato je u tom razdoblju najvažniji dan blagdan **Rođenja Isusova ili Božić**, na koji i mi treba da se pripravljamo osobito molitvom i pokorom za svoje grijehe i za Njim čeznemo, jer je taj blagdan najveće veselje za kršćansku dušu baš zbog oncga što je i anđeo naglasio prigodom rođenja Isusova: »Ja vam navješćujem veliko veselje: rodio se Krist, Spasitelj svijeta«.

U to doba dolaze još blagdani: **Obrezovanje**, kad je Spasitelj prvi puta prolio svoju krv za nas, a taj je dan ujedno i Njegov imendan i početak je sunčane godine, a zatim objavljenje poganima: **Sveta Tri Kralja** (Bogojavljenje).

Četrdeseti dan nakon rođenja Isusova, poniješe Ga Josip i Marija u hram, da ga po zakonu židovskomu nebeskomu Ocu prikažu i za Nj doprinesu žrtvene darove. Zato se taj dan i zove **Prikazanje Isusovo u hramu** ili pučki **Svijetlo Marijino ili Svijećnica**. Time je to doba završeno. Ovo je **doba Boga Oca**, koji se tako lijepo pobrinuo za nas, da nam je poslao svoga Sina, koji će nas poučiti i spasiti.

Drugo je doba uskrsno. Počinje s nedjeljom Sedmadesetnicom. To je doba pokore. Zato se počinje pepeljenjem i riječima: »Sjeti se čovječe, da si prah i da ćeš se u prah preobratiti«. U to se doba Crkva sjeća muka i patnja Isusovih, te konačno Njegove smrti na križu na **Veliki Petak**. Nas poziviJe da mislimo na pokoru za grijehe i na smrt i sud pred vječnim Sucem. Vjernici poravnavaju svoje grijehe u sv. Ispovijedi i u Pričesti se sjedinjuju s Isusom. A onda nakon toga nastaje veselje, jer je Isus uskrsnuo od mrtvih i nas podigao na novi život svojim uskrsnućem. Zato je **Uskrs najveći blagdan toga doba.** Četrdeseti dan poslije Uskrsnuća jest Uzašašće t. j. Isus uzlazi na nebo, da i naše misli i čežnje za sobom povuče iz ove tužne doline. Ovo je **doba Boga Sina**, koji nas je na križu otkupio i spasio.

Uskrsom počinje **duhovsko doba** u Crkvi. Isus nas je otkupio, a sada nas posvećuje svojim naukom, svetom Misom, primanjem svojih sakramenata i blagoslovima. A svime time ravna pomoć Duha Svetoga. Ovo je **doba Duha Svetoga**, koji Crkvu Isusovu uzdržava, čuva, vodi i milosti, Spasiteljem zaslužene, dijeli. Najveći blagdan ovoga doba jest vrhunac crkvene godine, a to je **Presveto Trojstvo.** Zatim dolazi **Tijelovo**, kad Krist prolazi u triumfu ulicama, kao Onaj, koji je najveće i najsjajnije djelo dovršio t. j. djelo otkupljenja čovječanstva. Ovo doba svršava sa Adventom.

Crkvena godina ima samo tri godišnje doba, jer su u Bogu samo tri osobe, kojima se u crkvenoj godini neprestano iskazuje čast i slava i zato se svi bogoslužni čini čine u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.

NEDJELJNE MISLI

PRVA ADVENTSKA NEDJELJA

(Dne 30. studenoga).

Današnja sv. Misa počinje riječima psalma, u kojima se izražava veliko pouzdanje u Boga. »Ne će se nitko smesti, tko čeka Tebe«.

U poslanici (Rimljanima) sjeća nas sv. Pavao, da se približava naše spasenje rođendan Sina Božjega. Za taj veliki dan treba da se dostojno spremimo. Odbacimo djela tame: proždrljivost, pijanstvo, putenost, nečistoću, svađu i zavist, a obucimo se u Gospodina Isusa Krista, t. j. živimo po Duhu i zapovijedi Njegovoj.

Ovu pripravu za dolazak Gospodnji (Advent) obavit ćemo najbolje, ako se u Adventu valjano ispovijedimo i pričestimo. Sveto Evanđelje (po Luki, 21, 25-23) govori o Sudnjem danu. Znakovi Sudnjeg dana jesu: bit će znamenja (znatne promjene) na suncu, mjesecu i zvijezdama, Sile će se nebeske pokrenuti, t. j. zakoni, koji vladaju svemirom, pobrkat će se. Na zemlji će nastati potresi, da će se gore rušiti i radi toga nastat će silna buka mora i valova. Među narodima će nastati velika tjeskoba. Ljudi će umirati od straha i čekanja, šta će se zbiti. Tada će doći Sin Čovječji na oblaku s velikom silom i slavom i sudit će svim ljućima. — Iza opisa ovih strahota, tješi nas Evanđelje dalje, kad kaže: kad se ovo počne događati, znajte, da je blizu kraljevstvo Božje, i da se približava otkupljenje vaše. Sudnji dan je strah i trepet zlima, a dan uskrsnuća, spasa i sreće dobrima. Živimo tako, da svaki dan budemo spremni, da ga bez straha dočekamo. Sađa se u Adventu valjano ispovijedimo i dostojno pričestimo, da se tako pripravimo za dolazak Isusov po Božiću, a ako je Njegova volja i za naš Sudnji dan.

U zadnjoj molitvi molimo sa Svetom Crkvom: »Daj da primimo, Gospodine milosrđe Tvoje usred hrama Tvojega da se dostojnim poštovanjem pripravimo na skore blagdane otkupljenja našega. Po Kristu Gospodinu našem. Amen«.

U POČAST SV. TEREZIJE OD MALOG ISUSA

Svečanosti, koje se obavljaju po cijeloj Francuskoj u čast svete Terezije od Malog Isusa, bile su najsvečanije u samom Parizu od 23. do 28. prošlog mjeseca, kad u srce Francuske stignu zemni ostaci sv. Terezije od Malog Isusa, koji putuju po cijeloj Francuskoj. Sveta Terezija od Malog Isusa vrlo je omiljela ne samo u Francuskoj, nego i po cijelom svijetu, Poznata je i kao pisac, njezin Dnevnik i mnogo njezinih pjesama prevedeno je i na hrvatski jezik. Suvremena duša u njenom životu, a i u njenom zagovoru može naći mnogo prave i istinske utjehe.

ZA PROGLAŠENJE DOGME

Naćbiskup Amigo u Soutwarku (u Engleskoj) poći će doskora u Rim i predati Papi veliki broj molbi, kojima vjernici, samostani i ostale vjerske zajednice mole, da se proglasi dogma (vjerska istina) o Uznesenju Bl. Djevice. Tom prigodom izručit će Sv. Ocu izvještaj o svojoj biskupiji.

Svaki biskup naime mora svakih pet godina predati Papi izvještaj o prilikama u svojoj biskupiji.

PODLISTAK

»Razum« kod životinja

Jednom sam se zgodom u školi od srca nasmijao, a nasmijala su se i sva djeca. Pitao sam jednu djevojčicu ono pitanje iz katekizma: »Koji je najplemenitiji Božji stvor na zemlji?« Mala je u brzini odgovorila: »Najplemenitiji Božji stvor na zemlji je konj«. Smijeha dosta, ali i dosta plača za tu djevojčicu. Uspjelo mi je smiriti, tada znala je odgovoriti: »Najplemenitiji Božji stvor na zemlji je čovjek«. No to je dalo povoda, da sam se s djecom upustio u razgovor o životinjama. Imadu li životinje razum? Ona je djevojčica mislila, da njihov konj kod kuće ipak imade razum. On je jako pametan. Neka su djeca iz građanskih obitelji pripovijedala, kako su njihovi psići kod kuće pametni. Protumačio sam im, kako neke životinje možemo svačemu naučiti, no to još nije razum. To je pametovanje. Na tom se temelju može životinje izvježbati u raznom »umijeću«. Morao sam im dakako pripovijedati, što sam još kao dijete vidio u cirkusu. Šta su sve izvodili konji, psi, lavovi, naročito majmuni. A morao sam pripovijedati i dalje o drugim životinjama. Učenjaci tvrde, da su »najpametnije« životinje na zemlji mravi.

O, taj život mrava! Oni imadu svoju državu. To je njihov mravinjak. Zasebna slobodna republika. Opskrbljuju se s hranom za zimu. Organizirali su ishranu svoje omladine, koja još ne može privrijediti hrane. Zato oni donose hranu lićinkama. Imadu i svoje stražare, koji paze na mravinjak. Kod njih postoji i opća vojna dužnost. Radni mravi su svi od reda vojnici. A vladaju se prema načelu starih Rimljana: »Ako želiš imati mir, a ti spremaj rat«. Ratom, dakle nastoje osigurati mir u svojoj državi. Doista su veoma zanimljivi. Da li mravi žive tako razumno, da li sve svoje planove provode razumno, unapred proračunano, na temelju razmišljanja i stvaranja razumnih sudova? To će nam objasniti jedan primjer.

Bit će, da je svaki između naših cij. čitatelja vidio, kako na stotine i stotine malih žutih mrava polazi na otpatke kruške ili šljive. To je mnoštvo koje polazi amo tamo. Svaki se malko nasiše slatkog soka, nahrani, a onda otkine svojim sitnim zubićom sitni komadić voća, i nosi u mravinjak, da njime nahrani ličinke. A putem će se ti mravi i »razgovarati«. Njihov se »razgovor« obavlja ticalima. Kratak je i jezgrovit, ne zadržavaju se dugo u ispraznim »riječima«, kao besposleni ljudi. Ponekada riječ, i mrav-radnik odlazi za svojim poslom.

Ipak bit će jamačno, da je mnogi između naših čitalaca zapazio u takvoj zgodi i čitavo razbojište. Na stotine uginulih mrava leži na tom putu. Što se dogodilo? Na putu se pojavio veliki crni mrav. On je iz druge države. I on je započeo rat, ne bi li osigurao mir u svojoj zemlji. Navalio je na svakoga žutog mrava, svojim ga je štipalicama uhvatio, ščepao, stisnuo mu zadak i usmrtio ga. Da li je to djelo, ili recimo nedjelo, razumno proračunano?

Moramo načiniti jedan pokus. Taj će nam sve ovo osvijetliti. Crnog ratnika treba uhvatiti i dobro oprati u vodi. Nakon toga moramo uhvatiti što više malih žutih njegovih neprijatelja, staviti ih u zatvorenu posudu, i njega zatvoriti s njima. Još je bolje, ako ih u posudi dobro miješamo. Kad je taj posao gotov, pustimo ih iz zatvora na slobodu. Mali će žuti krenuti prema svojem mravinjaku, a i veliki crni s njima. Jedva će možda ući u novu svoju postojbinu, jer su »gradska vrata« za njega tijesna, premalena. S novim će radnicima i ratnicima boraviti u miru, živjet će zajedno kao prava braća. S njima će i na posao i u borbu. Jednog će dana susresti svoga rođenog brata, i nemilo na njega navaliti. Zaklat će ga. Tako će učiniti i sa svakim drugim mravcem, koji nije iz njegove nove države. Čudno, zar ne?

U čemu je ova pojava i kako da je protumačimo? Mravi nemaju razuma. Sve rade prema svome nagonu. Neke

NI JEDAN HRVAT-KATOLIK NE PRO

i Crkvom

LITURGIJSKI KALENDAR

...JA, 30. STUDENOGA
...djelja **Adventa.** Ovom nedjeljom ...Advent, to jest vrijeme pripra- ...božićnu svetkovinu. Nedjelne i ...Mise služe se u ljubičastoj ...im Mise, koje se pjevaju rano ...u čast Majci Božjoj (zornice) ...misno ruho bijele boje. I ako je ...enoga i dan sv. apostola Andri- ...Misa služi se po obrascu prve ...e nedjelje (bez Slave, sa Vje- ...predslovlje presv. Trojstva), dok ...sv. Andrije prenosi na sutraš-

...zmišljaj o **Evanđellu ove nedje-**

...ELJAK 1. PROSINCA
...se služi sv. Misa u čast sv. ...apostola, čija svetkovina inače ...dan 30. X. — Imade sv. An- ...lastiti misni obrazac, uzima se ...Vjerujem, spomen I. advent- ...edjelje, apostolsko predslovlje, ...boja misnog ruha. — Sv. An- ...postol, bio je brat sv. Petra i ...učenika, koji su pošli za Isu- ...Sv. Ivan u svom Evanđelju (1, ...opisuje taj prvi susret Andrijin ...Gospodinom. Propovijedajući sv. ...je završio je sv. Andrija ze- ...život smrću na križu u gradu ...u Ahaji. Osobito su dirljive ...njima je prema predaji, pozdra- ...križ, kad je preda nj bio do- ...U njima se zrcali neizreciva ...prema Isusu i njegovu križu.
...čitaj: **Nasljeđuj Krista, gl. IV,**

...RAK, 2. PROSINCA
...**Bibijana,** djevica i mučenica ...god.). Misni obrazac općenit za ...mučenice, spomen je I. advent- ...edjelje i Majke Božje (bez Slave ...anja), predslovlje opće. Može ...sv. Misa za pokojne ili koja ...privatna zavjetna Misa. Sv. Bibi- ...mire za Krista kao mučenica, ...šo su već svi članovi obitelji ...im putem: i otac i majka i se- ...U Rimu postoji već od 5. stoljeća ...sv. Bibijane, u kojoj počivaju ...glavnim oltarom sv. moći čitave ...obitelji. — Neka i Tvoja duša ...susret božićnom Kristu čista sa ...uljanicom Božje ljubavi.
...Vjera, sabranost i žrtva! —

...EDA, 3. PROSINCA
...sv. **Franje Ksaverskoga** († 1552. ...Bio je sv. Franjo Ksaverski isu-
sovac, jedan od prvih drugova sv. Ignacija, Poslan za misionara u Indiju i Japan, izveo je ondje čudesna obraćenja. Njegova je lozinka bila: »Daj nam Bože duša, a drugo uzmi!« Umro je na otoku Sancianu, a zatim mu je tijelo preneseno u grad Gou u Indiji. Naša je kršćanska dužnost, da molimo za misije, to jest za obraćenje pogana i da pomažemo to sveto apostolsko djelo. — Misni obrazac imade vlastiti, sa Slavom i spomenom I. adventske nedjelje.

— Molite za misije! —

ČETVRTAK, 4. PROSINCA
Sveti **Petar Krizolog,** biskup u Raveni i crkveni naučitelj, umro 450. godine. Zove se prema grčkom Krizolog t. j. zlatorjeki, jer je lijepo propovijedao i slušatelje dirnuo do suza. Njegova je rečenica bila: »Tko se hoće s đavlom zabavljati, ne može se s Kristom radovati«. Imade vlastiti Misni obrazac sa spomenom I. adventske nedjelje i **sv. Barbare,** djevice i mučenice († 300. god.), predslovlje je opće, misno ruho bijele boje. Sv. Barbaru osobito poštuju rudari.

— Razmišljaj o molitvi! —

PETAK, 5. PROSINCA
Sveti **Saba,** opat, to jest nadstojnik pustinjaka († 532. god.). Živio je pokorničkim životom u Palestini. I mi se svladavajmo nešto više sada u adventu: gledom na jelo, okus, zabave, poglede, jezik. Misni obrazac je danas od 1. nedjelje adventske, sa spomenom sv. Sabe i bl. Djevice Marije. Može se služiti sv. Misa za pokojne ili bilo koja zavjetna privatna Misa, napose presv. Srca Isusova, jer je taj dan prvi petak u mjesecu.

— Pohodi Presv. oltarski Sakramenat! —

SUBOTA, 6. prosinca
Sveti **Nikola,** biskup u Patari u Maloj Aziji († 397.). Od rane je mladosti rado činio dobro bližnjemu, a osobito kao biskup. Drži u ruci tri kese, kojima je pomogao tri kćeri jednog građanina, siromašne udavače. Tijelo sv. Nikole nalazi se u gradu Bari-u u Italiji. Misni obrazac imade vlastiti, sa spomenom I. adventske nedjelje i navečerja Bezgrešnog Začeća Bl. Dj. Marije.

— Budi ponizan i požrtvovan! —

Spomenik biskupu Moysesu

Dr. Stjepan Mojses rođen je g. 1797. u mjestu Vesely nitranske biskupije (Slovačka). Gimnazijske nauke svršio je u Trnavi, a bogoslovne u Ostrogonu i Pešti. God. 1821. bude zaređen za svećenika, a g. 1828. promoviran za doktora filozofije. Kao profesor filozofije došao je u Hrvatsku, te posta prodirektorom zagrebačke akademije, koju je službu vršio od 2. siječnja 1830. sve do 18. listopada 1847. Kao dobar Slaven bio je najvjerniji drug naših Iliraca, pa je uspješno branio Matiju Smodeka, kad su mu stavljali zapreke u predavnju hrvatskog jezika.

God. 1847. postade dr. Stjepan Mojses zagrebačkim kanonikom. Iste godine bude izabran u požunski sabor kao zastupnik Kaptola, gdje je branio zakonita prava Hrvatske. Vrativši se u Hrvatsku posta članom banskog vijeća, i to u odboru za bogoštovlje. God. 1849. nalazimo Mojsesa ponovno u Beču, gdje se brine za svoju dragu Hrvatsku. Njegovu se nastojanju ima zahvaliti, što je zagrebačka biskupija podignuta na čast nadbiskupije. Mojses je bio niz godina ravnateljem škole zagrebačkog muzikalnog društva, bio je prvi tajnik hrv.- slav. Gospodarskog društva, ravnatelj nadbiskupskog sjemeništa i urednik »Katoličkog Lista«

Mojses je djelovao i na književnom polju. God. 1836. izdao je u Zagrebu treće izdanje Vitezićeva »Odiljenja Sigetskoga« s posebnim povijesnim uvodom. Preveo je na hrvatski jezik omiljelu pjesmu »Gdje je stanak moj?« te »Oj Slaveni«. God. 1850. imenovan je biskupom u Banjskoj Bistrici, (Slovačka), koje je mjesto nastupio u srpnju 1851. Umro je 5. srpnja 1869.

Dne 15. kolovoza 1947. postavljen je temeljni kamen za spomenik dr. Stjepanu Mojsesu u mjestu Brezno nad Hronom u Slovačkoj. Tom je zgodom pontifikalnu misu služio biskup dr. A. Škrabik. Prigodni govor održao je profesor sveučilišta dr. Jos. Buda, te dr. J. Telgarsky. Kulturno društvo »Mojses« izvelo je isti dan na večer jednu operetu.

Usput napominjemo, da mjesto Brezno imade ukupno 6000 stanovnika, od toga 4000 katolika. U župi ima više katoličkih organizacija, tako Društvo katoličkih muževa, Društvo katoličkih žena, Društvo sv. Krunice, Društvo Srca Isusova, socijalno potporno društvo Slovačko rimo-katoličko udruženje i kutlurno društvo »Mojses«, koje sada podiže spomenik tom velikom hrvatskom i slovačkom radniku dr. Stjepanu Mojsesu

ĆIRILOMETODSKI KONGRES U VELEHRADU

(Nastavak sa str. 1.)

ko je Velehrad doista bio žarištem obnove vjerskog života ne samo na užem području moravskih Slavena, nego i ostalih Slavena na istoku i na jugu. Predavač je još jače potkrijepio svoje izvode u svom drugom predavanju, gdje je prikazao, kako je Velehrad vazda bio stvarnim središtem obnavljanja vjerskog života među slavenskim narodima.

Peto predavanje održao je dr. Fr. Glaser, izaslanik središnje katoličke »charity« iz Berna u Švicarskoj. On je istaknuo, da među švicarskim katolicima postoji također zanimanje za unionističku ideju, što potvrđuju i naučni radovi priznatih slavista Ravencourt-a i Liebeskind-a.

Šesto predavanje održao je prof. teologije u Brnu dr. Oto Polach D. I. o temi: Paralela između djelovanja sv. Metodija i sv. Vojtjeha na crkvenoj organizaciji, gdje je osvijetlio historijsko-političke prilike vremena, u kom su djelovlai sv. Metodije i sv. Vojtjeh, koje su uplivale na oblikovanje katoličke crkvene hierarhije među slavenskim narodima.

Radni program toga dana završio je adoracijom pred izloženim Presvetim Otajstvom u velehradskoj bazilici s meditacijom, koju je vodio dr. A. Šuranek, duhovnik bogosl. sjemeništa u Olomucu. Poslije večere obnavljale su se uspomene na nekadašnje ugledne učesnike velehradskih kongresa.

Dne 12. IX. počeo je radni program sa svečanom službom Božjom istočno-slavenskog obreda, koju je služio prešovski biskup koadjutor Dr. Hopko s velikom asistencijom uz pjevanje dječačkog zbora gimnazijalaca velehradske isusovačke gimnazije. Po tom su slijedila predavanja:

Sv. Ćiril i Metod apostoli sveopćeg crkvenog jedinstva, od prof. dra Fr. Grivca, čitano po profesoru Maksu Pelozi iz Pazina. Kao koreferat tomu predavanju nadodao je sveuč. prof. dr. Cinek predavanje o temi, kako Velehrad nije nikada prestao biti središtem kulta sv. slavenskih apostola.

Vrlo je zanimljivo bilo predavanje sveuč. profesora dra J. Vašice iz Praga o staroslovenskim svjedočanstvima kulta sv. Klementa pape, napose o pobožnosti proslave njegova prenosa, koja je bila uobičajena u ruskoj crkvi, a u kojoj se uza svijetlo zapaljenih svijeća pjevao hvalospjev triju mladića u užarenoj peći. To je dragocjeni liturgijski ostatak, koji nam osvjetljuje liturgijski život istočne crkve iz vremena sv. Ćirila i Metodija.

Posljednje predavanje održao je opet prof. dr. Oto Polach iz Brna o temi: »Bugarska legenda«, gdje je osvijetlio historijski značaj i dogmatičko obilježje te legende i njezinu važnost za dublje poznavanje pravovjerja sv. braće.

Nakon toga održana su savjetovanja užeg odbora o priredbi narednoga pravog ćirilometodskog kongresa i njegova programa.

Za same učesnike ovogodišnjeg velehradskog sastanka bila je osobita novost, što su imali prigode pogledati uzorno uređene arheološke iskopine ispod velehradske bazilike, koje su nedavno nakon rata dovršene brigom zaslužnog o. Kolačeka D. I., dok je bio superiorom velehradskog isusovačkog samostana, i pod stručnim vodstvom arheologa Zelnickoga.

Tako je ovogodišnja skromna i tiha proslava 40-godišnjice velehradskih ćirilometodskih kongresa nakon proživjelih teških dana čovječanstva dala snažan poticaj, da se što prije obnovi praksa održavanja velehradskih kongresa, koji će u mnogo promijenjenim poratnim prilikama dati nove poglede za rad na ostvarivanju ćirilometodijske ideje prema savremenim potrebama obnove vjerskog života među slavenskim narodima.

...spoznaje, koje imadu, posvema ...ne. Temelje se na izvrsno raz- ...njuhu. Svi mravi jednoga mra- ...imadu jednaki zadah. Crni je ...drugačiji zadah, i navaljivao na ...Mi smo mu taj zadah oprali, a ...jući ga u posudi s malim žutim ...a postigli smo, da je zadobio ...zadah. Tako je postao njihov. ...»najpametnija« životinja nema ...razuma, ne može ništa prosuđi- ...On se vlada po svom nagonu. ...malo spoznaje imade samo zbog ...naročito zbog njuha. Zato što ...razuma, zato se ni ne razvija u ...načinu života. Mravi žive, kako ...živjeli i pred tisuće godina.

...je i s drugim životinjama. Ni ...života mačke nije se promijenio ...unatrag tisuće godina. Mačka ...toplinu. Tisuće mačjih pokolje- ...dalo je kroz tisuće godina, kako ...pravi vatru, a ipak će maca ...uginuti, nego li da naloži vatru, ...se malko ugrije. Nema razu- ...ma slobodne volje. Nema no- ...razuma i slobodne volje: n e m a

...su i psiće uvježbali u svako- ...igrama, a psi su ostali psi. I ...metniji« pas ne laje radi sela, ...radi sebe, kako kaže poslovica. I ...metniji« pas će se »zaboraviti« i ...na mjesec. Slično je i s konjem, ...tako vjerno služi baš zato, ...nema razuma ni slobodne volje. ...pravo zato jest i ostaje rob čo- ...već kroz tisuće godina. Nikad mu ne može pasti na »pamet«, da se oslobodi, uredi svoju konjsku državu, koja bi se zaratila s ljudskom. Izvježbani majmuni su ostali majmunima. Naučili su ljude u svemu i svačemu oponašati. To se s velikim zanimanjem gleda u cirkusu, a ipak se vidi, da su ostali životinjama, i da nemaju ni malo razuma, ni trunke slobodne volje. Njihovim životom upravlja isključivo nagon.

»Koji je najplemenitiji Božji stvor na zemlji?« — »Najplemenitiji Božji stvor na zemlji je čovjek«, da, samo i jedino čovjek. I on imade svoje nagone i nagnuća, ali on ih može stišati i vladati njima po razumnom prosuđivanju i po odredbi svoje slobodne volje. Gladna životinja mora žderati, a žedna mora piti. Nasićena životinja ne ždere; životinja, koja nije žedna, ili kad ugasne žeđu, ne pije. Gladan i žedan čovjek može ostati gladan i žedan, a sit se može i prenajesti, ako hoće, pogotovo se može napiti, ako želi. O svemu tome možemo prosuđivati razumom, i odlučiti voljom tim mogućima svoje duše. Čovjek ne prosuđuje prijatelja ili neprijatelja po njuhu, nego razumnim promatranjem. Ako ima na pameti riječi Evanđelja, onda ne će navaliti niti na neprijatelja. Razumom će uvidjeti, kako je divno i uzvišeno poslušati riječi Vječne Ljubavi: »Ljubiti i svoje neprijatelje...«

Životinje, i one »najpametnije« nemaju razuma. Imade ga samo čovjek, taj najplemenitiji Božji stvor na zemlji.

...UŠTA NEDJELJNU SVETU MISU!

IZ UREDNIŠTVA

Molimo sve suradnike našeg lista, da svoju suradnju od sada šalju na slijedeću adresu:
Uredništvo »Gore Srca« — Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21.

IZ UPRAVE LISTA

Pretplata za naš list iznosi: godišnje 100 Din, polugodišnje 50 Din, a pojedini broj 2 Din. — Pretplatnici, koji žele, da im se list šalje poštom na kuću, treba da unaprijed uplate pretplatu barem za tri mjeseca (t. j. 25 Din). — Povjerenici, koji primaju više primjeraka našeg lista, treba da šalju ubrani novac nakon raspodjele svakog pojedinog broja (ili najkasnije dvaput mjesečno).

NAJJEDNOSTAVNIJI NAČIN za slanje pretplate za **»Gore Srca«** jest ovaj: Na pošti kupiti **čekovnu uplatnicu** te na njoj napisati broj 4-704299, a ispod toga broja napisati: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb. Na naleđu uplatnice (na srednjem odjeljku) napisati zašto se dotični novac šalje. To je najjednostavniji i najjeftiniji način, pa molimo, da se svi naši pretplatnici i povjerenici njime služe.

Pitanja i odgovori

Pitanje: **Je li spasonosno klanjati se svetim a ne posvećenim (ne blagoslovljenim) slikama i kipovima?**

Odgovor: Točno govoreći mi se uopće ne klanjamo nikakvim slikama. »Slike nisu za klanjanje nego da se po njima učimo, kome se moramo klanjati«, veli sv. Grgur Veliki. Mi se klanjamo samo Gospodinu Bogu, svece pak i svete stvari štujemo. Štovanje, što ga iskazujemo slici ili kipu, ne odnosi se na samu sliku ili kip, nego na onoga, koga slika predstavlja. Prema tome dobro je i spasonosno prаvim načinom poštivati kipove i slike, makar ne bili blagoslovljeni, a ako su ti predmeti blagoslovljeni, onda još bolje. Kad je pak s kojim od ovih predmeta spojen oprost, onda svakako treba da je taj predmet (raspelo, medaljica) blagoslovljen.

Pitanje: **Kako se mogu ispovijedati, a da ne idem u crkvu svećeniku?**

Odgovor: Zdravi ljudi se jedino tako ispovijedaju, da idu u crkvu (ili kapelicu ili gdje nema crkve, u prostorija, koja služi mjesto crkve). Bolesnima dolazi svećenik u kuću. Ni u kojem slučaju se ne možete ispovjediti bez svećenika. — Ali ako se nikako ne možete ispovjediti možete dobiti oproštenje grijeha i bez svećenika, ako učinite čin savršenog pokajanja. U tom slučaju ostaje obveza ispovijediti se, čim mognete. I morate isopvijediti sve one grijehe (teške), radi kojih ste probudili savršeno pokajanje.

INŽENJER, KOJI JE POSTAO BISKUP

U gradu Ajaccio sada je biskup Rodiej. On je prije bio inžinjer, ali je s vremenom uvidio, da to nije njegovo pravo zvanje, pa je postao svećenikom. Kao uzoran i nesebičan svećenik napredovao je toliko, da je bio posvećen i za biskupa.

KALDEJSKI PATRIJARHA U BABILONU

Mons. Josip Thomas, kaldejski patrijarha u Babilonu, umro je 21. srpnja o. god. u 95. godini života. Bio je izabran patrijarhom god. 1900.

MORNARI I SV. PRIČEST

Engleski mornari, koji zbog poteškoća svoje službe nisu često mogli primati redovito sv. Pričest, sada su uspjeli isposlovati posebno odobrenje, da je mogu primati u bilo koje doba dana. Isto su tako dobili odobrenje, da mogu jesti sve do četiri sata prije samog pričešćivanja, a piti svega jedan sat prije. Slične olakšice dobili su engleski mornari i u engleskim kolonijama.

Iz katoličkog svijeta

1947-1948. GODINA POSVEĆENA MARIJI

Da naglasi sve veće štovanje Bl. Gospe, mađarski su biskupi odlučili da godinu 1947.—1948. posvete Mariji. Svečanosti otvorenja započele su 15. kolovoza u katedrali u Esztergonu. Sv. Misi i svečanostima prisustvovalo je preko 60.000 vjernika. U propovijedi, koja je održana tom prilikom, rečeno je, da je mađarski narod već 1038. godine, za vladanja sv. Stjepana, posvetio svoju krunu i svoga vladara Bl. Dj. Mariji.

SV. OTAC ZA DJECU

Sv. Otac obratio se u Washingtonu na međunarodni Fond za pomoć djeci. Taj je fond osnovala Organizacija Ujedinjenih Naroda, koju podupiru države-članice i pojedinci. Sv. Otac je zamolio taj međunarodni fond, da priskoči u pomoć djeci u opustošenim krajevima. On veli, da tragična sudbina djece u takvim krajevima traži, da se poduzme sve, što je moguće, i izvrši veliko djelo, kako bi se djeci pribavio novi život i nova nada. Sv. Otac se pouzdano nada, da će vlade i međunarodne organizacije poduprijeti taj Fond a isto tako i pojedinci, čija srca mora ganuti tragedija, koja je snašla te najnevinije žrtve rata.

AMERIČKI KATOLICI PROTIV RASIZMA

Američka katolička revija »America« objavila je članak iz pera svog suradnika Vincenta Bakera, u kojem ošto ustaje protiv proganjanja crnaca, koje se uobičajilo u Sjedinjenim Američkim Državama. Rasne predrasude, spomenuta revija, smatra nekršćanskim, neznanstvenim i nedemokratskim. One imaju svoj korijen u zaostalosti i neznanju, a jedini im je lijek trajan odgoj u ljubavi prema svom bližnjemu. Ne smije se međutim zaboraviti, da je u mnogim slučajevima razlog mržnje prema crncima i ekonomske naravi. Mnogi bijelci opterećuju crnce prevelikim radom, drugi ih opterećuju nepodnosivim porezima, a treći iskorišćuju rasne predrasude za svoje demagoške ciljeve. Katolička revija poziva američke katolike, a posebno omladinu, da ustane protiv ovakvog stanja, te da nastoji da sami katolici prvi pokažu primjer, u koji bi se mogli ugledati i ostali. Ovo je rat, završava revija »America«, ne manje važan od onoga koji je dobiven pred dvije godine. Sve dotle, dok ova borba bude trajala ne će postojati ni prava demokracija.

»SOCIJALNI TJEDAN« U PARIZU

I ove se godine održao u Francuskoj uobičajeni »Socijalni Tjedan«. Ovo je bio 34. »Socijalni Tjedan«. Održan je u Parizu, na Katoličkom Institutu. Ovogodišnjem »Socijalnom Tjednu« je prisustvovalo oko 6000 učesnika iz svih društvenih klasa, pripadnika raznih zvanja i raznih narodnosti. Pitanje, o kojem je raspravljao ovogodišnji »Socijalni Tjedan« je bilo: **»Socijalni katolicizam i današnji veliki socijalni pokreti«.**

Sv. Otac Papa Pijo XII. uputio je predsjedniku »Socijalnog Tjedna« pismo, u kojemu je izrazio svoje zadovoljstvo u pogledu izabrane teme ovogodišnjeg »Tjedna«.

Ustanova »Socijalnog Tjedna« je pred 40 godina osnovana u Lyonu. Kroz 40 godina svoga djelovanja »Socijalni Tjedni« su odigrali veliku ulogu u javnom životu katoličke Francuske.

KATOLICIZAM MEĐU CRNCIMA U. S. A.

U Udruženim Državama Sjeverne Amerike ima 13 milijuna Crnaca, od toga je oko 5 milijuna protestanata, a 313.000 katolika. Obraćenje Crnaca na katolicizam svakidašnja je pojava. U 1946. godini u U. S. A. prosječno su se obratila 43 Crnca na dan. Iste godine je za njih osnovano 14 misija, 7 škola, 2 bolnice, kao i dvije klinike.

ZAHVALNICA BOGU I MARIJI

Govor, koji je sveti Otac Papa održao na radiju 5. prošlog mjeseca učesnicima velikog marijanskog kongresa u gradu Maastricht, u Holandiji, možemo nazvati zahvalnicom Bogu i Mariji. U svom govoru istaknuo je, da holandski katolici, koji slave 100-godišnjicu kršćanske obnove i napredka, a istovremeno savjesno služe svom narodu i Božjim načelima, mogu lako postati svijetao primjer drugim narodima.

HODOČAŠĆA U PADOVI

Na grob sv. Antuna u Padovi hodočastilo je ove godine oko dva milijona vjernika.

MAJKA ZAROBLJENIKA

U Metzu i Moselu hitlerovci su sakupljali za vrijeme prošlog rata Francuze, koje su silom odvodili u koncentraicone logore. Vrlo veliki broj zatočenika nepрestano se brinuo za ove jadnike, sve dok ne bi prešli granicu. Jedan od prognanika kipar Jean Goulon iz Pariza izjavao je kip »Majka zarobljenika« i poklonio ga gradu Metzu. Kip je svečano otkriven u kolovozu ove godine i postavljen u udubinu zdenca sv. Nikole, zaštitnika putnika i stradalnika. Istoga dana bio je u istom mjestu kongres ratnih zarobljenika.

NOVI SVECI KATOLIČKE CRKVE

Od svibnja do srpnja 1947. proglašeno je 8 Blaženika Svecima. To je Švajcarac **Nikola von Flüe**, Portugalac **Ivan de Britto**, Talijan **Bernardin** i **Giuseppe Cafasso**, Francuzi: **Ljudevit Maria Grignion de Monfort, Michael Garicoits, Johanna Bichier** i **Katarina Labouré**. Najsvečanije je bilo proglašenje svetim Nikole von Flüe, švajcarskog seljaka i pustinjaka, jer iz njegova života odsjeva najviše ono, za čim čanašnji svijet teži, a to je — **mir.**

VJERA I HOLLYWOOD

Hoollywoodska kinematografska zvijezda Joan Lesie, po svom životu praktična katolikinja, odbila je učestvovati u filmovima, koji nemoralnim sadržajem vrijeđaju kršćanski moral. Kao odgovor na to, uprava je tog ogromnog filmskog poduzeća zabranila, da se ona natječe za filmske zvijezde i osjetljivo joj smanjila materijalne prihode.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U POLJSKOJ

Poljski katolici imaju svoje sveučilište u gradu Lublinu. Izdržavaju ga milodarima.

MLADOMISNIK, KOJI JE KRSTIO SVOJE RODITELJE

U Indiji je mladomisnik o. Josip na dan svoje prve svete Mise krstio svoje rodtielje. U početku su mu roditelji zabranjivali, da pređe na katoličku vjeru, ali njegova ustrajnost toliko je djelovala i na njih, da su se i oni obratili.

Kršćanin je duša u jednom tijelu, a Bog je u ovoj duši. (Tertulijan)

SVEUČILIŠNI PROFESOR PREŠAO NA KATOLIČKU VJERU

Dr. C. de Vogel je profesor filozofije na sveučilištu u Utrechtu, u Holandiji. Proučavajući spise poznatog engleskog konvertita, pisca i kardinala Newmana i sam je osvijetljen Milošću našao pravi put k Istini. Njegov prelaz na katoličku vjeru vrlo je značajan, jer je de Vogel filozof sa osobitom znanstvenom fizionomijom.

KATOLIČKI ŽIVOT U FINSKOJ

Obnova katoličkog života u Finskoj dobro napreduje. 1946. otvorena je u glavnom gradu Helsinki nova katolička škola. Iste godine finski katolički studenti prisustvovali su na jubilarnom kongresu skandinavskih katoličkih studenata u Kopenhagenu. Ove godine bit će na inicijativu sv. Stolice otvoren u Helsinki-u Institut za nordijske zemlje.

MAĐARSKI KATOLICI SLAVE 100-GOD. MAĐARSKE REVOLUCIJE

U slijedećoj godini 1948. mađarski će narod slaviti stogodišnjicu velikog domovinskog rata 1848.—1849. godine, kada je mađarski narod ukinuo feudalne povlastice plemstva i digao se protiv habsburške monarhije.

Povodom toga mađarska je Katolička Akcija izdala za ovu proslavu proglas, u kome poziva mađarske katolike, da sudjeluju u proslavi. U proglasu se kaže da katolici trebaju slaviti stogodišnjicu Revolucije zato, što je ona donijela mađarskom narodu ideju individualne slobode, socijalne reforme i nezavisnosti zemlje.

NOBELOVA NAGRADA ZA KNJIŽEVNOST

za godinu 1947. bila je podijeljena za knjigu »Majka Marija«, koja opisuje dnevni život Sv. Obitelji. Knjigu je napisala Norveškinja Marija Brekker, koja ima 28 godina. Spisateljica će ići sada u Sv. Zemlju, da posjeti mjesta, u kojima je živjela Bl. Djevica.

MEĐUNARODNI KONGRES KATOLIČKE ŽENSKE OMLADINE

Mjeseca rujna o. g. održan je u Rimu kongres Međunarodnog Saveza Katoličke Ženske Omladine. Kongresu je prisustvovalo oko 700 delegatkinja iz svih strana svijeta. Na kongresu je bilo zastupano 36 naroda iz Evrope, Azije i Amerike. Kongres je vrlo dobro uspio.

ZAHVALA:

Prigodom proslave 25-godišnjice našeg vjenčanja, dužnost nam je, da ovim putem zahvalimo svima, koji su nastojali, da ova proslava što ljepše uspije. Najprije zahvaljujemo vlč. upravitelju o. Ivanu, vlč. o. Polikarpu, orguljašici gdi Damjani Pavletić, pjevačicama, Odboru i svima sestrama Trećeg Reda, te svim ostalim vjernicima, koji su prisustvovali svečanosti.

Filomena i Dragutin Dobrila
Trsat

Kongres katoličkih liječnika

Taj je kongres održan u Lisabonu u Portugalu od 17. do 23. lipnja o. g. Na tom je kongresu sudjelovala i čehoslovačka delgacija katoličkih liječnika, koje su članovi bili: dr. M. Art, dr. K. Svoboda i dr. R. W. Hynek. Učestvovao je veliki broj članova portugalskog društva katoličkih liječnika sv. Luke, koji izdaju vlastiti časopis. Bilo je onđe mnogo Španjolaca, Francuza, Holanđana, Belgijanaca, Danaca. Bili su i liječnici iz Engleske, Irske, Kanade, Sjedinjenih Država, Brazilije, Argentine, Čilea i Peru. Predsjednikom kongresa bio je predsjednik portugalskog društva sv. Luke sveuč. prof. Joao Maria Porto iz Coimbre. Prisustvovali su i mnogi znameniti sveučilišni profesori, tako na pr. dr. Octave Pasteau, urolog iz Pariza, prof. Vallejo de Simon iz Madrida, stručnjak za prilјepčive bolesti, prof. biologije rimskog sveučilišta dr. Luigi Gedda, predsjednik talijanske Katoličke Akcije i t. d.

S kongresom je bila spojena i izložba knjiga katoličkih liječnika pisaca. Na toj izložbi bile su izložene i knjige katoličkog češkog liječnika dra Hyneka. Izložbu je otvorio ministar školstva. Bila je veoma bogata.

Zasjedanje kongresa održavalo se u svečanoj dvorani medicinskog fakulteta. Kongres se bavio raznim pitanjima koja se tiču odnošaja liječničke znanosti i kršćanstva, na pr. spolne suzdržljivosti, odgoja, liječenja duše, umjetnog oplođenja,eugenike i t. d. Raspravljalo se i o međunarodnoj organizaciji katoličkih liječnika.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—704299. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Potakni, Gospodine, naša srca, da priprave putove jedinorođenomu Sinu Tvomu«

MOLITVA (iz Mise)
II. nedjelja Adventa

VJERSKI LIST

GOD. II. ZAGREB, 7. PROSINCA 1947. BROJ 20

Bezgrješno Začeće

Čime se Gospa uzdiže iznad svih ljudi? Uzdiže se ponajprije time, što je obdarena milošću posvetnom odmah u svojem postanku. Kad mi stupamo u svijet, još nismo nosioci milosti posvetne. Nadnaravni život nam je uskraćen zbog Adamova i Evina posrtaja. Treba obred, koji dijeli tu milost da se dignemo do reda, u kojem ćemo biti božanstveni. Potreban nam je obred, da uđe u nas Presveto Trojstvo. A Gospa je već u svom postanku nositeljica Božja.

Gospa se uzdiže iznad svih ljudi i time, što je odmah na početku primila kraljevsku puninu milosti Božje, dok mi tu milost primamo na krštenju u stalnoj mjeri prema nakanama, što ih Bog ima s našom dušom. Sveci govore, da je Gospa u taj prvi čas primila više milosti nego svi sveci zajedno.

Čime smo slični Gospi?

Slični smo joj time, što, iako nemamo istu mjeru milosti, ipak imamo takvu milost, koja je iste naravi kao i njezina milost. I mi smo dionici života, što ga ima Otac, Sin i Duh sveti. Prema tome mi smo dužni, da budemo bezgrješni — immaculati. »Primi bijelu haljinu i ponesi je neokaljanu pred sud Gospodina našega.«...

(Raoul Plus: »Moja svagdanja molitva.)

Životni cilj čovjekov

Neki je slikar htio jednom slikom prikazati svrhu našega života na zemlji. I naslikao je jednoga mladića, a pod njegovim nogama zemaljsku kuglu. Lijevom je rukom mladić pokazivao na tu kuglu i govorio: »Za tebe ništa«. Desnu je ruku podigao prema nebu, a kažiprstom upro u visine i govorio: »Za tebe jedinoga sve!« Za Boga sve. Je li imao pravo?!

Od davnine su mnogi mudraci i mislioci ovoga svijeta rješavali na različite načine svrhu našega života na zemlji kao što i svrhu cijeloga stvorenog i vidljiva svijeta. Njihova razna mišljenja o tomu zovu se mišljenja o svrsi ljudskog života i ovoga svijeta ili svjetovni nazori. Ti su svjetovni nazori gotovo toliko brojni, koliko je ustalo takovih nepopustljivih i samosvijesnih mudraca koji su onda oko sebe brižno kupili i odgajali svoje pristaše i učenike. Međutim nijedan od njih nije odgovorio niti uvjerljivo ni konačno na ova dva pitanja, t. j. koja je svrha ljudskoga života na zemlji i uopće cijeloga stvorenoga svijeta, tako da jedan drugoga ne bi pobijao i o drugom nečem uvjeravao.

U glavnom se ti svjetovni nazori dadu svesti na one odgovore, koja su u misijama dala tri pogana Kineza. Misionar je naime držao kršćansku pouku i na početku zapitao slušače, zašto su na svijetu. Istupila su tri muškarca. Prvi je rekao: »Ja sam na svijetu, da jedem, pijem i uživam i da me onda za uvijek nestane«. Drugi je odgovorio: »Ja sam na svijetu, da se srdim, mučim i patim i da nikada svoje sreće ne postignem«. Treći je bio budista, koji vjeruje u seljenje duša, a on je bio gonič magaraca, pa reče: »Ja sam sada na svijetu zato, da moj magarac ide predamnom, a ja ga gonim. Poslije moje smrti, ja ću ući u magarca i onda ću ja ići pred njim i on će mene goniti. I tako iznova. Prave sreće i zadovoljstva na zemlji i onako nema«!

Baš radi tih raznih suprotnih i nedostanih nazora, uzdisale su duše staroga svijeta, da dođe s neba na zemlju veliki učitelj, koji će svijetu pokazati pravi put, naučiti ga istinu i pribaviti mu onu domovinu, gdje će biti za uvijek potpuno zadovoljene sve težnje ljudske duše koje su neutažive na ovoj zemlji. A to može biti samo u beskrajnoj i vječnoj Pravdi, nepobitnoj Istini i neizmjernom Bogatstvu i sreći, t. j. u savršenom vječnom biću Božjem. Taj je Učitelj s neba došao i tako učio.

Stoga je imao pravo onaj slikar, koji je na svojoj slici čovjeku podložio zemlju, a podignutom rukom i prstom upro u nebo prema prijestolju Božjem.

Jednog dana reče Napoleon Mongeu: »Vidite, ono što me osobito uvjerava da je Krist bio više nego li čovjek, jest to što je on jedini naredio ljudima, da ga ljube i ljudi tu zapovijed drže«.

APOSTOLI LJUBAVI I SLOBODE

Sv. Ćiril i Metod

Sv. Pavao u svojoj slavnoj poslanici Korinćanima 1, gl. 13. govori o ljubavi, pa iznosi kao glavnu misao, da je kršćanin bez ljubavi kao mjed, koja ječi, a to znači, da kršćanin bez ljubavi ne posjeduje svoju vjeru u punini, nego samo formalno, darom Milosti, koja na njega ne djeluje, i koju on ne primjenjuje u djelo. Ispovijedanje Crkve, da smo svi sinovi jednoga Oca, izrazio je Isus u molitvi Oče naš. To je kasnije potvrdio i apostol Pavao, a Crkva je svojim učenjem to pokazala kroz stoljeća. Nebrojeni sveci, koji su svojim djelom za bližnjega potvrdili molitvu nebeskog Učitelja, nebrojene svetice, koje su uzorom svoga života i mučeničkom smrću zapečatile svoju odanost i vjernu službu Zaručniku do smrti, ne mogu se drukčije protumačiti, nego ljubavlju prema čovjeku. A gdje su druga djela milosrđa, gdje su, da spomenemo samo gubavce! Sve je to u skladu sa nesebičnim i djelotvornim ostvarenjem one molitve, da Milost, kraljevstvo Božje, siđe u srca svih ljudi, da svi budu jedno!

Takvi su bili i slavenski apostoli sv. Ćiril i Metod. Dvije su značajke u njihovu životu, koje moramo podvući. Prva je podjela njihova rada, druga je uspjeh, stoljetni uspjeh njihove kršćanske ljubavi među Slavenima.

Sv. Ćiril odlikuje se učenošću, dok je sv. Metod izvrstan organizator. Sv. Ćiril je mistički odan svome cilju, dok je sv. Metod prepun vjere. On je onaj koji okuplja učenike, širi pismenost i organizira otpor malih, potlačenih protiv velikih. Tako on želi pobijediti moćne s prosvjetom, sa Evanđeljem. Želi sv. Metod moćne Nijemce uvjeriti, da su zaboravili riječi iz poslanice sv. Pavla o kršćanskoj ljubavi. Diže svoj prosvjed, pa se ne boji ni tamnice, kao ni drugih vrsta progonstva. I jedan i drugi osobiti su poštovaoci Presvete Djevice, koje je kult na Istoku uvijek bio naročito razvijen. Dosta će nas u to uvjeriti bezbrojne ikone, koji su majstori-umjetnici izradili Njoj u počast.

Jedan i drugi slavenski prosvjetitelj istovremeno su apostoli opće kršćanske ljubavi. U toj ljubavi i u tom nastojanju oni su omogućili Slavenima, da pristupe u kolo drugih prosvjećenih naroda. Oba su sveca, oba su slavenska apostola pokazala najprije Slavenima potrebu duhovnog jedinstva, a onda ih upozorili na njihovu povezanost sa drugim narodima.

Nije samo slučajna povijesna činjenica, što je sv. Ćiril umro u Rimu, a sv. Metod u jednoj slavenskoj zemlji. Tako je i njihova smrt zapečatila njihova nastojanja. Nije isto tako slučajno, da su sveti apostoli djelovali u vrijeme, kad se je spremao sudbonosni raskol između istočne i zapadne Crkve. Ovo su naglasili, ima tome sto godina, i ruski učenjaci. Činjenica je, da su slavenski apostoli u svom misionarskom žaru, kao i u svojoj ljubavi prema bližnjemu, nadmašili sve druge misionare. U njima, kao i u njihovu djelovanju, izražena je osobita kršćanska sinteza.

Širina i dubina kršćanske ljubavi, koja sve jednako obuhvata, našla je u sv. Braći najbolje apostole. Moći osposobiti slavenski jezik z. liturgijski jezik, moći udariti temelje svim slavenskim književnostima, moći položiti temelje posebnoj slavenskoj prosvjeti, to nisu doista mogli obični ljudi. Mogli su to sa uspjehom ostvariti sami oni, koji su imali u svojoj duši posebne darove Duha Svetoga.

Iz toga, što su omogućili Slavenima, da njihov jezik bude liturgijski jezik, uz latinski i grčki jezik, da stvore svoje vlastite književnosti, rodio se pojam slobode i narodne samostalnosti. Ostvarili su najidealnije onaj stih iz psalma: »Hvalite Gospoda svi narodi i sva plemena! Kako bi Ga mogli svi narodi i sva plemena hvaliti, ako ne u svom jeziku, budući da je molitva uzdignuće srca i pameti Bogu.

S druge strane, kao rođeni Grci uvidjeli su, koliko je važno biti ispunjen pravom kršćanskom ljubavlju, pa su zaneseni s njom mogli omogućiti sve one blagodati, koje smo spomenuli.

Stoljeća su posvjedočila ispravnost njihova učenja. Danas je staroslavenska književnost predmet međunarodne znanosti. Neizravno ili izravno Hrvati duguju svetoj Braći mnogo. Mi ne bismo nikad bili sačuvali svoje primorske obale, da nije bilo staroslavenske službe Božje. Kome to dugujemo, ako ne svetim apostolima prave kršćanske slobode i ljubavi.

MOLITVE ZA MIR I ZBLIŽENJE NARODA

»Mi moramo Blaženoj Gospi prinositi naše molitve, naše žrtve i naše odluke, da mir pobjedi među narodima u svijetu«, tim je riječima glasoviti nadbiskup Théas otvorio hodočašće u Lurdu, na kojemu su sudjelovali pripadnici gotovo svih evropskih naroda. Msgr. Théas bio je za vrijeme njemačke okupacije Francuske interniran i pokrenuo je još za vrijeme trajanja rata udruženje »Pax Cristi — Mir Kristov« u cilju, da u svijetu zavlada, što prije mir među narodima.

GORE SRCA

Molitva

»Svemogući Bože, koji si stvorio čovjeka na svoju sliku i priliku i dao mu živu dušu da uzmogne Tebe tražiti i vladati nad Tvojim stvorovima, nauči nas djela Tvojih ruku tako ispitivati, da podvrgnemo zemlju našoj uporabi i osnažimo svoj razum za Tvoju službu. Daj, da Tvoju svetu riječ tako primimo, da uzvjerujemo u Onoga, koga si Ti poslao, da nam donese znanost, spas i oproštenje grijeha. Za sve to mi Te molimo u ime istoga Isusa Krista, Gospodara našega«.

Tu je molitvu izrekao i zabilježio James Clerk Maxwel (čitaj: Meksvèl), engleski učenjak—fizicar svjetskoga glasa (umro je god. 1879. u Cambridge-u u Englesko)j Sličnu pobožnost i odanost molitvi nalazimo kod mnogih najjačih predstavnika sviju grana znanosti.

Kada je polovicom prošloga stoljeće postavljena prva podmorska brzojavna žica između Evrope i Amerike, glasile su riječi prve brzojavke na toj žici »Hvala Bogu!«

Povijest čovječjeg roda uči nas, da je čovjek imao uvijek religiju, a s religijom je nerazdružljivo spojena molitva. U najstarijim spomenicima Egipta, Asirije i Babilonije imamo zabilježene razne molitve Božanstvu od kojih su neke vrlo lijepe. Kršćanin bi ih mogao moliti. Kao što religija, tako je i molitva redovita pojava razumne ljudske naravi. Jasno je, da nerazumna životinja niti znade niti može Boga moliti. Molitva predpostavlja praktičnu spoznaju Božje moći, mudrosti i dobrote, po čemu nam Bog može i hoće pomoći. Gdje nema religije (vjere), ondje nestaje i molitva, ali i obratno: gdje se prestane moliti, ondje propada i religija i sve dobre posljedice koje su s njom združene.

Molitva, upravljena Bogu, ne ponizuje čovjeka, kako to neki misle, već je to za razumna bića privilegij i velika odlika, da se možemo na neki način razgovarati s Bogom, svemogućim Gospodarom cijele vasione. Koliko je ljudi, koji se pred vječnim, silnim i sveznajućim Bićem brže oholo i prezirno, a pred kukavnim ljudima znadu puzati i moljakati!

Ima ljudi, koji imadu o molitvt veoma krive pojmove. Molitva je popobožno uzdignuće srca i pameti k Bogu. Ne treba da bude uvijek izražena riječima: ona može biti čisto unutarnja, u pobožnim mislima i pobožnim čuvstvima. Dapače molitva izrečena najljepšim riječima, ako nema temelja u unutarnjoj pobožnosti, nema vrijednosti, dapače može biti profanacije prave molitve, uvreda nanesena Bogu.

Molitva je—veli neki pisac—disanje ljudske duše. Molitva nalikuje na ljestve, na stepenice, po kojima se diže čovjek iz ove zemaljske doline često maglene, hladne i bijedne u čišće svijetle sfere, gdje je u svom elementu, kao ptica u zraku i riba u vodi. Ondje se okrijepi. U danima strašne oluje, na širokoj pučini ovog svijetla, molitva je za mnoge daska spasa. Mnogi, koji su zaboravili, molitvu, u teškim nevoljama sjete se molitve. Glavni predstavnik novododobnog pesimizma, Schopenhauer (Šopenhauer), kada je bio teško bolestan, uzdahnuo je: »Bože moj« »Bože moj!«

Naša je kršćanska vjera, od Boga nam objavljena i stoga nepogrešiva, ona nas uči i potiče, dapače i traži od nas da molimo. Moliti znači biti povezan s Bogom vezom vjere, nade i ljubavi. »Moli i radi—radi i moli«—to je prastara kršćanska lozinka.

Isus je do konca svijeta u smrtnoj borbi. Nije nam dopušteno, da bismo kroz to vrijeme spavali.

(Pascal)

Samo jednu žalost poznajem, a ta je što nisam svetac.

([illegible])

Apologetski kutić

Spoznaja Boga

Ima takvih nauka i njihovih pristaša, koji priznaju opstojnost samo onih predmeta i pojava, koje se mogu okom vidjeti, uhom čuti, jezikom okusiti, njuhom osjetiti i rukom opipati. Sve, što nadilazi osjetni svijet, one niječu, ili barem u to sumnjaju. Tako je i s opstojnošću Božjom. Bog je duhovno i nadzemaljsko biće. Ne može se osjetilima zamijetiti. Zato poriču ili pak sumnjaju u Njegovu opstojnost.

Takav je životni nazor sasvim bez temelja. Gluh ne čuje glasova. Iz toga, što on ne čuje glasova, ne slijedi, da ih uopće nema. Slijepac ne vidi svijetla. Zar ima zato pravo reći, da svijetlo uopće ne postoji? Nipošto! Zašto ne bi mogla postojati bića, koja nadilaze svih pet ćutila, pa se nijednim ne mogu osjetiti? Duhovna su bića drugačije naravi, nego što su naša osjetila, pa je razumljivo, da se osjetilima ne mogu ni spoznati. Treba dakle poći drugim putem, da se uzmogne spoznati duhovni svijet, pa kod toga zaključujemo: Svaka pojava ima svoj uzrok. Bez dovoljna uzroka nigdje ne nastaje nikakav učinak. I čitav je svemir jedan učinak, koji mora imati svoj uzrok. Taj je uzrok izvan svijeta, duhovne je naravi, a zovemo ga Bog.

Boga spoznajemo **preko glasa svoje savjesti.** Savjest je duševna moć, koja općenite zakone primjenjuje na pojedine slučajeve. Opći je zakon: Nevina se čovjeka ne smije ubiti. Savjest kaže: Malo dijete je nevin čovjek. Dakle ga ne smijete ubiti. Općeniti je zakon: Ne ukradi! Savjest kaže: Ovo je tuđi novac, tuđe odijelo, tuđi sat. Dakle ga ne smijem ukrasti. Svaki čovjek ima svoju savjest. Kod svakoga čovjeka savjest razlikuje između dobra i zla. Svakomu čovjeku njegova savjest neodoljivom snagom zapovijeda: Dobro si dužan činiti, a zla se moraš kloniti. Kad smo nešto dobra učinili, savjest nas hvali, daje nam priznanje, ona je mirna i spokojna. Kad smo pak nešto zla učinili, ona nas kara, predbacuje nam, upozoruje nas: Pazi Bog postoji, njemu ćeš odgovarati za zlo, što si ga učinio. Ako i izmakneš ljudskoj kazni, Božjoj ne ćeš izmaknuti! Savjest se može ušutkati na neko vrijeme, pa izgleda, kao da ovaj ili onaj čovjek nema savjesti. Ali to ne traje dugo. Savjest se probudi, radi i uznemiruje. Zbog velikih i teških zločina može grižnja savjesti biti i tako velika, da čovjek poludi, ili da sam sebi oduzme život.

Treći je način, kako spoznajemo Boga: **vrhunaravna Objava,** koju nam je Bog dao nekada preko patrijarha i proroka, a najposlije preko svog Sina Isusa Krista i apostola. Prvim i drugim načinom, t. j. kroz vidljiv svijet i kroz glas savjesti, mogu Boga spoznati svi ljudi. To su dva puta, s pomoću kojih svi ljudi mogu doći do spoznaje Boga. Treći način spoznaje Boga, koji biva s pomoću vrhunaravne Objave moguć je u svoj svojoj punini samo kršćanima, jer samo kršćanstvo posjeduje ovu Objavu.

LIČNOST PRIJATELJA AMERIČKIH CRNACA

Msgr. Fulton J. Sheen najpoznatiji je svećenik u današnjoj Sjevernoj Americi. Ima oko pedeset godina. Vrlo je obrazovan. Učio je na poznatim sveučilištima u Evropi. Napisao je oko dvadeset filozofskih i bogoslovskih djela. Poznat je i kao propovjednik na radiju za vrijeme korizme. Svojim predavanjima utiče na kršćanski život svojih zemljaka. Tako su se mnogi pod njegovim utjecajem obratili, a među njima ljudi iz raznih slojeva društva. Osobito se msgr. Sheen bavi socijalnim pitanjima, a na srcu mu je briga za Crnce, koji u njemu vide svoga najjačeg i najboljeg prijatelja. Za njih je podigao milodarima razne ustanove, sad je u akciji za jednu veliku bolnicu. Osim toga na nj se obraćaju svi oni, koji žele urediti svoje odnose u braku, budući da je msgr. Sheen dobar psiholog i dobar znalac ćudorednog dušobrižništva. On je ličnost, koja shvaća, da Crkva potrebuje ljude djela i zanosa, a sve to mora biti ispunjeno osobitom ljubavlju. Još se ovaj svećenik odlikuje svojom kršćanskom širokogrudnošću .

POTOMAK T. MOORA KATOLIK

Upravitelj anglikanske crkve A. Br. Mitchell prešao je na katolicizam u svojoj 39-toj godini. Za ovo ga je pripremio poznati svećenik Msgr. Fulton Sheen. Novi obraćenik vrlo je ponosan, što pouzdano zna, da ima među svojim precima mučenika Tomu Moora, engleskog kancelara, kome su zbog njegova hrabrog i postojano držanja u vjerskim pitanjima odrubili glavu 1535.

POŽRTVOVNOST

U mjesecu rujnu ove godine održao je svjetski katolički savez djevojaka veliko zborovanje u Rimu. Zborovanju je prisustvovalo oko tisuću predstavnica iz 40 država. Jedna je djevojka iz Mehika prodala svoju vlastitu kućicu samo za to, da može doći na to zborovanje.

BOLESNIČKI VLAKOVI

U Italiji su nakon mnogo godina ponovno uveli vlakove za bolesnike, koji žele poći u Lurd u Francuskoj, da ondje od Majke Božje isprose zdravlje. Za te vlakove brine se posebna organizacija.

Baščanska ploča

Ove godine, kad slavimo tisuću i četiri stotu godišnjicu smrti sv. Benedikta, moramo se sjetiti i Baščanske ploče, koja spada među znamenite hrvatske glagoljske spomenike, natpise, i koja je od velike kulturnopovijesne važnosti. Po vremenu postanja ona je iz g. 1100., dakle iz početka dvanaestog stoljeća. Zove se baščanska prema nalazištu Baški, na otoku Krku. Na nju su upozorili domaći svećenici povjesničara Kukuljevića, a nalazila se u crkvi sv. Lucije, kad je građena i sama crkva.

Benediktinski opat Dobrovit kleše u kamen glagoljska slova, da bi za sva vremena posvjedočio pravo na zemlju, darovanu od kralja Zvonimira. Natpis nam pokazuje, da su benediktinci u to doba bili naši ljudi, jer se služe jezikom, u kome su služili službu Božju. To dokazuju i drugi spomenici. Ploča predstavlja isto tako primjer najstarije hrvatske isprave.

Na natpisu je najdragocjeniji onaj redak, u kome se prvi puta spominje hrvatsko ime. (»Zvonimir kralj hrvatski«). Prema tome prvi put se spominje hrvatsko ime na hrvatskom spomeniku sa hrvatskim oblikom kraljeva imena. Stariji su spomenici, koji spominju ime hrvatsko, pisani latinskim jezikom.

Baščanska ploča spada među one spomenike, koji bjelodano dokazuju otpornost našega življa u sjevernom dijelu Jadranskog mora protiv prekomorskog zavojevača, a ujedno ona svjedoči o nacionalnoj svijesti hrvatskih benediktinaca.

Spomenik nije samo važan dokumenat za opću hrvatsku povijest, on je prvorazredni spomenik za razvoj religiozne misli u Hrvatskom Primorju, koje je uvijek bilo nacionalno i odano vjeri.

Opate Dobrovita i Držihu u ovom smislu kasnije slijede veliki hrvatski pjesnici, benediktinci: Mavro Vetranović (1482.—1576.) i Ignjat Đorđić (1675.—1737.). Posljednji je napisao: »Život presvetoga Benedikta«, a ovaj je spis tiskan u Dubrovniku 1784.

Baščanska ploča danas se čuva u zgradi Jugoslavenske Akademije u Zagrebu i ne bi smjelo biti nijednoga Hrvata, koji dođe u Zagreb, a da ne pođe vidjeti taj časni spomenik naše narodne i crkvene povijesti.

PODLISTAK

Opaki vitez i njegova bačvica

(Stara legenda)

Bilo je to u ona davna, mutna i nesigurna vremena, kad su opaki vitezovi i velikaši, opijajući se svojom moći i bogatstvom, zaboravljali na Boga i na dušu i svakojakim nasiljem ugnjetavali siromašan i nezaštićen narod, izbrisavši iz svog srca zakon vječne ljubavi, koja nalaže, da u svakom bližnjem gledamo brata svojega u Bogu.

Među takvim nasilnim bezdušnicima osobito se po zlu isticao neki spahija, kojega uslijed njegovih nedjela čitava zemlja nije drugačije ni zvala do li »Opaki vitez«. Tog zločina nije bilo, kojega on ne bi izvršio nad svojim podanicima, koje je do gola plijenio, otimajući im do posljednjeg zrna požetog u znoju s malih njiva, do posljednjeg janjeta i pileta, tjerajući ih, da mu gladni i žedni dvorove grade ili za njega i njegove osvajačke napadje na mirne susjede krv liju i glavama plaćaju.

Stenjao je narod i do neba jaukao mogla bespomoćna raja, gola žuljava pest protiv biča i mača? Nitko se nije usudio ni spomenuti ime Opakog viteza, osim šaptom, a kamo li kuditi njegova nedjela. Nitko, osim starog Pustinjaka, koji je živio u nekoj pećini duboko u šumi, u postu i molitvi, te je svojim životom, propovijedanjem Božje riječi, tješenjem ispaćenih bijednika i čudesnim djelima, kojima im je nastojao olakšati stradanje, bio odavno stekao glas Božjeg ugodnika.

On je jedini javno kudio nedjela Opakog viteza, upozoravajući silnika, da nad svakom ljudskom silom postoji vječna pravda, kojoj će svaki smrtnik jednom odgovarati.

Razumije se, da Opaki vitez nije ni najmanje mario za propovijedi starog smušenjaka, kako je u grohotnu smijehu posprdno nazivao sijedog isposnika, kad mu je netko od njegovih doušnika, [illegible] kove riječi, koje su se na njega odnosile.

Uvidjevši, da samo žigosanjem njegovih zločina ne će vratiti na pravi put tog krvoločnog vuka, a pregnuvši čvrsto, da svoje duševno stado obrani, starac nakon mnogih noći provedenih u ustrajnoj molitvi i zazivanju Božje pomoći i nadahnuća, što da radi, iziđe iz svoje šumske samoće i uputi se ravno u brlog nemani, u kulu Opakog viteza, koja se kao jatsrebovo gnijezdo dizala na samom vrhu strme litice.

Opaki vitez nemalo se iznenadio ugledavši pod svojim krovom časnog starca duge srebrene brade i dubokih bistrih očiju, u kojima je plamtjela neobična vatra i snaga, sileći svaku nečistu savjest, da pred tim čistim plamenom obori oči.

Bilo da je već taj neobični pogled ipak barem malo pokolebao i samog Opakog viteza, bilo da mu se toga dana nakon obilne gozbe prohtjelo šale mjesto okrutnosti, Opazi vitez začudo je uljudno primio Pustinjaka i mirno, gotovo bi rekao ponizno poslušao njegove prijekore i pozive, da prekine s takvim životom i nedjelima.

A kad je starac konačno ušutio, Opa-

Život s Crkvom

NEDJELJNE MISLI

DRUGA ADVENTSKA NEDJELJA

7. prosinca 1947.

U današnjoj sv. Misi, u p r i s t u p u, govori svećenik proročanstvo Izaije proroka o dolasku Gospodinovu. On će doći da spasi sve narode, a ne samo puk izraelski, i objavit će slavu Svoju na veselje srca njinova.

U m o l i t v i moli Gospodina, da potakne naša srca, da pripravimo putove jedinorođenomu Sinu Njegovu, te da mu čistim dušama dostojno služimo.

U p o s l a n i c i (Rim 15, 4.—13.) uči sv. Pavao, da je Krist došao na svijet radi Židova i pogana, da im svima donese utjehu, radost i mir. Boravio je za svoga života među Židovima, da potvrdi proroštva, koja su napisana u Starom zavjetu, kao istinita.

No nije on ipak došao samo radi Židova, jer ona ista proroštva govore i o drugim narodima. Tako na pr. Izaija govori: »Doći će potomak Jesejev, i ustat će da vlada narodima, a narodi će se u njega ufati«. Mesija je dakle odkupitelj sviju ljudi na zemlji, a nesamo Izraela, kako su to mislili Židovi.

Pouka: Kao što je Bog otac svih ljudi, tako je Isus odkupitelj sviju. U tom pogledu ne postoje rase ni klase, nego jedan narod Božji, čiji članovi treba da se kao braća među se ljube.

E v a n đ e l j e (Mat. 11, 2.—10.) pripovijeda nam, kako je Ivan Krstitelj u tamnici čuo za slavna djela Isusova. Učenicima je bilo krivo, da Isus postaje slavan, a njihov učitelj Ivan ostaje u sjeni, pa su se potužili na to pred Ivanom. A Ivan, da ih izliječi od zavisti, pošalje ih k Isusu, da ga pitaju: »Jesi li ti onaj, koji ima doći, ili drugoga da čekamo?« U taj čas je Isus ozdravljao mnoštvo svakojakih bolesnika. Isus im odgovori: »Idite javite Ivanu, što ste vidjeli: slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, a siromasima se propovijeda evanđelje«. I sada stade Isus da slavi veličinu Ivanovu: on je više od proroka, on je anđeo, koga je Bog poslao pred licem Sina Svoga, da pripravi dolazak Njegov na svijet.

Pouka: Ivan je pripravljao put Spasitelju propovijedanjem pokore i svojim primjerom. Tako je ljude pobuđivao na pokoru i popravljanje života. Pokora i popravak života jedini je put, koji i nas vodi Kristu, i Krista dovodi k nama.

Msgr. Gibier, poznati versajski biskup, kad je jednog dana održao konferenciju u Orleansu, kazao je ovo: »Gospodo, vjera nema straha od znanosti, ona strahuje samo zbog vašeg neznanja!«

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 7. PROSINCA

2. Nedjelja Adventa. Posebni je misni obrazac. Uspomena je na Ambrozija, biskupa; ne moli se Slava, uzima se Vjerovanje, predslovlje je presv. Trojstva, misno odijelo ljubičaste boje. Sv. A m b r o s i j e († 397.), koji se slavi ovaj dan, bio je biskup u Milanu i po njegovu se propovijedanju obratio sv. Augustin.

PONEDJELJAK, 8. PROSINCA

Zapovijedani blagdan: B e z g r j e š n o Z a č e ć e B l. D j. M a r i j e. Majka Božja prečiste je duše od prvog časa svoga života, jer je po posebnoj Božjoj odluci uopće izuzeta od istočnoga grijeha. Ta njezina osobina bila je izvrsna podloga onoj punini milosti i kreposti, kojima je obilovala. Dogmu Bezgrješnog Začeća B. Dj. M. proglasio je papa Pijo X. 8. XII. 1854. godine. Četiri godine iza toga, Gospa je u Lurdu oglasila sv. Bernardici svoje ime: »Ja sam Bezgrješno Začeće«. — U Misi, koja ima vlastiti obrazac spomen je 2. nedjelje Adventa, te se mole Slava i Vjerujem, a Predslovlje je marijansko, dok je misno ruho bijele boje.

UTORAK, 9. PROSINCA

Misni je obrazac, kao na dan Bezgrješnog Začeća, sa spomenom 2. adventske nedjelje i Duha Svetoga. Moli se Slava i Vjerujem, ruho je bijelo. Mogu se toga dana služiti i obične pokojničke Mise, kao i privatne zavjetne Mise.

SRIJEDA, 10. PROSINCA

Misa je kao i 9. prosinca samo što je drugi spomen sv. Melhiada, pape († 314). U nekim se biskupijama danas slavi spomen čudesnoga prenosa kućice sv. Obitelji sa Trsata u Loreto god. 1294. Pobožna predaja veli, da je papa Urban V., da utješi Hrvate zbog toga gubitka, poslao godine 1367. za trsatsku crkvu onu sliku Majke Božje, koja se sada tamo štuje. Ovoga se dana mogu služiti i obične pokojničke Mise, kao i privatne zavjetne Mise.

ČETVRTAK, 11. PROSINCA

Sveti D a m a s, papa († 384 god.). Bio je vrlo učen čovjek, izvrstan latinski pjesnik, te je mučeničke grobove u rimskim katakombama ukrasio mramornim pločama, na kojima su bili uklesani njegovi natpisi. Na njegov poticaj preveo je sv. Jeronim Sveto Pismo sa hebrejskoga i grčkog jezika na latinski (Vulgata). Misni obrazac novi, t. j. onaj za svete pape, sa spomenom Bezgrješnog Začeća i 2. adventske nedjelje, moli se Slava i Vjerujem; Predslovlje je apostolsko, misno ruho bijele boje. Može se služiti i pokojnička Misa ili bilo koja od zavjetnih.

PETAK, 12. PROSINCA

Misa kao na dan Bezgrješnog Začeća, a može se služiti i crna i svaka druga od zavjetnih.

SUBOTA, 13. PROSINCA

Sveta L u c i j a, djevica i mučenica, zaštitnica za zdravlje očiju. Ubijena zbog vjere u Krista 304. godine. Veoma je cvalo njezino štovanje u starijim vjekovima, tako, da se od starine spominje u svakoj sv. Misi u takozvanom Kanonu ili činu Mise. Njezino sveto tijelo nalazi se u Mlecima (Venecija) u crkvi sv. Jurja. — Misni je obrazac posebni sa spomenom Bezgrješnog Začeća i 2. adventske nedjelje, moli se Slava. Radi osmine Bezgrješnog Začeća moli se Vjerovanje, a Predslovlje je marijansko; misno ruho je mučeničko — crveno.

Pjesma o Bernardici

FRANJO WERFEL napisao je roman o Bernardici pod naslovom »P j e s m a o B e r n a r d i c i«. Roman je preveden gotovo na sve evropske jezike, a američko filmsko poduzeće filmovalo je roman u filmu, koji se prikazuje sa velikim uspjehom. Werfel je židov, koji je proživio velike patnje i kušnje 1941., kad je te godine Hitler izvršio najezdu u Francusku. Morao je i on bježati pred Gestapom. Nigdje se nije mogao u to vrijeme skloniti, pa je najzad poslušao savjet nekih prijatelja, da se skloni u Lurd. Zdvojan nije znao, što bi i u Lurdu radio, a onda se zavjetovao Lurdskoj Gospi, da će je proslaviti jednim romanom, ako spasi goli život. Počeo je istovremeno proučavati život Bernardice i zbilja u svibnju 1941. uspjelo mu je prebjeći u Ameriku zajedno sa suprugom. Werfel je ispunio svoj zavjet, napisao je roman »Pjesma o Bernaridici«. Kritici smatraju, da je to njegov najbolji roman. Brojni prijevodi, a i sam film ovoga romana doživjeli su vrlo velik uspjeh.

Werfel je prije dvije godine naglo umro u Americi. U predgovoru romana Werfel je napisao ovo: »Svi oni najznačajniji događaji, koje sam opisao, dogodili su se doista«. O lurdskim čudima kaže: »Za one, koji vjeruju u Boga nije potrebno nikakvo dokazivazivanje, a za one, koji ne vjeruju u Boga, nije moguće nikakvo dokazivanje«.

njegovim riječima, zapita naoko skrušeno pustinjaka, što bi morao raditi, da Bog i ljudi budu odsad s njime zadovoljni.

»U prvom redu iskreno, potpuno i skrušeno ispovijediti sve svoje grijehe i izvršiti rado zadanu pokoru«, odgovori starac.

Da sprdnju tjera do kraja, a možda i da bez nasilja ušutka starca, koji je uživao tolik ugled u narodu, Opaki vitez klekne i sa zlobnim užitkom poče ispovijedati starcu sve svoje grijehe, nesamo ne tajeći, nego dapače i dodavajući sve grozote, kojih se taj čas mogao sjetiti, da sveca što više zaprepasti.

No ovaj nije ni okom trenuo, i kad je Opaki vitez dovršio svoju svetogrdnu ispovijed, starac ozbiljno i suznih očiju načini nad njim znak križa, a onda odredi vitezu pokoru, neka ode i donese mu s bunara u dvorištu najmanju bačvicu, koju može naći u svom podrumu, punu vode.

Smijući se ispod brka, Opaki vitez siđe u dvorište, dade donijeti maljušnu bačvicu i stade lijevati u nju vodu iz vedrice, kojom je vodu zagrabio. Ali ostade kao munjom ošinut. Ma koliko i nadolijevao, voda nije ulazila u bačvicu! Ni jedna jedina kap nije prodrla unutra, ma da je već nekoliko vedrica izlio na nju. Srdžba spopadne Opakog viteza, izleti iz kule, siđe trkom u dolinu, zagazi u rijeku, uroni bačvicu čitavu pod vodu, jedan, dva, bezbroj puta, ali sve uzalud: nutrina bačvice ostade potpuno suha!

Izvan sebe od nemoćna bijesa Opaki vitez kao da je pomahnitao. Mjesto da se vrati u kulu, jurnuo je dalje cestom, tražeći na sve strane vodu, i gdjegod je ugledao potok, baru, jezero, rijeku ili česmu, kao bjesomučan se obarao na njih i pokušavao, da napuni svoju bačvicu, ali uvijek s jednakim neuspjehom!

Vrijeme je prolazilo, dani, mjeseci i godine odmicali, krajevi i zemlje redali se jedni za drugima, a Opaki vitez, poderan, prljav, gladan i umoran, jurio je neprestano dalje i dalje, tražeći vodu, koja će ući u njegovu bačvicu i time mu pružiti dokaz, da je sve to bila neka varka ili sljeparija, kojoj je konačno stao na kraj.

Ali takva se voda nije nalazila, i u duši Opakog viteza počeše konačno srdžba, oholost i mržnja ustupati mjesto drugim nekim, dosada nepoznatim osjećajima.

Na svom lutanju počeo je promatrati konačno ljude ne više sa sedla svog vilovitog konja niti s kruništa svoje gorde kule na pećini, nego izbliza, gazeći s njima prašinu i kamenje istih trudnih staja, dijeleći s njima oskudan kruh i tvrd ležaj, strepeći s njima, ovako neugledan i nepoznat, istim strahom kao i oni, kad su razni tirani i njihovi plaćenici navaljivali na uboge i bespomoćne... Mnogo je toga vidio, shvatio i požalio, o čemu nekada u svojem krutom srcu nije ni slutio.

I kajanje, teško, iskreno kajanje, od kojega mu se duša grčila, obuze Opakog viteza...

A jedna suza, čista kao kristal, otkine se s njegova oka i kane na bačvicu, od koje se nikada nije dijelio...

U taj čas bačvica, koju sva jezera i rijeke nisu uspjele napuniti, ispunila se do vrha vodom bistrom kao s planinskog izvora...

A umirući vitez, kao da je u daljini ugledao u svijetlu oblačku blago lice starog Pustinjaka i njegove svijetle oči, iz kojih je strujao prema njemu Mir, koji još nikad ne bijaše osjetio, a koji nikada više ništa ne će pomutiti...

Jedna mala knjiga

Glasoviti govornik i obraćenik **Raymond Brucher** u jednom svom govoru nazvanom: »Parabola o ljudskom rodu«, vrlo živo prikazuje prikladnost crkvene nauke za sve ljude, sve zemlje i sva vremena. Evo jednog izvadka iz toga govora:

»U to vrijeme čitav rod ljudski, onaj koji je bio, koji jest i koji će biti, sastao se na jednoj ogromnoj ravnici. I tamo je sakupio sve filozofe, sadašnje, prošle i buduće.

I rod ljudski ovako je progovorio filozofima: — Čitao sam sva vaša djela. Da, sva! I moram reći, da sam se strašno dosađivao. Još zijevam od toga...

Čitao sam sva vaša djela. I pošto sam ih čitao i pročitao, našao sam u njima crnu i strašnu tamu. Manje znam nego prije.

Sazvao sam vas dakle da vam postavim novi veliki problem, koji me uznemiruje, i stoga upravljam na vas tri pitanja:

Želim imati jednu knjigu, jednu malu knjigu od 10 ili 20 stranica, koja bi sadržavala sve istine u jednoj temeljitoj i posve jasnoj formi; jednu malu knjigu, koja bi se mogla staviti u džep, i da ne stoji više od 10 para; jednu malu knjigu, koja bi bila na dohvat jednako misliocu, pjesniku, kao i onom priprostom mnoštvu, koje živi jedino praktičkim životom. Takva neka bude knjiga i takva je zadaća, koju ja želim.

Filozofi se zaprepašteno pogledaše... a većina je ostala po strani i pomalo nestala.

Rod ljudski nastavi: — Neću samo jednu malu knjigu, koja bi sadržavala sve istine na deset stranica... već želim, da netko jednoga dana dođe i da mi dade primjer svih kreposti, koje uči ova mala knjiga. Želim, da bi ovaj primjer mogao lako vršiti muž, žena, dijete... Možete li mi dati knjigu? Možete li mi dati primjer?

Već je nestalo tri četvrtine filozofa, a rod ljudski, koji je to razumio, poče se žalostiti u svom srcu.

— To nije sve, još nastavi. Ne treba mi samo jedna zadaća; ne treba mi samo jedan besmrtni primjer; već tražim jednu besmrtnu ustanovu, koja bi jamčila i ovjekovječila zadaću i da oni tako vječno žive.

Kad je rod ljudski završio ove riječi, baci pogled na filozofe. Zastrašeni svi su se udaljili.

Tada ljudski rod, siromašni ljudski rod, počne gorko plakati. I gotovo izgubljen u svojoj žalosti nenadano opazi, neznam u kojem kutu, priliku Čovjeka, obučena u radnu haljinu, koji je na svojim ramenima nosio nekakvu gredu, veliki komad drveta, koji je bio sav u krvi. Mi bismo ga nazvali križem. I plave Čovjekove kose bile su krvave. Krv mu je padala na oči. Krv mu je tekla u velikim kapljama po čitavom tijelu. A on je tako slatko gledao siromašni rod ljudski, tako slatko, tako slatko!

Zatim se vrlo polagano i dostojanstveveno približavao! Išao je noseći ogromno drvo. A govorio je glasom toli nježnim, toli nježnim: »Ti želiš istinu? Ja ti je nosim!«

»Ti želiš jednu malu knjigu, koja bi na 10 stranica sadržavala svaku istinu, a koju bi svako razumio. Drži, uzmi ovu malu knjigu« — A na prvoj stranici Rod ljudski pročita: »Katekizam«.

Čovjek nastavi: »Ti nisi tražio samo jednu zadaću, već živi primjer. Evo, pogledaj mene! Ja sam tvoj Bog, koji je postao Čovjekom, da ti dadem vječni primjer, i da te privedem u blaženstvo.

Na koncu tražio si ustanovu. Drži! Uzmi je: Evo Crkve!«...

I Rod Ljudski padne na koljena i pokloni se Isusu Kristu..

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U KINI

Katolici u Kini imaju tri svoja posebna katolička sveučilišta, kojima država priznaje pravo javnosti. Katoličke visoke škole postoje u Tiencinu, zatim u Šanghaju (ovu visoku školu vode o. o. Isusovci) i u Pekingu (ovu vode o. o. Benediktinci).

ZA KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U WASHINGTONU

sakupili su god. 1946. američki katolici svotu od 950.000 dolara.

NACIONALNI KONGRES U ČAST SVETE TEREZIJE OD DJETETA ISUSA

održan je u tjednu između 21. i 28. rujna ove godine u Parizu. Tokom toga tjedna u Pariz je stiglo veliko mnoštvo učesnika iz svih krajeva Francuske, a bilo je učesnika i iz inozemstva.

Svečanosti su otvorene u katedrali Notre-Dame, pa je tom prilikom kanonik Thellier de Poncheville održao zanosnu propovijed skupljenom mnoštvu. Iza toga su slijedile ostale točke kongresa, od kojih treba spomenuti veliki govor, što ga je kongresistima održao u dvorani poznate palače Chaillot o. Guissard i predavanje »Sadašnja vrijednost Terezijine svetosti«, što ga je održao o. Menessier.

Posebne liturgijske svečanosti u čast svete Terezije održane su u crkvama Notre-Dame des Victoires, u crkvi sv. Eustache i u crkvi svetoga Ivana Krstitelja.

Tako se eto i Pariz, glavni grad domovine svete Terezije očutio ovoj dragoj svetici, koju toliko štuje i ostali katolički svijet.

Pedeset-godišnjica sv. Terezije iz Lisieuxa svečano je proslavljena i u Parizu. Tih je dana prikazana i jedna vrlo uspjela koreografija kreposti svetice, igrana u stilu sredovječnih pučkih crkvenih prikazivanja. U predstavi je sudjelovalo preko dvije stotine odabranih glumaca, a samu predstavu je režirao francuski kazališni stručnjak Henri Brochet, koji već preko dvadeset pet godina radi na obnavljanju pučkog kazališta, kakvo je ono bilo u 14. i 15. stoljeću u Francuskoj.

SVEĆENIČKI MJESEC U FRANCUSKOJ

U La Bastiol (Francuska) održao se prošlog listopada tako zvani »svećenički mjesec«, na kojemu su prisustvovali delegati iz cijele Francuske. Ti se sastanci održavaju svakog mjeseca i pretstavljaju za francuske katolike sintezu njihovih idejnih i vjerskih pogleda. Na sastanku su prisustvovali poznati pisac o. Lubac i kardinal Saliège.

SVEČANOST U NITRI

Staroslavna Nitra u Slovačkoj bila je na blagdan Velike Gospe o. g., svjedokom uzvišene Marijanske svečanosti. Sa svih strana dohrliše u taj stari grad vjernici iz svih krajeva Slovačke, da pozdrave Kraljicu neba, te da joj odaju čast, ljubav i odanost. U predvečerje svetkovine razvila se ogromna procesija s lurdskog špilji, gdje je obavljena večernjica. Noć se probdila u molitvama, pjevanju i razmatranju. Svećenici su ispovjedali cijelu noć. U jutro u 6 sati bila je sv. Misa, pod kojom se dijelila sv. Pričest. Sv. Pričest su dijelila tri svećenika nekoliko sati. U 10 sati bila je svečana služba Božja, kojoj je pribivalo barem 40.000 ljudi iz nitranske doline i daljnjih krajeva. I ova je svečanost pokazala, da u slovačkom katoličkom puku živi vruća Marijanska pobožnost, koju su u srca njihovih preda usadili vierovjesnici sv. Ćiril i Metodije.

(Kat. Noviny, Bratislava 1947. br. 35)

POSVETA KATEDRALE U MESINI

Ovih dana obavila se posveta popravljene katedrale u Mesini na Siciliji. Crkva je u vrijeme rata stradala od zračnih napadaja, pa je trebala velikih popravaka. Mesinska katedrala potječe iz doba Normana. Graditi se počela g. 1098. Duga je 93 metra. U 17. i u 19. stoljeću je popravljana. Prigodom posvete govorio je Papa Pijo XII. mesinskom puku preko radija iz Castel Gandolfa. U svom govoru naglasio je, da se trajni mir u svijetu može postići samo na podlozi pravde. Papa je pozvao katolike, neka se mole Majci Božjoj, da čovječanstvo isprosi spoznanje, da se najveća dobra, među koja spada i pravi mir, ne mogu postići drukčije nego samo pravdom i ljubavlju. Papa je istaknuo, da se pravi mir u svijetu ne može polučiti nego samo ostvarenjem nauke Onoga, koji je Knez mira. Davši mesinskom pučanstvu blagoslov pritisnuo je sv. Otac prekidač, smješten u svojoj radnoj sobi, pa je rasvijetlio svijetla oko kipa Majke Božje, koja stoji u mesinskom zaljevu, kako je to god. 1935. učinio njegov predšasnik papa Pijo XI.

(Kat. Noviny, Bratislava br. 35.)

Bog traži, da čovjek bude veseo i ja mu u tome želim pomoći.

(Chersteton)

Iz katoličkog svijeta

Crkva i nacional-socijalizam

Poznata katolička nakladna kuća Herder u Beču nastavila je svojim radom. U najnovije vrijeme je izdala tri knjige pod naslovom: »Kršćanska Njemačka 1933.—1945.«

Prvi je svezak knjiga dr. Simona Hirta »Mit brennender Sorge — Gorućom brigom«, a sadrži enciklično pismo pape Pija XI. od 14. ožujka 1937. U ovoj je enciklici sv. Otac papa Pijo XI. osudio krivu nacional-socijalističku nauku. Ova se papina okružnica u njemačkim crkvama čitala samo jedamput. U prvom je svesku ove zbirke pripoćeno i dopisivanje njemačke vlade s kardinalom Bertramom iz Breslau i tadašnjim državnim tajnikom sv. Oca kardinalom Pacelli-em.

Drugi svezak: »Zeugnis und Kampf des deutschen Episkopats — Svjedočanstvo i borba njemačkih biskupa« s uvodom, koji je napisao dr. Hofmann, donosi poslanice njemačkih biskupa od 1935. do 1943. godine. U ovom se svesku nalaze i predstavke njemačkih biskupa vladi u kojima se vidi jasan i odlučan nastup njemačkih biskupa protiv nacional-socijalističkog terora prema katolicima u Njemačkoj.

Treći svezak nosi naslov: »Bischof Graf von Galen spricht — Biskup grof von Galen govori«. Ovaj je svezak posvećen poznatom pok. kardinalu von Galenu, biskupu u Münster-u. Ovaj je borac protiv nacional-socijalizma u svojim govorima snažno istupao protiv nepravda hitlerovskog režima i branio prava katolika. Radi svog odlučnog nastupanja nazvan je »Münsterskim lavom«. Njegovo je geslo bilo: »Nec laudibus, nec timore« (Niti sa hvalom, niti sa strahom).

„LA CROIX" o kinematografskim festivalima

Francuski katolički tjednik »La Croix« nedavno se osvrnuo na održane kinematografske festivale u Venecjji i Cannesu (Francuska), na kojima su sve svjetske nacije sudjelovale sa svojim najboljim filmovima. List »La Croix« se pita, kakav je sadržaj prikazanih filmova, i kako se ovaj odnosi prema kršćanskom moralu. Donoseći opsežni osvrt na sve prikazane filmove, list zaključuje, da se u dvije trećine tih filmova prikazuje ubojstvo, samoubojstvo, neka nasilna smrt ili pak preljub. Naročito obiluje u takvim scenama francuski film »Stvorili su iz mene bjegunca«, u kojemu je obrađeno ništa manje nego pet ubojstva. No i u drugim filmovima američke, francuske, švicarske i engleske produkcije čini se, da ovaj »kult brutalnih prizora« prevladava nad onim ostalim.

List se pita, kamo vodi ovakva kinematografija. I piše: »Za normalnog gledaoca ovakvi prizori mogu biti i zanimljivi, više ili manje, već prema nadarenosti pojedinog režisera. No tko je od nas potpuno normalan? Koliko ih ima među nama koji nisu pretrpjeli barem neku povredu živčanog sustava, a da ne govorimo o onima, koji su bili mučeni od Gestapoa, u koncentracionim logorima, u zarobljeništvu, pod bombardiranjem i pred strahotama modernog rata? Čini nam se — zaključuje ovaj list u svom osvrtu na moderni poslijeratnu produkciju, — da je zločin služiti se sugestivnom moći filmskog platna, da bismo povećali već i onako oslabljeni živčani sustav svih nas predstavama ovakve vrsti«.

Što nas uče brojke?

Katolička revija »America« donijela je u svom broju od kolovoza o. g. jednu opsežnu studiju, u kojoj se dopisnik ove revije H. Gardiner pozabavio pitanjem porasta, odnosno izumiranja stanovništva u Evropi. Poznata je naime činjenica, da neki narodi u Evropi izumiru, a da drugi sve više rastu. Ta činjenica nije dakle važna samo sa političkog i socijalnog stanovišta, nego i kulturnog i moralnog stanovišta. Neće biti neazumljivo, ako se stoga podsjetimo na neke od ovih činjenica i na neke brojke, koje govore same za sebe.

Izuzevši nepredviđene okolnosti rata i tomu slične neprilike i nesreće, stanovništvo Jugoslavije porasti će u 1960. god. do 18,5 milijuna ljudi (prema 15,2 milijuna u god. 1940.). Broj stanovnika slavenskih zemalja porast će takoder osjetljivo. Tako će Poljska u istoj godini imati 40 milijuna (prema 35 u 1940.), Sovjetska Rusija 230 prema 174 u 1940, Bugarska 7 milijuna prema 6,3. Od ostalih evropskih naroda jedino će Italija osjetljivo porasti (od 44 milijuna na 49), dok će Njemačka i Skandinavske države ostati po prilici na istom. Izumire naprotiv Engleska, Francuska i Belgija. Engleska će i Francuska spasti u 1960. na 39 milijuna, a 1970. na 37 milijuna, svaka.

Stanovništvo Evrope porasti će do god. 1960. od 400 milijuna na 421, ali će zato opet pasti na 417 milijuna u 1970 god. Slavenske će zemlje brojiti 1960 god. zajedno 310 milijuna s nešto više od tri četvrtine, a u 1970. s oko četiri petine od cjelokupnog stanovništva Evrope!

RAZVITAK KATOLICIZMA U EGIPTU

Katolici u Egiptu, iako je zasad njihov broj ograničen, on ne premašuje 2% od cjelokupnog stanovništva, sve više rastu i sve više sudjeluju u javnom životu Egipta. Uz brojne bolnice, kojima upravljaju sestre, misijskih središta, zakloništa i domova za ubožne, egipatski katolici uzdržavaju u sjevernom i najsiromašnijem dijelu Egipta 105 škola s oko 10.000 učenika.

Egipatski se katolici zauzimaju i za nacionalne interese svoje domovine. Vjernici su tako n. pr. molili u crkvama za uspjeh egipatske misije pri Ujedinjenim narodima, kada je ova u ime svoje vlade tražila povlačenje britanskih trupa iz zemlje. Nedavno je isusovac P. Ayrut ustao na obranu egipatskih seljaka, takozvanih felaha, koji žive u najbjednijim materijalnim prilikama, te su napušteni od svih.

U listopadu ove godine egipatska je vlada uspostavila redovite diplomatske odnose sa Svetom Stolicom.

POSMRTNA POČAST DVOJICI DOMINIKANACA U PARIZU

U prisustvu građanskih i vojnih vlasti otkriven je 24. rujna ove godine na samostanu o. o. Dominikanaca Svetoga Jakova u Parizu posmrtna ploča u spomen dvojice Dominikanaca, koji su u prošlom ratu dali svoj život za domovinu.

Obojicu je uhapsio Gestapo 25. studenoga 1941. Pokojni o. Guihaire suđen je na smrt i strijeljan u ožujku 1943., a pokojni o. Chenault umro je u koncentracionom logoru od pretrpljenih muka i tjelesnoga iscrpljenja.

Toj svečanosti prisustvovao je veliki broj pobožnih vjernika, koji su time pokazali, da cijene žrtvu ovih redovnika, koji su dali život za domovinu i njezinu slobodu.

MISIJE

CRNAČKI SVEĆENICI

U engleskim afričkim kolonijama ima 2,214.000 katolika. Među tim katolicima djeluje mnogo svećenika-bijelaca, misionara, koje je ljubav prema Kristu i neumrlim dušama odvela na težak i samoprijegoran misionarski rad. Ali u istim ovim kolonijama djeluje već i mnogo svećenika-crnaca. Crkva, koja ne pravi nikakove razlike u pogledu rase, nastoji, da među urođenicima djeluju njihovi vlastiti sinovi, kao svećenici. Sada u spomenutim kolonijama djeluje 232 svećenika-crnca i 2750 sestara-urođenica.

IRCI ZA MISIJE

Irska šalje godišnje oko 100 svećenika u misije. Vjernici na razne načine podupiru mlade svećeničke kandidate. Tako na pr. u Dublinu (glavni grad Irske) postoji društvo trgovačkih namještenika sa oko 3.500 članova koje iz svojih sredstava uzdržava 28 siromašnih bogoslova, koji se spremaju za misije. Divan primjer pravog shvaćanja kršćanskog apostolata.

LATINSKI JEZIK U SJEMENIŠTU

U sjemeništu grada Salisbury, u Južnoj Africi, pitomci su sinovi raznih naroda, prema tome i govore različite jezike. Uprava je sjemeništa zato odredila, da bi najbolje bilo, da se kao jezik za razgovor uzme latinski jezik. Na tom jeziku ne razgovaraju samo učenici, nego i profesori drže svoja predavanja.

ZRAKOPLOVOM PO SVEĆENIKA

U Mongu (Južna Afrika) ima 27 katolika, koji su jednom platili 5000 franaka za putovanje avionom svećeniku, koji je došao k njima služiti sv. Misu. Nije li ovo krasan primjer katoličke svijesti? A kod nas se često događa, da je crkva i sv. Misa sasvim blizu, ali nam je teško žrtvovati samo pola sata, da izvršimo svoju katoličku dužnost.

POLUOTOK NAZVAN IMENOM ISUSOVCA

Kanadska vlada nazvala je jedan poluotok u državi Quebec imenom isusovca o. Ivana Delagles-a, koji je profesor na sveučilištu »Loyola«, koje su 1907. osnovali isusovci, a zaslužan je za povijest američkih naseljenika. O ovom pitanju napisao je preko četrdeset knjiga, koje se vrlo cijene u znanstvenom svijetu.

IZ JUŽNE AFRIKE

piše slovenska misionarka uršulinka M. Ksaverija Lesjak, studena 1946. sa misijske stanice Sv. Patrika u Transvaalu: »Na praznik Krista Kralja imali smo veoma lijep kongres za svu katoličku omladinu transvalske biskupije. Kongres se je održavao u velikom parku u Johannesburgu gdje se skupilo 5000 djece. Dosad su uzimali učešća na takvim kongresima samo europska djeca, ove su godine bili prvi puta zastupljeni pripadnici svih naroda, bez obzira na boju i jezik. Svetu misu je služio novoimenovani nuncij za Južnu Afriku. Bio je divan prizor kad su lepršali barjaci mnogobrojnih škola, a djeca su sa muzikom na čelu koracala prema oltaru. Divila sam se ponašanju crnaca koji po prirodi ne mogu nikada šutjeti. Za čitavo vrijeme usprkos tolikoj masi naroda nije se čula ni jedna riječ, čak ni poluglasna. — Mjeseca rujna primili smo 29 djece u Marijino društvo za djecu. Većina od njih su uzorna. Članice ženskog Marijinog društva imaju svakog petka u jutro zajedničku misu s poslije podne zajedničke molitve u crkvi koje traju dva sata. — Drugog srpnja bio je prvi crnac u Transvalu zaređen za svećenika. Učio je pomoću priloga dobrih ljudi. (Blagovest)

IZ UREDNIŠTVA:

Molimo sve naše suradnike, da nam za božićni broj pošalju čim prije svoju suradnju. Božićni će broj izaći u povećanom opsegu.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—704299. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. II. | ZAGREB, 14. PROSINCA 1947. | BROJ 21

»Ponizno molimo, Gospode, Tvoju blagost, da nas ove božanske tajne očiste od grijeha i priprave za blagdane, koji se približuju ...«

PRICESNA (iz Mise)
III. NEDJELJA ADVENTA

NEPOZNATI BOG

Stari su Atenjani bili veoma pobožni ljudi, premda su bili pogani. Pun grad su imali oltara u čast raznim poganskim bogovima. A da se ne bi zamjerili kojemu božanstvu, podigli su jedan oltar s natpisom »Nepoznatom bogu«.

Kad je apostol Pavao došao u Atenu održao je govor: Muževi Atenjani! Što dakle ne znajući štujete, to vam ja propovijedam t. j. Boga, koji je stvorio svijet i sve, što je u njemu. On je gospodar neba i zemlje. On daje svima život i disanje i sve. On je učinio, da od jednoga postade sav rod ljudski i da stanuje po svoj zemlji. U njemu živimo, mičemo se i jesmo. Njegov smo i rod, kako i neki od vaših pjesnika rekoše«. (Dj. 17, 22—33).

Lijepo su ga i mirno slušali. Ali je u zao čas rekao, »da svi svagdje čine pokoru, jer je (Bog) postavio dan, u koji će suditi svijetu po pravdi po čovjeku (Isusu), koga je odredio i pred svima potvrdio, jer ga je oživio od mrtvih«. To nisu rado imali. Jedni se tomu rugali i otišli, a drugi se razilazili govoreći: »O tom ćemo te slušati drugi puta«.

Kako god su Atenjani bili pobožni i poštivali svoje bogove, ipak nisu htjeli da poznaju Boga, koji traži pokoru za grijehe, koji će suditi svijetu i koji je uskrsnuo od mrtvih.

Veliki govornik Lacordaire (Lakorder) kaže i za potonji svijet, da svi rado i često govore o Bogu. I seljak u polju podiže oči svoje prema nebu i djeci svojoj napominje ime Bog, koji je njemu jednostavan kao i njegova duša. Siromah ga priziva. Umirući njemu posvećuje svoje posljednje časove. Pobjednici ga slave, a pobijeđeni mole za pomoć. Ima li koje mjesto, koje vrijeme, koji prostor, koja zgoda, gdje Boga ne bi spominjali i Njegovo sveto Ime izgovorili?

I pravo je tako. Mi smo po sv. Krštenju doista rod Božji t. j. djeca Božja i baštinici Kraljevstva nebeskoga. Zato mi često govorimo o Bogu kao da Ga poznamo kao sami sebe; kao da nam je tako blizu, da Ga možemo rukom dotaći, kao da smo Ga često već vidjeli; kao da smo s Njim već često i svaki dan razgovarali i drugovali. Ali takovi treba da ostanemo i onda, kad nas se poziva na pokoru i na trpljenje; kad nam se govori o sudu Božjem; kad nas se poučava o uskrsnuću i drugom, prekogrobnom životu. Neka nam ne bude ni onda Bog nepoznati Bog, nego uvijek ono, što sv. Augustin kaže na pitanje: »Što je Bog? — Što drugo, nego upravo moj Gospodar i moj Bog«. (Isp. 1, 4.).

JUBILEJ BENEDIKTINSKOG REDA

Pri kraju drugog svjetskog rata bio je nedaleko vječnog grada Rima bombardiran samostan Monte Cassino, matica benediktinskog reda.

Monte Cassino osnovao je sv. Benedikt upravo prije 1400 godina. Prigodom ovoga jubileja izdao je slavno vladajući papa Pijo XII encikliku »Fulgens radiatur«, u kojoj je ocijenio zasluge benediktinskoga reda.

Sv. Benedikt se rodio oko god. 480. poslije Krista u Nursiji, u onoj pokrajini Umbrije, koja je sv. Crkvi dala najsocijalnijeg sveca sv. Franju Asiškoga. Sv. Benedikt potječe iz odlične obitelji Anicija, koja je Rimu dala više careva i papa. Poslije svršenih srednjih škola, pošao je na više nauke u Rim, ali domalo je napustio vječni grad, da postane pustinjakom. Tri godine živio je u dolini Anio, u jednoj spilji na obronku gore Monte Calvo u molitvi, čineći djela pokore.

Glas o svetom pustinjaku pronio se po svemu kraju. Baš u to doba umro je opat nedalekog samostana Vivovaro. Redovnici potražiše sv. Benedikta, da im bude opatom. Iza dugog moljakanja Benedikt popusti i udovolji njihovoj molbi. Zbog svoje strogosti postade Benedikt nekima zazoran, pa se nakon kratkog vremena odreče opatske službe. Potraživši nove učenike sagradi doskora u dolini Anio 12 samostana. I tu je doživio mnogo trpkosti baš s one strane, odakle se najmanje nadao. Sv. Benedikt odluči, da se makne s puta svojim neprijateljima. Otišao je na Monte Cassino, gdje je sagradio glasoviti samostan, maticu benediktinskog reda.

Svaki red imade svoje pravilo i svoju posebnu svrhu, za koju je od Boga od- [illegible] Prosjački su redovi imali svrhu, da ublaže socijalnu bijedu svoga vremena. Družba Isusova imala je svrhu povratiti u krilo crkve one, koji su od nje otpali. Red sv. Benedikta imao je zadaću, da obraća narode iza velike seobe naroda.

Benediktinski je red ovu zadaću ispunio. Opat sv. Augustin obrati Anglosase. Njegovi učenici i saradnici zaputiše se u Njemačku. Sv. Bonifacije i njegova braća pokrstiše Turinžane, Franke, Frize i Bavarce. Benediktinci pomagahu još kod pokrštenja ostalih evropskih naroda Sasa, Danaca, Šveda, Poljaka, Čeha, Moravljana, Slovaka i Hrvata, bilo neizravno bilo izravno. Narodi, koji su ratovali na Zapadu ognjem i mačem, sklonili su svoju glavu pod vodu sv. krsta. Od vukova postadoše ovce Kristove.

Klasični stari vijek imao je različite pojmove o radu. Red sv. Benedikta smatrao je rad moralno dobrim djelom, koje čovjeka oplemenjuje. Prije su zemlju obrađivali samo robovi, jer su posjednici tjelesni rad smatrali sramotnim. Sv. Benedikt je spoznao veliko značenje rada, pa je zato u svom pravilu svojim redovnicima, uz duhovni rad, naredio i tjelesni rad. Benediktinci su bili prvi, koji su krčili prašume, sušili močvare, gradili mostove preko rijeka, te tako unapredili trgovinu i promet.

Osim toga razvijaju benediktinski samostani veliku karitativnu djelatnost. U Srednjem vijeku nisu putnici imali gostinjaca, nego su ih samostani primali na konak i opskrbu. Na kulturnom polju stekoše Benediktinci neumrle zasluge. Svaki je samostan bio kao košnica pčela, gdje su marljive pčelice sabirale slatki med znanja i umijeća.

Benediktinci su stekli i velike zasluge za nas Hrvate. Njihovi samostani prekrili su Dalmaciju i Primorje, a bilo ih je i u Posavskoj Hrvatskoj. Eitelberg, očaran tragovima stare kulture u Dalmaciji, kaže o našim benediktinskim samostanima: »Od najjužnijih okrajaka Dalmacije, od Lokruma, Dubrovnika i Mljeta, pa sve do Raba, svuda se nalaze veličajni tragovi benediktinskog reda, koji je ovdje kao i u Engleskoj, bio predvoditelj najranije prosvjete«.

ŽIDOVKA — OBRAĆENICA

Edit Stein, karmeličanka, spada po svom duhovnom liku u povijest moderne misli, kao i među nebrojene nacističke žrtve. Sada sakupljaju njezine spise. Izdat će ih sveučilište u Louvaine u Belgiji.

Rodila se u Breslavi 1876. god. u židovskoj obitelji, koja je bila odana svojoj vjeri. Već u 14. godini nije više vjerovala. Svršivši srednju školu učila je na sveučilištu u Breslavi i Göttingenu. God. 1916. bila je promaknuta na čast doktorice filozofije u Freiburgu »summa cum laude« s najvećom pohvalom od prof. E. Husserla. Husserl je izjavio, da je sposobna za sveučilišnu katedru, no zakon nije dozvoljavao, da žena postane sveučilišna profesorica, ali Husserl ju je uzeo za svoju »prvu asistenticu«. Kod filozofa Külpea našla je jedan citat iz Husserla, koji ju je potaknuo, da je pošla slušati znamenitog zastupnika fenomenizma. Radikalni revizionizam privukao je njezin duh, koji je tražio istinu. Slušala je i Schelera. Proučavala je sv. Tomu. Sjajno je prevodila njegove sastavke. Prevađala je i Newmana i Pseudo-Dionizija. Surađivala je u Husserlovoj reviji zajedno sa Reinachom, Schelerom, Geigerom i Pfänderom.

Čitala je život sv. Terezije Avilske. To je pokrenulo njezin duh prema katolicizmu. Osjetila je, da mora postati karmeličankom.

Dne 1. siječnja 1922. bila je primljena u katoličku crkvu. Kad je god. 1933. došao na vlast Hitler, bila je otpuštena iz službe zbog zakona proti Židovima. Nato je stupila u Karmel u Kölnu, gdje je i dobila ime sestre Tereze Benedikte od Križa.

Kao karmelićanka je i dalje pisala o filozofiji. God. 1936. napisala je svoje glavno djelo »Endlihes und ewiges Sein« (Konačno i vječno biće). Naravno, nacisti su zabranili izdanje toga djela zbog rasnih zakona. Predstojnice su joj savjetovale, da djelo izda u Holandiji ili u Belgiji, ali ona im je odgovorila: »To će biti djelo, koje će izaći poslije moje smrti«.

Koncem god. 1938. morala je ostaviti samostan u Kölnu, jer je samostan zbog nje bio u pogiblji. Bila je naime prije Židovka. Potajno je prešla u Holandiju u Karmel u Echtu. Naučila je brzo holandski, tako da je holandski mogla govoriti i pisati. Na holandskom je jeziku napisala povijest jedne židovske obitelji, a to je bila njezina obitelj. Učila je novakinje latinski, a vršila je ponizno i najobičnije kućne poslove. Poslije god. 1940. pisala je i o mističkom bogoslovlju, naročito o sv. Ivanu od Križa. No i Holandiju su zaposjeli Nijemci. Jadna karmelićanka morala se javiti policiji u Mastrichtu i Amsterdamu samo za to, što je bila židovske krvi. Htjeli su, da pobjegne u Švicarsku, no bez uspjeha. Jednoga dana zaustavio se pred malim samostanom njemački tank. Dali su joj deset minuta vremena i onda odveli za uvijek. Bila je deportirana kao i toliko drugih Židova, među kojima i njezina sestra Roza.

POVIJEST MONTE CASSINA

U vrijeme sv. Benedikta divno se razvio Monte Cassino. Ni istočnogotski rat nije mu naudio. Što više gotski kralj Totila štovao je sv. Benedikta, te mu se bacio pred noge. Ipak 40 godina iza svečene smrti († 543.) razore samostan Langobardi pod vojvodom Zotom iz Beneventa. Protjerani redovnici nađoše utočište u samostanu sv. Ivana Lateranskoga u Rimu, blizu papine palače u Lateranu. Odavde ih je papa Grgur Veliki slao u Englesku. U Rimu ostadoše sinovi sv. Benedikta kroz 130 godina. Za pape Grgura II. bude samostan u Monte Cassinu ponovno sagrađen, te doskora procvate tako, da su i sami kraljevi pobožno hodočastili onamo. Kralj Karlo Veliki počasti Monte Cassino svojim posjetom, a kraljević Karlo i Karlov nećak Adehard, kao i langobardski kralj Rachis stupiše u nj kao redovnici. Godine 884. razore Saraceni Monte Cassino, ali ga nakon 80 godina opet podigne opat Aligerno.

I opet zasja slava samostana Monte Cassina. Najodličniji vladari i biskupi svijeta dolazili bi onamo, da se dive stezi monaha sa željom, da je presade u svoje samostane. Među ovima bijahu praški biskup sv. Vojtjeh, sv. Odilo iz Clugny-a, car Henrik Sveti, carevi Konrad II. i Henrik III., te papa Leon IX.

Pokatkad znala je i u tom samostanu popustiti stega, jednom zbog provala barbara, drugi put zbog navala susjednih lakomih velikaša i zatim što je opat samostana dobio biskupsku čast, a monasi postali kanonici. Ali revni opati znali su doskora odstraniti ta zla i uvesti stegu i strogost.

God. 1349. srušio je strahovit potres samostan ali za 10 godina stajao je on opet u starom sjaju sve do najnovijeg vremena. U 19. stoljeću stradao je samostan od Francuza, koji su ga oplijenili. Radi velike historijske važnosti proglasi talijanska vlada g. 1866 Monte Cassino »narodnim spomenikom«, a redovnike sv. Benedikta ostavi u njemu kao čuvare i nadzornike. Tako se samostan sačuvao sve do drugog Svjetskog rata, kada je silno stradao od bombardiranja. Sve do novog vremena imahu Benediktinci u Monte Cassinu svoje redovničko sjemenište, a uz to uzdržavahu i jedno sjemenište za svjetovno svećenstvo svoje biskupije. Opat Monte Cassina imade biskupsku vlast (Abbas nullius) nad područjem od 57 župa, 73 000 vjernika i 252 svećenika, uključivši ovamo i redovnike.

Samostan imade svoj dragocjeni arhiv, biblioteku, koja je tako stara, kao i sam red, muzičku zbirku i bogatu galeriju slika.

GORE SRCA

Večernja molitva

O moj Bože, molim Te kao sveznajućeg Tvorca, koji znaš što se dogadja u svemiru. Ti si ga stvorio! Ne obasjavaš samo mrtvu prirodu, nego i sve što je živo, što ima duh i dušu. Ti tako dobro poznaješ misli svakog pojedinoga čovjeka, kao da u cijelom svemiru nikoga drugoga osim njega ne bi bilo. I mene potpuno poznaješ. Sva moja prošlost, sva moja sadašnjost, kao i sva moja budućnost Tebi je jasna, kao jedna cjelina. Ti vidiš moje najslabije, kao i najpovršnije misli, koje i sam jedva mogu primijetiti. Svaku moju misao i svako moje djelo slijediš do njihovih izvora. Pred Tvojim je očima isto tako moj posljednji sat, kad budem stupio preda Te, moga vječnog Suca. Kako mi je strašna pomisao, da svakog trena u svom životu stojim pred Tvojim sudačkim stolom!

Moj Bože, ipak ne želim, da bi bilo drukčije, ne želim, da me Ti ne bi poznavao. Najveća mi je utjeha, što Ti znaš, što se dogadja u mom srcu. Želim veću iskrenost i jasnoću u samom sebi. Učini, da se nikad ne budem morao bojati Tvog pogleda!

Doista, ako se sjetim, kako sam Ti služio, onda se moram stidjeti. Koliko sam zanemarivao sredstva, koja si mi pružio, da se s pomoću njih posvetim. Stare navike priječe me i onemogućuju, da bih napredovao na stazi, kojom moram ići, da dodjem k Tebi. Daj, Bože, od srca Te molim, ono što mi najviše treba, daj mi pokajanje zbog mojih nebrojenih manâ, nemarnosti i grijeha! O Gospode, tko bi me mogao spasiti od samoga mene, ako ne Ti!

Bože, Ti želiš, da Te molim. Nema toga, što ne bih mogao dobiti od Tebe. Kako su mlake moje molitve, kad molim za sebe, te kako rijetko mislim u svojim molitvama na potrebe svoga bližnjega! Uvidjam, Isuse, da moram svoje vrijeme od sada bolje upotrebljavati. Bit će kasno moliti, kad bude moj dan na smiraju. Premda sam tako slab u Tvojim presvetim očima, ipak mnogo vrijedim, ako se za mene zauzimlje Tvoja prečista Majka i Tvoji sveci. Zato mogu mnogo toga uraditi za Crkvu, za ljude, kao i za sve one koji su mi dragi. Nemoj mi dati živjeti, ako ne budem mislio samo na Tebe! Učini, da Ti sve povjerim, da tražim Tvoje osvijetljenje za svoje nacrte, te da molim Tvoj blagoslov za svako svoje djelo! Ne želim ništa započeti bez Tebe, želim neprestano uzdizati svoje srce k Tebi, ne ću nikad zaboraviti, da si Ti moj zagovornik na nebu. Neka tako bude, Isuse, ja Ti se potpuno predajem!

Gospode, Ti si umro za mene na križu, — umro si za najvećeg grješnika. Podari mi milost, da Te iz dana u dan sve više upoznajem, da sve više i više vjerujem u Tebe, da Te gorljivo ljubim i da Ti odano služim. Neka mi bude uvijek pred očima samo Tvoja čast! Učini, da živim samo s Tobom i za Te, onda za svoga bližnjega, da mu uvijek dajem dobar primjer, a Ti mi pokloni sretni smrtni sat i to tad i tako, da to bude na Tvoju slavu i na moje vječno spasenje!

Apologetski kutić

BOG POSTOJI

Svi mi znamo jasno i sigurno, da postoji Gospodin Bog. Odakle to znamo? Tko nas to uči?

Da postoji Gospodin Bog, učili su nas najprije naši dobri roditelji. Plemenite majke uzimaju na krilo još malenu i nejaku djecu, prstom pokazuju na nebo i govore: »Gledaj, drago dijete, tamo gore je dragi Bog. On je naš dobri otac. On nas ima rado, a osobito rado imade dobru djecu«. Majke se križaju s djecom. Majke mole s djecom. Majke su prvi učitelji vjere i ćudoređa.

Kad dijete ponaraste, roditelji ga vode u crkvu. Tu dijete čuje prve vjerske pouke od svećenika, službenog predstavnika Crkve. Svećenička je dužnost tumačiti Božji nauk i upućivati ljude na krepostan život. »Idite dakle i naučavajte sve narode« (Mt 28,19) — rekao je Isus apostolima.

U školama dobivaju djeca mnogo vjerskog znanja od vjeroučitelja. Neprocjenjiva je zasluga naših vjeroučitelja za vjersko znanje naše mladeži, a po tom i cijelog naroda. Koliko se trude, da djeci dadu temeljito znanje i spasonosne upute za kršćanski život! Tko bi izbrojio sve puteve i načine, koji čovjeka dovode do spoznaje Boga! Svima i svakome, tko nam što istinita i lijepa kaže o Bogu i na dobro nas upućuje, treba da smo iskreno i duboko zahvalni, jer su nam vjersko-ćudoredni učitelji i odgojitelji iza Boga najveći dobročinitelji.

Ali i onaj čovjek, koji bi od djetinjstva živio samo za sebe negdje u pustinji, bez veze s ljudima, bez pouke, bez škole i bez knjiga, i taj bi — sam po sebi — došao do spoznaje, da postoji Bog. Kako? I taj čovjek vidi, da mlada životinja ima svoj uzrok u starijoj. Da biljka ima svoj uzrok u sjemenu. Da kućica njegova ima svoj uzrok u njemu, koji ju je sagradio, i tako redom. I samotan čovjek, bez ikakve škole i pouke spoznaje, da svaka pojava na svijetu ima svoj uzrok. Prema tome ima svoj uzrok i čitav svijet i sav svemir, a taj najviši uzrok je Gospodin Bog.

Tako se čistim, prirodnim, zdravim razumom dolazi od učinaka do uzroka, od stvorova do Stvoritelja, od vidljivoga svijeta k nevidljivom Bogu. Tako su spoznavali Boga pogani prije Isusa Krista, kao i kršćani iza Isusa Krista. Tako je divno o Bogu učio Aristotel, najveći filozof poganskoga svijeta. Istim je putem spoznao Boga i o Bogu pisao i sv. Toma Akvinac, najumniji predstavnik kršćanske nauke.

Sv. KRŠTENJE

Pisati o sv. krstu činit će se možda mnogima dosadno. Ta tko nije već više puta čuo govoriti o tom sakramentu? Uza sve to imadu premnogi o njemu tako krivi ili nejasni pojam, da je i o tomu potrebno nekoliko razjašnjenja.

Poznato je, da je katolička Crkva veliko društvo, koje broji više stotina milijuna članova. Kako se postaje članom toga društva? — Po sv. krstu. Tako je i kod svih pravoslavnih i kod protestanata. U Crkvu se ne pristupa upisom u matične knjige, točnije u knjigu krštenih, nego samim krštenjem.

Tko je jednom stupio u Crkvu, može također iz nje istupiti. Svatko je u tom slobodan. Ali Crkva, iako upiše istup u crkvene knjige, ipak onoga, koji je kršten, smatra kršćaninom, tako da se takav, ako se kada ponovno vrati u krilo Crkve, ne treba ponovno krstiti. Krst je neizbrisiv, jer ostavlja na duši neizbrisivi značaj. Zbog takve važnosti sv. Krsta dao je Krist dozvolu, da može svatko krstiti, iako to obično čini svećenik. Potrebno je samo, da dotičnik imade nakanu t. j. volju da krsti. A onaj koji prima krst, mora također imati nakanu, da ga primi. Jedino kod djece nadomještava tu nakanu sama Crkva.

Tko po sv. krstu pristupa u Crkvu, onoga preuzme po katoličkoj nauci Krist kao svoga, očisti mu dušu od istočnoga i svakoga drugoga grijeha (koji je do krštenja počinio), ojača ga svojom Milošću, daje mu pravo na vječno blaženstvo, koje je tako veliko, da nadvisuje moć naše naravi pa se zato i zove nadnaravnim.

Krst je prvi i glavni sakramenat, jer tko je kršten ta je kršćanin, član Crkve Kristove.

FRANCOIS MAURIAC O KATOLICIZMU

Uz Claudela, kao romanopisca, Mauriac je najpoznatiji i najviše čitani pisac u suvremenoj francuskoj književnosti. Claudel kao pjesnik i dramatik zauzima posebno mjesto u suvremenoj francuskoj književnosti, ali Mauriac zadire i u pitanja, koja nemaju izravnu vezu sa književnošću, on sva ta pitanja osvjetljuje osobitim svojim stilom, koji izazivlje neobičnu pozornost.

Nedavno je Mauriac napisao članak o vjerskoj obnovi kršćanstva, koja se može vidjeti u svijetu, pa i u Francuskoj.

Svoje misli Mauriac povezuje sa mislima drugih ličnosti, koje naglasuju potrebu suvremenosti u katolicizmu, t. j. koje znaju, da je obnova katolicizma nepotrebna, nego je potrebna obnova suvremena čovjeka prema zasadama katolicizma. Neprestana djelotvorna suvremenost katolicizma dokazuje njegovu snagu. Mauriac naglasuje nadalje potrebu onog načela »osjećati sa Crkvom«, a to znači živjeti liturgijskim životom. Povezanost duša u liturgijskom životu Crkve pokazuje općenitost samog kršćanstva. Kršćani su svi jedna obitelj, jedno tijelo, ali oni moraju nastojati, da se njihova vjera odrazi i djelima, a ne samo vanjskim obredima. Djelotvorna požrtvovnost koju ističe ovaj pisac, jest požrtvovnost, koja proističe iz ljubavi prema čovjeku, a kršćanin u svakom čovjeku mora vidjeti brata u Kristu. Ovo ne smijemo samo ispovijedati riječima, to moramo djelima, prvenstveno djelima dokazati i omogućiti u našem društvu.

P O D L I S T A K

BRODOLOM

(Pomorska predaja sa obala Oceana)

Ljudi i ljudska zajednica stvaraju zakone, da bi ostvarili na svijetu carstvo Pravde, spriječili zlo i nasilje i pomogli blagostanju i sigurnosti pojedinca i društva. No to ne znači, da je svaki zakon pravedan i dobar! Čovjek je često kratkovidan, a ponekad i zao, pa ta njegova svojstva mogu utjecati i na stvaranje pojedinih zakona, koje tek vrijeme i ljudi ispravnijeg pogleda ocijene kao nepravedne ili štetne i donesu nov zakon, koji ukida stari. Mnogo je takvih zakona bilo u prošlosti, koje su kasnija pokoljenja odbacila, a među njima i uzakonjeno pravo pljačkanja brodova, koji dožive brodolom na nekoj obali. Kad je naime oluja ili magla prouzročila, da je neka lađa naletjela na hridine ili se nasukala na pijesku obale, — što se u ono doba drevnih jedrenjaka događalo češće nego li danas, — tko je prvi naišao na ostatke nastradale lađe, smio ih je prisvojiti, pa radilo se o bogatu tovaru, kojim je brod znao biti nakrcan, ili o samoj drvenoj građi broda.

Primorska naselja na obalama velikih i burnih mora često su se znala vrlo okoristiti nesrećom moreplovaca, osobito kojekakva klatež i lopovi, koji su u tu svrhu obilazili žalima, očekujući, da ih more obdari.

Negdje sredinom dvanaestog stoljeća, u pokrajini Aunis u zapadnoj Francuskoj, kojoj obale bije svojim valovima i olujama Atlantski Ocean, složila se četica kojekakvih probisvijeta i razbojnika da pljačka brodove, žrtve gnjeva Oceana, pa makar za to morali i pobiti posadu broda ili nekog drugog pljačkaša, koji bi pokušao da se i sam okoristi »sretnom prilikom«. Kad su tako neko vrijeme vršili svoj strvinarski i krvavi posao, paklena misao rodi se u glavi jednog od njih: čemu čekati, da im slučaj pribavi neki brodolom, zašto ne bi radije sami prouzročili propast brodova na njihovoj obali? Dalo bi se to jednostavno postići: u vrijeme oluje i mračne noći treba zapaliti neko svijetlo ili oganj na najnepristupačnijim i najkrševitijim mjestima obale. Čeljad s lađa koje u oluji izgube smjer, ugledat će to svijetlo, pomislit će, da je to sigurna luka, okrenut će ravno prema toj zvijezdi spasa — i razmrskat će brod baš pred grabežljivim pandžama pljačkaša...

Od tog časa učestaše brodolomi na tom području, i mnogi su mornari i putnici našli smrt u valovima ili pod nožem razbojnika, da bi ostaci njihova broda i tereta u njemu donijeli koji zlatnik toj družini ubojica i lupeža.

Jedne noći nadali su se oni osobitom plijenu. Ocean je bijesnio kao rijetko kada, vjetar je hujao, valovi šumjeli, mrke oblačine prekrile su nebo, a četiri bogato natovarena broda morala su, po obavještenjima, koje su pljačkaši dobili od svojih ortaka, proći mimo njih na putu u obližnju luku. Varkom svijetla domamit će ih oni na svoje klisure, — a onda blago čitavoj pljačkaškoj družini.

Kao i toliko puta ranije, varka je uspjela: dok je vjetar strahovitom hukom kidao jedra četiriju brodova i lomio njihove jarbole, a golemi valovi prijetili svaki čas da ih pokopaju u ledenom grobu morskog dna, tamo daleko na obali zatitrao je tračak svijetla. Izgubljeni mornari udarali su u klicanje: eno, tamo je luka, spas, treba samo doprijeti do nje!...

Kad su se lađe jezovitom škripom i treskom skršile na mjestu, gdje su očekivale luku, njihove posade poskakaše u more, ali ukoliko ljudi nisu pri tom našli smrt u valovima ili na oštrim hridinama, svaki, koji se dohvatio kraja, zaglavio je od ruke pritajenih razbojnika, koji su odmah zatim trgali s lješina torbicu s novcem, kakav zlatni ukras, pa i samu odjeću.

Među družinom razbojnika isticala se okrutnošću i nezasitnom gramzivošću za plijenom neka stara, kuštrava i poderana ženetina. Upravo je bila zaposlena trganjem zlatnog prstena s ruke jednog mrtvaca, kad prvi tračak mutnog svanuća obasja lice lješine. — i stara zločinka prepozna u njemu rođenog sina, koji se nakon dugih godina boravka i rada u tuđini vraćao k njoj, da joj stečenim imetkom pruži mirnu i sretnu starost...

Dugo je starica jaukala i naricala, grleći ledeno i krvavo lice sina, a onda naglo ostavi svoju družinu i krene ravno u kulu OLEON, gdje je kraljica Alienora Akvitanska upravo spremala sa svojim savjetnicima prve pomorske zakone za zapadno more.

Saslušavši ispovijed starice, kraljica Alienora dala je unijeti u taj prvi pomorski zakonik, poznat pod imenom »Oleronske odluke«, kojima su se uređivala sva pitanja u vezi s plovidbom, i odluku o ukidanju prava pljačkanja stradalih brodova...

A nesretna starica vratila se na mjesto svog zločina, gdje je pokajničkim suzama oplakivala sina do kraja svog života, tako te je to mjesto, gdje je kasnije sagrađen svjetionik za putokaz lađama, dobilo po njoj ime, koje i danas nosi — POKAJNICA...

Život s Crkvom

NEDJELJNE MISLI

TREĆA ADVENTSKA NEDJELJA

(Dne 14. prosinca)

Što se više približava Božić, to nas više potiče sv. Crkva na radost, zato u pristupnim zazivima u današnjoj sv. misi moli riječi sv. Pavla: »Radujte se u Gospodinu vazda, opet velim: radujte se. Blagost Vaša neka bude poznata svim ljudima, jer je Gospodin blizu. Ni za što se ne uznemirujte, nego u svemu molitvom očitujte svoje potrebe Bogu«.

U početnoj molitvi moli svećenik, da bi Gospodin priklonio uho svoje molitvama našim, i milošću svoga pohođenja rasvijetlio tmine pameti naše.

U poslanici (Filip. 4, 4—7) čita svećenik one iste zazive radosti, kao u pristupu, i dodaje: I mir Božji, koji nadilazi svaki um, neka čuva srca vaša i misli Vaše u Kristu Isusu Gospodinu Našemu.

U evanđelju (Iv. 1, 19—28) čita svećenik, kako su židovi poslali iz Jeruzalema Ivanu svećenike i levite, da ga pitaju: Ko si ti? Da li si Krist? Ivan odgovori: Nijesam. Oni ga zapitaše dalje: Je si li Ilija ili prorok? A kad on i to zaniječe, nastaviše: Tko si? Da možemo odgovoriti onima, koji su nas poslali. Ivan odgovori: Ja sam glas onoga, koji viče u pustinji: Poravnajte put Gospodnji kako reče Izaija prorok. Tada ga poslanici zapitaše: Zašto dakle krščavaš, kad nijesi ni Krist, ni Ilija, ni prorok? A on im reče: Ja krstim vodom, a među vama stoji, koga vi ne poznajete. To je onaj, koji će doći za mnom, a koji bješe prije mene, kojemu ja nijesam dostojan odriješiti remena na obući njegovoj.

Pouka: Ako želiš biti pred Bogom velik, ponizi se i rasti u svetosti. A da ovu možeš steći, pitaj se često: Tko si? I priznaj: Ja nijesam ništa. Poniznost je temelj svetosti. Sv Ivan hvali Krista i na uštrb svoje časti. Isporedi sebe s Ivanom: kako si škrt u hvali drugih, a kako pohlepan za svojom, makar i nezasluženom. Pa čak i Božju hvalu zanemaruješ, da digneš sebe. Popravi se!

»Dobro, što ga iskažemo ljudima, ma kako bilo veliko, uvijek je prolazno, ali su istine, koje im ostavljamo, vječne.

T. Buckle

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA 14. PROSINCA

III. nedjelja Adventa je kvaterna nedjelja. Crkva pozivlje vjernike da drže kvaterne postove u srijedu, petak i subotu i da se u tom tjednu osobito mole za oproštenje grijeha, za plodnost zemlje i da Gospodin dade svojoj Crkvi dobrih duhovnih pastira. Crkva je doduše dala vjernicima oprost od posta zbog prehrambenih prilika, ali zato neka revnije u to ime obavljaju djela pokore i više se mole.

PONEDJELJAK 15. PROSINCA

Sv. Maksimin, opat. († 520 god.) Rodio se u Francuskoj, u gradu Verdunu. Neko vrijeme živio na kraljevskom dvoru francuskom kod kralja Klodviga zajedno sa svetim svojim ujakom Euspicijem. Nezadovoljni s dvorskim životom, po Božjem nadahnuću odlaze iz dvora. Taj samostan bio je na velikom glasu radi kreposnog i svetog života pod vodstvom svetoga poglavara Maksimina. U vrijeme jednoga velikoga glada hranio je gotovo cijeli grad Orleans s malo žita, koje je Bog u njegovim rukama umnožao. Nakon 10 godina blagoga upravljanja svrši blaženom smrti.

UTORAK, 16. PROSINCA

Sv. Euzebije, bisk. mučenik († 371 g.). Euzebije bio je najprije u Rimu u crkvenoj službi (lektor). Poslije je bio biskup u gradu **Vercelli** (Gornja Italija). On je bio jedan od onih velikih boraca i branitelja **Božanstva** Kristova protiv Arijanaca Radi vjere bio je dva puta prognan, gdje je i svršio svoj život mučeničkom smrću. — On je prvi na zapadu uveo zajednički život kod svećenika kod jedne crkve, za povećanje bogoslužja i kreposnog života.

SRIJEDA, 17 PROSINCA

Sv. Olimpijada udovica († 410) kao supruga carskoga namjesnika u Carigradu rano je postala udova. Ali na nikoji način nije više htjela da se ponovno uda. Posvetiti se životu čistoće, službi Božjoj i pomaganju siromaha. Nadbiskup Carigradski je posveti za đakonisu, to jest za pomoć i službu crkvi. Pomagala siromašne i bolesne, ženske poučavala u vjeri. Činila je samo radi Boga, i nije htjela ni tražila nikakve hvale. — Mnogo je trpjela raznih kušnja, kleveta, progone. — **Sv. Ivan Zlatousti** tješio je. Samo jedno je zlo — a to je grijeh. Sve ostalo tiče se samo smrtnoga tijela, a ne može nauditi duši, koja je Bogu vjerna«.

ČETVRTAK 18. PROSINCA:

Sv. Anastazija, mučenica. Kći uglednog rimljanina. Nasilno udana za poganina Publija, koji joj je branio vršenje kršćanskih dužnosti. Poslije njegove smrti je rasprodala sav imetak i razdijelila ga siromasima.

PETAK, 19. PROSINCA

Sv. Nemesion. mučenik († 250). Ovaj je svetac proslavio Egipat, gdje mu je bila domovina. Neprijatelji kršćanske vjere iz mržnje oklevetali su ga, da je bio u vezi s razbojnicima. Htjeli su ga na svaki način maknuti, i svoju mržnju na vjeru iskaliti na njemu. Prijave ga zato sudu, da je kršćanin, što je u vrijeme rimskoga cara Decija bilo najstrože zabranjeno. — Bio je odmah uhvaćen, zatvoren i doveden pred sud, koji ga je silio da se odreče kršćanstva. Radi njegove postojanosti u kršć. vjeri, dade ga 2 puta istući kao i razbojnike. Zatim su ga osudili na smrt na lomači zajedno s razbojnicima.

Nemesion je radosno primio tu osudu. S njim su osuđeni još neki kršćani, koji su poticali svetog mučenika na stalnost u vjeri.

Sv. Nemesion je trpio nekriv i nevin — i to još među razbojnicima kao da je zločinac. — **On se ne žalosti radi toga, već se veseli**, jer znade za vječne **riječi Kristove »Blaženi**, koji trpe radi **pravde, jer je, njihovo kraljevstvo nebesko«**. (Mt. 510). **A ako nismo nevini**, kao Isus — ili sv. **Nemesion jer smo** sgriješili, onda **podnosimo** u duhu pokore, i time **Bogu postajemo mili i dragi. »Nikada nismo Bogu bliže, nego kada činimo pokoru«** (Sv. Augustin).

SUBOTA, 21. PROSINAC

Sv. Toma apostol (Grob u Ortoni — Italiji). Od Krista izabran, najvećim odlikovanjem, za apostola, bio je vrlo revan učenik Njegov, i želio je da i život dade za božanskog Učitelja. Poslije smrti i Uskrsnuća Kristova neko kraće vrijeme nije htio vjerovati u Kristovo uskrsnuće, dok mu se nije sam Krist živ ukazao. Bio je radi svoje nevjere blago ukoren od Krista. Tada reče, kad je vidio uskrsnuloga Krista: »Gospodin moj i Bog moj!« (Ivan 20 19—29). Propovijedao je Evanđenje Kristovo u Indiji i kod Parćana. — Kad je veliko mnoštvo obratio na kršćanstvo, bio je na zapovijed kralja kopljem probođen. —

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

I. Put moga života

Put našega života nalik je vlaku, što vozi kroz mračni tunel. Poznato nam je, koliko smo puta prevalili, ali ne znamo, koliko još puta leži pred nama. Mi opet prolazimo mimo jedan miljokaz: godina je došla kraju, i danas počinjemo novu. Iskrsava staro, ali uvijek novo, jako, veliko i tajanstveno pitanje: kamo vodi naš put? Pitanje ne gubi ništa time, što mi starimo i što dublje zalazimo u tamni tunel. Naprotiv, ono se pooštrava, smeta nam mir danju i počinak noću. Lađica našega života plovi neprestano naprijed. A kamo?

Gdje ćemo se raspitati o cilju našega života, o našem odredištu? Možda kod filozofa, mudraca, koji su razmatranje o smislu života učinili svojim zvanjem; koji su svoj razum tako izoštrili kao što je slikar izvježbao svoje oko i svoju ruku ili kao pjevač svoje grlo? Kakav nam odgovor oni pružaju? Jedni vele, da je smisao života šport i tjelesna kultura, da su cilj života ljepota i snaga. No čovjek nije samo šaka praha, osim tijela on ima i dušu, koja je neizmjerno vrijednija. Duši činimo malu ili gotovo nikakvu uslugu jahanjem i plesanjem, igrama tenisa ili nogometa. Zacijelo, mi se moramo brinuti za zdravlje i razvitak svoga tijela; općenito govoreći, zdravlje tijela i zdravlje duše odgovaraju jedno drugome. Ali gdje se tijelo jednostrano njeguje, a duša zapušta, tamo i u snažnom tijelu može prebivati zanemarena duša.

Bilo je drugih filozofa, koji su nam kao cilj čovjeka propovijedali iživljavanje nagona. Ali one, koji slijede ovo evanđelje, razjarene strasti tjeraju brzo čak u samu smrt. Njihov jaram nije blag ni lagan, njihov jaram zadaje čovjeku rane, dokle ga ne rani smrtno. Može li to biti smisao života?

Nije li možda naš cilj umjetničko stvaranje i umjetnički užitak, kako to neki hoće? Pođite u sobu punu sušičavih i od rana oboljelih majki, pa ih kušajte utješiti Šilerovim baladama ili Geteovim lirskim pjesmama.

Netko je rekao, da je cilj čovječanstva nadčovjek, a mi ostali da smo građevno kamenje za nadčovjeka. Ali čemu nadčovjek, ako ni on sam ne zna, čemu je tu?

Jedan je opet rekao, da ne treba pitati, koji je smisao života, cilj čovjeka; čovjek jednostavno mora živjeti. No plovi li lađa po moru samo zato da plovi? Sigurno plovi zato, da prispije u neku luku.

Možemo se prema tvome stvarno pitati: koji je smisao našeg života? — Ljudski razum ne bi nikada našao zadovoljavajući odgovor. Ali onaj koji je stvorio kuglu zemaljsku, na kojoj oremo i branamo i sijemo i žanjemo, na kojoj gradimo kuće i slavimo blagdane i na kojoj moramo jednom umrijeti, koji je i mene i tebe poslao na ovaj svijet, da ga posjetimo za kratko vrijeme, na usta svoje Crkve odgovara nam na to temeljno pitanje našega života: Ti si na zemlji zato, da si zaslužiš nebo i da me u nebu vječno slaviš. Tako piše na prvoj stranici katekizma. To je temeljni kamen, na kojemu se gradi naš život, da iza vremena procvjeta zauvijek u vječnosti.

Dnevno iskustvo čini da u vjeri svoga djetinjstva nalazim svu svijetlost moga zrelog doba, sve posvećenje mojih domaćih briga, svu utjehu u mojim brigama. Kad bi svi odpali od Krista, to uvijek opstoji u neizrazivoj slatkoći jedne svete Pričesti, kao i u suzama, koje ona izaziva, takva moć uvjerenja, koja bi učinila, da još čvršće zgrlim križ, te da se ne obazirem na nevjeru cijele zemlje.« (Ozanam).

Neprestana budnost savjesti, koja se osniva na ćudorednom temelju, ostaje za kršćanina temeljem višeg duhovnog života i konačnog smirenja u dolini suza. (Nepoznati samostanac)

Sveučilišni profesor — blaženik

Proglašenje blaženim sveučilišnog profesora Contarda Ferrinija svratilo je pozornost cijelog svijeta. Ono se je objavilo 13. travnja ove godine u bazilici sv. Petra u Rimu. Na toj su beatifikaciji osobito bili zastupani intelektualci.

U to vrijeme bilo je u vječnom gradu mnogo kongresa, kao kongres liječnika, filozofa, a sve u počast novog blaženika. Novine su opširno opisivale ličnost i djelo Contarda Ferrinija. Blaženik se rodio u Milanu 1859. Još, kao dječak, odlikovao se svetačkim životom. Poslije odlično završenih studija, postao je profesorom prava na sveučilištu u Messini, Padovi i Modeni. Bio je pravnik svjetskog glasa. Napisao je oko dvije stotine stručnih i apologetskih djela. Imao je osobiti smisao za umjetnost. Svagdašnje razmišljanje, sv. Pričest i rad na pravu, omogućili su mu veliki stupanj ćudoredne i prisnije veze s Bogom. Papa Benedikt XV. nazvao ga je »svetac u fraku«. Umro je 17. listopada 1902. blizu Lago Maggiore. Odmah poslije smrti započeo je proces za njegovu beatifikaciju. Dogodila su se mnoga čuda i ozdravljenja. Na dan beatifikacije povodom svečanosti, kad je pročitana Papina odluka o proglašenju blaženim, pao je zastor, koji je pokrivao njegovu sliku na oltaru, a sva zvona u Rimu i Milanu istovremeno svečano su zabrujala. Poslije toga bila je svečana sveta Misa. Istog se dana sam sv. Otac došao pokloniti i pomoliti pred njegovim oltarom. Slijedećih dana sv. Otac primio je oko sedam tisuća hodočasnika i naročito im spomenuo novog blaženika. Naglasio je, kako nas primjer Ferrinija uči, da može biti i u suvremenom životu katolik svetog života. Ferrini je bio muž moderne stvarnosti, svetac našeg vremena, mistik djela i muž velike djelatnosti. U svemu je tražio slavu Boga i dobrobit svojih bližnjih. Sveti je Otac još naglasio, kako nam Ferrini pokazuje najbolji put Bogu.

ANTUN MARTIN SLOMŠEK,
slovenski biskup (1800.—1862.)

Slovenski katolici s osobitim zadovoljstvom očekuju uspjehe rada oko biskupskog procesa za beatifikaciju biskupa Antuna Martina Slomšeka, kad će o svemu bit obaviještena Sveta Stolica, koja će o tome izreći svoj sud.

Pokojni biskup Slomšek umro je na glasu svetosti. Njegov život i njegov rad bio je ispunjen djelima ljubavi prema bližnjemu. Ističe se kao prosvjetitelj slovenskog naroda, osobito na njegovoj sjevernoj granici, gdje su Slovenci nacionalno bili naročito ugroženi. On je bio prvi biskup, koji je sjedište lavantinskie biskupije prenio iz Koruške u Maribor.

Antun Martin Slomšek rodio se 26. studenoga 1800., a umro je 24. rujna 1862. U svojoj četrdesetšestoj godini postao je biskup. Ovu je čast vršio šesnaest godina uvijek u brizi za vjerski i nacionalni procvat svoga naroda. Tako je mnogo nastojao oko osnivanja sjemeništa za đake i bogoslove, osobno vršio misijsko djelo, kao propovijednik, nastojeći, da svoj narod podigne u svakom pogledu.

Slomšek se odlikuje i kao pisac odgojnih, poučnih spisa, pa zatim pjesama, basana i propovijedi. Sva njegova književna djela odlikuju se osobitim dahom jednostavnosti i miline. Procvat njegove biskupije vrlo je značajan. — Slomšek je utemeljio poznato društvo sv. Mohorja, koje je toliko dobra u prosvjetnom pogledu učinilo među najširim masama slovenskog naroda. Slomšek je bio i jedan od prvih začetnika ćirilo-metodskog kulta, pa je na njegov poticaj osnovana Bratovština sv. Ćirila i Metoda koja se je raširila kod svih Slavena. Zanimljiv je zaključak Slomšekovu oporuke: »O da bi Otac svijetla, od koga nam dolazi svako dobro, osnažio ovu moju posljednju volju, pa blagoslovio moga nasljednika i cijelu lavantinsku biskupiju s njenim ustanovama, a meni da bi podijelio najveću i posljednju milost, da bih mogao ovoj biskupiji upravo pred Njegovim prijestoljem sa svojim molitvama koristiti«.

KATOLIČKI SOCIJALNI INSTITUT U AMERICI

U Americi je osnovao poznati o. Lord, Isusovac, Socijalni institut za proučavanje katoličke socijalne nauke. Posebna je zadaća ovog Instituta da priređuje duhovne vježbe za radnike i poslodavce.

BOŽJI POZIV

Manuel Quezon, sin predsjednika vlade nove republike na Filipinima, stupio je u sjemenište u Manili s nakanom, da postane svećenik.

PASIONSKE IGRE U LUKSEMBURGU. U Luksemburgu se prikazivala, prigodom blagdana Uznesenja Marijina, sv. Muka na sličan način, kao što se ona izvodi svake godine u Oberammergau. Prikazivanje je uspjelo u potpunosti i bilo je na velikoj umjetničkoj visini. Mnogi su kazališni stručnjaci iz Belgije, Holandije i Francuske prisustvovali i pomagali pri postavljanju ove izvedbe na pozornicu. Ona je dokazala, da se i takve srednjovječne igre mogu prikazivati na današnjoj pozornici.

MEĐUNARODNO ZBOROVANJE SKAUTA. U Moisson, nedaleko Pariza, održao se svjetski skautski slet. Zastupana su bila 42 naroda. Među tim skautima je bilo i 15.000 katoličkih skauta, koji su imali nekoliko puta zajedničku sv. Misu Dne 17. kolovoza je sakupljenim katoličkim skautima održao propovijed pariški nadbiskup SUHARD. U svojoj je propovijedi kardinal naglasio da skauti moraju održavati svoje propise ne samo iz avanturizma, nego vođeni ljubavlju prema Bogu i bližnjemu. Skautska ljubav prema prirodi ne smije nikada postati obožavanje prirode, a duh junaštva ne smije preći u nasilje.

Ovaj međunarodni skautski slet je posjetio i osnivač skautizma Sir Robert Baden-Powel. Glavna ideja sleta je bila: rad na ostvarenju mira.

PROSLAVA SV. VOJTJEHA. Koncem kolovoza ove godine proslavljena je u Pragu 950 godišnjica sv. Vojtjeha. Sv. Vojtjeh je bio prvi narodni biskup u Pragu.

Svečanu procesiju, u kojoj su nošene relikvije sv. Vojtjeha, vodio je praški pomoćni biskup. U procesiji je sudjelovalo oko 50.000 vjernika.

POLJACI U ČEŠKOJ. Prigodom svečanosti sv. Vojtjeha u Češkoj došla je onamo i veća delegacija Poljaka pod vodstvom biskupa Zakrzewskoga. Na odlasku iz Češke odaslao je biskup Zakrzewski praškome nadbiskupu dr. J. Beranu ovaj pozdrav: »Ostavljajući granice Čehoslovačke osjećam u srcu potrebu, da se Vašoj Preuzvišenosti zahvalim za tako milo i srdačno gostoprimstvo, iskazano meni i cijeloj delegaciji prigodom svečanosti sv. Vojtjeha u Pragu. Uzvišene svečanosti u čast našeg zajedničkog zaštitnika sv. Vojtjeha dadoše nam priliku, da istaknemo svoje katoličko prijateljstvo, da povežemo bratske odnošaje, koji će — kako se nadam — postati osnov trajnog prijateljstva. Odlazimo s nezaboravnim uspomenama te sa željom, da Vas uvjerimo o našoj zahvalnosti i odanosti«.

SASTANAK ZA PROMICANJE KRISTOLOGIJE U ASIZU. Kao što je svake godine, tako se i ove godine u mjesecu rujnu održao u mjestu sv. Franje sastanak za promicanje i proučavanje kristologije (nauke o Kristu). Na sastanku su bili prisutni mnogi crkveni dostojanstvenici, kao i mnogi poznati književnici i katolički radnici. Tako Piero Bargellini, Nino Salvaneschi, Carlo Bo i nekoliko stranaca, među kojima jedan Kinez. Premdet sastanku bila su predavanja o Kristovom Utjelovljenju. Prisutni su osim predavanja imali prigodu da prisustvuju i sv. Misi, služenoj u bizantinsko-slavenskom obredu.

SASTANAK DUHOVNIKA U TAMNICAMA

Nedavno se održao u Parizu sastanak, kojemu je prisustvovalo preko 350 svećenika, namještenih u francuskim tamnicama. Preč 300 godina sakupio je svećenike tamnica na jednom mjestu sastanka sv. Vinko Paulski. Na spomenutom nedavnom sastanku zahvalio se sakupljenim svećenicima za njihov požrtvovni rad glavni ravnatelj francuskih tamnica.

STRUKOVNI SAVEZ CRKVENIH NAMJEŠTENIKA

U Francuskoj je osnovan posebni strukovni savez crkvenih službenika, sakristiana orguljaša i t. d. Savez je učlanjen u opći kršćanski strukovni savez. Prvi uspjeh tog novog saveza jest, da je za svoje članove napravio kolektivnu službenu pogodbu.

Da li si se pretplatio na naš vjerski tjednik »GORE SRCA«?

Iz katoličkog svijeta

Međunarodni studentski tjedni u Parizu

Francusko katoličko udruženje visokoškolskih đaka priredilo je prošlih školskih praznika »Međunarodne studentske tjedne« u dvorcu De Varenne kod Angresa. Prisustvovali su delegati 14 naroda. Svrha je ovih tjedana bila: sabrati visokoškolce raznih zemalja, promicati njihovo međusobno upoznavanje, te izmijeniti mišljenje. Glavni sadržaj, koji je izbijao iz svih predavanja, bio je »Student i svijet sutrašnjice«. Pojedina predavanja zasjecala su u sve moguće struke. Tu su se obradivala pitanja bogoslovna, moralna, filozofska, socijološka, kulturna i politička. Kritici su se podvrgli suvremeni biološki nazori. Učesnicima je dana prilika pregledati krasne stare gradove na rijeci Loiri (Loari), katedralu u Chartresu (Šartresu), pregledati Pariz i okolicu. Učesnike su službeno primila poglavarstva pojedinih gradova. Pohodili su pariškog nadbiskupa i kardinala te biskupa u Chartresu. U Parizu ih je primila kulturna i znanstvena institucija Ujedinjenih Naroda »Unesco«.

NJEMAČKA KATOLIČKA ŠTAMPA

Nakon pada Hitlera i dolaska saveznika, njemački su katolici nastojali svim silama obnoviti svoju katoličku štampu. Jednom je bilo u Njemačkoj oko 375 katoličkih novina, 200 periodičkih časopisa i oko 200 katoličkih izdavača. Njemački su katolici mislili, da će brzo moći obnoviti svoju štampu. Počeli su opet izlaziti neki katolički biskupijski časopisi, ali u neznatnom opsegu. Katolici imadu odobrenje crkvenih vlasti za nove časopise, a i dozvolu vojničkih vlasti, ali im manjka papir. Nedavno su dobili obavijest iz Švedske od švedske katoličke »Caritas«, da mogu u Švedskoj dobiti papira. Ali tu imadu opet poteškoću, što ne mogu slati onamo novac iz Njemačke. Zato su prisiljeni, da mole za pomoć katolike izvan Njemačke, da im namaknu novac, e da uzmognu platiti papir.

Knjiga P. B. Hoffmanna

P. Bedrich Hoffmann, župnik u Gornjoj Bečvi u Moravskoj, proživio je nekoliko godina u strašnom nacističkom koncentracionom logoru u Dachau. Kroz cijelo to vrijeme budno je pratio sav život oko sebe, pa je sada izdao knjigu pod naslovom »A tko vas ubija«, koja je u obimu od 600 stranica izašla u Prerovu. Iz te knjige razabiremo, da su nacisti utamničili u Dachau 2670 svećenika od toga 2524 katoličkih svećenika to znači 95%. U logoru je poginulo 953 svećenika, i to 923 katolička a 30 ostalih vjeroispovijesti (dakle protestanata, starokatolika, marijavita i t. d.). Knjiga opisuje okrutnosti njemačkih totalitaraca nad nevinim ljudima, okrutnosti, koje ne zaostaju za onima jednoga Nerona i Dioklecijana. Zanimljivo je, kako su neki svećenici u Dachau unatoč najpomnijem nadzoru i najvećoj pogiblji služili sv. Misu. Oni, koji su radili na polju, sabirali su pšenično klasje. Zrnje su kasnije zdrobili kamenjem, pa su načinili primitivne hostije. Onda su pomoću utamničenih njemačkih svećenika pribavili nešto vina. Svećenik je imajući potrebnu tvar služio Misu sjedećki, bez misala, bez ministranata, bez propisanih liturgičkih kretnji. Kod Mise bi davao sv. Pričest i pedesetorici svoje braće, među njima i poljskom biskupu Kozalu, koji je u logoru i poginuo. Hoffmannovo djelo je knjiga svećeničkog junaštva knjiga veličine Crkve kao i knjiga novih junaka i novih svetaca.

Slavenski pisac o papinoj nepogrešivosti

Čeh **dr. Josip Kuhalik** izdao je knjigu pod naslovom: **»Papinska nepogrešivost i njezini odjeci u slavenskim zemljama, naročito češkim«**. (Prag 1947. str. 175. Broš. Kčš. 60).

Proglašenje dogme o papinoj nepogrešivosti prouzročilo je u svoje vrijeme sablazan. Danas nam je to skoro nerazumljivo, jer su se najviše sablaznili oni, koji se nijesu htjeli pokoriti nikakvom auktoritetu, a najmanje crkvenom. Pisac je točno razjasnio, što je dogma o nepogrešivosti papinoj. Pobio je najvažnije prigovore te razložio, tko se na vatikanskom koncilu protivio toj dogmi i zašto. Naročito se osvrnuo na stanovište slavenskih biskupa, od kojih su nekoji svratili na sebe pozornost cijelog katoličkog svijeta (Strossmajer, Schwarzenberg). Razjasnio je njihove nazore, naveo razloge, zašto su ih branili, pobio razne legende o njihovu držanju na koncilu. Svoje je navode podupro dokumentima. Uopće je ukratko razjasnio to, što svaki katolik mora znati o papinoj nepogrešivosti.

PRAKTIČNI ČESI

Svetovaclavska Liga izdala je **»Red nedjeljnog bogoslužja u najvažnijim mjestima čeških biskupija**. Cijena je 10 čeških kruna. Knjiga je namijenjena naročito turistima, koji posjećuju razna veća češka mjesta, da uzmognu znati, kada i gdje se vrši bogoslužje (sv. misa i razne pobožnosti) u raznim većim češkim mjestima. Čini se, kao da mnogi misle, da im ne treba vršiti vjerske dužnosti, kad idu na izlete. A mnogi godinama i godinama idu nedjeljom na razne izlete, a crkva im je zadnja briga. Crkva se nipošto ne protivi turizmu, ali traži, da i turisti vrše redovito svoje kršćanske dužnosti. Toj svrsi služi spomenuta češka knjiga.

NOVA IZDANJA DRUŠTVA SV. ĆIRILA I METODA

Katekizam za osnovne škole

Ovih dana Hrv. Knjiž. Društvo sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu stavit će u promet tri školska udžbenika Kršćanskog Nauka za osnovne škole, koji su odobreni od Ministarstva prosvjete NR Hrvatske i to: »Srednji kršćanski nauk« za III. i IV. razred, »Mali kršćanski nauk« za II. razred i »Slikovnica kršćanskog nauka« za I. razred. Sve je tri knjige priredio Msgr. E. Kornfeind. Prva će knjiga stajati 20 Din, a ostale dvije po 10 Din.

Kalendar „Danica" za 1948.

za god. 1948. izlazi početkom siječnja. Cijena 25 Din. »Danica« će biti opsežnija od ovogodišnje. Narudžbe i novac (putem čeka broj 4—704299) šalju se na Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21.

OBRAĆENJE POZNATOGA ŽIDOVA

Nedavno je primio sveto krštenje poznati Židov — pisac Reneé Schwob. Na njega je osobito djelovao Lurd, u kome je bio očevidac mnogih čudesa i svjedokom, koliko utjehe u moralnom pogledu vjera pruža suvremenom čovječanstvu.

NOVI BISKUP U ČESKIM BUDEJOVICAMA

Novim biskupom u Češkim Budejovicama imenovan je Dr. Josef Hlouch. Svečano ustoličenje obavljeno je dne 7. rujna 1947. u tamošnjoj katedrali. Svečanosti je prisustvovao praški nadbiskup Dr. Josef Beran. Svoga biskupa pozdravio je u ime svećenstva dosadanji administrator biskupije Msgr. Jan Cais.

PRAŠKI NADBISKUP ZAČASNI GRAĐANIN KLADNA

Dne 27. kolovoza 1947. izabran je na sjednici gradskog poglavarstva u Kladnu praški nadbiskup Dr. Josef Beran začasnim građaninom rudarskog mjesta Kladna. To je značajno zato, jer je taj kraj kroz dulji niz godina bio nastrojen protuvjerski i protukatolički. Kad se prije 20 godina imala graditi crkva u Rozdelovu na Kladensku, prosvjedovalo je mjesno zastupstvo protiv toga, te je dizalo žalbe do najvišeg mjesta. Nije htjelo dopustiti, da crkva kvari značaj mjesta. A sada samo mjesto imenuje začasnim građaninom katoličkog nadbiskupa Dr. J. Berana u znak priznanja za njegovo primjerno držanje u vrijeme okupacije. Rudari će odlikovanje donijeti svome natpastiru prigodom svetovaclavskih svečanosti.

SV. STJEPAN U BEČU BIT ĆE USKORO OTVOREN ZA VJERNIKE

Popravak glasovite katedrale sv. Stjepana u Beču dobro napreduje. Ova je katedrala za vrijeme rata bila teže oštećena, a naročito je stradala njena središnja lađa s glasovitim vitražima (stakla u slikama). Ova je međutim danas već uglavnom popravljena, kao što su popravljene i katakombe, koje se nalaze u sredini same crkve, koje su pretrpjele znatnu štetu od bombe.

NOVI NOVAC DAROVAN GOSPODINU

U Braziliji oživjeli su jedan stari portugalski običaj. Prvih 1000 komada novca, kovanog u brazilskoj kovnici novca, darovali su kardinalu nadbiskupu u Rio de Jaeniro kao dar Presv. Sakramentu. Dar je osobni dar činovnika i namještenika kovnice.

RIJETKA SVEČANOST U DUBROVNIKU

U nedjelju dne 7. rujna bio je kod Male Braće u 10 sati neobično svečano. U dupkom punoj crkvi prisustvovao je cijeli kaptol s Preuzvišenim Biskupom na čelu svečanoj sv. Misi, koju je O. Jozo Matović pjevao, da zahvali Svevišnjemu na šezdesetgodišnjici svoga misništva.

Komu u Dubrovniku nije poznat jaki glas O. Joza, kojim je on u Male Braće od pamtivijeka rođenim dubrovačkim naglaskom razgovjetno i zanosno čitao molitve, pjevao Našoj Gospi Srca Isusova i sv Antunu, u korizmi predvodio križni put i »agoniju« na veliki petak? A toga dana je taj glas drhtao od ganuća i zahvalnosti prema Bogu!

Prigodnu propovijed održao je Mnp. O. Petar Vlašić, provincijal. Preko sv. Mise pričestio je svečar neke od rodbine. Poslije Tebe Boga hvalimo dijelile su se spomen-sličice.

»OSVIJETLJENE STAZE«

To su propovijedi trećoreca O. Josipa Dujmovića (Prvi dio: adventsko i božićno doba), koje mogu poslužiti kao priručnik svećenicima. U njima će i svjetovnjaci naći korisno duhovno štivo. Knjiga se naručuje kod Župnog ureda sv. Franje Ksaverskoga, Zagreb, Ksaverska cesta 49 d. Cijena 15 Din, i poštarina.

IZ UREDNIŠTVA

Slijedeći će broj našeg lista izaći za Božić.

Molimo sve suradnike, da svoju suradnju pišu samo na jednoj strani papira.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—704299 Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

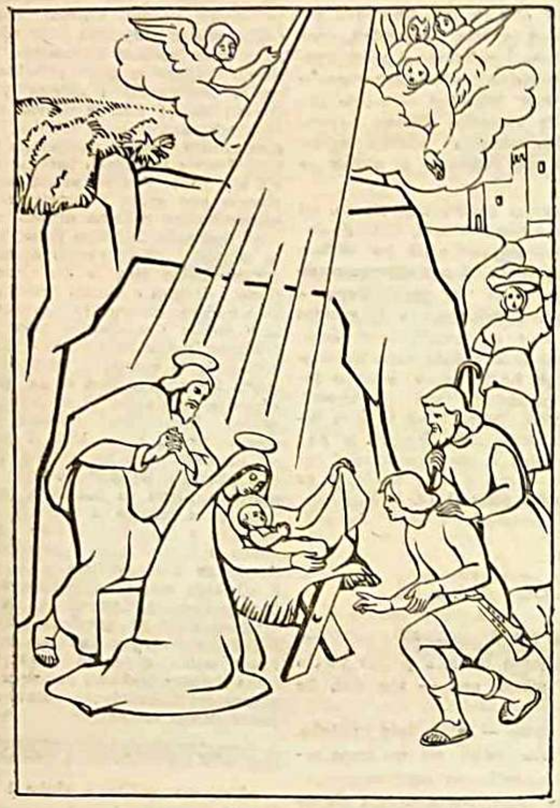
GORE SRCA

»Dijete nam se rodilo i Sin nam je darovan... a ime mu je Anđeo velikog savjeta.«

IZ TREĆE MISE NA BOŽIĆ

VJERSKI TJEDNIK

GOD. II. ZAGREB, BOŽIĆ 1947. BROJ 22

Sretan Božić!

ROĐENJE GOSPODA NAŠEGA ISUSA KRISTA

GODINE 2759. OD POTOPA, GODINE 2015. OD ROĐENJA ABRAHAMOVA, 1510. GODINE OD IZLASKA NARODA IZRAELSKOGA IZ MISIRA, 1032. OD POMAZANJA DAVIDOVA ZA KRALJA, U 65 TJEDNU PREMA PROROČANSTVU DANIELOVU, U 194. OLIMPIJADI, GODINE 752. OD SAGRAĐENJA RIMA, GODINE 42. VLADANJA OKTAVIJANA AUGUSTA, KAD JE ČITAVIM SVIJETOM VLADAO MIR, RODIO SE U BETLEHEMU GRADU JUDINU OD MARIJE DJEVICE ISUS KRIST, VJEČNI SIN VJEČNOGA OCA, ZAČET PO DUHU SVETOMU I POSTAO ČOVJEKOM, DA SPASI ČOVJEKA.

ZNAČENJE ROĐENJA ISUSOVA

Vrlo su značajne riječi jednog kulturnog povjesničara, kad kaže za Isusa: »Rođenje je Kristovo najvažniji dan cijele povijesti čovječanstva. Nema nijedne bitke, nijedne vladavine, nijedne prirodne pojave, koja bi se mogla isporediti s onim značenjem, kojega ima kratki zemaljski život Galilejca. Gotovo dvijetisućgodišnja povijest dokazuje, da je temeljito opravdano, kad mi onu godinu (rođenja Kristova) nazivljemo »prvom« i kad po tom brojimo naše vrijeme... Dapače u nekom izvjesnom smislu smijemo kazati, da prava povijest počinje istom s rođenjem Kristovim«. (H. St. Ch. »Temelji 19. vijeka«).

Kad se ovih božićnih dana budemo molili pred jaslicama, u kojima leži Isus kao malo nejako Djetešce ili pred Svetootajstvom, zamislimo se u to, imade li taj pisac pravo, što je napisao ove velike i snažne misli i izjave? Imade! Evo zašto!

Prije dolaska Kristova nijedna stara poganska vjera nije mogla zadovoljiti čežnju duša svojih pripadnika ni smiriti njihove društvene razlike. Zato su se njihovi mudraci (filozofi) dali na posao, da svojim mudrovanjem odgovore na životna pitanja staroga poganskoga svijeta. I najveći među njima Plato i Aristotel mnogo su lijepa i dobra naučavali, ali nitko među mudracima nije odgovorio na dva najvažnija i goruća pitanja. Nitko naime od njih nije otkrio potpune i neoborive istine o svrsi ljudskoga života, za kojim je težila ljudska duša niti je znao pokazati način, na koji bi se poravnala krivnja, koju je oduvijek osjećao čovjek zbog grijeha.

I lijepa knjiga i prekr[illegible] umjetnost staroga svijeta su htjele [illegible]ti ili barem ublažiti neutažive čežnje čovječanstva. Ali su če[illegible] te [illegible] što je u protimbi s ćudorednim zakonom i rušila su vjersko naučavanje.

I državnici su staroga vijeka stvarali sve savršenije i savršenije oblike državnoga uređenja, ali ni u njima nije našao tadanji čovjek zadovoljenje u svojoj čežnji za stalnom i nepromjenljivom srećom.

Osim toga sve je to barem donekle išlo u prilog bogatim i odlučnim slojevima, dok je priprosti puk robovao, očajavao, trpio i uzdisao. Međutim su svi živjeli u nezadovoljstvu i iščekivali velikoga učitelja, koji će ih izbaviti iz tih patnja i neizvjesnosti.

Dolaskom Kristovim sve se počelo stubokom preokretati. Već On sam, kraljevskoga roda, ugledao je zemaljsko svijetlo u krilo siromašne radničke obitelji i bio položen u neugledne jaslice napuštene štalice. Ali mu anđeli pjevaju, kraljevi donose darove i pastiri mu se klanjaju.

Na početku svoga javnoga naučavanja proglašuje blaženima: siromašne, dobroćudne, žalosne, gladne, milosrdne, miroljubive, te one, koji su čista srca, koji trpe, koje mrze i progone radi Njega, jer ih čeka velika plaća na nebu.

On proglašuje glavnim zapovijedima: ljubav prema Bogu i bližnjemu t. j. svakomu čovjeku, jer smo svi braća kao djeca jednoga nebeskoga Oca, koji daje da sunce izlazi nad pravednima i nepravednima.

On dolazi na svijet pod lozinkom: Slava Bogu na visini, a mir ljudima na zemlji. I Njemu je hrana i piće, da vrši Volju Oca svoga na nebesima.

On počinje svoj zemaljski život siromaštvom i trpljenjem, a svršava ga životom na Križu za spasenje svega ljudskoga roda.

On odabire za svoje pomoćnike neuke ribare, da pokaže, da je Njegova zadaća i nauka nebeska i upravo zato prodorna. I baš zato brzo proniče ljudsko društvo, oplemenjuje ljudsku kulturu, znanost i vještine.

I što god dobra imade bilo u kojem naučavanju poslije Njegova odlaska, podudara se s Njegovom naukom. A tako će bti i do konca svijeta i vijeka.

Poslije rođenja Kristova baš Njegova nauka i Njegov duh neprestano pokreću i giblju čovječansko more u njegovoj najvećoj dubini i širini već gotovo dvije tisuće godina, kako nijedna oluja ni vjetar nije nikad pokrenuo Oceane svijeta.

GORE SRCA

Pred jaslicama

(Božićno razmatranje)

Pokleknimo pred jaslicama. Promatrajmo maleno Djetešce, koje je veliki naš Bog.

Njegove oči su ljepše, nego li zemaljska svjetla, koja rasvjetljuju dan i noć. U njima se zrcale zvijezde Njegove vječne domovine. U njima počiva čar nebeskog blaženstva. Iz njih prosijaju i iskrsava Veličanstvo Božje. Te su oči duboke i tajnovite, jer iz njih progovara neizmjerna, neiscrpljiva Mudrost i Ljubav Božja.

Isuse, Tvoja ljubav i dobrota obratila je najveće grješnike. Tvoja duševna plemenština i Tvoja nebeska milina očarala je i opojila tašte sinove svijeta i postadoše pobožne duše.

O Ti ljubljeno dijete Isuse! Ti izgledaš tako siromašno, a tako si bogato! Sve je Tvoje pokućstvo kod rođenja na zemlji bilo: siromašne pelenice, bijedna slama i tvrde jaslice. A ipak su zlatne zvijezde Tvog božanstva divni ogrtač, a nebo Tvoje kraljevsko, sjajno boravište. Ti si siromašno i bogato Dijete nama pokazalo, da uz gorko siromaštvo može stanovati najveća sreća srca, najslađi mir duše i najsjajnije bogatstvo duha.

Ti si obogatilo siromahe i prosjake tako, da su se osjećali sretnijima i bogatijima nego knezovi i kraljevi. Ti si jednoga Franju Asiškoga i Benedikta Lobre toliko oduševilo, da su siromaštvo smatrali svojom zaručnicom. Ti si ove i tolike druge napunilo svetim djetinjim osjećajem i svetom djetinjom radošću.

Kad prolistamo svjetsku i kulturnu povijest, moramo uskliknuti: KOLIKI LI JE TRAJAN UPLIV PROIZVELO ROĐENJE KRISTOVO! Kako li snažno Njegov upliv potresa još uvijek sva srca izazivajući ušuljetno plamen ljubavi i mržnje! JEDNO SAMO LJUDSKO DIJETE NE BI NIKADA MOGLO PROIZVESTI NI TAKOVA DJELOVANJA NI UČINKA. Zato mi gledamo u tom malomu djetetu iz Betlehema Dijete Božje. Mi gledamo čudesnu Božju veličinu u njegovoj ljudskoj neznatnosti, u njegovu jedinstvenu životu i smrti i u Njegovu gorostasnom uspjehu. Stoga kličemo: O maleno Djetešce, o veliki Bože!

Ljubav prema ljudima je dovela Sina Božjega, da se spustio s neba na zemlju u štalicu jedne pećine, u jaslice i na križ uspeo. Mi čeznutljivo želimo da ta ista ljubav ugrije i promjeni hladni, bez ljubavi i ratoborni svijet. Da onda posvuda neprestano ori anđeoska betlehemska pjesma: Slava Bogu na visini, a mir ljudima na zemlji...!

Moj Bože i moj Spasitelju, u Tvojim sam rukama siguran. Ako me Ti štitiš, onda se ne moram ničega bojati. Kad bi me se Ti odrekao, onda se ne bih imao ničemu nadati. Ne znam, što me čeka prije nego li umrem. Ne poznajem budućnost. Ipak sam pun povjerenja u Tebe. Daj mi ono, što je dobro za mene, pa me čuvaj svega onoga što se protivi mom vječnom blagu. Ne molim ni za bogatstvo, a ni za siromaštvo, sve to prepuštam Tebi. Ako želiš, da mi pošalješ trpljenje i brige, onda podijeli mi milost, da budem mogao sve zdušno podnositi. Čuvaj me od bijede i samoljublja. Ako si mi predodredio blagostanje, moć i uspjeh u svijetu, nemoj dopustiti, da me Tvoji veliki darovi udalje od Tebe!

Iz molitve
kardinala NEWMANN-a

Apologetski kutić

SVI LJUDI VJERUJU

Istina — Bog postoji — tako je očita, da su je već mnogi pogani spoznali. Ima Bog — to je osnovna istina svake vjere. Čovjek tu istinu spoznaje, kad dođe k razumu. Nama — kršćanima katolicima — jamči za sigurnost ove istine i cijela kršćanska nauka.

Učenjaci su svih vremena iznosili dokaze, da ima Bog. Ovi dokazi našu vjeru u Boga znamenito utvrđuju. Povrh toga dokazi učenjaka dokazuju i to, da je nevjerstvo protiv razuma.

Ako gledamo povijest, prvi umovi ispovijedaju: ima Bog. Filozofi prvoga reda dokazuju Božje bivstvovanje. Sjetimo se samo najpoznatijih imena: Sokrat, Platon, Aristotel, Ciceron, Seneka, Descartes, Leibnitz, Mercier.

Prirodoznanci svih struka i obretnici najvećih izuma priznaju se otvoreno kršćanima. Tu je Kopernik, Galilei, Newton, naš Bošković, Pasteur i bezbroj drugih.

Veliki pjesnici, umjetnici i glasoviti ljudi svih vjekova, crpli su iz vjere u Boga najveće svoje misli i na vjerskoj osnovi sazdali svoja neumrla djela. Hoćete pjesnike: Homera, Horacija, Dantea, Shakespearea, našega Gundulića. Uzmite slikare: Michelangela, Tiziana, Murilla.

Ne samo prvaci ljudskoga duha, već i svi narodi redom vjeruju, da ima Bog. To potvrđuju spomenici svih naroda. Etnologija ili nauka o narodima ne pozna naroda bez vjere.

Općenito je dakle uvjerenje ljudskoga roda, da ima Bog. Ta se činjenica može protumačiti jedino onda, ako priznamo, da je uvjerenje i postojanje Boga glas ljudske naravi. Taj je glas mogao proisteći ili iz niže — sjetilne — čovječje naravi, iz ćutila i požude; ili iz više ljudske naravi, iz razuma i volje. Niža ili osjetilna ljudska narav, a jednako ni ljudska volja, nisu mogle iznaći Boga. Bog je duh, osjetilima nedohvativ. Bog je svet i pravedan, protivan strastima i pokvarenoj volji. Prema tome je stalno i općenito uvjerenje ljudskoga roda: ima Bog — moglo poteći samo iz razumne ljudske naravi. Ono pak što razumna ljudska narav jednodušno uči, osnovano je uvijek na istini.

Sada, u ovom zemaljskom životu, mi ne možemo Boga vidjeti, niti ikojim drugim osjetilom zamijetiti, jer je Bog duh i nema tijela. U prekogrobnom će životu naše tijelo biti proslavljeno, a duša će biti rasvijetljena nadnaravnim svjetlom, koje se zove svjetlo slave. Po svjetlu će sva duša naša biti sposobna gledati Boga, kakav je on u sebi: Sv. Ivan apostol veli: »Ljubezni, sad smo djeca Božja i još se nije pokazalo, što ćemo biti. Znamo, da kad se pokaže (Bog u prekogrobnom životu), bit ćemo mu slični, jer ćemo ga vidjeti kao što jest«. (1 Iv. 3, 2).

HRVATSKI BLAŽENIK

GRACIJA IZ MULA

Rodio se 24. X. 1438. u Mulu kod Kotora od pobožnih roditelja, oca Benedikta i majke Dobrice. Otac mornar svake večeri vodio je svoga sina u crkvu na molitvu. I Gracija je provodio svoje dane u molitvi i radu. Kao pomorac plovio je često u Mletke. Slušajući jednom propovijed o. Šimuna Camerino, redovnika sv. Augustina, u crkvi sv. Kristofa »mira« na otočiću od Mletaka, koji se danas zove »Otok grobova«, odluči ostaviti svijet i predati se Bogu. O Šimun odobri njegovu odluku i odredi, da uđe u samostan Mont' Ortone kod Padove kao brat lajik pustinjačkog reda sv. Augustina. Tu je Gracija postao uzorom redovnika. Odlikovao se u djelima najstrože pokore, u evanđeoskom siromaštvu i u poslušnosti. Osobito je gojio pobožnost prema sv. Euharistiji i prema prečistoj Djevici Mariji. Kad je jednom kopao u vrtu tik samostanske crkvice, začuje glas zvonca, koje je naviještalo Podizanje. Gracija se odmah baci na koljena, ali, gle, čuda! Vanjski se zid kapele rastvorio kao vrata i Gracija ugleda u svećenikovim rukama mjesto sv. Hostije Božansko Djetešce Isusa, kako mu se smiješi i pruža prema njemu svoje ručice. Dobri Bog je fra Graciju obdario i drugim osobitim milostima: darom čudesa, darom poznavanja ljudskih srdaca i spoznajom tajna budućnosti, kojima je on proslavio Boga. Pod konac života mnogo je trpio od reumatizma i groznice. Kad su ga pitali za zdravlje, odgovorio je s osobitom blagošću? »Bogu hvala, dobro!« Umro je svetom smrću 9. XI. 1508. u samostanu sv. Kristofa mira na »otoku grobova« kod Mletaka. Njegovo je tijelo u mramornom lijesu sa pozlatom prenešeno najprije u Mletke, a zatim g. 1810 iz Mletaka u Muo kod Kotora, gdje ga narod u župnoj crkvi pobožno štuje. Papa Lav XIII. odobrio je i potvrdio 6. VI. 1899. ovo pradavno štovanje blaženoga Gracije Kotorskoga. Njegov se blagdan slavi 22. prosinca svake godine. Red ga njegov časti kao zaštitnika braće lajika, a jer je ovaj blaženik imao duboku ljubav i pobožnost prema presvetom Sakramentu, slavi se i kao euharistijski svetac.

»Vrijeme uništava zlobe i neprave; kad se branimo i opravdavamo, samo gubimo, a nikad ne dobivamo. Treba ih prepustiti vremenu; ono će ih riješiti nama u korist, opravdat će nas i nadoknaditi svu pretrpljenu štetu.
Pascal

Isus i ljudska srca

Tri su anđelića pošla s neba na zemlju, da vide je li sve pripravno za Isusov dolazak.

Vratio se prvi, i sav radostan usklikne:

— Dođi Isuse! Evo nebo je već užgalo sva svjetla svoja — nebrojeno zvijezda osvijetljuje Ti stazu, kud ćeš prolaziti.

A Isus se nasmiješi i reče:

— »Još malo«.

Dolepršа drugi anđelić, sav zadihan, a razdragan:

— Dođi Isuse! Već se zemlja prekrila snježnim pahuljicama, čiste su i meke kao najljepše perje, a ptičice veselo cvrkuću i pitaju me: — »će doć, će doć?«

— »Još malo« — šapnu Isus i počeka.

A treći? Eto dolazi, oči mu pune suza, ručice prozeble, pa uzvikne:

— Ostani Isuse! Nema mjesta na zemlji, za tebe. Svjetla se pogasila, ptičice su pozaspale, a ljudima srca tako hladna, hladna da sve zebe od njih.

Isus blago makne anđelića i požuri na zemlju, da ogrije ta hladna ljudska srca.

P O D L I S T A K

BOŽIĆNO PLATNO

(Legenda iz stare Poljske)

Prije mnogo i mnogo godina bio je jednom mjesec prosinac neobično oštar: odmah prvih dana okovao je debelim ledom sve potoke i bare, a onda je prosuo takav snijeg, kakva ni najstariji ljudi nisu pamtili. Mećava je trajala sve do pred sam Božić, pa su ljudi strepili, da ne će na ponoćku moći kroz toliki snijeg ni na ponoćku ni do prijatelja, da im od novorođenog Spasa zažele svako vječno i vremenito dobro.

Snježna vijavica zabrinula je osobito stanovnike jedne drvene kolibice usred duboke stare šume: malu Halku i njezinu majku. Otkad im je težak hrast u šumi svojim padom oduzeo oca, marljiva drvosječu, žena i dijete živjele su vrlo oskudno, noseći na prodaju suvarke sabrane u šumi i preduć za malu nagradu vunu tuđih ovaca. Ali otkad je majka oboljela, a zima pritisnula, i te su sitne zarade presahle, a uboga udovica motrila je u suzama sa svog ležaja posljednji komadić crna kruha na njihovu stolu, koji će im biti jedina hrana na dan Boga Božića. A onda ne će više biti ni toga. Što onda?

Vani je još uvijek gusto padao snijeg, a sumrak se počeo hvatati, kad neka slaba ruka nemoćno pokuca na vrata. Halka i njezina majčica začuđeno se trgoše, a djevojčica priskoči vratima i otvori: skupa s ledenim dahom vjetra i mnoštvom pahuljica koje kao bijeli leptirići zalepršaše po sobi, uvuče se teškom mukom u kolibu neki starac.

Sasvim iznemogao od studeni i naporna probijanja kroz dubok snijeg, starac bi očito bio podlegao, pao i smrzo se, da se nije namjerio u sretan čas na tu osamljenu kolibicu. Drhtavim glasom i suzna oka zamolio je gostoprimstvo za ovu noć.

Halka i bolesna udovica primiše ga najsrdačnije: neštedice nabacaše na ognjište čitavu hrpicu granja, što im je još preostalo, a onaj posljednji komadić kruha ponudiše mu, da se okrijepi, ma da su znale, da će zbog toga sutra, na Badnjak, same biti potpuno gladne i prozeble. Ipak njihovo plemenito srce nije ni časka okljevalo da svojom žrtvom pomogne još bijednijemu od sebe.

Starcu hljeb i toplina vratiše život. Mirno je prospavao kraj topla ognjišta, a u ranu zoru oprosti se toplo od svojih gostoprimki i krene dalje, jer je sada selo bilo već na domaku.

Halka ga isprati pred kolibu, da mu pokaže put. Starac položi drhtavu desnicu na plave kose siročeta i prošapće tiho:

»Dobro moje dijete, Bog te blagoslovio i čuvao! A ja ti velim: što jutros, na sveti dan Badnjaka, prvo uradiš, to ćeš sve do večeri raditi!«

I starac ode i izgubi se u mećavi. Halka nije uopće razumjela njegovih riječi, ali je bila toliko radosna, što je starcu pomogla, te je, ne misleći na svoju bijedu, stala razmišljati, kakvo bi još dobro mogla danas nekome učiniti u slavu Porođenja Maloga Isusa.

Čas kasnije sretna misao sievnu joj u glavici:

»Majčice, majčice! Malo dublje u šumi leži u svojoj kolibici sâm samcat naš kum Janko drvosječa. Znaš, da mu je noga ranjena a nema čime da je previje. Hoćeš li mi dozvoliti, da ga pohodim i da mu za Božić odnesem onaj naš komad platna iz škrinje?«

Bio je to jedini komadić platna u

Život s Crkvom

NEDJELJNE MISLI

BOŽIĆ

(25. prosinca)

Danas služe svećenici tri sv. Mise na uspomenu trostrukog Kristova rođenja: vječnog rođenja od Boga Oca, rođenja od Djevice Marije, i rođenja po milosti u našim dušama.

PRVA MISA

U uvodnoj pjesmi govori svećenik riječi psalma, koje sjećaju na vječno rođenje Sina od Oca: »Gospodin mi reče: Ti si Sin moj, ja te danas rodih«.

U molitvi veli svećenik. »Bože, koji si ovu najsvetiju noć rasvijetlio sjajem pravoga svijetla, daj, molimo, da i u nebu uživamo radosti onoga svijetla, kojega smo tajne spoznali na zemlji.«

U poslanici piše sv. Pavao učeniku Titu: Pokaza se milost Boga Spasitelja našega svim ljudima, učeći nas, da se odričemo bezbožnosti i svjetovnih želja, i da trijezno, pravedno i pobožno živimo na ovome svijetu. Da tako dočekamo Krista u njegovoj slavi, koji je dao sama sebe za nas, da nas otkupi i očisti, i da postanemo njegov narod izabrani.

Sv. Evanđelje (Luka 2, 1-14) govori o najvažnijem događaju u povijesti ljudskoj, i najdražem kršćanskom srcu, o rođenju Kristovu u Betlehemu u štalici.

»U ono vrijeme: iziđe zapovijed od **Cesara Augusta**, da se popiše sav svijet. Ovo je bio prvi popis, kad je upravljao Sirijom Cirin, i iđahu i Josip iz Galileje iz grada Nazareta, u Judeju u grad Davidov, koji se zove Betlehem; **jer bijaše iz doma i porodice Davidove,** da se prijavi s Marijom zaručenom sebi ženom, koja je bila trudna. I dogodi se, kad bijahu ondje, ispuniše se dani, da ona porodi **I porodi Sina svoga prvorođenoga i povi ga u pelenice i položi ga u jasle,** jer im ne bijaše mjesta u svratištu A bijahu pastiri u onome **kraju,** koji su bdjeli i čuvali noćnu stražu kod svoga stada. I anđeo Gospodnji stade kraj njih i svjetlost ih Božja obasja i vrlo se prepadoše. I reče im Anđeo: Nemojte se bojati! **Jer vam se danas porodi Spasitelj, koji je Krist Gospodin,** u gradu Davidovu. I eto vam znaka: Naći ćete Djetešce povito, gdje leži u jaslama. I ujedamput nađe se s Anđelom mnoštvo vojske nebeske hvaleći Boga i govoreći: **Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje.«**

DRUGA MISA

Sv. Pavao u poslanici Titu nastavlja govoriti o dobroti Božjoj: »Pokaza se dobrota i čovjekoljublje Spasitelja našega Boga. Ne radi djela pravde, koja mi učinismo, nego po svome milosrđu spasi nas u kupelji preporođenja — da **opravdani milošću** njegovom budemo baštinici vječnog života

Sv. Evanđelje (Luka 2, 15-20) govori o dolasku i poklonu pastira novorođenom Spasitelju:

»U ono vrijeme: Pastiri govorahu jedan drugome: **Hajdemo do Betlehema,** da vidimo to, što se dogodilo, što nam je Gospodin objavio **I dođoše hitno:** i nađoše Mariju i Josipa i Djetešce, gdje leži u jaslama A kad vidješe, javiše, što im je bilo rečeno o Djetešcu ovome. I svi, koji čuše, divljahu se tome, što im rekoše pastiri. A Marija je čuvala sve ove riječi i razmišljala o njima u srcu svome **I vratiše se pastiri slaveći i hvaleći Boga** za sve što čuše i vidješe, kao što im kazano.«

TREĆA MISA

U početnoj pjesmi kliče sv. Crkva s prorokom Izaijom: »Dijete nam se rodilo i Sin nam je darovan; znak vlasti mu je na ramenima, a ime mu je: Anđeo velikog savjeta.

Sv. Pavao u **poslanici** (Žid. 1, 1-12) uči nas da je Isus odvijeka rođeni Sin Božji i da nam Bog sada progovara po njemu, a ne više po prorocima. On je baštinik svega i sve nosi svojom silnom riječi.

U **sv. Evanđelju** (Iv. 1 1-14) čita svećenik uzvišenu nauku sv. Ivana apostola o Riječi Božjoj, t. j. o Sinu Božjem, koji je od početka kod Boga i po kome je sve postalo. U njemu je bio život i život je bio svjetlo ljudima. I ta riječ Božja je tijelom postala i prebivala među nama

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 21. PROSINCA

IV. nedjelja Adventa. Gospodin je blizu! Svetkovina sv **Tome** apostola prenosi se na sjutrašnji dan.

PONEDJELJAK, 22. PROSINCA

S. **Iskirion,** radnik, mučenik. Zbog vjere proboden kopljem u Egiptu († 249.). — Blaženi Gracija iz Mula.

UTORAK, 23. PROSINCA

Sv. **Servul,** prosjak u Rimu. Sv. Grgur Vel. veli, da je sv. Servul s uzorom strpljivošću podnosio tešku kostobolju cijeloga života. Nije znao čitati, ali si je kupio Sveto Pismo i molio druge, da mu ga čitaju. Tako je naučio Sveto Pismo na pamet.

SRIJEDA, 24. PROSINCA

Badnjak — Adam i Eva. »Po jednoj ženi — Evi — čovjek je pao, a po drugoj, presvetoj Djevici Mariji čovjek se digao i spasio« (Sv. Bernardo). Prvi su ljudi dugo činili skrušenu pokoru na su po vjeri u obećanoga Spasitelja i po ljubavi prema Njemu dobili **oproštenje** grijeha i spasili se

ČETVRTAK, 25. PROSINCA

Božić. — Od presvete Djevice Marije rodio se naš Spasitelj i Otkupitelj Gospodin Isus Krist, Krez mira, u Betlehemu Judinu kako su prorekli proroci. — U Nikomediji **više tisuća mučenika** na sam Božić spaljeno u crkvi za vrijeme službe Božje po nalogu cara Dioklecijana. — Sv. **Anastazija,** udovica i mučenica.

PETAK, 26. PROSINCA

Sv. **Stjepan,** đakon, prvi mučenik u Jerusalemu. Molio je za svoje neprijatelje, koji su ga kamenovali. Sv. Augustin piše, da je njegovo sveto tijelo bilo pronađeno g. 415. i preneseno najprije u Carigrad, a g. 557. u Rim i položeno u lijes sa kostima mučenika đakona sv. Lovre. Pobožni kršćani skupili su i kamenje, okvašeno krvlju sv. Stjepana. Jedan se od tih kamenova nalazi u crkvi sv. Sebastijana, a drugi u crkvi sv. Lovre u Rimu.

SUBOTA, 27. PROSINCA

Sv. **Ivan,** apostol i evanđelist, brat apostola sv Jakoba st., rođen u Betsaidi od Zebedija i Salome, rođakinje presvete Djevice. Slika se s orlom, jer se odmah na početku svojega Evanđelja diže u visine Kristova Božanstva, zbog čega ga zovu i »bogoslovom«. To je onaj učenik kojega je Isus osobito ljubio, kojemu je dopustio na posljednjoj večeri, da svoju glavu nasloni na njegove grudi i kojemu je umirući predao svoju Majku. Za cara Domicija, na g. 95 u Rimu išiban i bačen u kotao vreloga ulja, ali ostao neozlijeđen. Prognan na otok Patmos napisao »Otkrivenje« (Apokalipsa). Poslije je bio u Efezu i tu napisao svoje Evanđelje. Pisao je vjernicima i tri poslanice, da im kaže, da je Bog ljubav U starosti u crkvi često ponavljao: »Djecice, ljubite se međusobno!« Kad su ga pitali, zašto govori uvijek isto, reče: »Jer je to Gospodinova zapovijed, i ako to činite, dosta je!« Umro u Efezu oko g. 100

NEDJELJA, 28 PROSINCA

Nevina dječica, pogubljena od kralja Heroda u Betlehemu Slijede neokaljano Janje, kudgod pođe

PONEDJELJAK, 29. PROSINCA

Sv **Toma Becket,** biskup i mučenik, najomiljeniji engleski svetac Rodio se g. 1118., bio je nadbiskup u Canterbury-u u Engleskoj Za večernjice u crkvi probođen mačem 29 XII. 1171. Činio je velika djela milosrđa.

UTORAK, 30 PROSINCA

David, kralj izraelski, pjesnik svetih psalama, među kojima se osobito ističu njegovi pokornički psalmi.

SRIJEDA, 31 PROSINCA

Sv **Silvestar** papa Za njegova je vladanja sv. Crkva slavodobitno izašla iz katakomba. Potvrdio je zaključke prvoga općega crkvenoga sabora u Niceji g. 325. Nazvao je radne dane svetkovinama (»feria«), jer je za kršćana svaki dan blagdan u Kristu, s Kristom i po Kristu.

TEBE BOGA HVALIMO!

Tiha noć - sveta noć

Tiha noć, sveta noć
Svud je mir, svud ponoć.
Samo Marija s Josipom bdi,
Divno Djetešce pred njima spi.
Rajski krijepi ga san,
Rajski krijepi ga san.

Tiha noć, sveta noć
Svud je mir, svud ponoć.
Božji anđeli pjevaju, čuj!
Nježne se ovčice skupiše tuj,
Kralja da proslave svog,
Kralja da proslave svog,

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

2. Put k sreći

Nebo je cilj našega života. Ono je ujedno vječno slavljenje Boga i naše vlastito usrećenje. A kako da postignemo taj cilj, koji put vodi u nebo? Pazi, tu ima za nas opet jedan sasvim jesni, ozbiljni odgovor: Moramo činiti volju Božju. To je put, koji vodi u nebo. Jedini put. Ali bezuvjetni i najpouzdaniji put Volja Božja: pa što Bog hoće od nas? Troje: da njegovu nauku vjerujemo, da držimo njegove zapovijedi; da upotrebljavamo sredstva Njegove milosti Ove velike životne zadaće, rastavljene na njihove sastavne dijelove, i promjenjivane na život, nas će ovdje još mnogo puta zanimati Danas nam je najbolja duševna dobit i najljepša radost, smjelo pogledati na divni primjer, u kojem vidimo uzorno ostvarene ove životne zadaće: na Mariju Volja Božja To je jedina misao, koja je vladala Marijinim Srcem, kroz čitav njezin život A ono, što je tako duboko i isključivo u njezinu Srcu živjelo, to je samo od sebe naviralo na usne: »Evo službenice Gospodinove!« Samo volja Božja, drugo ništa Zato je njezina duša već u zemaljskom ruhu ispunjena blaženstvom Zato ona znade: »Blaženom će me zvati svi naraštaji.« Kad Ju je jednom ljudski jezik nazvao blaženom to je proglašenje »blaženom« Spasitelj usvojio i za nas nadodao tako utješnu riječ: »Blago svima, koji slušaju riječ Božju i nju vrše«, koji čine volju Božju Neka nam jasno pred očima lebdi Marija i neka nam te Spasiteljeve riječi budu urezane duboko u srce.

Danas kanimo naše razmišljanje ograničiti na tisuću godina staro iskustvo, da ni na zemlji nema bez Boga sreće, da je s druge strane već na zemlji sretan svaki, koji ozbiljno vrši volju Božju Između našega životnoga poziva i vječne plaće na nebu postoji tijesnija veza: dok ja svojom voljom ulazim u volju Božju i tako pomažem ostvariti nacrt, koji On sa mnom, ja udaram temelje sreći, blaženstvu u mojoj duši.

Sreća nipošto ne znači posjedovati bogatstvo i užitak; sreća naprotiv znači duševni mir Taj je duševni mir — sasvim lagani — predokus nebeske sreće Nebeski mir, koji je ovdje položen u klici, u nebu će se pojačati u jednoj, nama sada nepojmljivoj mjeri; on će našu dušu ispuniti i ovíti slašću, čiju snagu i dubinu u ovom životu ne možemo ni zamisliti: zemaljsko će blaženstvo Bog u prekogrobnom životu dignuti u nadzemaljsku sreću.

A prava je sreća nepojmljiva bez proslave Boga, bez izvršenja njegove Volje Bog je čovjeka jednom stvorio za sebe, i stoga ljudsko srce nema počinka dok ne otpočine u svom Bogu. To je zakon, u kojem nema izuzetka. .

njihovoj kolibi, koji je majka čuvala za Halkinu novu košuljicu, jer je ova na njoj već sasvim dotrajala ..

Halka poleti sanduku, podigne poklopac, zavuče ruku unutra, dohvati platno i potegne ga van Ali na njezino veliko čudo nije iz škrinje izišao poznati komadić grubog žutog platna, nego kraj nekog dugog, ko snijeg bijelog i kao svila mekanog platna, koje se neprestano odmatalo i izlazilo iz škrinje, i što je više Halka vukla, sve više je čudesnog platna izlazilo, izlazilo i domalo ispunilo čitavu kolibicu.

Sve do večeri izvlačila je Halka iz škrinje platno, upravo onako, kako je starac rekao: što prvo danas uradiš, radit ćeš sve do večeri!

Pred noć, vraćajući se iz lova, svrati u udovičinu kolibu gospodar nedalekog dvorca i ugledavši divno platno, plati Halki i njezinoj majci za malen dio platna, koje je izišlo iz škrinje, toliko novca, da su kasnije kupile sebi čitavo malo imanje i mogle mirno živjeti bez brige. .

Halka ni pred ovom čudesnom srećom nije zaboravila svoje brige za dobro bližnjega. Odrezala je velik komad svog božićnog platna i potrčala drvosječi Janku, kako je već jutros kanila, da mu previje nogu. Ali netom mu je dodirnula ranu divnim tkanjem, nestade svakog traga rani, — a starac kao preporođen skoči na noge i ode s Halkom u njihovu kolibu, da zajedno proslave Božić .

U pratnji gospodina, koji je kupio čudesno platno od Halkine majke, nalazio se i načelnik obližnjeg sela debeo čovjek sebičan i nezasitno pohlepan na novac premda je već bio vrlo bogat. Čuvši, kako su Halka i njezina majka došle do dragocjenog božićnog dara, on pojuri u selo, stiže starca, koji je upravo kretao dalje u noć, jer ga nitko od seljaka nije primio na konak. Načelnik ga uvede u svoju kuću, pogosti ga i počasti ne žaleći jela ni pila, premda je na sâm Badnjak odbio da dade šaku brašna siromašnoj ženi, koja ga je za to zamolila ..

Na Božić ujutro starac porani, zahvali načelniku i gledajući ga pronicavo reče

»Bog neka ti plati, a ja ti velim: što danas prvo uradiš, radit ćeš sve do večeri!«

Starac ode, a načelnik, izvan sebe od veselja, što mu je lukavština uspjela, pojuri u kuću htio je otvoriti svoju škrinju i početi vaditi iz nje zlatnike — da bi ih vadio sve do večeri

Ali izvan sebe od pohlepe i nestrpljivosti naleti na ogromnu škrinju punu brašna, iz koje je reduša upravo uzimala kao snijeg bijelo brašno — i svali se na nos u bijelu meku prašinu. Sav bijesan skoči na noge, ali neka nevidljiva ruka baci ga opet u brašno i kolikogod je puta pokušao ustati, toliko ga je puta čudna snaga obavila natrag u brašno koje mu je ulazilo u nos, u usta, u oči i svega ga pretvorilo u bijelu pogaču, kao da se ima u peć turiti Trajalo je to čitav dan! Strčalo se cijelo selo, da ga vidi, a načelnik je kišući i pljujući brašno sâm na sav glas pričao, kako ga je to stiglo i molio ljude, da mu pomognu. Ali nitko nije znao što bi Podveče naiđe ona sirota, kojoj je sinoć škrto i grubo uskratio šaku tog istog brašna, u kojemu se sad gušio Ona pristupi nesretniku i pomogne mu ustati — i on ne pade više u brašno. Ali pade na koljena pred sirotu ženu i ljubeći joj ruke obeća pred svim prisutnima Novorođenom Božiću, da će odsad biti drugi čovjek...

Tek tada je i on osjetio u srcu nepomućenu radost i sreću, koja je ispunjala duše Halke, njezine majčice i starog Janka u njihovoj kolibi, kao da je i u njegovoj nutrini, očišćenoj od svih zlih želja i strasti odjeknula pjesma anđelâ:

»Slava Bogu na visini a na zemlji mir ljudima, koji hoće dobro!«

Betlehem u kršćanskoj povijesti

Samo rođenje Spasiteljevo, prema evanđeoskom tekstu sv. Luke, dogodilo se u jednom zakloništu za stoku, gdje je Bl. Dj. Marija nakon poroda povila Dijete u pelenice i »položila Ga u jasle«. Kako u neposrednoj okolici Betlehema ima mnogo kamenitih spilja, koje su služile zimi kao zaklonište za stoku, ili drugim riječima kao staje, to je i sveta Obitelj ne našavši konaka u gostionici radi mnogog broja stranaca, koji su ovamo došli radi popisa, potražila sebi prenoćište u jednoj od ovih spilja.

U kršćanskoj je predaji od početka bilo to mjesto dobro poznato i poštivalo se kao sveta uspomena. To nam potvrđuju svjedočanstva najstarijih kršćanskih pisaca. Tako sv. Justin, filozof i mučenik († oko 160) u svom spisu »Razgovor s Trifonom« spominje, da je Bl. Dj. Marija rodila Krista u nekoj spilji tik kraj Betlehema. Isto potvrđuje i apokrifno »Jakovljevo evanđelje«. Dalje Origen († oko 248) spominje u svojoj raspravi »Protiv Celsa«, da se u Betlehemu pokazuje spilja, u kojoj se Isus rodio, i jaslice, gdje je bio povijen u pelene. Isto svjedoči Eusebije iz Cesarije († 340), sv. Ćiril Jerusalemski († 347), sv. Jeronim († 420), a kasnije i druga brojna svjedočanstva.

Budući da su se protiv kršćana doskora podigli progoni rimskih careva, to je rimski car Hadrijan (117—138) iznad spilje Kristova rođenja u Betlehemu dao podići žrtvenik boga Adonisa, da se tako razvratnim činima poganskog bogoštovlja izbriše kršćanska uspomena na svetost ovog mjesta. Ali upravo tim bezbožnim činom postiglo se baš protivno, nego li je namjeravao car Hadrijan, jer je upravo time za kršćane bilo nesumnjivo obilježeno, gdje je sveto mjesto Kristova narođenja.

Kad je kršćanstvo za cara Konstantina Velikoga zadobilo slobodu vjeroispovijedanja, pobožna majka toga cara, sv. Jelena, kako svjedoči biskup sv. Pavao iz Nole, dala je ukloniti sve krivobožke tragove sa svetog mjesta Spasiteljeva rođenja, te je, kao što i na drugim svetim mjestima, tako i u Betlehemu nad mjestom Spasiteljeva rođenja dala podići baziliku (kršćansku crkvu).

Betlehem je međutim doskora postao znamenitim središtem monaškoga života. G. 384. nastanio se u jednoj spilji kraj spilje Spasiteljeva rođenja sv. Jeronim, i ondje proboravio u pokorničkom životu 36 godina sve do svoje smrti (g. 420.) U Betlehemu su odabrale svoje boravište također pobožne rimske gospođe, sv. Paula i njezina kćerka Eustohium, zatim Fabiola i mnoge druge, osnovavši tamo poseban samostan za ženske, kome je sv. Jeronim davao savjete za pobožan život.

U životu sv. Teodozija Cenobiarhe († 451) spominje se, da je u njegovo vrijeme veoma pobožna gospođa, po imenu Ikelija, dala raskošno uresiti baziliku Bl. Dj. Marije nad spiljom Isusova rođenja u Betlehemu. Za vrijeme pobune Samarjana (521—528) ova je bazilika bila veoma oštećena, ali je doskora za cara Justinijana (531) bila opet obnovljena. Pročelje bazilike bilo je urešeno slikom od mozaika, koja predočuje klanjanje pobožnih Mudraca. Kad su g. 614 Perzijci skučili pod svoju vlast Paleštinu, nisu se usudili dirnuti u ovo sklonište.

G. 637. ušao je u spilju Spasiteljeva rođenja i sam muslimanski kalif Omar. da se tamo pomoli. Poznato je naime, da i muslimani poreд Muhameda poštuju i Isusa(Isa) kao proroka. Kako je ovo svetište bilo u posjedu kršćana, a htjeli su da ga pohađaju i muslimani, odredio je taj kalif u svrhu, da ne dolazi do svađe, da ne smije u to svetište ulaziti više nego po tri inovjerca najednom.

Za vrijeme križarskih vojna bilo je također ovo svetište, kao i druga u Palestini, u kršćanskim rukama. Što više, g. 1101 bio je u betlehemskoj bazilici okrunjen za jerusalemskoga kralja Balduin I., a g. 1122. Balduin II. G. 1110. odobrio je papa Paskal II, da Betlehem postane sjedištem latinske biskupije. Za vrijeme nasilja Karesmijaca (oko 1244), koji su nadvladali križare, bila su kršćanska svetišta u Palestini veoma oštećena. Jedino je uspjelo franjevcima, da se održe u betlehemskom svetištu. Premda su i oni proživljavali neprilike od strane muslimana i nesjedinjenih istočnjaka, ipak je sve do g. 1757. ovo svetište bilo u njihovim rukama. Ali te godine ishodili su sebi također grčko-istočnjaci od sultana Osmana III. pravo, da budu u pretežnom dijelu suvlasnici ovog svetišta, dok su vjernicima katoličkog obreda priznata tek neka prava na ovo svetište.

Današnje je stanje takovo, da je pravo vršenja pobožnosti u spilji Kristova narođenja za pojedine vjeroispovijesti ograničeno na točno određene sate. G. 1717. dali su franjevci označiti to mjesto zlatnom zvijezdom s natpisom: »Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est«. Ovdje je od Djevice Marije rođen Isus Krist. To mjesto hodočasnici pobožno cjelivaju. U istoj spilji dozvoljeno je katolicima, u vrijeme za njih određeno, vršiti službu na oltaru, koji stoji na mjestu Kristovih jaslica. Posljednji puta prisustvo-

(Nastavak na str. 7.)

ROĐENJE SPASITELJA SVIJETA

Cezar August htjede doznati, nad koliko je milijuna raširio svoja krila Rimski Orao. Zato izdade zapovijed o popisu.

Svima nije bilo pravo. No carska se ne poriče. I ljudi pođoše svaki u svoj grad.

• • •

Slika: Tvrda kaldrma. Josip, tesar iz Nazareta, vodi na užetu sivu životinju, na kojoj sjedi pokrivena koprenom Marija.

Tjelesnim okom ne zapažaš ništa više. No ne ćeš moći shvatiti držanja ovih dvaju bića, ako ne pomisliš, da je njih dvoje na ovome putovanju samo pratnja Nekome...

Zajedno sa sumrakom ušli su u grad, nezapaženi među stotinama putnika, od kojih nitko ni naslutiti nije mogao, da se ovaj šutljivi par žuri da još ove noći tok ljudske povijesti okrene drugim smjerom..

Oni su stupali naoko mirni ulicama Davidova grada, dok je u isto vrijeme Davidova krv strujeći njihovim žilama tihano romonila o čudu, po kojem će Pobjednik Golijata postati noćas slavniji od vlastite slave...

I, dok je nebo gledalo bezbrojem srebrnih očica, kraljevski potomci ogrnuti odjećom jednostavnih ljudi molili su poniznim glasom za konak na pragovima betlehemskih svratišta. I na posljednjemu ih odbiše...

Sluge su zalupili vratima pred svojim Kraljem, kojega nisu prepoznali, jer je On — da ih ne prestraši, kao obično, svojim sjajem i da im bude bliži — odložio kraljevsku krunu i bez pratnje pošao sam do njihovih kuća...

No kraljevski mir nije sišao s dostojanstvenog lica kraljevskih potomaka. Oni su znali, da se neka palača ne zove kraljevskom zato, što je od zlata, nego zato, što u njoj stanuje kralj. I mirno su pošli do staje, da je učine kraljevskim dvorom...

Toga je časa Nazaretska Djevica zapalila svoje biće ljubavlju, o kojoj i anđeli mogu samo sanjati, hoteći da njom ogrije svoga Stvoritelja, dok Ga je nosila ulicama grada, u kojima su živjeli ljudi bez srca...

Josip je potegao uže i — kao što ministrant nosi svijecu pred svećenikom s Presvetim — ponio je on svoje također ljubavlju upaljeno srce pred Djevicom, koja je pod svojim srcem nosila Boga ..

Božji je boravak na zemlji bio u svetohraništu, a prvo svetohranište bila je Marija.

A to prvo svetohranište nije bilo od zlata... Zar nam time utjelovljena Riječ ne govori jasno, da će se jednoga dana dati zatvoriti u zlato samo zato, da se nakon toga mogne nastaniti opet u živom svetohraništu — srcu čovjeka, s kojim je jedino spremna zamijeniti raj?

•

Nastupila je punina vremena.

Vjekovi prije ovoga časa prohujali su kao jedan vapaj za Njegovim dolaskom. Vjekovi poslije njega slijevaju svoje klicanje u vječni Hosana — Njemu!

Između ta dva gromovita bruja evo On, »koji dolazi«, leži kao janje u jaslama...

I dok se na ovo Sveto Mjesto sa sjajem neba spuštaju anđeoski zvuci »Slave i mira« zar je moguće da klečeći pred tim slamnatim Prijestoljem bez suza promatramo mi ljudi svoga Boga, »koji je uzeo naše oči da nas njima milo pogleda, naše ruke, da nas njima blago pomiluje, naše srce, da nas njime ljubi«?!

Velika noć

Marija i Josip su unišli u spilju, a nisu ni sami znali, da je započela sveta, velika noć.

Istina, zvijezde su sjale kao i svake druge svjezdane noći, pa ipak drugačije: veselije, svečanije, živahnije su treperile. Mjesec se začuđenim licem nadgledao nad zemlju, valjda stoga, jer je svaki nemir na zemlji zastao. Vjetrovi nisu hujali pustinjom i uzvitlavati pješčane bregove, mirne su bile površine vôda. Krošnje nisu šumorile, zvijeri nisu urlikale, noćne se grabilice nisu javljale prijetećim zovom. Sve se činilo kao da je u očekivanju nečega velikoga, svetoga.

Te se je noći rodio Bog.

Vol i magarac su začuđenim očima promatrali mladu Majku, kako s neiskazanom nježnošću povija u pelene Djetešce, polaže ga u jasle, u koje je Josip prostro čistu slamu.

Tada Marija i Josip kleknu pred Sina, da se poklone svome Bogu i Mesiji svega svijeta, a nijeme su životinje približavale glave i svojim dahom grijale Nejakoga.

U tome su času zasjali betlehemski pašnjaci.

Stari pastir, bdijući nad spavajućom mlađom braćom i smirenim ovcama pogleda prema Betlehemu. Kakva je sjajnost obasjala grad? Zar će planuti nebo?

Htio je probuditi mlade, no u tome času morao je podići ruku, da zasjeni oči, jer je u čudnom sjaju pred njim stajao anđeo. Ustuknuo je pred njim, no anđeo stade govoriti glasom nježnim kao harfa:

»Ne boj se, pastiru. Veliku sam radost javljam: noćas se rodio Spasitelj«.

Sijedom pastiru sjevne misao kao munja glavom: »I ti Betleheme nijesi najmanji među gradovima, jer će iz tebe niknuti Spasitelj.«

Tako je slušao pričati, dok je još dječarac bio. Tako je često pričao svojim mlađima. I — eto, — dočekao je veliku noć.

Pastiri su se probudili i okupili oko starca. Širom otvoriše oči, popadaše na koljena, jer je mnogo anđela lebdjelo u zraku, prolazilo pored njih, a tiha je glazba pratila njihovu pjesmu:

»Slava Bogu na visini, a mir ljudima dobre volje.«

Opet je anđeo navjestitelj progovorio:

»I ovo nek vam je znak. Naći ćete Dijete, što je povito u pelenice i leži u jaslama.«

Svijetlo s planina

Jednog dana doputovala je u švicarski gradić Leysin lijepa djevojka, da bi izliječila svoja pluća. Bila je bogata, imala je dvadeset godina i bila je zaručena. Strašna bolest, koja ju je iznenada napala, ispunila je često njezino srce tamnim slutnjama. Ipak je, vjerujući u svoju mladost, nastojala svim silama i svom svojom voljom, da ozdravi. Nadala se, da će ozdraviti. Pri toj pomisli sva bi ustreptala, sve bi pred sobom vidjela u cvijetu. Nije to bila samo tlapnja, tako su joj i liječnici kazali; ona je i osjećala i vidjela na sebi znatno olakšanje u svojoj podmukloj bolesti. Vjerovala je, bila je sigurna, da će ozdraviti.

Ipak jedne nedjelje poslije podne, kad je sjedila na terasi vile, u kojoj se odmarala, malo se zakašlje, te krv navali na usta. Prepadne se. Strče se ukućani, dođe i liječnik i svi se vrlo zamisle.

Ona je shvatila, što je čeka. Nekako je predosjetila, da to ne će za nju biti dobro. Vidjela je, kako se njezin san o sreći i ljubavi raspršuje, kao magla, koju nosi vjetar, ali iza magle nema sunca. Više dana osjećala je u duši osobitu gorčinu. Nastupiše dani, kad je ništa nije moglo utješiti. Gorko joj je bilo u srcu, gorko joj je bilo u ustima.

Jednog svijetlog jutra ležeći na krevetu i promatrajući kroz širom otvoreni prozor planine u suncu, ona zašapta:

»Moje je sreće nestalo... za uvijek!... Ali, ali... ipak postoji još jedna sreća, ona je moguća!... To je sreća mojih bližnjih!«... I osjeti, kako su je ove misli utješile. Planine su sjale u suncu, a njeno je srce bilo odjednom ispunjeno mirom. Smirilo se, bilo je puno utjehe i usnice počeše moliti, smisao života od tog jutra dobio je svoj novi sadržaj...

Ovako utješena usnu, i u snu vidje povorku tužnih i jadnih, kako dolaze k njezinoj kući, kako prolaze ispod njenog prozora i svi traže, da ih pogleda blago, svi su željeli vidjeti sjaj iz njezinih očiju. Svi, kao da joj vele: »Samo sjaj iz tvojih očiju može utješiti naše srce! Samo nam tvoja riječ može povratiti vjeru u život i vječnost!«

I svima je dijelila dijelak svoje sreće. Dijeleći postala je bogatija, postajala je jača, a na sebe nije mislila. Čudila se toj tajnoj moći.

Kad se probudila, osjetila je u tijelu malo više snage, a u duši je bilo toliko svijetla kao nikad prije, čak ni u danima sretnog djetinjstva.

Doista, godinu dana poslije ove vizije, ona je ozdravila. Otpratili su je svi bolesnici iz okolice zahvaljujući joj zbog njezina junaštva, njenog kršćanskog shvaćanja patnje, koje donosi samo utjehu, ako smatramo, da je Providnost ona, koja nam daje sa naročitom namjerom radost i tugu.

Ova se djevojka nije udala. Bila je dosljedna u svom osjećaju predane radosti prema Bogu, pa je stupila u karmelićanski red.

Glazba se čula jače, pjesma je postajala zanosnija, a anđeli se stadoše dizati u visine, odakle su i sišli.

Pastiri su za njima gledali, a kada je pjesma umuknula, sjaja nestalo, i nad njima ostalo samo nebo, orošeno zvijezdama, stadoše se dogovarati. Stari je pastir veselo rekao: »Napokon se obistinilo ono, što je pisano u svetim knjigama: Bog će sam sići, da nas spasi. Od sada više ne ćemo morati moliti: kišite nebesa, i daždite pravednoga. Hajdemo potražiti Onoga, kojega nam je anđeo navijestio.«

Najmlađi, skoro još dječarac, začuđeno je pitao:

»Pa gdje je sašao na ovaj svijet Spasitelj, da mora ležati na slami? Zar nisu za Njega pripravljeni najljepši carski dvori?«

Nitko mu nije odgovorio, svi su željeli čim prije potražiti nebesko Dijete. Da je negdje u blizini Betlehema, to su znali, jer im je tako stari pastir govorio, a on je dobro znao sve, što je bilo pisano u svetim knjigama.

I — kako bi mu prišli? Praznih ruku nisu htjeli, stoga je svaki od njih ponio sobom nešto od onoga, što se našlo: jaja, gustog ovčjeg mlijeka, sira, malo janje, meko, bijelo runo, da zagrije Dijete. Tako opremljeni, uzbuđeni i radosni pođoše u noć.

Mjesec im je rasvjetljavao staze, dok su lutajući i zavirujući u svaku zgradicu tražili novorođenog kralja. Kako su se začudili, kad su ga našli u štali. Kao janje ležao je na slami.

»O, drago Djetešce, o dobri Spasitelju, zar nije za tebe spremljen svečaniji doček? Zar je doista tvoja Majka ona ženica, koja je prošla večeras na magarcu pored nas? Kako, — kako, da to nismo osjetili,« predbacivali su si pastiri, toliko da su se čelom dotakli zemlje. Tvrdim prstima razvezaše torbe i poslagaše pored jaslica čedne darove.

Stari je pastir molio: »Primi u naše darove i naša srca, Gospodine i Bože naš!«

Mladi su znatiželjno pogledavali u ozbiljnog Josipa, blaženu Majku i slatko, ružičasto Dijete, a Isus se smješkao i skupljao usnice, kao što to čine sasvim malena djeca, kada su gladna.

Tada divna Majka poljubi Njegove sitne prstiće, podigne ga iz jasala i nahrani svojim mlijekom.

Teško je bilo pastirima rastati se od maloga Isusa, a kada su napokon pošli svojim ovcama, svanjivao je novi dan.

Pričali su svakome, koga su sreli, što su doživjeli u svetoj, velikoj noći...

(Iz knjige »MARIJA«)

Claudelovo božićno obraćenje

Jedan od najvećih katoličkih pjesnika današnjice Paul Claudel obratio se na Božić. Claudelovo ime previše je slavno, a da bi trebali naglašavati sve što ono znači i što će značiti za katoličku književnost. Nakon izgubljene djetinje vjere, živeći kao poganin i vjerujući samo u Taina i Renana, Claudel se obratio u trenu, neočekivano i neodoljivom uvjerljivošću. Svjedoče nam o tom same Claudelove riječi:

...»Takav bijaše nesretni sin, koji je 25. prosinca 1886 pošao u crkvu Notre Dame u Parizu da pribiva božićnoj službi Božjoj. Onda počeh pisati, pa mi se pričini da bih u katoličkim obredima, promatrajući ih bolje diletantski, našao podražaj zgodan za gradivo nekih dekadentskih vježaba. Tako nastrojen, gurajući se i turajući sa svjetinom, s osrednjim užitkom, pribivah velikoj Misi. Zatim, nemajući pametnijega posla, pođoh i na Večernju. Školska djeca u bijelim odjećama i pitomci maloga sjemeništa sv. Nikole du Chardonnet koji im pomagahu, baš pjevahu, kako doznadoh poslije, Magnificat. Stajah među svijetom uz drugi stup prema ulazu u kor, desno od sakristije.

I onda se dogodi događaj, koji ovlada mojim čitavim životom. U trenu se ganu moje srce i ja vjerovah. Vjerovah, pristajući tako snažno, s takvim ushitom čitava svoga bića, s tako jakim uvjerenjem, tako izvjesno i nedvoumno, da, iza toga, sve knjige, sve umovanje, sve zgode uzburkana života, ne mogoše moje vjere uzdrmati, zapravo, ni ganuti. Ujedamput ganutljivo osjetih nevinost, vječno djetinjstvo Božje, neizrecivu objavu. Često pokušah obnoviti časove iza onog izvanrednog trenutka, pa evo ovdje sastavnih dijelova, koji međutim bijahu samo jedan cigli bljesak, samo oružje, kojim se Božji Prosimao poslužio da takne i napokon otvori srce jadnog očajnog djeteta. »Kako su sretni ljudi, koji vjeruju! — A je li to ipak istina? — Istina je! — Bog postoji. On je tu. Jest netko, jest neko biće, osobno kao i ja! — On me ljubi i zove.« Briznuše mi suze, zajecah, a kad nježno zapjevaše Adeste, još se više uzbudih.

Uzbuđenost mi bijaše vrlo ugodna, no s njom se pomiješa strah i gotovo užas! Budući da su moji filozofski nazori bili uporni, Bog ih je ostavio prezirno u meni, ja ne spoznah da bi ih bilo koliko trebalo promijeniti; katolička mi se vjera činila riznicom apsurdnih priča; njezini su mi svećenici i vjernici bili tako odvratni, te mi se počeše gaditi i zamrzih na njih. Zgrada mojih nazora i spoznaja ostade čitava i ja ne vidjeh na njoj nedostatka. Samo slučajno iziđoh iz nje. Pokaza se novo i strašno biće sa strahovitim zahtjevima za mladog čovjeka i umjetnika poput mene, a ja ga ne mogoh složiti ni s čim, što me okruživalo. Ovog potpunog nereda ne mogu drukčije prikazati, osim da sebe poredim s čovjekom, kojem naglo svukoše kožu i staviše ga u tuđe tijelo usred nepoznata svijeta. Mojim je nazorima i ukusu bilo najmrže ono što je bilo istinito i čemu sam se, htio ili ne htio, morao prilagoditi.

Ne poznavah ni jednog svećenika. Nemah ni ciglog prijatelja katolika. Počeh poglavito proučavati religiju. Čudnovato! U isto se vrijeme probudi duša i pjesnički dar, pobijajući moje predrasude i djetinjasti strah. U taj čas napisah prvo izdanje svojih drama: »Zlatna glava« i »Grad«. Još ne primah sakramenata, a već sudjelovah u životu Crkve, te konačno odahnuh i život prostruji u me na sve šupljinice. Od knjiga su mi u ovo doba najviše pomagale Misli Pascalove, neprocjenljivo djelo za one, koji traže istinu, premda su one kadikad pogubno djelovale, Bossuetove »Elévations sur les Mystères« i »Méditations sur les Evangiles«; Danteova Pjesan i divni opisi sestre Emmerich. Aristotelova mi je »Metafizika« očistila duh i uvela u carstvo pravog razuma. Stope Kristove bile su za me previsoke, a prve su mi se dvije knjige učinile užasno tvrde.

No Crkva je bila moja velika otvorena Knjiga, moja škola. Uvijek bila klečećke hvaljena ova veličanstvena Majka, od koje sve naučih. Svake sam nedjelje boravio u Notre Dame, a išao sam onamo i češće u tjednu. Onda sam tako slabo poznavao svoj vjerozakon kao otprilike budizam, a eto se preda mnom razvijala sveta drama tako uzvišeno, da je premašila svaku moju pomisao. Ah! nije to bio više siromašan jezik pobožnih knjiga! Bila je to najdublja i najveličajnija pjesma i najuzvišeniji znakovi, što su ikad bili predani ljudskim bićima. Ne mogoh se zasiti gledajući Misu, a svaka se svećenikova kretnja upisala duboko u moj duh i srce. Služba za pokojne, na Božić, prizori za Velikog tjedna, uzvišeni pijev Usklikni, prema kojemu su mi se najzanosnije pjesme Sofoklove i Pindarove činile bljutave, sve me je to napunjalo počitanjem, radošću, priznanjem, kajanjem i poklonom! Malo pomalo, polako i mučno svitaše u mom srcu misao, da su i umjetnost i poezija božanske stvari, a tjelesne naslade da im nijesu nužno potrebne, nego naprotiv štetne. Kako sam bio zavidan sretnim kršćanima, koje gledah, gdje se pričešćuju! Što je do mene, jedna se usudih umiješati među one, koji su svakog korizmenog petka cjelivali trnovu krunu.

Međutim prošle su godine, a meni bijaše nesnosno. Kradom se molih Bogu, plačući, a ipak se ne usudih otvoriti usta. Ipak danomice moji prigovori postajahu slabiji, a potreba Boga sve jača. Ah! kako sam dobro poznao onaj trenutak kako li su njegovi kucaji na moju dušu bili jaki! Kako sam samo smogao srčanosti da se oprem? Treće godine čitah »Posmrtne spise« Baudelairove, pa vidjeh, da je pjesnik, kojega sam cijenio više od svih francuskih pjesnika, opet našao vjeru u posljednjim godina svog života i da su ga mučile jednake muke i grizla savjest kao i mene. Sabrah svoju srčanost i neko poslije podne uđoh u ispovijedaonicu svetog Medarda, u mojoj župnoj crkvi. Naigorči su mi časovi u životu bili oni, kad sam čekao na svećenika. Nađoh starca, kojega je, čini se, vrlo malo ganula povijest, što se meni činila vrlo zanimljiva, govorio mi je o »uspomenama na prvu sv. Pričest« (na moju tešku muku), a naredio je da prije odriješenja javim svojoj porodici, da sam se obratio: i u tome mu danas ne mogu dati krivo. Iziđoh iz ispovijedaonice ponižen i razljućen, pa se vratih istom druge godine, kad sam bio zaista prinuđen, pokoren i stjeran u škripac. U onoj istoj crkvi sv. Medarda nađoh mlada svećenika, milosrdna i dobra poput brata, vlč. Ménarda, koji me izmiri, a kasnije sveta i časna duhovnika vlč. Villaumea, koji postade mojim vođom i ljubaznim ocem, i koji me iz neba, gdje se sada nalazi, neprestano zakriljuje. Drugi se put pričestih istog onog dana na Božić 25. prosinca 1890. u Notre Dame.

Anđeoska božićna pjesma

Sveta božićna noć.

Najsvetija od sviju noći. Noć, u kojoj je tama prestala biti tamom. Noć, u kojoj je Svijetlo obasjalo cijeli svijet.

U Betlehemu u štalici, prečista Djevica Marija, pošto je bila začela po Duhu Svetom, rodila je božansko Dješce, Spasitelja svijeta.

Tiha, sveta noć.

Na polju pastiri. Pastiri su dobra čeljad. Pasu svoje stado, i ne misle nikome zla.

K njima pristupi nebeski anđeo. Sav je u sjaju, te svojim sjajem rasvijetli okolinu i pastire.

Pastiri se prestrašiše.

»Nemojte se bojati« reče im Anđeo, »evo vam navješćujem veliku radost, koja će obradovati sav narod; jer vam se danas rodio Spasitelj, koji je Krist Gospodin, u gradu Davidovu, a ovo vam je znak: naći ćete djetešce, povito u pelene i položeno u jaslice«.

Nakon tih riječi iznenada se uz ovog Anđela pojavi veliko mnoštvo nebeskih zborova koji su hvalili Boga i u divnom nebeskom napjevu pjevali:

Slava Bogu na visini i na zemlji mir ljudima, koji imaju dobru volju.

Ovo je doista prava anđeoska, prava nebeska pjesma. U malo riječi dvije uzvišene istine, koje, kao baklje, rasvijetljuju put čovječjoj sreći.

SLAVA BOGU NA VISINI.

Nebeski anđeoski zborovi najprije su pjevali slavu Bogu, što nam je dao milost dugo očekivanoga Spasitelja. — A zatim ima ova pjesma općenito značenje: Neka je Bogu slava za sve milosti, i u sva vremena. Slavu Bogu treba da pjevaju sva Božja stvorenja. Stvorenja, koja nemaju razuma, pjevaju Bogu slavu već svojim opstojanjem pokazujući onu veliku Božju mudrost kojom su stvorena. A stvorenja, koja imaju razum, kao što su anđeli i ljudi, treba da tu slavu pjevaju s punom sviješću. Anđeli je pjevaju s velikom radošću i zanosom na nebesima, a ljudi je imaju pjevati na zemlji.

Čovjek, kao razumno stvorenje, spoznaje Boga, spoznaje Njegovu neizmjernu veličinu, Njegovu neizmjernu mudrost, Njegovu neizmjernu dobrotu, i tim ujedno spoznaje svoju dužnost dati slavu Bogu: hvalom, molitvom, dobrim djelima, ovo posljednje napose u ime Božje. Dajući Bogu slavu čovjek sam sebe diže. Dajući slavu Bogu zaziva na sebe Božji blagoslov. Dajući Bogu slavu čovjek sebi gradi sreću, makar i nakon kušnja.

Slavu Bogu treba da daje pojedinac, obitelj, društvo i svi — cijeli svijet.

Neka je dakle slava Bogu na visini!

... I NA ZEMLJI MIR LJUDIMA, KOJI IMAJU DOBRU VOLJU.

Današnji čovjek ništa toliko ne želi, koliko mir. Mir, mir! Dosta je nemira izvana i iznutra, nemira, koji sve rastače, koji ne da naprijed, koji ruši i ubija. Mir, mir! Da u miru možemo urediti svoj život da uzmognemo napredovati u duhovnom i tvarnom pogledu, da možemo upoznati vječne istine i po njima se ravnati. Mir, mir!

Mir je tako velika vrijednost, da i nebeski anđeli u onoj najsvetijoj noći Spasiteljeva Rođenja nisu mogli ništa bolje reći svijetu, nego: *i na zemlji mir ljudima*.. Ali pod jednim uvjetom: . . . ljudima, koji imaju dobru *volju*.

Volja, slobodna volja, uz razum, najvažnija je duševna moć u čovjeka. Do volje, kakva je, stoji uvelike sreća čovjeka i čovječanstva.

Zato najprije svaki pojedini čovjek, već kao čovjek, napose kao kršćanin, mora imati volju dobru, to jest, stalnu odluku, da će se u svemu svomu postupanju i djelovanju ravnati prema mjerilu: želim i hoću dobro svakomu.

Takva volja, koja je dobra, čudoredno dobra, to jest, volja koja uvijek hoće ono, što je istinito i pravedno, najvećma gradi mir u svijetu.

Da se takva volja razvije i ustali u čovječjoj duši, zato je baš došla ova *Sveta Noć*. No potrebno je imati živu vjeru u njezinu Tajnu. Molimo dakle milost Božju da nam dade takvu dobru volju, i po njoj takav svijet, koji će onda potpuno razumjeti anđeosku Božićnu Pjesmu:

Slava Bogu na visini. I na zemlji mir ljudima, koji su dobre volje!

Prvo evanđelje

temelj vjerske istine o Bezgrešnoj

Nakon pada prvih ljudi u grijeh oborila se na njih i na sve njihovo potomstvo strašna nevolja raznih zemaljskih patnja, a što je još strašnije, zaprijetila im je pogibao, da i njihove duše budu zauvijek osuđene na vječno odbačenje od Boga i na robovanje knezu tmine u paklu. Radi toga Bog izriče zmijskom gadu, kao oruđu, kojim se poslužio sotona, da zavede prve ljude, prokletstvo ovim značajnim riječima:

»Proklet da si, što učini to,
Među svim životinjama ti,
I među svim poljskim zvijerjem!
Po trbuhu svom ćeš puzati,
I prah jesti sveg života svog«.

Od toga časa zmijski gad, kojim se poslužio napasnik sotona, postaje odvratan ljudima, jer je na nj bilo bačeno Božje prokletstvo. Puzanje zmijskoga gada, koje do tog časa nije njemu bilo ništa teško, od sada mu postaje mučno, jer mu je tijelo postalo bolno osjetljivo za sve grebotine, po kojima na zemlji plazi i kroz koje se mora provlačiti. Zato se i danas, kad se hoće reći, da se netko jako pati kaže: »Muči se kao zmija na trnju«.

Kao opreku Evinom nepromišljenom upuštanju u prijateljevanje sa zmijskim gadom Bog nadovezuje na prokletstvo protiv zmijskog gada ove riječi:

»I neprijateljstvo metnut ću
Ja međ' tebe i među ženu;
Među rod tvoj i međ' njezin rod.
On(a) će (ti) tebi glavu satrti,
A ti ćeš mu (joj) petu vrebati«.

Kao protuustuk dakle prvoj ženi, koja se upuštala u prijateljstvo sa zmijskim gadom, Bog naviješta, da će se jednoć pojaviti takova žena, koja će biti u potpunom neprijateljstvu protiv zmijskoga gada, a to znači, da ta žena ne će na sebi imati nikada ni najmanje sjenke ili ljage onoga grijeha, na koji je prvu ženu zaveo sotona pomoću zmijskoga gada. To se proroštvo odnosi na Bl Dj. Mariju, koju je Bog izvanrednom posebnom brigom svoje providnosti na temelju predviđenih zasluga Spasitelja Isusa Krista, komu je Nju namijenio za Majku, odlučio sačuvati od svake ljage praroditeljskoga grijeha, kao što i od svake ljage ikojega osobnoga grijeha. Isto takovo neprijateljstvo postojat će između roda zmijskoga gada, odnosno sotoninih pristaša, i između potomka Bl. Dj Marije, a to je Njezin Božanski Sin, Spasitelj Isus Krist, koji će također biti kao čovjek rođen bez ikakve ljage praroditeljskog i ikojeg osobnog grijeha.

Zanimljivo je, da posljednja dva retka toga proroštva mogu imati dvostruk smisao. Jedan je smisao, kako je izražen u izvornom hebrejskom tekstu ovoga mjesta Sv. Pisma (I. Mojs. 3, 15), koji pripisuje satiranje glave (t. j. pobjedu nad zmijskim gadom, odnosno sotonom) potomku te odabrane žene (Bl. Dj. Marije): »On (t. j. Spasitelj Isus Krist) će tebi glavu satrti, a ti ćeš mu petu vrebati«, t. j. da će sotona i samoga Krista pokušati napastovati, kao što je to stvarno i učinio, kako nam je poznato iz evanđelja (Mat. 4, 1—11; Luk. 4, 1—13), gdje se govori, da je sotona Isusa Krista nakon 40-dnevnog posta u pustinji tri puta iskušavao, ali je Isus te kušnje pobjedonosno nadvladao. Konačno je Isus satro glavu sotoni i iznio nad njim potpunu pobjedu svojom mukom i smrću na križu.

Drugi smisao ima ovo proroštvo, kako ga shvaća sv. Jeronim u svom latinskom prijevodu Sv. Pisma, nazvanom Vulgata. Taj glasi u hrvatskom prijevodu:

»O n a će ti glavu satrti,
A ti ćeš joj petu vrebati«.

Tu se pripisuje pobjeda nad sotonom Bl. Dj. Mariji, i to u tom smislu, da ona ne će nikada nikakvom ljagom grijeha biti pod vlašću sotone. Ona će porodom svoga Božanskog potomka Isusa Krista satrti moć sotone.

Kako se dakle vidi, točniji je smisao izvornog teksta Sv. Pismo u hebrejskom jeziku, jer uistinu i z r a v n i pobjednik sotonine vlasti jest Spasitelj Isus Krist. Ali i smisao prijevoda sv. Jeronima u latinskom jeziku ima pravovjerni dogmatski smisao, jer je i Bl. Dj. Marija time, što je bila Majka Spasiteljeva, koja je Njega rodila, p o s r e d n o pridonijela pobjedi Spasiteljevoj nad vlašću sotoninom.

Budući da je Božjim proroštvom o neprijateljstvu između paklene zmije (sotone) i njezina potomstva (đavolskih slugu) i između najuzvišenije žene Bl. Dj. Marije i Njezinog potomka Isusa Krista, te proroštvom o Njezinoj i Njezina Sina pobjedi nad sotonom prvim ljudima dana p r v a utješna ili b l a g a v i j e s t o spasenju čovječanstva od grijeha, nazvano je ovo Spasiteljsko (Mesijansko) proroštvo p r v i m e v a n đ e l j e m ili p r o t o e v a n g e l i o n. Na ovom se proroštvu ujedno temelji katolička vjerska istina o Bezgrješnom Začeću Bl. Dj. Marije, koja istina znači, da je Bl. Dj. Marija od prvog časa svoga bivstvovanja, otkad je bila začeta, bez ikakve ljage praroditeljskog (istočnog) i ikojeg drugog grijeha.

DOJMOVI S PUTA
PO ČEHOSLOVACKOJ

Polazeći na ovogodišnj velehradski sastanak, upriličen u spomen 40-godišnjice velehradskih kongresa, zaustavili smo se u nedjelju 7. X. u Bratislavi, glavnom gradu Slovačke. Toga smo dana odmah mogli primijetiti na jednom od glavnih najprometnijih trgova, kako se veliko mnoštvo svijeta ukrcava na brojne kamione i odvozi se u sjeveroistočnom smjeru izvan grada. Upitali smo, kuda se to vozi toliki svijet, i dobili smo razjašnjenje, da se toga dana održava veliko proštenje u drevnom nekada pavlinskom svetištu Majke Božje u Marianki, kojih 20 km udaljenom od Bratislave.

Gradska je općina stavila pored redovite autobusne veze još na raspolaganje 38 teretnih kamiona za prevoz putnika na to proštenje, koji su se nakon odvezenih partija ponovno vraćali, da odvezu nove hodočasnike. Na jedan od tih kamiona ukrcasmo se i mi, da posjetimo to prošteniště. Prispjevši do samog svetišta, nekako oko 9½ sati prije podne, vidjeli smo tamo već silno mnoštvo svijeta, kako pobožno ulazi u procesijama u Marijino svetište, pjevajući Marijanske pjesme; staleške skupine, radnici, omladina, pojedine župe iz veoma udaljenih krajeva, sve pod narodnim zastavama, a po gdjekoja procesija nosila je i veliki pokornički kalvarijski križ. Kako je samo svetište sa samostanom smješteno u prekrasnoj dugodolini preko pô km dužine, a s jedne i druge strane i odostrag zatvorenoj šumovitim brežuljcima, to je sva dolina i s amfiteatralnim obroncima bila prepuna hodočasnika, kojih je onaj dan moglo biti preko 80.000. Na desnoj strani doline nalazi se lurdska špilja s kipom preblažene Gospe a pokraj nje žrtvenik pod vedrim nebom. U 10 sati započela je svečana pontifikalna misa s propoviješću. Bio je to neopisiv prizor, kako iz tih mnogo desetaka hiljada hodočasničkih grla ječi skladna i pobožna pjesma posvete Majci Božjoj kao Kraljici i pomoćnici kršćana.

Na desetke hiljada bilo je toga dana u svetištu okrijepljeno sv. sakramentima pokore i Presvete Euharistije. Do 50 svećenika već je od dan prije i čitavog ovog dana bilo marljivo uposleno u ispovijedaonicama i dijeljenjem sv. Pričesti. Mi smo se sjetili prizora naših Marijanskih hodočašća u Mariji Bistrici i Trškom Vrhu, ali tu za najbrojnijih pohoda, jedva se mogu usporediti s veličanstvenim mnoštvom, što smo ga vidjeli u Marijanki.

Kad smo pitali tamošnje svećenike, nije li to možda najveće Marijansko prošteniště u Slovačkoj, rekoše nam, da ima još nekoliko drugih daleko mnogobrojnijih, a pored toga i desetak manje brojnih, i sva su nakon ratnih vremena mnogo brojnije posjećena, negoli prije rata. Osobito je značajno, što se nakon rata zapaža u velikoj mjeri povećan broj staleških hodočašća, dok je prije prevladavao samo seljački svijet iz pojedinih župa.

Budući da je ove godine blagdan Male Gospe padao u ponedjeljak, koji je radni dan, držalo se općenito, da ne će na Malu Gospu biti toliko vjernika u Marianki, ali su se svi iznenadili u očekivanju, kad je na taj dan opet pridošlo na hodočašće gotovo jednako mnoštvo oko 80.000 hodačasnika.

Nedjelju dana poslije toga načinili smo izlet iz Olomuca opet u obližnje Marijansko svetište »Svati kopeček«. I tu smo imali prilike vidjeti, kako veliko mnoštvo svijeta dolazi iz grada Olomuca i okolice hodočastiti u Marijansko svetište. Tako biva i čitavom Čehoslovačke. Od tamošnjega svećenstva bili smo upozoreni, da se nakon rata svuda opaža silan porast marijanskog kulta i snažna obnova vjerskog života.

NAJNOVIJA DJELA PAUL CLAUDEL-a

Iako je poznati francuski katolički pisac već na izmaku svog zemaljskog života, ipak se njegova pjesnička aktivnost nije umanjila. Claudel je poslije svršetka rata napisao i izdao nekoliko djela, koja bi sama bila dostatna da njegovo ime uđe u francusku književnost. Naročito pak začuđuje duboki teološki i egzegetski smisao, kojim je Claudel pristupio pitanjima biblijskog i mističkog karaktera.

Evo popis ovih djela:

»L' agneau mystique« (Mistično janje), »La vieillesse d' après l' Ecriture sainte« (Starost po Sv. Pismu) u »Révue de Paris, »L' oeil écoute« (Oko čuje), »Pages de prose« (Proza), »Poèmes et paroles durant la guerre de Trente Ans« (Pjesme i riječi za vrijeme tridesetgodišnjeg rata), »Histoire de Tobie et Sara« (Povijest Tobije i Sare) »Le livre de Job (Knjiga o Jobu), »Présence et prophétie« (Prisutnost i proroštvo), »La rose et le rosaire« (Ruža i krunica), »Visages radieux« (Blistava lica), »Introduction à l' Apocalypse« (Uvod u apokalipsu), »Perle noire« (Crni dragulji) Pored ovih djela napisao je i brojne eseje u revijama i časopisima od kojih spominjemo esej o Francis Jammesu u »Mercure de France« dec. 1946.

Rođenje Isusovo

u ustima proroka i poganskih sibila

Glasoviti francuski propovjednik Lacordaire slikovito reče o Mesiji t. j. o Kristu Isusu, da stoji po sredini čovječanstva noseći u lijevoj ruci knjigu Staroga Zavjeta, ovu najvažniju knjigu starine prije Isusova dolaska, a u desnoj ruci Evanđenje, ovu na svijetu najvažniju knjigu iza njegova dolaska na svijet.

I zbilja Isus je središte historije, a kršćanstvo najveća pojava na svijetu. Zato se i broje godine od Isusova rođenja.

Dok Evanđenje o Isusovoj osobi, o njegovu životu, djelovanju, čudesima, proroštvima, o smrti, o uskrsnuću i uzašašću te o ustanovi sv. Crkve potanko piše, nije on na svijet došao kao novajlija ni Židovima ni poganima. Naprotiv on je bio želja i čekanje naroda (Gen. 49, 2 i Ag. 2, 8). Njega su naime čekali i željkovali svi narodi, o njemu su govorili najveći umovi starine. No osobito su o njemu pisale sv. knjige izabranoga naroda, koji je preko Abrahama bio određen od Boga i odijeljen od drugih naroda, da se kod njega sačuva prva objava i vjera u obećanoga Spasitelja.

Ta vjera u Mesiju počam od protoevanđelja, naviještana prvim ljudima nakon njihova pada, uvijek je bila ne samo prije stotina, nego i prije hiljada godina prorokovali su o Isusu, budna i što dalje, to življe se je isticala. Proroci, Bogom nadahnuti ljudi da će doći s neba, da nas spasi te kada, gdje i od koga će se roditi, kakav će biti, kako djelovati, učiti i čudesa činiti pa kako će biti ubijen, kako će uskrsnuti, na nebo uzaći i t. d. Sve su to njemu prorekli proroci, kako su to sami doživjeli i kako se je sve ispunilo.

Nego ovdje je čudnovato i zanimljivo čuti, što su o Isusu, prije njegova dolaska na svijet, rekli drugi, osim proroka. To su naročito bile poganske sibile t. j. gatalice, koje su živjele u raznim mjestima i vremenima, po nekim spiljama i poganskim hramovima te nagađale ovo i ono. Što su pak prorekle o Isusu to je čudnovato. Naročito što su rekle o Isusovub Porođenju začudno, jer se slaže s proroštvima Božjih, nadahnutih proroka.

Mi ćemo ovdje prigodom Božića iznijeti nekoliko proroštva proroka a usporedo s njima izjave nekih sibila, da vidimo, kako se slažu t. j. kako gotovo jednako prije stotina i hiljada navijestiše Isusa i prilike njegova svetoga Porođenja.

Prorok je prorokovao:	*Sibila je izjavila:*
1. Izaija (9, 2): »Habitantibus in regione umbrae mortis, lux orta est eis = stanovnicima u predjelu smrtne sjene zasjala je svjetlost«.	1. Libijska: »Ecce veniet dies et illumbinabit Dominus condensa tenebrarum = evo će doći dan i Gospod će rasvijetliti guste tmine«
2. Zakarija (9, 9): »Ecce rex tuus veniet tibi iustus et salvator ipse pauper = evo će ti doći kralj tvoj pravedan i spasitelj, a sam siromah«	2. Europska: »Veniet dives et nascetur et regnabit in paupertate — doći će bogat i rodit će se i vladati će u siromaštvu«.
3. Izaija (7, 14): »Ecce virgo concipiet et pariet filium = evo će djevica začeti i poroditi sina«, a u »Knjiz brojeva« (24, 17): »Orietur stella ex Iacob et consurget virgo de Izrael = istaći će zvijezda iz Jakova i zrnuti će mladica iz Izraela«.	3. Helespontska: »Nascetur ex virgine Hebrea = rodit će se od djevice Židovke. —
4. Miheja (5,2): »Et tu, Betlehem, parvulus es in millibus Iuda: ex te mihi egredietur, qui sit Dominator in Israel = i ti, Betleheme, malen si između hiljada mjesta Judinih: iz tebe će mi izići, koji će biti Vladar u Izraelu«.	4. Tiburtinska: »Nascetur Christus in Betlehem = Rodit će se Krist u Betlehemu«. —
5. Zakarija (3, 8) i kod Luke (1-7-8): »Visitavit nos Oriens ex alto = pohodio nas je Istok s visine«.	5. Frigijska: »De excelso Olympo veniet = doći će s visokog Olimpa«.
6. Izaija (9,6): »Parvulus enim natus est nobis et filius natus est nobis — dijete nam se je rodilo i sin nam je dan«.	6. Kumanska. »Nova progenies coelo demittitur alto = nov se rod (dijete) spušta s visokoga neba«. —
7. Jeremija (49, 15): »Ecce enim parvulum dedi te in gentibus contemptibilem inter homines = evo te dadoh kao dijete u narodima prezreno između ljudi«.	7. Eritrejska: »Humiliabitur proles divina = ponizit će se božanski rod (dijete)«. —
8. Izaija (7, 14): »Ecce virgo concipiet et pariet filium = evo će djevica začeti i poroditi sina, dalje kod Luke: »et regni eius non erit finis... benedicta tu in mulieribus = i kraljevstvu njegovu ne će biti svrhe... blagoslovljena ti među ženama«.	8. Delfijska: »Tenebit eum in grembo virgo, Domina gentium = nosit će ga u krilu djevica, Vladarica naroda«. —
9. Izaija (43,20): »Glorificabit me bestia agri = slavit će me poljska živina«.	9. Samijska »Et bestiae terrae adorabunt eum = i klanjat će mu se živine zemaljske«.
10. Filip (2,6-9). »Cum in forma Dei esset.. semetipsum exinanivit... in similitudinem hominum factus = premda je bio u obliku Božjem... sebe je poništio... postavši sličan ljudima«.	10. Kumanska: »Ad mortales venit mortalibus ipsis similis = dođe k smrtnicima sličan samim smrtnicima«.
11. Mat. (2,20). »Surge et accipe puerum et matrem eius et vade in terram Israel = Ustani i uzmi dijete i njegovu majku te pođi u zemlju izraelsku«.	11. Himička: »Ascendet puella puerum nutrien dans ei ius proprium = uzaći će djevojka hraneći dijete davajući mu pravo, što ga ide«.

Ovo su, kako vidimo izjave, koje se odnose na Porođenje Isusovo. Našlo bi se pak sličnih i odnosno na druge zgode i prilike njegova života.

> **Za vrijeme podnevnih Misa u velikim župama, u gužvi ravnodušnog mnoštva, gospoda, koja pri dnu kod vrata čekaju, da svećenik svrši, i ne sjete se možda, da se ono, što se događa tamo dolje na oltaru, izvršilo u jednom određenom času povijesti na mjestu što se zove KALVARIJA...«**
>
> **François MAURIAC**

Siromaštvo

U Cvjetićima sv. Franje Asiškoga, možemo naći, u pjesničkim slikama, mnogo toga, što nam tumači smisao pravog siromaštva. U Cvjetićima možemo naći Franjinu težnju da ljudsko srce uputi prema Ljepoti! Da bi njegovim suvremenicima omiljelo pravo i nepatvoreno siromaštvo, iznosi on ljepote cvijeća, ptica i sunca. Franjo pjeva čistoj vodi, propovijeda pticama i hvali smisao smrti. Zaista njegovo je shvaćanje askeze bilo i ostalo razumljivo svakome.

Sv. Franjo, pravi nasljednik Krista, u svojoj ljubavi prema bližnjemu i jednostavnosti žrtve pokazuje, kao u čistom i bistrom ogledalu lice svoje duhovnosti, pokazuje nam i rast te duhovnosti sve do onoga dana, kad je u svetom, mističnom zanosu primio Svete Rane Kristove na Alvernu.

I naš Alverno mora biti ispunjen djelima samozatajne i najpravilnijeg shvaćanja siromaštva.

Nije pojam siromaštva jednak pojmu bijede, jer se sv. Franjo borio za ugnjetene i potlačene, dakle bio je protiv bijede, a osobito one, koja nastaje zbog iskorištavanja bližnjega.

U tom smislu on je otišao dalje, nego li je bio otišao stari mudrac Diogen, koji je drvenu čašu odbacio, kad je vidio dječaka, da na izvoru pije iz ruke.

Sv Franjo odbacuje sve ono, što nas u duhovnom pogledu čini bijednima a u čemu možemo otkriti opasnosti i zapreke razvijenog duhovnog života. On prima ljutog vuka, razgovara s njim i vida mu rane. Može to biti legenda, ali u svakoj legendi postoji nešto istine, jer se u njoj na slikoviti način, pjesnički zrcali neoboriva činjenica. U legendi o vuku simbolizirana je velika Franjina ljubav prema svemu živome. A sve živo, i sve, što jest na zemlji i u svemiru stvorio je Veliki Stvoritelj u svojoj bezgraničnoj ljubavi, iz punine ljepote svog stvaralaštva. Franjino oduševljenje nema veze s panteizmom, ono se temelji na uzvišenome oponašanju Krista. Biti ogledalo Krista zaista možemo u siromaštvu, a pravo siromaštvo jest u jednostavnosti života i u poniznosti duha. Sve se to može postići ćudorednim uzdizanjem i radom, apostolatom za kraljevstvo Božje na zemlji.

Ostvarenje siromaštva, a ne bijede, to je bitni uvjet u životu kršćanina, ako on želi živjeti trijezno, pobožno i sveto.

U povijesti propadaju narodi i kao biološki organizam i kao duhovni nosioci, ako prezru zakone siromaštva. Siromaštvo je nešto više nego li je obični stoicizam Marka Aurelija ili Montaignea. Siromaštvo duha ne znači neobrazovanost, obrnuto, ono znači neprestani rad, ono traži poniznost, priznanje, da što više učimo, to više uviđamo, kako malo znamo, kao što je rekao mučenik istine Sokrat.

Sveci reformatori, kao što je bio Vinko Paulski, ističu siromaštvo, ali nastoje, i to je glavna briga njegova reda, da se ublaži bijeda ili da se odlučno uklone oni oblici siromaštva, koji vode neminovno u bijedu.

Kršćanin upravo zato, jer je kršćanin, mora biti uvijek u vremenu i raditi, da se ukloni bijeda, osvjedočen, da je siromaštvo bogatstvo, koje mu daje jakosti, da ublaži žalosne i da utješi nevoljne.

Bijeda nije samo socijalne naravi, postoji i ona opasnija, a to je ćudoredna bijeda čovjeka, premda iz bijede socijalne naravi obično nastaje i bijeda ćudoredne naravi.

Kršćanin ne će samo nedjeljno slušati svetu Misu, a biti gluh za bijedu tijela ili duha mnoge svoje braće u Kristu. Ako prisustvuje sv. Misi samo kao slušalac i gledalac, t. j. više-manje estetski, on ne ispunja želju i zapovijed svoje Crkve u sadržaju, nego u slovima. Razmišljanje o nedjeljnom Evanđelju kršćaninu će dati uvijek dobre pouke i najbolji pravac, da shvati svoje siromaštvo, kao samozataju, koja vodi svijetlijem duhovnom životu. Jedino tako kršćanin postaje aktuelan, to znači suvremen. Ovakvim shvaćanjem siromaštva kršćanin je i stvaran, on nije gluh za potrebe vremena.

Puninu kršćanskog života postizavamo, kad se uživimo u Franjino oduševljenje za sve stvorove, a osobito za čovjeka, koji ima neumrlu dušu. Punina kršćanskog života jest u apostolatu za onakvo siromaštvo, kakvo su ispovijedali djelom i riječju svi Sveci, koji su uvijek bili istinski reformatori, od Boga nadahnuti vjesnici Evanđelja.

NAŠ CILJ

Sve je Bog stvorio. On je i mene stvorio. On je mene stvorio a nisam ja samoga sebe. Tvoje su me ruke, o moj Bože, stvorile i oblikovale od glave do pete (Job. 10, 8). Ipak, zašto me je Bog stvorio? Sve je stvoreno za Boga, onda sam i ja stvoren za Njega.

On je doista moj bitni cilj, moj jedini cilj.

On je temelj moga bivstva. On je jedini konačni cilj moga života.

Nema za mene drugog smisla života, nego što je Njegova Čast.

Ja postojim samo zato, da bih ostvario ovo dobro. Samo za njega ja živim, za njega umirem. Ne živim za sebe, ne umirem za sebe. Nitko od nas ne živi za samoga sebe i ne umire za samog sebe.

Ako živimo, živimo za Njega, ako umiremo, umiremo za Njega, jer u životu, kao i u smrti pripadamo Njemu.

Svaki onaj koji zazivlje moje ime, ja sam ga stvorio na moju Slavu i za nju sam ga oblikovao. (Rim. 14, 7 i 8.)

(Tissot)

(Nastavak sa str. 4.)

vali su u spilji Kristova narođenja svečanoj ponoćki hrvatski hodočasnici u noći od 20.—21. srpnja 1937.

Nedaleko bazilike Spasiteljeva rođenja nalazi se crkvica »Mliječne spilje«. Ime joj je po tom, kako tvrdi pobožna predaja, što je ovdje Presveta Bogorodica dojila svoje Božansko Dijete.

Značajno je, da je Betlehem unatoč toga, što drugdje u Palestini prevladava brojem muslimansko žiteljstvo, u pretežnom broju kršćanski gradić. U svemu broji oko 12.000 stanovnika, od kojih je 6113 katolika, 4968 nesjedinjenih kršćana, 132 protestanata, oko 500 muslimana, a ostalo drugih vjeroispovijesti.

Razumljivo je, da je u Betlehemu svaki Božić blagdan najvećega kršćanskog slavlja. Toga dana vrši u betlehemskom svetištu nakon svečanog ulaska u procesiji u baziliki Kristova narođenja svečanu službu Božju sam jerusalemski patrijarha.

Od časa narođenja Božanskoga Djeteta Spasitelja Isusa Krista u Betlehemskoj špilji prošlo je 1947 godina. Radost, koju je tom prigodom navijestila svijetu pjesma nebeskih anđela, odjekuje svake godine čitavim kršćanskim svijetom, napunja svakoga kršćanina, koji je dobre volje, svrhunaravnim mirom i spokojstvom, da pun pouzdanja u Božju Providnost spremno pregara zemaljsko siromaštvo i patnje imajući pred očima nedostiživ uzor Božanskog Djetešca. Ono je poniženjem svog rođenja u siromaštvu betlehemske spilje od prvog časa svog boravka na zemlji ljudima pokazivalo, koji je pravi put k spasenju.

Iz katoličkog svijeta

Uspostava diplomatskih odnosa sa sv. Stolicom. Diplomatske odnose sa Svetom Stolicom uspostavili su nedavno Egipat, Bolivija, Haiti i Panama.

IZBORI NOVIH POGLAVARA

Generalni kapitul misionara Presv. Srca izabrao je novog poglavara reda u osobi australijanca **Patricija Mc. C o b e -a.** Benediktinski opati iz Montecassina, glasovite opatije, također su dobili svog novog generala u osobi švicarskog benediktinca **Bernarda Kahna.**

GENERAL OTACA PALOTINA

Generalni kapitul (vijeće) Pobožne Družbe Misija (oci palotini), koji se sastao u Rimu, izabrao je za generalnog predstojnika **o. Turowskog, Poljaka.** Družba je osnovana 1835. od Vinka Pallotu u Rimu, te ima 2500 članova. U vrijeme rata poginulo je 170 članova ovog misionarskog reda.

Studij socijalnih pitanja. Dne 1. listopada o. g. otvorio je primas Belgije kardinal Van Roey u nadbiskupskoj palači u Malinesu 19. zasjedanje međunarodnog udruženja za studij socijalnog pitanja, koje je god. 1920. osnovao kardinal Mercier. U radu kongresa uzeli su učešća zastupnici 6 drzava. Francusku delegaciju doveo je Msgr. Bruno de Solages, rektor katoličkog instituta u Toulousi. Pribivao je i M. Fleury, predsjednik francuskih socijalnih tjedana, te P. Merklen, ravnatelj najstarijeg francuskog katoličkog dnevnika »La Croix«. Čehoslovačku zastupao je poznati kršćanski sociolog profesor dr B. Vašek iz Olomuca.

Jubilej o. Silvestra Braito. Poznati češki Dominikanac o. Silvestar M. Braito slavio je nedavno 25. godišnjicu svećeništva. Život i djelovanje jubilanta je za češki narod pravi blagoslov Božji. Mnogo se zaduzio svojim spisima o Crkvi, svojim predavanjima i propovijedima, te čuvenom svojom revijom »Na hlubinu«, kojoj je urednikom već 20 godina. On je svećenik modernog apostolskog tipa. Malo je svećenika u Evropi, koji bi kroz godinu imali toliko predavanja, kao Dr. Braito. Pohvalno je, što on baš tako rado govori intelektualcima u gradovima, kao i priprostom puku po selima. Svaki njegov govor je za ono mjesto događaj.

Novi biskup u Litomericama. Sv. Stolica imenovala je novim biskupom u Litomericama Dr. Stjepana Trohtu, zaslužnog ravnatelja salezijanskog dječjeg doma u Pragu (Kobylisie). Novi biskup je razmjerno mlad. Rodio se g. 1905. u selu Francova Lhota u Moravskoj. Potječe iz siromašne seljačke obitelji. Svećenikom je postao g. 1932. On spada među one češke svećenike, koji su trpjeli od tajne njemačke policije. Prvi put ga je Gestapo uhapsio g. 1940 Iza atentata na Haydricha bio je ponovno zatvoren. Boravio je u više logora. dok nije dospio u zloglasni Dachau.

Jubilarni zbornik Sv. Vojtjeha je izdala nadbiskupija u Poznanju (Poljska) prigodom 950 godišnjice smrti Sv. Vojtjeha. Za uvod je napisao posebno pastirsko pismo primas poljski kardinal **Hlond.**

Nagradu od 30.000.— franaka je raspisala francuska naklada **Salvator** za najbolje propovijedi. Ova je nagrada raspisana u počast poznatog crkvenog propovjednika dr. Tihomila **Toth-a,** madžarskog biskupa.

Sveto pismo na engleski jezik je nedavno preveo **Ronald Knox.** To je prvi cjeloviti prevod Novoga Zavjeta na engleskom jeziku. Prevodilac je sin anglikanskog biskupa u Manchester-u. Ranije je bio anglikanski svećenik, ali je 1917. godine prešao na katolicizam. Od 1917 do 1939. godine, kada je počeo prevađati sv. Pismo, bio je duhovnik katoličkih studenata u Oxfordu.

U Luzernu (Švicarska) je priređena velika misijska izložba. Izložbu je posjetio veliki broj ljudi. Izložba je organizirana od strane različitih misijskih društava.

U Censtohovu je 8. rujna ove godine hodočastilo preko stotinu tisuća vjernika. Censtohova je poznato poljsko marijansko svetište. Ovom velikom narodnom hodočašću su prisustvovali i svi poljski biskupi.

Odgovornost roditelja za vjerski odgoj svoje djece je predmet pastirskog pisma, koje su švicarski biskupi uputili svojim vjernicima.

Umro grko-katolički patrijarha Ciril IX. Početkom mjeseca rujna o. g. umro je u Aleksandriji (Afrika) grko-katolički patrijarha Ciril IX. u 94 godini života. Patrijarhom je imenovan 1925. godine. Rođen je u Libanonu.

Krunicu svaki dan na drugom jeziku moli kardinal **Tisserant,** koji dobro pozna jedanaest jezika. Posebno dobro vlada jezicima istočne Evrope.

58 mladomisnika je ove godine dobila Dublinska nadbiskupija u Irskoj. Nadbiskupija Dublin ima pet stotina tisuća vjernika.

Umro pisac djela o sv. Pavlu. Dne 8. studenoga o. g. umro je u Münchenu **Dr. Josip Holzner,** pisac poznatog djela o sv. Pavlu, koje je u kratko vrijeme doživjelo četrnaest izdanja. Djelo je prevedeno i na pet stranih jezika.

Hrvat — Čuvar Božjega groba. Baziliku Božjega groba u Jeruzalemu vode oo. Franjevci. Za novoga gvardijana je imenovan o. Marijan Marijančić, rodom Hrvat.

Jens Johannes Joergensen poznati danski pisac i obraćenik proslavio je svoju 80-godišnjicu u Asisi-u, gradu svoga obraćenja. Tom prilikom mu je Sv. Otac Papa poslao poseban blagoslov.

Grad New York ima 414 katoličkih župa, nedavno je osnovana nova župa u predjelu nebodera i to za vjernike, koji rade u uredima. Ova je crkva više posjećena radnim danom, nego u nedjeljom.

Prigodom katekističkog kongresa u Limi (Peru) samo je jednog dana primilo zajedničku sv. Pričest 25.000 djece. Na ovom je kongresu prisustvovalo mnogo vjernika iz raznih zemalja Južne Amerike.

Liturgijski kongres u Lyonu, koji je održan koncem mjeseca rujna u ovom francuskom gradu, raspravljao je pitanje: **»Obnova svetkovanja nedjelje«.** Ovom je kongresu prisustvovalo oko 2000 svećenika i dvadeset biskupa.

Narodno vijeće katoličkih žena u Sjeverno Američkim Državama ima 4000 mjesnih organizacija i oko 5 milijuna članica.

Socijalni tjedan u Italiji, dne 22. rujna ove godine otvoren je XXI. socijalni tjedan talijanskih katolika u Napulju. Tom prilikom je Sv. Otac Papa uputio posebno pismo direktoru talijanske Katoličke Akcije **Veronese-u.**

Nacionalni Euharistijski kongres u Buffalo (USA) održan je ove godine uz sudjelovanje preko 42 tisuće vjernika. Ovom je kongresu prisustvovalo pet kardinala.

Katolička sveučilišta u Francuskoj postoje u ovim gradovima: Paris, Lille, Angers, Toulouse i Lyon. Najznačajnije i najaktivnije je sveučilište u Lyonu, koje ima 6 fakulteta, stotinu profesora i 2000 slušača.

Katolička štampa u Poljskoj je u posljednje vrijeme porasla u odnosu prema drugoj štampi u Poljskoj sa 7% na 9%.

Odlikovani katolički novinari u Belgiji. Sv Otac Papa je preko svoga Nuncija Msgr. **Cento** u Belgiji odlikovao nekoliko belgijskih katoličkih novinara, za njihov apostolski rad u katoličkoj štampi.

19 biskupa iz biskupije Strasbourg (Francuska) Biskupija Strasbourg se može pohvaliti neobičnim rekordom. Iz te biskupije ima sada živućih 19 biskupa, jedan je sam biskup u Strasbourgu, a drugi su većinom u misijama, osim biskupa u Metz-u, koji je također iz biskupije Strasbourg.

Proslava Karla IV. u Pragu U benediktinskoj opatiji u Emausu u Čehoslovačkoj svečano je proslavljena uspomena na češkog kralja Karla IV koji je u ovu opatiju doveo hrvatske benediktince-glagoljaše. Sv Misu služio je praški nadbiskup Beran uz asistencu redovnika benediktinaca. Od Hrvata je asistirao o. Martin Kirigin. Tom je prigodom otkrivena »Ocu domovine« Karlu IV. i spomen ploča.

Gigantizam u crkvenoj umjetnosti. Najviši križ na svijetu podignut je na gori Pic du Jer kraj Lurda Taj ima visinu od 150 met U San Francisku u Americi je kip sv Franje asiškog, zaštitnika grada, visok 60 m. U Costarici postoji kip Srca Isusova visok 40 m. Primjećujemo, da taj gigantizam u crkvenoj umjetnosti imade i svojih kritičara.

J. Maritain otvara konferenciju Unesco

Na nedavnom zasjedanju Unescoa, organizacije Ujedinjenih naroda za promicanje kulture, znanosti i odgoja u svijetu poznatom je katoličkom filozofu Jaquaes Maritainu povjereno, da održi u ime francuske delegacije pozdravni govor pred delegatima pedeset država, koji su bili prisutni na ovoj konferenciji U svom govoru Jacques Maritain je upozorio da nije dovoljno samo uočiti današnju »krizu mira«, nego da treba ukloniti sve njezine uzroke. On je doslovce rekao: »Nije dostatno samo svratiti pozornost javnosti na opasnost, koja prijeti svijetu radi upotrebe tajnih pogubnih oružja katastrofom kakve on nije doživio, nego je potrebno smjesta raspršiti ovu opasnost prije, nego li će to biti prekasno«.

Obnova porušene benediktinske opatije Montecassino. Kako novine javljaju, započelo se s obnovom porušene benediktinske opatije Montecassino, koju ja za vrijeme rata bila do temelja porušena. Do sad je [illegible] zilike, tako da je u njoj nedavno odslužena prva sv. Misa. Tom su prigodom i dva benediktinska monaha položila svoje redovničke zavjete.

Kip svetice Cabrini u sv. Petru. Sv. Francesca Saverio Cabrini, koja je u lipnju 1946 proglašena sveticom dobila je u crkvi sv Petra u Rimu svoj kip. Na dan Bezgrješnog Začeća o. g. održana je prigodna svečanost.

Proslava sv. Franje. Na proslavi sv. Franje u Rimu, pred spomenikom asiškog sveca govorio je i slijepi književnik Nino Salvaneschi.

Iz misija

Osnovano je udruženje misionara svjetovnjaka. Poslije tjedan dana pripremnih radova u Parizu je osnovano međunarodno udruzenje misionara-svjetovnjaka. Ovo udruženje stavilo je sebi u zadaću, da pokreće i usklađuje skupljanje misionara svjetovnjaka i da određuje smjernice, kojima će se ovi morati voditi u svom radu u misijama. Udruženje će osim toga promicati što veće zbliženje između studenata iz Evrope i onih iz misija, koji u Evropu dolaze na studije. Na održanim sastancima naglašeno je, da Crkva jednako gleda na sve rase i narode.

Međunarodni akademski misijski kongres se održavao od 25. do 27. srpnja ove godine u Holandiji. Na ovom se kongresu raspravljalo, kako akademski naobražen čovjek može sudjelovati u velikom misijskom djelu.

Katolici u Koreji. Od trideset milijuna stanovnika u Koreji ima 180 tisuća katolika. Imaju tri biskupije. Vjerski je život vrlo živ.

Duhovne vježbe kod Eskima na Aljaski je održao Isusovac-misionar **George Endal.** Aljaska ima nešto preko 13 tisuća katolika, od ukupno 6000 tisuća stanovnika.

Porast katolika u misijskim zemljama. Od dvije i pol miljarde ljudi, koliko ih živi na kugli zemaljskoj, dvije trećine ih ne pripada kršćanstvu U misijskim krajevima broji Katolička Crkva 28 milijuna katolika naprama 1.6 miljarda pogana. To je malen broj, no ipak je utješan, jer broj katolika je u posljednje vrijeme porastao za 8 milijuna. Za ovih 28 milijuna vjernika imade Katolička Crkva 556 misijskih pokrajina s 90.000 misionara. Od tog broja je 22.067 svećenika, 10.791 braće te 56.775 sestara. Broj katolika svake godine raste za 1 milijun vjernika. Ali i broj pogana raste istodobno za 23 milijuna. Crkva bi stoga morala poslati u misije više tisuća misionara, ne bi li time uzdržala korak s tim prirastom.

Katoličko školstvo u Kini. Nakon svršetka rata u Kini postoje tri katolička sveučilišta, i to Fu Yen u Pekingu s 3.400 učenika, Aurora u Šangaju s 2.596 i Hautes Etudes u Tientsinu s 1960 učenika. Broj se domaćeg svećenstva množi. Od 130 prelata već 28 ih je urođenika, a od 5.442 svećenika više nego polovica su kineskog podrijetla.

Misije u Japanu. Položaj katoličke Crkve u Japanu popravio se poslije drugog svjetskog rata. Broj je katolika u Japanu za sad još malen, tek oko 100.000 prema 70 miljuna stanovnika. I od tih je prigodom atomskog bombardiranja grada Nagasaki poginulo oko 9.000. No općeniti je položaj povoljniji. U zemlji je proglašena sloboda vjeroispovijedanja, a štovanje cara kao boga je dokinuto. Mjesto ministarskog predsjednika zauzima kršćanin protestant Tetsu Katayana, dok je ministar nastave i školstva dobar katolik Dr. Tanaka Kotero. Carski dvor je, izgleda. sklon kršćanstvu Carski prinčevi uče katoličku vjeru, a ministar Tanaka bio je pozvan k caru, da mu izloži katolički nazor na život. I na državnom sveučilištu u Tokiju ustanovljena je katedra za katoličku znanost

Prema najnovijim vijestima, koje još nisu potvrđene, oko dva milijuna Japanaca, pripadnika šintoizma bilo bi spremno prihvatiti katoličku vjeru.

Dopisi

SV. POTVRDA U KRALJEVICI

Preuzv. g. dr. Viktor Burić, biskup senjski i modruški, podijelio je u nedjelju 14 rujna u Kraljevici sakramenat sv. Potvrde. Sakramenat je primilo preko 500 osoba iz Kraljevice i susjednih župa. Bilo je prisutno i vrlo mnogo ostalih vjernika. Svečanost je uzveličao skladnim pjevanjem domaći crkveni mješoviti zbor, koji je izveo »Evo svećenik veliki« i Kolbovu »Staroslovensku Misu na čast sv. Andrije Ap.«, te muški zbor Vilharov »Veličaj«.

PROSLAVA ŽUPNIKOVE 50-GODIŠNJICE U MALOM LOŠINJU

Nedavno je proslavila naša župa pedesetgodišnjicu našeg župnika i dekana gospodina prelata O k t a v i j a n a H a r a č i ć a. Dne 10 listopada t. g. pristupilo je veliko mnoštvo župljana k sv. Pričesti moleći se za svog pastira. U nedjelju dne 12 X., poslije zvonjave svih lošinjskih crkava, otpratili su mnogi svećenici našega svečara u crkvu, gdje je služio svečanu sv. Misu, nakon što su ga pozdravili jedna djevojka i jedan mladić. Propovijedao je vlč. g. župnik iz Velog Lošinja. Crkva je bila puna naroda, koji je time pokazao ljubav prema svojem pastiru i zahvalnost za njegov dugogodišnji rad.

Š.

PROSLAVA SV. KRIZME U KARAJBI (MOTOVUN) U ISTRI

Dne 23. studenog dijelila je u našoj župi sv. krizma. Uz prisustvo velikog broja naroda, koji je došao i iz obližnjih župa, sv. je krizmu dijelio preuzvišeni Ordinarij iz Poreča. Naša župa na žalost već dugi niz vremena nema svog župnika, tako da će i ove godine ostati bez Zornica što za nas sve predstavlja veliki gubitak.

M.

IZ UREDNIŠTVA

Slijedeći će broj našega lista izaći o Novoj Godini.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—704299 Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

Vidjesmo Zvijezdu njegovu na istoku i dodosmo s darovima da se poklonimo Gospodinu.
(IZ MISE)
Na Bogojavljenje

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, NOVA GODINA 1948. BROJ 1

Misli za Novu Godinu

Na početku godine čovjek obično snuje o nepoznatim događajima, koji ga čekaju, pokušava da izgradi u duhu sliku budućih dana i svega što želi postići. Sve ono, što nije uspio izgraditi ili dovršiti u prošloj godini, želi nastaviti i dovršiti u prošloj godini, želi nastaviti i dovršiti u novoj godini, a sve, što je bilo dobro, želi zadržati i povećati. Razumljive su takove težnje, one nas uvijek prate, ali je potrebno da na početku godine razmislimo i o velikom zadatku svoga života, o svom duhovnom djelovanju.

Već su u starome vijeku filozofi opominjali ljude, neka se duhovno razvijaju i usavršavaju. Seneka je poučavao svoje učenike, da traže sreću u svojoj duši, da postaju bolji. Iskustvo i mudrost ljudi, tražeći razne puteve, na kojima će pomoći čovjeku, spoznali su istinu, da je za čovjekovu sreću potrebno postići mir u vlastitoj duši. A Krist je donio svijetu takove zakone, koji i danas kao i nekada mogu ispuniti našu neprekidnu težnju za najvećom i najpotpunijom srećom — mirom.

Ljubav, bratstvo među ljudima, praštanje i razumijevanje za čovjeka, osnov su iskrenog kršćanskog života, koji se ne utječe obmanama ni pred sobom ni pred drugima. Svijest o dostojanstvu i veličini čovjekove ličnosti, poticaj je i obveza za nesebični rad, za plemenite osnove i poštena nastojanja. A vjera u Stvoritelja i Spasitelja svijeta rada djela ljubavi i ljubavi, djela molitve Bogu.

U istinu, molitva se često smatra samo ponavljanjem naučenih riječi, rjeđe je to uzdizanje misli Bogu, a još rjeđe posvećenje sebe i svojih djela Gospodaru neba i zemlje. A najčišća i najvrednija molitva upravo je u tome, da živimo po Božjim zakonima, da ljubimo i priznajemo istinu Njegove objave. Sigurno, zbog naše naravi borimo se sa slabostima, popuštamo i padamo, ali dok tražimo snagu i oslon u Bogu, nikad ne možemo tako zalutati, da ne bismo mogli naći puta do Izvora nepresušne dobrote i najveća milosrđa.

Što nam je, dakle, potrebno na početku ove godine, kao i uvijek, kad započinjemo nova djela, kad stojimo na raskrsnici između prošlih i budućih dana? Odgovor je jasan i određen: treba da ispitamo svoje srce, da otvoreno i bezobzirno priznamo, što smo činili krivo ili naprosto samo zanemarivali, pa da odlučimo biti bolji. Naravno, to nije lako. Potrebna je strogost sa samim sobom, potrebna je čvrsta volja i Božja pomoć. Potrebno je prije svega, da budemo na čistu, da je takav put našeg duhovnog usavršavanja jedini put, na kojemu možemo naći najčišću radost. Veliki je cilj pred nama, ali i velika nagrada.

Imendan Isusov

U nedjelju između Nove godine i Sv. Triju Kralja slavi se imendan Isusov; to je nedjelja Imena Isusova. Sv. Pismo nam govori o tomu ovo: »I kad se navrši osam dana (od rođenja), da obrežu dijete, nadjenuše mu ime Isus, kao što reče anđeo, prije nego li se u utrobi zače«. (Luka 2, 21.).

Isus se pokorio zakonu, koji se temeljio na Božjem zahtjevu, kojega je Bog tražio od Abrahama riječima: »Hoću da sklopim savez između sebe i tebe i potomstva tvojega. U znak toga saveza treba da se obreže svaki dječak, kad mu bude osam dana«.

Kod toga obrezanja poteklo je nekoliko kapljica krvi. Ono je bilo na neki način krvni krst i sakramenat Staroga Zavjeta. Premda nije imalo učinka kršćanskoga krsta, ipak je dijete po vjeri u budućega Mesiju bilo posvećeno, postajalo dijete Božje i pripadalo je izabranomu Božjemu narodu. Zato je to bila sveta obiteljska slava i roditelji su se tomu veselili, kao što se raduju i kršćanski roditelji, što im dijete postaje po sv. Krštenju dijete Božje.

Isus nije trebao biti obrezan, jer je Sin Božji, ali je On to učinio zato, jer je to bila Volja Božja. Sam je rekao jednom zgodom: »Moja je hrana, da vršim Volju Oca svojega«. Time je pokazao da želi, da i mi rado primamo sve ono, što nas stigne, jer u tom treba da gledamo, da je to Volja Božja, bez koje ni vlas ne pada s glave.

Crkva je stavila imendan Isusov odmah na početak građanske godine, jer time hoće naglasiti, da sve, što ćemo raditi i podnositi, činimo u Ime Isusovo. To Ime neka bude svima kao sunce, što nam svijetli, daje toplinu i život, »jer nema spasenja, nego samo u imenu Isusovu«, kako veli sv. Petar. (Dj. 4, 12). To je dakle Ime Crkva napisala na vratima Nove godine, kao lozinku, s kojom ćemo stupati kroz cijelu godinu.

Ime Isusovo potječe iz samoga neba. Anđeo je naime Božji javio sv. Josipu: »Josipe, sine Davidov! nemoj se bojati uzeti Marije, žene svoje, jer ono, što se u njoj začelo, od Duha je Svetoga; pa će roditi Sina, i nadjeni mu ime Isus; jer će on izbaviti narod svoj od grijeha njihovih«. (Mat 1, 20—21).

Najsvetiji je dakle nosio to ime, predragi Sin vječnoga Oca, zato sv. Pavao piše: »Imenu Isusovom neka se pokloni svako koljeno onih, koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom, i svaki jezik neka prizna na slavu Boga Oca: Isus Krist je Gospodin«. (Filip 2, 10—11.).

Mi smo u ime Isusovo kršteni i postali djeca kraljevstva Božjega. Ime dakle Isusovo neka nam svijetli kao zvijezda našega života na svim našim putevima. Njega priznajmo u svakoj pogibelji, u svakoj napasti, a napose u smrtnom času. Pa i Crkva, naša majka, šapće u uho po svom svećeniku na samrtnom času svojim vjernima: »Isuse, Isuse, Isuse! U Tvoje ruke, o Gospode, predajem duh svoj!«

Sv. Franjo je klečao jednu cijelu noć na koljenima i izgovarao s najvećom slašću: »Moj Isuse i moje Sve!«

Sv. Bernardo nas potiče, da Ime Isusovo toliko ljubimo, da nam ono bude: »mili glas u ušima, med u ustima i radost u srcu«.

Neka nam budu primjer naši seljaci, koji imadu ime Isusovo ispisano po svojim kućama, svomu pokućstvu i odijelu. Oni niti svoje domaće životinje upregnute u kola, ne potjeraju, dok ne načine bičom pred njima križ i izreknu: »U ime Isusovo!«

Dakle sve u ime Isusovo u Novoj godini!

S VESELJEM U NOVU GODINU

U ponoći 1948. godine jurnuo je novi voz iz stanice, na kojoj će se zaustaviti tek zadnji čas te godine obišavši strjelovitom brzinom cijelu godinu, a da nigdje ne stane do toga časa. Ima 366 kola prenatrpanih putnicima cijeloga svijeta i sviju staleža. Ne treba se dogoditi ni sraz vlakova ni pad u provaliju ni ispad iz tračnica ni kakova druga nesreća, a ipak će iz njega na putu ispasti veoma mnogo putnika.

Ako se računa, da se svaku sekundu ugasi po jedan ljudski život, onda to znači, da ih ispada iz toga voza svaku minutu 95 svaki sat 5.700, svaki dan 136.8000, svaki mjesec 4,104.000, a svake godine oko 59,932.000 ljudi. Bez toga broja unići će taj voz 1948. godine u svoju stanicu, iz koje je strjelovitom brzinom jurnuo u prvi čas te godine.

Hoću li i ja biti među onima, koji će ispasti iz toga voza? Nitko na to rado ne misli, a ipak je to pitanje kruta zbilja, koja bi se morala ponavljati ne samo svake godine, nego i svakog mjeseca, dapače i svakog dana i časa u našem životu.

Jedno je naime istina, a to su one riječi, koje su napisane na uri glasovite crkve u Uruni u Španjolskoj, a glase: »Svaki nas sat našega života ranjava, a posljednji nas usmrćuje« Koji je to posljednji sat? Hoće li se taj nama dogoditi u godini 1948.? Ne znamo.

Francuski je kralj Ljudevit XIV. stolovao u početku u St. Germaine-u (Sent Žermenu) blizu Pariza. Ali mu ta prijestolnica nije bila draga, jer je iz nje svaki dan vidio grad St. Denis (Sent Dni), u kom je bila grobnica francuskih kraljeva. Gledao je u duhu i sebe, kako će jednoga dana tamo počivati njegovo mrtvo tijelo, a on je veliki i moćni kralj, koji tako rado živi. Da to ne mora gledati, preseli svoje sjedište u Versailles (Versaj), gdje je dao u to ime pretvoriti pješčanu pustaru u krasne cvjetne vrtove i podigao divnu kraljevsku palaču, kojoj tada nije bilo ravne na cijelomu svijetu.

A ipak je umro g. 1715. I kad je ležao mrtav u lijesu pred oltarom kraljevske grobnice u St. Denisu, pred kojim je toliko bježao, uspeo se na govornicu glasoviti francuski klasični govornik Massillon (Masjon) i počeo je žalobni govor riječima: »Moja braćo, samo je Bog velik, a čovjek je to samo u Bogu i s Bogom, svojim Stvoriteljem«.

Zato je to jedno od najvažnijih pitanja, je li doista Bog moj Stvoritelj i moja svrha ili nije. Jedamput se živi i na to treba jasan i siguran odgovor, a onda prema tomu i vladanje.

Učenjaci kao učenjaci, jedni tvrde ovo, a drugi ih pobijaju, a oni pobijanu one. Život teče i ne stoji Mi pak, koji živimo sada, hoćemo već sada siguran i jasan odgovor, jer nemamo vremena čekati, da o našem sadašnjem životu ovisi naša vječna budućnost. A taj siguran odgovor daje jedino samo knjiga Božja — Sv. Pismo već gotovo dvije tisuće godina na mnogo svojih stranica.

Ona nam kaže: »Boj se Boga i drži Njegove zapovijedi i u tomu je cijeli čovjek«. Zatim: »Tebi služi sve stvoreno«. I opet: »Budite sveti, kao što sam svet ja, vaš Bog«. I tako dalje govori na tisuća mjesta Biblija Staroga i Novoga Zavjeta.

Sv. Augustin je rekao: »Tko ne poštuje pravoga Boga, taj je promašio život«.

Nama se to ne smije dogoditi, jer mi hoćemo da idemo putevima Božjim.

Mi naime čvrsto vjerujemo, da je osobni i razumni Bog, gospodar našega života i smrti i zato se ne bojimo, ako i ispadnemo iz voza g. 1948., jer nas čeka vječni život u našem Bogu i Gospodaru.

GORE SRCA

Naši darovi Spasitelju

(Razmatranje)

Pastiri i mudraci pokloniše se djetetu Isusu u Betlehemskoj štalici. Pokloniše mu se ljudi iz puka, siromasi, kao što je i On bio siromah, ali i ljudi ugledni, bogati znanjem i mudrošću. Darivahu ga i jedni i drugi darovima ljubavi i poštovanja. Pozdraviše ga ponizna ljudska srca, ustreptala radošću i nadom u davno obećano i napokon dočekano spasenje. Još nije bio Isus moćan u očima svijeta, a ovi ga poklonici dočekaše kao vladara. Još nije pokazao svijetu čudesa svoje božanske moći, a oni prepoznadoše u njemu Sina Božjega. Još nije poklonio ljudima neiscrpno bogatstvo svoje ljubavi, a ipak ga zavolješe i prikloniše se Njemu. U onim danima, kad se rodio na zemlji, Isus je maleno, bespomoćno dijete, koje isto tako hrane i zaštićuju u obitelji, kao što svi roditelji zaštićuju svoju malu djecu. On je siromašak, koji nema ni sigurnog doma u svijetu. Ali snaga, koja je odrasle ljude, bogate iskustvom, dovela priprostoj štalici; snaga, koja je u njihovim srcima probudila ljubav za maloga Isusa, bila je vjera u Njega, vjera u Boga.

Tisuće su godine prošle od Isusova rođenja u Betlehemu, tisuće godina otkako svijet znade za Njegova djela i za Njegovu uzvišenu nauku, otkako prima neprolazne milosti Njegova života među nama, Njegovih patnja i smrti. Veliki Isusov nauk proširio se po svoj zemlji, pa koliko je lakše nama, koji Ga poznajemo, pokloniti se pred štalicom, nego što je to bilo onim pastirima i mudracima, koji su samo vjerovali u djela, koja će to božansko dijete jednom izvršiti! Koliko je razumljivije, uzevši ljudski, da ga mi pozdravljamo; mi, koji Ga poznajemo; mi, koji smo po Njegovoj ljubavi stekli pravo na Božje praštanje i milosrđe!

Ipak mnogi, koji doduše prilaze Njegovoj štalici, ipak mu ne donose darove ili Ga darivaju beznačajnim, sitnim poklonima, koji nisu dostojni, da se prikažu pred Spasiteljem. Ne donose mu jedino najvrednije, što On traži od svakoga svoga stvorenja: svoju živu vjeru i žarku ljubav, potpuno svoje srce.

O, svi mi, makar i najsiromašniji na zemlji, možemo pozdraviti Spasitelja ovim najdragocjenijim poklonom. On, najveći u ljubavi traži da mu se približimo, da prisluhnemo pozivu, koji nam upravlja, da pođemo za Njim putem, koji nam je pokazao.

Sjećajmo se Njegova puta, radujmo se Njegovu dolasku.

Pripremimo svoje darove Njemu, darove, najveće, najdragocjenije!

SKRAĆENI OČENAŠ

Zamislite, što bi se dogodilo od Očenaša, kad bismo iz njega isključili one molitve za druge, za našeg bližnjega. Trebalo bi ga onda ovako skratiti: »Moj oče, koji si na nebesima, daj mi svagdašnji kruh, oprosti mi grijehe, nemoj da upadnem u napast, nego me oslobodi od zla! Amen! To ne bi bila molitva! — Usporedite je sa izostalim dijelovima, pak ćete se uvjeriti kako nas je uzvišenije i božanskim svojim nadahnućem učio moliti Božanski Spasitelj. Molimo tu Njegovu neskraćenu molitvu i razmišljajmo o njoj. Molimo za druge, molimo što više!

Apologetski kutić

VJERA U BOGA – ZAHTJEV LJUDSKE NARAVI

Nema istine, o kojoj bi bio tako jednodušno uvjeren cio ljudski rod, kao što je istina: ima Bog. Uvjerenje — ima Bog — je najstarija, najopćenitija i najznamenitija pojava. Nijedan spomenik prošlosti ne govori o postanku vjere. U svima je vjera u Boga gotova činjenica.

Ta se činjenica ne može drukčije protumačiti, nego da vjera ima svoj korijen u ljudskoj naravi.

I zaista, jedini se čovjek od zemaljskih stvorova ponosi vjerom u Boga. Već je Laktancije, apologeta prvih kršćanskih vremena, nazvao čovjeka »vjersko biće«. A fiziolog Quatrefages dokazuje, da je bitna značajka čovjeka »sposobnost za vjeru«. Misao o Bogu nastaje u čovjeku, čim čovjek dođe k razumu. I malena djeca — bez većega i dubljega dokazivanja — shvaćaju istinu: ima Bog. Ovu uzvišenju istinu ne može iz svoje duše iščupati ni jedan čovjek.

Sve to znači: sposobnost i težnja za vjerom u Boga izvire iz ljudske duše upravo tako kao što izvire i težnja za mišljenjem i ljubavlju. Kao što se ne da zamisliti zdrav čovjek, a da ne bi mislio, sudio i zaključivao; kao što se neda zamisliti zdrav čovjek, a da ne bi ljubio svoj rod, dom, ili bar nešto na svijetu, jednako se tako ne da zamisliti čovjek, a da ne bi mislio o Bogu i da ne bi težio za Bogom. To znači: vjera u Boga je zahtjev ljudske duše ili zakon ljudske naravi.

Ako promatramo ljudski um, on po svojoj naravi nužno i neodoljivo teži da spozna istinu. Istinu spoznaje, kad spozna stvar onako, kakva je u sebi. On teži za istinom ne samo ovom ili onom, već za istinom uopće, za svom istinom, gdje god i koliko god je ima. Već dijete pita: što je ovo, zašto je tako, odakle je to? Ni dijete ne miruje, a kamo li odrastao čovjek, dok stvar ne spozna, dok ne dođe do istine. Čovjek prelazi od jedne pojave na drugu, od jednoga uzroka na drugi i nema mira, dok nije umom došao do najvišega uzroka, koji zovemo Bog. Bog je prva i vječna istina. U njoj se čovjek smiruje, u njoj nalazi izvor svim drugim istinama.

Tako su, eto, svi stvorovi na zemlji propovjednici ove uzvišene istine: ima Bog. I nebo sa svojim planetima i zvijezdama. I zrak sa svojim pticama. I vode s ribama. I zemlja sa zvijerima i biljkama. Sve to priznaje: Nismo se sami stvorili, niti je red i sklad, što vlada među nama, slučajno nastao. Nas je Bog stvorio i Bog nas je u divni red i sklad svrstao. Već je pobožni pjesnik David, promatrajući nebo i divni sklad među nebeskim tjelesima, uskliknuo: »Nebesa propovijedaju slavu Božju i djela ruku Njegovih navještaju svod nebeski« (Ps 18, 2—3). A strpljivi Job daje savjet: »Pitaj stvorove zemaljske i poučit će te, i ptice nebeske i pokazat će ti. Reci zemlji i odgovorit će ti, i pripovjedat će ti vile morske« (Jb 12, 7—8) ... »Mudrost nas je Božja stvorila, ona nas čuva, s nama ravna i upravlja«.

Kako ću postati svet?

U nekoj školi za vrijeme školskog odmora učiteljica (časna sestra) okupila je svoje učenice oko sebe. I odjednom ih upita.

»Koja od vas želi postati sveta?«

»Ja! ja!« uskliknuše sve djevojčice.

»A koja od vas želi prva postati sveta?«

»Ja Ja!« i opet uskliknuše djevojčice u jedan glas

»Sve ne možete biti prve! Neka zato kocka odluči koja će imati sreću, da prva postane svetom«, reče časna sestra, a djevojčice pristanu. Sada započne zanimljiva igra: učiteljica je uzela šipkice razne veličine i držala ih je u ruci, a djevojčice su ih jedna po jedna vukle. Koja izvuče najdulju šipku — pobjeđuje.

Dok su djevojčice pružale ručice i nemirno skakutale oko časne sestre, Marija Bartolomeja Kapitanio, djevojčica od svojih dvanaest godina, šutke potrči u crkvu i vruće zamoli nebesku Majku, da baš ona izvuče najdulju šipku...

I bila je uslišana! Marija Kapitanio izvukla je najdulju šipku. Trebalo je dakle ona prva postati sveta!

Djevojčica se iza te pobjede opet vrati u crkvu i pred svetohraništem izreče odluku, koje se kasnije tako dobro držala: »Hoću postati svetica, — velika svetica, — brzo sveta!«

Hoću! To je baš put, po kojemu se postaje svet. Kad je svetoga Tomu Akvinskoga zapitala sestra: »Kako bih mogla postati svetom?«, on joj je odgovorio: »Prvi recept: Hoću! Drugi recept: Hoću! Treći recept: Hoću!«

Važno je dakle imati volju i odlučiti, da ćemo tu dobru volju uvijek imati... Važno je htjeti!

Godišnjica rođenja sv. Terezije od Djeteta Isusa

Sveta Terezija od Djeteta Isusa rođena je 2. I. 1873. u Alançonu (Alansonu) kao deveto dijete svetih roditelja Luja Martina i Zélie Guérin. Oni su živo željeli svećenika-misijonara. Kad su već došle na svijet četiri djevojčice, utekoše se zagovoru sv. Josipa i molili su misijonara. I doskora se rodi prvi Josip. Iza pet mjeseci progonstva odleti ovaj anđeo u vječnu domovinu. Učestaše nove devetnice. I opet dođe novi Josip, ali se i on nakon devet mjeseci pridruži anđeoskim zborovima. Poslije toga se rodiše još tri djevojčice, a zadnja od njih krštena je 4. I. 1873. na ime Marija - Franjka - Terezija. Zar dakle sv. Josip nije ništa pomogao? I zar devetnice nijesu bile Bogu drage? Naprotiv! Ali misli Gospodnje nijesu naše misli, i Njegovi putovi nijesu naši putovi. Velikodušnost je ovih roditelja dosegla upravo svetački stupanj, kada su molili dijete, da ga mogu žrtvovati Bogu za misijonara. A Gospodin Bog se ne da natkriliti u velikodušnosti ni od koga! I zato je na svoj, veličanstveni način uslišao molitve ovih roditelja u njihovu posljednjem djetetu, u serafskoj djevici svetoj Tereziji od Djeteta Isusa. I, evo, 14. XII. 1947. navršilo se već dvadeset godina, otkako je sveti Otac Papa Pio XI. proglasio Svetu Tereziju od Djeteta Isusa zaštitnicom svih katoličkih misija cijeloga svijeta. Njezini su roditelji molili misijonara, a Gospodin Bog im je u svojoj beskrajno milosrdnoj ljubavi dao nebeskoga zaštitnika svih misionara do konca svijeta. A ipak! Sveta Terezija od Djeteta sama nije nikada ni jednim korakom zakoračila na misijsko područje. Ali, ona je žarko molila za svete misije, gorjela je od želje, da propovijeda Evanđelje do konca svijeta, da zatakne Isusov Križ na sve bregove, u sva srca, svuda, svuda, po svem svijetu, a posvetila je Bogu i cijeli svoj život za svete misije. I Sveta Crkva, vođena Duhom Svetim, želi baš na ovoj Svetici pokazati, da je iskrena molitvi najjače i najuspješnije sredstvo za širenje Evanđelja. Da čovjek uzmogne vjerovati, potrebna mu je milost Božja. »Nitko ne može doći k meni, ako ga ne povuče Otac, koji je mene poslao«. (Iv. 6,44). A milost se Božja dobiva najsigurnije po molitvi. »Zaista vam kažem, ako što zamolite od Oca, u moje ime dat će vam« (Iv. 15,23). Molimo zato i mi često za misije: »Pošalji, Gospodine, poslenike u žetvu svoju!« (500 dana oproštenja svaki put).

P O D L I S T A K

POVRATAK

Umro? Ne, Nestao? Da... dosad. Možda zatvoren, možda u bolnici, ali umro nije.

Vratit će se jedan ili drugi dan.

I u toj stalnosti bila se umirila ne samo s nadom, nego i sa sigurnom vjerom.

Šesnaest je godina prošlo, a da nisu siromašnoj starici promijenile dušu.

Živila je kukavno radeći za druge, ne na mahove, ne za ljubav, nego iz navike.

Vjenčanja, krštenja prošla su mimo njezina života kao događaji malene vrijednosti.

Mislila je također o svakidašnjim stvarima, ali uvijek bijaše u misli njezinoj jedna nedostiživa točka. Ona je branila njezinu sigurnost odstupajući ispred strašne mogućnosti.

Ne! — odgovaraše odbacujući svaku riječ utjehe. — Vi ne znate, da je živi da će se vratiti!..., ali ja znam.

I tom se zgodom približavala njegovoj uspomeni: za koji se čak oživljavaše za njega u prošlosti i mislila je da govori s njim.

Ah, eto te napokon! Uvijek sam držala da ćeš se vratiti. Nikad nisam vjerovala njihovim riječima. Dragi! Kazat ćeš mi sve... ne sada: šuti! otpočini! Umoran si sada, strašno si umoran!... mnogo si hodao, znam.

Mnogo sam puta u noći slijedila u mojem snu ili u osamljenom bdijenju tvoj hod preko toliko tuđih krajeva... koliko li si vidio novog svijeta!

Njezine su osobe u obitelji, upitane, odgovarale:

— Ah, majka uvijek ista. Zdravlja radi ne bi stajala slabo, ali onu uprtu misao, tko će joj iščupati iz glave? Da živi sto godina, sto godina bi ga čekala uvijek s istom nadom. Ali sada ne treba više misliti, siromašni Mauricije!

Stariji se sin bio oženio. Sada je bio u kući jedan mali Mauricije, uspomena na nestaloga.

Starica ga milovaše, ali ono ime nikad ne izlazaše iz njezinih ustiju; na upite svojih odgovaraše samo kojom kretnjom uskraćivanja: — Ne, ne, nije Mauricije — i tako su morali odustati od svake upornosti.

• • •

Badnjak Božića god. 1930.

Mali je već ustao, nakon što su bile užgane svjećice na skromnom božićnom drvcu, pa je tako i on imao dio svoga veselja.

Zadnje se svjećice polagano gase; cvijeće pada bez lišća. Veliki stoje tamo u tami sjećajući se s veseljem velike sreće netom zaspanog čeda.

Starica zaboravljena u nekoj pjesmi nastavljaše u jadikovanju.

Život s Crkvom

NEDJELJNE MISLI

NOVA GODINA 1948.

U sv. Misi **početna pjesma** moli se danas ista kao u trećoj božićnoj Misi: Dijete nam se rodilo i Sin nam je darovan; znak vlasti mu je na ramenu, a ime mu je Anđeo velikoga savjeta. Pjevajte Gospodinu pjesmu novu, jer je divne stvari učinio.

U početnoj molitvi moli svećenik Zagovor Bl. Dj. Marije: Bože, koji si po plodnom djevičanstvu bl. Dj. Marije darovao ljudskom rodu nagrade vječnoga spasenja, podaj molimo te, da osjetimo Zagovor one, po kojoj smo zaslužili primiti početnika života.

U **poslanici** (Titu 2, 11—15) uči nas sv. Pavao, da je Spasitelj došao, da nas nauči, kako da se odrečemo bezbožnosti i svjetovnih želja, te da trijezno, pravedno i pobožno živimo i tako u kreposti dočekamo drugi dolazak Gospodnji na sudni dan.

Sv. **Evanđelje** govori o obrezanju Isusovom (Luka 2, 21): Kad se navršilo osam dana da **obrežu dijete**, nadjenuvši mu ime Isus, kao što se u utrobi zače.

Isus se je dao obrezati: 1. da se ponizno pokori zakonu i time dokaže, da nije došao zakon dokinuti, nego ispuniti; i 2. da dokaže, da je pravi čovjek, a da nema neko fantastično tijelo, kako su to kasnije tvrdili neki torijevci.

Obrezanje Kristovo treba da nas ponuka na duhovno obrezanje: na mrtvenje i nadvladavanje tjelesnih nagnuća i strasti. Tvrdovratim židovima dobacuje sv. Stjepan mučenik, da su neobrezanih srdaca i ušiju. Mi ne ćemo biti takovi.

SV. TRI KRALJA
6. I. 1948.

Početna pjesma u sv. Misi imenuje Isusa vladarom i kraljem: »Evo došao je vladalac Gospodin; u ruci je njegovoj kraljevska čast i vlast i gospodstvo«.

Početna molitva: Bože, koji si današnji dan Jedinorođenca svoga **objavio narodima** po zvijezdi predhodnici, podaj milostivo, da mi koji smo Te već upoznali po vjeri, budemo privedeni onamo, gdje ćemo gledati Tvoju uzvišenu krasotu.

U **Poslanici** čita svećenik litaniju proroka (60, 106) koji u viđenju gleda, kako kraljevi dolaze Gospodinu i donose mu darove:

Ustani, rasvijetli se, Jeruzaleme, jer dođe svjetlost tvoja i slava Gospodnja obasja te: Gle tmina će pokriti zemlju i magla narode, a nad tobom će se pojaviti Gospodin i slava njegova u tebi će se vidjeti. I narodi će hoditi k svjetlu tvojemu i **kraljevi** u sjajnosti koja iz tebe ističe... Mnoštvo deva prekrit će te, dromedari iz Madijana i Efe. Svi će iz Sabe doći i donositi zlato i tamjan, i javljati hvalu Gospodnju.

Iz **Evanđelja** (Mat. 2, 1—12) čita svećenik o dolasku mudraca iz daleke zemlje o njihovu poklonu djetetu Isusu i darivanju zlatom, tamjanom i plemenitom masti. Predvodila ih je čudnovata zvijezda.

Kraljevi se klanjaju Isusu, makar je dijete i makar leži u štali. Ne buni ih Njegovo siromaštvo i slabost. Priznaju, da je to dijete Bog. Čestitajmo kraljevima! I mi ne tražimo Isusa u bogatstvu i časti, nego u siromaštvu i poniznosti. Ali budimo i sami ponizni i siromašni duhom.

LITURGIJSKI KALENDAR

ČETVRTAK, 1. siječnja 1948.

Obrezovanje Gospodinovo. »I kad se navrši osam dana, da obrežu dijete, nadjenuše mu ime Isus«. Tada je potekla prva kapljica krvi našega otkupljenja: kao jutarnja žrtva, dok će večernja žrtva biti na Križu. Danas nekoliko kapljica krvi, a za 33 godine sva predragocjena Krv do zadnje kapi. Danas je i imendan Isusov. S Njegovim imenom započinje nova građanska godina. Neka bude cijela njemu posvećena!

PETAK, 2. siječnja,

Sv. Maksim, opat, rođen u Francuskoj g. 583., a umro 2. I. 625. Kad su ga roditelji htjeli oženiti za bogatu, lijepu djevojku, pobjegao je u pustinju.

Sv. Odilo, vrlo učen, dugogodišnji opat glasovitoga benediktinskoga samostana u Clugny-u (Klinji). Umro 1. I. 1048. On je prvi uveo Dušni dan iza Sviju Svetih, koji je Papa Ivan XVIII. proširio na cijelu Crkvu.

SUBOTA, 3. siječnja.

Sveta Genoveva, djevica, zaštitnica grada Pariza, rođena g. 422. u Nanterre-u kod Pariza, a umrla 502. u Parizu. Odlikovala se u ljubavi prema bližnjemu.

NEDJELJA, 4. siječnja.

Presveto Ime Isusovo. Krist je ponizio sam sebe i bio je poslušan do smrti, a do smrti na križu. A za to ga i Bog uzvisi i darova mu Ime, koje je nad svako ime. — **Sv. Tito** biskup. Pokrstio ga sv. Pavao u Korintu i poveo sa sobom na apostolski sabor u Jeruzalemu, i povjeravao mu važne zadaće. Upravljao je crkvom na Kreti, a propovijedao je i u Dalmaciji. Sv. Pavao mu je pisao poslanicu, kakvi treba da budu duhovni pastiri.

PONEDJELJAK, 5. siječnja.

Sv. Telesfor, papa, mučenik u Rimu († 136.). — **Sv. Simeon Stupnik** (Stilita). Na riječi Sv. Pisma: »Blaženi žalosni, jer će se utješiti!« a čuvši, da molitva, poniznost, suze i strpljivost u nevoljama vode do ove nebeske utjehe, otišao je u pustinju i podno brda Telanise kod Antiohije živio na stupu 37 godina provodeći najstrožu pokoru u poniznosti, čineći velika čudesa i propovijedajući Evanđelje poganima († 459.). Njega su na Istoku mnogi nasljedovali živući na stupu. Na Zapadu je to činio samo monah Vulfilaiko kod Triera, ali je na biskupovu zapovijed to napustio. — Istoga dana spomen na **mnoge Mučenike** u Tebaidi u Misiru za Dioklecijana.

UTORAK, 6. siječnja.

Sv. Tri Kralja ili Bogojavljenje (Epifanija). Danas se Krist objavio svijetu kao Sin Božji i Spasitelj. Crkva to pokazuje u tri događaja iz života Isusova: **Prvi** događaj: poklon svetih mudraca. Njima kao zastupnicima pogana objavio se Isus kao Sin Božji čudnovatom zvijezdom. **Drugi** događaj: Isusovo krštenje na Jordanu (»Vodokršće«). Tu je nebeski Otac priznao Krista za svojega ljubljenoga Sina. **Treći**: događaj: prvo čudo na svadbi u Kani. Tu se Krist objavio kao Sin Božji pred svojim učenicima.

SRIJEDA, 7. siječnja.

Sv. Lucijan iz Samosate u Siriji, mučenik († 312.). Mučen u Nikomediji dugotrajnom glađu, zatim mu odrubiše glavu i tijelo baciše u more. Pokopan u Drepani. Bio je najučeniji čovjek svojega vremena. Osnovao t. zv. antiohijsku bogoslovsku školu, kojoj su pripadali i najglasovitiji tumačitelji Sv. Pisma: sv. Ivan Zlatousti i sv. Jeronim. Besmrtnu je zaslugu stekao time, što je prema najstarijim rukopisima ispravio pogrješke, koje su se prepisivanjem, a i hotimičnim podmetanjem, uvukle u svete knjige.

ČETVRTAK, 8. siječnja.

Sv. Severin, opat, apostol Norika (današnje Austrije i Bavarske). Činio velika djela ljubavi prema bližnjemu. Umro 482. u samostanu kod Beča.

PETAK, 9. siječnja.

Sv. Julijan i Bazilisa, mučenici, † 312. u Antinoju u Misiru s mnogim drugim Mučenicima. Živjeli su u djevičanskoj ženidbi, a svu su svoju imovinu upotrijebili za pomoć siromašnima.

SUBOTA, 10. siječnja.

Danas se čita sv. Misa kao na blagdan Bogojavljenja.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

3. Putokaz je Božja riječ

Čovjek se može nešto naučiti i od raka! Neki je bečki profesor, koji je umro pred više godina, putem mnogih pokusa iznio na svijetlo, da raci na dnu svojih ticala imaju mali šuplji prostor. U nj oni uzmu mali kamenčić. Kamenčić im daje osjećaj za ravnotežu, jer ih on pri svakoj promjeni položaja pritište na drugu stranu. Kad se rak ljušti, svlači sa sebe svoje staro odijelo i pri toj izmjeni ruha izmjeni se i kamenčić. Sada je ovaj račni profesor učinio zanimljiv pokus: on je brižno odstranio iz akvarija (vodeni prostor), koji drže rake na bečkom životinjsko-fiziološkom zavodu, sve kamenčiće i sve djeliće odbačene za vrijeme ljuštenja. Raci izgube ravnotežu, prevrtali se, ostaše ležati, plivahu koso, ukratko — manjkao im je osjećaj ravnoteže; nisu više osjećali, što je dolje, što gore, gdje je središte zemlje. Sada posuše željeznog iverja po akvariju. Raci odmah posegoše za njima, i za čas dobiše svoj normalni stav; sa željeznim komadićima oni su se mogli tako dobro držati u ravnovjesju kao i s kamenčićima. Tada im je profesor Kreidl donio blizu magnet; i gle sve je izgubilo raznotežu; željezne djeliće u prostoru ravnoteže privukao je magnet i potisnuo na druga mjesta. Posljedica je bila, da su raci primili takav stav kao da je magnet središte svijeta.

Ono, što je racima onaj mali kamenčić, da im naime daje ravnotežu to su nama Božje misli.

Vječne Božje misli i Božje riječi moramo primiti u svoju dušu; moramo se ravnati prema njima, i ne smijemo dopustiti, da nas išta zavede na drugi put.

Božje misli, Božje riječi bile su nam saopćenje već na majčinom krilu, od učitelja i svećenika u školi; svedjerno su nam prizivane u pamet u propovijedima, u vjerskoj pouci. One su ukratko sabrane u katekizmu. O, kad bi ovu malenu knjigu visoko cijenili i odrasli! Naš je vjerski nauk najvažnije, što mi učimo i što moramo znati. »Blago čovjeku koji nađe mudrost! Ona je dragocjenija od svakoga blaga, i sve, što čovjek može zaželjeti s njom se ne može usporediti... Ona je stablo života onome, koji je prigrli. Tko je drži čvrsto, sretan je« (Priče 3, 13—18).

Pred šestdeset godina umro je Troplong, jedan od najvaljanijih francuskih pravnika, predsjednik francuskog senata. Kad je već primio sakramente umirućih, rekao je: »Poslije nego čovjek toliko uči, toliko proučava i dugo proživi, uviđa, kad mu se približi smrtni čas, da je jedina istina katekizam.«

Kad je August Reichensperger osjetio, da mu se primiče konac, reče: »Ja sam svršio s ovim svijetom, on me više ne uznemiruje Izvršio sam svoj dnevni posao i spreman sam umrijeti... kratko vrijeme, što mi preostaje, želio bih se pozabaviti stvarima vjere. Čitajte mi katekizam, jer se na nj moramo povratiti.«

I riječi na ovim stranicama hoće, da nam u dušu urone Božje misli, Božje riječi i to u vezi s katekizmom; hoće da nam pomognu naći pravi smjer te prispijemo k istinitom, vječnom cilju. Samo treba naći otvorena i spremna srca.

Nenadano pusti u krilo noćnu košulju, koju je držala u ruci.

— Božić dakle danas?

— Da, majko!

— Dobro. Doći će danas. Pripravite sve.

— Je li na njegovoj postelji uvijek onaj bijeli pokrivač, što sam ga učinila za njega? Danas dolazi.

Pogledi pomilovanja kreću se prema njoj, ali ona nastavlja: — Siromašna moja krvi, koliko li sam Božića morala proći tuđim svijetom. Ali sada se vraća. Imat ćemo ga za ponoćnicu.

Nikad nije govorila tako dugo; mislili su, da bulazni. — Mali Mauricije moj, sjećaš li se božićnih Misa prvih tvojih godina, kada si se oslanjao o suknju, da dođeš sa mnom u crkvu?

Nenadano neki povučeni, teški korak približuje se k vratima. Svi napnu uši... Kuca.

— On! — kaže čudnovato starica pokazujući prstom drugima, da otvore vrata.

Jedna crna slika ulazi.

— Što hoćete? tko ste? Ma koje bilo vaše ime, budite dobrodošli u našu kuću ove noći Gospodje.

Starica je uznemirena:

— Mauricije! — bulazni.

— Ali ne, majko, to je neki prosjak, starac...

— Ne, ne — ona se protivi — to je on! — tako dugo sam ga čekala! i ja se ne varam. Kako da ga ne poznate? Govori, govori Mauricije!

Ali prikaza nema glasa. Pao je ničice prekoračivši prag, uzdrman nekim drhtanjem, i ganuće mu ne da niti riječi niti pogleda.

— On je! — ponovi starica nenadano obasjana i diže se.

Diže se i stupa prema starcu.

Ali na dodir te suknje, koja ga dotiče, čovjek izgubljen, skitalica, grabi tu suknju, ljubi je, i jedan mu krik izlazi iz ukočenog grla:

— Majko! Božić! S vama napokon.

(Talijanski napisala Rita Fambri)

IRSKA ZA MISIJE

Akcija irskih misionara sve više napreduju. Još za vrijeme rata, kad je misijski rad slabije napredovao, Irska je vrlo mnogo pridonjela radu katoličkih misijonara. Taj svoj rad za misije Irska je nastavila i poslije svršetka rata, tako da se nove irske misijske postaje nalaze i u Nigeriji, Keniji i Australiji. Broj misijskih središta, kojima upravljaju irski misionari prelazi jednu stotinu.

HODOČAŠĆE U BUDIMPEŠTI

Više od 1000 teških bolesnika, invalida, slijepaca i hromih dovezlo se nedavno u Budimpeštu Lurdskoj Gospi u Maria-remete. Održana je procesija sa svijećama, prvi put nakon rata, kojoj je prisustvovalo mnoštvo naroda. Svaki je bolesnik bio posebice blagoslovljen sa Presv. Sakramentom.

I laici imaju svoju misiju. Crkva ne potrebuje samo svećenike, nego i pjesnike i pisce upoće, profesore i govornike, koji se u svijetu bore riječju i primjerom svojim izražavaju svoju vjeru u Boga, a dolaze onamo, kamo svećenik ne može stići.

(Amadej Gilliard)

Tiha noć

Na salcburško-bavarskoj granici, uz rijeku Salzbach leži Armsdorf, maleno selo, koje je postalo slavno i poznato cijelomu svijetu, odkad se u njemu godine 1818. rodila, ako ne najznamenitija, a ono najpoznatija i najomiljenija božićna pjesma: »Tiha noć, blažena noć«.

Bilo je to na Badnju večer godine 1818. U susjednom selu Oberndorfu, sjedištu župe, spremao se pomoćni svećenik Josip Mohr, da pohrli u susjedni Armsdorf gdje će kod tamošnjeg učitelja i prijatelja Franja Grubera ugodno proboraviti Badnju večer. Prije ponoćke vratit će se oba u oberndorfsku crkvu, gdje ih čeka posao, jednoga pred oltarom, a drugoga na pjevalištu kod orgulja.

Mohra je žalostila činjenica, što će doći k prijateliu praznih ruku i ne će ga moći razveseliti s nikakvim darom. Namjeravao je, da mu složi kakvu prigodnu pjesmu, kao što je to često običavao prigodom raznih svečanosti, ali mu napamet nije mogla doći nijedna zgodna misao, premda se puno trudio i razmišljao

Već se zamračilo, kad je Mohr stupao po zasnježenom putu prema obližnjemu Armsdorfu Svuda okolo vladao je potpuni mir. Na čitavom putu nije sreo žive duše. I baš na tom samotnom putu kroz zimsku noć, koju je iz tamnog neba rasvjetljavalo tisuću sjajnih zvijezdica, počeli su dolaziti putniku samo od sebe stihovi, radi kojih se je cijelo poslije podne uzalud trudio.

»Tiha noć, blažena noći...«

Kad je Mohr stigao do armsdorfske škole, dovršio je već tri kitice nove božićne pjesme. U veži je napisao kitice na komadić papira, ušao zatim u sobu, gdje je nakon srdačnog pozdrava odmah pročitao svojemu prijatelju i njegovoj sestri novu, tek složenu pjesmu. Bila je tako jednostavna i lijepa, da je ganula oba slušaoca.

Mohr je legao u susjednoj sobi na divan, da se malo odmori, i zaspao, a učitelj Gruber se nikako nije mogao rastaviti od pjesme. Pročitao ju je drugi, pa treći put, zahvatila ga je tajna sila i za čas je napisao tim riječima zgodan napjev. Sa sestrom, koju je pozvao iz kuhinje, zapjevali su novu pjesmu. Brat ju je prativ na kitari. Kao što su riječi ove pjesme bile jednostavne, tako je bio jednostavan i napjev, dolazio je iz čiste duše i sizao u srce. U susjednoj sobi se je međutim Mohr probudio i nemalo se začudio, kad je čuo svoju novu pjesmu već uglazbljenu. Pjesma ga je tako oduševila, da je zamolio Grubera, da je zapjeva sa sestrom kod ponoćke govoreći mu: »Uzmi sa sobom kitaru i zapjevajte je mojim župljanima«.

Crkva je bila već rasvjetljena. Kad je svećenik otpjevao evanđelje i svršio propovijed, učitelj i orguljaš Gruber zaigrao je na svojoj kitari nekoliko akorda i po crkvi se oglasila pjesma. Brat i sestra su je pjevali i narod ju je pobožno i ushićeno slušao. Otpjevali su prvu, otpjevali drugu kiticu i gle! Kad treće su se već spojili s njihovim glasovima glasovi cijele župe, pjevali su svi, muškarci i žene, mladići, djevojke i djeca. Napjev je zahvatio narod neodoljivom silom i osvojio sva srca... Tako se je pjevala ova prelijepa božićna pjesma po prvi put kod ponoćne godine 1818 u oberndorfskoj župnoj crkvi

Iz ove je crkve pošla ta pjesma u svijet i osvojila skoro sve narode. Prevedena je na sve jezike i po cijelom svijetu pjevaju na Božić ovu pjesmu, koju je složio pred samu ponoćku oberndorfski pomoćni svećenik Mohr i uglazbio armsdorfski učitelj Gruber g. 1818.

U obernsdorfsko crkvi podigli su toj pjesmi lijepi spomenik. Iz bronce saliveni spomenik predstavlja svećenika-pjesnika Josipa Mohra, kako zanesen sluša anđeosko pjevanje, iza njega stoji učitelj-glazbenik Franjo Gruber i prati pjevanje sa svojom kitarom.

MUDRACI I HEROD

Sv. Evanđelist Matej ocrtao nam je u svom Evanđelju dva veoma značajna događaja iz Isusova djetinjstva, koji pored svoje povijesne važnosti imadu također svoje duboko proročko ili tipsko značenje. To je događaj poklonstva pobožnih mudraca Božanskom Djetetu Isusu i Herodovo okrutno zlodjelo pomora betlehemske djece.

1. RAZLOG DOLASKA POBOŽNIH MUDRACA

Po mnogim proroštvima Staroga Zavjeta Bog je točno poučio svoj odabrani narod o tom, da se u određeno vrijeme ima roditi iz Davidova plemena potomak, koji će biti znameniti Kralj, žuđeni Mesija ili Spasitelj ne samo odabranog naroda nego i svih drugih. Pošto su se obređali nebrojeni tamni i žalosni časovi ljudske povijesti, isprepleteni zabludama i prolijevanjem krvi u strašnim ratovima, očekivao je pravovjerni puk odabranog naroda Mesiju kao »svjetlo za rasvjetljenje neznabožačkih naroda i slavu Izraelskog naroda«. Tako se to razabire iz riječi pobožnog starca Simeona, što ih je izrekao po proročkom nadahnuću Duha Svetoga, kad je primio u svoj naručaj Božansko Djetešce Isusa prigodom prikazanja u hramu (Luk. 2, 30-31). Iz Simeonovih riječi: »Jer su vidjele moje oči Tvoje Spasenje, koje si pripravio pred s v i m n a r o d i m a«, očevidno je, da su i pravovjerni Izraelci znali, da taj Spasitelj nema doći na svijet samo radi njih, nego radi spasenja svih naroda na svijetu i svega čovječanstva.

Ali Bog se u svom nedokučivom promislu pobrinuo također za to, da o istini dolaska znamenitoga Kralja Spasitelja budu poučeni i oni narodi, koji su inače lutali u tami neznaboštva. Tom je cilju trebalo poslužiti nešto, što je inače imalo značenje teške i bolne kazne izraelskog naroda za njegovu nevjeru. A to je bilo asirsko i babilonsko sužanjstvo, za vrijeme koga su dijelovi odabranog naroda bili raspršeni širom dalekih krajeva, gdje su stanovali neznabožački narodi. Među pripadnicima tih naroda našlo se ljudi, koji su s dubokim zanimanjem počeli upoznavati nauku Bogom nadahnutih knjiga, iz kojih su izraelski zarobljenici u teškim danima svog sužanjstva crpili jedinu utjehu. U njima je naime bilo prorečeno i njihovo izbavljenje po pojavi Mesije ili slavnoga Kralja, koji se imao pojaviti kao sjajno svijetlo iz visine, kao z v i j e z d a iz potomstva patrijarhe Jakova i kao »žezlo iz Izraela«, dakle obdaren kraljevskim dostojanstvom.

Među istočnjacima prednjoazijskih naroda, napose među Kaldejcima i Perzijcima, bio je u davnim predkršćanskim vremenima osobito poznat stalež »maga« ili mudraca. Oni su se odlikovali mudrošću i poznavanjem tajnih stvari, u koje nije bio upućen običan priprosti svijet. Napose je privlačila njihovu pažnju čarobna pojava zvjezdanog neba, značajna za tamošnje krajeve, gdje radi stalnih vedrina noći sjaj zvijezda dolazi do puno jačeg izražaja, negoli kod nas. Premda je među magima bilo rašireno o zvijezdama i mnogo praznovjerja, koje se zvalo astrologija, ipak je među njima bilo i takovih, koji su u veličanstvenom poretku zvijezda nazrijevali i veličinu njihova Stvoritelja. A to je poznato i za mnoge čuvene zvjezdoznance (astronome) novijeg vremena (Kopernika, Kepplera, Newtona, Herschella Gauss-a, Laplace-a Secchi-a i druge), koji su na temelju veličanstvenog poretka svemirskih tjelesa bili duboko uvjereni, da mora postojati njihov Stvoritelj Bog. Za njih je zvijezdani nebeski svod Božje pismo ljudima, napisano jezikom, razumljivim svakom čovjeku, bio on koje mu drago narodnosti i jezika I to tako, da po tom pismu može jasno spoznati, da jest Bog, svemogući Stvoritelj svemira. Kod istočnjačkih pak naroda mnogi su osim toga držali, da je s putevima nebeskih zvijezda u neku ruku povezana i sudbina ljudi, kako pojedinaca, tako i čitavih naroda. Zato magima nije bilo teško razumjeti proroštvo, za koje su družeći se s raspršenim Izraelcima u sužanjstvu doznali iz knjiga Sv. Pisma, da se prigodom rođenja izraelskog Kralja ima pojaviti neobična zvijezda. Magi dakle ili Mudraci živo su se zanimali za pojavu te neobične zvijezde, koja je imala značiti rođenje znamenitog izraelskoga Kralja. I zato, čim su je opazili, krenuli su na put, da potraže toga Kralja i da mu iskažu svoje štovanje. Iz ovoga njihova čina možemo razumjeti, kako je u njih bila jaka vjera u istinitost proroštva o ukazivanju čudesne zvijezde prigodom rođenja toga Kralja, kad su odmah nakon njezine pojave, usprkos poteškoća i opasnosti, s kakvima je u tadašnje vrijeme bilo skopčano daleko putovanje, čvrsto odlučili, da pohode toga Kralja i da mu ponesu svoje značajne darove: tamjan, zlato i mirisave pomasti. Kako su pak Mudraci znali, da je Jerusalem glavni grad izraelske zemlje, razumljivo je, da su se nadali, da će u tom gradu zacijelo naći toga novorođenoga Kralja.

Došavši dakle u Jerusalem, puni svete žudnje ispitivali su: »Gdje je judejski Kralj, što se rodio, jer smo vidjeli na istoku njegovu zvijezdu i došli smo, da mu se poklonimo«. Kako li ih se neugodno moralo dojmiti, kad su zamijetili, da je u Jerusalemu to još potpuno nepoznata novost, a osobito kad su vidjeli, da se na to pitanje veoma uplašio sam kralj Herod i sav grad. Oni zacijelo nisu ni slutili, da Herod i stanovnici Jerusalema nisu bili dostojni, da im Bog otkrije onu tajnu, koju je otkrio njima radi njihovih istinoljubivih i plemenitih srdaca. Mjesto da naiđu na ljude, koji bi morali biti mnogo bolje od njih upućeni o veoma važnoj stvari, oni nailaze na svijet sasvim suprotnih nazora. Oni, koji traže iskreno put k Bogu, došli su među ljude, koji su se veoma odalečili od pravoga puta k Bogu, što više, krenuli su sasvim protivnim putem

(Nastavak na slijedećoj stranici)

TRI KRALJA

(LEGENDA)

Tom je nosio svu bijedu današnjice u svojoj duši. Zasićen je bio užitaka, koje je punim mahom uživao, a nisu su ga zadovoljili. Sit je bio i znanja i učenja, jer je sve znaje ljudsko ograničeno i ne može zadovoljiti duše. Prošlo je vrijeme mladosti i mahnitanja.

Napokon je bio bogat čovjek i — osamljen.

Ipak nije mogao stati, nešto je u njemu gorjelo, nešto je tražio, a da je duboko pogledao u svoju dušu, znao bi, što mu manjka: istina. Velika istina, koja daje svrhu životu i smirenje.

Tako je postao svjetski lutalac. Preplovio je široka mora, vidio novi svijet i njegove tekovine.

Sijede su mu kose posrebrile sljepočice, i ako još u godinama nije bio star.

Što ga je vuklo, da obilazi sada zemljom nekada izabranoga naroda? Što ga je primoralo, da se ponašao kao dječak i ostavlja svoj automobil na širokm polju, gdje su pasla stada? Iz djetinjstva se sjećao: badnjaka, sadrenih lutkica k crvenom kosom u štalici, nad kojom je sjala repatica od pozlaćenih niti, i nad kojom su dva debeljkasta anđelčića držala atlasnu vrpcu ispisanu zlatnim slovima: »Gloria in excelsis Deo«. I starac je tu bio s bradom od vate, i premlada žena ovjenčana pozlaćenom krunom i u jaslicama djetešce

Badnja noć u toploj sobi, — s mirisavim borom!...

I ovo bi trebalo biti mjesto slatke bajke?

Suton se spuštao, blijede zvijezde iskočile na vedrom nebu. Gdje je mjesto početka ove bajke ?

Ovdje bi moralo biti, ovdje u blizini Betlehema, pored širokih pašnjaka. No štalice nema, ni sjaja, ni anđela.

Samo su se stada bijelih ovaca smirila, i nad njima bdije pastir. Kao nekad...

Uzeo je u ruke Baedeckerov putopis. Jest, ovdje bi morali biti temelji crkve, što ju je nekad sagradila sveta carica Jelena Križarica, — ovdje bi moralo biti mjesto slatke bajke, koja djeci tjera žar u obraze.

Tom je naišao na trošne temelje, na razvaline. Zapalio je ručnu svjetiljku. Sve je bilo tiho i pusto. Ni malo svečano. Pa ipak — bio je badnjak.

Opazio je ispod temelja ulaz. Ušao je, a malo ga uhvatila jeza, i spoznao, da je u tamnoj prostoriji. Spilja? Jest, spilja je. Bilo ih je više. Da izađe? Ne. Nešto mu je govorilo: »Ostani«. Sjeo je, naslonio glavu o glatki kamen. Razmišjao je o svom životu, koji mu se činio pust i prazan, osjećao je želju za nečim lijepim, čistim. Skoro da je želio opet biti dječak, koji bi se mogao radovati ruži i zvijezdi. I još nešto: dječak, koji bi mogao vjerovati bar u nešto. U nešto lijepo, veliko, istinito. Poželio je biti čist, htio je, da blato, koje se o njega prilijepilo kroz život odpadne. Da bude lagan kao ptiče. Još jednom.

Tad se u njemu probudio svjetski čovjek. Nasmijao se glasno svojoj romantici: »Bolujemo, bolujemo«, mrmljao je pred sebe, »a od čega?«

Zagledao se u žižak svjetiljke Gorjela je, tad samo tinjala. Tinjala je, — tinjala, — krijesnica u tamnom podzemlju spilje. — Vjeđe su postajale teške...

Oprezni su ga koraci trgli Ušao je muž zaognut smeđim plaštem Fino, usko lice uokvirivala je brada. Valovita, smeđa kosa padala mu do ramena. U desnici mu putnička palica, u ljevici svjetiljka, — ah, — onakova, kakvom se služilo prije dvije tisuće godina U očima, koje su tražile zgodno zaklonište, gorjela je čudna vatra. Iako je nosio trošne sandale na bosim nogama, iako odijelo nije bilo ni novo ni skupocjeno, iako su ruke bile radničke, ipak je taj muž izgledao kraljevski

Valjda je u njemu tekla takova krv.

Za njime je polako išla mlada žena, —ah — tako mlada, skoro dijete. Nije joj moglo biti više od 15 godina. Prefino lice uokvirivala je plava kosa, krupne su oči bile pune suza. Fine usne, kao latice divlje ruže, trzale se u bolu. Plašt, kojim je i glavu zamotala, sklizнuo se s čela, rukama ga je stegla oko tijela, koje je bilo teško od bliza materinstva.

»Josipe, — strah me!«, prošaptala je.

»Ne boj se, Marijo!«, uvjerljivo i toplo rekao je muž.

»Jehova će nam biti u pomoći, i anđeli, koje nam je slao«.

Tad je Tom vidio, kako se gube u slabom svjetlu uljanice. Čuo je mukanje vola i javljanje magareta

Bilo je tako blizu, čini se u spilji, — a opet daleko kao prije dvije tisuće godina.

Doista je muževa slaba svjetiljka tinjala u spilji iza glatkog kamena.

Tom je dugo šutio Tad se iz spilje čulo tiho jecanje.

Pridigao se i pogledao. Na ulazu je stajao zabrinut muž Vidio je još iza njega u polutami glavu mlade žene, naslonjene na kup slame Sad je znao, ta mlada žena u spilji, koja je služila za staju, čiji su se zidovi caklili od vlage, pod bio prljav i utapan od životinjskih papaka i kopita, rađala je djetešce

»Marija, Josip«, ponovio je Tom tiho, »ta to su imena iz slatke priče djetinjstva«.

2. RAZLOG STRAHA HERODOVA I NJEGOVE OKOLICE

Kralj Herod, nazvan Veliki, podrijetlom tuđinac iz Idumeje, dočepao se podmićivanjem i ulagivanjem Rimljanima kraljevske časti. Da osigura svoj položaj, nije se žacao izbora najpodlijih spletaka i umorstava, da ukloni s puta one, koji bi mu mogli biti opasni kao takmaci. Zaposjednuvši g. 37. pr. Kr. pomoću rimskog vojskovođe Sosija Jerusalem, dao je Herod po Rimljanima osuditi na smrt dotadašnjeg jerusalemskoga kralja i ujedno velikog svećenka Antigona iz porodice Hasmoneja, premda je njegovu rođakinju Mariamnu uzeo za ženu. U Jerusalemu pak, dao je odmah poubijati 45 odličnika, pristalica Antigonovih. Aristobula, brata svoje žene Mariamne, pozvavši ga u goste, dao je umoriti u kupkama u Maheruntu. Svoga strica Josipa dao je ubiti osumnjičivši ga zbog preljuba sa svojom ženom Mariamnom. Djeda svoje žene Hirkana II. dao je oko g. 31. ubiti kao 70-godišnjeg starca obijedivši ga, da je sklopio urotnički savez s Arapima. Godinu dana potom dao je ubiti svoju ženu Mariamnu okrivivši je, da ga je htjela otrovati, a doskora dade ubiti i njezinu majku Aleksandru. G. 25. pr. Kr. dao je pogubiti Kostobara s njegovim sinovima, koji su bili posljednji potomci Hasmoneja G. 8. pr. Kr. dao je objesiti svoja dva sina, Aleksandra i Aristobula, okrivivši ih radi veleizdaje, a 6 dana prije svoje smrti dao je ubiti i svog najstarijeg sina Antipatra, kojega je bio inače odredio sebi za nasljednika.

Ovakav dakle okrutnik u svom bezgraničnom ljubomoru za svoj prijesto bio je spreman na svaki zločin. Razumljivo je stoga, da se Herod našao zaprepašten pitanjem Mudraca: »Gdje je židovski kralj, što se rodio?« — jer je u tom novorođenom Kralju opet naslućivao svoga novog takmaca, koga je odmah odlučio smaknuti. S Herodom se uplašio i sav Jerusalem zbog upita Mudraca, jer je znajući za dosadašnja Herodova smaknuća naslućivao, da bi zbog toga pitanja moglo nastati novo krvoproliće.

Međutim je Herod odmah himbeno prikrio svoj strah, te je najprije sazvavši svećeničke starješine i pismoznance dao točno ispitati, gdje bi se imao roditi Krist, a kad je to saznao, dao je potajno dozvati k sebi Mudrace, da opet od njih točno dozna, kada im se pojavila zvijezda. Da pak pred njima lukavo prikrije svoje podle nakane, otpusti ih himbenim riječima, neka idu i točno se propitaju za dijete, pa kad ga nađu, neka mu jave, da uzmogne i on otići da mu se pokloni.

Kolike opreke između čestitih i istinoljubivih Mudraca i podle dvoličnosti Herodove, koji i ove čestite ljude hoće da iskoristi, da mu i ne sluteći posluže kao uhode za izvršenje njegova zločinačkog nauma, te se već zlorado veselio, kako će na lagan način moći ukloniti sa svijeta toga svog novog takmaca.

3. RADOST MUDRACA

Prema dobivenim obavijestima, da se Krist ima roditi u Betlehemu, krenuše pobožni Mudraci iz Jerusalema put Betlehema. »I gle, zvijezda, koju su bili vidjeli na istoku, opet im se pojavila i išla je pred njima sve dok nije stala iznad mjesta, gdje se nalazilo Dijete. I vidjevši zvijezdu veoma su se obradovali«. Iz ovoga jezgrovitog izvještaja Evanđelistova može se zamijetiti, da su prilike u Jerusalemu Mudrace na čas zabrinule, ali sada, kad im se opet pojavila čudesna zvijezda, ne samo da je nestalo svake zabrinutosti, nego im je srce obuzela neizreciva radost.

Za kratko vrijeme našli su se potpuno sigurno na svom cilju, jer ih je do njega pouzdano vodila zvijezda, koja je stala upravo nad mjestom, gdje su našli Božansko Dijete. Presretni i puni žive vjere pokloniše se Božanskom Djetetu, obdarivši ga tamjanom u znak priznanja njegova Božanstva, zlatom u znak priznanja njegova kraljevskog dostojanstva, i mirisavom pomašću u znak priznanja njegove čovječje naravi.

4. HERODOVA SRDŽBA

Dok je srca pobožnih Mudraca napunjala neizreciva radost i sreća, kad su našli Božansko Dijete Isusa i mogli su da mu se poklone, dotle su Herodovo pakosno srce ispunjavala protivna čuvstva srdžbe i bijesa, raspirivana krvavim osnovama, kako da što prije smakne u Božanskom Djetetu svoga mnijevanog takmaca. Njegov bijes srdžbe postigao je svoj vrhunac, kad je uvidio, da uzalud čeka na povratak Mudraca, te se osjetio strašno povrijeđenim, kao da je od njih izvrgnut ruglu. Ta razumljivo je: čovjek, koji je sam opak, vrlo je sklon, da i o drugima zlo sudi.

U svom bijesu stvara odluku, da pod svaku cijenu mora osigurati smrt novorođenoga Kralja, pa makar zbog toga morala poginuti sva muška djeca u Betlehemu. Zato odredi, da se izvrši pokolj sve muške djece u Betlehemu i okolici, i to od 2 godine na niže, računajući naime prema obavijesti Mudraca o vremenu, kad im se ukazala zvijezda, da u tom broju djece mora biti zahvaćen i novorođeni Kralj. Ta za Heroda, koji je već dao počiniti tolika krvoprolića i smaknuća iz ljubomora za svoju vlast, smaknuće od par desetaka betlehemske djece jest neznatna sitnica. Doista primjer strašno okorjele savjesti u zlu, kao i skrajnje zaslijepljenosti, koja nije kadra uvidjeti, kako Bog može svoga odabranika izbaviti iz pogibije zasnovane od pakosnog okrutnika.

Međutim Bog obavještava glavara svete Obitelji, sv. Josipa, o pogibiji, koja prijeti Božanskom Djetetu, i upućuje ga, da se skloni bijegom u Egipat. Kad su prispjeli Herodovi izaslanici, da izvrše pokolj betlehemske djece, Djeteta Isusa nije više mogla dohvatiti krvnička ruka, nego je prolila nevinu krv betlehemske djece. Sv. Evanđelist Matej spominje učinak toga krvoprolića primjenjujući riječ proroka Jeremije: »Pročuo se glas u Rami, silan plač i jaukanje; Rahela plače za svojim sinovima, i ne može se utješiti, jer ih nema«.

To je bio plač matera betlehemske djece, koje su bile ucviljene njihovim pokoljem. Padoše prvijenci mučenici radi imena Isusova, a njihove nevine duše primiše na nebu prve sjajne krune nebeskoga slavlja.

Ovim dvjema značajnim događajima započela je povijest boravka i djelovanja nebeskoga Kralja među ljudima.

Aleksandar Volta

Poznati prirodoslovac Aleksandar Volta rodio se dne 18. veljače 1745. u gradu Como u Lombardiji od veoma siromašnih roditelja. Kao đak brzo je svršavao svoje školske zadaće, a preostalo slobodno vrijeme upotrijebio je za čitanje latinskih pjesnika i učenje stranih jezika, te je brzo naučio skoro sve zapadnoeuropske jezike. Rođaci njegovi htjeli su, da bi učio pravne nauke, ali se nikako nije mogao zagrijati za njih. Prirodoslovne knjige bile su mu najmilije, pa se mnogo bavio raznim fizikalnim pokusima. Godine 1769. objavio je prve svoje radove o elektriciteti. Tim je svojim radnjama svratio na sebe pozornost znanstvenih krugova. Slijedećih godina redom je objavljivao svoje fizikalne pronalaske, koji su bili plod ustrajnih njegovih istraživanja. Fizikalne aparate sam je izmislio, pa ih je većim dijelom i sam izrađivao.

Jednu od najljepših izjava, kojom je taj glasoviti talijanski fizičar posvjedočio svoju duboku vjeru, dao je Volta 1815. g. u Milanu, i to u slijedećoj zgodi.

Neki intelektualac bio je ondje na umoru. Kanonik Ciceri mnogo se trudio, kako bi ga sklonuo da primi svete sakramente. Ali je ovaj otklonio svaki pokušaj za obraćenje s izgovorom, da je vjera samo za nenaobraženi puk, dok da je znanost već odavna obračunala s vjerom. Kanonik Ciceri mu na to odvrati, da su baš veliki učenjaci bili veoma religijozni, pa se među inima pozvao i na Voltu, koji je bio dobro poznat po cijeloj zemlji. Ime ovog učenjaka izvanredno je djelovalo na bolesnika, pa reče, ako Volta vjeruje, onda da će i on vjerovati i primiti svete sakramente. Kanonik Ciceri obrati se na Voltu i razloži mu o čemu se radi, a Volta mu na to pošalje slijedeću izjavu: »Ne mogu razumjeti, kako može netko dvojiti o iskrenosti i stalnosti mojih vjerskih osjećaja. Jest, ja priznajem rimo-katoličku vjeru, u kojoj sam rođen i odgojen, te sam vazda izvana i iznutra priznavao svoju vjersku pripadnost. Istina je, da sam češće zaboravljao na vršenje dobrih djela i da sam mnogo sagriješio, ali pomoću posebne milosti Božje, koliko znam, nikad se nisam ogriješio o svoju vjeru. Ako bi pak tkogod radi mojih grijeha mislio, da ne vjerujem, želim dati zadovoljštinu za to; a da potpomognem dobru svrhu, pripravan sam izjaviti pred cijelim svijetom i pred svakim pojedincem napose, pa bilo u kojimgod prilikama, te stajalo me koliko mu drago, da sam svoju katoličku vjeru uvijek držao pravom i neprevaljivom; bez prestanka se zahvaljujem Bogu, što mi je podijelio milost vjere, i to je moja čvrsta odluka, da u toj vjeri živim i umrem u stalnoj nadi, da ću po njoj postići život vječni. Priznajem, da je ta vjera vrhunaravni dar Božji, ali zato ipak nisam propustio, da upotrebim i čovječansku pomoć, kako bi se učvrstio u vjeri i oslobodio se svake sumnje, koja bi se kao napast mogla poroditi u meni. Radi toga sam pomno proučio temeljne nauke vjere, čitao i razmotrio razloge za i protiv vjere, te sam na temelju toga došao do najjačih dokaza, po kojima razum nedvojbeno dolazi do spoznaje, da je sveta vjera istinita i to u tolikoj mjeri, da ju svaki mora prihvatiti. To je ispovijest moje vjere, koju su tražili od mene, te koju sam rado napisao i vlastitom rukom potpisao, pa ujedno dozvoljavam da ju pokažu komu god hoće. Ne sramim se Evanđelja. Želim pak da ova moja izjava donese barem nešto dobrih plodova.

Milano, dne 6. siječnja 1815.

Aleksandar Volta

Aleksandar Volta doživio je 82 godine života. Umro je dne 5. ožujka 1827. primivši svete sakramente umirućih s križem u ruci Posljednje su mu bile riječi: »Gospodine u ruke tvoje predajem dušu svoju!«

Ipak, njegova mu je majka davno pričala o Nebeskom Kralju, koji je prezirao sva ljudska dobra i svu raskoš, i koji je Siromah među siromahe sišao s neba, i rodio se u štali.

No mati nije pričala o bajci, nego o svetoj i velikoj Istini, koju su proroci navijestili, a Gospod Bog potvrdio.

Mati je pričala, učila ga, — mati je vjerovala, ali Tom nije nikada imao vremena, da spozna Boga. U vrevi života, u borbi s novcima nije bilo mira za tiho razmišljanje. Priče su ostale priče, a stvarna borba je bila stvarna borba. Godine su prolazile, ća i nije drugo tražio.

Mati je bila davno mrtva, no nešto od njezine vjere ostalo je zapretano u Tomovoj duši. Valjda je to upio s materinim mlijekom.

Kako je čudnom brzinom sve to prolazilo kroz njegovu dušu. Kao bljeskovi munje. Kako li je dugo razmišljao do onoga časa, kad se nebo zasjalo jarkim sjajem i rasvijetlilo pašnjake s pastirima? Nije ni sam znao. Svijetlo ga zabliještilo, potrčao je do ulaza. I gle! Prozirne, sjajne spodobe, krasnije nego u ikojoj bajci slušanoj na majčinom krilu lebdjele su u zraku i spuštale se pjevajući na zemlju. »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima dobre volje!«

Ah, pa to je opet nešto što je mati tumačila:

»Samo onom, koji će dobre volje primiti Boga-čovjeka, poklonit će On mir«. Tom je znao i dubok osjećao: samo mir duše je sreća, samo Istina može donijeti mir.

— Sada je bio čas, kad su anđeli navijestili pastirima rođenje Djetešca.

Bio je čas, kada su priprosti, oni, što žive daleko od ljudi, primili prvi obavijest o Rođenju, i kada im je bilo dano, ća nekoliko trenutaka vide sjaj i slavu, koju im je Otac pokazao u času, kad je poslao Sina, da spasi rod ljudi.

Tad su sjaj i anđeli nestali. Ostala je samo zvjezdana noć, a u krilu noći rođeno Djetešce u štali i neopisivo radosni pastiri, koji su pošli tražiti Mesiju.

Ponijeli su mu bijele darove, mlijeka, sira, jaja, malo janje. No s tim darovima poklonili su mu i svoja čista srca. Čista kao gorski izvori. Poklonili su svoje duše, djetinjaste duše, koje nisu poznavale zlobe.

Tom je vidio, kako su našli Djetešce, koje je bilo povijeno u pelenice i ležalo u jaslicama. Vidio je paru, koju su ispuhivali vol i magarac, kao da su htjeli zagrijati nježnu Majku i Nejakog. Vidio je vjeru u očima jednostavnih, koja ih je dovela u tamnu i vlažnu štalu, da upoznadu Istinu, i da joj se poklone.

Nije više bilo nebeskog sjaja ni anđela. U štalici je svijetlila samo Josipova svjetiljka. Sjaj je ostao u odanom pogledu Josipovu, u blaženstvu Majke, u pastirskim dušama: u vjeri, da vide Mesiju.

Nije li to Istina, jedina Istina, koju je i Tom tražio?

Tad mu se učinilo, da je usnuo. Činilo mu se, da je dugo spavao, bez sanja, i da nije znao, gdje je.

Kada se je trgnuo, bila je opet zvjezdana noć.

Izgleda, da su se tuđinci udomili u štali. Djetešce se malo ojačalo, mlada se Majka bavila oko njega pjevajući tiho nježnu pjesmu. Na njezinim blijedim obrazima iskočila je lagana rumen. Muž je raspirivao vatru, da zakuha mlijeko.

Na zvjezdanom nebu putovala je nova zvijezda. Iz daljine se čuo topot deva. — Tri kralja ljudskog znanja dolazili su iz daljine, prešli Gofrat i Tigris, prevalili pješčanu pustinju, da se poklone Sinu Djevice.

U sjajnim su plaštevima svečano došli do Majke i Sina. Kleklі su. Prikazali svoje darove: zlato, mirhu, mirisavo ulje. Prikazali su sebe, svoje znanje i mudrost, svoju moć, koju su kao žreci i dostojanstvenici imali među svojim narodima, jer su rasvijetljeni od Duha znali, da će od sad ovo nejako Dijete postati kralj duša i jednostavnim riječima širiti najdublju mudrost: mudrost ljubavi i oproštenja

Tomu se učinilo, da je sitan, prljav. Učinilo mu se, da vrlo malo zna, da su mu životna iskustva ništetna, naobrazba blitka u poredbi spram čistoće pastira, mudrosti i vidovitosti mudraca.

Zar je Istina na dohvatu, ili daleka dvije tisuće godina? Zar on, napredan čovjek, koji se razumio u filozofiju, motore, u historiju i astronomiju, on, koga su inteligentom nazivali, nije prvu mudrost znao ni prvo vjerovanje: Čovjek ima tijelo rođeno od majke, i besmrtnu dušu, koju mu je udahnuo vječni Bog? A njegova je duša pod teretom tijela bila umorna umorna..

Glava mu je bila teška, i u grlu je nešto stezalo. Spustio je glavu i zaplakao kao bespomoćno dijete.

Kasnije je još kroz suze vidio, kako mudraci izlaze iz spilje i odilaze na svojim devama

Kad su se izgubili iz vida, Tom je stidljivo kao dječak, ko gonjen nekim neopisivim pozivom polako unišao u staju.

Majka je Božja sjedjela na slami i držala Sina na rukama

Tom je pao na koljena i prislonio premorenu glavu na skut Njezine haljine.

Nije mogao govoriti, nije znao moliti, nije imao što pokloniti Samo je želio, da nađe smirenje.

Tada je polako ušao u njega mir. Užareno se čelo rashladilo. Srce je gorjelo u ljubavi i zahvalnosti, duša se nadala. **Tom je vjerovao.**

Stresao se od hladnoće. Tom je otvorio oči i pridigao glavu, koja je bila čelom naslonjena o mramorni oltar sa srebrnom zvijezdom, koja označuje mjesto, gdje se je rodio Spasitelj.

Sivo se praskozorje uvlačilo u štalicu.

BOG JE LJUBAV

U tihoj tamnoj noći dolazi k Isusu bogati i naobraženi farizej Nikodem, plemenit čovjek, željan istine, da bolje upozna Isusa i Njegovu nauku.

Obzir i strah pred njegovim drugovima farizejima zadržao ga je za tada, da nije pristupio k Isusu javno, po bijelome danu.

U prijateljskom razgovoru kaže mu Isus među ostalim naukama i razjašnjenjima: »Tako je Bog ljubio svijet, da je Jedinorođenoga svoga Sina poslao na svijet, da svatko, koji vjeruje u Njega, ne pogine, već da imade život vječni«.

Bog-čovjek Isus Krist učio nas je riječju i primjerom ljubav. Dvije zapovijedi ljubavi »ljubi Boga i bližnjega svoga (čovjeka)«, naročito je naglasio, te je rekao, da o ovim dvjema zapovijedima ljubavi ovise sve ostale zapovijedi.

Iz Njegove ličnosti izbijala je silna ljubav prema Bogu i čovjeku.

On, najsvetiji, primao je grješnike; On, sama Mudrost, okupio oko sebe priproste neuke galilejske ribare; On, samo Božansko Veličanstvo i neizmjerno Bogatstvo, približio se je čovjeku, koji jede svoj kruh u znoju svoga truda, i čovjeku, koji strada, u liku priprostog siromašnog radnika tesara.

Stogod On, Bog-čovjek, misli, osjeća, govori, radi, sve je to prožeto ljubavlju prema Bogu i čovjeku.

O sebi govori: »Ja sam dobri pastir... i svoj život polažem za ovce svoje«. I položio je svoj život na drvu križa za nas.

On pak traži i od svojih sljedbenika — svaki je čovjek dužan da slijedi Onoga, koji je Put, Istina i Život — da budu prožeti onom ljubavlju, koju je On donesao na svijet. »Ljubite se među sobom, kao što sam vas ja ljubio. Po tome će znati svijet, da ste vi moji učenici, ako se ljubite među sobom, kako sam vas ja ljubio«.

U nizu divnih pouka u nenatkriljivoj propovijedi na gori ističe se kao brušeni dragocjeni kamen zapovijed ljubavi i prema neprijateljima: »Ljubite neprijatelje svoje i molite za one, koji vas progone! Tada ćete biti djeca svojega nebeskoga Oca, koji pušta da Njegovo sunce izlazi nad dobrima i zlima, i daje da dažđi na pravedne i grješnike«.

Učenici Isusovi ističu ovu Gospodnju zapovijed ljubavi. Ivan, apostol ljubavi, veli: »A ovo je zapovijed Njegova (Boga), da vjerujemo u ime Njegova Sina Isusa Krista i da ljubimo ječan drugoga, kao što nam je dao zapovijed... Ljubljeni, ako nas je Bog tako ljubio, i mi moramo ljubiti jedan drugoga«.

Divan hvalospjev ljubavi izriče sv. Pavao apostol u svojoj prvoj poslanici Korinćanima, gdje govori, da čovjek, pa makar imao razne darove i dobra svojstva, ali ako ne bi imao ljubavi, bio bi ništa«.

Kao što bi i u svoj vidljivoj prirodi, koja nas okružuje, sve propalo kada ne bi bilo toplote i svjetlosti, ne bi grijalo sunce, tako je i duševni, a još više duhovni život pojedinog čovjeka kao i ljudske zajednice mračan i hladan, ako ne prolazi nebom našeg života sunce Ljubavi.

Iskustvo i povijest nam svjedoče, da je tome tako.

Henrik Ibsen (1828.—1906.), norveški dramatičar svjetskog glasa, tako nije »pozitivan« kršćanin, postavlja u svojoj drami »Brand«, u usta glavnog junaka Branda na umoru ove riječi: »Kaži mi, Bože sada u mojoj smrtnoj tjeskobi, zar nije za spas dostatna čovječja volja?« — Brand je bio bez ljubavi. — Kroz grmljavinu čuje se odgovor: »Bog je Bog Ljubavi«.

Kršćanstvo je nauka ne samo Istine već i Ljubavi. Usporedno idu živa jaka vjera i djelotvorna požrtvovna ljubav. Kada propada živa vjera, propada i ljubav, i obratno: Kada propada nesebična požrtvovna ljubav, propada i **vjera.**

Buduća svetica

U nepreglednom nizu svetaca, blaženika i časnih osoba, koje još čekaju na čast oltara, svaki ima neke svoje posebne oznake, po kojima se raspoznaju milosti, kojima ga je Bog odlikovao. Kod Ane Katarine Emmerick tri su takva obilježja: 1. razaznavanje grijeha; 2. Preuzimanje tuđih patnja; 3. preporavanje ljudi.

Što se tiče razaznavanja grijeha, zabilježeno je o Ani Katarini, da je još od djetinjstva imala posebni vizionarski osjećaj o mjestima, koja su okaljana grijehom, ili gdje je izvršen grijeh. Prolazeći pokraj zemljišta, gdje je bilo počinjeno kakvo ubijstvo ili razbojstvo, vidjela bi kako se diže mračan dim, koji nikome drugom nije bio vidljiv. Stoga je grijeh izazivao kod nje takvu odvratnost, da ga se čuvala kao žive vatre.

Ana Katarina molila je neprestano od Boga milost, da može trpjeti za druge. Dr. Wesener je, iznenađen nekim činjenicama, potanje promatrao bolesnicu i ustanovio ovo: njegovi pacijenti ozdravljali su nenadano od različitih bolesti, ali je ujedno odmah opazio, da se ta ista bolest pojavila na Ani Katarini. Kako ta bolest nije bila njezina vlastita, to bi se ona nakon nekoga vremena neočekivano izgubila, kada je trebalo, da Ana Katarina treba da preuzme nečiju drugu bolest. U razmaku između toga ona je bila i osjećala se potpuno zdravom, iako slabom; to je i učinilo, da sestre u samostanu, koje i tako nisu razumjele vanrednu pojavu svoje susestre, nisu uzimale ozbiljno njezino bolesno stanje, premda je ona neprestano trpjela. Napokon se to njezino preuzimanje tuđih boli očitovalo na neobično uzvišen način prenošenjem muke Isusove na njezino tijelo, što se i vidno pokazalo ranama ili stigmatizacijom.

U odnosu Ane Katarine prema ljudima zabilježit ćemo tri značajna slučaja. Vrlo je lijepo označila njezin odnos prema njezinu duhovniku Abbè Lambertu, Ana Krane, protestantska obraćenica i poznata njemačka spisateljica, koja je god. 1921. napisala vrlo lijep životopis Ane Katarine Emmerick i veli: »On je bio jedini koji je u samostanu imao pojma o natprirodnim milostima, kojima je bila odlikovana Ana Katarina. Starac nije bio ni mudar ni učen, ali je imao vjernost i bezazlenost pravih kršćana On je rekao sebi, da tu ima posla s Božjom odabranicom. Stoga se zauzeo za nju i davao bi joj katkad nešto od svoje mršave plaće, da može sebi nabaviti najpotrebnije stvari. Često bi joj donosio i sv. Pričest. Zavidne sestre nisu smjele znati, da njihova susestra prima blago, za kojim njihove trome duše nisu ni čeznule, ali joj ga ipak ne bi priuštile. Lomni starac bi ustajao u zoru, da često i prije dana donese zaručnici Muke nebeski Kruh«. Kad je samostan bio raspušten, uzeo je — kako je već rečeno — abbè Lambert Anu Katarinu k sebi. Ona je nastojala, da mu olakša brige u kućanstvu. »Ali prije svega dala je starcu, koji je bolujući pomalo umirao, najbolje: molitvenu pomoć. Trebao je mnogo njege, tužio se mnogo kao svi starci, što podjetinjuju.. Tada bi ga morala tješiti, prijazno slušati, i dušeyno bodriti, i moliti za nj opet i opet strpljivost u bolima — tako da je on, prvotno zaštitnik, postao štićenikom Ali njegova uspomena neka bude blagoslovljena radi krova, što ga je pružio zaručnici Muke Isusove«.

ANA KATARINA I KLEMENS BRENTANO

Na osobito lijep način pokazao se odnos Ane Katarine prema pojedinim osobama u slučaju znamenitog njemačkog pjesnika Klemensa Brentana i nježne pjesnikinje Lujze Hensel. Lujza je bila protestantkinja, kćerka pastora, ali ju je njezina istinska pobožnost i duboka osjećajnost vukla prema katoličkoj Crkvi, jer je protestantizam u ono vrijeme sve više hladnio toneći u trijeznom racionalizmu. Brentano se zaljubio u Lujzu, ali ona, koliko ga je god prijateljski voljila, nije mogla pristati, da bude njegovom ženom. Vidjela je njegov unutarnji nemir, njegovu nestalnu ćud, Brentano, od rođenja katolik, nije pravo ni poznavao svoje vjere i lutao je bez oslona u zabludama svoga vremena. Ali Brentano je uza sve to imao djetinjski bezazlenu ćud i dobro srce. Stoga je Lujzi bilo žao, da ga na prečac odbije, pa ga je radije nagovorila, da pođe u Dülmen. Njegov je brat naime bio kao liječnik i istraživač kod Ane Katarine. I pisao o njoj oduševljena pisma. Lujza je slutila, da bi Brentano u tom neobičnom žarištu duhovnoga života mogao naći čvrsto uporište za svoju nesmirenu pjesničku dušu.

»A Lujzi — tako piše Anna Krane — donio je taj njegov put životni prookrot, jer joj je Ana Katarina po Klemensu Brentanu saopćila nešto, što je postalo presudno za cijeli njezin život. Ona je to sama često pripovijedala i poznato je, da je neke večeri duboko zamišljena hodala samotnim putem razmišljajući, ne bi li se sasvim posvetila nebeskom Zaručniku. Pri tom je nehotice govorila na pamet jednu od svojih pjesama, jer je u njoj bilo izrečeno ono, što je nju u taj čas zaokupljalo. A u isti je čas Ana Katarina u Dülmenu rekla Brentanu da napiše pismo svojoj prijateljici, neka samo ostane pri odluci, koju je upravo bila stvorila, dok je hodala putem između dviju vrtnih živica i govorila svoju vlastitu pjesmu. Brentano nije ni razumio tu poruku, kako sam kaže. Ali Lujza ju je i predobro razumjela, te je ostala vjerna svojoj odluci«

Kad je Brentano stupio prvi put u usku, nisku sobicu, u kojoj je ležala Ana Katarina, ova ga je odmah prepoznala i uskliknula: »O gle, ta to je gospodin brat!« (naime brat Kristijana, kojega je već poznavala). A kako je boravak kod nje djelovao na pjesnika, o tom govori on sam: »Čudesni doživljaji, što ih sada proživljujem, djetinja nevinost, mir, strpljivost i duboka mudrost u duhovnim stvarima siromašnog neobrazovanog seljačkog djeteta, uz koje mi se otvara novi svijet, čine da tako živo osjećam bijedno grješno stanje moga prijašnjega života i naopaki život većine ljudi, te mi pokazuje vrijednost svih tako rano izgubljenih dobara priprostosti vjere i nevinosti u takvu sjaju, te moram za tim izgubljenim blagom prolijevati obilne suze«. U jednom takvom času gorkoga kajanja dogodilo se ovo: »Ona je ušutjela i nakon nekoliko časaka trgnula se živo obradovana te rekla: »Oh, gle, gle! Zar ne možeš vidjeti? Gledaj, kako tvoj anđeo čuvar sabire Tvoje suze te ih prinosi Našemu Gospodinu, i kako ovaj one, radi kojih tuguješ, tješi u njihovom životu«.

U crkvenoj godini svi nas blagdani potiču na tihu predanu ljubav prema Bogu i požrtvovnu ljubav prema bližnjemu, a napose biva to u vrijeme Božića, koji donaša u vjerna srca u ovo hladno zimsko doba zrake pune svjetlosti i topline.

To jedino usrećuje čovječju dušu i unaša u nju onaj mir, što ga svijet ne može dati. To je dan svjetlosti, topline, duhovnog čara.

U duši vjernog pobožnog kršćanina odjeknu silnom snagom riječi, koje dolaze u božićnim sv. Misama: Objavila se je dobrota i čovjekoljubije Spasitelja našega Boga... Svi krajevi zemlje vidješe spasenje Boga našega: zato neka kliče sva zemlja. Jer je očitovao Gospodin svoje spasenje; objavio je pravdu svim narodima. Zasjao nam je sveti dan. Dođite, narodi, i poklonite se Gospodinu, jer je danas sašla velika svjetlost na zemlju!

PAVLINI U ISTRI

Pavlini su imali svoje samostane i u Istri. O. Martin Baučer, povjesničar, veli, da je Majnhard IV., grof gorički i pazinski, god. 1255. osnovao i zemljištima obdario benediktinsku opatiju sv. Petra i Pavla u Sv. Petru u Šumi. Opatija je dobila ime »u šumi«, jer je tada oko nje bila velika hrastova šuma U XV. stoljeću je car Fridrik III. darovao tu opatiju pustinjacima svetog Pavla, koji su već onda imali samostan sv. Marije kod Čepićskog jezera, Znameniti papa Pijo II., koji je prije pod imenom Enea Silvo Piccolomini bio tršćanski biskup, potakmut sa strane cara i na molbu redovnika, potvrdio je carevu darovnicu, te ukinuo ime »opatija«, jer pavlini nemaju opata. Od onoga vremena samostan se je zvao »samostan pustinjaka sv. Pavla«. Pavlini su samostan obnovili god. 1731. To potvrđuje natpis, koji stoji na vratima samostana te glasi: »Fridericus III. Imperator donavit monasterium s. Petri in Silvis patribus ordinis s. Pauli primi eremitae 1459. de novo erectum 1731«. (hrvatski: Fridrik III., car, darovao je samostan sv. Petra u šumi ocima reda sv. Pavla, prvog pustinjaka, g. 1459., obnovljen 1731.). Samostan se je nalazio na lijepom, nešto višem, položaju. Imao je mnogo soba i klaustar (hodnik u samostanu) sa stupovima od istarskog mramora. U klaustru i vrtu sagradili su redovnici zdence. U samostanu je bio i mlin, koji je služio i redovnicima i seljacima u okolici. Redovnička obitelj imala je 25 do 30 članova, što svećenika, što laika. Redovnici su također sudili svojim podanicima. Svećenici su nesamo molili i razmišljali, već su se bavili i znanošću, uzgajali su svoj redovnički podmladak, a s njima su učili i sinovi svjetovnjaka. I rovinjska gospoda slala su svoju djecu onamo u pavlinsku školu. Za plaću davali su Rovinjci redovnicima ulje, ribu i drugo živežne namirnice mjesto novca. I poznati pavlin Bratulić, rođen u Sv. Petru u Šumi, svršio je njihove škole. Postao je pavlin, pa prior samostana u Sv. Petru u Šumi, a nato biskup zagrebački. Braća laici bavili su se ručnim radovima, samostanskim gospodarstvom i poljodjelstvom. Tom samostanu bio je podređen samostan kod Čepićskog jezera. Redovnici su mnogo podupirali siromašni narod u okolici.

Kad su pavlini iz Čepića došli u Sv. Petar, našli su ondje samo sedam seljačkih obitelji. Vjerojatno je, da su ti seljaci bili koloni benediktinski. Oko samostana je onda bila gusta šuma. Redovnici su posjekli dio šume, zasadili su vinograde i voćke, posijali žito. Pozvali su iz blizine i druge seljake, pa je tako nastala čitava naseobina. Osobitu su brigu posvećivali velikom vrtu, u kojem su osim povrća, cvijeća i mirisavih biljki imali najrazličitije voćke, tako da je njihovo voće bilo na glasu po čitavoj Istri. U neke dane godine, naročito na blagdane Majke Božje, priređivali su sajmove na kojima su prodavali svoje zemljišne proizvode. Narod je u velikom broju dolazio na te sajmove. Redovnici bi tom prigodom pozvali nekoliko vojnika, da drže red. Ti su vojnici stanovali u kući, gdje sada stanuje župnik. Plaćali su ih redovnici. Car Josip II. ukinuo je samostan. Tom prilikom propale su ondje razne isprave koje su bile važne za povijest Istre. Nakon ukinuća samostana austrijska je vlada smjestila u samostan nekoliko činovnika, koji su vršili upravu i sudovanje. Upravljali su samostanskim dobrima. Nato je bio samostan sa zemljištem prodan na dražbi. Kupio ga je grof Montecuccoli (Montekukol), gospodar Pazina. Samostanska zgrada upotrebljavala se je otada za stanovanje i kao spremište za žito i vino. Sada stanuje u samostanu privatna obitelj.

Betlehemski pašnjaci

One je večeri bilo živahno po betlehemskim ulicama. Stranci, koji su se došli popisati po carskom Augustovu nalogu, prolazili su i razgovarali. Domaći su ih znatiželjno promatrali i svjetiljkama tražili među njima svoje prijatelje i znance.

Josip je uzalud tražio prenočište za Mariju i za sebe. Uzalud je obašao sve betlehemske gostionice. Stoga je oprezno vodeći magarca prolazio kroz gužvu, i napokon stigao izvan grada.

Sada su se pred njima prostirala polja i pašnjaci, a nad njima tamno nebo. Josip je čas neodlučno stao, a tad odabrao onaj put, koji je vodio u pašnjake. Ondje su svjetlucale crvenkaste pastirske vatre. Pošao je prema njima. Ondje je negdje slutio konačište. Pogledao je Mariju. Umorna je sjedjela na magaretu, očiju uprtih prema nebu. Znao je, da osjeća isto, što i on: osamljenost u tuđem svijetu, u noći, na nepoznatom putu.

Javila se sova: huk-huk. Jedno je ptiče ciknulo u granama. Marija se trgla.

»Ne boj se, Marijo!«

Ovčarski su psi nanjušili tuđince. Potrčali su od ovaca prema njima, zarežali, iskesili zube, zalajali.

»Ne boj se, Marijo!«

Psi su podvukli repove i vratili se ovcama. Ovce su se skupile u hrpu. Tek bi se koja javila meketanjem.

Pastiri su sjedjeli uz vatru.

»Dobar večer, dobri ljudi«, pozdravio je Josip.

»Dobra ti bila,« odgovorio je pastir naslonjen o svoju kvrgavu palicu. Ostali su podigli glave i u mraku htjeli nazrijeti prolaznike.

»Kamo ste se uputili?«

»Tražimo prenoćište.«

»Zar ovdje?«, zapitao je jedan i nasmiješio se. »Zar nema mjesta u Betlehemu?«

»Nema«, uzdahnuo je Josip.

Putnici su pošli dalje, u noć. Krenuli su desno, tad opet pošli lijevo.

Mjesec se dizao na obzorju, preko pašnjaka srebrnim mlijekom, nevidljivim prstima risao crne sjene stabala.

Svi su obrisi postali mekani. Mjesečina je milovala Mariju. U blagom svijetlu bilo joj je lakše pri duši.

Josip se zabrinuto ogledavao, naprežući oči, ne bi li gdje opazio kakovu zgradicu.

Začulo se mukanje vola.

Možda je blizu kakova štalica? O, dobro bi bilo poslije napornog i dugog puta iz Nazareta, prostrijeti sijena i slame, leći, odmoriti se i ugrijati. Krenuli su onamo, odakle se čulo mukanje.

Mjesec je obasjao nešto tamno, slično spilji i štali.

»Počekaj, Marijo!«

Magare je spustilo glavu i čupalo zubima travu.

Josip je ušao. Slabom uljanom svjetiljkom osvijetlio napokon nađeno konačište. Nije bilo suviše prijatno.

Kamenite su crne stijene bile vlažne. Pod je bio pun izgažene, pognjile slame. No u jaslama je mirisalo sijeno, kao uspomena na rascvalo proljeće, a u uglu je netko nabacao žute, suhe slame.

Vol je preživajući podigao glavu i krupnim očima pogledao došljaka. Činilo se, nije imao ništa protiv umornog tuđinca.

Kad je Josip uveo Mariju u štalu, vol je otegnuto zamukao i ružičastim debelim jezikom oblizao crnu, vlažnu gubicu.

Marija se nasmiješila kroz suze.

Nevidljivi borac

Izak Hecker rodio se u protestantskoj obitelji. U ranoj mladosti izgubio je vjeru u osobnoga Boga. Kroz to vrijeme posvetio se proučavanju socijalnih i kulturnih pitanja. Ipak ga to nije moglo u tolikoj mjeri oduševiti, da bi mogao zatomiti svoj duševni nemir. Tražio je načina, kako bi mogao utišati glasove svoje duše, ali nije u tome uspijevao.

Sam priznaje ovo o tom svom duševnom stanju: »Osjećao sam, da moram postati nešto drugo, ali nisam sam znao, što bih morao postati i što bih morao učiniti.« Bilo je dana, kad mu ova duševna gorčina nije pružala nikakve mogućnosti, da se i u običnom životu smiri.

Svom bratu piše istih godina: »U meni, brate, klija neka nevidljiva snaga, ona me vuče nekamo. Kamo, ne znam ni sam! — Ako joj se opirem, onda sam nemiran, ako je nastojim slijediti, onda se tek umirim«.

Okružen prijateljima, koji su se zanimali za pitanja društvene obnove, počeo se baviti proučavanjem povijesti Katoličke Crkve. Proučava i druge vjere, ali ni ovo proučavanje raznih vjera ne donosi utjehe, za kojom je žudio. Onda se opet obraća katolicizmu.

Kasnije je priznao, kad se potpuno obratio ovo: »Otkad sam postao članom Katoličke Crkve, otada sam miran i spokojan, našao sam svoj cilj i vječnu metu svojoj duši.«

»Slabosti i nesavjesnosti ni najmanje ne oskvrnjuju nauku, one njoj ne sude, nego ona njih osuđuje«.

o. Benoit LAVAUD, o. p.

Isus Krist naš brat

Fr. W. Faber lijepo crta bratsku ljubav Isusovu prema nama pa veli:

»Brat se pomnožaje u ljubavi braće. U bratskoj ljubavi imade nešto što nas podvostručuje, postostručuje, i što povećava život, kojim već živimo. To je posebni dar bratske ljubavi, što ga ne nalazimo u sinovskoj, očinskoj i bračnoj ljubavi. Te su ljubavi svoje vrste; one drugoga čine sebi sličnima, dočim bratska ljubav divnim načinom pomnožava nas same. Dijete Isus bio je brat sve ljudske djece, što su se rodila i što će se ikaća roditi na zemlji. On je gledao svu ovu svoju braću na svem svijetu, u svim vijekovima. On je unaprijed živio u njihovim srcima s najpodrobnijom spoznajom i s pojedinačnom naklonošću. Njihova su srca imala u njegovu svetom Srcu svako zasebno mjesto. On ih je tu milovao kao da ima samo jednoga brata, kojega ne može da ovije dosta svojom ljubavlju. Njemu je bio užitak od sve vječnosti boraviti sa sinovima ljudskim, a eto sada je Njegova želja zadovoljena; Njegova duša bez prestanka punim gutljajima pije na izvoru bratske ljubavi«.

IZ POVIJESTI ISTRE

Hrvatski jezik u Novigradu

Novigrad ili talijanski Cittanova leži uz more srednjozapadne Istre, sjeverno od ušća rijeke Mirne, koja je u svom zapadnom dijelu sada granica između hrvatske Istre i tršćanske državice (»Slobodnog teritorija Trsta«.)

Novigradski biskup Stratiko bio je sazvao za 28, 29 i 30. kolovoza 1780. diecezansku sinodu (vijeće) u Novigradu. Toj je sinodi prisustvovalo 67 svećenika. Među zaključcima te sinode nalazimo i zaključak o hrvatskom jeziku, koji su onda nazivali »ilirski jezik« (lingua illirica). Taj vrlo zanimljivi zaključak glasi: »Vruće želimo, da klerici i svećenici, naročito mladi, budu vješti ilirskom jeziku, e da uzmognu u tom naviještati riječ Božju, pa da beneficiji biskupije ne pređu u tuđe ruke. Po našem sudu Nedjeljne propovijedi o. Filipa Očevića, Korizmene propovijedi o. Pavetića, Kršćanske pouke biskupa koparskog, kasnije nadbiskupa u Tarsu, Rimski katekizam nedavno preveden na ilirski i Rječnik Ardellia bili bi dostatni za župnika. Mi sami (govori sam biskup Stratiko), ako se bude Bogu svidjelo, izdat ćemo za uporabu ilirskog klera knjige veoma ozbiljnog sadržaja.« (V. časopis »Istria« 8. kolovoza 1846. str. 201).

Iz toga zaključka vidimo, kako su i brojni Hrvati bili vjernici novigradske biskupije. Biskup Stratiko, premda Talijan, vruće je želio, da se duhovna pastva vrši za hrvatske vjernike na hrvatskom jeziku. Osobito je biskup želio, da mlađi svećenici nauče dobro hrvatski jezik, da uzmognu hrvatskim vjernicima dijeliti kruh riječi Božje na hrvatskom jeziku, te uopće vršiti svoju duhovnu službu služeći se jezikom svojih vjernika, t. j. hrvatskim jezikom. Biskup Stratiko čak i nabraja knjige pisane na hrvatskom jeziku, koje mogu poslužiti za upotrebu klera, koji je bio namješten u hrvatskim župama. Biskup sam obećaje, da će izdati knjige na hrvatskom jeziku za svoj hrvatski kler. Kako se vidi, bio je to doista biskup, koji je već u ono vrijeme vrlo odbro shvaćao, kako je potrebno, da svećenici služe narodu u njegovu jeziku. To je nesamo pravo naroda, nego i najuspješnije sredstvo, da se osvajaju duše za Kraljevstvo Božje.

Taj je zaključak sinode važan i za to, što nam nabraja knjige, pisane hrvatskim jezikom koje je u ono vrijeme naše svećenstvo upotrebljavalo u svom dušooriżništvu.

Iz toga vidimo također, sa kolikim zanimljivim vijestima obiluje crkvena povijest naše Istre. Te su vijesti vrlo važne nesamo za našu crkvu, već i za kulturnu i političku povijest naše drage Istre. Sigurno će se po našim crkvenim arhivima naći i drugih zanimljivih i važnih bilježaka, koje bi valjalo objelodaniti, da se ne izgube. Kad bude tako marljivo istražena sva naša prošlost, moći će se svi ti rezultati sakupiti u cjelinu u opširnijoj i iscrpljivijoj povijesti hrvatske Istre. Sam pisac članka »Disciplina istarskog klera u prošlome vijeku« u spomenutom broju časopisa »Istria« divi se biskupu Stratiku, što je tako veliku brigu posvećivao i svojim vjernicima hrvatskog jezika.

SV. KATARINA LABOURE

Mnogi su već pred sto godina nosili čudotvornu medalju Bl. Djevice, a nijesu znali, da je tu medalju proširila u svijetu č. sestra milosrdnica sv. Katarina Labourè, koja je radila u kuhinji i u bolnici, u skladištu odjeće u Reuillyu (Reliu) u Francuskoj. Čak i papa Grgur XVI., koji je tako cijenio čudotvornu medalju, nije znao, tko ju je proširio. Samo je jedan čovjek znao tu tajnu. Bio je o. Aladel, ispovjednik Katarine, kojemu je ona pričala, kako joj se je prikazala Djevica u studenom 1830. Bl. Djevica stajala je na kuglji zemaljskoj gazeći petom glavu zmije. Sjajne zrake svijetla odsjevale su s njezinih prstiju. Oko nje stajale su zlatnim slovima ispisane riječi: »Marijo, bez grijeha začeta, moli za nas, koji se k Tebi utječemo«. Nato je Katarina vidjela drugu prikazu, t. j. križ sa slovom M i sa Presv. Srcima Isusa i Marije, okruženim od 12 zvijezda. Čula je glas: »Učini medalju po tom uzoru! Oni koji će je nositi, primit će velike milosti!« Katarina je proširila medalju po svijetu, no nije odala svoje ime. Nije htjela, da se dozna, da je putem nje Bl. Djevica objavila svijetu čudotvornu medalju. Danas njezino tijelo počiva pod oltarom, gdje joj se je prikazala Bl. Djevica. Kardinal Masella, prefekt Kongregacije Obreda, pokrenuo je god. 1895. postupak za proglašenje Katarine blaženom.

Sv. Katarina rodila se u malom francuskom selu Fain-les-Moutiers-u (Fenle-Mutjer-u) dne 2. svibnja 1806. Bila je još mala i vrlo nježna djevojčica, kad joj je umrla majka. Tom prilikom zagrlila je kip Naše Gospe i rekla: »Sada ćeš Ti biti moja majka!« Kad joj je kasnije najstarija sestra pošla u samostan, Katarina je kroz 10 godina bila »mala majka« svoje obitelji. Bila je proglašena blaženom god. 1933. Nakon toga dogodila su se dva čuda, koja su bila potrebna, da bude proglašena sveticom. God. 1933. ozdravila je od teške srčane bolesti Josipina Goudret, a 4 godine kasnije č. sestra Irena Pascal. Bila je proglašena neizliječivom nakon 4 operacije. Šesti dan devetnice bl. Katarini, potpuno je ozdravila.

SRETNU NOVU GODINU!

Svim suradnicima, povjerenicima, pretplatnicima, čitateljima i prijateljima

žele

Uredništvo i Uprava »Gore Srca«

Verski život u Rusiji

Vjerski život pravoslavne crkve u Moskvi usredotočuje se u crkvama, kojih imade u tom gradu otvorenih 45. Obnova nekoliko drugih crkava uključena je u opći plan obnove šteta, prouzročenih od rata. To znači, da će se broj crkava u Moskvi nakon popravka povisiti. Kažu, da je sudjelovanje vjernika kod bogoslužja veliko. U nedjelje se vrši bogoslužje i po dva puta. To je u pravoslavnoj crkvi nešto novo, jer je do sada postojala praksa, da se u nedjelju drži u crkvi samo jedno bogoslužje. Vjernici pristupaju svetim sakramentima.

SVETA ISPOVIJED U RUSIJI

Premda je u pravoslavnoj crkvi do sada bio običaj kolektivne ili skupne ispovijedi vjernika u crkvi, uvodi se sada prema zapadnjačkom običaju sve više pojedinačna ispovijed. Sadanji ruski patrijar Aleksije je već prije kao lenjingradski metropolit tražio od svećenstva, da što više pojedinački ispovijeda svoje vjernike. Savjetovao je svojim svećenicima, da i u onom slučaju, gdje je skupna ispovijed nužna, dadu ipak svakom pokajniku priliku, da prije sv. pričesti barem ukratko ispovijedi svoje grijehe.

REVNOST PRAVOSLAVNOG SVEĆENSTVA

Dok još pred kratko vrijeme rusko pravoslavno svećenstvo nije propovijedalo u crkvi i poučavalo vjernike, danas je tomu drukčije. Ako danas pravoslavni svećenik ne bi propovijedao, smatralo bi se, kao da propušta svoju bitnu dužnost. U Moskvi propovijedaju u katedrali redom svi župnici grada.

OPĆI PRAVOSLAVNI SABOR

Moskovski patrijar Aleksij radi već dulje vremena, da u Moskvi sazove opći sabor pravoslavne crkve. Ovo njegovo nastojanje podupire i država. Sabor se imao otvoriti u jeseni ove godine. Ali do otvorenja nije došlo iz tehničkih razloga. Patrijarški izaslanik lenjingradski metropolit Grigorij putovao je po Americi obilazeći pravoslavne općine. Njegov je posao, da ujedini razne pravoslavne grupe i crkve u Americi. Budući opći pravoslavni sabor u Moskvi ima raspravljati o ovim pitanjima: 1. Odnošaj između Vatikana i pravoslavne crkve za posljednjih 30 godina. 2. Stanovište pravoslavne crkve prema t. zv. ekumenskom pokretu. 3. Priznanje anglikanskog ređenja. 4. Odnošaj starih istočnih crkava (armenske, sirske, etiopske, gruzijske i kaldejske crkve) prema pravoslavnoj crkvi. 6. Pitanje koledara i slična pitanja kanonskog prava.

Društvo sv. Ćirila i Metoda počima od Nove godine otpremati kalendar DANICU. Otpremа se vrši onim redom, kako su stigle uplate odnosno narudžbe. Zbog otpreme DANICE katekizmi će se malo kasnije otpremati.

PUT NADBISKUPA J. BERANA U AMERIKU

U proljeće putuje nadbiskup praški o. Josip Beran u Sjedinjene Države sa moćima sv. Vojtjeha. Tamo će među Čehe, koji su ga pozvali. Već se pripravljaju velike crkvene i narodne svečanosti Nadbiskupa će pratiti nekoji češki biskupi i opati.

To je samo nastavak onih svečanosti, koje su bile ovu godinu u proljeće i u ljetu, kad su putovale moći sv. Vojtjeha po gradovima i selima Češke i Moravske svuda svečano dočekane.

Iz katoličkog svijeta

Nova enciklika o liturgiji

Koncem mjeseca studenoga izdao je Sv. Otac novu encikliku, koja počinje riječima »Mediator Dei et hominum — Posrednik između Boga i ljudi«, a koja je sva posvećena katoličkoj liturgiji. U njoj Sv. Otac hvali i potiče nastojanja suvremene liturgijske obnove po cijelom svijetu, a ujedno kao vrhovni Pastir i Učitelj upozoruje na neke nastranosti pojedinaca u tom radu. I kod nas se je Hrvata prije rata nešto učinilo na polju liturgijske obnove. Dosta je spomenuti više izdanja Kniewaldova Misala i nekoliko godišta liturgijskog časopisa »Život s Crkvom«, koji je izlazio u Hvaru pod vodstvom preuzv. biskupa Pušića. Nadamo se, da će se Božjom pomoću još mnogo učiniti u tom pogledu i kod nas, jer imamo za to preduvjete kao malo koji drugi narod: duboko uvriježene i s narodnim životom isprepletene liturgijske tradicije i staroslavenski jezik u liturgiji. Evo što Sv. Otac piše o plodovima tog rada:

»Sigurno vam je poznato, časna braćo, kako je koncem prošloga i početkom ovoga stoljeća nastao liturgijski pokret, koji je proizašao iz hvalevrijednog napora pojedinaca, a još posebnih iz oduševljenog rada nekojih samostana slavnog benediktinskog reda. Na taj je način došlo do plemenitog i plodnog natjecanja na tom polju ne samo kod mnogih evropskih naroda nego također i u prekomorskim zemljama. Blagosloveni su učinci tog lijepog natjecanja opažaju ne samo na polju svetih znanosti, gdje su liturgijski obredi istočne i zapadne Crkve opširnije i dublje proučavani i upoznati, nego također i u duhovnom životu mnogih kršćana. Uzvišeni se obredi presvete Žrtve sada bolje poznaju i shvaćaju te se više cijene, sudjelovanje je kod svetih sakramenata življe, a liturgijske se molitve mogle s više razumijevanja i ošjećaja. Štovanje presv. Euharistije je priznato kao izvor i vrhunac prave kršćanske pobožnosti, što treba i dalje gojiti. Osim toga je jasnije istaknuta istina, da svi vjernici tvore jedno, usko spojeno tijelo, kojemu je Krist glava i da je dužnost kršćanskog puka sudjelovati u liturgijskim obredima upravo u tom duhu«.

IZ POLJSKE

CHOPINOVA PROSLAVA

God. 1949. pada 100 godišnjica velikog poljskog umjetnika i skladatelja Fridrika Chopina (Šopena), zato se Poljska pripravlja za velike svečanosti. Iz glazbenog odjeljenja u ministarstvu kulture i umjetnosti izašao je prijedlog, da se posmrtni ostaci velikog umjetnika prenesu u Poljsku. Fridrik Chopin (Šopen) se rodio 1810. u jednom manjem mjestu kraj Varšave. Mati mu je bila Poljakinja, a zvala se Justina Krzyzanovska, dok mu je otac bio u Poljsku doseljeni Francuz. Zvao se Nikola Chopin (Šopen), a potjecao je iz Nancy-a. U Poljsku je došao kao odgojitelj u dvoru grofice Skarbek. Mladi Fridrik je svoju mladost proživio u Varšavi, gdje je učio glasovir i kompoziciju. U oba područja postigao je vrhunce. Već je kao 9 godišnji dječak smatran čudovištem. Kasnije je pošao u svijet, naročito u Pariz, gdje je izašao na glas kao virtuoz na klaviru i kao skladatelj. Umro je mlad, tek u 39. godini od sušice. Pokopan je u Parizu na groblju Pere Lachaise (Per Lašez), u blizini Cherubini-a (Kerubini) i Boieldieu-a (Boajdjea) U varšavskoj crkvi sv. Duha postavljena je Chopinu (Šopen) god. 1880. spomen ploča, a u rodnom mjestu Zelazova - Wola god. 1894. spomenik. Pitanje je, hoće li Pariz htjeti dati Poljskoj ostatke Chopinove.

Dječačko sjemenište u Kielcu

Novi dokaz vjernosti poljskih katolika svojim biskupima dao je stari biskupski grad Kielce u Poljskoj prigodom proslave 25. godišnjice svećeništva svoga biskupa dr. Česlava Kaczmarka. Ne samo da su mu priredili velike vanjske svečanosti, nego su vjernici odlučili, da ovom prigodom provedu u djelo najvruću želju svog biskupa, pa da sagrade dječačko sjemenište, koje je vrlo potrebno, jer su se u vrijeme rata prorijedili svećenički redovi, pa je veliki manjak svećenstva. Vjernici se dadoše odmah na posao, pa u svakoj župi osnovaše odbor, koji skuplja prinose u tu svrhu.

OBNOVA KATOLIČKIH CRKAVA U POLJSKOJ

Poznato je, da je u posljednjem ratu najviše stradala Poljska. Rat je jako pogodio katoličke biskupije razorivši ili oštetivši njihove hramove. U samoj Varšavi čeka svoju obnovu 48 crkvi, a izvan Varšave, ali u istoj varšavskoj nadbiskupiji 34. Proračun za prvu i najprešniju obnovu iznosi 153 milijuna zlotih. Taj se novac kani sabrati dobrovoljnim prinosima vjernika.

Nova katolička knjižara u Zagrebu

Ovih je dana našem književnom društvu uručena dozvola, da može otvoriti svoju knjižaru pod imenom »Ćirilo-Metodska knjižara« u Zagrebu, na Kaptolu broj 29.

U toj će se knjižari raspačavati sva izdanja književnoga društva sv. Ćirila i Metoda, zatim sve ostale katoličke knjige, nabožne brošure, molitvenici, devocionalija, tiskanice za crkvene urede i slično.

Svećenici će ovdje naći svoje potrebne stručne knjige i priručnike, tiskanice i uredski pribor. Svi ostali naši katolički čitaoci mogu u toj knjižari dobiti molitvenike raznih vrsta, za staro i mlado, te uopće katoličke knjige za čitanje, bilo duhovnog bilo zabavnog sadržaja.

Preporučujemo našim čitateljima iz Zagreba, da knjižaru osobno posjete, kada im što ustreba, a onima izvan Zagreba, da se pismenim narudžbama ili upitima na ovu knjižaru punim povjerenjem obraćaju.

Zadušnice za pok. šibenskog biskupa Dr. Jeronima Miletu u Rimu

Dne 28. studenog održane su u Rimu svečane zadušnice za pok. šibenskog biskupa Dr. Jeronima Miletu, u bazilici Svetih Apostola, u kojoj je pokojnik god. 1922. bio posvećen za biskupa od Kardinala Merry del Val.

Zadušnicama su prisustvovali razni crkveni dostojanstvenici, veliki broj svećenika i redovnika, te predstavnici rimskih Kongregacija, u kojima je pokojnik bio član i suradnik, prije nego je postao biskupom. Od strane državnih vlasti bili su prisutni: otpravnik poslova pri Svetoj Stolici i prvi tajnik poslanstva FNRJ u Rimu.

NOVI UPRAVITELJ ŠIBENSKE BISKUPIJE

ŠIBENIK. Nakon smrti blagopokojnoga biskupa preuzv. g. o. dra Jerolima Milete izabran je upraviteljem tamošnje biskupije (kapitularnim vikarom) njegov dugogodišnji pomoćnik, kanonik Msgr. Rudolf Pian.

UDRUŽENJE KATOLIČKIH PISACA osnovano je nedavno u Austriji. Ono će obuhvatiti nesamo književnike nego i sve znanstvene i kulturne katoličke radnike, koji pišu.

KATOLICI U ŠVEDSKOJ porasli su u zadnje vrijeme na 5.000 vjernika.

MISIJSKE ŠKOLE FRANCUSKIH KATOLIKA. Da je i danas vrlo živo interesiranje francuskih katolika za život njihove kršćanske braće u misijskim zemljama, dokaz je velik broj škola koje oni izdržavaju u tim zemljama. Prema posljednjim podacima u misijama se nalazi oko 30.000 redovnika i redovnica iz Francuske, koji vode 8.000 škola svih vrsta. U tim se školama nalazi 1,520.000 djece, koja pripadaju najrazličitijim rasama.

IZ UPRAVE

VAŽNO UPOZORENJE. Od 1. siječnja 1948. izmjenjen je broj našeg čeka, kojim povjerenici i pretplatnici šalju novac za »Gore Srca«. Novi broj našeg čeka 4-966031. Zato, kad uzmete na pošti čisti ček, da nam pošaljete novac, treba da na njemu tintom napišete spomenuti broj, a ispod broja: »Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb«. (Na poleđini čeka napišite, u koju svrhu šaljete novac).

*

MOLIMO NAŠE POVJERENIKE, da nam sakupljeni novac za rasprodane primjerke »G. S.« šalju svakog tjedna ili najkasnije dvaput mjesečno.

*

POJEDINCI - PRETPLATNICI treba da nam pretplatu za »G. S.« šalju tromjesečno unaprijed t. j. 25 Din za tri mjeseca. Onim pretplatnicima, koji to me ne udovolje, obustavit ćemo slanje lista.

*

LIJEPO MOLIMO POVJERENIKE, da naručuju samo onoliko primjeraka »G. S.«, koliko ih doista mogu raspačati.

*

ZA FOND LISTA poslali su milodare: F. D. Trsat 150 Din; B. I. Zagreb 100 Din; N. N. Topolščica (Slovenija) 20. Din; K. I. Kobarid 30 Din. Uprava se svima najljepše zahvaljuje.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

GORE SRCA 1948

SIJEČANJ

1 Č N. ljeto. Obr. Is.
2 P Makarije
3 S Genoveva ☾

4 N N. po N. g. Ime I.
5 P Telesfor
6 U Sv. tri kralja.
7 S Lucijan muč.
8 Č Severin
9 P Julijan i Bazil
10 S Nikanor đakon

11 N 1. po Bogoj. ●
12 P Tacijana mč.
13 U Leoncije
14 S Hilarije b. Feliks
15 Č Pavao pust.
16 P Marcel papa
17 S Antun pust.

18 N 2. po Bogoj.
19 P Marije mč. ☽
20 U Fabijan i Seb.
21 S Agneza, Janja
22 Č Vincencije
23 P Zaruke Bl. Dj. M.
24 S Timotej b. mč.

25 N Sedamdesetnica
26 P Polikar b. mč. ⊕
27 U Sv. Ivan Zlat.
28 S Petar Nolasko
29 Č Franjo Sal. b.
30 P Martina dj. mč.
31 S Ivan Bosko

VELJAČA

1 N Šezdesetnica
2 P Svijećnica ☾
3 U Blaž b. mč.
4 S Andrija Kors.
5 Č Agata, Izidor
6 P Tito b., Doroteja
7 S Romuald opat

8 N Pedesetnica
9 P Apolonija
10 U Skolastika ●
11 S Pepelnica †
12 Č 7 Utemeljitelja †
13 P Katarina †
14 S Valentin mč. †

15 N 1. u kor. čista
16 P Juliana †
17 U Konstancija †
18 S Bernarda Kv. ☽ †
19 Č Konrad †
20 P Kleuterij Kv. †
21 S Eleonora Kv. †

22 N 2. u kor. pačista
23 P Petar Damjan †
24 U Prestup. dan ⊕ †
25 S Matija apostol †
26 Č Viktorin mč. †
27 P Aleksandar †
28 S Gabrijel †

29 N 3. u kor.: bezim.

OŽUJAK

1 P Albin b. †
2 U Simplicije ☾ †
3 S Kunigunda †
4 Č Kazimir †
5 P Eusebije †
6 S Perpetua i Fel. †

7 N 4. u kor. sredop.
8 P Ivan od Boga †
9 U Franciska †
10 S 40 mučenika ● †
11 Č Heraklije †
12 P Grgur Vel. p. †
13 S Rozalija †

14 N Gluha Matilda
15 P Longin mč. †
16 U Cirijak mč. †
17 S Patricije †
18 Č Ćiril Jeruz. ☽ †
19 P Josip zar. BDM. †
20 S Niceta b. †

21 N Cvjetna
22 P Oktavijan mč. †
23 U Oton †
24 S Gabrijel ark. †
25 Č Vel. četvrtak ⊕ †
26 P Vel. petak †
27 S Vel. subota †

28 N Uskrs, Ivan K.
29 P Uskrsni poned.
30 U Kvirin Viktor
31 S Amos prorok

TRAVANJ

1 Č Hugo b. ☾
2 P Franjo Paulski
3 S Rikard

4 N Bijela nedjelja
5 P Vincencije Fer.
6 U Siksto, Celestin
7 S Epifanij, Hegedij
8 Č Dioniz Koncesa
9 P Prohor ●
10 S Makarije

11 N 2. po Uskrsu
12 P Julije papa
13 U Hermnegildo
14 S Zaštita sv. Josipa
15 Č Basalisa i Anast.
16 P Kalist, Lamb ☽
17 S Rudolf, Robert

18 N 3. po Uskrsu
19 P Krescencij
20 U Marcijan
21 S Anselmo b.
22 Č Soter i Kajo
23 P Juraj mč. ⊕
24 S Fidelis mč.

25 N 4. po Uskrsu
26 P Klet i Marcelin
27 U Ozana Kot.
28 S Pavao od Križa
29 Č Petar mč.
30 P Katarina Sien.

SVIBANJ

1 S Filip i Jakov ☾
2 N 5. po Uskrsu
3 P Našašće sv. Kr.
4 U Monika, Pr. dan
5 S Pio V., Pr. dan
6 Č Spasovo
7 P Stanislav b.
8 S Ukaz. sv. Mihov.

9 N 6. n. po Uskrsu ●
10 P Antonin b.
11 U Franjo Hieron.
12 S Pankracije
13 Č Servacije
14 P Banifacije mč.
15 S Ivan Salle

16 N Duhovi ☽
17 P Duh. ponedj.
18 U Duh. utorak
19 S Petar Kv. †
20 Č Bernardin Sien.
21 P Feliks Kv. †
22 S Helena Kv. †

23 N Presv. Trojst. ⊕
24 P Marija Pomoć.
25 U Grgur VII.
26 S Filip Nerij
27 Č Tijelovo
28 P Augustin b.
29 S Marija Magd.

30 N 2. n. po Duh. ☾
31 P Angela dj.

LIPANJ

1 U Fortunat, sveć.
2 S Erazmo
3 Č Klotilda kr.
4 P Kvirin b.
5 S Bonifacije, ndb.

6 N 6. n. po Duh.
7 P Lukrecija ●
8 U Medardo b.
9 S Primo i Felicij.
10 Č Margareta
11 P Barnaba ap.
12 S Ivan Fakundo

13 N 4. n po Duh.
14 P Bazilije Vel. ☽
15 U Vid Modest.
16 S Franjo Regis
17 Č Adolf b.
18 P Efrem, Marko
19 S Julijana

20 N 5. n. po Duh.
21 P Alojzije Gonz ⊕
22 U Paulin b.
23 S Sidonija Albin
24 Č Rođ. Ivana Kr.
25 P Vilim, Prosper
26 S Ivan i Pavao m.

27 N 6. n. po Duh.
28 P Irenej b. mč
29 U Petar i Pavao ☾
30 S Spomen sv. Pavla

SRPANJ

1 Č Presv. Krv Isus.
2 P Pohod B. D. M.
3 S Leon II. papa

4 N 7. n. po Duh.
5 P Ćiril i Metodije
6 U Toma Mor. mč. ●
7 S Vilibald b.
8 Č Elizabeta ud.
9 P Brcko, Anatolija
10 S Amalija

11 N 8. n. po Duh.
12 P Mohor Fortunat
13 U Anaklet p. mč. ☽
14 S Bonaventura b.
15 Č Henrik
16 P Gospa od Karm.
17 S Aleksije

18 N 9. n. po Duh.
19 P Vinko Paulski
20 U Ilija prorok
21 S Danijel prorok ⊕
22 Č Marija Magdal.
23 P Apolinar b. mč.
24 S Kristina dj. mč.

25 N 10. n. po Duh.
26 P Ana mati BDM.
27 U Ljerka
28 S Viktor I. papa
29 Č Marta dj. ☾
30 P Abdon i Senen
31 S Ignacije Loj.

KOLOVOZ

1 N 11. n. po Duh.
2 P Alfonso Lig.
3 U Augustin Kažot.
4 S Dominik
5 Č Snježna Gospa ●
6 P Preobr. Kristovo
7 S Kajetan. Donat

8 N 12. n. po Duh.
9 P Ivan Vianej
10 U Lovro mč.
11 S Suzana mč. ☽
12 Č Klara dj.
13 P Hipolit i Kasij.
14 S Euzebije †

15 N 13. n. Vel. Gospa
16 P Joakim, Rok
17 U Hiacint, Miron
18 S Jelena Križarica
19 Č Ivan Lud. ⊕
20 P Stjepan kralj
21 S Ivana Franciska

22 N 14. n. Srce Mar.
23 P Filip Benicij
24 U Bartolomej ap.
25 S Ljudevit kralj
26 Č Pelagija, Zefirin
27 P Josip Kalaz. ☾
28 S Augustin b.

29 N 15. n po Duh.
30 P Ruža Limska
31 U Rajmund Nonat.

RUJAN

1 S Egidije opat
2 Č Maksima, Zenon
3 P Mansvet ●
4 S Rozalija dj.

5 N. 16. n. po Duh.
6 P Zakarija prorok
7 U Marko Križev.
8 S Mala Gospa
9 Č Petar Klaver
10 P Nikola Tolent ☽
11 S Prot. i Hiacint

12 N 17. n. po Duh.
13 P Amat, Ljubomir
14 U Uz. sv. Križa
15 S 7 Ž. B. Dj. M. †
16 Č Ljudmila
17 P R sv. Franje †
18 S Josip Kup. ⊕ †

19 N 18. n. po Duh.
20 P Eustahij mč.
21 U Matej ap. i ev.
22 S Toma od Vilan.
23 Č Tekla
24 P Marija, Merced.
25 S Kleofa. Aurelija

26 N 19. n. po Duh. ☾
27 P Kuzma i Dam.
28 U Večeslav
29 S Mihael arkan.
30 Č Jeronim, priz.

LISTOPAD

1 P Remigije
2 S Anđeli čuvari ●

3 N 20. n. po Duh.
4 P Franjo Asiški
5 U Placid mč.
6 S Bruno
7 Č Sv. Krunica
8 P Demetrije
9 S Dionizije ☽

10 N 21. n po Duh.
11 P Mat Bl Dj. M.
12 U Maksimilijan b.
13 S Eduardo
14 Č Kalist papa mč.
15 P Terezija dj.
16 S Hedviga, Galo

17 N 22. n po Duh.
18 P Luka evan. ⊕
19 U Petar Alkantara
20 S Ivan Kancij
21 Č Uršula dj. mč.
22 P Kordula dj. mč.
23 S Ignacije b.

24 N 23. n. po Duh.
25 P Hrisant i Dar. ☾
26 U Evarist papa
27 S Sabina mč.
28 Č Šimun i Juda
29 P Narcis, Zenobije
30 S Marcel, Klaudij

31 N 24. n. po Duh.

STUDENI

1 P Svi Sveti ●
2 U Dušni dan
3 S Hubert b.
4 Č Karlo Borom.
5 P Emerik, Mirko
6 S Leonard, Sever

7 N 25. n. po Duh.
8 P Gotfrid, Bog. ☽
9 U Posveta Lat. b.
10 S Andrija Avelin.
11 Č Martin b.
12 P Martin papa mč.
13 S Stanislav Kostka

14 N 26. n. po Duh.
15 P Albert V. Leop.
16 U Gertruda ⊕
17 S Grgur čudotvor.
18 Č Posv b. Sv. Pet.
19 P Elizabeta, Ponc.
20 S Feliks Val.

21 N 27 n. po Duh.
22 P Cecilija dj. mč.
23 U Klement papa ☾
24 S Ivan od Križa
25 Č Katarina dj. mč.
26 P Ivan Behrmans,
27 S Virgilije b.

28 N 1 n adventa
29 P Saturnin. Ilum.
30 U Andrija ap ●

PROSINAC

1 S Eligij b. Natalija
2 Č Bibijana dj. mč.
3 P Franjo Ksav.
4 S Barbara dj. mč.

5 N 2. n. adventa.
6 P Nikola b.
7 U Ambrozije b.
8 S Bez Zač BDM ☽
9 Č Petar Fourier
10 P Pr. kuće u Lor.
11 S Damas papa

12 N 3 n adventa
13 P Lucija dj. mč.
14 U Spiridion, Duško
15 S Irenej, Valer. †
16 Č Adelhajda ⊕
17 P Lazar b. †
18 S Oček por. BDM †

19 N 4. n. adventa
20 P Amon, Liberat
21 U Toma apostol
22 S Zenon. Flavijan
23 Č Viktor dj. mč ☾
24 P Badnjak
25 S Božić rođ. Krist.

26 N N. po B. Stjep.
27 P Ivan, ap. i ev.
28 U Nevina dječica
29 S Toma b. mč.
30 Č Sabin, Anisija ●
31 P Silvestar papa

Čitajte i širite „Gore srca"

ŠTAMPARIJA NOVINA ZAGREB

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 11. SIJEČNJA 1948. Broj 2

ŠTO JE BOG?

Stari grčki knez Hiero zapita filozofa (mudraca) Simonidesa, da mu kaže što je Bog. Simonides zatraži jedan dan za razmišljanje. Drugi dan upitan za odgovor, zamoli još dva dana. Kad su i ta dva dana prošla, zamoli četiri dana za razmišljanje. I svaki puta, kad je vrijeme prošlo, ponovo zamoli daljnja četiri dana. To začudi kneza Hieroa, pa mu kaže: »A zašto zatežeš s odgovorom?« A Simonides mu jecajući reče: »Ah, moj kneže, što više i dulje o tom razmišljam, to mi je sve teže kazati, što je Bog! Ja sve više uvidam, da mogu samo kazati, što Bog nije«.

I doista, Bog je tolika veličina, takova moć, tolika mudrost, toliki razum, tolika svjetlost i jasnoća. a opet neistraženo biće, jer je neizmjerno savršeno, da ga naš omedeni i pogrješivši razum ne može ni dokučiti ni shvatiti.

Bog je prastara sveta riječ, najsvetija riječ, koju čovječanstvo poznaje, izriče i u dnu tišine svoje duše poštuje. Ona je pred nama kao svjetsko more, koje je nepregledno veliko, neistraživo duboko, nepojmljivo dugo i široko.

Nema toga ljudskoga jezika, koji bi mogao izreći, nema te riječi koja bi mogla ocrtati, nema toga pera, koje bi moglo opisati, što je Bog.

Riječ Bog u sebi sadržava sve veličine, sve ljepote, sve savršenosti cijeloga svijeta i čovječanstva i još daleko, daleko više i nezmjerno puta više, nego što naša misao može shvatiti i naš govor izreći.

Bog je najviše biće, središte svega života. Riječ utjehe i snage, odvažnosti i pomoći, sunce svih duhova, more svijetla, sreće, mira.

Kad bi se taj i takav živući Bog doista u nama nastanio i u nama živio, kakove bi iz Njega u nas izlazile sile i djelovanja, koje bi nas brzo pokretale i preobraživale. Tako lijepo i snažno govori o Bogu pisac Donders.

I baš zato, jer je Bog ono, što jest, stari izraelski narod imao je toliko strahopočitanja pred imenom Božjim, da se nije usudio to ime izgovoriti. Kad su htjeli kazati ime Bog, govorili su samo »Gospodin naš«.

Veliki učenjak i zvjezdoznanac Newton (Njuton), kad god bi izgovorio ili čuo izgovoriti ime Božje, toliko je strahopočitanja osjetio, da bi svaki puta skinuo šešir i priklonio glavu.

I s pravom! Veliki su učenjaci i prirodopisci u svojim znanstvenim proučavanjima svijeta i života jasno spoznavali, da mora postojati beskonačni razumni Duh, Biće neopisivo veliko, veličanstveno, uzvišeno, i nama nedokučivo. Mora postojati razumno Biće, nestvoreno, samo od sebe i od vijeka, jer inače ne možemo ni protumačiti ni shvatiti početak postojanje, razumnost, savršenost, ljepotu i razlikost svega stvorenoga. To biće mora da prelazi sva vremena i sav svijet. Njegovo je ime Beskonačni, Njegova mjera Neizmjernost, Njegovo vrijeme Vječnost, Njegovo znanje Sveznanje, Njegova snaga Svemoćnost, Njegov je stan nepristupačno Svijetlo.

A ipak smo mi za Njega određeni, da Ga jednom licem u lice gledamo i u Njemu zauvijek uživamo. I sada se već »u Njemu mičemo i jesmo«, kako kaže sv. Pavao. I stoga treba da poštivamo Božju blizinu, slušamo Njegov glas u našoj savjesti, nalazimo i upoznajemo Njegovo upravljanje i djelovanje svaki dan u našem životu.

Stari iskusni učitelji duhovnoga života nas opominju, da o Bogu malo govorimo i ispitujemo, nego da Ga više, u šutnji i strahopočitanju, priznajemo i poštujemo i Njemu se klanjamo.

† Dr. Hijacint Bošković

DOMINIKANAC

V. Hugo je rekao: »Vidjeti i pokazati nije dovoljno. Filozofija mora biti energijom, čiji je napor i cilj popravljanje čovjeka.« U tim je riječima izrečen cio životopis dominikanca Dr. Jacinta Boškovića, koji je 26. XII. 1947. godine poslije kratke bolesti preminuo. On danas više nije među nama, preselio se je u prekogrobni život na izvore misli, koje su mu za ovog života bile na riječi, na peru i u radu. On više nije među nama, ali su ga nadživjela njegova djela.

Bio je po zvanju svećenik i profesor filozofije u Dubrovniku, Senju, nekoliko vremena i u Zagrebu. Pred tri ili četiri mjeseca imenovan je profesorom u Rijeci, ali su se za čas pojavili znakovi teškog raka na jetrima, pa se vratio, da pomalo i postepeno krene u smrt.

Glavni njegov spisateljski rad bio je filozofski. To je bio njegov ideal i njegova struka. Kao vrsni sljedbenik i poznavalac Tome Akvinskog sav svoj rad je upravio čovjeku, da ga veže s Bogom, pa da tako stvori zatvoren krug između čovjeka i Boga. Osim filozofskih djela otpremio je u javnost nebrojene članke preko raznih revija, a nadasve preko revije »Duhovni Život«, što ju je sam osnovao i cijelo vrijeme kao urednik vodio. Zadnjih je godina dopunjao svoje glavno i životno djelo iz srednjevjekovne filozofije. O tom je djelu govorio, da će biti odraz i plod njegovog životnog rada. Ali ga je omela smrt, da ga posve dovršena preda javnosti.

Njegova predavanja, konferencije i članke nije slušala samo naša čitalačka javnost, već i strana. Bio je više puta predstavnik naših strana na svjetskim filozofskim kongresima u Italiji, Poljskoj i Češkoj. Proputovao je gotovo cijelu Evropu, pa se je upoznao s istaknutim filozofima i piscima, s kojima je redovito izmijenjivao svoje misli.

Bio je doduše polemičkog značaja. Ali to nije bio odraz njegove jednosmjerne filozofske opredjeljenosti. Bila je to provala dinamičkog i energičkog duha, koji je izvirao iz svake njegove riječi i redka. Radi toga je on tražio uvijek nove misli, nacrte i vidike, pa je zato bio stalno svjež i mlad u idejama. U tom smislu mu je jedan njegov učenik povodom četrdeset i sedme godišnjice života rekao: »Ako vi i umrete, umrijet ćete vrlo mladi!« Te su riječi nažalost bile i proročanstvo. On je umro mlad i svjež u idejama i u godinama. Bilo mu je tek nešto više od četrdeset i sedam godina.

Živio je tako, te mu je zadatak bio ono što je V. Hugo rekao o filozofiji: »Ona mora biti energija i cilj za popravljanje čovjeka.« A umro je tako, te bismo mu po istini mogli urezati na grob Montaigne-ove riječi: »Filozofirati ne znači drugo nego spremati se na smrt.«

Njegov je rad na riječi i na peru bio priprema na ono što se dogodilo 26. prosinca 1947., kad je predao dušu Onome, koga je smatrao izvorom misli i istine.

P.

»Riječi jednog, koji se povratio«

JACQUES D'ARNOUX, pisac knjige: »Riječi jednoga, koji se povratio«, pobudno govori o tome, kako moramo moliti za sve svoje dobročinitelje, poznate i nepoznate, jer njima t. j. drugima sve dugujemo. Tako on spominje i svoje molitve za umjetnike, koji su mu omogućili, da razvije svoje osjećaje, da ih oplemeni u svom odnosu prema Bogu i ljudima. On spominje, da je uvijek molio za Beethovena, za Michelangela, za nepoznatog kipara Nike iz Samotrakije. Uvijek moram, veli on, moliti Svevišnjega, da primi moju molitvu za sve moje dobročinitelje, a On, koji je neizmjerno dobar, nikad mi to ne će odbiti. On, nadalje, misli, da onaj, koji je bogat u svojim patnjama i koji ih svijesno podnosi, osvjedočen u smisao Providnosti, da taj ne će nikad klonuti u općinstvu vjernih. Najbolji je način za to misliti uvijek, koliko dugujemo svojim bližnjima, a tako malo sebi, te kako moramo gotovo sve svoje najbolje snage posvetiti za dobro svojih bližnjih, svoje braće u Kristu.

Za koga je vjera?

Imade danas muškaraca, koji su si utuvili u glavu vrlo pogrješno mišljenje. Oni naime drže, da su vjera, primanje sv. Sakramenata, prisustvovanje nedjeljnoj sv. Misi, a naročito pričešćivanje raskošna roba za dobroćudne žene, a osobito za starije gospođe. Za muževe kao da to nije potrebno. Zato smo slobodni, da takove upozorimo na ovo:

Muškarac je, naime Gospodin Isus Krist, božanski osnivač naše svete vjere.

Muškarci su bili oni, koji su propovijedali nauku Isusovu pred gotovo dvije tisuće godina.

Muškarci su bili, koji su riječju, pismom i djelima širili zasade kršćanske vjere u zapadnim zemljama i tako civilizirali Europu.

Muškarci su oni, koji i danas propovijedaju riječ Božju u poganskim zemljama.

Muškarcima je u ruke Krist dao svoju potpunu vlast: učiteljsku, sakramentalnu, upravničku i služenje sv. Mise. Time je Isus Krist na osobiti način htio baš muškarce povezati sa sv. vjerom i vršenjem njezinih dužnosti.

Zašto bi dakle predragocjeni darovi sv. vjere morali biti samo za žene? Zar su samo ženska srca sposobna, da vjerski misle i osjećaju, hoće i rade, i po vjeri da provode svoj zemaljski život? Nije to tako i nikad tako ne će biti.

U muškoj duši nema ništa, što bi činilo nepremostivi zid između nje i sv. vjere. Sve je baš obratno. Vjera i upravo baš vjera muškarca kao muškarca i usavršuje i oplemenjuje. Napose to vrijedi o sv. Pričesti.

Gdje se naime muškarac pokazuje više vjeri odan, odnosno Bogu najbliže, nego baš u sv. Pričesti? Zašto dakle ona ne bi pristajala upravo tako muškarcima kao i ženama?

I doista se čini, da je Spasitelj naređujući sv. Pričest na posebni način mislio baš na muškarce. Ta On je baš pred muškarcima prigodom umnoženja kruha obećao naređenje nebeskoga Kruha. Muškarcima t. j. svojim učenicima postavio je kušnju, da ga ili ostave ili Njegove riječi o naređenju sv. Pričesti doslovno prime.

Pred muškarcima je isključivo na Veliki četvrtak u oči svoje gorke muke, ustanovio Oltarski Sakramenat t. j. služio prvu sv. Misu. Muškarcima i samo muškarcima je predao upravljanje tim Sakramentom.

Je li sve ovo bilo samo slučajno? Nije, jer svaka riječ, svako djelo Bogačovjeka bilo je vođeno po vječnim nakanama i sa svrhom punom vječne tajne.

Kad sve ovo znademo, onda si lako odgovorimo na pitanje: »Je li je vjera, primanje sakramenata, pribivanje sv. Misi po nedjeljama i blagdanima samo za ženski svijet ili je to dužnost i muškaraca, kojim je upravo Isus Krist sve to na poseban način povjerio i s povjerenjem kao dužnost odredio?«

Muškarci katolici budite si dakle svijesni časti, kojom vas je Isus Krist počastio i vršite s ponosom svoje vjerske dužnosti!

Svaki duhovni život, koji se ne temelji u svojoj biti na bogoslovskim i filozofskim temeljima, to nije duhovni život, u kome miruje Bog.

(Tissot)

GORE SRCA

Jedan posjet Sv. Obitelji

Hajdemo, načinimo jedan posjet sv. Obitelji i ostanimo ondje jedan cijeli dan. Naučit ćemo nešto. Pozabavit ćemo se mnogim prizorima i duhovno okrijepiti. Daleki je, istina, put, ali pođimo duhom.

Nazaret nije veliki grad. Odmah nalazimo stan sv. Obitelji. Mala je to i neugledna kućica. Po svemu se vidi, da u njoj stanuju siromašni ljudi. Siromašni su, ali je s njima nebeski mir i blagoslov Božji. Tri su člana Obitelji: Isus, Marija i Josip. Isus je središte te Obitelji. On je Njezino sunce, svjetlost, toplina, radost, revnost — i sve.

Baš je svanulo jutro. Sv. je Obitelj na okupu. Na jutarnjoj su molitvi. Isus, Marija i Josip. Marija i Josip podigoše svoju pamet i misli k Bogu, jer to je molitva. I oni su s udivljenjem i strahopočitanjem uprli oči u Isusa. Promatraju, kako Isus nepomično kleči, ruke je pobožno sklopio, oči je svoje podigao prema nebu. Srce mu je daleko od svijeta, ta On razgovara svete razgovore sa svojim nebeskim Ocem. Kad bi nam naše oči rasvijetlila nebeska svjetla zraka, mi bismo nebeskim uživanjem gledali ova nebeska lica. Mi bismo onda vidjeli, kako naokolo Sv. Obitelji lebde anđeli, da ponesu pred prijestolje Božje njezinu molitvu.

Jutarnja je molitva svršila. Polazi se rado i veselo na posao. Sv. Josip ide u svoju radionicu. On se mora brinuti za Sv. Obitelj. On mora zasluživati svagdašnji kruh za Dijete Isusa i Njegovu sv. Majku. Ali sv. Josip nije sam kod posla. Dječak Isus mu kod toga pomaže, koliko može. Nikakav naime posao nije neznatan, on ne ponizuje. Posao nije sramota. Posao je čast za čovjeka. No Božansko Dijete ne radi samo rukom. Ono radi i duhom: čita i proučava Sv. Pismo. On naime nikad nije bez posla. Besposlica i nerad je sramota i grijeh i vodi u mnoge grijehe. Zato s pravom kaže sv. Pavao: »Tko ne radi, neka ni ne jede«. I rad neka bude posvećen. Zato ga radeći posvećuje Dječak Isus.

Isus je jedinorođeni Sin vječnoga Oca. Sišao je s najvišega prijestolja. Skinuo je krunu vječne slave i postao siromašno ljudsko dijete. Ušao je u siromašnu kućicu jednostavnoga radnika, svetogu svoga hranitelja i njega sluša u svemu. Sluša rado i bez krzmanja. Josip i Marija dive se toj savršenoj poslušnosti, a znadu da On to čini zato, jer je to Volja nebeskoga Oca.

U krugu te svete Obitelji pitajmo se, kakova je naša molitva i pobožnost. Kakovo je naše veselje u radu i u teškoćama života. Kakva je naša poslušnost i pokoravanje Volji Božjoj, koja ravna našim životom i dopušta za naše dobro, da proživljujemo časove i dane, ugodne i neugodne, vesele i žalosne, lake i teške.

Predivan primjer imamo u Sv. Obitelji za sve naše dane i brige, za radosne i žalosne zgode našega života. Vraćajući se iz posjeta kod Njih zadržimo sve u čvrstoj uspomeni, što smo vidjeli i u svemu ih nasljedujmo! Sv. Obitelj neka bude uzorom naših obitelji i njihovih članova u njihovu životu i vladanju.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Zakoni nas mišljenja dovode do Boga

Ljudski um radi po stalnim zakonima. Ti su zakoni na pr.: svako je cijelo veće od svoje česti. Nešto ne može u isto vrijeme biti i ne biti. Dva tijela ne mogu biti u isto vrijeme na istom mjestu. Svaka pojava ima svoj dovoljan uzrok... i toliko drugih načela O tim je zakonima, ili načelima ljudski um zavisan. Jedino pomoću ovih zakona naš um rađa misli i spoznaje istinu.

Ovi su zakoni sasvim nezavisni od ljudskoga uma. Čovjek ih nije izumio? i toliko drugih načela. O tim je zakoničovjek po njima i ne ravna. Ti bi zakoni postojali, kad čovjeka i ne bi bilo. Oni ostaju istiniti, kad bi i sav svemir propao.

Ti misaoni zakoni, kojih se drži i mora držati naš um kod svoga umovanja, nisu ovisni o svemiru, niti o kojoj stvari u svemiru. Zašto? Jer svemir se mijenja i sve se u svemiru mijenja, a ova načela ili istine ostaju vječne i nepromjenljive.

Mora, dakle, postojati vrhovno umno biće: Bog, u kom je izvor svih načela, zakona i istina.

Bog je žara, ljudski um je iskra Njegova. Bog je istina prva i najviša, vječna i nepromjenljiva. Bog je mjera istine. Što ljudski um spoznaje, jest istina, ako se s Bogom — suncem istine — podudara.

Naš um na svakom koraku u životu otkriva i nalazi Boga. Veliki učenjaci što su dublje proučavali prirodu, to su jasnije spoznali, da postoji Bog.

Međutim kako god mi jasno spominjemo, da postoji Bog, u samu narav ili bit Božjega života ne možemo prodrijeti. Zašto ne? Jer je Bog neizmjerno biće, a naš je um ograničen. Mnogo toga ima u nama samima i izvan nas u svakidašnjem životu, što ne možemo sasvim shvatiti. Pogotovo ne možemo sasvim shvatiti Boga, koji svojim neizmjernim bićem nadilazi svaki um, i ljudski i anđeoski, upravo tako kao što nebo nadilazi zemlju, ili more kap vode.

Zato veli sv. Pavao u poslanici Rimljanima (11, 33-36): »O dubino bogatstva mudrosti i spoznanja Božjega? Kako su nedokučivi Njegovi sudovi i neistražljivi Njegovi putovi! Jer tko pozna misao Gospodnju? Ili tko Mu je bio savjetnik? Ili tko Mu naprijed dade što, da mu se vrati, kad je od Njega i kroz Njega i u Njemu sve. Njemu slava u vijeke!«

8 stepena dobrotvornosti

U nekoj staroj knjizi Mudrosti iz 12. stoljeća stoji ovo:

Prvi i najniži stepen dobrotvornosti je davati, ali nerado i sa žalošću. To je dar ruke, a ne srca.

Drugi je stepen davati radosno, ali ne u omjeru prema nevolji patnika.

Treći je stepen davati radosno i primjereno nuždi, ali tek na prošnju.

Četvrti je stepen davati radosno, primjereno, bez prošnje, ali na ruke patnika, čime ga postiđujemo.

Peti je stepen davati tako, da nadareni znade za darovatelja, a obratno ne.

Šesti je stepen davati tako, da nadareni ne pozna darovatelja.

Sedmi je stepen davati, da jedan ne zna za drugoga.

Osmi je stepen, i najzaslužniji, predusresti dobročinstvo, t. j. omogućiti patniku zaradu, kao na pr. naučiti ga obrtu ili pribaviti mu službu, da može sam živjeti bez milosrđa drugih.

Život s Kristom

Mnogi još misle, da je život s Kristom težak i da traži od čovjeka velike žrtve. Pa ipak, nije tako, već je istina posve drugačija: život s Kristom jest život dostojan čovjeka, pun život, u kojem nalazimo utjehu i smirenje.

Isus Krist navijestio je čovječanstvu svoju dobrotu i ljubav. Stvoritelj svijeta progovorio je ljudskom rodu u svojim objavama, u svojim prorocima i u najuzvišenijem djelu, koje znači prekretnicu u zbivanju čovječanstva, u u utjelovljenju Isusovu. Sin Božji, koji je živio na zemlji kao čovjek, dijelio s nama radosti i tegobe i primio na sebe najveće patnje i mučeničku smrt, taj Isus ostavio je za sva vremena nauku, koja je temelj kršćanskog života. On traži od nas: poštivanje i ljubav prema Bogu, ljubav prema bližnjemu i praštanje.

Ako je riječ o žrtvama, koje čovjek pritom treba podnositi, te žrtve su u tome, da se borimo protiv svoje oholosti i sebičnosti, protiv mržnje, protiv svojih zlih sklonosti. Ako postoje teškoće u primjeni Kristove nauke na naš svakodnevni život, te poteškoće izviru samo iz te borbe, u kojoj treba da pobijeđujemo napasti i svoje slabosti, koje bi nam mogle zamračiti svijetlost Istine i Ljubavi. Ali i takve tegobe svladavamo molitvom i snagom milosti, koje primamo od Boga, ako ih tražimo od njega i takve tegobe nestaju napokon kao beznačajne i sitne muke pred srećom spoznaje, da smo na putu spasenja

Dobrota, praštanje i ljubav sunce je života s Kristom; sunce, koje izlazi iz srca Božjega. Djela ljubavi i pomaganja bližnjemu, djela su otkupljenja našega, radi kojega se od zemlje do neba diže križ Isusov, kojega su blagoslivljali nebrojeni ljudski naraštaji, pred kojim je prolivena krv nebrojenih mučenika, kojemu se kroz sve dane proteklih vijekova viju molitve, što će ih spominjati oni, koji dolaze.

Slijediti Krista znači voljeti dobro, činiti dobro naviještati dobro, uvijek, u svakoj prilici, na svakome mjestu — uzdizati duh visinama pravde i mudrosti, oplemenjivati srce na izvoru nepresušne veličine.

ZAGREBAČKA

Hrvatski narod ponosi se svojom zagrebačkom katedralom. Ona je doista kod nas prva crkva i po velebnosti, po starosti, po ugledu i svojoj znamenitosti.

Okružena je od sjevera obrambenim zidom sa tri okrugle kule, od istoka velikim krilom nadbiskupskog dvora, od južne strane dvospratnim prostorijama nadbiskupskog stana i dvije okrugle kule. Ispred pročelja t. j. od zapadne strane postojao je sve do godine 1906. stari obrambeni zid, u sredini čvrsta Bakačeva kula.

Površina, koju zaprema zgrada katedrale, mjeri 2191 m^2 i to sakristija 217,2 m^2, svetište 397,5 m^2, zvonici — svaki po 100 m^2, dok za vjernike preostaje prostor od 1379,3 m^2. U katedralu se može smjestiti 5000 ljudi.

Katedrala ima u dužini 74,20 m, u širini 34 m. Njezini kameni, vitki zvonici visoki su zajedno sa završnim križem 108 m. Križ na vrhu zvonika visok je 2.50 m Križevi na vrhu zvonika učvršćeni su posebnom željeznom krugljom, teškom 4800 kg, koja visi u zvoniku o ocaljnoj vrpci 34 m dugoj. To je potrebno, da križevi mogu odoljeti jakim udarcima vjetra.

Na glasu je »Veliko zvono« poradi svoje velike težine i svog snažnog dubokog glasa. Zvono teži 115 centi i 25 funti t. j. 6500 kg. Takovo zvono rijetko se gdje može vidjeti. Lijevano je u Zagrebu god. 1843. u lijevaonici Degena.

Katedrala ima i sat s kazalima na sve četiri strane jednog i drugog zvonika. Satna ploča, kojom se kreću kazala, ima promjer od tri metra. Kazalo prevali u jedan sat put od 9,40 m, u godini put od kojih 80 kilometara.

Katedrala zagrebačka na glasu je i poradi svojih ogromnih, umjetnički izrađenih orgulja, kakovih se malo nađe u Evropi. Godine 1931. izgrađena je u južnom zvoniku električna dizalica (lift), koja vozi do prve galerije. Zvonici su naime urešeni galerijama. Prva se nalazi u visini od 36 m, druga od 56 m, a treća najviša u visini od 75 m. Sa galerija prekrasan je vidik na sve strane bijelog Zagreba i na plodnu okolicu u daljinu od 40 kilometara.

Iznad glavnog ulaza — portala — izgrađen je god. 1888. veliki, krasni rozeton (okrugli prozor), koji ima promjer od 5,50 m s umetnutim kamenim rebrima i staklom

1. STAROST ZAGREBAČKE KATEDRALE

Zagrebačka katedrala prva je i po starini. Preč više od 850 godina bila je osnovana u Zagrebu nova biskupija za prostrano područje posavske Hrvatske (oko god. 1095.). Tim se područjem sterala do 6. stoljeća sisačka biskupija. U 12. stoljeću podignuta je u Zagrebu na mjestu današnje katedrale biskupska ili stolna crkva u čast sv kralju Stjepanu, i to po svoj prilici u romanskom slogu. Ova prva zagrebačka katedrala bila je svečano posvećena god. 1217. Ali eto nesreće. God 1242 provalili su i u Hrvatsku divlji Mongoli, razorili i opustošili katedralu. Živa vjera naših pređa smjelo je gradila na tužnim ruševinama drugu, novu katedralu i to u gotičkom slogu. Gradnja je napredovala vrlo sporo, jer su onda često bijesnili ratovi, domaći i stranački oružani sukobi te nebratske ljute borbe između građana biskupskog i kaptolskog Zagreba te između utvrđenog Griča (današnji gornji grad). Gradnja je zapinjala i bila oštećivana požarima. Katedrala je bila u glavnom dovršena tek oko god. 1650. Od onda sva se briga posvećivala njezinom unutrašnjem uređenju, nabavom naime žrtvenika i ostalog namještaja. U takovom stanju ostala je katedrala sve do god. 1879., kad su otpočele radnje oko temeljne obnove, odnosno do potresa god. 1880., koji je nanio katedrali goleme štete. Snažna vjera naših otaca nije dugo čekala. Odmah su otpočele radnje oko obnove, premda su stajale milijune. Katedrala je bila do god 1902 u cijelosti obnovljena, ukusno urešena i stavljena u stanje one velebnosti i ljepote, u kojem je danas gledamo Zagreb[illegible]a katedral anaš je u ovim stranama najveći i najstariji građevni spomenik, dostojni spomenik žive i postojane vjere našega naroda

2. ZNAMENITOST ZAGREBAČKE KATEDRALE

Katedrala je u nas prva crkva i po svojoj znamenitosti. Prije osnutka zagrebačke biskupije Zagreb je bio tako neznatno mjestance, da se u povijesti niti ne spominje, a tako i Grič — današnji gornji grad. Područje biskupije — Posavska Hrvatska čamilo je u tmini vjerske neukosti, dapače i neznaboštva, a prosvjeta, kultura bila je tek u slabom zametku. Osnutkom biskupije i katedrale Zagreb naglo raste, razvija se u broju pučanstva, trgovini, obrtu, gospodarstvu i u prosvjeti. Zagreb postaje središte hrvatskog naroda ne samo vjersko-ćudorednog, već i kulturno-prosvjetnog, naučnog i političkog napredovanja. U ovom dijelu Hrvatske nicale su prve škole u sjeni katedrale — u Zagrebu, osnovne, srednje pa i one najviše — Akademija i onda sveučilište. Biskupi slali su hrvatske svećenike u napredne zemlje na najglasovitija sveučilišta kao u Pariz, Rim, Padovu, Bolonju, Beč, Gradac, da obogaćeni znanjem siju sjeme pučke pro-

Život s Crkvom

NEDJELJNE MISLI

PRVA NEDJELJA PO BOGOJAVLJENJU
Sv. Obitelj 11. I. 1948.

U pristupnoj pjesmi moli svećenik: »Neka radosno kliče Otac Pravednika, neka se veseli otac tvoj i majka tvoja, neka radosno kliče, koja te je rodila. Kako su mili stanovi tvoji, Gospodine. Čezne i gine duša moja za dvorima Gospodnjim«.

U početnoj molitvi moli svećenik, da nam se po primjeru sv. Obitelji posveti naša obitelj: »Gospodine Isuse Kriste koji si, podložan Mariji i Josipu, neizrecivim krepostima posvetio obiteljski život, daj da se ugledamo u primjer Tvoje svete obitelji, i da postignemo vječno zajedništvo s njom«.

U poslanici (Kol. 13. 12—17) uči nas sv. Pavao, kakvi treba da budemo, dok živimo u obiteljskoj zajednici: milosrdni, dobri, ponizni, čedni, strpljivi, da podnosimo jedan drugoga, da opraštamo jedan drugomu, a vrhu svega da imamo ljubavi, koja je veza savršenstva. — Štogod činimo, treba da činimo u ime Gospodina Isusa Krista i s njime u vezi

Sv. Evanđelje (Luka 2, 42—52) pripovijeda nam, kako je Isus kao 12-godišnji dječak išao s roditeljima u hram i tamo ostao 3 dana a Josip i Marija su ga u brizi tražili On je u hramu slušao nauku mudrih pismoznanaca i pitao ih je za mnoge stvari, i odgovarao na njihova pitanja. A svi, koji su ga slušali, divili su se razumu i odgovorima Njegovim. Kad su ga roditelji našli, on im reče: »Zašto ste me tražili okolo? Niste li znali, da meni treba biti u onom, što je Oca mojega«. I tada ode s njima u Nazaret i bio im je poslušan

Dvanaestgodišnji Isus je lijep primjer djeci, kako treba da rado idu u crkvu i hrane duh svoj božanskom mudrosti iz Sv. Pisma, i kako treba da budu doma roditeljima poslušni. Takvu djecu voli Bog i ljudi.

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 11. siječnja

Sv. Obitelj: Isus, Marija i Josip. — Sv. Teodozije, opat. Kod Betlehema osnovao cijelu naseobinu samostanaca (»lavra«). Borio se protiv krivovjerja Eutihova, koji je tvrdio, da su se Božja i čovječja narav u Kristu pomiješale. Umro g. 529. — Sv. Higin, papa i mučenik († 143.).

PONEDJELJAK, 12. SIJEČNJA

Sv. Arkadije, mladić mučen u Cezareji u Africi g. 312. Kad su ga osudili na smrt, reče: »Meni je život Krist, a smrt dobitak.« Odsijecali su mu dio po dio na rukama i nogama, a on je govorio: »O sretni ste vi, moji udovi Nikada vas nijesam toliko ljubio, dok ste bili na tijelu. Vi ste sada Kristovi, i sada osjećam, da sam ja Kristov.«

UTORAK, 13. siječnja

Sv. Leontije, biskup u Cezareji u Kapadociji

SRIJEDA, 14. siječnja

Sv. Hilarije, biskup u Poatjeu (Poitiers), crkveni učitelj. U progonstvu u Frigiji napisao 12 knjiga o Presvetom Trojstvu. Odgojio je svetoga Martina, biskupa (11. XI.). Umro g. 369. — Sv. Feliks, svećenik i mučenik iz Nole (†260).

ČETVRTAK, 15. siječnja

Sv. Pavao, prvi pustinjak, otac i učitelj pustinjaka. Živio 90 godina u pustinji u Egiptu u molitvi i u teškoj pokori. Slika se s gavranom, koji mu je 60 godina svaki dan donosio polovicu kruha, a kad ga je posjetio pustinjak sv. Antun, donio mu cijeli kruh. Umro g. 347. u starosti od 113 godina. Sv. Antun našao ga mrtva s uzdignutim rukama prema nebu, kao da moli. Njegov je životopis napisao sv. Jeronim. — Sv Mavro, opat, najglasovitiji učenik sv Benedikta, na čiji je nalog kao mladić hodajući po vodi spasio sv. Placida iz nabujale vode. Umro g. 565. u Francuskoj (Glanfeuil)

PETAK, 16. siječnja

Sv. Marcel, papa i mučenik († 309.). Car Maksencije dao ga batinati, a onda uvrstio među konjušare Sveti Papa vršio ovu službu u pokorničkom odijelu sve do smrti. — Sv. Honorat, biskup u Arlesu († 429.). Njegovo je geslo bilo: »Svijet prolazi i požuda njegova, a u vijeke ostaje onaj, koji vrši Božju volju.« Odlikovao se velikom ljubavi prema bližnjemu

SUBOTA, 17. SIJEČNJA

Sv. Antun, opat († 356.). Živio u pustinji u Egiptu u oštrom postu i molitvi Oko njega se skupilo oko 6000 redovnika i zato se on smatra osnivačem zajedničkoga samostanskoga života. Svojima je govorio: »Sotona se plaši vašega bdijenja, posta i dobrovoljnoga siromaštva, vašega milosrđa, vaše poniznosti, a osobito vaše ljubavi prema Kristu«. »Ljubi poniznost, ona će te čuvati od grijeha!« Umro je u starosti od 105 godina. Poznat je Antunov križ u obliku velikoga slova T

VAŽNOST UZORNOG OBITELJSKOG ŽIVOTA. U ovome mjesecu stavlja nam sv. Crkva u blagdanu sv. lji za uzor Dijete Isusa sa sv. Josipom i Bl Dj. Marijom; a na II. nedjelju po Bogojavljenju ističe nam svetost i uzvišenost bračne veze kao temelja obitelji. Uzorne obitelji osnovne su stanice zdrava poretka u ljudskom društvu, dok je rastrovanost obiteljskog života uzrok mnogih zala, od kojih boluje zajednica ljudskog društva Kamo sreće, kad bi se očevi obitelji ugledali u primjer najuzoritijeg glavara obitelji, brižnog i pobožnog sv. Josipa, a majke u najsvetiju majku Bl. Dj. Mariju, i napokon djeca u najsvetiji primjer poslušnosti i poštivanja roditelja, kakav je podao Isus Krist u svom skrovitom mladenačkom životu. Čestit i pobožan život u obitelji tračak je raja na zemlji, dok je rastrovan život već na zemlji sličan paklu.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

4. Zlatni putnički štap

Za vrijeme praznika neki je đak došao u očinsku kuću. Došao je za Božić. Hoće li on poći na ponoćku? Izgubio je vjeru svoje mladosti. Zar to ne bi bilo licemjerstvo, ako bi on slavio rođenje Otkupiteljevo, u koje on više ne vjeruje? S druge strane: hoće li spremiti žalost svojima, ako im svojim izostankom pokaže, kakvo je njegovo duševno stanje? Kad su zvona pozvala na ponoćku, pođe i on u crkvu i slušao je, kao nekoć, dok je bio dječak, svečane pjesme, radosno kliktanje: »U ponoći se Bog rodi, Nebo i zemlju prosvijetli; Kao u podne svijetlo bi. Sa svetom Djevom Marijom« Vidio je, kako ljudi sjajnih očiju mole. Gledao je, kako njegova majka kleči i moli; sigurno je molila za njega .. Kao da mu se iz srca počeo dizati neki sveti vrući žar: »Ah, kad bih ja ipak mogao vjerovati!« — I gle, od ovoga Božića on je počeo vjerovati — opet se je osjećao sretnim, kao nekada, kad se i on kao nevini dječak toliko radovao na Božić

Na visokoj školi učili su ga profesori, ponosni na svoje znanje, da treba držati za istinu samo ono, što upoznajemo svojim razumom ali je on opet znao, da je ljudski razum vrlo ograničen, da je on tek iskrica Božjega beskrajnoga razuma. Na visokoj školi su rekli, da je svijet od vijeka i da čovjek nije ništa drugo nego dijelić toga svijeta, a duša da nije ništa drugo nego vidljivi organ za orijentaciju, da se snađe u svjetskom zbivanju; sada je on najednom drugim očima gledao takvu ljudsku mudrost, i sada je njegov duh opet vidio iza pojava, koje se mijenjaju, vječnog Stvoritelja i upoznao, da je duša dah vječnoga Božjega duha. Na visokoj školi njega su učili, da filozofija čovjeka čini sretnim i zadovoljnim; a sad je on opet osjetio, da od Boga stvoreno ljudsko srce može naći počinak i mir jedino kod svoga Boga Stvoritelja u radosnom prihvaćanju svega onoga, što je Bog objavio i što nam po svojoj Crkvi predlaže vjerovati

Je li ta vjera stvar Božanske milosti — ili je ona plod rada ljudskoga razuma ili je ona plod djelatnosti volje? Odgovor glasi: vjera nije plod isključivo jedne od spomenutih moći. Sve tri moći djeluju zajedno. Hoćemo li se mi ovdje pustiti u istraživanje, na kakav način one djeluju zajedno? Ne, ovdje nam je dovoljno znati: ti, koji ovoga časa ovo čitaš, ti imaš milost vjere; ne manjka ti potrebno znanje vjere; ako sada imaš i dobru volju da rekneš svoj »da« na Božju objavu, tvoja je sreća ispunjena. Tako je dakle vjera velika milost; ali je ona i velika zasluga. A nevjera je velika nesreća i ona je veliki grijeh

Bog se ljudima objavio i dao im milost vjere, s jedne strane da ga ljudi zaista upoznaju za svoga Stvoritelja i Gospodina, te Ga doličnim načinom proslave; Bogu na čast cvate cvijeće, ptice Mu pjevaju svoje pjesme, zvijezde sjaju na Njegovu čast; no cvijeće i ptice i zvijezde toga ne znadu, ali čovjek Ga mora častiti svijesno. K tome Bog se je objavio ljudima i podijelio im milost vjere, da i njih učini sretnima. Vjera pomaže čovjeku da postigne vječno blaženstvo ona je »zlatni putnički štap« na putu u nebo. U današnje je doba ipak jako prikladno upozoriti na to, da čovjek bez vjere ne može uistinu biti sretan ni na zemlji. Možda je on veseo za neko vrijeme; ali on nije nipošto sretan, nipošto zadovoljan, nipošto duhovno miran. Osobito ne, ako nesreća i bijeda uhvate ljudsko srce u svoje oštre pandže te ga više ne ispuštaju.

U predvečerje Duhova god. 1913. umrla je u Viterbu cistercitkinja Marija Bernarda Frey. Na njezin pokop dohrlilo je 50.000 ljudi. Ona je ležala 52 godine bolesna, i to tako, da je na glavi neprestano imala obruč kao zavoj, koji je pomoću remenja bio pričvršćen o zidove i o strop. Za 52 godine! Pa ipak je ova svetica iz Viterba bila uvijek dobro raspoložena, čak sklona na šalu. K njoj su dolazili mnogi patnici i na pogled te patnice crpili utjehu i novu snagu. Tko može pomisliti, da je nešto takova moguće pod nebom bez vjere?

KATEDRALA

svjete i znanosti na neizoranoj njivi naše domovine. Tako je Zagreb postao glavnim gradom čitave Hrvatske, živim srcem našega naroda

Upravo u katedrali udaren je temelj prvog hrvatskog muzeja. U njezinoj riznici sabiralo se i najljubomornije čuvalo kroz mnoga i to vrlo burna stoljeća neprocjenjivo blago najdragocjenijih spomenika od povjesne i umjetničke vrijednosti kao skupocjeni moćnici (relikvijari), slike, kipovi, crkveno posuđe, ruho namještaj, žrtvenici, te neprocjenjivi kodeksi — rukopisni i tiskani iz 17., 16., 15. stoljeća, da, i oni iz 14 13 12 i 11 stoljeća Nije bila malena ni laka briga očuvati toliko blago na korist hrvatskog naroda!

U katedrali nastala je i naša prva, najstarija knjižnica, koja se danas zove Metropolitanska s više desetaka tisuća knjiga i velikim brojem još neproučenih i neocijenjenih bogoslovskih i drugih znanstvenih rukopisnih i tiskanih djela umjetnički ukrašenih, kakovim se i veliki narodi jedva mogu da pohvale

3. ZAGREBAČKA KATEDRALA SVETIŠTE MAJKE BOŽJE

Značajna je no zaboravljena činjenica, da je katedrala u našim krajevima najstarije svetište Bl Dj Marije, pravo rasadište poštivanja Majke Božje. U katedrali od kako postoji, častio se ne samo sv. Stjepan, kralj, kao prvotni njezin zaštitnik, nego se mnogo poštivalo Uznesenje Marijino kao drugotne zaštitnice Već u onoj prvoj katedrali, koju su opustošili divlji Tatari (god. 1242.) po svoj je prilici postojao žrtvenik u čast Majke Božje i to u južnoj pobočnoj lađi — kapeli Bl Dj Marije. Od onda pa kroz sva stoljeća tu se štovala i zazivala nebeska Gospa. I kad je biskup Timotej gradio novu katedralu poslije mongolskog razorenja, žurio se kao da mu je to bila prva briga, da uz glavno svetište podigne kapelu Majke Božje i u nju da stavi žrtvenik Bl. Dj. Marije Kad bi se žrtvenik dugom uporabom istrošio ili bi ga poharala vojska, požar ili potres, naši su pređi svaki put odmah podigli novi žrtvenik u čast sv Bogorodice. Odavle se kao iz žarišta širila vruća pobožnost spram Marije vazda Djevice u sve župe prostrane biskupije, u sva sela i gradiće, u sva srca našega naroda. Odavle je i i to posredovanjem bogoljubnog zagrebačkog biskupa Martina Borkovića (1667—1687.) bilo obnovljeno i Marijino prošteništе u Mariji Bistrici, koje se osobitom voljom Božjom razvilo u naše opće-narodno prošteništе. Bogoljubnim našim pređima nije bio dosta samo jedan žrtvenik u katedrali u čast Majke Božje! Oni su toliko štovali djevičansku Majku Isusovu, da u katedrali, koja je nekoć imala do 30 žrtvenika, nijedan gotovo nije bio bez naročitog ukrasa t. j. bez slike ili kipa Majke Božje

4. ZAGREBAČKA KATEDRALA NAJUGLEDNIJA NAŠA CRKVA

Zagrebačka katedrala nesumnjivo je u nas najuglednija crkva, a to zato, jer je biskupska, stolna, jer je katedrala, a god 1853 postala je prvostolna, postala je metropola — MAJKA-CRKVA. Od svog osnutka služi ona kao biskupska Tu vrše zagrebački biskupi i nadbiskupi u punini svoju svetu apostolsku službu, koju je nekoć osobno izvršivao sam Spasitelj, Gospodin naš Isus Krist a onda ju povjerio svojim sv apostolima i njihovim nasljednicima. U svojoj t. j. biskupskoj, stolnoj crkvi ili katedrali vrši biskup službu učiteljsku, kad sam ili po svojim svećenicima navješta istine Kristova Evanđelja. Službu svećeničku, kad prikazuje Svevišnjemu za sve svoje biskupljane presvetu žrtvu sv. Mise. Službu pastirsku, kad vodi i upravlja svojim stadom t. j. vjernicima svoje biskupije i svećenstvom

U katedrali vrši biskup — nadbiskup redovito najsvečanije čine svetog bogoslužja, kad n. pr. služi biskupsku — pontifikalnu sv. Misu, kad podjeljuje sakramenat sv. potvrde, kad redi mlade Kristove svećenike, kad posvećuje bispontifikalnu sv. Misu, kad podjeljuje sveti sakramenti. Samo biskup-nadbiskup imade vlast podjeljivati sakramenat svetog svećeničkog i biskupskog reda. Jedino biskup ima ovlast da podjeljuje sv. potvrdu. Pod okriljem katedrale odgajao se stoljećima svećenički podmladak t. j. oni mladići, koje Bog odabire i koji žele da budu svećenici Kristovi. A gdje ih biskup redi? Ovdje u katedrali, a onda ih šalje u narod, da budu dušobrižnici t. j. župnici, vjeroučitelji, kapelani.

Sv. ulja posvećuje biskup svečano u katedrali na Veliki Četvrtak, a onda ga mladi svećenici raznesu u sve crkvene kotare u sve i najudaljenije i najzabitnije župe. Ona sveta krsna voda, kojom si kršten, kojom su bili kršteni tvoji roditelji i pređi, kojom se krste tvoja djeca i unučad, posvećena je sv. uljem, što ga je biskup posvetio u katedrali. Ono sv. ulje, kojim si bio pomazan na krštenju, kod sv. potvrde, bilo je također posvećeno u katedrali. I ono sveto ulje — bolesničko —, kojim nam svećenik dolazeći često po zimi, kiši, buri i snijegu u našu ubogu kućicu daje posljednju utjehu i lijek čas pred smrt t. j. sakramenat posljednjeg pomazanja, biskup je posvetio u svojoj crkvi t. j. katedrali. Sve su to svete i zlatne niti, kojima smo usko povezani sa svojom prvostolnom crkvom t. j. katedralnom bazilikom

Značajni darovi pobožnih mudraca

U Matejevu evanđelju kazuje se, da su pobožni Mudraci, kad su se došli pokloniti Isusu, donijeli Njemu također darove: zlato, tamjan i mirhu (mirisavu pomast). Kod istočnjaka je naime od davnine bio običaj, a i danas je tamo tako, kad se dolazi nekome u pohode, da mu se donese kakav dar. Taj je dar to odličniji, što je odličnija osoba, kojoj je dar namijenjen. Darovi, što su ih donijeli pobožni Mudraci Isusu, bili su veoma dragocjeni i imali su značenje. O značenju tih darova govore već u rano doba kršćanstva kršćanski pisci. Tako sv. Irenej, koji je u svojoj mladosti bio učenik sv. Polikarpa, biskupa u Smirni i učenika sv. Ivana apostola, a od god. 177. biskup u gradu Lionu te je umro mučeničkom smrću (god. 202.) za vrijeme progona cara Septimija Severa, kaže o darovima pobožnih Mudraca ovo: Po svojim darovima očitovali su, tko je Onaj, komu se treba pokloniti. Oni su darovali mirhu, jer je On trebao umrijeti za ljudski rod; zlato, jer je On Kralj, čijemu kraljevstvu nema kraja; a tamjan, jer je On Bog«. Španjolski svećenik Juvencus (čit. Juvenkus), jedan od prvih kršćanskih pjesnika na zapadu (oko 330.), izrazio je značenje ovih darova u latinskom stihu:

»Thus, aurum, myrrham regique hominique Deoque«.

= Tamjan, zlato, mirhu i Kralju i Čovjeku i Bogu.

Sv. Grgur Vel. papa († 604.) tumači značenje darova pobožnih Mudraca ovako: »Mi Mu darujemo zlato, ako Mu se klanjamo kao Kralju svemira; tamjan, ako Mu se klanjamo kao pravome Bogu; mirhu, ako vjerujemo u Njegovu istinsku čovječju narav, u kojoj je On za nas umro«.

U primijenjenom značenju lijepo se može shvatiti smisao ovih darova također ovako: u našem životu darujemo Bogu zlato, ako dajemo milostinju i vršimo djela ljubavi prema bližnjemu; tamnjan žrtvujemo Bogu u pobožnoj i Bogu odanoj molitvi; mirhu žrtvujemo Bogu, ako strpljivo podnosimo svoje patnje i vježbamo se u samozataji i odricanju tjelesnih dobara iz ljubavi prema Bogu. U najsavršenijem smislu žrtvuju Bogu ove darove one duše, koje se u živoj vjeri i svetoj ljubavi sasvim predaju službi Boga u svetom redovničkom zvanju. Takove duše žrtvuju Bogu zlato odričući se zavjetom siromaštva zemaljske imovine; žrtvuju miomirisni tamjan zavjetom čistoće odričući se svih tjelesnih naslada; žrtvuju mirhu, kad se zavjetom posluštnosti odriču svoje volje iz ljubavi prema Bogu, da mu se prinesu kao savršena žrtva paljenica.

Najvažnije je poznavati temelje duhovnoga života. Koji su to temelji, na to su nam odgovorili svojim životom, svojim djelima i svojim spisima mnogobrojni Sveci.

Iz katoličkog svijeta

Svjetska molitvena oktava

U mjesecu siječnju od 18.—25. t. j. od svetkovine Stolice sv. Petra u Rimu do obraćenja sv. Pavla apostola, vrši se u katoličkoj Crkvi, a i među pripadnicima nekih drugih kršćanskih vjeroispovijesti pobožnost za sjedinjenje svih kršćana u jednoj pravoj crkvi Kristovoj. Katolička Crkva toplo preporučuje vjernicima, da sudjeluju u ovoj molitvenoj vojni čitavoga kršćanskoga svijeta, jer sjedinjenje u Kristovoj istini i ljubavi može da unese među svijet pravi mir i zadovoljstvo.

Povratak staroj katoličkoj liturgiji

Protestantski pisac, švicarski pastor Denis de Rougemont započeo je pokret, da se valja vratiti k staroj katoličkoj liturgiji. On izričito piše: »Vjerskom revolucijom 16.. stoljeća izgubio je svijet velike društvene i duhovne vrednote, a napose su protestanti mnogo izgubili napustivši liturgiju i obrede katoličke crkve«. Ovaj pokret ima mnogo pristaša među mladim pastorima i među protestantskim studentima. Pastor Denis de Rougemont otputovao je u Ameriku, da ondje među protestantima sabire pristaše za svoj pokret. Nema sumnje, da je Denis de Rougemont na dobromu putu. Samo je poželjno, da se za pravi liturgički život priredi unutarnje vjersko osvjedočenje. Katolička misa pretpostavlja vjeru u presvetu Euharistiju. Možda će liturgija ove tražitelje istine dovesti jednoć i do toga vjerskog osvjedočenja.

Benediktinski samostan u Chevetogn-u

Nekadanji benediktinski samostan u Amayu (Ameju), koji je od godine 1926. imao samo one benediktince, koji su prihvatili istočni obred, postao je premješten pa se god. 1939. preselio u Chevetogne (Švetonj) u biskupiji Namur (Namir). Taj je samostan središte praktičkog i znanstvenog rada za sjedinjenje istočne crkve sa zapadnom. Samostan broji sada 30 članova, a na čelu mu je opat o. Teodor Belpaire. Redovnici ulažu veliku brigu u sjaj istočne liturgije. Usto izdaju znanstveni časopis »Irenikon«, gdje pomirljivim načinom proučavaju i rješavaju istočna pitanja. Časopis je tromjesečnik. Usto priređuju redovnici bogoslovske tečajeve pod nazivom »Katolički tjedan«, koje pohađaju i mnogi nekatolici. Na taj se način stari benediktinski red, koji je tako zaslužan za evropsku kulturu, prilagođuje sadanjim potrebama crkve, pa stječe nove zasluge na neuzoranoj njivi Gospodnjoj.

Nove češke knjige

Nakladni zavod »Vyšehrad« u Pragu izdao je krasnu knjigu Dr. Josipa Myslivca pod naslovom »Ikona«. Knjiga je napisana još prije okupacije, ali cenzura nije dozvolila, da bude tiskana, jer je svojim sadržajem davala vjerskoj umjetnosti slavenskog svijeta novi uvid u stvaralačku snagu slavenskih naroda. U toj je monografiji pisac skupio i dodao djelu snimke ruskih ikona, koje su Nijemci u vrijeme rata odvukli u Varšavu. Ove ikone do sada nisu bile svijetu poznate. — Nakladni zavod Smir u Prerovu izdao je ascetsku knjigu »Isus Krist u meni« od Augustina Aufraya s uvodom o. Oldricha Meda, duhovnika Katoličke akcije. — Nakladni zavod »Velehrad« u Olomucu izdao je nakon duge pripreve novi češki prijevod »Sv. Pisma Novoga zavjeta« sveuč. profesora Dr. Rudolfa Cola u knjizi od 800 stranica.

KATOLICI U AMERICI. Sjedinjene Države u Americi zajedno s Aljaskom broje danas 24,402.124 rimokatolika. Posljednje godine bio je prirast pola milijuna. Četiri biskupije broje po milijun vjernika: Chicago, Boston, Brooklyn i New-York.

KRŠTENJE ŽIDOVA. Salvatore Attal, profesor povijesti, stupio je nedavno u krilo katoličke Crkve. Pokrstio ga general minorita u Rimu.

KATOLIČKI INSTITUT U VRATISLAVI

Katolički institut u Vratislavi (Poljska) shvatio je potrebe današnjeg katoličkog života u Poljskoj, pa je stao organizirati višu bogoslovsku školu s dva odjeljenja: jedno za muškarce, a drugo za žene. Iz te škole imadu izaći izgrađene ličnosti, koje će u skladnom razvoju razuma i volje na čvrstim osnovima vjere izgrađivati novo kršćansko društvo.

NOVA VLAST SVEĆENIKA. Sveta Stolica je dala svećenicima u duhovnoj pastvi ovlaštenje, da u smrtnoj opasnosti smiju podijeliti svetu Potvrdu onima, koji još nisu primili taj Sakrament, a vjerojatno ga više primiti ne mogu.

Vjera je promatranje Istine, a Istina je, kad sve promatramo sa željom, da častimo Boga. (Tissot)

HVALA

Molim... hvala! Malene riječi, ali dolaze samo iz plemenita srca. Surovo ih srce ne pozna. I na njih se odaziva samo plemenito srce. Plemenito pak srce dar je Božji, sama plemenitost je Božje srce.

Makar koliko razvio čovjek svoje sile i svoju moć, mora ipak priznati na kraju svoju nemoć i slabost, pa i protiv svoje volje. Čovjek mora spoznati da mu životni put vodi uvijek po rubu ponora, da mu je smrt uvijek za petama. Kad su valovi poklapali lađicu, apostoli su vikali: »Izbavi nas, Gospodine, izgibosmo!« Znali su se moliti i prije one molbe: »Gospodine, uči nas moliti!« Samo je Isus mogao reći: »Bez mene ne možete ništa učiniti«. Čovjek molitvom otvara put Bogu do svojega srca, a samo Bog može čovjeku doista pomoći.

Ne stavlja nam u usta molitvu samo nevolja, nego i ljubav. Ljubav zaboravlja sebe i želi dobro mužu, ženi, djetetu, ocu, majci, prijatelju. Tada ljubav moli: »Gospodine, smiluj se onomu, kojega ljubim. Pomozi mu, jer trpi; spasi ga, jer gine! I ja trpim s njim, jer ga ljubim. Oslobodi ga od zla!«

Ipak je najljepše, kad se oglasi tihi šapat: »Gospodine, hvala Ti! Slavimo Gospodina, jer je dobar!« Tu srce ne traži pomoći ni sebi ni drugomu, tu progovara samo ljubav. Hvala, lijepa Ti hvala, hvala Ti, Gospodine! Hvala Ti, jer si dobar, jer nas ljubiš, jer si i nama dao ljubav, dao si nam lijepi svijet naše duše. Velika su Tvoja djela, pun ih je svemir. Tko će razumjeti Tvoju mudrost, koju si sakrio u kapljici vode! Među svim Tvojim velikim djelima eto si postavio i mene. I ja sam djelo Tvojih ruku, Tvoje mudrosti, Tvoje ljubavi. Hvala Ti, Oče moj! I zoveš me k svojemu stolu, da me obradueš onom radošću, u kojoj si sam sretan. Vodiš me za ruku po ovoj tvrdoj zemlji u svoj lijepi dom, da ne posrnem, da se ne spotaknem, da ne zalutam. Vodiš me već toliko godina. I opet smo eto proživjeli jednu takovu godinu. Ti nas nijesi pustio iz ruke, nego nas pridižeš, krijepiš i pokazuješ svoj dom, gdje ćeš nam dati vječni život, usrećiti nas vječnom radošću, otrti nam svaku suzu. Vodiš nas vjerno u svoje kraljevstvo, gdje ne će biti borbe ni mržnje, bijede ni nevolje. Ondje ćemo Ti znati reći samo jednu riječ: »Hvala!« Tu riječ počinjemo već sada: Hvala Ti!

PUT K BOGU

J. K. HUYSMANS

Dok jedne zove Istina cijelog živo[ta] a oni se oglušuju, možda do smrtnog ča[sa], druge mami znanost i dovodi ih [u] krilo Istine, treći imaju tu sreću, [da] posjeduju dar vjere od djetinjstva d[o] smrti. Ima i takvih, koji u sredini ži[vota], kako veli Dante, kad je šuma naj[gušća] i najtamnija, nađu puteve Svi[jetla] i pođu za tim Svijetlom.

Ima i onih, koji kroz umjetnost o[t]krivaju Stvoriteljevo djelo, pa, obasjan[i], nastoje samo objašnjivati Njegove lje[pote].

Takav je bio i romanopisac Jor[is] Karlo Huysmans. Otac mu je bio sli[kar]. Kad je svršio sve škole, postao [je] činovnik ministarstva vanjskih poslo[va] Francuske Republike. U svom priva[t]nom životu Huysmans i nije tražio dr[u]go nego naslade. Ovakav život nije m[u] donosio utjehe. Postao mu je besmisle[n]nim. U ogavnosti prema svemu, Huy[s]mans je sve svoje duševne moći obra[]tio na njegovanje same umjetnosti.

Počeo je pisati. Puteve svoje duše oso[]bito nam je prikazao u svojim dvam[a] romanima: Là bas (Tamo dolje) i E[n] route (Na putu). Put do obraćenja bi[o] je dug i težak. Huysmansov duh proš[ao] je mukotrpne staze kroz povijest i fi[]lozofiju, dok se nije oslonio jedino [na] ljepotu. Jednoga dana za vrijem[e] Adventa slušao je koralno pjevanje [i] iznenada osjetio u sebi posebno sv[]jetlo. Bilo mu je jasno, koji je put na[j]bolji. Sad je trebalo snage njegov[oj] duši, da krene tim putem. Pariške c[r]kve Sv. Severina, Sv. Sulpicija i S[v.] Gervaisa bile su mjesta, kamo je Huy[s]mans hodočastio i tražio mira svo[m] nemirnom srcu.

Ljepota crkvene liturgije toliko je [za]nijela njegovo srce, da je smatrao n[e]izbježnim, da pohađa službu Bož[ju]. Ipak to još nije bio pravi put, da [se] duša uzdigne potpuno svome Bogu.

Župnik sv. Sulpicija Mugnier (M[i]njie) uputio ga je u trapistički sam[o]stan Naše Gospe u Igny-u blizu Mar[ne], da se tamo pomiri s Bogom. Huysma[ns] je pohodio samostan trapista i proživ[io] tamo neko vrijeme. Tišina prirode, sm[i]renost i izravno osjećanje Njegove pr[i]sutnosti djelovala je na Huysmansa, [da] je on smogao toliko snage, da se isp[o]vijedi. Ovo svoje duševno mučenje, sv[]oje patnje Huysmans je opisao u l[i]jepom romanu En route (Na putu). [U] ličnosti Durtala prikazao je samoga s[e]be. One stranice, na kojima opisuje bo[r]be Durtala pred samu ispovijed, doist[a] su klasične. Huysmans je iz svoje du[]ševne i duhovne autobiografije crp[io] svoju umjetničku snagu velikog ma[]stora psihologije.

Preporod poslije svete Ispovijedi b[io] je trajan. Huysmans je u svojoj du[ši] proživljavao pravo bivstvo kršćanstv[a] i javno ga ispovijedao. Kasnije je n[a]pustio službu, posvetio se potpuno p[i]sanju i nastanio se u benediktinsk[oj] opatiji u Ligugeju. Tu je živio sve [do] 1903., dok nije opatija bila raspušten[a], a onda se stalno nastanio u Parizu.

Pred kraj života obolio je od rak[a], koji mu je cijelo lice uništio. Sve m[u]ke ove strašne bolesti podnosio je st[r]pljivo i kršćanski. Smatrao je sebe n[e]vrijednim, kao i onaj razbojnik s des[ne] strane Propetoga.

Huysmans je izjavljivao, da ga n[a]trag k vjeri nije dovelo ništa drug[o] nego ono lijepo u liturgiji. To je sj[aj] Istine, kako veli sv. Toma Akvinski. [I] s pomoću toga sjaja, Huysmans je, k[ao] i toliko drugih, shvatio zov i uputio [se] na puteve Istine, koju je vjerno isp[o]vijedao u svojim umjetničkim djelim[a]. Sjaj Istine, bljesak Istine otkriva [se] različito, Huysmans ga je ugledao [u] sjaju liturgije, u sjaju obreda.

DA LI SI PODMIRIO PRETPLATU ZA NAŠ LIST?

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kap[tol] 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»LJUBAV NEKA BUDE NE HINJENA« Iz Poslanice na II. nedjelju po Bogojavljenju

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 18. SIJEČNJA 1948. BROJ 3

LJUBAV PREMA BOGU

»Mama: tko je Bog, kakav je Bog, što može Bog, je li On sve vidi, je li On sve znade, je li On dobar, gdje je Bog?« itd. itd. Stotinu i hiljadu pitanja postavlja nevino dijete svojoj majci o Bogu. Ono o Bogu najradije govori. Ono Njega najviše veli. Ono se Njemu rado moli. Takova su djeca.

Takav je bio i jedan izmedu najvećih katoličkih bogoslova i učenjaka sv. Toma Akvinski. I on je u najranijoj mladosti svojim roditeljima postavljao pitanje: »Kakav je Bog?« Ali se je i cijeli svoj život bez prestanka bavio tim pitanjem. Dizao se u svom istraživanju i mudrovanju sve više i više. Poput orla letio je prema suncu i u sunčanoj svjetlosti, visoko ispod nebeskih oblaka, u tišini je o tome razmišljao. Konačno je ipak samo slutio, kako je silan i svemoćan Bog. Kako smo tomu Bogu dužni samo ljubav za Njegova dobročinstva. Ljubiti Boga odano kao što ga nevino dijete ljubi, vrhunac je mudrosti i početak uživanja one sreće već na zemlji, koja nas čeka u krilu Božjem poslije blažene smrti. Tu su mudrost pravo razumjeli sveci Božji.

Jedan sv. Franjo Saleški je uzdisao, kad je o tom razmišljao: »Jao meni! Mi nemamo toliko ljubavi, koliko nam je potrebito, da ljubimo Boga toliko, koliko smo dužni. A usto smo još tako nevoljni, da rasipno trošimo ljubav na ništetne stvari, kao da je imamo u izobilju«. On nije mogao trpjeti u svom srcu nikakove ljubavi, koja bi Boga isključivala. Zato jednoga dana reče: »Kad bih spoznao u svojoj duši samo jedno čuvstvo, koje ne bi bilo za Boga ili prema Bogu, odmah bih ga prekinuo, jer bih htio radije umrijeti, nego li ne biti sav Božji«.

Sv. Filip Nerij sa čuđenjem pita: »Kako je ipak moguće, da onaj, koji vjeruje u Boga, može drugo ljubiti, a ne Boga«. On se na neki način samomu Bogu tužio: »Gospodine, budući da si toliko ljubazan i budući da si mi zapovijedio, da Te ljubim, zašto si mi dao samo jedno srce, pa i ovo tako maleno?«

Vrlo su za nas praktične riječi sv. Ivana Zlatoustog: »Kad je tko dospio do savršene ljubavi Božje, tada on postaje kao samac na čitavoj zemlji. Ne brine se više za svoju slavu, prezire napasti i muke, nije mu slatko niti mu ugađa išta više. I ne našavši potpore ni utjehe, ni počinka u ikojoj stvari, neprestano hoda tražeći svoga ljubimca Boga, a da se nikad ne utrudi na pr..kad radi ili jede ili bdije ili spava, u svakomu je poslu i govoru sva njegova misao i čežnja samo to, da nađe svoga ljubimca, jer mu je ondje i srce, gdje mu je i to blago.«

Zato je sv. Ignacije Lojola tako napredovao u ljubavi Božjoj, da je izgubio čuvstvo za sve, što nije Bog, i ništa drugo nije želio, nego ugoditi Njemu i činiti sve, što se Njemu mili.

Ovi nam primjeri pokazuju put, kojim treba da mi upravimo svoje težnje, da udovoljimo barem donekle onoj ljubavi, koju Bog zavređuje.

Uzor kršćanskim obiteljima

Dobro je, da češće imadu kršćanske obitelji pred očima sv. Obitelj, u kojoj je odrasao sam Sin Božji. Djetinjstvo i prvu mladost proveo je Isus u obitelji, u siromašnom domu, blagoslovljenom ljubavlju, koja je živjela među njima. Sveti Josip, Isusov hranitelj, prehranjuje Isusa i Njegovu presvetu Majku radom svojih ruku. Dijete Isus raste pod ovim krovom, gdje molitva i djela čovječjeg napora hvale Stvoritelja. Majka Marija bdije nad božanskim Djetetom i zaštićuje ga svojim srcem: sve troje sretni su u svome siromaštvu, koje je u istinu najveće bogatstvo. Mir Rožji u njihovu je domu, iako su podnijeli nevolje i svijet im nije dao krova u času Isusova rođenja. Mir Božji prati svetu Obitelj, iako su nejakoga Isusa spasavali pred smrću, koja mu je prijetila od Heroda, iako ljudi još ne poznaju Božjeg Sina. A sam Isus crpi ljubav u svome djetinjstvu, crpi je na čistome izvoru dvaju srdaca, koja su posvećena Bogu i koja svojim životom pronose Božju slavu.

Sveta obitelj! Vječni uzor svim obiteljima svih ljudskih pokoljenja! Vječni ideal tihe sreće u povjerenju u Boga, u radu, u pravdi i čistoći! Vječni primjer takova puta, koji prolazi i u pregaranju ljudskih dobara, bez taštine i bez strepnje nad prolaznim vrijednostima, zaštićen jakom branom Božje promisli i mudrosti!

Koliko ljudi, koliko kršćana teško podnose oskudicu i pregaranje, a posebice se opiru da prime na sebe pregaranje zbog drugih, makar i svojih najbližih! Koliko puta ljudi teže za imetkom i udobnošću, a zaboravljaju, da je jadno i najveće obilje, ako nije blagoslovljeno mirom i radošću onog nazaretskog doma, gdje je Isus živio! Koliko djece raste i u bogatstvu, ali bez topline ljubavi

Isus, Marija i Josip! Troje siromaha u svijetu, ali njihovo je blago u srcu, njihova je radost nepomućena grijehom, njihov je život bez ispraznih težnja, bez žalosnih sjena! Sveta obitelj zaslužuje svoj svakodnevni kruh i poznaje umor poslije rada, poznaje nebrojene žrtve, koje prinose svakoga dana na zemlji. Čuvari Spasitelja svijeta žive ubogo, ali zadovoljno, jer vjeruju u Božji promisao, jer primiše ljubav i darivaju ljubav. Oni, nepoznati od ljudi, ne bore se za veličinu na zemlji, a odvajaju se od svih ljudi veličinom i ljepotom duše. Oni, radnici u svijetu i okruženi sirotinjom, najmoćniji su i najbogatiji, jer imaju mir u srcu, jer dijele svoj mir svim ljudima.

Taj veliki uzor svete Obitelji nedostižan je kršćanima! No njihov primjer molitve i rada donosi smirenje i radost svakome krovu, svakoj duši. Vjera i ljubav blagoslivljaju čovječje srce i darivaju ga najboljim zadovoljstvom. Nazaretski dom neka bude pred našim očima!

Najstarija crkva u Parizu

Mnogi stranac, kad dođe u Pariz i kad zaželi znati, koja je najstarija crkva u glavnom gradu Francuske, začudit će se, što će dobiti više odgovora. Jedni će mu reći, da je to poznata crkva Sen Žermen de Pre (Saint-Germain — des Près), drugi Sen Žilien le Povr (Saint-Julien le Pauvre) ili Sen Marten de Šamp (Saint-Martin des Champs). Istina je, da su te stare crkvene građevine i da je njihova povijest dobrim dijelom i povijest francuskog glavnoga grada i vjerskoga života u njemu.

Međutim nijedna od njih starinom ne prelazi malu crkvu Svetoga Petra na Monmartru, koja kao da se nalazi u sjeni i pod okriljem čuvene bazilike Presvetoga Srca Isusova, koja je u njezinoj blizini.

Na toj maloj crkvici se još nalaze, i u njezinoj unutrašnjosti i na vanjskim dijelovima, tragovi daleke prošlosti. Tako nailazimo na zidovima mramorne stupiće, koji potječu od neke poganske građevine. To su najstariji rimski tragovi sačuvani u jednoj crkvi grada Pariza. Sami pak crkveni stupovi nose utjecaj bizantinske umjetnosti.

Osobita je znamenitost te crkve, što se u njoj nalazi najstariji gotski svod u Parizu, a potječe iz 1147. godine. Taj svod, koji je još primitivan i bez elegancije, koju pokazuju kasnije gotske građevine, zapravo je pun pojava gotskoga stila u Parizu Ovu je crkvu posvetio iste godine sam Papa Eugen IV. i u njoj obavio svečanu službu Božju u prisutnosti svetoga Bernarda.

Kasnije je u toj crkvi obavljao svoje pobožnosti i molio se Sveti Ignacije Lojolski ,utemeljitelj Družbe Isusove. Zna se, da je pred samo osnivanje isusovačkoga reda god. 1534. Sveti Ignacije boravio na Monmartru i da je molio za pomoć Božju u velikom djelu, za koje se odlučio, u toj crkvi.

Tokom kasnijih stoljeća crkvica je doživjela i preživjela mnoge događaje, koji su se zbili u Parizu. Jedno je vrijeme bila skoro potpuno zaboravljena i napuštena, a god, 1814., kad su saveznici zaposjeli Pariz, u njoj se pekao kruh. Nešto kasnije je Šap (Chappe) u nju smjestio prvi diapozitiv svoga optičkoga telegrafa, koji je tada zamjenjivao naš današnji telegrafski uređaj, preko njega je mogao iz Strasbourga, koji je 480 km daleko od Pariza, primiti vijest za 6 minuta.

U XX. stoljeću crkvica je već u tako slabom stanju, da su se morale žurno poduzeti mjere da bude sačuvana.

Konačno su crkveni krugovi u zajednici s poznatim umjetnicima i arheolozima odlučili, da se taj stari spomenik francuske kulture mora sačuvati. Tako je bio prihvaćen plan po kojem je crkva pred 40 godina obnovljena i uređena.

NAŠ LITURGIJSKI ŽIVOT

Koncem godine 1947. poslao je naš sv. Otac Papa Pijo XII. svemu katoličkom svijetu okružno pismo. U tom našem pismu potiče, da živimo s liturgijom naše sv. vjere, ako hoćemo, da što dublje i što bolje iskoristimo one milosti, što nam je Isus Krist na Križu zaslužio. Te nam milosti teku i u nas se prelijevaju baš po liturgiji t. j. po bogoštovnim činima, u prvom redu po sv. Misi, a onda po sv. Sakramentima i blagoslovima. To su naime tri vrela, iz kojih izviru i nas napajaju vode sv. milosti, potrebitih i korisnih za naše vječno spasenje i blagosloveni život na tom svijetu. To su ujedno i tri načina, na koje se vrše bogoslužni čini, koje je sam Isus Krist utemeljio.

Prije svega On je na Posljednjoj večeri naredio nekrvnu žrtvu sv. Mise, koja je vječno nekrvno ponavljanje žrtve Isusove na križu, kojom smo mi otkupljeni i spaseni. On je ujedno i zapovijedio svojim apostolima i njihovim nasljednicima svećenicima, da je neprestano ponavljaju onako, kako su vidjeli, da je On činio na Posljednjoj večeri.

Osim sv Mise On je naredio i sedam sv. Sakramenata, kojima također postaju vjernici dionicima zasluga Njegove smrti na križu.

Usto je ovlastio apostole i njihove nasljednike, da naređuju sve, što je potrebno i za slavu Božju i za spas vjernika Tu im je vlast dao riječima. »Kao što je Otac mene poslao, tako šaljem i ja vas«. Apostoli i njihovi nasljednici služili su se tom vlašću i ustanovili su različite obrede, kako treba čitati sv. Misu, dijeliti sv. Sakramente i davati blagoslove i u različitim prilikama osobama i predmetima, kojima se vjernici služe za svoje spasenje, n. pr. blagoslovlne Krunice, soli, krsne vode i t. d. Apostoli i njihovi nasljednici su isto tako naredili, da se svetkuju dani Gospodnji, nedjelja i razni blagdani i t. d.

Svi ovi liturgični čini dozivlju nam u pamet: što treba vjerovati, kako treba Boga štovati, od Njega milosti primati i sebe posvetiti.

Zato vidimo, da nas s pravom sv. Otac potiče na to, da sv. liturgijske čine poznamo, njima s razumijevanjem prisustvujemo i njima se služimo i tako s primjenjujemo milosti koje po njima nama teku

Stoga ćemo se i mi rado odazvati pozivu sv. Oca, pa ćemo u našem liturgijskom kutiću donositi i tumačiti sv. obrede naše sv. vjere, da ih tako što bolje razumijemo i njima se služimo.

GORE SRCA

Za euharistijski život

Ima i katolika, kojima se ne sviđaju novotarije u duhovnom životu. Sve bi moralo biti po starom. Često drže za novotarije i ono, što doista i nije novo.

Uostalom u građanskom našem životu rado imademo mnoge novotarije. I to se opravdava, potpuno ispravno, time, što ne ćemo da živimo životom pračovjeka. Dakle treba da idemo naprijed.

Zašto bi se bojali novotarija u duhovnom životu, pogotovu ako to i nijesu nove stvari, nego tek probuđena stara praksa u Katoličkoj Crkvi. N. pr. često pričešćivanje muškaraca.

Baš eto ova stvar je bila u praksi ne samo mjesečno, nego i svakodnevno već u staro kršćansko doba. Pojedini vjernici, koji nisu mogli doći svaki dan u crkvu, čak su si svojim kućama nosili sv. Pričest i kod kuće Je čuvali, da se mogu svaki dan pričestiti. Tijekom vremena je to zbog raznih neprilika i zloporaba prestalo. Ali treba da znademo, da je tada bio takav duh cijeloga kršćanskoga shvaćanja. I svaki kršćanin bi i danas trebao da provodi takav život, da se može svaki dan pričestiti. Onda je u staro kršćansko vrijeme bilo kršćanstvo i sv. Pričest gotovo izjednačeno tako, da je to bilo jedno te isto. To znači, nije se moglo zamisliti kršćanina bez dostojnoga primanja sv. Pričesti svaki dan.

Tako je to bilo svagdje, u svako vrijeme i u svakom kraju, gdje je kršćanstvo posve proniknulo život svojih vjernika, a nije ishlapilo. Uvijek i svagdje i za muški i za ženski svijet je bilo isto mjerilo njihova kršćanskoga osjećaja i uvjerenja. A to je mjerilo i danas, a glasi: **»Takav si i toliki si kršćanin, kakav si i koliki si štovatelj i primatelj sv. Pričesti t. j. Isusa u oltarskom Sakramentu (Euharistije)!«** Ako primaš sv. Pričest točno samo o Uskrsu, čini se, da bi tvoje kršćanstvo moglo lako biti na izumiranju. To vrijedi i za muški i za ženski svijet.

Primanje sv. Pričesti je sigurno obilježje kršćanskoga duha i uvjerenja za svakoga katolika. Ono je sigurni znak posvećujuće milosti u njegovoj duši. Ono je znak neprekinuta prijateljstva i veze s Bogom, našim Gospodarom i vječnom plaćom. Ono je sigurna euharistička veza našega života s Bogom.

Zato i veli Isus: »Tko blaguje moje tijelo, ima život« — sada čudesni, skroviti život milosti, a onda jednoć poslije toga nebeski proslavljeni život. »A tko moje tijelo ne blaguje, nema života« — ni sada ni na drugom svijetu.

Štovanje dakle i primanje Euharistije bilo je uvijek i bit će do konca svijeta mjerilo kršćanske vrijednosti i veličine za svakoga kršćanina, a i njegova legitimacija u smrtnom času.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Moralni zakon dokazuje Božju opstojnost

I volja, druga moć naše duše, ima svoj određeni zakon: »Dobro valja činiti, a zla se kloniti«. Ovaj zakon zovemo moralni ili ćudoredni zakon. Što je u pojedinom slučaju dobro ili pak zlo, to nam kaže savjest. Čovjek ćuti savjest čim je došao k svijesti ili razumu. Nema čovjeka, a da ne bi ćutio savjetsi, a da ne bi osjećao, da dobro treba činiti, a zla se čuvati.

Savjest ima svaki čovjek. Ne samo mi, koji primamo kršćanski odgoj. Svi imaju pojam o dobru, ali i o zlu. Svi znadu, da je dobro nešto plemenito i uzvišeno, a zlo da je nešto ružno i odvratno. Svi znadu, da nas dobro čini dragima u ljudskom društvu, a zlo odbojnima.

Savjest zapovijeda dobro, a zabranjuje zlo neodoljivom silom. Savjest kaže: Ne smiješ ukrasti tuđe dobro, makar te nitko ne vidi i makar ćeš moći izbjeći ljudskoj kazni. Ako čovjek ukrade, pa tako pogazi savjest, ona ne miruje ona kara čovjeka; u čovjeku nastaje grižnja savjesti. Savjest predbacuje čovjeku: Iako si izmakao ljudskom sudu i ljudskoj pravdi, ima netko viši, koji te vidi i čijem sudu ne ćeš izmaći. Kad pak čovjek posluša savjest i nešto dobra učini, raduje se u sebi i ćuti posebnu slast. Savjest je tada mirna i zadovoljna. Čovjek mirne savjesti ima toliko uživanje, da se to ne da izreći. Ako ima sreće i blaženstva na zemlji, i koliko je ima, to je imaju ljudi, koji dobro čine, kod kojih je savjest mirna.

U svim je narodima usađeno, da razlikuju dobro od zla. Svi znadu, da dobro treba činiti, a zlo izbjegavati. Svi su narodi svijesni, da taj zakon veže uvijek i svakoga. Taj je zakon neizbrišljiv i nepromjenljiv. Ne ovisi ni o umu ni o volji ljudskoj. Taj je zakon nad čovjekom, i čovjek mu se mora pokoravati i protiv volje. Ne da se ni ušutkati ni ugušiti. To je dokaz, da taj zakon ne potječe od čovjeka. On ima svoj izvor u višem biću, nadzemaljskom biću, neograničenom biću — Bogu. Samo Bog je mogao postaviti uzvišeni moralni zakon, po kom je čovjek dužan i život prije žrtvovati, nego taj zakon prekršiti. Tako nas, eto, i ćudoredni zakon vodi do spoznaje i priznanja Boga!

Što čovjek više dobra čini, to ima mirniju savjest, to će prije doći do spoznaje Boga. Prilika pak da dobro činimo, imamo uvijek. Pogotovu ih imamo sada, nakon drugog svjetskog rata, gdje su potrebe ćudoredne i gospodarske na sve strane upravo goleme Sam Bog nam nalaže, da činimo dobro! Sva javnost vapije, da priskočimo u pomoć jedan drugomu! Čineći dobro vršimo ćudoredni zakon. Vršeći ćudoredni zakon dolazimo do spoznaje Boga — dobroga Boga, koji ni čašu hladne vode, što je pružimo žednome, ne pušta bez plaće. Čineći dobro postajemo slični Spasitelju, za koga kaže Sveto Pismo: »Kud god je prolazio, činio je dobro« (DAp.: 10, 38).

MOLITVA

Slovački časopis »Sveta Obitelj« donosi ovu molitvu:

Kriste, budi s nama! Kriste, budi pred nama!

Kriste, budi s nama! Kriste, budi u nama!

Kriste, budi pod nama! Kriste, budi nad nama!

Kriste, budi nam s desna! Kriste, budi nam s lijeva!

Kriste, budi, gdje ležimo! Kriste, budi, gdje sjedimo!

Kriste, budi u srcu svakoga, tko nas se sjeća!

Kriste, budi na ustima svakoga, tko o nama govori!

Kriste budi u svakom oku, koje nas gleda!

Kriste, budi u svakom uhu, koje nas čuje. Amen.

TEREZIJA NEUMANN

Terezija Neumann živi još u Konnersreuthu u Bavarskoj. Zanimljivo je, da je tokom rata točno prorekla, kakve strahote čekaju hitlerovce. Zato su se bili raširili glasovi, da su je gestapovci zatvorili, i da je u tamnici umrla. Ona je živa i živi istim načinom života, kao i prije. Domaći župnik Nabers joj je i za vrijeme rata svakog dana donosio sv. Pričest. Ona i danas ne jede nikakvo jelo. Živi od svete Pričesti. Svakog petka oko tri sata doživljuje viđenje muke Isusove.

Budite savršeni!

Kršćanska savršenost je tako u sebi mila i toliko daje unutrašnjeg blaženstva, da bi svi kršćani već radi toga trebali da za njom teže, i da iz svih sila nastoje, da je postignu. No kako njezinu ljepotu tek onda poznajemo i osjećamo, kad je počmamo usvajati i u svom životu provoditi, zato za njom ne teže, jer je ne poznaju. Da, mnogi će čak i pomisliti, da se savršenost protivi zemaljskim radostima. Ta svetaca ima tako malo na zemlji. Za ovakove želimo dokazati, da je savršenost potrebna svim kršćanima, i da postoji zapovijed za sve, da teže za njom.

1. Svrha je svim stvorenjima, i živima i neživima, da slave Boga. Salomon u Pričama (16,4) veli: »Gospodin je sve radi sebe stvorio«, da stvorenja svojim bićem i djelovanjem uvećaju Njegovu vanjsku slavu. Zato pjevaju tri mladića u ražarenoj peći: »Slavite Gospodina sva djela Gospodnja« (Dan. 3, 57.).

Nerazumni stvorovi (životinje, biljke, kamenje) slave Boga time, što nose na sebi neke tragove Njegove savršenosti, i izvršuju Njegovu volju živeći i vladajući se po zakonima od Njega postavljenim. Svojom veličinom i raznolikošću očituju Njegovu moć, svojim svršnim sastavom i djelovanjem Njegovu mudrost, svojom korišću Njegovu ljubav, svojom ljepotom i uzvišenošću Njegovu krasotu i veličanstvo. »Nebesa pripovijedaju slavu Gospodnju i djela ruku njegovih navješćuje nebeski svod« veli kralj David u psalmu (18.). Promatraj cvijetak, pčelu, ljepotu kristaliziranog kamenja, kapljicu vode, nebeski svod, svuda ćeš naći tragove ljepote, mudrosti i dobrote Božje. Tako nerazumni stvorovi daju slavu Bogu.

2. Mnogo veću čast i slavu traži Gospodin od **ljudi**, razumnih bića, jer nije u njih utisnuo samo svoje tragove, nego ih je stvorio »na svoju sliku« (I. Mojs. 1, 27). Nerazumni stvorovi, kao: zvjezde, Sunce, more, bregovi, biljke i životinje, navješćuju Njegovu slavu, a da toga nijesu svijesni. A čovjeka je Bog nadario razumom i slobodnom voljom, da Ga može kao vječnu istinu razumom spoznati, i kao vječnu dobrotu voljom ljubiti i tako Ga slobodno slaviti. Zato smo mi po svojoj naravi »njegov rod«, kako je sv. Pavao učio Atenjane, pa smo zato i po naravi **obvezani**, da Ga sve bolje spoznamo, sve toplije ljubimo i sve više častimo.

No mi kao kršćani nismo samo naravna slika Božja po razumu i volji, nego smo i nadnaravna prilika Njegova po posvetnoj milosti. Po milosti u sv. krštenju postali smo »dionici Božje naravi« (I. Petr. 1, 4) na način mnogo uzvišeniji nego po razumu i volji, a po krepostima vjere, ufanja i ljubavi, koje su nam u sv. krštenju ulivene, postali smo sposobni, da Boga savršenije spoznamo, ljubimo i težimo za sjedinjenjem s Njim i tako ga častimo.

PODLISTAK

Sveta vodica

Bili tako muž i žena. Lijepo se slagali i živjeli kao golub i golubica, pa ni najrevnija susjeda nije promatrajući ih mogla primijetiti ništa, što bi poslužilo kao predmet omiljelih rešetanja bližnjega svojega, kad se susjede i drage prijateljice sastanu na kavicu i povjerljiv razgovor.

Tokom vremena upalo je nekima u oko samo to, da je mladi muž (bio je to uopće još mlad brak mlade čeljadi) nekako natmurio čelo i objesio nos, pa hoda pokunjeno kao da su mu sve lađe potonule. Kad je pomna istraga susjedica utvrdila, da nema materijalnih niti ikakvih drugih briga, zaključiše, da mora biti bolestan, pa nisu dalje o njima vodile računa.

A evo, što je bilo na stvari! U mladoj supruzi, koja je prije vjenčanja, a i prvo vrijeme poslije toga, bila sam med i šećer, a sa svojim bračnim drugom razgovarala samo u deminutivima (mužiću moj, pilence moje, slatki moj magarčiću), probudila se najednom neka zla ćud, neka čangrizavost, što li, te ona nježna golubica postade do zla boga zajedljiva i goropadna.

Kad je negdašnji »slatki mužić« nasmijana lica dolazio s posla kući, veseleći se čitavim putem, kako će ga na ulazu pozdraviti dva radosna oka i nasmijana usta, netom bi otvorio vrata, stresao bi se kao da ga je polio mlaz hladne vodice od tjemena do peta: iz kuhinje, koja je inače bila tako dražesna i prijazna, nije nitko izlazio da ga pozdravi, dapače bi se od štednjaka čulo neko nimalo medeno brundanje:

»Opet si zakasnio! Dakako, sad jelo ne će biti ni za što, ja bih rado vidjela drugu ženu, koja bi te uzela i za koštaša, a kamo li za muža, i t. d., i t. d.«

Hladnom vodom poliveni muž odgovorio bi začuđeno, da nije došao ni sekunde kasnije nego je to uvijek radio, i da, koliko on vidi, jelo nipošto nije prekuhano ili pregoreno. Ženica bi odmah izrabila njegov položaj opozicije, da zakuka (uvijek vrlo tiho, da susjedi ne čuju):

»Ne ćeš valjda ti mene učiti, kakvo je jelo i kakvo mora da bude! Ti bi i pougljenjenu pečenku pojeo, samo kad bi vidio, da to mene srdi! Vidim ja dobro što je na stvari: ne voliš ti mene više kao prije, pa tražiš, kako ćeš mi protusloviti i gristi me, ne bi li me u grob otjerao, da me se riješiš, kuku meni nesretnoj!«

»Bog s tobom, ženo,« zaprepastio bi se jadni čovjek. »što to buncaš? Jesi li pri sebi?«

»Eto, eto, sad već nisam ni pri sebi, reci samo otvoreno, da sam luda, da sam mahnita, da me treba u Stenjevac otpremiti, reci, da znam, što ti misliš o svojoj ženi, kojoj si negda prisizao, da je najljepša, najbolja, najpametnija, — o, kamo sreće, da sam onda umrla, da ovo danas ne slušam!«

Pa udri plači i nariči (uvijek tiho, da tko ne čuje), i tako bi jelo doista pregorjelo, a oni oboje ostali gladni i bijesni.

Kao s jelom, znalo je početi i s drugim »teškim« povodima za rat: ako je muž sio u naslonjač, da se malo odmori, onda bi se na nj sasule grdnje, što se tamo izvalio kao kakav matori

Život s Crkvom

NEDJELJNE MISLI

Druga nedj. po Bogojavljenju

U uvodu sv. Mise nuka nas Crkva, da dademo Bogu hvalu, slavu i čast za utjelovljenje Sina Njegova: »Sva Zemlja, Bože, neka Ti se klanja i pjeva Tebi; nek pjeva pjesme imenu Tvojemu, Svevišnji. Usklikníte Bogu svi stanovnici zemlje, pjevajte imenu Njegovu, dajte hvalu slavi Njegovoj!«

U molitvi Crkve moli svećenik za mir: »Svemogući vjekovječni Bože, koji upravljaš i nebeskim i zemaljskim stvarima, milostivo usliši molbe puka svoga, i podaj svoj mir našim vremenima«.

U Poslanici (Rim. 12, 6—12) daje sv. Pavao praktične upute, kako svaki treba da zdušno obavlja svoje zvanje, u koje ga je Bog postavio, i kakovo treba da bude vladanje kršćanina u raznim prilikama života. »Braćo! Imamo različite darove po milosti . . .: ko ima proroštvo, neka ga upotrebljava po mjeri vjere, ko ima službu, neka služi, ko ima da poučava, neka poučava, ko ima da opominje, neka opominje, — ko upravlja, neka se brine, ko čini milosrđe, neka čini s veseljem . . . Bratskom ljubavlju jedan drugoga ljubite, s počitovanjem jedan drugoga pretječite. U nevolji budite strpljivi, u molitvi postojani. U potrebama kršćanima pomažite, gajite gostoljubivost. Blagosiljajte one, koji vas progone. Radujte se s onima, koji se raduju, a plačite s onima, koji plaču. Budite jedne misli među sobom. Ne težite za visokim stvarima, nego se držite niskih».

U Evanđelju čita svećenik odlomak ... jom Majkom na svadbu u Kanu. Za ...lilejskoj. Isus je bio pozvan sa svojom majkom na svadbu u Kanu. Za svadbene gozbe ponestane mladencima vina. Da se ne osramote pred svijetom, Marija posredova kod Isusa. Isus dade napuniti 6 sudova s vodom i pretvori vodu u vino. Vino je bilo tako dobro, da su se svi svatovi čudili. Ovo je bio početak čudesa, koje je tvorio Isus, i tim je objavio slavu svoju.

Pouka: Kad se nađemo u bilo kakovoj nevolji, tjelesnoj ili duševnoj, utecimo se Majci Isusovoj, da posreduje kod Njega za nas, pa ćemo biti uslišani.

MISLI

Jedan je arhitekt ovo priznao: »Bio sam izgubio vjeru u osobnog Boga. Našao sam Ga opet s pomoću astronomije. Shvatio sam, da neka viša umna sila organizira svjetove. Ja vjerujem u Boga«. (Remy: Carté sur la route, str. 18).

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 18. SIJEČNJA

Stolica sv. Petra u Rimu. — Sv. Petar je upravljao Crkvom najprije u Jeruzalemu, zatim u Antiohiji, gdje su se vjernici najprije prozvali kršćanima, a oko god. 42. osnovao je kao vrhovni učitelj, pastir i svećenik cijele Crkve svoju biskupsku stolicu u Rimu, gdje je bio biskupom sve do svoje smrti god. 67. Pape su njegovi nasljednici na biskupskoj stolici u Rimu.

PONEDJELJAK, 19. SIJEČNJA

Sv. Marija i Marta i njihovi sinovi mučeni u Rimu oko g. 270. Bile su im odrubljene glave i tjelesa bačena u oganj. Marta je sokolila svoje, da hrabro podnesu smrt za Krista. — **Sv. Kanut,** danski kralj, mučenik († 1086.), ubijen u crkvi sv. Albana u Odense.

UTORAK, 20. SIJEČNJA

Sv. Fabijan i Sebastijan. — **Sv. Fabijan** papa, mučen g. 250. Brinuo se za siromake. — **Sv. Sebastijan,** visoki časnik u rimskoj vojsci, hrabrio mučenike Marka i Marcelijana: »Vojnici Kristovi, ne dajte, da vam otmu sjajnu mučeničku krunu!« Sveti Kaj papa nazvao ga braničem Crkve. Car Dioklecijan naložio, da svežu Sebastijana za drvo i strijeljaju strijelicama. Pobožna Irena htjela ga ukopati, ali opazi, da je on još živ. Dočekao je Dioklecijana, kada je išao u hram i prekorio ga, što nepravedno progoni kršćane. Car ga dade ubiti batinama. — G. 680. u Rimu na zagovor sv. Sebastijana prestala strašna kuga. Otada se drže procesije na njegov dan.

SRIJEDA, 21. SIJEČNJA

Sv. Janja (Agneza), 13-godišnja djevica i mučenica. — Odbila je uglednoga rimskoga mladića, jer je svoje srce bila poklonila Isusu Kristu. Bila je bačena u tamnicu, a zatim u sramotnu kuću, ali joj se nitko nije mogao približiti ni pogledati je, jer je svatko osjetio pred njom veliki strah. Konačno joj krvnik odsjekao mačem glavu za cara Dioklecijana. Roditeljima se ukazala s janjetom, bjelijim od snijega. Kako je čivan čist naraštaj u sjajnosti svojoj, jer je poznat i kod Boga i kod ljudi. Blaženi, koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti! Na blagdan sv. Janje blagosivljaju se u Rimu jaganjci, od čije se vune prave nadbiskupski paliji.

ČETVRTAK, 22. SIJEČNJA

Sv. Vincencije, uz sv. Stjepana i sv. Lovru treći od velikih đakona kat. Crkve, najslavniji od svih mučenika Španjolske. G. 303. stavljen na strašne muke, kliještima su mu sađirali živo meso s tijela i tražili da izda Svete knjige, a zatim ga pekli na usijanom roštilju, na nj stavljali usijane ploče i u rane mu sipali sol. Sveti je mučenik neprestano upirao oči u nebo i molio. Odnesoše ga u tamnicu, noge mu stavili u kladu, a pod tijelo nasuli šiljasti crijep. Kad se sveti mučenik probudio od sna, vidje pod sobom mirisavo cvijeće, ukazaše mu se anđeli, i on zapjeva s njima. Stražari su opazili u tamnici jaku svjetlost i čuli divno pjevanje, pa se obratiše. G. 304. umre sv. mučenik. — **Sv. Anastazije,** monah iz Perzije. Kralj Kozroe ga dao mučiti na različite načine, a konačno mu je bila odsječena glava. Njegovih 70 drugova bilo je utopljeno g. 628.

PETAK, 23. SIJEČNJA

Sv. Rajmund Pennafort († 1275.), ispovjedalac, dominikanac. Osnovao red Presvete Bogorodice za otkup robova. Bio je izvrstan crkveni pravnik; sastavio zbirku t. zv. dekretala Grgura IX. Imao dar čudesa. Na svojem plaštu po moru prešao 160 milja za 6 sati i uz zatvorena vrata ušao u samostan. Istaknuo se i kao ispovjednik pa se slavi kao zaštitnik ispovjednika.

SUBOTA, 24. SIJEČNJA

Sv. Timotej, biskup i mučenik, najdraži pratilac sv. Pavla apostola, s njime duhovno najsrodniji, posjetio je sv. Pavla i u tamnici u Rimu. Bio je biskupom u Efezu, gdje su ga pogani kamenovali. Sv. Pavao mu je pisao dvije poslanice.

Protestantski redovnici

Poznato je, da je reformator Martin Luter zabacio redovničke zavjete, pa i cijeli redovnički stalež. Međutim mnogi današnji protestanti kao da ne dijele ovo Luterovo mišljenje. Gledajući snagu vjere u katoličkim redovima kao da počimaju spoznavati uzvišenost, pače i potrebu redovništva. Bilo je pastora, koji su slaveći jubilej reformacije otvoreno priznali, da je Luter neopravdano zabacio redovništvo, jer ono odgovara prirođenoj težnji kršćanstva za savršenošću prema Isusovim savjetima. Sada se javlja iz Njemačke, da je 25 protestantskih laika i bogoslova osnovalo jedan prosjački red. Nedaleko od Marburga kupili su mlin, koji udešuju u samostan s malim ćelijama, pa su se već obukli u redovničko odijelo prosjačkog reda. U tom novom samostanu uvedoše i duhovne vježbe.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

5. RIJEČ BOŽJA

Bog se ljudima objavio. Ali ne tako, da je svakome čovjeku pojedinačno i napose govorio ili mu još govori. Naprotiv, On je po svojoj volji izabrao pojedine ljude kao vjesnike svojih objava. Na pr. izabrao je Mojsiju; njemu je na brdu dao upute, koje je on imao javiti narodu; dao mu je ploče sa zapovijedima. Izabrao je Jeremiju. Kad je ovaj digao prigovore prema svome poslanju, da ne umije govoriti i da je nedoraslo dijete, reče Gospodin: »Kamo te šaljem tamo ćeš poći, i što ti nalažem, to ćeš govoriti« (Jer. 1. 7). Izabrao je apostole: »Idite i naučavajte sve narode!« (Mat. 28, 19). Tko vas sluša, mene sluša, i tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire, prezire Onoga, koji je mene poslao« (Luk. 10 15).

Najprije je govor samo o tome, da se objava Božja ima naviještati među ljudima usmenim govorom. Ali se jedan dio izabranih ljudi osjetio od Boga potaknutim, da Božju objavu čvrsto uhvati i pismeno. Tako su nastale one knjige dostojne poštivanja, koje se ukratko zovu imenom Sveto Pismo, i koje se dijele u dvije velike skupine: knjige Starog i Novog Zavjeta, već prema tome, da li su nastale prije ili poslije Krista. Na zadnjem crkvenom Saboru u Rimu Crkva je izjavila kao članak vjere, »da su sve knjige napisane po nadahnuću Duha Svetoga, Boga imaju za začetnika.« Dakle Bog nije ove pisce ovih pisma sačuvao samo od zablude, nego nam je On preko njih govorio (kaže sv. Augustin). Zacijelo On im nije diktirao riječi, ali im je nadahnjivao misli. Bog pušta svim ljudima, i onim svojim izabranicima, njihovu osebinu i čuva njihovu slobodu.

Sveto Pismo je na taj način ujedno pismo, što ga je Otac nebeski napisao nama, svojoj djeci u tuđini. Ne moramo li onda Sveto Pismo visoko cijeniti kao dragocjeno blago? Jednom se moćni car Konstantin otpravio svetom pustinjaku Antunu. Učenici su pri tom pokazali svoje začuđenje. Onda je Antun rekao: »Vi se više čudite, što je Kralj neba i zemlje napisao pismo nama griješnim ljudima!«

Povucimo zaključak, ne samo za naš razum, kako bismo obogatili naše znanje, već i za naš život, da što čvršće ukorijenimo svoj značaj u vječnome, prema kojemu ipak u toku godine moramo sve više težiti. Božju riječ istinski častimo, koja je postavljena u Svetom Pismu. Onako, kako čini Crkva svojim primjerom: Kod svečane službe ona kadi misnu knjigu, prije no što se pročita Evanđelje — u znak strahopoštovanja. Svećenik moli sagnut na sredini oltara, neka mu Bog očisti srce i usne, prije no što će naviještati Evanđelje. Kršćani su u vrijeme progonstva radije podnijeli smrt nego da izruče poganima svete knjige

U Srednjem vijeku, kad se čitalo Evanđelje, vitezovi bi trgli mač i držali ga nad glavom u znak, da su spremni Božju riječ braniti vlastitom krvlju. Naučimo se dakle poštivati Božju riječ: moramo ustati puni strahopoštovanja, kad se naviješta riječ Božja. Puni strahopoštovanja prekrstimo se na čelu, ustima i prsima; ali također primimo k srcu ono, što nam Bog objavljuje

Kao izvor svoje vjere u Sveto Pismo imamo usmenu predaju (tradiciju), koja je istoga stepena i vrijednosti. Zove se tradicija, t. j. od starijih predana nauka. Ona nam kazuje one istine, što su ih apostoli propovijedali, ali ih nisu pismeno ostavili Mi se ovdje ne ćemo prepirati s onima, koji hoće, da za izvor vjere vrijedi samo Sveto Pismo. U samoj Bibliji piše, da je Isus učinio mnogo toga, što nije u njoj zabilježeno (Iv. 21. 25). i da se moramo čvrsto držati predaje (2 Sol. 2. 14).

...nemoćnik, ako je ostao sjediti na svojoj stolici, bio je kriv, što hotimice smeta spremanje blagovaone poslije ručka, i tako čitav dan, a sve uz vječni refren: »Ja bih rado vidjela drugu ženu, koja bi to podnosila!«

U stvari, podnosio je siromah muž i sabirao svu svoju snagu, da ponekad ne udijeli svojoj ženici lekciju, koja bi je možda bila jednim mahom izliječila. Ali on je bio slabić, previše je volio svoju aždajicu, kako ju je u sebi počeo nazivati, pa nije mogao biti energičan spram nje. I zato je učinio jedino, što mu je preostalo: počeo je izostajati iz kuće, odlazio je i poslije podne u ured, kad i nije trebalo, a ukoliko je bio kod kuće, šutio je kao zaliven i sasvim se u sebe povukao.

To je ženicu do kraja razdražilo i bacilo u očaj, pa videći, da vlastitim sredstvima ne može ništa postići, obratila se nekom starom redovniku, koga su svi ljudi u gradu jako štovali kao mudra i sveta čovjeka. Gorko plačući i uz bujicu riječi i ogorčenih optužbi na muža, zamolila je časnog starca, da joj dade neko čudesno sredstvo, koje će njezina muža vratiti kući i učiniti ga opet krotkim i ljubeznim, »jer otkad je neki đavo ušao u njega, naša je kuća pravi pakao!«

Starac ju je vrlo ozbiljno saslušao, a ukoliko se u svojoj gustoj bijeloj bradi malko i smijuckao, ona to nije primijetila. Onda je načas izišao iz sobe, pa se odmah vratio, noseći malu staklenku vode. Predao ju je mladoj ženi ovim riječima:

»Evo, uzmite tu vodu, sveta je to vodica, kojoj nijedan zao duh ne odoli. Kad čujete, kako muž otvara kućna vrata, brže bolje uzmite u usta jedan gutljaj te vode, i, ma što muž govorio ili radio, nemojte je ni progutati ni ispljunuti, dok u sebi ne nabrojite do sto, i vidjet ćete, da će se vaš muž potpuno promijeniti!«

Sva sretna, potrči žena kući i zateče muža već u blagovaoni. Odmah pomisli u sebi: »Gle ga, sad je opet uranio, samo da mi prkosi!«

Ali, da posluša starog fratra, napuni brže bolje usta vodom iz bočice, a samu bočicu spremi u njedra, pa šuteći poče prostirati stol.

Muž lijepo pozdravi i nemalo se začudi, što ga nije odmah poklopila kakva psovka: žena mirno dijeli jelo, čak se pomalo i smiješka, čini se.

On onda po negdašnjem običaju poćne hvaliti, kako jelo zamamno miriši, kako je nova bluzica ukusna kako bi bilo lijepo otići po ovakvu suncu na šetnju izvan grada, i nastavi tako srdačan razgovor.

Najposlije videći, da uobičajena tuča i grmljavina nikako ne dolazi, muž sav sretan skoči i burno zagrli svoju dragu družicu. U tom času iz njezinih ustiju prsne mlaz vode na njegovo blagdansko odijelo, a odnekud sa žene ispadne na zemlju mala staklenka i rasprsne se na tisuću komada . . .

No dan, koji je tako lijepo počeo, protekao je i dalje srdačno i veselo kao negda, sve i bez ponovnih gutljaja svete vodice.

Sutradan ženica potrči starom fratru, da mu zahvali za čudo i da zatraži još one čudotvorne vodice . . .

Ali je dobri starac pouči, da isto takvu vodu može natočiti i iz svojeg vodovoda samo bude li htjela šutjeti i brojiti do sto, kad je »nešto« vuče za jezik i tjera da bez potrebe bude zajedljiva i pakosna . . .

•

Šaljiva pričica, ali vrlo ozbiljna, ako se u nju malo dublje zamislimo.

Koliko sukoba, gorčine, a često i teških posljedica mogli bismo sebi i svojim najbližim prištedjeti, kad bismo u nekim stanovitim trenucima znali svladati loši poriv u sebi i — šutjeti, kao da su nam usta puna neke čudotvorne vodice . . .

OBRAĆENJA

ELIZABETA BAKER

Mnogi su obraćenici opisali svoje obraćenje. Sada imamo na raznim jezicima mnoge knjige o samom pitanju obraćenje, koje su napisali stručnjaci. Najpoznatija knjiga iz pitanja obraćenja svakako je knjiga sv. Augustina: »Ispovijesti«, koje su prevedene nekoliko puta i na hrvatski. I slavni kardinal Newmann opisao je vrlo zanimljivo i finim stilom svoje obraćenje. Krajem devetnaestog stoljeća izašlo je mnogop riznanja samih obraćenika, od kojih su osobito zanimljiva priznanja francuskog pjesnika Paula Claudela, Rettéa, Huysmansa (roman »Na putu« En route) i drugih. Kluge je napisao vrlo zanimljivu knjigu o cijeloj ovoj problematici. U njoj je cijelo pitanje obuhvatio širokogrudno, kao bogoslov i moralist pod naslovom: Dubine duše. U prvom desetljeću ovog stoljeća Elizabeta Baker napisala je krasnu knjigu: »Doživljaji moderne hodočasnice«. U knjizi je opisala svoj mukotrpni put prema Bogu.

Elizabeta Baker rodila se 1850. Velik dio svoga života proživjela je u Australiji. Još u ranoj mladosti Elizabeta je imala osobiti dar milosti, da svoje djelovanje udesi prema zakonima vječnog Stvoritelja. Zato ona veli: »Za mene je i nevidljivo bila gola i stvarna činjenica.«

Duša iznad svega! — to je bila lozinka njezine mladosti. Najdragocjenije spoznaje, koje je dobila tokom studija iz djela Kanta, Darwina, i drugih filozofa ili znanstvenih pisaca, poslužile su joj, da otkrije Božju prisutnost u djelima ljepote i sklada na zemlji. Ona je to otkriće požudno tražila, to joj je bio jedini cilj i smisao proučavanja povijesti i filozofije. Počela je proučavati i pitanje savjesti, a poslije toga nastupila su druga pitanja, koja su u uskoj vezi sa savješću. Uvidjela je, da je Bog ne samo Stvoritelj, nego i moralni zakonodavac, koji određuje našu sreću, ali ne na zemlji, nego u vječnosti. Da bi čovjek došao do te spoznaje i izvora milosti, koja sve osvjetljuje, njemu je jedino moguće u Crkvi. Malo pomalo Elizabeta je uklanjala sve zapreke i milost je iznenada djelovala, gotovo poklonila joj dar čvrste i nepokolebive vjere, koja je bila jasna i bjelodana. Elizabeta Baker prošla je isti put obraćenja, kao i tisuće drugih obraćenika.

Kad je otputovala iz Australije u London, onda je u tom gradu upoznala neke katoličke redovnice i često s njima prisustvovala raznim obredima, u njihovoj bogomolji. Jednog je dana prisustvovala Blagoslovu i, kako sama piše »osjetila sam iznenadnu radost, jer me je neka nepoznata sila prenijela iz ovoga svijeta, a onda sam osjetila prisutnost Nevidljivoga. Tu radost ne shvaćaju djeca ovoga svijeta.« — Nekoliko dana kasnije boravila je u Parizu i na dan svete Katarine slušala propovijed dominikanca o. Vigoureuxa. On je iznosio misao, da Bog od duša ne traži ništa drugo, nego da one, kad osjete poziv Boga i vide svijetlo u svojoj duši, moraju odmah krenuti za tim svijetlom, one ga moraju priznati. To je njihov put... Poslije nekog vremena Baker odlazi u samostan kod istog onog propovjednika i zamoli ga, da je primi u Katoličku Crkvu. Ovo se je dogodilo koncem studenoga 1876. Obred je obavljen u kapeli karmelićanki u ulici Messine, a prvu Pričest primila je u crkvi dominikanaca u ulici Saint Honoré.

Za budući njen život značajni su ovi redci, koje je ona napisala u svojoj knjizi: »Od toga dana, dana moga krštenja, za mene nije bilo nikakve sumnje, da čovjek, koji vjeruje, ne mora zatvarati oči ni pred čim, ni pred kakvim pitanjem. Katolik se ne boji znanosti i kritike, budući da s jednom i drugom može osvijetliti svoju vjeru«.

Iz katoličkog svijeta

Katolička požrtvovnost

Sredinom g. 1947. održala su papinska misijska udruženja (Djelo za širenje vjere, Djelo sv. Petra i Misijsko udruženje svećenstva) nakon osmogodišnje stanke opet sastanak svojih predsjedništva. Zanimljiv je izvještaj tajnika Msgra Nigri-a, da su zemlje, koje su u svjetskom ratu bile strahovito opustošene, povisile svoje misijske doprinose od g. 1936. gotovo trostruko. Među ove zemlje spadaju Belgija, Francuska Holandija, Engleska, Italija, pa i sama Njemačka. Najvećma se treba diviti požrtvovnosti Belgijanaca, koji su svoj doprinos iz god. 1939. od 5 i četvrt milijuna franaka povisili u god. 1946. na 18 milijuna franaka. Mala Slovačka je svoju požrtvovnost upravo podeseterostručila. Dok je god. 1939. poslala za misije 915.373 Kč., god. 1946 poslala je 10,624.517 Kč.

Djelo sv. Petra apostola

Ovo misijsko društvo uzdržavalo je od 1939. do 1946. 75 misijskih sjemeništa Danas uzdržava ovo društvo 82 velika misijska sjemeništa sa 2792 bogoslova urođenika i 7298 gimnazijalaca u malim sjemeništima. U vrijeme svjetskog rata otežan je bio rad ovoga društva zabranom izvoza novca. U ovo teško vrijeme pružili su neprocjenjivu pomoć društvu katolici iz Amerike, Engleske, švicarske, Kanade, Australije i otoka Malte. Francuzi, Belgijanci i Holandezi učinili su mnogo za misijska sjemeništa u svojim kolonijama. Društvo je u posljednje doba osnovalo pokrajinsko sjemenište za uzgoj urođeničkog svećenstva u afričkoj Nigeriji, te kolegij sv. Petra u Rimu, gdje urođenici mogu steći višu filozofsku (mudroslovnu) i teološku (bogoslovsku) naobrazbu

VELIKI BROJ SVEĆENIČKIH ZVANJA. U Gornjoj Savoji imade jedno malo selo od kojih 900 stanovnika, koji su na glasu sa svoje pobožnosti. Biskup iz Annecy-a, koji je nedavno zaređivao jednog župljana iz tog sela za svećenika, izjavio je, da iz toga sela ima živih 24 svećenika, 35 redovnica i 10 bogoslova. Tu dakako nisu ubrojeni oni, koji su već umrli.

U BETLEHEMU je prvi put iza sto godina služio sv. Misu jedan rođeni Arapin, apostolski administrator Vincent Gelad.

ZA OBNOVU benediktinske opatije u Emausu, koja je bila teško oštećena u posljednjem ratu, darovao je šef opere Narodnog kazališta u Pragu, prof. Vaclav Talich deset tisuća čeških kruna.

NA KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u Lublinu (Poljska) upisalo se je ove školske godine oko tisuću slušača.

PASIONSKE IGRE U OBERAMMERGAU. Kako doznajemo, g. 1948. obnovit će se u Oberammergau glasovite pasionske igre, koje se već 14 godina nisu izvodile zbog nepovoljnih prilika. Mnogi glumci treba da iznova rade i uče, jer se u tom mjestu od 2600 stanovnika 150 muževa nije vratilo kući, a bilo je među njima i glumaca.

DJELATNOST ŽENSKOG KATOLIČKOG DRUŠTVA U IRAKU. Francuska katolička štampa donosi vijesti o djelatnosti ženskog katoličkog društva u Iraku God. 1945. odlučilo je nekoliko mladih katoličkih žena u Bagdadu osnovati društvo, kome bi bila glavna svrha pomagati siromašne katolike u zemlji.

NAJSTARIJI OLOMUČKI SVEĆENIK. Najstariji svećenik prostrane olomučke nadbiskupije je Msgr Ferdinand Černik, začasni kanonik i gimnazijski ravnatelj u miru. Rodom je iz Bojkovica. Navršuje 85. godinu. Zdrav je i život mu je ispunjen neumornim radom. Cijela ga biskupija poštuje i voli.

CRKVA SV. PETRA U RIMU. U najglasovitijoj crkvi kršćanskog svijeta, u crkvi sv. Petra u Rimu, imade se obaviti obnova velikih drvenih vratiju, gdje je zub vremena stao pokazivati svoje razorno djelovanje. »Osservatore Romano« raspisao je natječaj za nova vrata, koja imadu biti od mjedi. U uvjetima je izražena želja, da se u bronci na vratima izrade glavne zgode iz života Kristove crkve, a i portreti (slike) najglasovitijih papa. Prva nagrada natječaja iznosi 1 milijun lira. Natjecati se mogu umjetnici iz cijeloga svijeta.

OBLJETNICA SMRTI KARDINALA MERCIERA. Ove se godine navršilo 20 godina, što je na klinici u Bruxellesu umro glasoviti belgijski kardinal Mercier. Tom je zgodom časopis Catholicité izdao poseban svezak, posvećen pokojnom kardinalu. Pisac P. R. Kothen daje tu sliku velikog biskupa, te objašnjava njegovo nastojanje za sjedinjenjem Engleza s katoličkom Crkvom. Pokojni je kardinal vodio ozbiljne razgovore s anglikancima u Malinesu. A kako su anglikanci bili zagrijani za njega i njegove ideje, vidi se po tome, što je poznati Lord Halifax došao iz Londona, da na klinici pozdravi bolesnog kardinala i da mu kaže posljednji Zbogom.

STATISTIKA KATOLIČKE CRKVE

Broj svih katolika na svijetu iznosi 415 milijuna. Na čelu svima je rimski papa. Uz njega stoji kardinalski zbor, koji broji sada 62 člana. Papa imade diplomatske veze sa 40 država. Posljednje godine osnovane su 44 nove biskupije. 12 biskupija podignuto je na čast nadbiskupije.

VJERSKI PRIJELAZ U ENGLESKOJ. U Engleskoj prelazi godišnje prosječno 10.000 članova anglikanske crkve u katoličku. Među njima i pojedini pastori. Za posljednjih 30 godina prešlo je 500 anglikanskih pastora u krilo katoličke Crkve.

PORAST KATOLIKA U AFRICI. Prema posljednjim vijestima iz novina opaža se napredak misijske djelatnosti, kao i porast katolika u Africi. Tanganika broji već 599.377 katolika, 500 evropskih svećenika, 403 evropske sestre. Od g. 1939. porastao je tamo broj katolika za 170.000. Uganda broji danas 861.000 katolika, što čini 22 posto svega pučanstva, 316 evropskih i 114 afričkih svećenika. Kenia broji 247.903 katolika. Zlatno pobrežje ima 256.000 katolika, 155 evropskih i 8 afričkih svećenika. Siera Leona broji 7.800 katolika, 27 svećenika i 29 misijskih sestara.

ČENSTOHOVA

Ovo staro i slavno poljsko prošteništo nema samo veliko svoje povijesno značenje, nego je važno kulturno i duhovno središte poljskih katolika i danas. Tom se zgodom okupilo u Čenstohovi više stotina hiljada pobožnih Poljaka. Na Malu Gospu imali su ovdje svoje zborovanje katolički novinari i publicisti. Na isti dan bilo je u Čestohovi zborovanje i poljske »Caritas«. Tako gradi katolička Poljska do nogu svoje Kraljice svoj novi vjerski i kulturni život moleći blagoslov Svete Bogorodice.

NOVI POLJSKI ROMAN

Ako je povijest »učiteljica života«, onda i historički roman istinskim crtanjem velikih historičkih događaja odgojno mora djelovati i na savremeni život naroda. Kako mogu romanopisci djelovati na odgoj naroda, to svjedoči veliki pisac H. Sienkiewicz, koji je svojim historičkim romanima odgajao pokoljenja poljskog naroda, koja su odatle crpila herojsku ljubav prema svojoj domovini. Ovakav veliki romanopisac je i poljska spisateljica Sofija Kossak-Sczucka Ona je napisala roman, kome je naslov »Bezezbrane«, što znači »Bez oružja«. Svrha je romanu pokazati, koji put vodi čovječanstvo k pravoj sreći. U svom romanu zahvaća spisateljica razdoblje crkvene povijesti u početku 13. st., kada iza neuspjelih krstaških vojni sv. Franjo asiški sa svojom sestrom sv. Klarom dižu pali crkveni život silom misli Sv. Franjo je bez oružja dobio od sultana vlast, da čuva Božji grob, što su uzalud kušali Krstaši postići oružjem.

DRUŠTVO SV. VOJTJEHA

U Slovačkoj postoji odavna književno »Društvo sv. Vojtjeha« Na čelu mu je košički biskup Josip Čarsky Društvo broji danas 182.000 članova Svoju djelatnost ne ograničuje samo na domovinu, nego je proširuje i na inozemstvo, pomažući slovačke manjine u Madžarskoj, Rumunjskoj, Jugoslaviji i Americi. U posljednje doba porazdijelilo je knjiga raznim knjižnicama u vrijednosti od 175.000 Kč. Osim toga dalo je slovačkim knjižnicama u Češkoj knjiga u vrijednosti od 100.000 Kč. Društvo pomaže škole, siromašne učenike i pojedince.

DUHOVNA ZVANJA U JEDNOJ OPĆINI. U nitranskoj biskupiji postoji mala općina Chynoriany u kotaru Topolčani, koja je dala crkvi u posljednje doba 68 duhovnih zvanja. Od toga broja ima 8 svećenika, koji su svi živi, 6 misijskih redovnica, 44 običnih redovnica i 14 pitomaca Društva Božje riječi.

HODOČAŠĆE U RIM. Poznato je, da se u vrijeme rata nije moglo putovati, još manje hodočastiti u inozemna mjesta. Slovački katolici upriličiše iza mnogo ratnih i više poratnih godina prvo hodočašće u Rim. Bilo je to prigodom kanonizacije sv. Katarine Labouré dne 27. srpnja 1947. Hodočašće je vodio trnavski apostolski administrator MSgr Dr. Ambroz Lazik. U hodočašću je sudjelovalo 165 osoba.

SVETA VERONIKA. Malo je poznato, da je zaštitnica fotografa sveta Veronika, glasovita zbog velikoga svog milosrđa. Poljski fotografi imali su u srpnju godine 1947. svoj državni kongres, pa su tom zgodom priredili akademiju u čast sv. Veroniki, kao svojoj zaštitnici.

ŠVICARSKI KALVINI O ISUSOVCIMA. Prema 5. članku švicarskog Ustava zabranjen je u zemlji isusovački red. U novije su vrijeme započeli neki Švicarci borbu protiv toga članka. Kalvinski teolog Karl Barth izjavio je: »Bio bih veseo, kad bi se dokinuo članak 5. protiv Isusovaca. Evangelička crkva nije tražila, da taj članak bude u Ustavu ni god. 1848. ni god. 1874., pa nema nikakova interesa, da članak u Ustavu ostane«.

BROJ MISIONARA IZ NEKIH ZEMALJA Iz Švicarske je otputovalo god. 1946. u misije 58 svećenika, 10 braće, 11 sestara, ukupno 79 osoba u jednoj godini. Iz Irske je otputovalo u istoj godini 387 misionara, i to 228 svećenika, 44 brata i 115 sestara.

---

† LAVOSLAV RUBELLI

Dne 26. XII. 1947. umro je Lavoslav Rubelli pl. Sturmfest, umirovljeni župnik u Kuzmincu.

Rođen je 4. VIII. 1869. u Senju. Gimnaziju je polazio u Senju i na Rijeci. Zaređen je za svećenika dne 29. VI. 1893 Bio je svećenik senjske biskupije, te je službovao u Brinju i Lipicama. God. 1912. je prešao u zagrebačku nadbiskupiju, i postao župnikom u Rasinji, a zatim u Kuzmincu, gdje je ostao sve do g. 1932. Tada je umirovljen, ali je i dalje živio u Kuzmincu. Kao umirovljenik veoma je mnogo pomagao u pastvi tamošnjem župniku.

Umro je 26. XII. 1947. u Varaždinu, te je dne 29. XII. 1947. sahranjen na varaždinskom groblju.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Upravi korake moje samo putevima Tvojim . . .«
Iz Prikazne molitve (Misa)
Nedjelja šestdesetnica

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. | ZAGREB, 1. VELJAČE 1948. | BROJ 4

POUZDANJE U GOSPODINA

Veliki muzičar Beethoven potpuno je oglušio pod konac svoga života. Kolika li ga je nesreća zadesila. Skladao je glazbene komade, a nije ih mogao čuti. Dvanaest dana prije smrti u pero je davao ovu izjavu: »Doista me stigla vrlo teška nevolja. Ipak Te, Bože, molim, da po svojoj Božjoj volji tako sa mnom ravnaš, da budem zaštićen od grijeha. Tada ću svoj užasni udes rado podnijeti s odvažnošću u Tvoju svetu Volju«.

Tako je govorio veliki umjetnik svjetskog glasa. Predanost i pouzdanje u Boga i Njegovu svetu Volju najsigurnija i najjača je potpora i pomoć u nevolji. To je štap, u koga se svatko može potpuno sigurno upirati, bila mu nevolja i teškoća ne znam kako velika. Zato su se sveci u tom toliko vježbali i toliko to drugima preporučivali. Sve dakle svoje pouzdanje treba staviti u Boga, jer nam On jedini može pomoći, dati nam svoju potporu u svakoj potrebi i utješiti nas. I kad mislimo, da je sve izgubljeno i propalo, i kad je nevolja najveća, Božja pomoć je najbliža.

Sv. Pismo nam govori: »Moja se duša u Boga pouzdaje, jer mi od Njega dolazi pomoć, On je moj Bog i moj Spasitelj, moja obrana takova, da ne kolebam« (Pr. 61, 2.)

Sv. Vinko Paulski je o tom pouzdanju u Boga tako divno govorio i potiče nas, da se mnogo ne uzdamo i ne oslanjamo na zaštitu i prijateljstvo ljudsko. Prijatelji sami po sebi ne dostaju, da nas pomognu, a kad Gospodin vidi, da se u ljude pouzdavamo mjesto u Njega, usteže se od nas... Postavimo dakle svoje ufanje u Boga i čvrsto se prislonimo uz Njega tako, kao da jedino o Njemu ovisimo, a tada se ne bojimo ništa, što će ljudi o nama govoriti ili nam činiti, jer će se sve okrenuti na naše dobro.

Makar se čitava zemlja podigla na nas, ne će nam se dogoditi ništa drugo, nego ono, što je odredio Gospodin, u koga smo položili sve svoje ufanje. Kada tko postavi sve svoje ufanje u Boga, Bog ga tada neprestano i napose štiti. I zato može biti siguran, da mu se ne će ništa zla dogoditi.

I sv. Franjo Saleški piše: »Kad tko položi sve svoje misli u Boga i na Njega se sav osloni i nastoji samo Njemu vjerno služiti, Bog se brine za njega i što se više pouzdaje u Boga i nastoji samo Njemu vjerno služiti, tim se više Bog brine za njega i ne treba se bojati, da će sagriješiti, jer On neizmjerno ljubi one duše, koje u njemu počivaju.

Isus Krist dakle neka bude jedino ufanje naše. On, koji nas jedini može utješiti i olakšati nam naše bijede. On neka posjeduje čitavo naše srce i neka bude sva naša nada... Kad se oslonim na Njega, tako se ohrabrim, da mi se čini, da bih mogao odoljeti čitavom svijetu, kad bi mi se usprotivio«.

Sve svoje dakle pouzdanje i mi stavimo u Gospodina uvijek, pa i onda, kad nam od boli srce krvari i potoci suza zalijevaju oči.

»Preporuči Gospodinu svoj put i u Njega se uzdaj i On će već sve pravo učiniti« (Ps. 36, 5.), kaže Sv. Pismo.

IZ LITURGIJSKOG ŽIVOTA

Okružnica o sv. Liturgiji

U prvom smo broju ove godine javili, da je sv. Otac izdao 20. studenoga 1947. novu okružnicu o sv. Liturgiji: »Mediator Dei et hominum — Posrednik između Boga i ljudi«. Ujedno je dan vrlo kratki sadržaj u par redaka. No kako je ta okružnica odulja i prepuna i uzvišenih i zamašnih misli o liturgiji i liturgijskom pokretu, o pohvalnom procvatu toga pokreta, ali i o nekim zabludama, to će dobro biti, da malo opširnije iznesemo najglavnije misli te nove papine okružnice.

Okružnica ima uvod i četiri dijela. U uvodu se govori o važnosti liturgije i o povodu, zašto je baš u naše dane izdana ta okružnica.

U prvom dijelu se razlaže pojam liturgije, njezin opstanak i razvoj. Drugi dio govori o presv. olt. Sakramentu, dakle o sv. Misi i sv. Pričesti. U trećem dijelu raspravlja se o službenoj crkvenoj molitvi (kor. časoslov), o crkvenoj godini i svetkovinama. Četvrti dio preporuča razne druge crkvene pobožnosti, kao razmatranje, ispit savjesti, duhovne vježbe, pohodi Presvetoga, devetnice, mjesečne pobožnosti (svibanj, lipanj, listopad). Ne trebaju biti stegnute u stroge liturgične norme, ali neka ipak budu prožete liturgijskom duhom.

Uvod. Kad je Isus Krist, posrednik između Boga i ljudi, bio na zemlji, učio je riječ Božju i žrtvovao se za ljude molitvom i žrtvom na križu. Time je spasio svijet i pokazao put k spasenju. Otvorio nebo. Ali i čovjek treba da sa svoje strane nešto doprinese k svome spasenju i posvećenju. To posvećenje proizlazi po presvetoj Krvi neokaljanog Jaganjca, Velikog Svećenika.

Ali taj je Veliki Svećenik htio, da se Njegov svećenički i posrednički život nastavi, da Njegova žrtva ne prestane u Njegovom kraljevstvu, svetoj Crkvi, kao u mističnom (tajanstvenom) Tijelu Kristovu. Stoga je ustanovio svećenstvo i žrtvu sv. Mise. Crkva, poslušna zapovijedi svoga Ustanovitelja, vrši svećeničku službu Kristovu prije svega po svetoj Liturgiji. Ponajprije pri oltaru kod žrtve sv. Mise, onda po svetim Sakamentima, napokon po službenoj molitvi sv. Crkve.

Pod konac se prošlog stoljeća razmahao liturgijski pokret, osobito po redovnicima Benediktincima. Tako se je kršćanski svijet sve više upoznao s divnim obredima istočne i zapadne Crkve, a to je kršćanskom životu donijelo goleme duhovne koristi: vjernici su upoznali uzvišenost i krasotu sv. Mise, sveti se Sakramenti češće primali, crkvene se molitve sa razumijevanjem i rado molile, štovanje je Euharistije postalo divnim središtem kršćanske pobožnosti. Sve su više vjernici upoznavali, da su jedno otajstveno tijelo, kojemu je glava sam Isus Krist, i da je njihova sveta dužnost sudjelovati kod liturgijskih čina. Sveta je Stolica uvijek nastojala, da joj povjereno stado zavoli svete obrede, i da se ovi obredi obavljaju propisno i dostojno.

I sadašnji sv. Otac Papa Pijo XII. potakao je 1943. godine propovjednike, da bi poticali slušaoce na euharistijsku pobožnost. A nešto je prije dao da se izda novi latinski prijevod Psalama upravo zato, da bi se liturgijske molitve bolje razumjele i radije molile.

Na žalost, vidi se, da je s jedne strane u nekim krajevima slabo, a kadikad i nikakvo zanimanje za liturgiju, dok se opet s druge strane opaža, da su neki pretjerali u tome, a neki zašli s puta istine i razboritosti glede vjere i pobožnosti.

Treba dakle pohvaliti nastojanje onih, koji su na pravom putu, a ukoriti i osuditi one, koji su glede toga zašli s pravoga puta.

Stoga treba u prvom redu upoznati se točnije s latinskim obredom; ne kao da bi istočni imao biti manje cijenjen, nipošto: taj ima svima nama biti jednako mio i drag kao i zapadni. Nego ima važnih razloga, radi kojih se mora govoriti baš o zapadnoj liturgiji.

Neka dakle svi kršćani rado i spremno čuju glas zajedničkog Oca, koji vruće želi, da se svi okupe oko Božjeg žrtvenika u jednoj vjeri, poštuju iste zakone, jednakom pobožnošću sudjeluju kod iste svete žrtve. To zahtijeva slava Božja i potrebe današnjeg vremena. Pošto je onaj dugotrajni i strašni rat dovršen, plemeniti i požrtvovni muževi nastoje oko sloge i pomirenja. I za to iznose razne načine. Čini se, da nema uspješnijeg sredstva od toga, da se vjera učvrsti i produbi u srcima vjernika, da Kristovo stado posluša svoje pastire te da se tako služi Bogu u nekoj svetoj bratskoj zajednici, kako kaže sv. Pavao: »Jedno smo tijelo mnogi, jer svi smo dionici jednoga kruha«. (1 Kor. 10. 17.).

Dobri pastir

DOPIS IZ ŠIBENIKA

Dne 23. studenoga 1947. preminu u svojem rodnom gradu šibenski biskup preuzvišeni dr. fra Jeronim Mileta.

Jedan od liječnika koji ga posjećivahu u njegovoj zadnjoj bolesti, gledajući ga još živa na krevetu boli, primijenu: — Na mene ostavlja dojam umorna radnika, koji se iscrpio od prenaporna rada, pa sada, ne zanimajući se više ni za šta, očekuje smirenje i počinak.

Čitav život obavljaše teške poslove, vedar i pun energije; čak i dan prije smrti dizao se iz kreveta i sjedao za svoj radni sto. A tek dan smrti bio je dan njegovog potpunog, prvog i zadnjeg, odmora!

Porodi ga Šibenik, seljački grad, grad povijesne slave i kršćanske predaje, pred 77 godina. Od seljačkog je roda.

Rano se pridruži časnom redu otaca konventualaca, da, postavši redovnik, živi do konca života skroman, priprost i siromašan poput Oca Frane.

Eto: takvom skromnom, ali bistrom i učenom duhu, Bog povjeri staru šibensku biskupiju pred više od 25 godina.

Svijetli lik blagopokojnog Biskupa najsadržajnije bi se mogao izraziti u riječima: Dobri pastir!

Dobar po prirodi i srcu; dobar po svojim djelima. — A koja je oznaka dobrog pastira? Ljubav! — Zato on i odabire za svoje geslo: »Ljubav nas Kristova podžiže«.

On je bio ličnost. Velika ličnost. Potpuni čovjek!

Prava, istinska veličina čovjeka ne mjeri se pukim matematičkim zbrojem značajnih djela koje izvrši u životu.

S nekoliko stotina dinara u džepu započe graditi veliko moderno đačko sjemenište, a kad je bilo dograđeno, račun je iznašao nekoliko milijuna dinara!

Tako je bilo i s Katoličkim domom u Šibeniku, tako s prekrasnim ljetnikovcem u Filipjakovu i sa svim ostalim njegovim poduzećima.

Gdje je tajna njegova rada i njegovih uspjeha? — Posjedovaše vjeru koja je i bregove mogla prenašati — djetinsku, golemu i čvrstu vjeru u Božju Providnost!

I što se tiče materijalne ostavštine, mogao je umrijeti i bez oporuke, jer je umro kao puki siromah. Ali, ako nam njegova oporuka ne otkriva blago i bogatstvo u novcu i dragocjenostima, govori nam o velikom bogatstvu njegova duha, o širokom srcu koje »ljubi sve i svakome sve oprašta.«

U oporuci velikodušno oprašta sve uvrede, nanesene mu od bilo koga; moli oproštenje, ako je ikada, ma i nesvijesno, koga uvrijedio, te ganutljivo blagoslivlja: svoje svećenstvo, braću redovnike i redovnice, sjemeništarce i bogoslove, grad Šibenik i sve svoje stado.

Ljubio je sve, vjerne i nevjerne, bez razlike. Zato su i njega mnogi ljubili.

Na sprovod mu pohrliše preuzvišena gospoda biskupi: Ujčić, Bonifačić, Pušić, Burić i Salis-Seewis. — Bio se uputio i preuzv. papinski nuncij Hurley, ali se, radi bolesti, morao zaustaviti u Zadru. Zamjenjivao ga je njegov tajnik vlč. g. John Mc Nulthy.

Skoro svi ostali biskupi, kaptoli i redovničke provincije uputiše svoje delegate.

(Nastavak na str. 3.)

GORE SRCA

Predkorizmeno vrijeme

S nedjeljom Sedamdesetnicom započinje novo crkveno godišnje doba, koje se zove Uskrsno doba. Crkva nam u to vrijeme predočuje javni život Isusov i Njegovo djelovanje. To predočivanje sadržava Isusovo javno naučavanje, Njegovu muku i smrt, te konačno Njegovo uskrsnuće i uzašašće na nebo.

Najvažnija djela, kojima se vjernici pripravljaju na glavni događaj ovoga doba t. j. Uskrsnuće Isusovo, jesu post, molitva i razmišljanje muke Isusove. U stara su vremena u nekim crkvenim općinama započeli tim djelima sedamdeset dana prije Uskrsnuća, u drugima šezdeset dana, a u trećima pedeset. Zato se i ove nedjelje zovu Sedamdesetnica, Šezdesetnica i Pedesetnica. Konačno je Crkva u vrijeme pape Grgura Velikoga oko 600. godine odredila, da ta priprava započinje četrdeset dana prije Uskrsa nedjeljom, koja se prema tomu zove Četrdesetnica. Od nedjelje četrdesetnice zove se priprava za Uskrs korizma, dok su one tri nedjelje prije toga predkorizmeno vrijeme i priprava na pravo posno doba.

Ali nas već i od Sedamdesetnice Crkva u svojim obredima potsjeća na svu ozbiljnost vremena, koje doskora dolazi. Zato je i misnik kod oltara u ljubičastom pokorničkom odijelu, ne pjeva više Gloria, izostavlja Alleluja, u svom Časoslovu često moli Miserere — Smiluj mi se Bože po svom velikom milosrđu!... Sve nas ovo opominje, da se u Crkvu i obrede uvodi ozbiljno pokorničko raspoloženje i pripravlja na sveto posno korizmeno vrijeme.

Na te tri predkorizmene nedjelje njihova Evanđelja nas navode na ozbiljnije misli i potiču na rad oko našega spasenja. Tako se na Sedamdesetnicu čita Evanđelje o radnicima u vinogradu. Vinograd znači Kraljevstvo Božje na zemlji, u koje smo mi po sv. Krstu poslani kao radnici, jer smo po Krstu stupili u katoličku Crkvu, taj vinograd Božji i kraljevstvo Božje na zemlji. Naša je dužnost, da u tom vinogradu ustrajemo, ako hoćemo da se spasimo. Zato pak ne smijemo stajati besposleni, jer smrtni dan može doći iznenada.

Na nedjelju Šezdesetnicu se čita Evanđelje o sijaču, koji iziđe sijati sjeme svoje. Taj sijač je Isus Krist, koji sije sjeme riječi i nauke Božje, kojoj često prijeti pogibao, da uvene i ne donese svoga ploda.

Na nedjelju Pedesetnicu se čita Evanđelje, koje govori, kako se Isus već sprema, da pođe u Jerusalem, gdje će započeti Njegova muka: pogrdivat će Ga, bičevati, popljuvati i konačno na križu razapeti, ali On će treći dan uskrsnuti. Ovo nas Evanđelje po svom sadržaju sasvim približuje nedjelji Četrdesetnici, kad Crkva započinje najozbiljnije vrijeme, u kom se posti, moli, razmišlja muka Isusova, čini pokora i tako sprovodi sveto korizmeno vrijeme kao priprava na Uskrsnuće Isusovo i naše spasenje.

APOLOGETSKI KUTIĆ

U Bogu je smirenje

Ljudska duša neodoljivo vapi za Bogom. Život je ljudski neprestana borba sa životnim neprilikama. To je opazio već strpljivi Job, pa je bolno uzdahnuo: »Borba je ljudski život na zemlji« (Jb 7, 1.). Jedne životne neprilike izviru iz samog čovjeka. Tu je bolest tijela. Jake požude, koje se dižu protiv duše. Nemir i tjeskoba, što nas muče na svakom koraku. Raznovrsne nesreće i nedaće, što nas prate diljem cijeloga života.

Druge neprilike dolaze od okolice, u kojoj živimo. Ljudi se zaboravljaju pa jedan drugoga ogovaraju, kleveću.

Treće napasti dolaze od nečistoga duha ili đavla. Sv. Petar očinski opominje prve kršćane: »Budite trijezni i bdijte, jer protivnik vaš đavao kao ričući lav obilazi tražeći koga da proguta« (1 Pet. 5, 8). Nečisti je duh zakleti neprijatelj čovječji. Neprestano uznemiruje čovjeka i traži zgodu, da ga na zlo navede. Kad je pak čovjek učinio zlo, rađa se u duši i grižnja savjesti, koja može biti i tako jaka, da čovjeku cijeli život uznemiruje.

Još više! Koliko puta u životu biva to, da nesposobni, loši i opaki ljudi postignu veliki imetak. Obiluju blagom svake vrste. A dobri, kreposni, sposobni i radini često trpe oskudicu i druge nevolje. Zar nisu često i najbolji i najplemenitiji ljudi bili ismijavani i prezreni?

Sve to čovjeka boli, sve ga to zabrinjuje. U tim životnim okolnostima čovjek traži utjehu i pomoć i ne nalazi je na zemlji. Tada čovjek diže oči prema nebu, a duša mu govori: Tamo daleko iza zvijezda i nad zvijezdama živi pravedni Bog. K njemu se čovjek molitvom utječe, kad mu je teško vršiti ćudoredni zakon i pošteno živjeti. U Njega stavlja sve pouzdanje, kad ga tište kakove nevolje. Bog je utjehom čovjeku, kad se na nj survaju nesreće života. Duša naša osjeća, ona nam govori: »Mora biti pravedni Bog, koji svako dobro nagrađuje, a svako zlo kazni, ako ne uvijek na ovom svijetu, a ono sigurno na drugom svijetu! Inače ne bi bilo koristi mučiti se oko kreposnoga života!

Tako ljudska duša tražeći izlaz iz životnih neprilika, ne nalazi drugoga rješenja ni odgovora, nego samo jedan: ima Bog! Istina: ima Bog — unosi u našu dušu mir, sklad, krepost, i dobrotu. Ova istina daje utjehu u žalosti, a jakost u borbi, da čovjek ne klone. Da je tako, dokazuje nam životno iskustvo.

Molitva je izraz najljepše zahvalnosti

Molimo, ali ne samo zato, da bismo tražili. Molimo najprije zato, da bismo slavili Boga, molimo iz zahvalnosti, a onda molimo za druge, te za sebe. Molitva nije samo traženje. Ona je na prvom mjestu adoracija, poklon, ona je zahvala. Nezahvalnost prema Bogu, to je doista najjadniji odnos stvorenja prema svom Stvoritelju. Ona, ta nezahvalnost, to je grijeh zaboravi.

Primjeri nezahvalnosti pojedinaca, kao i cijelih naroda, u povijesti, nijesu rijetki, a ipak su vrlo poučni. Navedimo jedan povijesni primjer vjernika, koji je toliko dobra učinio svojim suvremenicima, ali ga je njihova pohlepa uništila, i ona mu je ogorčila posljednje satove života. Pripovijeda se, kao istinski događaj, o Kristoforu Kolumbu ovo: Prije svoje smrti Kolumbo, budući da nije posjedovao ništa drugo osim jednog križa da podsjeti na Boga i lance željezne, da bi ga oni podsjetili ljudi, pišući svoju oporuku za svog siromašnog sina u jadnoj tvrđavi Valladolida, mogao je samo jedno napisati, da mu ostavlja križ i lance sa potpisom pod-kralja Indije i admirala velikog mora. Velikom je Kolumbu ljudska nezahvalnost pružila, kao vjerniku, da poput Joba bude hrabar, te da se uzdigne nad svu zlobu i da osjeti pravi smisao života u zahvalnosti prema Onome koji najbolje prosuđuje ljudska djela.

Simeonovo proročanstvo

Proročanstvo starca Simeona u Jeruzalemskom hramu, proročanstvo je veličine, koju će Isus objaviti svijetu, svim vjekovima, do svršetka svijeta. Riječi Simunove opominju narod, da ga je obasjala svijetlost spasenja, a Isus je znak, protiv koga će govoriti, znak, koji će mnoge oboriti i mnoge podići. Ali starac proreče i nevinoj Majci božanskog Djeteta, da će Joj mač probosti dušu, kako bi se otkrile misli mnogih srdaca.

Zahvalnica je Simeonova Bogu, što je ugledao Spasitelja — njegovo smirenje u velikome času, kojega je dugo očekivao. Svi ovi uzvišeni osjećaji prožimaju odonda i srca svih vjernika. Samo su istovremenici Isusovi gledali Boga-Čovjeka još na zemlji i svojim tjelesnim očima, samo su oni slušali njegove riječi i činili se čudima zajedno s Njim... Svi ostali naraštaji poznaju Isusa iz Evanđelja, koje im se propovijeda. Ali svi bez razlike, i oni, koji su živjeli u vrijeme Njegova života na zemlji, i njihovi potomci, moći će gledati Krista u vječnosti.

Da, rodilo se svijetlo, koje od onoga časa, od Betlehemske štalice do Kalvarije, obasjava i najdublju tminu u duši. Rodio se znak spasenja, i mnogi ustaju protiv Njega silom grijeha, i mnoge On obara, kada ga ne priznaju, a pridiže mnoge, koji su umorni i klonuli.

Spasenje se diže na žrtvi Spasitelja, i radost Velike Majke zamijenit će doskora pred najtežom boli.

Šimunovo proročanstvo odmaklo je zavjesu s budućnosti i ugledalo beskrajnu sreću, ali i krvave patnje.

Srce je uzdrhtalo pokornički se obraća Bogu, usta izriču slavospjev najvećem milosrđu i najčišćoj Djevici, čekanje je dovršeno i kletva s ljudskoga roda nestat će, kada ljudi prime Kralja mira, koji nosi ljubav.

A u istome času, koji objavljuje blagoslov visina svim naraštajima, u isto me času procvjetaše u djevičanskom Marijinu srcu prve suze.

Procvjetaše te suze, koje prate Sina na Njegovoj trnovitoj zemaljskoj stazi, a Božji anđeli ih ubiru i pletu u vijenac neprolazne slave.

Prisluhnimo sretnoj zahvalnici, što pozdravlja Djetešce u hramu.

Sagnimo glavu pred prvom boli Prečiste Majke.

PODLISTAK

Dva šegrta

Mladići željni da izuče neki zanat nisu nekada imali kao danas posebnih škola i domova za sebe, nego su polazili u nauk nekom poznatom, a često i nepoznatom majstoru, kod kojega su i radili u radionici i stanovali u kući.

Tko je pritom imao sreću, da se namjerio na dobra i poštena majstora, taj je u njegovoj kući našao drugi roditeljski krov i najbrižniji odgoj. A tko je naletio na bezdušna gazdu, koji ga je izrabljivao i zlostavljao, tome su godine šegrtovanja bile neprekidna patnja i gorčina. I u tom pogledu obistinila se stara životna mudrost, da je bolje s dobrim čovjekom i zlo dijeliti, nego li se sa zlim naći u najvećem dobru.

To će nam potvrditi i doživljaj šegrta Radovana iz davno zaboravljenih vremena.

Siroče bez oca i majke, Rade je preporukom nekog susjeda došao sa sela u grad, da kod nekog zidara, majstora na glasu, izuči sve, što mora znati onaj, koji želi jednom valjano i čvrsto zidati ljudima kuće, a Gospodinu crkve. Ali iako je Radovanov majstor bio doista vrstan u svom poslu, kao čovjek bio je grubijan, nesavjestan i odan raznim strastima, zbog kojih je teško patila njegova skromna uzorna žena i vrlo lijepa i kreposna kćerkica. Ne samo što su morale bespomoćno gledati razne nepodopštine svog druga i oca, nego su i same bile često cilj njegovih grdnji, pa i udaraca, kad je bio zle volje, a pogotovu, kad se kasno u noć »nakresan« vraćao iz krčme.

Razumije se, da takav čovjek nije bio bolji ni prema svojim šegrtima, koje je smatrao nametnicima i štetočinama, koje badava hrani i odijeva na svoju štetu, premda bi sebi bio morao priznati, da bez njihove pomoći i zalaganja, ne bi svršio ni trećinu posla, koji je ovako svladavao.

Osobito je bio goropadan i surov prema našem Radi, koga je ubrzo zamrzio, bez ikakva povoda, osim ako Radovanu upišemo u grijeh, što je svojim ustrajnim, pomnim i marljivim radom te ozbiljnim i mučaljivim držanjem bio neprestan prigovor vladanju majstora i većine drugih šegrta, koji su se povodili za pogubnim majstorovim primjerom. Među potonjima bijaše stekao osobitu majstorovu sklonost šegrt Cvjetko, koji je nesamo ugađao majstoru doušnikovanjem i proganjanjem svojih, osobito mlađih drugova, nego se vladao upravo tako, kao da je u majstorovu kuću došao da se uči majstorovoj neotesanosti i razuzdanosti, a ne poštenu zanatu. Uživajući sve veće povjerenje i privrženost svoga gazde, Cvjetko, koji je osim svega bio i vrlo proračunan momak, poče bacati oko na majstorovu kćerku, kako bi i time osigurao sebi nasljedstvo majstorove kuće, imetka i posla.

Uboga majstorica i njezina kćerka protrnuše, kad su prozrele Cvjetkovu igru, a pravi ih očaj obuze, kad jasno uvidješe, da je i sam majstor sklon Cvjetkovim namjerama!

A one su već davno u svojoj duši i srcu privoljele čestitom i radinom Radovanu, koji doduše nije nikad djevojci rekao ni riječi u tom smislu, ali bezbroj sitnih pažnji i potajnih pogleda, u kojima je osim poštovanja bilo i mnogo osjećaja, odavahu lijepi san, kojim se plaho zanosio.

Primijetio je to u zao čas, osim majke i kćerke, i opaki Cvjetko i smjesta tužio Radovana majstoru, svalivši dakako na nj svakakva nevaljalstva, na koja se siromah ne bi bio usudio ni pomisliti, a kamo li ih počiniti, kako je Cvjetko u svojoj optužbi tvrdio.

Majstoru nije bilo ni na kraj pameti, da posumnja u Cvjetkove navode, čak se u sebi zlobno obradovao, što mu Radovan svojom »drskošću« daje povoda da ga se riješi. Još iste večeri odjahao je u šumu k naselju nekih cigana, koji su već davno palili kreč za njega, i dugo se nešto dogovarao s nekolicinom od njih. Da ih je netko iz prikrajka promatrao, bio bi primijetio, da je majstor na rastanku stisnuo i neku kesu novca najstarijem ciganinu u ruke.

Sjutra ujutro pozove majstor Radovana, pa ga neobično ljubazno pošalje do tih istih cigana u šumu.

»Zapitaj samo to, da li su izvršili moj nalog!«

Radovan poslušno krene, a majstor trljajući ruke htjede krenuti u krčmu na jutarnju rakiju. Ali putem mu se prikrpi Cvjetko, koji nije puštao majstora iz vida, očekujući učinak svoje podle optužbe. Videći majstora nasmijana, zapita ga, kamo je poslao Radovana, a majstor mu šaptom povjeri, kako je zasollo »dobrom« Radovanu.

»Ustalom, ne bi bilo loše, da sam

Život s Crkvom

NEDJELJNE MISLI

Nedjelja šesdesetnica

1. veljače 1948.

U pristupu poziva sv. Crkva Gospodina u pomoć u nevoljama: »Ustani, što spavaš, Gospodine? Ustani i nemoj nas odbaciti za svagda! Zašto odvraćaš lice svoje, zar zaboravljaš nevolju našu? Tijelo se naše valja po zemlji. Ustani, Gospodine, pomozi nas i izbavi nas!«

U molitvi moli svećenik zaštitu sv. Pavla, učitelja naroda: »Bože, koji vidiš, da se ni u koje svoje djelo ne uzdajemo, podaj milostivo, da nas od svih suprotivština brani zaštita učitelja narodâ«.

U Poslanici (Kor II.) sv. Pavao opisuje svoje patnje i brige za Crkvu. Počima ovako: »Braćo! Rado podnosite bezumne, kad ste sami mudri«. Potiče ih, da strpljivo podnose progonstva, a sebe im stavlja za uzor: bio je u tamnicama, mnogo rana je zadobio, mnogo puta bio u pogibelji smrtnoj, i podnio je sijaset drugih nevolja i patnja, a to sve iz ljubavi prema vjernicima. On ima i slabosti, i ne taji ih, a imao je i viđenja od Gospodina. Ona su dar Gospodnji, a njemu pripadaju samo slabosti. Njima se u poniznosti hvali, da se u njemu nastani sila Kristova.

U Evanđelju (Luka 8, 4—14) pripovijeda Isus priču o sijaču. Jedno mu je sjeme palo kraj puta, drugo na kamen, treće u trnje, a četvrto u dobru zemlju.

Ono kraj puta odnosi đavo, ono s kamena odnose napasti, ono u trnju zaguše brige i bogatstvo i naslade ovoga života, a ono u dobroj zemlji donosi bogati plod.

Pitajmo se, šta smo mi? Ako nismo plodna zemlja, latimo se posla: preorimo tvrdi put, iskopajmo i odstranimo kamenje, iskrčimo trnje, pa primimo spasonosnu riječ Božju u plodno srce i po njoj živimo, da donese bogati rod.

LITURGIJSKI KALENDAR

Nedjelja, 1. veljače

Šezdesetnica. — Sv. Ignacije Bogonosac, biskup u Antiohiji, mučen u Rimu (†107. g.). Spada među najslavnije mučenike Crkve. Bio je učenik sv. Ivana apostola. Njegov put u mučeničku smrt ujedno je triumfalni i križni put. Na njem je napisao 7 poslanica, koje se ubrajaju u najdragocjeniju baštinu iz prvih vremena Svete Crkve. To su zanosne pjesme ljubavi prema Kristu i čežnje za sjedinjenjem s Njime po smrti. Bačen je bio pred lavove, koji su ga rastrgali. Posljednje su mu riječi bile: »Žito sam Božje, i neka me zubi zvjerski samelju, da izađem čist kruh Kristov«, kako je pisao u poslanici Rimljanima.

Ponedjeljak, 2. veljače

Svijećnica. — Crkva pjeva: »Danas blažena Djevica Marija prikaza Djetešce Isusa u hramu, a Simeon, pun Duha Svetoga, uze ga na svoje ruke i blagoslovi Boga za uvijek«. Svijeće, koje se danas blagoslivljaju, naznačuju i Krista, koji je svijetlo neznabošcima, a i milosni život, koji od Njega dolazi. Kršćanin po milosti nosi samoga Krista u svojoj duši.

Utorak, 3. veljače

Sv. Blaž (Vlaho), biskup i mučenik (†316.). Rođen u Sebasti u Jermeniji. Činio izvanredna djela duhovnoga i tjelesnoga milosrđa, liječio i bolesnike, a osobito na gori Argeju, kamo se povukao od progona. Vođen na mučeništvo znakom svetoga križa izliječio dječaka, kojemu je kost zapela u grlu. Bio je batinan, a zatim ga derali željeznim česalima. Sedam pobožnih žena sakupljalo njegovu svetu krv, i zato su im bile odrubljene glave nakon groznih muka. Bačen u jezero hodao po njem i propovijedao narodu. Konačno bi mu odsječena glava s dvojicom mladića. Slavi se kao zaštitnik od bolesti grla i zato Crkva danas blagoslivlja grla. Slavni zaštitnik grada Dubrovnika.

Srijeda, 4. veljače

Sv. Andrija Korsini, biskup, ispovjedalac. Rođen 30. XI. 1302. Već od začeća roditelji ga posvetiše Presvetoj Bogorodici. Pred porodom majka mu sanjala, da je rodila vuka, koji je potrčao prema karmelićanskom samostanu i tamo u crkvi postao janje. Nakon lakoumno započete mladosti stupio u 17. godini u karmelićanski red. Odlikovao se strogom pokorom. Imao dar čudesa i da obraća okorjele grešnike. Umro u gradu Fiesole 6. I. 1373.

Četvrtak, 5. veljače

Sv. Agata, djevica i mučenica (†251.) u Kataniji na Siciliji. Bačena u tamnicu zbog vjere reče, da je najodličnije plemstvo služiti Kristu. Nakon strašnoga mučenja odrezaše joj sise, ali ju je sv. Petar apostol u noći čudom iscijelio. Baciše je i na živo ugljevlje. U tamnici pomolivši se Bogu: »Gospodine, tebe molim, da mi zapovjediš doći k Tvojoj milosrdnosti« ispusti svetu dušu. Sv. Agata je zaštitnica protiv ognja sjetilne strasti kao i protiv fizičkoga ognja.

Petak, 6 veljače

Sv. Doroteja, djevica i mučenica (†311.) u Cezareji u Maloj Aziji. Vođena u smrt reče: »Hvalim ti, Prijatelju duša, što si me pozvao u svoj raj!« Činovnik joj se Teofil rugao: »Pošalji mi iz raja tvojega zaručnika jabuka i ruža!« Ona mu odgovori: »To ću i učiniti!« U molitvi joj se ukaže dječak s krasnim jabukama i ružama. Njega ona zamoli, da ih preda Teofilu. Kad su joj odrubili glavu, izrugivao se Teofil njezinu obećanju, i baš u to pristupi k njemu onaj dječak i reče, da mu sveta djevica Doroteja šalje jabuke i ruže iz vrta svojega zaručnika. Teofil duboko potresen povika: »Krist je uistinu Bog!« Za Nj je i Teofil podnio strašnu mučeničku smrt

Subota, 7 veljače

Sv. Romualdo, opat. Rođen 907. u Raveni. Ukazao mu se sveti mučenik Apolinar, i on stade vršiti tešku pokoru. Osnovao pokornički red kamaldulaca, prozvanih po mjestu Kamalduli, gdje je bilo sjedište reda. U Istri kod Poreča sagradio je samostan, a sam je živio pustinjački u špilji kod Poreča, koja se i danas pokazuje, tri godine. Umro u starosti od 120 godina. Uza svu trapnju bio je uvijek vedar i radostan tako, da je razveseljavao sve, koji su ga vidjeli. Sv. Petar Damjan veli za nj: »Umro je, kako je prorekao, tamo je dospio kamo se nadao«.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

6. Dva zakona

Sv. Pavao u poslanici Rimljanima kaže: »Radujem se zakonu Božjem po unutrašnjem čovjeku. Ali vidim drugi zakon u udovima svojim, koji vojuje protiv zakona uma mojega i zarobljava me pod zakon grijeha, koji je u udovima mojim« (7, 22—23)

Ove riječi sv. Pavla govore nam o onoj vječnoj borbi, koja postoji u nama između duha i tijela. Mi jasno uviđamo, kako je lijepo biti dobar. Mi se u svojoj duši divimo jednoj maloj sv. Tereziji ili našem biskupu Langu i možda uzdišemo: kad bih ja mogao biti takav!

Mi tako lako uviđamo rugobu neparvednog ili nepoštenog djela, naša se duša zgraža, da netko može biti tako pokvaren.

Imade časova u životu, kad smo sa sobom potpuno zadovoljni, sve činimo po svom boljem uvjerenju, ali najednom se nešto dogodi, što moramo dugo oplakivati.

Promatrajući tu vječnu borbu u čovjeku između dobra i zla, kaže veliki francuski propovjednik Bossuet: »O Bože! što je dakle čovjek? Je li on jedno čudovište? Ili pak neprotumačiva zagonetka? Ne, Gospode, mi smo protumačili zagonetku. Što ima tako velikog u čovjeku, to je ostatak njegovog prvotnog stanja; što ima tako niskog i što izgleda, da se tako slabo slaže s njegovim prvim načelima, to je nesretan učinak njegovog pada. On sliči jednoj razrušenoj zgradi... Snaga njegova postanka počivala je na spoznaji Boga i na njegovoj ljubavi, po svojoj pak pokvarenoj volji pao je u ruševine... Utisak Božji ostaje u čovjeku još tako jak, da ga se ne može izgubiti, a u svemu tako slab, da ga ne može slijediti« To drugim riječima znači, da je ova protivnost između našeg duha i tijela posljedica istočnog grijeha. Dokle god se volja čovjekova savršeno pokoravala Bogu, dotle su se razumu pokoravale niže čovjekove moći, a tijelo duši, da tako bude savršen red«.

Premda svi ljudi osjećaju u sebi tu vječnu borbu duha i tijela, ipak po suglasnom učenju katoličkih bogoslova Bl. Dj. Marija nije nikad osjetila te neuredne porive naše naravi. Kao razlog tome navode, jer je bila očuvana od ljage istočnog grijeha. Po tom savršenom gospodstvu duha nad tijelom postala je Marija naše utočište u toj borbi.

Premda se sv. Pavao onoliko tuži na svoje tijelo, ipak imade sigurni lijek, koji će ga dovesti pobjedi, jer na koncu dodaje: »Tko će me izbaviti od od ovoga smrtnoga tijela? Milost Božja po Isusu Kristu, Gospodinu našem«. Ako ne možemo svojim naravnim silama, možemo uz pomoć Božju opet uspostaviti narušeni prvotni sklad duše i tijela.

podeš do cigana i pogledaš, kako se stvar razvila!«

Cvjetku nije ovo trebalo dva puta reći, premda inače nije bio brz, kad je morao poslušati. Odjurio je cestom, da se sve prašilo. Sav zadihan dotrčao je ciganima, pa lukavo namigujući pristupi najstarijemu, da ga zapita, što je s Radovanom.

Ali prije nego li je išta dospio reći, cigani se složno oboriše na njega, svladaše ga i ubaciše u užarenu vapnenicu...

Nakon nekog vremena pojavi se iz šume Radovan. I on se žurio, jer se prolazeći kraj crkvice na kraju grada zadržao da posluša svetu Misu, budući da je svećenik upravo stupio pred oltar, kad je on tuda naišao.

Duševno okrijepljen i veseo, što mu se pružila prilika, da prisustvovanjem najuzvišenijoj Žrtvi započne nov dan, stigao je nasmijan do cigana i upitao prijazno:

»Moj majstor pita, da li ste izvršili njegov nalog?«

»Dakako, da jesmo,« odvratiše oni mrko, »gubi se!«

Kad je majstor ugledao pred sobom Radovana živa i zdrava, dah mu je zastao od zaprepaštenja. Ispitivanjem šegrta, koji naravno nije ni slutio, u kakvoj se opasnosti nalazio, i kako mu je sveta Misa spasila život, ubrzo je izveo istinu na čistac. Htio je prsnuti od bijesa i mjesto da tu strahovitu opomenu primijeni na svoj život, odao se sve više svojim porocima, dok ga jedne zimske noći ne nađoše smrznuta u snijegu, gdje je bio pijan zadrijemao.

A čestiti Radovan ostvario je svoj životni san i nastojao svojim životom izbrisati sjenu, koju je na čitavu obitelj bio bacio nesretni pokojnik.

Biblijska lica

STARAC SIMEON

Jedna od veoma značajnih ličnosti, što je susrećemo na početku života Isusova prigodom njegova prikazanja u hramu 40. dan poslije rođenja, jest pobožni starac Simeon. Sv. evanđelista Luka ocrtava značajnim riječima njegovu časnu pojavu: »I gle, bio je u Jerusalemu čovjek, po imenu Simeon. I taj je čovjek bio pravedan i bogobojazan, koji je čekao utjehu Izraelovu, i Duh Sveti je bio u njemu. I objavio mu je Duh Sveti, da ne će vidjeti smrti, dok ne vidi Krista Gospodnjega. I dođe po Duhu u hram. I kad donesoše roditelji dijete Isusa, da učine za Njega po običaju zakona, on ga uze u naručaj i stade slaviti Boga govoreći: Sad otpuštaš u miru slugu svoga, Gospodine, po riječi svojoj, jer vidješe oči moje spasenje Tvoje, koje si pripravio pred svim narodima. Svjetlo da rasvijetli neznabošce, i slavu naroda tvoga Izraelskog.« Zaista Simeon je bio uzor bogobojaznog starca koji je živio potpuno združen s Bogom tako, da je sam Duh Sveti, kao daritelj milosti posvetne, prebivao u njemu. Duh Sveti ga je tako odlikovao, da mu je objavio izvanrednu tajnu, da ne će prije umrijeti, dok ne vidi Spasitelja. Pojava svetosti toga starca tim je značajnija, što je živio u inače opakom Jerusalemu, gdje nije nitko ni slutio, kakovo se veliko otajstvo zbilo u njegovoj blizini, jer je prigodom dolaska pobožnih Mudraca bio prenećen pitanjem Mudraca o rođenju Kralja Mesije, dok je Simeon pun svete žudnje očekivao Spasitelja. Kad je pak doživio taj presretni čas, sav razdragan primio je Božansko Dijete u svoj naručaj i Duhom Svetim prosvijetljen zapjevao je proročki hvalospjev. On prima s najvećim smirenjem smrt, jer veće sreće nije više na zemlji mogao postići, nego da vidi Spasitelja. U tom času rasvijetljen zrakom svjetla Duha Svetoga proročki gleda svu veličinu značenja Spasiteljeve pojave za sav svijet, a napose za narod Izraelski. Spasitelj je svjetlo da rasvijetli neznabošce puninom objavljene nauke u opreci prema tminama neznaboštva; On je to svjetlo također primjerom svoje nedostižive svetosti, i napokon djelom otkupljenja, kojim je izbavio svijet iz ropske tame grijeha. Dalje zove Spasitelja slavom Izraelskog naroda, jer doista nijedan narod na svijetu nije bio toliko odlikovan, koliko narod, iz kojega je po svom tjelesnom rođenju potekao Bogočovjek i Spasitelj čitavog svijeta Nažalost taj se narod sramotno odrekao te najveće slave, te je najodličnijega i najplemenitijega među sinovima ljudskim odbacio, prezreo i na smrt osudio. Zato vidoviti starac Simeon proriče o Spasitelju takve stvari, koje će biti bolne i za Njega i za Njegovu presvetu Majku: »Gle, ovaj je postavljen mnogima na propast i na uskrsnuće mnogima u Izraelu, i za znak, komu će se protiviti. I Tebi će samoj mač probosti dušu, da se otkriju misli mnogih srdaca.«

Simeon je divan primjer starca, koji je na pragu smrti smiren i združen s Bogom potpuno pripravan na smrt, kao prelaz u bolji i blaženiji život.

(Nastavak sa strane 1.)

Kad se dirljivim govorom opraštao od njega, u njemu toliko dragoj starodrevnoj katedrali, presv. msgr. Rudolf Pian, njegov dugogodišnji suradnik i današnji kapitularni vikar, čulo se glasno jecanje među mnoštvom, koje je do zadnjega kutićka ispunilo prostrani hram.

Prema izričitoj oporučnoj želji dragog pokojnika pokopan je u crkvi oo. konventualaca sv. Frane, ispred oltara bl. Nikole Tavilića, gdje se, u ime njegove braće, oprostio s njime prepošt. provincijal o. Sparožić. — A prije nego ga spustiše u pripremljenu grobnicu, pozdravio ga je još jednom, u ime hrvatske Vlade, ministar msgr. dr. S. Rittig.

Dobri pastiru, od srca ti zahvaljujemo za sve tvoje napore i za sva djela; divimo se tvojoj skromnosti, siromaštvu i ljubavi; molim se za upokoj plemenite Ti duše, te se još jednom opraštamo od Tebe stihovima, koje Ti nad odrom ispjeva jedan Tvoj zahvalni svećenik:

»Bio si nam pastir, otac, dobra mati!
Četvrtinu vijeka nad nama si bdio.
Zašto jesen tuži? Zašto srce pati?
Brižno srce jedno kamen grobni skrio!

OBRAĆENJA

CHARLES PEGUY

Peguy (Pegi) je bio suvremenik danas slavnih pjesnika Francuske, kao što su Appolinaire, Max Jacob, Claudel, Jammes i drugi, Peguy je bio duhovni otac katoličke obnove u Francuskoj. To, što Francuska imade toliko jakih, kršćanski jasnih i osvjedočenih pisaca, može se velikim dijelom pripisati Peguy-u.

Peguy nije samo pisac, on je mislilac, koji je toliko izvoran, da je njegova kršćanska misao mogla djelovati jedino tako na njegove suvremenike. Sa svojim časopisom »Cahiers de la Quinzaine« širio je nove misli, u kojima je bio vječni duh vječnog kršćanstva. Pečat njegove misaonosti nije ograničen samo na jedno razdoblje francuskog duhovnog života, jer ono, što u duhovnom životu ove zemlje opažamo danas, to se na prvom mjestu može zahvaliti samom Peguy-u. I sam Romain Rolland nije bio bez njegova utjecaja.

Peguy je sin siromašnih roditelja, kome je otac rano umro, pa ga je majka, sirota radnica, — radila je u tvornici sječalica — izdržavala, koliko je mogla.

Kao pisac Peguy je borac za istinu i iskrenost u ispovijedanju uvjerenja. On je u svom glavnom djelu »Misterij ljubavi Ivane od Arka« pokazao, da se pečat unutrašnjeg kršćanskog života mora izraziti i u vanjskom djelovanju, ako je taj život iskren i ako je izraz punine same milosti. Zbog spomenutoga djela Barres je Peguya predlagao još 1908. za člana Francuske Akademije. Glavno je to, da ga je ovo djelo privelo u krilo Crkve, koju je on u svojoj borbenoj gorljivosti prije toga napadao. Ipak on nije napadao Crkvu, on je napadao plitkoću i neiskrenost dubine kršćanskog života, Peguy je napadao onakvo »kršćanstvo«, koje se bilo otrglo od života, ljudske duše i od ideja, koje jedine mogu suvremenom životu dati životvornost djelovanja. Poznata je njegova lozinka: »Natrag pravom kršćanstvu utjelovljenoga Boga!«

Ovaj revolucionarni poziv, ovo njegovo isticanje Krista, kao središte vjere svakog pojedinoga kršćanina, zaista je bilo ispravno. Ono je i urodilo dobrim plodom.

Svojim životom, kao i svojim pisanjem Peguy je bio uzor. S vjerom, da samo Krist može dati pravu puninu našem djelovanju, Peguy je žrtvovao mnogo toga. Osim svojih unutrašnjih borbi, Peguy je upoznao i druge brige, ali u svom nastojanju nije očajavao. Bio je heroj u pravom smislu riječi. Tako je i 1914. hrabro pao na ratištu uvjeren, da se Francuska bori za pravečnu stvar. Nije ova žrtva Peguy-a ostala nezapažena, mnogima je upravo ona otvorila oči.

Životni put Peguy-a, put čovjeka, koji se uvijek borio za Istinu, doista je put uzora!

ENCIKLIKU »OPTATISSIMA PAX« — »DUGO ŽELJENI MIR« izdao je 18. prosinca 1947. vrhovni glavar Katoličke Crkve. U ovoj enciklici ,koja je jedna od najkraćih enciklika uopće, sveti Otac pozivlje sve vjernike da se mole za mir u svijetu, a biskupe, da molitve za mir organiziraju u svojim biskupijama.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u Toldu ima ove godine 830 upisanih slušača. Od ovih je za sada samo 105 katolika.

BISKUPIJA STRASSBOURG (Francuska) dala je Katoličkoj Crkvi ništa manje nego 19 biskupa, koji još žive.

NA KATOLIČKOM SVEUČILIŠTU u Parizu osnovan je posebni odsjek za socijalna pitanja, koja se namoću kleru u dnevnoj pastvi.

KATOLIČKA ŠTAMPA u Njemačkoj brojila je u 1947. godini u svemu 51 list i časopis s ukupnom nakladom od 2,358.500 primjeraka. Ovamo su uračunati i listovi, koji izlaze u sovjetskoj okupacionoj zoni.

Ovaj je broj međutim još uvijek jako malen, ako uzmemo, da su njemački katolici imali prije dolaska Hitlera na vlast 416 listova i časopisa s ukupnom nakladom od 11,273.000 primjeraka.

KARDINALSKI ZBOR, koji sada broji 70 kardinala (kad je naime ovaj broj pun), imao bi biti doskora povećan na 100. Dosadašnji broj kardinalskog zbora bio je odredio još pred mnogo stoljeća papa Siksto V., kad još nisu bile otkrivene prekomorske zemlje. Ukoliko se ova predviđanja ispune, skoro svaki narod imao bi u njemu barem po jednoga svoga predstavnika.

SVETU MISU prenosila je prvi put u povijesti radija jedna američka radiostanica putem televizije. Prenošenjem sv. Mise ovim putem cijeli se sveti obred može vrlo lijepo pratiti.

U GLASGOW-U (Škotska) osnovano je udruženje katoličkih umjetnika.

BENEDIKTINSKA slavenska kongregacija sv. Vojtjeha osnovana je prošle godine u Čehoslovačkoj. Ovoj su kongregaciji priključeni svi samostani benediktinskog reda u slavenskim zemljama.

Iz katoličkog svijeta

Katolički redovnik spašava židovsku djecu

Časni otac Jakov iz Avon-a, karmelićanin, dospio je, među tolikim svojim francuskim sunarodnjacima, u Hitlerove logore u Güsen-u i Mauthausen-u U njima je pretrpio najteža zlostavljanja, pa je 26. lipnja 1945. predao Gospodinu svoju patničku dušu.

Prije rata vršio je svećeničku i odgojiteljsku dužnost po raznim krajevima Francuske Ipak je najdulje bio profesor na gimnaziji u Le Havre-u. Ali susret sa Svetom Terezijom od Djeteta Isusa u Lisjeu bio je za njega odlučan: odlučio se posvetiti redovničkom životu vršeći djela poniznosti i molitve. Ali to nije dugo potrajalo, jer je provincijalat njegova reda osnovao svoj zavod u Avon-u, na koji je morao poći. Tako je u isto vrijeme morao vršiti dvostruku službu: službu pripadnika jednog kontemplativnog reda i službu odgojitelja, što je i nekad bio. Pod njegovim utjecajem zavod u Avon-u naskoro je postao jedan od prvih u Francuskoj.

Ali rat je prekinuo taj plemeniti posao. Ne htijući se pokoriti osvajaču, koji je prodro u njegovu domovinu, o. Jakov posvećuje svoje sile radu oko organiziranja pokreta otpora. I odmah prvih dana pomaže onima, koji su bili najslabiji, najugroženiji, i kojima je pomoć najviše trebala, a to su bila židovska djeca. On ih krije od progonitelja u Avon-u i njegovoj okolici. Kroz neko vrijeme u tome uspijeva. Ipak Gestapo ubrzo otkriva čitavu organizaciju, a o. Jakov mora na svoj križni put. Jednu grupu djece i njega odmah hapse. Ubrzo se nalazi u logorima u Sarrebrück-u, Mauthausen-u i Güsen-u i trpi najgori postupak i najteže uvrede. Ali u svima logorima on svojim primjerom svijetli kao živa baklja ljubavi, koja obasjava i grije sve one, koji se oko njega nalaze. Lijepo je njegovu žrtvu prikazao njegov supatnik Jean Cayrol, kad kaže, da mu je bio »više nego otac«, jer je znao unijeti »Kristov smiješak u logor u Güsenu«.

Bio je dosta jake tjelesne građe i izdržao je patnje i dočekao dane slobode. Nije doživio sreće da dospije u svoju zemlju, jer je 26. lipnja 1945. preminuo u Linzu, iscrpljen od pretrpljenih muka kao žrtva ljubavi prema bližnjemu. Plemenita žrtva ovog redovnika i vjernog sina svoje domovine ostat će u srcu svega katoličkog svijeta.

Pravedna plaća — zahtjev morala

Povodom događaja prošlog mjeseca u Francuskoj, lyonski nadbiskup kardinal Gerlier zauzeo se u jednoj važnoj izjavi za francuske radnike, tražeći za njih takvu plaću, koja će im omogućiti život. Ovakvu plaću, rekao je doslovce kardinal Gerlier, svaki radnik ima »ne samo pravo, nego i dužnost zahtijevati«.

Završavajući svoju izjavu kardinal Gerlier je rekao: »Reći će se: povećavajući plaću, povećat će se i troškovi života i radnik ne će od toga dobiti ništa Ja ne kažem, da treba povećati baš plaće, ja nisam ekonomist ni financijski stručnjak, ja kažem: treba da radnik ima takvu plaću, od koje može živjeti.«

»Reći će se: Vaše će izjave uzbuniti radnike protiv poslodavaca,... ali ja kažem, da ne treba nemoćno gledati nepravdu, jer zemlja, u kojoj radnici ne primaju plaću od koje mogu živjeti, nalazi se u stanju grijeha. Sadašnji problem nije samo problem: poslodavci i poslöprimci. Čitava Francuska mora osjećati svoju odgovornost, da bi se uspostavila pravda.«

Katolički liječnik A. J. Cronin

Već dosta dugi niz godina romani ovoga liječnika pobuđuju zanimanje kulturnoga svijeta. Od njegovih prvih djela, u kojima je na jednostavan način prikazao velike životne drame, pa do najnovijih, u kojima Cronin sa vještim razglabanjem raščinjava unutarnje borbe svojih junaka, ljudi s velikom napetošću dočekuju svaku njegovu knjigu. Stoga i nije nikakvo čudo, što su njegova djela izdavana po nekoliko puta u Engleskoj i u Americi i što su prevođena na druge jezike. Tako je roman »Klobučar i njegov dvorac« preveden na 19 jezika i prerađen za kazalište. Ostala su mu djela ova: Tri ljubavi, S kanarincima, Pod pogledom zvijezda, Tvrđava, Ključevi kraljevstva, Gospođa s karanfilima, Jedne godine, Kaleidoskop i Sestre i t. d.

U tim djelima njegovi junaci pripadaju raznim slojevima društva i on ih proučava i razglaba njihova stanja želeći ostati »slikar doživljenih situacija«. To vrijedi za obitelj Brodie u »Klobučaru i njegovu dvorcu«, u kojem je tako živo prikazao kobnu ulogu stare gospođe. To vrijedi za »Sestre«, gdje je kao liječnik prikazao rad bolničkih sestara, a to vrijedi i za ostala njegova djela. Njega zanima potpuni život. Stoga u svojim djelima daje mjesta svećeniku (Ključevi kraljevstva), kod kojega dolazi do izražaja posebna nježnost, čistoća i čestitost, ali u njegovim romanima prikazan je i onaj život, u koje mu egoizam i ljudska zloba drže zavidno mjesto. Svjestan je, da kao liječnik mora liječiti ljude, ali je isto tako svjestan, da kao pisac mora izvršiti svoje društveno poslanje, to više, što je u životu morao trpjeti. Ali trpeći on zna podići svoje oči k nebu, moliti se i zahvaljivati »Višnjemu, prema kojemu su upravljeni svi naši ljudski čini«.

To je sigurno i učinilo, da je Cronin, pored ostalih odlika svoga umjetničkog talenta, uspio, i što svaka njegova knjiga znači novi kulturni događaj.

OSAMSTO-GODIŠNJICA HVARSKE BISKUPIJE

(1147.—1947.)

Prošle je godine proslavila hvarska biskupija 800-godinu svog opstanka. Ova naša stara i slavna biskupija obuhvaća danas otoke Hvar, Brač i Vis. Nekoć je ona obuhvaćala mnogo šire područje.

Hvarska biskupija osnovana je 1147. godine prvenstveno željom Mlećana, koji su išli zatim da ovaj dio hrvatske zemlje otcijepe od njezinog zaleđa. Međutim već 1180 prestade mletačka vladavina, a otoci Hvar i Brač potpadoše pod ugarsko-hrvatskog kralja Belu III. Nakon što je hvarska biskupija pripadala jedno vrijeme pod zadarsku nadbiskupiju, prešla je ona pod jurisdikciju splitske nadbiskupije. Vlast je tad hvarskih biskupa proširena i na Korčulu, Lastovo, Mljet i na cijelu neretljansku Krajinu.

Tokom povijesti Hvar i Brač često su mijenjali gospodare sad Mlećane sad Madžare; konačno su oni potpali pod Mletke, pod čijom su upravom ostali sve do 1797. Hvarska je biskupija onda opet izgubila Neretljansku Krajinu i otok Korčulu i potpala pod zadarsku nadbiskupiju.

Sadašnja biskupija obuhvaća [illegible] Hvar, Brač i Vis i ima oko 50.000 stanovnika.

BOKELJSKI TRIPUNJ-DAN U ZAGREBU. — Upozorujemo Bokelje, nastanjene u Zagrebu, da će se i ove godine proslaviti Tripunj-dan po starom običaju u Kapeli Ranjenog Isusa. Trodnevnica: 31. o. mj. i 1., 2. veljače u 17 sati. U utorak dne 3. veljače Sv. Misa u 11 sati.

NOVI FILM, koji će obraditi Kristov život, priprema jedno francusko kinematografsko poduzeće.

IZ UPRAVE

JEDNO OBJAŠNJENJE. Onima našim pretplatnicima, koji su u Pazin poslali za list više novaca nego što su iz Pazina primili brojeva »G. Srca«, mi smo u našim knjigama priznali taj višak uplate. — Oni pretplatnici, koji duguju pretplatu do 1. listopada 1947., treba da dug šalju u Pazin; dočim pretplatu iza tog datuma treba da šalju k nama u Zagreb.

PRETPLATA ZA JEDAN PRIMJERAK »G. S.« iznosi 25 Din za tri mjeseca. Zbog lakšeg knjiženja molimo, da nam se pojedinačna pretplata šalje ili za 3 mjeseca ili za pola godine ili za cijelu godinu. Tko je počeo list primati 1. prosinca 1947., treba da uplati 25 Din za 3 mjeseca t. j. za prosinac, siječanj i veljaču. Tko je počeo primati list 1. siječnja 1948., on će sa 25 Din namiriti pretplatu za siječanj, veljaču i ožujak. Pojedinca pretplatnika obračunavamo dakle tromjesečno, ili šestmjesečno ili godišnje.

POVJERENICI ne obračunavaju naš list mjesečno ili tromjesečno, nego za svaki broj prema primljenim primjercima. To smo uredili zato, što mnogi od njih primaju svaki broj lista u drugoj količini.

POJEDINI PRIMJERCI »G. S.« posve su raspačani. To naročito vrijedi za novogodišnji broj. Zato kod narudžbe starih brojeva šaljemo samo one, koje imamo na skladištu, i molimo pretplatnike, da to uvaže.

NEKI POVJERENICI šalju nam mnogo adresa, na koje da pojedinačno šaljemo naš list. To nam kod ekspediranja čini velike poteškoće, pa molimo, da svi ti pojedinci primaju na jednu ili dvije ili tri adrese (za svako selo ili zaselak svi pretplatnici na jednu adresu).

MOLIMO povjerenike, da naručuju samo onoliko primjeraka lista, koliko se doista kod njih raspača; a pretplatu da nam šalju redovito. (Ima pojedinaca, koji od 1. prosinca nisu uplatili još ništa.)

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

> »Sada ostaje vjera, ufanje, ljubav, ovo troje, ali je najveća među njima ljubav.«
>
> Iz poslanice današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 8. VELJAČE 1948. BROJ 5

„KAKO BOG HOĆE!"

Neki je izletnik u tirolskim brdinama mnogo dana promatrao jednu staricu, kako svaki dan prenosi na leđima teški teret stazom, koja se neprestano sad penjala na visoki brijeg sad spuštala u duboku dolinu. Starica je, uza sav taj mučan posao, bila uvijek dobre volje, mirna i vesela. To mu je bilo čudno, da ona uz tako teški i naporan život i to u visokim godinama može biti još tako dobro raspoložena. Jednoga je dana zapita, da mu kaže, što je to, što je čini takovom i krijepi u njezinim teškim životnim prilikama. Ona mu odgovori: »Ja imadem jednu kratku molitvicu, koja mi pomaže«. On će na to: »Recite mi, koja je to molitvica?« A ona mu odgovori: »Ja mislim na našega dragoga Gospodina, kako je On nosio teški križ na Kalvariju i onda neprestano ponavljam: »Kako Bog hoće«. Ako na mene navali kakova bolest ili teški posao, kažem: »Kako Bog hoće!« Je li lijepo ili ružno vrijeme, i opet velim: »Kako Bog hoće!« I to me, vidite, dragi gospodine, čini zadovoljnom; kušajte i Vi tako i Vama će to pomoći«. Stranac je još htio znati, otkale njoj ta čarobna lozinka, a ona odgovori: »Gospodin župnik nam je to geslo kazao u propovijedi«.

Starica je bila vesela i zadovoljna. A što je ono, što nas uznemiruje? Što nas čini nezadovoljnima i često nesretnima? Moramo priznati, da je to najčešće i jedini uzrok tomu to, što se mnogo toga događa protiv naše volje ili se nebrojeno puta događa ono, što mi ne želimo i ne ćemo. A zašto nam se to događa? Samo zato, što mi našu volju ne ćemo sjediniti s Voljom Božjom. Ujedinimo li našu volju s Voljom Božjom, onda ćemo uvijek govoriti: neka se dakle uvijek i u svako vrijeme vrši sveta i pravedna Volja Božja na meni i sa mnom, jer ipak je uvijek najbolje ono, što Bog hoće i kako Bog hoće, pa makar sada mi i ne možemo to vidjeti.

Treba da znademo, da se: »ništa ne događa bez Volje Svemogućega. Ili On to dopušta, što se događa, ili to Sam čini«, veli sv. Augustin. A sv. Ciprijan kaže: »Ako hoćemo vječno živjeti, moramo vršiti Volju vječnoga Boga«. Jer: »Svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju Božju, ostaje do vijeka« (1. Iv. 2, 17.).

Zato se bacimo u naručje Božje, i sve, što nas zadesi ili nam se dogodi, primimo iz ruke Božje, jer to će nas umiriti, jačati i hrabriti tako, da nam ne će ni najprotivniji slučajevi i događaji narušiti onaj mir, koji uživamo u Bogu i Volji Božjoj.

Tko tako radi, taj počinje samomu sebi umirati i samo Bogu živjeti. A tko je sebi umro, taj više nema svoje volje, jer Bogu živi i hoće samo ono, što je Bogu milo. Kao što je mrtvo tijelo neosjetljivo za sve, možeš ga nogama gaziti, na prijestolje postaviti, zlostavljati ili cjelivati, svejedno, tako i kršćanin, koji u svemu gleda Volju Božju, tako je i on u svim događajima ravnodušan, sve je to njemu: tako Bog hoće. Niti ga hvala i bogatstvo ne napuhava, niti ga trpljenje i protimba ne poništava, on u svemu gleda puteve Božje. U nutrinji svoje duše, on je Bogu odan i u Volji Božjoj nalazi radost i veselje. Jedino ga žalosti ono, što se Bogu ne sviđa.

»Neka se vrši Volja Tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji« (Mat. 6, 10), neka bude i naša životna lozinka!

IZ LITURGIJSKOG ŽIVOTA

Okružnica o Liturgiji

PRVI DIO:

Pojam, postanak i razvoj liturgije.

POJAM LITURGIJE

Prva je dužnost čovjeka upraviti Bogu sebe i svoj život. A to biva onda, kad priznaje Božje veličanstvo, pokorava se zakonima te mu iskazuje čast i poštovanje. To je dužan svaki pojedinac, ali i društvo, jer i ono ovisi o Božjem auktoritetu. A baš čovjek je posebnim načinom dužan to, jer mu je Stvoritelj dao vrhunaravni život.

U Starom je Zavjetu Bog dao zakon, ali i točne propise za svete obrede do u tančine, i sve je to strogo zapovijedio. Uredio je svećenički stalež, svetkovine, liturgično odijelo. Sve je to bila slika onoga bogoslužja, kojim će Veliki Svećenik Novoga Zavjeta proslaviti nebeskog Oca. Ponajprije je sam Spasitelj sebe žrtvovao: »Dolazim da izvršim, Bože, volju tvoju«. Tu je žrtvu dovršio krvavom žrtvom na križu. Donesen je u hram na prikazanje, ponovno dolazi kasnije u hram, da se moli i da uči narod. Četrdeset dana posti, dugo se moli, pa i čitave noći. Uči nas svojim savjetom i primjerom, kako da Boga slavimo. On pastir daje svome stadu pravu nebesku hranu i pokazuje put zakona, da ne bi ovce zašle s pravoga puta.

Na Posljednjoj večeri ustanovljuje novozavjetnu žrtvu i naređuje, da se ona nastavi, a sutradan žrtvuje se na križu. Iz otvorenog boka na otajstveni način dolaze nam Sakramenti i sve blago milosti. U svim svojim djelima traži jedino slavu nebeskog Oca i naše spasenje i posvećenje. To cijelo bogoštovlje, koje je Isus naredio, prije no je uzašao na nebo, neće da ikada prestane, On ne ostavlja roda ljudskoga, On ga zagovara u nebu kod Oca, On mu pomaže po Crkvi svojoj, On je nazočan u Euharistiji, On se u sv. Misi neprestano prikazuje za nas.

I Crkva ima istu zadaću kao i Spasitelj: učiti istinu, voditi ljude u vječni život, Bogu prikazivati dostojnu žrtvu i tako pomirivati ljude i sjediniti ih s Bogom.

Stoga je Krist nazočan u svakom liturgijskom činu: kod sv. Mise, kod sv. Sakramenata i drugog bogoslužja. Liturgija sačinjava dakle čitavo javno bogoslužje mističnog Tijela Kristova, naime glave i udova.

POSTANAK LITURGIJE

Bilo je liturgijskih obreda u Crkvi odmah ispočetka. Kršćani su se sastajali na molitvu i žrtvu, na primanje svetih sakramenata, na duhovnu pouku i čitanje Sv. Pisma. Ti su se obredi dakako tijekom vremena mijenjali. I tako je nastao onaj divni skup svetih obreda za čitanje sv. Mise, dijeljenje sv. Sakramenata, za blagoslovine.

Bogoslužje mora biti izvanje i nutarnje. Izvanje mora biti, jer to zahtijeva narav čovjeka, koji se sastoji iz duše i tijela.

A to bogoslužje nije samo za pojedince nego i za društvo. Stoga mora da je ono i izvanje.

Ipak mora ono biti u prvom redu unutarnje. Treba naime uvijek živjeti u Kristu, da se u njem, s njim i po njemu daje slava nebeskom Ocu.

U svakoj liturgiji moraju biti ta dva elementa spojena, inače je bogoslužje formalnost.

Ne možemo kako treba Boga slaviti, ako ga prije svega ne slavimo srcem i dušom i ako ne želimo dušu posvetiti. A za to je posvećenje uvelike prikladno bogoslužje, kako ga Crkva vrši združena s Glavom.

Milosti se dobivaju u sakramentima uvijek i sigurno, čim je obred valjano izvršen (ex opere operato), a blagoslovine daju milost po molitvi Crkve i to, ako je vjernik dostojan (ex opere operantis).

Puno dakle stoji i do pobožnosti vjernika. Ne valja dakle samo uvelike cijeniti izvanji obred i izvanju pobožnost (objektivnu) a onu nutarnju subjektivnu, osobnu zapostavljati.

Veliko se djelo Otkupljenja nastavlja u sv. Misi i Sakramentima: u bogoslužju. Tako nam se daju i plodovi Otkupljenja. Isus nas dakle, možemo reći, danomice spasava po sv. Misi i Sakramentima i pomiruje neprestano s nebeskim Ocem i Bogu posvećuje.

Sami ti obredi čine naše duše dionicama života Kristova. Ali iz toga ne slijedi, da se sva pobožnost sastoji u otajstvu Mističnog Tijela Kristova, a da se ne uzme nikakav obzir na druge, privatne pobožnosti, koje nisu strogo liturgične.

Iz korizmene poslanice preuzvišenog biskupa Akšamovića

Preuzvišeni Msgr. Dr. Antun Akšamović, biskup i apostolski administrator đakovačke biskupije, izdao je korizmenu poslanicu pod naslovom: »Mi ljubimo Boga, jer nas je On najprije ljubio«. (I. Iv. 4, 19). U poslanici Preuzvišeni govori o apostolatu Katoličke crkve uopće, posebno pak o apostolatu svjetovnjaka. Apostolat svjetovnjaka Preuzvišeni svrstava u četiri oblika: apostolat vjere, apostolat milosti, apostolat primjera i apostolat ljubavi. Opširno, ali ne predugačko, obrazlaže pojedinu vrst apostolata i na kraju zaključuje: Apostolat je najizrazitiji pokret naše katoličke duše, da ono za čim čeznemo stvarno i postignemo. Pri tome neka nas bodri opomena Gospodina Isusa Krista: Tko mene prizna pred ljudima, toga ću i ja priznati pred mojim Ocem nebeskim, ali tko se mene odreče pred ljudima i Ja ću se njega odreći pred mojim Ocem nebeskim. (Mat. 10, 32.).

Sluga božji o. Leopold Mandić

Rodio se kao dvanaesto dijete Petra Mandića i Dragice r. Carević 12. V. 1866. u Hercegnovom i isti dan kršten na ime Bogdan. 16. XI. 1882. u svojoj 17. godini stupio je u Kapucinski red u Udinama. Svečane zavjete je položio u Padovi 20. X. 1888., a za svećenika je bio zaređen 20. IX. 1890. u Mletcima u crkvi Gospe od zdravlja. Prošao je kroz više samostana, dok konačno g. 1906. dođe u Padovu, gdje je ostao sve do smrti. Cijeloga života bila mu je živa želja, da u rodnom kraju radi na crkvenom jedinstvu, htio je biti misionarom, apostolom crkvenoga jedinstva. Ali je Providnost Božja htjela, da on pridonese tomu uzvišenom cilju samo svojom molitvom i žrtvom, a svoj život da žrtvuje spasavanju bezbrojnih duša kao ispovjednik daleko od domovine, u tuđoj zemlji. On je bio uvijek zatvoren u ispovjedaonici. Ispovijedao je dnevno po 10 sati i više. Divna je to služba: u ime Boga opraštati grijehe, liječiti duše i voditi ih Bogu. To je jedan od najdirljivih izraza beskrajno milosrdne ljubavi našega plemenitoga Spasitelja i Otkupitelja. On katkada u svojoj neograničenoj dobroti šalje kojega izvanrednoga službenika ovoga uzvišenoga sakramenta, da tako jače zasja njegovo milosrđe. Takvi su bili sv. Rajmund Pennafort, sveti župnik Ivan iz Arsa, sveti Josip Cafasso.

A takav je bio i naš zemljak o. Leopold. On je izvanredno privlačio duše. Dosta je bilo, da ga je tko vidio, da je čuo njegovo ime, i već ga je nešto gonilo, da njemu otkrije svoju izranjenu dušu. Njegova je ispovjedaonica bila uvijek opsjedana od naroda svuda, kuda je prolazio. U Padovi se to događalo gotovo kroz 40 godina u izvanrednom opsegu. Sate i sate stajali su ljudi pred njegovom ispovjedaonicom, da dođu na red. K njemu su hrlili siromašni i priprosti, sveučilišni profesori i studenti, seljaci i radnici, obrtnici i trgovci, svećenici i redovnici, pače i biskupi. A čime je on tako očaravao duše? Tă, bio je vrlo malena stasa nelijep, uvijek bolestan na želucu, imao je pogrešku na jeziku tako, da često nije mogao ni izreći svoje misli. Ali njegove su živahne oči pokazivale veličinu duha, koji je stanovao u tom neuglednom tijelu. A taj je duh bio Duh Sveti, koji je nadario oca Leopolda sjajem mudrosti, i kao milosrdnoga ispovjednika, i kao pouzdanoga savjetnika duša, neiscrpljivom dobrotom prema svima, osobito prema mladeži, prema žalosnima, prema bolesnima, prema patnicima, darom utjehe, koje svijet ne može dati, darom prodiranja u savjesti, darom proroštva i darom čudesa. Premilostivi je Bog često puta čudesnim načinom uslišao ponizne molbe svojega vjernoga sluge, Sebi na slavu, a na spasenje svojih ljubljenih.

O. Leopold sjajio je svim kršćanskim krepostima u visokom stepenu, a osobito poniznošću. Neobično je nježno štovao Presvetu Djevicu Mariju. Veoma mu je bio drag zaziv: »Uzroče naše radosti!« Nazivao bi je »Blažena Gospodarica«, »Uzvišena Gospodarica«. Ona je bila sve njegovo pouzdanje, sva njegova jakost, sva njegova ljubav, sva njegova radost. Zadnje su mu bile one divne riječi svetoga Bernarda: »O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!« Pod konac je života bolovao od neke izrasline (tumor) u jednjaku, zbog čega nije mogao primati hrane bez strašnih grčeva. Umro je u Padovi 30. srpnja 1942. u 7 sati u jutro. Sa svih strana čuo se samo jedan glas: »Umro je svetac!« Njegov je grob postao mjestom hodočašća kao grobovi svetaca. Sveti Otac Pio XII. dozvolio je 16. I. 1946. da se započne postupak za proglašenje blaženim našega oca Leopolda. Neka ga njegova Uzvišena Gospodarica što prije uzdigne na čast oltara!

LURDSKA UKAZANJA

Bilo je to 1858. godine. 11. veljače pošla je kći mlinara Subiru, da na obali rijeke Gave kod grada Lurda i pećine Masabjelske nakupi nešto drva, kako bi si siromašna obitelj naložila kamin, ogrijala se i ugrijala nešto oskudne hrane za ručak. U jednoj udubini zašuštio je šipkov grm, a nad grmom ugledala je Bernardica mladu prikazu kao djevojče u starosti između šesnaest i osamnaest godina. Prikaza je bila obučena u bijelu haljinu, s prebačenim bijelim plaštem preko ramena, a opasana plavim pojasom oko bokova. Milo se nasmiješila Bernardici. Načinila je znak Križa nukajući Bernardicu, da to isto učini. Zatim je uzela među prste krunicu, koja joj je visjela na ruci i prebirala njezina zrnca pozivajući i Bernardicu, da s njom moli. Bornardica je to sve činila. Prikaza je bila tako mila, da je Bernardica čeznula za tim, da i drugi dan u isto vrijeme pođe na ono isto mjesto i opet vidi istu Pojavu.

No čedno, i dobro uzgojeno dijete uze drugi dan u župnoj crkvi blagoslovene vode boječi se, da to ne bi bila varka nečista duha. I kad je drugi dan stigla na isto mjesto i Prikaza se opet pokazala, poškropi je Bernardica blagoslovevom vodom, koju je sa sobom ponijela u jednoj bočici. Prikaza se na to samo nasmiješila. Kad se i treći dan ukazala Bernardici, pozove ju, neka kroz osamnaest dana dolazi pred spilju i druge sa sobom povede.

Od onoga je dana češće Bernardica onamo polazila i nikakva je sila nije mogla od toga odvratiti. Prikaza je s njom govorila svaki puta. Molila s njom krunicu. Govorila joj, da moli za grješnike, poljubi zemlju i čini pokoru. Zatim joj naloži, neka kaže svećenicima, da ovdje sagrade crkvu i vode ovamo narod u procesijama. Još joj reče, da na naznačenom mjestu prstom izdube jamicu, iz koje će proteći voda, neka se napije te vode i tom vodom neka se opere i otare. No Bernardica se nije svime time zadovoljila, nego je neprestano molila Prikazu, da joj kaže svoje ime. Napokon 25. ožujka na Blagovijest Prikaza usliša molbe Bernardičine i sklopi ruke na prsima i oči podigne prema nebu, te reče: »Ja sam Bezgrješno Začeće«.

Zadnje je ukazanje bilo 16. srpnja iste godine. Poslije toga se Bernardica povukla. Polazila školu kod čč. ss. kćeri Božje ljubavi i konačno otišla u njihov samostan u Neveru, gdje i danas počiva njezino neraspadljivo i gipko tijelo u crkvi tih časnih sestara.

Crkva vođena Duhom Svetim na temelju čudesnih ozdravljenja znanstveno zajamčenih uvela je na 11. veljače svake godine blagdan: Ukazanje bl. Dj. Marije bezgrješne Djevice«. Uvela je na dan taj takovu sv. Misu i časoslov, koga mole svećenici. A papa Pijo XI. proglasio je Bernardicu 13. lipnja 1925. blaženom, a 8. prosinca 1933. svetom prigodom sedamdesetpete godišnjice lurdskih ukazanja.

Ove se godine slavi devedeseta godišnjica lurdskih ukazanja. U tih devedeset godina posjetilo je Lurd nekoliko milijuna ljudi i to vjernika, inovjeraca i nevjernika, učenih i neukih. Svi su imali priliku, da se osvjedoče o istinitosti lurdskih ukazanja i lurdskih čudesa.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Kardinal Lienart o odnosu vjere i znanosti

Kardinal Lienart iz grada Lille-a u Francuskoj pozabavio se nedavno odnosom vjere prema znanosti i obratno. Taj odnos postaje sve važniji, jer znanost u zadnjim stoljećima postizava velike uspjehe na svome području u traženja istine. To na oko kao da smeta, i veliki kršćani kao da od toga strahuju. Međutim u tom odnosu vjere i znanosti nema nikakvih smetnja, a pogotovo nema razloga bilo kakvom strahu. Kardinal Lienart lijepo zaključuje svoje razlaganje o tome predmetu:

»Ako sve uzmemo u obzir, vjera i znanost se slažu na uvjet, da ih dobro međusobno razlikujemo i da od svake zahtijevamo da se bavi onim, što spada u njeno područje. Zahtjev za potpunim slaganjem«, prema kojemu bi trebalo pronalaziti u biblijskim knjigama činjenice, koje bi odgovarale znanstvenim otkrićima bio je kriv u tome, što nije vodio računa, da se tu radi o dva različita područja, od kojih svaki ima svoje postupke. Ali razlikovati ne znači potpuno rastaviti. Kršćanin ne želi ni pripovijedati ni rastaviti ni dovesti u sukob ova dva puta spoznaje. Kršćanin smatra, da nas svaki od ta dva puta, na svoj način, vodi k jednoj istoj istini. Oba se puta tako lijepo podudaraju, te uspjesi, koji su postignuti na jednom području, donose plodne posljedice i za drugo područje. Pouzdanje kršćanina u riječ Božju, da bi shvatio i one spoznaje koje nadilaze njegov razum, ne umanjuje nimalo njegovo pouzdanje u ljudskim razum, koji je također dar Božji, jer po tome razumu čovjek otkriva stvari ovoga svijeta, a po filozofiji začetnika svih stvari. Kršćanin, dakle, rado prima shvaćanje, po kojem može vježbati svoj duh da stupa po oba ova puta, koji vode sve potpunijem istraživanju istine, jer je uvjeren, da između ta dva puta postoji duboki sklad«.

Molitva umjetnika

Svake godine, u crkvi Saint-Germain (Sen Žermen) u Parizu obnavlja se na Pepelnicu dirljivi obred, kad se pepeljuju umjetnici.

Za vrijeme ovog obreda moli se lijepa zajednička molitva za one, koji će u toj godini umrijeti. Zamisao za to umjetnici duguju humorističnom slikaru Willetteu. Spomenuti je umjetnik sastavio tu molitvu ovako: »Oni, koji Te, Gospode, pozdravljaju prije svoje smrti, to su oni, koje si Ti stvorio na svoju sliku i priliku, da bi stvarali u umjetnosti. To su oni, koji su razmatrali o Tvom djelu, te oni, koji iskazuju počast ljepoti, koju otkrivaju u njemu. To su jednostavni duhom, koji mrze novac. To su oni, koji teže, da budu u Tvojoj slavi uz Tvoju desnicu! Ovi Te, Gospode, pozdravljaju, prije nego li umru. Mi smo umjetnici, u borilištu punom tame, u svijetlu oružja, koje si nam dao, pred mnoštvom, koje nema očiju ni ušiju, nego koje ima usta, da na nas podigne hajku, ako podlegnemo... bez milosrđa! — Mi Te pozdravljamo, Gospode, prije naše smrti!«

BUDITE SAVRŠENI

Bit kršćanske savršenosti je ljubav.

1. Kršćanska savršenost sastoji u ljubavi. Sv. Toma Akvinski uči: »Svaka je stvar toliko savršena, koliko postizava svoj vlastiti cilj... A ljubav je ona, koja nas veže s Bogom, koji je najviši cilj ljudske duše. Jer »tko ostaje u ljubavi, ostaje u Bogu i Bog u njemu« (I. Iv. 4, 16). I stoga se savršenost kršćanskog života poglavito mjeri po ljubavi. S tim se slaže, ono što je davno prije kazao sv. Augustin: »Početna ljubav je početna savršenost, kad ljubav uznapreduje, napredna je i savršenost, svršena ljubav je svršena savršenost«, t. j. sama svetost. Tako govore i svi učitelji duhovnog života.

2. To možemo dokazati i iz Sv. Pisma. Sv. Pavao kaže (I. 13. 13):» Sada ostaju tri (kreposti): vjera, ufanje i ljubav, a najveća je među njima ljubav«. To znači, da je u ljubavi bitnost kršćanske savršenosti. Isti apostol kaže dalje (Kol. 3, 14): »Iznad svega toga je ljubav, koja je veza savršenstva«. »Tko ljubi bližnjega, ispunio je zakon« (Rim 13, 8.). Spasitelj zove ljubav prema Bogu »glavnom i prvom zapovijedi«, a ljubav prema bližnjemu je onoj »jednaka«, a o obje »visi sav zakon i proroci«. Otuda se razabire da savršenost sastoji bitno u ljubavi, a jer je ljubav zapovijeđena, zapovijeđena je savršenost.

3. Kad je sv. Franjo asiški na brdu Alveri imao viđenje, te od raspetog serafa primio rane raspetoga Isusa, nije razumio, zašto se seraf ukazao u stanju patnje. Na to je dobio duboko rasvjetljenje, da nas ljubav više sjedinjuje s Kristom, nego raspeće na križu. A seraf je simbol ljubavi. — Sv. Ignacije je ispočetka mislio, da se savršenost sastoji u tjelesnom mrtvenju, pa se zato mnogo mrtvio. No kasnije je uvidio, da je potrebnije suzbijati oholost i sebeljublje Napokon je upoznao savršenu ljubav kao bitno svojstvo kršćanske savršenosti, pa ju je obradio u svojim »Duhovnim vježbama«.

P O D L I S T A K

Čudotvorni Wang Hing

(KINESKA PRIČA)

Wang Hing bijaše sin ugledne i imućne kineske obitelji. Već od mladih dana zanimao se živo za razne čudesne stvari, koje su sveti muževi i pustinjaci pravili, pa je marljivo proučavao sve podatke, do kojih je mogao doći: o napitku dugovječnosti, o tajni besmrtnosti, o rečenicama, kojima se zaklinju duhovi i sablasti, i o čarobnim amajlijama. Ali budući da je on sve svoje znanje crpao tek iz knjiga, a učitelja nije nikada imao, sav njegov trud nije urodio nikakvim plodom.

Bio se već i oženio, kad mu neki prijatelj saopći, da nedaleko njihova grada, u planini obrasloj gustim šumama, živi jedan takav pustinjak-čudotvorac.

Wang se smjesta spremi na put.

Uzalud ga je njegova žena odvraćala od tog nauma, on uprti putnu košaru na leđa i zađe sasvim sam u šumu.

Više je dana lutao i konačno jedne večeri, baš kad se spuštao suton, ugleda kroz stoljetno drveće neku daščaru na vrhu brda. Požuri se onamo, bio je to stan pustinjaka-čudotvorca!

U trijemu, natkriljenom granama starog cedrova stabla, neki čovjek sjeđaše: kosa mu je padala do ramena, a nadnaravni sjaj titrao je oko njega.

»Učitelju«, izusti Wang drhćući, »ja sam došao do vas da vas zamolim: poučite me u svojoj uzvišenoj nauci!«

Pustinjak podiže vjeđe, omjeri molitelja i odgovori napokon: »Vi niste dorasli izdržavanju kušnji!«

Teško pogođen ovim riječima Wang stade dokazivati protivno i braniti svoju sposobnost. Ali u taj čas naiđoše pustinjakovi učenici na povratku s dnevnog rada Oni se sabraše pod stablom, pa Wang ušuti i naprosto se priključi njihovoj skupini. Kad su oni pali ničice, da pozdrave učitelja, klekao je i on, kad su se oni povukli u spavalište pustinjačkog stana, ušao je i on za njima. Nitko mu nije ništa branio.

U prvu zoru svi ustadoše, a pustinjak turi u ruke Wangu tešku sjekiru i reče mu: »Slijedite ostale i hajte sjeći drva u šumi!«

I tako je Wang proživio mjesec dana ustajući u zoru i sjekući drva u šumi, otkuda se tek nakon zalaza sunca vraćao u pustinjačko skrovište. Kako nikada u svom životu ne bijaše dirnuo nikakva alata, taj ga je posao drvosječe jako umarao. Na rukama i nogama iskočiše mu žuljevi krupni kao čahura svilene bube. Bio je sit toga, ali se nije usudio reći ništa.

Kad se jedne večeri vraćao među prvima, primijeti, da učitelj nije sam u trijemu: dva stranca razgovarahu s njime, držeći šolje čaja u ruci. Već je bilo gotovo zanoćilo, ali svjetiljke još ne bijahu donesene. Najednom Wang viđe, kako pustinjak uzima sa stola list papira i reže iz njega krug veličine ogledala. Zatim starac ustade i prilijepi krug na zid, a ono se papir prometnu smjesta u sjajan mjesec.

Učenici sabrani pod stablom udariše u bijeg od straha, ali ih jedan od stranaca zadrži: »Ostajte«, reče, »radost tako lijepe noći treba uživati!«

Pa uzme pehar vina sa stola i mahne im, da pristupe i naliju sebi čaše.

Wang se u čudu pitao, kako će jedan jedini pehar vina biti dovoljan sedmorici ljudi, a učenici pomisliše isto i stadoše se gurati, tko će prvi pružiti svoju čašu.

Ali što su više iz pehara točili, pehar sve puniji!

Tada drugi gost reče pustinjaku:

»Vi nam dadoste mjesec, da imamo svijetla, a naš prijatelj priskrbio nam vino, da pijemo u miru«. Treći gost reče: »Hoćete li, da vas ja odvedem u palaču mjesečevu?«

Na to stranci i pustinjak ustadoše. Učenici vidješe, kako oni postaju sve manji, da zatim uđu jedan za drugim u mjesec, gdje se jasno razabiralo, kako opet sjede za stolom kao prije.

Zatim mjesec najednom poblijedi. Nastade mrak. Učenici, koji su u nijemu čudu promatrali čitav taj prizor, pohitiše po svjetiljke. Kad je njihov sjaj obasjao trijem, pustinjak je bio sam, sjedeći na svom običnom sjedalu, a do njega ležali su na stolu ostaci slatkiša. List papira velik kao ogledalo bio je prilijepljen na stijenu.

»Jeste li se dovoljno napili?« upita on učenike. Pa ne posvetivši ni jedne riječi onome, što se maločas dogodilo, dometne: »Idite odmah na počinak, da budete svježi za sutrašnji posao!«

Wang se silno začudio onome, što je vidio, pa nije više žalio truda, dapače je podvostručenim marom radio. Ali teško mu je bilo i nadalje, a da bi što naučio od starca, o tome nije bilo ni govora. Jednoga dana, kad su ga žuljevi boljeli još više nego obično, on se odvaži da ode k učitelju prije, no što su se ostali vratili, pa mu reče:

»Vaš učenik, koga vidite pred sobom, došao je iz velike daljine, da sluša vaše pouke. Tri sam puna mjeseca ovdje, a samo siječem drva od zore do mraka. Kod svoje kuće nisam bio navikao tako napornom poslu!«

»Ja sam već rekao, da ne ćete izdržati«, odgovori pustinjak smiješeći se. »Možete otići sjutra ujutro, ako hoćete!«

»No kad sam već toliko vremena ovdje, ne biste li me mogli naučiti barem kakvu malu tajnu, da nisam baš sasvim badava dolazio ovamo?«

Tek što je izgovorio te riječi, Wang bi ih najradije povukao natrag, da je mogao, jer je osjetio, kako su bile neumjesne i kako su ga prikazale kao čovjeka, koji nije došao tražiti svetost nego neobične moći, koje sveti ljudi posjeduju kao posljedicu svojeg duševnog savršenstva, dok je njemu to bila svrha, da se istakne među ljudima.

Ali pustinjak se ne naljuti. Smiješeći se jednako, odgovori:

»Pristajem, ispunit ću vam želju. Recite mi, što biste htjeli znati«.

»Primijetio sam, ako se ne varam, da se vi možete po miloj volji kretati u svim smjerovima, a da vas zidovi ne zadržavaju kao obične smrtnike. Rado bih i ja to naučio«, objasni Wang.

»Samo to« klikne pustinjak, uvijek sa smiješkom. »Dat ću vam lozinku, koja to omogućava!«

Život s Crkvom

NEDJELJA PEDESETNICA
8. II. 1948.

U uvodnim zazivima zove svećenik Gospodina, da mu bude zaštitnik u nevolji, te sve svoje pouzdavanje stavlja u Nj: »Budi mi, Bože, zaštitnik i kuća utočišta, da me spasiš. Jer si Ti jakost moja i utočište moje, radi imena svoga vodi me i brani me. U Tebe se, Gospodine, uzdam, o da ne budem postiđen do vijeka, po pravdi svojoj izbavi me«.

U molitvi moli svećenik Gospodina, da nas usliši, odriješi od grješnih okova i čuva nas od svake protivnosti.

U Poslanici (I. Kor. 13, 1—23) tumači sv. Pavao, što je ljubav. Ljubav je najveća krepost, ona nas sjedinjuje s Bogom i veže nas u prijateljstvo i mir s ljudima. Kad bih jezike ljudske i anđeoske govorio... i kad bih imao dar proroštva i takovu vjeru, da bih gore premještao, kad bi razdijelio sve imanje svoje, i kad bih predao tijelo svoje, da se sažeže, a ljubavi ne bih imao, ništa ne bih bio i ništa mi ne bi koristilo. Ljubav je strpljiva, dobrostiva; ljubav ne zavidi, ne radi nepravde, ne oholi se; nije častohlepna, ne traži svoje, ne srdi se, ne misli zlo, ne raduje se nepravdi, raduje se istini. Sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi... Sada ostaje vjera, ufanje i ljubav, ali najveća je među njima ljubav.«

Ovu ljubav prema Bogu i bližnjemu treba da svi postignemo i usvojimo, pa ćemo blaženije živjeti na zemlji.

U sv. Evanđelju (Luka 18, 31—43) čita svećenik odlomak, u kome Isus proriče svoju skoru muku, smrt i uskrsnuće. »Evo idemo u Jerusalem i sve će se izvršiti, što su proroci pisali za Sina čovječjeg: predat će ga neznabošcima, narugat će mu se, bičevat će ga, popljuvat će ga, i ubit će ga. Treći će dan uskrsnuti«. Isus je dakle sve unaprijed znao, i išao je svijesno i dragovoljno u smrt za nas. — Sv. Evanđelje dalje pripovijeda o ozdravljenju slijepca kraj puta.

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 8. VELJAČE

Pedesetnica. — Sv. Ivan Matski = († 17. XII. 1213. u Madridu). Kod njegove prve sv. Mise ukazao mu se anđeo u sjajnom bijelom odijelu s križem crvene i plave boje na prsima i ispružio svoje ruke preko dvojice robova. Po tom je upoznao Božju volju, da osnuje red (Trinitaraca) za otkup robova. Uspjeh je ovoga reda bio izvanredan, jer je ovaj red izbavio oko 900.000 kršćanskih robova.

PONEDJELJAK, 9. VELJAČE

Sv. Ćiril Aleksandrijski, biskup i crkveni učitelj († 27. VI. 444.). Jedan od najvećih grčkih crkvenih otaca, od Providnosti izabran prvoborac protiv Nestorijeva krivovjerja, koji je učio, da je Krist bio samo čovjek. Najveća mu je zasluga, što je sretno vodio crkveni sabor u Efezu (g. 431.), kao zastupnik pape Celestina. Na tom je saboru svečano utvrđeno, da je u Kristu samo jedna osoba, i to božanska, i zato je Presveta djevica rodila Boga, Sina Božjega, a dosljedno tomu ona je u pravom smislu Majka Božja (theotokos), — **Sv. Apolonija,** djevica i mučenica (†250.). Mučena u Aleksandriji za cara Decija. Izbiše joj sve zube, a zatim doveli do lomače prijeteći joj se, da će je živu baciti na lomaču, ako ne pogrdi Krista. Apolonija se časkom molila, a zatim se iznenada istrgne iz ruku krvnika i baci se u živu lomaču. Oganj Duha Svetoga, koji je u njoj gorio, bio je u njoj snažniji od lomačina ognja. Ona se štuje kao zaštitnica od zubobolje. —

UTORAK, 10. VELJAČE

Sv. Skolastika, djevica († 542.), sestra blizanica sv. Benedikta. Papa sv. Grgur Vel. pripovijeda, da je ona jednom u godini posjećivala svoga brata, koji je sagradio samostan na brdu Monte Cassino. Ona je sebi sagradila samostan ispod brda. Kad je osjetila, da će umrijeti, opet ga je posjetila. On je sišao k njoj na jedan humak u pratnji redovnika. Cijeli dan su razgovarali o Bogu. Pod večer je on htio otići, po običaju, ali kad se ona pomoli Bogu, iznenada nastane silna oluja, i onda su razgovarali o Bogu i molili sve do jutra. Nakon tri dana vidje sv. Benedikt dušu svoje sestre, kako se u slici goluba penje na nebo. Odmah posla redovnike po njezino tijelo te ga položi u svoj grob, koji je za sebe već pripravio.

SRIJEDA, 11. VELJAČE

Čepelnica. — Ukazanje Majke Božje u Lurdu. Danas je 90. godišnjica od prvoga ukazanja 11. II. 1858. Na obali rijeke Gave blizu Lurda ukazala se Presveta Djevica 18 puta siromašnoj i pobožnoj djevojčici — sv. Bernardici. Danas je Lurd najveće prošteništa na svijetu. Do danas je ozdravilo u Lurdu oko 20.000 bolesnika, od raka, sušice, trulenja kostiju, kolere, bolesti hrptenjače, gluhoće, sljepoće, padavice i t. d. Za ustanovljenje bolesti i čudesno ozdravljenje podignuti su ondje savremeni uredi sa svim mogućim medicinskim strojevima (aparatima), da bude isključena svaka varka.

ČETVRTAK, 12. VELJAČE

Sv. sedam osnivača reda slugu Bl. Dj. M. (serviti). God. 1233. u Firenci molilo se u društvu sedam plemića. Svakom od njih ukazala se Presveta djevica. Nakon toga počeli su živjeti u siromaštvu, u pokori, i razmatranju sedam žalosti Majke Božje. Žalosna Majka Božja jasno nam pokazuje veliki zakon kršćanstva: što je tko bliži Spasitelju, to je bliži i Njegovu Križu. Blažena Djevica Mu je stalaja najbliža, zato je i postala Kraljicom mučenika. Kosti ovih svetaca počivaju u jednom lijesu na brdu Monte Sennario.

PETAK, 13. VELJAČE

Sv. Fuska i Mavra, mučenice. Mučene za cara Decija, najprije šibane, a onda im bile odrubljene glave.

SUBOTA, 14. VELJAČE

Sv. Valentin, svećenik i mučenik († 269.)u Rimu. Bio je batinjan, a zatim mu je otsječena glava. Odlikovao se velikom mudrošću i ljubavlju prema bližnjemu; mnoge je čudom izliječio.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

6. Veliko pitanje

Duboko tamo unutra u pustinji, blizu brda Horeb, Mojsija pase ovce madijanskoga svećenika Jetra. Najednom opazi podno brda jedan grm u plamenu. Grm je gorio sve više i više, ali nije izgarao. Mojsije pohrli da istraži čudo. Tada mu jedan tajanstveni glas doviknu: »Izuj obuću s nogu, jer je zemlja, na kojoj stojiš sveta.« Stupimo danas na »svetu zemlju«: u našim razmatranjima nastojmo se danas približiti onome, koji je iz gorućeg grma govorio Mojsiju: stavimo sebi danas pitanje: šta je Bog?

Na pitanje, da li ima Bog, nije teško odgovoriti. O njemu nam priča stvorenje do naših nogu i svod nad našim glavama; o njemu nam javlja glas u našoj nutrini, koji nam objavljuju njegovu volju; pa i On nam se je objavio. Ali je neuporedivo teže pitanje: »Šta je Bog?« Najsnažniji odgovor leži u imenu, kojim je Bog samoga sebe nazvao na brdu Horebu: »Ja sam onaj, koji jesam.« Sveti Ivan, koji je na Patmosu tako duboko prodro u vječne tajne, ime i bit Božju opisuje riječima: »Ja sam alfa i omega, početak i svršetak, koji jest, koji bijaše i koji će doći Svemogući« (Otkr. 1,8). On je vječni, nepromjenjivi, koji je jedini po sebi i po kojemu je sve drugo. Pred njim nema prošlosti ni budućnosti, nego sve, što mi zovemo vrijeme, kao i ono, što mi zovemo prostor, njemu je vječno prisutno. Uložimo skoro nadljudski polet u visine, ali ne ćemo shvatiti Božju Bit: to nije dano nijednom stvorenom biću; tek ćemo je naslutiti. Walter von Vogelweide, duboko-umni njemački pjesnik, ispjevao je lijepe stihove. »Svemogući Bože, ja znam, da si neshvatljiv u moći i vječnosti. Pa ipak su toliki poput mene smišljali da dokuče ono, što nikakav ljudski duh ne može izmjeriti. Nitko ne će dobiti jasnu sliku o tebi, mozgao on po mjesečini ili pri danjem svjetlu. Čovječe, to znanje ne izvire iz zdenca mudrosti.« Pa kad bismo mogli to pitanje upraviti i jednom serafinu, koji stoji [illegible] prijestoljem Božjim, ne bi nam on mogao na nj odgovoriti, on bi samo blaženo gledao u lice Božje i na pogled vječne lje[illegible] svoj: »Svet! svet! svet!«

Pa makar mi ne možemo shvatiti ni opisati najdublju i potpunu Božju bit, ipak znamo o Bogu toliko toga, da nam to u dušu ulijeva strahopočitanje i ljubav. Katekizam kaže o Bogu: da je on duh. Time on ponavlja Isusovu riječ, koju reče- Samaritanki na zdencu Jakovljevu: »Bog je duh« (Iv. 4,24.). Tako mi znamo također, da Bog nema tijela, da ima razum i slobodnu volju — dakako razum, koji neizmjerno nadilazi svaki ljudski razum; zatim on ima volju, koja ne samo da ne zna za kakvu zapreku, već volju, za koju je jedan voljni čin ujedno i izvršeno djelo.

Želimo li mi ljudi dokučiti nešto o biti Božjoj, promotrimo jedno ili drugo od njegovih svojstava; no nesmijemo pri tome zaboraviti, da mi možemo samo uhvatiti pojedine zrake ovoga vječnoga sunca. Sveti je Grgur izrekao jednu lijepu misao: »Mi o Bogu govorimo najodlučnije onda, kada razmatrajući njegovu veličinu, zanijemimo od čuda i udivljenja.« Kao što su mudraci s Istoka pali na koljena, te se poklonili utjelovljenom Sinu Božjemu, tako padnimo i mi ničice, puni strahopoštovanja i poklona pred prijestolje vječnoga Boga i svoj glas stopimo s glasovima hvale nebeskih zborova.

Kazao mu je neku čarobnu rečenicu. Wang je ponovi.

Pustinjak mu naloži, da je nekoliko puta opetuje, dok je nije točno upamtio, a onda ga povede pred vrtni zid.

»Sad hajdete skroz!« zapovjedi.

Ali Wang stajaše licem prema zidu, ne mičući se s mjesta.

»No hajte!«

Wang se zaleti, ali pred zidom stade kao ukopan.

»Ne bojte se, prignite glavu i nasrnite na zid!«

Tada Wang uzmakne nekoliko koraka, zaleti se i — prođe kroz zid tako lako kao da ga nije ni bilo.

Sav u čudu, što se našao na drugoj strani, zaleti se u protivnom smjeru, stigne sretno natrag kroz stijenu do pustinjaka i zahvali mu bujicom riječi.

Ali starac ga opomene:

»Pazite da živite bez grijeha, kad kući dođete! Inače čarobna izreka ne će imati učinka!«

Zatim mu pustinjak pokaže put za povratak kući.

Wangova je žena upravo stajala u vrtu pred kućnim vratima, kad se on pojavio na ulazu. Silno se obradovala, što ga opet vidi, i zapita ga, kako se moglo i očekivati, što je sve vidio i radio u šumi.

Wangu nije bilo ni na kraj pameti da priča, kako je samo sjekao drva, već se pohvali, da je stekao povjerenje pustinjaka čudotvorca, koji ga je pored mnogih drugih čarolija naučio i tu, kako se prolazi kroz zidove.

Budući da ona nije povjerovala njegovim riječima, on je htjede smjesta uvjeriti o istinitosti svoje pripovijesti. Uzmakne nekoliko koraka, sagne glavu, izgovori svoju lozinku, pa se iz sve snage zatrči prema kamenom zidu, kojim je vrt bio ograđen, i — tresne glavom o zid, da je puknulo kao grom, a on se onesviješten našao u travi...

Žena mu je morala priskočiti u pomoć, da ga uspravi na noge: na čelu mu je iskočila kvrga velika kao kokošje jaje.

»Prokleti pustinjak!« škripao je zubima Wang.

Jer nije ni toliko bio napredovao u kreposti, da bi spoznao, kako je sagriješio lažući i hvastajući se ženi, unatoč opomene starog mudraca.

BIBLIJSKA LICA

HENOCH

Pretpotopni patrijarha

U I. Knjizi Mojsijevoj spominju se među pretpotopnim patrijarsima dvojica pod imenom Henoh. Jedan je bio sin Kainov, po kom je nazvan prvi grad, osnovan po Kainovim potomcima. O ovom Henohu ne kazuje nam dalje Sv. Pismo ništa više. Drugi je bio potomak Enosa, sina Setova, što se rodio Adamu mjesto nevino ubijenog Abela. Za Enosa ističe Sv. Pismo, da se odlikovao time, što je počeo prizivati ime Gospodnje. Od Enosa potekao je Kainan, od Kainana Malaleel od ovoga Jared, a od Jareda Henoh, otac Matuzale, djeda Noina.

Henoh je dakle sedmi u nizu pretpotopnih patrijarha. O njemu kaže Sv. Pismo (I. Mojs. 5, 24), da je za svog života od 365 godina na zemlji »hodao s Bogom, a nakon toga se više nije pojavio, jer ga je Bog uznesao«. U grčkom prijevodu prevedeno je ovo mjesto »hodao je s Bogom« riječima »i svidio se Bogu«, što znači, da je za svog zemaljskog života nastojao točno vršiti volju Božju, i time je davao uzoran primjer svojim suvremenicima u kreposnom životu.

Što se pak kaže, »da se više nije pojavio, jer ga je Bog uznesao«, znači, da taj pretpotopni patrijarha nije umro, nego ga je Bog živa prenio iz ove zemlje na neko drugo mjesto u svemiru, slično, kao što je iz Sv. Pisma poznato za proroka Iliju, kojega je Bog bez smrti prenio na ognjenim kolima i konjima nekamo u svemirske visine (IV. Kralj. 2, 1—11).

O Henohovu uznesenju govori se u Sv. Pismu St. Zavjeta još u knjizi Crkvenici (44, 16 i 49, 16), gdje se kaže: »Henoh se svidio Bogu i prenesen bi u raj, da navješta narodima pokoru... Nitko se na zemlji nije rodio takav kao Henoh; on bi naime uznesen sa zemlje«.

U Novom Zavjetu govori o Henohovu uznesenju sv. Pavao apostol u poslanici Hebrejima (11, 5): »Vjerom bi Henoh prenesen, da ne vidi smrti, i ne nađe se, jer ga Bog premjesti; jer prije nego ga premjesti, dobi svjedočanstvo, da je ugodio Bogu.« Napokon u poslanici apostola Jude Tadeja kaže se za Henoha, da je prorokovao o krivovjercima, koji pretvaraju milost Boga našega u raspuštenost i odriču se jedinoga Gospodara i Gospodina našega Isusa Krista... Ali za ove prorokova Henoh, sedmi od Adama, govoreći: »Gle, dođe Gospodin s tisućama svojih svetih, da učini sud nad svima, i kazni sve nevjernike za njihova navjerna djela, koje nevjerni grješnici govoriše protiv njega« (Juda 4—15).

U ovim je riječima, po mišljenju Klementa Aleksandrijskog, Tertulijana, Augustina i Jeronima apostol Juda Tadej iznio vjeru židovske predaje o ponovnom dolasku Henohovu na ovaj svijet prije sudnjeg dana, da propovijeda pokoru tadanjim naraštajima, što se može razabrati iz knjige Crkvenice (44, 16). U vezi s time tumače katolički egzegeti i odlomak iz knjige Otkrivenja (11, 3—12), gdje se govori o tom, da će prije sudnjega dana biti opet poslani na zemlju dvojica svjedoka, koji će prorokovati tisuću dvjesta i šezdeset dana, obučeni u kostrijet, — da se pod dolaskom tih dvaju svjedoka razumijevaju Henoh i Ilija.

Henoh će propovijedati nevjernicima, da im pruži posljednju priliku za obraćenje, a Ilija propovijedat će ostacima židovskog naroda, da se i njima pruži još jednom prilika za obraćenje i izmirenje sa svojim pravovjernim praocima, kako to naviješta prorok Malahija u završnim riječima svoje proročke knjige.

POSTOJANA VJERA U PROVIDNOST

Sveti Ivan Vianney, župnik arški (iz Arsa), kad god je molio, znao je, da će biti uslišan, jer je bio uvjeren, da je glavno neograničeno pouzdavati se i ustrajati u postojanoj vjeri u Providnost. Ovo sve toliko nedostaje ljudima, pa vrlo često i onima, koji misle, da mole, kako treba.

PRVU GRAMATIKU nekih nigerskih dijalekata izdao je nedavno irski misionar p. Sorlingen. Ovi su crnački dijalekti bili do nedavno nepristupačni evropskim lingvistima.

10.000 LJUDI ODJEDNOM TRAŽI KRŠTENJE

U jednoj pokrajini u Kongu, koja broji 50.000 stanovnika, 10.000 ljudi je podnijelo skupnu molbu za primitak u Katoličku Crkvu, pozivajući misionare, da odmah dođu k njima.

BOŽANSKA TRAGEDIJA

Francuski su katolici pripremili nov film o Kristovoj muci pod gornjim naslovom. Film će se početi prikazivati početkom korizme.

U SJEDINJENIM DRŽAVAMA američki katolici uzdržavali su u minuloj godini 1.049 bolnica. Kroz ove bolnice prošlo je preko 6 milijuna bolesnika i potrebnih liječničke njege.

IZ PRIRODNIH NAUKA

JADI I RADOSTI STAROG GREBENA

Neki je greben u gorama postao tužan. Glupost! Obični vapnenac i tužan! Tako što!

A ipak samo stoga, jer je bio gol i pust, nije imao krasnog zelenog saga od trava i drveća, kao njegovi drugovi preko u brdima.

A nije mu palo napamet, da je sam kriv, jer nije skupio ni šačicu zemlje. Mislio je valjda, da će biljke samo od zraka živjeti. Luda!

Sad je objesio glavu, ali samo unutri, u sebi. Pred svijetom je ostao ukočen i ponosan.

Jednog dana dolete iz ravnice neka fina, sjajna zrnca i ostanu na pećini vlažnoj od magle.

»Prosti probisvijet, što se skita naokolo«, reče u sebi greben. »Za to sam vam dobar«. Sve je naime bilo prema njemu bez obzira: vjetar, kiša, sunce i sve... no da, nije bio osobito skupocjene grade — »ali čekajte samo, čim me sunce osuši, strmoglavit ćete se s vjetrom. Znam, kako to ide«.

Imao je pravo kao uvijek. Ali ovaj puta ne sasvim. Nekoliko zrnaca ostalo je čvrsto na pećini, i nije se micalo ni na vjetru.

»Čudni svati«, pomisli greben. »Pa ti su dobili noge na sve strane, njima su se pripiljili uza me. Nevjerovatno!«.

A ipak je bilo tako. Da je točnije pogledao, bio bi vidio još koješta. Svako zrnce bilo je čitavo klupko finih jasnih gljivica, izraslih na sve strane, a u sredini klupka čuči čitavo mnoštvo malih, okruglih i zelenih alga, sve skupa sitno kao prašak. Bila je to neka vrst lišaja.

To bi greben u svojoj poodmakloj dobi već morao znati, da se lišajevi sastoje uvijek od gljivica i alga, te da vode vjerno zajedničko kućanstvo: gljivice se brinu za vodu i rude, a zelene alge svojim klorofilom iz sunca i zraka pripravljaju organsku hranu, i tako se sjajno probijaju kroz život.

Toga stari greben nije znao, bio je slab biolog, ali je morao brzo okusiti na svojoj koži. Jer, gljivice su ga izjedale.

»Gljive, koje grizu pećine! Takova što nije još bilo na svijetu«.

Pa ipak! konci tih gljivica imali su neki čudni sok, koji je rastvarao vapnenac. Od toga i od nebeske rose žlvjele su, rasle i razgranjavale se. I kamo su se one popele, tu je bilo rezova, žljebića, rupa i pukotina na glatkoj stijeni. I zelene alge pomogle su hrabro u svojoj organskoj kuhinji, i rasle su množile se. I tako postale naskoro od zrnca praha, kao dlan velik, lijepi žuto-zeleni lišaj.

Druga su zrnca učinila isto tako. I nova su doletjela. Naskoro je pusta hridina bila izvezena šarenom ledinom od lišaja.

»Vidi, vidi. Tko bi to bio mislio«, pomisli greben u sebi, sav ponosan. Ali sasvim ugodno nije mu bilo ipak.

»Izgledam kao da imam gubu. I moja lijepa glatka površina sva je iščupana, jednostavno uništena! Sve puno rupa i praha. A prah zadržava kišu, voda grize na meni dalje«. Tako je brundao nezahvalnik u sebi. Nije slutio, da je to početak do divne crnogorične šume.

Lišaji su došli i nestali... Stijena je postala krhka i meka. U prašnim rupama i zarezima, koje su nebrojene gljivice kroz desetljeća iskopale, na plješnivim lišajima narasle su skoro krpe mahovina i prevukle površinu stijene baršunastim zelenim jastučćima.

A te su svake godine dodale novu mladicu, i tako se hitno množile.

Ali kako se istom zabezeknuo stari greben, kad su došle u pohode »više« gljivice! Da su došle prije, jadno bi od glada završile! Ali sada! Sad je nastalo živo. Cvali su tu već jaglaci, klinčići, trave i glavočike.

Prošlo je tek nekoliko stoljeća, a već je tu bilo grmlja i mladih stabala.

I onda je došlo vrijeme, kad je šuma zašumjela.

Greben nije ni znao pravo, kako mu se to dogodilo. Vrtjelo mu se u glavi od divote. Kako je sve to došlo?

Mala bića, bez kakovih zahtjeva, su počela, u tvrdom malenkosnom poslu pripravila su tlo, a umirući još sa svojim tjelesima osigurala život nasljednicima.

Postepeno dolazili su novi naraštaji. Na plijesni preda, tvoreći svojom smrću zemlju, spremali su tlo za više stupnjeve života. I tako je došlo do šume.

Greben je slavio slavlje. I u proljetnom svom uresu ponosno je gledao preko k visokim dolomitima. A tamo skoči jedan od njih, tih dolomita, i reče ozbiljno i važno grebenu:

»Brate! Mlad si ti s tim tisućama godina. Ja sam vidio malo drukčija vremena. Tvoje proljeće vidio sam i ja kojih deset puta«.

»Nekad sam bio morsko dno. I milijuni metričkih centi vode pritiskali su me. Čudni stanovnici mora sa žarkim očima igrali su oko mene«.

»Bio sam obalni greben, koralima bila je ovjenčana moja glava«.

»Sada sam gorski vrh. Danas sav zaleđen, sutra zelen od šuma. Tisućljeća prolaze. I sve se mijenja. Iza života slijedi smrt. A iza smrti život«.

»I ja sam doživio takovo proljeće, kakovo je na tebi. I deset puta! Ono dolazi i odlazi. I gorska glavica može opet postati dolinom«.

»Svi smo mi tu naokolo mladi, djeca —djeca Jednoga, Vječnoga Oca«.

Iz katoličkog svijeta

Proslava sv. Vojtjeha u Češkoj

Prošle godine su Česi na posebno svečan način proslavili svoga narodnog sveca sv. Vojtjeha, čije se moći čuvaju u katedrali sv. Vida u Pragu. Na sam blagdan ovoga sveca upriličene su velike svečanosti u Pragu, kojim je svečanostima sudjelovalo veliko mnoštvo svijeta, a posebno djece. U svečanoj procesiji praški je Nadbiskup iznio moći sv. Vojtjeha iz katedrale na Hračanima i položio ih u posebno za to udešen i urešen automobil, koji je sv. moći proveo kroz gradove i sela Češke i Moravske. Četiri mjeseca su moći sv. Vojtjeha putovale kroz Češku i svuda su bile dočekivane od ogromnih masa čeških vjernika. Osobito je svečan doček bio upriličen u Brnu, glavnom gradu Moravske. Osim velikog broja vjernika kod dočeka u Brnu sudjelovali su crkveni, državni i gradski dostojanstvenici i vojska. Cijelo putovanje moćiju sv. Vojtjeha bilo je snažna manifestacija katoličkog života češkog naroda.

Molitve za mir i zbliženje naroda

Francuski nadbiskup Theas, koji je za vrijeme rata bio od Nijemaca interniran, ustanovio je još u vrijeme rata društvo »Kristov mir«. U tom društvu on je širio ideju mira i zbliženja među narodima, a osim toga je društvo održavalo redovite molitve za mir. Poslije rata nadbiskup Theas je proširio ovu organizaciju i na druge narode Europe. Izaslanici ovoga društva iz raznih europskih naroda sastali su se u Lurdu i tu im je nadbiskup Theas održao govor, u kojem je među ostalim rekao: »Moramo prikazati Blaženoj Djevici svoje molitve, svoje žrtve kao i tvrdu odluku, da ćemo raditi na tome, da mir pobijedi kod svih naroda na svijetu«.

PRENOS SV. MISE RADIOM ZA GLEDANJE (TELEVIZIJOM)

U prometu se već nalaze takvi radio aparati, koji ne prenose samo glas, nego i slike, kao u filmu. Pomoću ovakvog aparata mi ne ćemo samo slušati onoga, koji govori na mikrofonu u radio postaji, već ćemo ga moći i gledati. Krajem prošle godine su prvi put u povijesti prenosili na ovaj način preko radija obred sv. Mise. Ljudi su kod kuće, na svome radiju mogli ne samo slušati pjevanje sv. Mise, nego i gledati misne obrede. Ovakvim načinom slušanja sv. Mise vjernici ne mogu udovoljiti svojoj nedjeljnoj dužnosti sv. Mise, jer ova dužnost, kako znamo, zahtijeva osobno prisustvovanje Kristovoj beskrvnoj žrtvi u Crkvi.

KATOLIČKI KNJIŽEVNICI ZA MIR

U jednom govoru prije nego što je buknuo drugi svjetski rat Papa Pijo XII. je rekao: »Mirom se ne može ništa izgubiti, ratom se može izgubiti sve«. Francuski i talijanski katolički književnici pod ovim naslovom su izdali niz knjiga, u kojima pozivaju vjernike, neka svi rade u svome djelokrugu za mir među narodima, osobito neka šire kršćansku ljubav i dobrotu, jer bi novi rat značio potpunu katastrofu za sve narode.

KATOLIČKA POŽRTVOVNOST

1947. se je održavao u Rimu kongres katoličke ženske mladeži iz čitavoga svijeta. Kongresu je prisustvovalo više od tisuću izaslanica, koje su predstavljale 40 naroda. Na ovaj kongres je došla i izaslanica Meksika, koja je prodala svoju rodnu kuću, da bi mogla sudjelovati ovome kongresu.

NARODNI ODBOR ZA VJERONAUK

Francuski katolici uviđaju svu važnost pravilnog i redovitog poučavanja vjeronauka i to ne samo poučavanja mladeži, već i ostalih slojeva vjernika. Radi toga je u Parizu osnovan Narodni odbor za vjeronauk, kojemu predsjedava kardinal de Juleville. Sva pitanja vjerske pouke i nastave, kako u obitelji, tako u crkvi i školi rješava ovaj odbor, koji uz to daje i potrebna uputstva, pripomoć i sredstva.

REKORD

Biskupija Strassbourg u Francuskoj sigurno je postigla rekord u broju biskupa, koji potječu iz ove biskupije. Sada živi i djeluje, bilo u samoj Francuskoj, bilo u misijama 19 biskupa, dva opata i pet apostolskih prefekta, koji su svi rođeni na području Strašburške biskupije.

NOBELOVA NAGRADA DODIJELJENA KATOLIČKOJ KNJIŽEVNICI

Međunarodna nagrada iz Nobelovog fonda za najbolje književno djelo u 1947. godini podijeljena je norveškoj katoličkoj književnici Mariji Brekker za knjigu pod naslovom »Majka Marija«. Spisateljica u ovoj knjizi opisuje svagdanji život Sv. Obitelji.

OBRACENJE PROFESORA POVIJESTI

Profesor povijesti, židov, Atial Salvatore, koji živi u Rimu, obratio se je i stupio u Katoličku crkvu. Krstio ga je vrhovni poglavar franjevačkog reda.

KARDINAL HLOND, nadbiskup varšavski, primljen je polovicom siječnja u dulju audijenciju kod Sv. Oca Pape. Novine javljaju da se vode pregovori između Sv. Stolice i Poljske vlade.

U STRASBURGU je preminuo i 14. siječnja pokopan poznati profesor teologije E. **Aman**. Kroz dugi niz godina uređivao je »Dictionnaire de Théologie Catholique« i »Histoire de l' Église« — (»Riječnik katoličkog bogoslovlja« i »Povijest Crkve«).

BENEDIKTINSKA OPATIJA »SV. MATIJA« u Trieru proslavila je 800-godišnjicu posvećenja istoimene crkve u kojoj se čuvaju moći sv. apostola Matije (od 1927. na novom oltaru), i koja je jedini apostolski grob u Njemačkoj. Posvećenje crkve obavio je 13. siječnja 1148. sam papa Eugenije III. u prisutnosti mnogih visokih crkvenih dostojanstvenika iz cijeloga svijeta.

U KÖLNU će se 15. kolovoza 1948. svečano proslaviti 700-godišnjica stolne crkve, koja je najznamenitiji arhitektonski (graditeljski) spomenik visoke gotike u Njemačkoj. S gradnjom se počelo 1248. Pročelje potječe iz 14. stoljeća. Gradnja je bila potpuno dovršena tek 1842.—1880. Crkva je u prošlom ratu teško stradala od zračnih napadaja.

O KONTARDU FERRINI — u profesoru rimskog prava, koji je nedavno proglašen blaženim i o kojem smo već pisali u našem listu, može se dobiti životopis na hrvatskom jeziku. Izašao je 1918.—19. u Zagrebu, a napisali su ga profesori dr. Spiletak i dr. Živković. Cijena Dinara 20.— Sve ove knjige mogu se dobiti u »Ćirilo-Metodskoj knjižari« u Zagrebu, Kaptol broj 29.

ŠTO JE KATOLIČKA CRKVA?

Na ovo pitanje stoji u jednom katekizmu ovaj odgovor: Bog Otac je njezin osnivač, Bog Sin njezin Otkupitelj, a Bog Duh Sveti njezin Posvetitelj. Prečista je Djevica Marija njezina kraljica, anđeli su joj zaštitnici. Patrijarsi su njezino stablo, proroci — proročište, apostoli — širitelji, sveci — zagovornici. Rimski je Papa njezina glava, kardinali — savjetnici; biskupi su njezini pastiri, svećenici — grlo; mučenici su joj svjedoci, naučitelji — svjetlo; priznavaoci — potkrepa; redovnici — potpora, svete djevice njezin su ures, a vjernici su njezina djeca.

Sveti je krst njezina kolijevka, Sv. Potvrda — njezina snaga. Presveta Euharistija njezina je hrana, sakramenti pokore i sv. pomazanja su joj sredstva za spasavanje; sveti red — sudska nadležnost, a ženidba — njezin je rasadnik.

Deset Božjih zapovijedi, to su joj zidovi, a njezine — crkvene zapovijedi — to su joj bedemi.

Tijelo Isusovo njezino je blago; nepogrešivost — njezina oznaka; jedinstvo joj je središte, općenitost — ogledalo.

Sveto Pismo njezino je dokazalo, usmena predaja njezina je čvrstoća. Sabori su joj dostojanstvo; istina je njezino pravilo; blagost — njezin duh; revnost — njezino je vrelo. Molitva — njezin je obrambeni štit, a strpljivost je njezina pobjeda.

Vjera — su joj vrata, ufanje — put, a ljubav — preobraženje. Milost Našega Gospodina — njezino je bogatstvo; čistoća — njezino cvijeće; pravednost joj je sjaj, mudrost je njezino oko, a grešnici njezina žalost.

Presveto je Trojstvo najviši predmet njezina klanjanja; na Golgoti ubijeni Bog-Čovjek, njezina je žrtva pomirnica, prozbena, zahvalnica i slavna žrtva.

Zemlja je njezino progonstvo, križ joj je dio, a nebeska slava — njezin je cilj.

Isus je Krist njezin kraljevski zaručnik, njegova prisutnost — njezino je ushićenje. Konac svijeta, dan je njezine krunidbe. Borba joj je na zemlji. Boli su njezino čistilište. Triumf je njezin u vječnoj nebeskoj slavi, u vječnom gledanju Boga...

KAKO SE PONAŠAM U CRKVI?

1) Kod škropionice se prekrižim blagoslovljenom vodom i izgovaram riječi sv. Križa i nikad ne učinim samo mehaničnu kretnju rukama.

2 Pokleknem na mjestu, gdje ću onda stajati ili sjediti u klupi. Kad je izložen Presveti Oltarski Sakramenat, onda ću kleknuti na obadva koljena.

3) U crkvi nikoga ne poznajem. Zaboravim na sve i nađem sve. Bez veoma važnog razloga niti ne šapćem s nikim.

4) Kuke kod molitve držim skrštene ili pobožno složene.

5) Ne sramim se klečati barem od podizanja do sv. Pričesti.

6) Kad ne pjevam, onda molim.

+ ADOLF JONKE, ŽUPNIK U BARILOVIČKOM LESKOVCU

Dne 22. siječnja 1948. umro je iza dugogodišnje i strpljivo snošene bolesti Adolf Jonke, župnik u Barilovičkom Leskovcu kod Karlovca. Rodio se 17. VI. 1876. u Karlovcu. Tu je polazio gimnaziju. G. 1895. stupio je u zagrebačko bogoslovsko sjemenište i bio je zaređen za svećenika g. 1899. Kapelanovao je u Sunji, Zagorskim Selima, Dragancu, Suhopolju, Stupniku, Lipniku, Glogovnici, Križevcima i Velemeriću. G. 1908. postao je župnikom u Barilovičkom Leskovcu i tu je ostao vjeran svojoj službi sve do svoje smrti 22. siječnja 1948. Sahranjen je dne 24. siječnja 1948. na groblju u Leskovcu, među svojim vjernicima. Bog bio plaća za njegov dugogodišnji rad i mukotrpan život!

O BISKUPU LANGU imademo više knjiga i životopisa. Najveći je onaj iz 1925., što ga je napisao dr. Stjepan Markulin. To je lijepo kartonirana knjiga s mnogo priloženih slika. Cijena je 30 dinara. — Manje je izdanje o. Varbaneka Josipa, sa slikom na omotu. Cijena je 10 dinara. — Konačno se može dobiti još i malo izdanje životopisa iz 1934. godine, što ga je napisala Herma Kürschner, a cijena mu je 5 dinara.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 24. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Evo, sad je vrijeme spasenja!«

Iz Poslanice
I. korizmena nedjelja

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. | ZAGREB, 15. VELJAČE 1948. | BROJ 6

VRHOVNI ZAKON

»Bog i dosta«, jest jedna vrlo poznata i raširena mudra životna poslovica u našem narodu. I sv. Terezija je običavala govoriti: »Sam Bog mi dostaje«. To znači, ako imadem Boga uza se, i ako je Bog na našoj strani, onda ne trebam nikoga više. Onda sam mudriji, nego cijeli svijet. Onda sam jači, nego sve vojske. Onda sam siguran i za svoj sretan život na zemlji i svoje vječno spasenje na nebu.

Pobožni kršćani obično prosuđuju čovjeka po tom, što on drži do Boga i njegove volje. Oni kažu: mi po tom znademo, što on misli; što on hoće i želi; za čim on čezne; za nas je to dosta, da znademo, tko je on. Mi smo onda sigurni, da će njegova životna lađica sretno stići u svoju luku, pa makar se proti njoj digle, ne znam, kako velike bure i oluje, samo ako je u njoj Bog. Zato je kršćaninu Bog i Njegova sveta Volja početak i svršetak; zvijezda, koja mu svijetli na putu života; i voda, koji ga vodi najsigurnijim i potpuno zajamčenim putem. Bog i Njegova sveta Volja kršćanina je prvo i zadnje, jedino i sve.

Volja Božja je vrhovni zakon. I anđeli u nebu, kako nas uči Sv. Pismo, ne poznaju ni više ni ljepše ni svetije zadaće, nego li im je vršiti Volju Božju i to od vijeka do vijeka. Također nam je poznato iz Sv. Pisma, kako je Bog strahovito kaznio one anđele ,koji su se podigli proti Njemu i Njegovoj svetoj Volji, a kako su smireni i dalje uživaju nebeske radosti i gledanju Biti Božje oni, koji su ostali vjerni toj Božjoj Volji. To nam je osobiti primjer, kako će i oni, koji vrše Volju Božju biti smireni već na ovom svijetu, a zauvijek sretni u vječnom blaženom svijetu. Ovo je istina naše sv. vjere, koja nas krijepi i hrabri u našem zemaljskom životu i njegovim teškoćama.

Svoju pak Volju je objavio, među ostalim, na gori Sinaju. Objavio ju uz grmljavinu i bljesak, da na taj uzbudljivi i zastrašujući način kaže: »Ja sam Gospod i Tvoj Bog, ti se dakle moraš pokoravati«. A da čovjek znade, čemu se mora pokoravati, napisao je svoju Volju i Deset zapovijedi na dvije ploče i u kratkim i strogim izrekama. Gospodin je dakle govorio snažno, kratko, jasno, oštro i određeno. Govorio je tako zato, da pokaže, da se s Njegovom voljom čovjek ne može poigravati: bi ili ne bi, hoću ili ne ću, nešto ću vršiti, a drugo ne ću, što mi se ne sviđa (II. Moj. 19.,16., 20., 2.).

Zato kršćanin ne može na to ni pomišljati, da bi svatko sam mogao postavljati zakone, po kojima će prosuđivati, što je dobro, što je zlo, čim se Bog ima zadovoljiti, a što na Njega ne spada. Pomislimo samo na to, kad bi to bilo moguće, kolika bi to bila zbrka najsuprotnijih ćudorednih zasada i načela na tom svijetu! A osim toga ne bi ljudski rod onda imao stalnih i nepromjenljivih ćudorednih načela, prema kojima bi se ispravljale ćudoredne zablude. Zato je već mudri i glasoviti francuski pisac i govornik P. Lacordaire (Lakorder) rekao: »Ne isplati se baviti jednim snom, koji se ne može pretvoriti u zbilju«.

Bog je naš vrhovni zakonodavac, Gospodin i Otac ,koji nam je u svojim objavljenim zakonima dao svoju Volju. I ta Volja slaže se sa shvaćanjem i zahtjevima ljudske razumne naravi. Mi vidimo, da je vršenje te Volje dostojno razumnog čovjeka, pa makar joj se koji puta i protivi naš niži sjetilni život. Za to tu Volju treba prihvatiti s radošću i veseljem, s djetinjom odanošću i poslušnošću; pa makar nam se koji puta i čini teška. Naročito to treba sada u Korizmeno vrijeme imajući na pameti primjer Isusov, koji je zbog poslušnosti Ocu nebeskom sišao s neba na zemlju, i na Križ se dao razapeti ističući: »Ja sam sišao s neba, ne da činim volju svoju, nego volju onoga, koji me je poslao« (Iv. 6, 38.).

IZ LITURGIJSKOG ŽIVOTA

Okružnica o sv. Liturgiji

Ne stoji sve do toga, da se vrše liturgijski obredi točno, nego treba da i vjernici nešto tome doprinesu prema riječima sv. Pavla: »Nek se najprije čovjek ispita, a onda nek blaguje od onoga kruha i pije iz kaleža. Hvalevrijedne su pobožnosti, koje se vrše u Korizmi, makar bile i privatne. Sve ove služe zato, da se skrušimo i kreposno živeći savršeno služimo Bogu. Tako ćemo onda s većim plodom pribivati svetim liturgičnim obredima.

U duhovnom životu nema opreke ni nesuglasja između Božjeg djelovanja i našeg sudjelovanja, između primanja svetih Sakramenata i naše pobožnosti pri tim činima, između javnih, službenih pobožnosti i privatnih molitava, između duhovnog nutarnjeg života i sjaja liturgičkih obreda. I svećenici, liturgijske osobe, moraju po crkvenom propisu razmatrati, ispitivati savjest, pripravljati se i zahvaljivati, duhovne vježbe obavljati. Uzvišenije su liturgičke molitve od privatnh, ali nisu oprečne, nego se međusobno potpomažu.

Ima i drugo obilježje liturgije. Spasitelj je osnovao crkvenu hierarhiju. Svi su dijelovi Mističnog Tijela Kristova dionici istih dobara, ali nemaju svi vlasti. Svećenik je namjesnik Božji i svu vlast, što je ima, tu ima od Boga. Ta se vlast ne daje čitavoj Crkvi nego izabranim ljudima, koji sakramentom sv. Reda dobiju svećeničku vlast i milost te neizbrisivi biljeg.

Oni su time postali oruđe, kojim se vrhunaravni život daje udovima Tijela Kristova. Oni daju vjernicima utjehe svete vjere, duhovnu hranu, spasonosni lijek proti grijehu, blagosivlju brak i pomažu duši na samrti. Liturgičke obrede vrše svećenici u ime Crkve. Stoga te obrede uređuje i propisuje samo Crkva.

RAZVOJ LITURGIJE

Sveta je Liturgija usko vezana s istinama svete vjere. Čitava Liturgija sadržava katoličku vjeru, u koliko svjedoči javno vjeru Crkve. Sveti Augustin veli, da se bogoslužjem nastavlja ispovijedanje katoličke vjere i vježbaju čini vjere, ufanja i ljubavi: »Treba Boga štovati vjerom, ufanjem i ljubavlju«. Mnoge se vjerske istine mogu tumačiti i dokazati i iz povijesti liturgije.

Sv. Crkva, vođena Duhom Svetim, oduvijek je ustanovljavala, uređivala obrede, davala im novi sjaj i ures. Ali ih je i mijenjala — ostavivši dakako bit euharistične žrtve i Sakramenata — kad su to zahtijevale prilike.

Stoga i vidimo veliku razliku između istočnih i zapadnih obreda, između obreda u prvo doba kršćanstva i u današnje vrijeme. A ima i obreda, koji su tijekom vremena nestali, ali ih je Crkva kasnije obnovila.

Kad se je sve jasnije izražavao katolički nauk o Utjelovljenoj Riječi Božjoj, o Euharistiji i sv. Misi i o Blaženoj Djevici Mariji, uvedeni su i novi oblici obreda, koji su su pomogli, da vjernici sve bolje razumiju te nauke.

Tako su se i s običajem Crkve glede sakramenta Pokore, glede katekumena i krštenja, glede primanja sv. Pričesti pod jednom prilikom malo po malo promijenili stari obredi i uveli novi i zgodniji za današnju praksu Crkve.

Ali su uvođenju novih liturgičkih obreda pripomogle i one pobožnosti, koje nisu baš tako spojene sa službenom Liturgijom, ali ih je kršćanski puk zavolio. To je na pr. sve veće, i svagdanje štovanje Euharistije, pobožnosti prema gorkoj Muci Isusovoj, Presv. Srcu Isusovu, Bl. Djevici i Sv. Josipu; hodočašća grobovima svetih mučenika, post njima u čast, pohodi stalnih crkvi i molitve u njima.

Lako je razumjeti, da je razvoju Liturgije pridonio i razvoj umjetnosti, slikarstva i glazbe.

Svojim pravom glede Liturgije poslužila se Crkva na obranu bogoslužja proti raznim zloporabama, koje su se uvukle tijekom vremena u liturgične obrede.

Stoga je u XVI. vijeku, kad su se osobito umnožili razni običaji, što su samo mogli biti na štetu vjere i pobožnosti, papa Siksto V. godine 1588. osnovao Sveti Zbor za očuvanje obreda. Toj je Kongregaciji i danas zadaća bdjeti nad liturgičkim obredima i donositi odluke u stvarima svete Liturgije.

Sluga božji o. Leopold Mandić

U prošlom smo broju ukratko opisali život ovoga našega Sluge Božjega. Danas donosimo svjedočanstvo jednoga sveučilišnoga profesora medicine sveučilišta u Padovi, koji o ocu Leopoldu piše: »U bolnim časovima svoga života, u nesigurnosti ovih nemirnih godina, u nemirima mojega kirurškoga zvanja veoma mnogo puta našao sam mir, vedrinu i okrepu u riječima oca Leopolda. — Svjetski čovjek ili znanstvenjak, najveći i najskromniji, tkogod je ušao u njegovu sobicu, osjetio je u sebi čuvstvo poštivanja, oćutio je povjerenje; u njemu su se probudili sakriveni i daleki osjećaji, kao da su nas ta vratašca, koja su se za nama zatvorila, u jedan tren istrgnula iz teške i nemirne stvarnosti svakodnevnoga života, i mi smo se pojavili pred čovjekom Božjim, lišeni svake zemaljske ljubavi, koja bi nam se činila kao povreda skromnosti toga mjesta, čistoće okoline, nježnoga shvaćanja onoga, koji nas sluša. — A otac Leopold, malen i ponizan, ide nam, gle, ususret kao pred željno očekivanog prijatelja, pun one tihe i vedre strpljivosti, koja razoružava, s onim baš njegovim i samo njegovim riječima: »Recite samo, recite!... ako mi dopustite... vidi, vidi... oprostite, oprostite... hvala, hvala!« A njegove su riječi, prožete dubokom poniznošću, bile svijetlo, melem, okrepa duši, koju su ushićavale i preobražavale«.

Ovaj profesor — Henrik Rubaltelli, koji se ispovijedao kod oca Leopolda, — nastavlja:

»U različite godine, u različite dane, u sate, kad je bilo mnogo pokornika, u zdravlju i u dugoj bolesti, uvijek sam oca Leopolda našao istoga: uvijek je bio vedar, miran, ponizan. Bio je ponizan onom franjevačkom poniznošću, koja je svaki puta zadivljavala. Ona je smela svakoga, koji je došao, da moli savjet, utjehu i oproštenje, jer mu je bilo zahvaljivano, jer je bio blagoslivljan i otpušten ne kao onaj, koji je došao nešto moliti, nego kao onaj, koji je nešto dao, nešto veliko darovao.

To je možda bila jedna od tolikih tajna oca Leopolda, kojima je privlačio duše k Bogu. Doista, njegova mu poniznost nije dopuštala čuđenja, korenja, gorčine. Nikad nijedne nestrpljive kretnje, nijedne grube opomene, nego uvijek samo dobrota, ljubav, razumijevanje, rekao bih kao nježnost. Nitko nije imao utisak, da se nalazi pred sucem, nego uvijek samo, da se nalazi pred ocem, ili pače mogli bismo reći pred majkom. Tako je on bio oprezan i pažljiv u opominjanju, korenju i u pokazivanju pravoga puta«.

Tako opisuju našeg uzornog zemljaka svi, koji su ga poznavali. Jedan potpukovnik na pr. piše: »Otac Leopold je imao lijepo i uzvišeno poslanje, da uvijek donosi mir, duhovnu okrepu i Božji blagoslov svima, koji su imali sreću, da padnu pred njega na koljena«.

Jakov Tivaroni, redoviti profesor financijalnih znanosti na sveučilištu u Genovi, piše: »Otac Leopold ima u sebi nešto od one blagosti, koju je s raskajanim grešnicima imao sam Isus. Njegova velika milostivost i dobrota sigurno proizlaze iz toga božanskog primjera. Točno taj osjećaj oćutio sam uvijek, dok sam ga imao za ispovjednika. A to je bilo gotovo punih osamnaest godina, sve do njegove smrti«.

MISLI

Odricanje čini čovjeka zadovoljnim, udovoljavanje samom sebi nikada (Maurice Blondel).

KORIZMA

Uvod u korizmu je Čista srijeda ili Pepelnica. Taj dan se zove Pepelnica, jer se pobožni kršćani daju pepeljiti t. j. posipati čelo pepelom u obliku križa. Svećenik, koji to pepeljenje obavlja, izgovara usto riječi: »Sjeti se čovječe da si prah i pepeo i da ćeš se u prah i pepeo pretvoriti«. Taj obred obavlja obučen u ljubičasto pokorničko odijelo. U uvodu Mise podsjeća Gospodina, da on rado oprašta onima, koji čine pokoru, »jer je Gospod Bog naš. Smiluj mi se, Bože, smiluj mi se, jer se u te ufa duša moja«.

Pepeo, kojim pepelji svećenik, samljeven je iz spaljenih palminih grančica, koje su prošle godine blagoslovljene na nedjelju Cvjetnicu. Te nas palmine grančice sjećaju na onaj najljepši dan u zemaljskom životu Isusovu, kad je kao kakav kralj na najsvečaniji način ulazio u grad Jerusalem. Narod mu je sterao haljine po putu kud je prolazio. Pratio ga s palminim grančicama, koje su znak pobjede i kraljevanja. I pjevao mu: »Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje! Blagoslovljeno kraljevstvo oca našega Davida, koje dolazi! Hosana na visini!« (Mar. 11, 10).

Uza svu slavu, koju prirediše Isusu, Njegovim je licem prolazila sjena žalosti. Znao je, da će za koji dan taj isti narod vikati: »Na križ s Njim!« Njega dakle čeka skora smrt na križu, a tolike vječna propast i smrt, koji se Njegovom smrću ne će htjeti okoristiti. Zato je žalostan.

Pa i sam pepeo lijepih i ponosnih palminih grančica pokazuje, što od njih biva. Dakle sve je prolazno i podvrženo smrti: i slava ljudska i ljepota vanjska i bogatstvo veliko i siromaštvo i bijeda, pa makar izgleda, da je dugotrajna. Jedno ostaje, a to je krepost i ljubav Božja.

Zato je dobro, da čovjek misli na smrt i čini pokoru. Na smrt treba da misli, jer ga sve podsjeća na to. I mladost, koja brzo prolazi. I ljepota, koja uskoro nestaje. I naslade svijeta, koje su kao pljeva na vjetru. I slava, koja u tren iščezava kao vodeni mjehur na uzburkanim valovima.

Sve prolazi i svega nestaje, sve je podloženo smrti. I naš život od prvoga svoga dana nosi svoju smrtnu klicu i svaki dan je bliže svom kraju. A Gospodin nam je postavio uru, koja nam neprekidno otkucava časove naše smrti, dok zadnji puta ne udari i prestane biti živo srce naše, a nastupa smrt.

I neka nas ti kucaji opominju: »Određeno je ljudima jednom umrijeti«. (Žid. 9, 27.). A »po grijehu je smrt došla na svijet« (Rim 5, 12.). Zato je potrebna pokora. U tom nam je najbolji primjer dao Krist, koji je četrdeset dana i noći postio u pustinji i jedina mu je bila hrana: molitva i riječ Božja, o kojoj je razmišljao. Tri su dakle poglavita pokornička djela u korizmi: post, molitva i razmišljanje tajna Božjih.

Crkva je odredila korizmu kao četrdeseldnevni post. Poradi oskudice u živežnim namirnicama daje u tom danas velike oproste. Ali post se ne sastoji samo u odricanju od jela i smanjivanju obroka, nego također i u svakom odricanju: u odricanju gledanja iz znatiželjnosti; u zakraćivanju da slušamo ono, što vodi u grijeh; u zauzdavanju jezika da ne ogovaramo, ne klevećemo, ne došaptavamo, ne douškujemo, čime se krade dobar glas i imetak bližnjega; u odricanju u spavanju; u sustezanju u igrama; i u svakoj stvari, kojom sebi dobrovoljno nešto oduzimamo za pokoru naših grijeha.

U korizmi treba dakle da više molimo razmišljamo otajstva naše svete vjere, a naročito križni put i odričemo se ne samo grijeha nego i dopuštenih stvari.

Takvim pokorničkim djelima sprovest ćemo najbolje ovo sveto korizmeno vrijeme, pripraviti se na sv. Ispovijed i uskrsnu sv Pričest i tako s uskrslim Isusom proslaviti i svoje uskrsnuće kao novi zalog za naše vječno uskrsnuće u nebu.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Red i sklad u svemiru

Gdje god vidimo pravilnost, red i sklad, tvrdimo, da ga je izvelo neko umno i slobodno biće. Ne možemo zamisliti pravilnost kod gradnje kuće, ako prije same gradnje nije graditelj načinio nacrt, po kom će graditi kuću. Ne možemo pojmiti red i sklad na željezničkim prugama, ako nije prije zasnovan pametan vozni red.

Pogledajmo u Svemir! Iskustvo i znanosti nas uče, da je svuda u svijetu veličanstveni red, točna pravilnost i divni sklad. Svako je biće tako mudro uređeno, da je u sebi jedno, a sva opet bića čine jednu, skladnu cjelinu. Jedno je drugima pomagalo, da postigne svoju svrhu. To omogućuje bezbroj prirodnih zakona.

Zvjezdoznanstvo nam otkriva milijune zvijezda stajačica. Većina ih je veća od našega sunca. Svaka ima svoj sustav, u komu se kreću nebrojene zvijezde. Sva se ta golema tjelesa kreću nevjerojatnom brzinom, a ipak nikada nema pometnje, nikada zastoja. Samo neizmjerni um, koji stoji nad svim, mogao je zamisliti taj red i podržavati ga.

U neživom carstvu naše zemlje vlada jednaki sklad. Kolika su bezbrojna i raznovrsna tjelesa na zemlji! Sva drži u cijelosti i jedinstvu međusobna privlačivost.

U biljnom carstvu nalazimo upravo čudesa! Svaka je biljka za sebe savršena kemijska tvornica, koja sprema hranu za životinje i čovjeka.

U živoj osjetnoj prirodi su još veličanstveniji prizori. Tko da se nadivi skrbi životinja za svoj pomladak! Tko se nije zadivio, kad je promatrao, kako pčele umjetnički izgrađuju svoje saće ili kad je promatrao marljivost mrava? Već je mudri Salamon rekao: »Idi, lijenčino, k mravu, i promatraj putove njegove, i nauči se mudrosti. On nema ni vođe, ni zapovjednika, ni kneza, a ipak ljeti sebi sprema hranu i u vrijeme žetve skuplja, što će kasnije jesti« (Prič. 6, 6—7). Svuda u prirodi vlada pravilnost, koja nadilazi svako ljudsko umovanje.

Bez višega i umnoga bića koje je različito od svijeta, ne možemo nikako shvatiti red i sklad u svijetu. Ovo je umno biće moralo najprije zasnovati, izabrati, a onda izvesti baš ovaj red u svijetu. To umno i slobodno Najviše biće zovemo: Bog.

»Gospod je mudrošću osnovao zemlju« (Prič. 3, 19). Mudrošću si svojom, Gospode, stvorio i čovjeka na zemlji i postavio ga gospodarom svemu stvorenomu. U mudrosti i dobroti Twojoj je izvor nama ljudima i svim ostalim stvorovima u svemiru.

U sutonu

Sunce je zamiralo za rodnim vinogradima Njegove domovine. On je stajao na pragu svoje kućice, nadvio ruku nad čelo i gledao daleko, daleko, do onih plavih proplanaka, gdje se nebo sastajalo sa zemljom. Božanski mir prelijevao se Dječakovim licem. Plavi uvojci padali su preko Njegove bijele haljine. Zadnji sunčani traci zaustavljali su se na Njegovim divnim očima. U sutonu jednoga dana Božanski Sin naslađivao se ljepotom prirode. Njegove Božanske misli sizale su visoko, do Njegova Oca, a onda, kao da je preko laganog vjetrića primio u Svoju dušu Očev pozdrav. Dječak je lagano zaklopio oči. Nebeski smiješak titrao je na Njegovim usnama. — Kada je ponovno otvorio oči, prva je zvijezda zablistala na nebu. Na Njegovo rame spustila se bijela golubica. Svojim svetim rukama prihvatio je nježno došljakinju i odnio je u njezino gnijezdo. Mali Bog ulazio je u kuću. Kraj ognjišta je stajala Njegova Majka. Punila je zdjelu s jelom. Njegov hranitelj stavio je posljednju daščicu na mjesto i prišao k stolu. Sv. se Obitelj spremila k večeri. Dječak je iza uobičajene molitve učinio nad jelom znak križa, a onda su jeli…

Večera je završena. Vani se već prelijevala mjesečeva svijetlost. Sv. Josip bio je umoran od dnevnoga rada, te je prvi otišao na počinak. Isus i Marija ostali su sami. Zagledali su se kroz malo okance u tu divnu noć, kad li je odjednom nastala čudna svijetlost. Nad usnulim vinogradima Marija je jasno vidjela Svoga Isusa, Josipa i Sebe, kako stoje jedno kraj drugoga, a nad Njima lebdio je višnji Otac. Marija je spustila oči i pogledala Svoga Jedinca, koji se naslonio na Njezino srce i — spavao. Odnijela Ga u Njegovu priprostu posteljicu… Za koji čas sve je bilo tiho u maloj kućici, gdje je snivala nebeske sanje sv. Obitelj.

Kušnje u životu

Kušnje vrebaju na čovjeka.

Zao duh kušao je Sina Božjega. Kušao Ga u času, kada se On vratio iz pustinje, gladan i umoran.

Napasnikove ponude bile su zamamne: kamenje da se pretvori u hljebove, i sva bogatstva i časti svijeta da pripadnu Onome, koji se rodio u siromaštvu i ništa nema na zemlji.

Ali napasnik je tražio i uzdarje za poklone, koje je obećao; tražio je, da se Isus pokloni pred njim, da prizna njegovu vlast nad sobom.

Svaki čovjek poznaje napasti. Od svakoga čovjeka traži napasnik, da odluči, hoće li poći za istinom ili za opsjenom, hoće li ostati s Bogom ili će Ga ostaviti. To je vjekovna borba, koja neprestano traje; sudbinski raspon duše između dobra i zla, između svijetlosti i tmine. Od rođenja do smrti koracamo na rubovima ponora, koji nas dočekuju, gdje treba da se odlučimo, kojim ćemo putem prolaziti. Jedan je put strm i naporan, a drugi je put širok i udoban. Na jednoj je strani pregaranje, a na drugoj strani raskoši života. Često se čini, da možemo mnogo postići, poslušamo li glas iskušenja, a zaboravljamo pri tom, kako možemo mnogo i sve izgubiti. Budi se naša pomama za darovima, a srce se nije sjetilo da upita, kakova je cijena tih poklona. Privlači nas radost i bezbrižnost, a ne mislimo, kako je svemu tome jedna sudbina: strašna, neuklonjiva prolaznost.

Jedno je kraljevstvo svjetlosti i mira, koje treba da zaslužimo, a drugo je vlast grijeha i tmine. Jedno je obećanje spasenja, a drugo je lukava zamka sjena. Tijelo je slabo, ali duh treba da bdije. Iskušenja nadolaze kao nabujale vode, koje mogu ostaviti žalosnu, bezutješnu pustoš. Raskoši svijeta mogu zatrovati srce, da nikada više ne ozdravi. Poklonstvo pred đavlom strmoglavce nas ruši u propast.

Sjetimo se, često se sjetimo Kristova odgovora napasniku. Sjetimo se Njegove odlučnosti u onome času, kada je zao duh mislio, da će ga najlakše svladati: »Idi, sotono!, jer je pisano: Gospodu se Bogu svojemu klanjaj i njemu jedinomu služi«.

Tada ga ostavi đavao, i gle anđeli pristupiše i služahu mu« (Mat. 4. 10.-11.).

Gradovi i zemlje, bogatstva i slasti nestaju. Ostaje najveća vrijednost: duša, a njezinu vrijednost ne možemo naknaditi ako je izgubimo.

Ostaje zakon Božji, koji nikada ne prolazi.

PODLISTAK

Noćna bolničarka

Starješici samostana časnih sestara obratila se jedne večeri neka poznata gospođa iz Zidarske ulice s upozorenjem, da na broju 7 dotične zabačene ulice na kraju grada leži potpuno sam i bespomoćan težak bolesnik, bivši urar, koga je žena napustila, a tuberkuloza ga već do groba izglodala. Trebalo bi dakle nešto uraditi za njega, da mu se posljednji časovi nekako olakšaju, osobito noću, kad može i umrijeti, a da nitko ne bude uz njega!

»Dobro je, hvala na obavijesti, poslat ću k njemu jednu našu sestru bolničarku još večeras!« odgovori jednostavno Starješica.

»Da, samo moram vas upozoriti, da to nije običan bolesnik, mogu dapače reći, da je to opasan čovjek. Bio je na robiji, ne znam pravo zašto, otkad se vratio, zamrzio je čitav svijet. Dok je bio još zdrav, nije se ni s kime družio, a otkad ga je bolest prikovala uz krevet, ne pušta nikoga k sebi. Drži dapače revolver pod uzglavljem za slučaj da mu se tko pokuša približiti. Jedino je mene podnosio, jer smo od djetinjstva bili dobri, pa mu ja tu i tamo dođem malo pospremiti, prigrijati lončić mlijeka i kakvu sitnicu obaviti. Ali više od toga ne mogu: imam troje djece, znate, kako je…«

»Ne brinite se, gospođo, mi ćemo mu pomoći. Nas se ništa ne tiču njegove privatne stvari, svi oni, koji pate, nama su jednako mila braća u Bogu!«

»Znam, ali mislim, da bi ipak bilo bolje, da mu ja odvedem sestru, koju odaberete. Bilo bi manje opasno.«

»To ne branim, izvolite, odmah ću pozvati sestru Veroniku!«

Kad su susjeda i redovnica zakucale na trošna vrata bijednog stana samotnog bolesnika, iznutra se javio slab i zajedljiv glas:

»Uđite, susjedo, ali sami! Tko je to još pred vratima? Ne ću nikoga osim vas!«

Njegovo osjetljivo uho, naviklo na vječno vrebanje i osluškivanje, bijaše već zamijetilo šapat dviju žena pred vratima.

Susjeda uniđe i ostavi vrata za sobom pritvorena.

»Ne uzbuđujte se, susjede, doista nisam sama. Dovela sam vam jednu časnu setru, da vas njeguje. Znate i sami, kako su naši susjedi preko puta bili ushićeni vještinom i požrtvovnošću redovnice, koja je prošle godine njegovala njihovu staricu majku…«

Tu susjedi zastade riječ u ustima i dah u grlu, jer se bolesnik najednom uspravio u krevetu i sav izobličen posegao pod jastuk, gdje je imao oružje, zureći očima zažarenim od bijesa prema vratima.

Sestra Veronika bijaše već ušla i stajala je na pragu sobe mirno i sabrano, kao da je čula najljubezniju dobrodošlicu.

I ona je promatrala »svog« bolesnika: njegovo lice tako upalo od bolesti, da je sasvim sličilo lubanji mrtvaca, njegove duboko ukopane oči, grudi, koje su se neprestano nadimale dahćući, poluotvorena usta i raširene nosnice, koje su se uzalud mučile da udahnu zraka i života nagriženim plućima…

A onda, ne pokazujući, da je uopće primijetila, što on traži pod jastukom, sestra poče jednostavno i bez riječi da se priprema na posao. Otvorila je torbu i izvadila iz nje široku pregaču, navlake za rukave, molitvenik i malu termos-bocu s kavom.

Toliki mir i jednostavnost osupnuše bolesnika i zadržaše na njegovim ustima pogrdne riječi, kojima je htio otjerati nezvanu gošću.

To je susjeda izrabila, da brže bolje ubaci:

»Susjede, kanite se te vaše pucaljke, nismo mi zečevi. Dovela sam vam osobu, koja će se najsrdačnije zauzeti za vas i bdjeti kraj vašeg uzglavlja čitavu noć. Baš po noći zna vama biti najteže, a meni je nemoguće da vam u to doba dolazim! Vaša nova bolničarka zove se sestra Veronika! To nije osoba iz kruga ljudi, koje vi, možda i s pravom, mrzite. Ništa ne zna i ne će da zna o vama, dovela ju je ovamo isključivo želja, da vam bude od koristi. Ne ćete valjda biti tako ludi, da tu blagodat propustite!«

Bolesnik je doista povukao ruku pod pokrivač i promrmljao:

»Pa nek ostane noćas, kad je već došla, da ne ide po tami sama daleko kući, a sutra ćemo već vidjeti…«

I tako je sestra Veronika ostala te noći, a vratila se i slijedeće, premda je bolesnik nije za to molio, ali joj nije ni zabranio… Dolazila je tako dan za danom punih nekoliko tjedana, pa se bolesnik već privikao na nju, osjetio razliku sadašnjeg svog stanja i prijašnjeg, dok je bio potpuno sam. Dakako njegovo se zdravlje nije poboljšavalo,

Život s Crkvom

PRVA KORIZMENA NEDJELJA 15. II. 1948.

U uvodu Gospodin obećaje izbavljenje iz nevolje, slavu i dugi život onomu, tko ga zaziva: »Vapit će k meni i ja ću ga uslišati, izbavit ću ga i proslavit ću ga, nadarit ću ga dugim životom. Koji uživa pomoć Višnjega, prebivat će pod zaštitom Boga nebeskoga«.

U molitvi moli svećenik, da Gospodin usliši naše prošnje radi posta, koji dolazi i radi naših dobrih djela: »Bože, koji Crkvu svoju svake godine čistiš četrdesetdnevnim postom, podaj obitelji svojoj, da dobrim djelima postigne, što od Tebe nastoji dobiti postom«.

U poslanici (Kor. II. 1—10) piše sv. Pavao, kakav treba da bude kršćanin. Treba da se pokaže kao službenik Božji u svim prilikama života: u nevoljama, u postu, čistoći, velikodušnosti, blagosti. Treba da ima ljubav koja se ne pretvara, istinu u riječi, pravednost u djelima. Bio klevetan ili uzdizan, smatran varalicom ili istinitim, poznatim ili nepoznatim, živim ili mrtvim, uvijek neka ostane pravi sluga Božji. Ako ga smatraju žalosnim, on je ipak veseo; ako siromašnim, on će ipak obogaćivati i druge; ako ga smatraju kao onim, koji ništa nema, on ipak posjeduje sve, jer posjeduje Boga.

U Evanđelju (Mat. 4. 1—11) čita svećenik odlomak, kako je nakon četrdesetdnevnog posta Isusa kušao đavao: »U ono vrijeme odvede Duh Isusa u pustinju, da Ga napastuje sotona. I postivši 40 dana i 40 noći napokon ogladnje. I pristupivši napasnik reče Mu: »Ako si Sin Božji, kaži, da ovo kamenje postane kruhom«. A on reče: »Pisano je: ne živi čovjek o samom kruhu, nego o svakoj riječi, koja izlazi iz usta Božjih«. Tada Ga uzme đavao u sveti grad i postavi Ga navrh hrama i reče Mu: »Ako si Sin Božji, baci se dolje, jer je pisano: »A anđelima je zapovijedio za tebe i na ruke će te uzeti, da gdje ne udariš o kamen nogom svojom«. Reče mu Isus: »Ali je i pisano: »Ne kušaj Gospodina Boga svojega!« Opet Ga uze đavao na vrlo visoku goru i pokaza Mu sva kraljevstva svijeta i slavu njihovu i reče Mu: »Sve ću Ti ovo dati, ako padneš ničice, te mi se pokloniš« Tada mu reče Isus: »Odlazi, sotono, jer je pisano: »Gospodinu se Bogu svomu klanjaj, i Njemu jedinome služi!« Tada odstupi đavao, i gle, anđeli pristupiše i služahu Mu.

Pouka: Đavao i nama u napastima obećaje svašta, a sam nema ništa, najveći je bijednik, što ga je ikad bilo.

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 15. VELJAČE

Četrdesetnica — Sv. Faustin, svećenik i **sv. Jovita,** đakon, braća. Vjerno su ljubili Krista. Mučeni za cara Trajana oko g. 120. U Bresciji bačeni pred divlju zvjerad i na lomaču ostadoše neozlijeđeni. Poslije su bili strašno mučeni u Milanu i u Rimu. U Napulju su bili bačeni svezani u more, ali su ih anđeli spasili. Konačno im je u Bresciji odrubljena glava. Mnogi su se obratili videći velika čudesa prigodom njihova mučeništva.

PONEDJELJAK, 16. VELJAČE

Sv. Onezim, biskup i mučenik. Bio rob Filemonov u Kolosama; obratio ga i krstio sv. Pavao apostol. Dvorio je sv. Pavla u sužanjstvu u Rimu. Njega je poslao sv. Pavao u Kolose s poslanicom Filemonu. Poslije ga zaredio za đakona, a nakon smrti sv. Timoteja i za biskupa i poslao ga u Efez. Oko 109. godine zasut u Rimu kamenjem. — **Sv. Julijana,** djevica i mučenica u Nikomediji oko g. 304. Otac ju je obećao za ženu gradskom načelniku, ali je ona izjavila, da će poći za nj samo, ako se on krsti. Na prijetnje je odgovorila: »Krist je moja ljubav i moja jakost!« Gradski načelnik ju je dao bičevati, vući za kose, pod njom zapaliti oganj i trgati meso s tijela s užarenim kliještima. Drugi dan posvema izliječenu od prvih rana opet dao mučiti. 130 pogana videći njezinu hrabrost povikaše: »Isus Krist, kojemu se Julijana moli, pravi je Bog, i mi vjerujemo u njega!« Na to budu njima i sv. Julijani odrubljene glave.

UTORAK, 17. VELJAČE

Sv. Silvin, biskup. Rođen u Tuluzi. Bio biskup u Belgiji. Na smrti došli anđeli po njega. Videći ih reče: »Eto Anđela Gospodnjih k nama« i umre g. 720. — **Sv. Flavijan,** patrijarha u Carigradu. Borio se protiv Eutihova krivovjerja, koji je tvrdio, da je u Kristu samo jedna narav, i to božanska. Pristalice Eutihovi izranili su sv. Flavijana tako, da je od zadobivenih rana umro 11. VIII. 449.

SRIJEDA, 18. VELJAČE

Sv. Simeon, biskup i mučenik, krvni rođak Gosp. Krista. Sin Alfeja ili Kleofe i Marije, bliže rođakinje Presvete Djevice, a brat sv. apostola Jakoba ml. i Jude Tadeja i učenika Josipa. Njegov brat sv. Jakob ml. bio prvi biskup u Jeruzalemu, a poslije njegove smrti g. 62. sv. Simeon. Oko g. 107. u starosti od 120 godina bio je bičevan, a zatim raspet na križ u Jeruzalemu. S Kristom su srodni svi, koji se hrane njegovim Presvetim Tijelom.

ČETVRTAK, 19. VELJAČE

Sv. Konrad. U lovu nehotice zapalio šumu, ali drugi bio za to suđen na smrt, na što se on javio kao krivac i naknadio štetu. Ostalo imanje razdijelio siromasima, žena mu otišla u redovnice, a on više godina bio kod Franjevaca, zatim dvorio bolesnike. Poslije se nastanio u špilji na otoku Siciliji i u strogoj pokori i molitvi provodio život, liječeći bolesnike, osobito kilavce, koji ga štuju kao zagovornika. Umro 19. II. 1354.

PETAK, 20. VELJAČE

Sv. Euherije, biskup. Rođen u Orleansu, posvetio se redovničkom životu, ali protiv volje bio izabran za biskupa u Orleansu. Isticao se blagošću i ljubavlju prema siromasima. Umro u progonstvu g. 743. — **Sv. Nicefor,** mučenik. Kad je jedan kršćanin za progona u Antiohiji zatajio Isusa, on se javno priznao kršćaninom i mjesto njega bi mu odrubljena glava g. 258. ili 259.

SUBOTA, 21. VELJAČE

Sv. German, opat i mučenik. Rođen u Trieru. Stupio u benediktinski red u Remiremontu, a poslije bio opatom u Granfelu. Odlikovao se osobito poniznošću. Proboden bio sulicom g. 666.

Posjedovati Boga i milost Njegovu, to je najveće i neprolazno blago, koje nam ne može nitko oteti, a sve je drugo tašto i prolazno.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

6. Vječni Bog

Dnevni je posao svršen. Prije no što se konačno rastanem s danom, stupam opet k prozoru. Nad krovovima lebdi mjesec lijevajući kao iz srebrnih vrčeva hladno svijetlo u noć. Na ulici nema žive duše. Kuće su kao izumrle. Skoro ću i ja na počinak; tu više ne će biti nikoga, da osjeća taj mir i tišinu. Ali to ne traje dugo; tek nekoliko sati. Mjesec će nastaviti svoj put nečujno i nesuzdržljivo i na koncu iščeznuti pred suncem, koje će se pomoliti. U kućama se budi nov život; ulice se pune žurbom i galamom. Rađa se novi dan. Opet dolazi nova noć. Tako dan za danom; noć za noći. Proći će siječanj i veljača. Dani postaju dulji i jasniji, a noći kraće. Cvjetat će visibabe i ljubice i jaglac i jorgovan. Akacija će ponijeti cvjetova kao grožđa. Ptice će sjeđati na njezine grane i pjevati. Tada će mnogi raširiti ruke od radosti i uskliknuti. »Kako je ovaj svijet lijep«.

No radost ne dopire do dna duše. Znanje, da je propadljiva sva ljepota, prebiva u duši kao kakova tamna slutnja. Ovu spoznaju ne može prevariti ni ljepota cvijeća ni pjev ptica. Cvijeće, koje još danas gleda u sunce sjajnim očima, prekosutra će uvenuti i skoro će sagnjiti. Kos, koji pozdravlja proljeće, što se budi, jednoga će dana ležati s umornim krilima na tlu, i na samrti dignuti zgrčene noge u vis. Iza proljeća s njegovim jaglacima i s njegovim pjevanjem ptica slijedi ljeto sa svojim ružama, i svojim snopovima, te jesen sa svojim grožđem; onda opet dolazi zima.

Zacijelo opet će doći novo proljeće; zacijelo će se opet i opet ponoviti ljupka igra prirode. Ali ne za mene i za tebe. Jednoga će proljeća cvjetati cvijeće, no moje umorno oko u njemu ne će moći uživati; ptice će oriti svojom pjesmom, ali tu pjesmu moje uho ne će čuti. Akacija sa svojim cvijećem pozdravljat će moj prozor, ali ja nju više ne ću gledati. Ah, ni akacije jednom ne će biti, ne će više biti ni prozora, ni kuće, u kojoj ja stanujem. Pretvorit će se u ruševine. Ne će više biti ni ovoga cijeloga grada. I mjesec će završiti broj svoga putovanja, da, cijeli će se svemir u sebi srušiti. Igri cvjetanja i uvenuća dolazi konac; svijet ima početak, podložan je neprestanoj promjeni, on će jedamput imati i kraj.

O tome nas tako uvjerava razum, tako nam neslomljivo i stalno govori vjera. Vjera nam pokazuje i put prema Onome, koji je stvorio svijet i sve, što je na njemu, koji ga drži u svojim svemoćnim rukama, dok se dopadne Njemu, koji će ga pustiti da utone opet u ništa. Samo je Bog, koji je sam bez početka i kraja. O Njemu je David rekao: »Prije nego su nastala brda i sazdana bila zemlja i krug njezin, Ti si, o Bože, od vijeka do vijeka«. Njegov istobitni Sin veli o sebi: »Prije nego Abraham bijaše, ja jesam«. Kod Njega, po riječi sv. Jakova, nema mijene ni sjene promjene. »U početku Ti si Gospodine ,sazdao zemlju; i nebesa su djela ruku Tvojih. Oni će proći, a Ti ostaješ; oni će ostarjeti kao haljina i promijenit ćeš ih kao odjeću, i oni će se promijeniti; a Ti si isti i Tvojim godinama nema kraja«. (Ps. 101, 26-28.).

Cezarije, brat sv. Grgura Nazijanskoga, izmakao je samo s nekolicinom strašnome potresu, koji je opustošio gotovo cijelu Niceju. Taj ga je doživljaj tako potresao, da se sasvim posvetio Bogu. Rekao je: »Ja ću potražiti kuću, koja se ne će nikada srušiti«. Tu istu kuću tražimo i mi, t. j. nebo, stan Vječnoga Boga. Sv. Augustin kaže: »Hoćeš li da imaš radost, koja traje vječno, moraš pobjeći k onome, koji je vječan«.

Jedino onaj, koji je rob Ljubavi, namiruje pravednost (Paul Claudel).

Tamo gdje nema ljubavi, unesite ljubav, pa ćete iznijeti ljubav (Sv. Ivan od Križa)

---

dapače je iz sata u sat bivalo sve ja-[illegible]e, da se primiče kraj. Ali postao je mnogo mirniji, pa iako nije ni sada gotovo uopće razgovarao sa sestrom Veronikom, prestao ju je ipak onako neprijateljski gledati, a nije više ni osluškivao kao progonjena zvijer, da li se netko primiče njegovim vratima ili uzlazi stubištem. Ali oružje je još uvijek držao pod uzglavljem i često ga je, čak i u prisutnosti sestre Veronike znao izvući i ogledavati, kao da se hoće uvjeriti, da li je uvijek pripravno za upotrebu.

Njegov se bijedni stan međutim malo pomalo preobražavao. Iako nije imala otkuda da donese bolesniku ni hrane ni rublja ni ogrjeva, sestra Veronika je barem temeljito očistila stan, neumorno uvijek iznova prala oskudnu posteljinu i rublje bolesnikovo, i unijela u te dvije mračne i neudobne sobice onaj uzoran red i čistoću, koju imaju samostani redovnica.

Bolesnik ju je ispod oka neprestano promatrao i počeo se pomalo diviti u sebi točnosti i spretnosti, kojom je obavljala sav taj posao, mirnoći, kojom je čitave noći prosjedila u njegovim hladnim sobama, koje nisu imali čime ugrijati, i vedrini, kojom je i po deset puta preko noći ustajala i prilazila k njemu na njegovo dozivanje, da mu pruži čašu vode ili poravna uzglavlje.

Nekoliko puta pokušala je sestra oprezno povesti razgovor s njime, da bi ostvarila jednu namisao, koja joj se nametnula, netom je našla ovamo: da ga naime nagovori, da pozove svećenika.

Bolesnik nije više osorno odbijao da s njom izmijeni nekoliko riječi, ali je ipak pazio, da u pravi čas prekine razgovor prije nego li bi sestra dospjela i reći, što misli, a što je on vjerojatno sasvim točno naslućivao.

Sestra se jako bojala za njega, jer joj je njezino iskustvo kod bolesnika nedvojbeno pokazivalo, da su njezinu bolesniku dani sasvim sigurno odbrojeni, ali već nije znala, kako bi povela riječ o pitanju, koje joj je tako jako ležalo na srcu.

To usrdnije se obraćala vrućom molitvom Bogu, ne samo za dugih noći bdijenja nad bolesnikom, već i na ranoj Misi u samostanskoj kapeli i bezbroj puta preko dana, moleći beskrajno milosrđe Svevišnjeg, da ono postigne kod bolesnika, što njezinim slabim silama nije uspjelo.

Konačno, kad se jednog mračnog zimskog jutra opraštala od bolesnika, on je zaustavi i reče:

»Recite mi, jeste li se kroz sve ovo vrijeme, otkad dolazite k meni ikada prestrašili mojeg oružja?«

»Jesam«, odgovori sestra Veronika, »moram priznati, da se nisam mogla oteti neugodnom osjećaju straha svaki put, kad ste posegli rukom pod jastuk!«

»Zašto ste onda i dalje dolazili k meni?«

»Jer sam znala, da bih ja mogla mnogo više škoditi vama svojim nedolaženjem, nego li vi meni svojim oružjem. Osim toga ja sam od Boga u naknadu za taj strah tražila jednu milost, koju ću, nadam se, dobiti to prije, što mi ovdje bude teže.«

»A ja opet mislim, da ste je već dobili, kad vam je toliko stalo da stari griješnik, za koga nitko na tom svijetu ne mari, ne ode u vječnost bez izmirenja s Bogom. Uredite dakle sve, što za to treba, a prije svega odnesite u drugu sobu ovo...«

PREKO 1.000 ČLANOVA švajcarskih omladinskih organizacija obavilo je zatvorene duhovne vježbe u prošloj godini.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U DÜSSELDORFU namjeravaju osnovati katolički Nijemci. U tu svrhu već se čine sve pripreme, kako bi do otvaranja ovoga sveučilišta došlo čim prije.

MOLITVE ZA MIR. Za vrijeme božićnih blagdana u Lateranskoj Bazilici u Rimu priređene su bile dječje molitve za mir. Preko 10.000 djece je sudjelovalo u ovim molitvama.

U GLAVNOM GRADU ŠVICARSKE Bernu posvećena je prva crkva sv. Nikoli iz Flue, koji je lanjske godine bio proglašen svecem.

PRVI KARTUZIJANAC AMERIČANIN je O. Toma Moore, profesor katoličkog sveučilišta u Washingtonu. Bio je primljen u strogi kartuzijanski red u Mara Flores u Španjolskoj.

MEĐUNARODNI KONGRES KATOLIČKIH LIJEČNIKA održat će se u Rimu prigodom zlatnog misničkog jubileja sv. Oca Pape (2. travnja o. g.).

U BENEDIKTINSKOJ OPATIJI Emausu na blagdane narodnih svetaca sv. Ćirila i Metoda, sv. Vaclava, sv. Prokopa i sv. Ludmile služi se sv. Misa na staroslavenskom jeziku. Isto se tako služi sv. Misa u katedrali sv. Vita.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U PEKINGU ima ove godine 2333 upisana slušača, od kojih je oko 300 katolika.

I pruži joj drhtavom rukom, na kojoj su se kosti oštro ocrtavale kroz žutu kožu, revolver ispod svojega uzglavlja...

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA

Budite savršeni

PO KRŠĆANSKOJ SAVRŠENOSTI DOLAZIMO DO BLAŽENSTVA

1. Slava Božja je prvi i glavni cilj našega života. No ima još jedan cilj, koji je onom prvom podređen: **naše vlastito blaženstvo u sjedinjenju s Bogom.** Bog hoće, da ga mi i time slavimo, što ćemo biti svjedoci Njegove ljubavi prema nama »Bog je ljubav« (1. Iv. 4 16) On nam daje svoje blaženstvo iz prevelike svoje ljubavi prema nama, pa smo mi, ovako sretni i blaženi, dokaz te njegove ljubavi, i time Ga slavimo. A ta ljubav Božja sastoji se u tom, da On sam sebe daje nama i postaje naše blaženstvo U nebu ćemo ga gledati, kakav jest, licem u lice (1. Iv. 13, 12). U tom blaženom gledanju naša će volja sretno počivati, a sve naše plemenite težnje bit će preobilno zadovoljene.

2. Gledanje Boga može se u nebu ostvariti samo u najužem **sjedinjenju naše duše s Njime.** Kao što vatra prožima željezo, tako će i duša naša biti prožeta Bogom, i što bude to sjedinjenje tjesnije, to će Ga duša većma spoznavati i biti blaženija. Slično biva već i na zemlji. Što je netko savršeniji i s Bogom više sjedinjen, to Ga više predosjeća i spoznaje, i tim postaje već ovdje blaženiji. Pobožna služavka spoznaje Boga savršenije, nego učeni bogoslov, koji je manje pobožan. Ona može kazati iz iskustva. »Kako je golema Tvoja slatkoća, o Gospodine, što si je pripravio onima, koji Te se boje« (Ps. 30, 30).

3. Da se veza duše s Bogom ostvari, mora duša da bude sveta, t. j. **Bogu slična.** Ona mora da se pobožanstveni, ili kako kaže sv. Ivan od Križa, »da se preobrazi u Boga«. Ukratko: samo sveta duša može da gleda Boga, ovdje nesavršeno, tamo savršeno. »Blago onima, koji su čista srca, jer će Boga gledati«, veli Gospodin. A čista su srca oni, koji su postali slobodni od tjelesnih želja, i nijesu privezali srce uz stvorene stvari, ili, po nauci sv. Ivana od Križa, koji su »slobodni od svega, što nije Bog«. Po takovoj čistoći srca ulazi u dušu punina krepost!

Tko na zemlji ne dosegne čistoće svetaca, morat će se iza smrti čistiti u čistilištu, i to tim duže, čim je duša izašla iz tijela manje čista.

TRI CVIJETA

Tri ružina pupoljka procvjetaše u jedno jutro.

Bile su to bijele ruže, prozračnih latica, na kojima su još sjajili biseri rose.

Ova tri cvijeta ubraše u isti čas. Jednim cvijetom okitila se lijepa žena, da bude još ljepša. Drugi cvijet poklonio je mladić svojoj djevojci, da je obraduje darom ljubavi. Treći cvijet donijela je jedna majka na oltar Božji, da mu zahvali.

Cvjetale su tri ruže i uznosile svoj kratki život u ljepoti. Mirisale su snom onoga grma, na kojemu su rasle, snom zvjezdanih noći, svijetlih svanuća i sunčanih podneva.

Ali prva ruža venula je žurno na grudima žene, koja je oholo prolazila svijetom, vjerujući u neprolazni čar svoje mladosti.

I latice druge ruže stadoše žutjeti, jer je nestajalo vode u vazi, a djevojka, zanesena srećom, nije se na to obazirala.

Toliko cvijeća cvate oko nje — toliko novih, svježih radosti.

Na oltaru umirala je treća ruža. Njezin cvat poklonio se pred neprolaznom ljepotom i radošću.

Njezin je miris ovio najveću žrtvu na zemlji.

Živjela je i svenula u slavu Stvoriteljevu.

Iz katoličkog svijeta

Slovačko društvo sv. Vojtjeha

Prigodom 77. glavne skupštine društva sv. Vojtjeha u Trnavi ispostavilo se, da društvo broji 182.853 člana. Od toga živi 12.284 izvan domovine. Posljednje godine prijavilo se 16.947 novih članova. Društvo je posljednje godine izdalo 56 raznih knjiga u 659.200 primjeraka. Društvo ima svoje knjižare u Trnavi, Bratislavi, Nitri, Novim Zamcima, Banjskoj Bistrici, Breznu, Prešovu, Košicama i Modroj. Trnavska tiskara zaposlila je posljednje godine 234 radnika, kojima procvat društva leži na srcu. Na nagradama za pisce i umjetnike izdalo je društvo posljednje godine 1,801.251 Kč. Siromašnim đacima i Slovacima u inozemstvu poklonilo je društvo knjiga u vrijednost od 492.432 Kč. Društvo upravlja s tri književne zaklade. Jedna je zaklada Msgra P. Siške u iznosu od 100.000 Kč. za izdanje knjiga iz povijesti slovačkog naroda, druga je Dr. Lovre Srobara u iznosu od 100.000 Kč. za izdanje izvorne književnosti na području ideje sv. Ćirila i Metoda, te sv. Vojtjeha. Treća je zaklada Dr. Pavla Jantauša sa 50.000 za potporu katoličkih vjeroučnih pisaca. Tako vrši Društvo sv. Vojtjeha odličnim načinom svoju uzvišenu svrhu, označenu u geslu: Fidei et scientiae, t. j. vjeri i znanosti!

Značajne riječi za novu godinu

Francuski poslanik pri Svetoj Stolici, poznati katolički filozof Jacques Maritain održao je prigodom Nove Godine govor u francuskoj koloniji u Rimu, u kojem je naglasio, da se kršćani moraju oprijeti malodušju, koje se uvlači među neke kršćane zbog zapletenog međunarodnog položaja. Upravo su katolici oni, rekao je Jacques Maritain, koji ne bi smjeli ostati po strani ili se čak povlačiti u zatišje, računajući: i onako će izbiti rat. Ne! Upravo su katolici oni, koji treba da su mirotvorci, upravo oni treba da učine sve, kako bi spriječili da se najgore zlo ne svali na čovječanstvo. (Oznanilo).

Novi mladomisnici

U nedjelju 18. siječnja zaređeni su u svećenike u crkvi sv. Franje Ksaverskoga u Zagrebu šestorica franjevaca-trećoredaca glagoljaša: o. Danijel Valčić, o. Rudolf Jerak, o. Bono Mazić, o. Marijan Šegulja, o. Bruno Nižić, o. Miroslav Badurina. Trojica mladomisnika prikazali su svoje prve sv. Mise u nedjelju 25. siječnja u crkvi sv. Franje Ksaverskoga. Ostali će mladomisnici prikazati svoje mlade sv. Mise u svojim rodnim mjestima. Mladim levitima i novim radnicima u vinogradu Gospodnjem od srca čestitamo!

U WASHINGTONU posvećen je od kardinala Spellmana u prisutnosti 4 nadbiskupa, 40 biskupa i 500 svećenika prvi nadbiskup novoosnovane nadbiskupije washingtonske, koja je neposredno podređena Sv. Stolici. Novi nadbiskup nosio je paramente, u kojima je sadašnji Sv. Otac 1917. bio zaređen za biskupa.

SV. KONGREGACIJA OBREDA odobrila je francuski tekst, kojim se u svim biskupijama Francuske dopušta vršenje obreda sv. krštenja, zadnje pomasti i vjenčanja na francuskom jeziku.

U ČEHOSLOVAČKOJ je palo pod agrarnu reformu oko 6.000 hektara zemlje, koja je pripadala redovima i različnim ustanovama kat. Crkve.

U JAPANU SU OTKRILI grobove od oko 2.000 kršćanskih mučenika iz. g. 1616——1678. To je vrijeme, kad su kršćanski misionari morali napustiti Japan i kad su se kršćanske zajednice održale i bez svećenika. Roditelji su sami krstili svoju djecu.

PROFESOR ROMANO GUARDINI, na daleko poznat kao jedan od prvaka i ideologa liturgijskog pokreta, prije u Berlinu, sad u Tübingenu, prihvatio je poziv da predaje na sveučilištu u Münchenu.

IZJAVA ZA MIR

U petak 16. siječnja ove godine sakupili su se u nadbiskupskoj palači u Pragu zastupnici svih kršćanskih crkava u Čehoslovačkoj, da s praškim nadbiskupom Josipom Beranom utanače izjavu za mir, koju će oglasiti na »Slovanskom ostrovu« u Pragu 2. veljače uveče češki i slovački predstavnici.

65 GODIŠNJI MLADOMISNIK.

U Strasburgu je bio zaređen za svećenika 65-godišnji Antun Ortello, otac 11 djece, od kojih još 9 živi. Bio je namješten u industrijskim tvornicama, a osim briga oko obitelji vrlo rado je proučavao i bogoslovlje. Kad je svu već djecu opskrbio i kad mu je umrla žena, molio je, da ga zarede za svećenika. Molba mu je bila ispunjena i tako je na njegovoj prvoj svetoj Misi bilo prisutno 9 djece. Tri sina su mu redovnici-redemptonisti, tri kćeri opet časne sestre.

ESKIMI I »OČE NAŠ«.

Misionari kod Eskima dolaze do velikih poteškoća kod objašnjavanja »Oče naša« i to u molbi za kruh naš svagdanji. Eskimi ne jedu naime kruh. Zato moraju misionari učiti ljude umjesto: »Kruh naš svagdanji, daj nam danas« — »Daj nam danas riba, kita . . .«

HERMA SACK

Glasovita pjevačica Herma Sack, koju su zvali »njemačkim slavuljem« radi vještine, u vrijeme rata je pošla u samostan u Salzburgu. Iza rata prepoznao ju je francuski časnik po glasu, kad je pjevala kod službe Božje. Posjetio ju je, pa mu je kazala, da će ostati u Samostanu i žrtvovati se Bogu u molitvama zbog nacističkih zločina, počinjenih u vrijeme rata i ako nije Nijemica.

U MISIJAMA radi sada oko 22.500 svećenika, 23.000 časnih sestara te preko 56.000 kateheta (učitelja i učiteljica).

DRUŽBA RIJEČI BOŽJE (Steyl) izgubila je u prošlom ratu oko 1.000 svećenika, koji su dijelom pali na fronti, a dijelom stradali životom u koncentracionim logorima.

U PRZEMYSLU (Poljska) umro je najstariji poljski svećenik u starosti od 102 godine. Kao svećenik djelovao je 78 godina.

DJELA Alberta Velikog, poslije sv. Tome, najvećeg skolastičkog filozofa, izdat će u 30 svezaka njemački katolici. Tako je najavio kardinal Frings prilikom Nove Godine.

U TIBETU pojačala su se progonstva svih onih, koji ispovijedaju kršćansku vjeru. Budistički svećenici su predvodnici ovih progona.

DIPLOMATSKE ODNOSE sa Svetom Stolicom uspostavila je 8. siječnja o. g. republika San Domingo.

MGR MANSUR DŽALAT iz Jaffe je Arapin, koji je imenovan za apostolskog legata u Palestini.

KATOLIČKI ČEŠKI PISCI I NOVINARI proslavili su svoga zaštitnika sv. Franju Saleškog 29 siječnja u crkvi sv. Josipa u Pragu. Poslije sv. Mise sastali su se na prijateljskom ručku.

U TRIERSKOJ BISKUPIJI (Njemačka) crkvena su zvona opet svečano najavila rođenje Kristovo. Ova su naime zvona svojevremeno rekvirirali njemački hitlerovci kao olovo za topovske metke. Sada ova zvona opet javljaju svijetu mir.

Prvi i posljednji

U priči o poslenicima u vinogradu, prikazao je Isus nerazumijevanje ljudi za gospodarevu odluku, da nagradi sve svoje radnike. Zavist truje srca. Oni, koji su došli prvi, traže za sebe veću nagradu i bune se protiv takove darežljivosti, koja ne će usvojiti njihova razloge. Bune se i smatraju da gospodarev sud nije pravedan, misle, da bi trebalo suditi drugačije.

Doista, u svijetu je tako, da mnogi pokušavaju preoteti za sebe najveća prava na priznanje kod Boga i žele, da budu pred drugima. Tako je, da se ovi ljudi guraju u prve redove, ukazuju na svoje zasluge, viču i strepe, da ne bi ostali nezapaženi. Oni su prvi poslušali Božji glas, prvi su došli, kada ih je pozvao i ne će da ih Gospodar izjednači s onima, koji su došli kasnije. Njihovi se zahtjevi bore s najvišom promisli, njihova se taština sukobljuje sa svetom pravednošću, njihova se zavist diže protiv vječnog milosrđa. Sud ljudi diže se protiv Božjega suda, njihov razbor ustaje protiv Božje mudrosti, njihova maljušnost hoće da preraste Božju veličinu. Ali zar Gospodar ne može činiti što on želi — zar nije On dobar, ako su i ljudi zli?

Nikome nije On učinio krivo, nikoga On ne zaboravlja, a ovi se ljudi tuže. Tuže se, jer ne shvaćaju Njegovu dobrotu, ogorčeni su, jer misle samo na sebe, trpe razočaranje, jer nemaju u srcu ljubavi. Zaboravljaju zaslijepljeni, da su svi ljudi djeca Božja i baštinici Njegova milosrđa; zaboravljaju, da nitko nije bez grijeha pred Njime, da bi smio izaći ispred svoga brata s takovim svojim vrijednostima, koje zasjenjuju djela ostalih. A oni, koji doista slijede Božji poziv i nastoje vršiti djela po Njegovim zakonima, u srcu su plahi i svijesni svoje nesavršenosti, stoga i ne viču i ne bore se za svoje prvenstvo. Oni pamte Gospodareve riječi, koje Isus ponavlja svim ljudskim pokoljenjima: »Posljednji bit će prvi i prvi će biti posljednji, jer je mnogo zvanih, a malo odabranih«.

Prvi i posljednji. To je opomena, koja živi u svim vjekovima, to je sud, kojega nitko više ne može promijeniti. Odluka Božja, odluka je posljednje pravde, koja poznaje svačije srce i koja ne može pogriješiti. Veličina, koju On priznaje, često je zastrta očima, koje traže blještavilo sjaja, osuda, koju On donosi, često obara upravo one ljude, koji vjeruju za sebe, da su pravednici pred Bogom.

Molimo se Njegovu milosrđu. Svi mi, koji dolazimo Njemu, neki u rano jutro, drugi u podnevne sate, a neki tek onda, kada je dan već odmakao i bliži se večer. Sve nas zove i svima nama On će suditi. Molimo se. da Njegov sud našim djelima bude blag i milostiv.

Pobožnost se može predstaviti ovom slikom iz prirode. Po svom postanku slična je korijenu biljke, ona se temelji na razumu, po svom rastu slična je deblu, a to je vjera, dok po svom duhovnom razvoju, ona sliči na cvijet. Ovaj cvijet, to je duhovni život. (Tissot)

† Horvat Vladimir

Dne 1. II. 1948. umro je u Zagrebu, u bolnici Milosrdnih sestara na Vinogradskoj c. umirovljeni kateheta i začasni kanonik čazmanskog kaptola preč. g. Vladimir Horvat.

Rodio se 16. VII. 1883. u Martinskoj Vesi. Gimnaziju je i bogosloviju polazio u Zagrebu te je g. 1906. zaređen za svećenika. Kao svećenik je kapelanovao u Maloj Subotici, zatim je postao vjeroučiteljem na kr. ugarskoj željezničarskoj školi u Zagrebu. Iza toga je premješten na osnovnu školu u Borongaju, pa u Horvate i u Krajišku ulicu. Umirovljen je g. 1938. Živio je stalno u Zagrebu. Bolovao je na srcu i živcima, a podlegao je upali pluća.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»JER OVO JE VOLJA BOŽJA: SVETOST VAŠA«
Iz Poslanice II. korizmene nedjelje

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. | ZAGREB, 22. VELJAČE 1948. | Broj 7

NAJMOĆNIJA SILA

»Adame, gdje si!«, zaorio je jednoga dana poput trublje glas Gospodnji u raju zemaljskomu. Gospodin je tražio Adama. A Adam čuvši glas Gospodnji javi se i odgovori: »Kad začuh sušanj koraka Tvojih u vrtu, uplaših se, jer sam gol. Zato se sakrih«.

Tad upita Gospodin: »Tko ti kaza, da si gol? Da nijesi možda jeo s drveta, s kojega ti zabranih jesti?«

Adam odgovori: »Žena, koju si mi dao za družicu, ona mi dade s drveta, i jedoh«.

I Gospod Bog upita ženu: »Zašto si to učinila?« Žena odvrati: »Zmija me zavede; zato sam jela«.

Ova borba u čovjeku između glasa Božjega i napasti zmijine (davlove) započinje u raju zemaljskom i nastavlja se kroz sve vijekove povijesti ljudskoga roda. Borba je to između dobra i zla. Tu borbu prati glas Božji, koji se javio u raju zemaljskomu i pratit će je do konca svijeta. Taj glas Božji, koji razlučuje dobro od zla, nije napisan samo na dvije ploče na brdu Sinaju, nego je ispisan od raja zemaljskoga do vijeka na neslomivoj ploči svakoga ljudskoga srca, u njegovoj savjesti.

Ta savjest je tajnovita velesila u našoj nutrinji. To je moć i snaga, koja jest i ostaje najvećom i najsilnijom od svih jakosti u svijetu i ljudskom životu. Nju mora svatko priznati ili htio ili nehtio. Ona nagrađuje i osuđuje, ona je nepristrani tužitelj i branitelj. Što ti koristi, ako te netko hvali i uzdiže, a savjest tuži i osuđuje. Ili što bi te moglo uznemiravati, ako te netko udara; na tebe laže; podmeće ti što god, a savjest ti govori: »Ne boj se! Bog znade sve. On sudi po djelima«. U najdubljoj tišini i samoći savjesti redaju se mirno i spokojno najveće i najljepše tajne čovječje i Božje. Savjest je sveto utočište i zaklonište nepriznate i nepoštivane nedužnosti, progonjene kreposti, potlačene slabosti uslijed nezaslužene nesreće.

Kao što je savjest u raju zemaljskom osudila prvoga čovjeka i on se sakrio, prije nego ga je Bog osudio i prekorio, tako i u našem životu svakoga pojedinca neizbježivo sudi savjest. I to čini tolikom snagom, da se pred tim ne možeš sakriti nikamo, niti pobjeći preko gora i mora, jer ne možeš pobjeći sam iz sebe, a kom se taj neizbrišljiv i neugušiv glas nalazi. Nitko ne može svoje savjesti ni iz sebe iščupati ni izbaciti. Nitko ne može rasrđenom Bogu uteći niti osudu u svojoj nutrinji ušutkati.

Snaga toga Božjega glasa tako je ogromna i raširena, da on sačinjava jedan sveopći svjetski poredak, koji je nad svakim drugim poretkom, dapače i nad svakim prirodnim i povijesnim poretkom ove zemlje; on je ćudoredni; on je božanski, svjetski, sveopći poredak. Njegov je temelj sam Bog, koji živi u nama.

Taj sveopći, svjetski, ćudoredni i Božji poredak tako je snažan, da on nosi sa sobom u sve dane našega zemaljskoga života sud, koji je sud svakoga našega dana i časa. On je pakao u duši onoga, koji je nepopravljivi krivac, a nebo i radost onomu, koji se osudi toga suda ugiba svojim dobrim životom. On je kadar tugom i žalošću, nezadovoljstvom i nemirom obilježiti i zapečatiti dušu, da se više nikada ne nasmije i ne uzraduje čistom, svetom, bezbrižnom i nevinom radošću. I to je upravo dokaz, da ona nije uzgojem ušla u čovječju dušu, nego je Bogom ucijepljena i usađena.

A s druge opet strane čista i nevina savjest tako je radosna i vesela, da je ničim ne možeš zastrašiti i svezati. Lavove pustinjske možeš u krletku zatvoriti i najjačega diva uz pećinu prikovati. Ali nema te ni najveće sile i snage, koja bi mogla savjest samo jednoga čovjeka sapeti i prisiliti, da griješi, ako on sam ne će.

Čista savjest je najslobodnija moć svijeta. I nema na svijetu ničega, što bi se moglo sa čistom, slobodnom i veselom savješću usporediti. Ona je takova, jer je glas Božji u nama. Poštivajmo dakle i slušajmo taj glas, kad nas na dobro puti! Poštivajmo tu jedinu pravu velesilu svijeta! Slušajmo je!

IZ LITURGIJSKOG ŽIVOTA

Okružnica o sv. Liturgiji

Drugi dio — O Euharistiji

Središte kršćanske pobožnosti je Euharistija (Sv. Pričest). Isus Krist je na Posljednjoj večeri ostavio svojoj Crkvi vidljivu žrtvu, kako to traži čovječja narav. Prva je žrtva bila krvna, jednom za uvijek prikazana na Kalvariji, ali se ponavlja nekrvnim načinom do konca svijeta na naše spasenje, za oproštenje grijeha pod prilikama kruha i vina: a to je euharistijska žrtva.

Euharistijska žrtva nije dakle samo jednostavni spomen na muku i smrt Spasiteljevu, nego pravo žrtvovanje, gdje nekrvnim načinom Veliki Svećenik isto ono čini, što je nekoć učinio na Križu, naime sebe prikazao vječnom Ocu za naš spas Isti je dakle svećenik Isus Krist, ali se kod nekrvne žrtve prikazuje i žrtvuje po rukama svećeničkim. On t. j. svećenik, prema riječima sv. Ivana Zlatoustog, Kristu posuđuje jezik i ruke pruža.

Božanski je Spasitelj ne samo svećenik, nego i žrtva. Ali na različit način. Na križu je prikazao sebe, trpio i umro. U svetoj se Misi prikazuje nekrvnim načinom. Tu se po izvanjim znakovima, koji označuju smrt, divnim načinom očituje žrtvovanje.

Pretvorbom kruha u Tijelo i vina u Krv Kristovu nalazi se na oltaru uistinu, stvarno i bivstveno i Tijelo i Krv njegova, a prilike euharistijske označuju rastavljanje tijela i krvi. Na oltaru se dakle obnavlja uspomena na smrt Kristovu, jer se po odijeljenim znacima Isus Krist označuje i prikazuje u stanju žrtve

Osim toga su i iste nakane kod obe žrtve. *Najprije* proslava nebeskog Oca. Sin je Božji proslavio Oca za cijelog svog života sve do smrti. A ta se proslava nastavlja u euharistijskoj žrtvi, gdje se udovi sjedinjuju s Glavom i gdje se s anđelima odaje Bogu neprestana slava i čast.

Drugi je cilj: dati zahvalu Bogu. Samo Spasitelj, jer je Bog i čovjek, može dati dostojnu hvalu Bogu. Tu je dao za života, poimence na Posljednjoj večeri, na Križu, a ne prestaje davati u svetoj Žrtvi do konca svijeta.

Pa i grčka riječ: euharistija znači zahvala.

Treća je nakana: pomirenje s Bogom. Pomiriti Boga s ljudima i zadovoljiti za grijehe mogao je samo Krist. Zato je i sebe žrtvovao na križu kao zadovoljštinu. A u svetoj se Misi žrtvuje svaki dan na istu nakanu, za sve vjerne kršćane žive i mrtve.

Četvrta je svrha. isprositi milost i darove. Čovjek, rasipni onaj sin, sva je dobra dobivena od Oca rasuo i pao u najveću bijedu

Ali se Isus na Križu molio »velikom vikom i suzama, te bi uslišan za svoju smjernost« (Hebr. 5. 7). A sada je naš zagovornik kod Oca na našim oltarima. Stoga veli tridentski sabor: »Spasonosna snaga Križa daje nam se po euharistijskoj žrtvi, da se izbrišu naši svagdanji grijesi.« Ta zadovoljština ima neizmjernu vrijednost. Isus je njom otkupio sve ljude Ali ovo otkupljenje ne postizava odmah svoj puni učinak. Treba naime da Krist, pošto je svijet otkupio cijenom svoje presvete Krvi, i sam dođe u stvarni posjed ljudskih duša. Stoga, da svaki bude stvarno otkupljen i spasen, treba da svaki pojedini čovjek na neki način sudjeluje uz istu žrtvu Križa, te da mu se tako po istoj žrtvi udijele zasluge i milosti.

Može se reći, da je Krist na Kalvariji uredio spasonosni i zadovoljštinski ribnjak, napunjen Krvlju za nas prolivenom. Pa ako se ljudi ne okupaju u njemu te ne izbrišu ljage grijeha, ne mogu biti pomireni s Bogom ni spaseni. Da dakle svaki bude obijeljen u krvi Jaganca, traži se i sudjelovanje vjernika.

Premda je dakle Krist uopće govoreći čitav rod ljudski pomirio s Ocem, htio je ipak, da svaki pristupi ili bude priveden Križu po sakramentima i po euharistijskoj žrtvi, da tako dobiju spasonosne plodove muke i smrti Kristove. Tako će svakim danom udovi mističnog tijela Kristova biti sve sličniji božanskoj glavi i po njoj će dobivati život i spasenje. »S Kristom sam razapet na križu. A ja više ne živim, nego živi u meni Krist«. (Gal. 2. 20). A baš nam se udjeljuju najizvrsnijim načinom zasluge Kristove po uzvišenom sakramentu oltara.

Ta istina ne samo da ne umanjuje dostojanstvo i snagu krvne žrtve na Križu, nego pače potvrđuje veličinu i potrebu te žrtve.

Svagdanja nas sv. Misa opominje, da nema drugog spasenja osim po Kristovu Križu, te da Bog hoće da se ta žrtva nastavlja» od ishoda sunca do

(Nastavak na 4. strani)

Korizma

Nekada se u svijetu pa i kod nas karneval slavio bučno i radosno. Krabulje su prolazile ulicama u pokladnim povorkama, prosipali se koriandoli, vrtjelo se obijesno kolo. Korizmeno vrijeme dočekivali su ti ljudi nerado, i, zapravo, najviše bi voljeli, da takovo vrijeme niti ne postoji. Poslije lude karnevalske noći teško je skinuti krinku i šarene haljine i ponovo se uživjeti u stvarnost. Poslije opojenosti radošću teško je primiti opomenu, da se svetri, ali zemaljski čovjek mora vratiti u zemlju, u rasulo.

A korizmeno vrijeme je ozbiljno i sjeća nas na muke i smrt Boga — Čovjeka prije njegova uskrsnuća. To vrijeme nije više bezazleno i raspjevano, kao što je božićno vrijeme. Svijetle boje postaju tamne, umjesto radosti otima se uzdah, umjesto dječinjeg osmijeha javlja se suza. Betlehemska štalica slavna je zbog rođenja Spasiteljeva, ali iz nje vodi put, težak i krvav put Božjega Sina kroz čitavu Galileju, od mjesta do mjesta, od čovjeka do čovjeka, od onih, koji su Ga dočekivali otvorena srca, do ljudi tvrdih i opakih, koji su Ga mrzili i progonili. Iz tihog Nazareta, gdje je Isus živio kao dijete, Njegove staze postaju trnovite i bol muči često i Njegovo umorno tijelo i srce puno neizmjerne dobrote.

U korizmeno vrijeme, vrijeme pokore za naše grijehe, mi polazimo s Isusom i u Jeruzalem, gdje Ga dočekuju kao vladara i gdje mu sude u svojoj strašnoj sljepoći. Polazimo s Njime na Maslinsku Goru, gdje osamljen bdije i čeka izdajicu, a pratimo i Njegov posljednji uspon za trajanja Njegova zemaljskog života na Goru Raspeća.

Korizma je vrijeme, kada treba da uronimo u veliko djelo našega spasenja, koje nam je Isus donio svojim patnjama i žrtvom — to je vrijeme, kada treba da upoznamo prolaznost i ništavilo svih onih zemaljskih dobara za koja se tako često otimamo, koja tako često volimo više, nego što volimo neprolazna dobra, koja duša treba da nađe na svome zemaljskom putu. Vrijeme je, da skinemo krinku u koju se uvukosmo, da nas ne prepoznaju i da sami pred sobom sakrijemo istinu, jedinu živu istinu o svrsi našega života, o budućnosti, koja nas čeka.

Pa i sada, kada je karnevalsko doba prestalo da nas odvlači na ludorije, jer je život postavio pred nas ozbiljne dužnosti, koje samo trijezni i mirni možemo ispunjavati, i sada treba da proživimo korizmu kao doba pokore i priprave na svoje otkupljenje. Isus je umro za nas, ali On je i uskrsnuo. Isus je ispio čašu punu gorčine, ali Njegova krv u svetome kaležu podiže se svakoga dana za naše spasenje. Njegovo je tijelo, šibano, izranjeno i probodeno na križu izdahnulo na Veliki Petak, ali je i ustalo na život i u svetome hljebu hrani nas Životom sada i za vječnost. Ozbiljno i veliko ovo je vrijeme korizme.

Budimo dostojni uskrsnuća i obećanja Kristova.

Ništa nije pogibeljnije, da odvrati duše od Boga, nego vjerska pouka, koja je postala govorom, umjesto da bude životom (Maurice Zundel).

Volim od vremena do vremena čuti čovjeka, koji vjeruje u ono što kaže (Engleski filozof Hume).

»GORE SRCA«

LJUDSKI OBZIR

»Smijali se i rugali Noi«, kako kaže sv. Ivan Zlatousti. A zašto su mu se rugali i smijali ljudi? Zato, jer je jednoga dana počeo graditi ogromnu lađu, u kojoj će se spasiti i on i njegovi sinovi i snahe, te po dvoje od svake vrsti životinja. A spasit će se od potopa, kojim je Bog zaprijetio ljudskome rodu, ako se ne popravi.

Prolazili su dani, i mjeseci, a Noa je u svom srcu nosio nalog Božji, gradio lađu, šutio i podnosio poruge ljudske. Ali kad je lađa bila gotova, i počelo dažditi kao da se nebo prolomilo, i voda počela rasti i pokrivati doline i bregove, zahvatio je sva živa bića strah i očaj. Noa je pak gledao, kako Bog nagrađuje za njegovu poslušnost i trpljenje, u kom ga nije slomio obzir ljudski.

»Što će kazati drugi, što će o meni misliti drugi!«, to je plašilo, koje uplašuje više, nažalost, muškarce, nego li ženske. Nekad, u stara vremena, vremena jake vjere, pazilo se na to i pitalo se: »Što Bog o tome misli, što Gospodin Bog od nas traži!« U svjetskoj povijesti imademo toliko velikih pojava i pokreta muževa i mladića, koji su ustajali kao sveti gorostasi i poduzimali uz najveće napore velika dobra djela, poticani i vođeni izrekom: »To Bog hoće!« Božja volja bila im je najsnažniji poticaj za ta djela i najjača sila, kojom su ih obavljali pojedinci, kršćanski junaci. Uzmimo samo za primjer jednoga sv. Franju Ksaverskoga, apostola Indije.

Sunce je središte tolikih nebeskih tjelesa, koja se oko njega okreću, a među njima je i naša zemlja. Tako i Bog neka bude naše sunce, središte. Oko toga sunca su se okretali najjači umovi svijeta i pojedinci kao svijetli primjeri kršćanskoga života. Nitko se od njih nije plašio uzrečica: »Ti si smiješan, čudak, pobožnjak!« Onda nijesu, ne samo žene, nego niti takovi muškarci bili robovi ljudskoga straha, mode i drugih podrugivanja.

Bilo je doba, kad se među prvim kršćanima bez ukora nijesu mogli, kako kaže Apostol, javiti »ni bludnici, ni pijanice, ni lakomci, ni psovači, ni kradljivci, ni razbojnici, jer takovi ne će baštiniti kraljevstva nebeskoga«. (I. Kor. 6, 9-10).

Sve to nije bilo moguće, jer su i muškarci s ostalim kršćanskim dušama ustrajali ili bili »postojani u nauci apostolskoj, zajednici bratskoj, lomljenju hljeba (sv. Pričesti) i u molitvama« (Dj. 2, 42.). U tom je bila snaga i jakost prvih kršćana, te tomu svemu treba da bude snaga i jakost i današnjih vjernika, muževa i žena, mladića i djevojaka.

Ali središte, žarište i snaga takova života bila je, u prvo kršćansko doba, Euharistija i kao Sakramenat, komu se klanjali, i kao žrtva (sv. Misa), kojoj su prisustvovali, i kao nebeska hrana (sv. Pričest), kojom su se hranili i jačali.

Euharistija neka bude i danas našim muževima i ženama, mladićima i djevojkama Sunce, koje nam svijetli, koje nas grije i koje nam daje postojanost i ustrajnost u našem čestitom i valjanom životu i radu. Onda ćemo lako razumjeti u svakoj prilici našega života, što Bog od nas traži, što Bog hoće i što nam Bog govori, a ne što ljudi kažu.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Promjene u svijetu

Čovjek traži svakoj stvari i svakoj pojavi dovoljan uzrok. Ne pitamo samo, što je to, već želimo znati i odakle je i zašto je baš tako. Ljudski duh traži svakoj stvari zadnji uzrok. Tako nas i proučavanje svijeta vodi k istini: ima Bog.

Čitav svijet i sve pojave u njemu trebaju imati zadnji svoj dovoljan uzrok. Taj zadnji uzrok ne može biti u samom svijetu, jer je svijet prolazan, promjenljiv, proizveden — dakle zavisan. Zato mora postojati drugo biće izvan svijeta, koje je nužno, nepromjenljivo, samo o sebi — ukratko: biće apsolutno. To je biće zadnji uzrok svijeta. Činjenicu: svijet je tu, ne možemo poreći. Valja onda priznati i istinu: ima Bog.

Svijet je sastavljen od bića, koja nastaju i prolaze. Jedni se ljudi rađaju, drugi umiru. Na zemlji nitko trajno ne ostaje. Kod životinja je isto tako. I kod bilja je tako. I u neživoj su prirodi neprestane promjene. Sva su bića na zemlji po svojoj naravi prolazna. Kao što su danas ona bića, što će u budućnosti nastati, samo moguća, a uistinu ih nema, tako su nekoć sva bića — čitav svijet — bila samo moguća, a uistinu ih nije bilo. Danas ne nastaje ništa bez dovoljna razloga — ni kuća u gradu, ni spomenik na trgu, ni pšenica na polju. Ni nekoć nije moglo ništa nastati bez dovoljna razloga. Razlog svomu postojanju nemaju prolazna bića u sebi, jer ih još nema. Razlog njihova postanja valja tražiti samo u drugomu. Potom mora da ima povrh svih prolaznih bića u svijetu, neko drugo, više biće, u kom je uzrok prolaznih bića i čitavoga svijeta. To, od svijeta različito, biće mora apsolutno nužno postojati. To je biće Bog. Bog ima razlog svomu bivstvovanju u samoj svojoj naravi. On ne može ne biti. On je biće neprolazno, vječno, koje nema nikoga drugoga nad sobom. Već je glasoviti grčki filozof Aristotel rekao, da prvo biće, od koga potječu sva druga bića u svemiru i sva gibanja i sve promjene u svijetu, samo o sebi postoji, nužno postoji i ne mijenja se.

Kad dođemo u tvornicu, pa gledamo ogroman stroj s bezbroj kotača i kotačića, mi se divimo, kako jedan hvata drugi i kako se okreće jedan ovisno o drugomu. Nakon promatranja, što zaključujemo? Mora da je uman, tko je taj stroj izumio i u gibanje stavio. Makar mi toga čovjeka nismo vidjeli, znamo ipak, da postoji, jer bez njega ne bi bilo ni stroja. Tako i sav svemir, koji je uređen poput divnoga stroja, predpostavlja više, umno i slobodno biće — Boga.

Sve ovo, što nas o Bogu uči razum, lijepo i jasno potvrđuje Sveto Pismo. U njemu čitamo: »U početku stvori Bog nebo i zemlju (1 Mojs 1, 1). »Za šest je dana stvorio Gospod nebo i zemlju, more i što je god u njima« (2 Mojs 20, 11), »Tvoje je, Gospode, veličanstvo i sila i slava i pobjeda, i Tebi hvala, jer sve, što je na nebu i na zemlji, Tvoje je. Tvoje je. Gospode, kraljevstvo, i Ti si vrhu svih knezova« (1 Dnev 29, 11). »Tvoje je nebo i Tvoja je zemlja, Ti si sazdao svijet i sve što je na njemu, sjever i more Ti si stvorio« (Ps 88,12).

Neka ova sveta istina: ima Bog, a ja sam stvor Njegov, Njemu podložan i odgovoran — pronikne um i srce naše, sav život i rad naš. Ta istina neka bude misao voditeljica naša i svemu žiću našemu, osobito u korizmeno vrijeme, koje se priprema za blagdan Isusovog uskrsnuća.

J. J. ROUSSEAU (RUSO) O BOGU

Rousseau (Ruso), koga broje među neprijatelje Crkve, piše ovako o opstojnosti Božjoj: »Kolika li je smionost predpostavljati, da je divan ovaj sklad u svijetu nastao slijepim mehanizmom slučajno pokrenute materije. Uzalud nastoje oni, koji niječu nakanu osnove, koja izbija iz svih dijelova velike cjeline svemira, opravdati besmisleno svoje brbljanje apstrakcijama, koordinacijama, općim načelima i simboličkim izrazima. Što god izmisle, meni će biti uvijek nemoguće rastumačiti ovaj sustav poredanih bića bez duševne moći, od koje izlazi sav svemirski red. Zato ja vjerujem, da ovim svijetom ravna jaka i mudra volja«. Ne dakle samo materija, nego jedna jaka i mudra volja, a to je — Bog! (Emile 1. IV. Reklam II. 136.).

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA

Budite savršeni!

1. Ljubav je, istina, bitna oznaka savršenosti. No ne čini svaka ljubav čovjeka savršenim. Svaka duša, koja se nalazi u milosti, ima ljubav. Svaki pokornik, koji je dobio odrješenje u ispovijedi, dobio je i izgubljenu ljubav. No od savršenosti je on obično još daleko, osim ako ga Bog udostoji posebnom milosti kao sv. Pavla i razbojnika na križu.

2. Kršćanska savršenost hoće viši stepen ljubavi, koja se postizava pomalo uz pomoć milosti. Ljubav ima različite stupnjeve, kako ćemo to još vidjeti. Što više, ona ima vrlo mnogo stupnjeva, pa što je viši njen stupanj, to je veća savršenost. Sv. Ivan u Otkrivenju (22, 11) veli: »Tko je svet, neka bude još svetiji«. Kažu, da je Majka Božja umrla od ljubavi za Sinom. Ona je imala najveći stepen ljubavi prema Bogu, što ga stvor uopće može imati. Ljubav ostalih ljudi treba da se približava ljubavi Bl. Djevice.

3. Kao znak savršene ljubavi navode učitelji duhovnoga života neku sklonost i lakoću u vršenju djela ljubavi. Što je netko skloniji da vrši djela ljubavi, i što ih češće vrši, to je u njega i ljubav savršenija, to je i savršenost veća. To potvrđuje i sv. Toma Akvinski kad uči, da savršenost nekog stanja, t. j. ljubavi, rađa lakoću djela. Tko je u kakovoj umjetnost spretan i brz, znade se, da je u njoj daleko napredovao. Ima ih, koji se teško dižu u ljubavi k Bogu, i stoji ih mnogo truda, da se ponize, a spretni su i brzi u vremenskim poslovima. Ovi nijesu daleko napredovali.

Savršeni kršćanin prema nauci sv. Pavla (Ef. 4) »svukao je staroga čovjeka, a obukao novoga«. Ljubav prema Bogu i ljubav prema ljudima postala je njegovom drugom naravi, a što je nekomu naravno, za to ima sklonost, i to često i lako čini. Savršeni kršćanin ima svoje blago u nebu, a gdje mu je blago, tamo mu je i srce (Mat. 6, 21). Lagano i često se diže osjećajima ljubavi k Bogu. Što više, u navali posla, u društvu, koje ga rastresa, u vrevi saobraćaja s mnogima, često plane ljubavlju i šalje Bogu pobožne uzdahe, a da zato ne zaboravlja i ne zanemaruje svoj dnevni posao. A kad se posao svrši, on se sretan povlači u samoću, gdje nježno i toplo razgovara sa svojim Bogom, i nikad mu nije dosta, i nikad se ne umara. Može da u njegovu duhovnom životu bude stanja, kad je manje sklon ljubavi i manje spreman vršiti djela ljubavi. No to su ili kazne za male pogrješke i nemar prema Bogu, ili kušnje, kojima je svrha, da ga većma učvrste u ljubavi.

PODLISTAK

Jedan čas u raju

Jedna skandinavska narodna priča pripovijeda, kako su dva momka bila tako dobri prijatelji, te se dogovoriše, da se nikada ne će rastati.

Usprkos tome moradoše oni nakon nekoliko godina otići svaki na svoju stranu u razne gradove svoje zemlje. Mnoga brda, rijeke i vode nađoše se među njima.

Ali prije nego krenuše na put, obećaše jedan drugome, da će svakako svaki od njih doći na svadbu onom drugome.

Nakon tri godine prvi od njih umre. A nakon daljnjih deset godina oženi se drugi.

U domu njegove majke priredise svatove, kakvih davno nije njihovo selo vidjelo.

A kad je mladi par sjedio za večerom među brojnim gostima, ugleda najednom mladenac, kako na vrata ulazi njegov pokojni prijatelj.

Od ostalih nazočnih nitko ga nije primijetio.

Mladenac ustane od stola, pođe ususret prijatelju i pozdravi ga srdačno i s najvećim veseljem.

»Eto, došao sam na tvoj pir, kako sam ti obećao«, reče pokojnik.

»A kako je tebi? Gdje se zapravo nalaziš?« upita mladenac.

»Tamo, gdje se nalazim, tako mi je dobro, da ti to ne mogu opisati« odgovori prijatelj. »Tko to svojim očima ne vidi, ne može pojmiti!«

»Baš bih rado i ja to jednom vidio! Barem na časak... Ne bi li se to nekako dalo izvesti?«

»To se i može izvesti. Ali jedino ako pođeš sa mnom, a ja moram odmah natrag! Dođi, ako hoćeš!«

»Odmah! Ali prije toga moram sa svojom nevjestom otplesati prvi ples, kako stari običaj zahtijeva«.

»To može biti i jedan časak kasnije. Dođi ti samo smjesta sa mnom!«

Tada mladenac ne htjede više okljevati i pođe s njime — u raj!

Tamo je sve bilo krasno i puno sjaja, da to doista ne bi nikakve ljudske riječi mogle opisati.

Mladenac se zagledao kao očaran i sve dalje zalazio u raj.

Prijatelj mu najednom reče: »Sad moraš ići natrag na zemlju! Tvoja nevjesta čeka na tebe i već se jako čudi, što te nema!«

Mladenac odgovori: »Pa tek sam jedan časak ovdje«, i stade prisluškivati nekom prekrasnom pjevanju, koje se iz daljine primicalo, a od kojega je on postao tako lagan, da je mogao letjeti zrakom.

»Sad moraš ići«, reče ponovo prijatelj, »dolje je na zemlji nastala radi tebe čitava uzbuna. Svi svatovi traže te na sve strane. Tvoja nevjesta sjedi nemirno, jedva suspreže suze i hvata se rukom za srce!«

»Pa tu sam jedva jedan časak«, odvrati opet mladenac i pojuri dalje kroz rajske prostore, jer mu se učinilo, da među skupinom nebesnika vidi neka poznata lica.

Ali prijatelj ga zadrži i reče mu po treći put:

»Sada konačno moraš da odeš i da se vratiš na svijet! Ovdje tako dugo ne možeš ostati!«

Tada mladenac doista ode, siđe na zemlju i požuri se prema kući gdje se svadba slavila.

Ali kad je tamo došao, sve je bilo nekako drugačije, on je to primijetio, premda je bila noć.

Nikakva se glazba nije čula, nijedan prozor na kući nije bio rasvijetljen, nigdje naokolo nije bilo ni žive duše, a kamo li veselih svatova!

Začuđen i zabrinut on pokuca na vrata.

Nakon dugo vremena otvori jedna stara žena, koju on nije nikada u svom životu vidio. On je bojažljivo zapita:

»Nije li danas u ovoj kući bila svadba?«

»Ovdje? Ne, tu nije bilo nikakvih svatova ne samo danas, nego već punih sto godina. Tada se posljednji put pirovalo u toj kući, ali pir je žalosno završio. Meni je o tome moja baka pripovijedala, kad sam bila još mala djevojčica...«

Naš mladenac protrne. Neka ledena jeza prostruji njime od glave do pete, a strašne ga sumnje obuzeše. Drhtavim glasom obrati se ponovo starici:

»Ja o tom nisam nikada ništa čuo. Hoćete li mi ispričati, što je to bilo sa svadbom, koju spomenuste?«

»Nerado o tom govorim, ali kad ste, kako vidim, stranac i nepoznat u tom kraju, zašto da vam ne udovoljim že-

... s Crkvom

DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

22. VELJAČE 1948.

U svodu vapi svećenik velikim po-
...jem Bogu, da nas izbavi od nepri-
...: »Spomeni se milosrđa svoga,
...dine, i samilosti svoje, koja je od-
..., da nikad ne zavladaju nad nama
...jatelji naši. Izbavi nas, Bože, od
... tjeskoba naših. K Tebi, Gospodine
...im dušu svoju; Bože moj, u Tebe
...fam, ne daj da se osramotim«.

U molitvi moli svećenik obranu od
...šćina i da imamo čiste misli: »Bo-
...koji vidiš, da smo bez svake snage,
...uvaj nas iznutra i izvana, da se obra-
...mo od svih tjelesnih protivština i da
...čistimo od zlih misli«.

U Poslanici (Sol. I. 4.) sveti Pavao nas
...mlje, da se čuvamo bludnosti i pre-
... u trgovini, jer je volja Božja, da se
...vetimo: »Braćo, molimo vas i zakli-
...mo, da tako živite, kako ste naučili
... nas da ugodite Bogu. Jer ovo je vo-
... Božja: posvećenje vaše. Čuvajte se
... bludnosti, i svaki neka znade držati
...lo svoje u posvećenju i poštenju, a
... u strastvenoj požudi, kao neznabašci.
...a nitko ne izigra u trgovini brata
...svoga, jer je Gospodin osvetnik za sve
... Bog nas nije pozvao na nečistoću,
...o na svetost«.

Današnje Evanđelje (Mat. 17.) pripo-
...ijeda, kako se Isus preobrazio na gori
...Taboru:

»U ono vrijeme uze Isus sa sobom
...tra, Jakova i Ivana, i povede ih na
...soku goru nasamo, i preobrazi se pred
...ima. I zasja lice Njegovo kao sunce,
...haljine njegove postadoše kao snijeg.
...gle ukaza im se Mojsija i Ilija govo-
...ći s Njime. A Petar odgovarajući reče
...su: Gospodine, dobro nam je ovdje
..., ako hoćeš učinit ćemo ovdje tri ša-
...ra: Tebi jedan, Mojsiji jedan i Iliji
...dan. Dok on još govoraše, gle sjajni
...blak ih zakloni. I gle glas iz oblaka
...govoreći: Ovo je sin moj ljubazni, koji
... po mojoj volji, Njega slušajte! Kad
...čuše učenici, padoše ničice i silno se
...prepadoše. I pristupivši Isus dotakne ih
... i reče im: »Ustanite, nemojte se bo-
.... A oni podignuvši oči svoje nikoga
... vidješe do samoga Isusa. I silazeći s
... zapovijedi im Isus: Nikome ne ka-
...te, što ste vidjeli, dok Sin čovječji ne
...skrsne od mrtvih.

Pouka: Isus je sin Božji i sin čovječji,
... i čovjek, i k tomu naš prijatelj i
.... On nas ljubi toliko, da je život
...oj dao za nas, za prijatelje svoje, zato
...mo ga slušati u svemu i ljubiti.

... Prije sto godina dakle, u toj istoj
..., baš nekako u ovo doba, kad su
... svi svatovi sjedili razigrani za pu-
... stolovima, najednom se mladenac
...kradio iz sobe, a da to nitko nije pri-
...mijetio, i to baš u času, kad je morao
... svojom nevjestom zaigrati prvi ples.
...d su opazili, da ga nema, pomisliše,
... je nekamo za čas otišao, a kad ga
...ako nije bilo natrag, počeše ga tražiti
... sve strane, ali uzalud. Svatovi se ko-
...načno raspršiše, a on se nikada više nije
...vratio, niti ga je itko ikada našao!«

Tada shvati mladić, da se zadržao
...ih sto godina tamo gore u raju, i da
... njegovi negdašnji svatovi već dav-
...o leže pod zemljom, neki su od njih
...jamačno i u raju, zato mu se pričinilo,
... među stanovnicima raja vidi neka
...poznata lica. Što da sad počne na ze-
...mlji ovako sam i izgubljen i nakon to-
...ga, što je vidio, kako je u raju divno?!

Otišao je od kuće, koja je negda bila
...njegova, i dok je na obzorju svitao nov
...dan, on se pomoli Bogu, da ga opet
...uzme natrag onamo, gdje je već bio,
...samo časak, kako mu se činilo!

Dok je išao dalje poljem, učini mu
... se najednom, da biva sve stariji.

Već nakon nekoliko koraka osjeti, da
... je umoran i spusti se na neki kamen,
...da otpočine.

Tada najednom primijeti, da su se
...njegove ruke posušile, a kad se jednom
...dotakao lica, vidje, da je sav obrasao
...bijelom bradom.

Onda je još samo lako uzdahnuo i
...zauvijek sklopio oči, da ode natrag svo-
...jemu prijatelju, onamo gdje vlada tak-
...vo blaženstvo i sreća, da puno stoljeće
...ljudsko prohuji kao časak...

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 22. VELJAČE

Druga korizmena. — Stolica sv. Petra u Antiohiji. Sv. Petar je osnovao crkvu u Antiohiji, i to je bila prva kršćanska općina među poganima. On je bio njezinim biskupom sedam godina, a onda je otišao u Rim. U Antiohiji su se Isusovi vjernici prvi puta prozvali kršćanima.

PONEDJELJAK, 23. VELJAČE

Sv. Petar Damjanov, biskup i crkveni učitelj. Rođen u Raveni g. 988. Odgojio ga brat Damjan i zato iz zahvalnosti uzeo pridjevak: Damjanov (brat). Spada među velike reformatore crkvene u srednjem vijeku; što više, među najzaslužnije biskupe svih vremena. Bio je velik učenjak, izvanredan propovjednik, redovnik strogoga pokorničkoga života, revnitelj duša, pobožan svećenik, vrijedan kardinal Sv. Stolice. Po spisima i djelima sličan sv. Jeronimu, i zato ga neki i zovu Jeronimom mlađim. Umro u Faenci 22. II. 1072.

UTORAK, 24. VELJAČE

Prijestupni dan. Umeće se svake četvrte godine na 24. II.

SRIJEDA, 25. VELJAČE

Sv. Matija apostol. Bio je izabran u apostolski zbor kao svjedok života i uskrsnuća Kristova mjesto izdajnika Jude. Propovijedao evanđelje u Maloj Aziji, Macedoniji i u Etiopiji. U Palestini su ga Židovi kamenovali, a krvnik mu odsjekao glavu. Carica Jelena donijela dio njegovih svetih moći u Rim, a veći dio u Trier u Njemačkoj. — **Sv. Valburga**, djevica, kći sestre sv. Bonifacija, apostola Njemačke. Njezin otac je bio sv. Rikard, a braća su joj sv. Vilibaldo i sv. Vunibaldo, redovnici sv. Benedikta. Na poziv sv. Bonifacija došla iz Engleske u Njemačku i osnovala samostan u Heidenheimu, gdje je sveto živjela i umrla oko 778. g.

ČETVRTAK, 26. VELJAČE

Sv. Nestor, biskup u Magidi u Maloj Aziji. Mučen za cara Decija u Pergi. Kliještima su mu izderali meso, da su mu se vidjela rebra. Usred muka je molio: »Blagoslivam Gospodina u svako doba, hvala je Njegova svagda u ustima mojim«. Raspeli su ga na križ. S križa je opominjao i sokolio kršćane, da se ne odreknu Krista.

PETAK, 27. VELJAČE

Sv. Gabrijel od Žalosne Majke Božje. Rođen u Asisiju u Italiji i prozvan Franjom. Stupio u družbu redovnika Muke Isusove i uzeo ime Gabrijel od Žalosne Majke Božje, jer je uvijek razmišljao o žalostima Preblažene Djevice. Isticao se velikom poniznošću, poslušnošću i svetom čistoćom. Umro 1862. u 24. godini života. — **Sv. Leandar**, 576. izabran za biskupa Sevilji u Španjolskoj; brat biskupa sv. Fulgencija, sv. Florentine i sv. Izidora, biskupa. Stupio u benediktinski red. Mnoge arijevce priveo u Crkvu. Obratio i Hermenegilda, sina gotskoga kralja Leovigilda, koji je dao svoga sina pogubiti, jer nije htio primiti sv. Pričest iz ruku arijanskoga biskupa, a Leandra prognao. Kad su se na grobu sv. Hermenegilda događala čudesa, otac mu se pokajao i pozvao natrag Leandra, nakon čega se sav narod obratio. — **Sv. Margarita Kortonska.** Rođena g. 1249. u Lavianu u Toskani. S mladim plemićem živjela u grijehu 9 godina, a kad su ga razbojnici ubili, obratila se Bogu i vršila 23 godine najtežu pokoru, a trpjela i strašne boli u ustima i grlu. Umrla 1297. Njezino je tijelo do danas ostalo neraspadnuto. —

SUBOTA, 28. VELJAČE

Bezimeni sveti mučenici aleksandrijski. Za strašne kuge oko 260. g. žrtvovali živote njegujući okužene. Crkva ih slavi kao mučenike ljubavi prema bližnjemu.

CICERON O BOGU

Cicero u svom djelu »De natura deorum« II. 37. 93. veli: »Tko kaže, da je ovaj divan svijet nastao slučajno, tomu ja ne vjerujem, kao što ni on ne vjeruje meni, da bi od ne znam kako velikog broja po 21 slova, bilo od zlata bilo od druge tvari, mogli ikada nastati Ennijevi Anali... što više, ja držim, slučaj nije stvorio ni jedan jedini stih«. To znači ovaj svemir ne može biti djelo pukog mekanizma, ili pukog slučaja, nego tek djelo jednog razumnog bića, koje nazivamo Bog.

Naša prošteništa u prošloj godini

I prošle godine naša prošteništa bila su posjećena kao i uvijek do sada od mnoštva hodočasnika, koji su na različitim mjestima, a osobito u marijanskim svetištima tražili od Boga pomoć u svojim potrebama. Broj hodočasnika, koji su prošle godine posjetili različita naša svetišta, nije moguće točno odrediti, ali će biti zanimivo istaknuti neke podatke.

U Ludbregu bilo je ove godine vrlo mnogo hodočasnika, te se cijeni, da ih je bilo više nego ikada do sada, a sv. Pričest primilo je 9.000 ljudi.

U Podmilačju kod Jajca u prošteništu Sv. Ivana Krstitelja bilo je prošle godine oko 2.500 osoba, a pričešćeno je 1.050 hodočasnika. To proštenište posjećuje vrlo velik broj muslimana i pravoslavnih te je jedno od najvećih prošteništa u Bosni.

Od marijanskih prošteništa u našim krajevima malo je poznato glasovito i vrlo staro prošteništte Majke Božje Crnogorske u Letnici u autonomnoj pokrajini Kosovo (NR Srbija). U to proštenište od najstarijih vremena hodočaste ne samo katolici Hrvati iz susjednog Janjeva nego i katolici iz Makedonije, Srbije, a isto tako u vrlo velikom broj hodočaste ovamo pravoslavni i muslimani. Tako na primjer postoji posebno proštenje pravoslavaca, kojih je ove godine bilo na tom proštenju 1.200. Muslimani dolaze kroz čitavu godinu, a inače se proštenja održavaju o Blagovijesti Spasovu, Duhovima, Petrovu, Sv. Ani te Velikoj i Maloj Gospi. Ove godine ukupan broj hodočasnika iznosio je oko 8.500, a oko 5.000 ljudi primilo je sv. Pričest.

Majci Božjoj Tekijskoj kod Petrovaradina hodočastilo je prošle godine oko 6.000 hodočasnika, a podijeljeno je 3.200 sv. Pričesti.

Poznato dalmatinsko proštenište Majci Božjoj Vrhpoljskoj u blizini Šibenika pohodilo je 10.000 hodočasnika iz 20 župa, a podijeljeno je 2.000 sv. Pričesti.

Najveće hrvatsko proštenište Mariju Bistricu posjetilo je prošle godine oko 250.000 hodočasnika za vrijeme od 10 proštenja, a primljeno je svega 110.000 sv. Pričesti, od čega je samo u jedan dan dne 3. VIII. pričešćeno 15.000 ljudi.

Proštenište Majke Božje Ilačke na Vodici u Srijemu posjetilo je ove godine 9.000 hodočasnika, od kojih je 4.800 primilo sv. Pričest.

(Nastavak na 4. strani)

BIBLIJSKA LICA

PATRIJARH NOA

U vrijeme prije potopa, kad je i Setovo potomstvo preplavio val pokvarenosti Kainovih potomaka tako, da je sav rod ljudski ugreznuo u opačine, koje su izazivale kaznu Božje pravednosti na iskvareno ljudsko pokoljenje, rodio se od Matuzalina sina Lameha Noa. Sv. Pismo kaže, da je Lameh nadijevajući svome sinu ovo ime rekao: »Ovaj će nas tješiti u našim poslovima i naporima naših ruku na zemlji, koju je Gospod prokleo« (I. Mojs. 5, 29). Tim je riječima Lameh očitovao svoje ufanje, da će njegov sin Noa biti onaj, koji će izbaviti svijet od prokletstva grijeha i donijeti mu pomirenje s Bogom. Premda se Lamehovo proroštvo nije ispunilo onako, kako je on očekivao, ipak se ispunilo na drugi način, kako je Bog u svom promislu unaprijed bio odredio. Značajno je, što kaže Sv. Pismo za Nou: »Noa je bio čovjek pravedan i savršen među svojim naraštajem i hodao je s Bogom« (I Mojs 6, 8—9), što znači: premda je Noa živio usred opće pokvarenog svijeta, nisu ga mogli pokolebati nikakvi ljudski obziri, da se iznevjeri pravome Bogu, nego je točno vršio Božji zakon, znajući dobro, da strašne opačine, u koje je bilo ugrezlo čovječanstvo, ne mogu izmaći pravednoj Božjoj kazni.

Jednaku pohvalu daje Noi od Boga nadahnuti pisac knjige Crkvenice (44, 17): »Noa se našao savršen i pravedan i u vrijeme srdžbe postao je pomiriteljem tako, da je preostao na zemlji ostatak (ljudi), kad se dogodio potop«. Prorok pak Ezekiel, spominjući tri muža uzorne pravednosti pred Bogom, spominje na prvom mjestu Nou uz Joba i Daniela, kao takove, koji će svojom pravednošću spasiti svoje duše.

U knjizi Mudrosti (10, 4) hvali se Noina pravednost, koja je bila razlogom, da ga je Božja mudrost upravljala i pomoću malovrijednog drveta spasila, kad je voda uništavala svu zemlju zbog zloće, što ju je uzrokovalo Kainovo pokoljenje. Sv. apostol Petar u svojoj II. poslanici (2 5) naglašuje pak, da je Bog sačuvao Nou kao glasnika svoje pravednosti, kada nije poštedio čitavoga svijeta puštajući potop na bezbožni svijet.

Kad se dakle navršila mjera ljudskih opačina zbog iskvarenosti svega čovječanstva, Bog je odlučio kazniti svijet potpunim uništenjem roda ljudskoga potopom. Jedini je Noa kao pravednik našao milost pred Bogom, da bude sa svojom porodicom spašen od potopa. Ipak je Bog ljudima dao još 120 godina vremena, da se pokaju i obrate, a za to vrijeme naložio je Noi, neka propovijeda pokoru, a za sebe i svoju porodicu neka sagradi kovčeg od smrekova drveta, oličen smolom iznutra i izvana, u kom će se spasiti on sa svojom porodicom, kad bude ostalo čovječanstvo pogibalo od potopa. Ali, kako naglašuje sam Gospod Isus Krist u Matejevu Evanđelju (24, 37—39), »ljudi nisu marili za Noino propovijedanje, nego su bezbrižno jeli i pili i ženili se sve do dana, kad je Noa ušao u kovčeg, i dok nije nadošao potop, koji ih je sve potamanio«. Možemo sebi predstaviti, kako su se mnogi izrugivali Noinoj gradnji kovčega i njegovu propovijedanju. Ipak sve to nije moglo pokolebati Noine vjere i pouzdanja u Boga i njegove postojanosti u vršenju Božjeg zakona. Zato sv. Pavao u poslanici Hebrejima (11, 7) hvali Noinu vjeru i pravednost, koja je donijela njemu i njegovoj porodici spas iz pogibije potopa.

Poslije potopa Noa se prinosom žrtve zahvalnice poklonio i zahvalio Bogu za iskazanu mu milost. Zato ga je Bog blagoslovio i sklopio s njim ugovor ili zavjet, da ne će više zatirati zemlje potopom, a kao znak toga zavjeta postavio je Bog dugu u oblacima.

Noa je kao glavar svoje porodice također pazio na odgoj svoje djece, pa je po potrebi posegao i za oštrijim sretstvima, kad bi opazio kakvu nevaljalštinu. Kako se Noa poslije potopa nastavio baviti obrađivanjem zemlje, zasadio je vinograd, i ne znajući jakosti vina opio se i zaspao u svom šatoru. U snu se razotkrio, a to je opazio njegov sin Kam i pripovijedao o tom svojoj braći Semu i Jafetu. Tada su oni uzeli pokrivalo i natraške idući pokrili su svog oca, pazeći da se vladaju stidljivo i pristojno. Kad se Noa probudio i čuo za nedolično vladanje svog sina Kama prokleo mu je sina Kanaana, da njegovo potomstvo bude robljem potomcima braće Sema i Jafeta, dok je ovu dvojicu blagoslovio riječima: »Blagosloven bio Gospod Bog Semov, a Kanaan neka mu bude sluga! Neka Bog raširi Jafeta i neka stanuje u šatorima Semovim, a Kanaan neka mu služi!«

Blagoslovom sinu Semu navijestio je Noa, da će se iz Semova pokoljenja roditi Spasitelj, a blagoslovom Jafetu navijestio je, da će njegovo pokoljenje imati udjela u blagodatima spasenja.

Noa je poživio poslije potopa još 350 godina, te je u svemu doživio 950 godina.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

7. U PRISUTNOSTI VELIKOGA KRALJA

Sveti Franjo Saleški običavao je u svako vrijeme, nalazio se u društvu ili bio sam, držati dostojanstven i pristojan stav iz strahopoštovanja prema posvudašnjem Bogu. Govorio je, da se u prisutnosti knezova ili kraljeva ne nalazi nimalo u neprilici, jer je navikao da živi u prisutnosti jednoga većega Kralja.

Iz istine, da je Bog posvuda, svetac je povukao cjeloviti zaključak. I mi znademo tu istinu; ali kod zaključivanja ostajemo na pola puta, jer uopće glavna razlika između svetaca i nas običnih kršćana stoji u tome, što njihov život sasvim raste iz vjere (»pravednik živi iz vjere«), dok naš život teče mimo vjere. Kad su u drugom kršćanskom stoljeću pogani potvorili kršćane zbog svakojakih zločina Atenagora je pisao godine 177. caru Marku Aureliju u jednom obrambenom spisu (Apologiji), da kršćani vjeruju ovo. »Bog ih vodi posvuda, danju i noću. On zna njihove najtajnije misli i nakane i po tome će ih jednom suditi. Sudi sam, care, kako moraju biti dakle čisti oni ljudi od zločina, s kojih ih okrivljuju, i kako moraju oni biti ispunjeni najplemenitijim mislima«. Nije nikome palo na pamet pomisliti, da bi kršćani mogli s jedne strane vjerovati u Božju posvudašnjost i sveznanje, a s druge strane ponovno padati u grijehe i pogrješke. Ta podvojenost tako je nenaravna, da se ne može držati mogućom.

Dandanas ta podvojenost postoji na mnogo načina. Jamačno među nama nema nikoga, koji se zove kršćanin, a da pri tome sumnja u Božju posvudašnjost; inače bi morao sumnjati u samoga Boga. Ili bi o Bogu morao imati predodžbu, koja bi stala ispod one, koju su i pogani imali o svome božanstvu. Egipćani su na pr. sebi predstavljali svoga boga, prema izvješću sv. Ćirila, kao veliko svijetlo oko, koje sve prozire i ispituje. Oni su ga slikali kao žezlo s otvorenim okom na vršku. Žezlom su htjeli naglasiti njegovu moć i najvišu vlast, a okom njegovo sveznanje. Na vršak su žezla postavili oko, da izraze, kako Bog iz svoje visine sve pregledava i da je sveznanje kao oko za njegovu svemoć. Da je Bog posvudašnji i sveznajući uči nas i objava: »Zar ja ne ispunjavam nebo i zemlju?«, govori Gospodin (Jer. 23, 24). »Bog nije daleko ni od jednoga od nas; jer u njemu živimo, mičemo se i jesmo« (Dj. ap. 17, 2). »Dignem li se gore k nebu, ti si tamo; da legnem dolje u carstvo mrtvih, gle tu si. Da bih uzeo i sebi krila i nastanio se na kraju mora i tamo bi me pratila ruka tvoja, prihvatila bi me desnica tvoja«. (Ps 138, 8. sl.) Sv Augustin uspoređuje svijet sa spužvom, a Boga s morem bez granice. Kao što more prožimlje spužvu i u isto vrijeme daleko se iznad nje rasprostire, tako je Bog u svijetlu, a da ga svijet ipak ne može obujmiti.

Kao što Božje biće nema granica, tako nema granica ni njegovu znanju; on zna svu prošlost, sadašnjost i budućnost. »Gle, Gospodine, ti znaš sve, novo i staro« (Ps. 138, 5). On zna ono, što stvarno postoji kao i sve, što nije prekoračilo granicu mogućnosti u stvarnost. Ali ono što je za nas lično najvažnije: On zna i naše misli i želje našega srca. »Božje su oči sjajnije od sunca; one gledaju na putove ljudi i prodiru najdublje bezdane u srcima ljudi, najskrovitije kutove. Jer Bogu su Gospodinu poznate sve stvari, prije no što ih je stvorio; i tako on prodire sve, pošto ih je svršio« (Sir. 23, 28). »Što god činim, o Bože, to ja činim pred Tobom; i što ja činim, Ti bolje vidiš od mene, koji to činim«, kaže veliki Augustin.

Smijemo li se mi zaustaviti kod ovih spoznaja? Ne, mi iz toga moramo povući zaključke. Ako ne cjelovite kao sv. Franjo Saleški, a onda barem bitne, da ne nosimo s nepravom ime kršćanina; da ne zja ponor između naše vjere i našega života. Barem ne činimo grijeha pred licem Božjim! Kad je sv. Toma Akvinski ležao na smrti, neki ga brat zamoli za zadnju riječ mudrosti. Toma je rekao: »Onaj, koji vazda živi u Božjoj prisutnosti, ne će nikada pristati na grijeh i izgubiti njegovu ljubav; on će mu rado položiti račun o svome životu«.

Iz katoličkog svijeta

Kardinal Saliège o kršćanskom životu

Kardinal Saliège (Salijež) je prije kratkog vremena upravio riječ francuskim katolicima o bitnim pitanjima sadašnjice u nekoliko vrlo lijepo sastavljenih knjižica pod naslovom »Kratki razgovori«.

U svakoj od tih knjižica raspravlja se po koje važno pitanje katoličkog života. Osobita je vrijednost toga razlaganja, što jasno postavlja osnovna pitanja i što pobuđuje na dublje razmišljanje o tome. U svakom poglavlju kardinal Saliège (Salijež) pokazuje na dužnosti kršćanina kao vjernika, sina svoga naroda, odgojitelja, pokazuje kako shvaća socijalna pitanja i koji ulazi u javni život, a isto tako kardinal ne zaboravlja ni njegov intimni unutarnji život. Važno je spomenuti, da kardinal upozoruje i na one dužnosti, koje svaki kršćanin ima u župi, kojoj pripada i u apostolatu, koji mora vršiti.

Kako se iz svega toga vidi svaki katolik može naći mnogo korisnih pobuda za svoj život i rad. A što napose treba istaći, jest važnost odnosa vjernika prema župi, kojoj pripada, jest njegova briga za napredak kršćanskog života župe i nastojanje, da se taj život što više razvije.

Crkvene prilike u Slovačkoj

Minulo je četvrt stoljeća, što je Slovačka dobila prva svoja tri biskupa. Koncem god. 1920. obuzela je radost ne samo Slovačku, nego i cijelu Čehoslovačku, zbog toga, što je Sveta Stolica u sporazumu sa čehoslovačkom vladom imenovala biskupe za Nitru, Spiš i Bansku Bistricu. Dne 13. veljače 1921. grnuo je puk sa svih strana u staroslavnu Nitru, da pribiva posveti prvih slovačkih biskupa, koju je po nalogu pape Benedikta XV. obavio praški apostolski nuncij Micara. Na tu svečanost pohrlila je i susjedna Moravska sa svojim vođom omiljenim olomučkim nadbiskupom dr. Ćirilom Stojanom. Dođoše i Česi sa svojim biskupima. Prisutni bijahu zastupnici vlade i stranih država Svi smatrahu ovu posvetu za veliki crkveni i narodni događaj. Slale su se zahvalnice Papi i predsjedniku češke republike, čehoslovačkom episkopatu i vladi republike. Ovaj radosni početak ulijevao je svima nadu, da će i istočni i zapadni dio Slovačke biti također crkveno uređen.

Ali nade su se izjalovile. Došlo je do nesporazumka. Već u svibnju god. 1922. postavljen je za zapadnu Slovačku (ostrogonski kraj) ne redoviti biskup, nego tek apostolski administrator (upravitelj). Isto su tako god. 1925. bili za Rožnavu i Košice postavljeni tek apostolski administrator (upravitelj). Jedino što je trnavski administrator bio g. 1925. posvećen za biskupa, da može vršiti biskupske dužnosti na svom području.

God. 1927. uređen je između čehoslovačke vlade i Sv. Stolice t. zv. »modus vivendi« (način življenja), kome je glavna točka bila, da Slovačka dobije uređenu crkvenu provinciju (pokrajinu) s redovitim svojim biskupima i jednim nadbiskupom. No prošlo je novih 10 godina, dok je čehoslovačka vlada isposlovala u Rimu razdiobu biskupija. No bilo je već prekasno. Njemačka je već stupila u rat. Nove političke prilike nisu dopustile, da se u Slovačkoj urede crkvene prilike. Došlo je doba rata od god. 1938. do 1945., kada se nisu mogle uređivati crkvene prilike. Tako su slovačkim biskupijama upravljali i dalje administratori.

Iza god. 1945., a osobito iza smrti administratora Pavla Jantauša, koji je umro 29. srpnja 1947., javljali su se glasovi, da je došlo vrijeme urediti slovačku crkvenu pokrajinu, t. j. da treba imenovati jednog slovačkog nadbiskupa i redovite biskupe. Čehoslovačka je vlada preko svog ministra Jana Masaryka izjavila, da će nastojati urediti crkvene prilike u Slovačkoj.

Iza smrti trnavskog administratora Jantauša povjerila je Sv. Stolica putem praške nuncijature upravu biskupije trnavskom generalnom vikaru dr. Laziku, i to privremeno, dakle niti u svojstvu stalnog administratora. U Rožnavi upravlja biskupijom kapitularni vikar. U Košicama je od god. 1945. apostolski administrator biskup Josip Carsky. Tako su sada tek u Nitri i u Spišu pravi biskupi, dok su svuda drugdje samo administratori. Uz to nisu uređene granice biskupija, niti prema Poljskoj niti prema Mađarskoj. Zato Slovaci očekuju, da će čehoslovačka vlada u dogovoru sa Sv. Stolicom konačno uredili crkvene prilike u Slovačkoj.

NEW YORK je svečano proslavio novu sveticu Katarinu Labouré moljenjem križnog puta na velikom Stadionu. Ovom javnom moljenju križnog puta sudjelovalo je preko 45.000 vjernika.

NOVA BLAŽENICA. 9. studena pr. g. izvršena je beatifikacija blažene Ivanke Delanoue, koja je rođena u Francuskoj 10. lipnja 1666., a umrla je 1736. Nova je blaženica cijeli svoj život posvetila brizi za siromahe i nevoljnike. Osnovala je red sv. Ane od Providnosti, koji i danas uzdržava mnogo škola, bolnica i sirotišta.

ENGLESKI LIJEČNIK — SVEĆENIK. Glasoviti rentgenolog u gradu Plymouth u Engleskoj dr. G. Cantell napustio je svoje liječničko zvanje i postao svećenik. Njemu su sada 33 godine.

IRSKA POMAŽE ENGLESKU. Za popravak katoličke katedrale u Southvark-u, kraj Londona, koja je nastradala od zračnih napadaja u ratu, irski su katolici darovali 23.000 funti šterlinga.

NEPOZNATI JUNAK KRŠĆANSKE LJUBAVI brat laik reda Premonstratenza umro je 12. kolovoza 1947. u apostolskom vikarijatu Buta (Kongo). Cijelog je svoj život posvetio liječenju spavaće bolesti na području Belgijskog Konga. Najviše je djelovao među plemenima Buđa, Mabinza i Moenge-a.

U LURDU je 1947 bilo preko milijun i pol hodočasnika, od kojih je oko 800.000 putovalo posebnim vlakovima. Po bolnicama u Lurdu bilo je g. 1947. smješteno oko 26.000 bolesnika-hodočasnika. Za 1948. god. se predviđa oko dva milijuna hodočasnika, jer je devedeseta godišnjica lurdskih ukazanja.

ZA PRAVEDNE ZAHTJEVE RADNIKA zauzimlje se u svome pastirskome pismu pariški kardinal-nadbiskup Suhard.

JUBILEJ VELIKOG CRKVENOG GLAZBENIKA PEROSI-a. Ove godine se navršava 50 godina, kako je Papa Lav XIII. imenovao glasovitog glazbenika Perosia voditeljem znamenite Sikstinske kapele. Tom prigodom će se u crkvi Sv. Petra u Rimu izvoditi tri najveće skladbe ovoga svjetskoga majstora i to: Preobraženje Gospodinovo, Uskrsnuće Gospodinovo i Uskrsnuće Lazarevo.

DUHOVNA OBNOVA katoličkih muževa u Pragu obavit će se svršetkom mjeseca veljače. U crkvi sv. Jakova propovijedat će i praški nadbiskup.

»IZGRADNJA PRI OTPORU« (Aufbau im Widerstand) glasi naslov nove knjige, u kojoj dr Rudolf daje opširan izvještaj o dušobrižničkom radu katoličkih svećenika u Austriji za vrijeme nacionalsocijalističke vlade (1938.—1945.).

PRVI MISIONARSKI ZRAKOPLOV odletio je u mjesecu prosincu iz Bruxellesa za Kinu. Sa sobom je nosio 15 redovnika i 6 redovnica. Zrakoplov se zaustavio u Rimu gdje je uzeo sa sobom još 4 redovnika.

Gospođa N. N. iz Lindora darovala je din 1.000 Sjemeništu u Pazinu zbog dobivene milosti po zagovoru svetog Antuna. Srdačna hvala!

† JULIJE VAJDA

Na zagrebačkom groblju na Mirogoju pokopan je 13. veljače preč. g. Julije Vajda, dekan i župnik sv. Križa u Rogaškoj Slatini. Umro je u bolnici Milosrdnih sestara 10. veljače u 72. godini. Rodom je iz Varaždina, ali je najveći dio svećeničkih godina službovao u raznim mjestima Mariborske biskupije. Zadnje je godine proživio u Remetama kraj Zagreba, gdje je vrlo živo sudjelovao u duhovnoj pastvi.

Za Vajdu se može reći, što i za pjesnika Vraza »i vaš i naš«. Vraz podrijetlom Slovenac svoje je umne sile posvetio Hrvatima, a Vajda Hrvat posvećuje svoje sile Slovencima. Jednoga i drugoga vole jedni i drugi, što je za Vajdu pokazao i njegov veliki sprovod.

Vajda nije bio samo dobar dušobrižnik, nego je povrh toga mnogu suzu otro i bol ublažio još i svojim liječenjem i vještačkim čitanjem zdravstvenoga stanja u očima bolesnika (Iridoskopija-Augendiagnose). Zbog toga je bio poznat na daleko i široko i veoma posjećivan, pa će i zbog toga mnogi požaliti njegovu smrt.

U FOND LISTA stigli su ovi darovi: N. S. — Bjelovar Din 92.—; I. S. — Đakovo Din 50.—; B. F. — Zagreb Din 25.—; I. K. — Subotica Din 100.—; M. A. — Pula Din 100.—; R. P. — Zagreb Din 100.—; T. M. — Zagreb Din 50.—; O. V. — Slav. Požega Din 100.—; S. A. — Gor. Stubica Din 100.—; Č. J. — Zagreb Din 100.—; Ž. M. — Remetinec Din 100.—; K. I. — Drnje Din 50.—; D. D. — Trsat Din 50.—; N. Č. — Podvežica Din 50.—; F. B. — Din 100.—; B. O. — Mostar Din 200.—; V. I. — Suhopolje Din 45.—; K. J. — Olovo Din 50.—; Z. J. — Gor. Rijeka Din 20.—; J. M. — Zagreb Din 50.—; D. M. — Đakovo Din 50.—; J. K. — Opatija Din 100.—; M. M. — Komiža Din 10.—; Tr. R. Sv. F. — Trsat Din 20.—; K. S. — Št. Ilj v Slov. Goricah Din 35.—.

(Svršetak sa 3. strane)

Prošteništе Majci Božjoj Trsatskoj prošle godine zadobilo je staro svoje značenje, jer su vjernici iz oslobođene Istre nakon stanke od preko 20 godina ponovno mogli hodočastiti na Trsat. Bilo je na Trsatu u sedam proštenja preko 30.000 ljudi, od kojih je primilo sv. Pričest oko 14.000 hodočasnika.

Ovi su podaci nepotpuni, jer se ne zna broj hodočasnika koji su hodočastili u druga naša prošteništa i svetišta kao na pr. Majci Božjoj Olovskoj u Bosni, Majci Božjoj u Stupu kraj Sarajeva, Majci Božjoj Jeruzalemskoj na Trškom Vrhu kraj Krapine, Majci Božjoj Vinagorskoj na Vinagori u Zagorju i t. d. Ipak se može mirne duše reći, da je prošle godine preko 400.000 hodočasnika pošjetilo različita naša svetišta, gdje je podijeljeno preko 150.000 sv. Pričesti.

(Svršetak sa 1. strane)

zapada« (Mal. 1 11), i da ljudi ne prestanu zahvaljivati Stvoritelju, jer uvijek trebaju Njegove pomoći i Krvi božanskog Otkupitelja, da se u njoj čisto od svagdanjih grijeha.

Treba stoga da svi vjernici živo sudjeluju s euharistijskom žrtvom, da se što uže sjedine s Velikim Svećenikom, to da s Njim i po Njemu prikazuju tu žrtvu.

Krist je svećenik ali ne sebi nego nama. On prinosi molbe i želje u ime cijeloga roda ljudskoga vječnom Ocu. On je ujedno i žrtva za nas. Zato moraju i vjernici imati istu nakanu, ista po mogućnosti čuvstva i pobožnost kao i Spasitelj, naime da se pomire, da se poklone božanskom Veličanstvu, da mu iskažu čast, hvalu i zahvalu. Treba da i vjernici nose oznaku žrtve, da se svladaju i zataje obdržavajući zapovijedi Evanđelja, da rado čine pokoru, da odmaravaju grijehe i da čine zadovoljštinu za njih. Treba napokon, da svi s Kristom umremo otajstvenim načinom na Križu po riječima sv. Pavla: »Raspet sam s Kristom na Križu«.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 24. — Tisak »štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a, — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Blago onima, koji slušaju riječ Božju i drže je.«
Iz Evanđelja
III. korizmene nedjelje

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 29. VELJAČE 1948. Broj 8

KORIZMENA AMNESTIJA

Samo onaj, koji je sam imao tu nezgodu, da proživljuje kažnjenički život, može da razumije taj dio svijeta ,njegove osjećaje ,težnje i jade. Mi smo imali priliku, da među najraznovrsnijim kažnjenicima sprovedemo veliki dio 1941. i cijelu 1942. godinu, pa nam je sve to u tančine poznato. Može se reći, da je hrana i piće, rad i odmor, zabava i muke te vrste ljudi neprestana čežnja za slobodom. Neprestane kombinacije, hoće li doći, i to skoro, koja zgoda, imendan koje odlučujuće ličnosti, svjetski događaj ili unutarnji važni datum, da se dade amnestija, kojom će se dobar dio zatvorenika pomilovati, a drugima smanjiti kazna.

O tom se vode od jutra do večera, po noći i po danu neprestani međusobni razgovori. Naročito to biva, kad uveče zaškrinu brave trostrukim ključevima u 6 sati i nastaje duga noć. O tom se ispituju posjetnici, rođaci i prijatelji i svatko, tko se pokaže u kaznioni. A kad se doista dogodi amnestija, pa ih nekolicina izađe na slobodu, ostali pognu glave, dva tri dana šute, a onda iznova započinju nade i kombinacije, razgovori i nagađanja tako, da su takovim razgovorima ispunjena kao kakvim oblacima i maglama sva kažnjenička srca, sve stambene prostorije, sve radione i prostori za kretanje .Prave se nacrti molbenica za pomilovanje, važu razlozi za to, traže zagovornici, prave računi na milosrdna srca onih, koji o tom odlučuju. O tom prave stihove oni, koje je dirnula pjesnička žica, o tom pjevaju tugaljive pjesme, kojima je tuga izbila pjesmom.

Onaj, koji će oprostiti krivnju, otpustiti kaznu, dati slobodu, to je najuviđavniji čovjek, najmilosrdniji poglavar i najplemenitije srce ljudsko. Sloboda i opet sloboda, najdragocjenije je dobro vremenita ljudskoga života, pa probijao se čovjek poslije toga bilo kako svijetom, samo da je slobodan. Blagosivlje se onaj, koji ju je dao, i sve njegovo naslijeđe i srodstvo do vijeka.

Ako se dakle toliko cijeni vremenita ljudska sloboda, koliko više treba da se cijeni ona sloboda, koja na zemlji započinje, nastavlja se u nebu i traje u sve vijeke vjekova. Ako se dakle toliko cijeni ljudsko milosrđe, koliko se treba više cijeniti Milosrđe Božje, koje oprašta vječnu krivnju, otpušta vječnu kaznu i daje vječnu slobodu. Ako se dakle toliko uzveličava vremenita ljudska amnestija, koliko više treba da se poštuje amnestija vječna, stečena i dana na dan Božji na Križu na Golgoti svemu ljudskomu pokoljenju; Njezina je vrijednost to veća, što je može sebi primijeniti svaka duša i njom se može pomilovati svaka krivnja i oprostiti svaka kazna.

Gdje je amnestija, tu se pretpostavlja i krivnja i kazna. Gdje je krivnja i kazna, tu se predpostavlja samo sobom prestupak nekoga postavljenoga zakona i zapovijedi. U vremenitoj krivnji i kazni se predpostavlja prestupak vremenitog zapovijeđenog i određenog poretka, a u vječnoj krivnji i kazni prestupak vječnog nepromjenljivog zakona i zapovijedi, što sa sobom povlači onda i vječno lišenje slobode. Taj prestupak ili krivnja zove se grijeh. Grijeh je dakle uzrok vječnog lišenja slobode.

Ako je pak vremenito lišenje slobode toliko zlo, skopčano s tolikim bolima i čeznjama za slobodom, da ih ne mogu stišati nikakove pogodnosti zatvora: ni zlatne rešetke na prozorima, ni zlatne ključanice na vratima kažnjeničke ćelije, ni najbolja hrana, ni najobazriviji postupak, ni gledanje najljubaznijih lica uprave zatvora, koliko li je tek zlo samo vječno lišenje slobode gledanja lica Božjega, za koje smo stvoreni i određeni u vječnom nastavku našega života u prekogrobnom svijetu. A da ne govorimo ni o fizičkim ni duševnim mukama, skopčanima s time do vijeka.

Onda je samo po sebi jasno, koliko je neizmjerno dobro u tom pogledu dana amnestija na Golgoti na Križu po našem Spasitelju Isusu Kristu i po lagodnom načinu njezina primjenjivanja po svetoj Ispovijedi.

Svakom je kršćaninu stoga jasno, da će taj lagani način i rado uvijek upotrebljavati, kad bude po sredini krivnja i njezina posljedica kazna i tako osiguravati vječnu slobodu. Naročito je to potrebno sada u ovo sveto Korizmeno vrijeme. Neka dakle sada slavlje slavi amnestija Križem Kristovim stečena i Milosrđem Božjim podijeljena!

IZ LITURGIJSKOG ŽIVOTA

Vjernici i euharistijska žrtva

Kod euharistijske žrtve sudjeluju i vjernici. No tim, što vjernici sudjeluju kod eharistijske Žrtve, nemaju zato i svećeničke vlasti.

Ima ih, koji ponavljaju zablude već prije od Crkve osuđene, te uče, da su u Novom Zavjetu svi oni, koji su kršteni »sveto svećenstvo«, da se ona zapovijed Kristova na posljednjoj večeri: »Ovo činite na moj spomen« odnosi na cijelu Crkvu, na sve vjernike. Oni drže, da puk ima pravu svećeničku vlast, a da svećenik samo vrši službu zastupnika zajednice. Stoga vele, da moraju skupa sa svećenikom i vjernici služiti Misu, a ne da je svećenici privatno čitaju bez sudjelovanja puka. To su zablude. Svećenik naime stoga samo zamjenjuje puk, jer predstavlja osobu Isusa Krista, u koliko je Glava svih udova Mističnog tijela te sebe za njih prikazuje. Svećenik pristupa k žrtveniku kao sluga Kristov, stoga je niži od Krista, a viši od puka.

Puk niti predstavlja osobu Kristovu niti može biti pomiritelj između sebe i Boga, stoga nema svećeničke vlasti.

Ipak može se reći, da i vjernici prikazuju žrtvu sv. Mise, ali na drugi način.

Prinositi žrtvu — to je osobita služba svećenička, a vjernici samo pristaju uz nju i skupa je sa svećenikom prikazuju. To se vidi iz molitava kod sv. Mise. Svećenik okrenut prema puku kaže: »Molite se, braćo, da moja i vaša žrtva bude ugodna Bogu Ocu svemogućem« Onda opet moli: »za koje tebi prikazujemo ili koji tebi prikazuju«.

Velika je to čast, što vjernici mogu prinositi žrtvu Bogu Svemogućem skupa sa svećenikom. To je zbog sakramenta sv. Krsta, gdje su postali udovi Mističnog tijela Kristova i tako dionici i svećeništva Kristova. To biva na razne načine. Na primjer tako, da vjernici, kako je to češće običaj, mole neke molitve izmjenice sa svećenikom. Ili, kako je to prije bivalo, donose kruh i vino kod prikazanja, a napokon i tako, da udijele nagradu svećeniku, koji će onda na njihovo nakane čitati sv. Misu.

Treba znati, da nekrvnu žrtvu, u kojoj je Krist na oltaru nazočan u stanju žrtve — pošto svećenik izgovori riječi pretvorbe — sam svećenik prikazuje, u koliko zamjenjuje osobu Kristovu, a ne u koliko zamjenjuje vjernike. A oni prikazuju tu žrtvu ne samo po rukama svećenikovim nego i skupa s njim. I samo po ovom je sudjelovanju i žrtva vjernika donekle liturgičko bogoštovlje.

Krist, glava Mističnog tijela prikazuje žrtvu u ime svih udova toga tijela, stoga se može reći, da čitava Crkva po Kristu prinosi svetu Žrtvu. Puk dakle sa svećenikom prikazuje sv. Misu, ali ne kakvim službenim liturgičkim činom, što je pravo samog svećenika, nego tako, da sjedinjuje svoje poklonstvo Bogu, svoje molitve, zahvale i zadovoljštine, skupa s molitvama i nakanama svećenikovim, dapače s molitvom Kristovom. Puk se dakle moli usmeno i srcem sjedinjen sa svećenikom, a ovaj međutim vrši ujedno i izvanje liturgičke obrede.

No ne valja pri tom pretjerati pa otklanjati svete Mise, koje svećenik čita bez nazočnih vjernika, kao da one onda ne bi vrijedile ili držati, da ne valja, ako više svećenika u isto vrijeme na raznim oltarima misi. Jer koliko god puta svećenik ono ponavlja, što je Isus ustanovio na Posljednjoj večeri, uvijek se vrši novozavjetna nekrvna žrtva, bio puk prisutan ili ne. Svećenik naime prinosi svaku sv. Misu u ime Kristovo i u ime puka, za svu Crkvu, za sve vjernike, žive i mrtve. Ali je ipak strogi propis, da svećenik ne čita svete Mise bez poslužitelja (kanon 813).

Da vjernici postignu što veći plod od sv. Mise, kojoj pribivaju, treba da sebe prikažu kao žrtvu. Ali to ne biva samo kod Žrtve oltara, nego to vrijedi za svako vrijeme. Sv. Petar piše: »I sami se kao živo kamenje uzidajte kao duhovna kuća za sveto svećenstvo, da prinosite duhovne žrtve, ugodne Bogu po Isusu Kristu« (1 Pe 2, 5) A sv. Pavao: »Molim vas, braćo, da prikažete svoja tjelesa u žrtvu živu, svetu ugodnu Bogu« (Rim 12, 1).

Svaka naša pobožnost, osobito prigodom sv. Mise, mora biti u duhu žrtve. Moramo se skrušenjem odreći grijeha i predati se posve Bogu prigrlivši krepostan život.

Na sve to vjernika navodi čitava sveta Liturgija svojim obredima, čitanjima, propovijedima, svetim vremenima, odijelima, svečanostima. Sve to ide za tim, da naša duša uzmogne nositi sliku božanskog Otkupitelja po otajstvu Križa, na koji smo s Kristom razapeti. U takovom duhu s Raspetim prikazujemo Vječnom Ocu sebe, sve svoje brige, boli, tjeskobe, nevolje i potrebe.

Djelotvorna i unutrašnja ljubav

Ljubav i sve druge kreposti imadu svoje sijelo u duši. U duši gori sveta vatra ljubavi na oltaru srca i pojačava se poput plamena, žarkim činima i čuvstvima, te se izvana pojavljuje, poput toplog plamenog daha, u svetim uzdasima. No taj unutarnji žar ljubavi može i mora da izađe i van u djelotvorni život.

1. U djelotvornom životu, u kojem se nalazi većina kršćana, očituje se savršena ljubav ponajviše u djelima ljubavi prema bližnjemu. Savršeni kršćani služe tako Bogu u bližnjemu prema Isusovim riječima: »Zaista vam kažem, što ste učinili jednom od ove moje najmanje braće, meni ste učinili«. Sv. Grgur kaže: »Djelotvorni život znači: gladnome dati kruha, neukoga poučiti u riječi mudrosti, bližnjega riječju i primjerom oduševiti za Boga«. A to znači, da na savršeni način ispunjamo sve dužnosti svojega staleža, bilo kao duhovni ili svjetovni službenici, bilo kao gospodari ili sluge, bilo kao otac ili majka, i da osim toga vršimo tjelesna i duhovna djela milosrđa, koliko možemo. A sve to treba da izlazi iz ljubavi prema Bogu. Tko s tom nakanom vrši mnoga i po mogućnosti, velika djela, i pritom se sam žrtvuje i ponizuje tako, da je spreman bližnjem pasti pred noge, u namjeri, da ih pere i ljubi, ili podnositi porugu i progonstvo od onih, koje hoće da na dobro uputi, taj i u djelotvornom životu postaje svetac. Razumije se, da takav mora molitvom, razmatranjem i čestim primanjem svetih sakramenata podržavati unutarnju vatru ljubavi, poticati je i umnažati, da sva vanjska djela niču iz nje kao iskra iz plamena.

2. Pustinjaci i mnogi sveci nisu izvršivali vanjska djela ljubavi, nego su živjeli unutrašnjim životom razmatranja, gledanja i ljubavi prema Bogu. Takvi su bili pustinjaci sv. Antun i sv. Pavao, a takovi su i redovnici kartuzijanci i redovnice klarise. Takav unutarnji život s Bogom zaslužniji je od vanjskog života djelotvorne ljubavi, jer se u njemu čovjek zabavlja jedino Bogom, a u djelotvornom životu brine se za ljude radi Boga. Iako djelotvorna ljubav vrši svoje čine radi Isusa Krista, ipak je unutrašnja savršenija, jer se odriče svega vremenitoga, da se jedino Bogu pred[illegible]

3. Najobičnije biva, da se udružuju jedna i druga ljubav, i djelotvorna i unutrašnja, Većina redovnika, svećenika i pobožnih vjernika vrši preko dana svoje poslove u zajednici s Bogom, te nastoje žar ljubavi, koja gori u njihovim srcima. po primjeru Isusa prenijeti i na bližnjega. A kad se dnevni posao svrši, i nastupi večernja tišina, tada oni, opet poput Isusa padaju na koljena, dižu ruke svoje k nebu, šire svoju dušu pred Bogom, razgovaraju s Njime najprijateljskijim načinom, te okrepljeni njegovom milošću, kao polje rosom nebeskom, ustaju na novi djelotvorni život za Boga i bližnjega.

Pokornički put

Lako je poći na šetnju. Ali poći na sv. Ispovijed nije šetnja, nego pokornički put. Isus Krist je i ustanovio sv. Ispovijed kao takav put. I taj put ne bi bio toliko ni težak, da se kod mnogoga čovjeka ne sastanu predrasuda i oholost, koje ga čine težim, nego što sam po sebi uistinu jest. Istina je, nije baš tako ugodno doći u ispovijedaonicu pred svećenika, koji je ondje doduše zamjenik Božji, ali je slab i griješan čovjek. I on imade svojih slaboća i mana. Pred Bogom je čovjek griješnik, ali je zamjenik Božji, koji imade od Boga vlast primati griješnike i opraštati im njihove grijehe i vječne kazne za njih zaslužene. U tom je njegova veličina i poštovanje, koje mu dugujemo.

Druge su još okolnosti, koje Ispovijed često čine neugodnom, a to su stanovite mjesne, društvene i osobne prilike. Evo ih! U samom naime mjestu malo imade možda muškaraca, koji se ispovijedaju, jer to nije običaj, pa se na oko čini slabićem, koji to čini. Ili su često pak i društveni odnošaji takovi, da neka klasa ljudi ne posjećuje crkvu, ili ako je posjećuje, ne polazi na sv. Ispovijed, pa bi bio kao neka bijela vrana, tko bi to sada najednoć počeo činiti. Ili je opet netko po svojoj prirodi takova osoba, kojoj je prenisko sagnuti koljeno u ispovijedaonici i tako se poniziti i to još pred drugima. Na to se pak ni on ni njegovi stariji nisu naučili.

Osim toga dosada nije netko običavao ići na Ispovijed, pa mu je teško najedamput sada na to se odlučiti. Povrh toga mu je neugodno stajati i čekati pred ispovijedaonicom s drugima, koji ga dosada tamo nijesu vidali. Naročito je vrlo nezgodno, ako se tamo nađe među ženama i djevojkama, a on muškarac i ozbiljan čovjek, uvijek zaposlen drugim svojim poslovima i dužnostima.

A od svega je najteže, što se netko nije možda već dugo ispovijedao, pa zapravo ni ne zna kako se to čini. Niti ispovjednih molitava ne zna više pravo. A konačno ni ne zna, što bi ispovijedao, jer nije tobože ništa ni sagriješio, budući da provodi uredan, uvijek zaposlen život od jutra do mraka.

Sve to može biti istina. Ali je na to lako odgovoriti i sve te prigovore riješiti evo ovako. Nije potrebno da znadeš ispovjedne molitve, jer su ove i onako samo za lakše snalaženje pokornika i da se lakše riječima izrazi pokajanje, koje inače mora biti u volji: ne griješiti više. Dosta je dakle takav duh i nakana, kojom se obavlja ovaj potrebni spasonosni posao i jamstvo za naše ispravne veze s Bogom i naše spasenje.

Ako netko misli, da nema grijeha, onda se vara, jer i »pravednik« padne sedam puta na dan« kako veli Sv. Pismo. A onda je već i to veliki grijeh, što netko nije izvršio strogu zapovijed: »Svake se godine najmanje jedamput ispovijedi i o Uskrsu pričesti«.

Sve ostale teškoće jesu doduše teškoće, ali su njedno i pokora i treba ih primiti kao pokoru, kojom se već mnogo toga oprašta. Budući pak da je Gospodin uredio sv. Ispovijed kao način, kako ćemo se s Njim miriti i dobiti oproštenje za uvrede zbog povrijeđenih Njegovih zakona i zapovijedi i tako si osigurati vječno spasenje, ne preostaje nam drugo, nego da upravo taj način upotrebimo u tu svrhu, pa makar to bilo i teško onomu koji nije na to naučen. Budući da je Bog naš Gospodar, On uvrijeđen, imade pravo, da odredi pa makar i taj način pomirenja. A naše je pokoriti se i poći tim pokorničkim putem, naročito sada u korizmeno vrijeme, kad nas veže na to tako teška zapovijed, a ovlasti su za odrešivanja od grijeha veće.

NARAVNI ĆUDOREDNI ZAKON

Svojim vlastitim razumom, bez Objave, upoznaje čovjek ne samo istinu: ima Bog, nego i ćudoredni zakon. Naš razum ima prirođenu sposobnost da lako, bez poteškoće i jasno upoznaje neka osnovna načela, koja mu kazuju, što je dobro, a što je zlo. Što čovjek mora, a što ne smije činiti. Ta načela, koja čovjek samim svojim razumom upoznaje, jer izlaze neposredno iz njegove razumne naravi, zovemo naravni ćudoreni zakon.

Čovjeku govori svijest, da postoji zakon, kojemu se bezuvjetno mora pokoravati. Taj zakon čovjek može kršiti, ali ga ne može iskorijeniti, niti promijeniti, jer ga sam nije postavio. Čovjek osjeća, da naravni zakon ima ugled, kakav može imati samo zakon Božji. Stoga opravdano kaže sv. Toma Akvinac: »Naravni zakon nije drugo, nego saopćenje vječnoga zakona razumnom stvoru«.

Što nas uči naravni ćudoredni zakon? Dobro valja činiti ,a zlo izbjegavati. Dobro je ono, što je u skladu s našim razumom, što razum odobrava, na što razum pristaje, što razum hvali. Zlo je ono, što je protiv razuma, što razum odurava, što razum kudi.

Propis je naravnog ćudorednog zakona: Bogu se moramo klanjati, jer nas je Bog stvorio. Od Njega nam je sve, što imamo. To treba u duši priznati i cijeniti. To treba i vanjskim načinom pokazati. Klanjanje Bogu je vanjski čin, kojim priznajemo vrhovnu čast i vlast Božju nad nama, a našu potpunu ovisnost i podložnost Bogu.

Naravni ćudoredni zakon kaže: Što ne ćeš da tebi drugi čini, to nemoj ni ti drugima činiti. Ono što nas veseli, veseli i drugoga. Što je nama drago, drago je i drugome. Nama je drago, kad nas tko u žalosti utješi, ili nam u bijedi pomogne, ili o nama lijepu riječ reče, ili nam prizna naše zasluge — no sve to veseli i drugoga. Učinimo li i mi drugima tako, mi smo izvršili naravni ćudoredni zakon. Nas boli, ako nas tko ogovori, okleveće, nepravdu nam učini, uvrijedi nas ili ponizi. Sve to boli i drugoga; zato mi to nemojmo činiti. Ovo je načelo tako važno, da ga nikada ne možemo dosta naglasiti, niti u životu dosta na nj paziti. Neka nas u životu uvijek prati odluka: Ja ću prema drugome nastupati onako, kako želim da drugi nastupa prema meni.

Naravni nas ćudoredni zakon uči i to: Duša je vrednija od tijela. Zato treba obuzdavati sjetilne nagone, koji se dižu protiv duše. Razum nam kaže, da treba paziti na mjeru kod jela i pila. Razum nam kaže, da su ljubavne težnje i osjećaji, i njihovo zadovoljenje, dopušteni samo u zakonitom braku. Razum kaže: Obuzdavaj srdžbu, inače ćeš u srdžbi učiniti i takvih zlodjela, za koja ćeš se kasnije čitav život kajati Da pitate one, koji su u tamnicama, zašto su tamo? — rekli bi vam: U srdžbi sam čovjeka ubio, kuću zapalio i slično

Naravni ćudoredni zakon nalaže djeci, da su dužna štovati, ljubiti i slušati roditelje i starije. Bez poštovanja roditeljske vlasti nema opstanka obitelji. Bez zdravoga obiteljskoga života nema opstanka ni državi ni ljudskomu društvu uopće.

Naravni ćudoredni zakon poznaju svi ljudi bez razlike. Zato smo svi ljudi, i kad ne bi bilo Objave, dužni časno i pošteno živjeti.

Razbijena posuda s mirisom

Subota je, najbliža onoj, u kojoj će Progonjeni otpočinuti u pećini Arimatejčeva vrta.

Danas će međutim zajedno s Njime, kao pratioci Njegovih koraka, navratiti se nebeski darovi k Šimunu Gubavome, koji htjede da Ga večeras pogosti u svojoj kući...

•

Čini se, da su Ga uhađajući pratile misli i brige onih, koji su Ga ljubili. Jer, tek što se smjestio za sto, evo na vrata plahe sjene. Magdalenino lice — jer to je bila ona — odavalo je nešto poput pažnje majke, koja hoće da pristupi usnulu djetetu, a da ga ne probudi. Ona pristupi k Njemu sa strahopočitanjem bića, koje se izgubilo u svome ništavilu na domaku vrhovnoj Moći.

Takova se nađe najednom na koljenima pokraj Učitelja, izvuče ispod ogrtača alabastrenu posudu, odbi joj grlić — i mirisom, koji poteče, poli Učiteljevu glavu... Polivši Mu zatim i noge obriše ih, mjesto ubrusom, svojim plavim uvojcima...

•

Prva osuda ovakova postupka izađe — istoga časa, kad je bio izveden čin — iz Izdajnikovih usta: Čemu ova šteta? — Zar se to nije moglo prodati za više od trista dinara i dati siromasima?... Kao da Siromah, koji je došao, da prosi ljubav ljudi, ne zaslužuje — uz otpatke — jednoć i pristojan dar...

Ovakova osuda čovjeka, kojemu je zvuk okruglih komadića srebra vrhovna vrijednost, nije bila jedina... Svejedno! Suhi zvuk razbijanja alabastrene posude, koji se prvotno čuo između četiri zida zatvorena prostora Šimunove kuće, bio je kroz stoljeća pojačan tisućstrukom jekom, što su je proizvele ruke isto toliko nekoć zalutalih smrtnika. Oni su —potaknuti primjerom grešnice iz Evanđelja — razbili svoj alabastar svijetlih zamama taštine, blještavih stupica svijeta i do osljepljivanja sjajnih varavih dragulja, kojima je okitila svoje čelo požuda.

Svi su oni onim naoko jednostavnim pokretom, koji je imao toliko toga da rekne, razbili svoje posude i pomiješan sa suzama, poput onih Magdaleninih, prolili miris svojih pokajničkih duša na Učiteljeve noge, izranjene od traganja za izgubljenim ovcama — na Njegove noge Dobroga Pastira...

Što će biti od ovoga djeteta?

Tako pitahu ljudi za dječaka sv. Ivana Krstitelja u njegovu djetinjstvu »što će biti od ovoga djeteta«, pita se mnogi roditelj gledajući svoje čedo i nagađajući njegovu budućnost. Iskustvo daje na ovo pitanje slijedeći odgovor:

Bude li majka djeteta sv. Ana, — dijete će biti sv. Marija.

Bude li majka djeteta sv. Elizabeta, — dijete će biti sv. Ivan.

Bude li majka sv. Monika, — dijete će biti sv. Augustin.

Bude li majka sv. Silvija, — dijete će biti sv. Grgur.

Bude li majka sv. Emilija, — dijete će biti sv. Bazilij.

Bude li majka sv. Abundancija, — dijete će biti sv. Benedikt.

Bude li majka sv. Elizabeta, — dijete će biti sv. Gertruda.

Bude li majka sv. Blanka, — dijete će biti sv. Ljudevit.

Pobožna, sveta majka odgaja pobožnu, svetu djecu!

PIERRE l' ERMITE:

Dvije žene

Večeras se konobar vraća kući u očajnom stanju: žablaćen, pokisao, promočen. Vjetar mu je odnio šešir s glave, i dobro ga zavaljao po blatu. Kišobran mu se izvrnuo. S mokrih i nakostrušenih brkova dizala se para zbog studeni.

Eto ga na!... pasje vrijeme!...

Strese cipele pune blata, a zatim, kad je opazio, da učiteljica silazi stubama:

— Dobra večer, gospođice!...

— Dobra večer, gospodine Ivane!...

Veselite se! Zapalit ćete dvadeset svijeća!... dvadeset svijeća!... dvadeset svijeća!

— Zašto?...

— Bio sam u crkvi!...

Djevojčino se lice zasja od radosti, a on se primače i šapnu joj u uho:

— Samo zato, jer nijesam imao kišobran! I pokaza svoj kišobran, što mu ga je bura pokvarila...

— Makar... Ipak ste bili u crkvi... Vidjet ćete, da ću Vas obratiti.

— Sirotice!...

Tada je nevjernik novinama očinski pogladi po obrazu, a onda sađe u svoju kuhinju, dok je učiteljica za njim šaptala:

— Ali jest, stari poganine, obratit ću te sigurno!

Bio je on riba, ili kako bi neko rekao, morska ribetina! Nije baš bio bezbožac, no osim toga sve drugo. Sudite sami: nije se ispovijedio već trideset i sedam godina, imao troje nekrštene djece, na duši čitavo brdo grijeha, koji ga ne smetaju, da spava snom najvećeg pravednika.

...Ima li duša?...

...Postoji li Bog?...

Ph!...

Ne troši li mu žena odviše?

Tko će prvi stići na utrci: Tušatu ili Bambula?

To su ozbiljna pitanja.

A što ga se ostalo tiče? Šta ga briga!... Gluposti, koje mogu zanimati samo ljude na umoru, ljude, kojima je duša na jeziku... A on!... Snažan, debeo, muževan, zarađuje tristotine franaka čistog novca i ide stazom života s obje ruke u džepovima...

U ostalom, nema vremena..., Zaposlen je od jutra do mraka. Uz to se zanosi mišlju, da se za kojih dvadesetak godina povuče na selo i tu sadi salatu, koju će onda zaliti s kojom lijepom bocom starog mirisnog vina, što ga je uzeo tu i tamo iz podruma svojih gospodara! A kasnije, kad se već mora, nađubrit će ono dva metra zemlje, što ju je kupio na groblju.

I eto!

Jedino je zaboravio na učiteljicu. A kad čovjek računa bez žena, dva puta računa. Tako je.

Ona si je zabila u svoju kršćansku glavicu: Nadkonobar će se ispovjediti ovog Uskrsa: hoće! hoće! hoće!...

Već dvanaest mjeseci vreba na njega, pravi zasjede, obilazi, primiče se, uzmiče, mjeri, premjerava. I ove godine mora popustiti, jer 20. travnja nadkonobar odlazi sa svojim gospodarima u Baden-Baden, i ako se do tada ne osvoji tvrđava, morat će iznova početi.

Zato je ove korizme mala učiteljica požurila svoju navalu: molila je, postila, trpjela, uistinu trpjela.

A sada, naprijed sveta odvažnosti! Naprijed izravni udarci!

— Gospodine Ivane, da li bi me razveselili?

— Kako ne, gospođice?

— Dobro dakle! pođite sa mnom večeras na misije!

— Na propovijed...? Nikad za živu glavu!

— Ne... ne na propovijed... nego na misije... Nije to isto.

— Kakva je razlika?

— Vidjet ćete.

— Ja ne volim kapucine!

— Ne govori kapucin...

—Jezuita...?

— Još manje.

— Onda župnik?

— Ne, nije ni župnik.

— Pa tko?

— Misionar.

— A tko je to?

— ...Čovjek, koji je proputovao mnogo svijeta, mnogo toga vidio i pripovijeda vrlo zanimljive stvari... Sigurna sam, da ćete ga s uživanjem slušati.

— Oh! te žene!

— Ne radi se o ženama, nego o tome, da pođete slušati jednog svjetskog putnika.

— U mantiji!...

— A šta to smeta...?

— Ako me tko vidi...?

— Recite, da se ja bojim sama ići u večer, a kako ste vi sama uslužnost, sama dobrota i t. d....

I kad je anđeoskom upravo ustrpljivošću pootkidala sve kamenje s tvrđave, u kojoj se zaklanjala nevjera njezina štićenika, odvela ga je napokon pod tešku artiljeriju misionara.

Kod prve je navale Ivan bio omamljen: propovijedalo se o spasenju. Kod druge se bunio: propovijedalo se o smrti.

Život s Crkvom

LITURGIJSKI KALENDAR

TREĆA KORIZMENA NEDJELJA
29. II. 1948.

U uvodu izražava svećenik svoje pouzdanje u Boga i nadu, da će nas izbaviti iz zamke: Oči su moje uvijek upravljene ka Gospodinu, jer će On izvući iz zamke noge moje. Pogledaj na me i smiluj se meni, jer sam osamljen i ubog. K Tebi, Gospodine, podižem dušu svoju; Bože moj, u Tebe se ufam, ne daj da se osramotim.

U molitvi moli svećenik, da nas Gospod obrani desnicom svojom: Obazri se, molimo, svemogući Bože, na molbe poniznih i u našu obranu pruži desnicu svoga veličanstva.

U Poslanici (Ef. 5.) upozoruje nas sv. Pavao, da kao djeca svjetlosti živimo u ljubavi prema Bogu i bližnjemu, a klonemo se nepristojnih riječi, šala i besramnih djela: Braćo, povodite se za Bogom, jer ste sinovi Njegovi, i živite u ljubavi, kakvom je Krist ljubio nas, a bludnost i bilo koja nečistoća i lakomost neka se i ne spominje među vama, tako i luđo govorenje i nepristojna šala, jer to sve ne dolikuje kršćanima. Znajte, da nijedan bludnik ni lakomac nema baštine u kraljevstvu Kristovu. Nekad ste bili tmina, a sad ste djeca svjetlosti, pa tako i živite, da donesete plodove svjetlosti: dobrotu, pravednost i istinu.

Sv. Evanđelje (Luka 11.) pripovijeda, kako je Isus dokazivao židovima, da On prstom Božjim izgoni đavola iz ljudi, a ne đavolskom moći. Isus je naime izagnao đavla, iz čovjeka, koji je bio nijem. Nakon toga nijemi je čovjek progovorio, i svijet se veoma divio. To je bilo krivo zlobnim farizejima, pa su stali govoriti narodu, da Isus pomoću belzebuba, đavolskog kneza, izgoni đavle. Isus im je dokazao, da je to nemoguće, jer tada bi đavolsko kraljevstvo bilo razdijeljeno i propalo bi, kad bi se đavao dizao protiv đavla. Nego On prstom Božjim izgoni đavole, a to je dokaz, da je k njima došlo kraljevstvo Božje. — Nadalje spominje Isus, da pazimo, da se đavao pošto je istjeran iz nas, opet ne povrati, t. j. da opet ne padnemo u stare grijehe, jer će nam tada stanje biti sedam puta gore od prvašnjega — A dogodi se, dok je ovo govorio, zavikne neka žena: Blažena utroba, koja Te nosila i prsa, koja si sisao. A On reče: Pače blago onima, koji slušaju riječ Božju i izvršuju je.

Pouka: Čuvajmo se smrtnoga grijeha, po kojem vlada u nama đavao, a čuvajmo u duši Riječ Božju, koja je sam Isus Krist Spasitelj naš.

NEDJELJA, 29. VELJAČE
3. korizmena nedjelja.

PONEDJELJAK, 1. OŽUJKA

Spomendan 281 sveca. — Sv. Albin, biskup. Rođen g. 469. u Vannesu u Francuskoj. Kao redovnik isticao se savršenom poslušnošću. Protiv volje izabran za biskupa u Angersu. Bio je svima sve, da spasi sve. Veliki dobročinitelj siromaka. Izbavio je mnoge iz ropstva i zato prozvan »ocem zarobljenika«. Ženi, po imenu Grati, znakom sv. križa izliječio usahlu ruku. 538. g. održao u Orleansu sabor (sinodu), da obnovi crkvenu stegu i iskorijeni zao običaj srodničkih ženidaba među plemstvom. Umro g. 549.

UTORAK, 2. OŽUJKA

Sv. Simplicije papa. Mudro upravljao Crkvom 16 godina u burno vrijeme propasti rimskoga carstva. Radio je mnogo na obraćenju novih poganskih naroda i borio se protiv krivovjerja. Umro g. 483.

SRIJEDA, 3. OŽUJKA

Sv. Kunigunda carica († 1040.) Vjenčala se s vojvodom Henrikom, kasnijim njemačkim carem. Prije vjenčanja položili su oboje zajednički zavjet vječne čistoće. Poslije nekoliko godina potvoriše je radi nevjere. I sam je car posumnjao u nju, iako je bio svetoga života. Ona se obrati Božjem sudu i po običaju onoga vremena dala je ražariti 12 lemeša (raonika) i pred carem i pred cijelim dvorom bosonoga išla je po njima 15 koračaja, a da se nije ništa ozlijedila. Car kleče pred nju i zamoli za oproštenje. Na umoru reče car Henrik, njezin muž, za nju rođacima: »Ovu, koju mi dovedoste vi, pače i sam Krist, istom Kristu Gospodinu našemu i vama vraćam kao čistu djevicu«. Poslije smrti muža pošla je u samostan benediktinki. Počiva u Bambergu uz svojega muža Henrika, koga sv. Crkva slavi kao sveca na dan 15. VII.

ČETVRTAK, 4. OŽUJKA

Sv. Kazimir, poljski kraljević. Rođen 1458. u Krakovu. Odgajao ga znameniti poljski ljetopisac Ivan Dlugoš. Mnogo je razmišljao o muci Isusovoj i žalosne Majke Božje. Na čast Bl. Djevice Marije sastavio poznatu lijepu pjesmu: »Svaki danak, dušo moja, pjevaj hvalu Mariji!« (Omni die dic Mariae, mea laudes anima). Ljubeći propetoga Spasitelja umro u djevičanskoj čistoći g. 1484. Godine 1604. bio je otvoren njegov lijes, i tijelo mu je nađeno neraspadnuto, a ispod desne sljepočice, ona pjesma na čast Presvete Bogorodice. — **Sv. Lucije,** papa († 254) živio neko vrijeme u progonstvu.

PETAK, 5. OŽUJKA

Sv. Hadrijan i Eubul mučenici († 309.). U Cezareji su im željeznim kvakama odrezali bedra. Hadrijan bi bačen pred lava, koji ga nije usmrtio, a onda je bio mačem proboden. Tako i Eubul, koji je bio zadnji od mučenika u Cezareji nakon 7-godišnjeg progonstva.

SUBOTA, 6. OŽUJKA

Sv. Felicita i Perpetua mučenice u Kartagi u Africi. Perpetua je bila mlada majka, uglednoga roda, a Felicita je bila robinja. Pripravljale su se, da prime sv. krst. Bile su još katakumenke. Otac je Perpetuu na sve načine htio odvratiti od kršćanstva, tukao ju je, gazio nogama, zatim ljubio, klečao pred njom, plakao i zaklinjao, donio joj u tamnicu sina i molio, da se za ljubav sina odreče Krista. Ona je ostala nepokolebljiva. Zatvoreni kršćani su žalili, što i Felicita ne će moći s njima zajedno u mučeničku smrt, jer je bila trudna u 8. mjesecu, a trudnice se nijesu smjele pogubiti. Tri dana prije muke pomoliše se, da Bog i nju zajedno s njima primi k sebi. Odmah se počela truditi. Od boli je jaukala. Reče joj jedan od stražara: »Sada jaučeš, a šta ćeš tek raditi, kad te bace pred zvjerad?« Felicita reče: »Sada ja trpim, a ondje će drugi biti u meni, koji će trpjeti za mene, jer ću i ja za njega trpjeti«. Tako porodi žensko dijete. 7. III 202. bile su obje bičevane, a zatim pustiše na njih razdraženu divlju kravu, koja ih je rogovima bacila na tle i pogazila. Perpetua priskoči u pomoć Feliciti. Svjetina je tražila, da se više na njih ne pušta divlja zvjerad. Svete se mučenice poljubiše, a krvnik im je odrubio glave. Sv. Augustin ih broji među najveće svetice. Njihova se imena spominju svaki dan u sv. Misi. — **Sv. Fridolin,** opat († 540.). Rođen u Irskoj, djelovao u Francuskoj i Njemačkoj. Obnovio samostan i crkvu u Poitiersu nad grobom sv. Hilarija, čije je sv. moći našao. Umro na otoku Seckingu usred Rajne u Badenu. Nazvan putnikom, jer je mnogo putovao propovijedajući evanđelje. — **Sv. Koleta,** djevica († 144.) Klarisa, mnogo radila po nalogu Božjem na obnovi reda sv. Klare u Francuskoj i Španjolskoj. Osobito je preporučivala potpunu poslušnost iz ljubavi prema Kristu.

Oružje za obranu vjere

Uvijek imaj na pameti:

1. da Božja objava često nadvisuje naš razum, ali nikada nije protivna njemu;

2. da se pravo istine uvijek mogu složiti s vjerskim istinama. Za pravog katolika »ne postoje nikakove neprilagodljive istine (po Hertlingu);

3. da si dužan, ako ti netko kaže: »ova činjenica pobija sjajno onu vjersku istinu«, ponajprije ispitati, da li je ova činjenica istinita, a što je najvažnije, da li je tumačenje one vjerske istine po napadaču uopće u skladu s tumačenjem Crkve;

4. da imaš pravo i dužnost kritički stvar ispitati, a ne pristati odmah na napadaj protiv vjere; jer mnogo toga imade u vjerskom naučavanju, što ti ili ne znaš, ili ne možeš protumačiti protivniku;

5. da ne valja kod svakog napada sa strahom uzmaknuti i odmah popustiti. Staro je naime iskustvo, da čim je neka zabluda veća, tim je ona obično u svojem nastupu nasilnija. Pravo znanje naprotiv je uvijek stvarno i čedno;

6. da nije svaka teškoća, koje ne možeš riješiti tim već nerješiva i da nije svaka tvrdnja već stoga istinita, što ti ne možeš njezinu istinitost ispitati;

7. da nije sramota otvoreno priznati, ako na jedan prigovor ne znaš odgovoriti — jer tko može sve znati; — da je za tebe časno izjaviti: ja ipak čvrsto vjerujem u ovu istinu, jer je katolička Crkva uči;

8. da je i za tebe također potrebno, da učenje kršćanskog vjeronauka ne napuštaš i da svoje vjersko znanje produbljuješ slušanjem propovijedi i poukom;

9. da ne tražimo kod protivnika nikakove pouke o svojoj vjeri;

10. da je nepravo tvrditi da u vjeri, a osobito u životu po vjeri uopće nema nikakovih poteškoća Tim škodimo samoj stvari. Jer živa vjera jest borba, a borba znači svladavanje poteškoća;

11. da se svi napadaji na vjeru najuspješnije suzbijaju savršenom ljubavlju prema Bogu i prema napadaču.

GRUPU PRIRODOSLOVACA primio je u audijenciju Sv. Otac Pijo XII., koji je tom prilikom izrazio nadu, da će se atomska energija upotrebljavati samo u neratne svrhe.

Kod treće je pao: najstrašniji misionar je propovijedao o paklu.

I ako pobijeđen, nadkonobar ipak nije bio još uvjeren.

Stankelja se očajno borio za obranu svoga mira: bilo je užasnog potresa, natezaja mržnje. Ali nakon tri sedmice u Misijama, u oči samog odlaska u Baden-Baden, kod zadnje navale, Ivan je bio tako sa zemljom sravnjen, da je sam zatražio upute o ispovijedi.

Učiteljica mu je bila tumač. I kad je vidjela, kako on odlazi sabran, ozbiljan, s molitvenikom u džepu, sirota djevojka, koja je već osam dana postila o kruhu i vodi, zaplakala od veselja.

Crkva pred Uskrs. Sve su ispovijedaonice kao podsjednute.

Nadkonobar čeka strpljivo preko sat i pol i sada poče pokazivati znakove nestrpljivosti, jer mora bezuvjetno do sedam sati biti u službi, da dvori kod večere.

Neprestano pogledava na sat. Šest i pol sati... šest i četrdeset napokon!... Još samo tri žene:

— Gospođo, zapita on svoju susjetku... biste li mi mogli ustupiti svoje mjesto?

Ona pogleda jedan čas, pa onom intuicijom, onim predosjećajem vjere, koje imadu neke kršćanske duše, nasmješi mu se i ustupi mu mjesto:

— Ta... vrlo rado, gospodine...

...Šest sati i pedeset minuta... Predzadnja gospođa nikako he svršava. Još samo pet minuta... Tada se još jednom usudi ponizno zamoliti:

— Gospođo, reče on zadnjoj ženi, koja je pred njim trebala ući u ispovijedaonicu, ne biste li mogli dopustiti, da se ispovijedam prije vas?...

— Ne bi, gospodine.

— Vrlo mi se žuri, gospođo.

— I meni.

— Već dva sata čekam.

— Ja još više...

I dok je jadni čovjek — ta vrijeme ga je gonilo — žalosno uzeo svoj šešir i zamišljen otišao sa svojih trideset i sedam godina grijeha na duši, ženica, koja ga nije htjela pustiti preda se, ozbiljno je počela svoju ispovijed:

— Velečasni oče, ispovijedila sam se prije osam dana... i t. d.

WERFELOVA KNJIGA: »Pjesma o Bernardici« čini se da je izazvala još veće zanimanje za čudesno mjesto ispod Pireneja. Od 1. svibnja do 31. listopada prošle godine posjetilo je Lurd 1,400.000 hodočasnika; među njima bilo je 26.321 bolesnika, koji su bili njegovani u bolnici. Tako Lurd stoji na prvom mjestu hodočašća na svijetu.

LURD. U ovoj godini prigodom devedesete godišnjice ukazanja Majke Božje u Lurdu, počet će avionska veza s mjestom, tako da će bolesnici i hodočasnici iz cijeloga svijeta moći lakše putovati u to najveće Svetište Majke Božje.

KATOLIČKA ENCIKLOPEDIJA. Bogoslovski učenjaci u Francuskoj pripremaju izdavanje velike enciklopedije pod naslovom **»Katolicizam«**. Ova će enciklopedija raspravljati o pitanjima iz svih bogoslovnih struka.

S KRISTOM SAM RAZAPET NA KRIŽU
(Gal. 2. 19)

Godine 1220. otišao je neki belgijski vitez na hodočašće u sv. Zemlju. Želio je proći sva mjesta, u kojima je bio Krist, dok je živio na zemlji. Nakon što je bio u Betlehemu popeo se na Golgotu. Tu je kleknuo na onu zemlju, koja je jednoć pila krv Spasiteljevu. Dok je klečao i molio, zanese ga ljubav prema Kristu i ovako je počeo moliti: »Gospodine, dopusti da na ovom mjestu za Tebe trpim i umrem!«

Krist je uslišao njegovu molbu i on je na tom mjestu umro od ljubavi prema Kristu.

Korizma je tu i približava se Veliki Petak i Uskrs. To je vrhunac crkvene godine. Krist nas je otkupio na Golgoti. a ne u Betlehemu. Što je bio vrhunac u Kristovom djelu otkupljenja, to mora biti i za nas najveći doživljaj.

Korizma je vrijeme, kada moramo umrijeti vanjskom svijetu. U crkvi se čita evanđenje na prvu korizmenu nedjelju, kako je Isus ostavio svijet i otišao u pustinju, u samoću. Samoća hrani dušu. Samo u tišini stičemo nove duhovne poglede. U tišini na zemlji govori Bog. U buci i vrevi života ne mogu se čuti Božje riječi. Zato je Isus otišao u pustinju,

Crkva na gluhu nedjelju pokriva križeve, ne zato da na križ ne mislimo, nego da nam raspetoga Krista što-dublje u srce utisne.

U petak poslije gluhe nedjelje slavi Crkva Sedam žalosti Majke Božje, jer je Majka Božja najdublje shvatila tajnu trpljenja

Za to je Crkva uvela Veliki tjedan, potpuno posvećen muci Isusovoj. Taj se tjedan ne zove Veliki zato, jer ima više dana nego koji drugi tjedan, nego zato, što nam taj tjedan ima predočiti najveći događaj svjetske povijesti.

Trpljenje je najbolji lijek za naše moralno ozdravljenje. Svaki čovjek je svojeglav. Mi želimo biti pametniji i od Boga. Trpljenje nikako ne shvaćamo, a po trpljenju želi nam Bog dovesti u svijest: Ima stvari, kojih ne razumijemo i u tim stvarima treba Bogu vjerovati Trpljenje nas oslobađa od gramzljivosti za novcem, ono nas oslobađa od neurednog života. Trpljenje nas oslobađa od svih mana i daje nam jasno gledanje, da se sreća ne nalazi ni u novcu ni u udovoljavanju stratima, nego samo u Bogu.

I Krist je trpio i umro, ali ne zato da ostane u grobu, nego da uskrsne. Posljednja svrha uskrsne ispovjedi i Pričesti nije u tom, da u sebi iskorjenimo samo zlo, nego da počnemo živjeti novim životom. To znači mjesto da ostanemo sebični, poslije uskrsne ispovjedi i Pričesti, treba da se u našoj duši nastani Krist, tako ne ćemo od tada živjeti sebi, nego Bogu.

Kada obavljamo uskrsnu ispovijed, tada proživljavamo Veliki Petak, a uskrsna Pričest neka bude proživljavanje Uskrsa.

JEDNOSTAVNA MUŠICA

Već tri godine jakarila se ličinka kao strašna razbojnica na jasnom dnu rijeke. Vitak trup s tri čekinje na repu i šest škrga na svakoj strani davalo joj je zgodan lik. Ali nezasitnost njezina želuca iskusilo je već mnogo njezinih suvremenika.

Brinula se za koštu tako temeljito, da joj je svaka dva mjeseca vlastita koža bila pretijesna. Neko je vrijeme izdržala svrbež i zavijanje u trbuhu, ali dulje nije mogla, nego napokon iskočila iz svoje kože.

Nikakvo čudo da se iza svake promjene kože osjećala kao preporođena i jela dvostrukim tekom.

Dvadeset i dva puta promijenila je tako kožu i svakiput slavila rođendan.

Ali baš, kad se bližio dvadeset i drugi rođendan, postane joj nekako čudno pri duši: cvrčalo je, škripalo u trbuhu kao u rudniku, tako da je bila sva u smrtnoj tjeskobi. Duševnog mira nestalo je: nešto veliko, sasvim izvanredno stajalo je pred njom, to je osjećala.

Izdržala je dane tako; a onda više nije išlo. Davilo ju je. Neodoljivo nešto tjeralo ju je iz vode gore na vlat biljke. Zraka! Zraka! Posljednjom snagom pripiji se na list, u taj čas joj pukne kod zatiljka koža, i ona sva blijeda, u strehu izvuče se iz omota kao dvadeset i drugi put rođeno čedo.

Nebesa, što je to? Četiri divna, kao stakla jasna krilca stajala su mjesto starih škrga. Tri četine postale su tanko poput konca, a razbojničkih kliješta nema, bez traga su iščeznula! Izgleda kao kakva libela. A kako divno i ugodno osjeća se u novom svijetu. Taj zrak i ta topla sunčana bistrina. Čitav prijašnji život odjednoć je kao otpuhnut, kao tamni zaboravljeni san.

Ličinka je postala mušica, ali s jednim danom života.

Nije znala što, da radi; osjećala je samo, da je pred njom nešto odlučno, veliko. Držala se čvrsto lista i čekala je; samo mala ticala drhtala su od tjeskobe i nade. Tada dođe brzo ono posljednje: lijepa nova koža posljednji put se rastvori. I novorođenoj sine nešto jasno glavom: pruži krilca — i uistinu ona lebdi, vije se u topli, sunčani zrak, O svijete, svijete, kako si ti lijep!

Tu opazi, da nije sama. Mirijade takovih lebdjele su naokolo. Da su ih ljudi nazvali jednodnevne, nije znala. I to je bilo dobro za nju...

* * *

Tako prozaično, gotovo prezirno zvuči riječ »jednodnevna mušica«. A ipak malo će nas živih bića navesti na tiho i bolno snatrenje kao to jadno i čarobno biće. Treba ih vidjeti, kako milijuni, poput snježne mećave, u drhtavo-radosnom uzbuđenju lete svoj svadbeni lijet, i nekoliko sati kasnije u isto tako neizbrojenoj množini padaju na tlo ili pokrivaju površinu vode.

Nježna ljepota libele, to etersko biće kao iz sna, jedva rođeno, jedva udahnuvši topli, slatki život: i već opet ugrabljeno iz njega.

Neshvatljivo! Zar je zato ličinka morala godine provesti predživot u vodi? Zar je zato morala biti upotrijebljena tolika umjetnost na tako čarobno krilnato tjelešce, da za nekoliko trenutaka s lijepom idejom ukrasi taštu prirodu, mukom izgrađenu krasotu kao u priči opet na vagone prospe gladnim ribljim ždrijelima za žderanje?

Ogledaj se oko sebe, čovječe! Da li ti je zagonetka razumljivija, kad leptir večernjak siše med nekoliko dana, a onda se smiri u smrti? Kod hrušteva ličinka tri godine živi u crnoj zemlji, da može jedan jedini mjesec srtati amo tamo svijetlom? Kad druga dva slična bića sišu život dvadeset godina? — Oni dolaze i odlaze, kad je njihova zadaća uspjena, budućnost vrsti osigurana. Dva sata, dvije godine — kakva razlika? Nije li to isto? I da je čovjek samo za zemlju rođen, i on bi bio samo jednodnevna mušica: prema golemoj struji milijuna godina.

Osamdeset godina: jedan dah! — Ali duša je vječna, a vječnost ne prestaje!

Iz katoličkog svijeta

ZA SVETU GODINU 1950. vrše se u Rimu već sada velike pripreme. Drži se, da će broj hodočasnika daleko premašiti jedan milijun. 1925. bilo je u Rimu preko 800.000 hodočasnika. Kod glavnog kolodvora uredit će se autobusni promet, koji će moći dnevno prevoziti 30.000 putnika. Aerodrom će biti spojen s prugom, kojom saobraća vlak između Rima i Ostie. U Vatikanu imala bi različna pregrađivanja oteretiti čuvene stube.

KARDINAL PIGNATELLI DI BELMONTE preminuo je 16. veljače o. g. u Rimu u 96. godini života. Bio je dekan Kardinalskoga zbora. Njegovom je smrću upražnjeno 10 kardinalsko mjesto.

JACQUES MARITAIN, sadašnji poslanik Francuske kod Vatikana, poznat kao jedan od najznamenitijih francuskih filozofa, vratit će se na svoj položaj profesora filozofije.

ZADNJIH GODINA izgrađene su u Portugalu tri veličanstvene moderne crkve. Katedrala u Lorenzo Marques, Naša Gospa Fatimska u Lisabonu i crkva u čast Imakulati u Očortu, koja je zadnjih dana posvećena.

PRILIKOM MARIJANSKOG KONGRESA u Beji u Portugalu posvetila se sva mladež grada prečistom Srcu Marijinu. Procesija na kraju rada kongresa dala je svim članovima katoličke akcije istoimene biskupije priliku, da posvjedoče svoju ljubav i odanost prema Fatimskoj Gospi, čija se slika nosila u procesiji.

GOSPODIN PAVAO DEBUKI, član japanskog senata i bivši ambasador Japana u USA postao je u lipnju prošle godine također član kat. Crkve.

SVEČANOST JAGANJACA U RIMU. Na blagdan sv. Janje, djevice i mučenice, predani su sv. Ocu jaganjci, od čije će vune biti načinjeni paliji za patrijarhe i nadbiskupe. Jaganjci su bili u košićima i urešeni s vrpcama. Kod groba sv. Janje bili su blagoslovljeni. Poslije su ih dali časnim sestrama kod sv. Cecilije do toga vremena, kad će im vunu strići.

VJERSKI SAT NA RADIJU. Novi češki biskup Stjepan Trohta, koji je za vrijeme rata bio progonjen od nacista, održao je sredinom siječnja o. g. na praškom radiju predavanje pod naslovom »Biskup govori«. Ovim predavanjem je praški radio započeo svoju novu stalnu emisiju, koju nazivaju »Katolički sat«, a u kojoj emisiji će se davati vjerski govori, vijesti iz katoličkog svijeta i crkvena glazba.

MOTORIZIRANE MISIJE. Za vjernike, koji žive rasijani među inovjercima, uredili su u Engleskoj poseban način dušobrižništva, koji nazivaju **»motorizirane misije«** Svećenik se naime vozi na automobilu iz mjesta u mjesto, tako da nedjeljom može u nekoliko mjesta služiti sv. Misu, propovijedati, ispovijedati i obaviti druge svoje pastirske dužnosti.

KATOLIČKI FILM. U Rimu postoji posebna središnjica za katoličke filmove. Ova je središnjica u zadnje vrijeme snimila nekoliko novih filmova, kao što su Fabijola, Sv. Franjo i dr. Osim toga ona je počela izdavati katolički filmski tjednik.

POMANJKANJE SVEĆENSTVA U FRANCUSKOJ. Francuska ima 9.000 katoličkih župa, od čega ih ima 3.000 bez svećenika. Međutim poslije rata broj bogoslova stalno raste tako, da postoji nada, da će kroz izvjesno vrijeme moći biti udovoljeno težnji vjernika, koji žele, da imaju u svakoj župi svoga svećenika.

SV. STANISLAV KOSTKA proglašen je nedavno zaštitnikom poljske omladine.

U ČENSTOHOVI, tom glasovitom mjestu poljskih hodočasnika, otvorit će se uskoro izložba vjerskih umjetnina.

IZ PALESTINE. Palestinske Karmeličanke prevele su na hebrejski jezik životopis sv. Terezije od Djeteta Isusa, koji je sastavila sama Svetica. One su prije prevele na hebrejski jezik i katolički katekizam.

GRKOKATOLIČKI ZBOR U BRATISLAVI. Grkokatolički akademičari u Bratislavi osnovali su akademski crkveni zbor kao jednu granu svog katoličkog akademskog udruženja.

NJEMAČKI KATOLICI. Tajni arhivi trećeg njemačkog carstva davaju najljepše svjedočanstvo njemačkim katolicima i o njihovu grčevitom otporu protiv Hitlerova nacizma. Ima nade, da će ovi dokumenti jednom biti i štampani.

SAMOSTAN BOLESNIKA U FRANCUSKOJ

U Francuskoj su neki bivši bolesnici, koji su dulje vremena živjeli zajedno u jednom sanatoriju, došli na zanimljivu zamisao, da osnuju neke vrsti samostana i da tako u zajednici rade da se olakšaju patnje bolesnika po bolnicama. Kraj dominikanskog samostana u mjestu Saulchoiru našli su prikladnu zgradu za svoju zamisao i osnovali tako malenu zajednicu. Ovim se pojedincima pridružilo još nekoliko bolesnika iz obližnjega sanatorija. Pokazala se potreba da se izradi i nova zgrada. Zajednica se uzdržava od ručnog rada, a preostalo vrijeme prolazi u radu među bolesnicima. Svi pripadnici ovog »samostana« moraju se podvrći pravilima zajednice, koja nisu ništa manje stroga od običnih redovničkih pravila. Zanimljiva je činjenica da svi pripadnici zajednice iznose na zajedničkim sastancima, koji su dva put tjedno, otvoreno sve svoje pogreške i propuste.

JEDAN DOMAĆI REKORD. U jednom od prošlih brojeva našega lista javili smo, da je francuski grad Strassburg dao Crkvi 19 biskupa, koji su još u životu. Međutim, maleno selo Preko kod Zadra, koje broji jedva 2400 stanovnika, postiglo je također sličan rekord. Istina, ne u broju biskupa, ali u broju svećenika i redovnica. Ovo malo mjesto dalo je Bogu i Crkvi sada živućih 24 svećenika, 55 časnih sestara i 5 braće laika. Dakle, ukupno 85 Bogu posvećenih osoba. Mislimo, da se malo koje i veće hrvatsko mjesto može u ovom pogledu usporediti s Prekom. Dao Bog, da i druga naša mjesta pođu za ovim izglednim primjerom.

IZ MISIJA

IZ BELGIJE je otišlo 29 misijonara na rad među američke crnce.

U HIROŠIMI (Japan) odlučili su podići crkvu kao spomenik žrtvama rata. Mjesna općina je darovala zemljište, na kojem će se crkva sagraditi.

U MADRASU (Indija) misionari su odlučili ustanoviti dvije visoke tehničke škole.

U INDIJI vrlo uspješno djeluju redovnice Bezgrešnoga Srca, koje najviše rade u bolnicama. Među ovim redovnicama ih ima dosta, koje imaju doktorat medicine.

U BRAZZAVILLE (Kongo) osnovano je bogoslovno sjemenište.

MISIJSKA DRUŽBA APOSTOLA PETRA uzdržava sada 82 velika i mala sjemeništa, u kojima se nalazi 2792 bogoslova i 7298 gimnazijalaca.

BELGIJA je povisila svoje milodare za misije od 5 na 8 milijuna franaka, dok su Italija, Francuska, Engleska i Holandija povisile svoje milodare deseterostruko.

BROJ KATOLIČKIH CRNACA u Sjevernim Američkim Državama iznosi 316.000.

KATOLICI U INDIJI. Prema zadnjem popisu stanovništva ima u Indiji 4,500.000 katolika. Od toga živi u Pakistanu 80.000 katolika, dok ostali živo u državi Hindustan.

Naši pokojnici

† IVAN SOMEK

Dne 21. veljače o. g. umro je u Zagrebu u bolnici mil. sestara prebendar prvostolne crkve zagrebačke IVAN SOMEK. Rođen je 1888. g. u Gredicama (Hrv. Zagorje).

Godine 1915. je zaređen za svećenika. Dugo vremena je službovao kao kapelan u župi Sv. Marka u Zagrebu.

Kao prebendar je dugo godina obnašao službu dekana prebendarskog zbora, bio je i referent pobožnih zaklada. Od strane nadbiskupskog duhovnog stola bio je imenovan začasnim prisjednikom.

Pok. prebendar Somek je bio čovjek blag i miran, te je uživao poštovanje svih onih, koji su ga poznavali.

† MSGR PERO KALODERA

Dana 23. prosinca 1947. preminuo je i 26. pokopan je u svojem rodnome gradu Korčulanski nadžupnik, biskupski generalni provikar, mitronosni opat msgr. Kalođera don Pero. Rođen u Korčuli dana 2. lipnja 1874. Poslije duge dušobrižničke službe u raznim župama biskupije, 19. prosinca 1937. svečano je ustoličen za mitronosnog opata. Svećenik je bio pun duha Božjega. Bio je crkveni dostojanstvenik, kojega je na opatskoj stolici ovoga drevnoga grada resilo bogato pastoralno iskustvo i razbor. Život njegov bio je okićen žrtvom, duševnim i tjelesnim patnjama od rane dušobrižničke službe, pa sve do njegove svetačke smrti. Otišao je u vječnost bogat godinama, ali i bogat zaslugama. P. U. M.!

† Msgr. SPASOJE FABRIS

Umro je u Korčuli u 68 god. dne 9. o. mj. i sahranjen na tamošnjem groblju. Bio je istaknuta ličnost među dalmatinskim svećenstvom, naročito dubrovačkim. Odmah nakon ređenja 1904. g. bio je katehetom građanske škole u Blatu na Korčuli, odakle je brzo premješten u Dubrovnik. Pisao je katehetske metodičke članke i sudjelovao u izdavanju udžbenika za biskupiju. Nastavnici i učenici su ga s ljubavlju susretali. Njegove su ga vrline dovele za duhovnika u dječačko sjemenište. Nekoliko je godina stvarno uređivao hrv. katol. tjednik »Narodnu Svijest«. Kao publicista je bio uvažen. Sudjelovao je i u upravi biskupije. Rad mu je priznala i Sv. Stolica, pa ga je odlikovala visokim odlikovanjem »prelata«, Umro je kod svoje braće u Korčuli »urešen krepostima svećeničkog života«, kako su to javili i na osmrtnici njegovim znancima, prijateljima i svima. Počivao u miru!

† MIŠKO KOLARIĆ

Dne 7. siječnja o. g. umro je dugogodišnji vjeroučitelj na koprivničkim pučkim školama Miško Kolarić. Po naravi je bio dobar i društven, zato su ga djeca i svi volili. Svojim lijepim dubokim glasom uzveličao je mnoge crkvene proslave, i rado sudjelovao u pjevačkim zborovima i kao dirigent i kao pjevač. Rođen je g. 1880. u Koprivnici a zaređen za svećenika 1905. godine.

POČIVALI U MIRU BOŽJEM!

KATOLIČKA SVEUČILIŠTA I SOCIJALNO PITANJE. Katolička sveučilišta u Evropi, kao i u ostalom svijetu, imaju posebne fakultete za socijalna pitanja. U zadnje vrijeme i katoličko sveučilište u Tokiju, u Japanu, ustanovilo je takav fakultet.

BISKUPI GOVORE NA RADIJU. Radio postaje München uvela je posebnu emisiju nedjeljom i blagdanima. U emisijama drži govor po jedan njemački biskup.

»DANICA« KALENDAR ZA G. 1948.

Već je raspačan kalendar »Danica« za g. 1948., a mnogi članovi i povjerenici nisu dobili niti jedan primjerak. Ovime javljamo, da se »Danica« ponovno štampa, te da će je tokom ožujka dobiti povjerenici i članovi prema već stiglim narudžbama.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 60.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din; — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Ljubav ne čini zla bližnjemu«
Iz Poslanice
IV. korizmene nedjelje

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 7. OŽUJKA 1943. Broj 9.

VJEČNA NAGRADA

Najveći poganski mudraci bili su potpuno uvjereni, da je Bog duh i prema tomu nevidljiv. Tako na pr. Sokrat veli: »Bog je stvorio sav svijet i On neprestano podržava sva njegova velika djela... Taj se isti veliki Bog pokazuje doduše dovoljno vidljivim po tolikim mnogim čudesima, koje On čini, ali sam u sebi je trajno nevidljiv«.

Mi znademo, da je tomu tako, i vjera nas i iskustvo uči, da je drukčije nemoguće u vrijeme našega zemaljskoga života. Ipak je i za nas dobre kršćane jedna kušnja to, što Boga ovdje ne možemo vidjeti svojim tjelesnim očima ni čuti Njegova glasa svojim tjelesnim ušima ni rukama Ga svojim opipati.

Bog nam je dao istine, koje su objavljene u Starom i Novom Zavjetu. On nam je dao i svoj zakon, napisan na dvije kamenite ploče na brdu Sinaju. On nam je dao i zakon, koji je urezao u naša srca. On nam je dao i daje nam neprestano svoje milosti, koje teku po sv. Misi i kao sedam životnih rijeka po svetim Sakramentima.

Bog nam se javljao i govorio je više puta uz grmljavinu i gromove u Starom Zavjetu, a onda ušutio. Bog nam se pokazao vidljivim i čudesnim načinom i govorio s nama i u Novom Zavjetu po svom Sinu Isusu Kristu, a onda prestao. Čini i danas doduše čudesna djela u svojoj Crkvi i po svojim svecima, ali se ne pokazuje lično i vidljivim načinom. On Jedan i Jedini, Vječni i Beskonačni. I to je kušnja za nas i za našu vjeru. I mi naime pojedinci možemo koji puta doći u teške prilike u našem životu kao što su dolazili i mnogi Izraelci u svom sužanjskom životu. Oni su onda, čvrsti u svojoj vjeri samo uzdisali: »Moja hrana je danju i moja tuga noću to, što mi predbacuju (pogani): »Gdje je sada tvoj Bog?«

I mi ćemo tada, t. j. u teškim životnim prilikama, postojani u svojoj vjeri govoriti: »Ja Ga doduše ne vidim, ali On vidi mene i moju živu vjeru. Ja Ga ne čujem, ali On čuje mene i moju odlučnu riječ. Ja Ga ne zapažam svojim očima, ali on gleda moju postojanost. A moja najtiša molitva jest zlatni most od zemlje do neba, do Njegova vječnoga prijestolja. Jest, On mi je blizu svuda, gdje se nalazim, jer je sve djelo Njegovih ruku. On mi je blizu u svaki čas, jer su sva vremena za Njega sadašnjost. Njega mogu naći u svom srcu, kad god hoću, jer je i moja savjest Njegov glas. Zato se i moje ruke sklapaju na tihu pobožnost u mislima na Njegovu blizinu.

Ako nam se i Bog katkada čini daleko, On je doista blizu, jer su djela ruku Njegovih i oblaci, koji nam dažde; i zvijezde koje nas razveseljuju; i gore i mora, koje nas hrane, i mjesec, koji nam rasvijetljuje noći; i sunce, koje nas grije i oplođuje nam zemlju. On je dakle kod nas i uz nas. Ako je On i beskonačan i na oko dalek i stran, On je ipak s nama i u nama. I sklad i razumnost u svemiru i misaonost i čežnja u nama za vječnom ljepotom i srećom potvrđuju Njegovu prisutnost.

Premda je Bog neizmjerno uzvišen, ipak nas je On sam sebi približio, kad nas je učio, da Ga prizivljemo slatkim djetinjim nagovorom, kojim smiju zvati samo djeca svoga dobroga oca. On sam nas je naime naučio najmiliji razgovor, kojim vjerni sin razgovara sa svojim nebeskim Ocem, u kom su svi najplemenitiji izljevi srca i sve potrebe ljudske duše za ovaj i drugi život, a to je: »Oče naš, koji jesi na nebesima!«

Zaklonio se doduše našim tjelesnim očima, da nam bude vječna plaća — što milije gledanje Njegova vječnoga Bića poslije života i time što veća nagrada, On sam, vječni Bog za sve kušnje, podnesene u ovozemaljskom životu.

Okružnica o Sv. Liturgiji

Sv. Pričest

Sveta se Žrtva završuje svetom Pričesti. No da bude Misa potpuna, dosta je, ako se samo svećenik pričesti, premda Crkva jako preporučuje, da se i vjernici pričeste, barem duhovnim načinom probuđujući živu vjeru u nazočnost Kristovu, ufanje i ljubav.

Ipak će sakramentom Pričesti vjernici ubrati obilniji plod od sv. Mise.

Taj plod ubiru i oni, koje svećenik pričesti česticama posvećenim pod samom sv. Misom, ali i oni, kojima daje svećenik svetu Hostiju iz Svetohraništa. Kamo sreće, kad bi se vjernici odazvali glasu svete Crkve te se svaki dan ne samo duhovno nego i sakramentalno pričestili! Djeca i mladež će tako lakše sačuvati nevinost, muževi će i žene vjernije vršiti bračne i roditeljske dužnosti, radnici će biti okrepljeni za ustrajan rad i tako sebi osigurati u nebu vječnu plaću.

Ovi i svi ostali treba da rado pristupaju ovoj gozbi, jer će tu dobiti ono, što najviše trebamo: Kruh života.

Najbolje je pričestiti se pod svetom Misom, ili ako ima razloga, može se dakako sv. Pričest dijeliti i prije i poslije sv. Mise. I u tim slučajevima vjernici propisno sudjeluju kod sv. Mise i dobivaju obilne plodove.

Kad se svrši liturgički obred sv. Mise, dolikuje se, da onaj, koji se je pričestio, još ostane neko vrijeme u Crkvi sabran u molitvi, u razgovoru s božanskim Učiteljem i u zahvaljivanju za toliko primljeno dobročinstvo.

Doduše, sama sv. Misa je velika zahvala Bogu, i iza sv. Žrtve zajednica vjernika se službeno otpušta, ali se ipak dolikuje, da oni, koji se pričestiše, ostanu još malo u Crkvi i obave posebice zahvalu. Istina, treba uvijek Bogu zahvaljivati, ali osobito trebaju to svećenici iza sv. Mise i vjernici iza sv. Pričesti. Crkva je stoga propisala molitve za svećenika prije i poslije sv. Mise, a vjernicima daje u molitvenicima razne molitve u tu svrhu.

Spasitelj nas opominje: »Ostanite u meni!« Po Euharistiji Isus boravi u nama, a mi u Njemu. I kao što Isus ostajući u nama živi i djeluje, tako treba da i mi, ostajući u Kristu, po Njemu živimo i djelujemo.

U Euharistiji je uistinu, stvarno i bivstveno Tijelo i Krv skupa s Dušom i Božanstvom Gospodina našega Isusa Krista. Stoga se Crkva već od početka klanjala Tijelu Kristovu pod prilikama kruha, kako se to vidi iz obreda kod sv. Mise. Svećenik mora često pokleknuti ili se duboko nakloniti Isusu u presvetom Sakramentu oltara. Sv. Augustin lijepo veli: »Mi ne samo da ne griješimo, što se klanjamo, nego mi griješimo, ako se ne klanjamo«.

Tako je nastao u Crkvi običaj čuvati Presveto za bolesnike i pohađati ga u crkvama. Euharistija je naime i žrtva i sakramenat, koji ne samo proizvodi milost nego i sadržaje Uzročnika milosti. I taj je sveti Uzročnik dotle nazočan, dok traju prilike kruha.

Tako su nastali razni oblici pobožnosti, sve ljepši i plodonosniji: pohodi česti i svagdanji, večernje pobožnosti s blagoslovom, procesije s Presvetim, klečanje, poimence 40-satno klečanje. U nekim je biskupijama kroz čitavu godinu svaki dan u drugoj župi klečanje. Ima opet i vječno klanjanje u crkvama nekih ženskih redova, a u te crkve dolaze veoma rado i vjernici.

Te pobožnosti uvelike doprinose, da se uzdrži i umnoži vjera, te ako se obave prema liturgijskim propisima, puno će koristiti razvoju liturgičkog života.

Euharistijskom se pobožnosti jača vjera u Isusa, koji je na oltaru onaj isti, koji je Riječ Božja, Sin Marije Djevice, koji je na križu trpio i umro, koji je sada nazočan u Euharistiji, a ujedno kraljuje u nebu.

Osobito treba pohvaliti onaj lijepi običaj, da se razne pobožnosti završe blagoslovom s Presvetim. Tim činom svećenik s pukom kao da moli nebeskog Oca, da bi milostivo oko obratio Sinu svome i radi njega i po njemu izlio nebeske darove na sve nas, koji smo okupljeni Krvlju Jaganjca.

Neka dakle budu hramovi spremno otvoreni vjernicima, da uzmognu poslušati riječi Kristove: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti«.

U domu Božjem bit će im sigurno uslišane molbe i dobit će po Euharistiji nebesku utjehu.

GODIŠNJICA KRUNISANJA PIJA XII.

Dne 12. ožujka 1939. okrunjen je novoizabrani papa Sv. Otac Pijo XII. I na taj dan ove godine pada deveta godišnjica ovoga vrlo važnoga događaja za katoličku Crkvu. Devet godina upravlja lađicom Petrovom slavno vladajući papa Pijo XII. On je po redu 262 papa, koji kao namjesnik Kristov ravna Njegovom Crkvom. I ova godišnjica sjeća nas i na njih i na neke temeljne istine naše sv. vjere i budi u nama ponos, s kojim treba da mislimo na veoma važnu ulogu, koju vrši papinstvo u našem vjerskom životu, pa je zato potrebno, da o tom rečemo ovo:

Sveta vjera je veza, koja čovjeka spaja s Bogom. Sam Bog dao je ovoj vezi spoljašni oblik t. j. Kristovu Crkvu. Gospodin je naime Isus Krist htio i odredio, da svi oni, koji vjeruju Njegovu nauku, tvore jednu zajednicu, jedno društvo, koje se zove Sveta rimokatolička Crkva. Vrhovni glavar sv. Crkve jest dakako sam Gospodin Isus Krist, a njegov namjesnik na zemlji jest sv. Otac Papa.

Katolička Crkva je Božja ustanova. Osnovao ju je sam Gospodin Isus Krist »Sagradit ću Crkvu svoju, i vrata je paklena ne će nadvladati« (Mat. 16. 18). Što je obećao, to je i ostvario. Na dan Duhova stupila je Njegova sv. Crkva u život i djelovanje. Isus je svoju Crkvu prispodobio zgradi, i zato je govorio i o njezinu temelju. Rekao je svečano Sv. Petru, apostolu: »Ti si Petar, t. j. stijena — pećina, i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju«. (Mat. 16-18.)

Isus je dakle postavio sv. Petra apostola za temelj svoje Sv. Crkve. Opunovlastio ga je kao svog namjesnika t. j. kao vrhovnog glavara cijele svoje Crkve, učinio ga je Papom rekavši mu: »I tebi ću dati ključeve (t. j. vrhovnu vlast) kraljevstva nebeskoga« (t. j. Crkve) Mat. 16, 18). Papinstvo je Božja ustanova. Nerazdruživo je povezano s Crkvom kao temelj sa zgradom.

I doista! Isus je osnovao Crkvu kao društvo. Pojam i bit društva nužno traže, da ima svog poglavara. Crkvu Kristovu gledamo za sve vrijeme njezina opstanka od 19 i pol stoljeća kao društvo, pod upravom jednog vrhovnog glavara — sv. Oca Pape. S pravom je ustvrdio sv. Ambrozije († 397.): »Ubi Petrus ibi Ecclesia« — Gdje je Petar t. j. Papa, ondje je Crkva«. Papinstvo kao što i sveta Crkva Božje su ustanove! Katolik je dužan u tu istinu vjerovati. To je članak katoličke vjere i zato uvršten u Apostolsko Vjerovanje: Vjerujem.. u svetu Crkvu katoličku.

Prvi Papa sv. Petar umro je u Rimu kao rimski biskup raspet na križ. Njegovom smrću nije prestala papinska vlast, kao što nije prestala ni sv. Crkva. Papinska vlast prelazi na njegove zakonite nasljednike, dokle god ima da traje sv. Crkva t. j. do svršetka svijeta.

Od 262 Papa, koji su do danas u ime Isusa Krista upravljali sv. Crkvom, umrla su 32 kao sveti mučenici, 87 njih štuje Katolička Crkva kao svece, preko 40 Papa štuje kao svece i grkoistočna crkva. Sve i najžešće navale na Papinstvo, kao oružani nasrtaji, krvave revolucije, progoni, mnogobrojna podmukla krivovjerja i zablude odbiše se od Papinstva kao valovi od tvrde pećine. Tako se neprestano obistinjuju riječi Spasiteljeve: »Ti si Petar — pećina, i na toj pećini sagradit ću Crkvu svoju, i vrata (t. j. sila) paklena ne će je nadvladati«.

Danas je na čelu toj Božjoj ustanovi papa Pijo XII.

Snaga odricanja

— Ti meni govoriš o godišnjoj Ispovijedi i o uskrsnoj Pričesti. A ne znaš, da mi je svaka pomisao na to teška i velika muka. Meni je to tako teško, jer nijesam bio već dugo vremena na tom poslu. Odlučiti se na to, to je žrtva. to je zatajenje samoga sebe,, to je veliko odricanje, i naporno svladavanje svoga Ja.

— Baš je tako, priznajem. Ali moraš znati, da je to najveće junaštvo samoga sebe obuzdavati i biti svojim potpunim gospodarom. Odricanje je bilo najjača značajka velikih svetih ljudi. Odricanje je uistinu oštar nož, kojim čovjek kao da reže dio svoga vlastitoga mesa. Svladavati naime sam svoju zlu voljicu ili zlu naviku, znači odreći se nečega, što je moje, što je dio moga vlastitog Ja; odreći se nečega, što sam dosada smatrao svojom srećom, svojim životnim užitkom, svojim komoditetom. Ili ako to i nije bilo još moje, ipak sam za tim čeznuo kao za nečim, što bi me usrećilo, zadovoljilo i tako nadopunilo i usavršilo moj zemaljski Ja.

— Tako je. Zato mene za takove operacije ne možeš tako lako dobiti. Gdje je jedan užitak, tu ti je prvi moj poriv: pruži ruku za njim.

— Imadeš pravo, ako je to stvar bezazlena. Ali ti si katolik, muž ili mladić, žena ili djevojka. Ti kao takav moraš imati toliko katoličke svijesti, jakosti i junaštva, da se muževno odrečeš grijeha, lažne udobnosti i zadovoljstva, otrovnog tobožnjeg ponosa, i obzira pred ljudima i da odvažno izvršiš svaku svoju katoličku dužnost, pa i uskrsnu Ispovijed i Pričest.

— Pa kakvu bi korist imao od toga?

— Istina je, nitko ti to ne će platiti, niti ćeš kakovu materijalnu i sjetilnu radost uživati. Ali ćeš prije svega izvršiti zapovijed, koja te veže pod teški grijeh. A drugo, izbjeći ćeš onoj prijetnji Spasiteljevoj: »Tko ne jede Tijela Sina čovječjega i ne pije Krvi Njegove, ne će imati života u sebi. Tko jede Tijelo Sina čovječjega i pije Krv Njegovu, imat će život u sebi i ja ću ga uskrsnuti u najposljednji dan«. Dakle ćeš imati zalog i jamstvo za svoje vječno spasenje. A treća je blagodat toga čina: mir i zadovoljstvo u tvojoj duši, koji će se po njoj razliti i napuniti je veseljem i radošću. A to je veća nagrada, nego li ikakva zemaljska plaća.

— Što ćeš, kad sam ja čovjek sjetilnih radosti i užitaka.

— To se ne kosi jedno s drugim. Nitko ti to ne brani, u koliko je u granicama Božjega zakona. Svedi sve to junački u te granice pa ćeš uživati i zemaljske sjetilne radosti i slobodu djece Božje. U tim granicama smiješ ti uživati i u raznim igrama; i u kićenju; i u jelu i pilu; i u radostima ljudskoga prijateljstva i društvenosti; i u urednom obiteljskom životu i t. d. Sve ti to ostaje na raspolaganje i još te usto ne priječi niti ti teškim čini obaviti svoje vjerske dužnosti, pa ni uskrsnu Ispovijed i Pričest.

— One granice Božjega zakona su možda prestroge i preuske.

— To ti se tako na oko čini, dok se s njima potpuno ne sprijateljiš. A reci mi, s čime se čovjek sve ne mora sprijateljiti i uživiti se u to tako, da mu to onda ne bude ni teško. Zašto se onda nožem odricanja i odlučne samozataje ne bi mogao sprijateljiti i s granicama zakona Božjega, u kom ćeš brzo naći svoje potpuno i sigurno zadovoljstvo i mir, naročito, ako se naučiš češće okrijepiti nebeskom hranom Tijela Gospodnjega, koja će ti za to dati jakosti i snage? Zato samo pođi i obavi svoje uskrsne dužnosti u ovo sveto korizmeno vrijeme.

APOLOGETSKI KUTIĆ

BOG JE DUH

Na prvo mjesto u Vjerovanju stavili su Apostoli: »Vjerujem u Boga«. Već nas naš naravni razum uči, da postoji Bog. Radi toga za Boga znadu svi narodi, bili i pogani. Svakom čovjeku kaže njegov naravni razum, da mora postojati Bog, najviše biće, od koga je početak svemu, što u svemiru postoji. Vjera i razum zajedno uče: Samo je jedan Bog, a nema ih više, kako su učili nekoji pogani, a među njima je bilo i starih Grka i Rimljana. Bog nije isto što i svemir, kao da bi sva bića u svemiru zajedno bila Bog, kako to hoće panteisti. Bog je samostalno biće, različito od svijeta. Bog je biće, koje postoji samo o sebi i odvijeka, a svemir je stvoren od Boga i nastao je u vremenu. Bog je neizmjerno savršen, a u svemiru je toliko savršenstvo, koliko mu ga Bog dao.

Kakva je Božja narav? Na to pitanje odgovaraju opet zajedno vjera i razum: Bog je beskrajno savršen duh, gospodar neba i zemlje, od koga nam je sve dobro. Bog je čisti duh, jednostavno biće, nesloženo biće, a ne kao mi ljudi, koji smo sastavljeni od duše i tijela, kad bi Bog bio sastavljeno biće, to bi značilo, da je ograničen, da ima nekoga nad sobom, prema tomu ne bi bio Bog. Bogu su po naravi najsličniji anđeli. I oni su čisti duhovi, a ne sastavljena bića. Nu razlika je između Boga i anđela. Bog je neograničeno savršen, a anđeli su ograničeni duhovi. Bog je nestvoren i postoji oduvijek, a anđeli su stvoreni od Boga.

Bog je duh — to znači: ima razum i slobodnu volju, a nema tijela. Bog odvijeka spoznaje svoju narav. U svojoj naravi spoznaje i sva bića, koja su uopće moguća. A slobodnom se voljom odvijeka odlučuje, koja će bića, kada, i na koji način stvoriti. Kad nas vjera uči, da je Bog beskrajno savršen duh, to znači, da su u Bogu sve savršenosti bez kraja i konca. Dok mi stvorovi nosimo na sebi samo dio savršenosti: ograničeno smo pametni, dobri, plemeniti; a Bogu sve kreposti i savršenosti idu u neizmjernost.

Da je Bog duh, svjedoči nama jasno Sveto Pismo: »U početku je Bog stvorio nebo i zemlju. Zemlja je bila pusta i prazna i tama je pokrivala površinu bezdana, a Duh Božji je lebdio nad vodama« (1 Moj. 1, 1—2). Kad je Isus u Novom Zavjetu poučavao u vjeri ženu Samaritanku na zdencu Jakobovu, bio je govor i o Božjoj naravi, pak je Isus rekao: »Bog je duh, i koji Mu se klanjaju, u duhu i istini treba da Mu se klanjaju« (Iv. 4, 24).

Kad sve ovo imamo pred očima, onda je izlišno kad mnogi pitaju: Tko je Boga vidio, da nam može kazati, da Bog postoji? Nitko od nas ljudi, dok nosimo ovo smrtno tijelo, nije Boga vidio, niti Ga može vidjeti, jer Bog nema tijela, a mi svojim tjelesnim očima možemo vidjeti samo ono, što je tjelesno ili tvarno. Ni dušu ne vidimo, ni svoju ni tuđu. Ni pamet ne vidimo, ni svoju ni tuđu. Naša je duša duhovno biće, pa se uopće ne može vidjeti. Pamet je duševna moć, pa se ne može vidjeti, upravo tako kao ni duša. Ali, kao što iz pametna razgovora razabiremo i sudimo, da je neki čovjek pametan; kao što iz gibanja i radnja opravdano zaključujemo, da živ čovjek ima dušu, jer mrtav čovjek tih kretnja i radnja ne pokazuje, tako iz opstanka i savršenosti u svijetu zaključujemo, da postoji Bog, da je duh s razumom i slobodnom voljom, a nema tijela, jer se tvarno tijelo protivi neizmjernoj savršenosti Božjoj.

Jer je Bog čisti duh, treba da je i bogoštovlje duhovno. Žrtva treba da je čista, sveta i neokaljana, a onaj, koji žrtvuje, treba da sebe prikaže Bogu živom vjerom i žarkom ljubavlju. Sve bogoštovne čine treba da oživljuje unutrašnja pobožnost, t. j. skrušeni duh i pokorničko srce, te plemenita nakana.

KRISTOV SV. SINDON

Ima više svetih relikvija, koje su sačuvane kao povijesna uspomena na Kristovu muku i smrt. Tako postoje relikvije Kristova sv. Križa, od kojih se najveći dio čuva u franjevačkoj crkvi sv. Križa od Jerusalema u Rimu, gdje se nalazi i jedan od čavala, kojima je Krist bio pribijen na križ, i dio Kristove trnove krune. Ali u današnje vrijeme pobuđuje osobitu pažnju dragocjena relikvija Kristova sv. sindona, t. j. platna, u kom je bilo omotano Kristovo Tijelo, kad je bilo položeno u grob.

Ta se relikvija najprije čuvala u Jerusalemu, a za vrijeme majke cara Konstantina bila je prenesena u Carigrad, a odanle opet neko vrijeme u Jerusalem, te od vremena perzijske vlasti ponovno u Carigrad. Za Križarskih vojna oko 1204. prenesen bi sv. sindon u Francusku i pohranjen u stolnoj crkvi u Besansonu, odakle je za požara te katedrale od groma (1349) nestao i bio potajno prenesen u Lire (Lirey) u Šampanju (Champagne). Kralj Filip Valoa (Valois) poklonio ga je g. 1349. vojvodi Gotfridu de Šarni (Charny) za zasluge oko sv. Groba, a nakon njegove smrti g. 1351. bio je pohranjen u katedrali u Poatieu (Poitiers). Odanle dospio je u Belgiju s Margaretom de Charny kao posljednjim odvjetkom te porodice, a ona ga je darovala 23. III. 1452. jednoj vojvotkinji porodice Savoia, kćeri ciparskoga kralja, i njezinu mužu, vojvodi Ljudevitu I. Ovaj ga je g. 1454. s dopuštenjem pape Siksta IV. pohranio u posebnoj u tu svrhu podignutoj kapeli »Sveta kapela«.

Kroz 130 godina prenosila se ta relikvija u razna mjesta, dok nije na želju sv. Karla Boromejskoga g. 1572. po vojvodi Filibertu di Savoia bila prenesena u Turin. Tu je g. 1694. bila pohranjena u posebnu za tu svrhu sagrađenu kapelu, gdje se do danas čuva. Prigodom vjenčanja princa Umberta s belgijskom princesom Josefinom bila je ova relikvija od 4.—24. V. 1931. javno izložena, te je bilo dopušteno, da se fotografira. Od toga vremena pobudila je ova relikvija veliko zanimanje u istraživanju liječničkih i kemijskih stručnjaka, koji su znanstveno utvrdili istinitost ove relikvije. Po njihovu mišljenju ova relikvija nepobitni dokaz stvarne istinitosti muke i smrti Kristove.

Na sv. sindonu sačuvani su kao negativ otisci čitavoga presvetog Tijela Kristova, počevši od glave do nogu s prednje i stražnje strane. Po tim otiscima razabiru se rane na glavi od trnove krune, rane na rukama i nogama i na desnom boku, rane od udaraca bičevima s olovnim kuglicama na leđima, a konture tijela odaju lik savršene ljepote Kristova Tijela.

O rezultatima znanstvenog istraživanja te relikvije napisao je češki liječnik

Mi i Marija

U Sjedinjenim Državama sve se jače naglašuje štovanje Blažene Djevice ne samo u velebnim kongresima i priredbama, nego i produbljivanjem i proživljavanjem karaktera Njene ličnosti. Novi i svježiji pogledi izneseni su tako i od dominikanskog oca Josepha Mantona, čije neke misli doslovce prenosimo. »Bl. Djevica Marija nije neko neodređeno i daleko viđenje, koje lebdi negdje u zlatnoj maglici, nego je ona potpuno ljudsko biće, Majka, koja je potpuno svijesna naših potreba i teškoća. Neprirodne slike mnogih umjetnika, koji je predstavljaju nasred biljaka, okruženu kerubinima ili anđelima, — sve to može biti lijepo, no je li to stvarno? Gdje je Djevica onih, koji dnevno naporno rade, gdje je Djevica ucviljenih i onih, koji žive u najtežim životnim okolnostima?« — A kipar James Magdalene, na jednom sastanku katoličkih umjetnika, rekao je ovo: »Blagi i više simbolički kipovi gotskih Madona umjetnička su djela, no oni su izraz gledanja svog vremena i materijalnih sredstava, koje su umjetnici onda imali na raspoloženju.«

Mali križni put

I

Grijeh Te je, Isuse osudio. Mi smo Te osudili, a Pilat je bio samo nemilosrdni sudac. Izabrasmo Barabu, a žrtvovasmo Jagnje.

Koliko smo Te puta osudili, a Ti si blago primio drvo križa i pošao prema Golgoti.

Ispljuvan, izbičevan, izrugan, izdan i prezren nisi nikad posumnjao u skrivene dubine veličine ljudske duše, koju si stvorio na sliku i priliku svoju.

Milost Tvoja počela je djelovati od onog dana, kad si ugledao svijetlo u štalici.

Razmatram o tvom životnom putu. Siromaštvo štalice i samoća nevinosti na Golgoti, dva su sveta simbola.

II.

Ramena su pomodrila, ruke drhću, a koljena klecaju.

Drvo je teško, a Ti si se uputio. Krvavi znoj oblijeva Tvoje obrve i osljepljuje Ti oči.

U težini toga križa bili su svi grijesi i tamni vrtlozi naših ljudskih lutanja. Bile su sve strasti i okrutna osveta, lakomost i bjesovi naših nagona, a Ti si božanski tronut zbog svega ovoga krenuo naprijed.

III

Slavlje je grijeha, kad Ti prvi put padaš pod bremenom materije i pobune duha.

Fijuče bič, nogama i šakama Te tuku.

Tko ne bi proplakao razmatrajući Tvoju tugu i muku.

IV

Susreće Te Tvoja i naša Majka. Ona koja je nosila u utrobi svojoj tajnu utjelovljenja, Ona kojoj je kroz srce prostrujila najuzvišenija radost otkupljenja za sve vjekove ove zemlje, Ona Te susreće i srce Joj probada duboka bol.

Tvoje se srce grči, a Njeno oko nema više suzâ. Zbog nas je nijema od boli, o milosrdni Isuse!

V

Promatram Šimuna Cirenejca. On Ti pomaže nositi križ. U njegovu su liku, Isuse, utjelovljeni svi kasniji sveci i tješitelji ljudskog srca. Tvorac svemira i čudesa na zemlji stenje pod bremenom križa! O kad bismo na svom životnom putu bili slični Šimunu! Da ne budemo nikad slični Pilatu! Učini, da svojom djelotvornom ljubavlju uklanjamo gorčine i maglu grijeha u duši svoga bližnjega primjerima svetosti i dobrih djela, a najprije u svojoj

VI

Veroniko! Koliko si bila hrabra, kad si pružila bijelu maramu, da On obriše svoje lice puno sukrvice i krvava znoja!

Veroniko, sliko za tisuće i tisuće poznatih i nepoznatih svetica. Veroniko, Njegova Te je muka ožalostila, a tvojim primjerom pođoše tisuće i tisuće milosrdnih kršćanskih srdaca.

Veroniko, pomozi mi, da se barem u smjernosti poklonim pred otajstvom Muke!

VII

Opet, Isuse, iznemogao padaš! I naš je put posut trnjem, dok su nam oči često zamagljene, pa ne vidimo istinu.

Tvoja bol i naše uranjanje u nju na ljudski način, unosi u sva srca mir. Uči nas izdržljivosti i divnoj otpornosti. Učini, da duh i tijelo budu na putu kreposti jednako jaki.

VIII

Svi su se učenici osim Ivana razbježali, a prijatelji posakrivali. Malo je vjernih ostalo, da Te na ovom putu muke prate.

Ti zaboravljaš svoje boli, pa tješiš ucviljene žene, koje su Te kao majke, na oči krvnika, tješile. One su najbolje shvatile i bol Tvoje Majke.

Takvi smo. Klonemo lako. Tvoje srce krvari, dok Ti iz očiju probija osmijeh ljubavi i mi se dižemo ohrabreni Tvojim svetim primjerom.

Život s Crkvom

LITURGIJSKI KALENDAR

ČETVRTA KORIZMENA NEDJELJA
7. ožujka 1948.

U **uvodu** sv. Mise izražuje svećenik veselje duše kršćanske — u slici Jerusalema — zbog otkupljenja, koje se približava: Veseli se, Jerusaleme, i okupite se, koji ga ljubite, radujte se u njegovu veselju, koji ste bili žalosni, da se oduševite i nasitite obiljem utjehe duše vaše. — Obradovah se, što mi rekoše: Ići ćemo u dom Gospodnji.

U **molitvi** moli svećenik, da nam Gospodin udijeli olakšicu i odah u našim patnjama za naša djela.

U **Poslanici** (Gal. 4, 22-31) isporeduje sv. Pavao Stari i Novi Zavjet s dva sina Abrahamova. Izmael, sin robinje, predočuje Stari Zavjet, u kome su Židovi bili podvrgnuti Mojsijevu zakonu i robovali stotini drugih nadodanih propisa, za koje kaže sv. Petar, da ih ne mogu nositi ni oni, a nijesu mogli ni oci njihovi. Izak, sin Sare sin je slobodne žene, sin obećanja, predočuje Novi Zavjet, u kojem nas je Sin Božji uveo u slobodu milosti i djece Božje. Djeca Božja slobodna su od grijeha, koji najjače zarobljuje dušu, jaka su protiv napasti đavolskih, jer je Bog s njima, lako svladavaju želje zemaljske i tjelesne, jer im je srce tamo, gdje im je i blago, kod Boga. Milost Božja, koja u njima svaki dan raste, približava ih sve više Bogu, te ga sve većma upoznavaju i ljube u vrhunaravnoj slobodi.

Sv. **Evanđelje** (Iv. 6, 1—15) pripovijeda, kako je Isus na čudnovati način nahranio pet tisuća ljudi s pet ječmenih hljebova i dvije ribe. Svi se ljudi nasitiše, a poslije sabraše učenici ostatke, da ne propadnu: dvanaest košarica komada. Kad su ljudi vidjeli to čudo, htjedoše Isusa učiniti kraljem, no On otiđe između njih i sakrije se u gori sam.

Umnoženi hljeb je slika presv. oltarskog Sakramenta, koga vjernici u korizmi iza sv. Ispovijedi primaju. Isus hrani s posvećenim Kruhom ne pet tisuća ljudi, nego milijune, a da se množina Kruha nimalo ne umanjuje. Hrani duše naše za život vječni: Tko jede moje Tijelo, živjet će uvijek. Kako moramo biti Isusu zahvalni za toliko čudo ljubavi. Priznajmo Ga kraljem svojih duša i budimo sretni, da smo članovi Njegova kraljevstva.

Filip nije razumio, kako će se ta silna množina svijeta nahraniti. Pa ipak se nahranila. I mi stavimo sve svoje pouzdanje u Boga, osobito onda, kad ljudskim silama ne možemo postići, što želimo, i kad dođemo u tako teške prilike, iz kojih ne vidimo spasa. Tada recimo: Tebi sam, Gospode, ostavljen ja siromah!

NEDJELJA, 7. OŽUJKA

4. korizmena (»Raduj se« — Laetare). — **Sv. Toma Akvinski.** Rođen g. 1225. u Roka Seki u južnoj Italiji. Odgojiše ga benediktinci na Monte Cassino. U Rimu u 17. godini postao dominikanac, zbog čega je mnogo pretrpio od bliske rodbine. Iza sv. Ivana i sv. Pavla apostola te uz sv. Augustina nitko nije napisao tako divne knjige o Bogu kao sv. Toma. U 18 debelih knjiga ostavio nenadkriljiv primjer, kako se vječne istine mogu prikazati jednostavno i jasno, a opet duboko i svestrano. Zato je zaslužio slavu najvećega bogoslova i najvećega mudroslovca u sv. Crkvi, koja ga je uresila časnim naslovima: »Zajednički učitelj« i »Anđeoski naučitelj«. Ali on je još sjajniju slavu stekao svojim izvanrednim krepostima. Odlikovao se srdačnom ljubavlju i blagošću prema svima. I protivnici su se divili njegovoj čudesnoj poniznosti i strpljivosti. Pokazao je uzorni primjer poslušnosti, a Gospodin ga je ukrasio nadasve anđeoskom čistoćom, poput svete djevice i mučenice Janje, koju je on uvijek nježno štovao. Svoju anđeosku ljubav i živu vjeru prema presvetom oltarskom Sakramentu ovjekovječio je u prekrasnim pjesmama i molitvama, kojima se sveta Crkva moli i klanja Anđeoskom Kruhu i Svetom Pelikanu na Tijelovo, kod blagoslova s Presvetim Sakramentom i kada dijeli svetu Pričest. — Umro 7. III. 1274. Njegovo se sveto tijelo štuje u Tuluzi, a desna ruka u Rimu

PONEDJELJAK, 8. OŽUJKA

Sv. Ivan od Boga. — Rođen 1495. u Portugalu. Bio je vojnik u Španjolskoj i u Africi, zatim ovčar i radnik i trgovac knjigama. Na sveti život obratio se slušajući propovijed bl. Ivana Avilskoga. Rasprodao je svoju imovinu i posvetio se brizi za siromake i bolesnike. Prigodom požara jedne bolnice iz ognja je izvlačio bolesnike, nakon čega se sav predao njezi bolesnika i udario temelje reda milosrdne braće, koji je potvrdio papa Pijo V. Biskup iz Tuya pitao ga za ime, a onda mu rekao: »Odsada ćeš se zvati Ivan od Boga« i tako su ga svi i zvali. — Umro 8. III. 1550. kao žrtva ljubavi prema bližnjemu.

UTORAK, 9. OŽUJKA

Sveta Franciska Rimska. Rođena 1384. u Rimu. Osnovala zavod oblata u Rimu. Osobiti dar milosti Božje prema njoj bio je njezin neprestani saobraćaj sa svojim svetim Anđelom čuvarom. Bila je majka bolesnicima i ubogima. — Umrla je 9. III. 1440.

SRIJEDA, 10. OŽUJKA

40 mučenika. — Svi su bili vojnici. U Sebasti u Armeniji oko g. 320. stavljeni u okovima u tamnicu, kamenjem tučeni po licu, a zatim bez ikakva odijela odvedeni na smrznuto jezero, gdje su ležeći na ledu do jutra mučeničkom smrću završili život, nakon čega su ih spalili, među njima i poluživoga Melitona.

ČETVRTAK, 11. OŽUJKA

Sv. Eulogije mučenik. — Bio je izabran za nadbiskupa u Toledu, ali ga Mauri pogubiše mačem 11. III. 859., jer je sakrivao maursku djevicu Leokriciju, koja je bila pogubljena četiri dana kasnije

PETAK, 12. OŽUJKA

Sv. Grgur I. Veliki, papa i crkveni učitelj — Rođen 540., a umro 12. III. 604. Bio je benediktinac. Najveći liturgijski papa. Snažni, umjereni, sveti i posvećujući napjevi liturgijskoga pjevanja rimske Crkve (—koral—) nose njegovo ime. Njegovih 40 propovijedi o liturgijskim odlomcima iz Evanđelja nalaze se većim dijelom kao čitanja u časoslovu (brevijaru). — On je uzeo ponizan naslov: »sluga slugu Božjih«.

SUBOTA 13. OŽUJKA

Sv. Nikifor, carigradski patrijarha. Živio u doba, kada su grčki carevi u Carigradu zabranjivali štovanje slika (ikona) i kipova svetaca. Kad nije pristao uz cara Leona V. ikonoborca, jer ne štujemo tvar, od koje su slike, nego osobe, koje slike prikazuju i na koje nas podsjećaju, bio je prognan u daleki manastir, gdje je u zatočenju i umro g. 828.

CHARLES (ŠARL) DARWIN O BOGU

Darwin, koga bezvjerci toliko svojtaju za sebe, vjerovao je u Boga. On sam piše: »Želim reći samo to, da je meni glavnim dokazom za opstojnost Božju nemogućnost, da bi veličajan i divan ovaj svemir zajedno s nama razumnim bićima nastao pukim slučajem«. (Darwin 1873. Athenäum).

God. 1879. rekao je Darwin: »U skrajnjim slučajevima mojega kolebanja nisam nikada tako daleko došao, da niječem opstojnost jednoga Boga«.

IX

Teško je breme. Onesvješćuješ se. Nema više snage Tvoje ponosno tjeme, o Žrtvo prave ljubavi!

Dubina je Tvoje žalosti puno viđenje našeg budućeg pada. Ti si sve to gledao, pa si potresen pao. Bičem Te tjeraju, da ustaneš. Jedan remen na biču su i moji grijesi, o Ljubavi najčistija!

X

Svukoše Ti haljine. Nag si. Sunce i oblaci u krajolišu iz daljine trnu u svojim bojama. Pod zemljom tutnji.

Koliko li samo rana na Tvom svetom tijelu. Sklopio si oči. U viđenju vidiš milijuna duša, koje će se za Tebe žrtvovati, kao što si se i Ti žrtvovao.

O najbolji prijatelju moje duše!

XI

Zgrabiše Te čvrste ruke, pa Te položiše na drvo križa. Strašnih li bolova za ta dva dlana sveta i te svete prste, koji su oluju i more utišavali, koji su liječili bolesne i slijepe, a uskrisivali mrtve. O dlanovi, puni dobrote i najčistije radosti!

O sveta stopala, koja su hodala kroz žito i po mjesečini preko mora, pa posvetila krv Adamovu.

XII

Podižu drvo križa. Kroz Tvoje žile struji smrtonosni otrov. Sve su Ti kosti prebrojene, dok se gavrani u daljini okupljaju, jer mirišu Tvoju krv. Kroz moju dušu Milost šapće Tvoje posljednje riječi. Svršeno je! Daj, da budem u svojoj ljubavi odan kao Ivan i postojan do kraja života.

Raširio si ruke, da sve zagrliš sada i u vječnosti svojom ljubavlju.

Prigrli i mene i privini me na svoje presveto Srce!

XIII

Marijo, sedmi je mač probio Tvoje sveto Srce. O Majko svih majki, ljubav je Tvoja za nas u Tvojoj žrtvi neizmjerna. Uči nas radosti uskrsnuća u danima naše mlakosti. Majko boli, budi nam utjeha i spas.

XIV

Zemlja se smirila i u kasnom sutonu na zreniku zapada trepću zvijezde. Dolazi Josip iz Arimateje i skida ovo izmučeno tijelo. Oči su se same sklopile, a usne u hropcu pomodrile. Sad su već blijede. Udovi se odrvenili. U ljubavi ostao je s nama do kraja.

Mrak pada i vjerni nose tijelo u grob isklesan u stancu kamenu. Tišina proljetne noći diše blagim osmjesima smirenja. Car otkupljenja pomirio je Nebo i zemlju.

Ti si u našem srcu, pa zato ostani s nama do vijeka!

Dar vječne ljubavi obnavlja se svakog dana.

U AMSTERDAMU (HOLANDIJA) održat će se slijedećeg ljeta »Ekumenski sabor crkava«, na kojem će prisustvovati zastupnici svih velikih crkvenih zajednica, koje nisu sjedinjene s Katoličkom Crkvom. Tom će saboru biti cilj da se zajedničkim izmjenjivanjem misli dođe do jedinstvene Crkve. Iako zastupnici rimokatoličke Crkve ne će prisustvovati tom Saboru, ipak katolici svega svijeta gledaju s ne manje zanimanja na uspjeh ovog zasjedanja. Francuski katolici u tome prednjače. U vezi s pitanjima, koja će se bez sumnje nametnuti na zasjedanju u Amsterdamu, francuska katolička izdavačka kuća »Catholicité« izdala je knjigu »Kršćani pred ekumenismom«, u kojoj su uzeli učešća i katolički i nekatolički pisci. Drugi pak francuski katolički listovi posvećuju brojne članke i uvodnike cijelom pitanju jedinstva Crkve, koje svi kršćani — katolici i nekatolici — očekuju kao sazrelu činjenicu.

FILM O BERNARDICI, koji se svagdje s velikim uspjehom prikazuje već godinu dana, počeo se prikazivati koncem prošlog mjeseca i u Mađarskoj.

DJELA KARDINALA NEWMANA izići se u prijevodu i na japanskom jeziku.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

9. GRANICE BOŽJE SVEMOĆI

Govoreći o Bogu, prisiljeni smo svojim mislima nedjeljivo Božje biće rastavljati na dijelove, da se tako našim nedovoljnim ljudskim mjerama primaknemo Beskrajnom. Tako je sve, što o Bogu govorimo nužno nedovoljno. Dokle ga god ne budemo gledali licem u lice, nego samo u »ogledalu«, o njemu možemo govoriti samo u isporedbi. To je značenje i one Jerolimove riječi: »Bog je sav oko; on je sav ruka, jer sve djeluje; on je sav noga, jer je svagdje prisutan«.

Vjera u Božju svemoć prva je istina, koju ispovijedamo u apostolskom Vjerovanju. »Vjerujem u Boga, Oca svemogućega«. O Božjoj svemoći pripovijeda prva stranica Biblije: »Reče Bog: neka bude svjetlost!« (1. Mojs. 1, 3.). A u istoj knjizi Mojsijevoj Bog govori Abrahamu: »Ja sam Bog svemogući« (17, 1.). Vjera u Božju svemoć tvori temelj tolikim istinama naše kršćanske vjere: mi ne bismo mogli vjerovati, da je Bog stvorio svijet, kad ne bismo znali, da je Bog svemoguć; mi vjerujemo, da je Isus prisutan u presv. Oltar. Sakramentu, jer vjerujemo u svemoć Onoga, koji nam je to rekao; mi vjerujemo, da je Otkupitelj uskrsnuo od mrtvih, da ćemo i mi jednoga dana uskrsnuti, jer vjerujemo Onome, koji nam to jamči svojom svemogućom riječju.

Pred veličinom ove svemoći postajemo svijesni naše malenkosti i nemoći. Stvorenja Svemogućega vode razgovor koji kao da nas obara u prah. »Gdje si ti bio, kad sam ja stavljao zemlji temelje?« Tko je zatvorio more vratima, kad mu ja dadoh oblake za odjeću, te ga tamom obavio kao dijete pelenicama? Kad mu udarih granice i metnuh prijevornice i vrata i rekoh: Dovle možeš dolaziti, ne idi dalje, ovdje nek se lomi tvoje bučno valovlje« (Job. 38.). Pred Bogom su narodi kao kap u vedru« (Iz. 40, 15.). Od velikih djela Božjih: onih tisuća njegovih zvijezda u beskrajnom nebeskom prostoru, koje idu svojim nepojmljivo velikim stazama, ili veličanstvenih brda pred kojima se osjećamo skoro zgnječeni, stojeći u čudu pred njima, ili od vodopada, koji nas svojom grmljavinom skoro zaglušuju, — nijesu ništa manje silna čudesa svemoći u malome: šareno naslikano leptirovo krilo, potočnica (cvijeće) na potoku, Marijin kukac na listu djeteline. Na vratima botaničkoga zavoda na sveučilištu u Marburgu stoji napisano: »Bog je u malim stvarima najveći«.

No zar Božja svemoć nema ipak svojih granica? Može li Bog učiniti, da se nije dogodilo ono, što se je dogodilo; može li stvoriti trouglasti četverokut, može li on počiniti nešto griješno, može li on sam sebe uništiti? To Bog ne »može«; ali to i nije nikakva »moć«, nikakvo savršenstvo. Ne moći često puta uopće nije slabost nego moć. Kad mi o nekakvom borcu kažemo, da je nesavladiv, to mi time ne mislimo izraziti, da je njegova snaga malena, već da je veća od snage svih drugih. Govoreći po ljudsku — Božja svemoć imade granicu u svome sveznanju. Kod svega, što on radi, on čini kao najsavršenije biće uvijek ono, što najbolje odgovara svrsi; ono, što najbolje vodi cilju. Iako čovjek malenom iskricom svoga razuma često puta krivo misli, da bi on znao bolji put, no što ga pokazuje Providnost, na koncu se uvijek opet isposlavi, da »je Bog mudro učinio« (Ps. 103, 24.). Otac nebeski ne pušta, da ljudi ravnaju satom, ali taj sat ide uvijek ispravno.

FRANCUSKI KATOLIČKI TJEDNIK »Témoignage Chrétien (Temoanjaž Kretjen) ustaje u svom najnovijem broju od 23. siječnja u obranu vjerske slobode u Frankovoj Španiji, tražeći ovu i za protestante, čiji su pastori i vjernici sprečavani u ispovijedanju svoje vjere. List iznosi nedavnu izjavu francuskog katoličkog filozofa Jacques Maritaina na konferenciji Unesca, u kojoj je ovaj rekao: »Ljudi različitih vjera i različitih duhovnih zajednica trebaju priznati njihova međusobna prava kao građani jedne civilizirane zajednice«.

Iz katoličkog svijeta

BIBLIJSKA LICA

SUDINJA DEBORA

U vrijeme sudačko (između 1350.—1050. g. pr. Kr.), dok je Izraelski narod živio pod upravom plemenskih zajednica ne imajući jedinstvenu državne uprave, često se događalo, da su pojedina plemena zaboravila na vjernost pravome Bogu i dala se od susjednih neznabožačkih naroda zavesti na krivobošťvo. Tada bi Bog dopustio, da ih za kaznu podloži svojoj vlasti koji od susjednih neznabožačkih naroda i nametne im ropsko plaćanje danka, ili da im takav narod pljačka poljski prirod i prirast stoke. Izraelski bi narod uslijed toga zapao u veliku bijedu i siromaštvo.

Tako se dogodilo, da je Jabin, kralj Asorski zapadno od Meromskog jezera, zavojštio na Izraelska plemena Zabulonovo i Aserovo, koja su obitavala u pokrajini Galileji, poslavši na Izraelce vojvodu Sisaru sa 900 srpastih bojnih kola. Ta je vojska pljačkala trgovačke karavane i nasilno oduzimala Izraelcima svu dospjelu žetvu i poljski prirod.

Takvo je teško stanje potrajalo 20 godina. Tada je narod počeo vapiti k Bogu za pomoć, ali se nije našlo među muževima junačkog i poduzetnog čovjeka. Stoga je Bog u to vrijeme izabrao Izraelskom narodu kao oslobodilteljicu od neprijateljskoga jarma sudinju Deboru.

Samo ime Debora znači u hebrejskom jeziku pčela. Ona je živjela pod nekom palmom između grada Betela i Rame nekih 8 km sjeverno od Jeruzalema. Kako su mnogi u narodu bili potišteni i zdvojni, dolazili bi k njoj, da pitaju za savjet, jer se ona odlikovala kao posrednica mira među zavađenim strankama i kao odgojiteljica naroda, potičući ga na vjerno vršenje Božjega zakona i na pouzdanje u Boga. Zato su je ljudi zvali »majkom Izraela«. Ona je nagovorila šest Izraelskih plemena, da saberu vojsku od 10.000 ljudi protiv neprijatelja.

Tada dođe Debora u Cedes k vojvodi Izraelske vojske Baraku i reče mu, neka s pouzdanjem u Božju pomoć navali na Sisarinu vojsku. No Barak joj reče: »Samo ako pođeš ti sa mnom, ići ću; ako pak ti ne ideš sa mnom, onda ne idem«. Debora mu odvrati: »Dobro, ja ću poći s tobom, ali znaj, da se ovaj puta ne će pobjeda pripisati tebi, jer će Bog dati, da Sisaru pogubi ženska ruka«. Tada se zaputi Debora s Barakom vodeći 10.000 vojske i zauzme položaj na južnom obronku gore Tabor, dok se Sisarina vojska nalazila jugozapadno u dolini Ezdrelon, a za leđima bila joj je nabujala rijeka Kišon, koja teče prema sjeverozapadu podno gore Karmel i utječe kod Hajfe u Sredozemno more.

Po Deborinoj zapovijedi Izraelska vojska spusti se na juriš nizbrdo Tabora, a u tí se je sam Bog dao, da je nastalo užasno nevrijeme sa silnom kišom, bljeskom munja i tutnjavom gromova. Uslijed nastalog blata od silne kiše nisu se mogla kretati bojna kola neprijateljske vojske, a osim toga poplašili se njihovi konji i sva vojska tako, da je sve nagnulo u divlji bijeg prema nabujaloj rijeci Kišonu i u njoj se potopilo. Samo je vojvoda Sisara pobjegao u šator Kenite Hebera, gdje se sakrije, a kad je zaspao, Jahela, žena Heberova, uzela je klin, kojim se učvršćuje uže od šatora, i kladivo, te je Sisari probila sljepočice i ubila ga, kao neprijatelja, koji je kroz 20 godina zadavao njezinu narodu ljute jade.

Pojava Debore, koja se u Starom Zavjetu pokazala kao mudra, proročkim duhom nadahnuta i junačka žena, podsjeća nas na likove junačkih i Božjim duhom nadahnutih znamenitih žena u povijesti katoličke Crkve, kao što je bila sv. Katarina Sienska († 1380) i Ivana Arška (Jeanne D' Arc, rod. 6. I. 1412. † 30. V. 1431).

ABECEDNO PISMO bilo je sastavljeno već tisuću šest sto godina prije Krista na feničkoj obali. Tako naime potvrđuju nedavno iskopane starine u Ras-Samra i u Byblosu, koje time pobijaju tvrdnju, da za vrijeme Mojsija nije još bilo poznato abecedno pismo.

MOLBE ZA PROGLAŠENJA BLAŽENIMA. U zadnje vrijeme učestale su molbe za proglašenje blaženima osoba iz svih staleža i iz cijelog svijeta, tako da se njihov broj popeo na osam stotina. Među ovim molbama nalazi se takođ i molba da bude proglašena blaženom i Indijanka Katarina Techavita, koja je živjela u Sjevernoj Americi. Među molbama nalazi se i ime Gabrijela Morena, predsjednika Ekvadora (Južna Amerika), koji je 1875. umro za svoju vjeru.

VJERA U BOGA U DRŽAVNOM USTAVU. U zadnje je vrijeme Indonezija dobila nov Ustav. U tom se novom Ustavu navodi, da su Indonežani dobili slobodu po Božjoj dobroti, i da vjera u Boga mora biti temelj moralnog uzgoja u novoj državi.

PRELAT KARL PIEPER, pisac knjige »Mračnjacima našeg vremena« (An die Dunkelmänner unserer Zeit), koja je bila najtemeljitiji odgovor na napadaje knjige »Mit 20. stoljeća« od Alfreda Rosenberga, umro je u Paderbornu u 71. godini života.

VOJNI NOVACI OBAVLJAJU DUHOVNE VJEŽBE U Holandiji je preko sedam tisuća mladića, koji su pozvani na odsluženje svoje vojne dužnosti obavilo prije nastupa ove službe dvodnevne duhovne vježbe

PRIZNANJE KATOLIČKIM MISIONARIMA. Predsjednik nove »samostalne države Burme, koji nije katolik, obišao je sve krajeve svoje domovine i po povratku u prijestolnicu održao govor, u kojem je rekao, da je i u najzabitnijim dijelovima Burme našao na katoličke misionare. Osim toga je izjavio, da su mu stanovnici pričali, kako su svi ostali za vrijeme japanske okupacije napustili svoje vjernike, a samo su katolički misionari ostali na svojim mjestima uz svoje vjernike.

POLJSKI SVEĆENICI, koji su za vrijeme rata bili internirani od Nijemaca, održat će u mjesecu travnju svoj prvi zajednički sastanak.

U CRKVI SV. JAKOBA u Pragu postoji običaj da, kad prođe božićno vrijeme i kad bi jaslice trebale biti rastavljene, ove posljednje budu zamijenjene daljnjim prizorima iz života Isusova. Tako se onda vjernicima vidljivo prikazuje pokoj Nevine Dječice, Isusov bijeg u Egipat i sl.

U KALIFORNIJI (USA) obratio se nedavno još jedan pastor. Pripadao je prezbiterijanskoj sekti, a prigodom prelaza izjavio je, da ga je najviše na to potaklo učenje Katoličke Crkve o trpljenju Isusovu i njegovu Uskrsnuću.

KATOLICIZAM U ABESINIJI. Kako javljaju novine, prilikom dolaska novo imenovanog Apostolskog delegata u Addis Abebu, etiopski biskup Addis Abebe izrazio je prilikom svog posjeta ovome svoju namjeru, da se sastane sa Svetim Ocem, i želji da se poboljšaju odnosi između obiju crkava, koji su zbog talijanske okupacije bili dosad vrlo zategnuti. U Abesiniji ima danas svega oko 300 katoličkih misionara.

Nedavno je i abesinska kraljica iskazala svoje štovanje prema katoličkoj Crkvi, poklonivši svoju krunu Majci Božjoj u Betlehemu, i to iz zahvalnosti, što se nakon svršetka rata sretno vratila u domovinu.

IZ MAĐARSKE krenula je prošlog mjeseca grupa isusovaca misijonara u Kinu. Oni su krenuli u Kinu, da obnovo mađarsko misijsko središte, koje je za vrijeme rata bilo spaljeno od Japanaca, a za kojega su se prije rata brinuli mađarski katolici.

»OČEV DAN« proslavljen je u jednom malom zavodu mađarskog grada Kisvarda. Djećaci ovog zavoda odrekli su se nekoliko mjeseci svojih sitnih dnevnih izdataka i za taj novac, na veliko iznenađenje svojih očeva, priredili su u zavodu svečanu proslavu ne samo na »Majčin dan«, nego i »Očev dan«, kojeg su datum ovi dječaci sami odredili.

U RIMU će uskoro biti proglašen opet jedan novi blaženik. Ovog puta ovaj je po narodnosti Talijan, a zove se Antonio Maria Pucci. Za svog života bio je seoski župnik, a živio je od 1819.—1892. godine.

U JAPANU nedavno se dogodio zanimljiv i značajan slučaj, da su katolički svećenici bili pozvani od jednog budističkog samostana, da održe nekoliko predavanja iz područja naučavanja Katoličke Crkve i načina apostolata među vjernicima. Predavanja su držali oci isusovci.

U PARLAMENTU INDIJSKOG OTOKA CEYLON zastupani su i katolici. U tako zvanom Donjem Domu katolika imade 7 od 101 poslanika, a u Gornjem Domu 5 od 30 poslanika.

DEKANOM KARDINALSKOG ZBORA, nakon smrti Granito Pignatelli di Belmonte, imenovan je kardinal Marchetti Salveggiani, generalni vikar grada Rima.

OTETA ZVONA. Prošlog su rata oduzeli njemački nacisti po cijeloj Evropi oko 108.000 zvona, od kojeg su broja oko četiri petine pretvorili u ratni materijal. Ostatak je sad vraćen opet njemačkim crkvama.

PRAVA NAUKA VODI K BOGU. Sveučilišni profesor u Washingtonu Dr. Henry Luka postao je katolikom. Ovaj je profesor predavao povijest i kroz dugi svoj naučni studij, došao je do zaključka, da je jedino katolička Crkva sačuvala pravu Kristovu nauku od prvih početaka pa sve do danas.

OSAM BRAĆE REDOVNIKA. Poznati dominikanski filozof o. Tomo Philips, rektor dominikanskog naučnog centra u L'Eau vive blizu Pariza, potječe iz obitelji s osmero djece, koji su svi redovnici. Tri su brata dominikanci, jedna je sestra starješica dominkanskog samostana blizu Pariza, a tri ostale sestre pripadaju benediktinskom redu.

PJEŠICE U LURD. Tri engleska vojnika, koji su sretno preživjeli opsadu Tobruka, kao i cijeli prošli rat, ispunili su sada svoja dana obećanja, hodočastivši pješice iz grada Caena (Sjeverna Francuska) u Lurd. Sa sobom su ponijeli 4 para cipela, 50 pari čarapa. Oni su tako prošli u 177 dana oko 2.430 km. U Lurdu su ponizno nosili nosila s bolesnicima.

KATOLIČKA ŠTAMPA U ENGLESKOJ. U Londonu, gdje su katolici razmjerno još maleni po broju, ipak postoje dva velika katolička izdavačka poduzeća, jedna gradska knjižnica, jedna javna čitaonica kao i jedna prostrana dvorana za predavanja.

LATINSKA DJELA sv. Tome Akvinskog i filozofa Boecija izaći će uskoro u engleskom prijevodu.

NACRTI ZA BRONČANA VRATA crkve sv. Petra u Rimu izloženi su na javnoj izložbi u Rimu. Nakon svršetka izložbe posebno će povjerenstvo odabrati koji će od ovih nacrta biti predani u radioniće.

NAKON SVOG GLASOVITOG romana o Bernardici Franz Werfel napisao je još jedan roman, koji pobuđuje svjetsku pažnju. Naslov romana je: »Slušajte glas« i u njemu Werfel obrađuje stranice iz židovske povijesti. Jedno od glavnih lica romana jest starozavjetni prorok Jeremija.

MISIJSKO FILMSKO SREDIŠTE osnovano je nedavno i u Belgijskom Kongu.

ZA OBNOVU BENEDIKTINSKE OPATIJE Emaus kraj Praga sakupljeno je prošle godine preko milijun čeških kruna, i to ponajviše darovima s periferije i pokrajine.

GENERAL DOMINIKANACA o. Manuel Suarez najavio je, da će se generalni kapitul reda za 1949. održati u Washingtonu.

U DANSKOJ ima oko 20.000 katolika, koji uživaju punu slobodu i sva prava danskih državljana. Jedna kraljeva sestrična je katolikinja.

Molitva

Isuse, Ti koji si s pet hljebova i dvije ribe nahranio tisuće gladnih, Ti smiri i naša srca.

Blagoslovi hljeb, koji jedemo, da ni mrvica hljeba ne propadne uzalud! Nahrani nas svojom milošću, koju si darovao ljudima na gori! Neka se ne plašimo, da nam ne će doteći hrane, kada si Ti u našoj blizini. Neka ne odbijemo siromahe s našega praga, kada svi možemo primiti dio Tvojega hljeba.

Isuse, obazri se na nas u svojoj ljubavi, kada nas pozivaš svojemu stolu. Ukori lakome, koji posižu za svim, što daješ; ohrabri plašljive, koji ne vjeruju, da će preostati i za njih; pomiluj sirotane, koji se ne usuđuju, da se Tebi približe. Mnoga srca gladuju, Isuse, a Ti si milostiv i želiš da svima pomogneš. Nebrojene tisuće ljudi pružaju ruke prema Tebi i očekuju sve od Tebe. Umnoži hljebove, kojima si nahranio naše očeve, umnoži ih za nas i za našu djecu. Udijeli nam svoje milosrđe, koje si darovao ljudima, koji su prvi slušali najveštenje radosti. Od pokoljenja do pokoljenja iste čežnje i iste boli muče ljudski rod, a Ti nas sve zoveš i Tvoj glas ne prolazi.

Odmiču dani i godine, i vjekovi nestaju, a Ti ostaješ.

Nahrani naša srca, Isuse, Ti koji nas zoveš stolu svojemu!

DOPIS IZ KUNE

VAPAJ BL. GOSPI DELORITI

Ove godine pada 200. godišnjica osnutka franjevačkog samostana na Kuni u središtu poluotoka Pelješca, odnosno dolaska franjevaca u prostranu župu kunovske općine, koja broji 12 pitomih i naprednih sela, gdje sinovi sv. Frana vrše do danas dušobrižničku službu. Još prije dolaska franjevaca sela su bivše kunovske općine uz pomoć drugih peljeških župa navodno po naputku sv. Stolice sagradila divnu crkvu na 3 lađe, koja je bila posvećena Bl. Gospi od Loreta, koju Pelješčani od početka nazvaše »Deloritom« (po imenu grada Loreto blizu Jakina u Italiji). Ova je crkva postala omiljelim središnjim svetištem cijeloga Pelješca. Svečanost Gospe Delorite slavi se na Kuni svake godine na 10. svibnja. To je blagdan prijenosa sv. Nazaretske kućice iz sv. Zemlje na naš Trsat, odnosno iz Trsata u Loreto. Sve do prije malo godina držao se na blagdan Delorite na Kuni također sajam (derneк), koji je okupljao ne samo narod Pelješca nego i vjernike iz Neretvanske krajine, Hercegovine, Dubrovnika, Makarskog primorja, otoka i Splita. Postoji odluka ne samo kunovskih redovnika nego i mnogih vjernika, da se ove godine dne 10. V. prigodom 200-godišnjice osnutka franjev. samostana na Kuni (1748.—1948.) najsvečanijim načinom proslavi blagdan Delorite uz sudjelovanje vjernika iz svih peljeških užpa (Viganj, Orebić, Vrućica, Trpanj, Kuna, Janjina, Žuljana, Putniković, Trstenik, Ponikve, Mali Ston, Veliki Ston). Kao i prošle godine tako i ove godine vjernici iz svih župa, dakako u većem broju, doći će pod svojim barjacima u ophodima na svečanost Bl. Gospe Delorite svoje zaštitnice, da tako svečano iskažu odanost svojoj Deloriti kao i zahvalnost za apostolski rad Franjevaca na Pelješcu, naročito na Kuni, rodnom mjestu najvećeg hrvatskog slikara Celestina Medovića, pjesnika Vijolića i najstarijeg u povijesti Hrvata, kardinala Petra Ilirskoga, koji je dao sagraditi slavnu baziliku sv. Sabine na brežuljku Aventinu u Rimu, a koji je se rodio u selu Zakotorcu blizu Kune.

PROSLAVA BLAGDANA SV. JOSIPA

U župnoj crkvi sv. Josipa u Zagrebu bit će i o. g. svečano proslavljen blagdan sv. Josipa, zaštitnika župe. Devetnica od 10.—18. III.: svake večeri u 6 i pol sati propovijed i blagoslov. — Na Josipovo 19. III. bit će tihe sv. Mise u 6, 7, 8, 9 i 11 i pol sati. U 10 sati je svečana Pontifikalna Misa s propovijedu. Poslije podne u 4 sata je blagoslov, a u 6 i pol sati propovijed i večernja sv. Misa.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 14. OŽUJKA 1948. BROJ 10.

GOSPODE, nauči me vršiti volju Tvoju! (Ps. 17; 48—49)

Iz molitve: Na stepenicama na gluhu nedjelju

DOBRI OTAC

»Na prijestolju zauze mjesto jedan od vijeka. Odijelo mu je bilo bijelo kao snijeg. Kosa mu na glavi kao čista vuna. Prijesto mu je bio plamen ognjeni, a točkovi mu kao vatra razgorena. Rijeka je ognjena izlazila od njega i tekla dalje. Tisuće tisuća mu služile i deset tisuća po deset tisuća stajalo je pred njim. I sud bude, i knjige se otvoriše« (Dan 7, 9—10).

Strašna je ovo slika suda Božjega, koju je Danijel, prorok Staroga Zavjeta gledao u svom viđenju. A ipak je taj Svemogući, Sveznajući, Presveti dao da nas u Novom Zavjetu Njegov vječni Sin uči, kako nas On ljubi, a mi u svojoj djetinjoj ljubavi prema Njemu da Mu govorimo: »Oče naš, koji jesi na nebesima!« Time nam je rečeno sve, i ono, što često ne ćemo da razumijemo. A to je ovo.

Mi doduše u Boga vjerujemo. Mi Ga priznajemo. Njemu se molimo. U Njega se pouzdavamo. Činimo to možda i zato, jer znademo, da nema naroda, koji Ga ne pozna i ne priziva. Nema mjesta, nema vremena, nema čuvstva ni osjećaja, komu se On ne bi javio. Uza sve je to često naše vladanje prema Bogu neispravno. Misao naime na Boga često je skopčana sa strahom mjesto s ljubavlju; često nam je više kao neki teret, nego radost. Često se događa, da se Boga više i prije bojimo, negoli Ga ljubimo. A to nije pravo.

Sve su to kao neki ostaci Staroga Zavjeta, kad je Bog bio kao neki strah i strepet onomu tvrdovratu narodu Izraelskomu, koga je samo na taki način mogao držati u granicama prave vjere, čuvati ga od neznabožačkih oltara, i suzdržavati, da ne pleše oko zlatnoga teleta.

U Novom pak Zavjetu poslao je svoga vječnoga Sina, da Ga vidimo i s Njim vidljivim družimo. A On nam je naviještao ljubav Božju, ljubav Očevu, koji nas gleda i prati i poput Serafa raskriljenim krilima nad nama lebdi. I baš toga radi mi bismo morali misliti na Boga s neograničenom radošću i veseljem. Na Njega se obraćati s nepomućenim pouzdanjem, s djetinjom ljubavlju i vjernošću, jer On je naš Bog ljubavi i dobrote, dokle god mi držimo Njegove zapovijedi i ne okrećemo Mu leđa. Sv. Pismo veli: »Mi smo Njegov narod i ovce Njegove paše« (Ps. 94, 4.).

Naprotiv je nedostojno i nama štetno, ako Boga zamišljamo tako malenim i tako Ga sebi predstavljamo kao da je On poput nas kao čovjek, koji smišlja samo osvetu onomu, koji se protivi njegovoj volji. Čovjek naime toga mrzi, na njega se srdi i teško ili nikada mu to ne zaboravlja. Nije takav Bog. »On ne će da znade za naše grijehe«, veli Sv. Pismo, ako mi svoje zablude priznajemo, za njih se kajemo i pokoru činimo. On zaboravlja zablude obraćenog sina svoga, jer Bog nije tiranin, nego dobri otac.

Kad bi Bog prema čovjeku nastupao uvijek i samo kao silnik, strogi sudac, kao grom, vatra i goreća srdžba, onda bi bilo razumljivo, da netko pod takvim pritiskom iz očaja padne u bezvjerje i napusti vjeru svoje mladosti. Ali Bog nije takav. Ta sam kaže kod Proroka: »I majka može zaboraviti svoje dijete, ali ja ipak ne ću zaboraviti tebe«. Apostol veli: »On je veći, negoli naše srce«... Ili kako Psalmista naglašuje: »On je onaj, koji s nebeskih visina duboko gleda na zemlju. On podiže malena iz praha i siromaka iz njegove nužde, da ga posadi uz knezove naroda (Ps. 112, 3-8).

Zato promatrajmo Boga kao dobroga i milosrdnoga Oca. Naročito je to potrebno sada u ovo sveto Korizmeno vrijeme, kad nas sve sjeća na ovaj veliki događaj, za koga se u Sv. Pismu ističe: »Bog tako ljubi ovaj svijet, da je Sina svojega jedinorođenoga dao, da nijedan, koji vjeruje u njega, ne pogine, nego da ima život vječni«. (Iv. 3, 16.).

Okružnica o Liturgiji

U tom stoji poglavito kršćanski život: što uže se sjediniti s Bogom. To biva osobito euharistijskom Žrtvom i primanjem svetih Sakramenata. Ali to biva i onda, kad službenici Crkve mole oficij, kad vjernici pribivaju raznim nedjeljnim i drugim pobožnostima tijekom crkvene godine. Tako ispunjamo onu Spasiteljevu: »Treba uvijek moliti i nikada ne prestati.«

Javne i zajedničke molitve bile su u prvo doba samo u neke dane i u neke dnevne časove. Molilo se u bogomoljama, ali i po privatnim stanovima skupa sa susjedima i znancima. Brzo su uređena stalna vremena za svete molitve, na pr. pred večer, kad se palila svjetla, ili u zoru. Bilo je i drugih časova, kako već spominje i Sv. Pismo. Trećega su sata skupljeni apostoli primili Duha Svetoga; Sv. Petar se molio oko šestog sata (oko podne); Petar i Ivan išli su u hram u deveti čas, a sv. Pavao i Sila su u ponoći molitvom slavili Boga.

Osobito su redovnici gojili te molitve, i tako se razvila molitva nazvana Oficij. Tu je molitvu Crkva poprimila u svoje liturgičke obrede.

Taj Oficij je službena molitva Mističnog Tijela Kristova. Njega mole svećenici i redovnici u ime i na dobro cijele Crkve.

Taj je oficij uzvišena molitva, jer je moli Crkva sa svojim božanskim Utemeljiteljem i Velikim Svećenikom. Stoga treba da tome i odgovara pobožnost molitelja prema jednom pravilu benediktinaca: »Tako molimo psalme, da se srce naše slaže s našim glasom.«

Ne radi se dakle samo o tome, da se točno moli ili pjeva, nego da i dušu uzdignemo Bogu i naše molitve sjedinimo s molitvama Kristovima. O tom osobito ovisi vrijednost molitava. Zato ih obično Crkva i zaključuje s riječima: »Po Kristu, Gospodinu našem«.

Među najljepše molitve ubrajaju se psalmi. Psalme je Crkva uvela u svoj dnevni oficij tako, te se izmole svi psalmi tijekom jedne sedmice.

Psalmi nam dozivlju u pamet vjerske istine, uzdižu pouzdanje u Boga i Spasitelja; govore nam o Mesiji, o njegovu kraljevstvu i svećeničkom dostojanstvu, o njegovoj pregorkoj muci i smrti. Potiču nas na kreposti i dobra djela. U staro su vrijeme i vjernici sudjelovali uz pjevanje psalama, dandanas to čini samo kler i redovnici. Poželjno bi ipak bilo, da i puk pribiva barem večernjama u nedjelje i veće blagdane, gdje je to običaj. Svakako bolje posvećuju dan Gospodnji oni, koji idu ne samo prije podne na sv. Misu, nego i na večernju pobožnost, da čuju kršćanski nauk, da Boga slave molitvama i pjesmama i da dobiju blagoslov s Presvetim i tim se oboružaju protiv svih suprotivština u životu. Dakako da zadovoljavaju nedjeljnjoj dužnosti oni, koji ne rade teške poslove, idu k sv. Misi, a ostalo se vrijeme odmaraju i dolično zabavljaju.

Kroz čitavu nam crkvenu godinu Misa i Oficij dozivlju u pamet otajstva iz života, muke i slave Kristove. Tako da budu vjernici sve više vezani s glavom Mističnog Tijela Kristova. Ona će ih otajstva poticati »da nasljeđuju ono, što štuju« (sv. Aug.).

Vrijeme nas Adventa potiče na to, da se sjetimo svojih grijeha, da ih se pokorom oslobodimo, da se saberemo i probudimo u sebi želju vratiti se Bogu, koji nas jedini može osloboditi od grijeha i svih posljedica.

Božićno nas vrijeme vodi k betlehemskoj štalici. Tu vidimo, da moramo i mi biti preporođeni i posve se obnoviti. A to može biti samo onda, ako se što uže sjedinimo s Riječju Božjom i postanemo dionici njegove božanske naravi.

Bogojavljenje nas potsjeća na to, da smo svi pozvani da prigrlimo kršćansku vjeru i da se zahvalimo Bogu za veliki dar svete vjere.

Pretkorizmom i korizmom nas opet Crkva opominje, da razmatramo i priznajemo našu bijedu, da se skrušimo i očistimo od grijeha i tako popravimo te si osiguramo pomoć i milost Božju, bez koje ne vrijedi nijedno naše djelo.

U vrijeme Muke, od Glušnice dalje, vodi nas Crkva na Kalvariju, da promatramo muku i smrt Spasiteljevu te nas oduševljava, da i mi uzmemo na se svoj križ, da damo zadovoljštinu za naše prestupke i da skupa s Kristom umremo.

U uskrsno se vrijeme sjećamo slave Kristove, duša nam se napunja svetom radosti, u njoj se budi želja i čeznuće, da i mi uskrsnemo skupa sa Spasiteljem.

Sveti Josip

Sv. Josip je pred svima svecima i anđelima po svom položaju uz Blaženu Djevicu Mariju. Nijedan svetac nema ni takove časti ni dostojanstva ni moći, kakovu ima on, izuzevši bl. Dj. Mariju. Evo zašto.

Sin Božji, koji je s neba imao sići na zemlju i na križu otkupiti svijet, imao se roditi od udate žene, da Ga svijet ne odbaci kao nezakonita, a majku ne kamenuje kao preljubnicu. On se imao roditi od djevice, jer ne bi bilo dostojno, da dolazi na svijet kao plod ljudske strasti i tjelesne požude. Tomu svemu je poslužio sv. Josip. On je i sam zavjetovao djevičanstvo pa je s Marijom sklopio doduše zakoniti ali djevičanski brak. Zato i kaže evanđelje: »A Jakob rodi Josipa, muža Marije, od koje se rodi Krist« (Mat. 1, 16.). Anđeo pak reče Josipu: »Ne boj se uzeti k sebi Marije žene svoje, jer ono, što se u njoj začelo, od Duha je Svetoga« (Mat. 1, 20).

Ovaj zakoniti djevičanski brak je izvorom svih odlika i časti, koje je Josip imao na zemlji, a imade ih i na nebu. On je prije svega glava, vođa i hranitelj Obitelji. Sveti ga Oci pače nazivaju djevičanskim ocem božanskoga Spasitelja. On je naime omogućio, da Krist dođe na svijet, kako je Bog htio, da se naime začne i rodi od udate djevice, pa je tako sudjelovao kod začeća Sina Božjega ne doduše na tjelesni, nego na uzvišeni, duhovni način.

Isus je doduše začet snagom svemožne sile Duha Svetoga i rođen od prečiste Djevice, ali je začet i rođen u zakonitom djevičanskom braku, pa tako pripada obim zakonitim supruzima: i prečistoj Djevici Mariji i sv. Josipu, njezinom zakonitom mužu. I na taj način sv. Josip imade još jedno uzvišeno dostojanstvo i čast, a to je, da spada on i jedini samo on od ljudi i anđela u takozvani red utjelovljenja. Pa je stoga uz Mariju jedini on tako usko povezan uz Boga. A tomu je dakako odgovarala i ljubav prema Bogu i Spasitelju i dosljedno tomu i svetost sv. Josipa. I u tom je on izuzevši Mariju nad svima anđelima i svecima.

K uzvišenoj časti sv. Josipa pripada i to, da je zaštitnik sv. Crkve. On je bio glava i zaštitnik sv. Obitelji, prve crkve Božje na zemlji. Marija je pod križem postala majka sviju kršćana. A Krist je prvorođenac sviju kršćana, koji su po otkupljenju i posinstvu Božjem postali Njegova braća. To je razlog, da sv. Josip nastavlja svoje očinske dužnosti obrane i zaštite ove velike obitelji, koja se zove Crkva.

Zato Crkva s pravom, osobito u zadnjem stoljeću, tako toplo preporučuje i širi pobožnost i štovanje sv. Josipa. U njemu uz bl. Djevicu Mariju nalaze svi kršćani najjaču potporu i pomoć, jer je on, kako smo vidjeli, uz bl. Djevicu Mariju najuzvišeniji u časti, svetosti i dostujanstvu nad svim anđelima i svecima, pa prema tomu najmoćniji u svom zagovoru kod Boga.

Naš narod na osobit način poštuje sv. Josipa. On je zaštitnik pojedinih obitelji, biskupija, čitavoga našega naroda i zaštitnik dobre smrti, jer je on umro najsvetijom smrti, okružen Spasiteljem i bl. Djevicom Marijom. Njemu u čast su posvećene tolike crkve i oltari, sastavljene razne molitve. I pravo je tako. Neka bude dakle i naš zaštitnik i pomoćnik u svim prilikama našega života.

Veličina muka Kristovih

Mi smo u vijeku tolikih patnja pojedinih ljudi. Lako bi netko došao na misao, da ni Krist nije možda više trpio, negoli su pojedinci prepatili. Zato je potrebno, da muke Kristove vagnemo po njihovoj pravoj veličini i tako vidimo, da se ono ničim ne da isporediti, što je Krist podnio za otkupljenje ljudskoga roda.

Prije svega. On sam, Sin Božji, s neba je na zemlju sišao i toliko se ponizio, da je uzeo na sebe obličje grješnoga čovjeka. I u tom je ljudskom obličju neizmjerno mnogo trpio. Sve je trpio, što su proroci o Sinu čovječjemu rekli: predat će Ga neznabošcima, i narugat će mu se i ružit će Ga i popljuvat će Ga, i pošto Ga bičuju, ubit će Ga, i treći će dan uskrsnuti (Luka 18, 31-43). Trpio je cijeli svoj život neprestano od časa rođenja pa sve do posljednjega daha života.

Druga je osobita značajka muka Spasiteljevih: »K svojima dođe i Njegovi Ga ne primiše« (Iv. 1, 11). Ili kako kaže Psalmista: »Moji prijatelji i moji mili ustadoše proti meni« (Ps 37, 12). I doista se podigoše proti Spasitelju prijatelji, štovatelji pravoga Boga. I mili Njemu, koji su s Njime imali zajedničko podrijetlo Abrahamovo. Ustade proti Njemu odabrani narod Židovski, kojemu je Spasitelj toliko dobra učinio. Ta u Jerusalemu i okolini njegovoj toliki su bili, koje je On čudesnim načinom izliječio: i gubave i hrome i slijepe i opsjednute. I dao im i pokazao put u nebo i svojom naukom i svojim životom. A oni svi ustadoše proti Njemu: i muževi i žene, Židovi i pogani, gospodari i robovi — svi se urotiše, da Ga unište. Kako je pak židovski puk revnovao za zakon i svoju vjeru, a to je bilo poznato svima narodima, to je cijeli ostali svijet lako mogao doći na mišljenje, da je Krist provodio veoma bezbožni i rđavi život. Kolike li sramote za Nj!

Veličina trpljenja Kristova na tijelu i duši tolika je, da ona beskonačno nadvisuje sva ostala trpljenja na zemlji, koja su podnijeli svi sveti mučenici i najteži zločinci bilo s kojih razloga. Evo zašto. Tijelo Kristovo je bilo neopisivo nježno, jer je sagrađeno Duhom Svetim na čudesni način iz prečiste krvi bl. Djevice. A bilo je građeno tako, da bude nježnije i osjetljivije nego naše. A građeno je baš za takovo neizmjerno trpljenje. Kod čovjeka je jedno udo osjetljivije nego drugo, na pr. oko je osjetljivije nego ruka. Kod Krista je bilo cijelo tijelo jednako neizmjerno osjetljivo, da može primiti na sebe beskonačne boli. A to neizmjerno more boli preplavilo je i ispunilo cijelo presveto tijelo. Naprotiv kod čovjeka, makar bila kako velika bol, ograničuje se na pojedine udove. Na pr. tko trpi na očima, ima zdravo uho; koga muči kostobolja u nogama, ima zdrave ruke i t. d. Kod Krista je neizmjerno trpljenje bilo općenito i prošireno na sve udove: glava trnovom krunom probodena, lice pljuvačkom zaprljano i ćuškano, uši porugama Njegovih neprijatelja napunjene, usta žučju i octom napojena, noge i ruke čavlima probodene, cijelo tijelo ranama razderano. Nema toga jezika, koji bi bio kadar te beskonačne gorke boli opisati, kad je i sama pomisao na njih oznojila samoga Spasitelja krvavim znojem.

A što je trpjela duša Spasiteljeva? Ona je bila napose spremljena za te neizmjerne boli. Znademo iz običnog života, što je tko izobraženiji, duševno sposobniji, razumno razvijeniji, to si lakše, jasnije i potpunije i uvjerljivije predočuje sve stvari, pa i radosti i trpljenja, koja ga tek imadu snaći pa toga radi većma uživa ili trpi zbog toga. Krist je Bog i čovjek. On je znao savršeno sve sadašnje, prošlo i buduće. A najsavršeniji je bio i sklad između duše i tijela Spasiteljeva tako, da je duša Njegova svu gorčinu neizmjerne Njegove boli unaprijed proživljavala, koju je tijelo kasnije podnosilo i zajedno s dušom trpjelo. Zato je trpljenje njezino bilo neizmjerno.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Bog je vječan

Kad je faraon zlo postupao s Izraelcima u Egiptu, reče Bog Mojsiju, vođi izraelskoga naroda: »Ja ću tebe poslati k faraonu, da izvedeš narod moj iz Egipta«. Mojsije, u strahu i tjeskobi, reče Gospodu: »Tko sam ja? Sinovi Izraelovi će me pitati: Tko te je poslao?« Bog mu reče: »Ja sam, koji jesam. Tako ćeš im reći: Onaj, koji jest, Gospod, Bog otaca vaših. On me je poslao«. Neobičan govor. Bog veli za sebe: »Ja sam, koji jesam«. Time hoće reći. Ja sam onaj, koji jesam uvijek — vječni Bog. U ime vječnoga Boga je Mojsije imao ići k sinovima Izraelovim, i oni su mu vjerovali i slijedili ga.

Ni jedan čovjek ne može za sebe reći: »Ja sam, koji jesam. Ni jedan čovjek nije odvijeka, niti će na ovoj zemlji živjeti do vijeka. Svaki je od ljudi počeo živjeti. Svaki ima vrijeme, kad se pojavio na zemlji, a prije toga vremena nije ga bilo. Samo Bog može reći: Ja sam, koji jesam. To znači: neprestano jesam. Niti sam počeo niti ću ikada svršiti. Vječan sam. Bog je vječan — reći će: Bog nije počeo živjeti niti će prestati živjeti; On živi odvijeka do vijeka. Bog je bio prije svih vremena i ostaje poslije svih vremena. Bog je čista vječnost. Vječnost je Božju sv. Petar apostol označio ovako: »Jedan dan je pred Gospodinom kao tisuću godina, i tisuću godina kao jedan dan« (2 Pet 3, 8).

Što je vječnost u sebi? Nitko to od nas ljudi ne će moći nikada potpuno shvatiti. Postavimo se na jednu obalu Oceana. Možemo li vidjeti na drugu obalu? Nikada, pa makar gledali godine i godine, jer je to nemoguće. Mi možemo razmišljati i čitav život o Božjoj vječnosti, shvatiti je ne ćemo nikada. Ali, jer je Bog dobar, darovat će i nama od svoje vječnosti. I mi ćemo jednom s Njime vječno živjeti. Nu razlika je između naše i Božje vječnosti. Božji život nema ni početka ni svršetka, a naš ima početak, samo ne će imati svršetka preko groba. Jednako i anđeoski život ima početak, samo ne će imati svršetak.

Da će naš život preko groba biti vječan, t. j. bez svršetka, dakle bez kraja i konca ili beskonačan, uči nas vjera, i to Vjerovanje apostolsko, u kojem ispovijedamo: »Vjerujem u život vječni«. Ali i sam razum, bez objave, nas uči, da je naša duša besmrtna ili neumrla. Čisti razum spoznaje, da naša duša nije tvarna, nema dijelova, pa se ne može raspasti ni propasti. Ona je jednostavno, nesloženo biće, duhovno biće, kojega narav traži život bez prestanka. A da će i naše tijelo s dušom živjeti vječno, i to nas uče i vjera i razum. Vjera nas uči: Vjerujem u uskrsnuće tijela. A razum nas uči: Budući da su na zemlji zajedno radili duša i tijelo, i duša bila u mnogim činima ovisna o tijelu, to oni, duša i tijelo, treba da budu zajedno i preko groba. da zajedno živu i u vječnosti.

Velika je utjeha za nas u ovom zemaljskom životu pomisao na vječnost. Pogotovu kad je ovaj život težak i čemeran. Život je naš na zemlji sličan snu. Kod onoga čovjeka, komu je na zemlji dobro, život je sličan lijepom snu. Kod onoga pak, komu je zlo, život je sličan ružnom snu. Mi se iz sna budimo u vječnosti. Probudit ćemo se u sretnoj ili nesretnoj vječnosti, već prema tome, da li smo ovdje na zemlji poštivali Božji zakon i umrli pomireni s Bogom, ili smo kršili Božji zakon i pošli s ovoga svijeta nepomireni s Bogom.

Sv. Alojzije je uvijek mislio na vječnost, pa se zato kod svakoga čina pitao: »Što mi ovo koristi za vječnost?« Drugim riječima: Ako je jedan čin dobar i koristi mi za vječnost, onda ću ga učiniti, a sv. Terezija bi znala uzdahnuti: »O vječnosti, kako si neizrecivo sretna za dobre, a neiskazano nesretna za zle!« Samo jedno čeka i nas: ili sretna ili nesretna vječnost. Ovisi o nama. Birajmo! Što ćemo izabrati? Živimo po zakonu naravnom i Božjem, pa smo sigurno izabrali sretnu vječnost.

Kamenje baciše na Isusa

Nemir je uhvatio židovske poglavare.

Oni, koji su vjerovali, da poznaju zakon Božji, zbuniše se pred Učiteljem. Oni, koji su hvalisavo tvrdili, da su izabrani od Gospodina, zadrhtaše, kada prisluhnuše riječima Sina Božjega.

— Zar je nama potrebno da se spasimo? — pobuniše se protiv Njega. — Zar smo mi ikada robovali, da bi trebalo da nas ti otkupiš?

Odgovorio je Isus:

— Čovjek, koji griješi, robuje svome grijehu. Ako vas Sin Božji oslobodi, bit ćete oslobođeni. Ali zato, jer moje riječi ne ulaze u vaša srca, zato želite da me ubijete.

Tako je govorio Onaj, koji je gledao svu žalosnu pustoš u srcu ovih ljudi i dok je govorio, osjećao je tugu, jer ga ne razumješe.

A Isusova hrabrost razljuti židovske starješine i stadoše vikati, da su sinovi Abrahamovi i da imadu jednoga Oca, Boga velikoga.

I zamrziše silno mladoga Nazarećanina, iako još ne htjedoše priznati, da je On jači od njih i da će ih pobijediti. Digoše se, da ga osramote i da opravdaju svoja djela. a On im reče, da su sinovi tmine, koja ljubavi ne poznaje.

Tada se uplašiše plahi, da se primiče zlo, i pobjegoše da se sakriju, da zlo i njih ne dohvati, i zaplakaše žene, jer se sažališe nad sudbinom Nazarećanina, kojemu će se osvetiti povrijeđeni. Proširila se vijest o događaju i strepnja uskrilila nad ljudima, a zidovi hrama odjeknuše pitanjem, koje samo jedan u čitavu svijetu može upraviti ljudima:

— Koji će me od vas ukoriti zbog grijeha? Ako li istinu govorim, zašto mi ne vjerujete? Koji je Božji, sluša riječi Božje, a vi me ne slušate, jer niste Božji!

Trenutak zabune sine i ugasne. Šutnja je zastrla na čas bjesomučnu srdžbu, a tada uzavrije divlja i krvava mržnja.

I reče neki čovjek ostalima, da je navijestio Isus onima, koji ga slušaju, da ne će okusiti smrti do vijeka.

Još začuše ljudi, kako starješine upitaše Isusa, da li je veći od Abrahama i od svih proroka, koji pomriješe, a On im odgovori:

Prije nego što Abraham bi, ja jesam!

Velika objava potresla je zemljom.
Vlast neba zasjala je u svijetu.

Kamenje baciše na Isusa.

Ali još ne bijaše čas da se preda krvnicima i On izađe iz hrama.

Što je Sv. Misa?

1. Sveta misa je kanal, kroz koji nam vječito teku sve zasluge muke i Krvi Isusove.
2. Sveta Misa je neiscrpljivi zdenac, iz kojega grješni čovjek grabi milosti, da steče vremeniti mir i vječnu radost.
3. To je stablo, koje je izraslo i živi od snage božanske Krvi Kristove.
4. To su spasonosni plodovi, koji se nikada ne mogu pobrati.
5. Sveta Misa, to su najkraće, najjače i gotovo jedine ljestve, koje nas sigurno vode u zagrljaj Božji.
6. To je druga Golgota, gdje nam se nude neprocjenjiva dobra za nas i za naše najmilije, koji su oko nas, ili su se preselili u vječnost.
7. To je sjajni otsjev ljubavi Neba prema odbačenom Evinu potomstvu.
8. Sveta Misa, to je najsvetije, najbolje i najviše, što posjeduje ova dolina suza.

U nebeskom dvorištu

(Po dru Th. van Tichelen)

U velikom nebeskom dvorištu u sjeni jednog velikog krošnjatog drveta na dvjema klupama, okrenutima jednoj prema drugoj, sjedjeli su stari znanci i prijatelji: sveti Petar, sveti Josip, Ivan, Pavao i Jakob. Sve sami muževi, koji su među prvima onamo prispjeli.

Bilo je to jednog popodneva pod večer. Preko dana bilo je vrlo mnogo posla. Mnogi su se ljudi prijavili u nebu i sv. Petar nije imao ni časa vremena da odahne, jer je pregledavao isprave tolikih ljudi. Drugi su mu dakako malo pomogli, ali konačno je sve ipak ovisilo o njemu, jer u njega je ključ... A onda nije baš bio ni siguran, da li će njegovi pomagači biti dosta strogi, da se ne bi i tko nevrijedan unutra ušuljao...

Tako se u svetog Josipa tek napola pouzdavao. On je bio previše dobar...

No sada su svi mogli malo da otpočinu na svježem večernjem zraku. Tek Ivan Krstitelj nije mario za odmor. On je nešto podalje stajao na jednom stolcu i brao krasne jabuke u svoju plavu pregaču.

»Danas je zbilja bio jedan teški dan, dragi moji prijatelji!«, rekao je sv. Petar. »No ja sam sretan, da su toliki ljudi došli ovamo gore. Život na svijetu tako je težak. Mnogi se tuže na to, osobito stariji ljudi...«

»No meni se čini«, primijeti sv. Josip, »da bi mi tim jadnim ljudima dolje morali više pomagati. Taj siromašni svijet, većinom sebi ni ne može sam pomoći«.

Među drvećem nešto zašušti i jedan anđeo doleti kroz grane.

»Sveti Josipe«, reče, »netko je u čekaonici i htio bi s tobom govoriti«.

»A tko je?«, zapita Josip, i već se međutim podigao.

»Neka majka s petero djece. Najstariji sin morao je u vojsku, a najmlađe dijete leži teško bolesno«.

I Josip pođe. a onda upravo potrča stazom nizbrdo.

»I opet je počelo«, nasmije se sveti Pavao.« Jedva je započeo ožujak i opet se nastavlja ista igra. Ponovno će mu dolaziti cijeli mjesec i imat će pune ruke posla. No on to rado čini«.

Tu upadne sv. Petar: »Dobra je duša naš Josip, pravi otac!«

Josip se međutim vratio i htio da priča o majci s petero djece, kad li evo doleti iza njega drugi anđeo no bez daha.

»Sveti Josipe, molim te, vrati se natrag! Opet te traže ljudi u čekaonici«.

Josip kao da je nešto promrmljao, ali evo već ode. »Nisam li pravo rekao? — primijeti Pavao. »Ne će mu dati mira cijeli mjesec«.

Kad se Josip vratio, vidjele mu se suze u očima. »O dragi prijatelji, kako je to društvo žalosno na svijetu!«

»Pa što se dogodilo?«

»Četvero siročadi... Otac umro prije dva mjeseca od gripe. A sada i majka. Ma čovjeku bi puklo srce, kad ti izjadaju svoju nevolju. Ali ja bdijem nad njima. I Isusu već sam sve ispripovjedio, i On će se brinuti za jadne mališe...«

Petru se skotrlja suza niz sijedu bradu, a i Pavlu su se orosile oči.

Tada se najednom začuje neko šuštanje kroz granje, i četiri, pet anđela spusti se između klupa.

»Gospodo«, javljaju anđeli, »veliko mnoštvo naroda stoji pred vratima i kuca i zove.«

»Recite mu neka idu natrag u čistilište«, odlučno odgovara Petar. »Vrijeme je već prošlo. Sjutra rano ujutro neka opet dođu«.

»Oprosti!«, reče jedan anđeo, »oni ne zovu tebe sveti Petre, oni zovu Josipa... Kažu, da žele jedino s njim govoriti i s nikim drugim«.

I Josip ode s njima.

»Kad se je vratio, nije rekao ni riječi, nego sjedne na klupu. Petar namigne Pavlu. Ovaj opet pogleda na Josipa. i opet značajno mahne glavom prema Petru i nasmije se u sebi.

Petar se nije mogao više suzdržati i zapita: »No Josipe, šta je?«

Josip nije ništa odgovorio.

Petru je to postalo malo sumnjivo. »Meni se čini, da tu ipak nije nešto u redu, Josipe?« — reče on.

Sada je Josip morao da progovori: »O da, sve je u redu. Ljudi su mi tako lijepo govorili. Vidjelo se, da imaju povjerenje. Ja nisam imao srca, da ih natrag pošaljem u čistilište, i zamolio sam Isusa, I...«

»I?« zapita Petar

Isus je sam otvorio vrata.

I Petar uhvati svoj veliki ključ i pokaza ga Josipu i reče:

»To nije pravednost!«

»Ne«, rekne Pavao, »ali je ljubav!«

Život s Crkvom

PETA NEDJELJA ILI GLUHA

14. ožujka 1948.

U uvodu moli svećenik Gospodina, da nas izbavi od opakih dušmana: Sudi mi, Bože, i rasudi parnicu moju; oslobodi me od opaka i lukava čovjeka, jer si Ti Bože, jakost moja.

U molitvi moli svećenik zaštitu za tijelo i dušu. »Pogledaj, svemogući Bože, milostivo na svoju obitelj, da se po Tvojoj darežljivosti upravlja u tijelu i Tvojom zaštitom čuva u duši.

U Poslanici (Žid 9, 11—15) tumači sv. Pavao razliku između starozavjetnih žrtava i žrtve Isusove na križu, pa veli, da su se u Starom Zavjetu grješnici škropili krvlju ovaca i volova, i posipali pepelom junice, i tako postigli tjelesno očišćenje. U Novom Zavjetu je krv Isusa Krista, Sina Božjega, očistila savjest našu od djela smrti na službu živomu Bogu. On je veliki svećenik, koji prinosi žrtvu, On sam je žrtva, te kao takav posrednik između Boga i nas, a svrha je Njegove žrtve, da mi postanemo baštinici vječne baštine.

Treba, da se dubokim poštovanjem sjećamo sada u Korizmi presv. žrtve Isusove na križu, koja nam je zaslužila vječnu baštinu!

U Sv. Evanđelju kori Isus farizeje, što ne vjeruju Njegovim riječima, jako mu ne mogu predbaciti nikakovu manu ni grijeh, pa dodaje: tko drži moju riječ, ne će vidjeti smrti dovijeka. Tada mu Židovi dobace uvredu, da đavao iz Njega govori, jer je i Abraham umro i proroci su umrli, a on obećaje ljudima besmrtnost. Za koga Ti sebe držiš! Zar si Ti veći od oca našeg Abrahama? Isus im odgovori: Abram je čeznuo da vidi dan moj. Vidio ga je i obradovao se. A Židovi mu rekoše: Još Ti nema pedeset godina, pa si Abrahama vidio? Reče im Isus: Prije nego je postao Abraham, ja jesam. Tada uzeše kamenje, da Ga kamenuju, a Isus se sakrije i iziđe iz hrama.

U ovom razgovoru Isus je židovima jasno očitovao da je Sin Božji i vječni Bog, koji je bio prije Abrahama, poslije njega, danas i u sve vijeke. Božanstvo Kristovo napadali su s farizejima toliki kasniji protivnici, ali istina ostaje stalna kao stanac kamen: Isus je Bog, koji vlada ljudima i anđelima, On će to i ostati uvijeke. Blago onom, tko to prizna i srcem prihvati.

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 14. OŽUJKA

Glušnica — Sv Matilda, supruga njemačkog cara Henrika I. Mnogo je pretrpjela kao udovica, kad su se njezini sinovi zavadili radi nasljedstva. Pomagala je siromake, bolnice, samostane i crkve. Kad je osjetila konac života, leže na pokorničko odijelo, posu glavu pepelom i reče: »Kršćanin mora umrijeti u pokori i pepelu«. Umrla g. 968.

PONEDJELJAK, 15. OŽUJKA

Sv. Klement M. Hofbauer. Rođen 26. XII. 1751. Bio je pekarski pomoćnik a onda postao redovnik redemtorist u Rimu i presadio ovaj red u njemačku zemlju. U muževnoj dobi postao svećenikom. Nakon mnogih razočaranja došao u Beč, gdje je postao pravim apostolom toga grada. Križ njegova života, ali i kruna njegove svetosti bila je u tome, što je vidio, da su svi njegovi pothvati propali, a on je sve to primio u svetoj predanosti volji Božjoj. Umro g. 1820. — **Sveti Zaharija**, papa, rodom Grk. Bijaše anđeo spasitelj Italije u teškim vremenima langobardskoga osvajanja. Otkupio mnogo robova. Preveo na grčki govore sv. Grgura I. Vel. i pravila sv. Benedikta. Umro g. 752.

UTORAK, 16. OŽUJKA.

Sv. Hilarije, biskup i drugovi mučenici. Sv. Hilarije, biskup u Akvileji, mučen g. 285. Bio je šiban, živim ugljevljem palili su mu leđa i rane posipavali octom i soli i trli oštrim krpama. Usred muka sveti se mučenik molio Bogu i puhnuo u poganske idole, koji su se smrvili u prah, a onda su mu mačem odsjekli glavu, a s njim i njegovu đakonu Tacijanu i Feliksu, Largu i Dioniziju.

— **Sv. Abraham** pustinjak. Životopis mu napisao sv. Efrem. Njegova sinovka Marija Misirska provodila strogi pokornički život, ali ju je neki mladić naveo na grijeh, i ona je s njim pobjegla. Njezin stric Abraham tražio ju je dvije godine i našao u dalekom gradu. Nagovorio ju je opet na pokornički život, koji je ona vršila vrlo strogo 15 godina. Pri smrti joj se lice zasjalo nadzemaljskom ljepotom. Abraham je umro pet godina iza nje g. 360.

SRIJEDA, 17. OŽUJKA

Sv. Patricije, biskup, apostol Irske. Uslijed njegova plodonosnoga djelovanja Irska je dobila časni naslov. »Otok svetaca«. Bio je rodom iz Škotske, prodan kac rob u Irsku. Papa Celestin I. posvetio ga za biskupa i poslao u Irsku da propovijeda evanđelje. Napisao je »Ispovijed«. Imao dar čudesa u velikom stepenu — **Sv. Josip Arimatejski** zaiskao u Pilata presveto Tijelo Isusovo, skinuo ga s križa i ukopao sa sv. Nikodemom. Po vijestima on je otišao u Španjolsku i u Englesku, gdje je u vjeri poučio sv. biskupa Elvana. Sv. Pismo veli za nj, da je bio pravedan.

ČETVRTAK, 18. OŽUJKA.

Sv. Ćiril Jerusalemski, biskup i crkveni učitelj. Neustrašivi borac protiv krivovjerja Arijeva. Silan propovjednik. Ostavio 24 krasne kateheze, koje spadaju među najdragocjenije spomenike kršćanske starine. Za njegova biskupovanja u Jerusalemu htio je car Julijan Apostata osramotiti proročanstvo Spasiteljevo, da od hrama ne će ostati ni kamen na kamenu. Zajedno sa Židovima skupio veliko blago i poduzeo opsežne priprave za gradnju hrama. Židovi su porušili stare temelje, da postave nove, ali što su po danu načinili, bilo je u noći porušeno, a konačno je, prema svjedočanstvu poganskoga posvjesničara Amijana Marcelina, provalio strahoviti oganj i proždirao radnike, zbog čega se poduzeće izjavilo. Od 35 godina biskupovanja proveo 16 u progonstvu, a umro 18. III. 386.

PETAK, 19. OŽUJKA.

Sv. Josip, zaručnik Bl. Dj. Marije, hranitelj Isusov i glavar Svete obitelji. Potječe od Davidova koljena, rođen u Betlehemu. Bio je jednostavni radnik, a Bog ga je odabrao za prvoga i najsjajnijega svjedoka djevičanstva Matere i Božanstva Sina. Pijo IX. proglasio ga zaštitnikom Svete Crkve. Među najveće štovatelje sv. Josipa spada sv. Majka Terezija Avilska, a veliča ga i sv. Bernardo. Samom djelu našega otkupljenja pridonio je i svojom teškom duhovnom borbom i mukom prije, negoli mu je Anđeo objavio otajstvo Utjelovljenja. Zaštitnik sretne smrti.

SUBOTA, 20. OŽUJKA.

Sv. Wulfran, biskup († 720). Vršio je misionarsku službu među Frižanima, koji su žrtvovali žive ljude svojim bogovima. Svojom molitvom spasio je Ovona, koji je bio dva sata obješen u čast bogova. Ovon je postao svećenik i redovnik. — **Sv. Kutberto, čudotvorac**, rođen g. 635 u Škotskoj. U Malrosu ušao je u benediktinski red. Njegov životopis napisao je sv. Beda Časni. Umro je 687 i sahranjen u crkvi u Durhamu, gdje mu je sveto tijelo nakon četiri sto godina nađeno neraspadnuto. Za Henrika VIII. bio je lijes opet otvoren i tijelo opet pronađeno neraspadnuto.

PRVA BOGOSLOVSKA KREPOST:

VJERA

1. Kršćanski vjerovati znači čvrsto držati za istinu sve ono, što je Bog objavio i što nam po svojoj Crkvi predlaže vjerovati Kršćansko vjerovanje nastaje ovako:

Razum saznaje božansku istinu, nadnaravno svijetlo kao dar Božji rasvjetljuje razum i mi tim svijetlom spoznajemo, da ima Boga, i da je sve istinito, što Crkva predlaže vjerovati. Nadnaravno svijetlo izoštrava oko čovječjeg duha tako, da bez muke prodire do nebesa, gdje gleda najprije vječnog Početnika svijetla, a onda ono, što je niže od Njega. Vjera nije znanje, koje stičemo samim razumom ili tjelesnim sjetilima. Ne, to je u prvom redu znanje o Božanskim, neosjetnim stvarima, koje razum ili ne dokučuje, ili ne može do njih naravnim načinom da dođe. Vjera se naročito odnosi na ono, čemu se mi nadamo, da ćemo u drugom životu gledati i posjedovati. Kaošto se iz pupoljka razvija ruža, tako se iz vjere na ovom svijetu razvija gledanje na drugom.

2. Vrhunaravno svijetlo ulijeva se svakom djetetu kod krštenja s milošću posvećujućom. Osim toga s tom milošću ulijeva se u dušu djeteta i sklonost *volje*, pa kad dođe k razumu i upozna božansku istinu, da je tada spremno i nedvojbeno prihvati. Vjera dakle počiva u duši djeteta kao pupoljak. Majka govori djetetu prve riječi o Bogu, o anđelima, raju, paklu. U isti čas Duh Sveti šalje zraku djelujuće milosti u srce, i gle, pupoljak se raširi i šalje prvi miris k nebu, prvi čin vjere. Djeci je vrlo lako vjerovati, jer se vjera kao u zametku već nalazi u njihovim nevinim srcima, koja su sklona, da je prihvate. Nikakova im na pr. nije poteškoća prihvatiti istinu o prisutnosti Isusovoj u presv. olt. Sakramentu, makar tu istinu razumom ne dokučujemo. Kako puni poštovanja klecaju i križaju se, kad se presv. Sakramenat nosi u procesiji.

3. Roditelji su prvi vjerovjesnici svoje djece. Kasnije će dijete učiti svoju vjeru od nepogriješive Crkve. Božanske istine objavio je sam Bog ljudima preko svojih proroka, svoga Sina Isusa Krista i preko svojih apostola. Božanske istine su što napisane u Sv. Pismu, a djelomice nisu napisane, nego su predajom sačuvane. Sve te božanske istine. i napisane i nenapisane, povjerene su na čuvanje i tumačenje sv. Crkvi, organizaciji utemeljenoj od Isusa Krista. Ona ima dužnost da te istine nepogrešivo tumači i navješćuje, a kršćanin će te istine prihvatiti razumom i srcem, ne onako, kako se to pričinja da treba prihvatiti ovom ili onom čovjeku, učenjaku, prijatelju ili njemu samome, nego onako, kako te istine shvaća i tumači sv. Crkva, od Boga postavljena nepogrješiva učiteljica. Za ovakove istine — od Boga objavljene i od sv Crkve protumačene — daje Gospodin svoje svijetlo razumu i svoju pomoć volji, te ih razum lako upoznaje kako treba, a volja spremno prihvaća, i takova vjera zove se bogoslovska krepost. Kršćanin, koji tako vjeruje, ne će nikada u vjeri zalutati.

KATOLIČKE ŠKOLE U AMERICI. U Sjedinjenim Američkim Državama postoji 10 800 katoličkih škola, počev od pučkih škola pa sve do sveučilišta. Ove škole pohađa 2.865.000 učenika. Sve troškove oko uzdržavanja ovih škola podmiruju sami katolički vjernici.

STO POSTO RODITELJA ZA VJERSKI ODGOJ DJECE

U AUSTRIJI JE IZAŠLA ODREDBA da školska djeca uče vjeronauk, ako roditelji to žele. Većinom su se roditelji 100% izjasnili za vjersku naobrazbu i vjerski odgoj svoje djece.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U FREIBURGU u Švicarskoj ima ove akademske godine 1308 slušača, od kojih je 628 stranaca iz 34 države. Bogoslovski fakultet ima 318 slušača.

Drvo Križa

Drvo po duljini, u sredini prekriženo kraćim drvetom. Kakova li je to pripodoba s ljudskim životom! Što je ljudski život? Jedna velika želja, jedna jadna duga čežnja, jedna živo željkovana sreća — i — križ preko svega toga!

Čitav jedan svijet leži između križa čovjeka i Križa Kristova. Čovjek svoj Križ pati, trpi, uzdiše i pod njim često pada, a Krist pobjeđuje po križu. Čovjek obožava svoju volju, — samog đavola vidi u svemu, što mu križa njegove nakane, stoga križ postaje čovjeku uzrok neobuzdanih uzbuđenja, rušitelj njegovih djela, križ je kao vjetar, koji gasi nade i nastojanja, kao što gasi sitne drhtave svijećice.

Krist priznaje Boga Oca i na križu, koji ljudske račune osujećuje; na križu Boga slavi, navješćuje Boga, — ništa ga zemaljskog ne dotiče niti mijenja, a On se dotiče i sve preobražuje: svladava zemaljsku sudbinu, mukli udar niskih životnih strasti, bijesnu pobunu stvorenoga protiv Stvoritelja, — t tako postaje Kristovo poniženje i prividni poraz najsnažnija pobjeda nad tamom nagona i strasti

Krist na Križu, — kakova li duševna moć nad slijepim udesom! Kakav li je primjer pružen čovjeku! Kolika li pobuda, da kroz sve nedaće i sve zlo, koje nas stiže u životu preobraženi pođemo novim putem: prezremo izvanje djelovanje i prividnu sreću; oslobodimo se borbe za sami zemaljski opstanak, koja nam zasljepljuje i zablještava duševne oči.

Na drvetu križa propadaju narodi i pojedinci. Samo na križu spoznajemo naše pravo određenje Shvaćamo usred obmama i zabluda ono, što se ne može izgubiti.

Samo na križu postati ćemo krotki; tihi, čedni, nesebični, — pošteni spram sebe i bližnjih.

Zar ne nalazimo u bježanju od prijevare, u izbjegavanju bahatosti, laži, uzvisivanja sebe, posvećen put u najdublje tajne ovoga i drugoga boljeg života?

O tihi, šutljivi Križu! — neiskazano nam mnogo možeš reći! Neiskazano nam mnogo možeš reći tada, — kad sva mudrost mudrih zašuti i ne pomaže!

Sjaj viječnoga života

Naoko se čini nevjerojatno, pa ipak je tako: samo putem trpljenja stižemo k spasenju. To je zakon života, upisan Božjom rukom u svačiju, da tako kažemo, sudbinu. Muka, borba, suza, to je ono jedino sigurno, što nam ostvaruje cilj.

Korizmeno vrijeme, kao nijedno drugo, najviše i najpotpunije odrazuje mučan život čovjeka na zemlji: glas Božjega Sina govori nam preko Crkve o trpljenju. Gospodin Isus postaje nam osobito blizak, čini se, da Ga posebno razumijemo. On dopušta neprijatelju, da ga snizi do crva. Samo tako mi, crvi, kadri smo da se ganemo pred slikom Bogočovjeka na raspelu. Raspet čovjek! Mi to nekako razumijemo, jer i mi smo ljudi.

Ali raspet Isus?

O Gospodine! O Tebi znamo samo to, da si bio dobar. I krivo nam je što su Te raspeli. Boli nas Tvoj bol!

A zašto, zašto!

Raspeta je Ljubav U biti istinske ljubavi je da se razdaje. Božanska Ljubav je u tom bezgranična, obuhvaća sva kopna, sve ljude. Svaki pojedinac može reći: i mene

Da nije bilo Golgote, nikad to ne bismo spoznali. S križa nas je Raspeti naučio, da smo toliko veliki, koliko je velika naša ljubav prema žrtvi.

Ni »najsretniji« život nije bez suza. Svaki čovjek mora doživjeti dane gorčine. A šta je ta gorčina, nego spoznaja, da zemaljski život ne bi bio potpun, bez žrtve manjkao bi mu sadržaj kao divnoj a praznoj posudi. Božanski nam Brat s križa šapće na uho: »Ja sam put, istina i život!« Gdje Njega nema, tamo je smrt, jer nema ni puta, ni istine, ni života.

Golgota je put, istina i život, jer je Ljubav. Trpljenje Božjega Sina nikada nije prestalo od Njegova rođenja, jer On je Ljubav. Ljubav, koja se žrtvuje. O tome govori Crkva u korizmeno vrijeme našemu malom srcu. Zavirimo u sebe. I obazrimo se malo oko sebe. Naši bližnji, braća po Bogu, trebaju to malo naše srce: malo blagosti, malo strpljivosti, malo pažljivosti, malo poštovanja. Sve to »malo« uistinu je plod pregaranja i žrtve; vrutak ljubavi zbog Ljubavi.

BIBLIJSKA LICA

MELKISEDEK

Jedna od veoma značajnih ličnosti, što se spominje u knjizi Mojsijevoj (14, 18), jest kralj Melkisedek. Samo ime Melkisedek znači p r a v e d a n k r a l j, dok ime grada S a l e m, u kojem je Melkisedek kraljevao, znači u starom kananejskom jeziku kao i u hebrejskom m i r. Time su istaknute značajne odlike Melkisedekove: pravednost i miroljubivost. Ujedno Sv. Pismo napominje, da je taj kralj bio također s v e ć e n i k S v e v i š n j e g a B o g a, i prema tomu, premda je živio u okolišu krivoboških naroda, sačuvao je vjeru u jedinoga pravoga Boga, koji nadvisuje sva stvorenja, jer je On jedini stvoritelj svega svemira i sviju bića na njemu.

Melkisedek pozdravivši Abrahama, koji se vraćao kao pobjednik iz boja s nenabožačkim kraljevima prinese kao svećenik Svevišnjem Bogu žrtvu kruha i vina kao zahvalnicu za izvojevanu pobjedu. Prigodom te žrtve blagoslovio je Abrahama riječima: »Blagoslovljen Abraham od Boga Svevišnjega, stvoritelja neba i zemlje! Blagoslovljen Svevišnji Bog, čijom su pomoću predani neprijatelji u tvoje ruke!« Na to je Abraham u znak poštovanja nadario Melkisedeka desetinom svega svog imanja.

Melkisedek, kao kralj i svećenik, koji je prinio Bogu za žrtvu zahvalnicu kruh i vino, proročka je slika Spasitelja u Njegovu kraljevskom dostojanstvu, jer je Krist osnivač novozavjetnoga kraljevstva svete Crkve, u kojoj nalaze duševni mir i spasenje svi oni, koji postaju živim udovima njezine zajednice; Melkisedek je nadalje proročka slika (tip) Spasitelja kao svećenika, jer je svojom žrtvom kruha i vina proročki navijestio ustanovu novozavjetne euharistijske žrtve, koju je Isus Krist naredio na posljednjoj večeri pretvorivši kruh u Svoje presveto Tijelo i vino u svoju presvetu Krv, te zapovjedio apostolima, da to isto oni unapredak čine na Njegov spomen. Zato kralj David u svom Psalmu 109, koji ima izravno mesijansko značenje, kaže o Spasitelju: »Ti si svećenik dovijeka po redu Melkisedekovu!« — što znači: kao što je Melkisedek u jednoj osobi združio kraljevsko dostojanstvo s dostojanstvom svećenika Svevišnjega pravoga Boga, tako je i u osobi Spasiteljevoj udruženo kraljevsko i svećeničko dostojanstvo, dakako u mnogo punijem i uzvišenijem značenju, negoli je to bilo u Melkisedeka. Ovo tipsko proročko značenje Melkisedeka kao kralja mira i svećenika, koji označuje dostojanstvo Spasitelja Isusa Krista, kralja i vječnog svećenika novoga zavjeta, opširno objašnjava sv. Pavao apostol, pozivajući se na Psalam 109, 4, u svojoj poslanici Hebrejima, tumačeći, kako je Melkisedek kao kralj mira, komu se ne spominje ni otac ni majka ni rodoslovlje, niti početak dobi ni svršetak života, slika Sina Božjega, koji ostaje svećenik zauvijek.

Naši pokojnici

Don Vice Sisarić, župnik u m. Umro je u 80. godini u Bagaloviću 12. o. mj. Služio je u Drveniku i u Bagaloviću.

Don Josip Ceressatti, župnik u m. Umro 16. o. mj. u 69. godini života. Službovao je u K. Kambelovcu Podgori, Srijanima i Srinjinama.

Don Jakov Marović, duhovnik obaju sjemeništa u Splitu. Bio je čovjek pobožna života, upravitelj »Društva Svećenika Klanjalaca«, predsjednik »Svećeničke Marijine Kongregacije«. Umro je svetom smrću 22. o. mj. u 43. godini.

Aleksa List, umirovljeni župnik u Ivanjskoj. Umro je 23. veljače o. g. u 81. godini. Službovao je na manjim župama Gvozdansko i Ivanskoj. Bio je čovjek tiha i skromna života.

Počivali u miru Božjem!

PRETPLATA?

Iz katoličkog svijeta

PROUČAVANJE SV. PISMA

Crkva ide uvijek u korak, iako često vrlo oprezno, sa svim naprednim tekovinama. Tako se sada veoma temeljito i stručno proučava sve, što se tiče Sv. Pisma, u posebnom biblijskom zavodu u Rimu. Taj je zavod izdao prošlih godina novi prijevod psalama, koji su iza mnogo godina upotrebe starog prijevoda uzeti i u svećenički časoslov.

Benediktinci opatije sv. Jeronima imadu veliku zadaću, da pronađu prvotni prijevod Sv. Pisma zvani »Vulgata«. Do sad je izašao prvi svezak od njih petnaest, koji će biti tiskani do 1952. g. s obilnim znanstvenim tumačenjem.

Što se više množe izdanja Sv. Pisma, tako napreduju i biblijska proučavanja. Ima stihova, koji su bili prepisivani kroz deset stoljeća i više u stotinu rukopisa, u svim krajevima kršćanskog svijeta,- a bez ikakve promjene. Čitave knjige, kao na pr. Deutoronomij došli su do nas bez ikakova važnijeg umetka, bez ijedne preinake, koja bi mijenjala smisao teksta. Takova dosljednost i uščuvanost čudna je i jedinstvena u književnoj povijesti.

OTVORENJE PAPINSKE AKADEMIJE ZNANOSTI svečano je proslavljeno prvi put nakon svršetka rata 8. veljače u Rimu. Budući da se članovi ove Akademije nisu do tog dana bili uopće sastali, bio je to zapravo prvi sastanak nakon dugog niza godina rata. Na svečanom otvorenju sv. Otac Pijo XII. održao je i kraći govor, osvrnuvši se na napredak znanosti uopće i na njenu svrhu: služenja čovjeku. Među nove članove Papinske Akademije primljen je i izumitelj penicilina Alexander Fleming; komemorirani su i njezini pokojni članovi: tako liječnik Alexis Carrel i glasoviti fizičar Max Planck.

PIJO XII darovao je velike količine insulina za Njemačku sa željom, da se taj lijek preko klinika i bolnica dodijeli bolesnicima bez obzira na vjeroispovijest i da se zbog njegovog dara ne smanje državni kontingenti istog lijeka

NADBISKUP DR. KONRAD GRÖBER (Freiburg i Br.) umro je u 76 godini života. Poznat je i kao pisac o pitanjima dušobrižništva. Više nego bilo koji od njemačkih biskupa bio je za vrijeme nacional-socijalističke diktature izložen različitim klevetama i osobnim poniženjima. Nastupao je neustrašivo.

U ENGLESKOJ I WALESU prema najnovijoj statistici od 1948. broj katolika iznosi 2,528.200.

U OBERAMMERGAUU bi se 1950. imalo održati svečano prikazivanje muke i smrti Isusove. Samo je nezgodno, što se 81 prikazivač još uvijek nalazi u ratnom zarobljeništvu. Predsjednik Oberammergaua zamolit će nadležne vlasti, da ove pusti kući.

NADBISKUP TULUZE izdao je poslanicu, kojom poziva na molitvu za redovnička zvanja.

LITURGIJSKA I MISNA ODIJELA počet će se izrađivati u Japanu iz japanske svile, budući da je njen izvoz sada sveden na najmanju mjeru.

ŠKOLSKE REFORME U JAPANU. Uslijed školske reforme nastavni program osnovnih i srednjih škola u Japanu predvidio je uvođenje sociologije kao nastavnog predmeta. Isti program predvidio je i učenje vjeronauka kao nastavnog predmeta, iako kršćanskoj vjeri ne će biti dana ona prednost, koju ima u evropskim zemljama.

NA KATOLIČKOM SVEUČILIŠTU u Lublinu (Poljska) broj upisanih slušača povećao se od 1.000 na 2.200. Ovo katoličko sveučilište otvoreno je odmah poslije svršetka rata i od onda redovito radi.

APOSTOLSKI DELEGAT A. Cicognani osudio je u svom nedavnom predavanju u Sjedinjenim Državama rasne predrasude, koje američkim katolicima nameće američko javno mnijenje. Apostolski je delegat izjavio, da je Crkva po svojem poslanstvu općenita i da je stoga svaka javna manifestacija bijelaca i crnaca zajedno samo potvrda općenitosti katolicizma.

KONGRES O KATOLIČKOJ OBITELJI. Pod predsjedništvom kardinala Initzera održan je početkom siječnja o. g. u Beču kongres delegata iz sviju biskupija Austrije, na kojem se je raspravljalo pitanje katoličke obitelji. Kongresu su prisustvovali i delegati iz drugih europskih zemalja. Pitanje katoličke obitelji bilo je na ovom kongresu raspravljano s vjerskog, socijalnog i medicinskog stanovišta, pa je jednoglasno zaključeno, da je za očuvanje vjere i ćudoređa bezuvjetno potrebno očuvati neokrnjen kršćanski značaj obitelji

JOH. STRAUBINGER iz Stuttgarta, koji je bježao pred nacistima, u Argentini je izdao španjolski prijevod Sv. Pisma, prvi španjolski prijevod poslije sto godina, a izdaje i jedan biblijsko-znanstveni časopis na španjolskom jeziku. Za svoje zasluge odlikovan je počasnim doktoratom katoličkog teološkog fakulteta u Münsteru.

KARITATIVNO DJELOVANJE VATIKANA. Povjereništvo za karitativno djelovanje Vatikana objavilo je, da je u 1947. Vatikan podijelio više od 300 vagona hrane, obuće, odjeće i lijekova. Pomoć je podijeljena u 47 država. Ova pomoć je najvećim dijelom došla od milodara katolika obiju Amerika, zemalja, koje je rat najviše poštedio.

KARDINAL MICHAEL FAULHABER u Münchenu izdao je korizmenu poslanicu, koja se bavi temom »Kruh naš svagdanji daj nam danas« te zagovara prava siromašnih slojeva naroda na ono, što je potrebno za život.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE Presv. Srca Isusovog u Milanu ima ove akademske godine 5889 slušača te 114 profesora, docenata i asistenata. Gluha nedjelja, 14. III., bit će »sveučilišna nedjelja«, na kojoj će se u cijeloj Italiji skupljati dobrovoljni prinosi, kojima se izdržava ovaj visoki zavod.

ZA SVETU GODINU 1950. predviđa se u Rimu međunarodni kongres svih katoličkih odgojnih zavoda, koji bi do 1949. imali dobiti svoju središnjicu u Kongregaciji sjemeništa i sveučilišta, ali tako da bi sačuvali svoju potpunu nezavisnost. Tom prilikom imala bi se u Rimu prirediti i izložba svih katoličkih odgojnih zavoda.

NA SVIJEĆNICU OVE GODINE bio je u Passau-u priređen prijenos na radiu s rasporedom, koji je posebno vodio računa o tom, da vjernici samo slušaju, a ne gledaju »priredbu«, koja se sastojala u službi Božjoj, na kojoj je biskup Landersdorfer prije Benediktinac, održao propovijed. Ovo je bio prvi slučaj da je jedan biskup u Njemačkoj sudjelovao kod radio-prenosa iz crkve.

U FREIBURGU (Švicarska) zaređeno je ove godine najednoć 44 svećenika.

OBIČAJNIM KORIZMENIM propovijedima u crkvi Notre Dame u Parizu prisustvuje i ove godine nebrojeno mnoštvo svijeta. Propovijedi drži p. Riquet o predmetu: »Vjera i znanost«.

DAVANJE KRVI — NOVI OBLIK KRŠĆANSKE LJUBAVI. Katolička mladež francuskog glavnog grada Pariza izdala je poziv svojim članovima, neka se svi, koji su zdravi, prijave za davaoce krvi za bolesnike. Davati krv za ozdravljenje bližnjega neka prije svega bude djelo kršćanske ljubavi, kaže se u ovom proglasu.

IZ MISIJA

U MISIJSKIM ZEMLJAMA po katoličkim sveučilištima ima 14 medicinskih fakulteta s najmodernije uređenim zavodima.

KRAJEM 1947. GOD. postojalo je u svim krajevima svijeta 90 misijonskih sjemeništa sa 3.500 gojenaca. Sva se ova sjemeništa uzdržavaju isključivo od milodara, koje vjernici davaju za misije.

U POKRAJINI YUKON NA ALJASKI ima 2700 katolika. I ako je ovogodišnja zima tamo veoma oštra, studen je znala doseći do —84 stupnja C, to nije moglo spriječiti katolike, da redovito polaze nedjeljnju sv. Misu. Posebno je za božićne blagdane crkva bila dubkom puna. Zaista izgledan primjer, u koji bi se morali ugledati mnogi nemarni katolici.

PRVI PUT je prenašana služba Božja na radiju u Kini. Bila je prenašana polnoćka na Božić. Služio je papinski nuncij u Nankingu.

INDIJA. Položaj indijskih katolika u Indiji nakon njeno podjele u dva dominiona za sada uglavnom zadovoljava. Iako su katolici morali tu i tamo ograničiti svoj rad zbog domaćeg javnog mnijenja da je katolicizam strana vjera, ipak s druge strane baš činjenica da katolička vjera nije ušla u Indiju s engleskom okupacijom pobuđuje i u samom indijskom parlamentu izvjesne znakove simpatija za katoličke misionare i za njihovu kulturnu ulogu u javnom životu zemlje.

Indijski biskup Toma Potakamuri izjavio je u jednom nedavnom razgovoru sa stranim novinarima, da je on čvrsto uvjeren da će se povlačenjem engleskih trupa iz Indije pokazati da katolička vjera nije bila saveznik zapadne dominacije. U tom smislu treba tumačiti i nedavnu izjavu dvadesetorice indijskih biskupa, koji su u ime cijelog klera izjavili da oni ostaju da rade sa svojim narodom.

KINA. Na katoličkom sveučilištu u Pekingu upisano je ove godine 3.383 slušača, od kojih je 370 katolika (91 svećenika). Najveći broj slušača studira političku ekonomiju i sociologiju kao glavne predmete.

Katoličkom odgoju kineski katolici pripisuju veliku važnost. Stoga su nedavno održali u Pekingu i jedan kongres, na kome je katolički odgoj bio opći predmet diskusije.

TEHNICKI URED U SLUZBI MISIJA U holandskom gradiću Delft postoji već od 1936. godine tzv. »Misijski tehnički ured«, kojemu se misionari iz misija obraćaju pismeno u svim pitanjima, koja im se u dnevnom misijskom radu nameću s područja tehnike. Treba li tako misionar popraviti porušeni most ili postaviti na zvonik nova zvona, ovaj mu ured dostavlja sve potankosti kako bi ove poslove, za koje bi inače bile potrebne stručne sile, misionar mogao izvesti sam uz pomoć svojih neukih vjernika.

Ovaj ured proradio je zapravo tek poslije svršetka rata i kolika je njegova popularnost vidi se po tome što se na nj obraćaju i mnogi župnici iz evropskih zemalja.

U BRAZILIJI dobio je nedavno od državnih vlasti zlatnu medalju katolički misionar Inocente da Comiso za zasluge, koje je stekao svojim radom u najneprohodnijim prašumama Brazilije

U UGANDI (Južna Afrika) najnovije statistike javljaju znatan napredak misija. Uganda broji svega oko tri milijuna stanovnika, od kojeg je broja danas 927 tisuća katolika. Od početka rata katolici su porasli za 209 tisuća duša, tako da će prema računima misionara Uganda postati katolička zemlja za kojih dvadeset godina.

POSEBNI APOSTOLSKI DELEGAT za teritorij Svete Zemlje, Transjordanije i otoka Cipra imenovan je sa strane Svete Stolice u osobi Mgra Gustava Teste, tit. biskupa Amasee. Ove su zemlje do ovog imenovanja potpadale pod upravu Apostolskog Delegata u Egiptu.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 34. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—906031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 21. OŽUJKA 1948. BROJ 11

> »Ponizio je sam sebe postavši poslušan do smrti, do smrti na križu«.
>
> Iz Poslanice na Cvjetnu nedjelju

SNAGA KRISTOVA GROBA

Albrecht Dürer (Direr) bio je glasoviti slikar i rezbar. On je u drvu majstorski i živo izrezbario jednu potresnu zgodu iz mukotrpnog života Isusova. Na kamenoj grupi sjedi trnjem okrunjeni Spasitelj. Duboko se svinuo, do koljena pognuo. Rukom je djelomično zastro lice, ali tako, da se vidi, kako iz njega izbija teška bol.

Isus imade trnjem okrunjenu glavu, grčevito je rukom podbočio lice, noge su Mu natekle, razderane strašnim udarcima bičeva, koljena je podignuo i grčevito jedno utisnuo u drugo; sve je to tako, da nas duboko u dušu dira ova slika Čovjeka neizmjerne boli. Ipak je to bio samo početak Njegovih jada, samo krvavi uvod u neizrecivo bolno razapinjanje na križu.

Isus je trpio strašne muke na tijelu i duši. Trpio je na svim udovima svoga tijela: Njegova glava je bila probijena s više velikih, šiljatih trnova; ruke su Mu i noge bile svezane; leđa savijena pod teretom križa; dlanovi i stopala probodena oštrim čavlima. Oči su Mu gledale srdita lica i gnjevom nabujale obraze svojih neprijatelja. Njegove su uši slušale kletve i poruge na Boga. Njegov je jezik izgarao od žeđe. Njegova su osjetila i udovi utonuli u vatrenom moru bolova i jada.

A što je istom Spasitelj osjećao na Križu svojim veoma tankoćutnim srcem, sa svojom prenježnom dušom! Kako li je tek bolno morao dirati kralja nad svim kraljevima onaj prezir i ona nezahvalnost svijeta!

Kad je Spasitelj ispio kalež trpljenja do kraja i umro, skinuše plemeniti muževi tijelo Gospodinovo i položiše ga u krilo Njegove Majke. Još prije nego se spustiše prve sjene noći, krenula je značajna povorka, u kojoj su smrtni ljudi ponijeli besmrtnoga Gospodara prema grobu.

Još nikad nije nitko veći od Njega umro, a ipak, kako je bio siromašni sprovod! Još nikad nijesu većega bogataša ponijeli u grob, a ipak Njegovi nisu bili ni ubrusi ni platna, u koja je bilo umotano Njegovo tijelo! I položiše ga mrtva u tuđi grob!

Zatvorimo se samo jedan čas u taj grob! Kako je tamno i tiho u njemu! Koja li samoća! Isus je rekao: »Ja sam život i uskrsnuće«, a sada je tu osamljen: slijep, nijem, gluh! Sada spava junak nakon svoje gorostasne borbe s grijehom! Sada počiva knez neba nakon svoga svetoga krvavoga putovanja na zemlji! Zatvorio je oči, čiji je jedan jedini pogled obratio Petra. Zatvorio je one oči, koje su kao bljesak pogađale i zastrašivale grješnike. Ugasile se oči, koje su bile ogledalo neistraživo visokog duha i jedne čudesno prepune duše. Ne miču se više usta, koja su znala tako divno govoriti i šutjeti. Zanijemile su usne, iz kojih su tekle riječi vječnog života. Ukočile su se ruke, koje su tolike bolesnike ozdravile, toliku djecu blagoslovile.

Lijepo i dubokoumno kaže Apostol: »S njim (Kristom) smo pokopani po krštenju, po kom smo umrli grijehu«. Po krštenju treba da umremo i budemo pokopani grijehu i griješnim nasladama. Mrtvi Krist iz groba nam propovijeda, da svijetu umremo, a Bogu živimo. I ta je nijema propovijed Raspetoga i u grobu ležećega Krista prodornija, nego propovijedi svih živih propovjednika. Križ i grob Kristov nas opominju, da se u sebe zadubimo, a svijeta odrečemo, jer siromaštvo, trpljenje i smrt Kristova nas obogaćuju, a bogatstvo svijeta osiromašuje naš unutarnji duhovni život. Trpljenje i smrt Kristova jest plod Njegove ljubavi prema nama, koja uključuje u sebi vječni život. U Kristu je ljubav, koja stvara i postoji ne samo u životu, nego još i u smrti, dapače poslije smrti još više, negoli u životu. Zato je mrtvi Krist naš život i ljubav naša, koja nas prenosi s obala smrtnoga života na obale vječnoga kraljevanja s Kristom, pobjednikom života i smrti.

Evo čovjeka!

Izranjen, u skerletnoj haljini i s trnovim vijencem na glavi, takav stojiš, Spasitelju, pred razbješnjelim narodom.

Udarali su Te i pljuvali Ti u lice; rugali Ti se i uživali u Tvojoj muci. Poniženjem i patnjama htjeli su da Te uvrijede i smrt su Tvoju tražili, da Te zauvijek unište.

A Pilat, jer nije našao nikakove krivnje, koju bi Ti učinio, pokaza Te narodu i reče:

— Evo čovjeka!

Sine Božji, prolazio si svijetom kao čovjek, da Te upoznamo i da Ti se približimo. Ti, gospodaru svih života, primio si siromaštvo i muke čovječje sudbine, ali uzeo si na se i najbolniju žrtvu, osudu, koju dižu na Tebe zalutali.

Donosio si samo dobro, a vraćaju ti zlom. Došao si, da nam otvoriš nebo, koje smo izgubili, a vidio si pakao duša, gdje vlada mržnja.

I nisi se branio protiv optužaba, kojima Te obasuše, jer si poznavao bijedu ljudskih kleveta i laži.

Nisi se opirao udarcima, jer slijepi ne vide, koga udaraju.

Primio si trnov vijenac, krunu patnje na zemlji. Pustio si, da Te vode neprijatelji i šutio si, kada Te dočekaše smijehom okrutnosti.

Kada se tužimo na nepravde, pogledajmo Tebe, izmučeni Isuse.

Kada nas bole naše boli, sjetimo se Tebe, Izranjeni.

Kada bismo željeli da krikom olakšamo svoju srdžbu, pomislimo, kako si Ti šutio na sve uvrede, na sve boli.

O, najveći, najpotresniji primjeru trpljenja i ljubavi!

O, nedostižna žrtvo neznanja i tvrdoće ljudi!

Židovski vojnici klečali su pred Tobom, da Ti se narugaju, oni se pokloniše Tebi, da se zabave i pozdraviše Te kao kralja.

Narodi kleče pred Tobom, Isuse, i klanjaju Ti se vjekovima.

— Evo čovjeka! — uzvikuje Pilat, a mi Te pozdravljamo u zahvalnosti i suzama:

— Zdravo Kriste, zdravo naš kralju!

OKRUŽNICA O LITURGIJI

Liturgijska godina

Liturgijska je godina velepjesma slave Božje. Nju pjeva cio puk kršćanski nebeskom Ocu po Isusu Kristu, našem sveudiljnom zagovorniku i pomiritelju. Ali nas Liturgija i potiče, da uvijek gledamo sve više upoznati Spasitelja te ga nasljedovati.

Ima pisaca, koji prevareni krivom mistikom vele, da ne valja u bogoslužju uzeti u obzir »Krista historijskoga, nego pneumatičkoga ili proslavljenoga«. Oni tvrde, da su vjernici u svojim pobožnostima kao zbacili Krista s prijestolja time, što su zanemarili Krista slavnoga, koji živi i kraljuje u vijeke i sjedi s desne Očeve, a uveli Krista, kako je boravio na zemlji. Neki su tako daleko pošli te su tražili, da se uklone propela iz kršćanskih hramova!

To je proti zdravoj nauci svetih crkvenih Naučitelja. »Vjeruj u Krista, rođena u tijelu, pa ćeš doći do Krista, rođena od Boga, Boga kod Boga«. Sveta nam Liturgija pokazuje čitavoga Krista u svim prilikama života: onoga, koji je Riječ Vječnog Oca, koji je rođen od Djevice Majke, koji nas uči istinu, koji liječi bolesnike, tješi tužne, koji trpi i umire, ustaje od mrtvih, kraljuje u nebu, šalje nam Duha Svetoga, koji napokon živi u svojoj Crkvi. »Isus Krist i jučer je i danas isti i u vijeke« (Hebr. 13,8).

Liturgija nas potiče, da nasljeđujemo Krista i slušamo Njegov nauk, da idemo za Njim, dobrim Pastirom. Ona nam pokazuje Isusa kao Spasitelja, temelj naše svetosti i Glavu Mističnog Tijela, kojega smo mi živi udovi.

Jedno od najglavnijih kršćanskih otajstava je Isusova muka i smrt. Stoga dolikuje, da Crkva to otajstvo osobito ističe i stavlja ga u središte bogoslužja, gdje je Euharistija. Jer nam euharistijska Žrtva svakim danom dozivlje u pamet baš to otajstvo, a sveti su sakramenti usko vezani uz Križ Kristov.

Liturgička godina nije samo puka i hladna uspomena na otajstva, koja su se zbila u prošlo davno vrijeme. To je sam Krist, koji nadalje živi u svojoj Crkvi, koji nastavlja dobro činiti, kao što je činio za svoga smrtnoga života. Ona su otajstva po nauci katoličke Crkve uvijek kao nazočna, i uvijek djeluju, jer su primjer, koji potiče na kršćansku savršenost. Ona su vrelo milosti zbog zasluga Kristovih i Njegova zagovora, ona su uzrok našega spasenja.

Prikazujući nam otajstva Spasitelja našega sveta nam mati Crkva svojom molitvom ispraša milost, da se napunimo duhom onih otajstava. Ako još i sami sudjelujemo svojim srcem i voljom, crpsti ćemo snagu duhovnog života kao što crpe loza životnu snagu od čokota ili udovi od glave. Tako ćemo se malo po malo uz nešto našega truda preobratiti »do mjere dobi punine Kristove« (Ef. 4, 13).

Tijekom liturgičke godine ne slave se samo otajstva iz života Spasiteljeva, nego ima i svetkovina svetaca. Crkva uvodi te svetkovine zato, da pruži vjernicima primjere svetosti, u koje će se oni moći ugledati te se tako lakše vježbati u krepostima Spasiteljevim.

Jer u krepostima svetih odsijeva sama svetost Spasiteljeva, pa kao što su oni nasljedovali Krista, tako treba da se i mi povedemo za svetima.

Jedni su se od uvijek odlikovali žarom apostolske revnosti, drugi herojskom postojanosti, kojom su podnijeli tolike muke, pa i krv svoju prolili za vjeru; jedni su primjer budnosti vjernih slugu Kristovih, drugi sjaju krepošću anđeoske čistoće, čednosti, poniznosti ili blagosti, a svi su bili puni žarke ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Sve nam ovo stavlja sveta Liturgija pred oči, da, po jednoj crkvenoj molitvi »kojih se zaslugama radujemo, njihovim se primjerom potaknemo«.

A da se ta svrha lakše postigne, meće Crkva u hramove i na oltare slike svetaca, da »kojih slike štujemo, onih i kreposti nasljeđujemo«.

A još je i druga svrha, zašto štujemo svece. Da naime isprosimo njihov zagovor. Stoga nam Crkva pruža toliko raznih molitava, kojima možemo uspješno zazivati pomoć i zagovor Božjih ugodnika.

Među svim svetim najviše se ističe Bl. Djevica Marija, Majka Božja. Stoga treba da Nju na osobit način štujemo. Njezin je naime život po službi od Boga danoj usko povezan s otajstvima Kristovim. Nitko nije vjernije nasljedovao Isusa, nitko nema tolike zagovorničke moći kod Presv. Srca Isusova i po Njemu kod nebeskog Oca kao Ona. Svetija je od Keruba i Serafa, veću ima slavu od svih drugih blaženika. Ona je »milosti puna«. Ona je Bogorodica, Ona nam je dala Spasitelja.

Jer je dakle Majka milosrđa, život, slast i ufanje naše, treba da Njoj vapimo svi, koji uzdišemo i plačemo u ovoj suznoj dolini te da povjerimo njezinoj zaštiti sebe i sve svoje. Ona, Majka Spasiteljeva, bila je prisutna kod svete Žrtve na Kalvariji. Tu pod križem smo je dobili za Majku. Ona nas uči sve kreposti, Ona nam daje svoga Sina, a s Njim sve, što trebamo.

Ovako stupajući svake godine liturgičkim putem, potaknuti sv. Crkvom, koja nas vodi k svetosti, te ojačani pomoću i zagovorom svetih, osobito Neokaljane Djevice Marije pristupimo Velikom Svećeniku, da s Njim živimo i osjećamo te uzmognemo po Njemu prodrijeti »u unutrašnjost zastora« (Hebr. 6, 19) i ondje se klanjati nebeskom Ocu na sve vijeke.

To je i svrha svete Liturgije: dati nam sve, što trebamo za svetu Žrtvu i Sakramente te za ostalo bogoslužje, da se tako naše duše sjedine s Kristom, da po božanskom Spasitelju postignemo svetost, da bude Krist proslavljen, a po Njemu i u Njemu Presveto Trojstvo: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu!

Veliki petak

Najžalosniji je dan u crkvenoj godini. U znak duboke žalosti misnik obučen u crno odijelo bacio se ničice pred oltarom licem dolje okrenutim. Onda ustaje i čita proročanstvo proroka Habakuka: »Gospode, ja sam zamijetio Tvoj glas i prestraših se veoma. Ti ćeš visjeti u sredini između dva čovjeka. Pogledaj, moja je duša žalosna i puna tjeskobe; Gospode, spomeni se svoga milosrđa!«

Potom čita iz Mojsija mjesto o vazmenom janjetu, koje je prilika uskrsnoga Janjeta Krista, koji se žrtvovao za nas na Veliki petak (Izl. 12, 1—11).

Iza toga nam opisuje Evanđelje Ivanovo cijelu muku Isusovu, koju je Ivan vlastitim očima gledao. Na Maslinovu brdu trpi Isus smrtnu muku, znoji se krvavim znojem. Izdan je od Jude i uhvaćen. Pred velikim vijećem svečano izjavljuje: »Ja sam Sin Božji!« A odgovor je bio: »Zaslužio je smrt«. Počinje Veliki petak. Isus je bičevan, trnjem okrunjen, izrugan i pohuljen, na križ razapet. I sada visi na križu. Još izgovara posljednje riječi: »Svršeno je! Oče u Tvoje ruke predajem duh svoj«. Prekloni glavu i izdahnu.

Poslije ovih strašnih događaja, koji su se zbog naših grijeha odigrali, što može drugo misnik, nego skrušeno moliti za griješnike cijeloga svijeta. I doista moli deset molitava i to: za cijelu katoličku crkvu; za Svetoga Oca; za sve biskupe; za svećenike i sve katolike; za vladare svijeta; za one koji se spremaju na sveto krštenje; za siromašne; bolesne i nesretne; za zalutale i sve odijeljene od katoličke Crkve, za Židove; za sve pogane. Kod svake molitve sagiblje koljeno, samo kod molitve za Židove ne, jer su se oni na Veliki petak rugali Isusu i pred Njim sagibali koljeno govoreći porugljivo: »Zdravo, kralju židovski!«

Isus je umro na križu. I misnik otkriva raspelo pokazujući tri puta sve jačim glasom Krista na križu: »Evo drvo križa, na komu visi Krist. Dođite i poklonimo se!« Svećenik i svi poslije njega tri puta pokleeaju pred križem, položenim pred oltarom, i iskazuju mu počast i ljube ga. A kor pjeva predstavljajući Krista kao živoga, gdje se tuži na puk: »O moj puče, reci mi, što sam ti učinio ili čim sam te ražalostio, da si me na križ raspeo? Izveo sam te iz Egipta, hranio manom u pustinji, uveo u obećanu zemlju, vodio četrdeset godina, proveo kroz Crveno more, dao ti voda iz pećine, a ti si me u znak zahvale žučju i octom napojio i kopljem si probo bok Spasitelju svomu«.

Što mi nezahvalnici možemo odgovoriti na sva dobročinstva, koje nam je Gospod dao, nego vapiti Gospodinu: »O sveti Bože, sveti, jaki, neumrli Bože, smiluj nam se!«

Počinje žalobni pogreb. Svećenik u svečanoj procesiji, obučen u crno ruho, prvi puta s križem na početku procesije polazi k oltaru gdje se čuva Presveto i donosi Ga na glavni oltar. Misa je Velikoga petka, koja i nije prava Misa jer nema pretvorbe. To je jedini dan, kad se nigdje ne služi sv. Misa. Krist je naime na taj dan prinio krvnu žrtvu na Križu, zato se ne služi nijedna nekrvna Misa. Služi se misnik s posvećenom hostijom na Veliki četvrtak. Nju podiže i pokazuje vjernicima i odmah se pričešćuje. Drugu posvećenu Hostiju na Veliki četvrtak stavlja u pokaznicu i nosi u pripravljeni Božji grob, gdje ostaje do Velike subote, do uskrsnuća. I križ je Kristov u tom grobu, ali je glavno Presveto t. j. na križu žrtvovani naš Spasitelj, a sada žrtva pod prilikom kruha, u grobu na Veliki petak.

Kad su misionari došli na otok Grönland, da propovijedaju sv. vjeru tamošnjim stanovnicima Eskimima, nijesu ih oni htjeli nikako slušati. Napokon im počeše govoriti o muci Isusovoj. To su pratili s velikim zanimanjem. I kad je misionar svršio, povikaše u jedan glas: »Pripovijedaj nam to još jedamput!«

Razmišljajmo i čitajmo i mi ponovno i ponovno, što je Isus za nas i naše grijehe prepatio na Križu, da za ljubav prema Njemu lakše snosimo svoje boli i nevolje i čuvamo se grijeha! To neka nam bude odluka na Veliki petak, dan smrti našega Spasitelja na Križu.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Bog je nepromjenljiv

Čovjek i sve oko čovjeka neprestano se mijenja. Od djeteta se razvije u zrela muškarca. Od muškarca u naponu snage s vremenom postaje oronuli starac. S vremenom se neuko dijete razvije u glasovita učenjaka. Od pustopašna mladića postaje plemenit značaj. Od siromaha veliki bogataš. Ali i od bogataša siromah. Od velikog učenjaka postaje pod stare dane djetinjasti starac, koji već jedva i suvislo govori. Mijenjaju se duševne i tjelesne moći. Čas gubimo svojstva, koja smo već imali, čas opet dobivamo druga, kojih nismo imali.

Tako je i kod životinja. I kod bilja se neprestano zbivaju promjene. Pupoljak se razvio u cvijet. Cvijet u plod. Konačno i plod i stabljika padnu na zemlju i postanu zemlja. I neživom prirodom vlada zakon promjenljivosti. I tvrdo kamenje i gorde pećine razara zub vremena, ruši ih i otvara. Svuda zub vremena, ruši ih i obara. Svuda postepeno i nezaustavno nestaje ono, što je postojalo, a nastaje novo, čega još nije bilo.

Samo Bog je nepromjenljiv. On jedini ostaje uvijek isti. Niti se mijenja sâm, niti mijenja svoje odluke. Objava nas uči: »U koga (Boga) nema promjene, ni sjene mijene« (Jak 1, 17). »Bog nije kao čovjek, da se mijenja« (4 Mojs 23, 19). »Ja sam Gospod i ne mijenjam se« (Mal. 3, 1). Sv. Pavao opisuje nepromjenljivost vrlo slikovito: »Ti si, Gospode, u početku osnovao zemlju, i nebesa su djela ruku Tvojih. Ona će proći, a Ti ostaješ, i sve će ostarjeti kao haljina, i savit ćeš ih kao kabanicu, kao haljinu, i izmijenit će se. Ti si Onaj isti i Tvojih godina ne će nestati« (Hebr. 1, 10—12). Nebesa će se na svršetku svijeta promijeniti, a promjenu će svemoć Božja izvesti s tolikom lakoćom kao što čovjek u ljetu s lakoćom skida zimsko odijelo i uzima lako, ljetno. Sve će u svemiru ostarjeti. Ljudi ostare kao lišće u jeseni, jer nemaju više životne snage u sebi. Ostarjet će i mrtva priroda, jer ne će više imati svrhe, kao što je zastarjela zimska kabanica, kad je nastupilo žarko ljeto. Na svršetku će svijeta prestati ovaj i ovakav ljudski život i promijenit će se u drugi, bolji, prekogrobni život. Jer je čitavi velebni svemir stvoren za čovjeka, da bude čovjeku učitelj o Bogu, to će s promjenom ljudskoga života na bolje nastupiti i promjena u čitavom svemiru. Novi i promijenjeni ljudski život će biti razlogom, da nastane promjena i novost u čitavom svemiru. Sve se, dakle, u svemiru mijenja i promijenit će se, samo Bog ostaje uvijek isti.

Što kaže naš prirodni razum o Božjoj nepromjenljivosti? Bog je beskrajno savršen. U Njemu su sva savršenstva bez kraja i konca. On ne može nešto primiti, čega već ne bi imao, ili izgubiti nešto, što ima. Kod Njega, dakle, ne može nastupiti promjena. Kad bi se Bog mogao promijeniti, t. j. neku savršenost izgubiti ili pak novu dobiti, to bi značilo, da je nesavršen kao i sva druga stvorena bića. Sâm, dakle, pojam Boga, pojam najsavršenijega bića, uključuje u sebi posjedovanje oduvijek svih savršenosti, koje na narav spadaju Radi toga je kod Boga isključena svaka promjena.

Bog je odvijeka u svojoj naravi spoznao i točno predvidio sve stvorove, što će se ikada u svemiru pojaviti. Odvijeka je odlučio, što će, i na koji način, u vremenu izvesti. Prema tome se sve promjene, što se u svemiru zbivaju, događaju po savršeno točno spoznanoj i određenoj osnovi Božjoj. Sunce ostaje isto bez obzira, da li smo na nj postavili više ili manje predmeta da ih grije; bez obzira da li smo mi sami na suncu, ili smo se povukli u hlad. Tako i Bog ostaje isti unatoč svih promjena, što se događaju u svemiru.

Spasitelj Isus Krist je rekao: Nebo i zemlja će proći, ali riječi moje ne će proći (Mt 24, 35). Riječi su Božje nepromjenljive kao što je nepromjenljiv i sâm Bog. Spasitelj nas upozoruje, neka ne uživamo preko mjere u prolaznom svijetu, već treba da ljubavlju čeznemo za vječnim i nepromjenljivim Bogom, koji je naša najviša i konačna svrha. Za više smo stvoreni! Gore srca!

L. J. AGASSIZ O SVEMIRU

Švicarski prirodoslovac Ludwig Johann Agassiz piše: »Svemir je objava jedne baš tako moćne kao i plodne misli, on je dokaz jedne baš tako beskrajne kao i mudre dobrote. Svemir je najjasniji dokaz za postojanje jednog osobnog Boga, prvog stvoritelja svih stvari, upravljača cijeloga svijeta, djelitelja svega dobra« (Über fossile Fische I. 171)

Anđeo s kaležem

»Krist u vrtu getsemanskom«, predmet je mnogih starih slika, rezbarija u drvu i kipova, isklesanih u kamenu. Krist je zadubljen u molitvu, a kroz vrata ulaze krvnici i vojnici. On ih ne vidi, Njegov je pogled upravljen anđelu, koji Mu pruža kalež.

Tko u teškim časovima samo u ljude gleda, koji su mu bol nanijeli, ostat će bez utjehe i bez mira, ali tko usred patnja i iskušenja svoje oči uporno upravlja anđelu Gospodnjem, taj ne samo da se pokorava volji Božjoj, nego dolazi do spoznaje, da patnje unose ljekovito i spasonosno protudjelovanje, umanjuju naše slabosti i opasnost, koja često proizlazi iz nas samih. Tko biva ponižen, taj neka ne grdi onoga, koji ga ponizuje, nego neka upravi pogled u anđela, koji mu pruža kalež bola.

Potrebno je razmisliti o smislu patnje i o blagoslovu, koji donosi, strože sebe ispitati, a tada će se svaki od nas teže odlučiti raznositi tuđe grijehe. Takav preokret u navikama je od veće važnosti, nego razmišljanje o tuđoj surovosti.

Tko prijevarom izgubi svoj imetak, taj mora paziti, da muklom jadikovkom i mrmljanjem ne dokaže, koliko i suviše drži do onoga, što moljci mogu izgristi i hrđa izjesti. Bolje je, da pita sebe, koliko je oslobođen od niske strasti, koja čovjeka navodi, da izda svoje najbolje pobude.

Tko žanje nezahvalnost za dobročinstvo, ne smije uzrujanim riječima svoje razočaranje iskazivati, a još manje odlučiti se, da ne pomogne više nikoga. U takovom slučaju moramo ispitati svoju sukrivnju u nezgodnom postupku i duševno raspoloženje, koje je moglo dovesti do nezahvalnosti, a ujedno biti zahvalni pravovremenom saznanju, da od rođenog u prahu ne možemo tražiti ono, što nije od ovoga svijeta.

Ne možemo li shvatiti razlog kaležu, koji nam anđeo pruža, tada odano šapćimo: »Ne moja, nego Tvoja volja neka se vrši!« Ništa nije besmisleno i besplodno, što u tome duhu primamo i trpimo, i tko mirno prima patnje, pa ma bile i neshvatljivo teške, pokorava se istini, da je sve od Boga dopušteno, što se na zemlji zbiva, tome će najteže muke, koje dolaze od čovjeka, biti blagoslovljene, a duboko će shvatiti Boga, Sina Božjeg i život ljudski.

P O D L I S T A K

Raspelo na raskršću...

Svaku večer, kad se gospođa Marija vraćala sa šetnje sa svoje petero djece, zaustavljala se nekoliko časaka na raskršću, gdje se diže veliko drveno raspelo, žalobno u svojoj starosti i dirljivo s bolnim licem Krista. Dok su se četiri dječaka igrala nedaleko, njihova sestra Milica žurila se da savije kitu poljskog cvijeća, koju bi postavila na podnožje raspela. Zatim bi klekla, sklopila ruke i licem uzdignutim prema Učitelju pomolila se:

»Učitelju, ti znaš sve, ti možeš sve... Neka se uvijek vrši volja tvoja!«

Jedne večeri, dok se ona ovako molila, jedna djevojčica, koja je prolazila, promatrala ih je začuđeno. Ona je vidjela raspela različitih oblika i veličina, ali se njezin pogled nije nikada dulje zadržao na njima. Mislila je, da to služi samo za ukras. I ne sjeća se, da je ikada vidjela koga, da je klečao pred njima.

Tko je konačno onaj mučenik na križu, i što su mu ona gospođa i djevojčica govorili?

Došavši kući, Eva se došulja do majčina kreveta i postavi joj pitanje, koje ju je zanimalo. Majka odgovori, da ne zna.

»Jesi li pitala oca?«

»On je slegao ramenima... Oh! Tko će mi to reći?«

»Zašto se toliko mučiš, Eva? Pusti me da otpočinem malo. Znaš da sam bolesna, pusti me...«

Jadna je žena slabo provela tu noć. Ujutro je disala tako teško, toliko je trpjela, da je otac morao pozvati liječnika. Ovaj nađe, da je slaba na plućima, i saopći Evinu ocu veliku opasnost, koja prijeti.

Eva, koja je čula njihov razgovor, jako se rastuži, jer je jako ljubila svoju majčicu .. Liječnik je bio sve više i više zabrinut. Bojao se za život bolesnice. Jedne večeri, kad je odlazio, Eva ga zaustavi:

»Doktore, dozvolite da vas nešto zapitam«.

»Ja vidim, da je mami vrlo slabo..., ali ona će ozdraviti, je li?«

»Nadam se...«

»Vi niste sigurni?«

On ne odgovori. Eva mu onda opiše križ na raskršću te ispriča, što je vidjela neke večeri. »Vi, doktore, možda znate... Kako bih bila zadovoljna kada biste mi ...«

Bezbožni se doktor malo zamislio, ali pred onim bistrim i nevinim dječjim pogledom bojao se laži i reče: »Znam, dijete,... ali tumačenje bi bilo predugo, a meni se žuri...«

Eva ga zadrži.

»Samo nekoliko riječi, doktore«.

Tražeći riječi doktor polako promrmlja:

»Za gospođu i njezinu djecu, koju si vidjela klečati, onaj Raspeti je neobičan čovjek, više nego čovjek, Bog... Predobri, svemogući... Oni su mu valjda iskazivali ljubav, moleći ga, da ih štiti, da im udijeli svoje milosti i što ja sve znam. Neki ga čak«..., zastane, ali na nagovaranje Eve nastavi: »Neki ga čak mole za koje čudo. To su nemoguće stvari, ali kažu, da ih Raspeti ispuni onima, koji u nj vjeruju...«

»Hvala vam, doktore«.

Stanje se bolesnice sutradan pogoršalo.

Kad je doktor došao, morao je saopćiti, da je izgubio svaku nadu, ... i ode, a da se nije ni okrenuo.

Eva nato izađe, da izvrši nakanu, koja ju je cijeli dan zaokupljala. Kao što je mala Milica radila, ubere i ona jednu kitu poljskog cvijeća, postavi ga na križ i klekne sklopljenim rukama, očima uzdignutim prema Kristu, šapćući:

»Raspeti! Ja tebe jedva poznam... Ja o tebi znam samo ono, što mi je doktor jučer pričao... Tako malo... No ipak dosta, da ti upravim jednu molbu... Ako me možeš čuti, čuj me... Majka mi umire... O, Raspeti, o tebi mi je doktor pričao, da si jako dobar i da možeš učiniti čudesa, ozdravi mi mamu... Ozdravi je, a svaki put, kad prođem blizu kojeg križa, upravit ću ti jedan pozdrav, jednu misao, jednu hvalu... O Raspeti, dobri i mogući, ozdravi mamu«.

S njezinih očiju kane suza. Njezin dobri anđeo čuvar zacijelo ju je pokupio i poklonio svome Gospodaru, jer je Eva, kad se vratila kući, našla svoju majku, gdje mirno spava.

Sutradan se bolesnica počela oporavljati...

Ako naiđete katkada na koji križ okićen od nepoznate ruke, pomislite na malu Evu, i na to, kako je ona upoznala Raspetoga.

Život s Crkvom

CVJETNICA

21. III. 1948.

Danas se u crkvi blagoslivaju grančice i obavlja s njima procesija na uspomenu svečanog Isusova ulaska u Jerusalem, kad je narod bacao pred Isusa zelene grančice i prostirao odijela po putu, kuda je prolazio. Narod je oduševljen vikao: »Hosana sinu Davidovu, blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje!

Treba da i mi pobožno prisustvujemo procesiji s grančicama u rukama, da tako Isusa počastimo i proslavimo. Ujedno da izmolimo zaštitu tijela i duše. Blagoslovene grančice treba da kasnije čuvamo u svojim kućama, da nas i naše domove Gospodin blagoslovi i očuva od svake nesreće

Procesija kreće izvan crkve, a kad se vraća, nađe svećenik vrata zatvorena, na uspomenu, da je zbog grijeha Adamova bilo nebo zatvoreno. Isus je došao i smrću na križu otvorio nebo. Zato svećenik udari tri put po vratima i vrata se otvore. Sada počima sv. Misa.

U uvodu moli svećenik pomoć od Gospodina protiv vlastitih napasti i grijeha, koji navaljuju na nas: »Gospodine, ne ustegni pomoći svoje od mene, pohiti mi na obranu. Spasi me od ralja lavovskih i od rogova bilovovih, mene nevoljnika«. Ovako treba da molimo i uzdišemo Gospodinu, kadgod smo u napasti

U molitvi moli svećenik, da nam Gospodin udijeli strpljivost u patnjama po uzoru muke i smrti Isusove na križu: »Svemogući vječni Bože, koji si učinio, da za izgled poniznosti ljudskom rodu Otkupitelj naš uzme tijelo i pretrpi smrt na križu, podaj milostivo, da mi zavrijedimo imati pred očima Njegovu strpljivost i biti dionicima uskrsnuća«.

U Poslanici (Fil. 2, 5—11) uči sv. Pavao, kako se Isus, koji je jednak Bogu, ponizio: uzeo je oblik sluge, postao je čovjek i bio poslušan do smrti na križu. No zbog te poniznosti Bog ga je uzvisio nad nebo i zemlju, te se svako stvorenje mora da pokloni imenu Njegovu.

Iz toga se učimo, kako i mi treba da pred Bogom budemo ponizni i da dragovoljno podnosimo patnje, te njima sebe otkupimo. To je zakon i poredak, koji je Isus uveo u svoju crkvu i među njene članove. Po tom zakonu i mi ćemo doći do besmrtnog imena pred licem Božjim.

Mjesto Evanđelja čita svećenik muku Isusovu po Mateju, a zatim u skladu s pročitanom mukom moli prije prikazanja zazive: »Porugu i nevolje očekuje srce moje. Čekah, tko će sa mnom tugovati, i ne bi nikoga. Tražio sam, tko će me utješiti, i ne nađoh. Dadoše mi žuč za jelo i u žeđi me mojoj napojiše octom«

Pouka. Ulazimo u tjedan muke, zato ovih dana razmatrajmo sv. muku Isusovu. Molimo žalosnu krunicu i obavljajmo sv. Križni put.

Blagovijest

Procvao je ljiljan u ruci anđela.

Svjetlost je ispunila tih dom u Nazaretu, jer je glasnik Božji pozdravio Mariju uzvišenim navještenjem radosti.

— Zdravo Marijo, milosti puna! Gospodin je s Tobom. Blagoslovljena si Ti među ženama

Zadrhtala je čista Djevica pred moćnim glasom božanskih visina. Anđeo je javljao sreću dolaska Isusova, kojega narodi očekivahu, zazivljući spasenje.

Tada uze Marija ljiljan anđeoski i svelo Materinstvo Bogu-Čovjeku.

— Evo službenice Gospodinove! — odgovorila je glasniku Tajne.

— Neka mi bude po riječi Tvojoj.

I Riječ bude tijelom i zače se po Duhu Svetome.

Majka, koju blaženom zovu svi ljudski naraštaji, sjedinila je od toga časa svoj život sa životom Božjega Sina.

U Njezinu nevinu srcu sinulo je sunce, koje nikada ne zalazi.

Primila je kralja svijeta i vladara do vijeka.

Primila je Krista.

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 21. OŽUJKA

CVJETNICA — **Sv. Benedikt** opat. Rođen g. 480. u Nursiji kraj Rima. Patrijarha zapadnih redovnika kao sv. Bazilije istočnih monaha. Osnivač velezaslužnog benediktinskoga reda s maticom na Monte Cassino, koji je dao mnoge svece, pape, biskupe i učenjake. Duhovni velikan prvoga reda. Njegova pravila za redovnike stoljetna su knjiga odgoja za sva vremena. Svojim zajednicama dao je kao glavno pravilo: »Ništa se ne smije pretpostaviti Božjem poslu« t. j. službi Božjoj. Zato je sav njihov rad na polju znanosti i umjetnosti, oko procvata duhovne i materijalne kulture bio uokviren i prožet liturgijskim životom. Ni jedan čovjek na zemlji nije pripravio svetoj Liturgiji tako mnogo i tako uzvišenih njegovališta kao on. Njemu zahvaljujemo krasnu noćnu molitvu (kompletorij) Crkve. On je osobno odgojio dva sveca: sv. Mavra (15. I.) i sv. Placida (5. X.). Sestra mu je sv. Skolastika (10. II.). Umro je oko g. 542.

PONEDJELJAK, 22. OŽUJKA

Sv. Katarina Švedska, kći velike i glasovite svetice Brigite. Otac ju je silio ,da se uda za plemića Edgara, ali Isus, njezin Zaručnik i njezina majka Presveta Marija sklonuli su Edgara, da je na sam dan vjenčanja s Katarinom položio zavjet vječne čistoće. Kad je sa svojom majkom bila u Rimu, umro je Edgar, a kad se povratila sa svojom majkom iz Svete zemlje, umre joj i majka sv. Britiga u Rimu, a ona je prenijela njezine svete moći u Wadstein u Švedsku, i pošla u samostan. Umrla g. 1381.

UTORAK, 23. OŽUJKA

Sv. Viktorijan mučenik (†484). Grozno mučen od kralja Huneriha, jer nije htio pristati uz krivovjerca Arija. — **Sv. Liberat**, liječnik u Kartagi. Naprije su mu potopili djecu, a zatim ubili njega i ženu g. 484.

SRIJEDA, 24. ožujka

Sv. Gabrijel arkanđeo. Navijestio Utjelovljenje Sina Božjega Presvetoj Bogorodici. —**Sv. dječak Šimun** iz Trienta, mučenik (g. 1475.). Iz mržnje prema Isusu okrutnici su dječaku kliještima trgali meso s kosti i šilom ga probadali. Na njegovu se grobu dogodilo više čudesa.

VELIKI ČETVRTAK, 25. OŽUJKA

Spomendan naređenja Presv. oltarskoga Sakramenta na posljednjoj večeri. — Blagdan Blagovijesti, prenosi se na dan 5. IV. — **Sv. Hermeland**, opat (†475.), rođen u Francuskoj. Kao visoki činovnik otišao u samostan pod vodstvo sv. Lambetra. Najvažnijim svojim poslom smatrao je žrtvu sv. Mise, koju je uvijek služio s najdubljim strahopočitanjem.

VELIKI PETAK, 26. OŽUJKA

Spomen na gorku muku i smrt našega Spasitelja i Otkupitelja. — **Sv. Ludgero**, biskup u Münsteru. Učenik Alkuinov. Činio veliku pokoru. Jedan slijepac došao pred njegova vrata i zavikao: »Za ljubav Božju, sveti biskupe, povrati mi vid!« A svetac mu odgovori: »Progledaj dakle za ljubav Božju!« i slijepac progleda. Mnogo pomagao siromahe. Umro na Cvjetnicu g. 809., kako je sam prorekao. — **Sv. Kastul**, mučenik za cara Dioklecijana. Kad su ga bičevali reče: »Evo slatkoga časa, koji sam željno očekivao! Hvala Ti, Gospodine Isuse, što si me učinio dostojna, da trpim za Tvoje ime!« Pošto je bio razapet, baciše ga poluživa u jamu i zaspu pijeskom.

VELIKA SUBOTA, 27. OŽUJKA

Sv. Ivan Damašćanski. Zadnji od istočnih crkvenih učitelja. Snažni govornik stare Crkve. Brzo poslije njega počima raskol. Najglavnija je njegova zasluga, što je crkvenu nauku izložio u zaokruženoj cjelini i time postao preteča velikih skolastika. U borbi protiv kipoboraca napisao plamene obrane (apologije). koje još uvijek zadivljuju. Zbog toga je postao i mučenikom. Car Lav Izaurijski lažno ga je potvorio kod kalifa u Damasku, da je izdajica. Kalif mu je dao odsjeći desnu ruku, ali čudom mu je bila ruka iscijeljena. Na to se povukao u lavru (samostan) sv. Sabe kod Jerusalema. Tu je obavljao najniže poslove i pleo košare. Umro 6. V. 754.

Sv. Ivan Egipatski, pustinjak. Uzor savršene poslušnosti: po nalogu svoga učitelja godinu dana zalijevao dva puta na dan osušeno drvo. Ova mu je poslušnost pribavila izvanredne darove Božje milosti: dar proroštva, prodiranja u srca i liječenja bolesnika Živio u špilji u Egiptu. Umro g. 394. — **S. Ruperto**, biskup u Bornsu. Rodio se oko g. 550. Revno je radio na obraćenju neznabožaca i krivovjeraca. Na poziv vojvode Teodora pošao u Bavarsku i propovijedao evanđelje i pokrstio mnogo naroda. U Salzburgu je osnovao biskupiju, sagradio samostane, škole, putove. Na Uskrs g. 623. poslije sv. Mise predao Bogu svoju svetu dušu oprostivši se ljubeznim riječima od braće.

Kristovo raspelo

U jednom toskanskom samostanu, prekriven je čitav zid slikom jednog od najboljih starih majstora, a prikazuje u ogromnim razmjerima Kristovo raspeće. — Mračna, tužna i jezovita je ta slika: čini se kao da tri križa zasjenjuju nebo i zemlju, ispunjavaju cio svijet: sveti grad. Skupinu ljudi, koji promatraju događaj, skoro i ne zapaža promatrač slike, jer je primoran svoje oči upirati samo na razapetog Spasitelja, na svete rane, iz kojih se čini kao da neprestano teče tamna krv na prokletu zemlju. — Raspet je između dva razbojnika, a zemlja se skrutila, razbojnici obamrli, stabla se ukočila, oblaci zastali, Jerusolim zanijemio. Uskrsnuće i spasenje je daleko, — ništa, — samo Sin Božji među razbojnicima, zeleno-žuto nebo, crni oblaci, — i Njegova glava, — čini se da krv teče do kraja svih dana.

To je doista slika vrijedna za razmišljanje! — Kome raspeti i iskrvavljeni Spasitelj nije takav pred očima, kao da čitavu ljudsku povijest sažima u jednoj jedinoj ogromnoj slici? Kome ta snažna činjenica ne ispunjava sve gledanje, sva sunca ne zamračuje? Tko ne uzdrhće pred jezovitim prizorom raspinjanja? Tko ne shvaća, da je ovo vječito prednjačenje, temeljna zadaća svijeta, ogledalo pravog odnosa stvorenog pram Stvoritelja? Kome srce ne drhće od straha pred tamnom krvi, koja neprestano, vječno sa Raspela teče na zemlju, taj ne pozna sam sebe, ne pozna svoga brata, ne zna Uskrsloga, ne pozna Boga.

Doista, u ljudskoj duši postoji čežnja za Bogom, ali kome nije pred duševnim očima mračna težnja ljudske duše da razapne Boga među razbojnike, taj ne shvaća ni čežnju za Bogom, i luta sa stranputice na stranputicu. Čovjek se mnogo čega boji, — no najveći strah ima pred prisutnošću Boga na zemlji, pred utjelovljenim Spasiteljem. — Adam bježi i bježat će ispred lica Gospodnjega do kraja svijeta, Adam Ga razapinje, dokle je svijeta i vijeka.

Po Kristu nije samo obasjana nebeska istina, nego je i razotkrivena do temelja i ljudska narav. Tek u odnosu prema Kristu čovjek se potpunoma izdao, prestrašen spoznao svoja najskrivenija nagnuća. Prije no što je Bog sašao na zemlju, nije se znalo za golemo neprijateljstvo čovjeka prema Bogu. Stoga ne može Kristovo raspeće biti ni dosta mračno, ni dosta golemo prikazano. A tko kroz Kristovo raspeće ne nađe svoj put i ne bude prisiljen da spozna istinu, taj ostaje beznadno u tami.

Čudo od ljubavi

(Prvi Veliki Četvrtak)

Sumrak je. U jednoj jerusalemskoj kući sjedi trinaest ljudi za stolom. Na postavljenim svijećnjacima titraju blijedorumeni plamenovi. Stupimo bliže! Čini nam se, da su nam poznata ta lica. Nisu li to oni galilejski ribari i njihovi drugovi, nerazdruživa pratnja zagonetnog Učitelja iz Nazareta, koji je u same tri godine kao nekom čudesnom moći taknuo i pokrenuo srce i posljednjega stanovnika svoje domovine, tako da ni jedan nije mogao ostati ravnodušan prema Njemu — i kojemu su dvije skrajnosti, ljubav i mržnja, spremile isto tako oprečne darove: kraljevsku krunu, kao znak prolazne časti, koju je prezreo, da bi mogao nesmetano prihvatiti sramotu Križa, koju će čudom pretvoriti u neumrlu slavu, kakova Njemu dolikuje?...

Nisu davno sjeli. Zaprljani rubovi njihovih plašteva govore, da oni nisu od ljudi, koji su naučili provoditi dane za stolovima.. I bijele ruke Učitelja iz Nazareta podrhtavaju još od svakodnevnih napora. Tajanstveni Lutalac htio je za kratko vrijeme, određeno od vjekova, obići što više mjesta našega prognanstva i usrećiti što više prognanika blagom svojih pogleda i svoje riječi — blagom, kojega se ne će moći naužiti i kojega ne će moći iscrpsti svi vjekovi, što će teći u beskraj... Prašina na cestama još čuva mjesta, kuda su stupale Njegove noge; travke uz uske puteve još se hrane rosom, koja je kapala s Njegova umornog znojnog čela; usnula plava brda u sumraku snivaju o milovanju Njegovih nedavnih pogleda; tihani lahor još nosi na svojim laganim krilima boju Njegova glasa, koji je zazvonio na ovom, na onom brežuljku, i kojega je jeka još pred malo vremena opajala zelena judejska polja..

Evo Ga sada među svojima za stolom...

*

Večera je već pri kraju.

Lica jedanaestorice pokrila je neka sjeta, nakon što je — iza neuspjelih Učiteljevih pokušaja, da dvanaestog učenika odvrati od naumljenog zločina — mrakom pokrita čela izišao Izdajnik u crnu noć...

Kretnje onih, koji su ostali, odaju neku uznemirenost... Učitelj je uzbuđen više od sviju. Govori na mahove, isprekidano. Njemu kao da se nekamo žuri — jedna ili druga kretnja slična je kretnji čovjeka, koji je siguran za blizu opasnosti; vlada se kao čovjek na rastanku, prije kojega mora obaviti još jedan važan posao..

I eto, dok je kroz tri godine taj tajanstveni nazaretski Rabi punio stravom srca ljudi oko sebe tvoreći čudesa, koja su otkrivala u Njemu veličinu Boga, proračunom od vjekova bio je ostavio samo jedan čas, da u njemu učini svoje najveće čudo: ne samo veličinu Boga, nego i ono, što se smrtnim očima moglo vidjeti od čara Njegova čovještva, On je sada skrio i ne da ljudskom oku vidjeti išta više od jednostavnih prilika Kruha i Vina...

Zašto? — Da bi mogao još više ljubiti... I zato, da bi mogao biti još više ljubljen.

Rektora katoličkog sveučilišta u Nimwegenu, u Holandiji, holandska je kraljica odlikovala viteškim redom za zasluge stečene u ratu.

U VESTFALIJI osnovat će se u skoro vrijeme dva katolička sveučilišta. Zaključeno je, da bi novo katoličko sveučilište u Paderbornu imalo početi radom iduće školske godine, ma da još ne bi imalo sve fakultete.

Večernje vjersko sveučilište. U Parizu je otvoreno večernje vjersko sveučilište. Predavaju se vjerski predmeti, a pristup na predavanja je svakome dozvoljen. Poslije svakog predavanja slijedi rasprava, u kojoj svaki od prisutnih može sudjelovati.

Katolička sveučilišta uživaju svuda u svijetu visoki ugled i uslijed toga imaju i veliki broj slušatelja. Tako katoličko sveučilište u Friburgu, u Švajcarskoj, ima 1 308 slušatelja iz 34 razne države. Katoličko pak sveučilište u Lublinu, u Poljskoj, ima ove godine 2.200 slušatelja.

Sjećanje na † biskupa Langa

Pred 24 proljeća s ljubicama, jaglacima i macicama, koje se žure pozdraviti Josipovo, slavio je svake godine na dan 19. ožujka svoj imendan blagopokojni biskup dr. Josip Lang u poniznosti i kršćanskoj ljubavi.

Sve kolačiće i torte što mu ih rođaci i zahvalni štovatelji pokloniše — sve je razdijelio — djeci i onima iz kruga malog svijeta, siromasima i bijednima, a da sam ni mrvice okusio nije. Na svoj imendan dijelio je čestitarima i lijepe križiće, medaljice ili male kipove Majke Božje Lurdske. Biskup Lang svakoga je tako lijepo primio, tako milo slušao, da se njegovi čestitari ne bi ni sjetili, da su došli k biskupu, da mu nisu vidjeli ljubičaste kapice na glavi i križa na prsima. Prema svima bio je jednak, sve je jednakom ljubavi primao. A sve ono proljetno cvijeće, što ga je primio za svoj imendan stavio bi pred kip Majke Božje, jer za sebe nije nikada zadržao cvijeća.

A danas u blizini blagdana sv. Josipa kad nema među živima biskupa Langa rado dozivamo u sjećanje proslave Josipova i njegovih imendana. Nema među nama biskupa Langa, koji je znao svom snagom duše i puninom ljubavi svog svećeničkog srca ganuti i zarđala srca najvećih grješnika i najokorjelijih nevjernika, a svoju ljubav prema griješnicima dokazao je ispovijedanjem često 8. 10 i 12 sati na dan. Otišao je biskup Lang k sv Josipu, tom zaštitniku svih koji trpe i Uzoru radnika, kako ga naziva sv. Crkva u litanijama. Svi ustrajno molimo Boga da nam biskupa Langa proglasi sv. Crkva što prije blaženim, a dao Bog i svetim.

Jubilej Wilhelma Schmidt-a

Poznati pisac i etnolog o. Wilhelm Schmidt proslavio je u veljači o. god. 80. godinu života. P. Schmidt je sada profesor katoličkog sveučilišta u Friburgu i član je Papinske Akademije znanosti. U nauci poznat je po svojim djelima: »Podrijetlo ideje o Bogu«, »Lingvističke porodice i lingvistička područja na zemlji«, »Rase i narodi u prehistoriji i povijesti zapada«. P. Schmidt predavao je do 1938. godine na bečkom sveučilištu; poslije te godine morao je međutim napustiti Beč zbog svog naučnog stava, koji nije pogodovao njemačkom rasizmu, pa se nastanio u Švicarskoj.

Naši pokojnici

† KARLO GRUIČIĆ, kanonik prvostolnoga kaptola zagrebačkoga umro je 3. ožujka o. g. Rodio se u Dugojresi 8. kolovoza 1882. Za svećenika je zaređen 1906. godine. Službovao je kao kapelan na više mjesta i svagdje ostao u uspomeni revnoga i dobroga svećenika. Dugo je godina bio uzornim župnikom u Martinskoj Vesi kod Siska, te je poradi svoga veoma uspješnoga dušobrižničkoga rada postao kanonikom prvostolnoga kaptola zagrebačkoga. Odlikovao se uvijek uzornim svećeničkim životom i duhovnim produbljivanjem. Vodio je osobitu brigu za pomoć dušama u čistilištu. U svom je životu patio veoma mnogo. Kostobolja ga je svinula i pognula njegova ramena, na kojima je junački, ustrpljivo i bez mrmljanja sve podnosio potpuno predan u Volju Božju. Počivao u miru Božjem!

»BLAGOVIJEST«

Uredništvo nas je katoličkog mjesečnika »BLAGOVIJEST« iz Beograda zamolilo da javimo slijedeće:

»Blagovijest« za mjesec ožujak nije do sada izašla iz tehničkih poteškoća (promjena tiskare).

Uredništvo se »Blagovijesti« nada, da će te poteškoće biti uklonjene i da će list doskora izaći.

Iz katoličkog svijeta

DIPLOMATSKA PREDSTAVNIŠTVA KOD SV. STOLICE. Kod Sv. Stolice je akreditirano 40 ambasadora, 18 opunomoćenih ministara i izvanrednih poslanika i 7 otpravnika poslova raznih država. Kako je poznato i naša država održava redovite diplomatske odnose sa Sv. Stolicom.

SV. OTAC PIJO XII. darovao je 30.000 dolara i 50.000 švic. franaka, kojima će se u Švedskoj kupiti živežne namirnice za siromašno stanovništvo u Njemačkoj.

Sv. Otac Papa je na Pepelnicu preko svoje radio postaje održao govor djeci američkih katoličkih pučkih škola. Sv. Otac je pozvao djecu, da i ove korizme povedu što uspješniju akciju prikupljanja pomoći za siromašnu djecu čitavoga svijeta, a osobito za siromašnu europsku djecu. Djeca su ovaj govor slušala u svojim razredima preko postavljenih zvučnika.

POSVETA BELGIJE PRESVETOM SRCU ISUSOVU. U Briselu je 2. siječnja o. g. izvršena svečana posveta Belgije Presvetom Srcu Isusovu uz ogromno sudjelovanje naroda. Svečanom činu posvete prisustvovali su i visoki državni dostojanstvenici.

KATOLICI U PALESTINI. Prema zadnjim statističkim podacima živi danas u Palestini 125.000 katolika. To je jedan od mnogih razloga radi kojih je u Organizaciji Ujedinjenih Naroda odlučeno, da Jeruzalem uživa autonomni položaj u Palestini, koja se ima podijeliti na Arapsku i Židovsku.

SVETI KARDINALSKI KOLEGIJ. Početkom 1948 god. sv. kardinalski kolegij se je sastojao od 61 kardinala, od kojih su bili 24 Talijani, a 37 raznih drugih narodnosti i to: 6 Francuza, 4 Amerikanca, 3 Nijemca, 3 Španjolca, po 2 Portugalca, Argentinca, Poljaka, Brazilijanaca, a po 1 Belgijanac, Holandez, Englez, Kanađanin, Austrijanac, Mađar, Peruanac, Australijanac, Kinez, Čilcanac, Kubanac, Sirijac i Armenac.

KATOLIČKI MUŽEVI U AACHENU priredit će u noći na gluhu nedjelju procesiju, na kojoj će pojedinci prinositi darove u obliku odijela za one, koji su u ratu izgubili svoje domove.

KATOLICI U ISTOČNOJ NJEMAČKOJ. U Sovjetskoj okupacionoj zoni Njemačke ima sada oko 3,300.000 katolika sa oko 1.324 svećenika. Ovo je za blizu 2,000.000 više nego što je na tom području živilo katolika prije rata.

MAJKA MNOGOBROJNE DJECE ODLIKOVANA KRIŽEM LEGIJE ČASTI. U Francuskom gradu Doubs-u kraj Besancon-a predano je odlikovanje križa Legije časti gđi. Kolly majci devetnaestero žive djece, od kojih najstariji ima 27, a najmlađi 2 godine. Najmlađem djetetu je kumovao na krštenju nadbiskup iz Besancon-a Mgr. Dubourg. Svečanosti predaje odličja sudjelovali su pretstavnici građanskih i crkvenih vlasti.

LIJEPA POBOŽNOST U NOVOM DUHU. U nekim krajevima postoji običaj, da se molitvi Anđeo Gospodnji doda tri puta Slava Ocu. Sv. Otac Papa želi, da se taj običaj proširi po svim katoličkim krajevima u namjeri, da se time dade naknada za sve teške uvrede, koje se toliko množe protiv uzvišenosti Sv. Trojstva i ljubavi triju Božanskih Osoba.

BROJ POGINULIH POLJSKIH SVEĆENIKA. Poljski list »Homo Dei« izvješćuje o teškim gubitcima poljskog svećenstva za vrijeme njemačke okupacije. Bilo je internirano od strane njemačkih okupatora 697 svećenika, a ubijeno njih 270, među njima 79 isusovaca, 58 franjevaca i 52 salezijanca.

JUBILEJ LURDSKIH UKAZANJA Ove godine se je navršilo 90 godina, otkako se je u glasovitom francuskom mjestu Lurdu Blažena Djevica, pod imenom Bezgrješnog Začeća, ukazala malenoj pastirici, danas već svetici, Bernardici Soubiru. Kroz ovih 90 godina Blažena je Djevica bezbrojnim čudesnim milostima u ovom mjestu upravo obasula svijet. Velikim svečanostima Lud ove godine proslavlja ovaj znameniti jubilej, pa kako je to naglasio ludski biskup, Lurd ove godine očekuje veći broj hodočasnika nego ikada do sada.

PRILIKOM POSJETE predsjednika Libanonske Republike kardinalu patriarki Agagianianu održao je ovaj značajan govor, koji je ostao zapažen i u nekatoličkim krugovima Libanona. Kardinal patrijarka zatražio je da država pomaže Crkvu u njenoj socijalnoj misiji.

ZA UVOĐENJE ISPOVIJEDI zauzima se službeni pokret evangeličke crkve u Berlinu. Ne bi se imala ukinuti dosadašnja praksa evangeličke crkve, koja daje »opće odrješenje«, nego bi osim toga bila dana mogućnost prave ispovijedi pojedinca. Kako je poznato, Luther se vrlo pohvalno izrazio o sv. ispovijedi i nije želio da se ukine ispovijed u protestantskoj crkvi.

Protiv špekulacije. Msgr. Jaeger, biskup u Paderbornu, oštro je napao one, koji u vrijeme bijede prikrivaju životne namirnice iz težnje za većom zaradom. Tko ima dovoljno jesti, a višak prikriva, čini u nebo vapijući grijeh, rekao je msgr. Jaeger.

»WIENER SÄNGERKNABEN, bečki pjevački zbor dječaka, poznat po cijelom svijetu, slavit će ove godine svoju 450-godišnjicu.

U BUDIMPEŠTI imenovan je crkveni sud, koji treba da uzme u postupak pitanje oko proglašenja blaženim biskupa Tihamera Totha, koji je umro pred desetak godina. a nadaleko je poznat kao sveučilišni propovjednik i pisac knjiga za omladinu. Njegove su propovijedi prevedene na više jezika.

KARDINALU FAULHABERU darovao je Sv. Otac Pijo XII. papir za 160.000 katekizama. Slične darove dobivat će i drugi biskupi.

IZ OPORUKE pokojnog dekana kardinalskog zbora, kardinala Granito Pignatelli di Belmonte, koji je rodom iz ugledne i bogate obitelji, vidljivo je, da je visoki pokojnik umro u pravom franjevačkom siromaštvu. Podupirao je 60 redova i kongregacija, kojima je bio protektor, zatim siromahe u svojim biskupijama Albano i Ostia. Da bi ublažio nevolju, nastalu za vrijeme rata, počeo je prodavati svoje zlatne biskupske križeve i prstene, a kad se preselio k časnim sestrama, i svoj namještaj. Otkupninu za njegove zadnje predmete treba predati časnim sestrama, koje su ga njegovale za vrijeme njegove bolesti.

»ORBIS CATHOLICUS« novi je katolički mjesečnik, koji izdaju austrijski katolici. Prvi svezak ovog lista donosi brojne vijesti iz cijelog katoličkog svijeta.

POZNATI LIJEČNIK za duševne bolesti, židovski obraćenik, Raphael Simon, čije je obraćenje svojevremeno izazvalo svjetsku pažnju, ušao je nedavno u trapistički red. Simon je ujedno objavio knjigu o svom obraćenju: »Slava Tvojeg naroda«.

JEDNA KORISNA povijest medicine izišla je ove godine na talijanskom jeziku od Adalberta Pazzini-a. Knjiga je zanimljiva osobito zbog toga, što raspravlja o odnosu Crkve i medicine kroz vjekove.

Vjerska umjetnička izložba u Pragu. U Pragu je održana izložba vjerske umjetnosti, na kojoj je sudjelovalo preko 50 čeških umjetnika. Bilo je izloženo 200 slika, kipova i ostalih umjetničkih predmeta. Izložba je izazvala veliko zanimanje češke javnosti.

Katolički športaši u Švajcarskoj imaju uređeno sve, što je potrebno, da mogu prisustvovati sv. Misi, kada nedjeljom imaju kakve priredbe ili izlete. Sada oni rade na tome, da i njihovi drugovi protestanti mogu imati priliku, da u sličnim prilikama prisustvuju svojem protestantskom nedjeljnom bogoslužju.

UDRUŽENJE KATOLIČKE STAMPE osnovano je nedavno u Tokiu. Članovi su ovog udruženja katolički pisci i publicisti.

Znamenita benediktinska opatija u Beuronu ponovno je dobila natrag svoja zvona, među njima i glasovito zvono »Mater Dolorosa«. Zvona su bila nanovo blagoslovljena.

Zastupnici Židova u Belgiji posjetili su kardinala nadbiskupa van Roya u Mechelnu i tom mu prigodom izručili jednu dragocjenu umjetninu kao priznanje i zahvalnost, što je za vrijeme prošloga rata neustrašivo osuđivao progon Židova.

Kršćanska dobrotvornost. Katolici u Meksiku su osnovali posebno dobrotvorno društvo, koje je sebi postavilo za cilj, da za 10.000 gluhonijemih sagradi pristojni dom, u kojem bi gluhonijemi imali cjelokupnu opskrbu i mogućnost, da se osposobe za neko zanimanje.

Hodočasnik svete godine. U Rimu se vrše velike pripreme za jubilarnu 1950. godinu Između ostaloga se vrše pripreme za snimanje filma u boji, u kojem će biti prikazane svečanosti svete godine. Taj film će se zvati »Hodočasnik svete godine«.

Majke i svećeničko zvanje

I.

Naš je Spasitelj Isus Krist boraveći na zemlji vršio trostruku službu: učiteljsku, naučavao je naime svoju božansku nauku, svećeničku, jer je na slavu Božju i na spas ljudi sama sebe prikazao za Žrtvu na križu, te službu pastirsku t. j. upravljao je svojim stadom, zajednicom svojih sljedbenika.

Ovu trostruku službu Isus je odilazeći Ocu na nebo povjerio svojim odabranicima apostolima i njihovim nasljednicima — svećenicima. Onaj, dakle, koji zove u svećenički stalež, jest sam Gospodin. Tako je sam Isus pozvao svoje apostole. Gospodin daje milost svećeničkog zvanja redovito posredovanjem roditelja, osobito majka, a samo katkada na izvanredni način.

Isusa Krista koji je po volji Oca nebeskoga postao »Veliki« i »Vječni« svećenik po redu Melkizedeka, odgojila je njegova Majka, presveta Dj. Marija. Tako je Ona postala ne samo najmoćnija posrednica za milost svećeničkog zvanja nego i najuzvišeniji uzor majkama, kako će molitvom, pobožnošću i odgojem pribaviti svojoj djeci dar svećeničkog zvanja. Velika većina katoličkih svećenika, pa i svetaca, ima da zahvali svoje zvanje majci.

S. Ivan Marija Vianney, rođen u Francuskoj g. 1786. u priprostoj, ali uzornoj kršćanskoj obitelji, bio je glasoviti župnik, i štuje se kao svetac. Od šestero djece on je bio četvrti. Duša obitelji bila je pobožna mati. O njoj je kazao sam sv. Vianney kao starac i župnik u Arsu, da je bila duboko pobožna i kreposna. Iz njezina se srca pretočila pobožnost i u srce djece, napose Ivana. Kad je Ivan bio dijete od 15 mjeseci, majka mu je njegovom ručicom pravila znak sv. križa na čelu, na ustima i prsima. I dijete nije htjelo jesti prije, dok ga nije majka tako prekrstila.

Kad je Ivanu bilo 4 godine, našla ga je majka, gdje u staji kleči između dvije kravice, i kako se vruće moli, gledajući pred sobom na slami sličicu Majke Božje. Nije čudo, da je u takovoj obitelji dječak Ivan primio temelj, da bude ne samo jedan od najglasovitijih svećenika — župnika, nego i svetac. Svladao je goleme zapreke, da postane svećenik i to upravo onda, kad je silni Napoleon izgubio svoje carstvo i svoju slobodu. Sv. Ivan Vianney umro je g. 1859. kao župnik u malenoj župi u Arsu na glasu sa svojih svetačkih kreposti i čudesa. Papa Pijo XI. proglasio ga je svetim g. 1925.

Presveta Djevice, Marijo, isprosi nam takovih majka, koje će odgojiti Kristove svećenike!

KATOLICI ZA MIR

U Kölnu u Njemačkoj postoji društvo »Kristov Mir«, koje sprema veliko hodočašće svetištu Majke Božje Utješiteljice u Kevelaer-u, da se moli za mir u svijetu.

Prva sv. Pričest za mir. U mnogim katoličkim državama će se ove godine držati prva sv. Pričest na bijelu nedjelju. Djeca će svoju prvu sv. Pričest namijeniti za mir u svijetu.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—906031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»SVETOJ ŽRTVI uskrsnici dajte slavu kršćenici!«

Iz Posljednice na Uskrsnu nedjelju

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, USKRS 1948. BROJ 12

Važnost Kristovog Uskrsnuća

Uskrsnuće Kristovo! Najveći događaj u povijesti svijeta! On je od presudne važnosti za cijelo čovječanstvo i njegov život i vladanje na zemlji. Već ga sv. Pavao uzdiže najsnažnijim riječima: »Ako Krist nije uskrsnuo, uzalud je vjera naša« (I. kor. 15, 17), a mi kažemo i svaka vjera u drugi prekogrobni i svrhunaravni život.

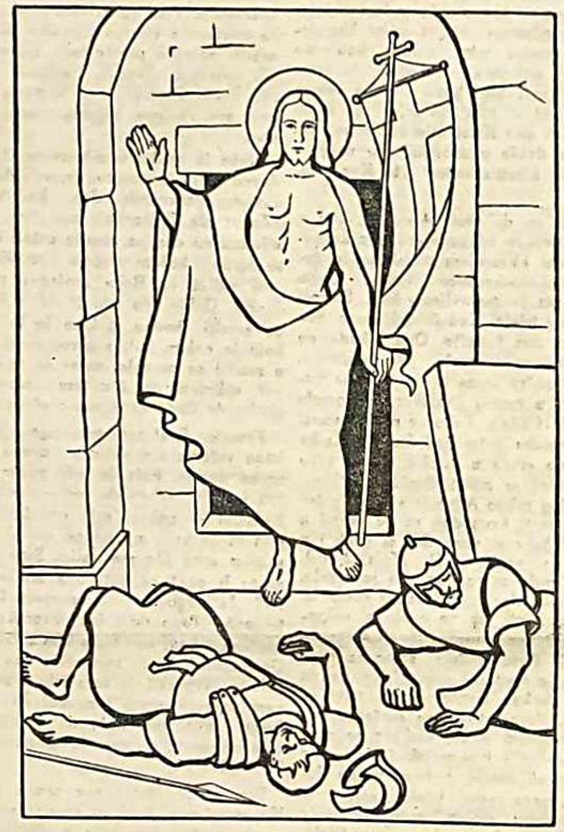
Zato je baš uskrsnuće Kristovo imalo oduvijek najviše i najžešćih protivnika i branitelja. Iz uskrsnuća Kristova slijedi sve, što može i mora čovjeka zanimati, da si odgovori na tolika inače nepoznata pitanja i tajne zemaljskoga života.

Ako je naime Krist uskrsnuo, onda je On i na zemlji živio. Onda je On doista i naučavao svoju božansku nauku. Onda je On bio i na križu za naše otkupljenje razapet. Onda je on u grob položen. Onda je On po svojim neprijateljima u grobu najpomnije čuvan. Onda je On svojom moći iz groba uskrsnuo. Onda je On svojim uskrsnućem posvjedočio, da je Sin Božji i Bog. Onda je On dokazao božansko podrijetlo svoje nauke i svoje Crkve. Onda je ispravnost naše vjere u Njega i Njegovu nauku utvrđena. Onda je naša nada u prekogrobni život potpuno opravdana. Onda Njegova nauka mora biti pravilo našega života i vladanja na zemlji.

Stoga se Providnost Božja pobrinula, da se uskrsnuće Kristovo dogodi pod takovim okolnostima, da ga nitko ne može ozbiljno nijekati. Providnost se Božja pobrinula, da budu pojedinosti o uskrsnuću Kristovu tako živo, i zorno i uvjerljivo ocrtane, kako to nije nijedan događaj u svjetskoj povijesti. Tako je to i doista zabilježeno: o smrti Kristovoj na križu, o pogrebu, o čuvanju groba, o uskrsnuću Kristovu, o Njegovim pojavama pojedincima, skupinama, stotinama ljudi, o Njegovu četrdesetdnevnom boravku na zemlji prije uzašašća. Sve su to ocrtali i zabilježili sigurni svjedoci, koji su to doživjeli, gledali i konačno zorno opisali, kako mogu samo oni, koji su kod svega toga sudjelovali. Zato pada u prah i pepeo svaki pokušaj, da se činjenica o smrti i uskrsnuću Kristovu izvrne, zaniječe i pobije.

Najlakše bi bilo pobiti uskrsnuće Kristovo, kad bi se moglo dokazati, da Krist uopće nije živio. Ali takovu tvrdnju pobijaju, osim evanđelista, i njihovi suvremenici poganski pisci Svetonije, Tacit, Plinije i židovski povjesničar Josip Flavije u svojim povijesnim knjigama, koje su do nas došle. Ne preostaje drugo nego pokušati pobijati samo uskrsnuće Kristovo. Ali kako?

Možeš li kazati, da Krist nije umro na križu, kad je Pilat službeno dao Njegovu smrt ustanoviti.

SRETAN USKRS!

OVO JE DAN, KOJI NAM JE PRIPRAVIO GOSPOD KLIČIMO I RADUJMO SE. HVALITE GOSPODA, JER JE DOBAR, JER JE DOVIJEKA MILOSRĐE NJEGOVO. ALELUJA!

ŽRTVOVANO JE NAŠE VAZMENO JANJE, KRIST

(Psalam 117, 24. 1)

Vojnici Mu nijesu prelomili golijeni, kako je to bio običaj da se učini osuđenima na smrt, jer je Njegova smrt bila očevidna službenoj vojnoj komisiji. A kad mu je vojnik kopljem otvorio bok, potekla je krv i voda, znak smrti. A i Židovi su na to oštro pazili, da se smrt doista i zbude

Ako je pak Krist samo zamro i poslije oživio i krišom pobjegao s križa ili iz groba, što je onda poslije s Njim bilo, gdje je živio, kad li je umro, nitko o tom ništa ne zna. A ne bi li bilo najnaravnije samo to znati i tako pobiti Njegovo uskrsnuće.

Ako je Krist umro i u grob položen, na koji je bio navaljen teški kamen i još k tomu započaćen i straža ga vojnička čuvala, kako bi ga onda apostoli mogli ukrasti, da vojnici ne vide. Ako su pak oni zaspali, kako onda mogu svjedočiti, da su ga apostoli ukrali i zašto nisu bili kažnjeni, što na takvoj straži spavaju, gdje je bilo osobito stalo i rimskoj vlasti i Židovima, da Isusa ne nestane iz groba? A tko je ikada čuo, da su vojnici bili nagrađeni zato, a ne kažnjeni, što su na straži zaspali i nisu vršili svoju dužnost.

Tko bi konačno mogao vjerovati, da su se kukavice apostoli usudili poduzeti takav pothvat, da ispred vojničke straže kradu tijelo Isusovo i to kukavice, koji su se u Jerusalemu zatvorili u sobu od straha, što će se s njima sve dogoditi nakon smrti njihova Učitelja, koji je tako zlo prošao.

Može li si netko ozbiljan zamisliti, da bi se uslijed potresa grob rastvorio i tijelo Isusovo nekud propalo u zemlju, a ostali su u grobu samo ubrusi, u koje je tijelo bilo čvrsto omotano!

Ako se pak netko usudi ustvrditi, da je s protivne strane od ulaza u grob načinjen prolaz, kroz koji je tijelo odnešeno, treba znati, da je grob bio u kamenu usiječen, pa je bilo teško načiniti u tako tvrdom tlu cijeli prolaz, kroz koji bi tijelo moglo biti izneseno. A onda, zašto nije nikada ustanovljeno, da je to tako bilo i da su se o tom sačuvali tragovi u kamenu?

Ako netko ustvrdi, da su si apostoli živo misleći često na Krista, konačno počeli utvarati, da Ga vide i s Njim govore, onda se na to odgovara, da su apostoli bili ljudi priprosta života i prema tomu jakih živaca, koji se ne bave utvarama. A osim toga apostoli uopće nijesu vjerovali, da je Isus uskrsnuo. I kad se ukazao pojedinim ženama, nijesu im vjerovali. Niti su oni vjerovali jedni drugima, kojima se Isus ukazao. A kad se ukazao svoj jedanaestorici, držali su, da je to utvara, maštanje. A napose pak Toma nije vjerovao, dok nije Isusa svojim očima vidio i stavio svoje ruke na mjesto čavala, kojim su bile probodene ruke i noge Isusove. Istom nakon višekratnih i mnogih Isusovih ukazanja i kad je jeo s njima, osvjedočili su se apostoli potpuno o Njegovu uskrsnuću.

Tek nakon toga apostoli, prije kukavice, su se ohrabrili i uvjerili, da je Isus doista uskrsnuo. Znali su, da ih ne čeka nikakva druga nagrada, nego mučenička smrt, a ipak su sada neustrašivo propovijedali uskrsnuće Kristovo. I zuto su svi osim jednoga i poginuli mučeničkom smrću. I ta činjenica govori vrlo mnogo i dosta.

Konačno još jedan i najjači dokaz! Baš zbog uskrsnuća Kristova razlilo se i dalje se razlijeva kršćanstvo i crkva Kristova po cijelom svijetu, poput ogromne nesavladive i nepresušive rijeke bujice. Ono je kao sunce, koje je svojom vjerskom i ćudorednom naukom i čudesima neugasivi svjetionik i čuvar, da ljudski rod u svojim naučnim i često neobuzdanim čežnjama potpuno ne zamrači istine Božje.

I kad se god uskrsnuće Kristovo nastoji potisnuti u kut i zamračiti, treba da imamo na pameti riječi velikog govornika Lacordera (Lacordaire), koje je rekao u svojoj uskrsnoj propovijedi g. 1844.: »To vam je isto tako, kao kad bismo na vrh gorja Alpa postavili stražu i zapovjedili joj, da pazi, kako sunce ne bi izašlo i neka mu dovikuje: »Sunce, ti se danas ne smiješ uzdignuti«. Uzalud je to.

A tako: »I Božje Sunce se ipak diglo!« Aleluja!

Aleluja!

»Gospodin je doista uskrsnuo! Aleluja! Tako moli i pjeva Crkva na uskrsne dane. Taj veseli Aleluja odzvanja neprestano u sve dane uskrsnoga vremena. I pravo je tako. Isus je naime nakon svoga uskrsnuća boravio još četrdeset dana na zemlji. Učenici Njegovi su Ga više puta vidjeli, doticali Ga se, s Njim su govorili, s Njim su i jeli. Tih četrdeset dana obuhvata pet nedjelja, koje imadu svoje posebno značenje u crkvenoj godini i svoje posebno veselje. A to se ističe riječju: Aleluja!

Prve dvije nedjelje imadu zadaću, da jačaju našu vjeru; tri nas druge nedjelje pripravljaju na Uzašašće Kristovo na nebo. Tako nam to pokazuju i Evanđelja tih pet nedjelja.

Evanđelje prve nedjelje poslije Uskrsa t. j. Bijele nedjelje, pripovjeda nam, kako se Isus ukazao svojim učenicima.

Kad je Isus bio odveden u smrt, to je Njegove učenike napunilo tolikim strahom, da su drhtali i nijesu se usudili pokazati na ulici. Sabrani u dvorani Posljednje večere čvrsto su zaključali vrata, da im tko ne provali i ne pobije ih.

Uskrsuo je jutro. Oni teško iščekuju, da prođe sat za satom. I konačno dolazi večer i oni gotovo iznemogli od straha i iščekivanja govore jedan drugome: »Ne dolazi više. Učitelj nas je napustio i zaboravio«. I gle u taj čas nastane lagani neki dašak vjetra i Isus se pojavljuje kao nadzemaljska svijetla pojava među svojim učenicima. A oni se ukočili od straha. Nitko se ne usuđuje ni riječi prozboriti. Tjeskobno i drhćući konačno pita jedan drugoga: »Kakova je ovo tajanstvena prikaza?«

A Isus ih veoma milo nagovori: »Ne bojte se, ja sam. Pogledajte moje ruke i noge. Kad bih ja bio duh, ne bih imao ni mesa ni kosti. Dotaknite me se!« I htjede im pružiti ruku na pozdrav. Ali oni od straha trgnuše natrag pred Njime.

Istom kad je jeo pred njima, otvoriše im se oči i strah ih ostavi. Oni upoznaše svoga božanskoga Učitelja i uzbudi se u njima djetinje veselje. I to znači onaj veseli uskrsni Aleluja!

Zašto se Isus svojim učenicima ponovno i ponovno ukazuje? Zar nije bilo dosta, što se ukazao pobožnim ženama, a one to javiše učenicima? »Gospodin je doista uskrsnuo!« Nije bilo dosta, jer oni to nijesu vjerovali. Njihove riječi pričine im se kao priča. Pa kad bi i sam anđeo došao s neba i rekao im, da je Gospodin uskrsnuo, oni to ne bi vjerovali. I doista je tako. Znademo, što se dogodilo s nevjernim Tomom. On naime nije bio prisutan, kad se Isus ukazao apostolima. Oni su mu s veseljem priopvijedali, kako im se Isus ukazao: »Tomo, Gospodin je bio kod nas. On je doista uskrsnuo!« A on im odgovori: »Ako Ga ja sam ne vidim svojim očima, i ne stavim ruke svoje u Njegove rane na rukama i nogama, ne ću vjerovati«.

O kako su apostoli bili slabi u vjeri, tako slabi i bespomoćni kao što je to maleno dijete, kad uči hodati! Toga radi se Isus svojim učenicima ukazivao, da u njima ojača uskrsnu vjeru i osvjedoči ih: »Krist je doista uskrsnuo!«

Sve je to Gospodin dopustio, da se zbude, da se time već unaprijed ocrtaju i uvjere i one duše, koje ne će vjerovati, nego govore: »Što ja svojim vlastitim očima ne vidim i svojim razumom ne dokučim, to ja ne vjerujem«. To su duše Tominog raspoloženja! Oni bi htjeli svojim neznatnim razumom potpuno proniknuti sve velike i duboke tajne neizmjernog Bića Božjega i objavljene istine svrhunaravne objave Božje, naše svete vjere. A to je nemoguće, kao što je nemoguće, da se od plamečka jedne svijeće rasvijetli tama zemaljske kugle usred mrkle duboke noći. Zato je Gospodin dopustio, da sumnjaju apostoli, a napose Toma, da se razbije svaka sumnja o Njegovu uskrsnuću.

S toga razloga sveta Crkva u svojoj liturgiji prve dvije uskrsne nedjelje toliko ističe uskrsnuće Kristovo i pokazuje na Njegovo ukazanje apostolima, te zbog toga i naglašuje svoje veselje sa zahvalnim poklikom: »Aleluja!« — Hvalite Gospoda!

APOLOGETSKI KUTIĆ

Uskrsnuće tijela

Na nijednu kršćansku istinu nisu pogani toliko navaljivali kao na istinu o uskrsnuću tijela. Kad je sv. Pavao na Areopagu govorio o uskrsnuću tijela, grčki mudraci, Epikurejci, koji su živjeli samo za ovaj svijet, javno su mu se rugali, a Stoici su prezirno govorili: »O tom ćemo te slušati drugiput« (DAp 17, 32).

A ipak Sveto Pismo o nijednoj istini ne raspravlja tako opširno, koliko baš o uskrsnuću tijela. I čitavo kršćanstvo, kao nauka, s nijednom istinom nije tako tijesno povezano kao s uskrsnućem Kristovim. I na nijednoj drugoj istini kao temelju ne počiva tako čvrsto kao na uskrsnuću Kristovu. Svjedok je tomu sam sv. Pavao koji kaže: »Ako nema uskrsnuća od mrtvih, to nije ni Krist uskrsnuo A ako Krist nije uskrsnuo, bez temelja je dakle propovijedanje naše, a bez temelja i vjera vaša« (1 Kor. 15, 13–14).

Zanimivo je, da sveti Apostoli, kad u svom Vjerovanju izlažu vjeru o uskrsnuću, ne kažu: »Vjerujem u uskrsnuće čovjeka«, nego »uskrsnuće tijela«. Zašto tako? Čovjek je sastavljeno biće. Sastoji se od duše i tijela. Kad čovjek umre, duša njegova živi i dalje. Ona nikada ne umire Ona je neumrla ili besmrtna. Kod smrti umire samo tijelo. Ono se nakon smrti u zemlji rastvara i postaje opet zemlja i prah. Tako se nakon smrti svakoga čovjeka osim kod Isusa i Majke Božje, tijelo vraća u zemlju, pa se tako divno obistinjuju riječi Svetoga Pisma, što ih je Bog rekao Adamu: »U znoju ćeš lica svoga jesti kruh dok se ne vratiš u zemlju, od koje si uzet. Jer si prah i u prah ćeš se vratiti« (1 Mojs. 3, 19). Uskrsnuti može samo ono što je umrlo, što se raspalo. Jer je duša naša neumrla ne može umrijeti, pa ne može ni uskrsnuti. Za nju nema uskrsnuća. Uskrsnuće ili ponovni život postoji samo za naše tijelo. Ono je smrtno i raspadljivo, nakon smrti bez ikakva života. A na novi će život ustati ili uskrsnuti na svršetku svijeta, na sudnjem danu, kad će se opet s dušom sjediniti i zauvijek živjeti. Jer ne umire cijeli čovjek t. j. ne umiru duša i tijelo, nego samo tijelo, zato i ne kažu Apostoli: »Vjerujem u uskrsnuće čovjeka«. Nego, jer umire samo tijelo, to će samo tijelo i uskrsnuti, pa je sasvim ispravno, da Apostoli govore samo o uskrsnuću tijela.

Kad Sveto Pismo govori o uskrsnuću, onda govori o tvarnom uskrsnuću, o uskrsnuću tijela, a ne o duhovnom uskrsnuću ili o uskrsnuću u prenesenom značenju. Već su u vrijeme sv. Pavla apostola živjeli krivovjerci Himenej i Filet, koji su učili, da postoji samo duhovno uskrsnuće. Kad je naime čovjek teško sagriješio, pa se za teške grijehe pokaje i ispovijedi ih, tada je duša opet u posvećujućoj milosti Ona sada živi novim životom, životom milosti i ljubavi Božje. Tai novi, milosni život duše, zvali su Himenej i Filet duhovno uskrsnuće i tvrdili, da postoji samo takvo, duhovno uskrsnuće. Tom su krivom naukom zaveli na nevjeru i nekoje vjernike. Sv. Pavao ustaje odlučno protiv toga krivovjerja i uči uskrsnuće tvarno, tjelesno, a tako uči Sveto Pismo i sva Usmena predaja kroz sve vjekove, odkada postoji kršćanstvo.

Našu je nauku o uskrsnuću tijela već davno prije kršćanstva ispovijedao starozavjetni pravednik Job, kad je rekao: »Znam, da Odkupitelj moj živi, i u posljednji ću dan sa zemlje ustati i opet ću se ogrnuti kožom svojom i u tijelu svojem vidjet ću Boga svojega« (Job. 19. 25-26). Dakle ono isto tijelo, u kojem je po zemlji hodao, u kom je boli trpio, koje je nakon boli i istrošenosti umrlo i u zemlji se raspalo, ustat će na novi život, uskrsnut će, i u tom istom tijelu gledat će Boga kroz svu vječnost.

Prorok Ezekijel izvješćuje, kako je imao viđenje i u viđenju doveo ga Bog usred doline, koja je bila puna mrtvačkih kostiju. »Provede me — veli prorok Ezekijel — pokraj njih unaokolo. I gle, bilo ih je vrlo mnogo po dolini, bile su sasvim suhe. On me upita: Sine čovječji, mogu li opet oživjeti ove mrtvačke kosti? Ja odgovorih: Svemogući Gospode, ti znaš. Tada mi reče: Prorokuj o tim kostima i kaži im: Suhe kosti, čujte riječ Gospodnju! Ja ću metnuti u vas duh, da oživite. Napravit ću vam žile, i učiniti da vam uzraste meso, i navući ću na vas kožu i ulit vam duh, da oživite. Tada ćete upoznati, da sam ja Gospod« (Ezek 37, 2–6).

Svemoć će Božja sve mrtve uskrisiti. Ne samo one, koji su umrli prirodnom smrću, nego i one, koje je zločinačka ruka lišila života. Svako će tijelo uskrsnuti cijelo i potpuno, i doći na sud Božji da primi nagradu ili kaznu, već prema tomu, da li je u životu s dušom dobro ili pak zlo živjelo.

PUT U EMAUS

U Evanđelju sv. Luke, u gl. 24., čitamo dirljivi i slikoviti opis susreta između Isusa, koji je uskrsnuo i dvojice učenika, od kojih se jedan zvao Kleofa. Slavni slikar Rembrandt, koji nam je naslikao posljednji prizor ovoga susreta, majstorski je izazvao u izmjeni svjetla i sjene onaj dojam, koji je neizbrisiv za promatrača te slavne slike, a on je takav, da osjećamo, da vidimo pred sobom Krista, koji je umro i uskrsnuo. Tako je bio moćan kist slavnog Rembrandta! Tako je moćan i opis iz Lukina Evanđelja.

Ovaj odlomak iz Evanđelja ne samo što je u svojoj književnoj vrijednosti pun dojmova različite vrste, on je pun i one dramatike, koja se odigrava u životu svakog pojedinog kršćanina, kad izgubi svoju vezu s Kristom

Preplašeni učenici ne mogu od straha i užasa, što su doživjeli u Jerusalemu, kad je bio raspet Onaj, u koga su toliko vjerovali, i koga su smatrali tvorcem zemaljskog obilja, — ne mogu prepoznati ni glas svoga Učitelja.

Preplašeni učenici još se više pobojaše, kad su im žene koje su prve saznale za Njegovo uskrsnuće, javile ovo čudo, pa pobjegoše iz grada.

To su i Njemu kazali, dok im je On s poznatom ljupkošću svoga glasa kazao: »O bezumni i sporoga srca za vjerovanje svega onoga, što su govorili proroci!«

Onda im stao tumačiti uvjerljivo i s dokazima stvarnost uskrsnuća.

Suton je padao na proljetni krajolik. On htjede produžiti, ali Ga oni zamoliše tihim riječima, kao djeca, koja se boje mraka, a majka mora izaći Zamoliše Ga ovako: »Ostani s nama, jer je blizu večer i dan je već na izmaku! I On uđe s njima«.

»I kad je bio s njima za stolom, uze kruh, blagostovi, prelomi i dade im. I otvoriše se oči njihove, upoznaše Ga, a Njega nestade ispred očiju njihovih. I rekoše jedan drugome: »Nije li gorjelo srce naše u nama, kad nam je govorio putem i tumačio nam Pisma?« I ustavši onaj čas vratiše se u Jerusalem.

U gradu nađoše ostale učenike, pa nam Evanđelist ovako kratko veli o učenicima, koji su na bijegu sreli Isusa: »I oni su pripovijedali što se dogodilo na putu, i kako Ga upoznaše kad je lomio kruh«...

Nema za nas ljepše slike i nema jednostavnijeg opisa negoli je ovaj susret Spasitelja odmah neposredno iza Uskrsnuća s nevjerom samih učenika.

On ih snaži istim onim djelotvornim sredstvima Milosti, kojima snaži i kasnije, pa s kojima će snažiti ljude do kraja svijeta, a to je Euharistija.

Ponovimo i mi u divnim danima Uskrsnuća riječi Spasitelja »Ostani s nama! Ostani s nama do konca našeg života! Ostani s nama, kadgod bude suton padao u naše duše, ulij nam nadu u svjetlost, u vječno uskrsnuće naše duše!«

Dva susreta

(USKRSNA LEGENDA)

Crna neprodirna noć, puna prijetnje i strave, pritisnula je u po dana Jerusalem i brežuljak nad njim, a težak zrak gušio je svjetinu, koja je u divljem bijegu srljala niz brijeg, dok joj se zemlja tutnjeći ljuljala pod nogama, a svuda naokolo odzvanjala lomljava zidova, što padahu, prasak grobova, što se otvarahu ..

Kroz mrak sablasno su se bijelila tjelesa trojice osuđenika, što višahu o sramotnom drvu: srednji, prorok iz Nazareta, hvatao je sparan zrak otvorenim ustima, upiljivši neizrecivo bolan pogled nekamo među olovne oblake, a tijelo mu je drhtalo, lice se grčilo od muke; lijevi se još i sad bijesno trzao s pjenom na ustima, kunući; a desni, razbojnik i ubojica kao i lijevi, ukočeno je promatrao lice Nazarenca...

Nesamo da ga je osvajala blagost i neki nadljudski izraz toga lica, već mu se činilo, da je to lice, naročito taj pogled, negdje već vidio... Zaronio je mišlju u svoju burnu prošlost i kopao, kopao po njoj.

I najednom mu sine u glavi: jest, bilo je to onda...

On je onda bio još mlad i hajdukovao je po gorama judejskim, pošto je osvetio svog oca na nekom Arapinu, koji je starcu bio oduzeo život. Bio je to prvi njegov zločin, a on ga i jest i nije smatrao zločinom, jer je zakon Mojsijev tražio: oko za oko, zub za zub. Ali pred Rimljanima, koji su pazili na red u Judeji, morao je svejedno da bježi u gore...

Tako je postao razbojnik, dapače i vođa razbojničke čete, a onda je padao sve dublje...

Jedne noći vrebao je s drugovima u zasjedi na neku bogatu karavanu, koja je imala proći put Jerusalema oko ponoći.

Noć je bila užasna: pljuštila je silna kiša nošena bijesnim vjetrom, a tmina kao u rogu. Lopovi su proklinjali vrijeme i karavanu, koja nije nikako dolazila, i opazivši kad je sijevnulo, neke ljude na drumu, posikakaše kao risovi da okušaju sreću na tim zakašnjelim putnicima i odštete se možda za noćašnji neuspjeh.

Ali nada im se nije ispunila. Bili su to siromašni putnici: postariji čovjek vodio je za ular magare, na kojem je sjedjela Žena.. Žena je vrisnula, a čovjek drhtavim glasom stao moliti, da ih puste, jer su siromasi. Da nijesu ništa vrijedna imali, vođa je uvidio i sam, netom je primio za uže živine, naredivši putnicima da stanu, i već ih je htio propustiti dalje, kad se Žena oglasi, moleći mirnim, ali tako mekim i slatkim glasom, znadu li za kakvo skrovište, kamo bi se mogli sklonuti od ovog bijesa prirode. Ne toliko oni, koliko nejako im Dijete, koje je Žena svojim tijelom i plaštem nastojala zaštititi od nepogode.

Razbojnici prasnuše u smijeh: od njih traže skrovište! Ali vođa se nije smijao: zvuk toga glasa čudno ga je dojmio, dozivao mu je u pamet sveto pjevanje u jerusalenskom hramu, žubor potočića i šuštanje maslinovih grana na proljetnom lahoru, kliktaj ševe i gukanje golubice — sve ono lijepo, što je čuo u životu, kao da se združilo u tom glasu i očaralo ga Kao hipnotiziran primi uže i povede putnike u spilju svoje družbe. Drugovi se snebivahu: čemu se briga za te prosjake? Kako se ne boji, da ih sve ne odadu kasnije? Ali poznavali su odlučnost svoga vođe, i nisu se usudili da mu se protive.

A on je sam čitavu noć probdio, sjedeći na ulazu spilje, odkuda je krišom pogledavao na putnike, koji su sebi, što se za njih zauzeo, čudio se još više, odkuda mu noćas neke strane, neobične misli dolaze na pamet: kako je njegov život pun opačina, kako bi trebalo da ih on opere sa sebe i svoje duše, da se podigne iz kala, u koji je ugrezao...

Ujutro je izveo putnike na cestu i tada je opet progovorila Žena:

»Hvala ti, neznani čovječe! Tko bio da bio, neka Gospod okrene tvoju stazu k dobru, i nek ti moj Sin naplati jednog dana dobro što si nam ga iskazao!«

Tek tada pogledao je prvi put mladi

Život s Crkvom

USKRS

28. OŽUJKA 1948.

U početku sv. Mise moli svećenik riječi psalma 138., koje govore o uskrsnuću: »Uskrsnik i još sam s Tobom. postavio si ruku svoju na me. Aleluja! divno se očitovala mudrost Tvoji, Aleluja. Aleluja Gospodine, Ti me istražuješ i poznaš, Ti znaš, kad sjedam i kad ustajem«.

U molitvi moli svećenik, da nam Gospodin ispuni sve naše dobre zelje: »Bože, koji si na današnji dan po Jedinorođenen svojemu, pobjedniku smrti, opet otvorio vrata vječnosti, ispuni svojom moći naše želje, koje nam sam udahnjuješ«.

U Poslanici (I. Kor. 5, 7-8) opominje nas sv. Pavao, da uklonimo iz svoje duše sve, što je grijeàno. (stari kvsac), jer slavimo novozavjetnu Pashu, kod koje je zaklano novo vazmeno Janje – sam Isus Krist. — Sv. Pavao uzima sliku iz starozavjetne svetkovine Pashe. U vrijeme te svetkovine, koja je trajala osam dana, morao se iz kuće odstraniti sav kvasni kruh, a jeo se beskvasni. Drugo: klalo se vazmeno janje na uspomenu oslobođenja izraelskog naroda ispod egipatskog jarma Sv. Pavao uspomenu oslobođenja izraelskog naroda ispod egipatskog jarma. Sv. Pavao tumači, da kršćani slave trajno vazmenu svetkovinu, jer je za njih zaklano i žrtvovano novo vazmeno Janje Isus Krist, koji se žrtvuje i danas svaki dan u sv. Misi

Sada slijedi krasna pjesma o uskrsnuću Isusovu, a koja glasi: Janje je otkupilo ovce, nevini Krist je pomirio s Ocem griješnike. Smrt i život sukobiše se u čudesnom dvoboju: vođa života umro je i živ vlada. Reci nam, Marijo, što si vidjela na putu? »Vidjela sam grob živoga Krista i slava Njegova uskrsnuća, anđele svjedoke, rubac i haljine. Uskrsnuo je Krist, ufanje moje. Ići će pred nama u Galileju«.

Sv. Evanđelje (Marko 16., 1-7) izvješćuje nas o uskrsnuću Isusova ovako: »Marija Magdalena i Marija Jakobova i Saloma kupiše mirisa, da dođu i pomažu Isusa. I vrlo rano u prvi dan sedmie dođoše na grob, kad je sunce upravo izašlo. Govorile su među sobom: »Tko će nam odvaliti kamen s grobnoga ulaza?« Kad su pogledale, vidješe, da je kamen već odvaljen. Bio je naime vrlo velik. Uniđoše u grob i vidješe mladića u bijeloj haljini, odje sjedi s desne strane, i uplašiše se malo. A on im reče: Ne bojte se! Tražite Isusa Nazarejina raspetoga? Uskrsnuo je, nije ovdje. Evo mjesta, gdje ga položiše. Nego idite i javite učenicima njegovim i Petru: »Pred vama ide u Galileju. Ondje ćete ga vidjeti, kao što vam reče«.

LITURGIJSKI KALENDAR

NEDJELJA, 28. OŽUJKA.

USKRS. — Slavno uskrsnuće našega Gospodina Isusa Krista Otkupitelja od mrtvih. — **Sv. Ivan Kapistran.** Rođen g. 1386. u Kapistranu u južnoj Italiji. Kao visoki činovnik pošao u franjevce. Bio je izvanredan propovjednik; kroz 40 godina propovijedao po Italiji, Njemačkoj i Češkoj. G. 1456. s raspelom u ruci stavio se sa Sibinjanom Jankom na čelo vojske protiv cara Muhameda kod Beograda i 22. VII. oslobodio Beograd. 23. listopada 1456. umro u Iloku. Grob mu je u Bieljaku u Koruškoj.

PONEDJELJAK, 29. OŽUJKA.

Sv. Jona i Barahizije, braća. Mučeni u Perziji 29. III. 326. za kralja Sapora II. Jonu su tukli trnovim šibama, svezali ga i ostavili cijelu noć na ledu. Pitali su ga, kako mu je bilo. On reče: »Nikada mi noć nije bila tako slatka, jer sam dobivao utjehu s onog drveta, na koje je bio propet Isus Krist«. Zatim su mu kožu sadirali s glave, iščupali jezik, sve mu kosti zdrobili i rasjekli na dvoje. Barahiziju su metnuli pod pazuha dvije usijane mjedene ploče, zabili mu u tijelo oštre trstike, kosti su mu slomili, a u usta ulili vrelu smolu.

UTORAK, 30. OŽUJKA.

Sv. Ivan Ljestvičnik (Klimak). Zove se tako, jer je napisao knjigu »Rajske ljestve« (Klimaks), gdje uči, kako treba iskorjenjivati jednu manu za drugom, a onda se kao na ljestvama uspinjati od kreposti do kreposti u nebo. Zovu ga i Skolastik zbog učenosti. Stupio u samostan na gori Sinaju, a zatim se povukao u samoću, gdje je živio 40 godina u molitvi i teškoj pokori. Umro g. 580.

SRIJEDA, 31. OŽUJKA.

Sv. Akacije, biskup u Meletini u Jermeniji. Zbog navještanja vjere bio je zatvoren, ali je tako sjajno branio kršćansku vjeru, da ga car Decije pustio na slobodu. Izišavši iz tamnice nosio znakove svoje muke. U istočnoj Crkvi mnogo ga štuju kao čudotvorca, a u Zapadnoj kao jednoga od 14 Pomoćnika u nevoljama. — **Sv. Benjamin**, đakon. Kralj Varan u Perziji spalio sve kršćanske crkve, pobio svećenike, među njima i biskupa Abdasa, i mnoge kršćane. Đakon Benjamin, zanosni propovjednik ,nakon dvije godine bude pušten iz zatvora na zahtjev rimskog cara Teodozija, ali kad je nastavio navještati evanđelje, kralj ga dao strašno mučiti i kopljem probadati do smrti g. 424.

ČETVRTAK, 1. TRAVNJA.

Sv. Hugo, biskup u Grenoblu. Rodio se g. 1053. Njegov otac Odilo otišao u kartuzijance. Hugo je darovao sv. Brunu pustoš »Kartuzu«, po kojoj je dobio ime najstroži red u Crkvi. Odlikovao se milom čednošću, nevinošću tako, da nije poznavao u lice ni jedne žene osim majke, i ljubavlju prema samoći. Poput sv. Ambrozija plakao je s griješnicima u ispovjedaonici. Bio je duboko ponizan. Kao biskup je pao na koljena pred sv. Bernarda, kad ga je ovaj posjetio. Pošto je bio biskup tri godine, služio je godinu dana kao novak u jednom samostanu. Na nalog pape sv. Grgura VII. preuze opet biskupiju. Dugotrajnu bolest u glavi i želucu podnosio uzornom strpljivošću. Sotona ga mnogo mučio bogomrskim i ružnim mislima. Zbog toga ga tješio papa sv. Grgur VII. Umro 1. IV. 1132.

PETAK, 2. TRAVNJA.

Sv. Franjo Paulski. Rodio se u Pauli u južnoj Italiji g 1416. Poniznost je bila njegova glavna krepost. Uvijek je oštro postio. Bog ga je proslavio darovima Duha Svetoga: darom proročanstva i čudotvorstva. Molitvom je vraćao slijepima vid, nijemima govor. G. 1482. otišao u Francusku po nalogu pape. Ljubio je uvijek siromaštvo. Htijući ga iskušati francuski kralj Ljudevit XI. ponudio mu prekrasan kip Presvete Bogorodice od suhoga zlata. Franjo ga odbi i reče: »Ja ne gojim pobožnost. prema zlatu i srebru, ja štujem samo Majku Božju«. Umro g. 1507

SUBOTA, 3. TRAVNJA.

Sv. Rikard, biskup Rođen g. 1197. u Engleskoj. Bio je glasovit i neumoran propovjednik Strpljiv i Bogu predan u nesreći, prema svima ljubezan Prorekao svoju smrt. Uzeo u ruke raspelo, izljubio Isusove rane i reče: »Hvala Ti, Gospodine Isuse Kriste, za muku i smrt, što si je za mene podnio. Marijo, Majko milosrđa, brani nas od neprijatelja i primi na času smrti«. Umro 3. IV. 1253.

Uskrs i ponedjeljak

29. OZUJKA 1948.

U Poslanici čita svećenik pod sv. Misom govor sv. Petra što ga je o djelima, smrti i uskrsnuću Isusovu izrekao pred časnikom Kornelijem u Cezareji. Govor glasi:

»Vi znate , što se je dogodilo u cijeloj Judeji, počevši od Galileje poslije krštenja, koje je propovijedao Ivan. Kako je Bog pomazao Isusa iz Nazareta Duhom Svetim i silom, da je prolazio čineći dobro i iscjeljujući sve, koje je bio nadvladao đavao, jer je Bog bio s Njim. I mi smo svjedoci svemu, što je učinio u zemlji judejskoj i u Jerusalemu Ali Njega ubiše objesivši Ga na drvo. Njega je Bog oživio treći dan, i dao Mu je, da se pokaže, ne svemu narodu, nego nama, naprijed određenim svjedocima od Boga, koji smo s Njim jeli i pili po uskrsnuću Njegovu od mrtvih. I zapovijedio nam je, da propovijedamo narodu, i da svjedočimo, da je On određen od Boga za suca živima i mrtvima. Za ovoga svjedoče svi proroci, da po imenu Njegovu primaju oproštenje grijeha svi, koji vjeruju u Njega«.

Ovako govori o uskrslom Isusu očevidac. Zar može biti nekoga, tko toga ne vjeruje?

U sv. **Evanđelju** čita se odlomak (Luka 24, 13—35). kako se Isus pokazao dvojici učenika, dok su putovali u Emaus. Na putu su razgovarali o zadnjim događajima. Najedamput im se približi Isus, a oni Ga nijesu poznali. Isus ih zapita, o čemu vode razgovor. Oni Mu odgovore, da razgovaraju o Isusu Nazarejinu. proroku, silnu u djelu i u riječi, kako su Ga poglavari osudili na smrt i razapeli, i kako su žene pripovijedale, da je On uskrsnuo. Obadva su učenika kolebala u vjeri o uskrsnuću Isusovom, zato im Isus reče: »O bezumni i spora srca za vjerovanje svega, što su navješćivali proroci. Zar nije Mesija morao to trpjeti i tako ući u svoju slavu?« I sad im je iz Sv. Pisma tumačio sve, što je pisano o Njemu. Kad su došli blizu Emausa, pričini se Isus, da ide dalje, a učenici Ga zaustavljahu, nek ne ide, jer se već približava noć. Isus se svrati s njima i kod večere upoznaše Ga kod lomljenja hljeba Tada Ga nestane. Učenici se odmah vrate u Jerusalem i pripovijedahu apostolima,, kako im se ukazao Gospodin.

SRETAN USKRS!

svima svojim suradnicima,
pretplatnicima i čitateljima
žele UPRAVA i UREDNIŠTVO
„G O R E S R C A"

pustahlija Dijete: bilo je to neobično Dijete od nekoliko tjedana, ali oči! Te oči nesamo da nisu bile oči djeteta, već se on nije sjećao, da je takvih očiju vidio u ijednog čovjeka u životu. Bilo je u njima nešto, što je prodiralo u dušu i uzbudilo je svu, pritežući je k sebi neodoljivo, čovjek je osjećao potrebu, da padne pred njima na koljena, dok ga je neko slatko, a ujedno puno straha čuvstvo svega prožimalo.

Mladi harambaša bio je kao omamljen, stajao je tako omamljen još i onda, kad su čudni gosti već davno iščezli na zaokretu ceste...

Nikada nije zaboravio tog pogleda ni onih riječi: »Nek ti moj Sin naplati jednog dana dobro, što si nam ga iskazao...« Štoviše, on je u to obećanje vjerovao, premda mu se to i samome činilo ludo i čekao je, da se ispuni...

I eto sada, umirući na križu, prepoznao je u Nazarencu ono Dijete, koje je one noći zaklonio u svoju razbojničku jazbinu, one oči, koje ni prije ni poslije nije nikada susreo.

Opet je osjetio isti osjećaj kao i onda, teško kajanje za svoja djela i silnu želju da bude čist, opet mu je zazujalo u ušima ono obećanje, i on je dahnuo skrušeno:

»Gospodine, sjeti se mene, kad budeš u kraljevstvu svome...«

A ona ispaćena Glava okrenula se s mukom k njemu, i blijede usne prozboriše:

»Još danas ćeš biti sa mnom u raju...«

Sredstva za savršenstvo

1. U nijednoj stvari tražiti sebe, nego Boga.

2. Nastojati, da se češće sjetimo prisutnosti Božje, kako je to Bog rekao Abrahamu: »Hodi preda mnom i budi savršen«.

3. Češće se upitati, gdje je sada moja misao, moje srce, jer »gdje je tvoje blago, ondje je i srce tvoje«.

4. Strjelovitim molitvama češće probuđivati čine ljubavi, odanosti i čežnje za Bogom.

5. Češće probuđivati svrhunaravsku nakanu u našim djelima i poduzećima.

6. Sve, što vidimo, čujemo, ili susrećemo u životu, neka nam posluži za bilo kakovo pobožno razmatranje.

7. Nastojati, da sve u životu spremno primamo iz Božje ruke i Njemu se predamo kao neprestana žrtva.

8. Često zahvaljivati Bogu za sva dobročinstva.

9. Nađemo li se u kakovoj pogreški, ne klonuti duhom, nego se ponizna i skrušena srca vratiti k Bogu.

10. U svim kušnjama i poslovima utjecati se s čvrstim ufanjem k Bogu i predati se Njegovoj Providnosti.

11. Razmatrati što češće život i muku Isusovu (Križni put!).

12. Po mogućnosti uskladiti misli, riječi i djela s Isusovima.

13. Provoditi euharistijski život (sv. Misa, sv. Pričest) i prijateljevanje s Isusom u svetohraništu.

14. Nježno ustrajno štovati i ljubiti Bl. Djevicu Mariju, napose Njezino prečisto Srce.

15. Provoditi molitveni život i gajiti duh naknađivanja za svoje i tuđe grijehe na čast presv. Srca Isusova, i gajiti pobožnost k Duhu Svetome.

16. Dnevice se barem u kojoj malenkosti odricati.

17. Izbjegavati nerad i besposlicu.

18. Paziti u ponašanju na pravila lijepog vladanja.

19. Ljubiti skroveni život ne željeći pojavljivati se u javnom životu, osim koliko je to potrebno i korisno za opće dobro.

20. Nastojati, da ni s kim ne budemo toliko predomaći, da bismo zaboravili na pravila pristojnosti, čednosti i stidljivosti, da tako sačuvamo u svojoj okolini svježe ozračje, makar si mi toga i ne ćemo biti svijesni.

21. Sve učiniti iz tako čiste ljubavi prema Bogu, da ne bismo od tih čina ljubavi odustali, sve kad za to ne bismo dobili nikakve nagrade u nebu.

22. Češće pomišljati, hoće li nam biti na samrti utješna pomisao, kako smo proveli život.

23. Nastojati, da češće razaberemo, koliko ljubimo prolazne stvari, a koliko samoću i šutnju, da bismo spoznali, provodimo li unutrašnji život s Bogom.

24. Paziti, da ništa ne činimo zato, da nas drugi vide.

25. Čuvati se suvišnog stida, kad treba učiniti nešto dobra u prisutnosti drugih.

26. Ne promatrati znatiželjno razne osobe, njihova lica, vladanje, navike, obavljanje dužnosti, i ne prosuđivati, što smo nehotice opazili.

27. Ne uznemirivati se, ako opazimo ili čujemo od koga, što nam se ne svida, nego to prepustiti Bogu i onima, na koje to spada, osim ako drugo zahtijeva naša služba, ili je stvar takova, da se mora javiti onima, na koje to spada.

28. Smatrati svijet i sve, što je na njemu ispraznošću.

29. Ne zadovoljavati se s onim, što smo postigli, nego nastojati, da svaki dan bude početak novih duhovnih dobara u nama.

30. Imati na pameti, da smrt može doći kao tat iznenada.

Uskrsnuće

— Još je zemlja stajala pod utjecajem jezovitosti. Tama je vladala tri sata, sunce je pomrčalo, zvijezde se nisu pojavile. Nebo je pritislo zemlju kao crn, mrtvački pokrov. Zemlja je pucala, a grobova odbacivala, teške, kamene ploče, a mrtvi su se ukazivali živima.

Znalo se, zastor se u hramu razderao u dvoje, kad se zemlja stresla od groze, jer je Nevini izdahnuo na križu.

Mati se Nevinoga sklonila u kuću učenika Ivana. Izmučena šuteći je sjedila i koji put se stresla, jer je u duši ponovno proživljavala muke Sina. Još je gledala, kako nemilosrdno užetima natežu ruke, da ih probiju čavlima, još je slušala muklo udaranje čekića, dok su probijali noge. Te ruke, koje je Ona milovala i cjelivala u zanosnoj materinskoj ljubavi, dok su bile još ručice Nejakoga, i noge, što su se umarale i zeble, a Ona ih grijala u svom krilu. Još je vidjela krvavo čelo i ispaćene, drage oči, koje više nije mogla milovati, jer je na svom krilu osjećala težinu hladnog, mrtvog tijela svoga Jedinca.

Suhi joj se jecaj izvio iz grudi. —

Pored Nje su se okupile žene, susjede. Nisu se usudile niti šaptati, na prstima su hodale, da ne naruše muk velike boli.

Do Njezinih nogu, zgurivši se, plakala je Marija Magdalena. Magdalena je čekala jutro. Htjela je prije svanuća poći do groba, u kojemu je napokon smiren ležao Učitelj. Dogovorila se s Marijom Ivanovom i Marijom Jakobovom, da bi naknadno pomazale mrtvog Gospodina.

Dugo joj se činilo vrijeme čekanja. Beskonačno. Sivi se trak pojavio na istoku. Žene su došle po nju. Bila je spremna, ta čekala je svu noć. Pošle su ulicom ogledavajući se, nesigurno.

Sivi se trak na istoku stao rumeniti.

Kad su se približile vrtu vijećnika Josipa, gdje je u novom grobu bio pokopan Gospodin, ona požuri, i ostavi za sobom ostale žene. Premda još nije pravo svanulo, Kamen je na grobu bio odvaljen.

Prestrašena i uzbuđena, kao gromom ošinuta, izbezumljena, trčala je Ivanu i Petru. Zadihana, jedva je viknula:

»Uzeše Gospodina iz groba, i ne znamo, gdje Ga položiše.«

Petar i Ivan se zgranuše, izađoše, i potrčaše Grobu. Za njima je pritišćući grudi, s osjećajem, da će joj srce iskočiti, poSrtala Marija Magdalena.

Prvi je dotrčao Ivan. Nadvio se i ugledao plahte, gdje leže u grobu. Za njim je stigao Petar, i ušao u prazan i otvoren grob. Tada se spusti u grob Ivan i vidje, što i Petar: plahte i smotani ubrus. Učenici se začudiše i smutiše. Nikada nisu pravo shvatili Učiteljeve riječi o uskrsnuću. Zbunjeni su pošli natrag kući.

— Samo je Magdalena ostala plačući na grobu. — — — — — — — — — —
Dan se rodio. Crveno se sunce pomaljalo. Ptice su zacvrkutale na granama. Rosa se zacaklila kao blagoslov, kao čista suza na svakoj travci.

Plačući žena se nadvi ponovno i spazi u tami groba dvije sjajne spodobe u blistavim haljinama, kako sjede ondje, gdje je mrtvi Gospodin ležao. Rekoše joj:

»Ženo, zašto plačeš?«

A Ona je ponavljala svoju tužaljku, njišući glavom, otupjela od boli:

»Uzeše Gospodina moga, i ne znam, gdje Ga položiše«.

Ništa je u tom času nije moglo navesti na drugu misao. Nije se ni zapitala, tko su ovi, što u grobu sjede.

Začuo se lagani šušanj. Da li je povjetarac bio, koji je zanjihao mlado lišće, otrusio nekoliko latica s rascvale grane i uzbibao nježne strukove trave? Ili je samo netko dahnuo?

Magdalena se okrene, spazi Neznanca u vrtu i misleći da je Josipov vrtlar, potrča do njega. I ovaj je zapita:

»Ženo, zašto plačeš? Koga tražiš?«

Ona ga djetinjasto stade moliti, da joj kaže, gdje je Gospodina položio, ako ga je on kamo odnio.

Umjesto odgovora čula je poznati, samilosni glas: — »Marijo!«

Podiže uplakane oči. Uzdrhšće. Prstima protrlja oči, ne vjerujući pravo, jer pred njom je stajao Učitelj, obasjan suncem, usred rascvalog proljeća, smiren, divan, božanstven.

Haljina mu je bila kao blještavi snijeg na suncu, učinio joj se viši. Bile su to Njegove drage crte lica, dobre, blage oči, pa napokon ruke i noge probodene. Ta čije bi i mogle biti no Njegove? I glas, nezaboravan glas, koji je toliko puta slušala, a ipak je bio drugačiji.

Ruke je podigla, kao da hoće zasjeniti sjajno viđenje, a tada padne na koljena u želji, da Mu obujmi noge.

Iz grudi joj se ote drhtavi krik radosti:

»Raboni, moj Učitelju!«

Sreća njom prostruji, jer je ugledala Onoga, koji joj je dušu izliječio, Onoga, koji ju je iz kala izdignuo. Mrtvoga je željela oplakati i pomazati, a On, — pobjednik smrti, — stajao je pred njom, — njezin Raboni, kojega je dobro znala, pa opet toliko drugačiji, da ju je imenom morao zvati, da shvati, da je to doista On.

»Moj Učitelju! — Učitelju moj!« šaptala je pružajući ruke, a On podiže ruku s probijenim dlanom, kao da se brani:

»Nemoj me se dotaći«, reče joj i pošalje je k učenicima, da im javi, kako će uzaći k Ocu i Bogu svojem i njihovom.

Marija Magdalena ga posluša. Pošla je pjevajući u duši, kroz raspjevano proljeće. Kako to, da učenici još ne shvaćaju?, — mislila je, — dok se brzim korakom žurila. Već je zaboravila, da je i ona do časa prije plakala. Zar ne vide, kao što ona vidi, da sva priroda kliče Uskrsnulome: plavo, sunčano nebo, rascvjetane grane, raspupale ruže, bijeli golubovi kupajući se na krovovima u zraci zlatnog sunca. Zar ljudi ne čuju žuborenje svježega potoka: »Uskrsnuo je, — uskrsnuo!«

Sunce je već visoko odskočilo, kada je stigla do apostola. Radosna, javljajući najveću pobjedu rekla je:

»Vidjela sam Gospodina, i ovo mi je rekao«.

Učenici se pogledaše, pa pogledaše u ženu. Posumnjaše. Nisu mogli vjerovati. Što li bunca ta žena? Možda je s uma sišla, možda je u svojoj pretjeranosti dočarala viđenje? Zašto se, — napokon — njima nije Gospodin ukazao? Ili, — možda, — ipak? — Previše su prepatili, previše su bili uznemireni i smućeni, da bi joj mogli slijepo povjerovati. Stoga su, kada je pala noć, — ustrašeno se povukli u kuću, i čvrsto zabravili vrata. Bojali su se. Ne će li sada tko grunuti na vrata i pozvati ih na red, jer su bili Njegovi sljedbenici? Hoće li im On doći u pomoć, ako je doista uskrsnuo, — i uništiti neprijatelja? Što li će u opće biti s njima, sada, kada su se osjećali kao ostavljene ovce bez pastira? — I zašto se ništa, baš ništa nije promijenilo u svakidašnjem životu, ako je On uskrsnuo? Eto: i Pilat je tu i Kajfa . .

Tako su međusobno šaptali i šuškali, zagrizajući u oskudnu večeru uz treperavo svjetlo svijeće.

Tad se u njihovoj sredini pojavi Krist.

»Mir vama!« reče im, a nitko Mu ne odgovori.

Jesu li se zastidjeli onoga, što su malo čas govorili5

On ponovi: »Mir vama!«

Oh, što im je mogao ljepšega reći u času ponovnog viđenja, nego zaželiti i obećati, da će im duše smiriti. »Mir vama!« Ja sam s vama. Pokaza im pet svojih rana, sunaca, kojima je odkupio grijehe svijeta, a oni se zastiđeno, — polako stadoše kupiti oko Njega, napokon shvativši, da je ipak njihov Učitelj među njima.

Krist ih je gledao samilošću, koja je izvirala iz božanske snage, znajući dobro njihove misli, slabost i nepovjerljivost. Dahne nad njih i podijeli im dio i obećanje Onoga, kojega će primiti doskora u cijelosti: »Primite Duha Svetoga!«

I dok je radost obuzimala apostole, On je gledao buduće vjekove patnje, slabosti i grijeha. Njima, još slabima, — ali prvima i najbližim učenicima podijeli vlast: »Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će se«.

U neshvatljivo golemoj ljubavi za one, koji su Ga razapeli, za sve one, koji će se kroz vjekove rađati, određuje božanskom velikodušnošću sakramenat, kojim će praštati onima, koji će Ga ponovno mučiti svojom zloćom, jer je znao, kako je težak neoprošten grijeh na duši, jer je htio praštati — On, — Stvoritelj i Otkupitelj — stvorenima, Savršeni — naduvenima bijednicima, da ne bude uzalud prinesena najuzvišenija žrtva Ocu po Sinu.

— »Mir vama!« — Amen.

Hvalospjev Aleluja

Aleluja je hebrejska riječ, a znači: Hvalite Gospoda!

Taj naslov nose mnogi psalmi. On u sebi sadržava na neki način svu hvalu onih psalama, kao što naslov knjige nosi, kao u sjemenu čitavo stablo razlaganja, koje se nalazi u knjizi. Riječ označuje svu hvalu, koju Bogu dugujemo. Zato se ova riječ i ne prevodi.

Aleluja je hvalospjev na Istoku od pamtivijeka tako omiljen, da su ga pjevali i na mrtvačkoj Misi. Smrt u mislI Crkve jest »rođenje na Nebu«. U zapadnu liturgiju ovaj je hvalospjev ušao u drugoj polovici četvrtog vijeka. Uveo ga je sv. Damas papa na savjet našega zemljaka sv. Jeronima, koji je boravio na Istoku i upoznao ljepotu ovoga napjeva. Kopti (kršćani u Egiptu) još i danas imaju među napjevima ovu riječ. Napjevi traju po četvrt sata.

Pobožni Rupert ovo veli o njegovu mističnom značenju: »Aleluja je kao kapljica onog neizmjernog veselja, koje buja u vječnom Jerusalemu. Patrijarsi i proroci nošahu ga u dnu duše, a Duh Sveti potaknuo je s njim još veći žar na ustima Apostola. On naznačuje vječnu gozbu anđela i blaženika. Savršenstvo se zemaljskog života sastoji, da za njim čeznemo i gladujemo. Riječ je Aleluja ostala neprevedena da se pokaže, kako se ne može izraziti ono veselje, koje toliko nadilazi naš život«

Najglavniji Aleluja jest onaj, koji se pjeva na sv. Misi iza Poslanice. To je bio najljepši glazbeni napjev, pa ga je zato naročito izvježbani solist pjevao na uzdignutom mjestu, koje je bilo slično današnjoj propovjedaonici. Zato su nam razumljivi oni priprosti »Pozdravi«, kojima su kao pri oproštaju, pozdravljali Aleluja, kad je imalo zamuknuti uoči Sedamdesetnice. Različiti pozdravi prožeti su različitim čuvstvima. Sada izražavaju sve ono zanesenje i nježnost koju može probuditi Aleluja, sad opet odaju žalost vjernika za ovim nebeskim drugom u njihovim molitvama.

Evo jednog primjera iz 9. stoljeća, koji su pjevali u Francuskoj kao Pozdrav: »Nek te dobri Anđeo Gospodnji prati, o Aleluja! Nek sretnim učini tvoj put i nek udijeli, da se opet vratiš k nama! Aleluja! Aleluja!«

Zatim: »O Aleluja, ostani još danas s nama! Sutra ćeš otputovati, o Aleluja! Kad osvane dan, ići ćeš na put, Aleluja, Aleluja, Aleluja!«...

U Spanjolskoj se ovaj obred obavljao s osobitom službom. U njemu su ove riječi: »Aleluja« ime pobožno i ugodno, nek se zato ori s usta svih naroda na slavu Božju!«

Ima i drugih lijepih napjeva, koji odražavaju puninu liturgijskog života i vezu duše vjernika s uzvišenom liturgijom, a oni nam svi ukupno pokazuju svu težnju vjernikove duše, kao i cijele Crkve, za onim radosnim poklikom Aleluja, koji će se zaoriti u tisućama crkava, kad odjekne poklik: Krist je uskrsnuo, Aleluja!

VIVAK

uskrsna priča

U ravnici, gdje ... s rana proljeća zlati žabljak u barama, u svibnju leluja zeleno žito a tamne šume šumore tihu pjesmu; gdje hrastovi prkose olujama, a šaš se po barama savija u vjetru; divlja ruža pruža uz livadske puteve poluvijence s ružičastim cvijećem, živjela je baka.

Bila je to stara baka, pa su se oko nje vrzla dva praunuka, koji su već dobro shvaćali priče. A baka je znala pripovijedati. Priče su nicale i rasle... kao nježni uzorci na njezinu bijelom pletivu, bez kojega se nje i nije moglo zamisliti.

Toga popodneva, kada su se praunuci igrali uz bakin naslonjač, a ona izmišljala novi uzorak za pletivo i novu priču za djecu, jedna je žena tumarala poljima

...Vode su rasle. Proljeće je bilo čudno te godine. Glog je ocvao bijelim cvatom, šumina se krošnja zazelenila, šljivici osipali snježne latice u vjetar, a sunce je bilo skriveno za sivim oblacima.

Kiše su padale, pa je postojala opasnost, da će voda potopiti mlada žita. Bare su nabujale, tamna se voda prelivala, došuljala do šume, natopila prosjeke, lizala rubove visokih njiva.

Na njivi, pored koje je žena prolažila, cvala je repica bogatim, žutim, grozdastim cvatom oštrog mirisa, a na livadi pod nabujalom travom pištala je voda pod svakim korakom.

Kada bi sunčana zraka ipak probila sivi, niski oblak, osvijetlila bi tek koju njivu, koji dijelak šumine krošnje, a kada bi se pružila preko rascvale repice, njiva bi zasjala svijetlim zlatom.

Činilo se kao da rasvjetom upravlja sjevernjački slikar iz Hamerfesta, — davno mrtav, — i da udešava nebeskim sijalicama svijetlo i sjenu, slično kao što je kičicom nabacivao boju na svojim vječno živim djelima: umjetničko oštre, svijetle zrake, pored blagih, tamnih sjena

No, — sunčanu bi zraku brzo skrio novi oblak, krajina je posivila, a vode su bujale, — bujale..

Površina crnih bara je mirovala. Šaš, sabljastog lista je mirovao, žabljak je sanjao o suncu... Sive vode...

Nad vodom se začuo krik: »Viv, viv!« Prozirni, očajni krik. Crna je ptica ludo kružila nad vodom. Ludo, bezglavo: »Viv, viv!«

Žena se stresla. Tako je sablastan bio taj krik, kao krik prokletnika. Kako se čudno javlja ta crna ptica! Ili se je ženi samo tako činilo? Ipak, jezovito ju je bilo čuti osamljen, kraj tamne vode.

Sigurno se je sunce iza oblaka približavalo zapadu. Magle su se dizale iz bara, plesale uz rub šume, a svakim časom sivost je postajala gušća.

Trebalo je požuriti kući. Trebalo je prestići mrak, koji je crnih nogu žurio iz šume u selo, i dugim prstima sklapao oblake u tamni, nebeski ogrtač.

Žena je napokon stigla pred bakinu kuću. Čula je dječji smijeh. Iza čipkastih zavjesa netko je upalio svjetiljku. Žena uniđe.

»Što si tako blijeda?« zapita je baka, kad je sjela na stočić pored naslonjača. »Vraćaš li se s polja? Bojiš li se poplave? Hajde, ne uzrujavaj se unaprijed. Ne mora doći, a ako dođe — preživjet ćemo i to«.

U peći je praskala cjepanica.

»Je li ti hladno, bako, ili ložiš radi ugođaja?« presla je unuka na drugi razgovor, a tad kao i ne čekajući odgovor, zagledala se u žeravicu.

»Stare kosti bole kad ozebu«. Baka je kroz očale oštro promatrala unuku. »Zašto si blijeda? Boli li te što?« Blago je nadovezala: »Nisi pogledala ni kućicu od karata, što su djeca poslagala. Što ti se dogodilo?«

»Ništa osobita. . Ali — tako je čudno ovo proljeće! Tako čudno!... Vode rastu... Čini se, kao da su oblaci i zemlja spužve, natopljene sivom vodom... I ta ptica...«

»Kakova ptica?«

Ona, koja lijeće nad vodom. Crna ptica s očajnim krikom. Čini se kao nedobita duša. Nemoj mi se rugati, bako, — no u svakom čovjeku bivstvuje nešto posve djetinjasto. Prestrašila sam se. Sve mi se čini, — letjela je za mnom — kao šiljast čun, — ili se je samo javljala iz daljine? Što ja znam...«

»Vivak!« zaključila je baka. »Vivak je bio! On s proljeća leti nad vodom i neugodno se javlja. Kažeš, kao nedobita duša. — Možda. — O vivku postoji i priča u narodu. I ja sam je slušala u svom djetinjstvu. Pričala mi moja baka«.

»Pričaj, bako«, zamolio je mlađi dječak i došuljao se do majčinog krila.

Unuka se nasmiješila: »Pipilidaj« rekla je, oponašajući sebe, kako je baku molila u najranijem svom djetinjstvu.

Baka je spustila pletivo u krilo i započela:

»Prije mnogo godina sašao je Spasitelj na zemlju, da spasi ljudske duše.

SVJEDOCI KRISTOVA USKRSNUĆA

Od kolike je važnosti događaj Isusova uskrsnuća od mrtvih, vidi se najjasnije iz riječi sv Pavla apostola: »Ako Krist nije uskrsnuo, isprazno je naše propovijedanje, isprazna je vaša vjera, i mi se nalazimo kao lažni svjedoci Božji« (I. Kor. 15, 14). Zato se ne valja čuditi, da su ovu istinu, koja sačinjava temeljni kamen kršćanstva, nastojali uzdrmati prvi protivnici kršćanstva, okupljeni u zboru židovskih starješina, kao i oni novijeg vremena u zboru racionalista i suvremenih nevjernika. Njihova nastojanja, iako različita u načinu izbora sredstava, idu za istim ciljem: da potkopaju temelj kršćanskog vjerovanja, nakon čega bi se svekolika zgrada kršćanstva imala srušiti kao kuća od karata. Počevši od mezde bestidne laži i podmićivanja, kojom su se poslužili prvi neprijatelji kršćanstva, a od kojih je preuzeli sljedbenici Talmuda i među racionalistima Reimar i njegovi sljedbenici, te prelazeći na nemoguća tumačenja o prividnoj smrti Kristovoj, koje je zastupao heidelberški racionalist Paulus, i napokon na tumačenje o bolesnim priviđenjima (halucinacijama), koje uglavnom zastupaju Strauss i Renan, svima je glavna svrha, da u temeljima potkopaju vjeru u Božanstvo Isusa Krista. Ali usprkos svih tih pokušaja nijekanja istine Kristova uskrsnuća ona ostaje nepokolebljivom povijesnom činjenicom, za koju svjedoče neoboriva svjedočanstva ne samo Kristovih sljedbenika, nego i samih Kristovih neprijatelja.

1. Svjedočanstvo neprijatelja. Prema izvještaju Matejeva Evanđelja (27, 62—66) skupili su se svećenički glavari i farizeji drugi dan poslije priprave (t. j. u subotu) kod Pilata i rekli su mu: »Gospodaru, sjetili smo se, da je onaj varalica još za života rekao: poslije tri dana ustat ću. Zapovjedi dakle, da se grob čuva do trećega dana: da možda ne dođu njegovi učenici i ukradu ga, pa da kažu narodu: uskrsnuo je od mrtvih; i tako bi posljednja pogreška bila gora od prve«. Pilat im reče: »Imate stražu, idite i čuvajte, kako znate!« I oni otišavši osiguraše grob zapečativši kamen i postavivši stražare. Ali ovim mjerama sigurnosti i nehotice su se Kristovi neprijatelji pobrinuli za svjedoke Njegova uskrsnuća, jer su stražari bili svjedoci čudesnog potresa i odvaljenja kamena na Isusovu grobu, i od straha popadali na zemlju. Kad su se pak pridigli od straha, vrativši se u grad javili su neki od njih svećeničkim glavarima, što se dogodilo. Tada se sastadoše starješine na vijeće i dadoše vojnicima mnogo novaca rekavši im: »Kažite: njegovi su učenici došli noću i ukrali ga, dok smo mi spavali! Ako li to dočuje upravitelj, mi ćemo ga umiriti, da vas zaštitimo«. A oni primivši novac učine, kako su ih naučili. I razglasi se ta stvar kod Židova sve do današnjega dana.

Tumačitelj Jansen kaže, da je sam ovaj postupak Kristovih neprijatelja s jedne strane najočevidnije svjedočanstvo za istinitost Njegova uskrsnuća, a s druge strane dokaz njihove opakosti, koja ih nikako ne može ispričati od krivnje. Sv. Augustin pak veli: »O nesretne li za slijepljenosti, koja se pozivaš na spavajuće svjedoke! Zaista, sama si zaspala, kad si u svojim mislima tako daleko zalutala!« Sv. Ivan Hrizostom pak primjećuje: »Kako bi Isusa mogli ukrasti oni, koji se nisu usudili ni pokazati se, i koji su Ga još živa odbjegli; kako se ne bi bojali vojnika, kad je On bio mrtav?«

2. Svjedočanstva apostola i učenika. O Kristovu uskrsnuću navode nam sva četiri evanđelista, a napose sv. Pavao apostol, brojne svjedoke, u kojih vjerodostojnost nemamo razloga ozbiljno sumnjati. Prema vremenskom slijedu Kristovih ukazanja pojedinim osobama ili čitavim skupinama Njegovih učenika ta su ukazanja slijedila ovim redom:

a) Na sam dan uskrsnuća ujutro Isus se ukazao pobožnim ženama, kad su se vraćale od prazna Isusova groba, a malo zatim samoj Mariji Magdaleni u Getsemanskom vrtu (Mat 28, 9; Mark. 16, 9). Poslije podne istoga dana javio se Isus dvojici učenika na putu u Emaus, od kojih se poimence spominje Kleofa, a drugi je prema mišljenju tumačitelja bio sam evanđelist Luka, koji je to ukazanje živahno i potanko opisao (Luk. 24, 13—35; Mark 16, 12). U istom ovom odlomku Evanđelja spominje se, kako su ovoj dvojici učenika nakon povratka u Jerusalem apostoli saopćili, da se Isus istoga dana javio apostolu Petru samom (Luk. 24, 34). O tom zasebnom ukazanju Kristovu apostolu Petru govori i sv. Pavao apostol u I. poslanici Korinčanima (15 5). Još iste večeri, kad su se apostoli nalazili na okupu u Jerusalemu, ali bez Tome, javio se Isus toj skupini, o čemu saglasno izvješćuju trojica evanđelista (Mark. 16, 14; Luk 24, 36—43; Iv. 20, 19—23), i apostol Pavao (I. Kor 15, 5). Dakle na sam prvi dan uskrsnuća bilo je u svemu **pet povijesno** posvjedočenih Kristovih ukazanja.

b) Osmi dan poslije uskrsnuća ukazao se Isus opet zboru apostola u Jerusalemu, kad je bio prisutan i Toma, koji nije htio vjerovati svjedočanstvu svojih drugova apostola, da im se Isus ukazao, veleći, da ne će vjerovati, dok ne stavi svojih prstiju u rane od čavala na Isusovim rukama i nogama, i dok ne turi svoju ruku u ranu na Isusovu boku (Iv. 20, 24—31). To je dakle **šesto** kritički posvjedočeno Kristovo ukazanje.

c) O daljim ukazanjima u okolini Tiberijadskog jezera svjedoče nam evanđelisti za ono, što se zbilo na tom jezeru (Iv 21, 1 i sl.), zatim za ono u gori u Galileji pred svim apostolima (Mat. 28, 16). To je dakle **sedmo i osmo** ukazanje.

d) Iz svjedočanstva apostola Pavla saznajemo dalje, da se Isus ukazao skupu od 500 braće, po svoj prilici odmah nakon onog ukazanja apostolima na gori u Galileji, zatim se ukazao napose apostolu Jakovu (mlađemu), o čemu je Pavao mogao saznati iz osobnog saobraćaja s tim apostolom u Jerusalemu, kad je bio predstavljen njemu i Petru (Gal. 1, 19). To je dakle **deveto i deseto** ukazanje.

e) Napokon posljednje **jedanaesto** izrijekom zabilježeno ukazanje Kristovo apostolima bilo je 40. dan poslije Isusova uskrsnuća, t. j. na dan Njegova uzašašća na nebo (Mark. 16, 15—20; Luk. 24, 44—53; Dj. ap. 1, 4—11).

Nije isključeno, da se Isus osim u ovih jedanaest izrijekom spomenutih ukazanja još i u drugim zgodama javljao, jer sv. Luka u Djelima apostolskim na dva mjesta (1, 3 i 13, 20) spominje, da je Isus kroz 40 dana od svog uskrsnuća do uzašašća na nebo dao svojim apostolima mnogo puta dokaza, da je živ.

Da je činjenica Kristova uskrsnuća bila poznata i izvan krugova njegovih apostola i učenika, vidi se iz svjedočanstva židovskog povjesničara Josipa Flavija, koji također svjedoči, da se Krist treći dan poslije svoje smrti opet ukazao živ onima, koji su ga ljubili (Star. 18, 3 3). Ovo je svjedočanstvo važno zato, jer taj povjesničar kao nekršćanin zacijelo nije imao naročitog razloga, da o tom govori, kada to ne bi bila istina.

Iz evanđeoskih izvještaja očevidno je, kako je neosnovano mišljenje, da bi apostoli mogli biti obmanuti utvarama i priviđenjima uslijed njihove duševne potištenosti radi Isusove smrti Kad bi apostoli bili skloni priviđenjima, kako bismo mogli protumačiti, kad prigodom Isusova ukazanja na Tiberijadskom jezeru sami apostoli upozoravaju na oprez, nije li to utvara, te istom onda vjeruju, kad na Isusovu riječ po bijelom danu čudesnim načinom uhvate neobičnu množinu riba. Kako se Petru taj doživljaj živo usjekao u pamet, vidi se po tom, što je zabilježen broj uhvaćenih riba 153 (Iv. 21, 11). Nadalje, da apostoli nisu bili nipošto lakovjerni, vidi se iz držanja Tomina, kad nije htio vjerovati svjedočanstvu desetorice apostola, da im se Isus ukazao na prvi dan uskrsnuća, nego istom onda, kad je osmi dan poslije toga bio i sam prisutan Isusovu ukazanju apostolima, te nakon što se vlastitim očima i mogućnošću doticanja Isusovih rana uvjerio, da je to doista Isus, ispovijedio je divno svoju vjeru riječima: »Gospod moj i Bog moj!«

Napokon neobjašnjivo je, kako bi oni plašljivi apostoli, koji su se svi razbježali, kad je Isus bio uhvaćen, a napose Petar, koji iz bojažljivosti ni pred ženskinjama služavkama nije imao hrabrosti, da se prizna Isusovim učenikom, nego Ga se triput odrekao, da taj Petar i ostali apostoli kasnije neustrašivo propovijedaju Krista raspetoga i uskrsnuloga, unatoč prijetnjama, zabranjivanju i zlostavljanjima, kojima su bili izvrgnuti sa strane židovskih starješina. Napokon neshvatljivo je, kako bi svi ti apostoli bili radi vjere u Kristovo uskrsnuće pripravni i mučeničku smrt podnijeti, kad Isusovo uskrsnuće ne bi bila nepobitna istinita činjenica.

No, nezahvalni ljudi osudili su svoga Boga, mučili Ga i razapeli na križ. Bičevali su Ga, trnjem krunili...«

»A onda?« nestrpljivo jo zapitao mlađi, jer je baka zastala.

»Oštrim su i velikim čavlima prikovali Spasitelja na križ, usadili raspelo u zemlju...«

»A zašto, bako?« živo je zapitao stariji dječak, i napustio igru s kartama.

»Zašto? Jer su ostali slijepi kod očiju, i nisu htjeli spoznati Istinu«.

»Zašto nisu htjeli? ... Kako si ono kazala?« opet je zapitao stariji, no baka se nije osvrtala na njegovo pitanje, nego je pričala dalje:

»Kad je Spasitelj visio na križu, zlotvori su mu se rugali. Promatrali su budno njegove muke Da li ih čuje? Da li ih gleda? .. Premoren od patnje sklopio je Spasitelj oči Nepomično je visio na križu, žut kao vosak. Činilo se, kao da i ne diše. Zar je već mrtav? No — pa onda bi Ga mogli pustiti s mirom

Jednom se vojniku koji je stajao pod raspelom, učini, kao da krupna suza klizi Kristu iz oka. Doista, — bila je suza. Mrtvi ne plaču, pomislio je, a glasno je rekao:

»Još je živ«.

»Ne govori tek štogod. Mrtav je!« odgovori drugi.

Trećem se učinilo, da je bolni trzaj prešao Kristovim licem:

»Ta živ je! Hajde, siđi s križa, ako si doista Sin Božji!«

Krist nije ni najlakšom kretnjom odgovarao na poruge.

»Mrtav je. Ne čuje, što govorimo«, zaključio je podčasnik u kacigi i oklopu, i htio izdati zapovijed, da se svjetina odaleči od raspetih. I tako se je neka sivost kao pepeo stala širiti i od zemlje k nebu i s neba na zemlju.

»Viv!, viv!«, začuo se krik, oštar, zloban. »Viv!, viv!« a viv znači u njihovu jeziku koliko kod nas živ.

Vojnici se pogledaše. Razbojnik razapet s lijeve strane pored Krista pridruži se ruganju Nešto je vrlo ružna rekao i okrenuo glavu k Spasitelju. Cerio se od bola i zlobe: »Nisi li Ti Krist? Spasi sebe i nas!«

»Viv!, viv!«, opet se čulo odnekale.

Neki ugojeni književnik, krupnih obraza glasno je mudrovao: »Druge je spasio, a sebe ne može«, a svaki puta, kad bi ruganje umuklo, ponavljao se krik:

»Viv!, viv!«

Nitko nije opazio, da oko Raspetoga leprša crna ptica, nitko nije opazio, da se je i ona pridružila zlobnicima, i da ih podjaruje krikom.

Vele: bio je vivak. Priča se, da je od toga dana vivak proklet.. I od toga dana sve do današnjega svakog proljeća, o Uskrsu, viđaju ljudi crnu pticu, kako križa ludo, kao bez cilja i ponavlja očajno:

»Viv!, viv!«

»Kad budem velik, uzet ću pušku i ubit ću vivka«, žestio se mlađi.

Baka mu blago položi ruku na tjeme: »Ne ćeš uzeti pušku, i ne ćeš ubiti vivka. Nismo na ovome svijetu da sudimo«.

Stariji se podbočio laktom o bakino koljeno. Nekoliko je trenutaka mislio prije, no što je zapitao:

»A je li to istina, bako?«

»Istina? Pa, jeste. Da li je baš vivak lepršao oko raspela? Da li je uistinu proklet? Što mi u opće mnogo znamo o pticama? Mala, pernata stvorenja što cvrkuću, lijeću, savijaju gnijezda, neke su pjevice, neke selice... No to nije važno za našu priču. Važna je istina, da svaki grijeh ima ujedno i svoju kaznu«.

Baka je dovršila. Učinilo joj se, da to i nije prava priča za djecu.

Ustala je polagano, otvorila vratašca od peći. Cjepanica je izgorjela i rasula se u žar...

Uskrsno slavije

Uskrs je divni znamen Božanstva,
Radost klonulih nada,
Velepjesan Božjeg Veličanstva,
Podstrek za uzdizanjem
Čovjeka, koji pada

Uskrs je sumnja skršena,
Utjeha bolnog života,
S nepravdom bitka svršena,
Pjesma nad pjesmama.
Ljepota svih ljepota.

Uskrs je slavije Krista
Ovjenčano golgotskim znakom,
Istina, koja blista,
Konačna pobjeda svijetla
Nad mrakom!

Na svijetloj stazi

U svojim Duhovnim pismima Fenelon ovo piše o svijetlu svijeta, o Kristu. »Krist je svijetlo, koje osvjetljuje sve ljude, koji se rađaju na svijetu. Kao što postoji za našu zemlju samo jedno sunce, koje hrani i grije sva stvorenja, tako ima i jedno jedino svijetlo, koje sve duše osvjetljuje. To je svijetlo Isus Krist, to je vječna riječ Božja

On je sišao na zemlju da među nama svijetli pa smo zato i osvijetljeni njegovim svijetlom. Puni smo svijetla, jer od Njega dobijemo svijetlo duha i duše.

Svako drugo svjetlo je varavo, to je blijesak, koji zasljepljuje, a ne istinsko svijetlo. Tko nije mudar u Njegovu svijetlu, ne može biti mudar. Osvijetljeni Njegovim svijetlom ne možemo biti u tami. Bez toga svijetla svaka radost je tako kratka, da u nama rađa gorčinu, pobunu i nezadovoljstvo

Sunce grije svojim zrakama cijelu zemlju. Krist snagom svoje istine raspršuje tamu u našim dušama. Evanđelje unosi svijetlo i oživljuje naše djelovanje. Mi upijamo duh ovih svetih knjiga. Ipak, mi smo slabi, jer često cijeli svoj život proživimo u uzaludnim nastojanjima, da budemo bez onog pravog svijetla. Mislimo, da čujemo, smatramo, da vidimo, vjerujemo da imamo nešto u sklopljenom dlanu, ali nam sve jednom postane nejasno i izmakne nam pred licem vječnog Jutra

I Njegovo svijetlo može naše oči zabliještiti, ali mi moramo biti kadri izdržati jačinu toga svijetla. Sve ostalo nije vrijedno, ako nemamo takve snage. Vječni traži poniznost, jer pred Njim sve mora nestati, što je grijeh. On će svaku našu oholost slomiti. U svijetlu vječnoga. Bog je jedini velik; On jedini može osvijetliti noć naše duše, kao što sunce osvjetljuje dan, kao što sunce osvjetljuje i druge zvijezde On je jedina toplina naše duše

Njega moramo samo promatrati, Njega, jedino svijetlo. Tražimo bilo što drugo, pa ćemo opet samo Njega naći. Na tom putu Krist nas pomaže, On je svijetlo, koje skriveno očekuje sve nas u dnevnoj žrtvi.

»Kako je sretan onaj, koji osvjetljen Njegovim, Kristovim svijetlom, može upoznati svu svoju nemoć«.

Ovim svijetlim stazama kretao se mistični duh Fenelona, ovim stazama kreće se i duša svakog kršćanina na putevima usavršavanja i tjeskobnog traženja sklada vjere i djelâ u životu.

Golgotskom pobjedniku

Moj Bože s Golgote! Takni moje slijepe oči, da progledam.

A kad progledam, daj mojim očima sjaj vječnoga života.

Tad će mi, ovog proljeća, zamirisati ljubice mirisom vječnoga Proljeća, jer nisam više rob, već sam vladar svoj.

ARISTOTEL O BOGU

Aristotel, taj najveći filozof drevnosti, piše: »Premda nevidljiv smrtnim bićima, postaje vidljiv iz svojih djela« (De mund. c. 6.)

Proroštva o Uskrsnuću

Kad se Isus na dan svoga uskrsnuća javio dvojici učenika na putu u Emaus, prekorio ih je radi sporosti srca za vjerovanje svega, što su proroci navijestili, i rekao im je: »Nije li sve to trebalo da Mesija pretrpi i tako uđe u svoju slavu?« Slično kaže i sv. Pavao apostol: »Ja ne propovijedam ništa drugo, nego što su proroci i Mojsije prorekli: da će Mesija trpjeti i kao prvi od mrtvih ustati«. (Dj. ap. 26, 22). I doista Isusovo uskrsnuće nalazimo prorečeno u Starom Zavjetu, a u Novom Zavjetu više proroštava o tom od samoga Krista.

1. **Starozavjetna proroštva.** Najjasnije starozavjetno proroštvo o Kristovu uskrsnuću nalazimo u riječima Psalma 15, 9—10, koje glase: »Radi toga raduje se moje srce i poklikuje moj jezik, a tijelo će moje počivati u nadi; jer ne ćeš ostaviti duše moje u podzemlju, niti ćeš dopustiti, da tvoj Svetac vidi truhlenje«. Ove se riječi po svom smislu nikako ne mogu odnositi na samog Davida, koji je po božanskom nadahnuću ispjevao ovaj Psalam, jer je poznato, da je Davidovo tijelo istruhnulo u grobu, kao i kod drugih ljudi, nego se mogu u proročkom smislu odnositi samo na Spasiteljevo uskrsnuće. I doista sv. Petar apostol u svom govoru na dan silaska Duha Svetoga tumači smisao ovih riječi tako, da se ne mogu odnositi ni na koga drugoga, nego na Spasiteljevo uskrsnuće: »David je umro i bio pokopan, i njegov se grob još do danas nalazi među nama. Budući da je bio prorok i znao, da mu je Bog pod zakletvom obećao, da će podići na njegovo prijestolje jednoga od njegovih potomaka, navijestio je proročkim viđenjem uskrsnuće Kristovo, da On ne će biti ostavljen u podzemlju i da Njegovo tijelo ne će vidjeti truhlenja Ovoga je dakle Isusa Bog uskrsnuo, čemu smo mi svi svjedoci« (Dj. ap. 2, 29—34).

Osim ovoga ima i drugih starozavjetnih proroštava, koja doduše nisu tako jasna i izričita, ali ako se njihov smisao promotri u samom ispunjenju Isusova uskrsnuća, postaju razumljiva. Tako n. pr. prorok Isaija kaže: »Gospodu se svidjelo, da njega (Božjeg slugu) trpljenjem satre. Ali kad on preda svoj život kao žrtvu za krivnju, vidjet će pokoljenje i mnogo životnih dana, i ostvarit će se po njemu zamisao Gospodnja (djelo spasenja)«. (Is. 53, 10) Iz ovih se proročkih riječi razabire, da će Spasitelj nakon pretrpljenog poniženja muke i smrti opet oživjeti, i time dovršiti svoje djelo otkupljenja.

Napokon ima još jedno mjesto u proroku Oseji za koje mnogi sveti oci, kao sv. Grgur Veliki, Augustin, Tertulijan, Rufin, Ciril Aleksandrijski i neki drugi drže, da sadržava proroštvo o Kristovu uskrsnuću, a to glasi: »Oživjet će nas poslije dva dana: treći dan uskrisit će nas, i živjet ćemo pred njim« (Os. 6, 3). Premda se ove riječi po svom izravnom smislu odnose na preporod i obnovu Izraelskog naroda nakon izbavljenja iz ropstva, ipak se mogu u tipskom smislu sasvim dobro odnositi na Isusovo uskrsnuće od mrtvih.

2. **Kristova proroštva.** Kako razabiremo iz Evanđelja, sam je Isus Krist u nekoliko navrata prorekao svoje uskrsnuće od mrtvih. Prvo ovakvo proroštvo sadržano je u riječima, što ih je rekao prigodom očišćavanja hrama od trgovaca: »Razvalite hram ovaj (pokazujući na svoje tijelo), i za tri dana ja ću ga nanovo sagraditi!« (Iv. 2, 19). Premda ovih riječi nisu apostoli razumjeli onaj čas, kad ih je Isus izrekao, ipak su im postale razumljive nakon samog ostvarenja Kristova uskrsnuća (Iv. 2, 22).

Čim se više približavalo vrijeme Kristove muke i smrti, On je sve jasnije proricao svoju muku i smrt i svoje uskrsnuće. Nakon Petrova priznanja kod Cesareje Filipove počeo je Isus razjašnjavati svojim učenicima, da mora ići u Jerusalem, gdje će od starješina, svećeničkih glavara i farizeja morati mnogo trpjeti i biti ubijen, ali da će treći dan uskrsnuti (Mat 16, 21; Mark. 8, 31; Luk. 9, 22). Ovo je proroštvo Isus ponovio poslije svoga preobraženja govoreći: »Sin čovječji bit će predan u ljudske ruke i bit će ubijen, ali će treći dan uskrsnuti« Mat. 17, 22; Mark. 9, 30). Na posljednjem pak pohodu u Jerusalem rekao je Isus: »Evo idemo u Jerusalem, i Sin čovječji bit će predan svećeničkim glavarima i osudit će ga i predati neznabošcima, da mu se narugaju, bičuju ga i na križ razapnu, ali treći će dan uskrsnuti« (Mat. 20, 18—19).

Idejni pokretači katoličke Francuske

»Sve, što je dobroga učinjeno na svijetu poslije Krista, i sve, što će još dobroga biti učinjeno, ako će dobra još biti, učinjeno je i bit će učinjeno po kršćanstvu.« Ovo su riječi velikoga francuskoga filozofa Henri Bergsona (1859.—1940.), koje je izrekao poslije izdanja svoje znamenite knjige »Dva izvora morala i religije« (1932.), a nakon prvog susreta sa svojim učenicima bračnim parom Raissom i Jacquesom Maritain. U spomenutoj knjizi se je Bergson silno približio kršćanstvu dokazujući, da je u kršćanskoj mistici ljudski duh postigao svoje pobožanstvenje, otkada je preko Krista Bog obogatio ljude osjećajima, mislima i djelima, koja nadilaze naše naravno stanje. U svojoj oporuci Bergson kaže, da ga je od prijelaza iz židovstva u katolicizam zadržalo samo to, što je predosjećao nastupanje strahovitog protužidovskog vala, pak je htio ostati među onima, koji će sutra biti progonjeni, Bergson i Jacques Maritain su se sastali na pola puta....

Raissa, supruga Jacquesa Maritaina, podrijetlom je Ruskinja. Djetinjstvo je provela u Mariupolu (Azov). Kasnije je roditelji, Židovi, dovedoše u Pariz. Njihovu su kuću posjećivali ondješnji rusi, ponajviše studenti, koji su većinom bili bezbožnici. U ovakvom društvu Raisa je naskoro sebi postavila pitanje o Bogu i zlu.

Kad je Raissi bilo 17 godina, upisa se na Sarbonu (pariško Sveučilište). Bila je željna filozofije i vjere, a u isto vrijeme je željela upoznati i znanstvena otkrića, da bi mogla doći do najviše istine. Na Sorboni sretne prijatnog mladića svijetle kose, koji je tražio pristaše za pokret protiv progona ruskih studenata, socijalista, u Francuskoj. Taj je mladić bio odrastao u protestantskoj sredini, a zvao se je Jacques Maritain. Za vrijeme dugih zajedničkih šetnji Raissa je otkrila, da u Maritainovoj duši postoje iste intelektualne i duhovne tjeskobe kao i u njezinoj. Preko Maritaina upoznala je i njegove prijatelje Psicharija i Peguy-ja.

U to doba su filozofi Sorbone očajevali nad filozofijom. I Jacques Maritain je očajavao, jer mu nitko nije znao odgovoriti na pitanja koja su ga mučila. Raissa je u to doba znala govoriti: »Ako se moramo odreći traženja smisla istine, razlike između dobra i zla, između pravde i nepravde, onda više ne možemo ljudski živjeti.«

Bila je to kod njih oboje zajednička kriza: skupa su očajavali, pa ipak se konačno nisu predali očajanju, niti su se odlučili na samoubojstvo. I upravo tada, kada su u ruci stiskali samo »smrt i prah«, Božje ih je milosrđe uputilo na Henri Bergsona na Francuskom Kolegijumu. Tamo ih je poveo Peguy.

* *

Henri Bergson nije priznavao, da je razum mehanički proizvod mozga. On je duši vraćao slobodu i slobodi je vraćao dušu. Zahtjeve je duhovnog života uzdignuo iznad matematičkih i mehaničkih prirodnih zakona. Raissa je postala njegovom učenicom. Kad je jednog dana kod kuće čitala Plotinove Euneades te naišla na mjesto, gdje se s prizvukom mistike i metafizike govori o Bogu i duši, zahvatilo ju je takvo oduševljenje, da je pokleknula i poljupcima obasula onu stranicu knjige.

Poslije toga je pročitala Platona i Pascala, a zatim je prošla na Ruysbroecka, kod kojega joj je naročito upala u oči rečenica: »Jednostavnost nakane je početak i konac svake kreposti.«

Raissa i Jacques 1904 stupaju u brak uzevši za lozinku: »Prema apsolutnom! Pothvat rušenja!«

Dosada je mladencima kršćanstvo ostalo nečim tuđim, i ako su pročitali Pascala. Po prvi put dolaze u dodir s kršćanstvom tek onda, kada su čitali knjigu »La femme pauvre« (Siromašna žena) Leona Bloy-a, u čijoj su prozi otkrili dušu, koja plamti vjerom. U toj su knjizi opažali plamen vjere, siromaštva, neodvisnosti i odvažnosti. Osobito ih se je dojmila izreka: »Postoji samo jedna bol: a to je, da nismo sveti.«

Raissa i Jacques Maritain su promatrali kršćanstvo, ali su još uvijek bili uvjereni, da je Crkva sklonište i utvrda jakih i bogatih, kojima je stalo do očuvanja »srednjevjekovnih tmina«, kako veli sam Jacques opisujući svoj prvi posjet Leonu Bloy-ju. U ovom književniku bračni par Maritain nije naišao na pobijeljeni grob, već na prepečenu i pocrnjelu katedralu. »Bjelina je bila unutra«, kaže Jacques.

Postali su prijatelji Bloy-a i pročitali njegovu jedinstvenu knjigu: »Le salut par les Juifs« (Spas po Židovima). U ovoj se knjizi tumači poslanstvo židovskog naroda u svijetlu raspetoga Isusa, najodličnijeg Židova, i njegove Majke, cvijeta plemena Judina.

Posjet glasovitoj katedrali Chartres razjasni još bolje Raissi vezu između Staroga i Novoga Zavjeta: proroci nose na ramenima apostole. Ona je dobila novo unutarnje prosvjetljenje. Jacques je pak, poput drugih velikih obraćenika, molio: »Bože moj, ako postojiš, i ako si Ti istina, daj mi to upoznati.«. Pošto su tražili — mislio je Bloy — već su bili našli.

No oni nastave tražiti. Bloy ih je upoznao s Angelom da Foligne i Anom Katarinom Emmerich, dvjema mističarkama, dok im Georges Sorel otkrije Catéchisme spirituel o. Surin-a, isusovca iz 17. vijeka.

1905. posveti Bloy novo izdanje knjige »Le salut par les Juifs« »koliko s ponosom toliko i s ljubavlju svojoj maloj Židovki Raissi (Rahela), što će njezin brat Isus znati nagraditi«. Njoj je posvetio i »stranice, pisane katoličkoj slavi Boga Abrahamova, Izakova i Jakovljeva.«

Pod utjecajem Bloy-a, međusobnih razgovora, razmišljanja i čitanja obadvoje su bili već dospjeli dotle, da su svladali sve prigovore, upućene katolicizmu: razumski su već bili na cilju. Bol je međutim bila sredstvom njihova prispjeća na mistično tlo, kada se je jednog dana, pri uzglavlju teško bolesne žene, Jacques bacio na koljena, »kao što se netko baca u more, da spasi druga«, i prvi put izmolio Oče naš.

Došla je zatim gđja Bloy i oko vrata bolesnice objesila Bogorodičinu medalju. Raissa se na to stane moliti Djevici. I ozdravi I ne bi bila odbila krštenje, da još nisu djelovale zadnje poteškoće. One socijalne, na pogled skupa reakcijonarnih snaga, za koje je izgledalo, da pritištu tijelo Crkve tako, da joj se je Crkva činila »zajednicom sretnika ovoga svijeta..., buržujskom, farizejskom, koja se nalazi daleko od naroda« Zatim obiteljske, koje su dolazile od misli na rastanak s roditeljima, prijateljima i njihovom sredinom uopće, a koja bi ih sredina počela smatrati »smećem ovoga svijeta«. Jacques je pak, poput ostalih filozofa, bio još uvijek u zabludi, misleći, da bi se prijelazom na katolicizam morao odreći upotrebe razuma. Ukratko, trpjeli su agoniju staroga čovjeka, koji umire.

Konačno 11. lipnja 1905. Raissa, njezina sestra Vera i Jacques (otprije protestantski kršten) prime krštenje u crkvi Presvetoga Srca na Montmartre-u. Kumovali su Bloy-ovi. Neopisivi mir prostruji kao val iznad njihove pustoši. Naskoro ih je slijedila i Jacques-ova sestra.

*

Roditelji Raisse i Jacques-ova majka ostadoše zaprepašteni. Ovo im je obraćenje pričinjalo bijegom, propašću, otpadništvom. Računali su na Peguy-ja, da će njemu uspjeti odvratiti ih od takve izdaje. Međutim, Peguy je sa svoje strane prevalio vlastiti put, koji ga je od ateizma doveo do Rima. I ako je Peguy nevjerojatnom upornošću izbjegavao blizinu Bloy-a, to je, po mišljenju Raisse, bilo samo stoga, što nije htio doći pod utjecaj ove snažne kršćanske ličnosti, kako bi se sam po sebi, samostalno, razvijao u kršćanstvu. Peguy-ja je u ovome slijedila i protukatolička Jacques-ova majka.

Kada je Jacques pričao Peguy-ju o svojem, ženinom i svastikinom obraćenju, odgovori mu ovaj: »I ja sam na putu.« Iznenađen pak, što se tome nisu nadali, doda: »Tijelo je Kristovo šire, nego što se misli.«

Kršćani po milosti pregoše iza toga, da postanu to i po filozofiji. O. Clerissac, dominikanac, koji je bio svjedokom kršćanske smrti Oskara Wilde-a, potaknu Raissu na proučavanje sv. Tome. Raissa pak potakne Jacques-a.

Veljače 1912. umre Raissin otac. Bio je gorljiv Židov, kome je Raissino obraćenje na katolicizam izgledalo izdajom prema izbjegličkoj obitelji i progonjenom narodu. Međutim, od nekog vremena se je osvjedočio o unutarnjoj radosti, koju je kršćanska vjera dala njegovoj kćeri i zetu, pak je počeo pohađati crkvu da sluša orgulje. Kada je bolestan doznao od liječnika, da mu nema lijeka, na iznenađenje svoje žene, zamoli krštenje. Jacques mu podijeli krštenje vodom izvora Salette, mjesta Djevičina prikazanja, koje je Bloy proslavio. Poslije krštenja obratio se starac ženi, strogoj sljedbenici zakona Mojsijeva, i prošapta: »Sretan sam; čini mi se, kao da mi je veliki teret, čitav Eifelov toranj, skinut sa srca.« Zatim je došao svećenik i podijelio bolesniku ostale sakramente; msgr. Gibier mu je podijelio sv. Potvrdu.

Sad je bio red na majci. U toj kući, koju su posjećivali veliki obraćenici van der Meer, Henri Gheon, Jean Cocteau, Erik Satie, Bloy i dr. počne ona pribivati sv. Misi, što se služila u privatnoj kapeli. Konačno, iza blagotvornog djelovanja krsne vode, doda ona imenu Elizabete, koja zaključuje Stari Zavjet, ono Marijino, koje poput zore najavljuje Novi Zavjet.

* * *

Na Veliki četvrtak

Iza tihih brežuljaka nečujno se spuštala tajanstvena noć. Oblaci su zasjenili mjesec, što je sam — bez zvijezda plovio tim sivim, mrklim nebom. Usred divljih kestena provlačila se neka sjena isto tako tiho, kao i onaj zastrti mjesec na nebu. Prikaza se približila kamenom Raspelu, a onda se čuo tek tihi uzdah: »Bože moj!«

Prošlo je nekih deset minuta. Mjesec je već otplovio daleko od divljih kestena, a od Raspela ponovno se odmicala nepoznata sjena

Malo kasnije je netko pokucao na vrata svećenika: »Velečasni, ja želim da se ispovijedim!« Svećenik je bio ganut. Već odavna je čekao tu jadnu zalutalu ovcu — svoga Mirka. Bez riječi, bez misli pošli su oboje u ispovijedaonicu.

Mladić je položio glavu među ruke — i plakao .. I dok je svećenik bodrio mladoga obraćenika, suze su pokajnice tekle niz mladićevo lice.

Nakon nekoliko časaka molio se Križni put u maloj kapeli. Posve kraj vratiju stajao je Mirko. Svako stajalište duboko se urezivalo u mladićevu dušu. Činilo se, kao da je svaka riječ bila napisana za njega. Kajanje je ovilo posve njegovu dušu. Oči je upro prema oltaru, a srce je tiho šaptalo: »Bože, hvala Ti! Tako sam sretan!« Nakon pet godina vratio se u oči smrtnoga dana Gospodinova i u njegovu dušu mir...

ASTRONOM J. KEPPLER O BOGU

Na koncu svog čuvenog djela o harmoniji svjetova kliče Keppler, taj slavni astronom: »Zahvaljujem Ti, o moj Stvoritelju, što si mi darovao ovakovo veselje na Tvome stvorenju, ovakav zanos nad djelima ruku Tvojih. Ja sam objavio ljudima krasote Tvojih djela, u koliko je moj ograničeni um mogao shvatiti Tvoju neograničenost. Gdje sam rekao nešto, što Tebe nije dostojno ili gdje bih išao za svojom slavom, molim, da mi milostivo oprostiš« Tako govore pravi učenjaci i najdublji mislioci svijeta.

OKRUŽNICA O LITURGIJI

Umjetnost u crkvi

Da se lakše uzmognu odvratiti od crkve razni krivi nauci glede Liturgije, i da vjernici uzmognu sigurnije i plodnije njegovati liturgijski život, treba da se spomene nešto o načinu, kako da se taj život u praksi provede.

Ponajprije nema nikakove protivnosti između Liturgije i ostalih vjerskih čina, ako se samo drže prave granice. Tu su najprije neke pobožnosti i vježbe, koje Crkva veoma preporučuje, osobito kleru i redovnicima. Ali nisu ni ostali vjernici od toga isključeni. To su, da se samo spomene najglavnije, razmatranje, ispit savjesti, duhovne vježbe, pohodi Presvetog Otajstva, moljenje svete Krunice i dr.

Crkvu vodi i u tom Duh Sveti, jer te pobožnosti sigurno dižu duše Bogu te ih potiču, da se čiste od grijeha, vježbaju se u krepostima i pobožno razmatraju sveta otajstva naše vjere. A jer se tim jače goji duhovni život, bolje će i s većim plodom puk pribivati svetim obredima, te ne će biti pogibelji, da bude sveto bogoslužje samo puka formalnost i skup izvanjskih obreda.

Stoga hoće Crkva, da hramovi budu pristupačni vjernicima i u ono vrijeme, kad se ne vrše liturgički čini. Ona preporučuje vjernicima, da često pohađaju Isusa, sakrivenog u Svetohraništu, da idu često na sv. ispovijed, pa makar samo iz pobožnosti ako i nemaju smrtnih grijeha, da usrdno štuju Bl. Djevicu Mariju svi, a osobito mladež, jer je to osobiti znak »preodređenja«.

Crkva oštro osuđuje sve one, koji protivno uče i rade.

Osobito se preporučuje mjesečna sabranost i druge slične vježbe i pobožnosti, ne samo kleru, nego i ostalim vjernicima, osobito onima, koji su članovi vjerskih društava. Te su vježbe veoma korisne dapače potrebite, da se probudi u srcima prava pobožnost i težnja za svetošću, pa da tako uzmognemo ubirati obilnije plodove iz svete Liturgije.

Što se tiče načina, kako da se obave takove duhovne vježbe, daje se sloboda. Jer i u Crkvi ovdje na zemlji kao i u nebu »ima mnogo stanova«, i jedan je Duh Sveti, ali On »puše, gdje hoće, kako uči Spasitelj.

No osobito se preporučuju duhovne vježbe po načinu sv. Ignacija radi velike duhovne koristi, i jer ih je Sveta Stolica odobrila i jako preporučila.

Kojimgod tko načinom obavljao duhovne vježbe, treba da one proistječu od »Oca svjetlosti od kojega dolazi svaki dobri dar i svaki savršen poklon« (Jak. 1, 17). Onda će te pobožnosti doista pomoći, da puk sve više zavoli bogoslužje, da sve pobožnije prima svete sakramente, i da se sve bogoljubnosti obave prema propisima Crkve i s dužnim poštovanjem.

Ako bi koje pobožnosti smetale načelima i propisima Liturgije, bio bi to znak, da nisu dobre ni razborite.

Ima još drugih vježba pobožnosti, koje isto tako ne pripadaju strogo svetoj Liturgiji, ali su osobito važne i ugledne, jer su na neki način uklopljene u Liturgiju i crkvenu godinu, a Sveta Stolica ih je često odobrila i pohvalila.

To su poimence svibanjske i lipanjske pobožnosti, devetnice i trodnevnice, Križni put i drugo.

Ove pobožnosti potiču na svetost, da primamo svete sakramente, da bogoljubno pribivamo svetoj Misi, da razmatramo otajstva našega otkupljenja i da se ugledamo u divne primjere Svetaca.

U takve se bogoljubne vježbe ne smije ništa uvesti, što bi bilo nezgodno ili nedostojno kuće Božje ili što bi smetalo svetim obredima i pravoj pobožnosti. Neka se uostalom ne protive liturgijskim propisima. To je dosta. Ali ne bi dobro radio onaj, koji bi htio iz njih izbaciti sve, što nije strogo liturgički.

Kršćanski se život ne sastoji u mnogim i raznim molitvama, nego više u tome, da ove molitve pomažu duhovnom napretku. Sve dakle naše molitve i bogoljubne vježbe treba da idu za tim, da »budemo sveti i neokaljani pred nebeskim Ocem« (Ef. 1, 4.).

Važno je stoga upoznavati svetu Liturgiju, da tako uzmognemo korisnije pribivati svetim obredima i sudjelovati s njima.

Svakako treba paziti na to, da se drže svi propisi Tridentskog Sabora ili Svete Stolice ili Kongregacije za obrede.

Sveti Otac papa Pijo X. preporučuje osobito ovo troje: svetost, to jest, da se ne uvodi ništa novo, što bi bilo svjetskoga duha; zatim neka budu slike i ukrasi doista umjetnički; napokon neka se održi općenitost — osim ako su u nekim krajevima uveden posebni zakoniti običaji — da se tim označi jedinstvo katoličke Crkve.

Hramovi i oltari u njima treba da budu dostojni svrhe, za koju su građeni. Sve neka bude dostojno, prikladno i čisto: crkve, žrtvenici, crkveno ruho i posuđe. Neka ne bude u crkvama i na oltarima premnogo kipova ni slika, a neka ne bude moći, za koje nije posve sigurno, da li su prave. Ne valja toliko paziti na sitnice i nevažne stvari, a zanemariti glavno i potrebito te tako možda izvrgnuti ruglu bogoslužje, a i vjeru.

Ima posebnih odluka Svete Stolice, da se ne smiju uvoditi novi oblici bogoslužja i pobožnosti bez izričite dozvole.

Što se tiče glazbe i pjevanja u Liturgiji, neka se drže odredbe Svete Stolice.

Osobito treba gojiti u Liturgiji propisano Gregorijansko koralno pjevanje. To neka bude osobita briga sjemeništa i redovničkih zajednica. Pa neka i puk nauči pjevati koralno, na pr. kod svečanih sv. Misa. Tako će vjernici biti sabraniji i više će zavoljeti svete obrede.

Pobožni će narod rado pjevati kod sv. Mise, jer, kako kaže sv. Augustin: »Tko ljubi, taj pjeva«. Ima i jedna stara poslovica: »Tko dobro pjeva, dvostruko moli«.

Uskrsno zvono

Uvijek mi se činilo, da je u tornju naše stare crkve zvono koje se javlja samo jednom u godini, i to o Uskrsu. Ovo zvono javljalo se posve drugačije, nego što nam se javljalo drugo zvono u ostalim danima. I ja sam znala, da svečani zvuci tada raznose posebnu, krasnu pjesmu, koja ulazi u sve domove i svakome čovjeku.

Prošao je Veliki Petak. Zamuknula je čegrtaljka, doskora će se podići iz groba dragi Spasitelj. Proljetni dan blista, cvate prvo cvijeće, mladi život budi se na zemlji. Usnuli sino zaplakani zbog Jaganjčeve smrti, a sada je osmijeh na usnama, osmijeh u srcu. Provirujem kroz prozor i slušam, ali još je tiho. Promatram ljude, kako se žure u crkvu, i na njihovu je licu očekivanje i radost.

Odjevena sam u blagdansku haljinicu, koju ne smijem uprljati, i neprestano propitkujem, kada će propjevati moje zvono. A zatim, htjela bih znati, što govori ta pjesma. Htjela bih, da to upamtim, da nikada ne zaboravim.

— Slušaj i razumjet ćeš! — odgovara mi baka, a ovaj me odgovor još više zbunjuje, jer slutim tajnu. Trčim u crkvu: Kupola nad oltarom gori kao sunce, tamne slike na zidovima kao da se miču, samo na licu Žalosne Majke još sjaj suza.

Tada zagrmješe orgulje i svećenik zapjeva Gospodinu, koji pretvara smrt u život i Sina svojega uzdiže iz groba. razumjela pjesmu.

Pjevala je uskrsnuću i vječnoj slavi.

Misionareva uskrsna pjesma

Strančе, ako nisi učenik velikoga Učitelja i ako ne znaš za Njega, stani, da ti kažem sreću našu današnjega dana.

Jer nije lako naći sreću, a veliku sreću može dati samo veliki Učitelj.

Stranče, znaj, da je danas svečanost ushićenja našeg, jer uvidjesmo, da je smrt nemoćna.

Znaj, da je danas pobjedno slavlje ljubavi naše, jer shvatismo neuspjeh mržnje.

I ne čudi se, ako ti kažem, da je danas pir radosti naše, jer osjetismo slabost i najvećih bolova.

Danas je potvrđena vječna istina božanstva Učiteljeva, i zato je danas praznik nadanja naših.

Danas su naše čežnje za Učiteljem dostigle vrhunac, jer izgaramo od žeđe za istinom.

Ljubav se naša udvostručila i radosti našoj nema kraja, jer uskrsnu veliki Učitelj, kao što je rekao!

Stranče, ako je istinita težnja, koju čitam u tvojim očima, priđi nam veselo.

Poslušaj čežnju svoju, stranče, i priđi, jer svaki je stranac brat naš po zapovijedi Učiteljevoj.

Priđi i rastvorit će se srce tvoje pod zracima ljubavi Njegove, jer ona je ugodnija od sunca proljetnjeg.

I razumjet ćeš šaroliki pozdrav proljetnih livada i šuma i blistavu radost vasione u sjaju današnjega dana.

I razumjet ćeš zvonku pjesmu ptica i vedre osmjehe prolaznika u reči današnjega dana.

I razumjet ćeš himnu zvonika s bezbroj hramova njegovih u vjeri današnjega dana.

I shvatiti ćeš veličinu Njegovu, kada vidiš, da Ga sve veliča u slavi današnjega dana.

I zazvonit će s usana tvojih u slavu Njegovu Aleluja, jer ćeš osjetiti, da pozdravljaš novu sreću, koju si našao.

I dokučit ćeš tajnu velike sreće, kada budeš saznao: da postoji opasnost smrti u životu i sreća života u smrti.

Zato hodi, stranče, i zapjevaj s nama »Aleluja« u slavu Velikoga Učitelja, jer uskrsnu, kao što je rekao!

Uskrsna voda

(Narodni običaji)

Vrelo, izvor! Kod same te riječi podilazi nas osjećaj svježine, života, mladosti, djetinje radosti. Ljudi se rado skupljaju i borave oko vrela, osobito onih osebujnih, koja su okićena vijencem ostalih prirodnih ljepota. Ali ne samo to. I voda s vrela, izvor-voda, voda bistrica, ima posebni »tek«, daje posebnu snagu i svježinu, osobito u žaru ljetne žege i sparine. No sve to nije ništa prema onome, što traži i nalazi naš kršćanski svijet u »uskrsnoj vodi« u nekim krajevima.

U rano uskrsno jutro naši se ljudi, momci, žene i djevojke upute prema najbližem vrelu ili uopće prema najbližoj vodi tekućici i ponesu sa sobom fino ukrašene vrčeve, čaše ili što najljepše u kući imadu. Tamo na vrelu će se umiti, iz toga finog vrča napiti, te ga napunjena »uskrsnom vodom« ponijeti kući onoj svojti, koja radi posla ili starosti nije mogla prispjeti k vrelu u rano uskrsno jutro, kad teče »uskrsna voda«.

Zašto sve to? I to baš u krajevima gdje kršćanski život cvate u svoj svojoj širini i dubini?

Iz svojih lijepih vrčića i čaša piju ljudi vodu bistricu, koja se danas zove uskrsna voda. Piju pobožno i sabrano, pa kad su se napili i umili, vraćaju se kući potpuno uvjereni, da su se napili novog života.

Je li to praznovjerje? Nije.

Ljudi piju tu vodu vrlo svečano. Oni vide u njoj nešto, što je mnogo sjajnije, važnije i stvarnije od onoga, što učenjak mudroslovac čovjekove naravi vidi u svim stvarima i pojavama prirode.

O tome im doduše ne govori nijedna dogma, nijedno bogoslovno načelo. Oni jednostavno tako čine i tako na taj svoj čin gledaju. A ipak nije prazan čin ni isprazno gledanje.

Uskrsna je voda za njih slična onoj, što je protekla u krstionici, kad ju je svećenik blagoslovio na Veliku subotu. Ovi su isti ljudi bili i kod onog blagoslova i ponijeli kući kantice i bočice novo blagoslovljene vode te njome napunili svoje škropionice. No »uskrsna voda« je opet posve nešto drugo. Ne po blagoslovu Crkve, nego jednostavno radi toga, jer je Krist uskrsnuo i jer je odonda u Njemu novi život. Crkva je tajanstveno Tijelo Kristovo, koje živi na zemlji, a mi smo udovi toga Tijela. Sve što živi, obnaolja svoj život po Njemu, zato je i svaka tekuća voda postala na Uskrs nova voda i — mi je se hoćemo napiti. Nije tu po srijedi ni ono načelo, da je svaki prirodni izražaj života slika duhovnog stvaranja u Kristu, kako učimo u bogoslovlju. Niti ono čudno shvaćanje, da su svi Kristovi govori i poredbe samo slikovito tumačenje prirodnog razvitka i nastojanja. Ne! Kroz vjekove kršćanski odgojen narod ima ono pravo djetinje osjećajno poznavanje raznih suvislosti među stvorenim bićima, te divnu naravnu filozofiju, koju mi jednostavno ne znamo i ne možemo opisati riječi. Nemamo za to dosta Milosti.

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA

O krepostima

Naš zadnji cilj u nebu sastoji se u gledanju i uživanju Boga. Naša će duša biti prožeta Božjim bićem, kao što je gvožđe prožeto vatrenim žarom. Za ovakovo tijesno sjedinjenje s Bogom potrebno je, da se naša duša u nebu na neki način pobožanstveni po svjetlu slave, po kojem postajemo Bogu slični.

Kao što je u nebu potrebno svjetlo slave, da Boga gledamo i uživamo, tako je na zemlji potrebna milost posvećujuća i s njom ulivene kreposti, da po njima mognemo težiti za svjetlom slave i za gledanjem Boga, i da njima ta dva vrhovna cilja možemo i zaslužiti. Budući naime da je onaj cilj vrhunaravan, treba da već na zemlji naša duša bude u neku ruku pobožanstvenjena, a njene moći (razum, volja) oboružane nadnaravnim snagama, t. j. krepostima. Samo pomoću ulivenih kreposti može razum i volja da se dovinu do blaženog sjedinjenja s Bogom.

Sve se kreposti ulijevaju u dušu s milošću posvećujućom. No da se one umnože, potrebne su vježbe, a da se očeliče, za to se brine naš neprijatelj, s kojim treba da se uvijek borimo. S milošću ulijevaju se u dušu još i darovi Duha Svetoga, koji daju sklonost i sposobnost, da spremno slijedimo poticaje istoga Duha Svetoga.

Milost dakle posvećujuća sjedinjuje nas već ovdje na zemlji s Bogom. Ali ne savršeno. Ona budi u nama čežnju za potpunom sličnošću s Bogom i za jasnim gledanjem Njegova bića. A ta čežnja očituje se na zemlji u tri bogoslovske kreposti: u vjeri, ufanju i u ljubavi. S ova tri mača krči milost sebi put do sve većeg sjedinjenja s Bogom, dok ne uđe u vječni život. Tamo se milost zamjenjuje sa slavom, a vjera s gledanjem Boga. Nada se ispunja, a ljubav postaje savršena.

Vjera, ufanje i ljubav daju našem razumu i volji božansku snagu, da možemo već ovdje Boga u neku ruku spoznati onakvim, kakav jest, ljubiti ga i uživati onako, kako on sam sebe ljubi i uživa. Po vjeri dobiva naš razum božansko svijetlo, po ufanju naša volja božansku snagu, a po ljubavi božansku vatru i na krilima tih kreposti nošena je duša u nebo, k Bogu. Zato u vjeri ufanju i ljubavi sastoji ponajvećma život kršćanske savršenosti.

Iz katoličkog svijeta

NAJVIŠE SVEĆENIKA ima belgijska biskupija Malines t. j. 3.000. Poslije nje dolazi biskupija Köln i Milano. Ove posljednje imaju oko 2.000 svećenika.

TRAGOM KRALJICE IZ SABE. Jedno od najnovijih arheoloških otkrića jesu i iskopine u okolici Aarab-a i Saba u Jemenu, gdje su pronađeni tragovi stare himiaritske i manitske kulture, koje su cvjetale pred više tisuća godina prije Krista. Naučenjaci drže, da su tu nađeni tragovi kulture, koja je nama poznata iz vremena biblijske kraljice iz Sabe.

NA MADAGASKARU imade 2,700.000 pogana, 700.000 katolika, 600.000 protestanata i 300.000 muslimana.

CRKVA SV. MARGARETE, jedna je od najstarijih crkava u Pragu, prilikom proslava, podignuta je na čast bazilike.

1.900 GODIŠNJICU dolaska sv. Pavla u Grčku proslavila su oba pravoslavna fakulteta u Ateni. Mjestima, gdje je propovijedao sv. Pavao, hodočaste pobožni vjernici.

KOLIKO LJUDI VJERUJE U BOGA. Jedan švedski zavod ispitivao je u nekim državama, koliko ljudi vjeruje u postojanje Boga. U Australiji i Kanadi 95 procenata, u Sjedinjenim Državama 94 procenata, u Norveškoj i Engleskoj 84 procenata u Finskoj 84 procenata, u Švedskoj i Danskoj 80 proc., u Čehoslovačkoj 77 proc., a u Francuskoj 66 procenata.

SALEZIJANCI u Pragu imaju svoje novo kazalište. Prva predstava odigrana je na dan sv. Ivana Bosca. Predstavljali su đaci salezijanskog zavoda.

HOLANDIJA je zemlja, koja ima najveći broj katoličkih misionara. U Holandiji ima u svemu 3,500.000 katolika s oko 10.000 svećenika. Pored ovih Holandija je dala 2.500 svećenika, koji rade u misijama.

LIST »NEUE ZEITUNG« iz Münchena potvrđuje vijesti, da se služba Božja nesmetano vrši u zemljama bivše njemačke Istočne Pruske U Kalinjingradu (prije Königsberg) katoličke i protestantske bolnice nesmetano rade.

U LISTOPADU prošle godine otputovalo je 200 talijanskih salezijanskih misionara za misije u Aziji i Africi.

POLJSKI GRAD STJETIN obnavlja svoju najstariju crkvu sv. Vojtjeha, koja je bila sagrađena na mjestu, gdje je prije stojalo svetište Triglava. U toku je vremena ona nekoliko puta iznova sagrađena.

U LURDU održat će se u mjesecu lipnju o. g. međunarodni sastanak katolika iz cijelog svijeta. Organizator ovog sastanka je poznati nadbiskup Theas. Na sastanku prisustvovat će i zastupnici njemačkih katolika. Učesnici će moliti za mir.

SALEZIJANSKI RED broji sada 26.276 članova i to 15.276 redovnika i 11.000 redovnica. Kongregaciji Obreda red je podnio 13 molbi za proglašenje svojih članova blaženim. Uskoro će započeti i postupak za proglašenje blaženom malene Zefirine Namunauraj, kćerke patagonskog načelnika i učenice salezijanskih misionara.

POBAST KATOLIKA U ENGLESKOJ. U biskupijama Xexham, Newcastle i Leeds broj je katolika porastao od 21.000 vjernika na 248.000. U biskupiji Leeds katolici su porasli u 1946 god. za 16.000 vjernika.

Osnovne škole u biskupijama Xexham i Newcastle pohađa 42.870 djece, a visoke škole 3.330 učenika. U ovim biskupijama radi 420 svećenika, od kojih su 11 vojnički kapelani.

U biskupiji Leeds kršteno je prošle godine 5.788 djece, tj. za 408 više nego u 1946 god. Vjenčanja je bilo 2.457, tj. za 427 više. Obratilo se 643 lica, tj. 143 više nego prošle godine. Ova biskupija ima 135 župa i katoličke osnovne škole pohađa 25.205 djece. 4.500 učenika pohađa visoke škole i sveučilišta.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U RIO DE JANEIRU. Nuncij mgr. C. Chiardo predao je kardinalu Barros Camaru na pergameni napisanu povelju, kojom je otvoreno i ustanovljeno katoličko sveučilište u Rio de Janeiru, glavnom gradu Argentine.

SALEZIJANCI U AUSTRALIJI. U Melburnu otvorili su nedavno oci salezijanci novi zavod. Ovom prigodom zahvalio je ondašnji nadbiskup za njihov rad na odgoju omladine, koja ima toliko uspjeha po cijelom svijetu.

U ENGLESKOJ veoma štuju Majku Božju u Walsinghamu. Nedavno su u mjestu Somerstownu nosili Njezin kip iz kuće u kuću. Svuda je bio lijepo urešen oltar, gdje su ukućani klečali tokom dana. Na večer je došao svećenik, molila se krunica, a onda je svećenik blagoslovio cijelu kuću.

LIST »LIBERTE« u Švicarskoj javlja, da su troškovi za vođenje rata od 1939.—1945. iznosili jedan trilijun dolara. Što to znači, vidi se iz toga, što je za taj iznos svaka obitelj po cijelom svijetu mogla dobiti po jednu kuću sa šest soba, jednom garažom i jednim autom; osim toga je svaki grad mogao dobiti po jednu bolnicu.

U FINSKOJ je prema najnovijim statistikama svako dvadesetičetvrto dijete ratno siroče.

NADBISKUP POZNANJSKI (Poljska) pozvao je svoje vjernike da obnove znamenitu katedralu, koja je stradala u ratu. Za 18 godina slavit će poljski narod tisućugodišnjicu svoga krštenja. Dotle bi katedrala imala biti potpuno obnovljena.

ČEHOSLOVAČKI MINISTAR - PREDSJEDNIK GOTTWALD posjetio je praškog nadbiskupa, kardinala Berana, te izjavio, da će nova vlada poštivati slobodu vjeroispovijesti.

ODGOJNI ODSJEK katoličke sekcije raspisao je natječaj za radnju: »Kako ću predočiti svojim učenicima prisutnost Božju«? Prva nagrada bit će put u Lurd i boravak ondje nekoliko dana Druga nagrada: putovanje i boravak u Pompejima. Treća put i boravak u Rimu. Ostalih 7 nagrada bit će knjige u velikom izboru. Radnje će se na blagdan sv. Petra i Pavla prikazati kao dar sv. Ocu.

ZRAKOPLOV U SLUŽBI MISIJA. U jedan od najneprohodnijih predjela južnoameričke prašume na granici Venezuele i Kolumbije misijonari prodiru pomoću zrakoplova. U ovim prašumama nastanjeni su urođenici, nazvani od misijonara Monolites, koji veoma sklono primaju pouke iz Kristove vjere. Da bi stoga održali što bolje i prijateljskije veze s njima, često prelijeć ovo područje jedan zrakoplov, koji padobranom spušta hranu i darove, pripremljene od misijonara. Misijonari javljaju, da su se urođenici brzo privikli na šum motora, i da sada na drveću očekuju dolazak zrakoplova.

Katolički savez bolničara, koji je ustanovljen u Francuskoj 1.914., prošiτen je danas u 24 države svijeta. Savez je posvećen presv. Srcu Isusovu, a kao posebnu zaštitnicu štuje sv. Tereziju od Djeteta Isusa. Članovi su saveza, među ostalim dužni, da svakog 18. u mjesecu prikažu sve svoje molitve i sva svoja trpljenja za svoje bližnje.

U švajcarskom gradu Kirchfeldu katolici su sagradili crkvu, posvećenu novom švajcarskom svecu sv. Nikoli iz Flüe. Broj katolika u Švajcarskoj raste, i uslijed toga se osjeća potreba za gradnju crkvi.

NOVI PREDSJEDNIK IRSKE poslao je po poslaniku Irske kod Vatikana poruku Sv. Ocu, u kojoj je izjavio, da će irska vlada kao i prije pod De Valerom strogo držati načela Kristove nauke.

Red Salezijanaca, koji je ustanovio sv. Don Bosco, broji danas na cijelome svijetu 15.276 braće i 11.000 časnih sestara.

Poljski su biskupi u zajedničkoj poslanici pozvali sav poljski narod, da se u što većem broju posveti presvetim Srcima Isusa i Marije. Osobito preporučuju vjernicima, da svoje obitelji posvete presvetim Srcima.

Veliko hodočašće u Rim i u Lurd organiziraju katolici u Sjevernoj Americi, a povodom 90-godišnjeg jubileja Lurdskih ukazanja. Hodočašće će krenuti za Europu posebnim parobrodom iz Washingtona 14. kolovoza o. god.

Katolici na otoku Ceylonu uživaju poseban ugled u javnome životu, i ako su malobrojni. Od 690.000 kršćana, koji žive na Ceylonu, 90% su katolici. Ukupan broj stanovnika ovoga otoka iznosi nešto preko 6 milijuna.

Zborovanje katoličkih akademičara. Prošle godine je održano zborovanje katoličkih akademičara u Americi. Na ovome zborovanju je bilo ustanovljeno, da je poslije rata među akademičarima mnogo poraslo zanimanje za vjerska pitanja. U zaključcima zborovanja upravljena je molba mjerodavnima, da se pobrinu, kako bi akademičari mogli naći rješenje svih pitanja, koja ih zanimaju.

59 godina među ljudožderima. Misijonar o. Josip Vitale proživio je među ljudožderima na otoku Nova Gvineja 59 godina, šireći među njima nauku Isusa Krista. Za cijelo ovo vrijeme nije se nijedan put vratio u svoju domovinu. Pred kratko vrijeme je umro. Stanovnici Nove Gvineje su ga nazivali »Veliki stari muž«.

Obraćenja u Engleskoj. U biskupiji Liverpool pristupilo je u katoličku Crkvu tokom 1947. god. 1.171 odrasla osoba.

Francuska akademija odlikovala Sv. Oca. Najveća kulturna ustanova u Francuskoj, Francuska akademija znanosti i umjetnosti, odlikovala je zlatnom medaljom za francuski jezik Sv. Oca Papu Pija XII.

Sv. Otac uči arapski. Poznato je, da Sv. Otac papa savršeno govori sedam jezika, a osim toga nepotpuno znade još nekoliko jezika. Kako su mnoge arapske države imenovale svoje diplomatske predstavnike kod Sv. Stolice, Sv. Otac je počeo učiti arapski jezik, da bi mogao s ovim predstavnicima govoriti u njihovu materinskom jeziku.

Prsteni katoličkih sveučilišta. Na katoličkim sveučilištima po cijelom svijetu postoji običaj, da se slušačima daju zlatni prsteni s raznobojnim dragim kamenjem. Ovi prsteni imaju opominjati slušače, da u svome djelovanju u životu imaju uvijek na pameti katolička načela, koja su dobili tokom svojih studija.

»Kolegij sv. Obitelji« u Kairu ima ove godine 1.680 pitomaca, od kojih 1.447 Egipćana, dok ostali pripadaju drugim narodnostima. Od ukupnog broja pitomaca njih 698 su katolici, 700 su odijeljeni kopti, a 263 muhamedanci.

Savez Srca Isusova. Tako se zove organizacija muževa u Belgiji, koja se brine za to, da bi se svaki čovjek naučio slušati glas svoje savjesti. U ovoj je organizaciji učlanjeno preko pol milijuna belgijskih muževa.

Na blagdan Nevine dječice je, po starom običaju, održao propovijed u crkvi sv. Albana u Londonu 13 godišnji dječak Anton Baker

U Westminsteru, u Engleskoj s velikim uspjehom djeluje organizacija, koja se zove »Marijina legija«. Ova se organizacija bavi poučavanjem vjeronauka. Svaki član ove organizacije posveti jedan dan u tjednu poučavanju vjeronauka Oni, koji pohađaju vjersku pouku, slušaju u jutro sv. Misu, preko koje se pričeste, a zatim prisustvuju satu vjeronauka. Osobitu pažnju ova organizacija posvećuje tumačenju liturgije

U Stuttgartu u Njemačkoj postoji društvo pod imenom »Una sancta« s ciljem, da radi na sjedinjenju kršćanskih crkava. Društvo priređuje pobožnosti i propovijedi u tu svrhu izmjenično u katoličkoj i protestantskoj crkvi. Za rad ovoga društva je pokazao posebno zanimanje i tamošnji protestantski biskup

Tristogodišnjica pobožnosti presv. Srca Marijina. 8. veljače o. god. se je navršilo 300 godina, otkada je biskup u Autunu u Francuskoj, dozvolio sv. Ivanu Eudesu, da u katedrali svečano proslavi blagdan presv Marijina Srca. Ova pobožnost se je ubrzo proširila, najprije po Francuskoj, a zatim i po cijelom svijetu. U svome pismu, upućenom biskupu u Autunu, sv. Otac Papa se je posebno spomenuo ovoga jubileja.

U francuskom gradu Lyonu prikazuju t. zv. pasijonske igre, t. j. prikazanja muke i smrti Kristove. U igrama sudjeluje 300 glumaca. Javnost pokazuje ogromno zanimanje za ova prikazivanja

Darovi. Za katoličku štampu, a u fond našega lista »Gore Srca«, darovala je jedna pretplatnica Din 100. Uprava se zahvaljuje

DOPIS

Voćinska crkva

Voćin je bio kroz nekoliko stoljeća u doturskom srednjem vijeku središte brojnih gradova, župa crkvenih i državnih ustanova te katoličkog života u kraju na sjevernoj strani gorja Papuka. Malone sve poništio je Turčin ognjem i mačem. Još i gore: uništio je hrvatski i katolički živalj, a na njegovo mjesto doveo nehrvatski i nekatolički živalj. Ostale su samo ruševine gradova i crkava, od kojih su se rijetke sačuvale kao džamije.

Tako se održala kao džamija **velika gotska crkva u Voćinu,** sagrađena u XII.—XIV. v. — Ali su ju Turci ostavili opustošenu, no ipak cijelu. Narod ovog dijela Slavonije opravio ju je, jer je u njem živjela predaja da je ova crkva i prije Turaka bila zavjetno svetište svega naroda ovih krajeva Ljubav Majki Božjoj ponukala je vjernike iz zapadne i istočne Slavonije, da je ovu crkvu Bl. Djevice Marije opravio i ukrasio te u velikom broju u Voćin dolazio na zavjet sve do najnovijeg vremena. Ali eto jada! Ovako obnovljenu i krasno ukrašenu zapalili **dne 17. IV. 1944. g.** Nijemci, kad su se morali povući iz ovog kraja pred NOV. Barbarski su opustošili ne samo svetinju nego i važan povijesni spomenik. Radi toga je velika žalost u narodu. Tako se Nijemci pokazali i razornijim od Turaka. Sada od crkve stiše goli zidovi, koje je požar poštedio. Ali im prijeti velika pogibao, da će ih vrijeme i nevrijeme s neupućenim ljudima posve uništiti. Ako se oni prepuste rasipu, nikad se ne će voćinska stara gotska crkva moći obnoviti, a ako bi se nova podigla, ne bi ta bila ova, iz koje nam govore stoljeća i duh naših pradjedova. pa kad bi nova bila i najljepša, ne bi nikad bila tako ljubljena. Stari se domovi ne grade iznova, zato nam je dužnost, da ih čuvamo, jer se **vjernici najradije mole tamo, gdje su** nam se djedovi molili. Usto nova crkva ne bi bila svjedokom davne kulture ovih krajeva i naroda.

Doista bi bila naša sramota, ako je nestane, kako je nestalo više srednjovjekovnih spomena u Slavoniji kao opatijske crkve u Bijeloj, Podborju, Rudini i t. d., koje su kao džamije Turaka preživjele, a kasnije u našim rukama propale.

Ima kod nas nekoliko ustanova za sačuvanje starih spomenika, pa bi se one morale zauzeti, da se za voćinsku crkvu što učini — i to brzo, da se ovi zidovi poprave i sačuvaju za budućnost.

Naši pokojnici

† FRANJO MATICA

Dne 16. ožujka o. g. umro je u Novoj Gradiški, tamošnji župnik, dekan i začasni kanonik Franjo Matica. Pokojnik je rođen u Ivanić gradu 8. ožujka 1885. Zaređen je za svećenika 1908. Službovao je dulje vremena kao župnik u Gornjim Bogičevcima, otkale je došao u Novu Gradišku. Duhovna vlast je cijenila njegovu osobitu svećeničku revnost. Imao je lijepi, otvoreni, miroljubivi i svećenički karakter, poradi kojega ga je svatko volio i poštivao i svećenici i vjernici. Počivao u miru Božjem!

† KORDAŠ KARLO,

umirovljeni župnik u Crncu, umro je 17. a pokopan u Varaždinu 19 ožujka. Rođen je u Karlovcu 8. rujna 1895. Bio je svećenik povučena života. Počivao u miru Božjem!

SV. MISA U ZRAKU. Nizozemska zračna linija uvela je poslije svršetka rata na svojim zrakoplovima jednu dosada nigdje ostvarenu novost. Da bi se naime omogućilo svećenicima služenje svetih obreda za vrijeme, dok se nalaze na putu ili na pristaništu, u zrakoplovima je montiran mali kovčeg, u kojem se nalazi smješten mali oltar, koji za silu nadomještava pravi oltar. Za vrijeme upotrebe on je otvoren, dok zatvoren uopće ne odaje svoje svrhe.

JEDAN POZIV ZA MIR ČEHOSLOVAČKIH CRKAVA U mjesecu veljači predstavnici svih čehoslovačkih crkava, uključivši ovamo i katoličku i rusku pravoslavnu, uputili su sa svog zajedničkog zasjedanja u Pragu poziv svim miroljubivim ljudima čovječanstva, da rade na ostvarenju mira u svijetu na kršćanskim načelima.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21 — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 29a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. | ZAGREB, 11. TRAVNJA 1948. | BROJ 13

»Ja sam pastir dobri i poznajem ovce svoje i one koje su moje poznaju mene. Aleluja!«

Iz Mise II. nedjelje po Uskrsu

USKRSNA OBNOVA

»I vidjeh novo nebo i novu zemlju, jer prvo nebo i prva zemlja prođoše, i mora više nema. I vidio sam sveti grad, novi Jerusalem, gdje silazi od Boga s neba, pripravljen kao zaručnica, ukrašena mužu svojemu. I čuo sam jaki glas s prijestolja gdje govori: »Evo šatora Božjega među ljudima, jer će stanovati među njima, i oni će biti narod njegov, i sam Bog bit će s njima. I otrt će svaku suzu s očiju njihovih, i smrti ne će biti više, ni tuge, ni vike, ni boli ne će više biti, jer prvo prođe«. (Otk. 21, 1.—5.).

O kamo sreće, da se riječi knjige Božje što prije obistine! Naša je čežnja za tim vrlo velika. Već je sv. Pavao u poslanici Rimljanima napisao: »Znademo naime, da sve stvorenje s nama zajedno i uzdiše i tuži sve do sada. A ne samo ono, nego i mi sami, koji imamo prvenstvo Duha, i mi sami u sebi uzdišemo čekajući posinjenje, otkup tijela svojega« (Rim 8 22—24.).

Uskrsnućem Kristovim je naš primitak u djecu Božju zajamčen, i naše otkupljenje osigurano. Zato ga s ustrpljenjem moramo čekati, jer sigurno dolazi. Cijeli je svijet ispisan i iskićen i cvijećem i zlatnim zvjezdanim nebeskim svodom, da nam se olakša to naše iščekivanje. Ali je ujedno, nažalost, poradi grijeha zamračen i tamnim i neprotumačivim pismenima - hieroglifima — grijeha. Poradi toga je sadašnja zemlja kao stan i uzgojni zavod grješnoga čovjeka ispunjena svojim strahotama, svojim divljim i strašnim prirodnim događajima, rasrđenim vulkanima i potresima.

I doista je priroda lijepa i velika knjiga, ali ona ima u sadašnjem vremenu mnogo tamnih listova. Sadašnja priroda još uvijek nosi na sebi pečat i znakove boli, smrti i raspadanja. Ona još uvijek uzdiše za otkupljenjem, uskrsnućem i preobraženjem. Može se reći: da još uvijek leži pod koprenom bijede i nevolje, dok joj vrata općega svjetovnoga požara ne spali sve njezine griješne sastavine, a Krist je kao uskrsno sunce potpuno ne rasvijetli i ne prožme svojim božanskim svijetlom.

I tehnička i kulturna industrija i umjetnost ljudska su našu zemlju učinile i svakim danom je čine i podesnijom za stanovanje i privlačivljom i ljepšom. Ali nijesu mogle da iz nje otjeraju ni siromaštva ni bolesti ni grijeha ni smrti. A dok ne otjeraju grijeha, ne će moći uza sav svoj napredak i svoje naprezanje otjerati ni siromaštva, ni glada, ni bolesti ni smrti. A sve to može da odstrani tek onaj, koji je potpuni gospodar nad time, a to je uskrsnuli Spasitelj, jer je Bog i prema tomu i gospodar i života i smrti, i siromaštva i bolesti, i bijede i nevolje ljudske.

Još jedno moramo naglasiti, a to je ovo. Sve su gore spomenute nevolje samo pratnja grijeha, kojega se mora najprije osloboditi čovjek i tako doživjeti s Kristom uskrsnuće svojega duha i tijela, a time i oslobođenje od svoje vječne smrti. A zemlja će kao privremeni stan i konačište ljudskoga tijela onda također poći u susret svome preobraženju i svojoj obnovi.

Ali treba razumjeti u tom zbivanju i ovo. Kao što ljudsko tijelo često umire u strašnim bolima i grčevima, da se onda rodi na novi život, tako će jednoć i zemlja umirati u strašnim grčevima i trzajima, strašnim za svako stvorenje, ali će te njezine smrtne boli i teškoće biti ujedno i porodiljski grčevi novoga života. O takovom uskrsnuću i preobraženju zemlje i svega života pišu i svjetovne znanosti i Biblija, kako smo vidjeli. I veliki filozof Kant govori o obnovi svemira i nazivlje svijet: pticom feniksom, koja se daje samo zato spaliti, da iz svoga pepela ponovno ustane i pomladi se na novi život.

Sve to ne može biti bez Gospodara svemira, koji je i sam s neba na zemlju zato došao. Za čovjeka se i svijet žrtvovao. Umro na križu i treći dan ustao i uskrsnuo iz groba na novi život, da za sobom povede i svijet i čovječanstvo. Aleluja!

Poklon Uskrsloga

Isusovo uskrsnuće sreća je i utjeha za sve ljude. Učitelj, koji je prorekao i svoje patnje i svoje slavlje, kada se vrati nebeskome Ocu, objavio je svijetu veliku istinu svoga Božanstva. I oni, koji su Ga ljubili, kao i oni drugi, koji su Ga mrzili, zadrhtali su pred ovim moćnim otkrivenjem. Ljudi, koji su živjeli u Njegovoj blizini, slijedili Ga na Njegovu zemaljskom putu i gledali Njegova djela, poznavali su Isusa — čovjeka. Neprijatelji Isusovi prolili su Njegovu krv, izranili i usmrtili Njegovo tijelo, koje je iskusilo sve nevolje ovoga svijeta. Ali na dan svoga uskrnuća javlja se Isus-Pobjeditelj javlja se Sin Božji, koji živi i koji se vraća u vječnu slavu. Isus, koji ulazi kroz zatvorena vrata u sobu, gdje bdiju Njegovi zbunjeni učenici. On je njihov učitelj, ali i svemoćni Gospodar života i smrti. On, koji njima navješta svoj mir i pokazuje im svoje probodene ruke i rebra, raspeti je mučenik, najsvetija žrtva za ljudske grijehe, ali i veliki Bog, koji vlada svim stvorovima. Taj Isus, pokopan, a sada uskrsao, donosi svoju božansku milost, i velike dužnost, i velika prava.

— Kao što Otac posla mene — reče Isus — tako i ja vas šaljem. Primite Duha Svetoga. Kojima oprostite grijehe, grijesi će im biti oprošteni, a kojima zadržite grijehe, bit će zadržani.

Spasitelj je odabrao svoje učenike, da kraljevstvo Božje objavljuju svijetu. Ovi učenici, koji su slušali Njegovu nauku i primili snagu i utjehu Božje milosti, navještali su Evanđelje, snosili progonstva, pretrpjeli i mučeničku smrt. Ali novi apostoli nastavljali su da objavljuju blagu vijest po svijetu. Iz stoljeća u stoljeće širi se nauk ljubavi; od pokoljenja na pokoljenje propovijeda se Istina, u kojoj je smisao čitava života i spasenja. Kao i nekada, u svako vrijeme bune se neki ljudi protiv čiste vjere i traže svjedočanstva, koja mogu vidjeti, da povjeruju uskrsnuću Isusovu. Kao i nekada Tomi, odgovara Isus svima: »Blago onima, koji ne vidješe, a vjerovaše«. I novi Tome padaju na koljena i priznaju Isusovu veličinu i svoju krivnju.

Tajna Božanstva zatravila je srca učenika i uvijek zatravljuje ljudska srca.

Sreća, za kojom su čeznuli prvi Isusovi prijatelji, sreća, za kojom svi mi čeznemo, sinula je pred nama.

Isus je uskrsnuo!

Pobijedio je smrt neprolaznim životom, vječnom slavom.

OKRUŽNICA O LITURGIJI

ŽIVOT U CRKVI

U crkvama se može dopustiti osim gregorijanskoga i drugo pjevanje i glazba, samo neka to ne bude čudno i neobično, profano i svjetsko i nezgodno za sveto mjesto.

Osobito neka se rado uvodi zajedničko t. zv. pučko pjevanje.

To će vjernicima uspaliti žar pobožnosti. Složna pjesma prodire nebesa, ona očituje »jedno srce i jednu dušu«, kao što i dolikuje djeci jednoga Oca.

Isto što i za glazbu vrijedi i za druge umjetnosti, za graditeljstvo, kiparstvo i slikarstvo. Čuvati se treba odviše velikog realizma s jedne strane, a s druge strane opet t. zv. »simbolizma«. Inače se i tu daje široka sloboda, samo neka bude sve dostojno svetog mjesta, te da se ne kosi s kršćanskom čednosti, niti da povrijeđuje religiozni osjećaj.

To treba imati na umu sada, kad se moraju obnavljati tolike crkve porušene ili oštećene.

Kao što je važno obdržavati sve, što se tiče izvanjeg bogoslužja, tako je još važnije, da kršćani žive životom sv. Liturgije.

Stoga se i upućuju u bogoslovnim sjemeništima mladi klerici, da uz druge nauke osobito gojo Liturgiju. Tako će bolje razumjeti obrede i držati se rubrika, shvatit će ljepotu Liturgije te je zavoljeti. To sve će naučiti ne samo za to, da uzmognu valjano obavljati bogoslužje, nego da budu što više sjedinjeni s Kristom Velikim Svećenikom te da budu sveti sluge Svetosti.

I na to treba paziti, da budu svećenik i puk u svetoj duhovnoj zajednici, a to će biti onda, ako i puk sudjeluje u svetoj Liturgiji.

Tako će bogoslužje biti doista sveta služba, u kojoj će svećenik, osobito, ako je župnik, združen sa svojim stadom odavati dužnu počast Vječnom Ocu.

Da se to što bolje polučí, puno će pomoći, ako se brižno odabiru dječaci, koji će revno, pobožno i propisano dvoriti kod bogoslužja. Ako ovi dječaci budu dobro poučeni i ako budu vjerni u toj časnoj službi, može se dogoditi, da u sebi oćute i poziv za sveti svećenički stalež. A ne će se onda svećenici tužiti, kao što se negdje već i događa, da nema nikoga, koji bi im mogao odgovarati kod sv. Mise.

Neka vjernici rado pribivaju svetoj Misi i to na onakav način, kako je ovdje izvedeno. Uzvišena je žrtva oltara najglavniji čin Liturgije, treba dakle da budu izvor milosti i središte pobožnosti. A neka puk i pristupa što češće k svetoj nebeskoj gozbi, koja je »sakramenat pobožnosti, znak jedinstva i veza ljubavi (Sv. Augustin).

Svećenici neka pouče vjernike o velikom blagu, što ga sadržaje sveta Liturgija, u propovijedima i kršćanskom nauku, na sastancima vjerskih društava.

Crkveni će poglavari i duhovni pastiri paziti, da ne bi došao neprijatelj te posijao kukolj, t. j. da se ne bi među vjernike ušuljale pogibeljne zablude t. zv. misticizma i kvietizma, šta je već prije Sveta Stolica osudila. Isto tako neka bdiju, da ne bi vjernike zaveo pogibeljni t. zv. humanizam niti pretjerano nastojanje, da se u Liturgiju uvedu starinski obredi. Isto tako treba osuditi nauku, da slavna Kristova čovječja narav uistinu i uvijek svojom nazočnosti stanuje u »opravdanima«, te da makar i jedna i brojem ista, kako kažu, milost spaja Krista s udovima Mističnog njegovog Tijela.

Duhovni će pastiri nastojati, da svagda dolaze u crkve i k oltarima vjernici, koji će se ondje, jer su živi udovi sjedinjeni s božanskom Glavom kriješiti milostima Sakramenata Kristovih i skupa s njim i po njemu prinositi uzvišenu novozavjetnu žrtvu te tako davati Vječnom Ocu dužnu hvalu.

Završetak. »To smo imali, časna braćo, da vam pišemo. A to činimo stoga, da Naši i vaši sinovi više razumiju i više cijene predragocjeno blago, što je sadržano u sv. Liturgiji: naime Euharistijsku žrtvu, koja prikazuje i obnavlja krvnu žrtvu na križu, zatim svete Sakramente, koji su potoci božanskih milosti, napokon himan slave, koji upravlja svaki dan zemlja i nebo Gospodinu Bogu.

Mi se pak nadamo, da će ova poticanja Naša potaknuti spore ne samo, da revnije i točnije proučavaju Liturgiju, nego da, prožeti pravim duhom, urede prema njoj i život prema onoj Apostola »Duha ne gazite!« (1 Sol. 5. 10).

Ako su koji u tome pretjerali te rekli ili učinili ono, što Mi ne možemo odobriti njima upravljamo riječi sv. Pavla: »Sve kušajte, dobro zadržite« (1 Sol. 5. 21).

Ove opominjemo očinski, da bi se držali kršćanske nauke i propisa svete Crkve. Osobito to dozivljemo svima u pamet, da treba vjerno poslušati svete Pastire, koji imadu pravo i dužnost upravljati cijelim crkvenim životom. »Pokoravajte se svojim predstojnicima i slušajte ih, jer oni bdiju nad dušama vašim kao oni, koji će dati račun« (Hebr. 13. 17).

Bog, koga štujemo, i koji nije Bog nesloge nego mira, neka nam svima dobrostivo udijeli, da jednim srcem i jednom dušom u ovom zemaljskom progonstvu imamo dijela u onoj Liturgiji, koja je kao neka priprava one nebeske Liturgije, u kojoj ćemo, kako se nadamo, skupa s Bogorodicom i Majkom našom jednom pjevati: »Onome, koji sjedi na prijestolju i Janjetu: blagoslov i čast i slava i jakost u vijeke vjekova u (Oktr. 5. 13.).

Radosno se uzdajući u to, želimo svima vama, časna Braćo, i stadu, koje je povjereno vašoj budnosti, da najpripravnije podijelimo kao zalog božanskih darova svjedočanstvo Naše osobite blagonaklonosti Apostolski blagoslov.

Dano u Castel Gandolfu blizu Rima, dne 20. studenoga 1947. Našeg pontifikata devete godine.

Pijo Papa XII

Pauskrsna doba

Još uvijek odjekuje veseli Aleluja. Veselje nad uskrsnućem traje još i dalje. I pravo je tako. Još se naime i na Bijelu nedjelju javlja uskrsnuli Isus. Ukazuje se ponovno pred jedanaestoricom apostola. Ali ovaj puta poradi Tome, koji kod prvoga ukazanja nije bio prisutan. Zato nije vjerovao. A sada Ga pozivlje uskrsnuli Isus pred jedanaestoricom svjedoka, da stavi prst svoj u mjesto čavala na rukama Njegovim i ruku svoju u kopljem probodeno mjesto u rebrima.

Toma je ovom pažnjom Kristovom i osvjedočen o uskrsnuću Njegovom, a i dirnut tako snažno, da od radosti kliče: »Gospod moj i Bog moj!« A Gospodin mu odgovara: »Pošto me vidje, Toma, vjerova? blago onima, koji ne vidješe, a vjerovaše.« Toma i apostoli vidješe mnoga čudesna djela, koja je Isus tvorio pred njima, pa nije bilo mjesta njihovoj sumnji o uskrsnuću Kristovu. Tim više, što im je Isus unaprijed sve kazao, što će se s Njim dogoditi. Ali im je strah od onoga, što su vidjeli u muci Isusovoj, pomračio i oči i razum i posumnjaše poradi onoga što se s Isusom dogodilo. I vjera im bijaše pokolebana.

Da se opet ne smute, Isus im se ukazuje i boravi na zemlji četrdeset dana. Pripravlja ih na to, da će ih ostaviti i uzaći na nebo. Čini to tako zato, da ne kolebaju, kad Ga više ne budu vidjeli. Zato ih Evanđelja, treće, četvrte i pete nedjelje na to pripravljaju. Evo kako.

Treće nedjelje po Uskrsu čita se Evanđelje o dobrom pastiru. Muka naime i smrt Kristova djelovala je na Njegove učenike kao jesenska bura, koja uzvitla i raznese suho lišće na sve strane. Tako su se i učenici Isusovi sakrili i razbježali i sada ih je trebalo sakupiti i ohrabriti. S njima se dogodilo ono, što je proročki rekao Zakarija: »Udari pastira i ovce će se razbjeći« (Zah. 13, 7.).

Svojim ukazivanjem poslije Uskrsnuća izvršio je Isus veliku zadaću, učvrstio je svoje učenike u vjeri. I sada im prikazuje svoje trpljenje kao žrtvu prinesenu za njih, okuplja ih oko sebe, da bude »jedan ovčinjak i jedan pastir«. Sve njihove zablude i pogrješke će oprostiti u Sakramentu Pokore, koji je naredio već druge nedjelje poslije svoga uskrsnuća, kad im je rekao: »Primite Duha Svetoga, kojima oprostite grijehe, bit će im oprošteni, a kojima pridržite, bit će im pridržani«. A već je prije, na Veliki četvrtak, naredio presveti oltarski Sakramenat, da svoje stado pase, hrani i krijepi najsnažnijom hranom, svojim presvetim Tijelom i Krvlju. Tako se dobri Pastir pobrinuo za svoje stado u najobilnijoj mjeri.

Nakon svega toga naglašuje treće nedjelje svoj odlazak sa zemlje: »Još malo, pa me više ne ćete vidjeti; jer ide k Ocu«. To su bile gorke i bolne riječi za učenike. Ali ih Spasitelj ublažuje: »Ja ću vas opet vidjeti i vaše će se srce radovati i vaše radosti nitko vam ne će oduzeti«. Kao pravi Pastir unaprijed kazuje, šta će se dogoditi, ali s toliko očinske brige i nježnosti, da ih previše ne ucvili i ne ražalosti.

Četvrta pak nedjelja govori o tom, zašto se Isus dijeli i odlazi od svojih učenika: »Dobro je, da ja idem! jer kad ja ne bih otišao, ne bi k vama došao tješitelj, Duh Sveti«. On će im dakle poslati Duha Svetoga, koji će ih tješiti i hrabriti nevidljivim načinom. Poslat će njima i svima, koji su dobre volje tješitelja Duha Svetoga, koji će u trpljenju i nevoljama ovoga života držati i hrabriti naše duše, kad god se na njega obratimo. Samo onaj će teško snositi svoje breme i pod njim očajavati, koji će htjeti da ga sam nosi. I ne će prizivati Duha Svetoga, tješitelja, kojega naš uskrsnuli Spasitelj šalje.

U petoj nedjelji odlučno govori Spasitelj: »Ostavljam svijet i idem k Ocu«. A učenici odgovaraju žalosno: »Sada nam govoriš jasno i više ne u pričama!« A Isus ih tješi riječima: »Još malo i vi ćete sa mnom uzaći k Ocu«. Ali treba da si zapamtite: »Ništa nečista ne može unići u kraljevstvo nebesko« (Okt. 21. 27). Zato Vam dadoh i Sakramenat Pokore i Sakramenat ljubavi i života: Tijelo i Krv svoju za hranu!

APOLOGETSKI KUTIĆ

Svi će uskrsnuti

Sveto Pismo navodi mnogo primjera, gdje su mrtvi uskrsnuli. Bilo ih je prije Isusa, za vrijeme Isusovo, i poslije Isusa.

U Starom Zavjetu je umro sin udovice iz Sarepte, dok je još sv. Ilija prorok boravio u njezinoj kući. Ilija se molio Bogu za dječaka: »Gospode, Bože moj, daj da se život dječakov opet vrati u njega«. I usliši Gospod vapaj Ilijin. Život dječakov vrati se opet u njega, i posta živ. I Ilija uze dječaka i predade ga materi njegovoj i reče: »Evo, tvoj sin opet živi« (3 Kralj. 17, 21—23). Jednako kao Ilija i prorok Elizej oživio je sina žene Sunamke, koji je umro od sunčanice (4 Kralj. 4, 35). Isus je oživio kćer Jairovu, koju su već spremali na ukop (Mt. 9, 25) sina udovice iz Naima, kad su ga nosili na groblje (Lk 7, 15) i Lazara, koji je već 4 dana bio u grobu (Iv 11, 43). Sv. Petar je oživio u Jopi glasovitu kršćansku dobrotvorku Tabitu (DAp 9, 40).

Tako će na svršetku svijeta uskrsnuti svi mrtvi. Potvrdu nam o tom daje već prorok Daniel u Starom Zavjetu, koji kaže: »Mnogi od onih, koji spavaju u prahu zemaljskom, probudit će se, jedni na život vječni, drugi na sramotu i prijekor vječni« (Dan 12, 2). Jednom su zgodom u Novom Zavjetu došli k Isusu Saduceji, koji nisu vjerovali u uskrsnuće, i postavili Isusu poteškoću sa ženom, koja je bila sedam puta udata. Kad joj je muž umro, udala se za drugoga, kad joj je drugi umro, udala se za trećega. I tako se u životu sedam puta udala. Imala je dakle sedam zakonitih muževa. Sad pitaju Saduceji Isusa: »O uskrsnuću kojega će od sedmorice biti žena?« A Isus im odgovori: »Varate se, ne znajući Pisma ni sile Božje, jer o uskrsnuću niti će se ženiti, niti udovati, nego će biti kao anđeli Božji na nebu« (Mt 22, 28—30). Isus upozoruje Saduceje, da će blaženi na drugom svijetu provoditi anđeoski život. Prekogrobni život nije vezan na sadašnji oblik i potrebe, nego će se tijelo preobraziti, postat će neraspadljivo i vječno, a time će prestati brak i rađanje. Isus je jasno i odlučno rekao: »Zaista, zaista vam kažem: Ide čas i već je nastao, kad će mrtvi čuti glas Sina Boga. Svi, koji su u grobovima, čut će glas Sina Božjega. I izići će, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda« (IV 5, 25—29). Sv. Pavao tješi prve kršćane ovako: »A hoću, braćo da vi znate za one, koji su usnuli da ne žalite kao ostali, koji nemaju nade. Jer ako vjerujemo, da je Isus umro i uskrsnuo, tako će Bog i one, koji su usnuli po Isusu, dovesti s njime. Tako dakle tješite jedan drugoga ovim riječima« (1 Sol 4, 13—14, 18).

A kad su sv. Pavlu postavili pitanje: »kako će ustati mrtvi, i u kakvom će tijelu doći?« — sv. Pavao odgovara: »Bezumniče! Što siješ, ne će oživjeti, ako ne umre. I što siješ, ne siješ tijelo, koje će biti, nego golo zrno, bilo pšenično ili drugo kakovo. A Bog mu daje tijelo, kakvo hoće, i svakom sjemenu svoje tijelo« (1 Kor 15, 35—38). Sjeme, kad se baci u zemlju mora najprije umrijeti, istruhnuti, onda se javlja novi život — stabljika s klasom. Prema tome smrt je uvjet i priprava za novi život, a novi život kod svakoga sjemena nastaje po divnim zakonima razvoja prema vrsti njegovoj. U čitavoj je dakle prirodi tako, da sve, što se sije, mora najprije umrijeti i rastvoriti se. Iza smrti tek dolazi novi i bujniji život. Dok je sjeme kod sjetve bilo samo, iza smrti ono dobiva stabljiku i klas s brojnim novim zrnjem. Tako je, eto, i kod čovjeka. Nakon smrti će tijelo uskrsnuti i dobiti nova svojstva. Bit će neraspadljivo, jer mu ne prijeti više smrt i nikakva ni unutrašnja ni vanjska patnja. Bit će lijepo i sjajno, jer će nositi na sebi nebesku slavu. Bit će lako, bez spona tromosti i težine, pa će se moći kretati s jednoga kraja svijeta na drugi, kao što se kreću naše misli. Bit će duhovno i ne će trebati ni hrane ni pila, pa ne će imati ni drugih potreba, koje na zemlji čovjeka ponizuju. Uskrsnuće mrtvih sv. Pavao zorno opisuje ovako: »Sije se u raspadljivosti, ustaje u neraspadljivosti. Sije se u sramoti, ustaje u slavi. Sije se u slabosti, ustaje u sili. Sije se tijelo tjelesno, ustaje tijelo duhovno« (1 Kor 15, 42—44).

Konačno sveti Oci uzimaju i cijelu prirodu kao sliku uskrsnuća. U jesen priroda gubi svoj nakit, svoje zelenilo. Nastaje pustoš i mrtvilo, nigdje nikakva znaka života. Čitava priroda u jesen umire i preko cijele zime ostaje mrtva. Kad se preko zime sledeni, pruža tužan prizor, sličan našem mrtvom tijelu. A kad se pojavi toplo proljetno sunce, sve se u prirodi budi na novi život. Sve usta i cvate. Množi se i plodove donosi u tolikoj mjeri, da nadmašuje i samu našu maštu.

Kad vam umre koji član obitelji, nemojte se previše žalostiti, ne dajte se satrti od žalosti. Uskrsnut će, sastat ćete se s njime, a tada više nema bojazni da će doći do rastanka. Bogu se ljubav pretrpite i podnosite žalost nad zemaljskim rastankom, a Bog će za nagradu dati, da tim ugodniji bude prekogrobni sastanak.

USKRS...

Zlatni pramen sunašca se blista,
Sreća, radost jutros svud se širi,
Danas dan je Pobjednika Krista,
Danas suza nigdje već ne viri.

Na vrhuncu crkvica se diže,
Ljupki glasić od nje svud romoni
Tisuć ljudi danas k njojzi stiže,
Zvonce malo samo zvoni, zvoni..

Sunčev trak je prosuo se širom,
Nježno ljubi razdragano cvijeće,
Sve odiše srećom, Božjim mirom,
Sve je puno te uskrsne sreće.

ZA SAVRŠENSTVOM TREBA TEŽITI ISKRENO

Prva je briga duše, koja iskreno teži za savršenstvom, da se sačuva od svakog smrtnog grijeha i barem posve svojevoljnih lakih grijeha, i zato drži što točnije sve zapovijedi i savjesno vrši dužnosti svoga zvanja. Takova duša ne teži mlitavo za savršenstvom, nego žarkom i trajnom željom, i zato nikad nije zadovoljna s onim, što je već postigla. Ono, što je već postigla, čini joj se nesavršenim, pa to i iskreno priznaje, pa je radi svog nesavršenstva puna žalosti, koja ne uznemiruje, nego potiče na sve veći uspon u duhovnom životu.

Nezdrava pobožnost je nestrpljiva i htjela bi najednom sve postići, jer joj je tegotna svijest vlastitog nesavršenstva. Naprotiv iskrena želja za savršenstvom ustrpljivo se diže od nižeg stepena savršenstva na sve viši. Ona je zadovoljna, da u početku učini nešto, a onda postane sve ljepša pred Bogom, i tako si kao po nekim duhovnim stepenicama pripravlja sve tješnje sjedinjenje s Bogom. Ona to ne čini samo tu i tamo, nego neprestano, jer je svjesna, da u duhovnom životu nazaduje, tko ne napreduje.

Kad smo se jednom odlučili poći stazama savršenstva, na koje nas Bog već tako dugo zove, ne sustanimo, nego se vladajmo poput sv. Augustina, kad mu je jednom srce planulo ljubavlju za Bogom: »Kasno sam Te upoznao, o ljepoto tako stara i toliko nova, kasno sam Te zavolio!... Vikao si za mnom i zvao me — probio si moju gluhoću! Zablijesnuo si i rasvijetlio — raspršio si sljepoću moju! Prosuo si miris slatki — ja ga upih i za Tobom čeznem... Okusio sam, pa gladujem i žeđam, Taknuo si me i ja gorim za mirom Tvojim!«

PODLISTAK

Uskrsnuće Isusovo

(Prema viđenju Katarine Emmerich)

Vidjela sam, kako duša Isusova poput velikog svijetla silazi odozgor i prolazi kroz pećinu do svetog tijela. Pratila su je dva anđela, a opkoljena je bila s mnogo svijetlih prilika. Kad se približila tijelu, nagnula se nađ nj, te se s njim ujedinila. I sada sam vidjela, kako se udovi u ovojima miču, i vidjela sam, kako tijelo Isusovo živo i sjajno, s dušom i Božanstvem izlazi iz boka platnenih ovoja, kao da se diže iz rane na rebrima. Pogled je sjećao na Evu, kad je ustajala iz rebra Adamova. Sve je bilo u svijetlu i sjaju.

I sad sam vidjela, kako Gospodin, pun sjaja, prolazi kroz pećinu te lebdi iznad nje. Zemlja se potresla i jedan anđeo siđe kao munja s neba, odvali kamen na desnu stranu i sjedne na nj. Bio je takav potres, da su se posude s vatrom, koje su visjele s pećine, zaljuljale i plamen je amo tamo lizao. Kad su sve to stražari opazili, popadaše na zemlju kao omamljeni i ležahu iskrenuti i ukočeni kao mrtvi. Kasije (zapovjednik straže) vidio je sav veliki sjaj, no brzo se je sabrao, približio seg grobu, odškrinuo vrata i bacio pogled na prazne ovoje. Odmah je pošao, da o svemu izvijesti Pilata. Ipak je prije obilazio okolo, da vidi, ne će li se još što zbiti. On je naime osjetio samo potres, vidio anđela kako silazi i odvaljuje kamen, kako sjedi na njemu, a grob je prazan, ali Isusa nije vidio. Ove prve događaje pripovijedao je što on, a što stražari učenicima.

U času, kad je anđeo sišao s neba, i kad se zemlja potresla, vidjela sam, kako se uskrsnuli Gospodin ukazuje svojoj Majci na brdu Kalvariji. Bio je neobično lijep, ozbiljan i sjajan. Odijelo mu je bilo poput duga ogrtača ovito oko tijela, i kad bi išao, jedan kraj mu je lepršao po zraku i sjao se modro bijelo kao dim u sunčanom svjetlu. Rane su mu bile vrlo velike i sjajne. Na rukama se mogao prst metnuti u rane. Duše starozavjetnih otaca sagnule su se pred Majkom Isusovom, a Isus Joj je govorio nešto o ponovnom viđenju. Pokazao joj je rane, i kad je kleknula, da mu poljubi noge, uzeo ju je za ruke, podigao ju je i iščeznuo.

Sv. žene idu grobu Isusovu

Sv. žene bile su već blizu Nikodemovih vratašca, kad je Gospodin uskrsnuo. Nijesu ništa opazile ni osjetile od svega, što se za uskrsnuća zbilo, a nijesu ništa znale ni o straži na grobu, jer jučer, u subotu, nije nitko bio kod groba, a one su same proboravile subotu kod kuće i žalile za Isusom. Govorile su među sobom: »Tko će nam odvaliti kamen s vrata grobnih?«, jer dosada nijesu u svojoj brizi, žalosti i ljubavi ni mislile na taj kamen. Svrha im je bila, da pomažu tijelo Gospodinovo nardovom vodom i s pomasti i da ga pospu mirisnim biljem i cvijećem. Kod pogreba je dao sve mirodije sam Nikodem, a one nijesu ništa doprinijele, pa su htjele sada za tijelo Gospodina i učitelja žrtvovati, što su imale najdragocjenije. Saloma je najviše stvari kupila. Nije to bila majka Ivanova, nego jedna druga Saloma, bogata žena iz Jerusalema, u rodu sa sv. Josipom. Zaključile su za slučaj da kod groba nikoga ne nađu, da im kamen odvali, položiti mirodije kod ulaza, sjesti na kamen i naricati, dok možda ne dođe koji učenik, koji bi im otvorio grob. I tako su išle ka grobu.

Stražari su ležali onesviješteni na zemlji, a vatra je u visećim posudama svijetlila. Kad su se žene približile i vidjele vatru i onesviještene stražare, zaobiđu vrt s golgotske strane. Jedina Magdalena zaboravila je na svu opasnost, pa je unišla u vrt, a Saloma u nekoj daljini za njom. Druge dvije žene bile su plašljive, pa su ostale pred vrtom.

Kad se Magdalena približila stražarima, malo se preplaši i ustukne par koraka prema Salomi, no onda pođu obje plaho između stražara u grobnicu. Vidjele su kamen odvaljen i naslonjena vrata, što je vjerojatno učinio Kasije. Tada Magdalena u velikom strahu otvori vrata, pogleda u grob i opazi prazno platno. Sve je bilo puno sjaja, a s desna je sjedio anđeo. Mag-

Život s Crkvom

DRUGA NEDJELJA IZA USKRSA
11. travnja

U početku sv. Mise moli svećenik riječi iz Ps. 32: »Milosrđa Gospodnjega puna je zemlja, riječi Gospodnjom utvrđena su nebesa. Aleluja. Radujte se pravednici u Gospodinu, pravednicima dolikuje, da Ga slave«.

U **molitvi** moli svećenik za trajnu radost onima, koji su spašeni od vječne smrti: »Bože, koji si poniznošću Sina svojega oboreni svijet podigao, podaj vjernicima svojim vječno veselje, koje si izbavio od vječne smrti«.

U **Poslanici** sv. Petar nas opominje, da u svom životu slijedimo stope Isusove. On nije činio grijeha, prevara se nije našla u ustima Njegovim, nije proklinjao, kad su Ga proklinjali, nije prijetio, kad je trpio. Grijehe naše sam je ponio na križ. Njegovim smo ranama izliječeni. Treba dakle da i mi umremo svojim grijesima i da živimo pravdi, pa da se kao izgubljene ovce stavimo pod obranu i okrilje pastira naših duša, Gospodina Isusa.

U **Evanđelju** (Iv. 10, 11—16) uči nas Isus kakova svojstva ima dobar pastir, i dodaje da je on dobar pastir. »Ja sam pastir dobri. Dobar pastir život svoj daje za ovce svoje. A najamnik koji i koji nije pastir, koji nije vlasnik ovaca, vidi vuka gdje dolazi, i ostavlja ovce i bježi, jer je najamnik i nije mu stalo za ovce. Ja sam pastir dobri i poznajem ovce svoje i one poznaju mene. Pao što mene poznaje Otac, i ja poznajem Oca i život svoj polažem za ovce svoje. I druge ovce imađem, koje nijesu iz ovog ovčinjaka, i one mi valja dovesti i čut će glas moj, i bit će jedno stado i jedan pastir«.

Ove zadnje riječi: »I bit će jedno stado i jedan pastir«, ne znače da će se svi pogani i svi Židovi obratiti na vjeru Isusovu. One znače, da će nestati ograde, koja je u židovskoj vjeri djelila Židove od pogana, pa će u nju moći da stupe jednako i jedni i drugi i židovi i pogani, svi će stajati pod upravom jednoga pastira sv. Oca pape. Crkva je dakle Kristova osnovana za sve ljude i za sve rase; narode, boje i jezike. Za nju su svi ljudi draga njezina djeca, koju ona hrani božanskom naukom, jednako posvećuje sv. sakramentima i vodi u život vječni.

A da se neće svi ljudi obratiti na Kristovu vjeru, svjedoči sv. Luka (17, 26—30. i 18, 8), kad ispoređuje vrijeme dolaska Isusova na sudnjem danu s vremenom potopa i propasti Sodome i Gomore, i kad Isus pita: »A Sin čovječji, kad dođe, hoće li naći vjeru na zemlji?« Iz toga se može što više zaključiti, da će broj nevjernih biti na sudnjem danu, vrlo velik.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA 11. TRAVNJA

Druga nedjelja po Uskrsu. — **Sv. Lav I. Veliki**, pape od 440. do 461., crkveni učitelj. Ubraja se među velike pape. Visoko je uzdigao ugled Svete Stolice u svijetu. Sačuvane su nam od njega divne propovijedi (101). U njima preporuča osobito post i milostinju. Napisao je i 141 poslanicu. Kad je njegova poslanica o utjelovljenju Sina Božjega protiv Eutikova krivoverja bila pročitana na općem crkvenom saboru u Kalcedonu g. 451., sv. Oci su jednoglasno klicali: »Petar je govorio preko Lava!« Kad je hunski kralj Atila provalio u Italiju g. 452., pošao mu je uusret sv. Lav. Zadivljen dostojanstvenim držanjem sv. Pape Atila se povukao. I poslije je sv. Lav spasio Rim od požara i posvemašnje pljačke sa strane vandalskoga kralja Genzerika iz Afrike.

PONEDELJAK, 12. TRAVNJA

Sv. Julije, papa. — S plemenitom ljubavlju zauzeo se za sv. Atanazija, kojega su krivovjerci progonili. Njima (t. zv. Eselijancima) pisao je divnu poslanicu. Bio je papa od 357. do 362. g. Upravljao je lađom u burno doba s apostolskom gorljivošću i s blagom evanđeoskom razboritošću. — **Sv. Sava, mučenik.** Vukli su ga po trnju gola, tukli batinama i bičevima, svezaše mu ruke i objesiše ga o gredu, a zatim ga baciše u rijeku g. 372. Kršćani su ga izvadili i otpremili u Kapadociju na štovanje

UTORAK, 13. TRAVNJA

Sv. Hermenegildo. Od arijanskoga krivovjerja obratio ga sv. biskup Leandar iz Sevilje. Na Uskrs 584. g. nije htio primiti sv. Pričesti iz ruku arijanskoga biskupa. Zato ga je njegov otac kralj Leovigildo dao sjekirom ubiti. Poslije njegove smrti cijela se Španjolska obratila na Katoličku istinu. Sv. papa Grgur Vel. pripisuje to krvi i zagovoru ovoga sv. Mučenika.

SRIJEDA, 14. TRAVNJA

Zaštita sv. Josipa, Zaručnika Bl. Dj. Marije i Zaštitnika sv. Crkve. — **Sv. Justin Mučenik.** Grk, rođen u Palestini. Kao filozof obratio se na kršćansku vjeru. Spada među najznamenitije t. zv. apologete (braniče) kršćanstva protiv poganskih kleveta. Njegova prva »Apologija« (»Obrana«) je važan spomenik čudorednoga i vjerskoga života, bogoslužja, osobito sv. Mise u prvim vjekovima kršćanstva. Umro 13. IV. 165 mučeničkom smrću. O njegovom mučeništvu sačuvani su izvorni spisi. Bila mu je odrubljena glava. — **Sv. Tiburcije, Valerijan i Maksim**, mučenici oko g. 230. u Rimu. Zahvaljuju svoju mučeničku krunu sv. Ceciliji. Valerijanu poganinu kazala je, neka je ne dira, jer ona stoji pod zaštitom Anđela. A kad je on htio vidjeti toga Anđela, odvela ga ona sv. papi Urbanu, koji ga je poučio u vjeri i krstio. Poslije krštenja ugledao je Valerijan uz sv. Ceciliju sjajnoga Anđela. Na to je obratio i svoga brata Tiburcija. Na stratištu im bi odrubljena glava, a njima se pridružio i sudbeni stražar Maksim, koji ih je pratio na stratište. Njihove svete moći nalaze se u crkvi sv. Cecilije u Rimu. — **Sv. Lidvina** djevica Rođena g. 1380. Pala na led i slomila rebro i nikada nije ozdravila. 5 godina plazila po sobi, a onda 33 godine ležala. Od ležanja dobila velike rane, u kojima su se izlegli crvi. Dugotrajna vodena bolest, groznica, strašna glavobolja i zubobolja mučile su je do smrti. Na desno oko je oslijepila, a lijevo joj je krvarilo pri svijetlu. Zato je bila uvijek u tami. Posljednje godine navele na nju boli od kamenca. Sve je ove boli podnosila neviđenom strpljivošću. Snagu je nalazila u pregorkoj muci Spasiteljevoj, koju je razmatrala danju i noću u sedam dijelova.. Umrla 14. IV. 1433. u Schiedaum u Nizozemskoj. — **Sv. Mali Benedikt.** — Po nalogu Gospodina Isusa kao mali pastir započeo gradnju mosta preko Rođena. Nazvali su ga ludom, a kad je podigao s najvećom lakoćom ogroman kamen, uvidješe svi prst Božji. Poslije gradnje mosta umro g. 1188. i pokopan u kapelici na trećem mostnom stupu Mnogo ga štuju u Francuskoj.-

ČETVRTAK, 15. TRAVNJA

Sv. Paterno, biskup. — Rođen u Francuskoj. Sv. German ga je zaredio za biskupa u Acranšu. Brinuo se mnogo za gradnju crkava. Strpljivo je podnosio sve uvrede. Nakon 13 godina biskupovanja odrekao se biskupije i pošao u samoću sa svojim vjernim prijateljem Skrubiljanom. Istoga dana umrli i zajedno pokopani oko g. 565.

PETAK, 16. TRAVNJA

Sv. Engratija. — Rodom iz Portugalske Kad su je htjeli udati za nekog uglednog mladića, pobjegla je u Saragozu u Španjolskoj, jer je Bogu zavjetovala vječnu čistoću. U Saragozi su bijesnili progoni protiv kršćana. Ona je smjelo predbacila namjesniku Dacijanu, što nepravedno progoni kršćane. On ju je dao šibati i vući po ulicama svezanu za rep divljega konja. Vojnici joj rastrgaše bedra željeznim kvakama i baciše u tamnicu. Rane su joj se ognojile i strašno boljele Ali ona je vesela i radosna oduševljavala drugih 18 mučenika, koji su bili s njom mučeni. Konačno zabiše joj u glavu čavao. — **Sv. Vilim.** Rođen na Siciliji. Živio u samoći. Napastovala ga je neka žena, ali on je odlučno odbio sve napasti i molio za nju da joj Bog oprosti grijehe. Ona se obratila. Umro g. 1321.

SUBOTA, 17. TRAVNJA

Sv. Anicet, papa i mučenik. Rodom iz Sirije. Bio papa od 157. do 165. godine. Zabranio duhovnicima njegu kose. Mučen je bio za cara Marka Aurelija. - Sv Simeon i drugi mučenici u Perziji. Pralj Lapar dao odrubiti glavu njemu i još 100 drugih mučenika.

BIBLIJSKA LICA

APOSTOL TOMA

Ime apostola Tome spominje se kod sva 4 evanđelista (Mt. 10, 3; Mk. 3, 18; Lk. 6, 15. Iv. 11, 16; 14, 5; 20, 19; Dj. ap. 1, 13) u više značajnih zgoda, a naročitu mu pažnju posvećuje odlomak Evanđelja, što se čita na Bijelu nedjelju, koju radi toga neki zovu i »Tomina nedjelja«. Iz naziva »Didymos« — blizanac, očito je, da se rodio kao blizanac, pa mu sv. Klement papa spominje ime brata Eliezera, dok po nekoj drugoj predaji imao je sestru blizanku po imenu Liziju. Iz prigode, što se i on nalazio s onim apostolima, koji su se na Tiberijadskom jezeru poslije Isusova uskrsnuća dali na ribolov (Iv. 21, 2), zaključuje se, da je i on bio podrijetlom Galilejac iz okolice tog jezera.

U Ivanovu Evanđelju dolazi ovaj apostol četiri puta do riječi, i svakiput na značajan način. Prviput u onoj zgodi, kad se Isus bio zaklonio pred Židovima u kraj s istočne strane Jordana, da Ga ne uhvate, jer još nije bilo vrijeme da umre. U to se dogodi, da je umro Isusov prijatelj u Betaniji, Lazar, brat Marije i Marte, a Isus je rekao apostolima, da ide u Judeju uskrisiti Lazara. Kad su apostoli odvraćali Isusa od tog puta, podsjećajući Ga, kako su Ga židovi nedavno htjeli kamenovati, a Isus se nije dao odvratiti od toga puta, rekao je Toma: »Hajdemo i mi, da umremo s Njim!« Odatle se vidi, kako je Toma bio svom dušom privržen Isusu. Drugiput javlja se Toma prigodom Isusova oproštajnog govora nakon posljednje večere, kad Isus govori, da ide k Ocu, da pripravi apostolima stanove, pa završava riječima: »Kamo ja idem, znate, i put znate.« Tada upadne Toma u riječ: »Gospode, ne znamo, kuda ideš, a kako možemo znati put?« Iz tih se riječi vidi, da Tomi još nisu bili potpuno jasni pojmovi o Isusovoj zadaći djela spasenja, ali je ipak živo želio ići za Isusom. Isus mu odgovori: »Ja sam put, istina i život. Nitko ne dolazi k Ocu, osim po meni.« Treći put nalazimo Tomu da progovara, kad mu saopćuju, da su vidjeli Gospoda, a on ne će da im vjeruje, govoreći: »Dok ne vidim na Njegovim rukama rane od čavala i ne stavim svoj prst u mjesto čavala, i ne turim ruku svoju u ranu boka Njegova, ne ću vjerovati!« Odatle se vidi, kako je Toma bio veoma oprezan, da se ne bi dao prevariti u ovako važnoj stvari možebitnim priviđenjima. On se sam htio stvarno uvjeriti o istinitosti Isusova uskrsnuća. Napokon, kad se Isus osmi dan poslije uskrsnuća ponovno ukazao apostolima, te je ovaj puta bio prisutan i Toma, reče mu Isus: »Stavi svoj prst ovamo i pogledaj moje ruke i primakni svoju ruku, te je turi u moj bok, pa ne budi više nevjeran, nego vjeran!« Na to odgovori Toma: »Gospod moj i Bog moj!« Tim je riječima ispovjedio odsad nepokolebljivu vjeru u Isusovo Božanstvo. Isus mu reče: »Pošto si me vidio, Toma, vjerovao si. Blago onima, koji iako nisu vidjeli, ipak vjeruju!«

Poslije primitka Duha Svetoga, kad su se apostoli razišli na razne strane da propovijedaju evanđelje, po svjedočanstvu crkvene predaje, koja se sačuvala kod Euzebija i Rufina, Toma se uputio među Parćane (u krajevima Perzije), i odanle, kako spominju Sv. Grgur Nazijanski, Ambrozije i Jeronim, u prednju Indiju. Tu je među ostalima obratio kralja Gundafara u Mailapuru blizu današnjega grada Madrasa. Starinski nalazi novaca doista potvrđuju da je u tom mjestu između g. 20—50. po Kr. vladao kralj Gundafar. U rimskom martirologiju (popisu mučenika) zabilježeno je, da je ovaj apostol umro mučeničkom smrću u mjestu Kalamina u Indiji, proboden mačem i kopljem. Njegovo je tijelo odanle bilo g. 232. preneseno u Edesu u Siriji, a odanle g. 1258. na otok Hios, i napokon odavle u Ortonu u Italiji. Kršćani siro-malabarskog obreda svetkuju njegov spomen 3. VIII., kršćani grčkog obreda 6. X., a katolici zapadnog obreda 21. XII.

Među indijskim kršćanima u okolici Madrasa sačuvala se do danas uspomena na ovog apostola, jer se nazivaju »Tomini kršćani«. Ovi su bili dugo vremena odijeljeni od rimske Crkve, ali prije par desetaka godina sjedinili su se pod vodstvom dvojice svojih uglednih biskupa Mar Ivaniosa i Teofila

dalena je bila presenećena i ne znam, da li je čula anđelove riječi. Vidjela sam je, kako je smjesta pojurila kroz vrt, pa kroz Nikodemova vratašca u grad k apostolima. I o Mariji Salomi, koja je stupila samo u predvorje groba, ne znam, da li je čula govor anđelov. Vidjela sam je, kako u golemom strahu trči kroz vrt k onim drugima ženama izvan vrta, da im saopći, što se zbilo.

Sve se je to događalo veoma brzo i s nekom žurbom kao pred dusima. Ostale žene, kad su čule od Salome, uhvati strah i radost u isti mah, i okljevahu neko vrijeme da stupe u vrt. Kasije, koji je ostavio grob i još neko vrijeme naokolo iščekivao i ogledavao se, ne će li Isusa zapaziti, a napose, ne će li se On ukazati ženama, koje se približavaju, požuri sada da obavijesti Pilata i reče usput ženama s malo riječi onako općenito, što je vidio, i ponukao ih je, da se same o svemu uvjere. Sada se one ohrabre i pođu zajedno u vrt, i kad su s velikim strahom stupile u predvorje groba, stajahu ondje pred njima dva anđela u bijeloj sjajnoj svećeničkoj odjeći. Žene se veoma prestrašile i gurahu se jedna drugoj. Pokrile su rukama lice i okrenule se k zemlji. Jedan od anđela progovori im po prilici ovo: »Neka se ne boje, neka ne traže ovdje Raspetoga: On je živ. uskrsnuo je i nije više u grobovima mrtvih.« Nato im pokaže prazno mjesto, i zapovijedi im, da kažu učenicima, šta su vidjeli i čuli.« Isus će ići pred njima u Galileju. Treba da se sjete, što im je u Galileji rekao: »Sin čovječji treba da bude predan u ruke grješnika, razapet i treći će dan uskrsnuti.« Tada anđeli nestanu, a žene u strahu i radosti razgledaju prazan grob i platna, te plačući pođu odovud do izlaza iz vrta. No kako su bile silno uplašene, nijesu se žurile, nego su zastajkivale i iz podaljega se ogledavale, ne će li možda Gospodina vidjeti, ili ne će li se Magdalena vratiti.

Za to vrijeme vidjela sam Magdalenu, kako je prispjela do dvorane posljednje večere, i sva izvan sebe žestoko kucala na vrata. Većina ih je još ležala uza zidove i spavala; neki su ustali i razgovarali, a Petar i Ivan su joj otvorili. Magdalena im kroz vrata reče samo ovo: »Odnijeli su iz groba Gospodina i ne znamo kamo«. Iza tih riječi poleti ona svom brzinom opet ka grobu. Petar i Ivan vrate se u sobu, razgovarahu s ostalim učenicima i požure se tada za njom, no Ivan je brže išao od Petra.

U WÜRTTEMBERGU, kako potvrđuje glasilo biskupije u Kölnu, protestantski obred Posljednje Večere, koji je do sad bio samo izrođena katolička sv. Misa, sada se sve više približava pravom katoličkom shvaćanju Mise. Mnogi protestantski pastori dolaze do spoznaje, da je Misa ne samo simbolično prikazivanje Kristove Žrtve, kako je to Luter naučavao, nego prava nekrvna Žrtva tijela Kristova.

Vjera

Na grobovima počivao je bijeli napola rastopljeni snijeg. Kosovi su skakutali oko jablanova, a male ševe slijetale su na breze. Kraj jednog spomenika stajala je djevojka, naslonjena na hladan kamen. Njezine oči bile su uprte u rumeno sunce, što je sve više klizilo na zapad. Cijelo je nebo bilo isprepredeno prozirnim oblacima, što su poput najfinije prozirne tkanine prekrivali sunčani sjaj. Djevojčine misli bile su daleko u onim visinama, gdje je onako veličanstveno plovilo sunce... Kao da je nazirala među onim tisućama sunčanih zraka sveti i ljubljeni lik onoga, kojemu je došla na grob. Ali, ona je znala, da tu, pod njezinim nogama leže samo kosti — zemni ostatak jednoga čovjeka. A on?! Ta gdje bi drugdje mogao biti nego u vječnoj i pravoj Domovini. I djevojka je sveudilj gledala za suncem, gledala u one krasne zlatno-ružičaste pramenove, a usta su šaputala: »Oče!« Duh vjere podigao je njezino ispaćeno i ražalošćeno srce iz ove suzne doline u jedinu stvarnost, u Vječnost. Tamo, i samo tamo mogla je naći svoga oca, gdje uživa smiren u krilu Boga živoga.

IZ KATOLIČKOG SVIJETA

SV. OTAC dobio je na dar iz Ceylona 72 minijaturna kipa, izrađena iz slonove kosti od ceylonskih umjetnika u XVII. i XVIII. vijeku. Ovi su kipovi originali i jedini te vrste na svijetu. Oni će biti smješteni u vatikanskom muzeju.

PRILIKOM PROGLAŠENJA novih svetaca posjetilo je crkvu sv. Petra u Rimu na tisuće i tisuće ljudi. Zbog zračnog pritiska ovolikoga mnoštva, prouzrokovanog od njihova disanja, popustili su na samoj bazilici jedan ogroman kamen, težak 80 kg, i drugi 400 kg, tako da će se sada morati pristupiti njihovu ponovnom smještaju.

CRKVENO ODLIKOVANJE »PRO ECCLESIA ET PONTIFICE« podijelio je Sv. Otac jednoj indijskoj majci, koja je svu svoju djecu dala u službu Crkvi: četiri su joj sina svećenici, od kojih jedan biskup, a jedina kćerka je redovnica u Bengalore.

PADERBORNSKI BISKUP (Njemačka) izjavio je nedavno, da je pravljenje alkoholnih pića iz žitarica u nebo vapijući grijeh, dok mnogi nemaju kruha. Isto tako naricati, kako nema pelena za malu djecu, a ne vidjeti, kako ima i previše ubrusa, koji bi se mogli upotrijebiti za pelene, znači ne imati dobre volje i predusretljivosti, da se u teškoćama snađemo.

ZA UNIONISTIČKI POKRET vlada u Sjevernoj Americi veliko zanimanje. U vrijeme svjetske molitvene osmine vjernici su pokazali mnogo žara za ovo pitanje. Glava unionističkog pokreta je o. Titus Cranny.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U MILANU. Talijanski su katolici kroz prošlu godinu sakupili za katoličko sveučilište u Milanu preko 56 milijuna lira.

IRSKI MISIJONARI. Kroz prošlu godinu otputovalo je iz Irske u misije među pogane preko 500 misijonara i misijskih sestara. Među njima 239 svećenika.

BOLESNIČKI DAN. Na sredoposnu nedjelju katolici u Švajcarskoj su imali t. zv. Bolesnički dan. Toga dana su se katolički Švajcarci sjetili svojih bolesnika bilo onih, koji leže kod kuće, bilo onih, koji leže u bolnici, molitvama, darovima i govorima preko radija.

PASTORALNO PITANJE U FRANCUSKOJ. Mnogo župa u Francuskoj je ostalo bez svećenika uslijed nestašice svećenstva. Mnoge biskupije nemaju ni 40 posto svećenika od broja, koji bi im bio potreban. Život toga malobrojnog svećenstva je također težak, često puta zasluže manje na godinu, nego drugi na mjesec. Ipak sve ovo ne plaši idealne mlade ljude, koji se u sve većem broju javljaju u sjemeništa, da se posvete teškom zvanju Kristova apostola i pastira duša. Tako je na pr. u pokrajini Vendée lanjske jeseni stupilo u prvo godište bogoslovije 80 mladića, a vjernici su u istoj pokrajini skupili za novo bogoslovno sjemenište preko 20 milijuna franaka.

VJERSKI FILM U DANSKOJ. Pod naslovom »Crkva je poznata kuća« snimili su u Danskoj film, koji predstavlja život u seoskoj crkvi od vremena apostola Danske sv. Ansgera, koji je umro 865., pa do današnjih dana.

ZBIRKA KRŠĆANSKOG ŽIVOTA. Francuski kardinal Saliège je počeo izdavati zbirku brošura pod naslovom »Kratki razgovori«. Svaka knjižica raspravlja jedno pitanje kršćanskoga života. U svim knjižicama su naglašene socijalne dušnosti kršćana kao i dužnosti, koje ima svaki vjernik naprama svojoj župi.

DESET HILJADA SELJAKA s Pireneja hodočastit će od 15.—18. travnja u Lurd.

KRŠĆANSKA ŠKOLSKA BRAĆA slave ove godine stogodišnjicu svoga djelovanja u Sjevernoj Americi. Najviši predstavnik državne vlasti izrekao je školskoj braći pohvalno priznanje naročitim pismom.

ŠVICARSKA GARDA u Vatikanu proslavila je na Josipovo 400-godišnjicu svoga postojanja.

U NIZOZEMSKOJ je ogromnom većinom glasova primljen prijedlog, po kojem će država ubuduće davati potporu za dva katolička sveučilišta, koja postoje u Nizozemskoj.

DESET HILJADA MUŽEVA obavilo je u Trieru veliku pokorničku procesiju, koja je počela točno o ponoći.

KANADSKI KOLEGIJ (zavod) u Rimu za klerike, koji je za vrijeme rata bio obustavio svoj rad, ponovno je otvoren. Sv. Otac primio je u audijenciju 40 novih pitomaca.

MEKSIKANSKI ALPINISTI uspjeli su popeti se na vrh Apocapua, koji je visok 6835 m, i vratili se. Ovo je prva ekspedicija, koja je došla do svoga cilja, a koja se i vratila. Članovi te ekspedicije prisustvovali su prije svog polaska sv. Misi u čuvenom svetištu Majke Božje od Guadalupe, glavnom prošteništu Meksika. Sa sobom su ponijeli sliku Majke Božje od Guadalupe.

JUBILEJ KÖLNSKE KATEDRALE. Ove godine se navršava 700-godišnjica katedrale u Kölnu. Ova crkva predstavlja biser gotičke građevne umjetnosti. Za vrijeme prošloga rata bila je veoma oštećena.

ZNAČAJNE RIJEČI GANDIJA. Mahatma Gandi, veliki vođa indijskog naroda, koji je pred kratko vrijeme pao žrtvom atentata, putovao je dosta po Europi i proučavao život europskih naroda. On je jednom izjavio, da Europa posjeduje najljepšu i najidealniju knjigu, koja je ikada na svijetu postojala, a to je Kristovo Evanđelje. Međutim, nadodao je, da se nažalost Europa premalo drži evanđeoske nauke.

MEĐU RADNICIMA NA ALJASKI. Na Aljaški se gradi 2.500 km duga cesta, pa se za gradnju te ceste traže radnici od svuda. Među radnicima se nalazi i nekoliko svećenika, koji su se dragovoljno javili za taj težak posao u pustim krajevima, a u želji, da mogu riječju i primjerom vršiti apostolski rad među ostalim radnicima.

SRETNA OBITELJ. U francuskoj katoličkoj obitelji Philipsa rođeno je bilo osmero muške djece. Svi ovi su postali redovnici. Jedan od braće je glasoviti francuski dominikanac filozof o. Toma Philips.

DRUŠTVO SV. DJETINJSTVA U PARIZU skupilo je lanjske godine za pogansku djecu 280 milijuna franaka.

U TIBETU su lamaisti pogani budističke vjere istrijebili zadnjih 300 kršćana, koji su živjeli u ovoj državi.

IZ BELGIJE je od svršetka rata pošlo u razne misijske zemlje, a ponajviše u Afriku, 378 belgijskih misijonara.

U BELGIJSKOM KONGU su misijonari ustanovili filmsko poduzeće za izradu vjerskih i kulturnih filmova.

O. JERONIM SCHAFFTER, dominikanac i veliki apostol unionističkog pokreta, održao je u švicarskom gradiću La Chaux de Fonde (La šo de Fond) tri značajna predavanja o unionizmu (ujedinjenju): »Kršćanstvo je rascijepljeno«, »Želja za sjedinjenjem« i »Unija kroz Rim«. Druga predavanja održat će uskoro u Bernu.

PRAŠKI NADBISKUP BERAN darovao je 60.000 čeških kruna kao dar siromašnoj djeci umjesto uobičajenog primanja na dan krunjenja sv. Oca Pija XII.

TEŠKO EKONOMSKO STANJE FRANCUSKIH SVEĆENIKA. Msgr. Harcourt, biskup u Chartresu, pozvao je nedavno svoje vjernike da pomažu svoje svećenike darovima u naravi, budući da oni ne mogu izlaziti sa svojim plaćama. Osim biskupa iz Chartresa i mnogi drugi francuski katolički listovi pišu o teškim prilikama seoskog svećenstva.

NOVO IZABRANI STARJEŠINA reda redemptorista Dr. Leonardo Buys, po narodnosti Holandez, posjetio je svršetkom prošle godine i Čehoslovačku, gdje se je zadržao puna dva mjeseca. O. Buys pokazao je veliko zanimanje za grko-katolički ogranak svog reda. On je tad prvi put u životu prisustvovao služenju svetih obreda u slavenskoj liturgiji. Oduševivši se za krasno pjevanje, naučio je već za svog boravka u Čehoslovačkoj početke nekih staroslavenskih molitava. Osim toga obećao je, da će prigodom svog ponovnog posjeta nagovoriti redovnike slavenskim jezikom.

PRIGODOM PROSLAVE 800-GODIŠNJICE osnutka cistercitskog samostana u Maulbronnu, u kojem je sada protestantsko sjemenište, protestantski biskup Wurm iz Stuttgarta u svom govoru izrazio se pohvalno o radu katoličkih redovnika. Oni su, izjavio je ovaj biskup, bili dobri našim pretcima, jer su javno propovijedali skromnost umjesto raskoši i uvijek nastojali da borbenost pretvore u miroljubiva naziranja.

APOSTOLSKI DELEGAT u Addis Abebi Msgr. Cassa izjavio je nedavno u Rimu, da se autokefalna abesinska crkva otrgla od aleksandrijskog patrijarkata, što se ima smatrati kao prvi pokušaj koptske crkve da se približi Rimu.

KATEHISTIČKI KONGRES održao se nedavno u Meksiku. Pitanja, koja su se raspravljala na ovom kongresu, obuhvatila su sva najmodernija pedagoška iskustva. Učesnici pozabavili su se također i problemima katekumena, koji su za ondašnje prilike jedna od najglavnijih briga katehizacije.

U DÜSELDORFU (Njemačka) osnovan je nedavno Savez katoličkih odgojitelja. Savezu je predsjednik nadbiskup Kölna kardinal Frings. Cilj je saveza davati smjernice u radu katoličkih odgojitelja preko mjesečnog časopisa.

Naši pokojnici

† **IVAN VALJATO,** umir. gimn. prof. kateheta umro je u Kraljevici krajem rujna 1947. u 84 god. života i 60 god. svećeništva. Tijelom uvijek slabašan, ali po samoodgoju žilav i odporan, tih u nastupu, neodoljiv u osvajanju, da ga ne mogu zaboravati njegovi štićenici iz Otočca, gdje je služio kao kapelan, kao ni oni iz gradskih škola na Rijeci, ni gimnazije u Senju, a napose na Sušaku. Siromašnim je đacima dijelio sve, što je imao: hranu, rublje, odijelo, novac, srce, duh. Spasavati duše! U mirovini jednako zaposlen. Misionari po župama. »Barba« je je bio svagdje, gdje se radi za Božju slavu!« Ovih par redaka neka mu bude na spomen!

† **GRGA FUGOŠIĆ,** župnik-dekan u Omišlju na otoku Krku, umro je 68. god. života početkom korizme. Iza prvoga rata protjeran od Talijana sa svoje župe na Unijama sklonio se i pomagao na župama zagrebačke nadbiskupije kao duhovni pomoćnik. Iza toga bio je preko 25 godina najprije upravitelj, i onda župnik u rodnom mjestu. Pod okupacijom bio je trajno progonjan i zlostavljan od Talijana, obolio je, da se više nije mogao oporaviti.

Počivali u miru Božjem!

Iz prirodnih nauka

CRVENI LOVAC

Sjedim na sunčanim poljanama Brazilije pod golemom, sjenovitom krošnjom Timbauva drveta i — sanjarim.

Zrak je miran. Sunce neprestano pali svojim zrakama. Cijelo obzorje, sva atmosfera gori u sjaju, svjetlu i blještavilu.

Nepomična, nesnošljiva vrućina. Glazba zrikavaca uspavljuje. Od vremena do vremena po koja ptica skokne od jedne krošnje do druge. Jedan kolibrić lepрša pred čaškom nekog cvijeta, i onda ga nestane strjelovitom brzinom jednim jedinim udarcem krila. Omamljeni leptir tetura kroz mlaz svjetla. Na tlu oko mene mravi nečujno i marljivo rade svoj posao. Inače mir.

Svečani mir pun sjaja.

Odjednom se pojavi visoko u zraku sitna točkica. Širokim, brzim krugovima obilježe moje sjedište, i spušta se postepeno. Krugovi su lijeta sve uži i uži.

Ovog momka bih trebao ipak poznavati. Točno. To je Marimbomba. Iz obitelji osa. S nepovjerenjem pratim njezin nemirni lijet. Svojom dužinom od tri centimetra i krvavo- crvenom haljinom ne ulijeva mi baš povjerenje. Urođenici su me uz to još uvjeravali, da jak čovjek, pogođen od njezina otrovnog žalca pada kao gromom ošinut u dugu, tešku nesvijest.

Očito je nešto otkrila. Žrtvu moram tražiti u središtu njezinih sve užih krugova. Napinjem svoje oči: uzalud. Jednolično se širi preda mnom kratka, izgorjela trava. Ništa ne odaje prisutnost nekog plijena, što ga je sebi oštro oko crvenog lovca izabralo već tamo gore na visinama. Već se kružni lijet ose približuje samom tlu. Oprezno se nagnem naprijed i onda ugledam plijen, ružan, sivo-crni pauk-ptičar s dugim dlakama, velik kao otvorena šaka odrasla čovjeka. Koleba se. Plašljivo se pomiče kroz nisku travu.

Nečujno se povlačim opet natrag na svoje staro izvidničko mjesto. Već slutim, kakva će se drama odigrati. Tu je u pitanju otrov protiv otrova.

Pauk je već opazio svog smrtnog neprijatelja. Zaustavi se. Zaprijeti se prednjim nogama, mičući ih gore dolje. Snažne štipaljke s izlazom otrovne žlijezde otvaraju se i zatvaraju.

I sada počinje igra na život i smrt.

Sprijeda, čelo u čelo, na dohvatu opasnih štipaljki, ne smije Marimbomba da započne boj. Zato pokušava da zaskoči svoju žrtvu sa strane ili s leđa.

Ali pauk je na oprezu. Okretno, skoro u skokovima, mijenja svoj položaj. Od kojegod strane osa dolazila, uvijek nađe protivnika opet u borbenom položaju.

Ali ona ne popušta Sad obilazi pauka pješke, sada u niskom lijetu. Kao da ne zna za umor. Sve iznova se nasrtljivo približava, istom okretnošću, istom upornošću. S tako jasno izraženom sigurnošću u pobjedu, da se ne može sumnjati u ishod borbe.

Pauk se već samo ograničava na odbranu. Umor je sve očitiji. Više puta pokušava da se spasi bijegom od nemilosrdnih, neprestanih nasrtaja. Ali tek što je napravio nekoliko koraka, već je prisiljen da se zaustavi i brani od ponovnog napadaja s leđa ili s boka.

Tako to ide još dalje neko vrijeme u naizmjeničnoj igri, kad se osa iznenada baci u kratkom oštrom naletu na pauka: slijedi munjevito previjanje stražnjeg dijela tijela, i već se otrovni žalac duboko zarine u leđa žrtve.

Pauk grčevito zatrza — i odmah mlohavo splasne.

Bez otezanja silazi pobjednik s njegovih leđa, zgrabi plijen štipaljkama i povuče teški teret za sobom, palac po palac, preko svih zapreka prema dalekom gnijezdu.

Začuđenom postojanošću i bijesnom energijom svladava taj posao. Ovdje joj stoji na putu snop trave, tamo jedna stabljika. Ali neumorno ide s plijenom naprijed. Sada trgne sprijeda, sada sa strane, — preko brda i dolina neravna tla prelazi osa sa svojim plijenom, obilazeći sve prepreke na putu. Ne da se smesti, ne može zalutati. Samo prema gnijezdu, — naprijed, naprijed.

A čemu sve to?

Vrlo jednostavno. Marimbomba treba jedno mjesto za svoja jaja, gdje će biti zaštićena od vlage, sunca i razbojničkih neprijatelja, jedno mjestance za ličinke, koje im može pružati bogatu hranu, dok se ne zakukulje. Zato sebi bira pauka-ptičara.

U njegovo tijelo posprema jaja. Stan je velik, pruža dovoljnu zaštitu kao i hranu. Ličinke jedu živo tijelo pauka, i tako sebi povećavaju prostor.

To je naime glavna dosjetka. Pauk nije mrtav, inače bi se na toj vrućini brzo raspao i bio bi neupotrebljiv za ličinke, nego samo uzet, posve uzet. Marimbomba znade točno, gdje će zarinuti svoj žalac, da nastupi samo stalna uzetost, ali još ne smrt.

Svaka čast tom prepredenom lovcu. Gdje li je sve to naučio?

Nije dovoljno reći, da su pretci Marimbombe najprije postepeno iskušavali ovu umjetnost i onda predali u baštinu potomcima, dok se napokon sve nije našlo na okupu. Samo cjelina kao cjelina ima smisao i svrhu.

Zaista, gdje li je Marimbomba sve to naučila? Tko joj je dao te prirođene, ali proračunane sposobnosti, jasno je.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—906021. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Pokliknt Bogu sva zemljo, pjevajte psalme Imenu Njegovu. Aleluja . . .«

Iz ulazne molitve na III. nedj. po Uskrsu

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 18. TRAVNJA 1948. BROJ 14

NESAVLADIVA MISAO

Abraham a Şanta Clara bio je glasoviti bečki dvorski propovjednik i književnik. Pravo mu je ime Ulrik Megerle. Bio je inače redovnik bosonogi augustinac. Svijet je grnuo na njegove govore, premda je šibao mane i poroke sviju staleža svoga vremena (1644.—1709.). Pisao je grube šale i porugljive stvari. Ali je njegovo opisivanje i u govoru i u peru bilo vrlo duhovito, veoma živo i zanimljivo. Zbog toga su ga rado slušali i čitali njegove sastavke.

U jednom svom govoru crtao je čovjeka, koji se bori s vjerom. On je kao brod na pobješnjelom moru. Strašna je oluja. Vjetar je pomahnitao. Čupa na obali drveće s korijenom. Lomi grane. Ruši kuće. Tmasti crni oblaci se gone i tako se nisko nadvili nad zemljom kao da će svu prekriti i progutati. Sunce su zastrli i sasvim potisnuli. Gromovi udaraju. Strijele bliješću. Kiša lijeva. Valovi se uzdižu visoko čak iz dubine mora. Jedan preskakuje i ruši drugoga u ponor, koji je među njima nastao. Bacaju brod sad u dubinu, sad na vrh morskoga vala. On se nemoćno sad gubi i nestaje ga. Sad se začas pokaže, da ga onda opet dugo ne vidiš ispod površina voda, koja ga pokrila negdje duboko u svojoj dubini. Brod je bez jarbola, bez jedra, bez kormilara, nemoćan je da se odupre. I konačno ga nestaje zauvijek u ponoru morskom. Njegova je sudbina zapečaćena, ali u dubini morskoj, kojoj nije mogao nikako uteći.

More, koje sa svih strana opkoljuje, nosi, diže i spušta brod našega života je misao na Boga. Njoj se nitko ne može zauvijek i stalno oteti. Makar se digli proti njoj u čijoj duši ne znam kakvi vjetrovi, crni oblaci, gromovi i bure, oluje i nevrijeme, valovi prigovora i sumnja. Ustale proti njoj knjige i časopisi, revije i novine, ljudi i govornici. Sve je uzalud. Misao na Boga je od svega jača i snažnija. Možeš u borbi s njome i potonuti, ali ćeš potonuti s njome i u njoj, a uništit je ne ćeš nikada. Zašto?

Bog je povezao čovjeka sa sobom trostrukom, jakom i neslomljivom vezom. Ona je satkana iz triju čvrstih konopa, triju duševnih moći naše duše: razuma, čuvstva i slobodne volje. Pa ako koja od njih na čas ili makar i dulje vremena popusti, ostaje još koja od njih, koja podržava vezu s Bogom i ne da, da se ona sasvim polomi. To je i razlog, da su se veliki umovi, koji su se udaljili od Boga, neprestano trzali i vraćali na misao o Bogu i o tomu davali značajne izjave i priznanja.

Već je Julijan Apostata otpadnik od kršćanske vjere, prijetio, da će »napravili lijes Nazarencu«. A gle, u ratu s Perzijancima g. 363. bude ranjen. Uze zgrušane krvi sa svojih probodenih grudi. Nabaci se prema nebu s poklikom: »Pobijedio si me Galilejče«. I tako svrši.

S mišlju na Boga i crkvu borio se i glasoviti pisac francuski Volter (Voltaire). Rekao je: »Za dvadeset godina ne će više biti Boga«. I dolsta za dvadeset godina je on ležao na samrtnom krevetu i tražio svećenika, ali mu ga prijatelji nisu dali. Umro je 1778. godine jaučući: »Ostavljen sam od Boga i ljudi«.

Glasoviti njemački državnik Bismarck upro je, da svom silom skrši Crkvu i njezino naučavanje o Bogu. Na koncu je umro u Saksenwaldu 1898. s izjavom: »Prevario sam se, Crkva je ostala«.

S pravom je veliki francuski mislilac Rousseau (Ruso) rekao: »Ja razmišljam o poretku u svijetu ne zato, da si s bilo kakvom ispraznom naukom protumačim, nego da mu se neprestano divim i da obožavam njegova mudrog Stvoritelja, koji se u njemu objavljuje«.

To je razumno i naravno spoznanje razlogom, kako veli već poganin Dio Krisostom, da »U svim ljudima stanuje velika čežnja poštivati i klanjati se bogovima. I kao što djeca, otkinuta iz ruku majčinih neopisivom čežnjom i zahtjevom za njom teže i često ruke pružaju za njom otsutnom i o njoj sanjaju, tako i čovjek želi da s bogovima bude i s njima se druži«.

Mudri i znameniti fizičar James Clerk Makswell je izjavio: »Imam uvid u sve filozofske nauke, ali nijedna od njih nema vrijednosti bez Boga«.

I naš dakle razum i naš osjećaj govore nam o Bogu. Treba da k tomu razumnom i osjećajnom spoznanju pristupi i naša volja. Onda ćemo razumjeti riječi Spasiteljeve, upravljene apostolima i Tomi: »Mir vam ... Blaženi oni, koji ne vidješe, a vjeruju«. Blaženi, jer im o Bogu dosta govori razumni poredak u svijetu, neprestana čežnja za Bogom i objava Božja. Zato je misao na Boga nesavladiva.

Majka i svećeničko zvanje

Sv. Grgur Nazijanski, znameniti biskup i pisac, potekao je iz obitelji, koja je bila doista svetačka. Otac Grgur bio je poganin, ali se pod utjecajem svoje kreposne žene kršćanke sv. None, obratio i dao krstiti. Postao je svećenik i biskup. U toj obitelji rodilo se troje djece. Kći Gregorija, sin Cezarije i najmlađi Grgur, kojega je sv. Nona isprosila od Boga. Zato ga je od rođenja posvetila Bogu. Grgur je stupio u svećenički stalež, postao je glasovit kao carigradski biskup, zaslužni pisac i svetac. Umro je usred najstrože pokore g. 390. Njegovi se posmrtni ostaci čuvaju u Rimu, u crkvi sv. Petra.

Sv. Franjo Saleški potječe od grofovskog roda, a rodio se g. 1567. u gradu Sales-Sal. Od uzorne je majke baštinio veliku sklonost k svetosti. U toj sklonosti podupro ga je i čestiti domaći odgoj. Dok još nije mogao hodati, vuklo ga je nešto k Isusu u presv. Oltarskom Sakramentu. Najviše su mu ugodili onda, kad su ga donijeli pred svetohranište. Kad je prohodao, prvi su mu koraci bili u crkvu. Pobožna majka usadila mu je duboko u srce strah pred grijehom. Često bi mu govorila: »Sinko moj! Ti znaš, kako te imam rado. Ipak bi te radije vidjela u grobu nego u grijehu«. Franjo je učio na sveučilištu u Parizu, prepatio je strahovite napasti. Mučila ga je naime pomisao, da se ne će spasiti. Poradi toga tjelesno je vrlo oslabio. Obratio se Majci Božjoj i nestalo je teške napasti. Postao je svećenik i biskup. Neumorno se borio protiv Kalvinova krivoverja i svojom ljubežljivošću, svojom gorljivošću i neustrašivošću obratio do 70.000 krivovjeraca, Kalvina. Umro je g. 1622.

Sv. Ivan Dvoržak (Holbauer) rođen je g. 1751., u selu Tasovice u Moravskoj, u obitelji, koja je imala 12 djece. Ivan je u ranoj mladosti pokazivao volju za svećeničko zvanje. Obitelj je bila siromašna, a kada je umro otac, morao je Ivan u zanat te je izučio pekarski obrt. Kao pekar radio je u nekom samostanu, gdje su ubrzo upoznali njegove kreposti, te mu je bilo omogućeno, da polazi latinsku školu. Poradi siromaštva nije mogao dalje. Pošao je u Rim i otpočeo pustinjački život. Kad je upoznao, da je pozvan na apostolsko djelovanje, vratio se u Beč. Uz potporu dobrih ljudi svršio je škole i bogosloviju. Opet se otputio u Rim, stupio je u red Redemptorista i bio u 33. godini zaređen za svećenika. Ivan je propovijedao velikim žarom i uspjehom u Varšavi, a najviše u Beču. Rado su ga slušali i protestanti i mnogo ih se je obratilo. G. 1808. bio je bačen u tamnicu, a onda kao redovnik prognan. Umro je u Beču g. 1820. Glas o njegovoj svetosti i o njegovim zaslugama širio se čitavom Evropom. G. 1909. proglasila ga je sv. Crkva svetim. Sjeme njegova svećeničkog zvanja i sveta života stavila mu je u srce pobožna majka. Kad mu je umro otac, majka je uzela sedamgodišnjeg Ivana i postavila ga pred raspelo te mu rekla

»Gle, od sada je to tvoj otac. Pazi, da pođeš putem, koji je Njemu drag«. Dječak je upamtio riječi svoje čestite majke, pošao je bogumilim putem, postao svećenik i svetac.

Presveta Djevice, Marijo, isprosi nam takovih majka, koje će odgojiti Kristove svećenike.

O postanku riječi *Misa*

Zanimljiv je postanak mnogih riječi, koje su u dnevnoj upotrebi. Utoliko je zanimljiviji postanak riječi Misa. To će zanimati svakog vjernika. Povijest ove riječi vrlo je bogata. Jezici svih naroda, koji su zavisni od rimskog obreda, zovu svetu Žrtvu riječju, koja je nastala od latinskog naziva *Missa*, talijanski messa, njemački Messe, engleski mass, češki mše, a slovenski je ista riječ, koja se upotrebljava u Hrvatskom Primorju, t. j. maša. Riječ »misa« nastala je kao posebni pojam službe Božje u ustima naroda kroz stoljeća. Kad bogoslovni pisci govore o sv. Misi, onda se služe imenima, koja bogoslovno točno označuju predmet službe Božje. U apostolsko se doba euharistična žrtva naziva »lomljenje kruha«, »Večera Gospodnja«. Oba se naziva nalaze već u Svetom Pismu Novoga Zavjeta.

Najstarije kršćansko doba zna i za druge nazive, kao: *otajstvo, sveti i otajstveni čin, prikazanje* i *žrtva*. Dva zadnja naziva označuju bit sv. Mise. Sv. Ciprijan, uz ove nazive, upotrebljava i naziv: *svečano djelo*, a sv. Augustin: *žrtva*.

Istočna Crkva ima za svetu Misu ove nazive: *Euharistija, skup, žrtva*, a najčešće jednostavni naziv: *liturgija*, što znač. svečana služba; riječ je grčkog izvora.

Pravo značenje riječi »misa«, kako nam ga pruža povijest liturgije, jest imenica, koja je nastala u kasnom latinskom jeziku, a upotrebljavala se mjesto klasične latinske riječi: *missio*, što znači poslanje, gotovo služba. Kod bogoslužja u staro doba, na Zapadu, kao i na Istoku, bio je običaj, da se je vjernicima određenim zapovijedima govorilo, što moraju činiti. Tako je naziv *missio* značio zaključni obred, otpuštanje. Tokom vremena »missa« nije značila samo zaključak molitve ili bogoslužja, nego i cijeli obred sv. Žrtve. Nije još sigurno, kad se je u ovom smislu upotrebila riječ »misa«. Izgleda, da je u tom smislu upotrebljava samo jedan put sv. Ambrozije († 397.), ali je sv. Benediktu († 547.) »missa« obični naziv za Euharističnu žrtvu. Glavne su značajke naziva »misa« tokom povijesnog razvoja ove: »Missa« je značila prvobitno otpuštanje vjernika prije početka ili poslije svršetka Euharističke žrtve. Onda je značila i molitvu, koja se je molila za otpuštanje; k tome znači javnu zbornu molitvu, pa na kraju svako javno bogoslužje i konačno cijelu Euharističku žrtvu, našu današnju sv. Misu.

Izjava francuskog episkopata

Kardinali i nadbiskupi iz cijele Francuske sastali su se početkom mjeseca ožujka u Parizu i s ovog sastanka objavili svoj stav o nedavnim događajima u Francuskoj. Izjava počinje riječima: »Za vrijeme štrajkova prošlog studenog biskupi Francuske jednodušno su izrazili svoje simpatije prema radnicima, koji su [illegible] u tim prilikama. Poznavajući dnevna stradanja radnih klasa u okviru nesređene ekonomije, ovi su potvrdili, da je pravo svake obitelji, da nađe u svojoj nagradi za svoj rad mogućnost da se dolično hrani i oblači. Danas, pred sve većim porastom cijena, zasjedanje kardinala i nadbiskupa sa zebnjom ustanovljuje, da su sredstva za opstanak najvećeg broja ljudi još manja negoli pred nekoliko mjeseci.

»GORE SRCA«

NEPRESTANO MEĐU NAMA

Veliki četvrtak je prošao. I spomendan na nj izmakao. Crkvena se godina pomakla svojim tokom naprijed. I svaka njezina zgoda ponavlja se pojedanput u godini. Samo Veliki četvrtak traje neprestano. Uspomena naime na onaj dan je nestala. Ali veliki događaj toga dana se ponavlja svaki dan. Bolje je reći, traje neprestano i dan i noć. I tjedne i mjesece. I godine i stoljeća. I do vijeka. On je najjači i neprestani dokaz, da je Isus živio. Da je Bog.

Danas svijet vrvi raznim nazorima. Kao i uvijek. I mnogi ljudi gledaju na mnoge stvari raznoliko. Pa tako i na vjersko pitanje. Ne mogu ga se sasvim otresti. A i tko bi se mogao, kad je urođeno i urezano u narav ljudsku. Treba ga dakle rješavati. Ali kako? Ili onako, kako ga rješava neprevarljivi Bog naravnom i svrhunaravnom objavom. Ili onako, kako se nekomu čini, da bi bilo dobro . Pa makar to bilo krivo.

Isus Krist ga je riješio. I svojom naukom i svojim životom. I svojim trpljenjem i svojom smrću na križu. A napose svojim uskrsnućem. I zato među pravim katolicima ne postoji Kristovo pitanje. Je li on živio ili nije. Je li On Bog ili nije. Je li on samo plemeniti prijatelj ljudi ili jedan zanesenjak. Takvo se pitanje među pravim katolicima uopće ne pojavljuje. A zašto?

Osim nauke i čudesa, osim smrti i uskrsnuća Kristova ima još jedan veoma jaki, nepobitni i potpuni sigurni dokaz za Isusov život i za Njegovo božanstvo, a to je ustanova Velikoga četvrtka. Ona traje odonda kroz sve vjekove do danas. To je sv. Hostija na oltarima svih katoličkih crkvi. Sv. Hostija i kao neprestana Žrtva sv. Mise. I kao nebeska hrana vjernicima u sv. Pričesti. I kao presveti oltarski Sakramenat, koga posjećujemo i komu se klanjamo kao pravom i živom Tijelu i Krvi Kristovoj. Isusu među nama, Bogu našemu. To čini crkva. A što čini crkva od Velikog četvrtka do danas?

Crkva uzima sv. Hostiju. Stavlja je u pozlaćenu pokaznicu, koju postavlja nad svetohranište. I onda daje znak zvonom. Poziva je vjernike, da dođu da se joj klanjaju, da je obožavaju. Tako je činila uvijek.

I vjernici dolaze. Nikada u tolikom broju kao sada. Osim djece i žena dolaze i muževi. Dolaze da s Crkvom zajedno kažu, što su govorili uvijek. Od Velikog četvrtka do danas: »Krist nije mit, priča. Nije iznašašće zanešenjaka. On je zaista živio. Živi i danas. Mi sami to svjedočimo, kao što su to kršćani uvijek svjedočili. Kao što su i protivnici svjedočili, koji su u ono vrijeme živjeli. Mi smo u tom daleko od svakoga zanešenjaštva. Evo od onda, od Velikog četvrtka, živi naš Krist. Na našim je oltarima«.

Krist nije bio samo plemeniti čovjek, kako bi neki htjeli. On je uistinu pravi Bog. On je mrtve uskrisio. I sebe samoga od mrtvih podigao. Toga radi pred njim sagibljemo koljena. U njegovim kućama, crkvama Ga posjećujemo. A zašto to činimo?

Činimo zato, da time ispovjedimo i priznamo Njegovo najveće i nerazjašnjivo čudo. Čudo sv. Hostije. Krist je doista umro na Kalvariji. Ipak sada živi u nebu. Ali je samo On Bog znao naći i sredstvo i put, kako će ostati među nama na zemlji u sv. Hostiji, kao naš pratilac, dakle kao hodočasnici ovdje putujemo. Zato pred Njim poklecamo, klanjamo se, darujemo mu najljepše cvijeće i svijeće.

Ovim činjenicama, ovim dokazima ljubavi, bez drugih riječi i znakova iskazujemo, svjedočimo i potvrđujemo onu vjeru u Isusa u posvećenoj Hostiji, koja živi od prvoga Velikoga četvrtka, među nama, kroz duga stoljeća, i živjet će do konca svijeta.

GLASOVITA BIBLIOTEKA (knjižnica) iz Montecassina, (montekasino), koja je za vrijeme prošlog rata bila sretno spašena od uništenja, sada je preuređena i smještena u rimskom Biblikumu (zavodu za proučavanje Biblije). U ožujku o. g. otvorena je naučenjacima.

Apologetski kutić

Svrha uskrsnuća

Ljudski um svakoj pojavi traži uzrok. To je u naravi našega uma. Zato je sasvim prirodno, da su i obični vjernici, a još više učeni bogoslovi, tražili razloge, zašto je Bog odredio, da svi mrtvi imaju uskrsnuti, da sva mrtva tjelesa ustanu na novi, prekogrobni život?

Naša je duša po svojoj naravi neumrla. Ali po naravi traži i to, da živi i radi zajedno s tijelom. Kad naše tijelo ne bi uskrsnulo i prema tome, kad bi duša na drugom svijetu morala sama živjeti, uvijek bi joj nešto manjkalo. Manjkala bi joj zajednica s tijelom. Ta pojava, da neko biće po naravi neodoljivo teži za nečim, a težnja da mu se nikada ne ostvari, protivila bi se mudrosti Božjoj, koja je sve u svemir stavila i svako biće vodi prema njegovoj naravi. Zato se slažu filozofi i bogoslovi, da je radi duše potrebno uskrsnuće tijela, da se zadovolji težnja duše, koja traži zajednički život s tijelom.

Već nas prirodni razum uči, a vjera daleko bolje i ljepše razlaže, da svako dobro djelo treba dobiti nagradu, a zlo kaznu. Međutim, što se događa? Koliki su na ovome svijetu počinili najteže zločine: krali, otimali, pljačkali, ubijali i najrazličitija razbojstva činili, varali i tuđe poštenje otimali. Konačno su pošli s ovoga svijeta, a da nisu gotovo nikakve kazne pretrpjeli. Na drugoj strani, koliko imade plemenitih ljudi, koji čitav život kreposno žive, žrtvuju se za Boga i bližnjega, daju svega sebe i sve svoje za plemenite svrhe, za dobro zajednice i pojedinaca, žrtvuju zdravlje i život, muče se do uništenja, a da za sve to na ovome svijetu nisu primili baš nikakva priznanja i nikakve nagrade.

Sad kažu razum i vjera: Mora postojati uskrsnuće tijela, mora postojati prekogrobni život, gdje će svako, i najmanje dobro djelo biti potpuno nagrađeno, a svako zlo djelo pravedno kažnjeno. Inače je nemoguće protumačiti Božju Providnost i težnju našega razuma za pravdom. Kod dobrih je ljudi na ovom svijetu tijelo zajedno s dušom činilo dobro, a kod opakih je tijelo zajedno s dušom činilo zlo. Zato treba tijelo uskrsnuti, da za svoja dobra djela, što ih je s dušom činilo, primi na drugom svijetu pravednu nagradu, a ono, koje je s dušom činilo zlo, da primi pravednu kaznu. Jer duša nije sama radila ni dobro ni zlo, nego s tijelom zajedno, ne bi bilo pravedno, da sama bude nagrađena za dobro ili kažnjena za zlo, nego treba da bude zajedno nagrađeno ili kažnjeno i tijelo. Zato je potpuno opravdan zaključak sv. Pavla: »Ako se samo u ovom životu, uzdamo u Krista, bjedniji smo od svih ljudi« (1. Kor. 15, 19). Ako nema uskrsnuća tijela i nagrade u prekogrobnom životu, onda bismo bili najnesretniji baš mi, koji trpimo i stradamo radi Krista, koji se mučimo i žrtvujemo radi poštenja i kreposna života. Čemu onda sav rad, sve muke i patnje naše!

Potpuna sreća duše traži, da uskrsne i tijelo, pa da se s tijelom združi. Kad bi na drugom svijetu sama duša živjela, niti bi bila sasvim sretna u nebu, a niti potpuno kažnjena u paklu. Samoj bi u nebu uvijek nešto manjkalo i ne bi se smirila, jer bi joj manjkalo tijelo sa svojom srećom. To znači, da duše blaženih u nebu do sudnjega dana nisu potpuno blažene, jer im manjka tijelo sa svojim blaženstvom. Tek nakon sudnjega dana, kad tijelo uskrsne i ujedini se s dušom, i zajedno budu u nebu, nastupa za dušu potpuno ili svestrano blaženstvo. Duše u paklu ne bi bile potpuno kažnjene, kad bi same bile u paklu, jer bi im manjkalo tijelo sa svojim mukama. Dosljedno tome, duše u paklu do sudnjega dana nisu potpuno kažnjene. Njihova potpuna ili svestrana kazna nastupa tek nakon sudnjega dana, kad će i tjelesa opet oživjeti, s dušama se sjediniti, te zajedno u paklu trpjeti.

Ne uči samo kršćanstvo ili objavljena vjera uskrsnuće tijela. Uskrsnuće tijela uči i filozofija, t. j. nauka čistoga prirodnoga razuma. Filozofija uči uskrsnuće tijela kao zahtjev duše, koja po svojoj naravi teži za zajednicom s tijelom i ne može biti potpuno smirena bez sjedinjenja s tijelom. Prvo je čovječje tijelo načinjeno od zemlje. Svako se ljudsko tijelo, osim tijela Isusova i Majke Božje, nakon smrti vraća u zemlju i postaje zemlja. A na svršetku će svijeta sva tjelesa ljudska opet oživjeti i s dušama se sjediniti, da prime nagradu odnosno kaznu, već prema tome, da li su duše pomagala u dobru ili zlu.

SALEZIJANSKI MISIONARI u Japanu. U 1947. g. otputovalo je u Japan 330 salezijanaca. Uskoro će otputovati onamo i daljnjih 10 misionara. Petnaest salezijanaca otputovat će u Kinu.

Obećanje radosti

Veliko djelo otkupljenja dovršava se velikom žrtvom. Sin Božji primio je Golgotu i križ, da grešnici progledaju, da slabi ojačaju, da se zalutali vrate na put Istine. Ali ono, što je Isus znao, da će se dogoditi, bilo je još sakriveno očima ljudi. On je otkrivao tajne svoga poslanstva, ali ga mnogo puta ne razumješe ni oni, koje je učio i kojima je ostavio, da baštinu Žrtve donesu svijetu. Tako ga učenici ne razumješe ni onda, kada im je govorio o svome odlasku sa zemlje.

— Još malo i ne ćete me vidjeti, i opet malo, pa ćete me vidjeti, jer idem svome Ocu!

Da, vrijeme se ispunilo i Spasitelj umire kao čovjek, da oživi kao Bog. Ljudi treba da se sjećaju, da je kratko vrijeme, koje je njima određeno. Sve, što se rađa na zemlji, mora i nestati. Sve, što je od ovoga svijeta, propada po zakonu vječne Providnosti. Ali smrću na zemlji počinje život u vječnosti. Ljudi, koji više ne će vidjeti Isusa na zemlji, ugledat će ga u svijetu vječne pravde, u svijetu mira i ljubavi.

Isusovo proročanstvo govori svakome srcu, koje je rastuženo i uplašeno. Žalosti i radosti ovoga svijeta brzo prolaze, ali zato, jer žalosti tište srce, mi se tužimo na nepravdu. Zato, jer suze peku, mi često smatramo, da je patnja za nas i suviše teška, pa štaviše i nezaslužena. Ali trpljenje je kušnja, koja nas, ako ne klonemo nestrpljivi, dariva novom snagom, novim mirom, novim spoznajama. Boli, koje nas razapinju često su sredstvo, da postanemo bolji i vredniji, da okajemo svoje pogrješke. A zatim, patnje, koje kršćanski snosimo, smiruju se u svijetu neprolazne Dobrote. Zar se smijemo buniti protiv božanske volje i onda, kada smo nevini, a ipak trpimo? Zar je nama moguće, da svojim ograničenim sjetilima upoznamo tajne života? Zar je ikada čovjek mogao odgovoriti na najvažnija pitanja, koja ga muče, na pitanja, koja nalaze svoje smirenje samo u vjeri u Najmudrijega i Najmoćnijega, u vjeri u svoga Stvoritelja?

Isusovo je proročanstvo obećanje najveće radosti, koja kruni svako trpljenje. Ovo proročanstvo obećanje je najpotpunije utjehe svakoj nevolji.

Vrijeme je kratko i ne znamo časa, kad ćemo se naći na pragu vječnosti.

Spasitelj nas zove i čeka.

Budimo dostojni života u svome Bogu poslije završetka našega zemaljskog puta!

PODLISTAK

Pozdravljenje

Bilo je to u vrijeme prvog svjetskog rata.

Ležali smo u jarcima tik do Verduna. Njemački topovi rigali su na nas neprekidnu kišu granata. Otrovni plinovi izmijenjivali su se s oblacima i razornim žarom bacača plamena.

Kad se danas sjetim, kako su u ono vrijeme milijuni ljudi bili sasvim zaboravili, da nose u sebi sliku Božju, tjeskoba me hvata za srce, i da nemam nepokolebljive vjere u Boga, valjda bih očajavao o budućnosti čovječanstva, kad u svijetu još uvijek ima onih, koji priželjkuju ratne strahote.

Odmah u početku rata ja sam dospio kao pričuvni časnik k tvrđavnom topništvu, te sam bio dodijeljen jednoj zidanoj tvrđavici u Douaumontu kao motrilac kod artiljerije. Tu me dočekaše mine, bombardiranje, napadaji na bajunete, otrovni plinovi i neprestana napetost živaca, koja mi je jedva dopuštala, da na nekoliko časaka dnevno otrgnem misli od svog posla, da bi ih uzdignuo Bogu.

Vrlo često morao sam se zadovoljiti time, da samo poljubim medaljon Majke Božje, dar moje drage i dobre majčice. I začudno osjećao sam se u toj ubojitoj jami tako siguran, te mi nikada ni na pamet nije pala misao, da bio mogao poginuti.

Svako veče zazvonila su sva zvona u Verdunu pozdravljenje. Svaki vojnik, pa i onaj, kojemu je pogubni otrov vremena oduzeo snagu vjere, — čekao je uvijek ta zvona kao slutnju glasa, koji će jednom navijestiti, da je ljudima zavladao razum i da je klanje prestalo. A ja sam posebno svake večeri, dok su zvona stolne crkve verdunske brujale veličanstvenu molitvu Bogorodici, sasvim zaboravljao na okrutnu zbilju oko sebe, i dok mi je srce upravljalo žarke uzdahe nebu, povezivao sam u duši sjećanje na svoju daleku dragu majku s molitvom Majci svih nas, koja je na nebesima. I u takvim časovima činilo mi se, da su salve topova neopasna grmljavina prolaznog oblaka negdje u daljini.

U takvim prilikama došao je i mjesec lipanj 1917. Jedne večeri bio je pritisak neprijatelja upravo strahovit. Činilo mi se, da je sam pakao širom razjapio ždrijelo svojih grozota, i sipa ih na svijet, da ga do kraja uništi.

Bilo je divno ljetno veče, ali mjesto ruža zaudaralo je po barutu, a gust dim oteo je našim pogledima vedrinu neba i krasotu zapada. Od jutra su bjesnili topovi, štektale strojne puške, od jutra su naizmjence navaljivali, uzmicali i opet napredovali redovi naših i neprijateljskih vojnika. Dva je već puta naša posada izmijenila svoj položaj, dva puta Douaumont (Duomon) gospodara.

Pred večer smo mi ponovo zauzeli Douaumont. Bio je već suton. Reflektori su već počeli kružiti mlazevima sablasnih svijetla po bojištu, kad neprijatelji ponovo nasrnuše još jednom, a naši vojnici odupriješe im se jače nego ikada. Usred meteža ugledam najednom, kako jedan neprijatelj potpuno sam trči k našem jarku. Ne znam, zašto je taj stasiti čovjek srednjih godina privukao moju osobitu pažnju. Možda za to, što je bio nekako drugačiji, nije pokazivao običnih crta naših protivnika u toj borbi. Trčao je neko vrijeme kao lud, a onda je najednom ljosnuo ničice o zemlju, očito pogođen. U taj čas zazvoni u daljini Anđeo Gospodnji s verdunskih crkava.

»Anđeo Gospodnji navijesti« prošapću mi usne, i sjetih se svoje drage majke, koja me se sigurno sada u molitvi sjeća. Majka! kakve sve misli i čuvstva budi u srcu u takvu času i na takvu mjestu to milo ime...

S onog mjesta, kamo je pao onaj osamljeni neprijatelj, čulo se stenjanje kao posljednja molitva...

»I on ima možda majku!« sino mi glavom. Skočio sam iz jarka i provukavši se kroz bodljikave žice dopuzao sam do ranjenog neprijatelja. Krvario je iz prsiju. Hitno sam mu počeo zavi-

Život s Crkvom

TREĆA NEDJELJA PO USKRSU
18. IV. 1948.

U UVODU sv. Mise poziva svećenik nas vjernike, da veselo slavimo Boga: »Poklikni Bogu sva zemljo, pjevajte pjesmu imenu Njegovu, dajte hvalu slavi Njegovoj. Recite Bogu: Kako su uzvišena djela Tvoja, Gospodine. Radi velike slave Tvoje laskaju Ti neprijatelji Tvoji.«

U MOLITVI moli svećenik, da nam Gospodin dade, da po svojoj kršćanskoj vjeri uzmognemo živjeti: »Bože, koji onima, što lutaju, pokazuješ svijetlo istine Tvoje, da se uzmognu vratiti na stazu pravednosti: daj svima, koji se u kršćansku ispovijest ubrajaju, da odbace, što se protivi tom imenu, i da slijede ono, što mu dolikuje«.

U POSLANICI (Petar I. 2, 11—19) uči sv. Petar, kako treba da se pokoravamo vlastima, poglavarima i gospodarima. Najprije veli, da smo mi stranci i putnici na ovoj zemlji, pa da treba da se uzdržimo od tjelesnih želja, jer one vojuju protiv duše. Zatim opominje, da se među inovjercima dobro vladamo, da oni promatrajući naša dobra djela, slave Boga. Onda uči: »Podložni budite radi Boga bilo vladaru kao poglavici, bilo upraviteljima kao onima, koje on šalje... jer je tako volja Božja. Svakoga poštujte: braću ljubite, Boga se bojte, vladara častite«. Onda govori slugama i podložnima: »Pokoravajte se sa strahopočitanjem gospodarima, ne samo dobrima i krotkima, nego i zlima. Jer je to milost u Kristu Isusu Gospodinu našemu«.

U sv. EVANĐELJU (Iv. 16, 16—22) čita svećenik odlomak, u kojem Isus spominje apostolima, da će naskoro biti uzet od njih, pa Ga ne će vidjeti, ali samo za kratko vrijeme. To se dogodilo, kad je umro i bio pokopan. A iza toga da će Ga opet vidjeti i da će se silno veseliti, a to se dogodilo iza uskrsnuća. Isus im zorno naviješta njihovo buduće duševno raspoloženje, kad Njega ne bude bilo: »Vi ćete plakati i jaukati, a svijet će se radovati. Vi ćete se žalostiti, ali će se vaša žalost pretvoriti u radost«. Isporeduje njihovu radost i žalost sa ženom, kojoj dođe čas da rodi. Tada se žalosti i u strahu je, a kad rodi dijete, tada se raduje i zaboravi na žalost. »Tako ste i Vi sada istina žalosni, ali ću vas opet vidjeti, i radovat će se srce vaše, i radosti vaše ne će nitko uzeti od vas«.

POUKA: Kad nam se čini, da nas je Bog ostavio i prepustio nama samima, nemojmo očajavati. Bog će se povratiti k nama i uzeti sve naše nevolje. Treba da budemo strpljivi i u nevoljama Njemu odani. I kad je žalost najveća, pomoć je Božja najbliža.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 18. TRAVNJA

Treća po Uskrsu. — **Sv. Apolonije,** mučenik. Kratio ga papa Eleuterije. Njegov rob Sever odao ga, da je kršćanin. Odlučno je ostao vjeran Kristu. Sam je prignuo glavu pod krvnički mač, koji mu je odsjekao glavu g. 186. u Rimu. Njega slave povjesničari Eusebije i sv. Jeronim.

PONEDJELJAK, 19. TRAVNJA

Sv. Lav IX. papa. Rodio se g. 1002 u Elzasu, Bio je biskup u Tulu. G. 1048. izabran za papu. Nastojao je oko crkvene obnove u apostolskom duhu. Kad su Normani navalili u južnu Italiju, zarobili su i njega i zatvorili u tamnicu. Umro je u Rimu 19. IV. 1054. — **Sv. Gerold** pustinjak. Živio pokorničkim životom u malom samostanu u Walsertalu u Vorarlbergu. Umro g. 978.

UTORAK, 20. TRAVNJA

Sv. Marcelin biskup. Rođen u Africi. Propovijedao evanđelje u Galiji (Francuskoj). Noć je provodio u molitvi. Sv. Grgur iz Tura hvali njegov apostolski rad i pripovijeda više čudesa, koja su učinila njegov grob slavnim. Umro g. 374. — **Sv. Agneza Monte** — Pulcijanska, djevica. Rodila se g. 1274. u Italiji. Već u devetoj godini ušla u dominikanski samostan, gdje je napredovala u svim krepostima. 15 godina je živjela o samom kruhu i vodi i spavala na podu. Teške bolesti podnosila je s djetinjom odanošću u volju Božju. Umrla 20. IV. 1317.

SRIJEDA, 21. TRAVNJA

Sv. Anselmo, nadbiskup i crkveni učitelj. Rođen u Italiji g. 1033. Stupio u benediktinski samostan u Beku u Normandiji. S velikom ljubavlju njegovao bolesnike. Nastojao je oko toga, da svaki časak vremena dobro upotrijebi. U Engleskoj su ga izabrali za prvoga nadbiskupa, ali je u toj službi mnogo pretrpio od nasilnih kraljeva. Napisao je više učenih knjiga, koje pokazuju njegov bistar i dubok um i veliku svetost, zbog čega je prozvan »ocem skolastike«. Umro 21. IV. 1109. na pokorničkoj haljini, prostrtoj na zemlji i posutoj pepelom.

ČETVRTAK, 22. TRAVNJA

Sv. Soter i Kaj, pape i mučenici. Sv. Soter izdao zapovijed, da vjernici moraju primati sv. Pričest na Veliki Četvrtak. Zabranio djevicama, da nose kadionice k oltaru za vrijeme službe Božje. Iskazalo veliko milosrđe osuđenicima u rudnicima. Mučen 22. IV. 174. **Sv. Kaj,** papa od 283. do 295. On je naredio, da nitko ne može biti zaređen za biskupa, ako prije toga nije redom primio sva 4 niža reda, pa subđakonat đakonat i onda svećenički red. Mučen 22. IV. 295. pod Dioklecijanom, čiji je bio blizi rođak. — **Sv. Leonida,** mučenik. Otac velikoga crkvenog pisca Origena. Mučen za cara Severa u Aleksandriji. Origen mu pisao u tamnicu pismo: »Brini se za svoju dušu i ne daj se radi nas (sedmero djece) uzdrmati u postojanosti«. God. 202. bi mu odrubljena glava, a imovina zaplijenjena. I Origen je bio strašno mučen g. 249. u Tiru pod carem Decijem i živio iza toga još 5 godina. Crkveno štovanje ga nije zapalo, ali njegove knjige uživaju veliki ugled. — **Sv. Terma i družice mučenice.** Terma, sestra biskupa sv. Simeona (17. III.), sa svojom sestrom i sluškinjom bile su okrivljene, da su dale otrova perzijskoj kraljici. Kralj je presudio, da se ne pogube, ako žrtvuju suncu. One poručiše kralju: »Mi se klanjamo samo Stvoritelju neba i zemlje«. Odmah budu osuđene na smrt, svezane između dva kolca i prepiljene napola.

PETAK, 23. TRAVNJA

Sv. Juraj mučenik. Visoko štovan u sv. Crkvi po svem svijetu. Sin mučenika u Kapadociji. Kao pukovnik bio je primljen u carski dvor. Kada je car Dioklecijan počeo progoniti kršćane, predbacio mu je Juraj njegovu nepravdu i priznao se otvoreno kršćaninom. »Ja se molim jedinom pravom Bogu i njegovu službu nikada ostaviti neću radi milosti smrtnoga čovjeka«. Car ga baci u tamnicu, gdje mu položiše na prsa teški kamen. Zatim ga postaviše na kotač, optočen s čavlima i raskomadaše, ali ga je Anđeo iscijelio, našto se obratila i sama carica Aleksandra i naskoro podnijela i ona mučeničku smrt. Njemu je car dao odrubiti glavu 23. IV. 303. I tako je sveti Juraj pobijedio starog zmaja — sotonu. — **Sv. Vojtjeh** (Adalbert), praški biskup i mučenik. Rodio se u Češkoj g. 956. Na sv. Potvrdi dobio ime Adalbert. Kao biskup ušao je u benediktinski red kao obični redovnik, ali se po nalogu pape povratio u biskupiju. I opet se vratio u samostan i konačno u sporazumu s papom otišao propovijedati Evanđelje poganima u Prusku, gdje su ga pogani kopljem proboli 23. IV. 997.

SUBOTA, 24. TRAVNJA

Sv. Fidelis, mučenik. Rođen 1577. u Sigmaringu. Bio je najprije odvjetnik, a onda ušao u kapucinski red. Cijeli život imao na pameti riječi, koje je čuo kod oblačenja u redovničke haljine: »Budi do smrti vjeran, i ja ću ti dati krunu života«. Kad je bila kuga u austrijskoj vojsci, skrajnjom se požrtvovnošću brinuo za vojnike, zbog čega je prozvan ocem domovine. Bio je veliki štovatelj Presvete Bogorodice. Kada je propovijedao u Švicarskoj, Kalvini ga 24. IV. 1622. ubiše toljagama i kopljima, a mačem raskoliše glavu. Sveta mu se glava štuje u Feldkirchu u Vorarlbergu.

Iz kršćanskog nauka

10. Božja pravda

Kad je kršćanstvo pokušavalo ući u stare kulturne gradove: Atenu, Rim, Efez, Aleksandriju, za pogane je to značilo prije svega napustiti svoje bogove, a priznati pravoga Boga. Poganima nije bila poteškoća u tome, da mjesto svojih mnogih samo izmišljenih bogova prihvate živoga Boga kao svoga gospodara; teškoću su radije našli u tome, što je ovaj Bog svet i što traži svetost od svojih priznavalaca. »Kao što je svet, koji vas pozva, i sami budite sveti u svome vladanju; jer je pisano: »Budite sveti, jer sam ja svet« (1. Petr. 1. 15 sl.). Bogovi i božice, kojima su oni odvajkada iskazivali počasti, bijahu sve prije negoli sveti; oni su imali prijestolje na olimpijskim visinama, kavgali se i prepirali i varali jedni druge, puštali bez zapreke uzde svojim strastima. Ljudi su pripisivali bogovima, koje su u svojoj mašti izmišljali, sve mane, kojima su sami bili podložni; smatrali su to najboljom isprikom za svoj neobuzdani život.

Ali pravi je Bog bez ikakve sjene zla. On je sama svetost. Prema tome On može željeti i ljubiti samo dobro i mora prezirati svako zlo. »Gospodine, Tvoje su oči odveć čiste, da gledaš zlo, ne možeš gledati nepravde« (Hab. 1. 13.). Ali prema tome On mora sva dobra djela ljudi nagraditi, i sve zlo, što ga ljudi čine, kazniti; sa svetošću je Božjom usko povezana i Njegova pravednost.

Primjera koji nam pokazuju i dokazuju ovu istinu, ima na pretek. O njima nam pripovijedaju stranice Sv. Pisma, kao što nas o tome izvješćuju svjetska povijest i dnevni život. Ali uz to ima i toliko primjera, koji govore protivno. Engleski kralj Henrik VIII. Kakav se griješan život diže pred našim očima! Hoće da odbaci svoju pravu ženu, da se oženi s nekom dvorskom damom. Papa Klement VII. na to kaže: Ne! I mora reći: Ne! Tada je Henrik svoje kraljevstvo otrgnuo od Crkve, učinio sam sebe vrhovnim poglavarom engleske državne crkve. Plemići biskupi, koji su se protivili, poslani su na stratište, tako i njegov vlastiti kancelar Toma Morus, tako i sveti kardinal Fisher, biskup iz Rochestera. Sekularizirano je bilo 367 samostana. Za kratko vrijeme Henrik je sit svoje nove žene i prohtjelo mu se jedne nove, dvorske gospođice Ivane Seymour; Ana je smaknuta, Ivana postade kraljicom, trećom po redu. Kao četvrta slijedi Ana von Kleve; ona je poslije kratkoga vremena poslana kući. Slijedećoj Katarini Hovard za izmjenu odrubljena je glava. Odrubljena kao što i tolikim drugim muževima i ženama, grofovima i barunima, biskupima, ministrima i činovnicima, građanima i seljacima.

Takav kralj na prijestolju, a časni muževi, na pr. Toma Morus, padaju žrtvom na stratištu, — gdje je tu Božja pravda? — Spasitelj je jednom farizejima pripovijedao priču o nekom siromašnom bolesnom čovjeku, koji je ležao pred vratima nekog bogatog gavana i morao od glada skapavati, dok je prema njemu van u noć odzvanjao obijestan smijeh i štucanje od presitosti. Ali gle, siromah umrije i anđeli ga ponesoše u nebo; umrije i bogataš i bi pokopan u paklu. Ali tu je sada sasvim drukčije: nekadašnji siromašni patnik uživa vječnu radost, a nekadašnji bogati gavan trpi vječnu muku. Potpuna plaća ili kazna ljudima se dodjeljuje tek u drugome životu. Tu je odgovor na pitanje: Gdje ostaje Božja pravda? Tko bi zgodnije i vjerodostojnije mogao na nj odgovoriti negoli je to učinio Isus isporedbom Lazara i gavana!

jati ranu, a on je neprestano stenjao nekim stranim jezikom, koji nije bio onaj naših neprijatelja. U to zazviždi nad nama topovski metak. Što je dalje bilo, ne znam...

Najednom, tko zna, koliko vremena kasnije, zabruji mi u uhu veličanstveno verdunsko pozdravljenje. Da li je moje uho bilo posebno osjetljivo na te zvukove, ili je Bog tako htio, zvona me probudiše k svijesti. Pomakao sam se i protegao, ali nisam osjetio nikakve boli. Znači, da nisam bio ranjen, već samo omamljen. Uhvatio sam ranjenika pod ruku i odvukao ga u naš rov, gdje ga prihvatiše naši bolničari. Kasnije mi rekoše, da je bio Slaven, iz jedne od zemalja, kojima su naši neprijatelji vladali, a kod sebe je imao pismo svoje žene, majke i troje djece.

Naši mi rekoše i što se sa mnom dogodilo. Eksplozija granate zaglušila me je, pa sam dugo ležao pred jarkom, dok me nije »nešto« valjda trgnulo iz nesvjestice.

»Nešto!« Pozdravljenje me je vratilo u život, htjedoh reći, ali me prekine zaglušna tutnjava. Teške granate oboriše se opet poput kiše na ono mjesto, gdje sam još čas prije ležao u nesvijesti kraj ranjenog čovjeka, kome sam htio pomoći. Da me pozdravljenje nije probudilo, sada bih sigurno stradao.

Usred grmljavine topova pao sam na koljena i zahvalio Bogu i Majci Božjoj, a onda, pa do danas, ni jedno pozdravljenje ne prođe, a da se usrdnom molitvom ne sjetim naše nebeske Majke.

BIBLIJSKA LICA

T A B I T A

Iz novozavjetne knjige Djela apostolskih razabiremo, kako je među prvim kršćanima bila raširena krepost dobrotvornosti prema bližnjemu, osobito prema siromasima. Među pobudnim primjerima takve djelotvorne ljubavi spominje se kršćanka, kojoj je u sirskom jeziku bilo ime T a b i t a (= gazela), a u grčkom D o r k a, a živjela je u Jopi, lučkom gradu na zapadu saronske ravnice na obali Sredozemnog mora. O toj Tabiti kaže Sv. Pismo divnu pohvalu, da je bila puna dobrih djela i milostinje, što ih je činila. I dogodi se, da se ona razbolila i umrla. Prema tadanjem običaju oprali su je i položili na odar u sobi gornjeg sprata kuće, a sva sirotinja Jope i okolice bila je ožalošćena zbog smrti svoje velike dobrotvorke. U to se vrijeme nalazio apostol Petar, obilazeći kršćanske općine, u gradu Lidi, udaljenom od Jope oko 17 kilometara, gdje je čudesnim načinom u ime Kristovo ozdravio ugledna čovjeka Eneju, koji se je sam po tom čudu brzo pročuo po čitavoj okolici. To je doprlo i u grad Jopu, pa su kršćani iz Jopeposlali odmah dvojicu ljudi k Petru s porukom, neka bi se požurio u Jopu. Petar pođe smjesta k njima, i kad su ga doveli do kuće, gdje je ležala na odru mrtva Tabita, skupilo se oko Petra siromašnih žena udovica, koje su plakale za Tabitom i pokazivale svoja odijela, što im je bila načinila Tabita. Tada Petar reče svijetu, neka se ukloni iz sobe, i kleknuvši na koljena pomoli se Bogu, da povrati život Tabiti. Potom se okrene k mrtvom tijelu Tabite i reče: »Tabito, ustani!« I ona otvori oči, i vidjevši Petra sjedne. Petar joj pruži ruku, da joj pomogne uspraviti se te dozove ljude i ožalošćene udovice i pokaže im Tabitu živu. Glas o tom čudu pročuo se odmah po čitavom gradu Jopi, i mnogi su potaknuti tim čudom vjerovali u Kristovu nauku (Dj. ap. 9, 36—43).

DOBRI PASTIR

Pastiru dobri, Ti bdiješ nad nama.

Ti poznaješ nas i mi poznajemo Tebe. Slušamo Tvoj glas, dolazimo k Tebi.

Ti si onaj pastir, koji dušu svoju daje za svoje ovce. Ti si onaj, koji nas ne napuštaš nikada, ni do vijeka.

Ti si pastir dobri, koji zove sve ovce, da budu jedno stado.

Zašto da se plaši srce, kada nismo sami? Zašto da lutamo tražeći izvor, kada nas Ti vodiš nepresahnutu vrelu?

O, pastiru dobri, uza Te nema ponora zala i tmine.

Ti si pomoć svakoj tegobi.

Ti si Život i snaga.

NOVI PROTESTANTSKI VJEROUČITELJI U NJEMAČKOJ

U Njemačkoj protestantska crkva izgubila je svoje vjerske škole, a poduka u vjeronauku je ograničena. Ovo stanje koje je stvorila dugogodišnja nacistička praksa, koja je isključivala iz škole svaku vjersku poduku, zabrinula je mnogo protestantske krugove. U mjesecu svibnju 1947 g. stvorili su stoga ovi krugovi posebni program, koji je sebi postavio za zadaću, da za dvije godine spremi oko 10.000 novih vjeroučitelja. Koncem 1947 g. bilo je spremno 2.500 takvih vjeroučitelja.

OKRUŽNICA PIJA XII. O SV. LITURGIJI potakla je francusku katoličku izdavačku kuću La Maison-Dieu, da je izdala zanimljivu knjigu (Langues et traductions liturgiques), u kojoj više suradnika obrađuje pitanja potaknuta u Papinoj okružnici. Zanimljivo je, da većina suradnika, među kojima se nalazi i nekoliko vrlo istaknutih katoličkih radnika na liturgijskom području, preporuča, da se latinski liturgijski jezik postepeno zamijeni s jezicima pojedinih naroda. Povodom istog pitanja katolički tjednik »Temoignage Chrétien« proveo je među svojim čitateljima i jednu zanimljivu anketu.

SUMA (ZNAMENITO DJELO) SV. TOME doživjela je ovih dana u Sjevernoj Americi svoje prvo izdanje na engleskom jeziku. Izdavanje ovog najznačajnijega djela iz kršćanskog bogoslovlja i filozofije pripremili su tokom rata kanadski dominikanci. Redakcija teksta temelji se na jednom starijem kritičkom izdanju (t. zv. Pijevo izdanje), dok je novije t. zv. leoninsko izdanje doneseno u bilješkama.

GOSPA IZ POMPEJA, čije je štovanje rašireno i kod nas, prvi je put u povijesti izložena javnom klanjanju izvan Pompeja. Njezinom prijenosu u Napulj prisustvovao je velik broj vjernika, gdje je nekoliko dana ostala izložena na štovanje vjernika. Iz Napulja vraćena je 16 ožujka o. g. opet u Pompeje.

NOVO DJELO O SV. TEREZIJI od Djeteta Isusa izišlo je nedavno iz pera poznatog pisca Van den Meerscha. Van den Meersch je prvi pisac, koji je prikazao sve teškoće samostanskog života ove francuske Svetice, koji ju je doveo do svetosti. Prije Van den Meerscha obradilo je život sv. Terezije već nekoliko pisaca, tako na pr. Bernoville, gospođa Delarus-Mardruse, Ghéon i drugi. Neki katolički kritičari zamjeraju Van den Meerschovu djelu, da se ono previše zadržava samo na mučnim i tjeskobnim doživljajima iz života sv Terezije od Djeteta Isusa.

NADBISKUPOM OLOMUČKIM imenovan je od sv. Oca profesor kršćanske filozofije i dogmatike na ćirilo-metodskom sveučilištu u Olomoucu dr. Josip Matocha. Dr. Matocha rođen je 1888 g. u Moravskoj. Pohađao je sveučilište Gregorianu u Rimu, gdje je 15. VIII. 1914. zaređen za svećenika. Novi nadbiskup je tih i skroman učenjak. Napisao je veća književna djela iz bogoslovije i filozofije.

ČUDOTVORAN KIP ŠPANJOLSKE MAJKE BOŽJE U PRAGU. U Benediktinskoj opatiji Emaus veoma se štuje ovaj kip. Tako se dogodilo za nedavnog rata, da je nekoliko hrabrih ljudi jurnulo u vatru i iznijelo kip neoštećen, kad je ova crkva bila pogođena bombom. Dok se crkva ne popravi, ovaj će kip biti pohranjen u privremenoj kapelici. Ovaj su prekrasni kip donijeli španjolski benediktinci g. 1636. u Emaus. Kip je kopija kipa Majke Božje, koja se štuje u Montserratu, blizu Barcelone.

SLOVAČKE PASIONSKE IGRE izvodili su o Uskrsu u Pragu Slovaci iz Doljnjeg Kubina.

LUXEMBURGER WORT. (Luksemburška riječ) katolički dnevnik, koji izlazi u Luksamburgu na njemačkom jeziku, proslavio je 23. ožujka 100-godišnjicu svog izlaženja.

U SJEVERNOJ AMERICI priprema se pod vodstvom Ludwiga Schoopa potpuno izdanje djela svih crkvenih otaca u engleskom prijevodu. Ovo izdanje obuhvatit će 72 sveska i bit će to jedan od najvećih doprinosa suvremene izdavačke djelatnosti. Prva dva sveska već su izišla, a obuhvaćaju djela sv. Klementa Rimskog, sv. Ignacija iz Antiohije i neka manja djela sv. Augustina.

1600 GODIŠNJICU djelovanja sv. Pakomija proslavit će ove godine katolici Egipta u zajednici sa svim kršćanima Egipta. Sv. Pakomije osnivač je redovništva u Egiptu, iz kojeg su kasnije slavni katolički muževi, kao sv. Bazilije i sv. Benedikt, crpili nadahnuće za svoje redove. Sv. Pakomije značajan je i po tome, što je bio među prvim redovnicima, koji je naglasio vrijednost rada u duhovnom životu redovnika i kršćana uopće.

IZ KATOLIČKOG SVIJETA

Katolici i protestanti u Njemačkoj

U prošlim smo brojevima našeg lista javili o novim strujanjima, koja sve više zahvaćaju protestantske krugove u Njemačkoj. Zabilježili smo, kako se švicarski pastor Dénis De Rougemont približava katoličkoj liturgiji, kako se počelo uspostavljati redovništvo, koje je Luter ukinuo. Najnovije vijesti javljaju, da su se na ovom putu približavanja protestanata katolicima pojavili i novi i zdraviji glasovi mnogih katoličkih pisaca i bogoslova. Neki od ovih ostali su zapaženi od strane protestanata i olakšali im, da shvate katoličku nauku.

Njemački sveučilišni profesor Dr. Ad. Herte izdao je vrlo važnu naučnu raspravu o Luteru (»Das neue Lutherbild«, Aschendorf, 1943), u kojoj je Luterova nauka osvijetljena na način, koji je postao pristupačan i samim protestantima (na pr. Luterovo naučavanje o Bezgrešnom Začeću). Za ovu je knjigu protestant Meissinger rekao, da »predstavlja najvažniji doprinos s katoličke strane vjerskom jedinstvu«. No manje važan odjek na protestante bogoslove imala je enciklika sv. Oca Pija XII. o mističnom tijelu Kristovu.

Protestant Heiler je zbog ove enciklike nazvao Svetog Oca »Ekumenskim Papom«.

Pitanja, kao što su nepogrešivost Pape, štovanje Bl. Gospe i Svetaca, koja su do sad izgledala nepremostiva, na taj način malo pomalo postaju pristupačna i samim protestantskim bogoslovima.

No ne dolazi do približavanja katolicizmu samo na polju vjerske nauke.

Krvavi režim trećeg Rajha sa svojim pokušajem da uništi u Njemačkoj svako kršćanstvo, približio je u mnogome i jednu i drugu Crkvu. No, iako je jedinstvo crkava još daleka stvarnost, ipak izgleda da su za ovo prve pripreme već izvršene.

RAZVOJ KONTEMPLATIVNIH REDOVA u misijama nije stao nego naprotiv napreduje. U Japanu, gdje i inače postoji sklonost kontemplativnom životu, otvoren je nedavno novi samostan reda Klarisa. Crkva je ovim Klarisama koje su sve Japanke, dozvolila i neke promjene u pravilima reda, koje bolje odgovaraju japanskom načinu života. I u Kini su kontemplativni redovi u razvitku. Tako u Pekingu oci karmelićani opet rade. Trapisti međutim se još uvijek nisu oporavili od udaraca, koje su im za vrijeme okupacije zadale japanske vlasti. U Kalkuti i Goi (Indija) redovnički život nesmetano napreduje. I u Vietnamu, gdje se ratuje, ima 14 novih karmelićanki. A iz Alžira javljaju, da je u red klarisa stupilo prvi put i jedna urođenica. Sve ovo svjedoči, da je vjerski rad u misijama već prešao prvi stupanj svog razvitka neposrednog obraćanja i krštavanja pogana.

KATOLIKA U MAĐARSKOJ ima danas 7,017.750, Svećenika ima 3.997 t. j. 1:1760 vjernika.

SIROTNA DJECA. Međunarodni katolički ured za pomoć djeci primio je od Udruženih Naroda izvještaj, da ima na svijetu 230 milijuna djece, koja stradavaju. 50.000 djece se još nalazi u raznim logorima, a samo u Poljskoj ima preko 70.000 djece, kojima se uslijed rata ne zna za roditelje. Američka djeca su na poziv sv. Oca počela sabirati redovito pomoći za sirotu djecu po svijetu.

BOLNICE U PALESTINI. Gostinjac sv. Obitelji u Jerusalemu preuređen je u arapsku bolnicu. Također se preuređuje za arapsku bolnicu i Poljski Dom u Jerusalemu, koji je sagrađen 1944. Potreba za bolnicama se javlja uslijed sukoba, koji su u Palestini nastali između Arapa i Židova zbog odluke, da se Palestina podijeli u dvije samostalne države.

ŠEZDESET DVA MILIJUNA katolika ima danas u svijetu, koji govore engleskim jezikom. Oni su ovako raspoređeni: Engleska 2,528.000, Dominijoni 21,000.000, Sjedinjene Države 38,500.000.

MEĐUNARODNO UDRUŽENJE ZA DJEČJI ODGOJ osnovano je u mjesecu veljači u Parizu. Pokreti, koji su pristupili ovom udruženju, broje oko 100.000 odgojitelja i 10 milijuna učlanjene djece.

FILM O ŽIVOTU KRISTOVU, o kojem smo već javili, priprema se, kako javljaju zadnje vijesti, u dva izvora. Jedan je za protestante, i u njemu će osobu Krista igrati jedan odabrani glumac, drugi je namijenjen katolicima i u njemu se Krist ne će pojaviti, iako će se jasno osjećati Njegova prisutnost tokom cijele predstave.

LURDSKI HODOČASNICI. Od kako se je Bl. Djevica Marija ukazala sv. Bernardici pa do danas, hodočastilo je u Lurd preko 100 milijuna vjernika. Ove godine se slavi 90-godišnji jubilej lurdskih ukazanja, i očekuje se, da će ove godine posjetiti Lurd oko 2 milijuna hodočasnika iz čitavog svijeta.

DJECA NEBESKOGA OCA

Molitva! Dosta »obična« riječ. I previše. Odavna. Bili smo još djeca, kad su nas jedni, najbliži i najbolji, učili moliti se, a drugi, tuđinci pomalo i opaki, voljeli nas zbog naše molitve ismijavati. Kasnije, kad smo odrasli, i ušli u »život«, doživljavali smo ove druge sve češće. Poznavali smo ih već izdaleka. Da ne doživimo njihovu porugu, koji put smo se i zatajili. Što dalje, sve više smo se uvlačili u sebe. Molitva je postala naša tajna. Ne uvijek, ne kod svakoga, ali kod mnogih i premnogih.

A uistinu, što je molitva? To i to za jedne, za druge, za treće. Važno je, što je ona doista? Crkva nas uči, da je molitva razgovor duše s Bogom. Jednostavne riječi. Jasne.

Pa ipak, praktički nije molitva tako jednostavna, kako se naoko čini, kao što to nije nijedna stvar s područja duhovnoga života. I molitva, praktički, ima bezbroj raznih oblika. Gotovo svaki čovjek unosi u molitvu nešto svoga, osobnoga, nešto različito od drugoga. Svatko doživljava molitvu na svoj način. Zašto? Jer u njoj sudjeluje unutarnje biće čovjeka, ono, što je na dohvat ni ne toliko čovjeku, koliko samome Bogu. Zato, molitva je doživljavanje Boga, dionik božanskih dubina i širina. U molitvi smo otresli sa sebe prašinu površnoga života, odabrali smo iz naše svakidašnjosti samo ono, što je najvažnije. I to — kao da prikazujemo svome Bogu, pokazujemo kao djeca pružajući dlanove majci, a lice nam je možda radosno, možda plačno, već prema tome, što imamo na našim dlanovima.

Doista, djeca! Pa u tome je ljepota. Treba biti sposoban da se postane dijete, makar i nakratko, dijete, koje dolazi svome nebeskom Ocu.

Na tom glazbalu djetinje ljubavi odzvanja naša poniznost, skromnost, vjera; raste pouzdanje; širi se vidokrug spoznanja prolaznoga i vječnoga. Na tom glazbalu odzvanja sklad duše s Bogom.

To je najuzvišenija strana molitve. Zato molitvu volimo. Zato su nam dragi časovi, kad prigibamo koljena.

I gospodin Isus je molio. I sveci, koji su se borili za Kraljevstvo nebesko na zemlji, za pobjedu Božje volje u ljudskom životu. I mnogi drugi, velikani umjetnosti i nauke.

Nije ni čudo. Velikanu, koji je uspio spasiti sebe od mraka oholosti, pristaje mjesto što bliže Bogu.

Molitva je najtoplija pjesma istine. Ona nas uvjerava, da je čovjek pozvan za bolji život, da nije sam i trajno napušten već ima za nj utjehe u ljubavi nebeskoga Oca.

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA

Život po vjeri

Čovjek može da živi na dva načina: naravnim i vrhunaravnim. Naravnim, kad se ravna po zakonima prirode i pravilima zdravog razuma, a vrhunaravnim ili božanskim, kad teži za savršenim životom, te svoju volju, riječi i djela ravna prema uputama vrhunaravne vjere. »Pravednik živi od vjere«« (Rim 1, 17). Vjera mu postaje putokaz svega njegova djelovanja.

1. Hoće li na pr. čovjek da se moli savršenim načinom, mora mu vjera biti voditeljicom. Mora da vjeruje da je Bog prisutan da ga dobrohodno gleda i ljubezno sluša njegove riječi, i u toj vjeri treba da mu prinosimo molbu, hvalu i slavu. Kad razmišlja o vjerskim istinama, treba da ih onako uzima i shvaća, kako ih uči Crkva, i da u tom smjeru budi misli i osjećaje. Tako će mu molitva postati zaslužna. Ne treba kod molitve da teži za slatkoćom i utjehom, jer ovo dvoje više izlazi iz naravi ljudske, nego od milosti Božje. Ako utjehe manjkaju, ne treba da bude potišten i žalostan, a ako su tu, ne treba opet da se ponese i prekomjerno raduje. Još manje treba da teži za ijvanrednim milostima, nebeskim pohodima, viđenjima i objavama. Tko to ima, može da mu služi za propast, ako nema duboku poniznost. Mnogo je pouzdaniji jedan jedini čin vjere, nego mnogo zanesenja i vizija.

2. Kad se pobožan čovjek sprema na ispovijed, treba da pozove vjeru u pomoć. Ona će ga poučiti, da u svećeniku gleda Božjeg namjesnika, a njegovu riječ da sluša kao riječ Božju. Neka dakle ne pazi na vanjska i unutarnja svojstva ispovjednikova, ne na to, da mu on može namjesto samog Boga oprati sve grijehe u Krvi Isusa Krista. Ta će mu vjera pomoći, da iz ispovijedi crpe veliku korist i da se oslobodi mnogih svojih slaboća i bijede.

3. Tko pristupa k stolu Gospodnjem, treba da se na blagovanje anđeoske hrane priravi živom vjerom u prisutnosti Isusovu u sv. Hostiji. S tom vjerom treba da Ga primi, da Mu se u srcu klanja, i da se zadovolji s onim osjećajima, što ih vjera donosi, makar bio lišen svih drugih ugodnosti i slatkosti. Krivo čine, koji od stola Gospodnjega odlaze nemirni i nezadovoljni, jer ne osjećaju duhovnih radosti.

4. Osim molitve i drugih pobožnih djela može čovjek sva ostala svoja djela, pa i ona, koja su sasvim obična i svakidašnja, ni dobra ni zla, vjerom posvetiti tako, da postanu dobra i zaslužna. To se čini tako, da dobrom nakanom sva svoja djela, riječi i misli posveti Bogu. Na taj način najneznatnija i najobičnija djela postaju oplemenjena i posvećena.

Razmatranje svršava.. Prolazim kraj rosnoga cvijeća, toga jedinog svjedoka razgovora između Krista i mene. Polako se približujem kapeli. Polazim na Nekrvnu žrtvu — na jutarnju Gozbu… krunu moga jutarnjeg razmatranja!

Jutarnje razmatranje

Istom je odzvonilo Pozdravljenje Rosa još počiva na travi i cvijeću, koje polako podiže glavicu i otvara se prema Božjemu suncu. Male ptice cvrkutom pozdravljaju novi dan. Kroz drvored omorika i kestena prolazim sama; sama u to proljetno jutro. Tamo, na istoku počelo je ruditi sunce. Kao da se iz jutarnjih zraka izdiže lik Krista Gospodina —Dolazi! — Prilazi k meni. — Ne hoda! Bliži se, miče se poput oblaka… Gledam u Njega i zovem Ga: »Bože, u pomoć mi priteci!« Lebdi na tracima proljetne zore. Poput drhtaja lahora dopire do mene Njegov glas: »Ako ne budete kao djeca, ne ćete ući u Kraljevstvo nebesko«.

»Gospodine, ja hoću da budem kao dijete! Daj mi djetinju nevinost i djetinje srce. Dopusti, da budem slična Tebi — najboljem Djetetu«.

Njegova presveta ruka polako se diže. Dijeli Svoj blagoslov. Najprije meni, a onda cijeloj prirodi, što se budi »Isuse, bit ću kao dijete!«

U jutarnjoj tišini predajem Mu svoju odluku. »O Bože, daj, da Ti ostanem vjerna!«

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Krist uskrsnuvši od mrtvih više ne umire, smrt više ne vlada nad Njime, Aleluja!«

Iz današnje mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. | ZAGREB, 25. TRAVNJA 1948. | BROJ 15

TROSTRUKA VEZA

Toliko puta smo vidjeli bravare ili pokrivače krovova privezane oko pasa. Privežu se, kad rade na strmini i visokim krovovima ili tornjevima. Privežu se zato, da im se ne zamagli u glavi, ne zavrti u mozgu, ne omakne noga i ne padnu u provaliju i ne stradaju životom. I ne će pasti, osim ako se netko sam hotimice odveže i hoće da si skonča život.

Tako je to i u vjerskom životu. Čovjek se diže do najveće visine, do vrhunaravnih vrhunaca, do vječnoga Sunca, neizmjernoga Boga. Da mu se što zla ne dogodi, sam Bog ga je povezao čvrstim pojasom, koji se zove vjera. Ona je čovjeku tako prirođena, kao što je lijet ptici, plivanje labudu, hrana životinji, voda ribi, zelenilo travi, kiša zemlji, zvijezde nebu, sunce i mjesec cjelokupnoj prirodi, svemir Bogu, svome Stvoritelju.

I kad ne bi bilo objave Božje, koja nam potpuno odgovara na sva pitanja, koja zanimaju naš razum, naše čežnje i našu volju, i onda bi nas prirodna vjera nosila na svojim krilima i vezala bi dva bića, dva svijeta i dvije volje. Tako je to i bilo prije objave Božje kod starih poganskih naroda, pa makar i pogrješno i nakazno, a često i vrlo smiješno. To su i oni sami uviđali, pa su čeznuli za objavom Božjom.

Vjera veže dva bića, Boga i čovjeka. Oni se međusobno traže. Ljudska naime duša osjeća, kako iz iskustva znademo, da je stvorena za nešto više i vječno, za svoga Stvoritelja i Boga, i da Ga ona može i tražiti i naći. To je već narav ljudske duše. Najbolje nam to posvjedočuju nevina djeca. Čim naime dolaze k razumu, njima je najprirodniji i najmiliji razgovor o Bogu. Najjasnije im je, da je On sve stvorio i svime upravlja. Da dobro nagrađuje, a zlo kazni. Ljubav, koja je pohranjena u njihovoj duši, treba samo buditi, a ne treba je tek stvarati. Njima je prirodna čežnja, da o Bogu što više čuju i znadu. Ona ga traže i nalaze svagdje i u svemu.

Tako je dakle od rođenja pa do groba sav ljudski život ispunjen traženjem Boga i onoga, što je Božje. Već je veliki francuski filozof i matematičar Paskal (1623.—1662.) rekao: »Mi ga ne bismo mogli ni tražiti, kad ga već uistinu ne bismo našli.«

Mi smo Ga već našli: On živi u našoj savjesti. Tamo je Njegovo prijestolje, iz koga nam govori: »Ja sam Gospodin, Tvoj Bog, nemaj drugih bogova uz mene«. On nam se objavljuje u velikom, dalekom svijetu prirode. To je Njegov dom, i Njegovo najljepše, živo svetište. Tamo Ga može naći svatko, tko ga pravilno i ozbiljno traži.

Već dijete tako rado pita majku: »Gdje stanuje dragi Bog?« A majka upire prstom prema zlatnim zvijezdama i plavom nebeskom svodu: »Ondje je gore dragi Bog sa svojim anđelima i svecima.« I nitko ne može više kazati. Mnogobrojni su putevi i tragovi, koji nas vode k Bogu. Nema naime velebnog djela bez umjetnika. Nema divnog svijeta bez razumna Stvoritelja. Nema Božjeg zakona u nama, bez mudroga Zakonodavca.

Današnji se pak ljudi rado smatraju tek »tražiteljima Boga«, jer mnogi misle, da je tek ovom našem vremenu taj posao namijenjen. Kao da svijet ne traži i ne otkriva Boga, otkad postoji. Uspjesi pak toga traženja su tako jasni i sigurni, naročito nakon objave Božje, da bi se oni, koji još danas traže vjerske istine, prije morali zvati »bjeguncima pred Bogom«. Oni naime bježe pred osobnim Bogom i pred čitavom objavom Trojednoga Boga. A nas pak vjernike i našu čežnju s Bogom toliko zadovoljavaju razumni razlozi osvijetljeni još k tomu objavom Božjom, da smo prisiljeni pasti na koljena i reći: »Ti si jedini svet, Ti si jedini Gospodar, Ti jedini Najviši, Bože naš, Gospodaru neba i zemlje!«

Ako je tomu tako, onda je jasno, da vjera veže ne samo dva bića, čovjeka i Boga, nego i dva svijeta: zemlju, koja je naša privremena domovina, i nebo, za kojim čezne sve naše biće. To jest svijet, u kom će biti naš zemaljski život sa svojim čežnjama zadovoljen, upotpunjen i usavršen. I ta vjera u vječni život čini naš zemaljski život i trpljenja lakim. Ono traje samo kratko vrijeme. A tada osvanjuje jutro, koje ne će imati više ni večernjeg sumraka ni nikakve noći.

To je baš i razlog, da vjera mora povezati i dvije volje: slobodnu volju ljudsku s vječnom i nepromjenljivom Voljom Božjom. Sigurno dakle objavljena vjera mora nas voditi na putu u vršenju Volje Božje, toga nepromjenljivoga zakona Božjega. Tom trostrukom vezom razuma, osjećaja i volje moramo biti čvrsto povezani, da se uzdižući do neizmjernih visina, za kojima čezne cijelo naše biće, ne spotaknemo i strovalimo u vječni ponor.

LITURGIJSKI ŽIVOT

Nekoliko misli o Misalu

Koliko smo samo puta vidjeli Misal na oltaru! Ne smije ta knjiga za nas biti knjiga sa sedam pečata! To nije knjiga samo za svećenika, to je knjiga, koja pripada Crkvi, jer ona nema nikakve tajne ni skrivene nauke.

Želimo li shvatiti sv. Misu, moramo i Misal razumjeti.

Misal je sveta knjiga. Sveta je zbog svoga cilja. On služi za svetu Žrtvu. Bez njega se ona ne može obaviti, bez njega ne može svećenik vršiti svoju svetu službu.

U najstarija vremena Apostoli su mogli biti bez njega, jer su oni sami bili živa knjiga. Oni su vršili obrede, kako ih je Isus naučio. Od Apostola je Crkva preuzela sve molitve i obredne obrasce, kao vjernu i svetu predaju.

Misal je svet i zbog svoga sadržaja, jer su u njemu riječi iz Svetog Pisma. U njemu su dijelovi, koji su nepromjenljivi, kao molitva na Stepenicama, Slava, Vjerovanje, molitve kod Pretvorbe i Predslovlja, a osobito molitve prije i poslije Pretvorbe, koje se zovu jednim imenom Kanon.

Misal je ujedno i najbolji kalendar. To je kalendar blagdana i svetkovina. Crkvena godina u njemu počinje Adventom. U njemu ima i zavjetnih Misa, u njemu su obrasci za radne dane, te za privatne i svečane prigode, kao što je posveta biskupa, izbor i krunidba Pape, zatim one, koje se odnose na razne prigode u životu, kao što je smrt, bolest i tome slično. Misal je lijepa knjiga, to je najljepši molitvenik, koji mi kršćani posjedujemo. Njegov današnji oblik utvrđen je od Tridentinskog crkvenog sabora iz god. 1570. Misal je službena molitvena knjiga cijele Katoličke Crkve. Iz Misala moli cijela Crkva. Uz sve ove odlike, Misal je najbolja pjesmarica. U njemu se nalaze krasne Koralne molitve Slično je i sam Krist na Posljednjoj Večeri pjevao, kao što čitamo u Matejevu Evanđelju 26, 30. Naročita je lijepa jednostavnost ovih pjesama i punina njihova zanosa.

Misal je uz Novi Zavjet Kristova knjiga. O Kristu nam svaki redak govori u Misalu. U Evanđeljima i Poslanicama, to su vlastite Njegove riječi. U jednu riječ, u Misalu je sve povezano s Njegovim imenom, pa zato s pravom možemo kazati, da je Misal sveta knjiga. Zato Misal mora postati i naša duhovna svojina. On će nas najbolje naučiti ljepotama vjere i molitve i uvjeriti u istinitost Njegove nauke. Misal je preveden i na hrvatski jezik.

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA

Put k savršenoj vjeri

1. Prvi je put, kojim ćemo doći do vjere, da za nju Boga srdačno i ustrajno molimo. Savršena vjera je na posebni način dar Božji, jer ovisi o višem nadnaravnom svijetlu, koje rasvjetljuje razum, da može spoznati nebeske istine, i o pobožnom nagnuću, koje je u volji, a pokreće razum, da prihvati istinu. To više nadnaravno svijetlo i poticaj volje nije dužan Bog da nam po ikojem pravu daje, nego je to dar milosti njegove, pa zato moramo za te darove moliti. Kad govorimo o savršenoj vjeri, ona ovisi o četiri dara Duha svetoga: o daru razuma, o mudrosti, znanja i savjeta, jer jedino po ovim darovima postaje čovjek sposoban, da božanske stvari jasno razumije, da ih na spasonosni način usvoji, da sve stvorene stvari promatra s vrhunaravnog stanovišta jedino kao sredstvo spasa, i napokon da svoja djela i propuste ispravno usmjeri za svoje posvećenje. Ovi darovi nalaze se stvarno u duši, dok je ona u milosti posvećujućoj. No da oni i djeluju i proizvedu one svete učinke, potreban je poticaj sa strane Duha Svetoga, a za taj poticaj moramo uvijek moliti. Ako dakle mi i imamo vjeru, molimo s apostolima (Luka 17, 5): »Gospodine, umnoži nam vjeru!« ili s ocem bolesna dječaka u Evanđelju: »Vjerujem, Gospodine, pomogni vjeri mojoj« (Marko 9, 23)

2. Drugi je put do savršene vjere: često probuditi čin vjere. Svaka se krepost, kao i svaka vještina, stiče vježbom. Vjera se stiče čestim buđenjem vjere. Tako sv. Ambrozije i sv. Augustin preporučuju, da često, pažljivo i pobožno molimo Vjerovanje Apostolsko, u kom su sadržane najglavnije istine naše vjere. I premda je netko ne znam kako napredovao u krepostima, potrebno je ipak, da stalno učvršćuje temelj savršenog života, a to je vjera. Sv. Antun pustinjak je još na samrti opominjao učenike, da budu čvrsti u vjeri.

3. Treći je put do savršene vjere: vršiti kreposna djela. Po njima se vjera oživljava, a bez njih ona gine i nestaje. »Tko kaže, da poznaje Boga, a zapovjedi Njegove ne drži, lažac je (I. Iv. 2, 4). Bez dobrih djela, može doduše vjera da postoji, ali tada je ona neplodna, od mala koristi za vječni život a od nikakve za kršćansku savršenost. Što je pak više dobrih djela, to ona više oživljuju, jačaju i usavršuju vjeru. Vjeru jačaju naročito djela ljubavi, odricanja, poniznosti i pobožnosti.

RIJEČ LITURGIJA

Liturgija je grčka riječ, a stari Grci označavali su njome javnu službu državnih namještenika. Kršćani su u prvim stoljećima upotrebljavali riječ »liturgija« općenito za vjerske obrede, a osobito za sv. Misu. Kod pravoslavnih liturgija danas označuje samo sv. Misu, dok na kršćanskom zapadu »liturgija« označuje sve Svete obrede javnog bogoslužja.

Kršćansko veselje

Vedrina i osmijeh u životu sv. Franje Asiškoga nisu bili samo izrazi njegova zanosa za ljepotu u životu, nego su bili i odraz njegove unutrašnjosti. Sv. Franjo je pravi predstavnik kršćanske duševne vedrine. Ipak on je svoj kršćanski optimizam crpio u svojoj nesebičnosti, u samozataji i razvijenoj ljubavi, prema bližnjemu. Bio je to život pun unutrašnje svjetlosti, a ne blaga ćud čovjeka, koji vedro i bezbrižno prolazi kroz život bez ikakve odgovornosti.

Sv. Franjo je volio i zdravi humor. Volio je smijeh pun zdravlja, kao što su taj isti smijeh voljeli toliki sveci i nisu u njemu vidjeli drugo, nego izraz vedrih strana samo duše, čvrstoće svoje vjere.

Veselje naše duše postizavamo na više načina, ali je sigurno najglavnije to, da u sebi posjedujemo svoj mir, da smo izmirili sva naša dugovanja prema Bogu.

»Veselje je pratilac vrline i dobrote« — piše sv. Bazilije, a Louis Veuillot tvrdi: »Ako čovjek želi biti sretan, mora živjeti po zapovjedima Božjim«. — Kad se francuski pisac F. Coppee obratio, posjetio je Sully Prudhomea, koji je ležao na smrtnoj postelji. Sully ga upita: »Je li istina, Coppee, da ste se obratili na katolicizam i postali praktičnim katolikom«? — »Oh, da«! — odgovori Coppee — »i u katolicizmu sam našao veliko veselje i pravo smirenje«.

Značaj je kršćanstva trajno veselje. Isus je jednom kazao svojim učenicima: »Nemojte biti kao licumjeri, žalosni«! (Mat. 6, 16). Sv. Pavao kliče one poznate riječi: »Veselite se uvijek u Gospodinu«! (Filip. 4,4). To nam svoje veselje i sveta Crkva ističe neprestano preko crkvene godine od Došašća, Božića, Uskrsnuća, Uzašašća do Duhova.

»GORE SRCA«

Jedini Neovisan

Zaista je veoma velika čežnja ljudskoga duha, da bude neovisan i slobodan. I ponose se oni, koji mogu to o sebi kazati. I na veliko se hvale i uzdižu. Ali moramo iskreno priznati, da je to samoobmana. I sam sebe vara, koji misli, da je samostalan i neovisan. Jer čovjek biti, znači ovisan biti. To nam jasno kaže već i ta činjenica, što niti koricu kruha ne možemo prinesti našim ustima, da nije kod toga sudjelovalo toliko ljudi, najrazličitijih staleža, koji su radili kod njezina spremanja, prije nego li je do nas došla.

Samo je jedan jedini vječno neovisan Bog. On nikoga ne treba. A Njega svi trebaju. Kad ga ne bi trebali, ne bi bili ni za Njega ni proti Njega. Ne bi o Njemu uopće govorili, kao što se ne govori o onomu, koga nema, pa mu onda ni imena ne znaju. Nazivaju ga ništicom. A ništicu nitko ni ne ljubi, ni ne psuje; ni ne poštuje ni ne prezire, zato jer je ništica; ne postoji, pa se o njoj nitko ni ne stara niti se za nju brine.

A o Njemu se vodi računa danas i sutra, mjesecima i godinama, stoljećima i vjekovima, jer On je neprestani Jest. I sve je o Njemu ovisno, a On nije ni o kome ovisan. On ne treba ni zvjezdanog neba, ni mukotrpne zemlje. Ni čovjeka ni drugih stvorova. Ni njihove hvale ni zahvale. On je sam sebi dostatan. On je potpuno neovisan.

Samo Ga je jedno sputalo i vezalo. A to je Njegova božanska Ljubav. Zbog nje je postao u potpunoj svojoj neovisnosti božanski ovisan. Kao druga božanska osoba ovisan je o svojoj zemaljskoj majci i o Njezinoj njezi. On se Njoj pokorava i kao dijete i kao dječak i kao mladić. S Njom je i On ovisan o mjesnim starješinama i njihovim ograničenim građanskim nazorima. Kao zrio muž u svom javnom životu On je ovisan o stotini raznih vjerskih rabinskih propisa. A kod nasilnoga svršetka svoga života ovisan je o balvanima križa, na koje je živ bio pribit.

A sada u svom novom sakramentalnom životu ponovno je svestrano ovisan. Ovisan je o posvetnim riječima svećenika. A onda počiva nepomično u kaležu krušniku.

Ovisan je o liturgijskim propisima i zahtjevima vjernika kod sv. Pričesti. Ovisan od bolesnika po bolničkim sobama.

Ovisan od siledžija, koji Ga sile da silazi u nedostojna srca. I često s Njime nedostojno postupaju.

Ovisan je od provalnika, koji znadu danju ili noću prolomiti Svetohranište u crkvi i porazbacati posvećene Hostije bilo kuda. A On, beskonačno slobodan i neovisan, leži u prahu i nečistoći; povezan svojim prilikama čeka, dok netko ne dođe da Ga pridigne.

I tako vječno neovisni, ovisan je samo zbog ljubavi prema čovjeku.

O čudo Božje ljubavi, koje vječno Neovisnog sputavaš božanskim vezama ljubavi prema čovjeku! Zbog te ljubavi postaje Neovisni Krist naš Gospodin ovisan na ljudski neprotumačiv način, ali shvatljiv neograničenom Božjem razumu i moći. Neovisan je, jer je Bog. A ovisan je, jer je On neovisni odabrao ograničene prilike kruha, da se tako svega dade ograničenom čovjeku putniku na ograničenoj zemlji.

O čuda nad čudesima! Tko bi mogao biti prema Tebi hladan i ravnodušan, kad ga jedino Ti možeš učiniti ograničeno neovisnim na zemlji, a potpuno i zauvijek neovisnim u beskrajno neovisnom Biću Božjem u nebeskoj domovini!

U LOUVAINU (Luven, Belgija) održan je prošlog mjeseca međunarodni kongres misijskoga djela. Prisustvovali su brojni zastupnici.

VJEROUČITELJI SVJETOVNJACI. Kako smo već pisali u našem listu, u Francuskoj postoji velika oskudica u svećenstvu. I ako po broju pitomaca u sjemeništima i bogoslovijama postoji nada, da će ta nestašica biti smanjena, ipak se francuski katolici brinu, da bi bar za prvi mah uklonili nedostatak vjerske pouke. Radi toga je na katoličkom sveučilištu otvoren dvogodišnji tečaj za katoličke visokoškolce, koji će se spremati za vjeroučitelje.

Apologetski kutić

Kako će izgledati uskrslo tijelo?

Sv. Augustin u svom djelu »O Božjoj državi« raspravlja, među drugim prevažnim pitanjima, i o potpunosti i ljepoti uskrsnuloga tijela.

Ne samo, da će uskrsnuti tijelo, nego će mu se kod uskrsnuća dati sve ono, što spada na narav tijela. Štoviše, dat će mu se i ono, što spada na ures i nakit tijela. Na uskrsnutim tjelesima ne će biti ništa manjkavo. Ako je koje tijelo za zemaljskoga života bilo odveć ugojeno i debelo, kod uskrsnuća ne će uzeti sav teret, nego će suvišnu debljinu kao nakazu odbaciti. Naprotiv, koje je tijelo bolest ili starost oslabila i istrošila, božanska će ga moć Kristova ispuniti i osvježiti. Isus Krist će nam kod uskrsnuća ne samo vratiti tijelo, kakvo je bilo, nego će nam i na samom tijelu vratiti sve ono, što je bijeda uništila. Božja Providnost vodi brigu i o našoj kosi na glavi. Savezno s time veli Sveto Pismo: »Vama je i sva kosa na glavi izbrojena« (Mt 10, 30). A sv. Augustin dodaje, da je izbrojena ona kosa, koja će se kod uskrsnuća čovjeku vratiti. Ne će naime uskrsnulo tijelo uzeti svu kosu, koju je za zemaljskoga života imalo, nego samo onu, koja će mu služiti kao ukras.

Prema tome svi će se udovi kod uskrsnuća obnoviti, jer spadaju na istovjetnost ljudske naravi. Tko se rodio slijep, ili je tijekom života uslijed bolesti ili nesreće izgubio vid, vratit će mu se oči sasvim zdrave. Tko je bio gluh ili hrom, uskrsnut će sa zdravim udovima tako, da nigdje ne će biti ni traga kakvom nedostatku ili bolesti. Tko je bolovao od bilo kakve bolesti ili je stradao od bilo kakve nezgode, uskrsnut će u potpunom i savršenom tijelu. Duša naime ljudska teži po svojoj naravi za zajedničkim životom s tijelom i to ne s kakvim god tijelom, nego sa savršenim tijelom. Duša teži da živi s tijelom, koje posjeduje sve vlastitosti tijela — koje je cijelo, potpuno i savršeno, a ne manjkavo i nakazno. Gledajte i promatrajte, koliko trpi duša, ako je za zemaljskoga života tijelo, s kojim živi, slijepo, hromo, bez ruke ili noge, ako je sušičavo ili padavičavo, ako je nerazmjerno razvijeno, odveć mršavo ili debelo, i slično. U prekogrobnom blaženom životu će se sve težnje naše duše zadovoljiti i prema tome i težnje duše za potpunim i savršenim tijelom. Inače duša u prekogrobnom životu ne bi bila sretna. Tako sudi o potpunoj sreći ili blaženstvu čisti naravni razum. A sveti Oci navode i ovaj razlog: Uskrsnuće jednako kao i stvaranje spada među osobita Božja djela. Kao što je na početku kod stvaranja sve bilo savršeno, što god je Bog stvorio, tako će savršeno biti sve i na svršetku svijeta kod uskrsnuća. Za sve, što god je Bog stvorio, veli Sveto Pismo: »I vidje Bog, da je bilo dobro«.

Za svete Mučenike sv. Augustin izrijekom naglašuje, da će uskrsnuti sa svim i potpunim udovima. Jednomu su odsječene ruke, drugima noge, ili su mu iskopane oči, ili odsječena glava. Gdje je na svijetu jedna ljudska pamet, koja bi bila sposobna izbrojiti sve muke i sva mučila, kojima su bili mučeni mučenici? Kod uskrsnuća ne će biti sveti Mučenik bez tih udova, jer bi to bila nakaza za tijelo. Kad bi uskrsnuli bili bez tih izgubljenih udova, to bi značilo, da bi oni, kojima je glava odsječena, uskrsnuli bez glave, što je nezgodno i pomisliti. Ali će i na uskrsnulim tjelesima kod svetih Mučenika ostati brazgotine od mačeva i noževa, kao i kod uskrsnuloga Krista, i bit će sjajnije od zlata i dragoga kamenja. Brazgotine će im biti na čast i ponos, i vječnim svjedokom boli i muka, što su ih podnijeli za Boga i kršćanstvo.

I kod prokletih će tijela uskrsnuti sa svim udovima, makar su ih za života svojom krivnjom izgubili. Svemoć će im Božja vratiti sve udove ne za nagradu, nego za kaznu. Vratit će im sve udove, da svi udovi trpe u paklu, kako su za života na zemlji svi dušu pomagali u zlu. Kad kod uskrsnuća osuđenih ne bi uskrsnuli svi udovi, tada njihova kazna u paklu ne bi bila potpuna. Izostala bi im kazna onih udova, koji ne bi uskrsnuli kao što je kod blaženih potrebno da uskrsne tijelo sa sa svim udovima sretni i blaženi, tako treba da i tijelo osuđenih uskrsne sa svim udovima, da tako trpe duša i tijelo sa svim udovima, prema tome da kazne budu potpune.

Nauka o uskrsnuću tijela je nauka čistoga razuma i objave, nauka filozofije i svetoga blagoslovlja. Bdijmo nad svojim tijelom, da samo u dobru pomaže dušu. O množini dobra, što je tijelo s dušom učini na zemlji, ovisi slavi tijela kod uskrsnuća.

Sveti oganj

Dogodilo se, nekada davno, jedne predolujne noći, kada oblaci sakriše sve zvijezde, da se na daleko pogasiše sva svjetla.

Samo u pećini pod planinom živio je pustinjak, koji je čuvao sveti oganj.

Neki bogataš priredio je te noći gozbu za svoje prijatelje, pa kada se nađoše u tmini, pošao je pustinjaku pod planinu, da zapali luč na iskri njegova ognja.

Mudrac koji je tumačio ljudima tajne umijeća i sreće, pošao je također na ovaj put, da donese svijetlo.

I treći hodočasnik krenuo je za njima, a to je bio pjesnik, siromah, kojega još nisu poznavali i nisu se obazirali na njega.

Pustinjak primi sva tri putnika i dopusti, da oni zapale svoje luči na svetom ognju. Ali on ih upozori, da se ova svjetlost gasi, kada obasja zlo ili opsjenu, a razgara se krasnim bljeskom pred istinom.

Bogataš ne vjerova starcu pustinjaku i radosno ponese zapaljenu luč u svoj raskošni dom.

Za stolom čekali su ga prijatelji. Bili su to ljudi, koji su mu laskali, hvalili ga i klanjali se njegovoj moći.

Svjetlost luči obasja njihova himbena lica i njihove lukave oči i mahom se ugasi.

I mudrac je donio svoju luč. Doskora će se sakupiti pred njegovim vratima nestrpljivi ispitivači, da im tumači čarobne tajne radosti.

Otvorio je, dakle, svoje knjige i donio zapise o svome razmišljanju, ali kada svjetlost dodirnu ona slova, ugasi se u času.

Posljednji lučonoša, pjesnik, vratio se također u svoj dom.

Njega nije nitko očekivao, ali uza sve to samoća mu ne bijaše teška. U njegovoj sobici bilo je tako tiho — zapravo je prevalio čitavi put da donese luč samo zato, da ove noći napiše pjesmu.

Prije nego što će započeti, kleknuo je pred raspelom, a tada drhtavom rukom napisao: Ljubav. Bio je to naslov pjesme, koju je čitava dana nosio u srcu.

Na daleko se zavila bezutješna tmina. Samo u ovome domu luč je sinula krasnim bljeskom, kao da se razgorjelo sunce.

ZAVOD ZA RELIGIJSKU ETNOLOGIJU osnovan je u Salzburgu na katoličkom sveučilištu, koje se izgrađuje postepeno prema konkretnim materijalnim mogućnostima osnivanjem novih katedara (učit. stolica) zavoda i fakulteta.

PODLISTAK

Klevetalo

Nakon smrti Asiškog Siromaška živio je u Sieni u Italiji trgovac imenom Giuliano Ferretti, s nadimkom Klevetalo, jer je imao najpoganiji jezik, što ga je svijet vidio.

Dok je na sajmovima prodavao svoje tkanine, nije prestajao ni časak — tobože u razgovoru — rešetati krepost, dobar glas i čast ovoga ili onoga.

Nije bilo čovjeka na dvadeset milja naokolo, koji bi izbjegao njegovoj zlobnoj mašti. Već je bio skrivio mnoge obiteljske razmirice i nepomirljive svađe među prijateljima.

Ali uprkos tome radoznale žene, a i radoznali muževi, rado su se smijali njegovim opakim pričama i raznosili ih naokolo, dok je on, naslonjen bez srama na crkveni zid, pričao i klopotao, namigujući značajno:

»Hej, plemenita gospo, ne ćete li kupiti malo ove damastne tkanine? Žena gospodina Bartula, koja hoće da se svidi pažu našeg dragog kneza, naručila je ovakvu istu. Njen muž može da to plati, zar ne? Zgodan je to sudac, vjere mi, i parnice ne prazne njemu džep. Čuo sam, kako je Gennaro Carbino morao platiti sto dukata, da izbjegne vješalima«...

»O kome tako govoriš, nevaljali kršćanine«? oglasi se naječnom netko odkraj trgovca.

Klevetalo se okrene i opazi čovuljka, odjevena u smeđi habit, koji ga je odvažno mjerio pogledom punim srdžbe i samilosti u isti mah.

»Bog me čuo, Giuliano Ferretti«! nastavi redovnik tiše. »Hoću, da zlo, što ga tvoji razgovori uzrokuju, postane smjesta vidljivo tvojim očima«!

»Idi budalo«! slegne ramenima klevetalo, pa se okrene i produži svoje obično zlobno ocrnjivanje: »Kupite samo bez straha gospođo! Ja vam jamčim, da vas ne ću prevariti. Nisam ja kao Francesco Darone, koji u svoje vreće graha sipa kamenčiće«...

Ali dok je to izgovarao, ugleda, kako mu zajedno s riječima iz ustiju izlazi mnoštvo malih crnih iscerenih đavola, koji navališe na ženu oko trgovca i svaki od njih uđe u jedno uho žena, tako da je svaka primila po dva đavola.

Giuliano se grozno prestrašio ove pojave, ali se nije usudio ništa reći, jer je opazio, da je jedino on bio svjedok ovog čuda. Žene nijesu ni primjetile, da su se đavoli uvukli u njihove uši.

Međutim, dok je Klevetalo razmišljao o tome, na trgu su dolazili novi kupci kojima žene brže bolje ispričaše sve opake klevete i laži, što su čule. Tada Giuliano ugleda novo čudo, još strašnije nego ono prvo: iz ustiju svake žene izletjela je čitava četa zloduha, koji nasrnuše u uši pridošlica.

»Prokleti fratar«! drekne Giuliano, ali pomalo uvidi, da su ti đavoli zapravo njegovo djelo i da oni sad posvuda šire učinak njegovih kleveta. Spopade ga grižnja savijesti, i on poleti za redovnikom, koji je odlazio:

»Oče, vidim, da sam klevetajući bližnjega rasuo đavole po gradu, ali ako priznam, da sam lagao, hoće li doći anđeli«?

»Pokušaj i vidjet ćeš«, odvrati fratar.

Tada Giuliano potrči k jednoj skupini, u kojoj je prepoznao nekoliko svojih slušateljica i poviče:

»Ne vjerujte, dobra čeljadi, u ono što sam vam pričao. Sve je to kleveta i ocrnjivanje! Gospođa Borona najkreposnija je žena, a njezin muž najpravedniji sudac, a Francesco Darone nije nikad metnuo ni zrna pijeska u svoju robu... Ja Giuliano Ferretti, velim vam to, i molim ih za oproštenje, što sam njih ogovarao, a vama lagao«!

»Gle, gle, Klevetalo je poludio«, smijao se svijet. »Ili je možda previše srknuo«...

A on je međutim očekivao, da će mu iz ustiju izići četa anđela i razići se po trgu da tjera đavole.

Ali samo jedan anđeo pojavio se pred njim, ma koliko se on derao.

Taj anđeo pristupio je šuteći k ušima, u koje su bili unišli đavoli. Na svako je uho pokucao, ali ništa mu nije odgovorilo, kao da su đavoli zakračunali vrata.

Konačno anđeo uspije, da mu otvori jedno uho, i uniđe. Klevetalo se već radao, ali anđeo iziđe sam i ode tražiti kod drugih bolju sreću.

A međutim Giuliano je gledao, kako se sve veće čete vragova množe i prelaze iz ustiju u uši i roje se, šire se po trgu i okolišnim ulicama.

Očaj ga obuze: shvatio je, da anđeo ne će ni za sto godina popraviti sam ono zlo, što ga četa vragova za čas učine.

Osjeti gorko kajanje, udari u plač i pade pred noge franjevca, koji je još stajao pitajući ga, da li će mu Bog ikada oprostiti i učiniti, da prestanu posljedice njegovih laži.

»Da, Giuliano«, odvrati Božji čovjek. »Bog će tebi oprostiti, ako se kaješ! Ali znaj, da se učinjeno zlo, kao izgubljeno vrijeme, ne može nikada vratiti natrag«!

Život s Crkvom

ČETVRTA NEDELJA PO USKRSU 25. TRAVNJA 1948.

Uvodne riječi za današnju sv. Misu slave Boga zbog divnih Njegovih djela i radi spasenja po uskrsnuću Isusovu: »Pjevajte Gospodinu pjesmu novu, jer je učinio divne stvari Gospodin; pred licem je naroda objavio pravdu svoju. Spasila nas je desnica Njegova i ruka sveta Njegova«.

U molitvi moli svećenik za pravu radost. »Bože, koji činiš, da duše vjernih Tvojih budu jedne volje, daj narodima Svojim da ljube, što Ti zapovjeđaš, i da žele, što Ti obećaješ, te da usred svjetskih promjena srce naše bude uprto ondje, gdje su prave radosti«.

U Poslanici sv. Jakov (1,17-21) uči, da je sve, što imamo dobra od Boga: »Svaki dobar dar i svaki savršen poklon odozgor je, od Oca svjetlosti, u kojega nema promjene«. Zatim nas upućuje, kako da se vladamo u odnosu prema bližnjemu: »Znate, ljubazna moja braćo, neka bude svaki čovjek brz da sluša, a spor da govori, i spor na srdžbu, jer srdžba ne čini pravde Božje«. Napokon opominje, da čuvamo u srcu spasonosnu riječ Božju: «Odbacite svaku nečistoću i ostanke zloće, i primite u vas usađenu riječ koja može spasiti duše vaše«.

U sv. Evanđelju (Iv. 16,5-14) govori Isus apostolima, da će naskoro otići od njih zauvijek i tješi ih: »Idem k onomu, koji me je poslao..., i jer sam vam ovo kazao, srce vam se napunilo žalošću. Ali ja vam istinu kažem: Bolje je za vas da ja idem, jer ako ne otiđem, utješitelj ne će doći k vama«. Sad poučava apostole, koja će biti zadaća Duha Svetoga: Osvjedočit će sve ljude, kakav su teški grijeh učinili Židovi, razapevši Isusa, dok su oni mislili, da rade po svom zakonu. Zatim će svijet jasno shvatiti, kako je smrću zadovoljštinom i proslavom Isusovom u nebu zadovoljeno pravdi Božjoj za grijehe čovječanstva, i kako je osuđeno i svršeno carstvo poglavice ovoga svijeta, sotone. Osim toga će Duh Sveti poučiti apostole svu istinu, koju im je Isus već i dosada objasnio, ali je nijesu razumjeli, a sad će je razumjeti. On će im javiti i buduće stvari, i proslavit će Isusa.

Pouka: Isus je otišao u nebo, a Duh Sveti nastavlja djelo Isusovo: naučava božansku istinu preko nepogrješivog crkvenog učiteljstva, posvećuje ljude u srcima njihovim milošću u sv Sakramentima i sv. Misi, tješi nas i krijepi u nevoljama, vodi nas iza smrti u život vječni. Kako treba da budemo zahvalni Isusu i Duhu Svetomu na tolikim iskazanim dobročinstvima i prevelikoj brizi, koju i danas imaju za sve nas.

Živjeti za život

(Uskrsno razmatranje — tiho kao uzdah, premda je riječ)

I opet mislim, uskrsnuo je Gospodin. Ušao je u život, pošto je bio ušao u smrt. Snaga života pobijedila je snagu smrti, Vječnost je nadvladala prolaznost.

Prolazan život oduvijek je bio i ostat će život u samrtnom, lomljivom, nestalnom. Sve, što je od čovjeka i po čovjeku od danas je na sutra. Naša kuća ne počiva na pijesku samo utoliko, ukoliko smo joj u temelje uzidali stanac kamen Vrhovnoga Dobra. To je naša spoznaja i naša vjera.

U tome je i naše srce, koje je stvoreno da ljubi. Posljednja riječ Gospodina Isusa, oporučna riječ, prije nego je ušao u smrt, na oproštajnoj večeri s najvjernijima, bila je riječ o Ljubavi. Ne u priči, oblikom koje se je toliko puta poslužio, da bi ga slušači, nenavikli i hladni na uznosite darove mašte, mogli lakše razumjeti. Ne, na posljednjoj večeri pada riječ Gospodina Isusa kao ozbiljna opomena: On zapovijeda Ljubav.

Ljubav! Kako topao melem! Kako nas grije. Kad zebemo, znamo je cijeniti. Duša, koja je osjetila ljepotu ljubavi prema Bogu, kadra je prolijetati kroz život laka kao ptica, netaknuta od strjelica zlobe, osude, mržnje, tih plodova života.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 25. TRAVNJA

Četvrta po Uskrsu. — Sv. Marko evanđelista. Zvao se i Ivan. U kući njegove majke Marije sastajali su se prvi kršćani. Pratio je svoga strica sv. Barnabu i apostola sv. Pavla na prvom putovanju. Bio je uz sv. Pavla u njegovom prvom i drugom zatočeništvu u Rimu. Osobito su srdačne bile njegove veze sa sv. Petrom, čijim je bio pratiocem i učenikom. Prema propovijedima sv. Petra napisao je i svoje sv. Evanđelje, zbog čega ga neki sv. Oci zovu »Petrovim Evanđeljem«. U Rimu je bio svjedokom mučeništva sv. Petra i sv. Pavla. Bio je biskupom u Aleksandriji, gdje je pretrpio mučeničku smrt 25. IV. 68.

PONEDJELJAK, 26. TRAVNJA

Sv. Kleto i Marcelin, pape mučenici. **Sv. Kleto** je drugi nasljednik sv. Petra na papinskoj stolici u Rimu. Podijelio je grad Rim na 25 župa. Mučen za cara Domicijana g. 91. i pokopan uz sv. Petra. — **Sv. Marcelin**, papa od 296.-304. Za cara Dioklecijana bila mu je odrubljena glava zajedno s mučenicima Klaudijem, Cirinom i Antoninom. — **Sv. Vilim i Peregrin.** Vilim rođen u Antiohiji g. 1.100. Sin mu Peregrin hodočastio u Jerusalem, gdje je ostao dvoreći bolesnike, i tu ga je našao otac. Prodali su sve svoje imanje i posvetili se njezi bolesnika i siromaka.

UTORAK, 27. TRAVNJA

Blažena Ozana Kotorka. Rođena u crnogorskom selu Relezi 25. XI. 1493. Zvala se Katarina Kosić (Đujović). Bila je pastirica. G. 1507. otišla u Kotor u službu vijećnika Aleks. Buchija. U 22. godini stupila u red sv. Dominika i dobila redovničko ime Ozana. G. 1521. preselila se u samostan kraj crkve sv. Pavla u Kotoru i tu je provela 44 godine. Vinula se do najvišeg kršćanskog savršenstva. Anđeoska čistoća i stroga pokora njezine su glavne kreposti. Umrla 27. IV. 1565. Pokopana bila u crkvi sv. Pavla do g. 1807., a onda prenesena u stolnu crkvu sv. Marije, gdje se i danas čuva. G. 1927. proglasio ju je Papa Pijo XI. blaženom. — **Sv. Petar Kanizije.** Prvi njemački isusovac. Rođen g. 1543. u Nimvegenu. Neumorno je radio za sv. Crkvu u Njemačkoj, Švicarskoj i u Austriji. Neumrlu je slavu stekao svojim Katekizmom, zbog čega je proglašen i crkvenim učiteljem. Umro 21. XII. 1597. u Freiburgu u Švicarskoj. **Sv. Zita,** sluškinja (kao i sv. Notburga). Rođena g. 1212. u Italiji. U Luki bila je sluškinja kod jedne obitelji 48 godina. Uvijek je imala ruke pri radu, a srce pri Bogu. Strpljivo i krotko podnosila je uvrede, a odkidajući od svojih usta dijelila siromasima milostinju. Umrla 27. IV. 1272. Po njezinoj smrti dogodila se mnoga čudesa.

SRIJEDA, 28. TRAVNJA

Sv. Pavao od Križa. — Rodio se u Italiji g. 1693. Gojio pobožnost prema raspetom Spasitelju. Osnovao red »pasionista« (red muke Isusove), koji provode život razmatrajući neprestano muku Isusovu i obraćaju grješnike propovijedajući Gospodinovu muku. Često je molio: Gospodine! Zahvaljujem Ti, što si umro na Križu za moje grijehe« (300 dana oproštenja svaki put). Umro 18. X. 1775. u Rimu. — **Sv. Vital,** mučenik. Otac glasovitih mučenika Gervazija i Protazija. Rodio se u Milanu. U Raveni ohrabrio na stratištu mučenika liječnika Urzicina, kojega je i pokopao. I sam bude strašno mučen. Lomili su mu kosti, trgali meso i živa bacili u duboku jamu i zatrpali kamenjem 28. IV. oko g. 150. Njegova žena sv. Valerija pošla po sveto tijelo svoga muža u Ravenu. Na povratku isprebijali su je pogani. Nakon 3 dana umrla u Milanu i pokopana uz svoje sinove sv. Gervazija Protazija.

ČETVRTAK, 29. TRAVNJA

Sv. Petar, mučenik. Rođen g. 1206. u Veroni. G. 1221. stupio u red sv. Dominika. Bio je revan propovjednik. Kad ga je krivovjerni ujak pitao još kao dječaka, što je učio u školi, odgovori: »Vjerovanje apostolsko!« Za to vjerovanje podnio je i mučeničku smrt 6. IV. 1252. Ranjen pisao ga je svojom krvlju na zemlji. U kapelici sv. Jurja u Maksimiru u Zagrebu nalaze se njegove svete moći. Tri godine poslije smrti proglašen svetim.

PETAK, 30. TRAVNJA

Sv. Katarina Sienska, djevica. Rođena u Sieni u Italiji 25. III. 1347. U ranoj mladosti zavjetovala djevičanstvo. Zbog toga su je njezini progonili želeći da se ona uda. Njegovala jednu gubavku ko mati uza svu njezinu nezahvalnost. Stupila u treći red sv. Dominika. Neka trećoredica bolovala od raka na prsima i nitko je nije htio dvoriti zbog teškoga zadaha. Sv. Katarina ju je dugo dvorila i čistila ranu. Bolesnica je počela mrziti svoju bolničarku, sumnjičiti je i klevetati. Sv. Katarina je sve to podnosila s najvećim mirom i strpljivošću, dok se sama bolesnica nije pokajala za svoje grijehe. Napisala je šest rasprava o Promislu Božjem i 350 pisama. Sklonula papu Grgura XI., da se povratio iz Avignona u Rim. Isus joj se ukazao nudeći joj zlatnu i trnovu krunu. Ona je odabrala trnovu i pritisnula na glavu tako, da se jako zakrvavila. Drugi put joj se Spasitelj ukazao sa srebrnim křižićem, koji je ona dan prije darovala jednom siromaku. Umrla 29. IV. 1380.

SUBOTA, 1. SVIBNJA

Sv. Filip i Jakob apostoli. — **Sv. Filip** potječe iz Betsaide, rodnoga mjesta sv. Petra i Andrije. Njemu je rekao Gospodin: »Slijedi mene«! Filip je doveo Gospodinu Bartola (Natanaela). Propovijedao je Evanđelje u Skitiji. U Hieropolisu u Maloj Aziji bio je pribijen na križ i zatim zasut kamenjem. — **Sv. Jakob Mlađi** apostol, sin Alfeja i Marije, rođake Bogorodičine, brat apostola sv. Jude Tadeja i učenika Isusovih Simeona (17. II.) i Josipa. Sv. Pavao zove ga stupom Crkve. Bio je biskup u Jerusalemu. Provodio je veoma strogi život. Napisao je poslanicu Židovima, u kojoj piše, da vjeru u Boga treba potvrditi dobrim djelima. U 96. godini starosti Židovi su ga živa bacili s vrha hrama, kamenovali, i zatim ubili kolcem po glavi.

Liturgijski kalendar za svibanj 1948.

BROJEVI NAZNAČUJU STRANICE U MISALU Dra KNIEWALDA.

1. **Subota.** S. Filip i Jakov. Misa blagd. 558. Slava. Vjerujem. 2. **NEDJELJA.** 5. po Uskrsu. Misa nedj. 327; 2. m. s. Atanazija 650. Slava. Vjerujem. 3. **Ponedjeljak.** Našašće s. Križa. Misa blagd. 562; 2. m. i poslj. Evanđelje Prosno 330; 3. s. Aleksandra 563. Slava. Vjerujem. 4. **Utorak.** S. Florijan. Misa blagd. 566; 2. m. s. Monike 565; 3. Prosna 330. Slava. 5. **Srijeda.** S. Pijo. Misa blagd. 567; 2. m. i poslj. Evanđelje navečer. Spasova 331; 3. Prosna 330 Slava. 6. **Četvrtak.** Spasovo. Misa blagd. 332. Slava. Vjerujem. 7. **Petak.** S. Stanislav. Misa blagd. 569; 2. m. Osm. Sp. 332. Slava Vjerujem. 8. **Subota.** Ukaz. s. Mihaela A. Misa blagd. 570; 2. m. Osm. Sp. 332. Slava. Vjerujem. 9. **NEDJELJA** u Osmini Spasova. Misa nedj. 335; 2. m. s. Grgura N; 3. Osm. Spasova 332. Slava. Vjerujem. 10. **Ponedjeljak.** S. Antonin. Misa blagd. 571; 2. m. Osm. 332; 3. s. Gordiana i dr. 571. Slava. Vjerujem. 11. **Utorak.** Iza Spasova. Misa dana 332; 2. m. Dopusti 855; 3. za Crkvu 851 Slava. Vjerujem. 12. **Srijeda.** S. Nerej i dr. Misa blagd. 571; 2. m. Osm. 332; 3. Dopusti 855. Slava. Vjerujem. 13. **Četvrtak.** Osmina Spasova. Misa dana 332; 2. m. s. Roberta 573. Slava. Vjerujem. 14. **Petak.** Iza Osmine Spasova. Misa dana (nedj.) 335; 2. m. s. Bonifacija 572; 3 Dopusti 855. Slava. 15. **Subota.** Navečer. Duhova. Misa dana 339. Slava. 16. **NEDJELJA duhovska.** Misa nedj. 341. Slava. Vjerujem. 17. **Ponedjeljak duhovski.** Misa dana Osm. 345. Slava. Vjerujem. 18. **Utorak** duhovski. Misa dana osm. 347. Slava. Vjerujem. 19. **Srijeda kvaterna.** Misa dana 349; 2. m. s. Petra C. 578; 3. s. Pudencijane 825. Slava. Vjerujem. 20. **Četvrtak** duhovski. Misa dana 351; 2. m. s. Bernardina S. 579. Slava. Vjerujem. 21. **Petak kvaterni.** Misa dana 352; 2. m. za Crkvu 851 Slava. Vjerujem. 22. **Subota kvaterna.** Misa dana 354; 2 m. za Crkvu 851. Slava. Vjerujem. 23. **NEDJELJA** pres. **TROJSTVA** Misa blagd. 359; 2. m. i posljednje Evanđelje nedj. 361 Slava. Vjerujem. 24. **Ponedjeljak** iza 1. n. po Duh. Misa dana (nedj.) 362; 2. m Brani nas 854; 3. po volji. 25. **Utorak** S. Grgur VII. Misa blagd. 579; 2. m. s. Vrbana 580. Slava. Vjerujem. 26. **Srijeda.** S. Filip N Misa blagd. 580; 2. m. s. Elenterija 788 Slava. 27. **Četvrtak.** Tijelovo. Misa blagd. 364. Slava Vjerujem. 28. **Petak** iza Tij. Misa dana 364; 2. m. s. Augustina. Slava. Vjerujem. 29. **Subota** iza Tij. Misa dana 364; 2. m. s. Marije P. 583. Slava. Vjerujem. 30. **NEDJELJA** 2. po Duh. Misa nedj. 369; 2. m. Osm. Tij.; 3. s. Feliksa 583. Slava. Vjerujem. 31. **Ponedjeljak** iza Tij. Misa dana 364; 2. m. s. Anđele; 3. s. Petronije 584. Slava. Vjerujem.

Iz kršćanskog nauka

11. Božja veličina i dobrota

Bog je pokazao da nas ljubi time, što nas je stvorio, što nas je »izabrao prije postanka svijeta« (Ef. 1. IV.), te nas iz carstva nebitka pozvao na bitak. To je prvo veliko dobročinstvo, koje nam je iskazao, što nas je izabrao. »Bolje je biti nego ne biti«. Nama je ljudima naše postojanje stvar tako razumljiva po sebi, da mi tek rijetko na to mislimo, tako nam je Bog iskazao veliku dobrotu, kad nas je stvorio. Kad je sv. Klara umirala, zaključna molitva njezina života bila je: »O Bože, ja ti zahvaljujem, što si me stvorio«. Njoj je stajalo pred očima ovo veliko dobročinstvo Božje sve do sumraka svijesti. Bog ljubi sve što jest, i ne mrzi onoga što je stvorio (Mudr. 11, 25.). Sa stvaranjem On je učinio da stvorenje sudjeluje u njegovoj savršenosti i učinio ga svojom slikom; kao što beskrajno savršenstvo ljubi samo sebe, tako ono ljubi i sva svoja stvorenja. I to ljubavlju, koja se ne samo stepenom već i vrstom ljubavi razlikuje od ljubavi ljudi; mi ljubimo neko biće, jer ima odlika a Bog ga ljubi, da mu te odlike dade (Toma Akvinski).

Naše je stvaranje međutim tek prvi članak dugoga, beskonačnog lanca Božjih dobročinstava. Danomice, svakoga časa Bog nas obasipa svojim dobročinstvima. Gledaj nebo, zemlju, more! Sve je to on radi nas stvorio. Nisu li to dokazi njegove dobrote? Sveti kralj David u čudu kliče: »Kad pogledam nebo, djelo prsti tvojih, mjesec i zvijezde, što si ih namjestio — što je čovjek, da ga se spominješ? Snizio si ga malo manje od Anđela, okrunio si ga slavom i čašću i postavio nad djela ruku tvojih. Sve si mu metnuo pod noge, ovce i goveda, k tome i životinje poljske, ptice nebeske i ribe morske, štogod ide stazama morskim« (Ps. 8. 4-9). Davidov sin Salomon dobio je od proroka Natana po nalogu Božjem ime Jedidja, »Miljenik Gospodnji« (11. Kralj. 12,25.). Jedidja je ne samo Salomon nego i svaki čovjek, što ga je Bog stvorio.

Kako li bismo mi morali biti posebno zahvalni Bogu! Poput sv. Franje, koji mu je sa suzom u oku zahvaljivao za suhi komad kruha i gutljaj vode, i za široki kamen, koji mu je služio kao stol. Ili kao sv. Petar Faber, koji je vesela oka gledao preko maslinika i vinograda i — kada oni to nisu mogli — u njihovo ime zahvaljivao je za svu njihovu ljepotu. Ili kao onaj djetinjski ali ipak mudri pastir, koga su jednom zatekla dva kardinala, kad je stao pred jednom trbušastom žabom i plakao. Na pitanje, što ga tako jako dira, odgovori: »Plačem, jer još nisam Bogu zahvalio na tome, što me je stvorio kao čovjeka, a ne kao takvo bijedno stvorenje«.

Najvećma se treba čuditi, što nas Bog još i kao grješnike ljubi, dakle još i onda, kad mi ne samo zaboravljamo da mu zahvalimo na njegovim dobročinstvima, već na njih uzvraćamo nezahvalnošću. »On čini da sunce izlazi nad dobrima i zlima i daje kišu pravednima i nepravednima« (Mat. 5, 45.). Kako li ljubi Bog nas grješnike! Da nas otkupi, dao je na smrt svoga jedinorođenoga Sina. On nas vabi svojom milošću, da nam opet može oprostiti. Ono, što se o nekom velikodušnom caru reklo iz ulagivanja, to je o Bogu istina. On nije nikada ništa drugo zaboravio nego primljene uvrede. Bog toliko zaboravlja uvrede, da grješniku dijeli opet nova dobročinstva, kao da nije ništa bilo između Stvoritelja i stvora; Bog dušu grješnika resi posvećujućom milošću kao onaj otac izgubljenoga sina novim ruhom. On ga hrani Kruhom života. Obećaje mu vječno blaženstvo. »Ja ću biti tvoja plaća«.

Mi stojimo u čudu pred Božjom svemoći, kojom je on stvorio svjetove; još je vrijednije učivljenja Božje milosrđe, kojim on ništi grijehe i mrtvoj duši daje novi život.

URED ZA KATOLIČKI RADIO-RAD osnovan je u Koblenzu u Njemačkoj, a zadatak mu je, da poduzme potrebne korake u svrhu ispravnog izvješćivanja i obavještavanja javnosti o katoličkom vjerskom životu u Njemačkoj.

IZ KATOLIČKOG SVIJETA

NA POTICAJ POKRETA »PAX CHRISTI« (mir Kristov) priredit će se od 26.-30. srpnja ove godine međunarodno hodočašće u Lurd. Hodočašće će imati strogo pokornički značaj: narodi ... zajednički će se kajati te moliti za mir Kristov. — Na bijelu nedelju bili su delegati pokreta »Pax Christi« iz Francuske, Nizozemske, Švicarske, Luxemburga i Italije sakupljeni u Kevelaru u Njemačkoj na ... vijećanje. U svojim izvještajima i raspravama išli su za tim da pronađu nove puteve međusobnog razumijevanja.

BAVARSKI BISKUPI, sakupljeni pod predsjedanjem kardinala Faulhabera u Freisingu, izdali su zajedničko pastirsko pismo, koje se čitalo u svim crkvama Bavarske na drugu nedelju poslije Uskrsa. U tom pismu ističu misao, da su svi narodi konačno jedna velika obitelj, štoviše jedan organizam, te da ne može biti ni mira ni blagostanja, ako se ne poštivaju prava pojedinih naroda. I tu vrijedi ako strada jedan ud, s njim stradaju svi udovi (I Kor. 12, 26.).

BEČKI CRKVENI LIST »KIRCHEN-ZEITUNG« počeo je izlaziti preć sto godina (15. travnja 1848) kao glasilo ... imperijalizma i jozefinizma. Svojim solidnim člancima stekao je list brzo velik ugled. Obzirom na njegovu veliku i odlučnu ulogu, koju je igrao u ... vremenas, njegov je jubilej značajan datum.

»UNA SANCTA« (jedna sveta — od riječi: Vjerujem u jednu svetu Crkvu) zove se pokret, koji se naročito za vrijeme nacionalsocijalističke vladavine počeo naglo širiti u Njemačkoj. To su sastanci pretstavnika i vjernika različitih kršćanskih vjeroispovjesti, na kojima se održavaju zajedničke molitve i predavanja u svrhu međusobnog razumijevanja i zbliženja. Nedavno je u Berlinu održan takav sastanak u jednoj crkvi, u kojoj ima mjesta za 2.500 vjernika; pol sata prije početka bila je crkva dupkom puna. Kao pretstavnik katolika govorio je dr. Pinsk koji je poznat po svom radu u liturgijskom pokretu.

VJERSKE SEKTE, kakve postoje naročito u Sjevernoj Americi (kao na pr. svjedoci Jehove, adventisti, metodisti itd.) počele su razvijati veliku djelatnost u Poljskoj.

KARDINAL VON PREYSING, biskup Berlina, izjavio je prilikom svog posjeta u Parizu među ostalima i ovo: »Ja sam zadovoljan s vjerskim životom u berlinskoj biskupiji ... Usprkos svim nevoljama i poteškoćama crkve su pune...«

OTOK CEYLON, koji je kroz 250 godina bio britanska kolonija, sad je slobodan. Od šest miljuna njegovih stanovnika ima 600.000 katolika.

IZ NEW YORKA JAVLJAJU, da se u jedan trapistički samostan javio neočekivano velik broj novinara, tako da se već misli na proširenje samostana naročitim novogradnjama.

BIVŠI MINISTARSKI PREDSJEDNIK — SVEĆENIK. U samostanu sv. Andrije u Brugu u Belgiji zaređen je za svećenika benediktinac Kinez Pierre Celestin Lou. Lou Tseng Tsiang, bivši ministar vanjskih poslova i ministarski predsjednik kineske Republike, bio je vodeći član kineske delegacije kod potpisivanja versajskog mirovnog ugovora. Iza smrti svoje žene g. 1927. pošao je u samostan. Prigodom njegova ređenja bilo je prisutno mnogo ljudi.

U KANADI ima 25.000 trećoredaca sv. Franje. Ovi trećoredci izdaju četiri mjesečna časopisa.

KATOLIČKA CRKVA u Kini ima sada 354 nadbiskupije, 1.045 biskupija, 54 samoupravnih opatija i prelatura, 138 apostolskih prefektura i 13 samoupravnih misijskih područja.

U ČEHOSLOVAČKOJ Katolička Crkva broji 2 nadbiskupije (Prag i Olomouc), 10 biskupija latinskog obreda i jednu biskupiju grčko-katoličkog obreda (Prešov).

U RIMU priprema se instaliranje aparata za prijenos televizijom. Sveti Otac prisustvovat će kao privatna osoba na prvom pokusnom prijenosu s radova oko crkve sv. Eugena.

KATOLIČKE ŠKOLE u Belgijskom Kongu dobile su nedavno od belgijskih državnih vlasti pomoć 46 milijuna belgijskih franaka. Katoličke škole su jedine škole, koje postoje u Belgijskom Kongu. Vode ih od 1884 g. oci misionari.

PRILIKOM NEDAVNOG popravka Rafaelove freske: »Rasprava o Presv. Sakramentu« nađen je i jedan zanimljiv grafit, koji je do danas izmakao oku stručnjaka a koji potpisuje ime Martinus Lutherus, ime i prezime nesretnog redovnika koji je prouzročio protestantski otpad. Urezana slova velika su 8 cm, i budući da potječu sigurno od jedne pismene osobe iz prve polovine XVI. stoljeća, stručnjaci vjeruju, da se tu radi stvarno o Luterovu potpisu.

PASIJONSKE IGRE izvode se od 1931 g. i u malom holandskom gradiću Tegelenu. Igre se izvode svake pete godine. Kako je rat prekinuo tečaj izvedbu ovih igara koja se trebala izvesti 1945. g., ona je izvedena tek 1946. g. Za ovu priliku sagrađeno je posebno kazalište 13 metara visoko, i zgrade od opeke, koje predstavljaju jerusalemski hram, palaču Poncija Pilata i kralja Heroda. Glumci u Tegelenu ne primaju za svoju glumu nikakve novčane nagrade, kao što je primaju oni iz Oberammergaua.

IZ STATISTIKA s međunarodnog sastanka »Caritasa« u Luzernu (Švicarska) proizlazi, da u Evropi postoji oko 20 milijuna gladne ili bolesne djece, koja su potrebna pomoći.

Svećenici u hrvatskom kulturnom životu

Uz Strossmayera i Račkoga znamo, da postoji cijeli niz hrvatskih svećenika, koji su se osobito isticali u radu na kršćanskoj prosvjeti u Hrvatskoj. Spomenimo neka imena, barem ona najznačajnija iz povijesti.

Tko je osnovao prvu hrvatsku tiskaru? Biskup Kožičić u Senju.

Tko je prvi pokušao uvesti današnji način pisanja? Pop Šime Budinić.

Tko je sastavio prvi rječnik hrvatskog jezika? Isusovac Mikalja.

Tko je sastavio prvu slovnicu hrvatskog jezika? Isusovac Kašić.

Tko je naš najbolji pučki pjesnik? Franjevac Kačić.

Tko je osnovao kod nas prvu gimnaziju? Redovnici Pavlini, u Lepoglavi, god. 1503.

Tko je kod nas osnovao neku vrst prvog sveučilišta? Redovnici Pavlini u Lepoglavi god. 1656.

Tko je osnovao prvu gimnaziju s nastavnim hrvatskim jezikom? Franjevci u Sinju god. 1854.

Tko je najviše širio prosvjetu u Istri? Biskup Dobrila.

Ovaj popis mogao bi biti i veći, ali i ove kratke napomene neka nas podsjete, koliku je snagu imala vjera u djelu svećenika, kojima je uvijek na srcu bilo dobro i napredak naroda.

Duhovno štivo

Čitanje nabožnih knjiga uvijek blagotvorno djeluje na naš duh. No kadkada se događa, da ono izvodi prava čudesa obraćenja. Navest ću jedan primjer.

Sv. Augustin pripovijeda o sebi, kako mu je u duši bjesnila strahovita borba s vlastitim pogreškama i navikama, i kako je bio slab i neodlučan, da ih se odreče. Stenjao sam pod težinom lanaca, skovanih ne od željeza, nego od moje volje, koja je stvrdnula kao željezo. Opaki neprijatelj ju je sasvim osvojio i bacio me u nesalomljive okove. Kada sam pomislio da mi se valja otrgnuti od dosadanjih navika, napala me smrtna muka, i ginuo sam u neizrecivoj tjeskobi.

Moje stare prijateljice, razuzdanosti i ludovanja, držahu me nevidljivim rukama i dovikivahu mi pune gnjeva: »Sta, ti nas hoćeš ostaviti? Hoćeš da nam zauvijek kažeš zbogom? O kako su bile odurne slike, kojima su one ispunjale moju dušu«. Ovako opisuje Svetac borbu, koja je bjesnila u njemu prije obraćenja. »Sjutra, sjutra«, tako je uzdisao, »samo ne danas napustiti slatkoću opačine«! I kako je napokon došao do pobjede? Jednoga dana čuje on, kako neki dječji glas pjevajući govori iz susjedne kuće i po više puta opetuje: »Uzmi i čitaj, uzmi i čitaj! »Osjetio sam«, veli sv. Augustin, »da mi to božanski glas zapovijeda, da otvorim knjigu i čitam, što mi prvo padne pod oko. Ja to učinim, i pročitam iz poslanice Rimljanima glava 13., redak 13. i 14.: Ne u žderanju i pijanstvu, ne u nečistoći i raspuštenosti, ne u svađi i zavisti, nego se obucite u Gospodina Isusa Krista, i tijelu ne ugađajte u požudama. Taj čas zasjala je svijetlost u mojoj duši, postao sam odlučan, i nestalo je tmine dvojbe«. — Tako se eto potvrdilo staro iskustvo. Čitanjem pobožnog štiva bila je slomljena moć zla, i nad ruševinama dugogodišnjih grijeha uzdigla se od onoga časa prekrasna zgrada kreposti i svjetlosti.

Osnivači redova i duhovni učitelji vrlo su cijenili duhovno nabožno štivo, preporučivali su ga i propisivali u redovničkim pravilima. Sv. Ignacije Lojola promijenio je svoj život povodom čitanja nabožnih knjiga, postao osnivač isusovačkog reda i veliki svetac. I dalje je kroz cijeli život čitao nabožne knjige, a svojim redovnicima na srce stavio, da ih jednakim žarom i marom svaki dan čitaju, kao što marno obavljaju ispit savjesti, razmatranje i molitvu. I drugim pobožnim osobama bile su nabožne knjige: Sv. Pismo. Životi svetaca, »Nasljedni Krista«, i druge, stalni pratioci u životu. Iz pažljivog čitanja takovih knjiga crpili su oni uvijek iznova, hrabrost, snagu, i poticaj za krepostan život i za sve uže sjedinjenje s Bogom.

BIBLIJSKA LICA

EVANĐELIST MARKO

(25 travnja)

U Djelima apostolskim (12, 12) spominje se, da je apostol Petar, izbavljen čudesnim načinom iz tamnice, došao u kuću Marije, »majke Ivana, nazvanog Marka, gdje su mnogi (kršćani) bili sakupljeni na molitvu«. Prema tomu je porodica, koje je bio član Ivan Marko, bila dosta ugledna i imućna u Jerusalemu, kad je mogla davati prvim kršćanima na raspolaganje svoju kuću, da se u njoj sabiru na molitvu. To je, po mišljenju kršćanske predaje, ista kuća, gdje je Isus sa svojim apostolima blagovao posljednju večeru. Nalazila se na Sionu, nedaleko mjesta, gdje je danas divna nova crkva Marijina Uznesenja. Iz Pavlove poslanice Kološanima (4, 10) saznajemo, da je Marko bio sestrić levita Barnabe i prema tome je pripadao plemenu levita. Nije ništa neobično, što je imao dva imena, jedno hebrejsko Ivan, a drugo grčko Markos, kao n. pr. i Josip, nazvan Barnaba, ili Savao, nazvan Pavao i t. d. Marko jedini u svom evanđelju (14, 51) spominje, da je u noći, kad su uhvatili Isusa, a apostoli se razbježali od njega, išao za Njim neki mladić, ogrnut bijelom plahtom na golom tijelu. Kad ga je rulja htjela uhvatiti, on im se izmaknuo ostavivši plahtu i gol pobjegao. Drži se da je mladić bio sam Marko, koji je tako ovaj vlastiti doživljaj spomenuo u svom Evanđelju. Po tom pak, što ga apostol Petar zove svojim sinom (I. Kear. 5, 13), drži se, da ga je Petar pokrstio.

Marko je g. 42. pratio Petra u Rim, da mu tamo bude tumačem. Odanle vratio se g. 45. u Jerusalem, gdje se pridružio Savlu (Pavlu) i Barnabi na putu u Antiohiju, Malu Aziju, ali iz Perge u Pamfiliji Marko se vratio natrag, dok su Pavao i Barnaba proslijedili put u unutrašnjost Male Azije u Ikonij, Listru i Derbu.

Po tom se istim putem vratili u Antiohiju. Ne zna se točno razlog, zašto je Marko prekinuo putovanje s Pavlom i Barnabom.

Prema svjedočanstvu kršćanske predaje Marko je propovijedao kršćanstvo u Egiptu i osnovao je biskupiju u Aleksandriji, i tamo postao prvim biskupom. To je bilo nakon putovanja s Barnabom na Cipar (između 54—62. g.). Sv. Epifanije kaže, da je Marko otišao u Aleksandriju poslan od sv. Petra apostola. Prema svjedočanstvu povjesničara Euzebija postavio je Marko u 8. g. vladanja Nerona (62) u Aleksandriji za biskupa Aniana, svoga prvog obraćenika na kršćanstvo u tom kraju.

Oko g. 64. otputovao je Marko iz Rima u Malu Aziju, što saznajemo iz Pavlove II. posl. Timoteju, gdje ga moli, da dovede sa sobom u Rim Marka, da mu bude na pomoć u službi. Odatle se vidi, da je u međuvremenu nestalo nesuglasica između Pavla i Marka, jer je ovaj za svog misijskog djelovanja uvidio, da je Pavlov način djelovanja bio sasvim ispravan.

Po nekoj predaji djelovao je Marko i u Akvileji, ali to nije sigurno zajamčeno. O daljem djelovanju sv. Marka kršćanska predaja kaže, da je nakon smrti apostolskih prvaka u Rimu opet otišao u Aleksandriju i tamo završio svoj život mučeničkom smrću za vrijeme cara Hadrijana tako, da su ga uhvatili za službe Božje i svezana odvukli na lomaču. Između g. 813—820. preneseni su ostaci njegova tijela iz Aleksandrije u Veneciju, gdje je njemu na spomen između g. 977—1071. podignuta znamenita današnja stolna crkva.

Sv. Marko napisao je prema propovjedanju sv. Petra apostola svoje Evanđelje, koje među novozavjetnim knjigama slijedi poslije Matejeva Evanđelja. Budući da Markovo Evanđelje počinje opisom propovjedanja Ivana Krstitelja, koji je rekao za sebe, da je glas onoga, koji viče u pustinji, a to je lav, stavljaju slikari uz sliku sv. Marka lik lava. Po opsegu Markovo je evanđelje kraće od ostalih, ali je značajno po tom, što je u njemu zabilježeno više Kristovih čudesa, nego u drugima, a to zato, jer je bilo namijenjeno obraćenju neznabožaca, koji su upravo tim čudesima bili ganuti, da vjeruju u Božanstvo Isusa Krista.

Naši pokojnici

† FRANJO JURIĆ

Na veliki četvrtak 25. ožujka o. g. umro je u Modriči začasni kanonik, dekan i župnik Franjo Jurić. Rođen je u Donjoj Mali, župi toliskoj 27. XI. 1870. Kroz četrdeset je godina župnikovao u Modriči. Radi svoga otvorena karaktera i radinosti bio je ugledan i kod naroda i kod crkvenih vlasti. Na Veliku Subotu je sahranjen na groblju kod Gospine crkve u Čardaku. Mnogi muslimani i pravoslavni kao i katolici došli su mu na sprovod.

Počivao u miru Božjem!

O. ROUSSEAU: »Povijest liturgijskog pokreta« (Paris, Ed. du Cerf 1945.) jedino je do danas izašlo djelo, koje obrađuje povijest liturgijskog pokreta u Crkvi. Djelo je izašlo dosad u dva sveska. Uskoro će ući u tisak 3. i 4. svezak, koji obrađuju i najnoviju povijest liturgijskog pokreta u Njemačkoj i Francuskoj.

NOVI ATLAS katoličkih misija izišao je ove godine u Rimu. U njemu se mogu naći svi najnoviji podaci o radu i uspjesima katoličkih misionara na cijeloj kugli zemaljskoj.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: ... Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

> »Predragi! Budite izvršitelji riječi, a ne samo slušači, varajući same sebe«.
>
> Iz poslanice sv. Jakova, apostola.

GOD. III. ZAGREB, 2. SVIBNJA 1943. Broj 16

MILIJUNSKI SVIBANJSKI POKRETI

Među najglasovitija Marijina hodočasnička mjesta u Njemačkoj broji se grad Kevelaer. Oko pola milijuna hodočasnika polazi onamo svake godine. Jednoga dana razvio se ondje među vođama hodočasnika razgovor o čudesnim događajima na tom prošteništu. Usred razgovora ispane tamošnji dekan, poglavar onoga crkvenoga kotara s ovom opaskom: »Braćo, vi govorite o čudesima u ovom svetištu. A doista je to i već najveće čudo, kako li jedan kip Majke Božje jedva jedan metar visok, može ovamo privući svake godine oko pola milijuna ljudi! Ali je još daleko veće čudo ono, što se događa u mjesecu svibnju po cijelom svijetu. Milijuni i milijuni ljudi kupe se toga mjeseca u katoličkim crkvama oko oltara i kipova Majke Božje. Kite ih cvijećem. Pale svijeće. Pjevaju zanosne pjesme. Mole najsrdačnije Marijanske molitve. Kao pčele grnu u crkve iz svojih kuća, poslova i šetnja, odmora i zabava, da pozdrave i uzveličaju Mariju. To je jedan opći, svibanjski milijunski pokret. Jedno čudo, koje mora imati veliki i uzvišeni razlog. Pa se pita, koji je tomu razlog?

Imade doista jedna privlačiva sila. Imade jedna unutarnja snaga, koja goni vjernike, da čine i vanjske žrtve u čast Majci Božjoj. Ona je duboko u srcu pohranjena kao razložno i nepogrješivo uvjerenje. A to je: Marija je naša majka; Ona je djeliteljica svih milosti; Ona nikoga nije ostavila da propane.

Čovjek je od svoga prvoga početka tijesno povezan uz majku. Njegova narav osjeća potrebu jedne majke. I to osjeća od svoga početka pa do konca svoga života. U svim životnim prilikama. Pa i onda kad ostari najmilija mu je uspomena na majku. Utjecaj majke gotovo se nikad ne izgubi. Glasoviti P. Roh je jednom zgodom slušajući zvono za pozdrav Marijin uz suze radosnice izjavio, da se i u starim danima osjeća velika potreba i čežnja, za majkom.

Ako čovjek živi u zajednici s drugima, bila ta zajednica koje mu drago vrste, kako li je i tu draga čežnja, da i nad tom zajednicom bdije ona široka zaštita i ljubav, koju imade samo majčino srce. Uvijek dakle i svagdje majka. Poznavajući to raspoloženje i taj slatki zahtjev ljudske duše, naš je Spasitelj tomu udovoljio. On nam je darovao svoju vlastitu majku, da bude do vijeka našom majkom. Kako li su dakle velike, utješne i psihološki utemeljene one riječi, koje je govorio sv. Ivanu s križa: »Sinko evo Ti majke«! Od toga časa nitko od nas, pa i naša cijela kršćanska zajednica sv. Crkva nije siroče bez majke. To je rekao sam Isus Krist. To su nas učili naši roditelji. To nas uči i naša sv. vjera. I mi smo o tom potpunoma uvjereni. Zato Mariju kao takovi svi prizivamo, štujemo i k Njoj se utječemo. Za Nju i žrtvujemo sve, što najljepše imamo i znademo. A to činimo naročito u mjesecu svibnju.

Drugi je razlog tomu, što po Mariji dobivamo od Boga sve, a bez Nje ništa. Ona je onaj kanal, po kojem nam teku sve milosti. Sv. Bernardo je naveo duboki razlog za to, kad veli: »Po Mariji, prečistoj Djevici, dobili smo Isusa i s Isusom po Mariji sve milosti«. Sv. Crkva potvrđuje ovu istinu time, što je dopustila i obrazac sv. Mise i svetkovinu u nekim redovima i biskupijama. Ta se svetkovina zove: Svetkovina bl. Dj. Marije, posrednice svију milosti.

Baš i zbog te istine svi se utječu s najvećim pouzdanjem k Mariji. Svi naime znadu, da Ona, preko koje nam teku sve milosti imade veliko majčinsko srce i najnježnije majčinske osjećaje. A kao takova ne može nikomu ništa uskratiti niti ikoga odbiti. To je već sv. Bernardo tako lijepo izrazio u onoj svojoj molitvi: »Spomeni se o predobrostiva Djevice Marijo, kako se nije nikada čulo, da si ikoga zapustila, koji se k Tebi u zaštitu utekao, Tvoju pomoć zatražio i Tvoj zagovor zamolio...«

Sve su to razlozi, zašto su bl. Dj. Mariju sebi izabrali za majku, zaštitnicu, i kraljicu toliki pojedinci, obitelji, društva i cijele države. Sve su to razlozi, zašto na Njezina prošteništa grnu stotine hiljada i milijuni vjernika. Sve su to razlozi, zašto je i u najljepšem mjesecu svibnju sveopći pokret, sveopće gibanje po cijelomu svijetu i sveopće natjecanje, gdje će se kako i na koji način najbolje i najobilnije iskazati čast i poštovanje Majci Božjoj i majci našoj. Zato, eto, milijunski svibanjski pokreti.

IZ LITURGIJSKOG ŽIVOTA

KORIST SV. MISE

Odlični katolički pisac M. Kochem izdao je krasno djelo o sv. Misi. Evo, da navedemo samo nešto iz tog djela o plodovima sv. Mise.

1. U sv. Misi ponavlja Krist svoju gorku muku i smrt na našu korist na duhovni način; svoj život i presvetu Krv daje za nas. To je bit sv. Mise.

2. Po sv. Misi dajemo veću hvalu Bogu, nego svi anđeli i sveci zajedno.

3. U sv. Misi Isus nadomješta ono, što mi ne činimo; daje Ocu zahvalu za sva dobra.

4. Sveta Krv u sv. Misi škropi našu dušu i čisti je od ljaga.

5. Po sv. Misi dobivamo oproštenje malih grijeha.

6. Po sv. Misi nam Bog oprašta i mnoge zaboravljene grijehe.

7. Po njoj nam Bog oprašta više kazni za naše grijehe, nego po ikojem drugom našem djelu.

8. Molitva za vrijeme sv. Mise je mnogo jača i prije bivamo uslišani, nego izvan sv. Mise. Svi anđeli mole za nas, dok pribivamo sv. Misi, a ona tjera đavla od nas.

9. Sv. Misa je neusporedivo vrjedniji dar nego cijeli svijet. Slušanjem sv. Mise obogaćujemo dušu više nego ičim drugim.

10. Ako je tko u teškom grijehu, sv. Misa mu pomaže da dobije oproštenje, daje mu milost pokajanja, pobuđuje u njemu ljubav prema Bogu i odluku, da ga više ne vrijeđa.

11. Ako revno idemo k sv. Misi, zadobit ćemo vječno spasenje i vremeniti blagoslov.

12. Sv. Misa nas čuva od mnogog vremenitog zla; po njoj dobivamo i jakost protiv napasti.

13. Po sv. Misi dobivamo i mnoge milosti, da lakše kršćanski živimo, da lakše vršimo sve svoje dužnosti.

14. Sv. Misa nam pribavlja i osigurava najvažniju milost sretne smrti. Tko rado i često ide k sv. Misi, dobit će Božju utjehu na času smrti.

15. Po sv. Misi mnogo se skraćuju muke dušama u čistilištu. Bolesnicima na zemlji i dušama u čistilištu najveća pomoć dolazi od sv. Mise.

16. Sv. Misa je najuspješniji način, da se izmoli obraćenje grešnika.

KRIŽ

(3. SVIBNJA)

Sveti Križ, to čudnovato drvo, koje je nosilo tijelo našega Otkupitelja, nekada je bilo najsramotnije od svih vješala, a u nas je znak, pred kojim milijuni padaju na koljena. Prvi kršćani se nisu usudili prikazivati Isusa, kako visi na križu, jer su još na vlastite oči gledali tjelesne muke osuđenika, kako za pedalj visoko od zemlje vise dane i dane na žarkom suncu, dok psi dolaze lizati i trgati njihove rane. Na vlastite su uši slušali užasne krikove onih, koji su razapeti umirali. Previše je to bilo za srca, koja su iskreno ljubila. I vjera prvih stoljeća srednjega vijeka nije mogla zamisliti Krista drukčije nego kao Kralja, koji vlada s visokog prijestolja-križa. Krist na križevima ranoga srednjega vijeka nije bio Isus, koji trpi i umire, nego više Bog, Stvoritelj i Vladar neba i zemlje. Tek kasnije, kada je čovječje srce ponovno tražilo izbavljenje od muka, koje su ga okružile, Kristu se je nagnula glava i usta su mu se otvorila u bolnom vapaju. Njegovo se je tijelo zgrčilo i postalo slično nama: preuzeo je našu bol i naše trpljenje.

Da. To je križ, koji nas spašava; sidro veličanstvene lađe, kršćanske obitelji — priprosti znak, koji se nalazi na stolu ili visi o zidu. Dva prekrižena komada drva i na njima Božansko tijelo. Svi naši putevi svršavaju kod tih probodenih nogu. Stoljećima posvećuje naše kuće i prati njihovu djecu od prvoga plača u koljevci do zadnjega uzdisaja. Nitko ne može opisati s kakvim osjećajem ljubavi i sreće su izrezani ti križevi, koji su posvećeni tolikim odanim molitvama.

Zašto bježimo pred tim razapetim rukama? Zar se plašimo Boga, koji umire do konca svijeta, da bi mi mogli živjeti? Nismo li možda slični djetetu, koje zažmiri i uvjereno je, da ga sada nitko ne vidi, jer ono nikoga ne može vidjeti?

Domaći je oltar jača obiteljska veza nego krv i očinski blagoslov, jača nego ime. Križ u kući je znak prisutnog Boga, koji posvećuje cjelokupni naš rad i naše trpljenje. Samo uz križ svi naši napori, sve naše suze i sav naš znoj dobiva pravi svoj smisao. Križ nam ujedno predstavlja vječnu opomenu i vječnu utjehu. Pitajte majke — one će vam reći, kako im je Marija pod križem ulivala novih snaga onda, kada su mislile, da je sve izgubljeno. Da, ta žalosna, a ipak u vjeri nepokolebljiva Majka Božja je velika sestra naših majki. Sve do tada, dok su majke uistinu majke!

Zar ne ćemo pasti na koljena u tom svetom kućnom kutu, luci spasa naše obitelji? Sveto Lice nebeskoga gosta utisnut će nam se u srce i mi ćemo ga ponijeti sobom, kamo god pošli. Njegov će pogled počivati na radu naših ruku.

Naši očevi su dobro znali, zašto postavljaju križeve usred polja, na međašima i raskrižjima. »Čuvaj, Gospodine, trud naših ruku i našega znoja i blagoslovi ove njive...« I putnik, koji s nemirnim srcem odlazi daleko, može za trenutak otpočinuti kod nogu propetoga Brata. Na taj smo način predali Bogu na čuvanje svoje siromaštvo i ujedno životni naš put označili znakom Onoga, koji je »Put, Istina i Život«.

Šta pak znači onaj visoki križ kod crkve? Usred groblja, gdje čekaju uskrsnuće oni, koje smo ljubili u životu, diže se križ u nebo visoko da njegova sjena pada do kraja groblja — vječno obećanje, da je na križu bila pobijeđena smrt i nama darovan život. I opet nad svakim grobom se diže križ kao zadnja molitva i začnji krik vjere umornog čovjeka, koji je konačno našao mir i spokoj... onako kao i veliki švedski pisac Strindberg, koji je poslije mnogih životnih lutanja pred smrt zamolio, neka mu na grobu postave križ s natpisom: »Budi pozdravljen, Križu, jedina naša nado!«

Pripovijeda se, kako je sv. Jelena tražeći na Kalvariji Isusov križ našla tri križa. Kako će znati, koji je pravi Isusov križ? Doveli su teško bolesnu ženu i dotakli je sa sva tri križa — i vidi kada se nje dotakao treći križ, bolesnica je ozdravila.

Nije li to slučaj svih nas, koji smo bolesni i koji osjećamo potrebu ozdravljenja? Ne ćemo ozdraviti, dok se ne dotaknemo križa, koji smo zaboravili, pa smo na taj način postali slični prosjaku, koji stoji pred palačom, u kojoj ga čeka bogatstvo i sreća. On ne ulazi u palaču, jer je izgubio ključ. Možda ni sam toga nije svjestan...

Zdravo sv. Križu, jedina naša nado!

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA

VJERU TREBA POZNATI

Gdjekoji se kršćanin tuži, misleći na svoj dosadašnji nesavršeni život: »Da sam mnogo toga prije bolje znao!« Ima pravo, jer savršeni život je život po istini. Samo onaj može istinu ljubiti, tko je dobro pozna. »Istina će vas spasiti« (Iv. 8, 32).

1. Vjerske istine, dogmatske i ćudoredne, jesu božanske zrake, jer Bog je istina. Sveto Pismo naziva Boga svijetlom i istinom. Ako te dakle rasvjetljuje božansko svijetlo, i ti u tom svijetlu po božanskoj istini upraviš svoj život, tada postaješ Bogu sličan. Sam si sjajan i tame nema na tebi. Savršen si. — Uistinu dosada nije bilo sveca neznalice. Ako hoćeš dakle biti savršen, uči svoju vjeru.

Vjera i život po vjeri očituje se kod savršenih kršćana već i u vanjštini. Lice im je puno blagosti, govor dobrostiv i privlačiv, držanje ponizno, ljubav i dobrota im izbija iz svake kretnje. Vanjština je odraz nutrinje, ljepota odsjev istine.

2. Savršeni život sastoji se u volji. No razum je svjetiljka, putokaz volje. Bez osvjetljenja razuma volja nema za čim da teži. Vjerske pak istine jesu hrana i svjetlost razuma. Vjerske su istine kao sjajne zvijezde na putu k nebu. Što ih je više i što ljepše sjaju, to sigurnije stupaš naprijed u nebo. — Jednostavni ljudi, koji nijesu polazili u više škole, i nijesu mogli dublje da prouče vjerske istine, mogu ipak da živu savršeno po onim istinama, koje poznaju. Dobroj volji i želji za savršenošću dolazi sam Gospodin ususret., pa unutarnjim rasvjetljenjem nadopunjuje nepotpuno znanje. Primjer je Katarina Emerih, koja je polazila tek dva razreda pučke škole, no Gospodin ju je obdario gledanjem vjerskih istina, kako se one očituju u nebu i kako su se razvijale u životu Isusa.

3. Kako je za savršeni život potrebno poznavanje vjerskih istina, razabire se otuda, što je sama vječna Istina, Isus Krist, s neba sišao, da nas pouči o Bogu, o Sebi i o drugim još istinama. Oko toga se je On trudio dan i noć. To je naložio svojim apostolima. Zato je poslao Duha Svetoga. Zato je osnovao i svoju Crkvu, da ona u prvom redu čuva, širi i naučava sve narode božansku istinu. Zato odlaze u daleke zemlje misionari, da naučavaju ljude vječnu istinu. Zato su dužni roditelji da svoju djecu od malena uče vjeru, da ih šalju na vjeronauk u školu i na propovijedi u crkvu, a i sami da obnavljaju svoju vjeru iz katekizma, vjerskih knjiga i listova, i slušanja propovijedi u crkvi.

Kad dobro upoznamo svoju vjeru i njene ljepote, tad ćemo je zavoljeti, usvojiti i život svoj upraviti po njoj, a to je svrha vjerskog učenja. Tada ćemo biti sve više slični Isusu koji je na stazi našeg života naš put, istina i život.

»GORE SRCA«

Prosni dani

Prije Uzašašća Gospodinova vrše se pobožnosti Prosnih dana. Oni su kao priprava na tu uzvišenu svetkovinu. Oni doduše ne postoje u Crkvi od njezina početka. Ali su veoma ranog datuma. Postoje od petoga vijeka. Evo kako su nastali.

U južnoj Francuskoj bilo je veoma žalosno stanje u petom vijeku. U to je doba već počela seoba naroda. Poput morskoga vala poplavila je Francusku i potpuno opustošila. Kršćanski je puk sasvim podivljao. Raširio se korov besramnih opačina i ugušio svaku klicu dobra. Zato je Bog kaznio svoj narod bičem potresa. Gradovi i sela su razoreni. Ljude su i životinje pokopale ruševine kuća i građevnih prostorija. Strahovito je nevrijeme poharalo polja i livade. Na sve su strane bjesnile bolesti i glad.

Tada je živio u gradu Vieni pobožni biskup Mamerto. Postio je i plakao. Molio Gospodina, da se smiluje svome puku. Svetom je revnošću radio proti nevjeri i griješnom životu svoga puka. Ali je malo imao uspjeha. Nevolja je bila velika. Usto je u noći na Veliku Subotu buknuo strašni požar u gradu. I to upravo kad se slavilo uskrsnuće. Prijetio je da sve uništi. Svečanost uskrsnuća se morala prekinuti.

Ali najedamput sve se stišalo. Začuđen se narod vratio u crkvu. Svečanost se uskrsnuća nastavila. A tada stupi pred vjernike pobožni biskup. Protumači im, da je u vrijeme požara načinio zavjet, koji glasi: da će za oproštenje grijeha svoga puka držati tri dana pokorničke i prosbene procesije. Očinskim je pozivom pozvao svoje ovčice na tu pobožnost. Odredio je, da se ona drži tri dana prije Uzašašća Gospodinova na nebo. Vjernici su se odazvali s velikom revnošću. I kazna je Božja prestala. Doskora bude ova pobožnost poznata na daleko. A i Prosni su dani uvedeni u cijelu Katoličku Crkvu.

Svrha tih Prosnih dana je ista danas, kakova je bila i onda. Hoćemo da se tim pokorničkim procesijama mirimo s Bogom. Kajemo za svoje grijehe. Odvratimo od sebe kaznu Božju. Izmolimo svagdašnji kruh. Neka nam Gospodin na našim poljima umnoži naše usjeve i tako odvrati od nas glad i njegove nevolje. Ondje naime, gdje nema dovoljno krepke hrane, množe se razne bolesti. Kako nas to lijepo uče prošle ratne godine prvoga i drugoga svjetskoga rata. Zato i molimo u Litanijama na Prosne dane: »Od glada, kuge i rata, oslobodi nas Gospodine!«

No daleko gore je zlo duševno zlo, negoli tjelesno. Zato i molimo: »Dođi kraljevstvo Božje!« Neka dođe kraljevstvo Božje tolikim milijunima pogana, koji sjede u sjeni smrti, tami neznanja i nemilosti. Neka dođe kraljevstvo Božje tolikim kršćanima, koji lutaju pustinjom strasti i ne mogu se osloboditi iz trnova grmlja grijeha. Za njih molimo na Prosne dane, »Oprosti, Gospodine, oprosti puku svome, koga si predragocjenom svojom Krvlju otkupio«!

To je eto svrha Prosnih dana. I treba da u te dane srdačno i iskreno vapijemo Gospodinu, da se smiluje svomu puku. A Isus nam ulijeva pouzdanje, kad nam kaže: »Što god molite Oca u ime moje, dat će vam se!«

Pokornički su to dani i po svojim molitvama i po bogoslužnom odijelu. U pokorničkom ljubičastom plaštu vodi procesiju svećenik. U pokorničkom ljubičastom odijelu služi sv. Misu. Mole se pokorničke Litanije Svih Svetih, da ti junaci i pobjednici Božji zagovaraju pred Gospodinom nas i naše duševne i tjelesne potrebe. Ti su dani kao odjek korizmene pokore, koja je bila priprava na uskrsnuće Isusovo. A oni su pokornička priprava na slavni uzlazak Isusov na nebo.

INDIJCI PREMA KATOLIČKOJ CRKVI. U raspravi o izgledima kršćanstva u današnjoj Indiji izjavio je biskup Pothacamure zastupniku agencije »Fides« slijedeće: »Ne stoji do toga, koliko će Indijaca radi predrasuda otezati s obraćenjem na kršćanstvo. Ali činjenica je, da mnoge indijske vođe privlači osoba i nauk Isusa Krista. Gandhi je primjerice u svojim govorima znao često navoditi mjesta iz Evanđelja. Katolička crkva pokazuje sve znakove jakog rasta«.

APOLOGETSKI KUTIĆ

SVAKI ĆE ČOVJEK USKRSNUTI U SVOM VLASTITOM TIJELU

»Ljudima je određeno jedamput umrijeti, a potom je sud« (Hebr 9,27). Smrt je općeniti zakon, vrijedi za sve. Umiru bogati kao i siromašni. Učeni kao i neuki. Vladari kao i pastiri. Mogućnici jednako kao i prosjaci. Nitko ne može smrti umaći. Smrt sve hvata, sve obara i sa zemljom sravnava.

Smrt je kazna za istočni grijeh. Istočni grijeh prelazi na sve naravne Adamove potomke. Tko god potječe od Adama naravnim rađanjem, dolazi na svijet opterećen istočnim grijehom, i prema tome je podvrgnut zakonu smrti. Sam Krist je začet po Duhu Svetomu, a ne po čovjeku; zato nije naravni potomak Adamov, nego je Sin Božji. Dosljedno tome na Nj nije prešao istočni grijeh. A ipak je umro, jer je sam htio umrijeti, da nas svojom mukom i smrću otkupi i spasi. Majka Božja je naravni potomak Adamov. I na Nju je trebao prijeći istočni grijeh, ali ju je Bog već u prvom času začeća sačuvao čistu od svake ljage istočnoga grijeha. Jer je već u samom začeću bila čista od istočnoga grijeha, zato ni Nju nije vezao zakon smrti kao posljedica istočnoga grijeha. A ipak se sama dragovoljno podvrgla zakonu smrti, da bude slična svomu božanskomu Sinu. Trpjela je i umrla iz ljubavi prema nama, za naše grijehe, i zato je sveta Crkva zove Suodkupiteljicom i Suspasiteljicom našom. Proroke Iliju i Henoha je Bog uzeo sa svijeta bez smrti i odveo ih u nepoznate krajeve. Međutim i oni će prije sudnjega dana opet doći na zemlju i umrijeti. Sve, dakle, što god se naravnim putem na svijet rodi, putem smrti sa svijeta mora otići.

Kao što svi naravni potomci Adamovi umiru, tako će na svršetku svijeta svi i uskrsnuti. Kao što opći zakon smrti ne obuhvata Isusa i Majku Božju, tako ih ne obuhvata ni opći zakon uskrsnuća na svršetku svijeta. Isus je uskrsnuo treći dan nakon smrti, a na nebo je uzašao četrdeseti dan nakon uskrsnuća. Majka Božja je kratko vrijeme nakon smrti s dušom i tijelom uznesena na nebo, dakle slavno uskrsnula i uzašla nebo. Svi drugi počevši od praoca Adama pa do zadnjega čovjeka, koji će živjeti neposredno prije sudnjega dana, morat će umrijeti i na sudnjem će danu zajedno uskrsnuti. Za one, koji će živjeti neposredno prije sudnjega dana, vele sveti Oci: Jeronim, Augustin i Ambrozije, da će u zadnji čas umrijeti i odmah uskrsnuti, da se tako ispuni opći zakon o smrti i uskrsnuću. »Kako u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi oživjeti« (1 Kor 15,22).

Svaki će čovjek uskrsnuti u svom vlastitom tijelu, a ne u drugom. Dokaz je tomu Sveto Pismo, koje kaže: »Ovo raspadljivo treba da se obuče u neraspadljivost, i ovo smrtno treba da se obuče u besmrtnost« (1 Kor 15,53). Ovo, dakle, isto naše raspadljivo tijelo će uskrsnuti i s dušom se zauvijek sjediniti. Tu istu misao divno izražava pobožni Job ovako: »Tada će moja koža biti oko mene, iz svojega vlastitog mesa gledat ću Boga. Jest, ja isti, ja ću Ga gledati, a ne kakav stranac« (Jb 19,26 - 27).

Kad su sveti Oci isticali i naglašavali istovjetnost uskrsnuloga tijela s ovim raspadljivim zemaljskim, pogani su podrugljivo pitali, kako će uskrsnuti oni, koje su ribe u moru pojele, ili ih pojeli ljudožderi, ili ih zvijeri rastrgale i pojele, ili su u vatri izgorjeli? U kakvom će tijelu oni uskrsnuti? Slično pitaju i mnogi naši suvremenici.

Gledajte i promatrajte čovjeka od začeća pak - recimo - do njegove osamdesete godine. Koliko se puta njegovo tijelo kroz to vrijeme sasvim izmijenilo, a on je ipak ostao isti. Jedne su čestice tijela u svemiru nestajale, a druge su se izgrađivale, a čovjek je ostao kroz sve to vrijeme isti. Kod uskrsnuća će svemoć Božja pokupiti i sjediniti u tijelo čestice, koje su makar kada pripadale tijelu, i s dušom ih sjediniti. To znači, da uskrsnuće nije vezano baš na ove čestice, koje su tijelu pripadale u času smrti, onda bi najviše uskrsnulih izgledalo kao djeca i starci, jer u tim godinama najviše ljudi umire. Naprotiv, svi će uskrsnuti u tijelu, kad je ono bilo u najljepšem razvitku, ili kad bi bilo u najljepšem razvitku, da je doživjelo svoj puni ljudski vijek. Drugim riječima: Bog će od čestica, koje su makar kada pripadale tijelu, odabrati one i onoliko, da se izgradi uskrsnulo tijelo u savršenom obliku. Kako je Bog prve ljude Adama i Evu stvorio u raju u muževnoj dobi, u punom razvoju i savršenom obliku ljudskoga tijela, tako će i kod uskrsnuća tijela ljudska tjelesa osvanuti u muževnoj dobi i u savršenom obliku.

POKLON MIRA

Mnogi, zaslijepljeni težnjom za sjajem ovoga svijeta, očekivali su, da će Sin Božji postati gospodarom zemaljskog kraljevstva, veći i moćniji od svih kraljeva, koji su vladali na zemlji. Mnogi, ne poznavajući Isusa, željeli su da prime od Njega nagradu na zemlji: časti, moć i bogatstvo. Ali Isus na svome očinsku, ne ostavlja takovu baštinu ni svojim vjernim učenicima. On ostavlja drugačije bogatstvo, koje im nitko ne može uzeti, bogatstvo, u kojemu je sva ljudska sreća.

— Mir vam ostavljam — kazao je Učitelj. — Dajem vam svoj mir, ali ne dajem, kao što daje svijet. Neka se ne plaši vaše srce.

Kristov mir najveća je nagrada duši. To je blagoslov božanskoga Srca, koje je pripravno da utješi svaku bol. To je radost najviše ljudskosti, koja znade, što razdire čovjeka u svijetu i za čim on čezne. Taj mir, drugačiji nego što je mir, koji ljudi daju, otkriva čaši svu sreću čovjekove svrhe, svu uzvišenost njegovih nastojanja na takovu putu, svu ljepotu ljubavi. U Božjemu miru čovjek lako podnosi sve napore i borbe.

Ne postoji dvoličnost u našemu odnosu prema Bogu. Ne postoji obmana pred Stvoriteljem, koji poznaje svaku našu misao. Ili je ljubav prema Bogu iskrena i prokušana i tada je razumljivo, da primamo i Njegove zakone, ili je naš odnos prema Bogu nejasan našem srcu, kolebljiv u vjeri, pa štaviše i buntovnički prema Njegovoj nauci. Nije moguće zadržati neki srednji stav u ovom najvažnijem životnom pitanju, i takovi se pokušaji razbijaju na prvome grebenu ozbiljnije kušnje.

I sam Isus, Spasitelj svijeta, poštivao je volju nebeskoga Oca. I On je primio kalež gorčine, da bude onako, kako je Otac odredio. Zar da se onda slabo stvorenje protivi Božjem promislu? Zar da čovjek, putnik na zemlji, postavlja svoje prohtjeve iznad božanske volje? A zatim, zakoni Božji i onda, kada nam se čine teški, u istinu su mudrost, kojoj se naš razum ne može vinuti, ljubav, koju naše srce, u onakovu žaru, ne može osjetiti. Tajne našega uzroka i naše budućnosti zastrte su pred nama, dok živimo. Upoznat ćemo ih onda, kad ćemo donijeti Stvoritelju svoju dušu i svoja djela.

— »Idem i opet ću doći!« — obećao je Isus. Ne znamo dana, kada će se to dogoditi. Ali Spasiteljev povratak neka nađe naše kajanje i našu ljubav prema Njemu.

PODLISTAK

KONJ VELIKOGA MEŠTRA

U doba križarskih vojni postojala je u Jerusalimu bolnica kojom su upravljali vitezovi Sv. Ivana, a veliki meštar tog reda bio je najistaknutija ličnost u kršćanskim redovima. Negov krasni konj bio je isto toliko slavan kao i njegov gospodar. Zvao se Moriel i sigurno ni u Evropi ni u Aziji nije bilo tako vitka i gipka sa sjajnom krasnom dlakom. Govorilo se, da je babilonski sultan nudio bajoslovnu svotu velikome meštru, da mu ga odpusti, ali ovaj nije htio.

Jednog dana zakuca na vratima te bolnice doma Sv. Ivana putnik blijed i umoran. Molio je ponizno, da ga prime u bolnicu, u dom kršćana, rekavši da boluje od groznice i da je Saracen.

Bolničari, koji su bez razlike vjere i narodnosti pružali milosrdne ruke dobrih Samaritanaca i nevjernicima, koji nisu nikada u ranjeniku gledali neprijatelja, uvedoše umornoga Saracena pred velikog meštra.

Slavni vitez prigrli svim zanosom svoje plemenite duše stranca, u njegovu se duhu pojavi lik Onoga, koji je jednog dana prolazio tim ulicama pružajući svima milostivo ruku.

Braća bolničari iskazali su novom bolesniku sve moguće pažnje, ljubezno su ga pitali, što bi želio jesti, što piti, molili su i nastojali oko njega. Bolničar, koji ga je dvorio, donese mu tanjur dobre juhe, no bolesnik je sve tvrdoglavo odbijao. Malo zatim usne.

Kad je sutradan uporno odbijao svaku hranu, brat Wilfred pokuša još jednom ovako:

»Reci mi, što bi uzeo? Reci; ako mogu dobiti za novac, imat ćeš!«

»Samo bih jedno htio. Ali što da govorim? Reći će mi da sam lud. Radije ću umrijeti od gladi«.

Wilfred nije popustao.

»Nemoj se bojati. Naučeni smo da dvorimo bolesnike tvoga roda. Čak i tvoji hirovi sveti su pod ovim krovom«.

Lice neznanca, blijedo i neodlučno, zasja od zadovoljstva.

»Plemeniti kršćanine,« reče lagano, »Samo jedno želim za jelo: neka se odreže u mojoj prisutnosti prednja noga Moriela, meštrova konja, i neka se ispeče!«

Brat Wilfred zanijemi. Uistinu to je bila želja, koja se nije mogla ispuniti. A on je osramotio čast reda rekavši: »Tvoji su hirovi sveti!«

Bolničar je još jednom pokušao da nahrani Saracena, ali uzalud. On na to ispripovjedi velikom meštru čudnu želju bolesnog muslimana.

»Tražio je desnu nogu Morielovu«.

Uvijek muževan i hrabar, veliki meštar nije ovog puta mogao zatomiti negodovanje, i obuze ga neka sumnja.

To je zamka, da mu unište konja, zamka lukavih neprijatelja, Saracena!

»No ako se ipak radi o luđaku? Pa kad bi umro, jer bolničari nisu udovoljili njegovu hiru?«

Konjsko meso služilo je kao hrana u doba rata i gladi. Moguće taj nesretni luđak primi i drugu hranu, kad vidi da se ispunila njegova želja. Veliki se meštar sjetio nekog Grka luđaka, kod kojeg si mogao sve postići, kad bi mu pokazao lik Aleksandra Velikog i grančicu ruže.

»Počinio sam glupost i rekao mu«, nastavi Wilfred, »da su njegovi hirovi sveti pod ovim krovom«.

Veliki se meštar zamisli: radije žrtvovati konja podloj prevari, nego da se samo jedan čas posumnja da kršćani više cijene konja nego čovjeka povjerena njihovoj njezi.

Tog jutra odigrao se čudan prizor u bolnici Sv. Ivana u Jerusalimu. Iznenađeni konjušar vodio je do bolnice Moriela, a brat Wilfred stajao je žalosno držeći u ruci oštar nož uz izgladnjelog luđaka, koji je ležao ispružen u krevetu. Nož sijevne, a bolesnik naglo sjedne kliknuvši:

»Ne, ne, pustite konja, donesite mi pečene janjetine!«

Djetinje lice brata Wilfreda zasja od radosti. Moriel se povrati u staju. Brat kuhar dobije nalog, da što prije spremi janjetinu. Kad je pečenka bila gotova, donesu je na srebrenom tanjuru pred bolesnika.

Saracen je jeo s velikim tekom i napivši se dobra vina dođe pomalo k sebi. Nekoliko sati kasnije ostavi bolnicu.

Dva tri dana iza toga primiše vitezovi reda Sv. Ivana list, koji je nosio pečat velikog sultana babilonskog. U listu se obećavalo, da nitko ne će smetati kršćane u Jerusalimu.

Tajanstveni bolesnik bio je sam sultan ili jedan od njegovih vjernih dvorjanika, koji su htjeli iskušati, koliko je veliko milosrđe obožavatelja Galilejskog Boga.

Saracen je bio ganut vidjevši, da je veliki meštar, koji nije htio prodati svoga konja jednom mogućniku ni za kakvu bajoslovnu svotu, bio spreman, da ga žrtvuje za zdravlje nepoznatog luđaka. Zaista dostojan učenik Onoga, koji je učio, kakva mora biti ljubav prema bližnjemu.

ŽIVOT S CRKVOM

PETA NEDJELJA PO USKRSU

2. svibnja 1948.

U **Uvodu** poziva svećenik vjernike na radost u Bogu: »Radostan glas navještajte, i neka se čuje; navještajte ga do nakraj zemlje: oslobodi, Gospodine, puk svoj. Pokliknl Bogu sva zemljo, pjevajte pjesmu imenu Njegovu, dajte hvalu slavi Njegovoj«.

U **Molitvi** veli svećenik: »Bože, od koga sva dobra ishode, podaj moliteljima svojim, da po Tvojem nadahnuću mislimo, što je pravo, i od Tebe vođeni to isto da i činimo«.

U **Poslanici** (1,22-27) opominje nas sv. Jakov apostol, da nije dosta znati i slušati riječ Božju, nego je treba i vršiti, zatim da treba da zauzdavamo svoj jezik, i napokon da skrbimo za siromahe: »Predragi, budite izvršitelji riječi, a ne samo slušaoci, varajući samoga sebe. Jer ako tko sluša riječ, a ne izvršuje, sličan je čovjeku, koji promatra naravsko lice svoje u ogledalu, pa otiđe i odmah zaboravi, kakav je bio. Ali tko uroni u savršeni zakon slobode i ostane u njemu, te ne bude slušač, koji zaboravlja, nego izvršitelj djela, on će biti blažen u djelu svojem. — Ako tko misli, da je pobožan, a ne zauzdava svoga jezika, nego vara srce svoje, njegova je pobožnost isprazna. Pobožnost čista i neokaljana pred Bogom i Ocem jest ova: pohoditi sirote i udovice u njihovim nevoljama, i držati sebe neokaljana od ovoga svijeta«.

U sv. **Evanđelju** (Iv. 16,23-30) uči nas Isus, da od Boga sve dobivamo, što zamolimo u ime Njegovo. »Zaista, zaista vam kažem, ako što uzištete od Oca u ime moje, dat će vam. Dosada ne iskaste ništa u ime moje: ištite i primit ćete, da radost vaša bude potpuna«... Otac ljubi vas, jer vi ste mene ljubili i vjerovali, da sam od Boga izišao. Izišao sam od Boga i opet idem k Ocu«.

Pouka. Šta znači: moliti u ime Isusovo? Znači: 1. moliti za ono, za što moramo moliti po nauci Isusovoj; 2. moliti onako, kako nas je Isus naučio riječju i primjerom; 3. moliti namjesto Isusa. Kad bi Isus sam molio za nas i namjesto nas, tada bi Ga Bog uslišao radi Njegove muke, smrti i zasluga. To isto se zbiva, kada mi kažemo Bogu: »Gospodine, ja te sada molim ovo mjesto Tvoga Sina Isusa Krista, u Njegovo ime. uzmi ovu molitvu tako, kao da te moli On sam, jer On mi je rekao: »molite u moje ime«. Uzdam se, da ćeš me uslišati radi Njegovih zasluga, a ne radi mojih, jer ih ja ni nemam«.

STO JE SVECENIK?

U svijetlu vjere je Krist na zemlji.

U svijetlu kulture je njen stvaratelj i uzdržavatelj.

U svijetlu naših crkvenih svjetiljaka je žrtvovalac i žrtva.

U svijetlu znanosti je učitelj i meštar.

U svijetlu kapitalista je socijalni buntovnik.

U svijetlu lažne znanosti nazadnik, koji koči napredak svijeta.

U svijetlu bogoslovlja je spasitelj čovječanstva.

U svijetlu svijeće u rukama umirućih je jedini pravi prijatelj.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 2. SVIBNJA.

Peta po Uskrsu. — Sv. Atanazije Veliki, biskup i crkveni učitelj. Rođen oko g. 296. u Aleksandriji u Egiptu. Prvoborac u borbi Crkve protiv arijevskog krivovjerja, koje je nijekalo Božanstvo Kristovo. Već na crkvenom saboru u Niceji g. 325. kao mladi đakon bio je najjači borac protiv arijevstva i odonda izdržao u toj borbi hrabro i odlučno gotovo 50 godina. Bio je biskup u Aleksandriji i zbog vjere pet puta bio prognan. Govorio je: »Ovaj će oblačić brzo proći«. »Ja se bojim samo Boga, a ne ljudi«. Sastavio je t. zv. Atanazijevo vjerovanje, u kojem je sadržana prava nauka sv. Crkve o Pres. Trojstvu i o Utjelovljenju Sina Božjega. Umro je 2. V. 373.

PONEDJELJAK, 3. SVIBNJA.

Početak prosnih dana. — Našašće sv. Križa. Sveta Jelena, majka cara Konstantina, dala je g. 313. na grobu Spasiteljevu potražiti sv. Križ. Pogani su to mjesto zasuli zemljom i podigli Venerin stup. Duboko u zemlji bila su nađena tri križa, i otkinuta daščica s natpisom. Biskup Makarije pomolio se Bogu, da pokaže, koji je pravi Križ. Primaknuo je redom križeve teško bolesnoj ženi. Kad ju je dotakao trećim križem, smjesta je ozdravila. Sv. Jelena je na tom mjestu sagradila krasnu baziliku. Dio sv. Križa čuva se u crkvi sv. Križa u Rimu. — **Sv. Aleksandar**, papa mučenik. Peti nasljednik sv. Petra. Izdao propise o blagoslovu vode. Odrubljena mu glava sa svećenicima Evencijem i Teodulom g. 116.

UTORAK, 4. SVIBNJA.

2. prosni dan. — Sv. Florijan, mučenik, zaštitnik zagr. nadbiskupije. Bio je visoki časnik u rimskoj vojsci. Sam se odao, da je kršćanin. Silili su ga, da žrtvuje rimskim bogovima. On odvrati: »Gospodine Bože moj, u Tebe se uzdam i Tebe se odreći nemogu. Za tebe vojujem i Tebi prinosim žrtvu hvale, Tvoja desnica neka me brani. jer je Tvoje Ime blagoslovljeno na nebu i na zemlji. Gospodine, daj mi jakost da trpim, i primi me među svoje svete borce, koji su prije mene ispovijedali sveto Ime Tvoje!« Kad su ga grozno tukli i pleća kidali oštrim gvožđem, sveti Mučenik je vesela lica neprestano slavio Boga. S mosta baciše ga u potok objesivši mu o vrat mlinski kamen, 4. V. 304 u mjestu Laureaku (danas Lorch). Sv. Florijan je zaštitnik od požara. — **Sv. Monika.** Rođena u Tagasti u Africi g. 332. Obratila svoga muža Patricija. Imala troje djece: Augustina, Navigija i Perpetuu. Njezin sin Augustin odao, se griješnom životu. Sa suzama molila za njegovo obraćenje. Kada je on odlazio u Rim, htjela je ići s njime, ali ju je on prevario tako, da je došla na morsku obalu, kad je već njegova lađa otplovila. Tu je na obali uvijek plakala i molila za njegovo obraćenje. Kad je teško obolio, pošla k njemu u Milano, gdje su slušali sv. Ambrozija. Konačno je Bog uslišao njezine suze i sin joj se kao nekim čudom obratio i postao jednim od najvećih biskupa, crkvenih učitelja i duhova svih vremena. Utješena sv. Monika umrla u Ostiji mjeseca studenoga 387.

SRIJEDA, 5. SVIBNJA.

3. prosni dan. — Sveti Pijo V. papa. Rođen 17. I. 1504. u Italiji. Bio je dominikanac, profesor bogoslovlja i mudroslovlja, biskup i kardinal, a g. 1565. izabran za papu. Bio je veliki papa. svim silama nastojao da provede svestranu obnovu u Crkvi u smislu odluka Tridentinskog crkvenog sabora. G. 1566. izdao Rimski katekizam, g. 1567. Rimski brevijar, a g. 1570. Rimski misal i time uveo jedinstvo u svetu Liturgiju Crkve. Svojom molitvom postigao pobjedu kršćana nad Turcima kod Lepanta 7. X. 1571. Na spomen toga ustanovio blagdan sv. Krunice i dao uvrstiti u litanije lauretanski zaziv: »Pomoćnice Kršćana moli za nas!« Visoko cijenio molitvu sv. Krunice, a bio je strogoga pokorničkoga života. Umro 1. V. 1572.

ČETVRTAK, 6. SVIBNJA.

Spasovo ili Uzašašće našeg Gospodina Isusa Krista na nebo. — Sv. Ivan pred latinskim vratima u Rimu. Tu je bio sveti apostol i evanđelista Ivan za sramotu ošišan, bičevan i zatim bačen u kotao vreloga ulja, oko g. 100. za cara Domicijana. Ali Pomazanik Božji ostao je neozlijeđen, štaviše, izašao je pomlađen i zatim prognan na otok Patmos, gdje je napisao svoje Otkrivenje, zadnju knjigu Novoga Zavjeta.

PETAK, 7. SVIBNJA.

Sv. Stanislav, biskup i mučenik. Rođen 1030. u Poljskoj. Bio je biskup u Krakovu. Nakon uzaludnih opomena izopćio je iz Crkve kralja Boleslava II. zbog njegova griješnoga života. Dok je služio svetu Misu 8. V. 1079. u kapelici sv. Mihovila Arkanđela, kralj je provalio u kapelicu s četom vojnika i sam mačem raskolio glavu svetom biskupu, a vojnici ga sasjekoše. U toj se kapelici dogodila mnoga čudesa. Boleslav je poslije pobjegao iz Poljske i umro kao skrušeni pokajnik u jednom samostanu u Koruškoj.

SUBOTA, 8. SVIBNJA.

Ukazanje sv. Mihovila Arkanđela. Danas se slavi ukazanje sv. Mihovila Arkanđela na brdu Garganu kod Siponta u Apuliji u Italiji za pape Gelazija g. 493. Na mjestu ukazanja sagrađena je krasna crkva. Sv. Mihovil Arkanđeo je poglavica vojske nebeske, osobiti zaštitnik vojujuće crkve na zemlji, prvoborac Kristova kraljevstva, vođa duša poslije smrti u čistilište i u nebo. Njemu se treba često moliti: »Sveti Mihovile Arkanđele, brani nas u boju, da ne propadnemo na strašnom sudu!« (300 dana oproštenja svaki put, a potpuno oproštenje uz obične uvjete, ako se to moli svaki dan kroz cijeli mjesec). »Sveti Mihovile, prvi braniču kraljevstva Kristova, moli za nas!« (300 dana oproštenja svaki puta). — Najuspješnije slavimo sv Mihovila Arkanđela, ako vršimo pobožnost prema dušama u čistilištu i ako razglasimo njegovu uzvišenu zadaću, da prati duše iza smrti na mjesto pokore i opet iza očišćenja u nebo.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

12. BOŽJA ISTINITOST I VJERNOST

Mi zovemo Boga istinitim zato, jer u njemu nema sjene neistine: ni svjesne, kojom bi nas On nekako mogao dovesti u zabludu — ta to bi se protivilo već Njegovoj dobroti i pravdi — ali ni nesvijesno, kao da bi se On negdje prevario, Njega od toga čuva njegovo sveznanje. Boga zovemo vjernim, jer on drži ono, što obeća, i ispuni ono, čime se zaprijeti.

Ne treba toliko primjera, da osvjedočimo onoga, koji u Boga vjeruje kao u najviše dobro, da je taj Bog istinit i vjeran. Jer zamisliti Boga kao beskrajno savršeno biće i istodobno od njega pameću rastaviti istinitost ili vjernost, to je nemoguća stvar; to je tako nemoguće kao kad bismo pameću od kružnice dizali okruglost. Ako kružnici manjka ovo svojstvo, tada već nema govora o kružnici. Osim toga za ova svojstva mi imamo više svjedočanstva sv. Pisma Staroga i Novoga Zavjeta. U Starom Zavjetu (4. Mojs. 23,19.). piše: »Nije Bog kao čovjek, da laže, kao sin čovječiji, da se mijenja«. U Novom Zavjetu kaže Apostol (Rim 3, 4.): »Bog je istinit, a svaki čovjek lažac«. A kao što je Bog bezuvjetno istinit, tako je On i vjeran. »Znaj, da je Gospodin Bog tvoj, jaki i vjerni Bog, koji drži zavjet i iskazuje milost onima, koji ga ljube..., a onima, koji ga mrze, naplaćuje i trijebi ih« (5. Mojs. 7, sl.). Zato »držimo se tvrdo vjere u nadi; jer je vjeran onaj, koji je obećao« (Žid. 10,23.).

Božja istinitost i vjernost za naš kršćanski život su u nekom smislu važnije od ostalih raznih svojstava. Na Božjoj istinitosti, na bezuvjetnoj pouzdanosti u Njegovu riječ gradi naš vjerski život. Na Njegovoj se vjernosti temelji naše nastojanje oko kreposti; kršćanska nada na sigurnosti, da On drži svoje obećanje; kršćanski strah na sigurnosti, da On ispunja svoje prijetnje. A nada u Božju plaću u vječnosti i strah od Njegove kazne kod većine su kršćana snage, koje njihovo ćudoredno nastojanje drže u napetosti.

Pazimo na to, da svoja razmatranja o Bogu i njegovim svojstvima ne obavljamo samo svojim razumom već da tu sudjeluje i naše srce i naša volja. Što jasnije upoznajem Boga svoga Stvoritelja i vječnoga naplatioca, to se tjesnije moram osjećati s Njime povezan, to ga toplije moram ljubiti. »Što više seže moje spoznanje, dolikuje da se diže ljubav« A ljubav imamo držati pravom i vrijednom tek onda, ako ne ishlapljuje u čuvstvenom uzbuđenju niti se iscrpljuje u molitvama, već se pomoću treće duševne moći — volje — ravna prema Božjim zakonima. Katoliče, potraži u svome molitveniku tvoj krsni zavjet, te ga polagano i pozorno pročitaj, rečenicu po rečenicu pred licem Božjim! Zar ne češ ono, što si kod svoje prve sv. Pričesti i kod svoje Potvrde tako svečano obećao. Bogu iznova obećati — sjećajući se njegove istinitosti i njegove vjernosti? Gledaj, ti si se od dana svoje Potvrde malko primakao izvršenju Božjih obećanja; ali možda i Njegovim prijetnjama. Koji je već sat tvoga životnoga dana? Ah, možda je već prošlo dvanaest manje četvrt.

BIBLIJSKA LICA

STOTNIK KORNELIJE

Jedan od veoma značajnih događaja, opisanih u Djelima apostolskim (gl. 10), jest obraćenje stotnika Kornelija. On je bio zapovjednik talijanske čete u Cesareji, primorskom gradu Palestine između Jope i Hajfe, čovjek pobožan i bogobojazan sa svom svojom porodicom, dajući ljudima mnogo milostinje i moleći se Bogu bez prestanka. Jednoga dana oko 9 sati (po našem u 3 sata popodne) vidio je on u jasnom viđenju Božjeg anđela, kako je došao k njemu te mu progovorio: »Kornelije, tvoje molitve uzašle su pred Boga, da ih se spominje. I sada pošalji u Jopu ljude i dozovi nekoga Simona, nazvanog Petra, koji stanuje u kući kožara Simona kraj mora, da ti kaže, što treba da činiš«.

Kornelije pošalje sutradan dvojicu od svoje čeljadi u pratnji svog bogobojaznog vojnika služaka, saopćivši im stvar, koju je doživio. u Jopu kamo su oni prispjeli upravo oko podneva, kad se Petar prije ručka molio Najednom se Petru ukaže čudesno viđenje, kako se iz otvorena neba spušta plahta, puna svakojakih životinja, četveronožnih, puzavaca i ptica, i ujedno začuje glas: »Petre, ustani, kolji i jedi!« Petar reče: »Nipošto. Gospode, jer nikad nisam jeo što pogano i nečisto!« I opet začuje glas: »Što je Bog očistio, nemoj ti zvati poganim!« To se zbilo tri puta, a potom se plahta digla u nebo. Dok je još Petar razmišljao, što bi moglo značiti to viđenje, eto pred vratima njegove sobe trojice ljudi, poslanih od Kornelija, koji su pitali za Petra, a Duh Božji reče Petru: »Eto, traže te tri čovjeka; idi s njima bez oklijevanja, jer sam ih ja poslao!« Petar siđe k toj trojici i reče im: »Evo, ja sam onaj, koga tražite; radi čega ste došli?« Oni odgovore: »Stotnik Kornelije, čovjek pravedan i bogobojazan, za koga svjedoči sav židovski narod, primio je zapovijed od svetog anđela, da dozove tebe u svoj dom i da čuje riječi od Tebe.« Tada ih Petar uvede i pogosti, a sutradan otputi se zajedno s još nekoliko braće (kršćana) iz Jope s njima u Cesareju. Ovdje ih je već očekivao Kornelije sa svim ukućanima, rodbinom i prijateljima. Kad je Petar ušao, padne Kornelije pred njegove noge i pokloni mu se a Petar podižući ga reče: »Ustani, jer i ja sam samo čovjek!« I Petar našavši mnoštvo progovori: »Vi znate, da je mrsko Židovima družiti se ili dolaziti k strancu; ali mene je Bog poučio, da nijednoga čovjeka ne zovem poganim ili nečistim, i zato nisam oklijevao doći, čim ste me pozvali, Pitam vas, dakle, zašto ste me pozvali?«

Tada mu Kornelije ispripovijedi svoje viđenje prije četiri dana i reče: »Sada, dakle, mi stojimo pred tobom, da čujemo sve, što ti je zapovijedio Gospod«. Na to reče Petar: Sad zaista shvaćam, da, Bog ne gleda, tko je tko, nego mu je u svakom narodu mio onaj. koji se boji Njega i vrši Njegovu pravdu, Bog je poslao Izraelovim sinovima Riječ, navještavajući im mir po Isusu Kristu, Ovaj je Gospod svima. Vama je poznata stvar, što se zbivala u Judeji, a započela je u Galileji po krštenju, koje je propovijedao Ivan, o Isusu iz Nazareta, kako Ga je Bog pomazao Duhom Svetim i silom i kako je prolazio čineći dobro i liječio sve opsjednute od đavla, jer je Bog bio s Njim. I mi smo svjedoci svega, što je On učinio po židovskoj zemlji i u Jerusalemu, i kako su Ga ubili razapevši Ga na križ. Ali Njega je Bog treći dan oživio i dao Mu, da se pojavi ne svemu narodu, nego svjedocima, određenima od Boga: nama, koji smo s Njim jeli i pili poslije, kako je uskrsnuo od mrtvih, i zapovijedio nam je propovijedati narodu i svjedočiti, da je On onaj, koji je od Boga određen, da bude sudac živima i mrtvima, Za njega svjedoče svi proroci, da u Njegovo ime dobivaju oproštenje grijeha svi oni, koji vjeruju u Njega«.

Dok je Petar tako govorio, sišao je Duh Sveti na sve, koji su slušali govor, I začude se židovski vjernici, koji su došli s Petrom, što se i na neznabošce izlio dar Duha Svetoga, jer su ih slušali, kako govore jezike i veličaju Boga, Tada prozbori Petar: »Eda li može tko zabraniti vodu, da se ne krste ovi, koji su primili Duha Svetoga, kao i mi?« I zapovijedi, da se oni krste u ime Gospoda Isusa Krista Tada ga zamoliše, da ostane kod njih još nekoliko dana.

Ovom se prigodom očitovalo, da je Bog pripravan otvoriti vrata spasenja svakomu čovjeku bez razlike staleža i narodnosti, u koga je god dobre volje, da se trsi oko spoznaje pravo vjere.

Iz katoličkog svijeta

[illegible] SESTARE. U povijesti katoličkih redova susrećemo više puta takve družbe, koje nose naziv »malo sestre«, a koji naziv su pojedini redovi sebi nadjenuli u skromnosti i želji, da se potpuno posvete službi Kristu, crkvi i bližnjemu. Među najpoznatijim takvim redovima nalaze se »malo sestre ubogih« u Parizu, koje se do skrajnosti žrtvuju za siromahe. — 1933. je bio ustanovljen red »malih sestara presvetoga Srca«. One su sebi stavile u zadatak, da po izgledu misionara Karla de Foucauld (Fuko) žive među poganima u raznim krajevima svijeta, te svojim radom, životom i požrtvovnošću pridobivaju ljude za Krista. Svestranom pomoću svima u svakoj potrebi one se pokazuju kao »sestre svijuc. Prva skupina ovih sestara je otišla u Afriku 1936. G. 1939. nastala je opet nova redovnička družba »malih Isusovih sestara«. Njih ima sada ukupno oko 50, a već imaju dvije postaje u pustinji Sahari. One bi htjele svojim životom pokazati, kako je lijepo kršćanstvo, kada ga netko proživljava dosljedno i potpuno, ako je potrebno i do krajnje žrtve. Tim načinom života one žele, da kršćanstvo učine pristupačnim stanovnicima suhe Sahare.

ŠTOVANJE MALOG PRAŠKOG ISUSA veoma je rašireno u sjevernoj Americi. Pjesnikinja i redovnica Marija A[illegible]ma posvetila je praškom Isusu nekoliko svojih sastava.

KINESKI KARDINAL THIEN odredio je, da u najvećoj crkvi u Pekingu bude svake nedjelje stalno izložen Presveti Oltarski Sakrament. Od jutra do večeri svećenici, redovnici i vjernici u Kin[illegible], da se pomole Isusu za mir u svijetu.

300 GODIŠNJICA štovanja Prečistog Srca Marijina vezana je s imenom sv. Ivana Eudesa, prvog apostola ove pobožnosti, koga je sv. Otac Pio XI. u jubilarnoj godini proglasio svetim. 8. veljače 1948. navršilo se 300 godina, kad je francuski biskup u Antonu dozvolio svećeniku Ivanu Eudesu iz oratorijanske kongregacije, da u katedrali proslavi blagdan Prečistog Srca Marijina. Ova se pobožnost raširila brzo, [illegible] [illegible]. g. bila poznata u cijeloj Fracuskoj.

TOMA MASARYK O VJERSKOM ODGOJU

Otac češke domovine Toma Masaryk rekao je jednom ovo: »Laička škola, gdje je uvedena, ne brine se za vjeronauk. Nu ja sebi ne mogu predstaviti našeg čovjeka, koji bi rastao bez poznavanja Isusa Krista i njegove nauke. Za i sadržaj Staroga Zavjeta spada k osnovnom kulturnom vlasništvu evropskoga čovjeka. Tko ne bi poznavao sadržaj kršćanstva, taj bi zapravo bio tuđinac na našoj kulturnoj grudi. Pa kako bi tko mogao shvatiti evropsku povijest i evropske uredbe, kada ne bi bio poučen o biti i sadržaju kršćanstva. Ali teškoća je u tom, kako sve to učiti, s kojega gledišta posmatrati povijesne činjenice. To je teško pitanje za školu. Ja sam neprestano ističem i opetujem, da je vjera bitni faktor duhovnoga života i kulture, pa mi je zato vjeroučna obuka, kao i vjerska praksa veliko i još neriješeno pitanje školske politike«.

ZAKLJUČAK PROSLAVE SV. VOJTJEHA. Prije godinu dana započele su u Čehoslovačkoj proslave sv. Vojtjeha, koje su trajale 120 dana i svuda okupile veliko mnoštvo poštovalaca ovog velikog češkog sveca. Sada ove svečanosti prilaze svom kraju. Pod pokroviteljstvom samog predsjednika Republike dr. Eduarda Beneša i uz sudjelovanje predstavnika čehoslovačke vlade svete Moći sv. Vojtjeha bit će 23. IV. prevezene iz katedrale sv. Vida još u tri praške crkve, a u nedjelju 25. IV. opet smještene u katedrali, gdje će se s »Tebe Boga hvalimo« zaključiti svetovojtjehovska godina.

KINESKA GLAZBA U SV. MISI. 18 siječnja o. g. zbor od 20 mladih misionara, koji uče u školi za jezike u Pekingu, pjevao je u tamošnjoj crkvi Majke Božje Karmelske sv. Misu »Ite docete« (Idite i naučavajte), koju je lani skladao francuski glazbenik Eleuther Lovreglio. On je učio glazbu na dalekom Istoku i oduševljavao se starom kineskom glazbom i kineskim načinom glazbenog izražavanja. Među pjevačima je bilo, pored samih Kineza, i sedam misionara iz evropskih zemalja i dva iz Amerike.

ČUVENO SVETIŠTE MAJKE BOŽJE na sv. Kopečku u Čehoslovačkoj bilo je u prošlom ratu veoma oštećeno, ali je uz pomoć vlasti i mnogih dobrih ljudi opet obnovljeno.

DJELOMIČNA OBNOVA katedrale sv. Ivana u Varšavi. Ova je katedrala bila u prošlom ratu skoro sasvim porušena; ostalo je neoštećeno samo čudotvorno raspelo, koje je i 1602 g. čudesno izbjeglo uništenje prilikom jednog orkana. Kardinal Hlond blagoslovio je novo sagrađenu kapelicu u prisutnosti velikog mnoštva ljudi. U ovu je kapelicu sada premješteno čudotvorno raspelo.

NOVA STARJEŠICA misionarske družbe sv. Petra Klaverskog po narodnosti je Poljakinja M. Valerija Bielakova. Zadaća je ove družbe u pomaganju misionarima s pošiljkama knjiga. Od g. 1897. družba je izdala preko dva milijuna knjiga u 140 afričkih jezika i narječja.

PROŠLE GODINE umro je u bolnici Milosrdne braće u Mexiku poznati bivši predsjednik Meksika Calles. Umro je pokajnički, primivši pred smrt svete sakramente i javno moleći za oproštenje onu Crkvu, koju je kao predsjednik u godinama 1924. — 1928. tako okrutno progonio.

KATOLICI U BUGARSKOJ. U pravoslavnoj Bugarskoj ima oko 300.000 katolika. Jedina katolička biskupija nalazi se u Ruščuku s krasnom katedralom, dograđenom u modernom stilu. U Sofiji postoji oveća katolička vjerska općina. Tamošnjom crkvom upravljaju oci kapucini. I u drugim mjestima Bugarska ima katolika.

BAPTISTI U RUSIJI. U Rusiji su dobili Baptisti, kao i ostale protestantske skupine, pravo vjerskog djelovanja; dopušteno im je da mogu osnovati i svoja sjemeništa. U 3000 crkvi, koliko ih imaju Baptisti na području cijele Rusije, nedjeljnoj službi prisustvuje oko 4 milijuna vjernika.

O. ANSGAR NELSON O. S. B. Imenovan je nedavno za pomoćnog biskupa u Stokholmu. On je prvi biskup Skandinavac poslije Luterove reformacije. Kao dvadeset godišnji mladić doselio se iz Danske u Sjevernu Ameriku i tamo se posvetio studiju povijesti umjetnosti, koji ga je studij približio Katoličkoj Crkvi. Obratio se i postao benediktinac, a kao prior benediktinaca bio je u Americi zaređen za biskupa.

LJUBLJENI ISUS KRIST

Na strmom otoku Svete Helene našao je prognan Napoleon dovoljno vremena da promišljava o dubljim pitanjima života, o kojima nije imao vremena u godinama, kad je opojen svojim pobjedama amo — tamo razmetavao evropske države, kao dijete svoje igraće građevne kamenčiće iz svoje kutije. Pred malim brojem svojih vjernih, koji su mu još preostali, iznosio je tada svoje misli, koje su mu kao veleumu sinule u glavi i koje su još dugo sjale poslije njegove propasti. Tako je također često govorio i o Kristu praveći prispodobe.

»Ja sam vojske i milijune oduševljavao«, reče on, »koji su za mene išli i u smrt. Dakako, da je bila potrebna moja prisutnost, vatra, koja je plamtila iz mojih očiju, moj glas i moje ohrabrujuće riječi. Sada, kad sam osamljen prikovan na ovu pećinu na Svetoj Heleni, koliki je još ostao broj mojih udvorica? Tko bi još htio za mene maknuti rukom u Evropi? Što je postalo iz mojih prijatelja?«

»Ja mislim na Krista. On je htio i zahtijevao je ono, što je najteže postignuti od čovjeka. On je zahtijevao njihovu ljubav, njihova srca. I gle, On je otvorio samo svoja usta i od toga vremena je sve potomstvo najsrdačnije s Njim svezano, vezama koje jače vežu negoli krv, svetije su od svake druge sveze među ljudima. On zapaljuje vatru ljubavi, koja svaku drugu ljubav zasjenjuje, koja za Njega ide u smrt. Često sam o tome razmišljao. Pobuđuje u meni najveće udivljenje. I to mi dokazuje nepobitnu istinu, da je Krist doista Bog«.

S ovim razlaganjima upozoruje veliki Korzikanac na čudotvornost Kristove osobe. On je postao ljubimac čovječanstva. Našao je ljubav takove općenitosti, snage i trajnosti kao nitko prije ni poslije Njega. Iz sjetve ljubavi, koju je posijao u svijet, izlaze najveći plamenovi. Također i danas je ljubav za Isusa Krista najuzvišenije, što postoji na svijetu. Pred tim izblijeđuje svaki drugi sjaj i slava.

Prije 1900 i nekoliko godina postavio je Krist svoje zahtjeve o ljubavi ljudima: »Ostajte u mojoj ljubavi! Tko više ljubi oca ili majku od mene, nije mene vrijedan; tko više ljubi sina ili kćer od mene, nije mene vrijedan«.

Zatim je prorekao, da će On ovu najvišu ljubav također i naći: »Kad ću biti uzvišen, sve ću predobiti za sebe«.

On zahtijeva ljubav svih; On nju zahtijeva na najsavršeniji i najhrabriji način, i proriče, da će je On baš uzvišenjem i razapećem na križu postići. S ovakovim zahtjevima i očekivanjima. On je jedinstven u čovječanskoj povijesti.

Kako li je teško s vjernom ljubavi samo i nekoliko srdaca predobiti za sebe, a kamo li istom ljubav sviju. Svako se konačno zadovoljava, ako je našao barem samo jedno vjerno srce, koje može nazivati, da je njegovo za uvijek. Samo je jedan postojao i On je jedini ostao — koji je težio za ljubavlju sviju.

Kao najljepši od sv.. čovječje djece našao je za svog zemaljskog života samo malo vjerne ljubavi. Čekao je dakle, da poslije smrti kao razapeti postane ljubimcem čovječanstva

Jedva je u najtamnijem satu ispustio dušu na križu, već je ljubav Razapetog započela svoj slavodobitni pohod svijetom. Ona ushićuje srca, njoj su se čudila s udivljenjem stoljeća i tisućljeća.

On je ostao jedini, koji živi ne samo u povijesnoj uspomeni, već i u srcima ljudi i nezaboraviv je. Ljubav prema Njemu raste kao proljetno sunce, koje svoju putanju sve više i više podiže i uvijek preplavljuje svojim svijetlom i toplinom prostrana polja.

Činjenica je, da je Kristova ljubav jedinstveni igrokaz u svijetu. Ona je prošlost i budućnost ispunila čudovitim mirisom ljubavi. Samo je Isus Krist od svih velikana u čovječanstvu našao takovu ljubav. Ona Mu ovjenčava glavu sjajem, u kojem je Napoleon s pravom zapazio zrake Njegova Božanstva. Preko 1900 godina već ove zrake rastu, kao da je onoga, koji je u sredini svakog pokoljenja i ushićuje ga svojom ljubaznošću.

I danas je Isus Krist ljubimac čovječanstva, jedini za kojim 500 milijuna srdaca jednako bije To je činjenica. Ljubav za Isusa raste unaokolo kao šumski požar za vrijeme bure.

IZ PRIRODNIH NAUKA

Izlet u svemir

Od vajkada je čarno zvjezdano nebo privlačilo ljudsko oko. Od najveće starine ljudskoga roda čovjek je počeo proučavati zvijezde. Mnogo je u početku radila mašta, baš kao kod malog djeteta, koje u sjajnim zvjezdicama gleda anđeoske oči. One ga motre, da li je dobar i poslušan. Nije čudno, što su mnogi pogani, odalečivši se od ispravnog poznavanja Boga, stali na zvjezdanom nebu tražiti svoja božanstva. I sunce i mjesec i razne zvijezde predstavljali su si kao bogove. Znanost nam jasno kazuje, što su te divne i čarne zvjezdane iskrice, pa dolazi do one neoborive istine, zabilježene po okrunjenom Proroku: »Nebesa pripovijedaju o slavi Božjoj, a o djelima ruku Njegovih govori nam svod nebeski«. Da, neizrecivo, ogromno remek-djelo svemogućega Majstora, to je ovo zviezdano nebo, što ga promatramo za vedrih noći. Sjaj i milina nebrojenih zvjezdanih iskrica mogla bi nam divno pripovijedati o sjaju i milini samoga Gospodina. No mi želimo više i dalje, želimo proći od iskrice do iskrice, da vidimo, šta je ona, što se u njoj krije, što će nam ona kazati. Pođimo na izlet kroz svemir! Razumije se, da ćemo za taj izlet morati upotrijebiti najveće brzine što postoje. I nevjerojatna brzina svjetla bit će nam na mahove prespora. Morat ćemo letjeti brzinom ljudskih misli.

Kroz dugi niz stoljeća bili su učenjaci uvjereni, da je naša Zemlja središte cijeloga svemira. Zapazili su, kako se Sunce okreće oko nje. Na Istoku svako jutro izlazi, diže se na nebeskom svodu, da na veče na Zapadu u večernjem žaru zađe. A i cijeli se nebeski svod okreće oko Zemlje. I pojedine zvijezde na večer u večernjem sutonu izlaze, počinju svijetliti, gibaju se nebeskim modrilom, da u jutro nestanu na zapadnom nebu. Sve je to prividno. Znameniti učenjaci oborili su ovaj prividaj svemirskog gibanja. Galilej je stavio tvrdnju, da se Zemlja okreće oko svoje osi, a ne Sunce oko nje. Okretajem Zemlje oko svoje osi pričinja se našim očima, da se Sunce giblje oko Zemlje. Jednako se tako pričinja, da se oko nje vrti cijeli svemir. To je varka naših očiju, baš kao kad se čovjek vozi vrtuljkom, zagleda u okolinu, pa mu se pričinja, da vrtuljak miruje, a cijela se zemlja oko njega okreće, ili kad se iz brzoga vlaka zagleda u zemaljsko tlo, pa mu se pričinja, kako mu ono juri ispod nogu, dok vlak da miruje. Sunce je dakle središte, oko kojega putuje Zemlja, a ona se okreće oko osi, i tako čini, da nam Sunce izlazi i zalazi. Zemlja je samo jedna zvijezda u svemiru, na koju je Stvoritelj stavio nas ljude. I ta zvijezda putuje oko Sunca. Kad bismo se mogli i stvarno zaputiti u daljine svemira, vidjeli bismo našu Zemlju kao sitnu zvjezdanu iskricu. A zapazili bismo, da joj svijetlo miruje, kao na pr. svijetlo zvijezde Večernjice.

To je prva razlika, koju može svatko zapaziti, bio on učen ili neuk. Neke zvijezde miruju, a skoro sve titraju. One, koje mirno svijetle, nazivljemo planetama. To su zvijezde pratilice našega Sunca. One spadaju u Sunčevu obitelj. Nemaju vlastitoga svijetla, nego ih osvjetljuje Sunce. Pa sad ćemo najprije na izlet po bližoj svemirskoj okolici, pregledat ćemo obitelj našega Sunca. U tu obitelj spada i naša Zemlja i mi na njoj. A naša je Zemlja, kako vidimo ipak veoma daleko od Sunca. Zato nam se i Sunce vidi maleno, kao što sve predmete u većoj daljini vidimo malenima. Čovjek nam se na kilometar udaljenosti čini posve malen, dok će ga na dva kilometra za vedrog dana izvrsno oko jedva zapaziti, kao da gleda sitnoga kukca. Tako je i Sunce daleko, veoma daleko od Zemlje. Pa kako daleko? Ništa manje, nego 150,000.000 km. Tako nas uvjeravaju učenjaci. Oni kažu, da je srednja udaljenost između Sunca i Zemlje oko 150.000.000 km. Razumije se, da su neke planete još mnogo dalje od Sunca, pa da ne računamo uvijek s prevelikim brojevima, odredili su zvjezdoznanci, da se duljina od 150,000.000 km nazove jedan nebeski metar. Nije baš niti malen, samo 150.000.000 km.

MISLI MODERNIH SOCIOLOGA

Na sastanku pučkog republikanskog pokreta u Parizu iznio je jedan govornik slijedeće misli o novom gospodarskom redu:

1. Nije važno, da je ovaj ili onaj socijalni red ili gospodarski red stari ili novi, da li pripada ovomu ili onomu »izmu«, ako koči čovjeka ili ga uništava svojim načelima. Glavno je samo ono, kako on postupa s čovjekom, sa svakim čovjekom, s čovjekom u svim njegovim odnošajima, jer socijalni red je konačno za čovjeka.

2. Sustav, koji podcjenjuje ili konačno i niječe bilo koji bitni sastavni dio čovjeka, ne dolazi uopće u obzir kod ozbiljne izgradnje čovječanstva.

3. Privatno vlasništvo jest i može biti tek sredstvo, da čovjek, da svaki čovjek može ostvariti sebe kao čovjeka, kao osobu.

4. Organičkim, unutarnjim mjerilom vlasništva može biti samo rad, uzet u najširem smislu riječi. Kao stvaranje čovjekovo, kao duboka unutarnja sposobnost čovjeka, kojom on, kao duh utjelovljen u tvari, snabdjeven razumom i voljom, nastupa, da bude sa Stvoriteljem sutvorac u oblikovanju svijeta.

5. Novac po svojoj naravi jest tek izraz vrijednosti čovjeka i sredstvo za izmjenu dobara.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 24. — Tisak »Štamparije novinac Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa [illegible] [illegible] godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 9. SVIBNJA 1948. BROJ 17.

> »Neću vas ostaviti sirote, doći ću k vama i radovat će se srce vaše. Aleluja!«
>
> Iz Mise u osmini Spasova

NAJVEĆA OPORUKA

Imade ljudi, koji smatraju mnoge stvari suvišnima. Pa takovih imade često i među suvremenim katolicima. A da i ne govorimo o drugima. O onima, koji svoj katolicizam ne prakticiraju baš na osobiti način. Oni misle o Bogu drukčije, nego pravi i revni vjernici. Po njihovu naziranju Bog znade sve. Pa i to, što mi o Njemu mislimo. Pa nije potrebno, da mu iskazujemo svoje priznanje i poštovanje posebnim načinom. Ne treba dakle, da Mu se molitvom klanjamo. Da Mu zahvaljujemo. Da Ga nešto molimo. Nije potrebno, da Mu posvetimo neke posebne dane, blagdane, nedjelje. Dosta je, da provodimo jedan čudoredni, dobar život radi Njega. Daljnje neko vanjsko poštovanje Bogu nije potrebno. Vele još i to, da našim takovim poštovanjem Bog ništa više niti ne prima niti ne dobiva na svojoj časti, veličini i dostojanstvu.

Imadu li takovi pravo? O ne, nikada ne! Ako se ogledamo oko sebe, vidimo i velebne i raznolike prizore. Sve stvoreno veliča i slavi živoga Boga. Sv. Pismo samo to potvrđuje ističući: »Nebesa pripovijedaju slavu Božju i svod nebeski navješćuje djela ruku njegovih« (Ps. 19,2). Kako li divnih imade u prirodi hvalospjeva Stvoritelju! I ševa Ga slavi svojom pjesmom. I zvijezde Ga proslavljuju svojim čarobnim svijetlom, kada uveče svojim poredanim korovima dočekuju prve trake noći i osvjetljuju večernju žrtvu svemira svome Stvoritelju. Njegova je i zadaća, da svojom neizmjernom veličinom i skladnom ogromnošću veliča svoga Stvoritelja.

Ako je tomu tako, zar jedini razumni čovjek, kruna svega stvorenja, može i smije zaostati u toj svetoj dužnosti? Ne mora li on biti svima predvodnik i uzor? Jest, mora biti. Ne može stajati gluh i nijem, dok sve pjeva i moli se svome Stvoritelju. On ne smije staviti oružje uz nogu, dok cijela neizmjerna Božja armija svome Stvoritelju iskazuje počast i odani pozdrav. To nam kaže sam zdrav razum.

Ali uz zdrav razum imade i naročita zapovijed Božja. Ona je oporuka, koju nam je ostavio sam Spasitelj. Sv. Pismo je zabilježilo tu oporuku riječima: »Treba se svagda moliti i nikada ne klonuti duhom« (Luka 18,1). Biskup Prohaska veli: »Molitva je uzvišeni posao, moćni i blagoslovljeni čin duše, koji u zemlju zamišljena čovjeka oslobađa i otkida od nje i čini ga junakom«.

Spasitelj nam nije samo ostavio molitvu kao oporuku, nego je i sam veoma mnogo molio. Dao nam je primjer. Umoran od dnevnoga apostolskoga rada za duše, polazio je u noćnu tišinu na brdovite uzvisine da se moli. Tu je u šutljivoj samoći obnavljao svoje istrošene sile u žarkoj molitvi. Onda bi ranim jutrom ustajao i kao izlazeće sunce donosio ljudima novo svijetlo u mračne doline njihova života. Htio nam je svojim primjerom pokazati, kako ne valja samo ruke pružati za privrednim poslom, nego ih treba i sklapati na vruću molitvu Bogu.

Stara je uzrečica: »Moli i radi!« Povežimo dakle jedno s drugim najtješnije. Neka se dakle naš rad ne dijeli od molitve, ni molitva od rada. Drugim riječima: »Dobrom nakanom pretvarajmo rad u molitvu, a molitvu u rad«. Ni jedno ni drugo ne radimo lakoumno. Radimo tako, da s Bogom svoj rad započinjemo, s Bogom ga nastavljamo i s Bogom ga završavamo. Molimo se tako, da je naša molitva ozbiljan rad. I to takav rad, kojim vežemo sebe s Bogom, zemlju s nebom, svoj sadašnji život s budućim životom, koji je neprestana molitva, hvaljenje i čašćenje vječnog dobroga Oca. Činimo to u zajednici s korovima Anđela i Svetaca u nebu.

Takav je bio veliki i sveti predvodnik u molitvi naš Spasitelj na zemlji. On je bio vođa u molitvi ljudskom zboru, koji se kupi oko prijestolja svoga nebeskoga Oca. A nama je ostavio oporuku, da slavimo i častimo Boga, svoga Stvoritelja. Zato je i rekao: »Treba se svagda moliti i nikada ne klonuti duhom«.

Marija u misnoj liturgiji

Crkvena godina razveseljava dušu i srce kršćanina osobito dvjema blagdanima, a to su Božić i Uskrs. Svi kršćanski narodi povezali su uz ove blagdane razne svoje običaje, svoje pjesme, te tako dopunili i ukrasili na vanjski način svoju vjeru i svoje kršćansko oduševljenje, svoje kršćansko veselje.

Crkvena godina slavi i Presvetu Djevicu Mariju sa svojih šesnaest blagdana.

Šesnaest se puta cijela Crkva Njoj moli i slavi je kao zaštitnicu i zagovornicu cijelog kršćanskog svijeta. Marija šesnaest puta u crkvenoj godini osobitim svojim milostima za vrijeme tih svojih blagdana dariva svu svoju djecu.

Istočna i Zapadna Crkva jednakom revnošću svetkuje Nju, utjehu nevoljnih; Nju prijestolje mudrosti i Kraljicu mira.

U Zapadnoj Crkvi dva su blagdana osobito značajna. To su: Bezgrješno Začeće i Velika Gospa.

Tajna je prvog blagdana u tome, što je Ona jedina kao Isusova Majka začeta bez istočnog grijeha; a tajna je drugog, što je zbog svoje čistoće i naročite svetosti poslije svoje smrti bila uznesena na nebo.

Ipak moramo uza sve ove blagdane uočiti činjenicu, da je Presveta Marija bila ona, koja je s Isusom trpjela sve do uskli-ka: »Svršeno je!«

Žrtva na križu i sv. Misa čine sveto jedinstvo. K tome Marijine su ruke odgojile Isusa. »Ona nam Ga je rodila i dala, Ona nevina i čista!« (Sv. Toma Akvinski). Mi ne možemo prijeći preko ove očevidne duhovne veze Kristove žrtve i Majke Marije. Ona je bila doista kao svećenica pod Križem, te se pridružila sa svojom ljubavlju, svojim suzama i molitvama Njegovoj žrtvi.

U početnim misnim molitvama svećenik moli Ispovijed i u njoj veli, da se pred Njom ispovijeda, dok se u Vjerovanju spominje tajna božićne noći. Presveta Djevica Marija spominje se dnevno u molitvama prikaznim, pa i u Kanonu, glavnom dijelu svete Mise.

Cijela misna žrtva ispunjena je vjerom u Mariju, u njeno djevičansko materinstvo i njeno posredništvo. Mislimo na ove činjenice, kad slušamo sabrano svoje nedjeljne svete Mise, te molimo, kao što moli cijela vjerujuća Crkva onu, koja je zaštitnica kršćana, koja je utjeha grješnika i koja je Vrata nebeska.

Osim ovih blagdana značajni su drugi blagdani, kao Svijećnica i Marijino ukazanje u Lurdu, pa Blagovijest, Gospa od Karmela, Snježna Gospa, Rođenje i Ime Marijino u rujnu. Dvaput godišnje Crkva slavi sedam žalosti Majke Božje, u proljeće, u petak pred Cvjetnicu i u jeseni u rujnu.

Crkva slavi Njene žalosti, ali slavi i Njene radosti, slavi Njene pobjede.

Mjesec je svibanj, mjesec osobitih pobožnosti, kad se kršćansko srce veseli zajedno sa cvijećem i raslinstvom u prirodi. U tom se najljepšem mjesecu na osobit način moli i slavi Ona, koja je naša zagovornica pred Sinom svojim.

Nedjeljna šetnja...

Ima onih, koji nedjeljom idu na šetnju, ali ljepote oko sebe ne vide u onoj punini njihova izražaja, kako bi to morali, ili bolje, kako bi to kao prijatelji šetnja, mogli. Ima onih, koji svoje oči napajaju ljepotama, koje ih okružuju i iz toga crpe veliko bogatstvo i okrepu. Ima i onih, koji u svemu tome vide divni sklad i savršeno djelo Stvoritelja. Ono, što se nedjeljom ispovijeda u sv. Misi, kada se moli Vjerovanje: »Vjerujem u svemogućega Oca, Stvoritelja neba i zemlje, svega vidljiva i nevidljiva«, — to isto možemo i moramo osjećati, kad u slobodnim satovima u vedrom krajoliku doživljujemo blagodati Božje ljepote, koja nas okružuje i krijepi.

I nedjeljni dan neka nam bude uvijek pobuda za ovakvo osjećanje!

Na svojim šetnjama u prirodi vidimo mudrost Božju, koja se odražava u malom i velikom. Nije potreban sitnozor, pa da se uvjerimo o veličini reda i ljepota, koje je Stvoritelj stvorio, dovoljne su nam oči. Božja se djela razvijaju i odigravaju pred našim očima, a Njegova stvaralačka ruka, kad se iole malo zamislimo, sve to vodi k jednoj određenoj svrsi i cilju. Upravo ova svrhovitost mora nas oduševiti.

Pogledajmo divni poredak kod pčela, pogledajmo ritam razvoja kod cvijeća, pogledajmo smirenost trava i njihovu ulogu, pogledajmo mrave, pa ptice i toliko drugih, naoko sitnijih pojava, pa ćemo se odmah diviti stvaralačkom umijeću svoga Stvoritelja.

Kao što u sitnijim pojavama vidimo veličinu Stvoriteljevu, tako je zapažamo i u krupnim, velikim pojavama. Zamislimo se, što se zbiva u zraku, na vodama i morima, u životinjskom i biljnom svijetu; zamislimo se, što se događa na zvjezdanom nebu, zamislimo se, što se sve krije u skrivenim energijama pod zemljom, u ugljenu, vodama nad zemljom, u svjetlosti, toplini i drugim snagama, pa ćemo odmah uskliknuti: »Velik si, Bože moj!«

Uskliknut ćemo još: Daj mi mudrosti! da bih mogao ući barem dijelom u Tvoje tajne, da bih mogao u svojim nedjeljnim razmatranjima bogatiti svoj duh i crpsti velike snage za svoju životnu radost u radu za bližnjega. U ovakvim trenucima, punim poštovanja prema ljepotama Stvoriteljevim, uvijek će se u našem duhu ponavljati riječi: »Sve si ti to mudro stvorio!« (Ps. 103,24.) i »Daj mi onu Mudrost, koja se nalazi blizu Tvoga prijestolja!« (Knjiga Mudr. 9,4.), da bih mogao u svakom živom i neživom stvoru ugledati tajne Tvoga vječnog Promisla.

Sjetimo se Stvoriteljevih uzvišenih čina i djela svake nedjelje, da bismo mogli s još većim oduševljenjem moliti svoje molitve predanosti Njegovoj volji i Njegovim mudrim odlukama, koji je tako dobar prema svemu, a osobito prema čovjeku.

SIKSTINSKA KAPELA

U Vatikanu postoji crkva, u kojoj Papa, kao vrhovni svećenik, vrši svečane liturgijske obrede. Ime ove kapele poznato je ne samo vjernicima nego i svim ljubiteljima umjetnosti. Prije osam godina navršilo se 400 godina, od kada je ona bila ukrašena divnim slikama velikog umjetnika Michelangela (Mikelanđela). Poznata je velika freska Posljednji sud. Zove se sikstinska zato, jer ju je počeo graditi papa Siksto V. (1471.-1484.). Zbog toga je ovaj isti papa nastojao, da sagradi jednu kapelu, u kojoj bi bila sakupljena djela najpoznatijih umjetnika toga vremena.

Tako je papa otvorio put velikom umjetničkom pokretu pod imenom Renesansa. Kapela se dijeli u dva dijela. Na prostor, određen za papu, kardinalski zbor, biskupe prelate, te svećenstvo i na manji prostor, koji služi za ostale vjernike. Prostor, određen za laike, ukrasio je s još jednim umjetnikom i jedan naš zemljak trogiranin Ivan Duknović (Joannes Dalmata). Osim Michelangela sudjelovali su pri ukrašivanju ove kapele umjetnici: Roselli Ghirlandaio, Boticelli i Perugini. Sve sama velika imena u svjetskoj umjetnosti.

Umjetnici su ostvarili zamisao pape. Sikstinska kapela služi kao svetište idejama umjetnosti i slavi Božjoj. Na njezinim zidovima naslikane su slike, koje nam govore, kako je čovječanstvo došlo do spoznaje pravoga Boga.

Zato su na zidovima kapele naslikane slike, koje predstavljaju najbitnije zgode od stvorenja čovjeka do Posljednjeg Suda.

Najveće divljenje u ovoj kapeli budi u dušama gledalaca svakako Posljednji Sud, koji je slikar Michelangelo dovršio 1541. Ovo slikarevo djelo izraz je njegova genija u punoj snazi. Znamo, da ga je slikar dovršio u svojoj 60. godini. U njemu je slikar također izrazio svoje divljenje vječnim istinama. Zgodno primjećuje jedan povjesničar umjetnosti: »Michelangelo je živio, kao da je bio izvan vremena i daleko od same zemlje. Na neki način kao da je bio podigao ogradu između sebe i čovječanstva. Slikao je gledajući Boga licem u lice«.

Zato je i opis ove kapele za bilo koje pero težak. Ova kapela osobito izgleda svečano sa svim ukrasima, kad sam Papa u njoj služi službu Božju. Tek onda ona plamti u svom sjaju. Posljednji Sud osobito razumijemo, ako ga promatramo u svijetlu liturgijskih obreda. Tada kao da sve živi, kao da je u pokretu. U tom trenu opažamo, da i najsavršenije djelo nije nego zamagljena sličica prema slici duha. Sam je slikar o svojoj umjetnosti ovo rekao: »Ja sam slabi čovjek osrednjih vrijednosti, koji se trudi u onoj umjetnosti, koju mi je Bog dao, da mogu produžiti svoj život, koliko je moguće više«.

Glavna osoba na Posljednjem Sudu jest sam Krist. Spasitelj je ovdje sudac. Na tom Sudu Krist prijeti kao grom. Ispod njegove desne ruke nalazi se Bogorodica. Kao da Ona moli svoga Sina, da bude milostiv. Pod Kristom je cijelo čovječanstvo, kao i demoni zla. Na slici isto tako vidimo Anđele, kako nose križ, simbol našeg spasenja, dok s druge strane nose stup, kao simbol zemaljske prolaznosti. Zanimljivo je spomenuti, da je na ovoj slici Michelangelo naslikao i svoj portret. Naslikao je sebe samoga na oderanoj koži mučenika i apostola sv. Bartolomeja. Tu vidimo, kako je slikar bio ponizan. Spomenimo, da je među blaženicima naslikao i slavnog i najvećeg kršćanskog pjesnika Dantea.

Prva sveta Misa u Antarktidi

Pod Antarktidom razumijevamo sve otoke i obale na južnom ledenom moru u blizini južnog pola. To su krajevi vječnog leda i živih vulkana. Tu je među jasnomodrim gorama leda pod zelenim obzorjem služena prošle godine na jednom ledenom otoku prvi puta sveta Misa. Služio ju je o. **Vilim Menster** američki kapelan na admiralskom brodu Mount Olympus. Za crkvu služila je blagovaonica ekspedicije. Za oltar je služilo dno jedne bačve. Umjesto oltarnog platna morala se uzeti obična posteljna plahta.. Bila je to prva sveta Misa na ovom neistraženom zemljištu. Tom zgodom održao je P. Menster kratki govor, u kome je rekao da su se nakon 2000 godina ispunile riječi **sv. Pavla** u I. posl. Rimljanima: »Hvalim Bogu po Isusu Kristu za sve vas, što se vaša vjera navješta po cijelom svijetu.« U vrijeme sv. Pavla bila je to istina za područje rimskog carstva, a sada to vrijedi i za cio svijet, od pola do pola.

»GORE SRCA«

Dva životna vrela

U Crkvi je već češće bilo teških, crnih dana. Bilo je i takovih, kad se mislilo na propast same Crkve. Otpali su od vjere ne samo pojedinci, nego i čitave pokrajine. Dapače su i cijele države okrenule leđa katoličkoj vjeri i uvele nova vjerska naučavanja. U Engleskoj je Henrik VIII. u 16. vijeku osnovao svoju narodnu crkvu. Ona se i danas zove anglikanska crkva. Na hiljade se doduše anglikanaca vraća svake godine u krilo katoličke crkve. Ali ta crkva još uvijek postoji.

Takovi otpadi su ponešto naškodili katoličkoj Crkvi. Ali je nijesu uništili. I mi vidimo u povijesti, koliko god je tih većih ili manjih otpada bilo, Crkva je katolička ostala. Na njoj se obistinjuju uvijek riječi Spasiteljeve: ... »Ni vrata je paklena ne će svladati«. A tako će to i biti do konca svijeta. Ona će čvrsto stajati do vijeka na svom nerazorivom temelju — Papinstvu.

Ali se ipak pitamo, koja su to doista spasonosna sredstva, kojima se Crkva neprestano pomlađuje, oživljava i jača? Na to je jednostavan odgovor. On je od početka Crkve poznat. To su Euharistija i Marija. To su dvije vjerske istine tijesno povezane u životu Crkve. To su dva nepresahljiva vrela, iz kojih neprestano izvire i teče bistra i osvježujuća životna okrepa katoličke Crkve.

U najtežim danima po vjeru u Staromu i Srednjemu vijeku vjernici su se kupili oko Euharistije i Marije. U početku Crkve, u vrijeme najvećih progona, vjernici su se sabirali u podzemnim hodnicima, katakombama, da slušaju sv. Misu, primaju Euharistiju (sv. Pričest) i da Je nose kućama i Njom se hrane, kad bi im Je bilo nemoguće drukčije primati. A Marija im je bila osobiti predmet poštovanja i zazivanja. Tako su to kršćani poprimili od samih apostola i učenika Isusovih. Oni su se naime sastajali s Marijom, još za Njezina života, na zajedničko »lomljenje hljeba« (sv. Misu i Pričest).

Zato se oduvijek najradije napadalo na Euharistiju i likove Kristove i Marijine. Tako čitamo u povijesti, da su u 12. i 13. vijeku postojali takozvani Albigenci. Zvali se po gradu Albi u južnoj Francuskoj. Vjerovali su u dva bića, koji ravnaju svijetom. Jedno je od njih dobar, a drugo zao duh. Oni su provaljivali u katoličke crkve. Razbijali Svetohraništa. Razbacivali sv. Hostije i po njima gazili. Lomili slike i kipove Kristove i Marijine. Prijetili uništenjem Crkvi.

Albigencima su odgovorili vjernici, a naročito katolički muževi, tako da su svoju vjeru čuvali neokrnjenu. Sa strahopočitanjem su i osobitom pobožnošću sagibali svoja koljena pred Euharistijom. Molili se Mariji. U tom su vijeku obrtnici i građanski staleži Mariju odabirali za svoju zaštitnicu. Vitezovi su Joj posvećivali svoje mačeve. Kraljevi darovali svoje zemlje. Umjetnici prikazivali svoje kičice, boje, slikarije i kipove. Evropom je odzvanjao neprestani: Ave Maria — Zdravo Marijo!

Ti su nam vijekovi i njihova stoljeća pokazali put i ostavili poziv. Oni su nam zacrtali tri poglavite točke našega životnoga programa. Prva je točka jasna. Mi ponajprije znademo, da je stvar Kristova i stvar Crkve ujedno i stvar Marijina. Mi znademo, da Marija nije samo slatka Djevica. Ona je također i tvrđa Davidova. Ona je pobjednica i Zaštitnica kršćanstva. Njoj su ta imena dali junački čini Njezina života i dokazane Njezine pomoći vjernicima i Crkvi. A za ta junaštva ojačala Ju je najprije utjelovljena prisutnost Kristova u Njezinoj utrobi, a poslije primanje Euharistije sve do Njezine smrti. Osobito dakle štovanje Euharistije i Marije neka bude prva točka i našega programa.

Poslije smrti Isusove jačala je Mariju Euharistija u Njezinim molitvama, poslovima i trpljenju. U svemu tomu, pa i u vjerskim bolima i povrijeđenim vjerskim osjećajima. neka i nas jača i tješi Euharistija. Njoj se tužimo za sve. Druga je to točka našega programa.

Euharistija je tijelo Kristovo, koje nam je dalo djevičansko tijelo Marijino. Marija je na svojim rukama držala dijete Isusa, kad su pred Njim klečali i Njemu se klanjali ozbiljni muževi. Ona je Njegove ručice pružala na poljubac i pastirima i mudracima iz Istoka. Ona ih neka pokazuje i nama. I nas neka poziva na često pohađanje i poklon Euharistiji. To je treća točka našega programa.

Dva su dakle uzvišena i bogata izvora i ognjišta, na kojima je Crkva neprestano od svoga početka grijala, žarila i obnavljala vjerski život svojih vjernika, a to su Euharistija i Marija. Tim vrelima neka polaze i današnji vjernici, da sebe sačuvaju i za sobom povedu sve one, koji su u pogibelji, da potonu u suvremenom potopu nemira i nesloge, u kojemu se trza čovječanstvo. Tamo će naći toliko željeni mir i okrepu.

APOLOGETSKI KUTIĆ

USKRSNULO TIJELO

Uskrsnut će isto tijelo, koje je bilo na zemlji, ali će imati druga svojstva.

Među novim vlastitostima, kojima će se odlikovati uskrsnulo tijelo, na prvom mjestu spominju sveti Oci besmrtnost ili neumrlost.

Besmrtna će biti tjelesa blaženih u nebu i prokletih u paklu. Nijedno tijelo nakon uskrsnuća ne će više znati za smrt. Sv. Ivan apostol lijepo kaže: »Smrti više ne će biti« (Otkriv 21, 4). Isus Krist je svojom mukom i smrću dao Bogu preobilnu zadovoljštinu za naše grijehe. Svladao je đavla. Razorio je njegovo kraljevstvo na zemlji. Oslobodio nas je od grijeha i njegovih posljedica. A među posljedicama istočnoga grijeha kao kazna se nalazi i smrt. Uništio je, dakle, i smrt time, što je dao uskrsnulom tijelu život bez konca. Zato i veli sv. Pavao: »'Kao posljednji će se neprijatelj uništiti smrt« (1 Kor. 15, 26). Adam nas je po istočnom grijehu upropastio i konačno uzrokovao smrt, a drugi Adam — Isust Krist — nas je spasio i konačno uništio i zadnju posljedicu grijeha — smrt tako, da nam je darovao besmrtnost tijela.

Prokleti u paklu bi rado umrli, da se riješe muka. Za njih bi bila bolja smrt, nego beskonačni nesretni život. Bolje bi im bilo, da im tijelo nikada ne uskrsne, a dušu da im je Bog kod smrti uništio, nego što će kroz cijelu vječnost morati trpjeti grozne muke. Njihova je sudbina jednaka Judinoj, za koga je sâm Spasitelj Isus Krist rekao: »Bolje bi mu bilo, da se nije ni rodio« (Mt 26, 24). Da se Juda nije rodio, ne bi bio ni sagriješio ni u pakao došao. A ovako, rodivši se zlorabio je Božju dobrotu, izdao je Spasitelja Isusa Krista, teško je sagriješio, neraskajan umro i zato trpi u paklu, iz koga nema nikada izlaza. Tako bi i za sve proklete bilo bolje, da se nisu rodili. Tada ne bi sagriješili ni u pakao došli. I u paklu si žele smrt i potpuno uništenje duše i tijela, da si tako skrate muke, ali im se želja ne će ostvariti. Pravda naime Božja traži besmrtnost za njih kao i za pravednike u nebu. Za pravednike, da budu vječno nagrađeni, a za osuđene, da vječno trpe. U tom se i sastoji bit ili narav pravde, da svako dobro djelo potpuno nagradi, a svako zlo potpuno kazni.

Tijelo će blaženih u nebu biti netrpno. Ne će trpjeti ni zime ni vrućine. Ne će trpjeti ni vlage ni suše. Ne će osjećati boli — ni tjelesnih ni duševnih. Što se klime tiče, živjet će vječno kao u proljeću. A što se bolesti tiče, izgledat će kao zdrava mladež, koja uopće ne zna za bolesti. Na ovo je svojstvo upozorio sv. Pavao, kad je za naše zemaljsko tijelo rekao: »Sije se u raspadljivosti, a ustaje u neraspadljivosti«.

Tijelo će se blaženih sjati kao sunce. Sv. Matej apostol veli: »Tada će (nakon uskrsnuća) pravednici sjati kao sunce u kraljevstvu Oca svoga« (Mt 13,43). A da nitko ne posumnja u to, pružio je Isus Krist dokaz već za svoga zemaljskoga života, kad se preobrazio na gori Taboru pred svjedocima: Petrom, Ivanom i Jakobom. »I preobrazio se pred njima i zasja se lice Njegovo kao sunce, a haljine Njegove postadoše bijele kao snijeg« (Mt 17, 2). Sv. Pavao veli: »Naša je pak domovina na nebesima, otkuda i Spasitelja očekujemo, Gospodina Isusa Krista, koji će preobraziti naše poniženo tijelo, da bude jednako slavnom tijelu Njegovu« (Flp 3, 20—21). A na drugom mjestu Svetoga Pisma — u prvoj poslanici Korinćanima — piše sv. Pavao ovako: »Sije se u sramoti, a ustaje u slavi« (1 Kor. 15,43). Tako se je nekada sjalo Mojsijevo lice, kad je silazio s gore Sinaja. Bilo je tako sjajno, da ga Izraelci nisu mogli gledati. Sjajnost će tijela nastati uslijed blaženstva duše. Duša će biti sva blažena, lijepa i sjajna, jer će biti dionik božanske naravi i božanske sreće, pa će onda sjaj duše imati svoj odraz i na tijelu.

Sva tjelesa ne će biti jednako sjajna. Bit će razlika u sjaju. Jedno će biti sjajnije od drugoga, već prema tomu, koliko je čovjek za života dobra učinio i dosljedno tomu, koliko ima zasluga pred Bogom. Tu je razliku lijepo naglasio sv. Pavao poredbom s nebeskim tjelesima. »Druga je sjajnost suncu, a druga je sjajnost mjesecu, a druga je sjajnost zvijezdama, jer se zvijezda od zvijezde razlikuje u sjajnosti. Tako je i uskrsnuće mrtvih« (1 Kor 15, 41—42). Dok je. eto, netrpnost kod svih jednaka, u sjaju se razlikuju blaženi jedan od drugoga kao zvijezde.

Treće je svojstvo uskrsnuloga tijela, da će biti lako i kretat će se iz jednoga mjesta na drugo brzo i lako, kako se kreću naše misli. Kako smo sada svojim mislima ovdje u crkvi, a u tren oka možemo biti u Americi ili na kojem drugom kontinentu, ili pak iza zvijezda na nebu, tako će se lako kretati i prenositi i uskrsnulo tijelo. Kao što anđeo u tren oka s neba silazi na zemlju i opet se jednakom brzinom vraća u nebo, tako će biti i s uskrsnulim tijelom. Zato i kaže sv. Pavao: »Sije se u slabosti, ustaje u sili« (1 Kor 15, 43).

Četvrto je svojstvo uskrsnuloga tijela duhovnost. »Sije se tijelo tjelesno, ustaje tijelo duhovno«. Nakon uskrsnuća ćemo biti kao anđeli u nebu. Ne ćemo više trebati ni hrane ni pila. Ne ćemo trebati ni odijela. Uskrsno tijelo ne će imati raznih niskih potreba, koje ponizuju čovjeka ovdje na zemlji. Nakon uskrsnuća nema više ni bračne zajednice. »O uskrsnuću niti će se ženiti niti udavati, nego će biti kao anđeli Božji na nebu« (Mt 22, 30).

ASTRONOMI O BOGU

H. Faye

Francuski astronom Hippolyte Faye piše: »Promatrajući svemir moramo priznati, da ima i nešto drugo nego stvari pod nama, da ima nešto drugo nego puko tijelo i materija, da ima nešto drugo nego blještave zvijezde: ima neki duh, postoji misao. Kako naš razum nije sama sebe načinio, mora da negdje postoji neka viša inteligencija, od koje naš razum zavisi. Što si veličajnijom predstavljamo ovu inteligenciju, to smo bliži istini. Nismo u opasnosti zablude, ako u toj najvećoj inteligenciji gledamo začetnika i uzrok svih stvari. No na taj smo način već posve u stanju da razumijemo i prihvatimo onu prastaru rečenicu: »Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje« (Sur l' origine du monde, Paris 1896. 3.).

J. Newton

Glasoviti astronom Newton piše jednoć Dr. Bentley-u ovo: »Stvoriti ovakav sustav sa svim kretnjama (kako ga vidimo u svemiru) traži uzrok, koji je dobro poznavao i međusobno omjerio veličinu materije u raznim tjelesima sunca i planeta, silu teže, kao i daljine glavnih planeta od Saturna, Jupitra i Zemlje; konačno taj je uzrok morao dobro poznavati brzine, s kojima se ti planeti kreću oko drugih glavnih planeta. Sve ove tako različite stvari međusobno usporediti i dovesti u sklad, traži uzrok, koji nije slijep i slučajan, nego koji je razuman poznavajući vrlo dobro mehaniku i geometriju«. Taj razuman uzrok harmonije u svemiru zovemo Bog. Na taj su eto način baš najveći učenjaci razumom svojim došli i morali doći do spoznaje Boga.

BIBLIJSKA LICA

OBRAĆENJE AMONCA AHIORA

U knjizi Juditinoj se opisuje zanimljivo svjedočanstvo Amonca Ahiora i njegovo obraćenje na Mojsijev zakon.

U vrijeme asirskoga kralja Asurbanipala (oko g. 655. pr. kr.) bio je poslan vojvoda Holoferno s vojskom od 120.000 pješaka i 12.000 što konjanika što strijelaca, da pokori sve narode, koji nastavaju između Sredozemnog mora i Jordana od najsjevernije pokrajine Cilicije do međe Etiopije na jugu Palestine.

Vojvoda Holoferno veoma se začudio, kad je vidio, da se nakon svih pobijeđenih okolišnih naroda Izraelci usuđuju pružati otpor njegovu vojnom pohodu. Gnjevan zbog toga sazove vijeće moapskih i amonskih časnika, da mu razjasne, kako se jedini narod Izraelski usuđuje opirati Holofernovoj vojsci, nakon svih pobjeda, što ih je on izvojštio nad susjednim narodima. Tada stupi pred Holoferna amonski knez Ahior i reče mu: »Ako me izvoliš saslušati gospodaru, reći ću ti istinu o tom narodu. Taj je narod kaldejskoga podrijetla.. Budući da njegovi pređi nisu htjeli štovati mnoštvo kaldejskih bogova, nego samo jednoga nebeskog Boga, iselili su se iz Kaldeje najprije u Hanan, a kad je tamo nastala glad, otišli su u Egipat. Tamo su boravili oko 400 godina i veoma se umnožili. Kad ih je egipatski kralj stao tlačiti i mučiti gradnjom svojih gradova, zavapili su k svome Bogu, koji je udario Egipat raznim nevoljama i izbavio ih iz egipatskog ropstva. Kad je na izlasku iz Egipta pošla za njima u potjeru brojna egipatska vojska, Bog ih je čudom preveo preko osušenog dna Crvenoga mora, a svu egipatsku vojsku, koja je za njima išla u potjeru, potopio je u tom moru. Kroz 40 godina Bog je Izraelce vodio kroz neprohodnu pustinju, hranio ih i branio od neprijatelja, dok ih nije doveo u kananejsku zemlju, gdje su pokorili sve tamošnje narode. Doklegod se taj narod nije ogrješivao protiv svoga Boga, bilo je s njim dobro; ali kad bi se ogriješio protiv njega, predavao bi ga Bog u ropstvo neprijateljskim narodima. Ako bi se pak opet obratili Bogu, on bi im pomogao, da se oslobode i vrate u svoju zemlju. Sada dakle, reče Ahior Holofernu, ispitaj najprije, da li kod tog naroda postoji kakva krivica pred njihovim Bogom, i tada pođimo protiv njih, pa će nam ih njihov Bog sigurno predati u ruke. Ako li pak kod ovog naroda nema nikakve uvrede protiv njihova Boga, ne ćemo moći obastati pred njim, jer će ih njihov Bog braniti, a mi bismo se osramotili pred čitavim svijetom«.

Na ove riječi Ahiorove veoma su se razgnjevili Holofernovi časnici, Holoferno dade odvesti! Ahiora pred Betuliju, da ga preda Izraelcima, namjeravajući ga nakon pokorenja Betulije s vođama Izraelskog naroda pogubiti. Holofernovi ljudi odveli su Ahiora u dolinu kraj Betulije, a kad su na njih navalili izraelski praćari, svezali su Ahiora za jedno drvo i ostavivši ga tako vratili se k Holofernu. Nato dođu Izraelci iz Betulije do svezanog Ahiora te ga razriješe i dovedu u Betuliju, gdje im je on ispripovjedio, zašto mu se tako dogodilo.

Kako je poznato, premda je grad Betulija uslijed opsade Holofernove vojske zapao u najveću tjeskobu, Bog je uslišio pokorničke molitve Betuljana i čudesnim im načinom pomogao, da je junačka udovica Judita svojom rukom pogubila oholog vojvodu Holoferna i donijela njegovu glavu u Betuliju,a neprijateljska je vojska okrenula u divlji bijeg.

Kad je Ahior ugledao Holofernovu glavu, srušio se od silnoga straha na zemlju, a kad je došao k sebi, pao je pred noge Judite i rekao: »Blagoslovena ti među svim tvojim narodom, jer će tvoje ime biti slavno među svim narodima, i po tebi slavit će se Bog Izraelov!« Tada Ahior, upoznavši svemogućnost Izraeleva Boga, primi vjeru pravoga Boga i pridruži se Izraelskom narodu sa svom svojom porodicom.

Život s Crkvom

ŠESTA NEDJELJA PO USKRSU
9. svibnja 1948.

U Uvodu moli svećenik kao pripravu za dolazak Duha Sv. riječi Psalma 26.: »Čuj, Gospodine, glas moj, kojim vapim k Tebi. Tebi govori srce moje; tražim lice Tvoje, ne odvrati od mene lica Tvojega. Gospodin je prosvjetljenje moje i spasenje moje, koga da se bojim«.

U **Molitvi** moli svećenik milost od Boga, da Mu budemo odani i da Mu mognemo iskreno služiti: Svemogući vjekovječni Bože, učini, da Ti vazda budemo i pobožnom voljom odani i da iskrenim srcem služimo veličanstvu Tvojemu.

U **Poslanici** daje sv. Petar (I 4,7-11) upute za praktičan kreposni život i pravila za ponašanje među kršćanima: »Predragi, budite razboriti i bdijte u molitvama! A prije svega imajte uzajamnu ljubav, jer ljubav pokriva mnoštvo grijeha. Budite gostoljubivi među sobom bez mrmljanja. Svaki od Vas neka se na korist drugoga služi milošću, kao dobri upravitelji. Ako tko govori, neka govori kao riječi Božje. Ako tko služi, neka služi po kreposti, koju Bog podjeljuje, da se u svemu slavi Bog po Isusu Kristu Gospodinu našemu«.

Sv. Evanđelje (Iv. 15 i 16) naviješta dolazak Duha Sv. Utješitelja: »U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Kad dođe Utješitelj, kojega ću Vam ja poslati od Oca, Duha istine, koji od Oca izlazi, on će svjedočiti za mene. I vi ćete svjedočiti, jer ste od početka sa mnom. Ovo sam Vam kazao, da se ne sablaznite. Izgonit će Vas iz sinagoga, pače dolazi čas, kad će svaki, koji vas pogubi, misliti, da iskazuje štovanje Bogu. I ovo će Vam činiti, jer ne poznaju Oca ni mene«.

Pouka. Duh Sveti je bio apostolima utješitelj u njihovim velikim nevoljama, progonima, mučenjima i smrti. On je bio jakost i utjeha milijunima mučenika: dao im je duševne snage, da su za vjeru veselo odlazili u smrt. Duh Sveti daje milost i silu, kojom su kršćani u sva vremena podnijeli najteže progone. On daje jakost i u podnošenju bolesti, žalosti i svih drugih tegoba života. Zato se spremimo dostojno za sv. duhovski blagdan, da i mi očišćena srca u punini primimo Duha Svetoga.

NOVI BLAŽENIK proglašen je od sv. Oca u Rimu na dan 4 travnja. Novi Blaženik zove se Benildo Romançon, a pripadao je redu braće kršćanskih škola. Rodio se 1807. u malom francuskom selu Thuret-u, a za svog života nije se istakao nikakvim izvanjskim velikim djelom, osim što je svetačkom savjesnošću vršio svoju dužnost odgojitelja. Umro je svetom smrću 1862. g.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 9. SVIBNJA

Nedjela u osmini Uzašašća. Sv. Grgur Nazijanski, biskup i crkveni učitelj Sin sv. Grgura i sv. None. U Ateni sklopio glasovito prijateljstvo sa sv. Bazilijem Velikim, da se zajednički usavršavaju u krepostima. Sv. čistoća i umjerenost bile su njegove kreposti vodilje. Budno je pazio na oči, uši i jezik. Zadovoljavao se s najprostijom hranom. Dugo živio u samoći u razmatranju vječnih istina. Napisao je divne rasprave o Presv. Trojstvu i zato dobio časni pridjevak: »Bogoslovac«, napisao i više poslanica i duhovnih pjesama, pa se smatra ocem kršćanskoga pjesništva. Sv. Bazilije posvetio ga za biskupa g. 372., a g. 379. postao biskupom u Carigradu, ali se i opet povukao u samoću. Umro 9. 5. 390.

PONEDJELJAK, 10. SVIBNJA

Sv. Antonin, biskup u Firenci. Zbog malena stasa nazvan Antonin t. j. mali Ante. Bio je dominikanac strogog pokorničkog života. Uvijek je bio prvi na molitvi, spavao na golim daskama ili na podu, mesa nije jeo. Odlikovao se djevičanskom čistoćom. Propovijedao revno s velikim uspjehom. Bio je izvrstan duhovni vođa, dobio naslov: »savjetnik« u teškoćama života. Za vrijeme kuge i glada svuda dijelio pomoć i utjehu. Neki Firentinac donio mu na dar voća misleći, da će dobiti dobru nagradu, ali Antonin mu reče: »Bog ti platio!« Čovjek se namrgodio, a Antonin stavi voće na jednu zdjelicu, a na drugu papirić na kojem je napisao: »Bog ti platio!« Ovaj je papirić težio više nego voće, i čovjek zamoli za oproštenje. Umro 2. V. 1459. Zadnje su mu riječi bile: »Bogu služiti znači vladati!«

Sv. Gordijan, poganski sudac, obratio se na kršćanstvo i bio mučen za cara Julijana Apostate g. 362. — **Sv. Epimah** u Aleksandriji bačen u živo vapno g. 304. — **Sv. Izidor** ratar. Seljački sin iz Madrida u Spanjolskoj. Svaki dan služio sv. Misu, a onda radio. I kod posla je uvijek mislio na Boga. Dijelio milostinju svakomu siromahu. Bio je milostivan i prema nijemim životinjama. Umro g. 1130. Četrdeset godina nakon smrti tijelo mu je nađeno neraspadnuto. Bog ga je proslavio čudesima.

UTORAK, 11. SVIBNJA.

Sv. Mamerto, nadbiskup u Vieni u Francuskoj. Sjajna svjetlost Crkve znanošću, svetošću i krepošću čudesa. On je g. 469. ustanovio tri dana kao t. zv. Prosne dane prije Uzašašća. Umro g. 477.

SRIJEDA, 12. SVIBNJA

Sv. Pankracije, mučenik. Rođen u Frigiji. Sa svojim stricem kao mladić od 14 godina bio poučen u vjeri u Rimu od sv. Marcelina pape. Za progonstva pod carem Dioklecijanom bio je uhvaćen. Sudac ga nagovarao, da se odreče Krista, jer još nema ni tri puta pet godina. Pankracije odgovori: »Nemoj misliti, da imam manje pameti zato što me vidiš kao mladića od 14 godina. Naš Gospodin Isus Krist udostojao se dati nam takav razum, da nas vaše strašenje ništa ne plaši. Tvoji bogovi su đavoli, pa se čudim, da ti nije odvratno štovati ih.« Potom mu na Aurelijevoj cesti odsjekoše glavu 12. V. 304. Pobožna Oktavila dostojno ga je sahranila. G. 500. papa Simah sagradio nad njegovim grobom crkvu. Ovaj svetac spada među t. zv. »14 Velikih Pomoćnika« i štuje se kao zaštitnik vjernosti: Krsnoga zavjeta, ženitbene prisege, svećeničke prisege. — **Sv. Nerinij i Ahilej,** braća, mučenici u prvim kršćanksim progonima. — **Sv. Epifanije,** biskup u Salamini na Cipru. Rođen g. 310. u Palestini, Dugo živio pustinjačkim životom. Njegovi spisi uživaju ugled u Crkvi. Prijateljovao je sa sv. Hilarionom, čiji je život opisao.

ČETVRTAK, 13. SVIBNJA

Sv. Servacije. — Bio biskup u Tongernu u Belgiji. Mnogo se molio, da Huni ne provale u njegovu domovinu. Radi toga hodočastio i na grob sv. Petra u Rimu, gdje je čuo, da će Huni provaliti u njegovu domovinu poslije njegove smrti. Umro g. 384. u Mastrihtu u Holandiji. **Sv. Ivan Mučavac.** Bio biskup Kolonje u Armeniji, ali se odrekao časti i stupio u samostan sv. Sabe kod Jerusalema kao novak, zašutjevši svoju biskupsku čast. Tu je obavljao najniže poslove i uvijek šutio. Umro g. 459.

PETAK, 14. SVIBNJA

Sv. Bonifacije, mučenik. Rođen u Rimu živio grijšnim životom, ali je bio milosrdan i darežljiv. Kad se obratio, izabrao kao pokoru, da skuplja sv. kosti mučenika i dostojno ih sahrani. Bio uhvaćen u Tarsu, rodnom gradu sv. apostola Pavla. Grozno bio mrcvaren, pod nokte su mu zabijali šiljke, u grlo mu izlili rastopljeno olovo i konačno odrubili glavu 14. V. 306. Za mučenja neprestano je molio: »Hvala Ti, Isuse Kriste, Sine Božji! — **Sv. Pahomije,** pustinjak u Egiptu. Vježbao je svoje učenike osobito u poniznosti. Provodio život u oštroj pokori. Ostavio za sobom 7.000 samotsanaca. Umro g. 348.

SUBOTA, 15. SVIBNJA

Sv. Ivan de la Salle. — Rođen g. 1651. u Francuskoj. Kao svećenik osnovao red školske braće, da poučava siromašnije i mladež u kršćanskom nauku. Danas red broji više od 17.000 članova u 2000 kuća. Sv. Ivan je svoju imovinu razdijelio siromasima i posvetio se odgoju mladeži sjećajući se Spasiteljevih riječi: »Ako ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevsko nebesko... I tko primi jedno takvo dijete u moje ime, mene prima«. Umro na Veliki petak 7. IV. 1719. Zadnje su mu riječi bile: »Neka se na meni izvrši sve, što je Bog odredio!«

MAJKE
i svećeničko zvanje

SV. PAVAO OD KRIŽA rekao je u propovijedi roditeljima: »Ako ću se spasiti, kako se nadam, moram za to biti posebno zahvalan svojoj dobroj majci«. Pavao se rodio u siromašnoj obitelji u Kastekazu u sjevernoj Italiji. U toj obitelji bilo je šestnaestero djece. Majka Ana Marija bila je vrlo nabožna i strogo je odgajala svoju djecu, osobito najstarijega sina Pavla. Ako bi mali Pavao plakao, majka bi mu stavila u ručice malo raspelo i rekla: »Vidiš, dijete, koliko je Isus trpio!«, ili bi mu pripovijedala o primjerima iz života svetaca. Mali je Pavao rado slušao svoju majku. Zato je već u djetinjstvu pokazivao mnogo veselja za svećenički stalež i za svete stvari.

Godine 1727. zaredio je njega i njegova brata sv. Otac papa Benedikt XIII. za svećenike. Pavao je utemeljio redovničku družbu Pasionista, koji su vjernike pobuđivali na pobožno razmatranje muke Isusa Krista. Osnovao je više samostana u raznim državama. Crkva je Pavla od Križa proglasila svetim godine 1867.

SVETI IVAN BOSKO, rođen g. 1815. u selu Beki u Italiji, umro je 31. siječnja g. 1888. Crkva ga je proglasila svetim g. 1934. Njegova obitelj bila je siromašna, seljačka. Nakon smrti očeve pala je sva briga oko odgoja troje djece na majku, udovicu Mariju. Bila je žena vrlo razborita i marljiva, puna duboke vjere pouzdanja u Boga. Djecu je poučavala u molitvi i u katekizmu. Nedjeljom i blagdanima vodila ih je u crkvu. Kad ih je oblačila u svetačno odijelo, učila ih je, da je to zato, što dobar kršćanin mora i izvana pokazati, kako se raduje nedjelji i svetkovinama, i kako mora da bude čista njegova duša.

Ivan je bio najgorljiviji u pobožnostima. Drugove svoje — dječake — poučavao je u vjerskim istinama, osobito one, koji nisu bili dobri. Vruće je želio da postane svećenik i apostol mladeži. Kad je majka upoznala, da je Ivan određen za više zadatke, vrlo se je obradovala i sve žrtvovala, da ga pošalje u školu. Poradi siromaštva nije mogao polaziti više škole. Uz veliku požrtvovnost majke, uz pomoć svećenika Josipa Kaloso mogao je daroviti mladić svršiti škole, te je g. 1841. na veliku radost majke primio sv. sakramenat svećeničkog reda. Majka je rekla sinu mladomisniku: »Sad si svećenik, prikazuješ sv. Misu, bliže si Isusu Kristu. Ali znaj, da misiti znači trpjeti. Uvjerena sam, da ćeš svaki dan moliti za mene, dok sam živa, i onda, kad budem umrla. To je meni dosta. Odsada se brini za spasenja duša, a ne za mene«. Sveti Ivan Bosko posvetio je cijeloga sebe i sav svoj život odgoju zapuštene i propasti izvržene omladine. Za odgoj mladeži osnovao je veliki broj zavoda i uveo posebne redovničke družbe, napose družbu Salezijanaca. Poznat je s mnogih čudesa, što ih je tvorio pomoću zagovora Bl. Dj. Marije — Pomoćnice, koju je od djetinjstva vanredno štovao.

Presveta Dj. Marijo, isprosi nam takovih majka, koje će odgojiti Kristove svećenike!

Mala Nada

Nada je bila malena djevojčica, ni bolja ni gora od tolikih drugih. Ali smatrala je sebe nepogrešivom u svojim sudovima. Osjećala se nesretnom, što ju je sudbina stavila pod vlast roditelja, starih i nepravednih. Osjećala se neshvaćenom zato, što nisu slijepo udovoljavali svim njenim hirovima i što su se roditelji usudivali da je kore i protuslove.

»Ne, ne mogu da me shvate«, mislila je prezirno o svojim roditeljima, koji nisu dopuštali nikakve pretjeranosti. »Uostalom oni me ne vole«, govorila je bijesno, kada je otac poremetio njezine odveć slobodne planove. »Ne vole me«, opetovala je tvrdokorno. »Maričini roditelji sve joj dopuštaju, to znači voljeti. Maričini roditelji nju vole. Mene moji roditelji ne vole...«

Ona je to tako često sebi ponavljala, da je napokon počela i vjerovati u to, te se osjeti vrlo nesretnom.

Čudno, da je dijete, koje nije bez srdžbe podnašalo strogost roditelja, osjetilo toliku bol, videći se lišeno njihove nježnosti. Ali mladost ima svoje hirove...

Obuzimala ju je tuga, osjećala se napuštena, sama. Da, sama, jer se sada hotimice sve više odvraćala od svojih roditelja.

Tako se dogodi, da je jednoga dana rekla glasom, koji bi nasmijao svakoga, koji bi je čuo: »Zbilja se ne isplati živjeti!«

Na nesreću bila je sama, i nitko joj nije mogao da predoči smiješnost njezine tvrdnje. I u njoj se ukorijeni misao samoubistva... Bože moj, ta se misao već često rodila u ljudim mozgovima, ali neki joj odole. Nada nije imala oslona i podlegne.

Jedne večeri pod izlikom, da je boli glava, povuče se u svoju sobu, pospe krevet cvijećem, otvori pipac na plinu, ispruži se i stade čekati. Čekala je, čekala, ali nije čula ubojitoga strujanja. Shvatila je. Plin je bio zatvoren dolje u kuhinji.

»Ipak moram umrijeti«, mrmljala je bijesno, »Kad me nitko na tom svijetu ne voli...«

Puna neke zločinačke hrabrosti odluči da siđe i da otvori plin u kuhinji. Ali na stepenicama stane, srce joj se stegne, čula je glas svojih roditelja. Već je bilo kasno, oni su razgovarali u blagovaonici.

»Sutra, kad saznaju...« pomisli tjeskobno, »Pa kad me ne vole! Srećom su vrata zatvorena, da se mogu uvući u kuhinju...« Ali kad je došla do vratiju, iza kojih se čulo, kako roditelji razgovaraju, obuze je opet čudan osjećaj: »Kad saznaju...«

Nije mogla odoljeti, te stane prisluškivati na vratima.

»Idemo spavati, ti već padaš od umora«.
»Ne, htjela bih da svršim još ovu čarapu, da ih bude dvanaest!«

Iznenađena stane Nada bolje slušati. Njezina majka, koja nije nikada ništa radila, koja je provodila mirni građanski život, što to hoće da završi?

»Stara moja, što se toliko mučiš za tu našu malu? Ne znam, kako ti radiš, da te nitko ne vidi. Hoće li ti Nada jednom biti za to zahvalna?

»Pavle, Pavle, to su gluposti, za ono, što radimo za djecu, ne očekujemo zahvalnosti... naprotiv bilo bi mi žao, da mala sazna, da ima ljepši miraz nego druge, za to, što ja već od njezina poroda svake večeri dva sata potajno pletem za nju. A ti, dragi moj, jesi li se pohvalio žrtvom, koju već dvadeset godina doprinosiš, da pušiš samo jednu cigaretu dnevno, samo zato, da povećaš njezin mali imetak? Ali sve to, što radimo, sve za nju, da ona bude sretna, a ne zato, da nam bude zahvalna...«

»Svakako... pa ipak ima dana, kada nas ona i ne gleda, kao na primjer večeras...«

»Da«, reče majka žalosnim glasom, »to je okrutno!«

»A osim toga bojim se, da se ne razboli. Tako je čudna ovo zadnje vrijeme!«

»Šuti, Pavle, molim te, šuti. Kad pomislim, da bi se maloj što dogodilo, ja bih svisnula...«

Za vratima je Nada plakala.

Plakala je od stida i sreće u isti mah. Tiho se udalji, popne se u svoju sobu i zatvori pipac. I dok je brižno pospremala stvari i cvijeće, šaptala je raznježeno:

»Samo da ne bi saznali... nikad nikad...«

Molitva Spasitelju

Spasitelju, Ti si obećao svojim učenicima, da će primiti, što zamole nebeskoga Oca u Tvoje ime.

Ti si obećao radost ljudima, koji Te poznaju. Ti si glasnik, žrtva i spasenje najvećega dobra: ljubavi.

Isuse, Tebi, koji si došao među nas griješnike, mi se molimo.

Tebi, koji si svojim milosrđem pogledao na naše krivnje, mi dolazimo.

U Tebi je mir, koji tražimo, i dobrota, za kojom čeznemo. U Tebi se odmara srce nebrojeno puta izranjeno.

Mi molimo, Isuse, u Tvoje ime snagu, da te slijedimo.

Molimo odlučnost, da se borimo protiv svojih slabosti i zabluda.

Mi molimo, Isuse, ustrajnost da ne klonemo, pa ako i padnemo, da se opet uzdignemo.

Molimo Te, da blagoslovis nas i naše obitelji, našu vjeru i naše napore.

Molimo da ostaneš s nama, u svim našim danima, do vijeka.

IZ PRIRODNIH NAUKA

Prema suncu...

Zemlja je udaljena od Sunca jedan nebeski metar. Nešto preko 1/3 nebeskog metra, skoro u neposrednoj blizini Sunca nalazi se njemu najbliži planet Merkur. On je od Sunca udaljen samo oko 58,000.000 km. Leti oko Sunca, kao muha oko svjetiljke. Juri veoma brzo, da ne bi pao na Sunce i utopio se u njegovoj žitkoj usijanoj masi. Put mu je oko Sunca znatan. Iznosi 360 milijuna km, a on ga prođe u naših 83 dana. Možemo misliti, kolikom brzinom leti. U jednoj sekundi proleti 48 km. Uzmemo li u obzir, da naši obični vlakovi trebaju čitav sat za toliki put, to nam je jasno, da taj planet juri 3.600 puta brže od naših osobnih vlakova ili oko 1.300 puta brže od najbržih zemaljskih željeznica. Merkur nije baš niti tako velik. U poredbi prema našoj Zemlji, on imade samo četiri stotine zemljine mase, dok u poredbi prema Suncu iznosi tek 1/8,000.000 sunčeve mase. Predstavimo li Sunce kao ogromnu kuglu, to je u poredbi s njime Merkur tek sitno zrno borovice. Prilike na Merkuru nisu još poznate. Kako se on okreće samo oko Sunca, a ne ujedno oko svoje osi, kao naša Zemlja, to na jednoj njegovoj polutci vlada vječni vrući dan, a na drugoj vječna noć. Na onoj polutci osvjetljenoj od Sunca, jamačno je neka pješčana pustinja, mrtva i bijedna, poput naše Sahare.

Venus. U Jutro je nazivljemo jutarnjom zvijezdom ili Danicom, a na večer Večernjicom. To je najsjajnija zvijezda na našem zvjezdanom nebu. Od Sunca je udaljena oko 108,00.000 km., dakle 2/3 nebeskoga metra. I ona putuje oko Sunca. Za taj joj put treba oko 220 naših dana, a put joj je dugačak, iznosi oko 680 milijuna km. Putuje brzo, no nešto sporije od Merkura. Ona prevali u jednoj sekundi oko 35 km. U poredbi sa Zemljom, nešto je manja od nje, dok u poredbi sa Suncem iznosi tek 1/4,000.000 sunčeve mase. I opet možemo predstaviti Sunce kao ogromnu kuglu, pa će prema njoj izgledati Venus tek kao višnja.

Ni prilike na Veneri nisu točno poznate. Mnogo se toga zaključuje, a mnogo se i nagađa. Ni ona se ne okreće oko osi kao ni Merkur. Obično jako sjaji. Taj se sjaj može bolje promatrati u dalekozoru. Posve je jednak sjaju naših oblaka, suncem obasjanih. Prema tome neki učenjaci zaključuju, da su to vodene pare, oblaci, kao i naši zemaljski. To bi dalo naslućivati, da na osvijetljenoj polutci Venere postoji raslinstvo. Mašta si može dočaravati razne vrste bilja, koje da ondje raste. Je li to baš tako ili nije, ne će se tako lako dokazati. Da ondje ne postoje životinje, dokazom je to, što bi za njih bile previše nepogodne prilike za život, jer bi morale živjeti u neprekidnom danu, koji je neprestano pun vlage, tmurno naoblačen.

Neupućeni će ljudi, gledajući Venus misliti, da je u dalekozoru uvijek vidimo u cijelosti. Baš za najvećeg njezina jutarnjeg ili večernjeg sjaja vidimo je u dalekozoru kao sitni srp, sličan mladom Mjesecu.

Kako je Danica ili Večernjica najsjajnija zvijezda, to je kršćanstvo najsjajniju zvijezdu pravoga neba, Bl. Djevicu Mariju, poredilo s Jutarnjom zvijezdom. Danica naviješta izlazak Sunca, — Bl. Djevica nam je porodila vječno Sunce: Spasitelja svijeta, koji je ljudski rod prosvijetlio svojom divnom naukom, i ogrijao ga svojim milostima i ljubavlju svoga Božanskoga Srca...

Naša je **Zemlja** slijedeći planet, koji se također giblje oko Sunca. Kako je njezina udaljenost od Sunca oko 150,000.000 km, a kako oko Sunca kruži, to će nam odmah biti jasno, da mora prevaliti put od oko 940,000.000 km dugačak. Taj put prevali naša Zemlja za jednu godinu dana, a leti brzinom od 30 km. na jednu sekundu; duljina puta, koju prevali na pr. naš zagorski vlak u 1 satu. Takav put proleti Zemlja u 1 sekundi. Da se okrene oko osi, potrebno je blizu 24 sata. Tim okretajem čini Zemlja, da nam Sunce izlazi i zalazi, nastaje dan i noć.

Iz katoličkog svijeta

BENEDIKTINSKA OPATIJA »MARIA EINSIEDELN« u Švicarskoj slavi ove godine tisućgodišnjicu svoga postojanja. Ova je opatija najposjećenije proštenište u Švicarskoj. Posveta kapele Majke Božje obavljena je 14. rujna 948. Danas je ta kapelica sastavni dio velike bazilike u baroknom stilu iz 18. stoljeća. Ima podataka o tom, da su se već početkom 14. stoljeća vodila hodočašća u opatiju »Maria Einsiedeln«, koja je od 1350. ujedno nacionalno svetište »saveznika« (Švicaraca).

U RIMU je 24. i 25. travnja održano tradicionalno posjećivanje sedam crkava. Hodočasnici su po običaju krenuli od crkve sv. Filipa Neri, a posjetili su crkve sv. Petra, sv. Pavla izvan zidina, sv. Sebastijana, sv. Ivana na Lateranu, sv. Križa iz Jeruzalema, sv. Lovre izvan zidina i sv. Marije Velike.

U VATIKANU je 24. travnja potpisan sporazum s vladom Italije. Tim su sporazumom uređena neka pitanja u vezi s izuzetošću papinske rezidencije Castel Gandolfo od državne vlasti.

U FRIBOURGU U SVICARSKOJ svečano je proslavljena (27. travnja) 350-godišnjica smrti sv. Petra Kanizija. U velikoj auli sveučilišta održana je priredba u čast sv. Oca Pape.

BISKUP STAROSLAVENSKE NACIONALNE CRKVE u Poljskoj vratio se s dva druga svećenika u krilo katoličke crkve. Njihov povratak saopćen je javnosti pastirskim pismom. Javno su požalili i opozvali svoj raniji otpad, kako se ističe u pastirskom pismu biskupa koji ih je primio u katoličku crkvu.

RADNI SASTANAK UČENJAKA različitih struka održan je u Njemačkoj za suzbijanje psihoze, koju su nazvali »Trümmerkrankheit« (bolest od ruševina). Radi se o duševnoj depresiji, apatiji i melanholiji, koja potječe od stalnog gledanja ruševina bombardiranja i kretanja u njima.

U SALZBURGU je nedavno održan radni sastanak predstavnika katoličke štampe.

U PARIZU je dana predstava »Blagovijest« ili »Navještenje Isusova rođenja« od Paul Claudela. Na toj priredbi bili su mnogi članovi crkvene hierarhije, među njima i pariški nadbiskup, te mnogi članovi diplomatskog zbora.

U LUCI KARTAGENE u Kolumbiji bit će podignut kip Majke Božje, visok 20 metara. U podnožju spomenika bit će smještena lijepa kapelica.

U GDINJI (Poljska) bit će uskoro otvoren jedan novi katolički institut za vjerska pitanja.
povrđuje vijesti, da se služba Božja ne-

MEĐUNARODNO UDRUŽENJE KATOLIČKIH ŽENA održalo je prošlog mjeseca u Friburgu (Švicarska) svoj kongres. Na kongresu su bile prisutne zastupnice 46 zemalja, među njima i Poljske i Čehoslovačke.

BISKUPI-NOVINARI. Savez katoličkih novinara u Sjedinjenim Državama ustanovio je, da je 11 članova američkog episkopata prije radilo u uredništvu časopisa ili listova. Kažu, da bi sv. Pavao sigurno bio novinarom, kad bi danas živio.

PRVI BLAŽENIK U GODINI 1948. Na Bijelu nedjelju 4. travnja bit će proglašen blaženikom školski brat Petar Romancon. Ovo je prvo proglašenje blaženika u ovoj godini.

OVOG PROLJEĆA bit će dograđena katedrala Isusa Kralja u Katovicama kao zahvala šleskog naroda Bogu, da su bogati ugljenokopi i tvornice ostali sačuvani u prošlom ratu.

MATIJA TALBOT, novi irski blaženik, koji potječe iz obitelji s 12 djece, veoma se štuje i u Americi. Još su uvijek živi njegovi suvremenici, lučki radnici, koji su ga poznavali, kad se još odavao pijanstvu. Ali njegova mu je majka isprosila milost od Boga, te je on uspio svladati svoju strast i provoditi život pun zasluga pred Bogom. Oči njegovih drugova nisu međutim vidjele ništa osobita, ništa primjetljivog na njemu. On je radio svijesno i nije više pio. Njegova unutarnja sreća i duhovni mir bili su tako veliki, da je iz radnika postao svetac.

MEĐU SPOMENDANIMA GOD. 1848. moramo navesti i biskupa Emanuela Kettelera (1811—1877), koji je te godine propovijedao u Mainzu kršćansku nauku o društvenom uređenju. Tu je on razvio glavne smjernice modernog shvaćanja kršćanskog nazora na društvo.

PROFESOR ALBERT EINSTEIN, jedan od najvećih današnjih učenjaka (teorija relativiteta) izjavio je nedavno u Njemačkoj slijedeće: »Kad je kod nas došao na vlast Hitlerov režim, čekao sam, da će mi sveučilište, koje je uvijek ponosno glasalo za pravicu, pružiti pomoć. Ali prevario sam se. Sveučilište je šutjelo. Poslije sam se obratio na velike novinske zavode na poznate književnike, ali sve uzalud. Samo se Crkva suprotstavila Hitlerovim krivim naukama. Nikada me ona nije zanimala, ali sad imam za nju veliko poštovanje i divljenje, jer je samo ona imala odvažnosti braniti istinu. Sada konačno volim Crkvu, koju sam prije podcjenjivao.

NEOBIČNO HODOČAŠĆE obavilo je trideset studenata i studentica u Engleskoj. Studenti su pješice nosili na svojim leđima težak križ od Londona do mjesta Walsigham. Prevalili su tako 120 milja puta.

PROFESOR MARIO PEI. Danas postoji na svijetu 2.796 jezika, kojima se govori, ne računavši ovamo dialekte. Mario Pei, profesor romanskih jezika na sveučilištu u Kolumbiji svladava 250 jezika. Možda mu u tom pogledu nema premca. Usto, što profesor Pei govori 250 živih jezika, pozna on još i 50 izumrlih jezika.

KARDINAL VON PREYSING, biskup Berlina primljen je 15. IV. u privatnu audijenciju Sv. Oca.

IZ MISIJA

NA SVEUČILIŠTIMA TOKIA provedeno je zanimljivo ispitivanje o tome, što slušači čitaju. Utvrđeno je, da: 42,5% studenata najviše čitaju djela, koja naginju materijalističkom gledanju svijeta, 28% studenata zanima se za filozofiju i religiju, 27% za znanost, a tek 2,5% za književna djela. Naprotiv 46% studentica najviše čita evropsku književnost, 27% njih čita japansku književnost, 15% odabire djela s područja filozofije i religije, 8% njih sklono je djelima materijalističkog gledanja na svijet, a ostale bave se znanošću. — Od evropskih pisaca najviše se čitaju djela Lava Tolstoja.

FRANJEVKE SV. MARIJE proslavit će uskoro 50—godišnjicu svoga rada u Japanu. Ove sestre broje u svemu 255 sestara, no ipak razvijaju sve bujniju djelatnost. Prošlog mjeseca preuzele su u svoje ruke školu u Nagasakiju, koja je zbog atomskog bombardiranja ostala bez učiteljskih sila. Franjevke sv. Marije vode uz to i ogromnu bolnicu u Tokiu i tiskaru u Saporu, u kojoj su među slagarima namješteni mnogi hromi i kljasti radnici, koji na taj način zarađuju svoj svagdašnji kruh.

ŠUTNJA U ŽIVOTU ČOVJEKA

Nije li to čudan pojam u životu čovjeka? Još bi išlo, kad bi se čovjek zatvorio u samostanski prostor, koji je okružen zidovima, ali u svijetu! — tko misli na šutnju? Da, u svijetu, koji je sav prožet vikanjem i djelima sličnog sadržaja! Imajući to na pameti, čovjek će činiti, rekli bismo, sve što ostali čine — sve samo ne šutjeti. Konačno to pokazuje i život.

No ipak mi naglašavamo potrebu šutnje. Ne šutnje, koja bi čovjeka učinila natražnjakom i čudakom, već šutnje, koja će čovjeka posve ispravno voditi u njegovu životu i najsigurnije približavati njegovu posljednjem Cilju.

Nema, dakle, ovo nekoliko redaka za svrhu zastupati posve protivnu skrajnost protiv spomenutog vikanja, već samo naglasiti potrebu tišine, povlačenja u sama sebe zato, da čovjek može što više uzdići svoj duh, svoju misao, svega sebe k svom najvišem cilju, k Bogu.

Naglasujemo i tražimo šutnju, jer je ona rječitija i jer više pridonosi ispravnom odgoju pojedinca i društva nego bilo kakvo urnebesno vikanje. Časovi promatranja i razmatranja, obavljeni u tišini, uključuju više proživljenosti i pokazuju ljepše posljedice u životu. Čak, što više, velimo: ne može biti ni pravog uspjeha u nijednoj stvari, ako on nije plod razmatranja, obavljena u tišini, u šutnji. To nam očito dokazuju toliki primjeri: sv. Ivan Krstitelj počima naviještati pokoru, potrebnu za spasenje, nakon dugotrajne šutnje pustinjskog života. Sv. Benedikt, Franjo Asiški, Dominik i Ignacije postaju djelotvorni u punom smislu tek onda, kad im se duša napunila plodova šutnje.

Krist stupa u javni život iza dugo probdjevena vremena u pustinjskoj tišini, a dobri apostoli Crkve ulaze u život iza lijepe vježbe pripravnog života, kojeg cijelog prožima šutnja. Plodnost poljana i ravnica ovisi o rijekama i potocima, kojima je izvor ispod visokih bregova okruženih trajnom tišinom

Kako naravni tako još više nadnaravni život čovjekov ovisi o dobro probdjevenim časovima, koje će prožimati šutnja. Bit će doista često puta teško ostvariti zahtjev za njom i ona će biti možda posljedica trajnog nastojanja, a ne prva polazna točka, koja bi bila najlakša.

Svejedno je konačno, da li će to biti nešto lako ili skopčano s teškoćama, važno je, da je ostvarimo, jer će ona donijeti svoj plod, koji će se očitovati u teškim životnim prilikama, na taj način, što će pobjeda biti na našoj strani.

Daj, Gospodine, da naše lakoumnosti, želje, nesređenosti i tvrdoglavosti budu zalivene šutnjom razmatranja, s kojim ćemo izaći kao pobjednici nad njima; daj nam šutnju, po kojoj ćemo zadržati smirenost naše duše na grube, opore i nepravedne riječi, na životna razočaranja. Daj, Gospodine, da moja šutnja, makar vrlo teška i naporna bude uvijek za ono, što je rekao pjesnik:

»Ne ću da moji dani proteku
Mračni u tihu lijuć' se r'jeku
Vječnosti«. (Poljak)

Daj, da ispravno usvojena šutnja bude utješna i spasavajuća u času konačnog i trajnog sastanka s Tobom.

DUHOVNA OBNOVA NA TRSATU — SUŠAK

U Bazilici Majke Milosti na Trsatu održat će se od 27. do 30. svibnja o. g. Duhovne vježbe za trećorece i ostale vjernike.

U četvrtak, na Tijelovo, 27. V., u 5 sati poslije podne Zaziv Duha Svetoga i uvodna propovijed.

U petak i subotu u 6 sati ujutro liturgijska sv. Misa i propovijed, a u 6 sati poslije podne propovijed i blagoslov.

U nedjelju, 30. V., u 6 sati ujutro liturgijska sv. Misa, zaključna propovijed, zajednička sv. Pričest i Tebe Boga hvalimo.

Naši pokojnici

PROF. DON BARE POPARIĆ. Na 30. III. 1948. g. preminuo je u Zagrebu zaslužni hrvatski historičar Don Bare Poparić. Rodio se 27. III. 1865. u Novom kod Trogira. Poslije dovršenih bogoslovskih i filozofskih nauka službovao je kao profesor na gimnaziji u Splitu, nautičkoj školi u Bakru, realnoj gimnaziji u Zagrebu, kao lektor talijanskoga jezika na zagrebačkom sveučilištu i Višoj Pedagoškoj školi.

Pokojnik je bio dobar svećenik i nastavnik. Za područje svoga naučnog rada odabrao je bio povijest hrvatskog pomorstva. O pomorskoj sili Hrvata (1899.); Doživljaji hrvatskih pomoraca (1904.); Povijest senjskih Uskoka (1936.); Tužna povijest Hercegove zemlje (1942.) i t. d., kao i mnoštvo članaka po raznim časopisima osigurala su mu časno mjesto u hrvatskoj historiografiji i trajnu uspomenu u našem narodu.

KUZMA VUČETIĆ, začasni kanonik. Rodio se u Hvaru 1864. Skoro trideset godina bio župnikom u Nerežišću na otoku Braču. Uz župnički posao mnogo je radio na istraživanju povijesti otoka Hvara. Umro je u Starigradu na Hvaru početkom mjeseca travnja ove godine.

FRA NIKOLA MRAVIČIĆ, franjevački klerik umro u 21. godini života u samostanu Majke Božje Lurdske 28. travnja ove godine.

Pokoj vječni daruj im Gospodine!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a, — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 16. SVIBNJA 1948. BROJ 18

Dođi Duše Sveti, napuni srca svojih vjernih i zapali u njima oganj svoje ljubavi.

Iz Mise NA DUHOVE

DVOSTRUKA DUŽNOST

Veliki glazbenik Johan Sebastian Bach 1685. — 1750 započimao je svoje glazbene skladbe slovima: J. J. To znači: Jesu juva — Isuse pomozi! A svršavao ih slovima: S. D. G. Ta slova znače: Soli Deo Gloria — Samo Bogu budi slava! Edison je glasoviti iznalazač više tisuća patenata na polju elektrike, telefona, mikrofona, kinematografa, akumulatora i t. d. Kad se prvi put uspeo u Parizu na Ajfelov toranj, visok 300 metara, sagrađen od samoga željeza, upisao je u zlatnu knjigu na tornju ove riječi: »Gospodinu Eiffelu (Ajfelu), inženjeru i odvažnomu graditelju gorostasnoga i jedinstvenoga majstorskoga djela moderne inženjerske umjetnosti, posvećuje ove riječi jedan čovjek, koji imade najveće poštovanje i divljenje prema svim inženjerima, a osobito prema najvećemu među njima, a to je Bog«. Na grobu glasovite pjesnikinje Ane pl. Droste—Hülshoff (+ 1848.) piše geslo, koje ju je vodilo u životu, i kojemu je svoj cijeli život posvećivala: »Čast Gospodinu!«

Tako bismo mogli navesti bezbroj najvećih umova na svim područjima ljudskoga znanja i umijeća, kojima je bilo potpuno jasno, da nije dosta, da Boga priznaju i poštuju u svojoj duši i svom srcu, nego su smatrali neodoljivom nuždom, da to čine i vanjskim znakovima i činima. Bilo im je potpuno jasno, da čovjek, koji ima i dušu i tijelo, treba da i dušom iskazuje svoje poštovanje svomu Stvoritelju. Takova je naime i priroda ljudske naravi, da se ono što duša proživljava nužno odrazuje i na tijelu. A opet ono, što i kako tijelo osjeća, mora da utječe i na duševno raspoloženje. Tolika je veza između duše i tijela, kojima je zadaća, da sačinjavaju potpunoga čovjeka.

Zato mi ljudi nikada sve ono, što nas pokreće, ne pohranjujemo samo i isključivo u našoj nutrinji, nego to pokazujemo i izvana. Radosti, žalosti i trpljenja ne ostaju nikada posve zatvorena u zlatnoj škrinjici našega srca. Ona se očituju i izvana vidljivim, značajnim i raznolikim znakovima.

Pa i sam nam je Bog potvrdio svoju preveliku ljubav vidljivim utjelovljenjem, naučavanjem, trpljenjem i smrću na križu. Tako radi Bog, koji je duh i koji hoće da ga u »duhu i istini« poštujemo. On je, iz ljubavi prema nama, obukao odijelo naše vidljive čovječanske naravi, samo da se nama što više približi i nas za sobom povede. Ako je dakle »Riječ Božja« uzela vidljivo tijelo radi nas, onda je opravdano, da i naša riječ, koju Bogu upravljamo, poprimi vidljiv oblik i takova se pred Bogom pokaže. A to se ima događati u vidljivoj molitvi i u živom bogoslužju, koje nas sve povezuje i daje nam prigodu, da vidljivim zajedničkim činima hvalimo i slavimo Boga.

Zato je Bog već u Starom Zavjetu odredio: mjesto za javnu službu Božju i djela bogoslovna (žrtve) i dane u koje se imade činiti osobita čast (praznike). U Novom Zavjetu naredio je Euharistiju kao nekrvnu žrtvu Novoga Zavjeta i Svete Sakramente i tako osnovao službu Božju, koju treba da se u Crkvi Njegovoj obavlja do svršetka vijeka i svijeta. Osim toga sam je Isus Krist molio i klečao. A napose je još k tomu učio onu poznatu usmenu molitvu »Oče naš«.

Istina je, mi Bogu ne možemo ništa dati svojom molitvom niti Ga možemo s neba na zemlju dozvati, osim u sv. Misi, koju je on napose zato uredio da ponavlja svoju žrtvu na križu. Ali se molitvom možemo dići do svoga nebeskoga Oca, a i druge za sobom povesti, da izvrše svoju djetinju dužnost, da priznaju i poštuju Boga svojim Stvoriteljem i Gospodarom. Tu zadaću imade za nas naša osobna skrovita molitva, a za našu okolinu izvanjska i javna pobožnost. Zato nam Spasitelj i Crkva nalaže ovu dvostruku dužnost.

Kad kapetan broda veže brod užetima uz pećinu ili čvrsti stup na obali, ne kani ni pećine ni stupa povući u vodu nego omogućiti putnicima da se iskrcaju na kopno. Tako se i mi treba da užetima skrovite i javne molitve vežemo i osiguravamo na neslomljivoj pećini i njegovom zakloništu, a to je naš Gospodar i Bog. Zato i vršimo ove dvije slatke dužnosti prema Bogu.

MOJA NEDJELJA

Oltar

Sve ono, što nas okružuje u crkvi, sve one umjetnine kao i sve ono, što čovjek u svojoj odanosti dariva Bogu na vanjski način, nije tako važno, kao što je sam oltar. Bez njega bi crkve bile samo prostorije za sastanak vjernika; tek s oltarom crkve postaju pravo sjedište i stan Božji.

I on je tokom stoljeća dobio sasvim drukčije lice, negoli što ga je prije imao. Kad zamislimo neki divni oltar iz poznatih zagrebačkih crkava, koje se odlikuju svojim umjetničkim oltarima, onda znamo, da je sam oltar prije, u davna vremena, sasvim drukčije izgledao, ali je umjetnički duh kroz stoljeća znao ovom prebivalištu Presvetoga dati takav izgled, kakav mu se pristoji. Ipak, ovom razvoju oltara, osobito u doba gotike, renesanse, baroka i rokokoa, dugujemo činjenicu, da se je mjesto za žrtvu, oltar, visoko podigao, da je postao vidljiv za sve vjernike. Prije nije tako bilo. Prije je svećenik bio okrenut licem prema općinstvu, a razvojem umjetničkih potreba i usavršavanjem ovog najznačajnijeg dijela same crkve, svećenik je sada, kad vrši obred sv. Mise okrenut leđima prema općinstvu. Ovdje se mora naglasiti, da uza sve promjene, nikad nije bilo odvajanja između svećenika i vjernika, t. j. između oltara i naroda, između misne žrtve i općinstva vjernih. Samo svetohranište nije bilo u početku na oltaru, jer se je Presveti čuvao ili u srebrenom golubu, simbolu Svetoga Duha, ili u zidnoj šupljini, koja je bila naročito ukrašena, a nalazila se sa strane samog oltara.

Oltar nam je nalik na brdo. Tu su stepenice, a one završavaju podnožjem, nad kojim je četverouglasti kameni sanduk, pokriven pločom. Sjećanje je to na katakombe, kad su oltari bili na grobovima samih mučenika. Sa svake strane oltara gore po tri svijeće. I na ovakvom mjestu dnevno se vrši golgotska drama, kao na brdu, na kome je Isus visio na križu. Koliko simbolike ima upravo u samom vanjskom promatranju oltara, a da ne ulazimo u sveti čin, koji se pred našim očima vrši, ako ne svakog dana, a ono svake nedjelje, kad s punom sabranosti prisustvujemo sv. Misi. Ne zaboravimo, da se svaki oltar upravo zbog ovoga posvećuje s osobitim obredima, a te obrede obavlja sam biskup.

Ovaj oltar pripada svećeniku, ali je on isto tako i naš oltar. To se vidi i u misnim molitvama. Mi možemo na taj oltar prinositi svoju ljubav, jer bez nje ne vrijedi nijedna žrtva. Sjetimo se onoga, što je Spasitelj kazao u Matejevu Evanđelju (5,23.).

Oltar je mjesto, na kome se Jagnje žrtvuje za sve nas. Mi možemo na otlar prinositi same sebe. Sve naše vrline i sve naše mane i grijehe moramo pred Njim otkriti. Pred Njim otkrijmo u svojim nedjeljnim sv. Misama i sve svoje brige, sve svoje molitve za sebe, za druge i cijeli ljudski rod.

LJUBAV

Cvijeće naših vrtova i naših livada pred Tvojom je slikom, nebeska Majko.

Ti gledaš ljude, koji dolaze da Te pozdrave i prepoznaješ mnoge dolaznike. Bili su mladi, a sada su njihova ramena pognuta i snijeg je pao na njihove glave. Muževi i žene, koji Ti se klanjaju, bili su nekada još nedorasli i obijesni. Mladež, koja Te kiti cvijećem, to su ona djeca, koja su Te nekada zadivljeno promatrala, kada su stariji govorili: »Evo naše Majke«! A mališani, koji se sada uspinju na prste, da Te ugledaju, oni su novo pokoljenje, koje tek prilazi tajnama života i velikoj tajni Tvojega majčinstva, Tvojega milosrđa.

Neki su izostali, oni Te sada gledaju u vječnosti, jer život na zemlji žurno protiče, mijenja se, gradi i ruši. Mnoga su proljeća ocvala, a mnoga će nova proljeća ponijeti cvat i plodove.

Čovjek, koji stoji kraj žrtvenika, još ne zna molitvu, kojom bi progovorio u svetištu, ali prije je poznavao poruge i kletve, kojima je u svojoj zaslijepljenosti obasipao svetinje.

Ti gledaš, Majko, i ove sinove rasipnike i sve zoveš, a Tvoj je pogled razumijevanje, milosrđe i ljubav.

Dvijestogodišnjica Zmajevićeva sjemeništa u Zadru

Vrlo bijedno je bilo stanje dalmatinskog dijela hrvatskog naroda i s njim svećenstva u XVII. i XVIII stoljeću. Iz te zapuštenosti pomože se svećenstvu podići ruka velikoga zadarskoga nadbiskupa Vinka Zmajevića iz Perasta u Boci Kotorskoj. Čim je zasjeo na stolicu zadarske nadbiskupije 1713., mislio je otvoriti sjemenište za svećenike glagolaše. Papa Benedikt XIII. mu rado dođe ususret 1729. i dopusti mu, da dohoci opatije sv. Krševana u Zadru i sv. Petra na Cresu budu dani Zmajeviću za glagolaško sjemenište u Zadru. Papina je dozvola imala stupiti na snagu po smrti zadnjih komendatora tih dviju opatija. No god. 1745. je prestalo kucati srce velikog Zmajevića, a da nije vidio ostvarenu svoju namisao u korist svećenika glagolaša. Za svog života podiže svojim novcem porušenu kanoničku kuriju tik uz stolnu crkvu sv. Stošije u Zadru i uredio ju za sjemenište popova glagolaša. Ova je zgrada ostala neoštećena za velikog bombardiranja Zadra 1943.-1944.

Ovo je sjemenište svečano otvorio Zmajevićev nasljednik nadbiskup Mate Karaman iz Splita 1. svibnja 1748., te se ove godine navršilo tog dana 200 godina otvorenja tog hrvatskog glagolaškog sjemeništa u srcu Dalmacije. Isti nadbiskup M. Karaman propisao je pravila za to sjemenište. Đaci su imali svaki dan slušati glagolašku sv. Misu i svaki dan moliti sv. Oficij glagolicom.

Ovo glagolaško sjemenište zatvorio je 1821 nadbiskup zadarski Fr. Nowak, rodom Čeh.

U zgradi je Zmajevićeva sjemeništa 1821. austrijska vlada podigla središnje bogoslovsko sjemenište za Dalmaciju s hrvatskim nastavnim jezikom. Godine 1831. je prestalo u toj zgradi hrvatsko bogoslovsko sjemenište, a uselilo se latinsko sve do 1867. Te je godine austrijska vlada sagradila novu zgradu za katoličko bogoslovno sjemenište za Dalmaciju s latinskim nastavnim jezikom. U zgradu pok. Zmajevićeva sjemeništa 1867. se uselilo đačko sjemenište za zadarsku nadbiskupiju. No, ovog puta s talijanskim nastavnim jezikom u školi i zavodu, dok nije 1897. u Zadru osnovana hrvatska gimnazija te su i zadnji ostaci talijanštine iz sjemeništva iščezli.

Ovo je sjemenište dalo hrvatskom narodu u Dalmaciji dosta svijetlih imena. Kroza nj su, uz druge, prošli Dr. J. Pulić, I. Danilo, Stj. Buzolić, M. Pavlinović, Š. Ljubić, J Boglić, J. Bianki i druga časna imena iz dalmatinske prošlosti. Kako su kucala srca mladih đaka u tom sjemeništu za svoj narod, dosta se sjetiti pjesama L. Botića, u kojima se radošću sjeća intimnih razgovora u »Sibiriji« Zmajevićeva sjemeništa, kako se do 1921. zvalo najgornje spavalište u toj zgradi, prozvano tako zbog svoje hladnoće.

Sada su u tu časnu zgradu sklonjene sestre Benediktinke iz samostana sv. Marije u Zadru. Njihov je samostan i crkva izgorio za bombardiranja 1944.

Nadamo se, da ova 200-godišnjica ne će biti nezapažena te da će se ovom zgodom u hrvatskom Zadru baš u toj zgradi velikog Zmajevića svečano proslaviti ova rijetka obljetnica svetom Misom na glagolici, u jeziku, za koji ju je podigao veliki Zmajević, i svečanom akademijom.

B.

Duhovi

Svijet premalo misli na štovanje Duha Svetoga. A to je treća božanska osoba. Jednu te istu bit imade, jednu te istu narav posjeduje, koju posjeduje i Otac i Sin. Zato je Duh Sveti jednakopravan, da tako kažemo, i jednako vrijedan poštovanja kao i Otac i Sin. Jer sve tri osobe imadu i posjeduju samo jednu božansku narav, sve tri su dakle samo jedan Bog. Pa zato svakoj toj osobi pripada isto poštovanje. A Crkva je to jednako poštovanje oduvijek iskazivala svakoj božanskoj osobi.

Isus Krist govori mnogo puta ne samo o Ocu nebeskom, nego toliko puta i o Duhu Svetom. A Crkva ga spominje češće. Osobito ovih posljednjih nedjelja prije Duhova. On je onaj Duh tješitelj, koji će doći poslije uzlaska Spasiteljeva na nebo. On je onaj Duh istine, koji će apostole (propovjednike) uputiti u svu istinu. Isus veli: »Niste vi, koji govorite, nego Duh Oca Vašega, koji govori u vama« (Mt. 10,20). »I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta« (Mt 20,28). On će pokarati svijet za grijeh i pravdu i za sud. Duh Sveti je onaj, koji tješi. On je onaj, koji uči istinu. On je onaj, koji do svršetka svijeta ostaje i čuva Crkvu od zablude. On je onaj, koji kori grijeh, opominje na pravču i prijeti sudom onima, koji preziru Božje stvari.

Premalo se dakle molimo Duhu Svetomu, da nas tješi, da nas rasvjetljuje i upućuje. Da nas opominje i kori. Da nas vodi pravim putem. Drukčije su radili u prva kršćanska vremena. I apostoli su se pripravljali na dolazak Duha Svetoga. I očekivali Ga. Isus im je sam rekao: »A vi sjedite u gradu, dok se ne obučete u silu s visine (Duha Svetoga)« (Luk 24,49). I zato su apostoli ustrajali u molitvi sa ženama i Marijom, Majkom Isusovom (Dj. 1,14).

Prvi su se kršćani pripravljali na velike svetkovine takozvanim predvečerjem (vigilija). Pa tako je to bilo i za Duhove. To je jedna od glavnih triju svetkovina crkvene godine. I za tu su se svetkovinu u prvo doba pripravljali tako, da su u predvečerje došli u crkvu. I postom i molitvom su dočekivali jutro svetkovine. A onda bi imali svečanu službu Božju. Danas to nije tako. Ljudi nemaju toliko revnosti. Jedno je ipak ostalo od onih vremena. A to su takozvani postovi na dane prije svetkovine. Tako je to i uoči Duhova. Takov je post i za Duhove.

Osim toga u staro vrijeme je duhovska subota bila dan krštenja. Zato se i danas na duhovsku subotu svečano blagosivlje voda i čuva kroz cijelu godinu. Na taj dan su se krstili Katekumeni, naročito oni, koji su iz poganstva prelazili na kršćansku vjeru. Na taj su dan kršteni poglavito zato, jer su na Duhove apostoli kršteni vatrom Duha Svetoga, koji je na njih sišao u obliku vatrenih jezika. I onda je ustao Petar i progovorio tako snažno, kao da iz njegovih usta teče nebeska vatra. I svi, koji su ga slušali, uspalili su se tako jakom vjerom i vatrom ljubavi Božje, da su bili spremni za Krista sve podnijeti. I pokrstilo se onoga dana tri tisuće ljudi i primili Duha Svetoga. To je bio veliki krsni dan kršćanske Crkve. Toga radi se još i danas posvećuje na duhovsku subotu krsna voda.

Taj dan slavi se svake godine uspomena na silazak Duha Svetoga. Obično se dijeli i sakramenat sv. Potvrde. Po tom se sakramentu daje Duh Sveti, koji nas jača u vjeri i čini hrabrim vojnicima Kristovim, kao što je to učinio i apostole kad je na njih sišao u obliku gorućih jezika. Pa su zato bili kadri hrabro propovijedati i za vjeru Isusovu mnogo trpjeti i konačno podnijeti mučeničku smrt, svi osim Ivana.

I mi s velikim veseljem treba da iščekujemo tako veliki blagdan Duhova. Treba da se Duhu Svetomu molimo i da mu zahvaljujemo za sve savjete nadahnuća i poticaja na dobro. Sve je to djelo Duha Svetoga u nama. Sveta Crkva posvećuje toliku pažnju i poštovanje Duhu Svetomu, da slavi i drugi dan Duhova. Ni to nije dosta. Ona se moli Duhu Svetomu kroz osam naknadnih dana. Na čast Duhu Svetomu je uređen kroz osam dana svećenički Časoslov i svi obrasci sv. Mise. Time nam sv. Crkva prednjači i pokazuje nam, kako je vrlo važna pobožnost Duhu Svetom. Slijedimo u tom sv. Crkvu!

APOLOGETSKI KUTIĆ

Duh Sveti

Svi kršćani, a napose mi kršćani katolici, ispovijedamo vjeru u duhovni svijet. Najbliži duh, koga prvoga upoznajemo jest naša vlastita duša. Ona je besmrtni duh, stvoren na sliku i priliku Božju, bez kojega ne bismo mogli ni živjeti, a kamoli misliti, govoriti i raditi.

Povrh ljudskih duša postoje viši duhovi, a to su Anđeli. Oni su čisti duhovi, žive bez tijela. Žive kod Boga u nebu, a služba im je da ljudima saopćuju Božju volju. Oni pak anđeli, koji su se na početku svijeta odmetnuli od Boga, bačeni su u pakao, i zovu se đavoli ili zli duhovi.

Najljepši, najsavršeniji i najplemenitiji duh je Božja narav, koja se ista i nerazdijeljena nalazi u svim trim božanskim osobama u Ocu, Sinu i Duhu Svetomu.

Za duha svetoga kao treću osobu u Bogu znali su ljudi već i u Starom Zavjetu Prorok David moli se Ocu nebeskomu: »I Duha Svetoga svojega ne uzimaj od mene« (Ps. 50, 13). Mudri Salamon priznaje u knjizi Mudrosti Bogu: »Tko je ikada spoznao odluku tvoju, ako mu nijesi udijelio mudrost, ako mu nijesi poslao s visina Svetoga Duha svojega«. (Mudr. 9, 17). U Novom Zavjetu veli Isus apostolima: »Idite dakle i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga« (Mt 28, 19). Majka je Božja začela Isusa po Duhu Svetomu. Anđeo reče Mariji: »Duh Sveti će doći na Tebe, i sila će Te Svevišnjega osjeniti« (Lk 1, 35). Sv. Ivan Krstitelj šalje svoje učenike k Isusu, jer je Isus krstio u Duhu Svetom.

Na temelju Objave ispovijeda Apostolsko vjerovanje: »Vjerujem u Duha Svetoga«. Ovo je vjerovanje prošireno i upotpunjeno na općim crkvenim saborima U Niceji (325. godine) i u Carigradu (381. godine) i glasi ovako: »I vjerujem u Duha Svetoga, Gospodina i davaoca života, koji izlazi od Oca i Sina. Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i slavi, koji je govorio po prorocima«. Atanazijeva vjeroispovjest iz petoga vijeka tumači odnošaj Duha Svetoga prema Ocu i Sinu: »Otac nije ni od koga učinjen, ni stvoren ni rođen. Sin je od samoga Oca ne učinjen, ni stvoren, nego rođen. Duh Sveti od Oca i Sina, nije učinjen niti stvoren, niti rođen, nego izlazi. Druga je osoba Očeva, druga Sinova, druga Duha Svetoga. Ali u Oca i Sina i Duha Svetoga jedno je božanstvo, jednaka slava, vječno veličanstvo. Kakav je Otac, takav Sin, takav Duh Sveti. Nestvoren Duh Sveti. Vječan Otac, vječan Sin, vječan Duh Sveti. Svemoguć Otac, svemoguć Sin, svemoguć Duh Sveti. Bog je Otac, Bog je Sin, Bog Duh Sveti. Ali ipak nisu tri Boga, nego je samo jedan Bog«. »Trojica su, koji svjedoče na nebu: Otac, Riječ i Duh Sveti; i ova su trojica jedno« (1 Iv. 5, 7).

Duh Sveti kao Bog boravi svuda, pa zato opravdano pita kralj David: »Kamo ću otići ispred Duha tvojega, o Bože« (Ps 138, 7). Ali napose boravi Duh Sveti u Katoličkoj Crkvi i u ljudskoj duši. U Katoličku je Crkvu došao Duh Sveti kad je na prve Duhove u prilici gorućih jezika sišao na Apostole i dao im dar, da su mogli govoriti različitim jezicima i s neobičnim uspjehom obraćati ljude na kršćansku vjeru. U našu dušu silazi Duh Sveti na svetom krštenju i ostaje u duši tako dugo, dok čovjek ne sagriješi smrtnim grijehom. Ali se on opet vraća u dušu nakon skrušene ispovijedi. O Duhu Svetomu uči Sveto Pismo, da stanuje u nama kao u hramu. »Ili ne znate, da je tijelo vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama i niste svoji« (1 Kor 6,19).

Plodovi su djelovanja Duha Svetoga u našoj duši mnogostruki. Sv. Pavao ih navodi u poslanici Galaćanima (5,22-23): »A plod Duha: ljubav, radost, mir, strpljivost, blagost, dobrota, vjera, krotkost, uzdržljivost. »Čovjek, u komu stanuje Duh Sveti, ljubi Boga i sve ljude, bez razlike, radi Boga kao djecu Božju, a svoju braću. Svemu se raduje, jer sve u životu, bilo ugodno ili neugodno, dolazi iz ruke Božje i konačno dobro svršava. Takav čovjek ima čistu savjest, a gdje je čista savjest, tu je mir u duši, mir s Bogom i mir s ljudima. Kao što je rat jedno od najvećih zala u nizu životnih zala, i pripisuje se kao začetniku đavlu, tako je mir od zemaljskih dobara najveće dobro, a dolazi od Duha Svetoga. Čovjek Duha Božjega strpljivo snosi svoje jade poput patnika Isusa Krista, jer znade, da nakon patnje ovoga života dolazi slava budućega života. Takav čovjek blago sudi bližnjega, jer ima na pameti: Kakovom mjerom mjeri on drugima, takvom će i drugi njemu vraćati. Dobar je svakomu, jer se opravdano nada, da će i Bog biti dobar njemu. Radije podnosi nepravdu, nego da se osvećuje, makar bi se mogao osvetiti. »Blaženi krotki, jer će oni baštiniti zemlju«. Pazi na tijelo i kroti ga, da vjerno služi duši, a duša da vjerno služi Bogu. Ustrajan je u vjeri, jer »bez vjere nije moći ugoditi Bogu«, a jaka vjera ima moć, da i gore prenosi.

Duh istine

Isusovi učenici bili su ljudi, koji su svi, osim Jude, ljubili svoga učitelja, iako su katkad strepili i zbog Njega i zbog sebe. Njihove ljudske slabosti unosile su katkada među njih malodušnost. Borbe s jakim protivnicima zbunjavale su njihova srca, pa nisu uvijek shvaćali, što im Učitelj govori. Ali oni su bili apostoli, koji su slijedili Isusa i poznavali njegova djela. Njima je Isus ostavio vlast, da poslije Njegovog povratka Ocu, pripovjedaju riječ Božju. Ali Spasitelj je znao, što čeka Njegove poslanike u svijetu. Znao je da će ih goniti i mučiti, kao što će Njega izmučiti i razapeti. Zato je navjestio apostolima milost utješitelja, Duha Svetoga, koji će ih jačati. Navjestio je snagu božanstva, koje je Istina i svjedočit će za Istinu.

Doista, svakome je čovjeku potrebna ova velika utjeha. Svi smo mi slabi bez one čudesne milosti, koju nam Bog dariva u našim sotrebama. Svi bi mi mnogo puta klonuli, i sama naša volja ne bi dostajala da nas obrani od pogibli, kad nas Gospodin ne bi pomogao na našem putu. Milost Duha Svetoga, koju stičemo iskrenom molitvom, potpunim povjerenjem u Boga i svetim sakramentima, onaj je tajni izvor, koji nam daje snagu. To je izvor nepresušenog milosrđa, koje poznaje naše slabosti i našu nesavršenost. Izvor velike pomoći u nevoljama, na raskrsnicama naših puteva, u teškim iskušenjima.

Mi nismo sami. Božanski je Učitelj dovršio djelo spasenja, a neprestano nam šalje Utješitelja, ako ga naša duša prima. Duh vječne istine pomaže nam da budemo dostojni plodova Isusove žrtve i kraljevstva ljubavi i mira. Zato, jer je naš život na zemlji borba s nebrojenim zaprekaama, koje se dižu pred spoznajom naše najviše i poslijednje životne svrhe, treba da zahvalno primimo Utješitelja. Tada će naše borbe biti lakše, naše napasti slabije, naša vjera življa i ustrajnija.

Tada će naša djela, u svakoj prilici koju nam život donosi, svjedočiti za Krista, za neprolaznu Istinu.

U FRIEDRICHSHAFENU (Bodensee) bili su izloženi u priredbi kulturnog tjedna radovi jedne časne sestre, koja je kao umjetnica poznata pod »Hummel«, a umrla 1946. u 38. godini života. Svojim dražesnim, umjetnički vanredno vrijednim »sličicama« zadužila je katolički svijet.

PODLISTAK

Kraljica svibnja

Maleni Dječak voli mjesec svibanj. On zna, zašto ga voli: Voli ga zbog rascvalih trešanja u vrtu. Voli ga zbog smijeha dobrih ljudi. Voli ga zbog ljubavi što cvate u duši.

Mjesec svibanj je mjesec sreće!

Ali Maleni Dječak je tužan. Rasplakanu žalost sakriva u crnim očima. Kao ugalj crnim očima.

Tuđa žalost!

Zašto taj dobri Dječak sakriva tugu u svojim očima?

Možda zbog lastavice, kojoj je vihor raznio gnijezdo? S mukom sagrađeno! Ili zbog žutog leptira, kojemu je nehotice slomio krila? Malena i nježna krila. O, ne! Žalost je ta duboka kao ponor. I puna bola. Ne, ne! Nešto je drugo sklonilo bol u njegovo maleno srce. Možda je to zbog grube riječi, koju su mu dobacili zločesti ljudi? Ili zbog toga, što ga je otac zaboravio poljubiti u oči? U jutro pred odlazak na posao! Ne, ne! Ni to nije toliko uznemirilo njegovo maleno srce.

Zašto onda ipak tuga prigiba Dječakovu glavu i dlanove uprljanih ručica? Zašto je Maleni Dječak tužan u mjesecu svibnju?

Zašto?....

Na lakom svibanjskom predvečerju titraju ova pitanja.

Maleni Dječak nema svoje majke. Maleni Dječak je izgubio svoju majku. Davno.... On zapravo i ne pozna svoje majke. Umrla je ona daleko.... u gradu... u bolnici. Maleni Dječak ne zna, gdje ona počiva, i da li kadkad misli na njega. Maleni Dječak ne zna ništa o svojoj majci. Ništa!

A u mjesecu svibnju svi govore o majci. I Maleni Dječak rado sluša priče o majčinim rukama što sklapaju oči umornoj dječici. Tvrdim i žuljevitim majčinim rukama. Maleni Dječak prati sreću dobre djece, koja u radosti žive sa svojim majkama.

Da li je zbog toga žalostan Maleni Dječak?

Maleni Dječak sluša srce svojih drugova. A ta srca neprestano kucaju istu riječ. Hvala! Veliku riječ! Slatku riječ! Bogatu riječ!

U mjesecu svibnju dobri dječaci i dobre djevojčice ponavljaju tu riječ. Neprekidno je ponavljaju svojim majkama. Dragim majkama. Zato je ponavljaju, jer su im m-a-j-k-e.

I Maleni Dječak bi htio ponoviti ovu riječ dragoj majci. I on bi htio... Ali on...

Eto, zbog toga i jest žalostan Maleni Dječak. On ne zna, gdje je njegova majka i kome bi rekao: hvala. Kome?..

U mjesecu svibnju Maleni Dječak je pun tuge. On bi htio zahvalnost prinijeti na svojim dlanovima. Uprljanim od pijeska u igri.

On ne zna kome?...

Ali Maleni Dječak nosi u srcu iskru velike ljubavi. On se sjeća plavih očiju ispod mirnog čela. Tihog smješka na lijepim usnama. Raširenih ruku, koje neodoljivo zovu. Da zagrle i zaštite... Maleni Dječak misli na jednu ženu, koju bi mogao nazvati majkom. Kojoj bi smio šapnuti blagoslovljenu riječ: hvala!

Maleni Dječak odluči nešto učiniti. Brže od vjetra, koji rasiplje latice ružičastog cvijeta. Bez skanjivanja on se dade na posao.

Maleni Dječak potrči u polje. On zna, zašto baš u polju. Da ubere cvjetove, što ih Nevidljiva Ruka rasula posvuda. Ljubičastu kukuvaču i bijelu majčinu dušicu.

Već je i suton sašao u toj igri. U pratnji njegovoj Maleni Dječak s cvijećem u rukama vraća se u selo. Ne opaža zvijezde, koje krase nebesko plavetilo. Zbog njega... i zbog ljudi. Maleni Dječak žuri... Da ne zatvore crkvu i da ga ne spriječi u nevinoj namjeri.

Crkva je otvorena za njega. Na prstima ulazi u nju. Da ne preplaši tišinu, koja se smiruje po kutevima. Polako se provlači u tami, koja mu zastire svijetle poglede.

Na glavnom oltaru stoji njegova Majka. Obasjana zvijezdom, što se provlači kroz prozor. Njegova Majka! Maleni Dječak je pozna. On je pozna odavna. Često je gledao njene oči i u potaji se divio njenoj mladoj ljepoti.

Bosim nogama penje se na oltar. Cvjetove polaže pod noge svojoj majci. Majci Božjoj. Usrdno podiže svoje oči. Sretno se smiješi. I pobožno šapuće u polutamnoj tišini: hvala!..

Maleni Dječak je protjerao tugu iz svojeg srca. Maleni Dječak je našao najbolju Majku. Kraljicu svibnja. Maleni Dječak je i opet sretan!

Život s Crkvom

DUHOVNA NEDJELJA

16. V. 1948.

U **Uvodu** čita svećenik odlomak iz knjige Mudrosti (1, 7) i Psalma 67: »Duh Gospodnji napunja krug zemlje, i onaj, koji sve obuhvaća, čuje svaku riječ. Neka ustane Bog i neka se raspršе neprijatelji Njegovi, neka bježe od lica Njegova, koji mrze na Nj«.

Molitva duhovska glasi ovako: »Bože, koji si na današnji dan svjetlošću Duha Svetoga poučio srca vjernih, daj da u istom Duhu, što je pravo, mislimo, i Njegovoj se utjehi vazda radujemo«.

Iz **Djela apostolskih** čita svećenik odlomak o dolasku Duha Svetoga (2, 1—11): »Pošto se navrši pedeset dana, bijahu svi učenici zajedno na istom mjestu. I najedamput nasta šum s neba, kao da puše silan vjetar, i napuni svu kuću, gdje su sjedili. I pokazaše im se razdijeljeni jezici kao vatra i sjede po jedan na svakoga od njih, i napuniše se svi Duha Svetoga, i stadoše govoriti raznim jezicima, kako im Duh Sveti davaše da govore. A u Jerusalemu su tada stanovali Židovi, ljudi pobožni iz svakoga naroda pod nebom. A kad nastavi ovaj glas, skupi se mnoštvo i smete se, jer je svaki od njih slušao, gdje oni govore njegovim jezikom. Svi se stanu diviti i čuditi se govoreći: Nijesu li svi ovi koji govore, galilejci, pa kako mi čujemo svaki svoj jezik, u kojem smo se rodili? Parćani i Međani i Elamljani i stanovnici iz Mezopotamije, iz Judeje i Kapadocije, iz Ponta i Azije, iz Frigije i Pamfilije, iz Egipta i krajeva Libijskih, što su oko Cirene i pridošlice Rimljani, i Židovi i požidovljeni i Krećani i Arapi: čujemo ih gdje govore našim jezicima veličine Božje«.

Tada moli svećenik prekrasnu **pjesmu:** Dođi Duše presveti, a iza toga čita **Evanđelje** (Iv. 14, 13—31): U Evanđelju govori nam Isus, da ljubav prema Bogu sjedinjuje naše duše s Bogom Ocem, Sinom i Duhom Svetim tako, da presveto Trojstvo dolazi k nama i u nama se nastanjuje. A Duh Sveti, koji dolazi s presvetim Trojstvom, rasvjetljuje naš um, da znamo, što je Bogu drago, i posvećuje naše duše za ugodan stan Božji.

Pouka. Kako treba da budemo radosni, što Bog hoće doći k nama i u nama se nastaniti, i kako treba da pomno pripravimo srce svoje na Njegov mili dolazak za blagdan Duhova!

Proljeće

Cijela se priroda zaogrnula prekrasnim zelenim velom. Šareni cvjetići uzdigli su svoje lijepe glavice i veselo motre taj Božji svijet. Male su ptice skladno zapjevale himnu proljeću.

A što je zapravo proljeće?

Zar nije to živa slika vječnog uskrsnuća cijele prirode?

Da! Proljeće je uskrsnuće!

I kao što je u zimi sve umrlo pod snijegom i ledom, tako se sada pod toplim suncem sve ponovno rađa, sve oživljuje, sve uskrsava.

Veliki se zakon opet obnovio.

Priroda je uskrsnula, život se rodio!

Da! Što je bilo mrtvo, uskrsnulo je! — Što će umrijeti, oživjet će!

To je zakon, kojeg nam jasno potvrđuje veličanstveno djelo ruku Gospodnjih, Njegova priroda.

Jesam li sebičan u Crkvi?

1. Sebičan sam, kad u crkvi stanem ispred čovjeka, koji kleči, i ne mijenjam mjesta, iako ne mogu klečati;
2. ako pjevam, a moj glas nije baš ugodan ili uopće nemam nikakvog glasa;
3. ako nadvikujem druge kod zajedničke molitve, ili tokom molitve zaostajem ili pak pretječem;
4. ako kleknem na kraj klupe, a drugi ljudi moraju prolaziti mimo mene;
5. ako tražim »svoje« mjesto u crkvi i svakako hoću da tamo budem;
6. ako se guram oko škropionice, kad je oko nje mnogo ljudi.

Popravljajmo se u malim stvarima, jer se u njima sastoji naš život!

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 16. svibnja

DUHOVI — Silazak Duha Svetoga nad bl. Djevicu Mariju i nad Apostole. **Sv. Ivan Nepomuk.** Rodio se u Češkoj oko g. 1340. u gradiću Nepomukama. U Pragu je bio župnik. Revno je propovijedao i ispovijedao. Mlada kraljica, druga žena Vaclava IV. izabrala ga za ispovjednika. Kralj je bio pijanica i raskalašen. Počeo sumnjati u vjernost kraljičinu i tražio od Ivana, neka mu kaže, što je kraljica ispovijedala. Sv. Ivan odlučno odgovori, da toga nikada ne može kazati. Kralj ga je bacio u tamnicu i opet nagovarao, da oda kraljičinu ispovijed. Sv. Ivan je to opet odbio. Onda ga kralj pozvao na kraljevski objed i tražio od njega, da mu kaže, što je kraljica kazala na ispovijedi. Ali i tu reče Ivan kralju, da je najsvetijim zakonom vezan na potpunu šutnju i da bi ga stigle od Boga teške vremenite i vječne kazne, kad bi ovaj zakon prekršio. Kralj ga pusti na slobodu, ali za kratko vrijeme dade ga mučiti i u noći svezana baciti u rijeku Vltavu u Pragu. U gustoj tami sjajne zvjezdice okružiše njegovu glavu i tako ga nađoše i sahraniše u katedrali. To je bilo 16. V. 1383. God. 1719. pretražili su njegove svete moći, i jezik mu je nađen sasvim svjež kao u živa čovjeka. Sv. Ivan se štuje kao pomoćnik u pogibli od vode i kao zaštitnik od ogovora i kleveta. — **Sv. Ubaldo,** biskup u Gubiju u Italiji. Resila ga apostolska jednostavnost i revnost za spas duša. Pomoćnik protiv zlih duhova. Umro 16. V. 1160. Njegovo je sv. tijelo ostalo neraspadnuto sve do danas.

PONEDJELJAK, 17. svibnja

Sv. Paskal Bajlonski. Rođen g. 1540. u Španjolskoj. Bio pastir, a kao franjevac bio vratar u samostanu u Valenciji. Duh Sveti razvio je u njemu sjaj svih kreposti, a najviše ljubav prema Majci Božjoj i Presv. olt. Sakramentu. Neprestano je molio krunicu. Govorio je: »Ovaj način molitve zove se krunica (rozarij), jer su Zdravomarije poput bijelih ruža posvećene neoskvrnjenoj čistoći naše drage Gospe, a Očenaši su crvene ruže, posvećene ranama našega Gospodina Isusa Krista«. Kažiprst, oko kojega je nosio omotanu krunicu kod posla, ostao svjež, kad mu se raspalo cijelo tijelo poslije smrti. Do 100 puta na dan posjećivao je Presveti Sakramenat. Umro na Duhove 17. V. 1592. zazvavši dva puta: »Isuse! Isuse!« Papa Leon XIII. proglasio ga zaštitnikom euharistijskih bratovština i udruženja. Njegova je lozinka bila: Prema Bogu treba imati srce djeteta, prema bližnjemu srce majke, a prema sebi srce suca«.

UTORAK, 18. svibnja

Sv. Venancije, mučenik iz grada Kamerina u Italiji. Kao 15 godišnji dječak bio na različite načine mučen, kod čega ga je Bog proslavio mnogim čudesima. Iz ognja je izišao neozlijeđen, razbili su mu sve zube i vilice, bio bačen u ponor, iz kojega ga je izbavio Anđeo. Gladni lavovi legli su uz njegove noge kao ovce. Konačno mu odrubiše glavu 18. V. 250. — **Sv. Teodot.** Bio je gostioničar. Vršio je mnoga djela tjelesnoga i duhovnoga milosrđa. Za progona pokopao 7 djevica mučenica. Zato su i njega mučili. Kamenom su ga tukli po čeljustima i izbijali zube. Valjali su ga po usijanom crepovlju. Za mučenja je neprestano hvalio Boga. Odrubiše mu glavu 18. V. 303. u Anciri u M. Aziji.

SRIJEDA, 19. svibnja

KVATRI. — Sv. Petar Celestin, papa. Rođen oko g. 1215. Živio pustinjačkim životom. Osnovao red celestinaca. G. 1294. protiv volje izabran za papu kao Celestin V. Nakon 7 mjeseci odrekao se papinstva i otišao u samostan, gdje je opet provodio oštru pokoru. Umro 19. V. 1296. — **Sv. Pudencijana** djevica sa svojom sestrom sv. Praksedom (21. VII.) podijelila svu imovinu siromasima i posvetila svoj život ljubavi prema bližnjemu. Umrla oko g. 160. — **Sv. Ivon.** Potječe iz Bretanje. Učio bogoslovlje i pravo. Kao crkveni sudac zauzimao se za udovice i sirote. Dobio pridjevak: »odvjetnik siromaka«. Njega štuju i kao zaštitnika odvjetničkoga staleža. Činio je velika djela milosrđa. Jednom je dao svoje vlastito jelo sa stola siromaku. Tada Prosjak, obasjan nebeskim sjajem, reče: »Mir s tobom!« i iščeznu. Umro g. 1303.

ČETVRTAK, 20. svibnja

Sv. Bernardin Sijenski. — Rođen u Karari g. 1380. Kao franjevac obašao Italiju propovijedajući svuda sveto Ime Isusovo. Dao načiniti stijeg (malu zastavu), na kojem su bila slova svetoga Imena Isusova IHS (= Isus Spasitelj ljudi), rasvijetljena s 12 sunčanih zraka, a povrh srednjega slova je bio križ. Nakon toga se ova poznata slika svetoga Imena Isusova posvuda raširila. S tim je propovijedao s velikim žarom o svetom Imenu Isusovom i obratio mnoge. Umro 20. V. 1444. na golom podu po primjeru sv. Franje Asiškoga.

PETAK, 21. svibnja

Sv. Godrik. — Rođen g. 1080. u Engleskoj. Bio je pokućarac. Hodočastio u Jerusalem, Rim i na grob sv. Jakoba apostola u Kompostelu u Španjolskoj i opet ponovno bio u Jerusalemu. Poslije toga u finhalskoj pustinji provodio pokornički život, u gladi i žeđi, u zimi i golotinji, u postu i molitvi. Pokazivao veliko milosrđe ne samo prema ljudima nego i prema životinjama. Umro 21. V. 1170. — **Sv. Hospicije,** zvan i Sospis. Potječe iz Egipta, a živio u zidinama porušene kule kod Vilafranka u Provansi, nedaleko Nice, u teškoj pokori, odjeven u kostrijet, s teškim lancima preko nadlaktice. Hranio se mršavom hranom. Umro g. 681. Biskup Austadije iz Nice ga pokopao.

SUBOTA, 22. svibnja

Sv. Julija mučenica. U Kartagi je bila ugrabljena i prodana u roblje u Siriju. Predala se potpuno Božjoj Providnosti s postojanom strpljivošću. Sa svojim gospodarom g. 450. došla u Korziku, gdje su joj pogani nudili slobodu, ako žrtvuje bogovima. Ona odgovori: »Moja je sloboda služba Kristu!« Zatim su je zbog njezine vjere grozno isprebijali, a potom propeli na križ. God. 763. prenesena je u Bresciju, gdje se i sada štuje.

Jubilej katoličkog naučenjaka

Već smo u našem listu javili, da je u veljači o. g. navršio 80. godišnjicu života jedan od najvećih živućih katoličkih učenjaka o. Vilim Schmidt, iz Družbe riječi Božje. O. Schmidt je došao do svjetskoga glasa proučavanjem srodnosti između australskih i azijskih jezika. Posebnu su pozornost na sebe svratila njegova proučavanja najstarijih naroda Pigmejaca, među kojima je o. Schmidt otkrio priproste, ali uzvišene vjerske misli. Poslije toga posvetio je o. Schmidt cjelokupno svoje naučno djelovanje pitanju, odakle potiče vjera u Boga. Ovo je u to vrijeme bilo potrebno radi toga, jer su tada vladali nazori, da vjera u jednoga osobnoga Boga dolazi tek na kraju vjerskog razvoja naroda, odnosno, da je čovjek do vjere u jednoga Boga došao tek pošto je prije vjerovao u više bogova. O. Schmidt je međutim skupa s Langom tvrdio, da je vjera u jednoga osobnoga Boga prvotna vjera čovjeka. Da bi ovo pitanje do kraja raščistio, o. Schmidt je 1906. osnovao časopis »Antropos« (Čovjek), a 1912. je izdao prvi svezak knjige »Izvor misli o Bogu«. Radi podrobnog proučavanja ovoga pitanja o. Schmidt je poslao učenjake misionare među najstarije živuće narode, organizirao velike kongrese za vjersku etnologiju (nauka o životu i običajima naroda), izdavao knjige o uporednom vjerskom razvoju najstarijih naroda, o čovječjim putevima do Boga, o zabludama tadanje etnologije u proučavanju razvoja vjere kod ljudi i t. d. Ustanovio je više misijskih muzeja, među kojima je najveći lateranski etnološko-misijski muzej u Rimu. G. 1927. je počeo predavati etnologiju na bečkom sveučilištu, odakle je morao bježati, kada je Hitler okupirao Austriju. G. 1938. postao je profesor katoličkog sveučilišta u Friburgu, u Švicarskoj. Cjelokupno njegovo ogromno naučno djelovanje, za koje je on znao pridobiti suradnju mnogih velikih učenjaka raznih narodnosti, služilo mu je za pripremanje i izdavanje novih svezaka velikog djela »O izvoru misli o Bogu«, od kojih je do sada izašlo 10, svaki na 600—1200 stranica. Na temelju građiva, prikupljenog iz svih krajeva svijeta, u kojima žive primitivni narodi, uspjelo je o. Schmidtu dokazati jednom za uvijek, da je vjera u jedno najviše Biće najstariji oblik čovječje vjere. Podaci, do kojih je s velikim znanstvenim proučavanjem došao, čudnovato se poklapaju s prvim stranicama sv. Pisma Staroga Zavjeta i u cjelini ih potvrđuju.

KATOLICI U FINSKOJ. U Finskoj ima za sada samo 2.000 katolika i deset svećenika. Od toga broja samo je jedan Finac, a ostalih devet su Holandezi. Apostolski vikar je također Holandez, Msgr. Goeben. Stanovništvo Finske, iako je u ogromnoj većini protestantsko, nije nesklono katoličkoj vjeri. U zadnje vrijeme dogodila su se neka obraćenja.

Svetica ruža

Sv. Tereziju od Djeteta Isusa naslikala je njezina sestra Celina kao karmelićanku, kako drži u naručju križ, obasut ružama, s kojih padaju latice. U smrtnoj bolesti često su joj donosili ruže. Ona bi im onda otkidala latice i sipala ih po svojem raspelu dragajući ga svakom laticom. Jednoga joj dana popadaše te dragocjene latice na pod i ona reče: »Saberite ove latice, ne izgubite ni jedne, njima ćete kasnije mnoge obradovati«. I uistinu one su kasnije mnoge čudesno obradovale. Sv. Terezija je voljela ruže. U samostanskom vrtu u Lisieuxu (Lizje) bio je jedan ružin grm, s kojega je ona uzimala ruže za svoj kip Djeteta Isusa. Iz njega je čuvar njezina sv. groba načinio krasno raspelo, koje se sada nalazi u Svetičinu svetištu u Čikagu. Sama se smatrala Malim Cvijetom Isusovim, pa je sada tako i zovu u Americi.

Prije svoje smrti obećala je, da će silaziti na zemlju, da čini dobro svojoj djeci. Svojoj starijoj sestri Paulini kazala je na smrtnom krevetu: »Osjećam, da će početi moje poslanje, poslanje da načinim, da se Bog tako ljubi, kako ga ja ljubim. Iz neba ću činiti dobro zemlji«. »Ja sam Bogu davala samo ljubav, i On će mi ljubav vratiti. Poslije svoje ću smrti učiniti, da pada kiša ruža«. »Gospodin će za mene učiniti čudesa, koja će beskrajno nadvisiti moje neizmjerne želje«.

I njezina se obećanja od dana do dana već toliko godina ispunjuju tako divno, te bi čovjek pomislio, kao da je sve to neki čarobni san. Ali to su činjenice, to su stotine tisuća čudesnih događaja sa svih strana svijeta. Samo do g. 1925. izašlo je sedam omašnjih knjiga takvih zgoda, koje nam pokazuju, kako Mali Cvijet sipa na svoju ljubljenu djecu tajanstvene ruže milosti, blaži njihove boli i nevolje i predobiva griješnike za ljubav Kristovu.

Sve je to dalo poticaja za dirljiv običaj u karmelskom redu, da se po posebnom obrascu blagoslivaju ruže sv. Terezije od Djeteta Isusa. Ovaj blagoslov mogu vršiti i drugi svećenici s posebnom dozvolom poglavara karmelskoga reda. U nekim crkvama postoji običaj, da se na spomendan proglašenja sv. Terezije svetom — 17. svibnja — svake godine iza svibanjske pobožnosti blagoslivaju ruže po obrascu iz Rimskoga obrednika.

Ali odakle sv. Tereziji od Djeteta Isusa tolike ruže? Odgovor na to daje nam krasna slika, izrađena prigodom njezina proglašenja blaženom. Na njoj je prikazana uzvišena Kraljica Karmelska, kako sjedi na svom prijestolju na svetoj gori Karmelu, s Djetetom Isusom u naručju. Pred njima kleči sv. Terezija od Djeteta Isusa i moli. Djetešce Isus uzima ruže iz krila svoje presvete Majke i daje ih smiješeći se svetoj Tereziji, a ona ih, sva blažena, obilno sipa obadvjema rukama, sad jednom sad drugom, nad crkvu sv. Petra u Rimu.

Jest, presveto Srce Isusovo i bezgrješno Srce Marijino, to je onaj neiscrpljivi izvor, iz kojega uzima ruže za svoje svete misije, za svećenike, za svoju dragu djecu i za cijelu Crkvu-Svetica ruža.

Iz katoličkog svijeta

NOVI MISIJSKI ZAVOD otvoren je u Tokiu dolaskom dvojice irskih misionara. Tom su prigodom prvi put poslije rata zaređena za svećenike četiri Japanca: trojica iz Tokia, jedan iz Kiota.

U INDONEZIJI opaža se u zadnje vrijeme porast domaćeg svećenstva u usporedbi sa stranim misionarima. U Indoneziji ima ukupno 558 katoličkih svećenika.

BISKUPIJA BAGANLORE (jugozapadna Indija) proslavila je 100—godišnjicu svog opstanka. Prilikom prigodne svečanosti posvećena je novo sagrađena katedrala. 30.000 vjernika bilo je prisutno u procesiji s Presvetim. Muslimansko stanovništvo promatralo je ovu proslavu nepristrano.

FILMSKA GLUMICA GRACE MOORE KATOLIKINJA. Slavna operna i filmska glumica Grace Moore, koja je prošle godine zaglavila prigodom avijatičke nesreće u Holandiji, radovala se, da će iza svog povratka u Ameriku biti primljena u katoličku crkvu i da će tada primiti svetu Pričest. Msgr Fulton Sheen, koji ju je pripravljao na prijelaz, dobio je dva tjedna prije katastrofe brzojav i dopis, u kojem slavna glumica piše, da imade veliku želju biti što prije primljena u katoličku crkvu. Umrla je dakle kao katolikinja, krštena krstom želje. Isti Msgr Sheen priveo je u katoličku crkvu cio niz odličnih američkih lica, kao Fritz Kreislera, Hanry Forda mlađega, književnicu Clare Booth i druge.

SAVEZ KATOLIČKIH UČITELJA vijećao je u Parizu. Savez ima 35.000 članova, a priključen je »Katoličkoj akciji«.

BIJELI OCI. Tako se zove misijski crkveni red, koji djeluje u Africi. Ovaj red ima u misijskom radu u Africi 528 redovnika, 134 braće i 441 sestru, koji poučavaju i pripremaju za sv. krštenje 200.000 katekumena.

MISIJSKE TISKARE. U misijskim krajevima radi oko 130 misijskih tiskara, od kojih 67 u Aziji, 38 u Africi, 10 u Americi i 14 u Oceaniji. Osim toga postoje u Europi mnoge tiskare, koje služe za širenje misijske misli u katoličkim krajevima.

VJERA I ZNANOST. U Friburgu, u Švicarskoj, počele su pripreme za proces proglašenja blaženim sveučilišnog profesora Westermayera. Westermayer je predavao prirodne znanosti na raznim sveučilištima, kao na pr. u Berlinu, Freysingu i drugdje. Njegov je život bio tako duboko katolički i tako uzoran, da su skoro odmah poslije njegove smrti počeli misliti na to, da bi jednog dana mogao biti ubrojen u red svetaca. Ako bude Božja volja, da ovaj veliki prirodoznanstvenik bude uzdignut na čast oltara, to će još jednom biti očigledan dokaz, da je moguće biti vjeran sin Crkve, a ujedno i veliki učenjak.

KATOLICIZAM U BELGIJSKOM KONGU. U Belgijskom Kongu se katolička vjera veoma brzo širi. Uz djelovanje božje milosti, najveću zaslugu imaju za to misijonari, koji se strogo drže crkvenih uputa i nastoje, da urođenici čim prije preuzmu vođenje crkvenih poslova u svoje ruke. Radi toga raste broj sjemeništa, knjižnica, knjiga, tiskara, škola i svega onoga, što pomaže, da Crkva u misijskim krajevima postane samostalna i neovisna od stranaca. Među pokrajinama, u kojima se katolička Crkva najviše širi, nalazi se pokrajina Urundi. Tamo danas ima 550.000 katolika i 240.000 onih, koji se pripravljaju na sv. krštenje. Tamošnji biskup je izjavio, da bi ova pokrajina postala potpuno katolička, kada bi se uskoro umnožio broj misionara i kada bi se priskrbile sve stvari, koje su misionarima potrebne.

PRIGODOM 1.400 godišnjice smrti sv. Benedikta benediktinski opati sv. Jeronima u Italiji objelodanili su jednu zanimljivu knjigu, u kojoj se u 12 članaka raspravlja o povijesti benediktinskog reda. Knjiga nosi naslov »Mélanges benedictines« (Benediktinske rasprave) i u njoj su surađivali i opati francuske benediktinske opatije Clervaux-a.

50-GODIŠNJICU fakulteta Kanonskog Prava proslavio je Katolički Institut u Parizu.

Godišnjica smrti sv. Vojtjeha

950 godišnjicu mučeničke smrti sv. Vojtjeha, prvog češkog biskupa i velikog slavenskog sveca proslavili su u Češkoj vrlo svečano.

Evo njegov kratki životopis: Češki knez Slavnik imao je šest sinova. Vojtjeh mu se najviše sviđao, jer je bio vrlo dobro, a i lijepo dijete. Htio je da mu bude baštinikom. Ali Bog je drukčije odredio. Mali Vojtjeh oboli na smrt. Njegova majka ponese dijete u crkvu, metne ga na oltar i pomoli se: »Ne za nas, nego za Tebe, Bože, neka dijete ostane živo«. I dijete doista ozdravi.

Kao vrlo darovit dječak ode u škole i bude kasnije zaređen za svećenika i postane uskoro biskupom. Teške prilike, koje su onda vladale u Češkoj, prisile Vojtjeha, da ode u Italiju. U Rimu je bio primljen u benediktinski red. Svima se sviđao svojim ugodnim vladanjem i sve je nadmašio svojim vrlinama.

Na zapovijed sv. Oca vrati se u domovinu. Sa sobom povede svoju redovničku braću i osnuje prvi benediktinski samostan u Pragu. Kao pravi apostol putuje po zemljama, koje su onda pripadale njegovoj biskupiji. Pođe i dalje. U Madžarskoj i Poljskoj predobije za Isusa mnoge duše.

Knezovi Vršovci veoma su mrzili Slavnikovce, iz kojih je bio Vojtjeh, tako da je drugi put bio prisiljen, da putuje u Rim. Kad je doznao, da su Vršovci poubijali sve Slavnikovce, nije se vratio u domovinu, nego je otišao u Poljsku i u Rusiju, da ondje propovijeda poganima nauku kršćansku. Tamo i umre mučeničkom smrcu 23. IV. 997.

Poljski knez Boleslav prevezao je njegovo tijelo u Hnjezdno, a češki knez Bretislav njegove sv. moći preveze u Prag.

ZNAMENITI JUBILEJ. Ove godine se navršava 400 godina, kako su bile odobrene »Duhovne vježbe«, koje je zamislio i sastavio sv Ignacije Lojolski, utemeljitelj reda oo. Isusovaca. Sv. Franjo Saleški je jednom prilikom izjavio, da se pomoću »Duhovnih vježbi« sv. Ignacija spasilo više ljudi, nego što ima slova u toj knjizi.

MISIJE NA ULICI. U Louvainu u Belgiji su pokušali novim načinom pastirskog rada. Priredili su misijske propovjedi na otvorenom, na ulici. Velike mase naroda su se sabirale u večer na mjestima, gdje su se držale propovijedi i mnogi, kojima je put do crkve bio težak, našli su opet svog Boga na ulici.

SPORTAŠ-KONVERTIT. Glasoviti trkač, američki crnac, **Ralph H. Metcalfe,** koji je svršio sveučilišne nauke, prije nekoliko godina je iz poganstva prešao na katoličku vjeru. On je izjavio: »Sve časti i nagrade, koje sam kao trkač dobio, ne mogu se ni izdaleka usporediti sa srećom prve vjere. Katolicizam mi je dao radost života, utjehu i snagu. Kod sportskog rada kao i kod studija ja se oslanjam na molitvu. Mojim sunarodnjacima, crncima, katolicizam je iskazao nebrojne usluge, brinući se za njihovo vjersko, kulturno i socijalno uzdizanje.« Ralph Metcalfe se ne stidi svoje vjere. Kudgod nastupa u sportskom životu, on se prije početka trčanja na samom startu javno prekriži.

NIZOZEMSKI REDOVNICI U FRANCUSKOJ. Dozvolom pariškog nadbiskupa nizozemski redovnici iz reda Augustinaca će preuzeti dušobrižničku službu u nekoliko parških župa.

IRSKA U BROJKAMA. Irska broji 2,968.420 stanovnika, od čega ima 2,773.920 ili 93% katolika. U sjevernoj Irskoj su pak većina anglikanci, katolika ima samo 33%. Prema podacima u Irskoj samo 3% vjernika ne vrši svoje vjerske dužnosti.

DRUŽBA BOŽJE BIJEČI. Ovo je posebna crkvena organizacija, koja skrbi za uzgoj mladih misionara za sve krajeve svijeta. Matična kuća ove družbe se nalazi u Steylu. U prošloj godini je primilo misijski križ 44 misionara i 23 misijska brata, koji su pošli u Kinu, Japan, Filipine, Indiju i Južnu Ameriku.

ODAKLE RIJEČ BOG? Najstariji arijski književni spomenik je »Veda«, pisana u 20. vijeku prije Isusa. Knjiga je napisana u starom sanskritskom jeziku. Najstariji dio »Vede« sadrži 1028 himni, od kojih je većina vjerskog sadržaja. U ovoj knjizi se nalazi također ime za Boga, koji se zove: Diaus Pitar Baga. Iz ovoga imena su svi arijski narodi uzeli svoju riječ za najviše biće. Tako na pr. latinci zovu Boga Deus, Slaveni ga zovu Bog. Ovo nam svjedoči, da su narodi svih vremena vjerovali u Najviše Biće. Riječ baga, od koje su Slaveni uzeli ime za Boga, u sanskritskom jeziku znači božju providnost, božju ljubav.

SV. NIKOLA FLUE, po državljanstvu Švicarac, a po narodnosti Nijemac, slavit će se i u njemačkim biskupijama Köln, Aachen, Münster, Paderborn i Trevier.

»ZLATNA KNJIGA« o radu i žrtvama francuskog svećenstva u Pokretu otpora izišla je nedavno u Francuskoj (Livre d'or des Congrégations françaises, Ed. D. R. A. C., rue Davin, Paris). Ova knjiga obilno dokumentira stav francuskih svećenika, redovnika i redovnica prema nacistima, donosi statistike palih boraca, kao i popis štete, koju je Crkva pretrpjela za vrijeme okupacije.

ZA DOBROVOLJNE RATNE ZAROBLJENIKE javljaju se mnogi svećenici u Njemačkoj! Ovi svećenici zamjenjuju naime u zarobljeništvu one svećenike, koji se još nalaze u ratnom zarobljeništvu i koji se nalaze u teškom zdravstvenom stanju. Isti primjer počeli su slijediti i neki njemački liječnici.

NAJVIŠI SAMOSTAN u Evropi je samostan Velikog sv. Bernarda, koji se nalazi na 2.467 m. visine, istočno od Mont Blanca, najvišeg brda u cijeloj Evropi. Samostan je smješten na mjestu, gdje je Napoleon prešao Alpe na svom pohodu na Italiju. Ovaj je samostan i jedan od najstarijih samostana u Evropi, a osnovao ga je sv. Bernardo s ciljem da služi kao konačište putnicima i redovnicima, koji su čak iz daleke Engleske dolazili u Italiju. Iako u manjoj mjeri, redovnici ovog samostana vrše, osobito u zimsko doba, ovu plemenitu zadaću još i danas.

OTOCI SCILLY koji se nalaze blizu engleskog mjesta Plumouth, kamo već od vremena Reformacije nije dopro katolički svećenik, sada su dobili stalnog svećenika. Katolici u Englekoj pomalo počinju prodirati i u one predjele, kamo do sada nisu uspjevali.

NAJNOVIJI nastavni program u Japanu nije ispunio očekivanja nekih previše optimističkih katolika, koji su mislili da će s kapitulacijom japanskog nacionalizma, početi novo doba katolicizma u Japanu. Nastavni se program naprotiv odnosi sasvim negativno prema katoličkim školama i prema katoličkom nastavnom programu, smatrajući kršćanstvo kao vjeru stranu i neprijateljsku prema japanskom narodu. On svu prednošt daje japanskim narodnim vjerama: budizmu i šintoizmu.

ŠEST IRSKIH sestara stiglo je na otok sv. Trinidad da tamo pojačaju oslabljene oce misionare.

IZ NIKARAGUE (Srednja Amerika) javljaju, da su se prigodom provale vulkana istakli u spašavanju stanovništva misionari i njihovi vjernici.

600-GODIŠNJICU svog dolaska u Palestinu proslavili su franjevci u Betlehemu. Svečano bogoslužje obavljeno je u grčkom, sirskom i latinskom obredu.

VISOKA ODLIKOVANJA primili su 18. travnja mnogi poljski svećenici prilikom sastanka u Kaliszu svih svećenika, koji su bili internirani u njemačkom logorima.

NOVO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE otvoreno je u Paderbornu (Njemačka) proširenjem biskupskog teološkog i filozofskog fakulteta. Na katoličkim sveučilištu Würzburgu (također Njemačka) otvorena je nova katedra za kršćanski Istok.

Svibanj

Zašto se skromna ljubica danas čitavog dana toliko brinula za ljepotu svojega mirisa?

Zašto je šutljiva ruža htjela da njezine grimizne latice budu danas još nježnije nego prije?

Zašto je i inače tako osjetljivi i tankoćutni cvijetak plavomilja nastojao danas, da boja njegova ruha bude još više slična modrini dječjega oka?

Zašto je pjesma malog slavuja danas čitav dan tako čarobno divna?

Zašto je oko mene sve danas tako spokojno, blago i tiho ko molitva anđela? —

Zašto je ujedno ipak sve tako slatko, silno i sjajno ko akordi melodije vječnog Aleluja?

Danas je u rumeni osvit zore zagrnuta plaštem od ljiljana, noseći Nebo na svojim rukama, prošetala Madona vrtom mojega svibnja.

Gospine suze u svibanjskom cvijeću

Bilo je jutro, kada došetah pred godinu dana do lika Madone, pred kojom su čuvale stražu ružice.

Moj pozdrav Njoj bio je jednak onima minulih dana. No moj razgovor ne bješe takav, jer je Madona bila toga dana nekako tužna. Gledajuć Njezino Lice klonuh i ne mogoh — nakon pozdrava ni riječi više prozborit. Htjedoh pozvati ruže, da je bar one razvesele bojama i svojim mirisom. No sve su bile prignule glave, — a rosne kaplje na njihovim latima činile mi se kao Gospine suze...

Ja gledah u njih — dok su ružine lati među sobom šapućuć pričale o Gospinu plaču za mirisom ljijanovih cvjetova, što iza crne noći osvanuše klonulih glava, mrtvi, bez sjaja...

•

O kako su bolna ovogodišnja moja svibanjska jutra, kad mi je radi bolesti moguće tek duhom poći do tvoga Lika, ružicama okružena, Madono!

I kako ta bol biva još teža, kad mislim na suze, što ćeš ih proliti i ovoga svibnja za mirisima ljiljanovih cvjetova, kojih će možda još više neg lani stradati ovoga ljeta...

JAVNA ISPOVIJED VJERE

Svima su poznate Kristove riječi: »Tko prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred Ocem svojim nebeskim. A tko se odreče mene pred ljudima, toga ću se odreći i ja pred Ocem svojim nebeskim« (Mat. 10.). Te riječi valja imati na pameti uvijek i svagdje, gdje se nalazimo, dakle u svim životnim prilikama. Čestiti protivnik sto puta više cijeni čovjeka, koji se ne stidi svojega osvjedočenja, nego one plašivice, koji se stide pokazati pred svijetom svoje uvjerenje. Budete li svoju vjeru javno ispovijedali, i to ne samo jezikom, nego i djelom, cijenit će vas zbog vašeg junačtva i oni protivnici, koji nemaju vjere, ali sude po zdravom razumu i jasnom poimanju. Na taj način vršimo djelo apostolata. Obraćenje Pavla u Damasku nije osamljeno, a milost Božja djeluje vazda i uvijek može činiti čudesa. Radi se o objavljenoj istini Božjoj.

ZA BRONČANA VRATA crkve sv. Petra u Rimu posebno je povjerenstvo već ispitalo primljene nacrte i odabralo njih dvanaest. Od ovih opet će samo neki bili uzeti u obzir kao konačni nacrti, prikladni za izvedbu.

STO GODINA RADA U AUSTRALIJI slavi Družba Isusova ove godine. U Australiji počeli su radom dva njemačka isusovca godine 1848., kada se bila ukazala potreba dušobrižničkog djelovanja među njemačkim iseljenicima.

U PALESTINI su predstavnici crkvene hierarhije (patrijarh i biskupi) na zajedničkom vijećanju zaključili, da će tražiti, da se u interesu svetih mjesta odustane od diobe Palestine.

NAJVEĆI ENGLESKI KATOLIČKI TJEDNIK »The Universe« osnovan je g. 1860, premašio je nedavno nakladu od 200.000 primjeraka.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 23. SVIBNJA 1948. BROJ 19.

»Blagoslovljen da je Bog Otac, i Jedinorođeni Sin Božji Sveti također Duh.«

Iz Mise na blagdan Presvetog Trojstva

NAJVEĆA TAJNA

Po obali afričkoga mora šeće jedan od najvećih kršćanskih učenjaka. Šeće i razmišlja: »Kako je to moguće, da bude jedan Bog u tri osobe?« I dok je tako razmišljao, opazi nedaleko na obali nekoga dječaka. Grabio je žlicom vodu iz mora i ulijevao u neku malu rupicu. Augustin ga zapita: »Što to radiš dječače?« A dječak mu odgovori: »Hoću da ovo more utrpam u ovu rupicu.« A Augustin se nasmiješi i reče: »Zar je to moguće, da ovo nepregledno more sabiješ u tu neznatnu rupicu?« I dječak se nasmiješi i njemu veleći: »Prije bih ja i to mogao, nego li će Tvoj ograničeni razum proniknuti tajnu presvetoga Trojstva t. j. neizmjerno savršeno Biće Božje.« To reče i nestane ga. Augustin je upoznao, da je to bila opomena Božja, da je njegov posao uzaludan.

I doista je tako. Mi nikada ne bismo mogli svojim razumom ni otkriti istine o presvetomu Trojstvu, da nam to nije sam Bog objavio. Isus Krist nas je to učio. On je slao svoje učenike: »Idite, dakle, i naučavajte sve narode i krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga« (Mt 28, 19). Sv. Ivan evanđelista, ljubimac Isusov, piše: »Trojica su, koji svjedoče na nebu: Otac, Riječ (Sin) i Duh Sveti; i ova su trojica jedno.« (1 Iv. 5, 7.).

Ne ćemo navoditi druga mjesta Sv. Pisma. Dosta je ovo, da se vidi, da je to činjenica t. j. objavljena istina Božja. I zato to vjerujemo. No da nam tko ne predbaci, da vjerujemo ono, što se protivi zdravom razumu, odgovaramo: za nas je dosta objava Božja, riječ Isusova. Ali ipak se pozivamo i na zdrav razum i prirodne pojave. One nam pokazuju barem donekle, da naša vjera u presveto Trojstvo nije protivna zdravom razumu. Ima u prirodi dosta jedinstva u trojstvu. Evo ista voda je u izvoru, potoku i rijeci. Ista voda može se pokazati i kao tekućina i kao led i kao para. Ista sunčana zraka u prizmi (trouglatom staklu) ima boju crvenu, narančastu i modru. Iz jednoga istoga sunca izlazi svjetlost, iz sunca i svjetlosti toplina, a opet je sve troje jedno. Ista ljudska duša djeluje razumom, pamćenjem i voljom. Tri čovjeka mogu imati istu misao i t. d. Puna je priroda takovih prispodoba.

Sv. Augustin je išao još dalje. On je htio, da našemu umu još više približi razumnost presvetoga Trojstva. Pa to ovako tumači. Kad čovjek sebe upoznaje, onda se u njegovu umu rodi slika o njemu. To je njegov drugi »ja«. Ali ta je slika jedna misao našega razuma, jedna predstava o sebi, jedno, da tako kažemo, maštanje. Kod Boga je spoznaja samoga sebe od vijeka. Rođena u umu Božjem. Ona nije maštanje, predstavljanje, nego istina, stvarnost, zbilja, nešto osobnoga. To je druga Božja osoba, Sin Božji. On dakle izlazi od Oca od vijeka rođenjem. Isto je biće s Ocem, to znači da posjeduje jednu te istu Božju narav, koju i Otac, dakle je Bog

Božja je narav, da je neizmjerno savršen, nuždan, vječan svemogući, sveznajući i t. d.

Bog Otac ljubi svoga Sina. Ali ta ljubav nije kao kod ljudi samo jedno čuvstvo, jedan čin volje. Ta ljubav je kod Boga jedna stvarnost, zbilja, osoba. To je treća Božja osoba, Duh Sveti. On kao stvarna ljubav izlazi od Oca i Sina od vijeka. Bog Otac ljubi svoga Sina. Bog Sin ljubi svoga Oca od vijeka. Ta stvarna ljubav posjeduje jednu te istu narav Božju, dakle je Bog. Budući da sve tri osobe posjeduju brojčano samo jednu te istu narav Božju, zato su sve tri samo jedan Bog. Kod ljudi nije tako. Svaki čovjek imade svoju vlastitu narav. Zato imade toliko ljudi, koliko ljudskih naravi.

Tako eto sv. Augustin unaša tek nešto malo svijetla u ovu neizmjernu tajnu unutrašnjega života Božjega. Mi ga ne možemo dokučiti svojim ograničenim razumom. Vjerujemo, jer nam je Bog to sam objavio. Pa to je i pametno. Jer mnogo toga vjerujemo i u životu ljudskom, što ne razumijemo. Eto, tko zna, što je to sila, život, energija, zakon i t. d., pa ipak u njih vjerujemo. Mnogo toga moramo vjerovati ljudima. Zašto onda da ne vjerujemo Bogu i njegovoj objavi!

Ovom vjerskom istinom o presvetom Trojstvu protkan je i ispunjen cijeli život naše sv. Crkve i sve naše kršćansko vjerovanje i djelovanje. Tri su glavne svetkovine, oko kojih se vrti jedna crkvena godina: Božić, Uskrs i Duhovi. U Crkvi razlikujemo u jednoj crkvenoj godini tri doba: Božićno, od prve nedjelje Adventa do Sedamdesetnice; Uskrsno doba od Sedamdesetnice do Duhova; Duhovsko doba od Duhova do Adventa.

Sve, što čini Crkva, veže s presvetim Trojstvom. Sve čini u ime presvetoga Trojstva, u ime: Boga Oca, Sina i Duha Svetoga. Tako moli, tako uči, tako zapovijeda, tako vrši sv. Misu, tako dijeli Sakramente i blagoslove. U ime presvetoga Trojstva: Oca, Sina i Duha Svetoga krsti i pokapa ljude.

I naš je privatni život takav. Toliko puta se križamo: U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Toliko puta molimo: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. Toliko puta molimo: »Vjerujem u Boga Oca.. .i u Isusa Krista, Sina Njegova jedinoga Gospodina našega... Vjerujem u Duha Svetoga...

Sve nas dakle upućuje na presveto Trojstvo. I objava. I priroda. I naš praktičan vjerski život.

I doista je onda pravo, da i mi slavimo i blagosivljemo presveto Trojstvo onim riječima iz sv. Mise na dan presvetoga Trojstva: »Blagoslovljeno budi sveto Trojstvo, i nerazdjeljivo jedinstvo, slavimo ga, jer učini s nama milosrđe svoje« (Tob. 12, 6.).

MAJKA U ŽIVOTU UMJETNIKA

Ivan Joergensen mnogo duguje svojoj majci. Njezine savjete i opomene on je više puta u životu zaboravio, ali samo prividno, jer su se te opomene, kao i savjeti javljali upravo u najtežem trenutku njegova života, kad je njegova duša bila puna sumnje, i kad je svijetli lik majke iskrsnuo kao onaj, koji ga je poveo u krilo vjere. Bilo je i drugih činjenica, koje su djelovale na Joergensena, ali je majčin odgoj bio na prvom mjestu.

Joergensen je slavni danski pisac, koji je napisao više romana i putopisa. Osobito se ističe među putopisima njegov putopis, u kome opisuje domovinu svetog Frane Asiškog. Osim majke na Joergensena je djelovao i poznati francuski pisac Verlaine (Verlen), koji je napisao mnogo lijepih stihova, u kojima je proslavio Mariju. Poznata je Joergensenova Ispovijed, kojom je ispovjedio svoju vjeru u Boga; a onda, kad je počeo proučavati život sv. Franje Asiškoga, Joergensen je osjetio svoju ljepotu i vrijednost vjere, pa je i u svojim djelima na umjetnički način izrazio vrednote svog vjerskog osvjedočenja.

Osobito je zanimljiva njegova parabola »Nit odozgo«. To je pripovijest o pauku, koji se na tankoj niti spušta s vrha grma, gdje je satkao svoju paučju mrežu Svu tu divnu pređu držala je nit odozgo, na vrhu grma. Samo jedna nit drži satkanu pređu! Tako je i u našem životu. Samo jedna nit, nit naše veze s Bogom drži taj naš život a ako se ona pretrgne sve pada u vodu, sve je plijen rušenja. Ono, što je pauk učinio sa svojom pređom, čini često čovjek sa svojim srcem i svojom dušom. Pauk je pretrgnuo nit, koja je spajala cijelu pređu s vrhom na grmu, pa je u ljutini pauk, ne samo pretrgnuo nit, nego se razljućen zapleo u nju i uginuo. Smisao priče je, kako rekosmo, jasan.

Joergensen zahvaljujući pažljivom odgoju svoje majke nije nikad potpuno pretrgnuo onu nit, koja ga je vezivala s vrhom grma, s vrhom Istine.

Jedan značajan jubilej

Dana 29. ožujka 1248. nastao je poznati reskript (pismo) pape Inocenta IV., kojim odobrava senjskom biskupu Filipu, da obavlja javne bogoštovne čine na staroslavenskom jeziku. Sedam stotina godina prošlo je od toga dana, koji znači početak novog razdoblja (epohe) u povijesti hrvatske glagolice. Svetoj braći Ćirilu i Metodu odobrili su pape Hadrijan II. (g. 870.) i Ivan VIII. (g. 880.), da obavljaju službu Božju na staroslavenskom jeziku. Djelovanje se svete braće širilo iz panonsko-moravskih krajeva u naše. Glagolska je služba Božja uzimala sve više maha. Upravo zapanjuje činjenica, da se pedesetak godina nakon odobrenja Sv. Stolice za moravske krajeve već g. 925. raspravlja na I. splitskom saboru o glagolici. Znači, da je glagolska služba Božja vrlo brzo prodrla među puk u hrvatskim krajevima.

U svom napredovanju glagolica se sukobila s nakanama tadanjeg latinaškog klera u našim stranama, a i s političkim shvaćanjem pojedinih hrvatskih vladara. Nastaje za nju teško razdoblje borbe za opstanak. Reskript Inocenta IV. dovršava to razdoblje, i taj papa, zaštitnik znanosti i vrstan pravnik, omogućava svojom odlukom procvat hrvatske glagolske književnosti. Započinje doba izdavanja obrednih knjiga, doba prijevoda srednjovječne književnosti, doba koje je udarilo temelje hrvatskoj književnosti i omogućilo onako bujnu i vrijednu knjigu hrvatske renesanse (obnove).

Prošla je glagolica i poslije Inocentove odluke mnogo teških razdoblja. Krize (teškoće) su nastajale dijelom s tehničkih nemogućnosti izdavanja dovoljnog broja potrebnih knjiga, a dijelom i lukavim podvalama njezinih protivnika.

Sada je mirna Ne napadaju je više, jer joj je pet posljednjih papa dalo svoje izričito odobrenje. Nije više u opasnosti, jer joj ni politički ne prijeti presizanje stranaca. Svećenstvu i narodu u glagoljaškim krajevima postala je domaća, nikomu ne pada na pamet, da bi moglo biti drukčije.

Drugima je još možda strana, nerazumljiva, lomi jezik. Ali kad vidimo, što je ona značila za naš narod, mora nam svima postati draga kao jedan od značajnijih dijelova naše narodne povijesti. Pred glagolicom stoje još novi zadaci: da se povrati tamo, odakle je silom bila otjerana; da se ukorijeni i tamo, gdje je do sada možda nikad nije bilo, a gdje bi se po dopuštenju Sv. Stolice mogla uvesti. Pred njom stoji možda i najznačajniji zadatak: da bude jedan od mostova ostvarenja Kristova proročanstva. da će svi biti jedno.

Sedam je stotina godina prošlo, sedamdesetak se Filipovih nasljednika izredalo na starodrevnoj biskupskoj stolici senjskoj čuvajući nam jedinstveno blago — staroslavensku liturgiju u katedrali senjskoj, jedinoj katedrali, koja se trajno služi staroslavenskom službom Božjom.

I ta je katedrala međutim prestala biti žarištem glagolice, kad je pred pet godina uslijed ratnih operacija onesposobljena za službu Božju. Njezina tradicija ipak živi, na njezinoj se obnovi radi, i nadamo se, da će u g. 1948. — sedamstotina godina poslije odluke pape Inocenta IV. — biti ponovno osposobljena za svoju svrhu, i da će ponovno zauzeti mjesto, koje joj među našim crkvama pripada. To će biti ujedno i najljepši spomen na taj značajan jubilej.

Tijelovo

Tijelovo je jedna od najnježnijih i najsvečanijih svetkovina u Katoličkoj Crkvi. Ulicama gradskim i putevima seoskim prolazi euharistijski Isus. Sve se zaodjelo u najsvečanije odijelo. Iskitilo se zelenilom i cvijećem. Izašlo glazbom i pjevanjem. Zapalilo svijeće po prozorima. Starci i starice izmilili sa svojim krunicama. Žene i snaše u narodnim odijelima. A djeca svojom bjelinom i čistoćom. Sve je u najsvečanijem raspoloženju. Prolazi mjestom najveći Gospodin. Kralj neba i zemlje dijeli svoj blagoslov ulicama i trgovima. Selima i njihovim stanovnicima. Bogatima i siromašnima. Nemirne miri, a mirne učvršćuje u svojoj ljubavi. Pa ako ponekad i ne iziđe na ulice, ista se svečanost obavlja u crkvama. Ljubav Njegova zato ne prestaje, niti se suzuje. Ona se širi nad svima. I onima, koji Ga ljube. I onima, koji Mu se protive. I onima, koji su prema Njemu nehajni. Isus ostaje Isusom. Tijelo Tijelovom, kako god ga slavimo. Svrha je naime Tijelova uvijek ista, zbog koje je i nastalo.

Njegov je početak ovakav. Prije otprilike 700 godina rodi se u blizini grada Lüttiha djevojčica. Ime joj dadoše na krštenju Julijana. U petoj godini izgubi oca i majku. Uzeše je na odgoj redovnice samostana u Kornelienbergu. Od najranije mladosti Julijana goji osobitu pobožnost prema Isusu u oltarskom Sakramentu (Euharistiji). Kad je ponarasla, sasvim se posvetila svetoj službi. I tako ostade u samostanu. Godine 1207. obuče redovničko odijelo. I odsada stalno boravi uz euharistijskog Isusa.

U šesnajstoj godini doživi prvi puta, a poslije i češće, značajno ukazanje: Gledala je, kako mjesec svijetli najjasnijim sjajem. Samo je u sredini mjeseca jedna tamna okrugla mrlja. U početku je mislila, da je to samo jedna napast. No to se često ponavljalo. Zato stade vruće moliti Gospodina, da joj to znamenje objasni.

Konačno dobije ovaj odgovor: Mjesec u punom sjaju znači sveta godina katoličke Crkve sa svijetlim njezinim svetkovinama. Tamni kolobar jest jedna praznina u crkvenoj godini. Manjka još jedna osobita svetkovina u čast presvetoga Sakramenta. Vjera u ovo Otajstvo počinje hladniti u mnogim srcima. Ova svetkovina će je opet oživiti i podići. Ja hoću da se ona uvede. Pođi dakle i navijesti je svijetu«.

Julijana odgovori: »Gospodine, ja sam samo jedna jednostavna sluškinja i nijesam toga vrijedna. Povjeri taj posao svetim i učenim svećenicima!« Julijana se smatrala nevrijednom i nesposobnom za tu zadaću. Stoga je taj tajni poziv čuvala gotovo dvadeset godina. Onda ga tek objavi nekim uvaženim i učenim muževima. Ovi su odmah upoznali u tom Volju Božju. I doskora uvedu tu svetkovinu u biskupiji Lüttih.

Svaka dobra stvar imade svojih prijatelja, ali i protivnika. Oni ustadoše sa svojim prigovorima: »Čemu opet nova svetkovina? Zar nije dosta svakidašnja sveta Misa? Što imade govoriti jedna redovnica?« U takvim trzavicama umre Julijana. Ali njezino je djelo ostalo. I doskora se pobožnost proširila i po drugim biskupijama. I to zato, jer je Božja Providnost našla visokoga crkvenoga poglavara. On je shvatio odmah potrebu ove pobožnosti. A imao je i vlast, da je uvede u cijeloj Crkvi. To je bio papa Urban IV.

Julijana je otkrila svome duhovnom vođi zahtjev Spasiteljev, da se uvede svetkovina Tijelova. On se posavjetovao s drugim pobožnim muževima, napose pak s uglednim višim svećenikom Jakobom pl. Troyes (Troaje). Ovaj je najradosnije odmah u početku primio tu vijest i oduševio se. Vidio je u tom prst Božji. I dogodi se, da je baš taj svećenik postao papom pod imenom Urbana IV. On je kao papa godine 1264. odredio, da se u četvrtak poslije blagdana Presvetoga Trojstva slavi taj blagdan Tijelova u cijeloj Crkvi. Divne su njegove riječi, kojima se ta svetkovina uvodi. Te su riječi značile i svrhu te svetkovine. One glase: »Ta svetkovina neka bude ispovijed sv. vjere, slavlje naše nade, veselje i radost nad ljubavlju Božjom!«

APOLOGETSKI KUTIĆ

Djelovanje Duha Svetoga

Duh Sveti se objavio u osjetnom obliku u dva maha. U obliku goluba nad glavom Isusovom, kad se Isus krstio na rijeci Jordanu, i u obliku gorućih jezika, kad je pedeseti dan nakon uskrsnuća Isusova sišao na Apostole, a po Apostolima na cijelu Katoličku Crkvu.

Isus je prorekao o Duhu Svetomu: »A utješitelj Duh Sveti, koga će Otac poslati u ime moje, On će vas naučiti svemu, i napomenut će vam sve, što god sam vam rekao« (Iv. 14, 26). Duh Sveti je učitelj u Crkvi. Prvi je put nastupio učiteljsku službu, kad je na prve Duhove rasvijetlio Apostole, pa su s tolikim uspjehom propovijedali, da se najedanput obratilo oko 3.000 ljudi. Apostoli, ljudi neuki, bez škole, jednostavni i priprosti, po nadahnuću i rasvijetljenju Duha Svetoga govorili su različitim jezicima tako, da su ih slušatelji svaki u svom jeziku čuli. Slušateljstvo se divilo i čudilo govoreći: »Nisu li ovi što govore Galilejci, pa kako mi čujemo svaki svoj jezik, u kom smo se rodili; čujemo ih gdje naviještaju našim jezicima veličanstvena djela Božja«. A kad su se neki od slušača stali podrugivati Apostolima, da su se napili slatkoga mošta, ustade na obranu sv. Petar i reče: »Nisu ovi pijani, kako vi mislite, nego je ovo djelovanje Duha Svetoga« (D. Ap. 2, 7, 11, 15.).

Kako je nekada Duh Sveti poučavao Petra i ostale Apostole, tako danas uči Svetoga Oca Papu i biskupe. Kako su nekada nepogrješivo naučavali Isusovu nauku Apostoli, vođeni Duhom Svetim, tako je i kasnije nepogrješivo tumače Sveti Otac Papa i biskupi, i opet vođeni Duhom Svetim. Na prvom crkvenom saboru u Jerusalemu, 50. godine poslije Isusa, Apostoli zaključuju svoja vijećanja: »Svidjelo se Duhu Svetomu i nama«. Dakle pod vodstvom Duha Svetoga Apostoli vijećaju i nalažu propise vjernicima za spasenje. Pod vodstvom Duha Svetoga održano je već 20 općih crkvenih sabora u Katoličkoj Crkvi, na kojima su Sveti Otac Papa i biskupi donijeli obilje spasonosnih odredaba za vjersko-ćudoredni preporod čovječanstva. Crkveno učiteljstvo ne govori samo od sebe, ono ne iznosi svoju nauku, nego uči, kako je nadahnuto, kako mu je od Duha Svetoga određeno. Na to je upozorio Isus Apostole, kad im je rekao: »Niste vi, koji govorite, nego Duh Oca vašega, koji govori u vama« (Mt 10, 20).

Duh Sveti je za Crkvu ono, što je sunce za prirodu. Sunce daje prirodi toplinu i život, a život donosi bogate plodove. Plodovi su toliki, da im ne znamo ni broja ni mjere. Divimo se i veličamo Božju svemogućnost i ne možemo shvatiti Božju dobrotu! Takvo je, i još uzvišenije, djelovanje Duha Svetoga u životu Crkve. Isus Krist nas je odkupio, a Duh Sveti dijeli plodove odkupljenja. Isus je stekao milosti mukom i smrću na križu, a Duh Sveti djeluje, da se mi milostima korisno služimo. Druga božanska osoba — Isus Krist je ustanovio sedam svetih sakramenata, sedam rijeka, po kojima nebo razlijeva na zemlju Božje darove, a treća božanska osoba — Duh Sveti pripravlja tlo — ljudske duše, da se što obilnije natope rosom milosti i po milosti postanu što sličnije Bogu.

Prije dolaska Duha Svetoga na Apostolima se opažaju ljudske slabosti. Petar je zatajio Isusa. Toma ne vjeruje, da je Isus uskrsnuo, makar mu to svjedoče desetorica njegovih drugova Apostola. Ivan i Jakob šalju svoju majku k Isusu, neka im ishodi od Isusa prva mjesta u Isusovom kraljevstvu. Kad je Isus uhvaćen, svi Apostoli ostavljaju Isusa i bježe. Nakon dolaska Duha Svetoga Apostoli propovijedaju neustrašivo, za Isusa podnose i najteže muke.

Katolička Crkva broji danas 415 milijuna vjernika. Oni su rasijani po čitavoj zemaljskoj kugli. Utemeljitelj joj je Sin Božji Isus Krist, a vodi je i upravlja njome Duh Sveti. Duh Sveti postavlja Papu i biskupe, pa ih zato i upozoruje Sveto Pismo: »Pazite na sebe i na sve stado, nad kojim vas Duh Sveti postavi biskupima« (D Ap. 20, 28). Duh Sveti zove i usposobljuje svećenike. Duh Sveti preko misijonara obraća nevjernike i posvećuje vjernike. Duh Sveti je duša i srce Katoličke Crkve, jer u Njemu i po Njemu živi i djeluje sve, što je Božje.

Istu zadaću, koju Duh Sveti vrši u cijeloj Crkvi, vrši i u duši svakoga pojedinoga od nas. Koliko puta nam je u životu sinula lijepa misao, do koje sami ne bismo nikada došli! Djelo je to Duha Svetoga. Osjetili smo sveto ganuće za Bogom i kreposnim životom. Potaknuo nas je na to Duh Sveti. Od Savla postao sv. Pavao — od grješnika pravednik. Obratio ga Duh Sveti. Trebalo je snage, da se odhrvamo napasti — pomogao je Duh Sveti. Trebalo je izdržati borbu u obrani vjere i Božjih svetinja — ojačao nas je Duh Sveti. Snašla nas žalost i tuga — utješio nas je Duh Sveti. Radi uzvišene zadaće, koju Duh Sveti vrši u našoj duši, Crkva ga zove Posvetitelj i Utješitelj.

Podignimo pamet i srce svoje k Duhu Svetomu i molimo Ga: »Dođi, Duše Sveti, duše naše posvetitelju i svega dobra udjelitelju, nadahni pameti naše i ognjem ljubavi svoje užezi srca naša, da sve dobro i plemenito mognemo razumjeti i obdržavati, i obdržavajući duše svoje spasiti.«

Velika utjeha

Samo je Sin Božji mogao da kaže ljudima poslije svoga uskrsnuća:

— Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji.

On, koji je svojim životom i smrću otkupio ljudski rod, vječni je gospodar svijeta. Njegova je zemlja, kojom je potekla Njegova Krv. Njegovo je nebo, odakle je došao i kamo se vratio. Njegova je vlast, koja se ne mijenja i ne prolazi, vlast, koju nitko ne će ukloniti do vijeka.

Bila su jedanaestorica učenika, koje je uskrsli Spasitelj poslao, da šire svijetom Njegovu svetu nauku. Mali je broj ljudi, koji su primili Isusovu zapovijed: — »Idite, dakle, i naučavajte sve narode, krsteći ih u ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Učite ih, da drže, što sam vam zapovjedio; i evo, ja sam s vama u sve dane, do svršetka svijeta«.

... Velika zapovijed, ali i velika utjeha. Prvi misionari kršćanstva pošli su za svojim božanskim Učiteljem kroz poniženja i patnje u mučeničku smrt. Tisuće učitelja Kristove nauke pogibalo je kroz dvije tisuće godina na ovome putu. I povijest je puna ovih mučenika. U daleke zemlje, kamo još nije prodrla kultura ni civilizacija, dolaze hrabri glasnici Evanđelja, da prime stradanja i teške žrtve, ali da ljudima pokažu put Svijetla i Istine.

Jedanaest učenika ostavio je Isus u svijetu, a milijuni kršćana poznaju danas Njegovu objavu. To je tajanstvena snaga Kristove prisutnosti u Njegovoj Crkvi, koju je On navijestio svima vjernicima. To je veličina Kristove Ljubavi, koja ulazi u svako srce, koje Ga zove, u svaku molitvu, koja Mu se moli. To je život Kristov, neprekinuti život vječnoga Spasitelja u našemu krugu, u našim domovima i obiteljima, u svakome kutiću na zemlji, kamo prodire Njegov glas.

Isus Krist je s nama u sve naše dane. On je Put spasenja, koji nas vodi miru i spoznaji naše svrhe. On je Jaganjac, koji nas uči strpljenju i predanosti svemoćnoj volji. On je pastir, koji dušu svoju daje za nas, i ne ćemo zalutati, ako Ga slijedimo.

Velike oluje mogu nas lomiti, ali nas ne će slomiti, ako se oslonimo na Krista. Teške opasnosti mogu nas plašiti, ali ne ćemo propasti, kad je Spasitelj u našoj duši.

Sačuvajmo dušu, da bude hram za našega Gospodina.

Dostojni hram Bogu, najvećoj Ljubavi.

BOTANIČAR LINNÉ O BOGU

Slavni botaničar Linné kaže u uvodu svoga djela »Sistem prirode« ovo: »Čim se probudim, vidim u prirodi svagdje Boga vječnoga, neizmjernoga, sveznajućega i svemogućega, pa mu se divim« (Revue des deux Mondes 1861. 179.).

PODLISTAK

Posjet bolesnici

Svakog utorka uveče pet žena sastajalo se za kartanje, ali ovog puta došle su samo četiri, pa Hedviga upita:

» Karolina? ... Gdje je Karolina?«

»Zar ti ne znaš?« reče Irma, »ona je operirana«.

»Strašno! Taj mali nježni stvor! ... A je li operacija potpuno uspjela?«

»Odlično! Jučer sam bila kod nje. Sirota je uslijed narkoze i mnogog gubitka krvi neobično iscrpljena. A ni njeni živci baš nisu u redu ...«

»A po svoj prilici prima brojne posjete?« primijeti Hedviga. »Ja ću sutra poći do nje pa ću u sanatoriju reći, da nikoga ne puštaju k njoj. Ja znam po sebi samoj, koliko posjeti bolesniku škode! Bolesnika nitko ne smije uzbuđivati«.

Drugi dan Hedviga ode u sanatorij. Jedva je uspjela zadržati suze, kada je svoju najmiliju prijateljicu vidjela u bijeloj postelji s blijedim licem i beskrvnim usnama.

Teško bolesna žena pružila joj je drhćući omršavljelu ruku. Hedviga je stavila kitu ruža na pokrivač, a zatim poče uzbuđenim i drhtavim glasom:

»Draga, mala moja Karolina ... oprosti mi, što te dosada nisam posjetila, ali zamisli, sve do jučer nisam imala ni pojma o tome, da si ti bolesna, premda me Irena već ranije mogla obavijestiti, a ti znaš, da ja skoro uvijek sjedim kod kuće, nikuda ne izlazim, ali ta besposličarka nije mi javila, pa mogu reći, da sam sasvim slučajno saznala za tvoju nesreću, da si morala iznenada biti podvrgnuta operaciji, a jam bila neobično tronuta i iznenađena i ožalošćena, no sada sam već prilično umirena, jer vidim da je liječnički nož izvršio veoma uspješan posao, pa je već potpuno sigurno, da ćeš ti kroz nekoliko dana sasvim ozdraviti, i to je obično tako, čovjek misli, da sve te muke i bolove ne će moći podnijeti, ali čovjek sve izdrži, jer priroda je takva, ali samo je važno, srce moje, da sada nikako ne izgubiš strpljenje i ne pomišljaj na ništa drugo, nego samo na to, da hoćeš ozdraviti, a volja je važnija od svega ostaloga, liječi se sugestijom, ako već drukčije ne ide, pa ćeš i sama uvidjeti, da si mudrija od kakvog profesora, ali ipak pripazi na to, da ne naprežeš suviše glavicu, jer sada tvoj organizam nije toliko otporan, kao onda, kad si zdrava, a imaš i manje krvi u glavi, pa stoga se lakše i zamaraš, kad razmišljaš ili slušaš nečije glupe i duge razgovore, i baš stoga ja sam se jučer kod kartanja posavjetovala s gospođama, da te ja prva posjetim i nagovorim, da nikome ne dozvoljavaš duge posjete i govore, koji te zamaraju, a ja sam već i osoblju saopćila, a i tvom liječniku sama telefonirala, koji mi je uostalom dobar poznanik, jer on je, kao što ti je poznato, dugo udvarao mojoj teti, onoj miloj, ljubaznoj ženici, no ona nije baš ozbiljno plava, jer kosu pomalo bojadiše, ali ona je tako dobra, a izgleda za 15 godina mlađa, nego što je u stvari, pa sam već i ja pomišljala na to da bojadišem kosu, kratko rečeno, hoću da ti stavim na srce, da ne napežeš odviše svoj mozak, a svoju pažnju obraćaj isključivo na svoje zdravlje, to je sada najvažnije, i izbaci one, koji kroz sate i sate sjede kraj tebe i pričaju koješta, što zamara, jer tebe, srce moje, zar ne? ne zanimaju gluposti iz svakidanjeg života, kada ležiš tu blijeda kao smrt, naravno potrebna je stanovita inteligencija, da posjetilac to pravilno shvati i prema tome se ravna, ali baš zato i plaća tvoj muž ovaj skupi sanatorij, kako bi se ti dosadni posjeti, koji te zamaraju najstrože zabranili a ja se iskreno radujem, da tvoja bolničarka znade shvatiti tvoj položaj, pa te ne zamara preteškim razgovorima, jer treba imati u vidu, da ni jedan operirani lav ne bi mogao izdržati takve dosadne osobe i govore, a kamo li takva nježna ženica kao što si ti, slatka moja Karolina, ja se odmah sjetim prvih dana moga braka, kada sam također bila teško bolesna, znam, da sam baš htjela obući neku haljinu od žućkaste svile, kad sam se odjednom srušila a pošto smo u to doba boravili u Italiji, sva je sreća bila u tome, što je moj muž znao talijanski i sve objasnio liječniku pa sam ja, Bogu hvala, lako prebrodila tešku bolest, koju

Život s Crkvom

TIJELOVO

27. V. 1948.

Obrazac današnje sv. Mise sastavio je sv. Toma Akvinski, veliki crkveni učitelj. Sve se molitve natječu, koja će ljepše proslaviti Isusa u presv. oltarskom Sakramentu.

Uvod je uzet iz Psalma 80.: »Nahranio ih je najboljom pšenicom, aleluja, i nasitio ih je medom iz kamena, aleluja, aleluja. Kličite Bogu, pomoćniku našemu, radosno kličite Bogu Jakovljevu!«

Molitva je poznata, jer se često pjeva glasno kod blagoslova s presv. Otajstvom: »Bože, koji si nam u divnom Sakramentu ostavio uspomenu muke svoje, podaj nam, molimo, tako častiti sveta otajstva Tijela i Krvi Tvoje, da vazda osjećamo u sebi plod odkupljenja Tvojega«.

U Poslanici sv. Pavao (Kor. I. 11, 23—29) opisuje, kako je Isus naredio presv. oltarski Sakramenat i upućuje, kako treba da ga primamo samo čistim srcem: »Braćo, ja sam primio od Gospodina, što sam vam i predao, da Gospodin Isus, one noći, u koju bijaše izdan, uze kruh i zahvalivši razlomi i reče: Uzmite i jedite, ovo je Tijelo moje, koje će se za vas predati. Tako isto i kalež, pošto je večerao, govoreći: Ovaj je kalež novi Zavjet u mojoj Krvi. Ovo činite, kadgod budete pili, na moju uspomenu. Jer kadgod budete jeli kruh ovaj i pili kalež, smrt ćete Gospodnju navještati, dokle dođe. Kojigod dakle bude nedostojno jeo kruh ovaj ili pio kalež Gospodnji, krivac će biti Tijela i Krvi Gospodnje. Zato neka čovjek ispita sam sebe, pa onda od kruha onoga neka jede i od kaleža neka pije. Jer tko ga nedostojno jede i pije, osudu sebi jede i pije, ne razlikujući Tijela Gospodnjega«.

Sada slijedi stara prekrasna pjesma o presvetoj Pričesti, u kojoj se nalazi sva crkvena nauka o toj našoj svetoj taini: »Hvali Sion Stvoritelja«.

Sv. **Evanđelje** (Iv. 6,56—59) govori, kako je Isus pred mnoštvom naroda obećao dati svoje Tijelo jesti i svoju Krv piti, i da to blagovanje donosi duši vječni život: »U ono vrijeme reče Isus mnoštvu Židova: Tijelo je moje doista jelo i Krv je moja doista pilo. Tko jede moje Tijelo i pije moju Krv, ostaje u meni i ja u njemu. Kao što je mene poslao Živi Otac, i ja živim poradi Oca, tako, koji blaguje mene, živjet će radi mene. Ovo je kruh, koji je s neba sišao. Ne kaošto oci vaši jedoše manu i poumriješe. Ko blaguje ovaj kruh, živjet će uvijeke«.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 23. SVIBNJA

Presveto Trojstvo. — Sv. Deziderije. Rođen g. 556. u Francuskoj. Bio nadbiskup u Vieni. Udovica kralja Sigeberta istjerala ga u progonstvo na neko ostrvo, jer ju je korio zbog sablažnjiva života. Na ostrvu je u kapelici zapalio žižak i molio. Ulje u žižku nije izgorjelo cijele sedmice. Mnogi bolesnici ozdravili su, kad ih je sveti biskup pomazao s ovim uljem. Kraljica ga dala ubiti. Jedan od ubojica bacio mu kamen na glavu, a drugi mu je cjepanicom razbio g. 608. Franački kralj Klotar dao zbog toga privezati po jednog divljeg konja za ruke i noge kraljičine, i onda potjeraše konje na 4 strane. Komade njezina tijela spališe. — **Sv. Gothardo.** Rođen u Bavarskoj. Bio je benediktinac i biskup u Hildesheimu. Uzorno uredio njemačke benediktinske samostane. Znakom sv. križa ozdravljao očne i druge bolesti. Na plač neke majke uskrisio njezina sina. Ovaj je zamolio sv. ispovijed i sv. Pričest, a zatim reče: »Pustite me, da u miru umrem, jer ako budem duže živio, mogao bih izgubiti život vječni«. Sv. biskup mu reče: »A ti, sinko, zaspi i blaženo počivaj u ime Isusa Krista!« Svetac je umro g. 1038. Glasoviti klanac Sv. Gothard nosi ime ovomu Svecu u čast.

PONEDJELJAK, 24. SVIBNJA

Sv. Donacijan i Rogacijan, braća mučenici u Nantu u Francuskoj. Sv. Donacijan rekao sucu, da bi želio sve otrgnuti od zablude i privesti k svjetlosti istine, k onoj svetoj Istini, koja jedina zaslužuje da bude štovana. I Rogacijan je bio bačen u tamnicu k bratu, ali ga je boljelo, što još nije bio kršten, no naskoro bude kršten krstom krvi. Njemu i bratu mu probadali su glave kopljima, a onda odrubili oko g. 287.

UTORAK, 25. SVIBNJA

Sv. Grgur VII., papa od 1073. do 1085. Spada među najveće pape svih vremena. Sin drvodjelca iz Soane u Toskani. Bio benediktinac, savjetnik pet papa. Kao papa borio se i radio za čistoću i jedinstvo, slobodu i nezavisnost Crkve od svjetovne vlasti. Ova mu je borba zadala mnogo muke i trpljenja, progonstvo i smrt, a Crkvi očišćenje i uspon. Obnovio je prastare svete zakone, da svećenstvo živi u bezženstvu (celibatu) po primjeru Gosp. Isusa Krista i bezbrojnih svetaca. Umro u Salernu 25. V. 1085. bježeći pred carem Henrikom IV. Zadnje su mu riječi bile: »Ljubio sam pravdu, a mrzio nepravdu i zato umirem u progonstvu«. — **Sv. Urban I.,** papa od 222. — 230.

SRIJEDA, 26. SVIBNJA

Sv. Filip Neri. — Rođen u Firenci 22. VII. 1515. Apostol, zaštitnik i jedan od najomiljenijih svetaca grada Rima. Osobita njegova krepost bila je žarka ljubav prema Bogu, koja se razlijevala u sve, koji su mu se približili. U 29. godini života u osmini Duhova raspalila se u njegovom srcu takva vatra ljubavi, da mu je slomila dva rebra, koja mu nijesu nikada zacijelila. Čudom je ostao živ. Govorio je: »O moj Bože, koji si tako ljubezan, zašto mi nisi dao srce, da te dostojno ljubi. Zašto je ovo moje srce za tvoju ljubav tako maleno i usko?« »Još Te nisam ljubio, a ipak bih Te želio ljubiti, moj Isuse! Moj Gospodine, ne zapusti me, jer inače ću ja Tebe još danas izdati kao Juda«. U 36. godini postao svećenikom. Bijaše tješitelj žalosnih i utočište grješnika. Gotovo neprestano je sjedio u ispovijedaonici. Živo je nastojao oko proširenja čestoga primanja sv. sakramenata. Gojio je osobitu ljubav prema mladeži, koja se hrpimice skupljala oko njega. Bio je uvijek djetinje bezazlene vesele ćudi i prijazan. Ustanovio je zbor oratorijanaca (molilaca). Činio mnoga djela milosrđa bolesnicima i zatvorenicima. Pred svijetom se ponizivao na razne načine. Trapio se prema riječima sv. Pavla: »Kraljevstvo Božje nije jelo ni pilo nego pravda i mir i radost u Duhu Svetom«. Umro je u noći iza Tijelova 1595.

ČETVRTAK, 27. SVIBNJA

Tijelovo — Sv. Beda Časni, crkveni učitelj. Beda znači »molitva«. Bio je benediktinac. Njegovo je značenje za Crkvu u tome, što je bio veza između crkvenih Otaca i novih naroda srednjega vijeka. U svojim spisima prenosi kršćansko-rimsku obrazovanost u srednji vijek. Njegove su se propovijedi i tumačenja Sv. Pisma čitala u crkvama. Još za života je dobio pridjevak »Časni«. Preporučao je čitanje Sv. Pisma i razmišljanje o tom. Proširivao čestu sv. Pričest. Pod konac života je oslijepio i kao slijepac je propovijedao. Pred Uzašašćem 25. V. 735. umro ležeći na podu na pokorničkoj kostrijeti izgovarajući: »Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu!« — **Sv. Ivan I.** papa od 523. —526. Arijanski kralj Teodorik uhvatio ga i zatvorio u tamnicu, gdje je u bijedi i gladu umro 27. V. 526.

PETAK, 28. SVIBNJA

Sv. Augustin, biskup. Bio je redovnik u Rimu. Papa sv. Grgur I. poslao ga g. 597. s 40 drugova kao misionara u Englesku. Tu je razvio apostolsku djelatnost, pokrstio kralja Etelberta i više od 10.000 ljudi. Papa ga imenovao primasom (prvim nadbiskupom) Engleske. Umro 26. V. 604. — **Sv. German,** biskup u Parizu. veći dio noći provodio u molitvi. Bio silan propovjednik. Svaki dan je jeo sa siromasima, kod čega su se čitale pobožne knjige. Svim silama nastojao je iskorjeniti poganstvo. — **Sv. Vilim.** Kao savjetnik cara Karla Velikoga otišao u samostan u službu Raspetoga Krista. Tu je vršio najniže poslove, postio i ramišljao o vječnim istinama svete vjere.

SUBOTA, 29. SVIBNJA

Sv. Marija Magdalena Paci (Pazzi), djevica. Rođena 2. IV. 1566. Još kao mala djevojčica položila vječni zavjet čistoće. Stupila u red bosonogih karmelićanka u Firenci. Vršila tešku pokoru, pet godina postila o kruhu i vodi. Pošto je proz 2 i pol godine provodila mistički život najužega sjedinjenja s Bogom, izdržala je kroz 5 godina najveće duhovne napasti i suhoće. Ali ona je često govorila: »Trpjeti — ne umrijeti!« Čistoća duše i ljubav prema Isusu njezine su glavne kreposti. Uzdisala je: »O Bože, o Ljubavi, umirem od tuge, kada gledam, da si tako malo poznat i ljubljen! O Ljubavi, ljubavi moga Boga, ako ne znaš, gdje ćeš otpočinuti, dođi k meni, ja ću te primiti!« Svaki dan se pričešćivala. Govorila je: »Da sebi pribavim sreću jedne sv. Pričesti, ne bih oklijevala poći u špilju lavova«.

Posljednjih godina života bolovala od rak-rane i bacala je krv. Ležala je u krevetu 30 mjeseci. Zadnje su joj riječi bile: »Hvala Bogu! Ime Gospodnje neka bude blagoslovljeno!« Umrla 25. V. 1607. po Uzašašću. Njezino je tijelo ostalo do danas ne raspadnuto, a čuva se u dragocjenom kristalnom lijesu u karmelićanskoj crkvi u Firenci. Sv. Terezija od Djeteta Isusa smatra se sretnom, što se mogla dotaknuti njezina lijesa.

Nedjelja Presvetog Trojstva

23. V. 1948.

Uvod u sv. Misu je pohvala presv. Trojstvu: »Neka je blagoslovljeno presveto Trojstvo i nerazdijeljeno jedinstvo. Slavimo ga, jer učini s nama milosrđe svoje. Gospodine naš, kako je divno ime Tvoje po svoj zemlji«.

Molitva u sv. Misi glasi: »Svemogući, vječni Bože, koji si dao vjernima svojim, da u ispovijedanju prave vjere spoznaju slavu vječnoga Trojstva i da se u moći veličanstva klanjaju jedinstvu, molimo da čvrstoćom iste vjere budemo uvijek obranjeni od svih protivština«.

U Poslanici (Rim. 11, 33—36) sv. Pavao slavi mudrost i sveznanje Božje zanosnim riječima: »O dubino bogatstva, mudrosti i znanja Božjega! Kako su nedokučivi sudovi Njegovi i neistraživi putovi Njegovi! Jer tko je upoznao misao Gospodnju? Ili tko mu je prije što dao, da mu se uzvrati? Jer je sve od Njega i po Njemu i u Njemu. Njemu slava uvijeke Amen«.

Sv. **Evanđelje** (Mat. 28, 18—20) donosi odlomak, u kome se spominje presv. Trojstvo: »U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle, učite sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga, učeći ih, da opslužuju sve, što sam vam zapovijedio. I eto ja sam s Vama u sve dane do svršetka svijeta.«

Pouka. Kako velikim strahopočitanjem treba da se klanjamo presv. Trojstvu, Stvoritelju i Posvetitelju našemu, i da rado opslužujemo sve, što nas je učio Gospodin Isus, da Mu se dopadnemo!

---

sam stekla još u djetinjstvu, jer ne smiješ zaboraviti, da su moji živci jaki kao gvožđe, ne kao sada kod tebe, draga moja, koja si slomljena donesena ovamo u sanatorij, da bi opet ozdravila, no nemoj se bojati i razmisli o ovome, što sam ti rekla, te ne dozvoljavaj, da ti dolaze ikakvi posjeti, koji bi ti mogli naškoditi, a osobito ne smiju dolaziti one brbljave žene, koje kad počnu, ne znaju kraja ni točke u svojem govoru, jer te guske ne znaju, da se bolesnik mora paziti, čuvati i izbjegavati svaki izlišan razgovor, kao što to ja činim, jer te, jedva sam došla, već napuštam ... Ti ležiš u sobi br. 33 ... zanimljivo, u ovoj istoj sobi umrla je moja tetka Berta ... prije tri mjeseca« ...

Bolesnica je pala u nesvijest. Bolničarka je odmah dozvala liječnika.

Hedviga je s puno saučešća promatrala bolesnicu, koja je mnogo patila, i dok je maramicom brisala suze u očima, izišla je na prstima iz sobe. U hodniku je htjela da počeka daljnji razvoj događaja. Liječnik je imao punih pet minuta posla, dok je Karolina opet došla k sebi ... Kada je izišao iz bolesničke sobe, Hedviga mu priđe s žalosnim pogledom:

»Zar ne, gospodine doktore, stvar nije tako opasna?«

»Ne. Živci bolesnice su neobično oslabljeni. Teško će ostati na životu«.

»Grozno, pa ja sam onda kasno stigla. Strašno, doista strašno, što ste joj, gospodine doktore, dozvoljavali te silne posjete! Užasno!«

BIBLIJSKA LICA

MATATIJA

U I. knjizi Makabejskoj (1, 21-2, 69) opisana su ona teška vremena, što ih je židovski narod proživljavao za sirskoga kralja Antioha IV. Epifana, koji je bio naumio pod svaku cijenu skršiti otpor Židova protiv nasilne helenizacije i prisiliti ih na otpad od Mojsijeva zakona. U ostvarivanju svojih ciljeva nije se taj kralj žacao najvećih nepravda i nasilja.

Među Židovima našlo se mnogo kukavica, koji su pod pritiskom okrutnih zakona, ili zavedeni laskavim obećanjima, ostavili Mojsijev zakon. Ipak se u tim teškim vremenima našao među pravovjernim Židovima čovjek, po imenu Matatija (= Božji dar), svećenik iz Joaribove porodice, veoma ugledan u narodu i nepokolebljiv u vjernosti Mojsijevu zakonu. On je bolnim srcem gledao pojave otpada od vjere i sve okrutnosti što su ih nevjernici počinjali na onim njegovim sunarodnjacima, koji se nisu dali skloniti na otpad od prave vjere. Matatija sa svojih 5 sinova sabrao je u gradiću Modinu maleni broj onih, koji su još ostali vjerni Mojsijevu zakonu. Kralj Antioh poruči Matatiji, neka se prilagodi njegovim zakonima, pa će ga učiniti svojim prijateljem, obogatiti ga zlatom i srebrom i odlikovati ga mnogim častima. Matatija je odlučno odgovorio: »Ako se i svi pokore kralju Antiohu i odmetnu se od zakona naših otaca, ja i moji sinovi i moja braća pokoravat ćemo se zakonu naših otaca. Bog nam bio milostiv: mi ne smatramo korisnim ostaviti Božji zakon i pravdu; i ne ćemo poslušati riječ Antiohove, niti ćemo se ogriješiti žrtvovanjem protiv odredaba našeg zakona!«

Kad je poslije tih riječi pristupio jedan odmetnik, da žrtvuje po kraljevoj naredbi krivim bogovima, Matatija plane pravednim gnjevom te pogubi odmetnika, a i kraljevskog izaslanika. Na to povikne: »Tkogod revnuje za zakon i ostaje vjeran zavjetu, hajde za mnom!« I pobježe Matatija sa svojim sinovima i vjernim pristalicama. Pred svoju smrt reče svojim sinovima: »Djeco moja, revnujte za zakon i budite pripravni umrijeti za zavjet vaših otaca. Sjetite se djela otaca u njihovim pokoljenjima, pa ćete primiti veliku slavu i zauvijek proslaviti svoje ime. Vi dakle, sinci, budite hrabri i junački ustrajte u zakonu, jer ćete se po njemu proslaviti!« Potom Matatija blagoslovi svoje vjerne i premine u 146. godini mnogo oplakivan od svega naroda.

Njegovu su borbu s pouzdanjem u Božju pomoć nastavili njegovi sinovi, naročito junački Juda.

IZ PRIRODNIH NAUKA

Susjed naše zemlje

Naš najbliži susjed je planet Vulkan. Taj je malen, pa o njemu ni nema mnogo podataka Nakon Zemlje zato zvjezdoznanci odmah opisuju Mars, koji nam je slijedeći najbliži susjed na zvjezdanom nebu. Od Sunca je znatno više udaljen nego li Zemlja. Udaljen je oko 228.000.000 km. Da proleti oko Sunca treba mu vrijeme od skoro dvije naše godine. Premda leti brzinom od 24 km na 1 sekundu, ipak mu treba tako dugo vrijeme. A nije ni šala proći put dugačak od 1.400.000.000 km. Usporedimo li ga sa Zemljom, vidimo, da je znatno manji, tek 0:11 zemljine mase, a prema tome znatno je manji i od Sunca. Njega bismo smjeli zamisliti pred ogromnom sunčevom kuglom kao zrno graška.

Mars je bio predmet mnogih promatranja, raznih zaključivanja i velikih maštanja koncem prošloga i početkom sadanjega vijeka. Svaka je gotovo knjiga o zvijezdama imala naslikan i globus Marsa s obim polutkama. Tu je bilo označeno njegovo tlo, njegova mora, povezana s mnogobrojnim kanalima. Da imade na Marsu i zraka i vode, to je ustanovljeno Postoji i vjerojatnost, da se ondje izmjenjuju i kišni i sunčani i snježni dani. Kako se to zbiva, da li posvema slično s našim prilikama na Zemlji, to se ne može ustanoviti, jer na Marsu imade zraka manje, a vode znatno manje, negoli na Zemlji.

Osim toga je ondje i toplina drugačija. U umjerenom pojasu Marsa vlada strahovita zima, od kojih 50—80 stupnjeva ispod ništice. Tako je u noći i u jutro. Preko dana se toplina diže. U žarkom Marsovu pojasu može oko podneva narasti i do 20 stupnjeva nad ništicom, ali i ondje su noći jako hladne. Zaključivanje dakle o biliu na Marsu ne može biti sigurno. Zaključivati pak, da ondje postoje i životinje, čak i razumna bića, poput nas ljudi na Zemlji, to je, kako tvrde mnogi učenjaci, obično maštanje.

Ništa se ne može stalno kazati. O razumnim su bićima, »Marsovcima«, mnogo maštali baš zato, jer su nekadanji zvjezdoznanci našli na Marsu bregove, doline i mora i to spojena međusobnim kanalima. Ta ih je pojava dovela do zaključka, da su »Marsovci« spojili svoja razna udaljena mora kanalima, kojima jure ogromni parobrodi, dakako brži od naših zemaljskih. »Marsovci« su naime mnogo napredniji od nas Zemljaka. Nisu tadanji zvjezdoznanci mislili, da bi napredniji »Marsovci« morali imati jamačno i brži promet od brodova, uređen i kopnom i zrakom. A nisu na to mislili, jer u ono vrijeme nije još na Zemlji bilo aeroplana. Automobili još nisu bili tako dotjerani kao danas, a ni željeznički promet nije se mogao porediti s današnjim. Zato su zaključivali, da »Marsovci« imadu znatno bolji promet vodenim putovima negoli mi na Zemlji.

Mnogo se dakako maštalo i o načinu života naših susjeda »Marsovaca«. Mislilo se i na to, ne bi li došli kako s njima u vezu. Možda će se razviti radio na Zemlji, koji je onda bio tek u početcima, pa ćemo se putem radio aparata razgovarati s njima. Bit će zanimivosti, kakvih nije bilo od postanka svijeta.

Sva su ta maštanja propala novijim istraživanjima. Današnji zvjedoznanci dopuštaju, da imade na Marsu i brda i dolina, imade nešto i vode i zraka, no ona mora i kanali koje su našli nekadanji zvjezdoznanci, nisu ništa drugo, nego optičke varke. Postoji li dakle na Marsu život, postoje li i razumna bića, slična nama na Zemlji? Mnogi to uvaženi učenjaci poriču. Prilike nisu podesne za život. Šta ćemo na to kazati mi? Odgovorit ćemo našom narodnom riječi:

»Osim grijeha, mašta
Smije uprav svašta...«

Božja objava ne govori ništa o razumnim bićima na svemirskim tjelesima. Našoj svetoj vjeri se ništa ne protivi, ako i zamislimo, da i na raznim svemirskim tjelesima postoji mnogo živih bića, koja imadu razum i slobodnu volju, baš tako kao i mi ljudi na Zemlji. Ta, Bog-Stvoritelj nije ničim vezan, da stvori samo nas, ljude, na Zemlji. On je mogao i drugdje stvoriti razumna bića, ako je htio. Da li je to zbilja načinio, ne znamo, no ne možemo znati ni dokazati, pogotovo s mogućnošću, da postoje i drugdje razumna bića, ne može se napadati sv. katolička Crkva, kao da je ona uzela za dogmu (nauk vjere), da nigdje ne postoji razumni život, osim na Zemlji. Suvremeni najumniji zvijezdoznanci u to ne pačaju. Oni kažu, da takva razmišljanja prepuštaju filozofima, kojima unaprijed proriču, da ne će nikada moći doći do posve sigurnoga zaključka.

Iz katoličkog svijeta

INSTITUT PIJO XII. osnovan je u Rimu sa zadaćom, da priprema one mladiće, koji se žele posvetiti zvanjima s područja radiotehnike. Institut vodi jedan franjevac.

O. JOSIP FLAMAGAN, poznati osnivač Dječjeg Grada, boravi već nekoliko vremena u Evropi. Nedavno se zadržao i u Beču.

ŽIVOTOPIS POKOJNOG KARDINALA Granita Pignatelli di Belmonte izišao je u Beču na njemačkom jeziku. Pokojnik je naime u Beču boravio dulje vremena (od 1904.—1911. g.) Ostao je u ugodnoj uspomeni kod svojih vjernika.

NA JUŽNOM MAGNETSKOM POLJU, udaljenom 500 km od najbliže misijske postaje, radi već godinama nizozemski misionar Van der Velde. Ovaj misionar žrtvuje se za svojih 150 vjernika, koji raspršeni po ogromnom ledenom prostoru žive isključivo od lova, udaljeni hladnom zimom od svakog dodira s ostalim čovječanstvom. Ovaj je misionar nedavno izjavio, da smatra, da će svoj život proživjeti u sreći i zadovoljstvu.

78 ŠVICARSKIH MISIONARA otišlo je u 1947. godini u misije. Od toga broja 42 su svećenici, 12 braća, a 24 sestre.

U INDIJI središnja je indijska vlada započela s ukidanjem neograničene vlasti pokrajinskih radža. Prema izjavama misionara, ta će činjenica znatno olakšati prodiranje i širenje misija u unutrašnjost same Indije.

SALEZIJANCI u g. 1947 imali su 30 novih kuća i zavoda u Evropi, Americi i Australiji. Ženska grana ove kongregacije ima 31 novu kuću u Evropi, Americi i Australiji.

U SVAKOM ZLU — ZRNO DOBRA. Za vrijeme prošlog rata u japanskom mjestu Jamagushi-u japanske su vojne vlasti odlučile, da s kipa sv. Franje Ksaverskog skinu metalne medaljone, koji su potpadali pod materijal potreban za topovske metke. No prije nego što se imalo obaviti skidanje, jedan je šintoistički svećenik prema japanskim običajima najprije zamolio u posebnom obredu duh sv. Franje za oproštenje, što se nagrđuje njegov Kip. Tek onda su metalni medaljoni bili skinuti s kipa.

KATOLICI U LIBANONU. Libanska država broji u svemu oko milijun i po stanovnika i od tog je broja 53 posto kršćana, dok je 36 posto katolika. Katolici se međutim dijele na brojne obrede. Maronita imade tako 332.000, grko-katolika 65.000, latinskog obreda 3.100, armenskih katolika 10.000, kaldejaca 1.400 i napokon sirskih katolika 5.000. Iako imaju različite obrede, ipak svi priznaju vrhovni autoritet sv. Oca u Rimu.

U BERLINU je 15. travnja završen tečaj za žensko pomoćno osoblje, koje će biti zaposleno različnim radom po župama. Uslijed nestašice svećenstva potreban je što veći apostolat laika. Tako će se velik dio posla, za koji nije potreban svećenički red, povjeravati osobama, koje su dobrom podukom osposobljene za »pomoćnice-dušobrižnika«. Tečaj je trajao deset mjeseci.

U MÜNSTERU je biskup dr. Keller naredio, da se odmah pristupi održavanju tečajeva, kojima će se laici osposobiti za katehete i katehetice. Na taj način trebalo bi omladini po svršenoj osnovnoj školi osigurati daljnji vjerski odgoj.

BUENOS AIRES s preko tri milijuna stanovnika dobio je u novije vrijeme 35 novih župa. Sedam daljnjih župa osnovat će se naskoro. Grad ima sad svega 134 župe.

U KRAKOVU održan je sastanak svih poljskih profesora bogoslovlja. Sastanku je prisustvovao i biskup Sapieha, a glavno predavanje održao je poznati poljski filozof msgr Kowalski.

PROFESOR NOGARA, koji već 28 godina upravlja papinskim muzejima, proslavio je svoju 80-godišnjicu.

U HEIDELBERGU bit će na sveučilištu osnovana učiteljska stolica za katoličko naziranje na svijet.

FRANCUSKI KATOLIČKI PRAVNICI održali su nedavno kongres u Lille-u. Kongresu je prisustvovao i pariški kardinal-nadbiskup.

ČEŠKA PRAVOSLAVNA CRKVA, koja je prije slavila blagdane prema rimskom kalendaru, ove je godine prema odredbi vlade slavila Uskrs prema istočnom kalendaru.

O. DENEUX (Dene) proživio je 44 godine kao misionar među Koreancima. Bio je toliko obljubljen, da ga je nakon smrti cijela pokrajina ispratila na vječni počinak.

MISIJSKI VIKARIJAT U DAKARU ima zbog odličnih prometnih veza sve preduvjete za daljnji napredak. Međutim katolici su još uvijek malobrojni, i broje u svemu oko 100 tisuća duša. Muslimana ima preko milijun, a oko 300 tisuća su još pogani. Misionari dosta teško uspjevaju kod muslimanskog stanovništva.

MISIONAR o. Matej Edder primljen je zbog svojih zasluga za pučku umjetnost za člana međunarodnog povjerenstva za folklor. O. Edder radio je dugi niz godina u Japanu. Sada upravlja etnološkim muzejem u Pekingu (Kina).

LIJEČNIČKO UDRUŽENJE SV. LUKE osnovali su katolički liječnici i studenti medicine u Egiptu. Članovi se ovog udruženja pojedinačno obvezuju na mjesečno primanje sv. Pričesti, a kao društvo na besplatno liječenje siromašnih bolesnika. Oni su besplatno cijepili protiv kolere preko 20.000 ljudi, kad je ova zaprijetila cijelom Egiptu.

SALEZIJANSKO GESLO za godinu 1948 je: »Budimo umjereni u upotrebljavanju sjetila i u njezi tijela«.

KRŠTENJE U PEKINGU. Iz Pekinga javljaju da se na sveučilištu u Fu Jenu pokrstilo 11 studenata i 9 studentica.

OBNOVA KAPUCINSKIH MISIJA U ANGOLI. Kapucini iz mletačke provincije vraćaju se opet poslije 150 godina u portugalsku Angolu u Africi. Ondje je podneblje tako nepodnošljivo, da su ga prozvali »grob misionara«. Ali uza sve to, iza rata počelo se s obnavljanjem misija i u ovom kraju, gdje su misije nekad cvale i imale i svoje sveučilište.

U MILANU počelo se s popravkom slike »Posljednja večera« od glasovitog umjetnika Leonarda da Vinci-a. Ova je freska za vrijeme rata bila teško oštećena od bombardiranja.

PRIGODOM PROSLAVE 600 godišnjice osnutka praškog univerziteta praški nadbiskup Beran služio je u crkvi sv. Vida svečanu svetu Misu.

SVEĆENICI MOGU ISPOVIJEDATI I U AVIONU, ako ih putnici za to zamole. Ovu je dozvolu odobrio sv. Otac posebnim pismom »motu proprio«. Ranije je tako bilo dozvoljeno svećenicima ispovijedati na parobrodima.

DUHOVNE PREDSTAVE U LINZU započele su 22 travnja o. g. a vodi ih Gustav Dieffenbacher. Izvodit će se misterij Jurja Rendelsa: »Bezimeni«, u kojem su glavna lica sv. Pavao, sv. Narthburg, Claus von der Flüe, Marija Magdalena i sv. Florijan. Ljetos će se ove igre izvoditi i u Švicarskoj.

REDOVNICE DOBROGA PASTIRA. Tako se naziva ženski crkveni red, koji postoji već preko 100 godina. Ovaj red broji preko 10.000 sestara. Ovaj red ima svoje samostane u 42 različite države, većinom izvan Europe.

Hostiji

Rumen zore, kada grane,
Kad se dan od noći dijeli,
Mis'o moja leti stane
Do na oltar čisti bijeli.

Ja Hostiju dnevno primam,
Krista Tijelo i Krv svetu,
Da u radu pomoć imam,
I nadvladam žića sjetu

Bol na dušu kad se spusti,
Kad je tama obavlje,
Vjere moje temelj čvrsti,
Melem slasti Hostija je.

ADMIRAL VRATIO SE U SAMOSTAN. Slavni admiral francuske ratne mornarice George Thierry d' Argenlieu (Zorž Tiri Darženlije) svukao je svoju admiralsku uniformu i obukao poslije sedam godina opet redovničko odijelo bosih karmelićana. U red karmelićana stupio je g. 1920. U drugom svjetskom ratu stupio je u francusku vojsku i toliko napredovao svojom hrabrošću, da je bio promaknut u čin admirala mornarice. Iza svršetka rata posjetio je sv. Oca i predavši mu sva odlikovanja, povukao se opet u samostan.

IZLOŽBA KATOLIČKOG ODGOJA U HAAGU (NIZOZEMSKA) otvorena je 27. ožujka prilikom sto godišnjice osnutka Udruženja za katolički odgoj. Na izložbi su bili prikazani napori katoličkih pedagoga tokom prošlih sto godina. Država je obećala tom prilikom, da će katoličkom sveučilištu u Nizozemskoj dati isto toliku potporu kao i državnom.

NAJSTARIJI SLOVAČKI SVEĆENIK Ljudevit Sax umro je u dobi od 92 godine. U mladosti bio je vrlo boležljiv, tako da je za svećenka zaređen samo zbog njegove vruće želje da kao svećenik umre. Međutim on je eto preživio sve svoje vršnjake!

U UTREHTU je, prigodom otkrića rimske bazilike iz 3 stoljeća nađen grob liseuxskog (lisiješkog) biskupa, koji je od g. 1474 živio u Utrehtu u progonstvu. Ovdje je ovaj napisao povijest Francuske. U hrastovoj škrinji, koja se pretvorila gotovo sva u prah, nađen je kalež i jedna brončana daska.

Naši pokojnici

Dne 5. svibnja o. g. preminuo je nakon kratke bolesti prečasni g. ANTO ALAUPOVIĆ, kanonik i dugogodišnji župnik u Novom Sarajevu. Vodio je novosarajevsku župu od njezina osnutka g. 1906. sve do svoje smrti. Uživao je veliki ugled u Sarajevu. Bio je biran preko 20 godina za predsjednika »Napretka«. Počivao u miru Božjem!

—o—

KATEKIZAM za III. i IV. razred osnovnih škola, koji je početkom ove godine štampalo Društvo sv. Ćirila i Metoda u Zagrebu, već je posve raspačan. — Katekizmi za I. i II. razred još nisu u prometu, a naručiteljima će se razaslati, netom stignu iz tiskare.

—•—

U fond »Gore srca« darovali su: U. K. Omišalj Din. 50.—, A. M., Split Din. 50.—, B. A. Dubrovnik Din 5.—, Ž. U. Žminj Din 100.—, C. E. Đakovo Din 50.—, L. S. Slav. Brod Din 10.—, N. N. Vareš Din 500.—, N. N. Din 500.—, G. J. Pula Din 25.—, G. S. Pula Din 25.—, N. N. Zagreb Din 100.—, F. S. Visoko Din 70.—, Š. J. Carevdar Din 100.—, N. N. Bjelovar Din 20.—, F. V. Tuzla Din 10.—, Ž. M. Jakšić Din 34.—, N. S. Žuljana Din 200.—, J. M. Zagreb Din 45.—, B. A. Kak'ar Din 60.—, N. N. Vežica Din 50.—, C. S. Tijesno Din 100.—, Ž. M. Nova Gradiška Din 50.—, Ljubljana Din 50.—, Ž. M. Lanišće Din 150.—, N. N. Zagreb Din 100.—, K. K. Ž. M. Fojnica Din 100.—, N. N. Kutina Din 100.—, N. O. Otočac Din 100.—, Bogoslovi, Rijeka Din 80.—, N. N. Žuljana Din 50.—, N. N. Trsat Din 50.—, A. S. Trsat Din 350.—, J. I. Tržišće Din 50.—, J. M. Rosopajnik Din 20.—, N. N. Primošten Din 100.—, M. L. Komiža Din 25.—, J. M. Zagreb Din 50.—, Ž. M. Brusje Din 100.—, L. M. Osijek I. Din 15.—, N. N. Skradin Din 30.—

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—986031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 30. SVIBNJA 1948. BROJ 20

»Gospod je tvrđava moja i zaklon moj i izbavitelj moj.«

Iz Mise II. nedjelje po Duhovima

VJEČNI NERAZORIVI STANOVI

Nitko nije toliko znatiželjan, koliko dijete. Čim mu počne svitati svjetlo razuma, sve hoće znati. Za sve pita, da mu se kaže, što je što. Od svih stvari najviše ga zanimaju Božje stvari. Ne pita, da li ima Bog. Njemu je to toliko prirodno, da postoji. O tom ni ne posumnja, dok mu jasnije drugi ne nametnu sumnje. Njega odmah zanima, što sve zna Bog. Što sve vidi Bog. A najviše pak, gdje stanuje Bog. Majka mu onda pokazuje rukom prema nebu: »Ondje je Bog«. Istom u školi čuje točnije o tom. Tamo mu kaže katekizam: »Bog je neizmjerno savršen duh«. On ima razum i slobodnu volju, a tijelo nema. On je svagdje, na nebu i na zemlji i na svakom mjestu. I doista. Bog sve proniče, ispunja i obuhvata svojim bićem. Kad tako ne bi bilo, onda On ne bi ni bio Bog. O posvudašnjem stanu Božjem govori Sv. Pismo.

»Gospodnja je zemlja, i sve, što je ispunja, svijet i stanovnici njegovi« (Ps. 23.). Zemlja je stan Gospodnji, koji je On stvorio. Ona je kraljevska palača, koju je On namjestio, On je neizmjerno veliki Bog Stvoritelj. Svojom svemogućom riječi »Neka bude!« proizveo je svemir i stvorio zemlju.

»Gospodnja su nebesa. On stoluje u nebu« (Ps 2,4). Tamo Mu se klanjaju anđeli i sveci, Kerubini i Serafini. Tamo će On jednom biti plaća ljudima, prevelika plaća. Tamo je sveti šator Gospodnji, kojega su zastori zasada još zatvoreni. Istom poslije toga ćemo Ga gledati onakva, kakav On jest.

»Riječju Gospodnjom stvorena su nebesa (svod nebeski), sva vojska njihova (zvijezde) dahom usta Njegovih« (Ps 33,6.). Milijuni i milijarde zvijezda raznih svjetla i veličine pozdravljaju nas večerom i noći. Zvijezdane nebeske mliječne staze kazuju Njegovu svemoć svojom ljepotom, krasotom i sjajem. Mi se divimo Njegovoj stvaralačkoj mudrosti u podizanju veličanstvena Doma Božjega.

Još je posebnu vrstu stanova Gospodin na zemlji izabrao i utemeljio. Njih lako vidimo, kad bacimo pogled po našim gradovima i selima. Prema nebu se dižu nebrojeni tornjevi domova Božjih. To su naše crkve. One nam govore o posebnom stanovanju Božjem među ljudima.

Već je u Starom Zavjetu Bog odredio posebna mjesta, na kojima je boravio među svojim odabranim narodom. Takovo narodno svetište bilo je na brdu Sionu. Tamo se čuvala Škrinja Zavjetna, i u njoj dvije zakonske ploče. Ona je bila zavjetno prijestolje i stan Božji. Sa svake strane stajao je po jedan Kerubin. A škrinju je obavijao svijetli oblak. U tu je svetinju nad svetinjama smio stupiti samo Veliki svećenik.

Ta svetinja bila je slika one božanske misli i nakane, da će jednom trajno biti i nama blizu i među nama stanovati sam Bog u presvetom oltarskom Sakramentu (Euharistiji). I sada imade nebrojeno tisuća takovih svetišta, u njima boravi dan i noć Kralj među svojim pukom. I što se više množe i povećavaju gradovi i sela, u svijetu, to se više množe i podižu crkve, u kojima stanuje euharistijski Bog među svojim vjernicima.

Svi ovi stanovi neizmjernoga Boga uveliko zadivljuju svijet. Već je Psalmista od udivljenja nad tim klicao: »Koliko su mili šatori Tvoji, Gospode nad vojskama. Duša je moja čeznula i ginula za dvorima Gospodnjim; srce moje i tijelo moje klicali su Bogu živomu« (Ps 83, 2. i 3.).

Zar se to isto ne ponavlja i danas, kad zvonovi s tornjeva naših crkvi—kuća Božjih, oglašuju slavu Gospodnju i pozivaju vjernike u kuću Božju? Zar ne čeznu i ne ginu za dvorima Gospodnjim i srca i tjelesa naših vjernika, kad u svečanim i čistim haljinama nedjeljom i blagdanom hrle u naše crkve, u nepreglednim povorkama ravnim cestama! Ili kad se veru gorskim putevima i čeznu za domom Gospodnjim kao jelen za bistrom vodom! Ili kad klecaju u našim crkvama pred svojim euharistijskim Bogom, Gospodarom svojim!

Pobožni vjernik dakle znade da je dom Gospodnji nebo i zemlja, svako mjesto. Napose pak crkve Božje, a naročito one, u kojima stoluje euharistijski Gospodin. Svagdje se on tada osjeća u prisutnosti Božjoj, u domu Božjem. Zato rado sa Psalmistom kliče: »Jer je jedan dan u dvorovima Božjim bolji od tisuće gdje drugdje; na pragu u kući Boga mojega draže mi je stupiti, nego biti gostom u šatorima nevjernika« (Ps 83,11). To jest i razlog, da pravi vjernici tako rado obavljaju svoje nedjeljne i blagdanske dužnosti i blaguju euharistijskoga Spasitelja u kućama Božjim — crkvama. Svagdje, a napose u domovima Božjim rado priznavaju: »Bože, Ti si Bog moj! Tebe tražim; žedna je Tebe duša moja, za Tobom čezne tijelo moje« (Ps 63,2).

Liturgija i umjetnost

Svakom je vjerniku poznato, da u svetoj liturgiji surađuje nekoliko umjetnosti, a ne će biti pretjerano, ako kažemo, da surađuju sve umjetnosti. U njoj nema ništa bez značaja. Liturgija djeluje na naša sjetila i to na oko svojim bojama i kretnjama, na uho svojim riječima i melodijama, na njuh svojim miomirisima i slično Već zato nadmašuje druge umjetnosti, koje obično djeluju na jedno sjetilo.

Po tome i samo prisustovanje liturgijskim obredima postaje pravo umjetničko uživanje života blaženika na nebu. Ne govori uzalud najveći kršćanski pjesnik Dante, kad opisuje raj, da je u viziji raja njegova opojnost ulazila kroz sluh i oko.

Mi ne možemo drukčije predstaviti život u nebu nego li predočbama, koje su uzete iz liturgije. K tome možemo reći, da su katolički obredi nadahnuti Duhom Onoga, koji nadahnjuje Crkvu i da se zato mora duboko dojimati svakoga čovjeka. Upravo zbog toga, liturgija je ostavljala i ostavlja tako dubok i svečan dojam na dušu raznih umjetnika svih grana umjetnosti. To se osobito odrazuje u glazbi i književnosti. Kako je samo uzvišena neka poznata sv. Misa koju su skladali majstori svjetske glazbe Nije potrebno navoditi njihova imena, ali možemo isto tako kazati, da su neki od njih u svojim liturgijskim skladbama izrazili ne samo puninu svoje vjere, nego i puninu svoga glazbenog genija. Tako na pr. tko nije bio potresen, kad je slušao Verdijev Requiem!

Francuski pisac Chateaubriand (Šatobrian) ovo veli o svom djelu **Genij kršćanstva:** »Molitva kršćanskih obreda, koje se odnose na građanske ili vjerske predmete, ili što više, na obične događaje iz života, predočuju nam savršena spominjanja, uzvišena čuvstva, velike uspomene i to u stilu, koji je u isti mah jednostavan i veličanstven«.

Obraćenik Walcheren veli: »Liturgija je sveto blistavilo. Potpuno je suvišno izgovarati riječi udivljenja. Odviše je očita ljepota ovog bogoslužja, koja izražava neizrecivo Božanstvo, i koje suklja u crni život čisti sjaj bijelog ravnog plamena. Kako li je površna i siromašna umjetnost, kako li nam se čini isprazmom, ako je isporečimo s uzvišenim pjevanjem, koje prati svete čine, i to onim pjevanjem, uzetim iz Biblije iz onih svetih tekstova, kao i s molitvama, koje su izraz tuge, ali i izvanrednog veselja«.

Koliko je samo građevna djelatnost kroz stoljeća nastojala ovjekovječiti stan Božji, te kako se ona oblikuje kroz stoljeća i pokazuje potrebu naše duše, koja vjeruje, jer ne može bez duboke vjere živjeti. Spomenimo samo gotske katedrale, ta remek-djela kršćanske umjetnosti, u kojima je izraženo cijelo svjetovno i bogoslovno znanje Srednjeg vijeka. Srednjevjekovna umjetnost cijelog kršćanskog svijeta, uz gotske katedrale, govori bjelodano o tome, da umjetnici svjedoče o vjeri, da se sve upotrebljava iz svih grana umjetnosti, da se uzveličavaju sveti obredi, a osobito obred svete Mise.

Liturgija i umjetnost u takvoj su vezi, da ova prva postaje pravom školom i čak stvarnim nadahnućem umjetniku.

ONA

Jedan mi je čovjek pripovijedao o svome životu i Kraljici cvijeća:

Bio sam još dijete, koje je tek otvorilo oči životu, kada začaran pobjegoh od svijeta i ljudi i kad uz svirku lahora, uz pijev ševe i uz sjaj sunca na cvjetnim poljanama u ljiljanovoj čaški poklonih svoje srce Isusu ... I moji su dani od tada tekli radosno poput gorskog potočića i odisali mirom poput melodije grličina glasa ...

*

No dođoše studeni magloviti i sumorni dani: cvijetak je za cvijetkom na polju venuo — i ševin pijev se izgubio u daljini, a sunce se sakrilo za oblake ... I potočić je izgubio svoj čar, a grličino gukanje nije se više čulo ...

Žalostan vratih se u svijet i k ljudima, od kojih sam bježao. Nato dođoše kiše ... po cestama blato ... I ja zagazih na kaljave puteve — i smijuć se kroz plač jedva izvlačih noge iz dubokoga gliba ... I tako su prolazili dani — dani, što bjehu crnji od gluhih noći ...

A onda jednoga dana satrven umorom, blatan do pasa, raščupanih vlasi teturajuć pobjegoh opet na daleke poljane. Tu sjedoh i stadoh plakati za cvijećem, počeh dozivati natrag ševin pijev, i sunčev sjaj i zaželjeh sanjati opet o žuboru potoka i gukanju grličina glasa: ja stadoh gorke suze liti za srećom i — gledajuć oko sebe pustoš i crnu zemlju — glasom očajnika vikati za njom: vrati se, vrati!

Tada je tiša od zore došla Ona u svojem plaštu, koji je sjao ljepše od sunca. Za Njenim stopama nicali su cvjetovi, a svaka Njezina riječ bila je pjesma, davno utihnula pjesma iz sretnih dana. Ti dani su taj čas počeli opet ...

*

I tako od tad godine mnoge ja šetam opet poljima cvjetnim, pjevam sa ševom i uživam svijetlo vedroga dana slušajuć opet žubor potoka i grličin pijev — dok, vrativši mi sreću, još uvijek mi korak za korakom blagoslovom zlati sunčanim sjajem ogrnuta Kraljica cvijeća, radosti i sreće, jedina kao Ona — Madona.

Zagonetna proročansiva „sv. Malahije"

Pod naslovom »Proročansiva sv. Malahije« širi se jedan latinski tekst, koji je prvi put objelodanjen 1673. u velikom »Historijskom i geografskom rječniku« francuskog svećenika Louisa Moréri (Luj Moreri).

1. Tko je taj »sv. Malahija«, kome se pripisuju naročita proročanstva? — Ne radi se o proroku Malahiju Starog Zavjeta, već o nekom piscu srednjeg vijeka. Nema ozbiljnih znakova, po kojima bi se moglo misliti, da je pisac ovih proročanstava sv. Malahija, koji se rodio 1097. u Armaghu u Irskoj, a umro 1148. u opatiji Clairvaux (Klervo). Možda je ime sv. Malahije trebalo samo preporučiti proročanski tekst i osigurati mu veći ugled. Po svemu se čini, da je »sv. Malahija« obični pseudonim (prikriveno ime). A tko je pisac teksta, o kojem se ovdje radi, ne zna se.

2. Koji je sadržaj tih »proročanstava? — Imamo svega 112 vrlo kratkih značajnih lozinki, kao na pr. »hladan opat«, »pobožan grad u ratu«, »ugodnost križa«, i slično. Zadnja je lozinka zapravo jasna rečenica, iz koje se vidi, da se tekst ima odnositi na vladavine rimskih papa. Ta rečenica glasi ovako: »Za vrijeme najvećeg progona Svete Rimske Crkve vladat će Petar Rimski, koji će ovce pasti u mnogim nevoljama; kad se ovo bude navršilo, bit će razoren grad na sedam brežuljaka, i sudac najviše vlasti sudit će narod.«

Uzmu li se pojedine lozinke kao »karakteristika« pojedinih pontifikata (papino vladanje), onda se čini, da je njima bilo proročeno nešto, što je u nekom pogledu značajno za dotični pontifikat. Koji je put tako, da se poriče podrijetlo budućeg pape, ili nešto o prilikama i događajima određenih pontifikata. Prva bi se lozinka odnosila na papu Celestina II. iz 12 stoljeća i onda redom na pape, kako su slijedili. Pijo IX. sa svojim dugim pontifikatom, za vrijeme kojeg je papa izgubio Rim, zvao bi se »križ od križa«. Leo XIII., čovjek velike inteligencije, sa svojim mnogobrojnim sjajnim enciklikama (papinskim okružnicima) bio bi »svijetlo s neba«. Pijo X., pobožan i revan dušobrižnik, za čiju se beatifikaciju mnogo moli, zvao bi se »vatra, koja gori«. Benedikt XV., papa prvog svjetskog rata: »vjera lišena vjernika«. Pio XI., koji je pozvao laike na apostolat, da bi popravio stradanja od rata i vodio do brze vjerske obnove, i koji je k tomu riješio rimsko pitanje: »neustrašiva vjera«. Sadašnji papa, Pijo XII., stošesti u nizu navedenog teksta: »anđeoski pastir«. Slijedili bi još ovi: »pastir i mornar«, »cvijet cvjetova«, »od polumjeseca«, »od rada sunca«, »od slave masline« te pontifikat karakteriziran naprijed navedenom rečenicom o »mnogim nevoljama«.

3. Što vrijede ta »proročanstva«? — Toliko, koliko je pojedinac sklon da im pridaje važnosti. Crkva svakom ostavlja punu slobodu da sam rasudi, da li opisane lozinke odnosno karakteristike u svojoj velikoj neodređenosti uopće mogu imati značaj proročanstva. Tko je suzdržljiv prema takvim i sličnim »proročanstvima«, na najboljem je putu. Čini se, da se radi o općim izrazima, u koje ljudi naknadno iz pontifikata pojedinog pape unose s puno dobre volje ono, što bi kako tako moglo odgovarati smislu odgovarajuće lozinke.

BROJ SVEĆENIKA U KINI iznosi 5.442, od kojih ima 2.348 Kineza; braće pomoćnika ima 1.304, od kojih 728 Kineza; časnih sestara ima 6.456, od toga 4.229 Kineskinja. Broj seminaraca i bogoslova je uslijed teških ratnih prilika u opadanju Tako je 1936. bilo u Kini 6.000 seminaraca, dok ih je 1947. bilo samo 1214.

Blagdan Srca Isusova

4. VI. 1948.

U Bavarskoj u gradu Altöttingu postoji jedna kapelica — prošteniště Majke Božje. U toj su kapelici čuvali srca bavarskih kraljeva nakon njihove smrti. To ima lijepo značenje. Htjeli su time kazati: »Naše srce pripada dragoj Majci Božjoj, zaštitnici Bavarske«.

Mi imademo Kralja nad svim kraljevima — Isusa Krista. Njegovo je Srce slomljeno i probođeno na samrti. Ali Njegova je ljubav tako velika, da nam je to Srce oporučno ostavio. Ono živi i neprestano kuca u presvetoj Euharistiji. Ono unilazi u naše srce u svetoj Pričesti. Zato mi to Srce, koje je puno ljubavi prema nama, častimo i ljubimo. Zato i rado slavimo i posebnu svetkovinu u crkvenoj godini: Svetkovinu Srca Isusova.

Vrlo je zanimljivo, kako je na najjednostavniji način počelo to štovanje Srca Isusova. Ovo je štovanje doduše tako staro kao što je i naša sveta Crkva. Pobožni su kršćani oduvijek štovali ljubav božanskoga Srca. Ali cvat i širenje te pobožnosti bilo je sačuvano za kasnija, naša vremena. Kao što je kod uvođenja blagdana Tijelova bila sveta Julijana, kojom se Bog poslužio, tako je i kod ove pobožnosti oruđe u rukama Božjim jedna jednostavna, pobožna i ponizna duša: Marija Margareta Alacoque (Alakok).

Margareta se rodila 1647. godine u Lotkuru u srednjoj Francuskoj od pobožnih roditelja. Već je kao dijete prikazala Bogu svoju čistoću za uvijek.. Najmilije su joj pobožnosti bile, da sklopljenih ruku kleči pred Svetohraništem i oltarom bezgriješne Djevice. Devet joj je godina bilo, kad je primila prvu sv. Pričest. Njezino je srce gorilo od ljubavi, a lice sjalo od radosti. Godine 1671. stupi u red Pohođenja bl. Djevice Marije. Odsada je živjela stalno u samostanu u Pare-le-Monialu. Tamo je i umrla 1690. godine.

Nekoliko je samo godina bila u samostanu. Mnogo je i mnogo sati proboravila pred presvetim oltarskim Sakramentom. Jednoga joj se dana ukaže Isus i pokaže joj svoje otvoreno Srce. Bilo je obavijeno plamenom, sjajno kao sunce, prozirno kao kristal, a trnovom krunom okruženo. Margareta je to začuđeno promatrala i najednoć začuje glas: »Moje je Srce tako puno ljubavi, da više ne može dugo u sebi zadržati plamenove ljubavi. Ono se mora izlijati i svemu svijetu objaviti. Zato sam odabrao tebe, premda si nevrijedna i neuka«.

Od toga su vremena bile objave sve češće. Jednoga joj se dana opet javi Spasitelj, kad je bila utonula u pobožnost klečeći pred Svetohraništem. Isus joj se stade tužiti: »O kad bi ljudi ljubav ljubavlju naplaćivali. Ali oni su hladni prema meni i kad ih ja ljubazno zovem, oni me preziru. Podaj mi ti utjehu, nadoknadi njihovu nezahvalnost«. Margareta se sasvim smete i postidi. Ali je Spasitelj umiri i pouči: »Primi sv. Pričest, što češće smiješ, a naročito na prvi petak u mjesecu; to je moja želja«.

Doskora nakon toga doživi Margareta i treće ukazanje g. 1675. Spasitelj joj pokaže svoje božansko Srce i reče: »Gledaj Srce, koje je ljude toliko ljubilo, da se u ljubavi iscrplo! A kao plaću za svu moju ljubav primam od najviše njih samo hladnu nezahvalnost uz prezir i obeščašćenje. Za to ja tražim od tebe, da prvi petak poslije tijelovske osmine bude uvedena svetkovina, da se moje Srce časti, i da se moli oproštenje za sve uvrede. A ja ću na sve izliti svoje milosti, koji budu moje Srce častili i tu pobožnost širili«.

Sada se istom prestrašila Margareta i reče: »Ah, Gospodine, kako li bi lako tvoje djelo mogla osujetiti jedna ovako siromašna griješnica«. Isus joj odvrati: »Ne znaš li, da se ja služim slabima, da postidim jake? Idi i čini, što ja hoću!« Margareta posluhne. Time je bila klica pobožnosti i štovanja Srca Isusova položena. Trebalo je samo da Crkva to ispita i potvrdi.

Sveti Otac Papa je brzo uvidio, da stvar dolazi odozgo i da joj se ne valja protiviti. Nakon odobrenja brzo se pobožnost širila. Ali istom nakon stotinu godina, 1859. uvede papa Pio IX. svetkovinu Srca Isusova za cijelu Crkvu. A papa Leo XIII. posvetio je g. 1899. cijeli svijet presvetom Srcu Isusovu.

APOLOGETSKI KUTIĆ

UTJEHA USKRSNUĆA

Jednom se zgodom Isus zahvaljivao Ocu nebeskom ovako: »Slavim te, Oče, Gospodine neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i razumnih i objavio malenima«. (Mat. 11, 25).

Nema sumnje, da i mi kršćani katolici dugujemo Bogu neizrecivu zahvalu za objavu o uskrsnuću tijela. Kako smo sretni, da kod nas već i malena djeca, čim dođu k razumu, imadu jasno i sigurno znanje o najvećim i najtežim pitanjime, kao što su opstojnost Božja, neumrlost duše, prekogrobni život, uskrsnuće tijela i toliko drugih istina. Zar nije posjedovanje ovih vječnih istina bogatstvo nad svim bogatstvima, koje nas čini sretnima i ovdje i u drugom životu? »Što koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a duši svojoj naudi? Ili kakvu će zamjenu dati čovjek za dušu svoju?« (Mt. 16, 26). Što koristi čovjeku sve znanje i sva mudrost ovoga svijeta sa svim blagom, što ga zemlja može dati, ako ne vjeruje u Boga, ako nije na čistu s prekogrobnim životom? Dušu će upropastiti, a s propašću duše propade i sve drugo, što je privrijedio i cijenio na zemlji.

Mi se snebivamo nad neznanjem starih poganskih naroda, koji su obožavali stvorove mjesto Stvoritelja. Nikad ne možemo Bogu dosta zahvaliti na veličanstvenom daru Objave, koja svima nama tako jasno i sigurno pokazuje put k sreći na zemlji i na nebu!

Kad nam umru roditelji, koji su nas kroz godine i godine grijali toplom roditeljskom ljubavlju; kad nam umre dijete, brat ili sestra, s kojima smo zajedno rasli i proživjeli bezbroj nedužnih radosti mladoga života; kad nam umre tko od znanaca ili dobročinitelja, koji su nam u teškim časovima života velikodušno priskočili u pomoć — sve su to teški udarci, da čovjek svisne od boli. Unatoč toga mi kršćani katolici, imajući pred očima velebnu istinu uskrsnuća, ne zdvajamo, ne gubimo nade. Svijesni smo, da ćemo uskrsnuti i opet se sastati. To nas jača, to nam daje snagu, da tješimo sebe i druge. Uskrsnućem je tješio sv. Pavao prve kršćane ovako: »I hoću, braćo, da vi znate za one, koji su usnuli, da ne žalite kao ostali, koji nemaju nade. Jer ako vjerujemo, da Isus umrije i uskrse, tako će Bog i ove, koji su usnuli po Isusu, dovesti s Njime. Tako dakle tješite jedan drugoga ovim riječima« (1 Sol 4, 13—14 i 18). Pomisao je na uskrsnuće ulijevala prvim kršćanima toliku utjehu, da su se veselili, kad je netko umro, jer su znali, da je ovaj tužni život na zemlji zamijenio s vječnim, boljim.

U Starom je Zavjetu Gospodin Bog poslao teške kušnje na pravednika Joba. Neprijatelji su mu oteli i uništili svu imovinu. Bog je dopustio, da su mu pomrla sva djeca. Iza toga je Bog udario Joba gubom tako, da se je na smetištu s crijepom strugao. Prezrela ga je i vlastita žena govoreći: »Držiš li se još uvijek pobožnosti svoje? Odreci se Boga, pa umri« (Jb 2, 9). I Job pun vjere u Boga i nade u uskrsnuće, zavapi: »Znam, da Odkupitelj moj živi, i u posljednji ću dan sa zemlje ustati i opet ću se ogrnuti kožom svojom i u tijelu svojem vidjet ću Boga svojega« (Jb 19, 25—26). Uskrsnuće je držalo Joba, uskrsnuće mu je dalo snage, da je izdržao teške kušnje i postao svijetlim primjerom svim nevoljnicima i patnicima ovoga svijeta.

Uskrsnuće je tajna sila, koja neodoljivom snagom nuka čovjeka, da bježi od zla i čini samo dobro. Kad čovjek pomisli, da je naša narav više sklona na zlo nego na dobro, »i makar je mišljenje srca čovječjega zlo od njegove mladosti« (1 Mojs 8, 21), pa se unatoč toga bori protiv zla i diže u krepostima visoko i više nego dopuštaju ljudske sile, tada je, uz ostala pomagala, sigurno među prvima pomogla i misao na uskrsnuće. Uskrsnut ću, plodove ću zemaljske muke uživati kroz svu vječnost — tko da se ne bori, tko da ne ustraje u dobru?

I konačno, kad je životni teret čovjeku tako težak, da je počeo posrtati pod njime; kad je čovjek već toliko zaglibio u zlo, da ga ni slavno uskrsnuće ni nebo više ne veseli, uzdrmat će ga strah pred konačnim sudom i vječnom kaznom. Pomislit će na Sveto Pismo: »I izići će .. koji su činili zlo, na uskrsnuće suda« (Iv 5, 29). I opaki će uskrsnuti, i njih čeka vječnost, ali nesretna vječnost. Uskrsnuće i vječnost nas svakako čeka. Dao Bog, da bude slavno!

Mnogi su pozvani...

Isusova priča govori o domaćinu, koji je pripravio večeru i pozvao sluge, da dovedu uzvanike. Ali uzvanici se izgovoriše raznim sitnim razlozima, pa domaćin posla ponovo sluge, da dovedu, umjesto njih, siromahe, kljaste i slijepe. Kada se ovi sakupiše, a još je preostalo mjesta u kući, gospodar zapovjedi, da dovedu i ostale, koje će naći na cesti. I reče gospodar, da nitko od prvih uzvanika ne će okusiti njegovu večeru. Mnogo je zvanih, ali malo odabranih.

U istini, svi smo mi uzvanici svome Bogu. Pripravljena je radost za nas i Gospodin nas zove, a koliko puta ne ćemo da čujemo Njegov poziv i nalazimo ništave razloge da opravdamo, što ne dolazimo. Razni poslovi, koji nam se čine važnima, i zabave, koje ne želimo pregorjeti, zadržavaju nas u takovu času i pritom zaboravljamo, koliko gubimo, a često gubimo i za uvijek. Mala je cijena naših zemaljskih potreba prema cijeni najpotrebnije sreće. Sitni su naši razlozi, koji nas okivaju neposluhom prema Božjoj volji, jer je sve naše u svijetu prolazno i ništa ne možemo zadržati.

Bog nas zove. Svi smo mi Njegovi stvorovi, rođeni na zemlji, da se opet vratimo Njemu. Ali ko će biti odabran, da uđe u slavu? Tko će biti dostojan, da ostane Božji?

Mi ljudi ne poznajemo tajne Božje promisli i povjeravamo se Njegovu milosrđu. Ali u našem životu postoje Božje zapovjedi, koje upoznajemo i koje nam određuju djelovanje. Postoji naša slobodna volja da odlučimo kako ćemo živjeti i što ćemo slijediti.

Krist je pokazao put Bogu, ali naše spasenje ovisi i o našem vlastitom nastojanju. Odrasao, razborit čovjek odgovara za svoje postupke i zemaljskim vlastima, ako krši zakone, a odgovarat će i na posljednjem sudu, pred kojim pada svaka obmana. Nemarni, lijeni i lakomisleni osjetit će, da ih je Gospodin zvao za vremena, a oni se pritajili i šutjeli. Tada će osjetiti, da vječna Pravda poznaje svako srce i sudi po zaslugama.

Sada je još vrijeme da poslušamo Boga, kada govori našem srcu.

Još je vrijeme, da mu se približimo i da spoznamo, kako je Njegov poziv važniji za našu sudbinu od svih drugih zovova, koji nam u svijetu opsjenjuju sjetila i uspavljuju srce.

PODLISTAK

Zahvalnost

Spisatelj Rosignoli pripovijeda ovaj događaj,što se zbio godine 1817.

Neka kućna pomoćnica imala je običaj, da svaki mjesec dade služiti sv. Misu za one duše, koje su najbliže onome sretnome času, kad će ostaviti čistilištu. Kod takve naručene sv. Mise ona je nastojala i biti, te bi onda i sama molila na spomenutu nakanu. Gospodar te kućne pomoćnice preselio se u Pariz, te je i nju uzeo sa sobom. U tom gradu ona je teško oboljela, te je dugo bolovala. Radi toga izgubila je službu, pa je živjela od svoje prištednje. Međutim s vremenom je toliko prizdravila, da je mogla bar nešto raditi.

Prvi koraci iz njezina siromašnog stana vodili su je u crkvu sv. Eustahija. Odatle je namjeravala poći u zavod, koji se brinuo za namještenja. Bilo je još dosta rano ujutro. U crkvi su se čitale Mise. Ona je znala, da taj mjesec nije dala služiti Misu, kako je to obično činila, jer joj je od svega uštеđenog novca ostalo samo osam groševa. I taj zadnji novac ona bi rado dala za Misu, ali što će biti, ako ne nađe službu? Ostat će sasvim bez kruha. U njenoj duši pojavi se teška borba. Ali je ona ipak odlučila, da dade čitati sv. Misu. Ode u sakristiju i preda svoj dar svećeniku. On joj je obećao, da će odmah prikazati svetu Žrtvu na njezinu nakanu. Ona je bila kod te svete Mise i molila Boga, da pomogne siromašnim dušama i njoj.

Potom je izišla iz crkve i uputila se prema zavodu za namještenja. U jednoj ulici, gdje je sve vrvjelo od svijeta, pristupi joj mladić visoka uzrasta i blijeda lica, te joj reče: »Zar ne? Vi tražite namještenje. Idite samo gospođi N. N. Ona stanuje u toj i toj ulici, broj taj i taj. Držim, da će vam tamo biti dobro!«

Mladić se izgubi u mnoštvu, a ona pođe da traži označenu ulicu i kuću. Nekako o podne nađe, što je željela. U kući zapita za stan gospođe N. N. Rekoše joj, da stanuje na prvomu katu. Na vratima toga stana baš je u taj čas izašla neka djevojka. U ruci imala je svežanj svojih stvari. Ljutito je psovala i grdila gospođu. Za njom gospođa zaključa vrata.

Nova kućna pomoćnica pozvoni na vratima. Za čas se vrata otvoriše i na njima se pojavi gospođa, koja zapita pridošlicu: »Što želite«? Ona joj odgovori: »Vrlo poštovana gospođo! Mene je k vama poslao neki mladić i rekao mi, da trebate kućnu pomoćnicu«. Gospođa joj iznenađeno odgovori: »To mi se čini čudnovato. Još jutros mi nije bio nitko od potrebe, jer sam tek prije pola sata otkazala svojoj drskoj djevojci i malo prije otpremila je iz svoje kuće«.

Gospođa je mislila, da je ova žena naručena za koju drugu kuću. Ali po njezinim odgovorima vidjelo se, da ju je netko ovamo poslao. Zato je gospođa pozove u svoju sobu, da pokuša razjasniti ovaj slučaj. Za vrijeme razgovora opazi djevojka na zidu veliku sliku. pa pokaže prstom na nju i reče: »Taj me je mladić poslao k vama«! Gospođa će na to: »To je moj sin, ali on je preminuo već prije dvije godine«.

Napokon je stvar izišla na čistac. Kućna pomoćnica je naime pripovijedala gospođi, kako je to jutro dala služiti svetu Misu za duše u čistilištu i kako je za sv. Misu dala svoj zadnji novac.

Gospođa i kućna pomoćnica bile su uvjerene, da je to Božje djelo. Bog je na osobit način pomogao siromašnoj i pobožnoj djevojci zbog njezine požrtvovnosti. Gospođa je primila djevojku u službu i postupala s njome kao s vlastitim djetetom. Zaista Bog ne da, da ga itko ikada natkrili u velikodušnosti.

Kraljica neba i zemlje

Majko Marijo, Tvoj je život na zemlji prolazio tiho, na suncu svete radosti, koju Ti je darivao Sin Božji, i u sjeni križa, kojega je On ponio do svoga raspeća.

Bila si siromašna u svijetu, i ljudska zahvalnost nije Ti podigla dvorove, dok si živjela među nama. Časti i priznanja ljudi nisu resili Tvoje čelo, dok si u Nazaretu primila majčinstvo Spasitelja. U stalici rodila si Sina svojega, na slamu si Ga položila, umjesto u kraljevsku kolijevku. Bježala si u tuđinu, da spasiš tek rođeno dijete, a kasnije u Nazaretu radila si u sirotinjskom domu, gdje je na brizi i ljubavi Tvojoj i Josipovoj rasao Učitelj svijeta. Tiho i predano Bogu i Njegovoj promisli, pratila si život Sina, kad je pošao da ispuni svoje poslanstvo. Tiho si nosila Njegov križ u svojoj duši i Njegova prolivena Krv kapala je u Tvoje srce.

Pod križem primila si majčinstvo svijeta i prvu krunu, krunu trpljenja. U času, kad Te je Gospodin pozvao u svoje kraljevstvo, okrunjena si drugom krunom, krunom slave.

Majko, Ti, koja si izbrisala grijeh prve žene i blažena si zauvijek, Ti si kraljica neba i zemlje.

Blagoslov visina na Tebi je, i sve, što svijet nikada ne može pokloniti, Bog je darovao Tebi.

Kraljica si neba, jer si u sjaju božanskoga Sina, u neprolaznoj ljepoti.

Kraljica si svijeta, jer je u Tvojem srcu neiscrpno blago ljubavi, koju darivaš svojoj djeci.

—•—

U MOSKVI ima 22.000 katolika latinskog i istočnog obreda. Imaju svoju crkvu sv. Ljudevita.

Život s Crkvom

II. NEDJELJA PO DUHOVIMA
30. svibnja 1948.

U **Uvodu** sv. Mise moli svećenik: »Gospodin je zaštitnik moj, izveo me je na širinu. Spasio me je, jer me je ljubio. Ljubit ću Te, Gospodine, kreposti moja. Gospodin je tvrđava moja i utočište moje, i izbavitelj moj«.

U **Molitvi** moli svećenik za strah i ljubav prema Bogu: »Učini, Gospodine, da se Tvojega sv. Imena bojimo i ujedno ga trajno ljubimo, jer nikada ne prestaješ upravljati one, koje u svojoj ljubavi utvrđuješ«.

Poslanica sv. Ivana Ap. (I. 3, 13—18) uči nas, kako treba da ljubimo jedan drugoga riječju i djelom: »Predragi, nemojte se čuditi, ako vas svijet mrzi. Mi znamo, da smo preneseni iz smrti u život, jer ljubimo braću. Tko ne ljubi, ostaje u smrti. Svatko, tko mrzi brata svojega, ubojica je, a znate, da nijedan ubojica nema u sebi trajnoga vječnoga života. Po tomu smo upoznali ljubav Božju, što je on za nas život svoj položio. I mi smo dužni za braću život polagati. Koji ima dobara ovoga svijeta, i vidi brata svojega u nevolji, i zatvori mu srce svoje, kako ostaje ljubav Božja u njemu? Sinci moji, ne ljubimo riječju ni jezikom, nego djelom i istinom«.

Poslušajmo u svom vladanju riječi sv. Ivana, pa ćemo sa svima bližnjima živjeti u najljepšoj slozi, a socijalno pitanje samo će se od sebe rješavati.

Sv. Evanđelje (Luka 14, 16—24) govori o nemarnim uzvanicima na veliku večeru. Neki čovjek pripravi veliku večeru i pozva mnoge. I kad je bilo vrijeme večeri, posla slugu svoga, da kaže uzvanicima neka dođu, jer je već sve gotovo. I počeše se svi redom izgovarati. Prvi mu reče: Kupio sam zaselak i valja mi ići da ga vidim; molim te izgovori me. A drugi reče: Kupio sam pet jarama volova, idem da ih okušam: molim te izgovori me. I treći reče: Oženio sam se, i zato ne mogu doći. I vrativši se sluga javi to gospodaru svome. Tada se rasrdi domaćin i reče sluzi svome: »Idi brzo na trgove i ulice grada i dovedi ovamo siromahe i slabe i slijepe i hrome«. I reče sluga: »Gospodaru, učinjeno je, kako si zapovjedio, i još ima mjesta«. I reče gospodar sluzi: »Iziđi na putove i među ograde, i prisili neka dođu, da mi se napuni kuća. A kažem vam, da nijedan od onih ljudi, koji su bili pozvani, ne će okusiti večere moje.

Pouka. Velika večera je Crkva Kristova, koja je određena za sve ljuđe na zemlji. Gospodar je Isus Krist, koji je osnovao Crkvu, a sluge su apostoli, biskupi i svećenici, koji imaju da navješćuju evanđenje i pozivaju u Crkvu sve, i Židove i pogane.

Velika večera znači i presv. oltarski Sakramenat, ka kojemu su na blagovanje pozvani svi kršćani, i koji daje puninu milosti. Oholice, nečisti, i zemaljski ljudi ga ismjehuju i preziru, a primaju ga s pravom radosti ponizni, koji čine pokoru i koji teže za spasenjem. Nastojmo, da budemo među ovim posljednjima.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 30. SVIBNJA.

II. po Duhovima. — Sv. Feliks, papa (od 270. do 274.) i mučenik. Rođen u Rimu od oca Konstancija. On je odredio, da se sv Misa čita na grobovima sv. mučenika. Ovaj se običaj uzdržao do danas utoliko, što u svakom oltaru moraju biti sv. moći mučenika. S tim je uspostavljena zauvijek najuža veza između tjelesa Svetih i euharistijskoga Tijela Kristova: Sveti su udovi Tijela Kristova. — **Sveti Ferdinand,** kralj kastiljski. Rođen 1198. Borio se protiv Maura, da oslobodi Španjolsku. Uspjeh je uvijek pripisivao pomoći Božjoj i zaštiti presv. Bogorodice. Kad su ga nagovarali, da nametne velike poreze, da se pokriju troškovi rata, reče: »Bože sačuvaj, Ja se više bojim pravedne tužbe jednog siromaha, nego sve vojske maurske«. Umro od vodene bolesti 30. V. 1252. Njegovo je tijelo ostalo čitavo do danas u crkvi u Sevilji. — **Sv. Ivana od Arka,** djevica. Rođena 6. I. 1412. u Domremiju. Često se pričešćivala. Kad su Englezi navalili na Francusku, stavila se po Božjem nadahnuću kao pastirica od 17 godina na čelo vojske i vrlo teško ranjena oslobodila Orlean od Engleza i povela kralja Karla VII. na krunjenje u Reims. Kod Kompjenja (Compiegne) je bila izdana i prodana Englezima za 10.000 funti zlata. Nevina je bila osuđena od biskupa kao krivovjerka. Englezi su je spalili u Ruanu (Rouen) na lomači 30. V. 1431. Zadnje su joj bile riječi: »Isuse! Isuse! Isuse!« U pepelu je nađeno njezino srce, koje su zatim stavili u najjaču vatru, ali je ostalo čitavo. S pepelom baciše ga u Seinu. G. 1456. papa Kaliksto III. ukinuo biskupovu osudu i proglasio Ivanu nevinom. Papa Benedikt XV. proglasio ju je svetom 16. V. 1920., a papa Pijo XI. odredio ju je 2. III. 1922. za zaštitnicu Francuske. Sv. Ivana je uzor žive vjere, žarke ljubavi prema Bogu, čistoće, hrabrosti i neograničenoga predanja u Božju providnost.

PONEDJELJAK, 31. SVIBNJA.

Sv. Anđela Merići, djevica, osnivačica reda sv. Uršule. Rođena 21. III. 1474. u Dezencanu kod Gardskog jezera u Gor. Italiji. Očevinu razdala siromasima i posvetila se sasvim Bogu. Ušla u treći red sv. Franje. Na hodočašću u sv. Zemlju izgubila vid god. 1524., pa su je za ruku vodili po Jerusalemu i Betlehemu. Na povratku na otoku Kreti pomolila se pred čudotvornim Raspelom Onomu, koji je svjetlo svijeta i opet progledala. U Bresciji je osnovala novu družbu. 25. XI. 1535. u crkvi sv. Afre položilo je 27 prvih redovnica uz zavjete čistoće, poslušnosti i siromaštva i četvrti zavjet, da će se posvetiti odgoju ženske mladeži. Ovu je družbu stavila pod zaštitu sv. Uršule, djevice i mučenice u Kölnu za cara Dioklecijana, koja joj se tri puta ukazala, i koju su mnoga sveučilišta u srednjem vijeku već izabrala za zaštitnicu mladeži i nauka. Red Uršulinki se poslije raširio i vršio vrlo blagotvoran utjecaj u cijeloj Evropi. Sv. Anđela je umrla 28. I. 1540. izgovarajući ime Isus. Njezino je tijelo ostalo izloženo u katedrali sv. Afre u Bresciji kroz 30 dana i do danas se nije raspalo. — **Sv. Petronila djevica.** Za života sv. Petra u Rimu teško bolovala. Sv. Petar reče, da joj je ta bolest za spasenje. Poslije smrti sv. Petra ozdravila. Ugledni Rimljanin Flak htjede je za ženu, a kad ga ona odbila, dođe s naoružanim ljudima po nju. Ona reče: »S mačem se ne može zadobiti srce djevice. Dođite po mene za tri dana i tada me vodite, kako je običaj«. Ona se tri dana bez jela i pila dan i noć molila, a treći dan, pošto je primila sv. Pričest preminu. Flakovi ljudi nađoše je mrtvu. Neki drže, da je ona bila kći sv. Petra i njegove žene Perpetue. Svakako je bila duhovna kći sv. Petra

UTORAK, 1. LIPNJA

Sv. Pamfil, mučenik. Rođen u Bejrutu u Siriji. Vrlo učen svećenik. Bio učenik Pijerija, nasljednika Origenova na učiteljskoj stolici bogoslovlja u Aleksandriji. Sam je utemeljio školu za proučavanje Sv. Pisma u Cezareji u Palestini. Njegova knjižnica, prema svjedočanstvu sv. Izidora Seviljskoga, imala je oko 30.000 svezaka. S njom se je služio i sv. Jeronim God. 307. zbog sv. vjere bačen u tamnicu, gdje su mu kidali meso. Tu je bio dvije godine, a onda mu odrubiše glavu zajedno s jerusalemskim đakonom starcem Valentom, s pobožnim Pavlom, s njegovim slugom Porfirijem i s još osam drugih svetih mučenika. Eusebije biskup u Cezareji, otac crkvene povijesti, bio je učenik sv. Pamfila, i zato si nadjeo pridjevak »Pamfilov«, napisao je životopis sv. Pamfila i opisao mučeništvo njegovo i njegovih drugova.

SRIJEDA, 2. LIPNJA

Sv. Marcelin, Petar i Erazmo, mučenici. Egzorcista (niži klerik) **Petar** bio je bačen u tamnicu za cara Dioklecijana g. 303. Tu je oslobodio tamničarevu kćerku od zloga duha, našto se tamničar obratio s cijelom obitelji. Petar je odveo njegovu kćerku svećeniku **Marcelinu,** koji ju je krstio. Zato je i on bio uhvaćen i obojici odrubljena glava 2. VI. 303. — **Erazmo** je bio biskup u Kampanji u Italiji. Polijevali su ga užarenom smolom, uljem, voskom i olovom, ali je po Božjem čudu ostao neozljeđen, zbog čega su se mnogi obratili. Podnjevši i druga mučenja mro je. Spada među 14 Velikih Pomoćnika kao zaštitnik brodara i kao pomoćnik kod tjelesnih bolesti. — **Sv. Potin,** biskup i drugi mučenici. Sv. Potin, biskup u Lionu starac od 90 godina, bio je vjerojatno učenik sv. Ivana apostola. Sv. Irenej je bio njegov pomoćnik i opisao njegovo mučeništvo. Kad ga je sudac pitao, tko je kršćanski Bog, odgovori: »Ti ćeš to doznati, ako budeš dostojan«. Pošto su ga tukli, umro je u takmnici. — S njim je bilo mučeno više mučenika, a najsjajnije se držala mlada sv. Blandina, koju je usmrtio divlji bik. Sv. mučenicima pridružiše se i oni, koji su prije od straha zatajili Krista, pa i oni podniješe mučeničku smrt.

ČETVRTAK, 3. LIPNJA

Sv. Klotilda, francuska kraljica. Nagovorila muža kralja Klodviga, da se obratio od poganstva pa ga je krstio sv. Remigije iz Reimsa. Mnogo je pretrpjela, jer su joj ubili roditelje i dva unuka. Sin joj je poginuo u ratu. U svemu se pokazala strpljivom i predanom u Božju providnost Umrla g. 545. Sahranjena u crkvi sv. Petra (sada sv. Genoveve) u Parizu uz svojega muža. Zadnje su joj riječi bile: »Gospodine k Tebi sam uzdigla dušu svoju. Moj Bože, u Tebe se uzdam i zato se ne ću nikada pokajati«.

PETAK, 4. LIPNJA

Blagdan presvetoga Srca Isusova. — Sv. Kvirin, biskup sisački. Mučen god. 305. Najprije bičevan, zatim okovan bačen u tamnicu. Tamo se molio: »Hvala Ti, Gospodine, što sam zbog Tebe podnio ovu sramotu. Molim Te, da oni, koji su u ovoj tamnici, osjete, da sam štovatelj pravoga Boga, i neka vjeruju, da nema drugoga Boga osim Tebe«. O ponoći zasja veliko svjetlo i tamničar Marcelo padne k nogama Svečevim i reče: »Moli se za mene Gospodinu, jer vidim, da nema Boga do onoga, kojemu ti služiš«. Sv. Kvirin ga pouči u vjeri i krsti. Nakon toga objesili su sv. Kvirinu o vrat mlinski kamen i bacili u rijeku. Ali on nije potonuo, i kamen je plivao na vodi. Sv. Kvirin reče kršćanima na obali, neka ne drže gubitkom smrt, koja rađa besmrtnost. Zatim zaželi, da se rastvori i da bude s Kristom i uto ispusti dušu, a tijelo potone. Kršćani ga časno ukopaše, a kasnije prenesoše njegove sv. moći u Rim, gdje se štuju u crkvi sv. Marije preko Tibera. — **Sv. Franjo Karačolo.** Osnivač redovnih klerika manjega reda, nazvan »časnim ocem, propovjednikom Božje ljubavi«. Širio pobožnost k presv. olt. Sakramentu, pred kojim je cijele noći molio. U svojem redu uveo »noćno moljenje«. S djetinjom ljubavlju štovao presvetu Bogorodicu. Bila mu je najveća radost pomagati bližnjemu. U Loretu mu je objavljena smrt. Umro u Anjoni 4. VI. 1608. sa svetim imenom Isusa i Marije.

SUBOTA, 5. LIPNJA

Sv. Bonifacije, biskup, mučenik, apostol Njemačke. Ovo ime znači »dobročinitelj«, a dao mu ga papa Grgur II. zbog njegovih velikih zasluga za širenje sv. vjere. Krsno mu je ime Vinfrid. Rođen u Engleskoj oko g. 680. Papa Grgur II. povjerio mu propovijedanje sv. vjere i uređenje Crkve u Njemačkoj. Sam ga zaredio za biskupa i imenovao nadbiskupom u Mainzu. Osnovao mnogo biskupija, samostana i crkvi. U Gaismaru svojom rukom posjekao hrastove, koji su bili poganska narodna svetinja Hesijanaca. Taj smjeli čin zapečatio pobjedu kršćanstva nad poganstvom u Njemačkoj. 5. VI. 754. ubili su ga poganski Frizi.

IZ KRSĆANSKOG NAUKA

BOŽJI RUKOPIS NA NEBU

Bio je ljetni dan, bez oblaka i bez daha vjetra. Najednom zaustavljaju se ljudi na ulicama i gledaju gore prema nebu, koje je nad njima bilo razapeto poput plavog svilenog baldahina. Što su imali vidjeti? Poput srebrene ptice visio je tamo u zraku zrakoplov i činio čudnovate krugove. Pri tome je ispuštao na mahove bijeli dim. Ove pruge dima pretvoriše se u orijaška slova; i na koncu stajala je složena na plavom nebu iz jasnih bijelih slova riječ. Stajala je kao da ju je napisala ruka kaligrafa slovom »i«. Reklama za jedan proizvod naše industrije. Ljudi su bili veseli, da, oduševljeni nad zrakoplovnim izumom; bili su ponosni, što žive u doba, kad ljudski duh čini tako velika djela.

Uveče toga dana sreo sam nekoga mladog zubara, koji je uz svoje stručne knjige čitao još sva moguća djela i još ih čita, i tako je zalutao u nastrana mišljenja. On skreće rado razgovor na vjerska pitanja. I ovaj put on je započeo, idući sa mnom dio puta svoj omiljeli razgovor. Čini se, da su ga danas misli više nego li obično mučile, jer je s nekim umornim, zamišljenim izrazom lica promrsio nekoliko rečenica. »Ljudi ne će nikada moći točno odgovoriti na pitanje, ima li Bog ili ne; to će uvijek ostati stvar osobnog naziranja za svakog pojedinca. Kažite mu, da ima Bog nad njime, i on će vjerovati u Boga; a kažite mu zatim, da svemir postoji sam od sebe, i on isto tako ne će u Boga vjerovati«.

Odgovorio sam: »Držite li Vi, ima li sunce?« »Držim, razumije se po sebi«. »A zašto?« »Ta ja ga svagdano gledam«. »Ako Vi sada zatvorite oči i onda ustvrdite, da nema sunca, nego da je posvuda tama; ili ako Vi sa zatvorenim očima ustvrdite, da nema sunca, već prema tome, kako tko misli, Vaše dokazivanje isto tako osvjedočava, kao kad Vi sumnjate u opstojnost Božju«. »No pa ja Boga ne vidim«. »Boga ne, ali njegov odraz u svijetu. Ako stojite leđima okrenuti prama suncu, svejedno Vi vjerujete u njega. Tako je isto stvorenje odsjev Božji. »U stvorenim stvarima se može Boga upoznati i vidjeti«, kaže Apostol (Rim. 1,20).

Nastade mala stanka. Nad nama su se pojavile zvijezde. Dva mlada čovjeka išla su mimo i govorili su baš o zrakoplovu, koji je danas napisao riječ na nebu. »Ipak je danas bilo velebno djelo; jeste li i Vi vidjeli pismo na nebu?« upita moj pratilac. Htio je očito skrenuti razgovor na drugu stranu. »Svakako vidio sam pismo i divim se inteligenciji, koja ne piše na nebu slova od dima, koja brzo iščezavaju, nego je stvorila sam svod nebeski i na njemu plamenim pismom zvijezda na tisuće godina stavila pečat svoje mudrosti i svoje svemoći. Kako Vi možete pojmiti, da zvijezde u svemirskom prostoru tisuće i tisuće godina idu pravilnim putem, ako tu nema nekoga, koji im pokazuje put?«

PRIJEVOD SV. PISMA NA KINESKI. Jedan kineski redovnik prevodi Sv. Pismo na kineski. Nadati se je, da će se uskoro bogata književnost ovoga staroga kulturnoga naroda obogatiti prijevodom svetih knjiga, pak će na taj način Kinezima biti omogućeno, da bolje i dublje upoznaju uzvišenu Kristovu nauku.

POLJSKI SVEĆENICI JUNACI. Mgr. Adamski, biskup šlezijske biskupije, navodi u jednoj svojoj poslanici primjer herojske ljubavi prema bližnjemu, koju su pokazali neki poljski svećenici za vrijeme prošlog rata. Tako je n. pr. o. Maksimilijan Kolbe, franjevac, žrtvovao svoj život, da bi mogao spasiti jednog oca mnogobrojne obitelji. Župnik u Wadovicama je uzeo na sebe odgovornost za svoje župljane, i ako je on sam bio nevin, ipak je bio osuđen na smrt strijeljanjem.

»SOCIJALNA POMOĆ« tako se zove veliki kineski katolički dnevnik, koji je osnovan prije 30 godina. Ovaj se list tiska istovremeno u Pekingu, Tien—Tsinu, Šangaju, Nankingu i Sianu. List je suvremeno uređivan, pak ga čitaju ne samo katolici, nego i pogani.

IZLET U ISTRU

(6. V. — 10. V. 1948.)

Svaki glas s Istarskih obala burkao nam je grudi. Slušali smo istinitu priču o starcu s istarskog brda, koji čeka u svojoj kolibici i vjeruje vjerom mladenačkog žara, da će doživjeti dane slobode. Nikada nijesu zanijemili njegovi zanosni poklici u našim dušama:

—Gle, star sam i sijed, u sutonu života, ali, evo, ovim rukama uprijet ću o kamenu gromadu i gurnut ću je niz brdo, da unese stravu i metež u razbijene gomile naših zatirača — onoga dana, kada budu bježali pred sudom Vječne Pravde.

I mi smo povjerovali. Bili smo uvjereni, da ćemo zajedno sa starcem s istarskog brda doživjeti povratak Veloga Jože s planine.

I doživjesmo. Istra je slobodna. Fašizam je pao.

A došao je i dan, za kojim smo nekoć žudili, kao što djeca žude za čarobnim krajevima bakinih priča. Posjetili smo Istru. Preko sedamdeset zagrebačkih bogoslova ponio je vlak kroz Gorski Kotar prema žalima plavoga Jadrana. I strmi bregovi, i prolistale šume, i gorske brzice, i kolesa pod trupovima naših vagona pjevahu s nama:

— Mrmori Mirna, žubori Raša:
Istra je naša, Istra je naša!—

I odjednom puče pogled na daleki Kvarner, a plavi vrhunac Učke, obavijen providnom mrežicom sutonovih sjena, posla nam prvi pozdrav Istre.

—Istra, Istra! — lupala su nam srca u ritmu poskočnih točkova.

Prošli smo Rijeku, Opatiju, Lovran, Vidjeli Mošćenice, Labin i ostala istarska mjesta na moru, pregledali Pulu, koja je pretrpjela najteže udarce fašističkog nasilja. Prešli smo Vodnjan, Pazin, Buzet, Vidjeli smo istarske krajeve. Vidjeli smo istarske ljude. Snažne i nepobjedive potomke Veloga Jože. Vidjeli smo i očutjeli njihovu vjeru, njihovu duševnu snagu. Upoznali smo — barem približno — prohujale patnje, rad i život istarskog čovjeka.

A u sve vrijeme istarske Kalvarije stajali su sa svojim narodom revni hrvatski svećenici. Podnosili su zajedno s narodom sva nasilja, sve tegobe, borili se, tješili narod, oživljavali narodnu i vjersku svijest potlačenih. Od prvog do posljednjeg časa stajali su postojano na čelu svog naroda. Ni za trenutak nisu napuštali bojnih redova. I u posljednjoj fazi borbe za oslobođenje Istre naši istarski svećenici odigrali su odlučujuću ulogu. Svećenici Istre nisu nikada okaljali svoje svećeničko zvanje. Nikada nisu zapostavili probitke svoga naroda. Nikada nisu zablatili svoje hrvatsko poštenje šovinizmom i nacionalnom uskogrudnošću. Cinjenica, da talijanski dio istarskog življa uživa danas istu slobodu i jednaka prava kao i svi ostali narodi naše domovine, najbolji su znak i dokaz veličine slavenske duše.

Sedamdeset i više bogoslova zagrebačkog sjemeništa prošlo je Istrom. Prvi put u povijesti mogli su bogoslovi najveće hrvatske nadbiskupije skupno, u velikom broju, pohoditi dragu patnicu Istru. Važan je to događaj radi zbliženja budućih svećenika uže Hrvatske sa svećenstvom Istre. Važan je i radi rušenja možda krivih poimanja i predodžaba o Istri, njezinu narodu i njezinu svećenstvu. A važan je i zbog divnih remekdjela prirode, u kojoj su mladi bogoslovi jasno osjetili neograničenu mudrost i ljepotu Stvoritelja.

Divili smo se moru, otocima i gorama, cvijeću i bilju, kojim je Bog ukrasio lijepu istarsku zemlju. Gledali smo brodove, nebodere, vile, parkove, željeznice i tvornice i osjetili smo zahvalnost prema Najvišoj Ljubavi i Dobroti, koja je dio svoje stvaralačke snage udijelila čovjeku. Vidjeli smo u Puli koloseum i brojne ostatke nekadašnje rimske slave — i razmatrali o prolaznosti svega zemaljskog. Vidjeli smo tragove fašističkog divljanja — .i mislili, kako je sila kratkotrajna vijeka.

Zašli smo i dalje u slovensku Istru. Pregledavali smo veličanstvenu Postojnsku špilju: njezina dijamantna stabla, dvorane s tisućama stalaktita i stalagmita, sa savršenom prirodnom ventilacijom i stupovima od siga, koji se u trideset godina povećaju tek za jedan milimetar. Gledali smo jezerce sa čovječjim ribicama i kanjon ponornice, koja je vjekovima izgrađivala ovu špilju. U koncertnoj dvorani, s akustičnošću, kakvu vjerojatno ne posjeduje nijedna glazbena dvorana modernih velegradova, zapjevasmo divnu pjesmu zahvalnicu. I kad nam je vodič spomenuo mišljenje stručnjaka, koji drže, da je za postanak ove špilje trebalo osamdeset milijuna godina, nametnula nam se misao o golemim svemirskim razmjerima i dugo, još dugo, nismo se mogli otresti pomisli na vječnost.

Vraćali smo se praćeni bujnim proljećem slovenskih krajolika, a srca nam nisu prestala klicati:

—Kako si velik, Bože, u djelima svojih ruku!

Iz katoličkog svijeta

U INDIJANSKOJ NASEOBINI u Nebraski u Sjevernoj Americi sagrađena je i blagoslovljena nova crkva. Svečanosti su prisustvovali svi Indijanci, pa i oni, koji nisu kršćani.

WERFELOVA KNJIGA: »PJESMA O BERNARDICI« izašla je ovih dana u slovačkom prijevodu. Ovo je djelo tako prevedeno u dvadesetak jezika.

U TOKIU JE STVOREN DJEČJI DOM kojim upravljaju misionarske sestre od Djeteta Isusa.

KATOLIČKI ŽIVOT U FINSKOJ. Finsko udruženje Academicum catholicum izdalo je na uspomenu svog osnivača i duhovnog savjetnika s. Wilfrida de Christiersona izdanje: »Katoličke perspektive«. O. Christierson (1878—1945) bio je prvi katolički svećenik iza Reformacije i osnovao je g. 1936 spomenuto udruženje.

MNOGONARODNA BISKUPIJA. Na Novoj Gvineji postoji biskupija, koja broji 170.000 stanovnika, koji pripadaju 70 različitim narodnostima, odnosno, koji govore 70 različitih jezika. Ova pojava je nastala uslijed toga, što ljudi u ovim krajevima nisu dolazili u međusobni doticaj, pa su se jezici tako razvili, da ovako maleni broj ljudi govori 70 različitih jezika.

KONGRES KATOLIČKE OMLADINE održan je za biskupiju Trier, na kojem je sudjelovalo preko 8.000 omladinaca.

DRUGI INTERAMERIČKI KONGRES SKAUTA održan je u Meksiku. Tom prilikom uputio je Pijo XII. po zamjeniku vatikanskog državnog tajništva msgru Montiniu pismo nadbiskupu Martinezu u Meksiku, kojim priznaje da je skautizam prikladan za odgajanje čvrstih karaktera.

NA PORTUGALSKOM JEZIKU održao je Pijo XII. dulji govor, kad mu je novi poslanik Brazilije predao akreditivna pisma i izrazio odanost i privrženost svoje vlade Sv. Stolici. U svom govoru istaknuo je Sv. Otac, da je danas potrebna ne samo velika budnost i postojanost, nego i odlučna volja za pravedno riješenje radničkog pitanja i za dosljednu provedbu kršćanske socijalne nauke.

APOSTOLSKOG DELEGATA PALESTINE primio je Pijo XII. u dulju audijenciju.

NOVU ENCIKLIKU izdao je Pijo XII. 1. svibnja (»Auspicia quaedam«), kojom poziva na javnu molitvu kroz mjesec svibanj i na posvetu biskupija, župa i pojedinih obitelji presv. Srcu Marijinu, da bi nam mir među narodima bio dan kao dar Božji s neba. Želja je Sv. Oca, da se organiziraju javne molitve djece.

»BOGOSLOVLJE I POVIJEST« je predmet, o kojem je nedavno govorio u Parizu sveuč. prof. Romano Guardini (München).

NJEMAČKO - TALIJANSKI FILOZOFSKI INSTITUT otvoren je nedavno u Münchenu.

U REGENSBURGU je održano vijećanje njemačkog katoličkog saveza akademičara s glavnim predmetom: »Čovjek i Sin čovječji«. Među glavnim predavačima bili su sveuč. profesori Theodor Steinbüchel i Michael Schmaus.

ZA STUDIJ BOGOSLOVLJA javilo se u ljetnom semestru na sveučilištu u Münsteru 68 novih slušača, što odgovara redovitom predratnom stanju. U zimskom poljeću bilo je na sveučilištu u Münsteru 230 studenata bogoslovlja.

SESTRE SV MARIJE proslavile su u New Orleansu sto godišnjicu svog dolaska u Sjedinjene Države.

27. KONGRES francuskih katoličkih učitelja i odgojitelja održao se ove godine u mjestu Nimes.

NATPIS IZ KENSIGTONA, tako je naime prozvan kamen s uklesanim natpisom koji potvrđuje prisustvo Evropejaca na Američkom kontinentu 130 godina prije otkrića Amerike. Kamen iz Kensigtona govori o putovanju 8 Šveđana i 22 Norvežana prema zapadu i o pogibiji 10 njihovih drugova, koje su sjeverno-američki urođenici ubili. Ovaj je najnoviji arheološki nalaz važan i zbog toga što svršava riječima: »AVM (Ave Virgo Maria) libera nos a malo — 1362« (Zdravo Djevice Marijo, spasi nas od zla).

PREDSTOJE LI JAPANU MASOVNA OBRAĆENJA? Edmund Walsh S. J., isusovački vizitator, koji se nedavno vratio iz Japana, gdje je proboravio četiri mjeseca, dao je na svom prolasku kroz Rim izjavu o problemu obraćenja Japana. Među ostalim on je doslovce izjavio: »Ako objektivno ocijenimo činjenice, doći ćemo do zaključka da se ne nalazimo u vigiliji jednog masovnog pokreta prema kršćanstvu. Ako posljednje statistike pokazuju začuđujući porast obraćenja, ova se moraju pripisati uglavnom tome što su uklonjene mnoge smetnje, koje su prije ili za vrijeme rata priječile katekumenima da se priznaju katekumenima.

P. WALSH je u svojoj izjavi upozorio da kršćani ne smiju poistovjetiti svoje kršćanstvo s anglo-američkom okupacijom jer bi se moglo dogoditi da se nakon povlačenja iz Japana izazove reakcija japanskog nacionalizma i protiv katolika, a onaj bi sigurno u kratko vrijeme uništio sve što su katolici postigli u Japanu na polju misija. P. Walsh je naglasio da je pitanje apostolata u Japanu zapravo pitanje pridobivanja »elita«, a ne brzog i na oko laskajućeg uspjeha.

O DUHOVIMA hodočaste pariški studenti pješice u Chartres (Šartr), mjesto čuvenog svetišta Majke Božje i glasovite gotske katedrale. U grupama po osam razmišljat će putem o sv. Misi. Hodočašće ove vrste prvi je put pokrenuto u 1935. godini na uspomenu, kad je veliki francuski pjesnik Peguy isto tako pješice hodočastio Djevici u Chartres. Ove godine učestvovat će oko 5.000 studenata.

GLASOVITO SVETIŠTE MAJKE BOŽJE na Svetoj Gori u Čehoslovačkoj proslavit će ove godine na svečan način svoju 600. godišnjicu. U cijeloj zemlji užurbano se vode pripreme za što bolju organizaciju ove proslave.

PREMA ZADNJOJ STATISTICI u Varšavi ima 97% katolika. Samo oko 3.000 je židovsko stanovništvo.

NA USPOMENU 10 GODIŠNJICE euharistiskog kongresa u Budimpešti, na kojem je učestvovao tadašnji papinski legat Eugenio Pacelli, sadašnji Papa, pripremaju se velike crkvene svečanosti. Svečanosti će doseći vrhunac koncem mjeseca svibnja.

PASIONSKE IGRE U INDIJI. Mladi indijski katolik Inniah sastavio je na svom materinskom jeziku teluga prvu indijsku pasionsku igru. Igra je doživjela veliki uspjeh, a predstavljala se prvi put u njegovu rodnom mjestu. Poslije se ona prikazivala na cijelom području Teluga. Proslavljeni indijski glumci prijavili su se da će predstavljati. Publika nije bila samo katolička nego i hinduska.

DRAGOCJENI NALAZ U HOLANDIJI Prigodom popravka na velikoj crkvi u mjestu Schiedam-u nađen je jedan do sad nepoznati grob sa ženskim skeletom. Stručnjaci su povodom tog otkrića izjavili da postoji mogućnost da je otkriven grob holandske svetice sv. Lidvine. Istraživanja se nastavljaju.

DUHOVSKO PROŠTENJE NA MARIJI BISTRICI, koje je ove godine održano od 12. do 16. svibnja, posjetilo je oko 30.000 hodočasnika. Na te dane podijeljeno je na Mariji Bistrici 21.500 sv. Pričesti, a stalnih ispovjednika je bilo 23. Najviše sv. Pričesti podijeljeno je na 14. o. mj., kada je pričešćeno 8.400 hodočasnika. Gotovo preko polovice hodočasnika došlo je pješke, a mnoge procesije su vodili svećenici. Jedne od najvećih procesija su bile one iz Vidovca, Maruševca te Ivanca, koja se odlikovala vrlo skladnim pjevanjem psalama. Svaki dan bile su održane i posebne propovijedi hodočasnicima. Držali su ih izmjenično dvojica stalnih propovjednika, a kako je crkva za tako velik broj hodočasnika premalena, to su propovjedi bile prenošene razglasom (zvučnikom) i na prostor pred crkvom.

PRIJATELJ

Dugo sam Ga tražila. Napokon, jednog prekrasnog sunčanog dana ugledala sam Ga u carstvu proljeća. Kroz cvijeće i zelenilo, kroz sreću i radost gledao me svojim divnim očima. Na Njegovim usnama počivao je slatki, privlačljivi smiješak. U Njegovim je očima gorjela ljubav..

Najednom, poput prekrasnog zvonca čula sam, kako me pita: »Koga tražiš?«

»Prijatelja!«

Njegov je pogled zašao duboko duboko u moju dušu...

Nakon duljeg vremena opet me je pitao:

»Koga tražiš?«

Ja sam bez oklijevanja odgovorila: »Tebe!«

Nastala je tišina..

Spustila sam oči i razmišljala o Njemu i Njegovoj ljubavi. Da! Našla sam Prijatelja, velikog Prijatelja Koji nikad ne ostavlja.

Podigla sam glavu. Pošla sam dalje do male crkvice u polju. U tišini Svetohraništa čekao me On, moj jedini najbolji Prijatelj.

Liturgijski kalendar za lipanj

NAPOMENA: Brojke označuju stranicu Kniewaldovog Rimskog Misala IV. i V. izdanja. 2 i 3 molitva znači skupne, tajne i popričesne molitve. (Spomen!).

1. **Utorak** iza Tij. Misa dana 364; 2. m. Dopusti 855; 3. za Crkvu 851. Slava. Vjerujem.
2. **Srijeda** iza Tij. Misa dana 364; 2. m. s. Marcelina i dr. 584; 3. Dopusti 855. Slava. Vjerujem.
3. **Četvrtak.** Osmina Tij. Misa dana 364. Slava. Vjerujem.
4. **Petak.** P. Srce Isusovo. Misa blagd. 372. Slava. Vjerujem.
5. **Subota.** S. Bonifacije. Misa blagd. 583; 2 m. Osmine 372. Slava. Vjerujem.
6. **NEDJELJA.** 3. po Duh. Misa nedj. 374; 2. m. s. Norberta 590. 3. Osm. 372. Slava. Vjerujem.
7. **Ponedjeljak** iza Srca Isus. Misa dana 372; 2. m. Dopusti 855; 3. za Crkvu 851. Slava. Vjerujem.
8. **Utorak** iza Srca Isus. Misa kao jučer.
9. **Srijeda** iza Srca Isus. Misa dana 372; 2. m. s. Prima i F. 590; 3. Dopusti 855. Slava. Vjerujem.
10. **Četvrtak.** S. Margarita. Misa blagd. 591; 2. m. Osm. 372; Dopusti 855. Slava. Vjerujem.
11. **Petak.** Osmina p. Srca Isus. Misa dana 372; 2. m. s. Barnabe. 592. Slava. Vjerujem.
12. **Subota.** S. Ivan F. Misa blagd. 594; 2. m Bazilida i dr. 594. Slava.
13. **NEDJELJA** 4. po Duh. Misa nedj. 377; 2. m. s. Antuna 595. Slava Vjerujem.
14. **Ponedjeljak.** Sv. Bazilije V. Misa blagd. 595. Slava. Vjerujem.
15. **Utorak.** Sv. Vid. Misa blagd. 598; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. Slava.
16. **Srijeda** iza 4. nedj. po Duh. Misa dana (nedj.) 377; 2. m. Brani nas 854; 3. za mrtve 849; 4. po volji.
17. **Četvrtak** iza 4. n. po Duh. Misa dana 377; 2. m. Brani nas 854. 3. po volji.
18. **Petak.** Sv. Efrem. Misa blagd. 599; 2. m. sv. Marka i dr. Slava. Vjerujem.
19. **Subota.** Sv. Julijana F. Misa blagd. 600; 2. m. s. Gervazija i dr. Slava.
20. **NEDJELJA** 5. po Duh. Misa nedj. 379; 2. m. s. Silverija 600; 3. Brani nas 854. Slava. Vjerujem.
21. **Ponedjeljak.** S. Alojzije. Misa blagd. 601 .Slava.
22. **Utorak.** S. Pavlin. Misa blagd. 603. Slava.
23. **Srijeda.** Navečerje s. Ivana Krst. Misa dana 605; 2. m. Brani nas 854; 3. za Crkvu 851.
24. **Četvrtak.** S. Ivan Krst. Misa blagd. 807. Slava.
25. **Petak.** S. Vilim. Misa blagd. 610; 2. m. osm. s. Ivana 807; 3. za biskupa 859. Slava.
26. **Subota.** S. Ivan i Pavao. Misa blagd. 610; 2. m. osm. s. I. 807. Slava.
27. **NEDJELJA** 6. po Duh. S. Ladislav. Misa blagd. 812; 2. m. i poslj. Evanđelje nedj. 381. Slava. Vjerujem.
28. **Ponedjeljak.** S. Irenej. Misa blagd. 612; 2. m. osm. s. I.; 3. osm. s. Lad; 4. i poslj. Evanđelje navečer. s. Petra i P. Slava. Vjerujem.
29. **Utorak.** S. Petar i P. Misa blagd. 616. Slava. Vjerujem.
30. **Srijeda.** Sp. s. Pavla. Misa blagd. 619; 2. m. s. Petra; 3. osm. s. I. 4. osm. s. Lad. Slava. Vjerujem

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 34. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. | ZAGREB, 6. LIPNJA 1948. | BROJ 21

»K Tebi, Gospode, dižem dušu svoju; Bože moj, u Tebe se uzdam, ne daj da se zastidim«

Iz Ulazne molitve III. nedjelje po Duhovima

ODJECI USKRSNIH RADOSTI

U Hanoveru u Njemačkoj imade staro groblje. Odavno je već zatvoreno. Tamo se nalazi jedan grob. Pokopana je u njem g. 1782. jedna plemenitašica. Na njezinu spomeniku piše: »Ovaj za uvijek kupljeni grob ne smije se nikada otvoriti«. A ipak je i taj grob otvoren. Nije ga otvorila ni vatra, ni voda, ni zločinačka ruka. Jednoga je naime proljeća iz pukotine na dnu spomenika nikla neznatna i slaba biljka brezina drveta. Sjeme je onamo slučajno zalutalo. Umrlo. Rastvorilo se. I nikla je iz te smrti biljka. Svake je zime zamrla, a u proljeće uskrsla na novi život. Rasla je. Snagom svoga života rastočila spomenik, željezne šipke svinula i pomakla se u sredinu groba. Nije ju smetao natpis na spomeniku: »za uvijek kupljen, ne smije se nikada otvoriti«.

Tek je jednoć život otvorio i zapečaćeni grob u vrtu Josipa iz Arimateje, koji se nije smio otvoriti. Tako će jednoć život otvoriti i sve grobove. Smrt naime nema posljednje riječi, nego život. Smrću ne prestaje sve nego se rađa na novi život, naravni i svrhunaravni. Naravni vremeniti za prirodu, a svrhunaravni vječni za čovjeka. Buđenje i uskrsnuće prirode u proljeće neprestana je slika i opomena na ono svrhunaravno uskrsnuće, na drugi vječni život.

Kako je divno proljetno uskrsnuće prirode! Na svim poljima i oranicama postoji tihi, tajni rad. Kao u podzemnom rudniku. A nama se čini sve mrtvo i pusto. A svuda ispod površine, ispod svake brazde i grude bukti novi život. On pod svaku cijenu teži za svijetlom i površinom kao izvor za svojim potokom. Novi život na svakom putu i kutu, na svakom listu i grani. Na svakoj travčici i grmu. Danas, sutra i prekosutra.

Na sve strane oko nas, ispod nas i nad nama milijuni svježih listova i travčica, mirisna cvijeća i pupoljaka. Uskrsnuće je to i buđenje prirodnog carstva Stvoriteljeva i našega Gospoda Boga. A mi djeca ljudska prolazimo preko svih tih krasota, kao preko nečega samo po sebi razumljiva. I ne nalazimo u tom besprimjerno čudo. I ne vidimo čudesni dar živoga Boga. I ne upoznajemo u tom sjaju i ljepoti Jednoga i Jedinoga Gospodara. On daje sve mukotrpnim, radinim i ustrajnim muževima i ženama. Oni pak jedva priznavaju Njegovo sveto ime. A lišće i cvijeće, ptice i polja, da, cijela probuđena rascvala i nabujala proljetna priroda tajanstveno i tiho šapće: Bog, Bog, naš Bog, naš Stvoritelj, naš Otac!

Tako je ona šaptala već kroz tisuće i tisuće proljeća. Tisuću i tisuću puta su već obrodile poljske grude i zazelenile se grane na drveću, procvale sitne travke u brdu. Tisuću i tisuću godina prije nego li je ljudska noga na njih stupila, a oko ih pomilovalo i plug ih preorao. I te će divne prirodne ljepote krasiti prirodu i onda, kad ih više ne će nitko gledati. I zemlja će roditi, i novi život nastajati i novo proljeće će se buditi. Tako će to biti u cijelom prirodnom carstvu. A i Božje svrhunaravno kraljevstvo će također slaviti svoj uskrs i uskrsni događaj svoga Otkupitelja.

Sve to pak nama ljudima hoće da kaže: »Ona je vjera jedino prava, najbolja i najveća, koja je najsnažnije nadvladala kraljicu »smrt«. Ona, koja je smrti potpuno otela njezin plijen. I taj isti plijen nanovo podigla i oživila. Da živi do vijeka baš on sam, a ne samo u svojim potomcima i nasljednicima. Kao što je to u prirodi, koja je samo slika uskrsnuća. U potpunom pak smislu riječi to vrijedi u onom duhu i smislu, samo za Krista i njegove vjernike, koji reče: »Ja sam Uskrsnuće i život, koji vjeruje u Mene, živjet će, ako i umre« (Iv. 11, 25).

Svega se ovoga opominjemo još jedamput sada. Sada je naime pri kraju uskrsno slavlje naše sv. vjere u crkvenoj godini, proljetno uskrsnuće prirode u građanskoj godini. Rado se opominjemo toga, jer znademo potpuno sigurno, da će doći jedno jutro, koje ne će imati večera; jedan dan, koji ne će imati noći. Izaći će sunce, koje ne će više zapasti. A na grobovima se pokojnika već vijori uskrsna zastava Kristova i Njegove pobjedničke palme. One nam govore: »Svi ćete vi, svi u svijetlo, u život, u vječno proljeće. Vječno ćete uza se imati Božju Svemoć i Dobrotu. Divit ćete se, kako vas je vječno sretnim učinila Njegova Ljepota. I to vas, koje je časovito sretnim i veselim činilo na zemlji svako novo proljeće, djelo Njegovih ruku«.

MOJA NEDJELJA

Kalež

Koliko smo puta klekli za vrijeme Podizanja, kad je svećenik u tišini i sabranosti vjernika podigao kalež! Koliko smo puta u tom trenu osjetili, da nam se iz srca vinula molitva prave vjere!

Koliko smo puta u toj svetoj sabranosti svih vjernika osjetili ono divno, skoro sveto jedinstvo naše duše s milijonima srdaca i duša širom svijeta, kojima je, kao i nama, velika utjeha ovaj sveti kalež!

Kalež je predmet, koji je i sam Isus upotrebio prigodom svoje prve Pretvorbe. Svećenik ulijeva u kalež vino i malo vode. To je sve, da bi se poslije tihih molitava izvršila presveta žrtva, koja otkupljuje i koja će otkupljivati ljude do kraja svijeta. Vino se, kako nas uči naša vjera, pretvara u pravu Krv Isusovu. Kod svete Pričesti za vrijeme sv. Mise svećenik ispija ovu posvećenu Krv. Nema oko nas u crkvi dragocjenijeg predmeta, nego li je kalež, koji promatramo za vrijeme Podizanja kod naše nedjeljne svete Mise.

Uz kalež ide i plitica, koja služi, da na njoj bude hostija, koju će svećenik posvetiti, jer nakon Pretvorbe sveta Hostija počiva na tjelesniku (korporalu), četverouglastom rupcu. Korporal se zove prema latinskoj riječi c o r p u s, a to znači tijelo. Znamo, na koje se tijelo misli, na Isusovo.

Kalež je iz čista zlata ili pozlaćen iznutra. To je znak poštovanja. Ostali njegov dio može biti ukrašen srebrom ili draguljima. Sve to zbog svetog čina, koji se vrši ovim posvećenim predmetom. Razni su umjetnici kroz stoljeća ukrašavali kalež svojom vještinom, te tako imamo kaleža, koji predstavljaju prava remek-djela umjetnosti, a to je sve postalo iz odanosti i ljubavi prema onoj nekrvnoj žrtvi. Kalež posvećuje sam biskup.

Slikoviti značaj kaleža jest u tome, što on predstavlja simbol Euharistije i što bez njega nema pretvorbe.

Sada vjernik ne pije iz njega, jer prima Tijelo Isusovo samo u jednoj prilici, u Hostiji, a u njoj prima i posvećenu Krv Isusovu. Za vjernika je kalež sveti predmet u potpunom značenju same riječi.

Kalež je lijepi simbol Srca Isusova. U tom Srcu bila je Krv, koju je On prolio za sve vjernike. Iz toga se Srca — o divne li tajne! — svakog dana izliva Krv za nas, za naš spas. Kalež ima i simboliku patnje. Koliko je On za nas trpio! To je utjeha za one, koji toliko trpe za Njega, za one, koji Ga slijede. Kalež je bio uvijek utjeha za sve, a osobito za svece.

I Isus nam postavlja često u životu pitanje: »Hoćeš li piti iz kaleža, iz koga sam ja pio?« — On je pio iz kaleža premnogih gorčina Sjetimo se Njegove molitve na Maslinskoj Gori. I kad nam On postavi to pitanje, nemojmo smatrati sebe ništavnima i nemoćnima, jer nam On daje i snagu, koja nam je potrebna u tim trenucima, koji znače za nas uvijek najviše.

Kalež je prema tome pun simbolike, ali je u njemu osim simbolike, za nas kršćane izvor žive vjere, koja potiče na djela vjere, a ona čine sretnima sve nas.

—o—

BISKUPIJA ZA GRADIŠĆANSKE HRVATE. Prema novinskim vijestima u bečkoj kuriji (biskupiji) kao i u Vatikanu se ozbiljno radi na tome, da se za Hrvate u Burgenlandu (Austrija), osnuje posebna biskupija. Do sada su Gradišćanski Hrvati imali posebnu Apostolsku administraturu uz bečku nadbiskupiju.

—o—

POMOĆ ZA DJECU U ITALIJI organizirao je Sv. Otac Pijo XII. Počevši od 1. srpnja bit će preko milijun djece smješteno po različnim oporavilištima i drugim kućama.

—o—

PRIPREME za ovogodišnji kongres Apostolata za pomorce (Apostolatus Maris) već su u toku. Kongres će se održati u Rimu.

OBNOVA SENJSKE KATEDRALE

Senjska katedrala, majka svih crkava u senjskoj biskupiji svojom starinom povezivala je stoljeća prohujalih vjekova. Na njenom su poljepšavanju kroz stoljeća radili dobrotvori, umjetnici, senjski zaslužni biskupi i drugi.

Katedrala je posvećena u 17. vijeku Uznešenju Bl. Dj. Marije. S njom se dičio svaki Senjanin. Postala je žrtvom zračnog napadaja 1943. g. u mjesecu listopadu. Krovna građa posvema je uništena, teško pogođeno pročelje s lijepom slijepom balustradom, svod nad svetištem i dio kupole sv. Križa. Da se i ne govori o crkvenom namještaju i unutrašnjosti.

Gradnja historijske katedrale nije se mogla ustanoviti. Porušeni je zvonik iz 11. vijeka, podzemne arkade svjedoče, da je onda građena.

Gdje je današnje svetište, bila je kapela Sv. Marije Vida s rimskim grobljem. Današnji oblik katedrale dograđivan je u prohujalim stoljećima.

Crkva je duga 39.12 i široka 21.94 metra. U srednjoj lađi ostala je pošteđena znamenito barokna propovijedaonica, darovana od Klare ud. Udragović iz godine 1757. Fresko slika na stropu potpuno je uništena. Sliku je dao izraditi senjski biskup Juraj Čelić u 17. vijeku. Isti je biskup darovao krstionicu, mramorni oltar s moćima sv. Formoza i oltarnu sliku kao i na stropu sliku Uznešenja Bl. Dj. Marije.

Oltari u pobočnim lađama svi su većinom iz 18. stoljeća, osim oltara Sedam žalosti, koji je prenešen iz porušene crkve sv. Nikole s obale.

Oltar sv. Križa potpuno je izbrisan.

Svetište je mnogo stradalo. Stražnji zid je porušen i več novi podignut.

Radi trošnosti morao se ukloniti glavni žrtvenik iz 16. stoljeća.

Odbijena žbuka pokazuje, da je tu bila navedena kapela, jer ima u zidu zazidane dvolte, gdje su prije bili oltari.

Na podu ispod cimenta pronađena je grobnica s natpisnom pločom. Današnje svetište je bilo u 10. vijeku kapela sv. Marije Vida s okolnim rimskim grobljem. Zvonik iz doba kralja Držislava morao je radi trošnosti biti uklonjen. Pod svetištem nalaze se arkade senjskih biskupa, koji su veoma zaslužni za katedralu i Senj. Među njima je oštećena grobnica zaslužnog senjskog oca, mecene, tješitelja siromašnih, biskupa Mirka Ožegovića. Iako je nestalo balzama, brončani lijes posjećuju i mnogi se klanjaju kosturu s jedino uščuvanom kapicom starca, koji je mnogo pridonio Senju. Djela njegova većinom su pogođena zračnim napadom. Biskupski dvor, zgrada kule znanosti i t. d. U zgradi konvikta »OŽEGOVIĆIANUM« i nadalje dobiva znanje senjska i druga omladina. Lik sijedog starca gubi se, ali spomen će biti vječan.

Izvan svetišta pronađen je poganski kip, ali u polupanom stanju, božice Eklopile s jednim lavom i natpisni prag. Po kipu bi se moglo ustanoviti, da je bio poganski hram, a koji su Senjani porušili i počeli graditi svoje svetište simbola.

Zauzimanjem radnika podignuta je kapela sv. Križa, svod nad svetištem i krovna drvena građa. Radovi se nastavljaju. Radi se da se ponovi prijašnjost i uščuva historija. Radove nadzire inžinjer, a posjetio ju je prošle godine profesor Stahuljak, član konzervatorskog zavoda iz Zagreba.

Preuzvišeni senjski biskup budno prati njezinu obnovu. Vjernici se nadaju, da će ove godine sa žbukom biti gotova. Mnogo će proći, dok se unutrašnjost uljepša.

Na mjesto porušenog oltara Srca Isusova prenijet će se oltar sv. Josipa, koji je sav od mramora, a sagrađen po senjskom građaninu Vahtaru g. 1758.

Važni historijski predmeti su uščuvani kao važne glagoljske listine i ključevi grada Klisa i drugo.

Posjet prijatelju

— Prijatelju! Slučajno sam pogledao kroz otvoreni prozor i vidim te gdje ulicom prolaziš. Ne bi li se k meni malo svratio. Znadem, da se žuriš poslom zaokupljen. Ali ipak čašica prijateljskog razgovora ne će nam škoditi.

— Dobro, doći ću. Imadem ti i onako dosta toga ispripovijedati, a i ti sigurno meni. Evo me odmah!

— Kako tvoje zdravlje? Kako tvoji poslovi? Nikako ne će da nastupi bolje vrijeme. Znadeš, imadem dosta briga i s ovim i s onim. Međutim, kako je kod tebe?

— Svi su mi u kući u glavnom zdravi. Tek tu i tamo se netko potuži, da ga zaboli sad ovo ili ono. Glavno je, da nema ništa ozbiljnijega.

— Samo se ti svrati koji puta. Skokni makar na čas. Znadeš, da me kao prijatelja svaka sitnica zanima, što se tebe i tvojih tiče.

*

Tako će prijatelji reći koju o svemu i svačemu, što ih tišti, žalosti ili raduje. Naći će se često, pa makar i na čas. Svaka je sitnica u njihovu životu važna ili barem takova, da je jedan drugome moraju saopćiti. Nijedno vrijeme nije im predugačko. A i jedna je minuta dovoljna, da se vide i pozdrave.

O, kad bi to tako bilo kod katolika u saobraćaju s našim najvećim prijateljem Isusom u presvetom oltarskom Sakramentu (Euharistiji). On imade toliko zanimanja za nas svakoga pojedinca, da se zbog toga i među nama nastanio. U našem mjestu. Da mi možemo s Njim govoriti. Da Ga možemo posjećivati. Učvršćivati prijateljske veze. Osigurati najtjesnije prijateljstvo ne samo na ovom svijetu, nego još više na drugom. On se u tu svrhu obično nastanio na najljepšem trgu, u najljepšoj zgradi, u crkvi, u hramu Božjem.

— Nažalost mnogi katolici protrče kraj toga stana toliko puta, dapače i u jednom danu više puta, kao da ni ne slute, da netko u njemu boravi. Ne kucaju. Ne otvaraju vrata dane i dane, tjedne i tjedne, godine i godine kao da je Posjednik toga stana na putovanju, pa ga ne mogu naći. A ipak je On kod kuće svoje. I nije Mu svejedno, da li ga netko prezire i zaboravlja ili ne. On je veoma osjetljiv. Nije Mu drago, ako netko na Nj ne misli i ne obazire se na Nj. Zato ne prođimo mimo Njegova stana, da Ga barem na kratko ne posjetimo ili barem s dubokim poštovanjem skinemo šešir na pozdrav.

— Ali ja nemam vremena.

— O vremenu ne govori. Kod Spasitelja je onako kao i kod ljudi. Najbolji su kratki posjeti. Jedna ili dvije minute. Ne ispričavaj se naročitim usiljenim izgovorima.

— Ali ja sam u običnom radničkom, podlovnom odijelu.

— A Spasitelj je sproveo najveći dio svoga života u običnom radnom odijelu. Time se dakle ne izgovaraj. Ne prikrivaj time svoj često bezrazložni ljudski strah.

— Nemam kod sebe molitvenika. Pa kako ću se tamo pred Spasiteljem moliti. Što ću Mu reći?

— Prije svega, ni svi vjernici nemaju ni nedjeljom molitvenika, pa ipak polaze sv. Misi i mole se pred oltarskim Sakramentom. Pa ako i nemaš u svojoj glavi toliku zalihu vjerskih misli, ni u svom srcu toliko osjećaja, da bi time mogao ispuniti cijeli sat ili pol sata. To nije ni potrebno. Ti naime posjeti Isusa na jednu minutu. A zato nije potreban ni molitvenik ni neke naročite molitve. Sveci su Božji znali sate proboraviti pred oltarskim Sakramentom. I kad su ih pitali, što tamo rade, odgovorili bi: »Ja gledam Njega, On gleda mene.« Prijateljima ni ne treba drugo. Dosta im je, da su zajedno i tako svoje prijateljstvo učvršćuju.

— Ipak mi reci, što bih Mu kazao.

— Evo, što ćeš mu govoriti: »Gospodine, ja Ti se klanjam. Priznajem Te svojim Bogom. Ja sam pred Tobom neznatan stvor, potreban Tvoje pomoći. Budi mi Dobročiniteljem!

Onda Mu reci: »Gospodine, ja nisam uvažavao Tvoja vječna prava i Tvoje zakone ni jučer ni danas. Prestupio sam ih. Sagriješio sam. Oprosti mi, o dobri Spasitelju!

Zatim Mu reci: »Gospodine, sada se opet vraćam među ljude, na ulicu, u vrevu života. Blagoslovi moj posao, moj napor i rad, da ostanem čist i dobar. Blagoslovi moje vladanje, neka bude takovo, da drugima dajem dobar primjer i tako budem apostol među njima!«

— A što onda, ako ne idem mimo crkve ili u mom mjestu nema crkve, u kojoj se čuva presveta Euharistija. Kako ću onda?

— Onda se okreni prema takovoj crkvi i tijelom i duhom ili samo duhom pa se pokloni svome euharistijskom Spasitelju. I reci mu isto kao da si pred Njim u crkvi.

I kad se nađeš na ulici ili u svom poslu, osjećat ćeš se ugodno. Razveselio si svojim posjetom svoga božanskoga Prijatelja. Ruka će Božja i blagoslov na tebi počivati. A tvoji posjeti vrijedit će ti veoma mnogo pred Božjim sudom.

Svaki je posjet Isusa u presvetom oltarskom Sakramentu (Euharistiji) jedan novi korak na tvom putu u nebo.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Vječni život

Među svetim istinama naše kršćanske vjere, o kojima se često govori i rado sluša, nalazi se i istina o vječnom životu.

Vječni život ne znači samo život bez kraja, bez svršetka. I nečisti će duhovi ili đavli, i ljudi, osuđeni u pakao, živjeti vječno ili bez kraja. Vječni život znači sretni život u nebu, koji je ujedno i život bez kraja. To je život blaženih u nebu, gdje će im biti ispunjene sve težnje i svi osjećaji, gdje će im se smiriti svi zahtjevi duše i tijela, uma i srca kroz svu vječnost tako, da ne će više biti straha, da bi se sreća i zadovoljstvo moglo umanjiti ili pak kada prestati. Sreća, kod koje postoji bojazan, da bi se mogla bilo u čemu smanjiti, već nije prava i potpuna sreća. Tako ni blaženstvo, koje bi moglo makar kada prestati, nije savršeno blaženstvo. Vječni život, dakle, uključuje u sebi sva dobra, koja si može čovjek zaželjeti, i trajno njihovo posjedovanje bez svršetka, t. j. kroz svu vječnost. O takvom vječnom životu govori onaj zakonoznanac, koji u svetom Evanđelju pita Isusa: »Učitelju, što ću činiti, da dobijem život vječni?« (Lk 10, 25). Tako shvaća vječni život i bogati mladić, koji pristupa k Isusu i pita: »Dobri učitelju, kakvo dobro da učinim, da imam život vječni?« (Mt 19, 16). Tako je tumačio život vječni sam Spasitelj Isus Krist, kad je rekao, da će nakon sudnjega dana opaki »otići u muku vječnu, a pravedni u život vječni« (Mt 25, 46).

Vječni se život sastoji u duhovnim dobrima, koja su jedina vječna. Sve, što je tvarno; s vremenom propada i nestaje, pa je isključeno iz vječnosti. Radi toga nas i opominje Sveto Pismo: »Ne ljubite svijeta, ni što je na svijetu. Ako tko ljubi svijet, nema ljubavi Očeve u njemu. I svijet prolazi i požuda njegova« (1 Iv 2, 15 i 17). Treba, dakle, odbaciti i prezreti sve tvarno, zemaljsko i vremenito, jer konačno i savršeno blaženstvo nije u ovim dobrima i na ovom svijetu, gdje nismo građani, nego samo »stranci i putnici« (1. Pet, 2, 11). Mi nakon smrti putujemo na drugi svijet, gdje ćemo provoditi uzvišeni duhovni život, sličan Božjemu životu. Ovdje na zemlji postoji samo težnja i nada za blaženim životom, koji ćemo postići pod uvjetom, »da odrekavši se bezbožnosti i svjetskih želja, trijezno i pravedno i pobožno živimo na ovomu svijetu« (Tit 2, 12).

Sreća ili blaženstvo uopće — prema sv. Augustinu — sastoji se u posjedovanju svih dobara bez ikakve primjese zla. Kad bi nešto od željenih dobara manjkalo, ili kad posjedovanje svih dobara ne bi bilo vječno, ili kad bi kod dobra bilo primiješano i zlo, već je sreća manjkava, pa prema tome i nije sreća Mora, dakle, da su nazočna sva dobra, koja može čovjek poželjeti, i da u njima nema ništa zla, i da uvijek traju. Takva je sreća ili blaženstvo život vječni blaženih u nebu. Jednu i drugu značajku vječnoga života jasno uči Sveto Pismo. »Pravednici živu u vijeke. Plaća je njihova u Gospoda, i briga je za njih u Najvišega« (Mudr 5, 15). »Ja ću stvoriti novo nebo i novu zemlju. Ne spominju se više stvari prijašnje. Nikomu više ne dolaze na um. Nego radujte se, veselite se uvijek radi onoga, što stvaram« (Iv 65, 17—18). »Tko pobijedi, učinit ću, da on bude stup u hramu mojemu i više ne će izići napolje« (Otkr 3, 12). »Vaše radosti nitko ne će od vas uzeti« (Iv 16, 22).

Što kaže naš naravni razum o vječnom životu? U našoj naravi postoji neodoljiva težnja za blaženstvom. Ta se težnja mora jednom ostvariti. Bog, koji je u svojoj Mudrosti težnju za blaženstvom stavio u našu narav, odredio je i njezino ostvarenje. Protivilo bi se istinitosti, svetosti i dobroti Božjoj postaviti neku težnju i pustiti je, da se nikada ne ostvari. Ova naša naravna težnja za blaženstvom ne može se zadovoljiti nikakvim stvorenim dobrom. Što god je stvoreno, a pogotovo što je tvarno na zemlji, raspadljivo je i prolazno, s vremenom nestaje. A duša je naša neumrla te prema tome traži dobro, koje vječno traje. Povrh toga su težnje duše naše za srećom neograničene, a sva stvorena dobra su ograničena. Ne mogu, dakle, ograničena dobra zadovoljiti neograničene težnje naše duše.

Konačno, iskustvo dokazuje, da se ni jedan jedini čovjek na zemlji nije smatrao potpuno sretnim, makar živio kako dugo i makar posjedovao ne znam koliko blaga ovoga svijeta. Uvijek mu još nešto manjka, za čim teži. Mora, dakle, postojati vječni život, neograničeno i trajno dobro, koje sasvim smiruje čovjeka.

MARIJA

Bilo je to jedne tihe večeri. Prvi se sumrak spuštao kroz otvoreno prozore u malu kapelicu. Posljednje sunčane zrake nježno su obasjavale sveti lik Marijin. Ona, kraljica svibnja, s Kristom u naručju, blago je motrila svoju dragu djecu, što su se okupila oko Njezina oltara. Kapelom se razlijegao glas svećenika: »Štujte Mariju!« Jedna je djevojka spustila oči. U duhu je zagledala u dubinu duše One, o Kojoj je svećenik tako zanosno govorio. Znala je, da je to Ona, Kojoj ju je Krist na samrti predao u zaštitu. Te večeri jedna se duša još više približila Nebeskoj Majci. Osjetila je, da ono krasno Njezino oko počiva na njoj. Osjetila je, kako blizu kuca Njezino toplo, Materinsko Srce. Njezina ju je ljubav posve prevladala.

I kao što je dan utonuo u sumrak, tako je i ta duša utonula u mislima na Nju . . . A onda je opet čula glas svećenika: »Ljubite Nebesku Majku!« Djevojka je molila . . . Tiho posve tiho tako, da je samo Marija čula: »Od danas, Majko, još više ću se moliti Tebi. Svoj ću život upraviti Tvojim putevima. Ti budi od danas zrcalo duše moje! Da, Marijo! Ja hoću po Tebi — Kristu!«

Glas svećenika već je odavno utihnuo. Marijin kip blještio je u sjaju svijeća i svijetla, a bijelo je cvijeće udisalo miris zajedno s tamjanom vrh Njezine glave. Kapelicom se razlijegala pjesma Njoj u čast. Svi su pjevali, tek jedna se djevojka s novom odlukom sa svetim zanosom zagledala u prekrasan kip Kraljice Neba . . .

PODLISTAK

Duga

Nešto jest u njemu. U ovom događaju. Zato ga i volim. Možda je to i zbog toga, što ga drugi ljudi ne vole. I ne žele misliti o njemu. A ja mislim na njega često. Veoma često. Mislim kadgod prolazim pokraj močvarnog Vrbljaka. Ovdje se on i dogodio... A mislim na nj i u svetoj Misi. Pogotovo kad podižem Čistu Žrtvu. Kao suzu čistu. Možda to i ne bih smio. Možda..? Ali..

No da... Malena djevojčica Marija i priče. Kao sva djeca i ona voli priče. Rado ih sluša. Sluša ih možda i radije nego druga djeca. Pažljivo i poslušnije. To su joj jedino dragi časovi. Drugo ništa i ne voli. Ne voli se igrati s djecom, jer je djeca ne trpe. Podsmjehivaju joj se. Zbog toga što ima grbu na leđima. I blijedo prozirno lice. Mršava Marija... ružna Marija... A ona ne zna što da im odgovori. Nezna...

Priče. Nevine priče. Tople priče. ! mala Marija.

A nju sve zanima.

Zašto su zvijezde razbacane po nebu?

Kao pilići, kojima je jastreb ugrabio kvočku. I tko ih je to rasuo?

Onda dugo, dugo promatra zvijezde i nešto misli u sebi. Tiho, da je nitko ne čuje.

Možda tko stanuje na njima? Da, zbilja, tko je to na nebu? Isus! Maleni dječak Isus. A on voli djecu? O da! On veoma voli djecu. On i nju voli. Zbilja? On joj se ne bi izrugivao zbog grbe. Igrao bi se s njom.

Kako je to lijepo!

A kad mene spazi, trči i viče.

— Velečasni! Da li Isus jako voli malenu djecu?

Ona to traži potvrdu. Svojim slutnjama. Zato i nije čudo da nešto želi. Neodoljivo želi u svojoj duši. Vidjeti Isusa. Igrati se s Isusom. Voljeti Isusa. O da! Ona Njega već mnogo voli. Tako mnogo da ona to i ne može izreći. Nezna...

Samo... kako doći do Njega. On je daleko. Tako daleko... A ona bi htjela k Njemu doći. Ne da On dođe k njoj. Ona k Njemu... tamo u nebo... da se igraju. A ona bi se rado igrala s nekim, tko nju voli. S djecom se ne igra, jer je djeca ne vole. A Isus je voli.

Njena duša želi doći k Isusu!

Pa... možda i tako. Jest, mogla bi možda i tako. Da, da! Ona je često slušala priče i o dugi Kako dobra djeca po njoj dolaze u nebo. Kao po šarenim ljestvama. Jest, možda bi mogla i ona... Dobra djeca.

Kao da se ne usuđuje dalje misliti. Zatvara oči i nešto sanja u svojoj duši. Samo za sebe.

Majku onda ispituje.

— Zašto je duga tako lijepa?

— Ona se kupa u rijekama i jezerima. Da, sigurno! Sigurno se ona kupa i u Vrbljaku. Kad proljetne kiše pretvore ovu močvaru u jezero. Plavo zeleno jezero.

Njene slutnje su potom pune nada.

Mala Marija i priča o dugi.

A dugo nije čekala na nju. Proljetne kiše brzo dolaze. I dugu objavljuju kao Božji dar. Više ne će biti potopa. Oblaci se samo raspuknu i duga se pojavi. Sunce probije kao mladi jarac i kristali kapljica rasprsnu se pred njim. A šareni pojas zagrli bistro nebo i spoji ga sa zemljom.

Marija oduševljeno potrči za dugom. Davno pripremljena odluka. Brižno sakrivana želja pred pogledima stranih ljudi. Nikome ne reče ni riječi. Nikome. Potrči samo prema Vrbljaku da zagrli dugu. I da se uspne po njoj k malenom Isusu.

Tamo daleko na obzorju spušta se duga na zemlju. To je negdje u Vrbljaku. Marija trči onamo. I ništa ne gleda i ništa ne misli. Tek jedna misao. Što će ona reći Isusu? I što će On njoj reći? A igrat će se onda dugo, dugo... Ne misli na strah što će ga izazvati u roditeljima. Pa povratit će se ona k njima. Da, ali hoće li je duga čekati..?

Ipak, što je to? Duga brzo odmiče. Kao da se žuri. Zašto ne čeka Mariju? Duga... duga... Ne čuje ona. Marija je već zagazila u močvaru. Ona trči i oči upire u dugu. Da se ne sakrije pred njom. Ali zašto je ona ipak ne čeka. Ta ona želi doći k Isusu. Samo to želi. Možda ona nije dobro dijete, i duga se plaši pred njom. Možda i zato, što nije lijepa...

Sve dublje propada u glib močvare. Ali se ne vraća! Za dugom, za dugom... da je ulovi...

Drugi dan našli su seljaci u Vrbljaku maleno tijelo. Mirno. Ukočeno. Modro. Da, tijelo male Marije. S grbom na leđima.

A duša?

Ne, dušu nisu našli. Duša je otišla k Isusu. Odletjela. Kao raspjevani slavuj. Da se igra. Da se nikad ne prestane igrati s Isusom.

Zato i jest otišla!

Život s Crkvom

TREĆA NEDJELJA PO DUHOVIMA

6. lipnja 1948.

Uvod u sv. Misu opominje nas na kajanje za grijehe i pouzdanje u milosrđe Božje: »Pogledaj me i smiluj mi se, Gospodine, jer sam osamljen i ubog. Vidi poniženje moje i muku moju, i oprosti mi sve grijehe moje, Bože moj. K Tebi, Gospodine, dižem dušu svoju, Bože moj. U Tebe se uzdam, ne daj, da se zastidim«.

U *Molitvi* moli svećenik za milosrđe Božje: »Zaštitniče onima, koji se u Te ufaju, Bože, bez kojega nije ništa sveto, umnoži nad nama milosrđe svoje, da pod Tvojom upravom i pod Tvojim vodstvom tako prođemo kroz dobra vremenita, da ne izgubimo vječnih«.

U *Poslanici* poziva nas sv. Petar (I. 5, 6—11), da se pouzdamo u Boga u nevoljama i da se odupremo neprijatelju đavlu: »Braćo! Ponizite se pod mogućom rukom Božjom, da vas uzvisi u dan pohođenja. Svu svoju brigu bacite na Njega, jer se On brine za vas. Budite trijezni i bdijte, jer neprijatelj vaš đavao kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre. Njemu se oprite, tvrdi u vjeri, znajući da jednako stradanje trpe i vaša braća, koja su u svijetu. A Bog svake milosti, koji nas pozva na svoju vječnu slavu u Kristu Isusu, On će nas, pošto malo pretrpimo, usavršiti, utvrditi i ukrijepiti. Njemu slava i vlast u vijeke vjekova. Amen«.

Sv. *Evanđelje* (Luka 15, 1—10) govori nam o izgubljenoj ovci i dramu, slici grješnika: U ono vrijeme približiše se k Isusu grješnici i carinici, da ga čuju. A farizeji i književnici mrmljahu govoreći: Ovaj prima grješnike i jede s njima. I kaza im ovu priču govoreći: »Koji čovjek od vas imajući sto ovaca, ako izgubi jednu od njih, ne ostavlja devedeset i devet u pustinji i ne ide za izgubljenom, dok je ne nađe? I kad je nađe, digne je na ramena svoja radujući se. I došavši kući, sazivlje prijatelje i susjede govoreći: Radujte se sa mnom, jer nađoh svoju izgubljenu ovcu. Kažem vam, da će tako biti veća radost na nebu za jednoga grješnika, koji čini pokoru, nego li za devedeset i devet pravednika, kojima ne treba pokore. — Ili koja žena imajući deset drama, ako izgubi jedan dram, ne užeže svijeću i ne pomete kuću i ne traži pomnjivo, dok ne nađe? I našavši sazove prijateljice i susjede govoreći: Radujte se sa mnom, jer nađoh dram, koji bijah izgubila. Tako, velim vam, bit će radost pred anđelima Božjim za jednoga grješnika, koji čini pokoru«.

Pouka. Učimo iz ovoga veliku ljubav Božju, s kojom Isus susreće grješnike, pa i nas. O kad bismo razumjeli, kako žudi da nas spasi, ostavili bismo odmah svoj krivi put i krenuli stazom pokore.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 6. lipnja

III. po Duhovima. — Sv. Norbert, biskup, osnivač reda premonstratenaca. Rođen g. 1082. u Ksantenu u Njemačkoj. Kad je jednom jašio na zabavu, nasta strašna oluja i grom udari pred njegova konja. Norbert padne i onesvijesti se, a poslije reče: »Gospodine, što hoćeš da činim?« Čuo je odgovor: »Kloni se zla i čini dobro, traži mir i idi za njim!« Povukao se u samoću i postao svećenikom. Od pape Gelazija II. primio je dozvolu, da može svuda propovijedati. Propovijedao je s velikim žarom. G. 1121. kod Laona u Francuskoj u dolini, koja se zvala »Premonstrata« (— unaprijed pokazana), osnovao prema pravilima sv. Augustina duhovni red, kojemu je zvanje, da poput sv. Ivana Krstitelja živi pokornički i propovijeda riječ Božju. Norbert je bio izabran protiv volje za nadbiskupa u Magdeburgu. Na novu službu pratili su ga sjajni pratioci, a on je iza svih bos i obučen u siromašno odijelo ušao u Magdeburg. Kad je htio ući u nadbiskupski dvor, vratar ga počeo tjerati, neka se ne miješa među gospodu. Drugi rekoše vrataru, da je to novi nadbiskup, a on od straha pobježe. Norbert ga dozva i reče: »Ne boj se, brate, ti mene bolje poznaješ nego svi, koji me tjeraju u ovu palaču, jer ja nisam ovoga dostojan«. Umro 6. VI. 1134. — **Sv. Klaudije.** Kao biskup otišao u redovnike u samostan sv. Eugena na Juri. Pošto je primio u crkvi svete Sakramente, nađoše ga mrtva u njegovoj sobici, gdje kleči na klecalu uzdignutih ruku i očiju prema nebu, g. 693.

Ponedjeljak, 7. lipnja

Sv. Filip, đakon. Jedan od 7 đakona, koje su postavili sv. Apostoli. Sv. Luka ga zove evanđelistom. Propovijedao evanđelje u Samariji, a zatim su onamo došli sv. Petar i Ivan i podijelili krštenima Duha Svetoga. Idući prema Gazi putem pokrstio dvoranina kraljice etiopske. Sv. Pavao apostol posjetio ga u njegovom rodnom mjestu Cezareji i tu je prorok Agab prorekao sv. Pavlu, da će ga Židovi uhvatiti. — **Sv. Robert,** opat, rođen u Jorku u Engleskoj. S 12 drugova benediktinaca obnovio strogost ovoga reda, zbog čega ih hvali sv. Bernardo kao uzor samozataje, pjevanja psalama, ljubavi za rad i stroge pokore. Umro g. 1159.

Utorak, 8. lipnja.

Sv. Medardo, biskup. Rodio se oko g. 457. u Salansiju u Francuskoj. Bio biskup u Vermandu, pa u Noajonu i Turneju. Već kao mladić bio izvanredno darežljiv prema siromasima. Bog ga je proslavio čudesima. Neki kradljivac je noću natrgao mnogo grožđa u njegovu vinogradu, ali nije mogao izaći iz vinograda do jutra. Uhvatiše ga, a on nije mogao ispustiti grožđa iz ruku. Ljudi Medardovi htjedoše ga tući, ali ga sv. Medardo blago opomenu, oprosti mu sve i pusti ga da ode s nabranim grožđem. Drugi mu je htio pokrasti pčelice, ali pčele navale na tata tako, da se ovaj nije mogao obraniti nego poleti k sv. Medardu, klekne preda nj i zamoli za oproštenje. Kad je Svetac pružio ruku prema njemu da ga blagoslovi, pčele odletješe u pčelinjak. U svom rodnom mjestu osnovao je t. zv. ružičnu svečanost u čast djevičanske nevinosti, koja se još i danas obdržava svakoga 7. lipnja. Djevojka, koja se osobito odlikuje kreposću i čistoćom, dobiva bogati dar i vijenac od ruža. Praćena od 12 djevojaka u bjelini polazi u kapelicu sv. Medarda. Župnik ovdje drži govor, blagoslovi vijenac od ruža, ovjenča izabranu djevojku i zapjeva »Tebe Boga hvalimo! Dok je sv. Medardo bio još dijete, počela je padati jaka kiša. Orao je sletio nad njega i raskrilio krila te ga tako zaštitio od kiše. Odatle valjda potječu vremenska predskazivanja u vezi s blagdanom sv. Medarda. Umro g. 545.

Srijeda, 9. lipnja

Sv. Primo i Felicijan, braća mučenici. Za cara Dioklecijana bačeni u tamnicu u Numentumu. Prvi je bio mučen Felicijan, star 80 godina. Bičevali su ga i zabili mu čavle u ruke i noge. On se molio: »U Gospodina se uzdam, ne bojim se, što će mi načiniti čovjek«. Zatim ga pustiše tri dana visjeti na črvu. Sudac je dozvao Prima i rekao mu: »Tvoj brat je mudriji nego ti. On je poslušao nalog careva i sada uživa kod njih veliku čast«. Primo odgovori: »Anđeo mi je već rekao, kako je prošao moj brat. O da mogu s njime i u smrti biti sjedinjen, kada sam s njime jedne misli i volje.« Tada bude i on mučen, a onda ih baciše pred gladne lavove, ali su oni legli k njihovim nogama i gladili ih glavom i repom. Bilo je prisutno 12.000 ljudi i 500 njih sa svojim obiteljima odmah se obratiše na kršćanstvo. Svecima odrubiše glave 9. VI. 303. Sv. moći njihove nalaze se i u Kamniku u Sloveniji. — **Sv. Kolumba,** opat, Irac. Osnovao mnogo samostana u Škotskoj, predobio narod Pikta za kršćanstvo. Uvijek mu je bila na licu prijazna radost kao dokaz, da je u njegovoj duši vladao slatki mir Duha Svetoga. Umro g. 597.

Četvrtak, 10. lipnja

Sv. Margarita, kći engleskog kralja Eduarda. Udala se za škotskoga kralja Malkolma III. Bila je blagoslov zemlje kroz 30 godina po djelima svojih kreposti i izvanredne ljubavi prema bližnjemu. Umrla g. 1093.

Petak, 11. lipnja

Sv. Barnaba, apostol. Prije se zvao Josip, a Apostoli ga prozvaše Barnaba, što znači tješitelj. Rođen na Cipru od plemena Levijeva. Sa sv. Pavlom bio učenik Gamalijelov u Jerusalemu, a poslije je bio jedan od 72 učenika Isusovih. Sv. Luka ga zove apostolom. Njegova je osobita zasluga, što se u Jerusalemu zauzeo za obraćenoga Pavla, dok su drugi još imali nepovjerenje prema prijašnjem progonitelju Isusovu. Još je veća njegova zasluga, što je prvi upoznao vrijednost sv. Pavla za evanđelje i što ga je doveo iz Tarsa u Antiohiju. Bio sa sv. Pavlom na prvom apostolskom putovanju. U Milanu je utemeljio kršćansku općinu. 11. VI. g. 60. kamenovali su ga Židovi u Salamini na otoku Cipru. G. 484. nađen njegov grob, a na njegovim grudima Evanđelje sv. Mateja, pisano hebrejski, koje je Svetac svojom rukom prepisao.

Subota, 12. lipnja

Sv. Ivan od Sv. Fakunda. Rođen u mjestu Sveti Fakundo, koje se zove i Sahagun. U Španjolskoj ga zovu sv. Ivan Sahagunski. Bio je svećenik, a kad je teško obolio od kamenca, stupio je u strogi red augustinaca u Salamanci u Španjolskoj. Kad je služio sv. Misu, često je vidio samoga Gospodina i primao rasvjetljenja Duha Svetoga. Uskrisio je sedmogodišnju kćerku svoga brata. Bio je snažan propovjednik, obratio mnoge grješnike i izmirio teško zavađene. Umro 12. VI. g. 1479. na pozdrav anđeoski.

—o—

KONGREGACIJA »UČENIKA GOSPODNJIH«. Tako se zove jedno od najmlađih redovničkih udruženja u Kini, u koje mogu ulaziti samo Kinezi. Lanjske je godine pekinški kardinal Tien zaredio za svećenike prvih osam članova ove kongregacije.

NAJBOLJI PRIJATELJ

Svaki čovjek najteže osjeća osamljenost.

Čovjek bez prijatelja ne može uživati svoje sreće niti podnositi svoje nesreće. No i prijatelja ima razne vrsti: neki su ti manje, neki više mili i dragi.

Što ti je prijatelj odaniji, to ti je miliji, ali i što je pametniji, ozbiljniji, nadareniji, to ti je draži.

Kad bi ti netko dao najboljeg, najodanijeg, najmudrijeg, a k tome još i najbogatijeg čovjeka za iskrenog prijatelja, ti bi bio najsretniji!

Kogagod od ljudi dobiješ za prijatelja, nikad ga ne možeš smatrati najboljim, najmudrijim, najbogatijim i najodanijim prijateljem.

O takvom prijatelju mogao bi ti govoriti samo onda, kad bi se svemožni Gospodin Bog htio sprijateljiti s tobom.

To se i dogodilo, jer je Isus, Sin Božji i sam svemogući Bog, postao čovjekom, da uzmogne postati našim najboljim prijateljem.

To svoje prijateljstvo s nama dokazao je time, što je postao čovjekom, živio i umro za nas, a zatim ostao s nama na vidljivi način u Presvetom oltarskom sakramentu i to ne samo da bude našim vidljivim prijateljem, kome se možemo moliti i izjadati, već i svagdanjom hranom, koja će nam jačati i tijelo i dušu u teškoj životnoj borbi.

Isus je time na božanski način svladao sve ljudske slabosti i pridružio se nama, da s nama živi i osjeća, da se s nama veseli, da s nama trpi, da nam bude savjetnik, da s nama savršeno prijateljuje u isti čas na božanski i ljudski način.

Ako si poljodjelac ili obrtnik, mali ili visoki činovnik, umjetnik ili učenjak, jednako te razumije i osjeća s tobom tvoj najbolji prijatelj — Isus!

Zar nije naime Isus, Sin Božji, druga Božanska osoba, ali istodobno jedno te isto biće s Bogom Ocem stvoriteljem i s Bogom Duhom Svetim?

Zašto je Bog stvorio čovjeka nego da ga učini dionikom svoje Božanske sreće?

Ako još k tome znadeš dovoljno cijeniti takvog prijatelja te ne ćeš iz obzira prema Njemu ništa učiniti, što se Njemu ne bi dopalo, zar ne ćeš time postati i vrlo dobrim za sve one, koji te okružuju?

Kad imamo pred očima te misli, ne možemo, a da se ne osjećamo sretnima, što postojimo, što smo na svijetu, jer smo uvjereni, da imamo prijatelja, koji je ne samo neizmjerno bogat, nego i neizmjerno dobar, i s kojim možemo biti sretni ne samo na ovome svijetu, već koji nas sigurno vodi i u vječnu i neizmjernu sreću na drugome svijetu!

Kristov nauk je sjeme, koje pada u naša srca, da izraste do ploda. Neki stoje kraj puta, kojim prolazi vječni sijač, oni slušaju božanske riječi, ali ih đavo uzima iz njihova srca, pa gube vjeru u spasenje. Drugi primaju nauk i raduju mu se, ali nemaju otpornosti, da se otmu iskušenju kada dolazi. Treći dočekuju radost velike nade, pa ipak plod ne može dozrijeti, jer ga guši život svojim trnjem, svojim suvišnostima, koje rastu i prerašćuju klicu sijačeva poklona. I, napokon, na božanskoj njivi primaju sjeme Kristovih riječi oni, koji ga čuvaju u čistome srcu i u trpljenju dočekuju zrenje ploda.

Prolazi sijač. Potrebno je vrijeme od časa, kada sjeme pada na njivu do onoga dana, kada žetva donese svoj rod. Potrebno je prirediti srce i čuvati ga od nepogoda, koje tako lako mogu uništiti sitni život klice, a potrebno je i trpljenje i strpljenje, da plod dozori. Mnogi nisu izdržljivi, i sveti poklon propada u njihovu srcu bez traga. Mnogi se plaše teškoća, i srce njihovo ostaje puste.

Ali sretni oni, koji izdrže i ne klonu. Sretni oni, koji spoznaju na vrijeme, što im je poklonjeno.

Krasna Isusova priča živi i nama, kao što je živjela i davnim našim pretcima. Život na zemlji uvijek je borba s teškoćama, koje naviru, uvijek je bdijenje da sačuvamo čistoću misli, dobrotu srca, veličinu, koju smo primili i koju treba da opravdamo za vrijeme svoga postojanja. Potrebna je snaga duše, ali i tu snagu primamo Božjom milošću, treba da slijedimo uzvišenu nauku, ali i na tom putu imademo pred očima primjer života Boga-Čovjeka.

Što ponizuje čovjeka

Sv. Franjo Ksaverski († 1552.), apostol Indijaca, stekao je vječnu slavu svojim radom za obraćenje Indije i Japana na katoličku vjeru. Kad je po odredbi sv. Ignacija imao da pođe na daleki Istok, dobio je od svetoga Oca u Rimu čast i vlast apostolskog delegata ili poslanika, te je kao takav imao pravo da uređuje crkvene odnose u svim onim krajevima, gdje će ljudi primiti svetu vjeru. I taj ugledni čovjek, koji je pred sobom imao tako uzvišen cilj, prao je sam svoje rublje, kad je na lađi putovao u Indiju. Kod toga posla zatekao ga je jedan od njegovih suputnika, odličan gospodin, koji mu reče ovako:

»Velečasni oče, Vas kao apostolskog delegata ponizuje taj posao«.

A Franjo će mu na to:

»Kršćanina ponizuje samo grijeh, a ne posao. Samo grijeh ga strovaljuje u vječnu sramotu i nevolju«.

Tvoja prava kuća

Jacopone da Todi, pjesnik divne crkvene pjesme »Stabat Mater« (Stala majka pod raspelom), htio je iz ljubavi prema Isusu, da ga svijet drži luđakom. Jednoga dana sastane se on na trgu s nekim poznatim bogatašem, koji je baš kupio nekoliko pilića.

»Uzmi«, reče bogataš Jacoponu, »ove piliće i odnesi ih mojoj kući! Ja ću odmah doći za tobom, i dat ću ti štogod«.

»Veoma rado«, odgovori Jacopone, i uzme piliće. I nosi ih ravno na groblje, gdje je bogataš baš uređivao svoju obiteljsku grobnicu, tamo ih ostavi pa ode svojim putem.

Uto je bogataš došao svojoj kući i upitao za piliće.

»Nitko ih nije donio«, odgovaraju mu ukućani. Dakle je ludi Jacopone odmaglio nekuda s pilićima! I vrati se bogataš opet na trg, i tamo nađe Jakopona.

»Gdje su pilići«, pita ga srdito bogataš.

»Odnio sam ih tvojoj kući«, odgovori Jacopone.

»Kakvoj kući? Nije istina... Ja sam sad bio kod kuće, i pilića kod kuće nema«.

»Ima, čovječe Božji! Ajde sa mnom, pa ćeš vidjeti!«

I Jacopone odvede bogataša ravno na groblje, do njegove obiteljske grobnice, i pokaza mu piliće u grobnici.

»Pogledaj, zar nisu tu tvoji pilići? Tu je tvoja prava kuća. Kuća, u kojoj sad stojiš, nije tvoja prava kuća. Tu ćeš ostati samo još koje vrijeme, a ovdje ćeš stanovati sve do sudnjega dana«.

Kad bi ljudi više mislili na prolaznost ovoga života i na neizbježnu smrt, sigurno bi manje griješili.

† Dr. Joseph Geyser

Ime sveuč. profesora dra Josepha Geysera poznato je svima, koji su samo malo zavirili u noviju književnost o pitanjima »kršćanske filozofije«, »neoskolastike« i »načela uzročnosti«. Prigodom njegove 60. godišnjice izdano je njemu u čast djelo u dva sveska pod naslovom »Philosophia perennis« (Vječna filozofija) (Regensburg 1930.) sa svega 68 rasprava na njemačkom, francuskom, engleskom, talijanskom i španjolskom jeziku s područja povijesti filozofije i sistematske filozofije iz pera najpozvanijih stručnjaka. Prigodom njegove 70-godišnjice održao je o njemu predavanje na javnoj sjednici filozofičko-juridičkog razreda Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu (16. III. 1939.) sveuč. prof. dr. S. Zimmermann, koji ga je veličao kao »najistaknutijeg predstavnika« suvremene kršćanske filozofije i kao »priznato najoštroumnijeg i najplodnijeg pisca suvremene skolastike«.

Geyser je jednako zaslužan na područjima psihologije, teorije spoznaje i ontologije. Svima onima, koji prigovaraju neoskolastici kao tobože nedovoljno kritičkoj filozofiji, možemo preporučiti djela i rasprave prof. Geysera o pitanju opravdavanja načela uzročnosti. Oni će nakon savjesnog čitanja Geyserovih razlaganja o tom pitanju uzalud tražiti u povijesti filozofije svih sistema i škola rasprave, koje bi bile »kritičnije« i »dubokoumnije«.

U duhu Külpeove psihologije mišljenja Geyser svladava krizu psihologije, koja je bila nastala zato, što je ondašnja eksperimentalna psihologija po uzoru prirodoslovnih znanosti imala biti jedina prava psihologija«. Pod utjecajem Lippsove takozvane čiste psihologije svladava psihologizam te uvodi u uspješno rješavanje spoznajnoteoretskih pitanja uzimajući kao ishodište podatke naše svijesti. I ne samo da »uvodi« u to rješavanje nego i sam rješava ta pitanja. Oštra je i precizna njegova kritika fenomenologije, filozofije života i različnih intuicionističkih ili iracionalističkih nazora. Geyser je svojom filozofijom dao solidno razumsko opravdanje temelja religije. On je uzor kritičnosti; nikad ne piše bombastički, nego uvijek trijezno i jasno. — on je klasik jasnoće.

Geyser se rodio 16. ožujka 1869. u Erkelenzu (rajnska provincija). Filozofiju je studirao na Gregorijani u Rimu, gdje je i doktorirao, te na sveučilištima u Würzburgu i Münchenu, gdje je 1897. po drugi put doktorirao. Već iduće godine habilitirao se u Bonnu. Od 1904 bio je profesor filozofije u Münsteru, od 1917. u Freiburgu, a od 1924. u Münchenu. Razumljivo je, da ga je nacionalsocijalistička vlada kao predstavnika učiteljske stolice za »katoličko naziranje na svijet« ubrzo umirovila, tobože zbog starosti. Od svog umirovljenja živio je prof. Geyser u Siegsdorfu kod Traunsteina (Bavarska). Iako je imao velikih smetnja zbog bolesti očiju, ipak se i dalje intenzivno bavio naučnim radom: izrađivao je svoju ontologiju, pisao kritiku ontologije Nicolaia Hartmanna i druge manje rasprave o pitanjima teorije spoznaje i Boga. Napisao je mnogobrojna djela i rasprave.

Prof Geyser umro je 11. travnja 1948. u 79. godini života. Kao što je njegova filozofija bila temeljita i jasna, tako i njegov život bio je ispravan i jednostavan.

OGLAS

U nedjelju dne 13. lipnja obavlja se u svetištu sv. Antuna na sv. Duhu Antunovsko proštenje.

Sv. Mise služit će se toga dana od 5 sati dalje svakog sata. U 10 sati pontifikalna (biskupska) sv. Misa i propovijed, prije koje će se obaviti blagoslov novopostavljenih orgulja. Cijelo prije podne prigoda za sv. Ispovijed i Pričest. — Poslije podne u 6 sati blagoslov ljiljana i djece, propovijed, sv. Misa i blagoslov s Presvetim.

Pozivamo vjernike, da toga dana hodočaste u svetište sv. Antuna, te velikom svecu i čudotvorcu preporuče svoje duhovne i tjelesne potrebe.

Iz katoličkog svijeta

SAMOSTANSKI ŽIVOT SV. MALE TEREZIJE. Poznati pisac Van der Meersch je napisao knjigu o samostanskom životu sv. Terezije od Djeteta Isusa, u kojoj je opisao sve teškoće, koje je ova velika svetica velikim mirom i potpunim predanjem u Božju volju snosila. Upravo ovaj sakriveni samostanski život, pun svagdašnjih malenih žrtvica, napravio je iz priproste sestre veliku sveticu i na taj način je nama dan primjer, kako se do velikog stupnja kršćanskog savršenstva može popeti svaki kršćanin, koji nastoji s puno strpljenja i puno ljubavi vršiti u tančine dužnosti svoga zvanja.

KATOLIČKA CRKVA U MADŽARSKOJ. Madžari su u većini katolički narod. Katolika u Madžarskoj ima 7,017.750. Katoličkih svećenika ima 3.997 tako, da na svakih 1760 vjernika dolazi jedan svećenik.

POSLANICA PARIŠKOG KARDINALA. Pariški nadbiskup-kardinal izdao je lani korizmenu poslanicu, koja se još i danas komentira u francuskoj katoličkoj štampi. Radi njezine važnosti i originalnih smjernica, koje iznosi, neki je nazivaju najvećim crkvenim spisom iza enciklike »Quadragesimo anno« na polju kršćanske socijalne obnove. Pariški kardinal u ovoj poslanici kaže, da se Crkva danas nalazi na sudbonosnoj prekretnici. Katolici, a posebno svećenici, moraju ozbiljno shvatiti današnji položaj i u sebi i drugima izgrađivati duh prvokršćanskog apostolata, koji će počivati na čisto duhovnim temeljima. Ako želimo procvat kršćanskog života među narodima, onda moramo u sebi oživjeti duh i život prvih kršćana. Međutim, glavni temelj procvata i snage Crkve svakako je osobna svetost apostola i njihova ljubav i revnost za Božju stvar.

ZANIMLJIVI POKRET MEĐU NJEMAČKIM KATOLICIMA. Još prije rata se je počelo raspravljati među njemačkim katolicima o mogućnosti stalnog postojanja subđakona i đakona, koji bi živjeli kao laici, te bi se mogli ženiti. Glavna bi im dužnost bila voditi katoličku štampu, a mogli bi dijeliti i neke sakramente. Ova je rasprava poslije rata ponovno oživjela.

ZANIMLJIVA STATISTIKA. Prema jednoj privatnoj statistici, koja se temelji na podacima od prije rata, u pojedinim zemljama na jednog svećenika otpada ovoliko vjernika: Belgija 320, Engleska 400. Holandija 500, Španjolska 575, Italija 600, Francuska 1000, Portugal 1140, Hrvatska 1500, Čehoslovačka 1600, Poljska 2000, Brazilija 7500. Uslijed ratnih događaja svakako se je položaj pogoršao.

RENOVIRANJE KÖLNSKE KATEDRALE. Tokom prošloga rata glasovita katedrala u Kölnu teško je stradala uslijed bombardiranja. Sada se radi na njenoj obnovi. Tokom ovih radova došlo se je do vrlo zanimljivih pronalazaka iz Srednjega vijeka, pa čak i iz rimskih vremena. Arheolozi sada proučavaju te vrlo zanimljive pronalaske.

KATOLICI U ŠKOTSKOJ. Prema najnovijim statistikama katolici u Škotskoj broje 750.000 duša od 4,842.000 stanovništva. Katolici su pretežno najbrojniji u industrijskim središtima. U glavnom gradu Škotske Glasgovu katolika imade 250.000 od 1 milijuna stanovnika. Budući da je protestantsko stanovništvo zbog denataliteta (padanja porođaja) u laganom nazadovanju, katolici su u zadnjih pedeset godina svagdje lagano porasli.

KATOLIČKI INSTITUT u Parizu pod predsjedanjem Mgra Blancheta (Blanšet) organizirao je Tjedan katoličkih intelektualaca. Predmet je sastanka bio: »Katolički intelektualac i Kristova karitas«. Na sastanku su došle do izražaja različite struje francuskih katolika, no svi su se složili u tome, da se samo karitativnim djelima ne može postići socijalna pravda.

25-GODIŠNJICU svog izlaženja proslavio je u Rimu časopis »Angelicum«. Časopis izdavaju oci dominikanci s istoimenog papinskog sveučilišta u Rimu.

U NANTESU (Francuska) završio se treći kongres francuskih katoličkih farmaceuta.

SV. POTVRDA U ZAGREBAČKOJ KATEDRALI. Na Duhove i Duhovski ponedjeljak, dne 16. i 17. svibnja ove godine primio je sv. Potvrdu 7.481 vjernik u zagrebačkoj katedrali. Sv. Potvrdu su dijelila preuzv. gg. dr. Ujčić Josip, nadbiskup beogradski, fra Ivan Rodić, nadbiskup u m., dr. Franjo Salis i dr. Josip Lah, pomoćni biskup zagrebački. Vjernici su se vladali kod obreda veoma čedno i pobožno. Prvi dan Duhova je bila sv. Potvrda za grad Zagreb, a drugi dan za stanovnike izvan Zagreba.

IRSKI KOLEGIJ (ZAVOD) U RIMU za odgajanje svećenika, osnovan 1628., obnovljen je od Leona XII. g. 1662., dobio je odlukom Sv. Kongregacije za sjemeništa i sveučilišta pravo na naslov »Papinski«.

»EUNTES DOCETE« (»Idite i naučavajte«) zove se novi znanstveni časopis, što ga izdaju profesori papinskog sveučilišta Propagande (za širenje vjere) s raspravama i drugim prinosima na latinskom, engleskom, francuskom, talijanskom, njemačkom i španjolskom jeziku.

ZA MIR MEĐU NARODIMA služi se po nakani Sv. Oca dnevno jedna sv. Misa na oltaru sv. Josipa u crkvi sv. Petra u Rimu. Prvu je Misu po toj nakani služio kardinal Tedeschini, nadžupnik sv. Petra.

1689 POLJSKIH KATOLIČKIH SVEĆENIKA bilo je tokom rata u koncentracionom logoru u Dachauu, od kojih se spasilo oko 700.

OKO 200.000 VJERNIKA posjećuje nedjeljom crkve u Münchenu. Tako je ustanovljeno točnim brojenjem posjetilaca po svim crkvama.

DR. RAKL, BISKUP U EICHSTÄTTU, poznat po svom hrabrom držanju za vrijeme nacionalsocijalističke vladavine, umro je u 64. godini života.

ŠKOLSKA BRAĆA u redovničkom području »Palestina-Libanon« postoje već 60 godina i imaju velike uspjehe. Izdržavaju 9 zavoda, 5 besplatnih škola odgajalište za svoju redovničku omladinu u Beit-Mery na Libanonu. Osobitost ovih škola je u tome da ih pohađaju ne samo katolici nego i muslimani i Židovi. Mnogi učenici prelaze na katoličku vjeru. U ovim se zavodima pripravlja omladina Istoka na državne ispite iz evropskih jezika i onda odlazi na evropska sveučilišta. Kad završe školu mnogi zauzimlju važne službe po uredima.

POSVETA NOVOG BISKUPA. Kao i 1 maja tako je isto i 2 maja grad Olomouc u Moravskoj bio svečano iskićen. Bilo je to zbog posvete novog nadbiskupa olumoučkog o. Josipa Matocha. Svečanosti je prisustvovala vlada, praški nadbiskup Beran, mnogo biskupa i vjernika iz cijele zemlje. Tisuće i tisuće ljudi bilo je obučeno u narodne nošnje. Svi nisu mogli stati u crkvu, pa se stoga sv. misa služila isto tako na trgu pred katedralom. Iza obreda novi je nadbiskup blagoslovio svoje vjernike i sa »Do viđenja, brzo ću opet k vama« svršila se ova velika svečanost.

PONIZNOST JE SNAGA OD BOGA. Sv. Ivan Vianney bio je toliko malo načaren da je redovito propadao na ispitima. No kao svećenik sa svojom je poniznošću stekao toliko božanske mudrosti, da je tisućama ljudi davao dobre savjete, utjehu i okrepu.

700-GODIŠNJICA prvog krstaškog rata Ljudevita IX. proslavit će se u francuskom gradiću Aigues Mortes, u mjestu, gdje je Ljudevit Sveti završio zadnje pripreme za pohod oslobođenja Svete Zemlje.

SV. JOSIP CAFASSO, koji je prošle godine proglašen svetim, proglašen je ove godine zaštitnikom talijanskih tamnica. Sv. Josip je za svog života učinio mnogo dobra osuđenicima i robijašima po zatvorima.

—o—

SVEČANA PROSLAVA BLAGDANA MARIJE POMOĆNICE proslavit će se u župi Marije Pomoćnice na Knežiji u nedjelju dne 30. svibnja. Svete Mise bit će svaki sat od 6 do 10 sati. Posljednja sv. Misa u 10 sati bit će pontifikalna. Pod sv. Misom propovijed.

Poslije podne u 5 sati pučki blagoslov, od 7—7.30 pučka molitvena pobožnost pred kipom Marije Pomoćnice, propovijed i svečani blagoslov s Presvetim.

Moćna zaštitnica

Uzdrmaše se prijestolja,
propadoše kraljevi i carevi,
raskomadaše se moćna carstva,
sruši se sve, što je bilo trulo
i staro,
nestade zgrade staroga svijeta.
A iz ruševina,
iz vatre i dima,
iz krvi,
mrtvaca
rađa se novi dan, novo svijetlo,
novi svijet.
Sva zemlja mu se divi i raduje,
sva zemlja ga pozdravlja.
Ali krasno rumenilo njegove zore
još kriju crni oblaci,
svijetlo njegovo još nije prodrlo,
novi svijet još spava.
Slobodnu zemlju treba izgraditi,
duhovno izgraditi.
— Na rad. Na rad, —
dovikuje nam glas svemoćne Žene,
sveopće Majke.
— A tko će na ovakav rad?
Zar ljudi plitkog uma, ledenog srca?
Zar oni što gmižu močvarama,
robovi svojih strasti?
— Ne!
Za ovaj rad se traže junaci, divovi;
za nj se traži novi naraštaj!
On traži ljude:
zdravog uma, žarkih srdaca,
vedrih, veselih i smionih duša.
On traži:
ljude odlučne i jake poput ljutog lava,
ljude blage poput milog jaganjca.
Samo takovi su kadri uzdići
naš dom i preporoditi svijet. —
Samo takovi su kadri uzdići
i novo svijetlo.
Ali tu se traži putokaz, moćni i snažni glas.
I gle:
I zasjat će nam novi dan
Žena suncem obasjana, pod nogama
njenim mjesec sjajni, a na glavi
kruna od dvanaest zvijezda
žarkih — moćni, premoćni vođa.
Vladarica naša-, kraljica bijelih
ljiljana stupa našom dragom zemljom. Za njom ponosno koračaju
duge povorke
odišući ljiljanom,
ili ljubicom,
ili majčinom dušicom.
Ljiljan-barjak visoko uzdižu,
i upiru oči u svoj uzor
u svoga predvodnika.
To su mlada i poletna srca,
što stupiše u drage redove
najmoćnije Kraljice,
najljepše Djevice,
u boj protiv grijeha,
protiv svega zla,
protiv paklenoga zmaja.
Ova mlada vojska će svojim
uzvišenim radom uskladiti
našu zemlju,
u kojoj će zasjati novi dan,
novo svijetlo,
a to je sam njihov vođa,
prečista Djevica,
najmoćnija Kraljica.
O pođimo k njima!
Budimo i mi četom u vojsci
moćne vladarice,
naše dobre Kraljice —
prečiste Djevice Marije!

PAPIN DAN svečano je proslavljen i u Madžarskoj. Na proslavi prisustvovali su predstavnici madžarske vlade.

VIŠE OD 500 OSOBA krenulo je prošle godine iz Irske u misije. Od tog broja 239 osoba su svećenici-misionari.

VJERA I NAPUČIVANJE. Poznato je da zemlje zapadne Europe polagano izumiru radi protuprirodnog i protukršćanskog čuvanja od djece. Po računima će stručnjaka za nekoliko desetina godina Engleska spasti od 40 na 30 milijuna, a Francuska od 41 na 36 milijuna stanovnika. Po računima istih stručnjaka Holandija će u to isto vrijeme porasti od 8 na 10 milijuna stanovnika. Odakle tolika razlika među zemljama, čiji stanovnici žive u jednakim kulturnim, ekonomskim, socijalnim i političkim prilikama? Odgovor nalazimo u činjenici, da su u Holandiji u porastu samo katolici, dok protestanti opadaju. Holandeski katolici su poznati po svome uzornome životu, i nema obitelji, koja bar među svojtom ne bi imala nekog svećenika ili redovnika. Gdje narod živi uzornim vjerskim životom i gdje ima mnogo dobrih svećenika, tamo se narod pomlađuje i obnavlja.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 13. LIPNJA 1948. BROJ 22

»Gospod je tvrđava moja, zaklon moj i izbavitelj moj, Bog moj, pomoćnik moj.« (Ps. 17, 3)

Iz današnja Mise

NOĆNA SLUŽBA

Četiri mladića, četiri rijetka prijatelja. Doživjeli su izvanredne doživljaje. Jedan od njih ih je i opisao. Vrlo vjerno i živo. A što je to bilo? Perzijski naime kralj Nabukodonosor g. 605. prije Krista odvede u babilonsko sužanjstvo s ostalim Židovima i četiri mladića, četiri osobita prijatelja. Bijahu vrlo pobožni i bogobojazni. Ali Nabukodonosor bje vrlo hirovit i nasilan prema svojim činovnicima i podanicima. Pa i prema mladićima: Danijelu, Ananiji, Misaelu i Azariji. Oni su bili toliko pametni, da su postali kraljevim savjetnicima.

Jednoga dana kralju pane napamet neobična misao. I odmah je ostvari. Podiže zlatni kip šezdeset lakata visok i šest lakata širok. I sad će iskušati svoje činovnike. Pozove ih sve iz cijeloga kraljevstva, na posvetu toga kipa. I zapovijedi im, kad trublja zatrubi, da svi padnu ničice i poklone se zlatnom kipu. Tko to ne učini, bit će bačen u užarenu peć! Svi to učine. Ali ne učine Ananija, Misael i Azarija. Kralj se silno razgnjevi na njih. I kad ih zapita, zašto to nisu učinili, odgovore mu: »Mi ne ćemo poštovati tvojih bogova i ne ćemo se pokloniti zlatnom liku«. Bog naš, koga poštujemo, ima moć da nas izbavi iz peći ognjene. Ako nas pak ne izbavi, mi mu ostajemo svejedno vjerni« (Dan 3, 17, 18.).

Danijel opisuje, kako ovim mladićima nije naškodio ni bijes kraljev, ni peć sedamputa jače užarena nego prije. Mrtvi su popadali i oni, koji su ih u peć bacili. A mladići su u toj ognjenoj peći prizivali sve stvorove na nebu i na zemlji, da s njima hvale i slave Gospodina. Anđeo ih je Božji čuvao i ništa im ne bi. Među divnim zazivima bio je i ovaj: »Noći i dane blagosivljajte Gospoda, hvalite ga i uzvisujte ga nada sve u vijeke« (3, 71.).

Sva dakle priroda i svi stvorovi neka hvale Onoga, koji učini odmah u početku izmjenu dana i noći. Nebo osu zvijezdama, da pokazuju ljepotu, sjaj i divljenje Onomu, koji ih stvori. I u tišini i najvećoj poslušnosti putuju svojim razumno određenim putovima. A ljudi pak treba da snivaju svoj san mira, osvježivanja i prikupljanja potrebnih snaga za sutrašnji novi posao.

Nađe se pak, nažalost i takovih, koji bez osobite potrebe i bez ikakovog plemenitog cilja pretvaraju noć u dan. Trče za varavim sjajem kao mušice za svijetlom i potope se. Zalete se kao morske ptice galebovi, velikom snagom u jaka svijetla žarkih morskih svjetionika i tisuće polome krila. Tako često i ljudi zaborave na dužnu hvalu Bogu. Srću u prevarljivo i zamamljivo bliještavilo i padaju. Pridižu se doduše, ali pogažene savjesti, razorena života i uništene sreće. Zaboraviše, da i noći trebaju da pjevaju slavu Bogu i Stvoritelju.

Sv. Pismo nas napose poziva: »U noćno vrijeme podignite ruke k nebu i blagoslivljajte Gospoda Boga!« (Ps 133. 3). Kako li su sretni i oni, koji makar na bolesničkim ležajima noći i mjesece hvale Gospoda. Njihov je mukotrpni život kao vječna svjetiljka, što bdije pred Gospodom. Tek kucanje ure na zidu i rijetki dahovi bolesnika odaju znakove života, koji se pomalo gasi teško očekujući jutro dana i jutro novoga vječnoga života. Njihove su noći teške, ali noći Gospodnje. U njihovim se rukama često kližu zrnca Gospine molitve, a na blijedim se usnama odrazuje zazivanje pomoći Božje za najbjednije, a to su duše u čistilištu. Za njih je naime svršen dan zasluga, a nastupila »noć, u kojoj više ne mogu same sebi pomoći.« Njima mi možemo pomoći. A za nas je svako trpljenje na zemlji čistilište, koje nije ništa prema čistilištu na drugom svijetu. Svojim trpljenjem možemo pomoći i sebi i našim pokojnicima. Sklapajmo zato ruke prema Bogu i danju i noću za sebe i druge.

I oni neka služe Bogu dobrom nakanom, koji noću rade u žarko rasvijetljenim prostorijama. Udaraju teškim čekićima. Vrte gorostasne strojeve. Pale ogromne tvorničke dimnjake. Lijevaju rastopljenu rudaču iz visoko užarenih peći. Čađavim rukama i upaljenim licem obavljaju posao bez prestanka i nemaju vremena, da se umore. I oni neka služe Gospodu.

Uz marnog i neutrudiva radnika, neka slave Gospoda i oni, koji dugo u noć bdiju, da svojim umnim naporima olakšaju život čovječanstvu.

A napose pak naš seljak neka slavi Gospoda, koji u prirodi i s prirodom živi i radi kasno u noć i rano ujutro. A njegov rad nadzire i prati i sjajni mjesec što plovi nebom, i čarobne zvijezde, što titraju na svodu nebeskom, i čvrčak što se javlja u travi, i ivanjske krijesnice, što kruže zrakom, i sva priroda.

Ako ovi svi vrše svoje teške poslove u duhu prave vjere, Božje ljubavi i vjernosti, vrše službu Božju, djela zaslužna za nebo i ispunjaju poziv Božji. »Vi noći Gospodnje hvalite Gospoda Boga svoga!« (Dan 3. 71.). Neka dakle svako stvorenje slavi Gospoda i danju i noću!

MISTIK O MOLITVI

Ivan Mihovil Sailer (1751.—1832.) napisao je više knjiga iz područja vjerskog života, u kojima je iznio novija zapažanja i misli s obzirom na vjerski život pojedinca i cijelih društvenih skupina. Posebno se bavio jačanjem liturgijskog života i napisao je i nekoliko razmatranja o biti molitve, pa zato iznosimo neka njegova zapažanja.

»Bojim se, da mnogi od onih, koji se bave odgojem duša, na njihovu putu oko usavršavanja traže više vanjske znakove nego li unutrašnje pobude boljeg i savršenijeg života. Bolje je duše pobuđivati, da vrše svoje unutrašnje usavršavanje, da teže k sve jačoj savršenosti svog ćudorednog života, a to znači, da ih odgojitelj upućuje u živu vjeru Isusa Krista. Nijedna druga pobuda nije tako vrijedna, kao što je ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu. U samoj molitvi nije značajno sklapanje ruku, izgovaranje riječi i drugo, nego je značajna naša unutrašnja usredotočenost na poniznost srca. Pokret srca, uzbuđenje duše i zanos za Bogom, to je glavni bit molitve. Usta su samo tumač srca, koje moli; klečanje ili sklopljene ruke samo su vanjski znak, to je izraz naše unutrašnje poniznosti. . Ondje, gdje nema ove unutrašnje poniznosti, prave poniznosti srca, tu nema prave molitve...

Molitva je pokret pun osjećaja, a ovaj pokret osjećaja mora biti usredotočen na samog Krista. Upravljanje naših osjećaja prema Bogu to je vjera, ljubav i nada. Sve to živi u nama osnažujući vanjskog čovjeka. Vjera, ljubav, kao i nada ne mogu ništa učiniti, što bi moglo biti životvorno, ako ne postoji potpuna preobrazba unutrašnjeg čovjeka kroz ovaj novostvoreni Božji duh. Duh Božji, koji u nama prebiva, on nas upućuje, da molimo i da doživljujemo osobita unutrašnja uzbuđenja.

Kad molitva dođe do te granice, onda nam u samoj molitvi postaje mnogo toga jasnije, jer je istinska molitva, kao i novi čovjek, koji sav svoj život počinje, završava i usavršava sa životom, kome je izvor Bog. Molitva na prvom svom stupnju jest poznavanje samoga sebe, kad težimo, da popravimo svoj život i kad nastojimo, da budemo u miru s Bogom. Molitva na drugom stupnju jest unutrašnje slaganje srca, koje moli, s riječima, koje usta izgovaraju. To nas čini blaženijim. Molitva na trećem stupnju znači izraz unutrašnjeg i to osobitog raspoloženja, svečanog, svetog, kao što je na pr. bio izraz Bogorodice u pjesmi: »Veliča duša moja Gospoda«, ili molitveni izrazi na rastanku Šimunovu (Petrovu) ili riječi vjernog Tome: »Gospodin moj i Bog moj!« Molitva na trećem stupnju, to je molitva ljubavi, jer ona, bez riječi i bez suza nije ništa drugo nego savršeni stupanj prave ljubavi prema Bogu. Kad se onaj, koji je dostigao ovaj stupanj, povrati iz predjela ovog rajskog zanosa, onda on posjeduje u samom sebi Božji mir, ali je neizrazivo sve ono, što je on vidio, čuo, upoznao i okušao.

Naša je molitva razmatranje jedne istine, ona je pročišćenje samog osjećajnog zanosa, ona je mirno promatranje duše, koja ljubi Boga, stanje osvijetljene istine. Dobro je razmatranje, bolje je pročišćavanje osjećanja, ali je najbolje mirno promatranje Istine. Kod razmatranja više djeluje razum, kod zanosa osjećaji, kod pročišćenja samog osjećajnog života srce, a kod promatranja djeluje naročito ljubav, koja pokreće ovu molitvu, a to je ljubav prema Bogu. Razmatranje je početak, uzbuđenje osjećaja sredstvo, dok je promatranje cilj unutrašnjeg svetog života. Promatranje teži za Bogom, buđenje osjećajnog života potiče nas, da žudimo za Njim, dok u promatranju On sam svu našu dušu zahvaća svojim svijetlom, i ona mu postaje mila.«

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA

Vjera oživljava ljubav

1. Vjera u Boga je krepost, jer dovodi do s j e d i n j e n j a s Bogom. Po vjeri naime spoznajemo Boga, kao i put, kojim možemo do Njega doći. To spoznanje je prvo, što nam je potrebno, dok težimo k Bogu. No time vjera još nije krepost. Ona postaje krepost, kad se znanje o Bogu spoji s ljubavlju, i kad je upravljeno k sjedinjenju s Bogom.

Samo je ono krepost, što nas čini dobrima. A kako je Bog jedina dobrota, to nas kreposni čini treba da vežu s Bogom i po toj vezi da sami postanemo dobri. Vjera veže čovjeka s Bogom samo po ljubavi.

Griješnik, koji je izgubio ljubav (milost posvećujuću), vjeruje ipak u Boga, ali sa strahom i trepetom, ili posve ravnodušno, bez djetinjske odanosti. A vjera spojena s ljubavlju rađa u srcu osjećaj, da smo djeca Božja, i srce nam uslijed toga puno ljubavi udara za nebeskog Oca.

Vjera bez ljubavi je mrtva. Ona je kao svijetlo, koje rasvjetljuje duh tako, da spoznaje doduše ispravno Boga i njegove istine, ali kao da se zaustavio od Njega daleko i iz daljine Ga mrtvo i hladno promatra. Vjera naprotiv spojena s ljubavlju užiže naš duh, da u žarkoj čežnji teži za Bogom i nosi ga k Njemu. Tako vjera postaje živa.

2. Vjera je krepost, jer se ona u borbi i kušnjama jača i raste. Naša ljudska narav teži za nižim zemaljskim stvarima, a vjera nas upućuje na više, nadnaravne stvari. U toj opreci nastaje borba, u kojoj se narav diže protiv vjere. — Osim toga đavo vodi vječnu borbu protiv vjere, jer je on vječni neprijatelj Božji. A i zemaljske patnje i bolesti stavljaju vjeru našu u kušnju. Kadgod u tim borbama pobijedi vjera, postaje ona sve jača. Najslavniju pobjedu postizava vjera u mučeništvu.

3. Vjera, oživljena po ljubavi, rađa dobrim djelima. Slična je zelenom drvetu, koje rodi slatkim plodovima, i diže ih kao ugodnu žrtvu k nebu. Ona upravlja misli, želje, riječi i djela pravednika, i sav njegov unutarnji i vanjski život ravna se po njoj. »Pravednik živi iz vjere« (Hebr. 10, 38), uči sv. Pavao. To znači iz vjere žive, spojene s ljubavlju. Vjera je svijetlo, a ljubav je toplina: oboje daju volju i polet za rad i život po vjeri, oboje vode i sjedinjuju čovjeka s Bogom.

Kako treba stoga da vjeru visoko cijenimo, da je branimo od napadaja i da sav svoj život upravimo u ljubavi po njoj.

Glas pozdravljenja...

Glas zvona malene crkvice u ovom velikom gradu slabo čujem. Oko mene silan život. Pod prozorima jure neprestano od zore do mraka automobili, škripaju kola s ugljenom i drvima, žure se ljudi. Ipak taj glas dopire k meni kao nešto tako drago, tako milo. Poziva me na molitvu.

»Anđeo Gospodnji«. Ujutro, o podne i uveče. Već ne čujem gradske buke. Izgovaram riječi molitve »Neka mi bude po riječi Tvojoj.« Daj Bože, da sve poteškoće ovog života primam radosno. Po Riječi Tvojoj. U ovom gradu s milijunom stanovnika ćutim se ipak sama. Ne! Kršćanin nije nikada sam. Svuda je s njim Bog. »I Riječ tijelom postala i prebivala među nama«. Naslanjam glavu na Njegovo rame i odmah mi bude lakše. A Isus me tješi... Zaboravila sam na vrevu i buku, te samo slušam drage Isusove riječi, koje On progovara svojim vjernicima u samoći.

Svetac

Naužili smo se brige, napatili straha, nanosili tjeskobe. A sve zbog jedne naše suputnice. Ona je bila toliko samostalna, da nije pitala ni za program našega puta. Ni za sat dolaska i odlaska iz nekoga mjesta. Sve je htjela vidjeti i znati. Zaći u svaku ulicu i zgradu. A nije znala ni jezika ni poznavala zapravo slova, da nešto pročita, upamti i da se prema tomu ravna. I izgubila se u Padovi, na povratku iz crkve sv. Antuna.

Vraćali smo se tom zgodom iz Francuske iz Lurda. Kako bismo mogli proći gornjom Italijom, a da ne pohodimo grob Svečev. On je toliko omilio katoličkom svijetu svojim zagovorima i pomoćima, da ga drukčije i ne zovu, nego samo »Il Santo — Svetac«. Time je rečeno sve. Njegovim zagovorom našla se i naša Podravka. U brizi smo zbog nje ostavili Padovu. A kad smo se uveče u Veneciji vratili s izleta, našli smo je, gdje spokojno drijema na stolcu u našoj gostionici. Samo se smješkala i govorila: »Kako bih se ja mogla izgubiti, koja sam toliko svijeta proputovala«. Bila je i u Svetoj Zemlji. Nosila uvijek sa sobom svežanj krunica različite veličine i debljine. Nakupovala ih godinama na raznim hodočašćima... Glavno je, da ih je imala uza se kao legitimaciju, da je bila u različitim svetištima evropskim i izvaneuropskim, koje je pohodila.

Zanimljivo je, kako su je pronašli u Padovi. Naručili smo gradskom redarstvu, hotelu, u kojem smo odsjeli i glavaru željezničke stanice, da je pronađu i za nama pošalju. Pronašao ju je u gradu stražar na biciklu. Doveo na kolodvor. A kondukter vlaka doveo u hotel. Tamo je spokojno čekala na nas, dok se vratimo iz izleta. A ona mislila, da je njezina spretnost pronašla put i nas u Veneciji. Zato je spokojno čekala i drijemala, dok se vratimo. A onda pripovijedala, kako ju je jedan »dečec na biciklinu« u Padovi zaustavio u nekoj uličici i pitao: »Mamica, mamica, jeste li bili pri svetom Anti«. To je bio doista stražar, koji ju je pronašao, primio za rukav i govorio joj: »Avanti, avanti!« — Naprijed! Naprijed! I doveo je na kolodvor. Predao konduktеru, koji ju je doveo u hotel, kako je bilo sve utanačeno.

Mi smo se radi nje naužili najprije straha, a poslije smijeha. Ali nam je ipak bilo drago, što smo posjetili glasovito svjetsko svetište sv. Antuna u Padovi. Tamo smo na licu mjesta osjetili, tko je sv. Antun. Ne znaš, čemu bi se više divio. Tu je divna crkva. Tu su dragocjeni darovi i uspomene, koje govore o velikoj moći i najuspješnijim zagovorima sv. Antuna. Tu je mnogobrojni pobožni hodočasnički svijet. Tu se moli i pjeva u raznim jezicima. Tu se dijele mnogobrojne sv. Pričesti. Uz presveti oltarski Sakramenat (Euharistiju) najveća je dragocjenost u crkvi grob sv. Antuna, koga obilaze na koljenima. Jednom riječi stani, pa se divi i snalazi. A onda padni i sam na koljena pred grobom velikoga Sveca.

Sama crkva nosi naslov »Bazilika sv. Antuna« ili još kraće »Il Santo — Svetac«. Građena je od g. 1231. do 1307. baš u tu svrhu, da bude grob sv. Antuna. Ona je romanskoga i gotskoga sloga (stila). Imade šest pokrajnih polukuglastih kupola bizantinskoga sloga. Srednja, sedma, imade oblik kugle. Mali tornjići i dva zvonika poput minareta daju cijeloj građevini vrlo zanimljiv izgled. Iza velikoga oltara nalazi se bogata riznica s mnogim svetim dragocjenostima. Među ostalim je i sačuvani jezik sv. Antuna. On je bio veliki govornik i propovjednik. Gospodin je dao, da mu se sačuva jezik.

Sv. Antun se rodio u Portugalu u gradu Lisabonu g. 1195. Rano je stupio u Franjevački red. Tamo je veoma blagotvorno djelovao. Umro je 13. lipnja 1231. u Arčeli, mjestu jedan kilometar udaljenom od Padove. Grob mu se nalazi na lijevoj strani crkve na pokrajnom oltaru. Na urešivanju ponutrice crkve i na grobu Svečevom, radili su i natjecali se mnogobrojni umjetnici, kipari, slikari, arhitekti (graditelji).

Ali se mora istaknuti, da sve te umjetnine zaostaju za ljepotom i svetošću duše sv. Antuna, koju je izgradio sam Bog svojom milošću. Naročito treba istaknuti, da je sv. Antun želio svoju krv proliti za vjeru.

APOLOGETSKI KUTIĆ:

GLEDANJE BOGA

Ljepotu blaženoga života u nebu shvaćaju potpuno samo blaženici, koji su u nebu. Mi na zemlji tek malo i iz daleka. Sv. Pavao, koga je Gospod Bog odlikovao izvanrednim znanjem, kaže za vječni život: »Što oko ne vidje, i uho ne ču, i u srce čovječje ne uđe, ono pripravi Bog onima, koji Ga ljube« (1 Kor 2, 9).

Sveto Pismo zove vječni život kraljevstvom Božjim. »Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, i sve će vam se ovo dodati« (Mt 6, 33). Zove se i kraljevstvo Kristovo, za koje veli Isus Krist: »Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta« (Iv 18, 36). I kraljevstvo nebesko. »Blaženi siromašni duhom, jer je njihovo kraljestvo nebesko« (Mt 5,3). Zove se raj. Isus je rekao raskajanom razbojniku na križu: »Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju« (Lk 23, 43). Zove se sveti grad, novi Jerusalem i kuća Očeva. »U kući Oca moga mnogi su stanovi (Iv 19, 2).

Vječni život ne pozna nikakva zla: ni glada ni žeđe, ni tuge ni žalosti, ni bolesti ni smrti. Blaženi u vječnom životu »više ne će oglaďnjeti ni ožednjeti, i ne će na njih pasti sunce, niti ikakva vrućina« (Otkr 7, 16). »I otrt će (Bog) svaku suzu s očiju njihovih, i smrti više ne će biti, ni tuge, ni vike, ni boli ne će više biti, jer prvo prođe« (Otkr 21, 4).

Prvo i najveće dobro, bitno dobro, što će ga blaženi uživati u nebu, jest sam Bog. »Ovo je život vječni — veli Isus Krist — da upoznadu tebe, jedinoga Boga istinitoga, i koga si poslao Isusa Krista« (Iv 17, 3). Blaženi u nebu gledaju Boga izravno — licem u lice i postaju dionici Božje naravi. To je nauka sv. Ivana apostola, koji uči: »Ljubezni, sad smo djeca Božja, i još se ne pokaza, što ćemo biti. Znamo, da kad se pokaže, bit ćemo Mu slični, jer ćemo Ga vidjeti, kao što jest« (1 Iv 3. 2). Sv. Pavao čini veliku razliku između znanja o Bogu, što ga imamo ovdje na zemlji, i znanja o Bogu, što ga imaju blaženi u nebu. »Sad gledamo kroz ogledalo u zagonetki, a tada ćemo licem u lice. Sad poznajem dijelom, a tada ću poznati, kao što sam i poznat« (1 Kor 13, 12). Ovdje, na zemlji, spoznajemo Boga kao u ogledalu, jer Ga spoznajemo po stvorovima, koji nam pružaju samo blijedu sliku Božjega života. Ovdje, na zemlji, spoznajemo Boga kao u zagonetki, jer nam mnoge istine o Bogu ostaju tajnama, koje ne ćemo dokučiti, nego ih treba tvrdom vjerom vjerovati. U blaženom ćemo životu Boga licem u lice gledati, jasno spoznavati, pa više ne će trebati vjerovati i znanje sticati preko stvorova kao preko ogledala i zagonetke. U tu svrhu će Bog dati našoj duši u prekogrobnom životu posebni dar — svjetlo slave, po kom će naša duša biti sposobna, da može izravno ili licem u lice Boga gledati.

Najplemenitije su moći naše duše razum i slobodna volja. Razum će biti blažen u neku time, što će Boga, najveće dobro, izravno spoznavati i tako sticati veličanstvene spoznaje o Bogu i o svemiru, koje će ispuniti sve težnje razuma. Volja će naša biti blažena, jer će Boga ljubiti i u Bogu se smiriti tako, da više ne će imati drugih težnja i osjećaja, kojima bi mogla težiti za nečim drugim izvan Boga. Naša će duša kroz svu vječnost biti sjedinjena s Bogom, pa će tako Boga, svoj ljubljeni predmet, imati neprestano uza se. Boga će ljubiti naša duša zbog Njega samoga, jer je on neizmjerno dobro, a sve drugo će ljubiti u Bogu i radi Boga, jer svako drugo dobro od Boga potječe, i toliko je dobro, koliko je odraz Božje dobrote. »Ljubav nikad ne prestaje, ako i proroštva prestanu, ako i jezici umuknu, ako i znanje nestane. A sad ostaje vjera, ufanje i ljubav, ovo troje, ali je najveća među njima ljubav« (1 Kor 13 8 i 13). Vjera će u prekogrobnom životu prestati, jer će je zamijeniti blaženo gledanje Boga. Ufanje će prestati, jer će ga zamijeniti posjedovanje Boga. A ljubav ne samo da ne će prestati, nego će se pojačati i usavršiti, jer će s Bogom, za kojim je na zemlji mogla tek težiti, biti vječno sjedinjena.

Na Genezaretskom jezeru

Božanski Učitelj je prolazio svijetom, učio narod i stvarao čudesa. Ribolov na Genezaretskom jezeru ispunio je strahom Isusove učenike. Čitavu su noć probdjeli u lovu i ne mogoše ništa uhvatiti, a kada Isus zapovjedi Petru, da baci mrežu u dubinu, odjednom uhvatiše toliko riba, da napuniše njima dvije lađe.

Spasiteljeva je moć zbunjivala priprosta srca, koja su ga ljubila, ali ne mogoše prodrijeti u božansku tajnu čudesa. Takovi događaji, posve neočekivani i posve suprotni običnim ljudskim predpostavkama, uzdigoše Učitelja iznad svih ljudi, koje su siromašni Galilejci susretali. Eto, Učitelj je katkada posve bliz svima siromasima oko sebe, a neki put postaje velik i nedostižan. Katkada je čovjek, koji radi, veseli se i trpi s ostalima, a zatim stvara djela, koja ne mogu stvarati ni ljudski razum ni ljudske ruke. Blagi prijatelj svih iskušanih u nevolji, postaje u času uzvišeni Gospodar, koji mijenja naravne zemaljske zakone i izaziva čudesne preokrete. Učitelj, koji podnosi napore puta, On, koji poznaje i kratke radosti odmora, sjedi s njima za stolom, skuplja oko sebe djecu i blagoslivlje umorne i sustale, On i ozdravljuje bolesne, uskrisiva mrtve, stišava morske valove, umnožava hljebove i ribe, i pored mnogih čudesa, blagoslivlje ove noći i ribolov svojih učenika.

Ali ovaj posao galilejskih ribara uvod je u novi posao, u novi napor, koji ih očekuje, kada Učitelj završi svoje poslanje i svoj zemaljski život. Oni će nastaviti učiteljsku dužnost i poučavat će ljude, koji ne poznaju Božjega Sina: oni će loviti duše, koje još ne znaju veličinu i snagu Kristove nauke. Poslije ove noći na moru, svanjivat će zemlji mnogi dani i omrknut će mnoge noći, a budni ribari pozivat će ljude u ime Gospodinovo. Pomrijet će oni, kao što će umrijeti i naraštaj, koji je poznavao Isusa u čovječjem liku, ali će novi ribari nastavljati posao, iz godine u godinu, iz stoljeća u stoljeće, do svršetka svijeta.

PODLISTAK

Sve smo učinile...

U bolnici se malo razlikuje blagdan od običnih dana.

Tijelovo je. Po običaju stiglo je dosta novih bolesnika. Mnogi su došli tek da u bolnici umru.

Bilo je širom velike zgrade i onih, koji su ozdravili, te su iščekivali da će danas ili sutra izići.

U sobi br. 21. kirurškog odjeljenja, ženskog odjela leži, u krevetu br. 10, tik uz prozor, mala Zdenkica, Smiješi se... Pače znade reći, da je baš danas sretna...

Zdenkici je istom deset godina. Dugo boluje. Obišla je u gradu sve specijaliste i sad je pretrpjela u ovoj klinici treću, prema liječničkim izjavama, uspjelu operaciju. Sva je isječena...

Kirurzi je žele spasiti.

Mala trpi od jedinstvene bolesti. Stisnuo joj se jednjak, te ne može ništa jesti, a niti piti. Morala bi umrijeti od gladi.

Uzdržale su je operacije. Prekjučer su izvršili posljednju. Do sada se hranila na gumenu cijev, a od sad će djelovati kao jednjak njeno vlastito crijevo, što su ga vrsni kirurzi stavili, uz oboljeli jednjak. Drže, da će pravi jednjak izgubiti svoje djelovanje i da će ga preuzeti postavljeno »crijevo-jednjak«. Ma da je već deset godina, ima svega 15 kg, dapače počela je još više slabiti.

Život joj visi o niti...

Tata ju je obišao i izvan redovitog posjeta. Činilo mu se, da će kćerkica još danas otići k majci, koja je umrla prije nekoliko mjeseci u drugom katu ove bolnice.

Umolio je časnu sestru za svećenika. Zdenkica još nije bila na sv. Pričesti. Prije dvije godine izvršila je pripravu za sv. Ispovijed i Pričest, ali se tada razboljela i neprestano pati.

Nastala je grobna tišina, kad je ušao svećenik i ispovjedio na krevetu boli deset-godišnju Zdenkicu.

Nakon dirljivog svetog čina, ispovjednik je otišao, kako bi joj pružio prigodu, da se pripravi na sv. Pričest.

Oko deset sati krenuo je Euharistijski Spasitelj na jedinstveni Tijelovski ophod. Svećenik je skrušeno nosio u malom ciboriju (kaležu) Tješitelja. Dva Zdenkičina brata nosila su zapaljene svijeće ispred Krista, koji je išao u pohode njihovoj seki, dok se na daleko pružao skladni red časnih sestara u bjelini.

Sjajnim, čistim, ali muklim hodnicima odjekivali su zazivi Gospine krunice. Zvonce je prodiralo reskim glasom kroz sva vrata bolesničkih soba, upozoravajući da prolazi On.

Dvije časne bile su kraj postelje male bolesnice. Ta joj je postelja bila ujedno i Stol prve Gozbe Jaganjca.

Časne su joj obukle dugu, bijelu, svilenu haljinu, a pramenove zlaćane kose prikrivao je sitni, bijeli veo.

Uz pjesmu većeg broja časnih sestara, došao je Krist po prviput, da okrijepi izmučeno tijelo, i da ohrabri patničku dušicu. Razlijegala se pjesma: »Ostanimo nevini kano Božji Anđeli«, kad je ministrant dao zvoncem znak, da je Spasitelj u sekinoj duši.

Nastao je muk...

Prišla je sa kreveta br. 9 k Zdenkici, susjedna bolesnica i stavila desnu ruku na desno rame male patnice. Uz tihu molitvu časnih sestara i jecanje bolesnika, pristupio je ponovno svećenik ovom malenom patničkom stvoru i podijelio sakramenat sv. Potvrde.

Kraj uzglavlja klečao je otac. Navirale su mu suze, kad je vidio, da je njegovo dijete primilo iz misnikovih ruku i sakramenat sv. Pomasti.

Pojavile su se suze na očima obojice ministranata, pa ni svećenik nije ostao bez ganuća. Zasjala se suza i u mnogom oku časnih sestara, jer premda su priučene iz bliza gledati pripravu na smrt, ova priprava nije bila svakidašnja.

Trebao je najzad krenuti »bolnički Tijelovski ophod«, kad se Zdenkica malo pridiže i sa smiješkom reče: »Velečasni, ako se preselim k malom Isusu, molit ću Ga za duše, koje će Vam biti povjerene!«

Začuo se bolni, ali očrješiti svećenikov »Deo gratias!« — Hvala Bogu. Na to su časne sestre zapjevale svečani »TEBE BOGA HVALIMO«, koji se sve više i više gubio kroz bolničke hodnike, dok nije utonuo u malu kliničku kapelicu.

*

Nakon kratke zahvale, časne su se među sobom razgovarale o primljenim utiscima. Sve su se slagale, da će Zdenkica preživjeti moguće još samo dva-tri sata.

Otkucavaju sekunde posljednjih sati, a Zdenkica se veselo smiješi i veli, da je danas sretna...

*

Vrijeme je pregleda. Ulaze tri liječnika u sobu br. 21. Prilaze krevetu br. 10. Gledaju dosta raspoloženu bolesnicu i obraćaju se dežurnoj časnoj sestri riječima: »Pristupate li s većom pažnjom ovom pacijentu, i da li ste sve učinili, da lakše pretrpi strahovite boli?«

»Jesmo, sve smo učinile!« odgovori časna sestra.

*

Nedugo zatim zabrecalo je zvono na kliničkoj kapelici...

POLJSKI KATOLIČKI SVEĆENICI, koji su za vrijeme rata bili od nacista zatvoreni, održali su zajedničko hodočašće. Tom prilikom poslao im je Sv. Otac Pijo XII. svoj blagoslov sa čestitkom, u kojoj ih hvali kao »heroje (junake) vjere, koji su postali i heroji domovine«.

ŽIVOT S CRKVOM

ČETVRTA NEDJELJA PO DUHOVIMA
13. lipnja 1948.

U **Uvodu** potiče nas Crkva, da se pouzdamo u Božju pomoć i zaštitu: »Gospodin je prosvjetljenje moje i spasenje moje, koga da se bojim. Gospodin je branitelj života moga, od koga da strepim. Neprijatelji moji, koji me muče, sami su obnemogli i pali. Da se vojska utabori protiv mene, ne će se bojati srce moje.«

Molitva u sv. Misi glasi: »Upravljaj, molimo, Gospodine, tečaj svijeta mirno Tvojim redom, i podaj da se Crkva Tvoja mirnom pobožnošću raduje.«

U **Poslanici** (Rim. 8, 18-23) uči sv. Pavao, kako i stvorenja skupa s ljudima teže za vrhunaravnim usavršenjem i slavom: »Braćo! Mislim da muke sadašnjega vremena nisu ništa prema slavi, koja će se otkriti na nama. Jer stvorenje željno očekuje objavljenje sinova Božjih. Jer je stvorenje podložno taštini ne od svoje volje, nego za volju onoga, koji ga podloži, u nadi, da će isto stvorenje oslobodi od ropstva raspadljivosti na slobodu slave sinova Božjih, jer znamo, da svako stvorenje uzdiše i stenje sve dosada. A ne samo ono, nego i mi, koji imamo prvine duha, i mi sami u sebi uzdišemo čekajući posinjenje sinova Božjih, otkupljenje tijela našega u Kristu Isusu Gospodinu našemu«.

Sv. Evanđelje (Luka 5, 1-11)) govori o čudesnom ribolovu: » U ono vrijeme, kad je mnoštvo nagrnulo k Isusu, da sluša riječ Božju, stajaše On kod jezera Genezaretskoga. I vidje dvije lađe, gdje stoje uz obalu, a ribari bijahu izašli, te ispirahu mreže. I ukrcavši se u jednu lađu, koja bijaše Šimunova, zamoli ga, da malo otisne od kraja. I sjedeći učio je mnoštvo iz lađe. A kad presta govoriti, reče Šimunu: Hajde na duboko te bacite mreže svoje na ribarenje. I odgovarajući Šimun reče mu: Učitelju, svu noć smo se trudili i ništa nijesmo ulovili, ali na Tvoju riječ bacit ću mrežu. I učinivši to uloviše veliko mnoštvo riba, i mreža im se razdiraše. I mahnuše družini, koja bijaše u drugoj lađi, da dođu i da im pomognu, I dođoše i napuniše obje lađe tako, da su gotovo tonule. Videći to Šimun Petar pade pred koljena Isusova govoreći: Idi od mene, Gospodine, jer sam čovjek grješnik! Začuđenje naime bješe obuzelo njega i sve, koji bijahu s njime radi lova riba, što ga bjehu ulovili; a isto tako Jakova i Ivana, sinove Zebedejeve, koji bijahu drugari Šimunovi. I reče Isus Šimunu: Ne boj se, odsada ćeš ljude loviti! Izvukavši lađe na kraj, ostaviše sve i otidoše za njim«.

Pouka Ovaj ribolov bio je slika zvanja, koje čeka apostole, i ujedno jamstvo; da će u svojoj apostolskoj službi uspjeti i predobiti mnoštvo ljudi za Kristovu vjeru.

Molimo i radimo i mi, da se umnoži stado Kristovo!

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 13. lipnja

Sv. Antun Padovanski, franjevački čudotvorac i crkveni učitelj. Rođen 15. VIII. 1195. od obitelji Bujon (Bouillon) u Lisabonu u Portugalskoj. Kršten na ime Fernando. U 15. godini stupio u red augustinaca, a g. 1221. u Kolmbri prešao u franjevački red i dobio ime sv. Antuna Pustinjaka. Htio u Africi širiti evanđelje, ali obolio ,a na povratku vjetar zanio lađu na Siciliju, odakle je otišao u Asiz k sv. Franji Serafskom. U Forliju, zaređen za svećenika, naskoro izađe na glas kao prvi propovijednik svega kršćanstva. Propovijedao je u Italiji i Franceskoj. Sam papa ga je prozvao »škrinjom zavjeta«. Bio je živo Evanđelje. Zaslužio je naslov »čekić krivovjeraca«. Kad je jednom 1224 propovijedao braći, u Arlesu o sv. Križu i muci Gospodnjoj, ukaže im se sv. Franjo, koji je bio živ u Italiji, kako lebdi u zraku kao da je na križu razapet i blagoslovivši braću nestade. U Châteauneuf-la-Forêt (Šatonef-la-Fore) ukazalo mu se Djetešce Isus i sv. Antun Ga držao u naručju. Posljednje godine života proveo u Padovi, gdje je umro u utorak 13. VI. 1231., pošto je izmolio 7 pokorničkih psalama. Odmah su djeca po ulicama počela vikati: »Umro je svetac, umro je svetac!« a da im o smrti njegovoj nitko nije ništa rekao. 1. VI. 1232. proglasio ga Grgur IX. svetim. U isti čas zazvoniše sama od sebe zvona u Lisabonu. 8. IV. 1263. otvoriše njegov lijes i nađoše tijelo istrunulo, a samo je jezik bio crven i svjež. Sv. Bonaventura vidjevši ga reče: »O blagoslovljeni jeziče, koji si vazda slavio Gospodina, i koji si učinio, da Ga i drugi slave, mi tek vidimo, koliko si dragocjen i ugodan Bogu!« Jezik je ostao svjež do danas. Bog je proslavio sv. Antuna za života i poslije smrti mnogobrojnim čudesima. Uz sv. Tereziju od Djeteta Isusa on je najomiljeniji »svetac cijeloga svijeta« (Leon XIII.) i priznati veliki pomoćnik u svim potrebama. Sv. Otac Pijo XII. proglasio ga g. 1946. »evanđeoskim učiteljem«. U čast anđeoskoga sv. Antuna blagoslivaju se ljiljani, koje nevina djeca nose u procesiji. »Kruh sv. Antuna«, djelo je pobožnosti i ljubavi, veoma drago sv. Antunu. Njime on hrani nebrojene tisuće bijednika i siromaka širom cijeloga svijeta.

Ponedjeljak, 14. lipnja

Sv. Bazilije Veliki, crkveni učitelj. Spada među najveće svece Istočne Crkve. Rođen g. 329. u Cezareji Kapadočkoj. Brat sv. Grgura Nišкoga. Odgojila ga sveta Makrina. Učio u Carigradu i Ateni. Tu se sprijateljio sa sv. Grgurom Nazijanskim. Prodao sve imanje i živio u pustinji. Oko njega se skupiše redovnici, kojima je on propisao pravila. Po tim pravilima i danas živu istočni monasi bazilijanci. Zato se on smatra »cem istočnih monaha. Bio je veliki bogoslovac, rječiti propovjednik, obnovitelj istočne liturgije. Umro kao biskup u Cezareji 1. I. 379. s riječima: »Bože, u ruke tvoje preporučujem duh svoj«.

Utorak, 15. lipnja

Sv. Vid, Modesto i Krescencija, mučenici. **Sv. Vid** bio pokršten kao dječak bez znanja očeva. Poučili ga u sv. vjeri učitelj **Modesto** i njegova dojilja **Krescencija**, žena Modestova. Zbog toga je sv. Vid bio oštro šiban. Svojem ocu, kad je oslijepio, izmolio vid. Pred oštrijim kaznama pobjegao s učiteljem i dojiljom iz Sicilije u Italiju. Ali i tu su bili svi mučeni. Divlje zvjeri im nijesu naškodile. Bili su bačeni u kotao vreloga ulja, ali su ostali neozljeđeni. U raznim mukama ispustiše dušu. Sv. Vid pripada među 14 Velikih pomoćnika. Štuje se kao pomoćnik kod očnih bolesti.

Srijeda, 16. lipnja

Sv. Beno, biskup u Majsenu u Saskoj. Uspješno širio sv. vjeru među poganskim Slavenima, zbog čega je prozvan »apostolom Slavena«. Umro g. 1106. — **Sv. Ivan-Franjo Regis**, Isusovac. Rođen g. 1597. u Narboni u Francuskoj. Bio je anđeo nevinosti, divne revnosti, poslušnosti bez granica, otac siromaka, potpuno se odrekao sebe. Nježno štovao Bl. Dj. Mariju i svojega Anđela Čuvara. Promicao bratovštine Presv. Sakramenta. Siromašnima neumorno tumačio katekizam. Umirući reče: »S kako velikom radošću umirem. Vidim Gospodina i presvetu Djevicu, kako mi otvaraju raj. U ruke tvoje, Gospodine, predajem dušu svoju«.

Četvrtak, 17. lipnja

Sv. Lutgarda. Rođena g. 1182 u Tongernu u Belgiji. Redovnica izvanredno pobožnoga pokorničkoga života. Doprla do vrlo visoka stupnja najtješnijega sjedinjenja s Bogom. 11 godina prije smrti bila slijepa. Umrla 16. VI. 1246. — **Sv. Nikandar i Marcijan**, mučenici, časnici u rimskoj vojsci. Darija, Nikandrova žena sokolila svojeg muža, da se ne odreče Krista. Marcijanova žena plakala i zaklinjala muža, da žrtvuje bogovima, da se smiluje njoj i djetetu. Mučenici su ostali nepokolebljivi i poljubivši svoje žene i djecu budu pogubljeni g. 302.

Petak, 18. lipnja

Sv. Efrem, đakon i crkveni učitelj. Neustrašivi borac protiv krivovjeraca. Sa žarom borbe spojio ljubav prema zalutalima. Vrlo plodan crkveni pisac i pjesnik. Zvali su ga »zlatna usta« sirijske crkve i »harfa Duha Svetoga«. Umro u Edesi u Siriji 18. VI. 373. — **Sv. Marko i Marcelijan**, braća mučenici. Sv. Sebastijan ih je hrabrio u mukama. Bili su privezani za stup, a noge im čavlima za stup prikovane. Sveta su braća neprestano hvalila Boga. Rekoše: »Nikad još nijesmo osjetili toliko slasti kao sada, kad trpimo za Isusa, kom smo za ljubav prikovani«. Ujutro su izgubili svijest i bili probođeni 18. VI. g. 305.

Sv. Julijana Falkonijeri. Rođena g. 1270. u Firenci. Stric joj je bio sv. Aleksije Falkonijeri, jedan od 7 osnivača reda slugu Marijinih (servita). I ona ušla u treći red servita, a poslije osnovala družbu »mantelata« (tako zvanu po nošnji), kojoj je bila svrha dvorba bolesnika i druga djela milosrđa. Provodila veoma strogi pokornički život. Trpjela najžešće boli u želucu. Zato nije mogla ni primati sv. Pričest. Na smrtnoj postelji zamolila, da donesu sv. Hostiju, da je samo vidi i da Joj se pokloni, a onda zatražila, da sv. Hostiju polože na njezine grudi. Čim su rasprostrli tjelesnik i na nj postavili sv. Hostiju na njezinim grudima, sv. Hostija je odmah iščezla. Poslije smrti nađoše na koži na njezinim grudima sliku raspetoga Spasitelja u obliku Hostije. Umrla 19. VI. 1341.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

Upoznaj Boga

Bog nije napisao svoje ime sjajno samo tamo daleko na svodu nebeskom. On ga je napisao i na svaki cvijet, na svaki grm, na svaki kristal. Svako od Boga stvoreno biće u sebi krije čudo, koje ne može oponašati nikakva ljudska ruka. Naravno, najveća čudesa krije sam čovjek, on tvori ujedno remek djelo Božje svemoći, svrsishodnosti i skladnosti svojih dijelova i snaga.

Bog je svoje ime neizbrisivo upisao na koncu u srce čovjeka. »Ljudska je duša od početka opremljena sviješću o Bogu«, kaže jedan kršćanski pisac staroga vremena. To su osjećali sami pogani, premda su njihove predodžbe o Bogu bile pomućene i rastočene , premda su bili izgubili vjeru u živoga Boga. Jedan od njihovih mudraca veli: »Proputuješ li zemljama, možeš naći gradove bez zidova, bez znanosti, bez kraljeva, bez blaga, bez palača, bez borilišta (arena) i kazališta, ali grada bez hrama i božanstva, bez molitve, bez zakletve, bez proročišta još nije nitko vidio niti će ikada vidjeti.«. Ono, što je taj mudrac prije dvije tisuće godina izrekao, to u naše doba potvrđuje znanstveno istraživanje. Pa i tamo, gdje danas vlada poganstvo i idolopoklonstvo, u dubini srca živi svijest o jednom živom Bogu. Neki misionar, koji je u bolnicama Bombaya bio očevidac, kako se ponašaju poganski bolesnici od kuge, pripovijeda u jednom pismu: »Ovdje se moglo vidjeti, kako svi pogani u ozbiljnom času smrti zaboravljaju svoja božanstva i prekidaju sa svojim bezvjerjem. Dižu ruke i oči prema nebu, mnogi od njih nisu znali imena svojih bogova i božica, već naprosto Boga molili za oproštenje«. Tertulijan je već u drugom vijeku isto zapažao kod poganskih Rimljana. Kad im je prijetila kakva pogibelj, nisu se obraćali »bogovima« već Bogu; nisu gledali prema Kapitolu, već prema nebu.

Čovjek najsjajnije osjeća stvarnost i blizinu Božju u glasu svoje savjesti. Šta je to savjest, to se dade lakše osjećati nego opisati. Glasoviti rimski govornik Ciceron to je zgodno ocrtao: »Savjest je jedan pravi zakon, koji po zapovijedi potiče na vršenje dužnosti, a zabranom odvraća od prekršaja, pravo pravilo, primjereno naravi, u sve izliveno, nepromjenljivo, vječno«. A jednako zgodno veli mudri Seneka: »Bog je blizu kod tebe, on je s tobom, on je u tebi. Sveti Duh ima svoje sjedište u nama, on je stražar i promatrač nad našim dobrim i zlim djelima«. Neki Indijanac izmolio je malko duhana u nekog bijelca. Idućega dana dođe i donese novčić, koji je zalutao u šaku punu duhana. »Zašto novac nisi zadržao?«, upita bijelac. Divljak tada stavi ruku na srce i reče: »Ovdje unutra imam jednoga dobroga i jednoga zločestog čovjeka. Dobri je čovjek govorio: »Novac ti ne pripada, vrati ga njegovu gospodaru natrag«. Zli je čovjek rekao: »To je tebi dano, pripada tebi«. Dobri je čovjek opet rekao: »Nije istina; duhan pripada tebi, a ne novac«. Zli čovjek na to: »Nemoj se uznemirivati, hajde kupi za nj malo rakije«. Ja nisam znao, na koju bi se stranu morao odlučiti. I napokon da se smirim, legao sam da zaspim, ali se zli i dobri čovjek prepirahu među sobom cijelu noć, tako da nisam imao mira, pa sam novac morao opet donijeti«. Može li se bolje ocrtati djelovanje savjesti u srcu čovječjem?

Mi pak djeca crkve imamo još jedan pouzdaniji izvor, iz kojeg Boga upoznajemo, i iz kojega upoznajemo istine, koje čovjeku inače ostaju zatvorene: to je Božja objava.

BIBLIJSKA LICA

PROROČICA HULDA

Iz Sv. Pisma saznajemo, da je Bog odlikovao proročkim darom ne samo muška lica, nego i ženska. Napose je bila poznata kao proročica u Jerusalemu **Hulda** ili **Holda**, žena Seluma, čuvara kraljevskih odijela za vrijeme judejskoga kralja Josije (638-608).

Vjerski život bio je u judejskom kraljevstvu veoma zanemaren, jer se kroz 55 godina vladanja bezbožnoga kralja Manasesa (693-639) i 2 godine kraljevanja Amonova (639-638) širilo krivoboštvo i silom se zatiralo štovanje pravoga Boga. Narod je zapao u duboko vjersko neznanje i pokvarenost, jer je bilo onemogućeno djelovanje svećenika, da poučavaju narod Mojsijevu zakonu. Po smrti bezbožnoga kralja Amona postao je kraljem pobožni Josija, On je odlučio obnoviti hram u Jerusalemu, koji je kroz dugo vremena bio veoma oštećen i opustio. Brigu oko obnove hrama povjerio je velikom svećeniku Helciji. Ovaj je u ruševnim dijelovima hrama pronašao sakrivenu knjigu Mojsijeva zakona i poslao je po pisaru Safanu kralju Josiji, da je pred njim pročita. Kad je kralj čuo teška prokletstva, koja su izrečena u toj knjizi radi gaženja zakona Božjega, razderao je od uzbuđenja svoje haljine.

Tada se otputi veliki svećenik Helcija po nalogu kraljevu sa svojom pratnjom k proročici Huldi, da je upitaju za savjet, što im valja činiti. Ona im odgovori: »Recite čovjeku, koji vas je poslao k meni: Ovako kaže Gospod: Ja ću dovesti sva zla i prokletstva, što su napisana u ovoj knjizi, koja je pročitana pred kraljem, na ovo mjesto i njegove stanovnike, jer su ostavili mene i žrtvovali tuđim bogovima. Judejskom pak kralju, koji vas je poslao k meni, recite: Ovako veli Gospod Bog Izraelov: jer si čuo riječi knjige, te se umekšalo tvoje srce i ponizio si se pred Bogom; pobojao si se mene, razderao svoje haljine i zaplakao si radi toga, što je u toj knjizi rečeno protiv ovog mjesta i njegovih stanovnika, ja sam te uslišao.«

Kad je kralj Josija čuo ovu poruku, zapovjedi, da se sabere sav narod zajedno sa svećenicima u hramu jerusalemskom, i dao je pred svima pročitati knjigu Mojsijeva zakona, te je svečano obnovio Božji zavjet, da će točno vršiti sve Božje zapovjedi. Potom se u očišćenom i obnovljenom hramu jerusalemskom nakon dugog vremena opet svečano proslavio blagdan Pashe. Kralj Josija živo je revnovao za vršenje zakona Božjega sve do svršetka svoga vladanja g. 608., kad je u boju protiv egipatskoga kralja Nekaona u Magedonu bio smrtno ranjen i na putu za vrijeme prenosa u Jerusalem umro.

Riječi proročice Hulde doskora su se ispunile. Nasljednici kralja Josije, odnemarujući Božji zakon unatoč živih opomena proroka Jeremije, uskorili su vrijeme propasti judejskoga kraljevstva i razorenja Jerusalema. Babilonski kralj Nabukodonosor odveo je prigodom prve navale na Jerusalem g. 606. mnoštvo naroda u ropstvo. Broj zarobljenika povećao se za drugog pohoda Nabukodonosora na Jerusalem (g. 598), kad je došao da uguši pobunu, koja je tamo nestala. Napokon prigodom trećeg pohoda g. 587. bio je Jerusalem i njegov hram do temelja razoren i opljačkan, i opet mnogo naroda odvedeno u ropstvo, koje je trajalo prema Jeremijinom proroštvu 70 godina, t. j. od 606.-536. pr. Kr.

Iz prirodnih nauka

Orijaški planet

Orijaš naše sunčane obitelji je ogromni planet **Jupiter.** Moramo spomenuti, da između Marsa i njega postoji nekoliko stotina malih svemirskih tjelesa, planetoida. To su vrlo zanimive zvijezdice. I prema našem Mjesecu su malene sićušne, a pogotovo, ako ih usporedimo s planetima. Među njima se nalazi i mali planetoid imenom naše drage hrvatske domovine. Učenjak, koji ga je god. 1900. pronašao, prozvao ga je »Croatia-Hrvatska« u počast naših zvjezdoznanaca, koji su te godine otvorili u Zagrebu na Popovu tornju prvu hrvatsku zvjezdarnicu.

A sada poletimo brzinom misli na Jupiter. Od Sunca je udaljen oko 778,000,000 km. Put mu oko Sunca iznosi 4.900,000.000 km. Da ga prevali treba skoro naših 12 godina. Prema tome je njegova jedna godina dugačka kao naših dvanaest. I ako i on na tom putu brzo leti, znatno je laganiji od onih planeta, koji su Suncu bliži. U 1 sekundi prevali put od 13 km. U poredbi s masom Zemlje; on je 317 puta veći, dok je od Sunca njegova masa 1.000 puta manja. To je najveći planet. Ako si i opet zamislimo Sunce kao ogromnu kuglu, onda će nam Jupiter biti velik kao lubenica. Kako našu Zemlju prati samo jedan Mjesec, on ima u svojoj pratnji devet Mjeseca. Moramo još spomenuti, da se taj gorostas okreće oko svoje osi nevjerojatnom brzinom. I ako je tako velik, on se okrene oko svoje osi za nepunih 10 sati. Dan mu je dakle i noć veoma kratka. Traje oko 5 sati. Sunce dakle neprestano izlazi i zalazi, a pogotovo mu sliku nebeskoga svoda mijenjaju njegovi tako brojni Mjeseci. Mora to biti čarna slika njegovih noći s toliko Mjeseca na nebu.

No pustimo to maštanje, pa poletimo i dalje u svemir. Zapazit ćemo čudni planet s deset svojih Mjeseca i još k tome s ogromnim kolutima oko sebe. To je **Saturn.** I on spada među najveće planete. Od Sunca je jako udaljen. 1430 milijuna kilomet. dakle skoro 10 nebeskih metara. Putanja oko Sunca mu je dugačka 8 milijardi i 900 milijuna km. Na njoj leti brzinom 10 km. na 1 sekundu, a taj put prevali za naših 29godina. Njegova je godina dugačka dakle kao naših 29. Okreće se i oko osi. Za taj mu okret treba oko 10 sati, pa su prema tome i njegovi dani i noći veoma kratki. Poredimo li ga s veličinom Zemljine mase, njegova je veća za kojih 94 puta, dok je od Sunčeve manja za 3.500 puta. Još je uvijek tako velik, da bismo ga u poredbi s ogromnom sunčanom kuglom mogli sebi predstaviti kao i neku manju lubenicu.

Odulje vremena nisu učenjaci poznavali planete iza Saturna. Računi su im jasno pokazivali da još nakon Saturna mora postojati nekoliko planeta. Bolji računi pokazavali su u glavnom i putanju i veličinu nepoznatog planeta, no još ga nije nitko ni na bolji dalekozor zapazio. Konačno je pronađen **Uran.** Taj je od Sunca udaljen 2 milijarde i 800 milijuna km. Putanja mu je dugačka 18 milijarda km. Prevali je za naših 84 godine. Dugo dakle traje njegova jedna godina. Kad bismo imali slične prilike na Zemlji, to bi naši ljudi tek u visokoj starosti doživjeli jednu godinu života. Poredimo li ga s našom Zemljom, to je on 16 puta veći, dok je od Sunca manji oko 23.000 puta. Zamislimo li opet Sunce kao ogromnu kuglu, to će pred njome biti Uran kao obična mandarinka (naranča).

Znanost je morala i dalje tražiti planete. Pa i dalje postoji jedan, kojeg su zvjezdoznanci prozvali **Neptun.** Taj je udaljen od Sunca 4 milijarde i 490 milijuna km. Da obiđe svoj put oko njega treba mu 164godine. A taj je put veoma dalek. U duljini iznosi 28 milijarda km. Njegova godina traje 164 naših. Uzmemo li, da mu je ljetos staro ljeto, to je prijašnje novo započelo god. 1784, dakle u vrijeme, kad još nije bila spremljena francuska revolucija. Neptun je od naše Zemlje znatno veći. Iz njegove bismo mase mogli izraditi oko 17 naših zemaljskih kugla, dok je od Sunca toliko manji, da bi trebalo oko 20.000 Neptuna a da načinimo jedno Sunce. U poredbi s ogromnom Sunčevom kuglom, on nam izgleda kao narandža.

Znanost ne miruje. Čovječji um traži neprestano dalje i dalje. Tako su zvjezdoznanci ustanovili računom, da iza Neptuna moraju postojati još dva planeta. Jednome su nadjeli ime **Pluton,** a drugome **Hades.** Pluton je pronađen pred kojih 12 godina, dok Hadesa još do danas nije zabilježila ni jedna zvjezdarnica ovoga svijeta. On je daleko, daleko, pa ga još ni najbolji dalekozori nisu mogli prenijeti na fotografsku ploču. Pluton nije velik, a veoma je daleko. Još mu nisu svi podatci točno ustanovljeni. Putanja mu oko Sunca traje naših 250 godina.

Kako li je neizmjeran Onaj, koji je stvorio ta neizmjerna tjelesa i uredio njihove putove.

Iz katoličkog svijeta

»DAN MIRA«, o kojem smo javili, proslavljen je u Njemačkom gradu Kevelaru. Manifestaciji je prisustvovalo preko 20.000 vjernika iz svih dijelova Njemačke uz brojne delegate iz Francuske, Holandije, Belgije i Irske. Msgr. Théas je tom prilikom podijelio prvu sv. Pričest 266 njemačke djece.

NOVI GENERAL FRANJEVACA KONVENTUALACA. Od 12. do 15. svibnja održan je u Rimu generalni kapitul (skupština) franjevaca konventualaca, kojemu je predsjedao protektor Reda kardinal Canali. Za generala (vrhovnog poglavara) je ponovno izabran dosadašnji general o. Beda Hess, Amerikanin. Prvi put bio je izabran generalom Reda 1936. godine, te je 12 godina vrlo vješto i mudro upravljao svojim Redom — O. Hess je 1937. g. posjetio Zagreb te su mu poznate prilike u Hrvatskoj.

MEĐUNARODNI KONGRES SKAUTA održat će se u mjesecu rujnu u Italiji. U priredbi tog kongresa predviđeno je, da će na dan Male Gospe, 8. rujna, u Asizu biti svečana pontifikalna (biskupska) Misa, a u noći od 11 na 12. rujna, u Asizu služit će ponoćku Sv. Otac na trgu sv. Petra u Rimu.

VELIKA NESTAŠICA SVEĆENSTVA postoji u državama Južne Amerike. Tako na pr. u Braziliji, gdje ima oko 40 milijuna katolika radi svega oko 6.000 svećenika. To znači, da bi prema redovitim potrebama trebalo još 54.000 svećenika. U Paraguayu na jedan milijun katolika dolazi svega 75 svećenika.

KATOLIČKI BISKUPI Sjeverne Amerike stavili su na raspolaganje fond od 100.000 dolara za njemačke studente, koji će studirati u Americi na jednom od katoličkih sveučilišta. Zbog nestašice klera u Njemačkoj zasad ne dolaze u obzir studenti bogoslovlja, nego samo studenti drugih fakulteta. Ipak će se omogućiti nekim mlađim svećenicima, da pođu na kratko vrijeme u Ameriku, da se tamo upoznaju s nekim novijim katoličkim ustanovama i da proučavaju pitanja dušobrižništva u Americi. Stipendij obuhvaća put, boravak i sve drugo, što je potrebno za studij. U prvoj grupi će biti oko 100 studenata.

KARL HILGENREINER, bivši sveučilišni profesor na bogoslovnom učilištu (fakultetu) u Pragu i kućni prelat Njegove Svetosti, umro je u Beču u 82. godini života.

PETER DÖRFLER, književnik, koji je kao pripovjedač i pjesnik, nadaleko poznat svojim djelima »Als Mutter noch lebte« (Kad je majka još bila na žitvotu; iz vlastitog djetinjstva) i svojim trostrukim razgovorom (trilogijom) iz života u Alpama, onda i svojim knjigama o sv. Don Bosku, imenovan je povodom 70 godišnjice svog rođendana kućnim prelatom Njegove Svetosti.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U LOUVAINU (Luvenu) odlikovalo je početkom mjeseca veljače nekoje visoke crkvene dostojanstvenike ne toliko zbog njihovog znanstvenog rada nego više zbog aktivnog učestvovanja u borbi protiv nacizma. Proslavi je prisustvovao poznati antinacistički kardinal van Roy, koji je podjelio diplome počasnog doktorata kardinalu Saliègu, tuluškom nadbiskupu, kardinalu Griffinu iz Londona i kardinalu De Jongu iz Utrehta (Holandija). Istovremeno s ovim visokim crkvenim dostojanstvenicima bili su odlikovani i nekoji učenjaci.

KARDINAL MERCATI -- počasni doktor Karlovog sveučilišta u Pragu. Prilikom proslave 600- godišnjice Karlovog sveučilišta u Pragu sveučilište je podijelilo kardinalu Mercatiju naslov počasnog doktora praškog sveučilišta. Kardinal Mercati je prefekt vatikanske knjižnice i stekao je velike zasluge za slavensku književnost time, što je omogućio izdavanje djela mnogih slavenskih pisaca. Diplomu počasnog doktora predao mu je čehoslovački poslanik pri sv. Stolici dr Artur Maixner.

STO TISUĆA HODOČASNIKA hodočastilo je ove godine u Fatimu, gdje se pred trideset godina Majka Božja ukazala trojci male djece. Među hodočasnicima bilo je i 400 bolesnika.

O. MARTIN LAJANESSE, kanadski apostolski vikar, dobio je od kanadske vlade avion na upotrebu da bi tako što brže mogao podijeliti vjernicima sv. Potvrdu. On je tako na području od 4.000 km² razdijelio sv. Potvrdu u 14 dana, dok je prije podjeljivanje trajalo 4 mjeseca.

UMJETNIČKI SPOMENIK IZ IV. VIJEKA. Među kršćanskim umjetničkim spomenicima jedno je od najljepših umjetnički mozaik u katedrali u Ogleju kraj ušća rijeke Soče. Ovo divno djelo potječe iz IV. stoljeća; visoko je 37. m., široko je 20 metara. Pretstavlja pobjedu Konstantina Velikog, oslobođenje kršćanstva. Uskrsnuće Isusovo i simbole kršćanskog života.

NJEMAČKI BISKUPI KOD PAPE. Biskupi cijeloga svijeta su dužni svake pete godine doći u Rim i podnijeti sv. Ocu izvještaj o stanju u svojim biskupijama. Ove godine su bili na redu, među ostalima i njemački biskupi. Među njima posjetio je sv. Oca i nadbiskup-kardinal iz Münchena Faulhaber, koji ima sada 79 godina. Kardinal Faulhaber je poznat kao jedan od najneustrašivijih boraca protiv Hitlerova nacizma.

KATOLIČKO OBRTNIČKO SVEUČILISTE. U Guadalajari bit će osnovano prvo katoličko obrtničko sveučilište u svijetu. Sveučilište će biti podijeljeno u pet odjela, u kojima će obrtnici moći steći usavršavanje u svojim strukama.

SVETOST BRAKA. Obzirom na sakramentalni značaj braka vrhovni crkveni sud Sacra Romana Rota najstrože postupa u parnicama za poništavanje braka. Iz nedavno objavljenog izvještaja o radu ovog suda u 1939. god. vidi se, da je te godine poništeno samo 14 brakova sa cjelokupnog područja katoličkog svijeta.

RED SVETOG BENEDIKTA U TOKU VREMENA. Na najvišem stepenu razvitka benediktinci su imali 37.000 samostana i opatija. Iz benediktinskog reda je izašlo oko 4.000 biskupa i 1.600 nadbiskupa. Kardinalsku čast je postiglo 200 benediktinaca, a njih 28 su bili uzdignuti na prijestolje sv. Petra. Konačno treba dodati, da je 5.000 benediktinaca proglašeno što svetim što blaženim.

MISIJE U SAHARI. U Sahari, najvećoj misijskoj pokrajini, koja obuhvata 2,130.000 km2, ima danas 13 misijskih postaja sa 45 bijelih otaca i 20 male Isusove braće. Misionarima pomaže 125 bijelih sestara, 10 malih sestara Isusovih i oko 100 misijskih pomoćnika, što evropljana što urođenika. U misijskim školama ima oko 3.000 školske djece.

Da bi bar donekle mogli imati pojam o ogromnom požrtvovnom radu ovih žrtava Kristove ljubavi, navest ćemo, da je samo u jednoj godini 60 sestara, kojima su pomagali ondje svršeni liječnički pomoćnici, obavilo 892.000 liječničkih savjetovanja i u svojim bolničkim stanicama vodilo brigu o 3.000 bolesnika.

KATOLICIZAM U JAPANU. Od svršetka rata ovamo japanska je vlada dala dopuštenje za dolazak 327 katoličkih misionara u Japan. Predložen je zakon, po kome bi se u Japanu imala uvesti nedjelja kao dan počinka i odmora.

KATOLICIZAM U INDIJI. U Indiji izlazi redovito 100 katoličkih časopisa na raznim hindustanskim jezicima i narječjima. Među njima su dva velika dnevnika, tri vjerska lista, koja izlaze dva puta tjedno, 16 vjerskih listova, koji izlaze jedan put tjedno, 19 njih, koji izlaze polumjesečno i 60 mjesečnih časopisa.

MISIJE U NAJZABAČENIJIM KRAJEVIMA. Jedna od najzabačenijih katoličkih misija se nalazi na Karolinskim i Maršalskim otocima, kojih ima oko 100 na udaljenosti od preko 400 kilometara.

RAZVITAK KATOLICIZMA U INDIJI. Nedavno je jedan biskup izjavio da katolicizam nije došao u Indiju s evropskim okupatorima i da njihovo djelomično povlačenje iz Indije ne znači stoga i povlačenje katolicizma. Nekoliko kratkih historijskih činjenica o razvitku katolicizma u Indiji osvjetljuje najbolje ovu izjavu.

Katolička vjera došla je prvi put u Indiju s prvim apostolima. Danas je utvrđena činjenica da je oko 52 g. poslije Krista tamo stigao sam apostol Toma i da je poslije mnogobrojnih obraćenja mučenički položio svoj život u mjestu Klamini blizu današnjeg modernog grada Madrasa. U 2. stoljeću po K. propovjedao je u Indiji sv. Evandelje sveti Panten aleksandrijski. On izričito spominje biskupa »Perzije i Velike Indije«. Ovi prvi kršćani održali su se u Indiji sve do dolaska evropskih trgovaca i kasnije sv. Franje Ksaverskog. Dolaskom Holandeza i Engleza porast katolika u Indiji počinje međutim naglo da pada sve do g. 1887., kad je sv. Stolica imenovala svog apostolskog delegata i sklopila s Portugalom konkordat. Grad Goa postao je tad centar za širenje katolicizma u Indiji. Od onda katolici su porasli skoro za četiri puta i danas broje oko 5 milijuna katolika s 5.500 svećenika i misionara.

—o—

NADOPUNA

U zadnjem smo broju našeg lista donijeli članak o popravku senjske katedrale. Iz spomenutog je članka, radi prostornih razloga, izostalo da popravak te historijske crkve izdašno pomaže narodna vlast. Naša narodna vlast je u tu svrhu dala veću novčanu potporu, svoga arhitekta i potrebnu građu iz petogodišnjeg planskog materijala.

Uredništvo

—o—

SVIBANJSKA POBOŽNOST U MALOM LOŠINJU

Poslije jednog dugog perioda od 30 godina uvedena je i opet u našem gradu svibanjska pobožnost i na našem hrvatskom jeziku. U crkvici sv. Josipa čuje se svake večeri naša riječ i skladna pjesma naših pobožnih Lošinjanki i Lošinjana, što ih vraća u ona daleka vremena, kad je naš jezik bio ovdje u uporabi gotovo u svim crkvenim funkcijama. Upravo je ganutljivo gledati naše starije žene, koje su odjednom potražile i izvukle iz ormara svoje stare hrvatske molitvenike, što su tu zaboravljeni ležali od njihove rane mladosti. Hoće da im i opet budu pri ruci kod molitve i kod pjevanja litanija i drugih pjesmica, što im sve izlazi iz duše i što ih povezuje sa njihovom prošlosti podsjećajući ih podjedno na njihove mrtve, koji su preminuli tužeći se na zanemarivanje i ukidanje njihovih starih običaja u crkvama svog dragog Lošinja.

Mi smo osobito harni našim crkvenim vlastima, koje su, držeći se one evanđeoske: svi jezici Boga hvale, našle za shodno da svim vjernicima pruži prigodu da se mole i da hvale i veličaju Boga u svom narodnom materinjem jeziku.

Naši pokojnici

HORVATIĆ IVAN, upravitelj župe u Ladvenjaku (Velemeriću) umro je 30. svibnja o. g. Rođen je 1872. Ređen 1896. Pokopan je na župnom groblju u Velemeriću (Ladvenjaku). Bio je župnikom i dekan u Klenovniku, a prije toga u Peterancu.

MARIJAN BLAŽEVIĆ, župnik u Prnjavoru. Bio je jedini župnik za rimokatolike za župe: Prnjavor, Kolaše i Sibovsku. Umro je 12. travnja, a pokopan 14. travnja. Svi su ga voljili zbog njegove blagosti i duhovnosti. Otpratilo ga na vječni počinak šest misnika.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—066021. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Blagoslivljem Gospoda, koji mi daje razuma« (Ps. 15,7)

Iz današnje Sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 20. LIPNJA 1948. BROJ 23

PJESMA NOĆI

Mi smo većinom djeca našega sela. Još se i danas rado sjećamo onoga što smo lijepa i uznosita doživjeli u mladosti u našem zavičaju. Sjećamo se i onih divnih ljetnih večeri, kad smo se iz škola vraćali u naše rodno mjesto. Kako li je tajanstven bio onaj tihi šušanj trave, što je pod kosama padala na zemlju. Onaj fijuk kod svakog zamaha, kojim se je čistila livada. Onaj zvučan uzdisaj, koji je proizvodilo oporo oštrenje ivice, koja će nemilo pomilovati korijen svake biljke kod iskosa. A sve je to pratio noćni stražar mjesec sa svojom neizmjernom četom nebeskih svijećica. One su pak treperile titrale kao da se nešto dogovaraju i nečemu vesele.

Bože moj, kako su daleko ti čari od gradskog naraštaja, koji je vičan gledati samo strojeve i poslovanje. Visoke kuće i tvornice. Željeznice i zrakoplove. Vrevu ljudi i umjetno svijetlo, što pretvara noć u dan. I život goni naprijed bez prestanka i odmora. Tko imade vremena, da u takovoj žurbi podigne pogled prema zvjezdanom nebu! Prema neizbrojivim lučima, što žmirkaju prema zemlji. I ukrašuju svod nebeski poput zlatnih i svijetlih ukrasnih čavala, pričvršćenih na svodu vječnoga Božjega grada.

Jednom reče Gospodin Abrahamu: »Pobroji zvijezde, ako možeš«. A tko bi to mogao? Njihov je broj nebrojan i neizbrojiv. Bog je htio samo upozoriti Abrahama na čudesna djela stvaranja. I Psalmista gledaše jedne noći nebo osvjetljeno bezbrojnim tihim, mirnim i sjajnim zvjezdicama, pa je u radosnom uzbuđenju klicao: »Promatram nebo, djelo ruku Tvojih, mjesec i zvijezde, koje si Ti stvorio«. Ovim priznanjem htjede dati hvalu Bogu i Njegovoj Svemoći i mudrosti, kojom je proizveo tolike svjetove. Toliki Božji sjaj i rasvjetljenje. I upozoriti nas na onu propovijed, koju ti nebeski stvorovi neprestano drže. Svake noći. Tisuće godina. I pokazuju nam put prema Bogu. Kao što je i nekoć zvijezda pokazivala put kraljevima s Istoka u Betlehem. Tako i nama milijuni zvijezda govore o Božjoj veličini.

Malo imade u prirodi drugih stvari, koje bi nam jasnije i rječitije govorile o Bogu, nego li to govore neizbrojiva stada zvjezdica na nebeskom svodu. Prostim okom možemo da ih otkrijemo tek oko deset tisuća. Jakim dalekozorom oko pet stotina tisuća. A njih milijuni i milijuni putuju svojim određenim putovima. U tihoj i šutljivoj poslušnosti prema Bogu svom Stvoritelju. Prema Njegovim zakonima, redu i strogoj stegi. Njihova ničim nenarušena poslušnost svijetli nama besprimjernim plamenovima Božjega svijetla: »Nebo proslavljuje slavu Vječnoga, svod nebesa navješta djela ruku Njegovih«.

One nam govore o našoj neznatnosti. O njihovoj veličini, bezbroju i neizmjernom prostoru kretanja razbija se svaka umišljenost i mudrost ljudska. Tko promatra njihove neizmjerne puteve i udaljenosti, a opet slogu i svrhovitost, ostaje malenim, tihim i nijemim. Klanja se Dobroti, Ljubavi, Veličini i Krasoti Božjoj. Zahvaljuje Svemogućemu, što je i zadnjega i siromašnoga čovjeka učinio ipak milijun puta vrijednijim od tih svjetova. Ta radi njega su one navijestile i dolazak Božji s neba na zemlju.

One nam neprestano svečano i uvjerljivo govore veliku istinu: »Bila je doduše jednoć jedna osobita sveta noć, kad su anđeli pjevali u nebeskim visinama: »Slava Bogu na visini!« Ali je i svaka noć sveta. Mi, svijetle čete nad vašim glavama svaku noć ponavljamo svojim srebrnim i zlatnim svjetlucanjem onu divnu pjesmu svome Stvoritelju: »Slava Bogu na visini«. I vas razumne stvorove na zemlji opominjemo svaku noć, svaki mjesec i godinu, da vršite s nama svetu i vrhovnu svoju zadaću t. j. da Boga našega častimo, tražimo, nalazimo. Da ga slavimo i veličamo. Tako su to činili veliki umovi i zvjezdoznanci, naši poznavaoci: Kopernik, Keppler, Newton, Herschell i drugi. Tako činimo i mi! »Slava dakle Bogu u visini a mir ljudima na zemlji, koji su dobre volje!«

Sv. Nikola Flüe

Dne 21. ožujka 1487. umro je u švicarskom kantonu Sachselnu jedan od najljepših likova švicarske povijesti — osamljeni pustinjak Nikola Flüe. U lipnju 1947. godine dakle pet stotina godina kasnije proglašen je Nikola Flüe u Rimu svecem Katoličke Crkve i »ocem domovine« švicarskoga naroda.

Nikola Flüe rodio se 21. ožujka 1417. godine u siromašnoj obitelji i od svog prvog djetinjstva pokazivao je sklonost za osamljeni život. U svojoj dvadesetoj godini sudjelovao je doduše u ratu između švicarskih kantona, no stao je daleko od toga, da se oda pljački i osveti nad pobijeđenim neprijateljem. Naprotiv je spasio od uništenja jedan samostan sv. Katarine, štitio je udovice i nejake.

Nikola Flüe nije znao ni čitati ni pisati, no njegova je obljubljenost bila tolika, da je od svojih sugrađana bio počašćen visokim i odgovornim mjestima u sudnici. Uvidjevši, da mu je okolina nepoštena i pristrana, Nikola Flüe napušta sudsku dvoranu i povlači se iz svakog javnog i političkog života svoje zemlje. Od sada se on posvećuje samo svojoj obitelji. Tokom svog dvadeset godišnjeg života u braku s Doroteom Wysslin rodilo mu se pet sinova i pet kćeri, koji su svi kasnije zauzeli važna i odgovorna mjesta u švicarskom javnom životu. Međutim Nikola Flüe nije se posvetio isključivo ni obiteljskom životu. Njega je više zanimao duhovni život i razmatranje (kontemplacija). Ta već u to vrijeme on često posti i po cijele noći ostaje u molitvi, uviđajući da mu je Bog namijenio daleko višu zadaću nego što su to bile obiteljske dužnosti. Konačno Božji poziv pobijedio je u njemu, i on je odlučio da se povuče iz svijeta. Pobožna mu supruga razumjela njegovu želju i pristala je, da se s njime rastane. 16. listopada 1467. Nikola je Flüe ostavio svoj dom i obitelj i u običnoj vunenoj haljini, opasan užetom i sa štapom u ruci pošao je u samoću. Blizu mjesta Sachselna, pokraj jedne provalije, sagradio je sebi malu kolibu, u kojoj je provodio život posvećen samo sebi i Bogu. Njegov puvlastiti trošak podigla malu kapelu za njegovu upotrebu. Ovdje je on probostinjački način života izazvao je među njegovim znancima zabrinutost. Posumnjali su u njegovu razboritost i stoga ga podvrgli nadzoru javnih vlasti. No izvještaj policije glasio je, da Nikola posti, da je njegovo mrtvenje iskreno i da sve njegovo djelovanje odaje svetost! Nakon toga događaja ostavili su ga u miru, čak sama je općina na svoj ravio punih dvadeset godina. Jedino bi nedjeljom napustio ovo mjesto i odlazio u mjesnu župsku crkvu, da primi sv. Pričest. Utvrđeno je, da za cijelo vrijeme svog pustinjačkog života nije uzimao nikakve hrane, nego da je živio isključivo od sv. Pričesti.

No Nikola Flüe je pokazao da nije živio samo isključivo za sebe, odijeljen od ostalog svijeta

Godine 1481. Švicarska je proživljavala tešku političku krizu. Cijeloj je zemlji prijetio građanski rat, i svi napori, da se različiti sabori slože, bili su propali. Tada se jedan svećenik sjetio samotnog pustinjaka. Pohitio je do njega i zatražio njegov savjet. Nikola Flüe dade mu svoje prijedloge, kako će izmiriti zavađenu gospodu. I zaista prijedlozi Nikole Flüe bili su brzo prihvaćeni. On je tako spasio švicarski narod od neminovnog sukoba i svih teških posljedica građanskog rata.

Kad je šest godina kasnije umro sveti pustinjak, žalost je zavladala u cijeloj zemlji kao da je svakom pojedincu umro njegov vlastiti otac. Njegov grob uskoro postao stjecište ne samo katoličkih hodočašća nego i protestantskih. Za sve ove Nikola Flüe nije samo svetac nego i zaštitnik švicarskog jedinstva na nebu

NAŠA CRKVA

Prema zadnjoj statistici Katolička Crkva broji 400 milijuna vjernika. Hijerarhija Crkve zajedno sa Svetim Ocem broji 70 kardinala, 6 patrijarha i 350 biskupa. Svećenika imade oko 700.000. Redovnika i redovnica ima 1 milijun i pripadaju k 50 starih redova i k 50 kongregacija muških i 50 kongregacija ženskih. U pojedinim biskupijama i pokrajinama ima još mnogo drugih vjerskih udruženja. Vidimo tako da je sveta Crkva Katolička velika zajednica, za koju se ne trebamo pred nikim stidjeti.

P. MAKSIMILIJAN KOLBE

Pod tamnim svodom župske crkve u Pabjenicama kleči dječak pred Marijinim oltarom i moli. Neobična je njegova molba. On želi znati svoju budućnost. »Božja Majka se gane i pokaže mi dvije krune, jednu bijelu i drugu crvenu, kao da želi reći — a tako sam i osjećao — da bijela označuje čistoću, a crvena mučeništvo. Potom me zapita, da li bih želio ove dvije krune. Sav veseo odvratim: »Da.« Nije manje značajna još jedna crtica iz tog doba: »Već kao dijete odlučih se boriti za Mariju, a da uopće nisam znao kako.«

Ovo je dijete danas poznato po cijeloj Poljskoj. Njegova herojska žrtva u ovo naše najnovije doba (1941.) novi je dokaz prave vrijednosti naših ideala.

P. Maksimilijan Kolbe, franjevac konventualac, bio je već prije rata poznat sa svog svetačkog života i poradi velike djelatnosti. Rođen je 1894. u Pabjenicama (Poljska). Ušao je u Red franjevaca konventualaca. Bogoslovlje uči u Rimu, gdje sa 6 subraće osniva udrugu »Vitezovi Bezgrešne«. Svrha je udruge borba protiv protivnika crkve, osobito slobodnih zidara. Ova udruga danas broji u raznim zemljama preko 2 milijuna članova. P. Kolbe položi u Rimu vječne zavjete, postane svećenik, te se 1919. vraća u domovinu kao doktor filozofije i bogoslovlja. Sada nastoji privesti u djelo davne svoje snove o velikim pothvatima kat. štampe. 1922. započeo je s izdavanjem lista »Vitez Bezgrešne«. Već u početku je njegov pothvat najozbiljnije ugrožen, jer je zapao u dug. I opet je P. Maksimilijan klečao pred Marijinim oltarom. Kad je htio otići, zapazi na oltaru svitak s natpisom: »Za Tebe, Bezgrešna Majko!« Rastvori omot i u njemu svota novaca, koliko je iznosio dug.

Prostorije u Grodnu postale su premalene. G. 1927. osnuje P. Kolbe na darovanom zemljištu u blizini Varšave Niepokalanow (Grad Bezgrešne). Tom je prigodom rekao svojoj braći: »U ovom novom samostanu naša žrtva mora biti potpuna i bez pridržaja. Redovnička stega mora cvasti u cijelosti, što više, držat ćemo slijepu poslušnost. Nadalje sve će odisati siromaštvom u duhu sv. Franje. Bit će mnogo posla, mnogo napora i poteškoća. Ako se tko ne osjeća pripravnim na to, bolje je da ostane u Gradnu«. Niepokalanow je prije rata brojio 762 redovnika.

G. 1930. polazi P. Kolbe u misije na daleki Istok. U Šangaju ne uspijeva. Nastani se u Nagasaki (Japan). Za dva mjeseca dobiva tiskaru, te izdaje »Vitez Begrešne«. (1935. u 70.000 primjeraka.) 1933. dobiva crkve i zemljište za tiskaru u Šangaju i izdaje »Vitez« na jeziku Malayam. Naskoro se morao povratiti u Poljsku, jer mu je umro brat, koji je vodio sve poslove u Niepokalanowu.

Nekoliko godina prije rata upozorio je P. Kolbe na skori rat. Tvrdio je, da će on u ratu umrijeti, da će Niepokalanow pretrpjeti mnogo štete, da će se iza strašne bure skupiti samo dva do tri redovnika. 1937. reče: »Draga djeco, ljubite Neoskvrnjenu Ljubite je i usrećiti će vas, gojite prema Njoj neograničeno pouzdanje... Dolaze teški dani, dani kušnje, napasti i očaja. Samo uspomena na primljene milosti bit će snažan oslonac i snaga za pobjedu u teškoćama života.« Drugom je prilikom rekao: »Vjerujemo, da nije daleko dan, kad će Vitezovi Bezgrešne razviti Marijin stijeg nad svojim neprijateljima«.

G. 1938. izdavalo se u Niepokalanovu: mjesečnici »Vitez Bezgrešne« u 800 tisuća primjeraka, za mladež u 250.000, za članove Vitezove Bezgrešne u 40.000, za djecu u 35.000, tromjesečnik za kler na lat. jeziku u 40.000, tjednik »Glas Niepokalanowa«, dnevnik »Maly Dziennick« u 11 izdanja do 200.000 primjeraka.

Jedan osobit značaj

Što to znači karakter ili značaj? Mi se tom riječi često služimo, a da ne mislimo, što ona sadržava. To je grčka riječ. Znači jedno čvrsto obilježje, stalno raspoloženje, neizbrisivo stanje ili svojstvo nekoga predmeta, neke pojave, nekoga razdoblja, nekoga čovjeka. To obilježje može biti dobro ili zlo. Prema tome imamo kod čovjeka dobar ili zao karakter.

Temelj na kome počiva karakter kod čovjeka je jaka i čvrsta volja. Jednom je zapitala sv. Tomu Akvinskoga njegova sestra: »Kako ja mogu postati svetom i blaženom?« On joj odgovori: »Sestro, ako hoćeš!« Tako se može odgovoriti svakomu: »Ako hoćeš postati kršćanskim karakterom i svecem u nebu, moraš to odlučno i čvrsto htjeti«. Htjeti pak je kraljevska umjetnost. Onaj naime, koji može vladati svojom voljom, taj je kralj i gospodar svoj. Tko to ne može, taj je rob svoje samovolje i strasti.

Htjeti je umjetnost. Umjetnost se pak mora naučiti i uvježbati. Samo se vježbom postaje majstorom u htijenju, a tako karakterom. Osvijetlimo to primjerom sv. Alojzija. On je uzorom jednoga mladenačkoga kršćanskoga karaktera. Pogledajmo izbliže, kako je on to postao.

1. Alojzije se nije rodio kao svetac, nego je on to postao. Postao je pak milošću Božjom i svojom ozbiljnom i jakom voljom. On se držao u svom životu krasnoga načela: »Ono što jesi, budi potpuno!« Držeći se toga on je postao potpunim i cijelim kršćaninom, karakterom, svecem.

Alojzije je doduše imao veoma dobru i pobožnu majku. Čim mu je počelo svitati svijetlo razuma, ona mu je usađivala u dušu i srce ljubav prema Isusu i Mariji. Ta je ljubav u njemu neprestano rasla i žarila se kao vatra s neba. Ali ne sama od sebe, nego neprestanom vježbom u molitvi pred presvetom Euharistijom. Neprestanom i ustrajnom vježbom postao je umjetnikom u molitvi. Toliko se tijekom vremena u tom uvježbao, da je mogao sate proboraviti u sabranoj molitvi t. j. u razgovoru s Bogom. On je tako svagdje i u svemu nalazio prisutnost Božju. Jakom voljom postao je gospodarom svojih misli i tako sabran u molitvi. Po ustrajnoj i žarkoj molitvi dobivao je obilje svake milosti Božje.

2. Alojzije je volio igru vojnika. No jednom ga zgodom upozori dvorjanik, da su vojnici govorili neke zle riječi, koje on nije ni opazio. Odonda je velikom samozatajom i trapnjom napustio tu dragu mu igru. Bilo mu je teško, ali srdačnom molitvom i jakom voljom potpuno ju je izbjegavao, da ne bude zaveden u napast.

3. Obično se govori: »Lako svecima. Oni su već takovi od poroda«. No to ne stoji. I Alojzije je bio veoma žive ćudi. Sklon na srdžbu i neprijazne riječi. To mu je bila glavna sklonost. On je to znao. Svom snagom se borio proti tomu. Izbjegavao brižno svaku priliku, gdje bi u tom mogao pogriješiti. Marljivo ispitivao svoju savjest. I tako postao gospodarom svoje žestoke ćudi.

4. Osobita mu je krepost čistoća srca. Ni to nije bio kod njega samo dar Božji. Mnogo se zato borio. Već se u ranoj mladosti sasvim posvetio Majci Božjoj i Nju uzeo za svoju osobitu zaštitnicu. Budno je pazio na svoje oči, da se kroz njih grijeh ne ušulja u njegovo srce. Strogo je postupao sa svojim tijelom, da ga ne zavede u napast. Oštro je postio. Često je u noći ustajao i dugo klečao i molio. Sigurno se tomu protivila njegova narav, ali on ju je podložio svojoj jakoj volji.

5. U 14. godini odvedoše ga na španjolski dvor. Tamo su se priređivale neprestane igre, predstave i svečanosti. Usred te pogibelji sačuvao je Alojzije svoju nevinost: ustrajnom molitvom, djetinjom ljubavi prema Majci Božjoj i čestim primanjem sv. Pričesti. Jakom svojom voljom.

6. Alojzije se posvetio samo službi Božjoj. Ali otac nije htio o tom ni čuti. No on ga je tolikom ustrajnošću i ljubavlju dugo i dugo molio, dok nije popustio i rekao: »Moj sine, pođi u samostan i budi sretan!«

7. U samostanu je bio uzorom svojoj subraći. Veoma ponizan. Obavljao bi rado najniže poslove. A kad je bio iscrpljen njegov život, s velikom je ustrpljivošću i veseljem snosio velike boli i trpljenje. A onda, kad mu se približila smrt govorio je: »S veseljem idem, s veseljem!« A onda zapjevao: »Veliki Bože, mi ti hvalimo za sve!« I tako preminuo.

Tako je Alojzije postao svojom jakom voljom: karakterom, svecem, uzorom. Jak u životu, jak u trpljenju, jak u smrti. Karakter.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Društvo blaženih u nebu

Blaženi će u nebu živjeti u neviđenoj slavi. Svi će znati za život i djela svakoga pojedinoga. Gledat će i divit će se radu, naporu i žrtvama, što ih je svaki pojedinac prinosio u svom životu, da proslavi Boga i svoju dušu spasi. Nitko nije došao u vječni život bez zasluga. Kako su raznovrsne životne okolnosti, u kojima su blaženi živjeli na zemlji, tako su raznovrsna i plemenita djela, kojima su zaslužili blaženu vječnost. Sve će se to u vječnosti ispitivati i promatrati, sve će se to s pohvalom i priznanjem iznositi pred lice cijeloga neba. Odatle čast i ponos za blažene, odatle slijedi njihova slava. Zato i veli Sveto Pismo: »Slava, čast i mir svakom, koji čini dobro« (Rimlj. 2, 10).

Za roditelje će biti posebna radost, kad će vidjeti blaženu svoju djecu. Blagoslivljat će svaku riječ, svaki korak i svaku pojedinu žrtvu, što su je u životu podnijeli za dobro svoje djece. Mučili su se i trudili oko uzgoja djece, a plodove će, eto, brati kroz svu vječnost. Djeca će se radovati i ponositi, kad će gledati blažene svoje roditelje. Cijenila su roditelje, s poštovanjem i ljubavlju roditelje pratila, za roditelje se Bogu molila, za roditeljsku se starost pobrinula, časno ih dobranila i grob cvijećem kitila. Čitav su život vjerno pazili na četvrtu Božju zapovijed. Za nagradu su sama dobila nebo, a radost im u nebu, eto, povećava i sreća roditeljska. Nastavnicima, odgojiteljima i svim upravnicima, bit će neopisiva čast i slava, kad u nebu opaze čitave čete blaženih gojenaca i podložnika, koji su po njihovoj nauci i primjeru živjeli i time vječni život postigli. Svi će ih ti gojenci i podanici častiti i slaviti za ovaj nedokučivi uspjeh, za postignuće vječnoga života.

Radost će biti blaženima društvo Sina Božjega Isusa Krista, u kom će društvu živjeti ne više kao sluge, nego kao prijatelji i braća. Tada će im reći Spasitelj Isus Krist: »Više vas ne zovem slugama, nego prijateljima« (Iv. 15, 15) Spasitelja su slušali, Njegov život i djela vjerno nasljedovali, za Njega trpjeli i umirali, a za nagradu dobivaju vječno prijateljstvo Njegovo. Radovat će se društvu presvetoga Trojstva, u koga su ime kršteni i često ga u životu zazivali. Sada će Ga izravno gledati i u Njemu otkrivati ljepotu nedokučivih tajna. Radovat će se slavi Majke Božje Blažene Djevice Marije. Ona je najljepši dragulj na Božjoj kruni anđela i svetaca u nebu. Vjerno je posredovala za spasenje ljudi, neumorno je dijelila zasluge svoga Sina ljudima na zemlji. Svi će joj blaženi biti zahvalni i sretni, da su je vjerno slijedili i darovanim se milostima korisno služili. Blaženi će se u nebu združiti s anđelima čuvarima i zajedno pjevati Bogu kroz vjekove: »Svet, svet, svet, Gospod Bog nad vojskama. Puna su nebesa i zemlja slave Tvoje. Hosana na visini!« Blaženi će ushićeni nad radostima vječnoga života, klicati zanosno: »Kako su mili šatori Tvoji, Gospode nad vojskama! Duša je moja čeznula i ginula za darovima Gospodnjim; srce moje i tijelo moje klicali su Bogu živomu« (Ps. 83, 1—2).

Na sudnjem će danu Isus svima dobrima zajedno reći: »Hodite blagoslovljeni Oca mojega i naslijedite kraljevstvo, koje vam je pripravljeno od postanka svijeta« (Mt. 25, 34). Svi će poći s Isusom u nebo, svi će biti sretni i blaženi. Ali će se ipak među sobom razlikovati. Kod jednih će biti blaženstvo veće, a kod drugih manje, a to prema zaslugama, što su ih stekli za zemaljskoga života. Na tu je razliku upozorio Spasitelj, kad je rekao: »U kući Oca moga mnogi su stanovi« (Iv. 14, 2). Stanovi će se dijeliti prema trudu, što ga je pojedini blaženik uložio na zemlji za svetinje Božje. Na razliku upozoruje i Sveto Pismo, kad govori o sjetvi: »Tko oskudno sije, oskudno će i žeti; a tko sije obilato, obilato će i žeti« (2. Kor. 9, 6). Duhovna je sjetva naša na zemlji tvrda vjera u sve, što je Bog objavio i što nam Crkva u ime Božje predlaže na vjerovanje. Sjetva je naša pobožno primanje svetih sakramenata, a napose svete Ispovijedi i Pričesti. Sjetva su naše žarke i zaufane dnevne molitve. Sjetva su naša dobra djela, što ih iz ljubavi prema Bogu činimo bližnjima našima. Sjetva je naša svaka plemenita misao naša u vezi s Bogom, i svaka lijepa riječ, kojom dižemo sebe i bližnjega k Bogu. Velikodušno i obilno sijmo, a Gospod Bog, koji ni čašu hladne vode ne pušta bez nagrade, dat će nam u vječnom životu i obilnu žetvu. Stanovat ćemo u nebu, »na mjestu mira, u prebivalištima sigurnim, u počivalištima bezbrižnim« (Iz. 38, 18).

PROPOVJED NA GORI

U propovijedi na Gori, Isus je otkrio svijetu neprolazne ljepote svoje nauke, ali je također i odredio svoje zakone. Ljudi, ugledni u društvu, književnici i farizeji, hvalili se svojom mudrošću i svojom pravdom, ali njihova mudrost brinula se ponajviše za probitke zemaljskog života, i ne mogoše odgovoriti, sigurno i utješno, na velika pitanja života u vječnosti. Njihova pravednost osnivala se na zakonu osvete i kazne i zato bijaše kruta i mračna. Kako je revolucionarno, u uzvišenome smislu, odjeknulo svijetom navještenje novoga učitelja iz Nazareta! — Ne ubij! — kazao je Učitelj. — Tko ubije, bit će kriv! I sve, što muževi Kristova vremena ne htjedoše priznati zakonom, On je zapovijedao: praštanje umjesto osvete, milosrđe umjesto mržnje. Tražio je mir među ljudima, slogu i ljubav među braćom, a to je ostalo strano strogim zakonodavcima društvene zajednice, to je, štaviše, kršilo njihove zakone i smućivalo njihova srca. Ali i kasnije, u svim stoljećima, ustajali su okrutnici protiv blagoga Učitelja, u svako vrijeme uzdizali su svoju pravdu nad božanskom pravdom, svoj sud nad Učiteljevim sudom. A nikada nije nitko u povijesti čovječanstva donio zakone, koji bi bili bolji i dostojniji čovjeka — nikada nije nitko objavio svijetu ljepše evanđelje i veću mudrost. Život pojedinca i čitave zajednice, dobiva na Kristovim zakonima svoj uzvišeni smisao i posvećenje — najuzorniji moralni red osniva se na Njegovoj nauci, jer je Njegova ljubav najsigurnije jamstvo ljudima, da će naći smirenje i radosti. Pravda, koja poznaje milosrđe, veže sve vjernike u veliku zajednicu, u kojoj nema lukavštine ni zloće — ljubav sjedinjuje svu djecu Svevišnjega pod Njegovim moćnim okriljem, gdje se nitko ne treba izgubiti, gdje nitko ne treba propasti. Pojam bližnjega postaje dragocjen pojam, kojemu prilazimo s poštovanjem — brat u Kristu, brat je u sreći i nesreći, u svakoj prilici života.

Davno su zanijemili porugljivci, koje je učitelj korio, a Njegova riječ živi i uvijek će živjeti. Davno su nestali klevetnici na Učitelja, koji su ga predali patnjama i smrti, a On, svladavši smrt, diže se pred nama u svojoj neprolaznoj slavi.

Poslušajmo krasnu propovijed na Gori, koja otvara riznicu divnog milosrđa.

Poslušajmo Učitelja koji govori svim naraštajima do svršetka svijeta.

PODLISTAK

U ime Oca

Ivan je odveo u šumu svoju bijelu i crnu kravu. Turio je ruke u džepove, digao nos, pa se vraća kući fićukajući, šta mu padne na pamet. Tako je ugodno ići zelenim poljima, kad ih obasjava sunce! ...

»Ha, eno čiča Petra s ovcama«, reče Ivan i stade. »Hvaljen Isus, čiča Petre! Kako su ti lijepi janjci!«

»Sviđaju ti se? Ne bi li se poigrao s njima, je li?«

»Oh, vrlo rado... osobito s najmanjima.«

»Evo ti«, i stari ovčar uhvati jedno lijepo janješce za nogu, »pomiluj ovoga.«

Ivan uzme janje u naručaj, zagrli ga i svojim licem protrlja meku janjeću vunu. Veseo je bio i od radosti se smiješio.

»Čiča Petre, zašto ti sve ovce imaju biljeg na leđima?«

»To im je znak, sinko... Po njemu ja prepoznajem svoje ovce.«

»A sad razumijem... Zbogom, čiča Petre.«

»Zbogom, sinko.«

Ivan više ne fićuka. Misli na bijelu i nježnu janjad, što trči i priljubljuje se uz svoju majku, da ih ona pogladi. A i on radi isto tako kao i janjad. I njemu je drago, kad se nasloni na svoju majku, da ga ona pogladi...

Put ga dovede do križa na raspuću. Ivan zna, da ga Isus vrlo, vrlo voli. I to mu nekom toplinom ispuni srce. Nasmiješi se svom velikom Bratu, koji ga tako voli, i prekriži se.

— Zašto Ti, dragi moj Isuse, više voliš, da se prekrižim, nego li da Te pozdravim?

— To je ujedno i pozdrav i molitva. I to je znak kršćanina.

— Oh Isuse, Ti govoriš kao u katekizmu!... No ja ipak ne razumijem...

— Razjasnit ću ti, dragi Ivane. Vidio si stado čiča Petra. Sve njegove ovce imadu na leđima biljeg, to je njegov znak, i on time označuje, da su te ovce njegove i ničije druge. I ja sam pastir, i moje ovce su svi kršćani: a da uniđu u moj ovčinjak, u nebo, treba da nose moj biljeg, moj znak, da zbilja pripadaju meni...

— Isuse, sada znam. I ja sam na dan krštenja dobio tvoj znak.

— Tako je, moje janješce. Tvoja duša je obilježena znakom križa. Od toga si dana ti moj posvema, i ja te nježno čuvam.

— Ti si, Isuse, predobar, ali meni nije baš pravo, da sam samo tvoja ovčica. Radije bih bio tvojim malim bratom.

— Upotrijebio sam sliku stada, da ti protumačim, kako je križ biljeg onih, koji meni pripadaju. No po krštenju ti nijesi unišao u moj ovčinjak, ti si unišao u moju kuću, u moju obitelj, ti si, uistinu, postao mojim bratom.

— Kako sam sretan!

— Svaki put, kad se prekrstiš, anđeli te priznaju za dijete Božje.

— To znači, kao da bih na sebi napisao svoje prezime, svoje obiteljsko ime.

— Moj nebeski Otac voli sve, što je obilježeno tim svetim znakom. I zbog toga moji svećenici označuju tim znakom sve, što blagosivlju: vas same toliko puta, i kruh svake nedjelje, i vodu na Veliku Subotu... i svijeće na Svijećnicu... i grančice na Cvjetnicu... i polja u prosnim danima...

— Da li zbog toga i moj otac prekriži kruh znakom križa prije nego će ga načeti?

— Jest, dragi moj brate. Osim toga, Bog voli tvoju kuću, jer joj je na krovu križ. A križ je i nad tvojom posteljom, da te čuva u snu. Eto vidiš, Ivane, svagdje, svagdje, gdje ima križ — a moj Otac vidi i one križeve, koji su načinjeni samo kretom ruke — nebeska milost se u obilju izlijeva, jer ona teče s križa, nepresušnog vrela.

— Razumijem, Isuse. Kad nebeski Otac vidi križ, sjeti se, da si Ti na njemu umro, da nam ponovno nabaviš puninu milosti, i tada dragi Bog ne može ništa odbiti.

Isus se uozbilji. Ivana to duboko gane.

— Ivane, želiš li mi vrlo ugoditi?

— Govori, Isuse. Učinit ću, što god hoćeš.

— Uvijek se sjećaj, da je križ tvoje obiteljsko ime, pa se lijepo svaki dan prekriži.

— Hoću, Isuse, uvijek.

— Ako to budeš činio, sve do smrti, moj će ti Otac širom otvoriti nebo, jer će u tebi prepoznati svoje dijete obilježeno za vječnost »u ime Oca i Sina i Duha Svetoga«.

Život s Crkvom

PETA NEDJELJA PO DUHOVIMA
20. lipnja 1948.

U Uvodu svećenik zaziva Gospodina u pomoć i očituje svoje veliko pouzdanje u Njega: »Usliši, Gospodine, glas moj, kojim vapim k Tebi; budi mi pomoćnik, ne zapusti me i ne prezri me, Bože, spasenje moje. Gospodin je svjetlost moja i spasenje moje, koga da se bojim?«

U Molitvi moli svećenik za duh ljubavi »Bože, koji si onima, koji Te ljube, pripravio nevidljiva dobra, ulij u srca naša duh ljubavi svoje, da ljubeći Tebe u svemu i nadasve, postignemo Tvoja obećanja, koja nadilaze svaku želju.«

U Poslanici nas sv. Petar (T. 3, 3-15) upućuje na kreposno vladanje u krugu bližnjih: »Braćo, budite jednodušni u molitvi, milostivi, bratoljubivi, milosrdni, krotki i ponizni. Ne vraćajte zlo za zlo, ni kletve za kletve, nego nasuprot blagoslivljajte, jer ste na to pozvani, da baštinite blagoslov. Jer koji je rad da živi i da vidi dane dobre, neka susteže jezik svoj od zla, i usne njegove da ne govore zlobno. Neka se uklanja od zla i neka čini dobro; neka traži mir i neka ga slijedi. Jer su oči Gospodnje nad pravednicima i uši njegove nad molitve njihove, a lice je Gospodnje proti onima, koji zlo čine. I ko da vam naudi, ako revnujete za dobro? Ali ako i pretrpite što radi pravde, blaženi ste. Ne dajte se od njih zastrašiti i ne plašite se, nego Gospodina Isusa Krista častite u srcima svojim.«

Sv. Evanđelje (Mat. 5, 20-24) nas uči, kako da ljubimo svoju braću (bližnje). »Ako ne bude pravednost vaša veća, nego li književnika i farizeja, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko. Čuli ste, da je rečeno starima: Ne ubij, a tko ubije, bit će kriv sudu. A ja vam kažem, da će svaki koji se srdi na brata svojega, biti kriv sudu. A ko reče bratu svojemu: luda, bit će kriv skupštini, a ko reče nitkov, bit će kriv ognju paklenom. Ako dakle preneseš dar svoj na oltar i ondje se sjetiš, da brat tvoj ima nešto protiv tebe, ostavi ondje dar svoj pred oltarom, i pođi te se prije pomiri s bratom svojim, pa onda dođi i prinesi dar svoj.«

Pouka Evanđelje je jasno. Traži od nas bezuvjetnu ljubav prema bližnjemu. Kakav sam ja? Da li je u srcu mome mržnje bilo protiv koga? Odbacimo mržnju, i neka se u nj useli trajna ljubav prema svima, prijateljima i neprijateljima. To je volja Božja.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 20. LIPNJA

V. po Duhovima. — Sv. Silverije, papa od 536.—540. g., mučenik. Sin sv. Hormizde. Nije htio potvrditi krivovjernoga patrijarku Antima u Carigradu, kojega je svrgnuo papa Agapit. Zato ga je vojskovođa Belizar po nalogu carice Teodore uhvatio, svukao s njega papinsko odijelo, obukao monaško i odveo u progonstvo u grad Pataru u M. Aziji, a zatim na jedan otok blizu Italije. Tu je i umro od glada 20. VI. 540. Odavle je pisao biskupu Amatoru u Autunu u Francuskoj: »Dadoše mi za hranu nevolju, a za piće tjeskobu, ali svojoj se dužnosti nijesam iznevjerio, a niti ću se ikada iznevjeriti«.

PONEDJELJAK, 21. LIPNJA

Sv. Alojzije Gonzaga. Rođen 9. III. 1568 u Kastiljonu kod Gardskoga jezera u Italiji od oca Ferdinanda i majke Marte. Odrekao se kneževske časti i bogatstva i u 18. godini 25. XI. 1585. stupio u Družbu Isusovu u Rimu. Odlikovao se anđeoskom nevinošću i čistoćom srca; ljubio je siromaštvo i poniznost. Sv. Crkva ga stavlja kao uzor pokore nama, koji ga nijesmo slijedili u nevinosti. Gorio je od ljubavi prema presv. oltarskom Sakramentu i prema presvetoj Djevici Mariji. Dika je Družbe Isusove, zaštitnik mladeži. Dvoreći bolesnike od zaraznih bolesti obolio od groznice, od koje je umro, kad je započeo petak 21. VI. 1591. iza tijelovske osmine izgovarajući sv. Ime Isus. God. 1726. proglasio ga svetim papa Benedikt XIII.

UTORAK, 22. LIPNJA

Sv. Pavlin, biskup. Rođen g. 353. u Bordou. Bio visoki činovnik u Noli u Italiji. Otišavši u Španiju bude zaređen za svećenika, a poslije postade biskup u Noli, gdje je grob sv. Feliksa, kojega je on visoko štovao. Isticao se svojom darežljivošću i milosrdnošću. Kad ga je jedna udovica zamolila, da joj dade novaca, da otkupi svojega jedinca iz ropstva kod Vandala u Africi, on je sam dobrovoljno otišao u ropstvo i time izbavio njezina sina. Bio je pisac i ispjevao 14 himna u čast sv. Feliksu. On je prvi počeo upotrebljavati zvona za poziv na službu Božju. Kad se vratio iz ropstva, bio je svečano dočekan. Umro 22. VI. 431.

SRIJEDA, 23. LIPNJA

Sv. Edeltruda. Rođena u Engleskoj. Živjela s mužem u »Josipovoj ženidbi«, što znači: u djevičanskoj čistoći. Poslije smrti muža otišla u samostan, gdje je živjela strogim pokorničkim životom, u molitvi i u djelima milosrđa. Umrla g. 679. Poslije 16 godina iskopaše njezino sv. tijelo i nađoše ga neraspadnutim.

ČETVRTAK, 24. LIPNJA

Rođenje sv. Ivana Krstitelja. Arkanđeo Gabrijel navijestio Zahariji, da će mu žena Elizabeta roditi sina i neka ga nazove Ivan. U utrobi matere bio očišćen od istočnoga grijeha, kad ga je posjetio Spasitelj u utrobi presvete Bogorodice. Tada je presveta Djevica ispjevala prekrasnu pjesmu: »Veliča duša moja Gospodina«. Sv. Ivan bio je preteča Spasiteljev. Propovijedao pokoru i krstio. Za Gospodina Isusa Krista posvjedočio je, da je Mesija: »Evo Jaganjac Božji, evo, koji uzima grijehe svijeta!« Ove riječi ponavlja sv. Crkva dijeleći sv. Pričest. Herod mu je dao odrubiti glavu, jer ga je korio, što je živio u grijehu sa ženom svoga brata.

PETAK, 25. LIPNJA

Sv. Vilim, opat. Rođen u Verčeliju u Italiji. Kao mladić hodočastio na grob sv. Jakoba u Komposteli u Španjolskoj. Iza toga je živio povučenim životom u oštroj pokori. Na brdu Montevergine osnovao družbu benediktinskih pustinjaka, koju je papa Aleksandar III. združio s redom sv. Benedikta. Kad ga je jedna žena nagovarala na grijeh, odmah se pred njom bacio u živu žeravicu, ali je čudom ostao neozlijeđen. Umro 25. VI. 1142. — **Sv. Prosper,** crkveni pisac. Bio u dopisivanju sa sv. Augustinom. Njega je pomagao u borbi protiv krivovjeraca semipelagijevaca, koji su učili, da početak vjere i nadnaravnih dobrih djela potječe od slobodne ljudske volje, a ne od nezaslužene milosti Božje, kako uči sv. Crkva. Bio je tajnik pape sv. Lava I. Umro 25. VI. 463. godine.

SUBOTA, 26. LIPNJA

Sv. Ivan i Pavao, braća mučenici. Sv. Crkva ih slavi: »To su dva čovjeka milosrđa, koji stoje pred Gospodinom, Gospodarom cijeloga svijeta; to su dvije masline i goruće svjetiljke pred Gospodinom«. Bili su visoki činovnici na dvoru Konstancije, kćeri cara Konstantina. Nijesu htjeli stupiti u službu cara Julijana Odmetnika. On je poslao k njima zapovjednika tjelesne straže Terencijana s kipom poganskog boga Jupitra s nalogom, da se poklone kipu. Oni su to odbili, a Terencijan im je dao 26. VI. 362. odrubiti glave i tajno ih zakopati. Sv. Krispin svećenik vidio je u snu mjesto, gdje su bili zakopani, pa je to razglasio. Onda ubiše i njega i zakopaše uz sv. mučenike. Terencijanov jedinac je došao u kuću sv. mučenika i odmah ga stao mučiti zao duh, ali na grobu sv. mučenika je ozdravio. Na to se otac obratio, dao se pokrstiti i malo zatim zajedno sa sinom podnio mučeničku smrt za Krista. Sv. Ivan i Pavao spominju se u litanijama Sviju Svetih i svaki dan u Sv. Misi.

Jedna pisma

(Jedno dobro i zahvalno dijete, koje je sa službom stotine kilometara daleko od svoje majke, piše joj i čestita joj).

Draga moja majčice!

Možda si već mislila, da sam zaboravila na dan, kojemu smo se mi kao djeca najviše veselili. U najljepšem mjesecu godine — u mjesecu, kada se već sva priroda probudila iza dugoga zimskoga sna, kada sve cvjeta i buja novim životom, postavljen je i najljepši dan svakoga djeteta.

Sjedim u školi, djeca čitaju, a meni se i nehotice ređaju proživljeni časovi Majčinog dana. Prebacila sam se u prošlost, duhom sam kod kuće. Svi smo kod kuće, na okupu, nas tri smo još mala djeca, koja čekamo dolazak majčice iz crkve. Nestrpljivi smo svi, jer će se za koji čas otvoriti vrata, i na njih će stupiti sunce i svjetlost naše obitelji .. Vrata se otvaraju, majčica sjeda na stolicu, okićenu ružama, mi djeca veselim licem pristupamo i čestitamo Majčin dan. Tata nam se pridružuje, a Ona sjedi i sa suznim očima zahvaljuje nam na daru. Ona je sretna i zadovoljna, jer vidi, da je djeca vole — osjeća se taj čas sretnom.

No previše sam zapala u sanjarenje.

Mislila sam, da Ti nešto kupim za dar, ali brojeći novac ustanovila sam, da nemam ni pare. No ne sastoji se sve u materijalnom daru. Tebi će biti lijep dar i ova skromna i nježna čestitka. Neka Ti ovo cvijeće kaže, koliku ljubav i zahvalnost osjeća jedno dijete za svoju dragu majčicu. Putem ovih nježnih latica šalje Ti Tvoje dijete mnogo, mnogo toplih i iskrenih čestitki. Cvijeće je ubrano od ruke nevine dječice a šalje Ti ga i Tvoja mala djevojčica, koja daleko iza svih ličkih planina i ravnih slavonskih nizina misli mnogo na Tebe. Moj duh leti k Tebi i donosi Ti moje želje. Neka Ti naš Svevišnji dade sve ono, što moja duša čuti za Tebe, da nam ostaneš zdrava i sretna u budućnosti. Molimo našu veliku Svečaricu, ovoga mjeseca, da nam dade svoj topli blagoslov, da nam pruži svoju desnicu i tada ćemo biti zadovoljni.

Još jednom sve dobro i dug, dug život, želi Ti Tvoja mala djevojčica, koja u krugu mrkih dalekih gora misli uvijek na Tebe.

BIBLIJSKA LICA

IVAN KRSTITELJ

Prorok Malahija, koji je djelovao oko g. 430. pr. Kr., navjestio je da će Bog prije Spasiteljeva dolaska poslati preteču, koji će pripraviti Njemu put. (Mal. 3, 1).

I doista Bog je poslao anđela Gabrijela, koji je navijestio svećeniku Zahariji, da će njegova žena Elizabeta, premda je do tada bila nerotkinja i već u poodmakloj dobi, roditi sina, koga neka zove Ivan. Kad se ta vijest činila Zahariji nevjerojatnom, na riječ anđela Gabrijela zanijemio je do dana, kad se to ispunilo. Šest mjeseci nakon toga pohodila je Elizabetu kao svoju rođakinju Bl. Dj. Marija, nakon što je i Njoj navjestio anđeo Gabrijel, da će postati majkom Spasiteljevom. Tom prigodom izišla je Elizabeta ususret Bl. Dj. Mariji i osjetila je, kako je zaigralo od radosti dijete u njezinoj utrobi, jer je uslijed neposredne blizine začetog Spasitelja u krilu Bl. Dj. Marije bilo očišćeno od istočnog grijeha i posvećeno milošću Duha Svetoga. Osmi dan poslije, kako je Elizabeta rodila sina, sastali su se rođaci u kući Zaharijinoj, da se prigodom obrezanja nadjene dječaku ime. Budući da je svima bilo neobično, zašto Elizabeta predlaže, da se dijete nazove Ivan, jer se nitko u rodu nije tako zvao, zatražiše od oca Zaharije, neka bi on označio ime. Zaharija budući još nijem, zaište znakom daščicu i pišući čudom progovori: »Ivan mu je ime«! Svi su se prisutni tome čudili i govorili su: »Što li će biti od toga dječaka, jer je Božja ruka s njim?« Zaharija pak, nadahnut Duhom Svetim, zapjevao je proročki hvalospjev: »Blagoslovljen Gospod Bog Izraelov, jer je pohodio i otkupio svoj narod!« U njemu je prorekao za svog sina ove riječi: »A ti dječače, zvat ćeš se prorok Najvišega, jer ćeš ići da pripravljaš put pred Njim!« Kao mjesto Ivanova rođenja drži od najstarijeg vremena kršćanska predaja gradić Ajn-Karem, udaljen oko 7 km sjeverozapadno od Jeruzalema.

Kad je dječak Ivan ponarastao, otišao je u pustinju, da se tamo postom i molitvom pripravi za svoje djelovanje. U 15. g. cara Tiberija, a to je otprilike 26. g. po Kr., započeo je Ivan od Boga potaknut propovijedati u dolini rijeke Jordana u mjestu Betaniji o približivanju kraljevstva Božjega, te je pozivao na krštenje u znak pokore i oproštenja grijeha, naglasujući, da on krštava vodom, ali poslije njega doći će Onaj, koji će krstiti Duhom Svetim i ognjem, t. j. Krist. Sam je prednjačio primjerom pokore, odjeven u grubo odijelo od devine dlake, opasan kožnim pojasom i hraneći se skakavcima i šumskim medom. Onima, koji su prisustvovali s duhom iskrene pokore, govorio bi blago i obazrivo. Naprotiv tvrdovrate i ohole farizeje i saduceje korio je neustrašivom odlučnošću.

Budući da su mnogi u narodu smatrali Ivana prorokom, a neki čak i Mesijom pošalju svećenički glavari iz Jeruzalema poslanstvo k Ivanu s upitom, tko je on. On im odgovori, da nije ni Ilija, ni koji drugi prorok, nego da je tek Mesijin preteča. On je rekao za sebe da nije dostojan odriješiti remenje na obući Mesije, koji će doskora doći. Malo potom došao je k Ivanu i sam Spasitelj Isus Krist i zamolio ga za krštenje. Ivan premda još sigurno nije znao, tko je Isus, slutio je, da je on Spasitelj, i zato mu reče: »Ja bih trebao biti od Tebe kršten, a Ti dolaziš k meni!« Tada Ga Ivan pokrsti, a kad je Isus izašao iz vode, otvori se nebo i pojavi se Duh Sveti u prilici goluba i začuje se glas: »Ovo je sin moj ljubljeni, koji mi je po volji!« Po tom je Ivan jasno upoznao da je Isus spasitelj. Drugi dan nakon svećeničkog poslanstva iz Jeruzalema pojavi se Isus po drugiput na Jordanu, i tada Ga Ivan predstavi narodu riječima: »Evo jaganjac Božji koji uzima grijehe svijeta. To je onaj, o kome sam rekao: Poslije mene doći će Onaj, koji je prije mene.« Da ukloni svaku dvojbu svojih učenika koji su bili ljubomorni što sve više ljudi pristaje uz Isusa, izjavio je Ivan još jednom: »Ja nisam Mesija nego samo njegov preteča«.

Budući da je Ivan Krstitelj djelovao na području, kojim je upravljao Herod Antipa, i taj je sebi protuzakonito uzeo ženu svog brata Filipa, ukori ga Ivan Krstitelj. Herod ga baci u tamnicu u gradu Maherunt na istočnoj obali Mrtvoga mora. Tamo su ga pohađali njegovi učenici. Kad su Ivana izvjestili o Isusovu čudu uskrsenja mladića iz Naima, pošalje dvojicu svojih učenika k Isusu s upitom: »Jesi li Ti onaj, koji treba da dođe, ili treba da čekamo drugoga?« Ovo nije Ivan pitao, kao da sam nebi znao, tko je Isus, nego radi svojih učenika, da nedvojbeno upoznadu Isusa kao Spasitelja. Isus im odgovori: »Recite Ivanu, što ste čuli i vidjeli, jer slijepi progledavaju, hromi hodaju, gubavci se čiste gluhi slušaju, mrtvi ustaju, a siromasima navješta se blaga vijest, i blago onima, koji se ne sablazne o meni.« Time je Isus htio reći da su Njegova čudesa nepobitno svjedočanstvo, da je On pravi Spasitelj. A za Ivana reče: »Nema među rođenima od žene većega od Ivana Krstitelja!« Tako je Isus dao svečano svjedočanstvo o svetosti Ivana Krstitelja.

Međutim je veliki svetac postao doskora mučeničkom žrtvom osvete grešne Herodove žene prigodom kućne gozbe na njegov rođendan, kad je Herodijadina kći Saloma svojim plesom opčarala goste i Herod joj je pod zakletvom obećao da će joj dati, štogod zatraži, pa makar bilo pola njegova kraljevstva. Ona zatraži po savjetu materinu glavu Ivana Krstitelja. Herod dade obrubiti glavu Ivanu Krstitelju i preda je Herodijadinoj kćeri, a ona je preda svojoj materi. Tijelo Ivana Krstitelja ukopali su njegovi učenici, kako drži kršćanska predaja, u gradu Samariji. Tamo je u 4 stoljeću bila sagrađena spomen crkva u čast Ivanu Krstitelju, koja je bila razorena za vrijeme krstaških ratova. Tragovi njezinih ostataka mogu se još danas vidjeti. Katolička Crkva slavi blagdan rođenja Ivana Krstitelja na 24. lipnja, a spomen njegove smrti na 29 kolovoza. Oba blagdana potvrđuju svjedočanstva kršćanske predaje iz 5. stoljeća.

Ljubav

U čaru vječnoga svijetla [illegible] jedna mala, ljupka kapelica. Uski, tamnocrveni zraci svijetla padali su u suKladnim pravcima na Srce Božanskog Spasitelja. Sve molitve, što su na ovom mjestu bile položene toga dana pred Božje Srce, sada su se prelijevale s ovim sutonom...

Pred Njim je klečalo jedno napušteno ljudsko biće...

Pred Njim je jedno iskrvavljeno srce izlilo svu svoju bol...

Svete su ruke Spasitelja bile raširene nad bijednikom. I čovjek je osjećao, kako se na njega lije vrelo pomoći. Osjećao je, da tone u beskrajnu Ljubav...

Zastor na Svetohraništu počeo se rastvarati... Pojavio se prekrasni lik Krista, koji je pokazivao na Svoje Srce. Pogled pun ljubavi, pun milosrđa ležao je na čovjeku...

Oči patnika bile su uzdignute k Božanskim Očima.

Čuo se tihi, posve tihi glas: »Gledaj ovo Srce, koje je toliko ljubilo ljude!«

Poluotvorena usta čovjeka upijala su slatkoću Božanstva...

Pojave je nestalo. Na kipu Božanskog Srca još uvijek su drhtali prameni vječnoga svijetla. A u duši čovjeka još uvijek su odzvanjale Kristove riječi:

»Gledaj ovo Srce, koje je ljude toliko ljubilo!«

—o—

Razvoj liturgije

Temeljni liturgijski oblici, koje su primili apostoli od samog Isusa, bili su tokom vremena obogaćeni lijepim obredima. Osobito živahna narav kršćanskog istoka unijela je u liturgiju mnogo novih elemenata već u III. i IV. vijeku. Tako je nastala razlika između istočne i zapadne liturgije. Razvoj liturgije išao je još dalje i nastalo je kako na istoku tako i na zapadu nekoliko liturgijskih obreda.

Istočna liturgija

1. liturgija zapadno-sirska sv. Jakova. Upotrebljavaju ju u Siriji katolici Maroniti i heretici Jakobiti.
2. liturgija istočno-sirska sv. Addea i Marija Upotrebljavaju ju perzijski nestorijanci i ujedinjeni Kaldejci u Mezopotamiji.
3. sirskomalabarska liturgija u Indiji.
4. liturgija grčkobizantinska koju upotrebljavaju Grci, Rusi, Rusini, Bugari, Srbi i Rumunji.
5. liturgija armenska u Armeniji.
6. liturgija koptička u Misiru i Abesiniji.

Zapadna liturgija

1. liturgija rimsko-gregorijanska raširena je po cijelom kršćanskom zapadu.
2. liturgija galikanska: postala je u Francuskoj u V. vijeku i sačuvala se do VIII. vijeka, kad se spojila s rimskom liturgijom.
3. liturgija milanska (ambrozijanska) nije od sv. Ambrozija. Sačuvala se je dosada, ali je poprimila mnogo rimskih elemenata.
4. liturgija mosarabska: danas se upotrebljava samo u katedrali toledskoj u Španjolskoj.

RIJETKA ŠESDESETGODIŠNJICA. Prije šestdeset godina navalila trsna uš na vinograde. Narod kraja Sv. Jane i Plješivice zavjetovao se i složili su procesiju od 2000 vjernika prema crkvi sv. Franje na Plješivici, gdje je oltar sv. Urbana, zaštitnika vinograda. Dne 30. svibnja proslavili su u istoj kapelici šesdesetgodišnjicu toga događaja. Svečanu sv. Misu služio je i onda i sada prečasni g. Franjo Matošić, onda kapelan, a sada umirovljeni župnik i začasni kanonik u Zagrebu.

ŠTRIGOVA. Na Duhove je iz Štrigove pošlo župsko hodočašće od 400 vjernika, ponajviše mladića i djevojaka u Mariju Bistricu. Veće je bilo nego prošle godine. Vjernici su se vladali veoma lijepo i pobožno.

—o—

HRELJIN. Na dan sv. Jurja zaštitnika župe u Hreljinu veoma svečano je tamo obavljena kolaudacija popravljenih orgulja, blagoslov umjetničke oltarne slike sv. Jurja od slikara Butkovića-Visintinia i blagoslov novoga barjaka Srca Isusova. Pobožni i ponosni Hreljani i domaći i amerikanci rado su i obilno doprinijeli za ovu stvar.

Iz katoličkog svijeta

PRIPREME ZA »EKUMENSKI SABOR CRKAVA«, o kojem smo već javili da će se održati u Amsterdamu (Holandija), sada su već privedene kraju. Sastanak će se održati u mjesecu augustu, a svoj dolazak na sastanak prijavilo je preko 450 delegata raznih protestantskih sekti.

Ovaj pokret za zbliženjem i sjedinjenjem s Katoličkom Crkvom zapravo nije nov. On je započeo već u godini 1910., a pokrenuli su ga u Sjevernoj Americi protestantski biskup New Yorka dr. Brent i Robert Gardiner. Nezavisno od ovog američkog pokreta, kojemu su kasnije prišli i nekoji protestanti iz Engleske, Holandije i Švicarske, u Švedskoj je biskup Upsale Nathan Söderham rukovodio pokretom, koji je sebi postavio za cilj praktičnu suradnju svih kršćana u svijetu. Tokom 1937. i 1938. oba su pokreta, do tad odjeljena, uvidjela da zapravo imaju jedan te isti cilj i da je potrebno da usklade svoj rad. Pod pretsjedništvom anglikanskog biskupa Wiliama Temple-a došlo je tako u 1938. g. do zajedničkog sastanka u Utrechtu, gdje je osnovan jedan komitet s zadaćom da pripremi prvi zajednički sastanak, neke vrsti neslužbeni sabor protestantskih crkava. Ovaj se sastanak zbog ratnih prilika nije održao, no sada je konačno utvrđen sigurno i mjesto i datum ovog sastanka, za sve iskrene kršćane, tako važnog pokreta za sjedinjenjem.

SMRT O. FLANAGANA. Nedavno smo u našem listu javili o boravku poznatog o. Josipa Flanagana u Evropi. O. Flanagan je osnivač t. zv. Dječjeg Grada i on je zbog ostvarenja iste ideje boravio zadnje vrijeme u raznim evropskim zemljama. Najnovija vijest međutim javlja da je o. Flanagan iznenada preminuo na svom proputovanju kroz Berlin. Time su besprizorni iz cijele Evrope izgubili jednog od svojih najboljih prijatelja i zaštitnika.

U LIBANONU počele su izlaziti prve katoličke novine na arapskom jeziku. Za sad izlaze u obliku tjednika.

»KĆERI MARIJINE« sastat će se na velikom kongresu, koji će održati u mjesecu rujnu, kako javljaju iz Pariza.

HODOČAŠĆA u čuveno španjolsko proštenište na grob sv. Jakoba u Santiago de Compostela imaju ove godine izvanredno velik broj učesnika. Mnogi hodočasnici dolaze i iz različnih država Južne Amerike.

KONGREGACIJA SV. IVANA KRSTITELJA zove se nova crkvena zajednica svećenika i braće-laika, koju je po nalogu Sv. Oca Pija XII. osnovao dr. Bornewasser, biskup u Trieru. Svrha je kongregacije, da na poseban način radi na sprečavanju propadanje vjerskog života i otpada od vjere.

OKO 400 KATOLIČKIH UČITELJA i učiteljica imali su sastanak, na kojem je govorio i kardinal Preysing, biskup Berlina, koji im je dao upute za njihov rad.

KATOLIČKA OMLADINA u Njemačkoj imala je oko Duhova više važnih sastanaka. Tako je na pr. u Trieru bilo sakupljeno oko 12.000 omladinaca, u Münsteru preko 3.000, u Osnabrücku oko 5.000 i t. d.

U RIMU je održan kongres međunarodnog instituta (zavoda), koji ide za tim da se nađe zajednička podloga i oblik privatnog vlasništva. Taj institut postoji već 20 godina. Učesnici kongresa bili su primljeni u audijenciju Sv. Oca Pija XII., koji je tom prilikom održao značajan govor o dostojanstvu osobe i o pravu osobe na privatno vlasništvo.

EVANGELIČKE CRKVE u Berlinu oglasile su, da će crkve ubuduće biti otvorene i preko dana za obavljanje privatne pobožnosti.

MEĐUNARODNI KONGRES LIJEČNIKA KIRURGA, na kojem je učestvovalo oko 600 kirurga, održan je nedavno u Rimu. Učesnici kongresa bili su 28. svibnja primljeni u audijenciju Sv. Oca Pija XII., koji je tom prilikom održao dulji govor. Sv. Otac je naročito istaknuo dvije temeljne misli. Prvo, da kirurg ne bi nikad smio zaboraviti, da pod nožem ima osobu, a ne predmet. Drugo, da životom u utrobi majke isključivo raspolaže sam Bog kao gospodar svakog života i da je prema tome zabranjeno ubijanje takvog života.

SJEMENIŠTE SV. FRANJE KSAVERSKOG zove se sada centralno sjemenište Japana i njega mogu pohađati bogoslovi iz cijele zemlje. Do sada ima u Japanu 64 urođenika-svećenika. Ima nade da će se taj broj povisiti i da će tako sami japanski svećenici preuzeti u svoje ruke vođenje crkvenih jedinica.

KRŠĆANSKA POŽRTVOVNOST U KINI. Kina ima danas 355 katoličkih sirotišta, gdje je našlo svoj dom 20.680 djece. Ima 288 katoličkih bolnica, gdje je bilo na njezi 69.600 bolesnika i prehranjivano 6.300 staraca i starica. U Kini se uzdržavaju 866 misijskih dispanzera, gdje je bilo njegovano 11,023.000 ranjenika. Kina ima tri katolička sveučilišta, 71 srednjih škola za dječake i 57 za djevojčice, 1.420 muških osnovnih škola i 878 ženskih.

BROJ KINESKIH SVEĆENIKA I BISKUPA porastao je s porastom kineskih katolika. Nedavno je bio posvećen za biskupa o. Petar Wanga. Broj biskupa popeo se u Kini tako na 22.

U AFRICI ima 40 milijuna muslimana, 18 milijuna protestanata 10 milijuna katolika i 70 milijuna pogana. Katolicima čine poteškoće u vjerskom radu protestanti i muslimani.

U JEDNOM FRANCUSKOM SJEMENIŠTU jedna majka, jedan učitelj i jedan laik vjeroučitelj pripovijedali su bogoslovima kako oni tumače djeci našu vjeru. Bogoslovi su im stavili pitanja i s njima raspravljali. Tako se bogoslovi dobro pripravljaju na svoju zadaću, da podučavaju djecu u sv. vjeri.

PROSLAVA U LAVRI. U troicko-sergijevskoj lavri (samostanu) proslavljena je nedavno 525. godišnjica našašća moći sv. Sergija Radonješkog, osnivača spomenutog samostana. Kod proslave govorio je i moskovski patrijarh Aleksij. On je naglaso da je sv. Sergije svima primjer pravog kršćanskog života u molitvi i radu.

O USKRSU vraćeno je u Poljsku 2.000 zvona, koja su Nijemci oteli poljskim crkvama za vrijeme rata. Nađena su u britanskoj okupacionoj zoni Njemačke.

SJEMENIŠTA U MOSKVI. U Moskvi postoji niže sjemenište, koje pripravlja mladiće za službu duhovnika u pravoslavnoj Crkvi. Učenje u ovom sjemeništu traje četiri godine, a primaju se mladići, koji imaju najmanje 18 godina. Po svršenim naukama učenici sjemeništa mogu nastupiti službu na župi ili se upisati u više sjemenište, koje se zove Duhovna Akademija.

U Duhovnoj Akademiji učenici dobivaju višu bogoslovnu naobrazbu. Studij traje četiri godine i poslije završenih nauka gojenci Akademije bivaju zaređeni za svećenike. Najbolji učenici ostaju i dalje na akademiji, gdje se usavršavaju u naukama i spremaju za profesore bogoslovija. Osim u Moskvi Duhovne Akademije postoje u Lenjingradu i Kijevu.

AKCIJA PROTIV PIJANSTVA. Poljska katolička Karitas je, po nalogu poljskih biskupa, započela snažnom akcijom protiv pijanstva, koje ozbiljno fizički, moralno i ekonomski ugrožava poljski narod. U samom jednom mjesecu su n. pr. stanovnici Lodza popili rakije za pol milijarde zloti. Karitas je na svojim sastancima pozvala sve poštene i dobre ljude neka žrtvuju sve svoje moći u ovoj borbi.

JAQUES MARITAIN, poslanik Francuske Republike kod Vatikana, primljen je od Sv. Oca u oproštajnu audijenciju. Kako je već prije bilo javljeno, profesor Maritain se dalje posvećuje filozofskom studiju.

VLADA U BADENU podjelila je 24. svibnja nagradu za književnost Gertrudi von le Fort i pjesniku Rheinholdu Schneideru, koji su dobro poznati i kao praktični katolici.

ZA ORGANIZIRANJE CRKVENIH EMISIJA na radiu sjeverozapadne Njemačke održano je vijećanje u Osnabrücku pod predsjedanjem biskupa Berninga.

Molitva žalosnih

Večeras je tuga pogledala u moje srce. Učinila je malu, posve malu ranicu. Tako je sitna, da se jedva opaža; a ipak toliko peče. Došla je iznenada. Čas prije smiješak je titrao na mojim usnama, a sada se već suze spuštaju da ih nakvase. Zašto je tako?... Zašto se sunce tako naglo sakrije za oblake?... O dobri moj Bože! U takovim časovima bliže sam Tebi. Tada osjećam prisutnost Tvoje neizmjerne ljubavi i jasno čujem glas Tvoje utjehe. Daješ mi snagu, jačaš me i bodriš. O, veliki Gospode! Kako li se blago spuštaš do bijednog svog stvora. A on, taj neznatni crv tako je krasan, kada se u svoj boli sa suzama u očima predaje Tebi djetinjom odanošću. A Ti podižeš Svoju desnicu i njome otireš suze bijednika... U tvom Božanskom veličanstvu dolaziš čovjeku dižeš ga i blagoslivljaš. O, Ti milosrdni Bože! I ja se, eto sva predajem Tebi. Znam, da ne ću otići praznih ruku. Ta sam si pozvao k sebi sve one, »koji su nevoljni i opterećeni.« Između milijuna, Gospode, evo i mene! Pomozi, podigni, spasi me! Između milijuna i ja se savijam pod težinom boli, tuge i grijeha. Ja vjerujem, da ćeš pomoći, jer Ti si sama Dobrota, Milosrđe i Ljubav. Jedini Ti možeš pomoći, Ti, Neizmjerni, Veliki Vječni Bože

—o—

Misli o ženi..

Jedan duhovni savjetnik izrekao je nekoliko lijepih misli o ženi:

1. Žena je stvorila plemenitu ljubav. Muškarac bi vjerojatno ljubav održao na razini životinjskog nagona ili nerazumne strasti.
2. Žena je dijete stvorila čovjekom. Ono u njoj raste i razvija se ne samo tjelesno nego i duševno. Odgoj t. j. dugogodišnji razvoj čovjeka u najvećem je dijelu rad žene — majke.
3. Žena je stvorila dom. Muž znade dobro sagraditi kuću i opskrbiti je pokućanstvom, ali žena znade lijepo namjestiti ova pokućstva, tako da se u njoj udobno živi.
4. Žena je stvorila ukus s nježnim i neprimjetnim promjenama.
5. Još mnoge stvari stvorila je žena. Djevojačku i ženinu narav treba stoga poštivati

—•—

Gledajmo sv. Hostiju

Nježna duša sv. Gertrude zrcalila se cijela u njezinim očima, koje su s velikom čežnjom gledale sv. Hostiju. I Isus joj je odao da Mu je veoma drag ovakav pogled kojim pobožne duše sa živom vjerom gledaju sv. Hostiju.

»Koji tako čine, dobivaju uvijek novi stepen nebeske blaženosti. U budućem gledanju Boga, bit će nadareni osobitim milostima prema pobožnom i vjernom pogledu, kojim su gledali sv. Hostiju za svog zemaljskog života ili prema osjećaju, koji su prema Njoj ćutjeli«.

Blaženi Julijan Eymard (Ejmar), osnivač reda »Svećenika Presvetog Oltarskog Sakramenta«, klečao je dugi niz sati pred izloženim Presvetim, gledajući neprestano sv. Hostiju.

Mnogo ljudi isto tako kleči i duboko se klanja. Oni to čine sigurno iz velikog štovanja, ali dugi pogled na sv. Hostiju je ipak Bogu draži! Prvi način štovanja ima svoj izvor u sv. strahu, drugi u sv. ljubavi. Prvi način misli više na vlastitu nedostojnost, drugi na ljubavi punu prisutnost Božju.

A što kaže Crkva? 18. svibnja 1907. podijelio je sv. Otac Pijo X. oproštenje od 7 godina, ako kod Podizanja ili kad je izložen Presveti Oltarski Sakramenat glave ne obaramo, nego upiremo pogled u sv. Hostiju s molitvicom: »Gospodine moj i Bože moj!« Dakle nije dosta samo ova molitvica, nego treba da gledamo sv. Hostiju. Zašto svećenik diže sv. Hostiju kod Podizanja? Zašto je izlaže u monstranci (pokaznici)? Da se klanjamo i skrivamo lice? Nipošto! Nego da gledamo svetu Hostiju.

—o—

NAŠI POKOJNICI

† **Debeljak Ignacije, kanonik u Varaždinu umro je 12. lipnja. Rođen je u Orešju 1865. Zaređen za svećenika 1889. Dugo je godina bio župnikom i dekanom u Sv. Ivanu Zelini. Bio je vrlo pobožan i revan dušobrižnik. Zato je i postao kanonikom u Varaždinu. Ondje je i pokopan 14. lipnja. Počivao u miru!**

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—906031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Utvrdi stope moje na stazama Tvojim, da ne zađu koraci moji« (Ps. 16, 5).

Iz današnje mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. | ZAGREB, 27. LIPNJA 1948. | BROJ 24

PODZEMLJE GOVORI

Bilo je to prije posljednjega rata. Vraćali smo se iz Lurda. Zaustavili se u Postojni. Htjeli smo da razgledamo tamošnju Postojnsku spilju. Imali smo i što vidjeti. Nemoguće je ni najbujnijom maštom zamisliti, a kamo li opisati to čarobno carstvo podzemna života. To su ogromne prostorije. Pune su najdivnijih prirodnih pojava, koje nijesu nastale ni desetljećima ni stotinama, nego tisućama i tisućama godina.

Voda koja se protiskivala s površine kore kroz vapnenaste slojeve zemlje izdubla je te silne prostorije. Svojim pak polaganim prokapljivanjem i topljenjem i slaganjem kapljica toga vapnenca stvorile se svijeće (sige) kao ono u zimi što bude pod našim strehama. Samo su ovo ledene i neznatne svijeće, koje brzo nastaju i još brže nestaju. A ono su vapnenčeve naslage. Jedne vise odozgo dolje, a druge se dižu odozdo prema gore. Najrazličitije su veličine i oblika. Kamo god se okreneš i kuda god prolaziš, drugi su njihovi čarobni prizori i nezamišljive slike.

Tisućama godina je to prokapljivanje i slaganje nastajalo. I danas nije prestalo. Polagano kaplje, tako da se tokom vjekova može zamijetiti neznatna nova naslaga na prastarim likovima. Danas je ta špilja osvijetljena električnim svijetlom. Zato se može dobro razgledati to podzemno zbivanje sa svojim čarima. Tamo su naslage stvorile bijeli talasajući veo. Ondje opet kao veličanstveni umjetnički izrađeni hram s oltarima i svecima. Na ovoj strani su kao orgulje s mnogobrojnim dugačkim i visokim sviralama. Onda opet malo dalje kao umjetnički kipovi, puni najbiranijih ljepota i sjaja. Koliko god se mučilo ljudsko maštanje i vježbala umjetnička ljudska ruka, nikada ne će moći niti pronaći niti stvoriti ono, što se vidi ondje.

Odmah na ulazu u tu spilju vidi se potočić Pijuka, koji protiče i gubi se doskora u onim podzemnim pećinama i udubinama. A potočićem se proigravaju čovječje ribice. Tu se u početku ta podzemna spilja dijeli, u dva glavna rukava. Desnim prolazi uskotračna željeznica. Tim putem se nižu razne veće ili manje podzemne prostorije. One su iskićene vapnenastim nakapinama (sigama). Među njima je odmah u početku znameniti Veliki hram. On imade 45 m visine. Zatim je plesna dvorana, u kojoj je g. 1925. priređen svečani ples. Posjetilo ga 13.000 osoba. Lijevo od zadnje željezničke postaje je ulaz u Tartar, a desno u Kalvariju. U njoj se diže brežuljak, visok 45 m. Poslije toga na lijevoj strani prostorija Paradiz i t. d. Svaka se od spilja zove imenom, koje imade označiti ljepote ili strahote, ugodnosti ili neugodnosti njezinih čarobnih pojava.

U svemu taj prolaz iz jedne divne podzemne prostorije u drugu iznosi oko četiri i pol kilometra. Postojnska spilja s drugim svojim pokrajnim spiljama jedna je od najvećih spilja u Europi, a svojim krasotama najveće čudovište na zemlji. Tu se ne može oko ljudsko do sita nagledati ni srce ljudsko dosta naveličati i načuditi zamisli i svemogućnosti Božjoj. Tu te obuzme strah nad pomisli, da bi te krasote i ljepote mogla dati slijepa i nerazumna priroda. Nego te naprosto sve to osvjedočava o tom, kako je velik Razum, koji je to zamislio i silna Moć, koja to stvara i stvoreno uzdržava.

I doista kako li je bogat i darežljiv naš Bog, koji takove divne stvari s darežljivom svojom desnicom prosiplje svemirom. I tako pokazuje vanjsku svoju slavu i sjaj. Nije Njemu baš stalo do toga, da Ga zbog toga ljudi hvale i da Mu se dive. Ta On je te krasote držao skrivenima tisućama godina u mračnoj utrobi zemlje. I koliko toga velebna još imade, što će tek čovjek tokom vjekova otkriti. Ali onda treba da se svojim razumom dovine do jedne činjenice. A ta je ova. Ako su dakle u onom dijelu Božjih stvorenja, koje je čovjek otkrio, tolike ljepote, toliki red, skladnost i razumnost, i toliko nam toga to govori, koliko će nam se tek jednom reći i pokazati, kad ćemo uzneseni gledati Njega licem u lice i klicati: »Moj Gospodine i moj Bože!«

Druga je stvar. Vjekovi su i tisućljeća prolazila, dok je Božja Providnost postepeno i razumnim redom proizvodila tolike divne stvari. Kratak je ovozemni ljudski život prema tomu, zapravo život jednodnevne mušice. Pa ipak je Bog za njega stvorio i nebo i zemlju. Zato pravo veli Psalmista: »Što je čovjek, da se Ti, Bože, njega opominješ« (Ps. 8). Toliko dakle do njega držiš. Ili još vječni život. A taj je izvan svakog bolje. Čovjek po tomu svemu treba vremena i svijeta. A nadvisuje sve

Ti si Petar!

Prolaziš svijetom, dobri Spasitelju, a mnogi Te ne poznaju.

Kucaš na naša vrata, a mnogi Te ne puštaju, da uđeš pod njihov krov.

Prilaziš ljudima, da iscijeliš njihove boli i da vratiš mir u njihova srca, a oni ne slute, da Ti dolaziš.

I kao nekada davno, i sada nas pitaš, Spasitelju, znademo li, tko si ti, koji nam govoriš.

Opet odgovaraju mnogi, kao što odgovoriše i ljudi, koji su Te susretali u životu, da si Ti Ivan Krstitelj ili Ilija ili Jeremija, prorok.

Ali odgovaraju i drugi, koji vjeruju u Tebe i klikću zajedno s apostolom Petrom:

— Ti si Krist, Sin Boga živoga!

Spasitelju, mi slušamo Tvoj glas, koji naviješta sreću:

— Blago tebi, Šimune, sine Jonin! Tijelo i krv nisu tebi to javili, nego Otac moj, koji je na nebesima!

Dobri Isuse, Ti si odabrao Petra, koji Te je prepoznao, da na stijeni njegove vjere sagradiš svoju Crkvu. Ti si mu predao ključeve nebeskog kraljevstva, da bude svezano na nebu, što on sveže na zemlji i da bude razriješeno na nebu, što on razriješi na zemlji.

Ti si kazao, Isuse, da ni paklena vrata ne će nadvladati Tvoju Crkvu i mi znademo, da se ispunjuje, što si kazao.

Ispunjuje se, jer Ti živiš, Isuse, u svojoj Crkvi i zauvijek ostaješ s nama.

JA I MOJA BOL

Bila sam još posve mala. Jednoga dana došla je tiho poput aveti. Ja je nisam vidjela. Osjećala sam samo njezinu blizinu. Stisnula sam se u kut, i plakala sam... Ona je nada mnom nadvila svoj veo... Bila sam u kutu. Nisam mogla pobjeći... Tek, kada je posljednja suza kliznula niz moje lice, onda sam nesmetano mogla izaći.

Od onoga dana često je dolazila k meni. Ja i moja vesela narav uvijek smo joj htjele pobjeći. Nikada nam to nije uspjelo. Radi toga smo je zamrzile. Kada sam osjećala, da bi mogla doći ta prikaza, ja sam mrko pogledala. Mislila sam, da će se uplašiti moga pogleda. Ali, ona je uvijek stajala sa suznim očima i blijedim licem nepomično preda mnom.

Narasla sam. Postala sam djevojka. Njezin je utisak na mene sve više djelovao. Moja se narav odlučno borila proti njoj. Ja sam se kroz guštaru života uvijek htjela probijati s radošću, a kada sam iz jedne guštare izišla na čistinu, već se odnekale ona šuljala...

Jednoga dana opet je došla. Bila je tužnija nego inače. Stala je ravno pred mene. Gledala sam je u oči. I moja vesela narav je umuknula. Motrila me svoiim bolnim pogledom...

»Zašto me pratiš na svakom koraku?« — Ja sam je zapitala drhćućim glasom.

Ona je šutjela.

»Reci, zar ne mogu bez tebe?«

»Ne!«

Bila je to njezina prva riječ.

»Reci, a zašto ne?«

»Jer si čovjek.«

Podigla je ruke. Njezin crni veo opet se podigao nada mnom. Gledala me i dalje svoiim žalosnim očima...

Rukom sam naslonila glavu. Razmišljala sam... Odjednom je ona opet progovorila: »Upamti, da imaš i volju i razum.«

Ja sam dalje razmišljala. Žalost, koja me je malo prije mučila, nestajala je. Ali ja sam još uvijek mislila na njezine riječi. Stvorila sam zaključak, da je divno biti čovjek. Ta samo je njemu dozvoljeno, da razmišlja, da osjeća u duši sve tajne ljudskoga srca. A bol? Da nije bilo grijeha, ne bi bilo ni boli!

Pred mojim je očima još više poraslo dostojanstvo čovjeka. Zahvalno sam podigla pogled do malog raspela na mojem stolu.

U tom razmatranju posve sam zaboravila na tu veliku učiteljicu moga života — na bol. Ogledala sam se za njom. Nije je bilo.

Znala sam, da će opet doći.

Više se nisam ljutila na nju. Pače, bila sam joj zahvalna, jer me je naučila veliku istinu ljudskoga zakona.

P. MAKSIMILIJAN KOLBE

II.

Velika je bila djelatnost P. Kolbe-a, no još je veća bila njegova herojska žrtva. Posljednje razdoblje Kolbeova života, koje nije trajalo niti šest mjeseci, ukazuje se pred našim očima većim nego li cijeli njegov rad u prošlosti.

17. II. 1941. uhapšen je P. Kolbe. Nijemci su sumnjali, da je on glavni pokretač protunjemačkog otpora. Odvedoše ga u poznati varšavski zatvor Pawiak. Otuda je 12. V. pisao svoje posljednje pismo, svoju oporuku: »Draga djeco, pustimo da Bezgrešna upravlja nama kako i gdje Ona hoće, da vršeći sveto svoje dužnosti možemo iz ljubavi prema Njoj raditi na spasu svih duša«. 25. V. odveden je P. Kolbe bolestan u logor Oswięcim (Auswitz), koji leži u osamljenom kraju, a mogao je primiti više od 200.000 ljudi. Put od vlaka do logora morali su zatvorenici prevaliti trčeći uz potjeru bjesnih pasa. Čim stigoše u logor, postrojiše ih i počeše prozivati. Prozvani je trebao trkom prijeći na protivnu stranu trga, a međutim je bio izložen udarcima, bičevima vojnika. Nakon strašno provedene noći uslijed pomanjkanja zraka, morali su na sebe navući odijela natopljena ljudskom krvlju.

Svaki je zatvorenik dobio posao. Prvih je dana P. Kolbe praćen udarcima kundaka vukao kola natovarena šljunkom za gradnju Krematorija (spaljivanje mrtvih). To je bio jedan od najtežih posala u logoru. Svećenici su morali nadoknaditi za svoje »ljenčarenje u prošlosti«. Kasnije je P. Kolbe dodijeljen na rad u isušivanju močvara, gdje je kroz dva tjedna proživljavao svoj »križni put«. Morao je vući ogromna debla. Natovarili bi mu dva tri puta teže terete, nego drugima. Ostali su se svećenici pokazali spremni, da mu pomognu, ali im je on sa smješkom odvraćao: »Barem se vi nemojte izlagati udarcima. Bezgrešna mi pomaže... sam ću nositi«. Jednog je dana nadglednik (kriminalac) s posebnim uživanjem zlostavljao P. Kolbea. Tukao ga je nogama u lice, udarao u trbuh, napokon mu naloži, da se ispruži na jednom deblu. Najjačemu od njegovih drugova zapovjedi da mu dade 50 udaraca. P. Maksimilijan se više nije micao. Pograbe ga, bace u blato i pokriju granjem. Kad se osvijestio, morali su ga prenijeti u bolnicu. I ovdje se ponio dostojno Marijina Viteza. Ispovijedao je, tješio, govorio o Mariji, davao odrješenje mrtvacima, koje su nosili pokraj njegova kreveta. Naskoro je, iako bolestan, upućen u logor u blok 14.

25. VII. pobjegao je jedan uhapšenik iz bloka 14. Sve u logoru obuzme veliki strah. Sa zebnjom su se čekale nove odredbe. Svi su blokovi tri sata nepomično stajali na trgu. Ujutro drugoga dana, kad su drugi blokovi polazili na posao, blok br. 14. je ostao na svom mjestu. Cijeli dan u stavu mirno. Bijednici su izgarali od žeđe na srpanjskom suncu. Obrazi im se napuhnuše uslijed sunčane žege. Mnogi su padali u nesvijest. Takve bi bacili na jednu hrpu. Navečer ih je bila cijela gomila.

Večer je. Ostali su blokovi postrojeni na trgu. Uobičajeni proziv. Bloku 14. približi se komandant logora general Fritsch. »Mirno!« — Komandant čita slijedeću odluku: »Budući da do sada nije pronađen izbjeglica, desetorica od vas kažnjavaju se smrću...« Sve je zahvatila smrtna strava. Koga će zadesiti ta strašna sudbina? Komandant prolazi ispred prvog reda, gleda uhapšenicima u lice i nesmiljeno pokazuje kandidate smrti. »Prvi red tri koraka naprijed«, zatim drugi, treći i t. d.

—o—

NA PAPINSKOM GREGORIJANSKOM SVEUČILIŠTU u Rimu održat će se od 20. do 25. rujna sociološki tjedan za profesore bogoslovlja.

Krv Kristova

Godine 1786., dne 6. prosinca rodio se u Rimu Gašpar od Bufala. Bio je dijete siromašnih, ali pobožnih roditelja. U mladosti je veoma napredovao u naucima, ali i u krepostima. Postade svećenikom i htjede da propovijeda poganima Krista raspetoga. To mu nije bilo dano. Kasnije postade osnovateljem i članom »Kongregacije Misionara od presvete Krvi Isusove«.

Gašpar je vanrednom pobožnošću štovao presv. Krv Isusovu. U svim svojim propovijedima najradije bi govorio o predragocjenoj Krvi Isusovoj, o toj neizmjernoj cijeni našega spasenja. Svom je revnošću nastojao, da se ta pobožnost na daleko i široko raširi. U tom je uspio. Ona se doista raširila: u Francuskoj, Italiji, Španiji, Njemačkoj, Poljskoj, Siciliji, Egiptu, Indiji, Kitaju i u najudaljenijim krajevima Azije.

Bog mu je dao, da je u duhu više puta vidio strašne kazne, koje će ljude stići poradi svakojakih teških grijeha. Onda bi suznim očima molio svoju braću, da bez prestanka prikazuju nebeskom Ocu presv. Krv Isusovu, da se udostoji poradi Krvi Svoga Sina odvratiti teške kazne od svijeta. Propovijedao je, da će sigurno naći milosrđe kod Boga oni, koji budu Krv Isusovu osobitim načinom poštivali. On znade iz svoga iskustva, kako se ovom pobožnošću može utažiti srdžba Božja i postići milosrđe.

Godine 1837. bijesnila je u Rimu strašna kuga. Gašpar je još živio. Na stotine ljudi umiralo u jednom danu. Po nalogu samoga pape Grgura XVI. (1831.—1846.) držao je o. Gašpar misije u više rimskih crkvi. Kod toga je vršio pobožnost k presv. Krvi Isusovoj. I kuge je nestalo. Papa je nadario ovu pobožnost velikim crkvenim oproštenjima i odobrio Gašparu osnutak Kongregacije presvete Krvi Isusove.

Godine 1849. nastala je revolucija u Rimu i papa Pio IX. (1846.—1878.) morao je preobučen bježati iz Rima u Gaetu. Malo je bilo nade, da će se tako brzo vratiti. I baš tada naredi papa, da se svake godine u cijeloj katoličkoj Crkvi imade slaviti početkom mjeseca srpnja svetkovina dragocjene Krvi Isusove. Očito pomoću ove pobožnosti Papa se brzo povratio u Rim. Gašpar od Bufala umre 28. prosinca 1837. Proglašen je blaženim 18. prosinca 1904.

Pobožnost presvete Krvi Isusove promiču svojim pobožnostima i propovijedanjem razni muški duhovni redovi u Katoličkoj Crkvi, osobito: Pasionisti, Službenici Marijini (Serviti), Misionari predragocjene Krvi Isusove i ženski red »Sestre predragocjene Krvi Isusove«. Te se sestre redovnice mnogo bave uzgojem mladeži i školom, te njegom bolesnika. I kod toga njete i uspiruju ljubav k božanskoj Krvi Isusovoj.

Ova pobožnost imade svoje preteče još iz apostolskog doba. Prva i najveća štovateljica božanske Krvi Isusove bila je bl. Dj. Marija. Ona je tri sata stajala pod križem na Kalvariji. Svojim očima gledala grozne muke i boli Svoga Sina i promatrala, kako iz svih rana Njegova tijela teče obilna krv na zemlju. Znala je, da se ta presveta Krv žrtvuje i teče, da se njom zadovolji Pravdi Božjoj za naše grijehe i isprosi nam se svaka milost, pomirenje svijeta, pomilovanje i oproštenje naših grijeha. Njoj je kao Suotkupiteljici našoj pod križem najveća utjeha promatrati divna djela Božja, a naročito muku, smrt i rane i prolijevanje Krvi Spasiteljeve za otkupljenje svijeta.

Duh apostola Kristovih i njihovo propovijedanje osobito se odrazuje u riječima sv. Pavla: »Ako krv jaraca i junaca i posut pepeo juničin nečista posvećuje na čistoću tjelesnu, koliko će više Krv Kristova, koji je Duhom svetim samoga sebe prikazao neokaljana Bogu, očistiti savjest vašu od djela mrtvih, da služimo Bogu živomu.« (Žid. 9.). Sv. Pavao piše starješinama Efeškim: »Pazite, dakle na sebe i na sve stado, nad kojim vas Duh sveti postavi biskupima, da pasete Crkvu Božju, koju steče krvlju svojom« (Dj. Ap. 20. 28.). Zaslugama Krvi Kristove prolivene na križu imamo zahvaliti sve što imamo na nebu i na zemlji: Crkvu Kristovu, Bezgrješno Začeće, sve svete na nebu, sve kreposti i svetost pravednika na nebu, zemlji i u čistilištu, oslobođenje iz čistilišta, sva oproštenja i jubileje, sve svete Sakramente, sv. Misu i njezine plodove. Sve dobro na nebu, na zemlji i u čistilištu.

Zato je dobro i potrebno, da Je štujemo i Bogu prikazujemo u sv. Misi, u kojoj se presveta Krv neprestano tajanstvenim načinom prolijeva za nas, u sv. Pričesti, gdje je presveta Krv sakramentalno nazočna, u razmatranjima, naročito Križnoga puta, i u drugim molitvama. Ona je naime dio ljudske naravi Isusove, nerazdruživo sjedinjene s drugom božanskom osobom, kao što je to i presveto Srce.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Bog je svudašnji

Bog je svagdje. Na nebu, na zemlji i na svakom mjestu. Bog nije ograničen nikakvim prostorom, jer je prostor nastao tek tada, kada je Bog svijet stvorio. Nazočnost se Božja nije promijenila odnosno proširila stvaranjem svijeta, kao što se ni sunce ne mijenja time, što obasjava ovaj ili onaj predmet više. Jer Bog nije vezan na prostor, zovemo Ga i neizmjernim.

Sveto Pismo govori o Božjoj nazočnosti ovako: »Bog nije daleko ni od jednoga nas, jer u Njemu živimo, mičemo se i jesmo« (D Ap 17,27). Pobožni pjesnik David sav ushićen pjeva u psalmu o Bogu: »Kamo da idem ispred Duha Tvoga, i kamo da bježim pred licem Tvojim? Da uzađem na nebo, Ti si ondje, da siđem u pakao, ondje si. Da uzmem krila od zore i da se nastanim nakraj mora: Tvoja bi me ruka onamo odvela, i Tvoja me desnica držala«. (Ps 138, 7—10),

U shvaćanju Božje posvudašnjosti malo nam pomaže mašta. Za ovo je poimanje sposoban samo razum. Razum nam kaže: Posvudašnjost je Božja slična nužnim i vječnim istinama. Svako je djelo veće od svoje časti. Ova je istina vječna i svuda se nalazi Nije ovisna ni o ljudima, ni o prostoru, ni o vremenu. Kad nebi nigdje nikoga bilo, ova bi istina ipak postojala. Može se svemir povećati i ljudi umnožiti makar koliko, svuda i uvijek će biti cijelo veće od svoje česti, svuda će vladati ova istina. Neko biće ne može u isto vrijeme biti ne biti. Ova je istina vječna i posvudašnja. Ima i drugih takvih istina. Tako je i Bog odvijeka i svuda.

Bog je nazočan u svemiru, kao što smo mi nazočni svemu što gledamo. Na to nas upućuje Sveto Pismo, kad kaže: »Sve je golo i otkriveno pred očima Njegovim« (Hebr. 4, 13). Bog je nazočan cijelom svojom biti u čitavom svemiru i svakom dijelu svemira, kao što je čitava duša nazočna u čitavom tijelu i u svakoj česti tijela. Bog je nazočan i svuda izvan prostora poput mora, koje se nalazi svuda naokolo spužve, koju je sasvim proželo i ispunilo.

Posebnim načinom boravi Bog s ljudima, za koje se naročito brine. Tako je Bog bio nazočan s patrijarsima, koje je posebno poučavao i objavljivao im svoju volju. Bog posebno boravi sa svima ljudima, koji su pravedni. S njima je Bog u prijateljskoj vezi po milosti. I u Kristovoj je Crkvi, a to je Katolička Crkva, Bog posebnim načinom nazočan, jer je izvanrednim načinom prosvjetljuje, upravlja i posvećuje. Svetima je u nebu bliži nego drugim stvorovima, jer Sveci u nebu licem u lice Boga gledaju, Boga ljube i u Njemu uživaju. Bog boravi posebno s ljudskom Kristovom naravi, jer ju je nerazdruživo sjedinio s Božjom naravi u drugoj božanskoj osobi. Konačno, Bog boravi posebnim načinom i u svetim mjestima kao što su naše crkve i kapele. To su sveta mjesta, jer su izuzeta od obične uporabe i određena samo za štovanje Boga.

Istina: Bog je svudašnji — ima za naš svagdanji život veliko značenje. Nigdje i nikada nismo sami. Nema u svemiru mjesta, kamo bi se mogli Bogu sakriti. Svuda se nalazimo u Božjoj nazočnosti. Svuda smo u društvu s Bogom. Kako brižno pazimo, da u nazočnosti ljudi ne učinimo ništa, što je zlo, ružno, nečasno ili prijekora vrijedno! Ako smo pak po slabosti ljudskoj takova šta učinili, stid nas je, ispričavamo se i molimo za oproštenje. Još više treba da se čuvamo zla, kad pomislimo, da smo neprestano u nazočnosti Božjoj, jer »sve je golo i otkriveno pred očima Njegovim«.

Liturgijska lica

Isus Krist je odredio, da mogu izvršivati bogoslužje samo posebne osobe, za to posvećene. Ovakvim osobama kažemo klerici. Klerika ima dvije vrste:

Niži klerici:

1. Oni, koji imaju tonzuru (izrezanu krunu u kosi na tjemenu glave). Primanjem tonzure postane iz laika klerik.

2. Oni, koji su primili četiri niža posvećenja:

a) vratari (tiče se sada samo samostana) sazivaju ljude k bogoslužju;

b) lektori, koji kod bogoslužja čitaju Sv. Pismo;

c) eksorcisti, koji izganjaju nečiste duhove;

d) akoliti, koji nose žrtvene darove za službu Božju i užižu svijeće.

Viši klerici:

1. Subđakon: čita poslanicu kod svečane sv. Mise, brine se za liturgijsko posuđe. Samo njemu je dozvoljeno prvo pranje kaležnog rublja.

2. Đakon: u prvobitnoj kršćanskoj crkvi glavna je njegova zadaća bila, da se brine za siromahe. Sada čita Evanđelje kod svečane sv. Mise, propovijeda, krsti i dijeli sv. Pričest, kad je svećenik zapriječen.

3. Svećenik (presbiter): nema punu moć svećeničku. On je pomoćnikom biskupa. Dijeli svete sakramente.

4. Biskup ima punu moć svećeničku. Dijeli svetu potvrdu i zaređuje svećenike.

—o—

KATOLICIZAM MEĐU MONGOLIMA. Katolički misionari došli su među Mongole već 1866, g. no do danas nisu uspjeli da ih trajnije predobiju za katoličku vjeru. Razlog je tome, što je mongolski način života nomadski, pa je stoga i djelovanje svećenika isprekidano. Iako su Mongoli nekad bili strah i trepet Evrope, danas oni zbog raznih bolesti izumiru, te broje svega 3 i pol milijuna duš Kat lika među Mongolima ima danas oko 280.000 tisuća. Na ovaj broj otpada samo 1 urođenički svećenik! Stoga duhovnu pastvu moraju još uvijek vršiti strani misionari, pa je to još jedan razlog što katolicizam još uvijek nije uspio da se dublje ukorijeni.

PODLISTAK

Priča o sretnom čovjeku

Sklopljenih vjeđa, slomljena srca privila se uz glatko lipino deblo i čeka. Suzom orošene trepavice bliješte na mjesečini ko poprskane draguljima. Mirisi dozrelih krušaka kaplju kroz koprene mraka, koji je ovio neosvijetljene grane krošanja. Šire se vrtom i padaju na zemlju zajedno s rosom, što se hvata trave i cvijetnih grmečaka. Zrikavci slažu nujne skladbice kasnoga ljeta ,i što se više mjesec penje nad ovršje voćaka, popijevke im postaju snažnije. Lijana ne vidi mjesečine, koja se razpreže voćnjakom, ne osjeća mirisa, što plove zrakom, ne čuje skladnih zvukova zrikavčeve pjesme. Ona čeka i zaboravlja sve — osim tuge i onoga, koji će možda doći, da joj spasi na smrt oboljela jedinca. Kad je zatajilo umijeće najboljih liječnika, vračeva i mudraca, došao je stari sveznadar Zor i poučio rastuženu majku, kako će pronaći lijek.

— Nađeš li sretna i zadovoljna čovjeka i njegovom košuljom ogrneš bolesno čedo, ne ćeš izgubiti jedinca, — rekao je stari Zor. I ona — žena najobljubljenijeg vojskovođe carstva — razaslala je širom zemlje stotine glasnika, da potraže košulju zadovoljna čovjeka. Prešlo je mnogo dana. Glasnici su obišli sve pokrajine, zašli su i u susjedne zemlje, ali zadovoljna čovjeka ne nađoše nigdje.

Srcem raspuklim od boli pošla je mlađa majka u vrt, da sačeka sveznađara Zora, koji će opet kao svakog mjeseca o uštapu sići s planine, da pohodi naseobine ljudi. Vjeruje ona, da će doći, ali strepi, hoće li joj pomoći. Hoće li joj reći, gdje ima zadovoljnih ljudi?

— Lijana?

Šapat joj dopre do ušiju, i ona drhtne ne prepoznavši odmah bijelu pojavu staroga Zora.

— Došao sam, Lijana. Jesi li pronašla košulju zadovoljna čovjeka? Je li ozdravio mali Vilin?

Tuga se zazrcali u očima mlade majke, iz grudi se vine uzdah.

— Ne, Zor! Nema sreće, nema zadovoljstva na zemlji. Svi moji ljudi, koje sam poslala, da traže košulju zadovoljna čovjeka, vratiše se praznoruki. Strašno je to, Zor! Dokle će još patiti ubogo dijete? Zar ga zaista moram prepustiti smrti?

— Nije istina, da nema zadovoljnih ljudi. Ima ih, Lijana. Tek — treba ih pronaći. Posljednji puta nisi pravo shvatila smisao mojih riječi. Ti treba da pođeš u potragu za košuljom zadovoljna čovjeka. Jedino ti to možeš učiniti i jedino ti ćeš je naći. Pođi dakle odmah, da ne bude prekasno!

— Zar sama?

— Sama.

Vjetar zašumi u krošnjama, starac se zamakne za sjenicu. Noć mu zamete tragove.

Luta Lijana po svijetu. Putuje od grada do grada, od sela do sela. Ulazi u dvorce velikaša i plemića, svraća se u kuće bogataša, mudraca, ratnika i umjetnika, baca se pred prijestolja careva i kraljeva. Svuda traži zadovoljna čovjeka, svagdje se rasputiju i nigdje ne nalazi ono, što želi. Nailazi na zapreke, posrće, pada shrvana umorom i naporom, ali ne sustaje. Diže se iza svakoga pada i nastavlja mučno putovanje prema dalekom cilju. U gustoj nepreglednoj šumi pade iscrpljena gladu, strvena od umora. Sunčane zrake probiju kroz debele krošnje, raspu se u sitnim kolutićima po mahovinastu tlu. Lijana vidi, kako među lišćem proviruju plave krpice neba, gleda, kako sitni čipkasti oblačići kližu nad ovršjem šume, i pričini joj se, da to zadovoljni ljudi šeću među zvijezdama . . .

Podigne vjeđe i začudi se. Mjesto ljupke i svijetle idiličnosti šumskoga krajolika oči joj ugledaše polumračnu nutrinu priproste ugljenarske kolibice. Umjesto vlažnih mirisa zemlje i bilja draškaju je ugodni mirisi pečenih vrganja. Nepoznata mlada žena vrze se kraj ognjišta prżeći vrganje na tavici. Dvoje polugole dječice ciči i skakuće oko klimava stola i vješa se o noge čvrsta i okrupna muža, s licem kao od bronce salivenim i prsima snažnim a rutavima. Lijana osjeti pod sobom tvrdo ležište kreveta i bude joj sve jasno. Ugljenar ju je vjerojatno našao u šumi usnulu i bez svijesti i ponio je u svoj dom, da ne noći među šumskom zvjeradi. Žena skine tavicu s vatre, saspe isprženu sadržinu u zemljanu zdjelu i postavi je na stol. Odlomi svakom djetetu krišku crna kruha, mlađe posadi sebi u krilo, dok se starije već samo popelo ocu na koljena.

— Tata, znaš, što je veselo bilo danas kod kuće! — uščavrlja se mališan. — Doletjele su dvije ptičice pod naš prozor. Našle su mrvica na zemlji pa bez okolišanja stale da se goste. Znaš, jedna je mnogo brbljala. Ključ, ključ, pa pričaj, ključ, ključ, pa pričaj! I nikad kraja. Sigurno je to bila stara, pa je mladoj pričala lijepe priče. Već sam mislio, da ću razabrati, o čem priča, kad li se došulja naša Mica. Pritaji se uza zid, pa sve mjeri, kako će omastiti brk. Skočim ja:

— Šic, Mico! Nije to za tebe.

Ona srdito iskesi zube i šmugne iza kuće. Ali, kad sam se okrenuo, nije bilo ni ptičica. Pobjegoše.

— Tako si se lijepo zabavio danas — nasmijao se otac.

— Lijepo. I gljive sam brao.

— A jesi li dobro pazio na sekicu?

— Pitaj mamu! Nadam se, da je zadovoljna.

— Tako? Onda sam i ja zadovoljan. Deder prekriži se ,pa da večeramo u ime Božje. U radu i veselju proveli smo dan,

ŠESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA

27. lipnja 1948.

U Uvodu sv. Mise Psalmista ispovijeda u ime cijelog naroda veliko pouzdanje u Boga: »Gospodin je jakost puka svojega i spasonosni zaštitnik pomazanika svojega. Spasi puk svoj, Gospodine, i blagoslovi baštinu svoju i vladaj njima sve do vijeka. K Tebi, Gospodine, vapijem. Bože moj, ne ogluši se. Jer ako budeš šutio, bit ću kao oni, koji silaze u grob«.

U Molitvi moli svećenik, da nam Gospodin usadi u srca ljubav i bogoljubnost: »Bože kreposti, kojega je sve, što je najbolje, usadi nam u grudi ljubav imena Tvojega, i daj da u nama poraste bogoljubnost, da što je dobro, uzgaja, a što si uzgojio, da pobožnom revnošću sačuvaš«.

U Poslanici uči sv. Pavao (Rim 6, 3—11), kako smo krštenjem preporođeni na novi život s Kristom, i da zato treba da živimo Bogu, a ne grijehu: »Braćo! Svi mi, koji smo kršteni u Kristu —, s Njim smo pokopani krštenjem u smrt, pa kaošto je Krist uskrsnuo, tako i mi hodajmo u novom životu. Jer kad smo izjednačeni Njemu smrću, bit ćemo i uskrsnućem. Znajmo, da je stari naš čovjek s Njime razapet, da se tijelo grješno uništi, da više ne služimo grijehu. Jer koji je umro, oslobođen je od grijeha. Ako li smo umrli s Kristom, vjerujemo, da ćemo i živjeti s Kristom znajući, da Krist uskrsnuvši od mrtvih više ne umire. Jer što je umro za grijeh, umro je jedamput zauvijek, a što živi, živi Bogu. Tako dakle i vi držite sebe, da ste mrtvi grijehu, a živi Bogu, u Kristu Isusu Gospodinu našemu«.

Sv. Evanđelje nam govori, kako je Isus na čudesan način nahranio četiri tisuće ljudi. »U ono vrijeme, kad mnoštvo veliko bijaše s Isusom, i ne imadahu što jesti, dozva učenike i reče im: žao mi je naroda, jer eto već tri dana stoje kod mene, i ne imaju šta jesti; a ako ih otpustim gladne, klonut će na putu, jer nekoji od njih dođoše izdaleka. I odgovoriše mu učenici Njegovi: Odkuda može tko da ih nasiti hljebom ovdje u pustinji? I zapita ih: Koliko imate hljebova? A oni kazaše: Sedam. I zapovjedi mnoštvu, da posjedaju po zemlji. I uzevši sedam hljebova, zahvalivši razlomi i dade učenicima svojim da razdijele narodu. I imahu malo ribica, i njih blagoslovi i zapovijedi da razdijele. I jedoše i nasitiše se, i nakupiše komadića, što preteče, sedam košarica. A što jedoše, bilo ih je oko četiri tisuće, i otpusti ih«.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 27. LIPNJA

VI. po Duhovima. — Sv. Ladislav, kralj. Praunuk sv. Stjepana kralja. Rođen oko g. 1031. u Poljskoj. Bio je darežljiv prema siromasima, gradio crkve i bolnice. I s neprijateljima bio je blag i milosrdan. Nikada nije pio vina, a kadgod je bio slobodan od poslova, molio se u crkvi. Dobio je počasni pridjevak »Pobožni«. U Zagrebu je osnovao biskupiju g. 1093., koja je g. 1853. podignuta na nadbiskupiju. Umro g. 1095. i pokopan u Velikom Varadinu.

PONEDJELJAK, 28. LIPNJA

Sv. Irenej, biskup i mučenik. Rođen oko g. 149. kod Smirne u Maloj Aziji. Odgojio ga je sv. Polikarpo, učenik sv. Ivana apostola. Po smrti sv. Potina postao je biskupom u Lionu, gdje je bila velika grčka naseobina. Borio se protiv krivovjeraca i branio usmenu predaju kao božanski izvor kršćanske objave. Sačuvale su se njegove knjige. On piše: »Zbog osobite prednosti rimske crkve mora se svaka crkva njoj pokoravati, a to vrijedi i za sve vjernike«. Time ističe prvenstvo vlasti rimske stolice u cijeloj Crkvi. Pomirljivo je djelovao u raspri oko svetkovanja Uskrsa u istočnoj crkvi. Za cara Septimija Seveka bio je mučen i sv. Irenej 28. VI. 202. u Lionu zajedno s 19.000 kršćana.

UTORAK, 29. LIPNJA

Sv. Petar i Pavao, prvaci Apostola. — Sv. Petar. Rođen u Betsaidi. Zvao se Simon, a Isus mu dao ime Petar, kad Mu ga je doveo brat Andrija. Ovo ime znači »Pećina«, jer je sv. Petar temeljni kamen Crkve. Gospodin mu je dao vrhovnu vlast u svojoj Crkvi. Petar je prvi propovijedao evanđelje Židovima i prvi je primio pogane u Crkvu. On je sazvao crkveni sabor u Jerusalemu. U Rimu je utemeljio svoju biskupsku stolicu i bio ondje biskupom 25 godina. 29. VI. 67. za cara Nerona bio je razapet, glavom okrenut prema dolje. Napisao je dvije poslanice. Sv. Petar je uzor pokore, ljubavi i odanosti Isusu.

SRIJEDA, 30. LIPNJA

Spomen sv. Pavla apostola. Sv. Pavao je rođen u Tarsu. Učio je u Jerusalemu kod Gamaliela. Svom dušom progonio kršćane, dok ga nije proslavljeni Spasitelj pred Damaskom pozvao na apostolsku službu. Pavao se odazvao svom gorljivošću i poniznošću i postao najoduševljeniji apostol Kristov, sjedinjen s Njime serafskom ljubavlju. Sv. Pavao kliče: »Ne živim više ja, nego Krist u meni!« Na svojim apostolskim putovanjima svagdje propovijedao Krista raspetoga i raširio evanđelje po velikom dijelu rimskoga carstva. Napisao 14 predivnih poslanica, koje ga stavljaju u red najdubljih duhova svega čovječanstva. 29. VI. 67. za cara Nerona zajedno sa sv. Petrom podnio mučeničku smrt. Kao rimskom građaninu odrubljena mu je bila glava.

ČETVRTAK, 1. SRPNJA

Predragocjena Krv Isusova. — Cijeli mjesec srpanj posvećen je presvetoj Krvi Isusovoj. Na početku mjeseca stavlja sv. Crkva posebnu svetkovinu u čast predragocjene Krvi Isusove. Tu nam doziva u pamet sve zgode iz života Spasiteljeva, gdje je On za nas prolio svoju presvetu Krv: obrezovanje, krvavo znojenje na Maslinskom brdu, okrutno bičevanje, nakon kojega je Pilat pokazao Isusa narodu i rekao: »Evo čovjeka!«; krunjenje oštrom krunom, kod nošenja teškoga križa, trganje odijela sa živih rana na Njegovu presv. Tijelu prije razapinjanja i zatim razapinjanje na križ i konačno završni čin beskrajne ljubavi Gospodinove prema nama, kad je dopustio, da mu vojnik kopljem otvori presveto Srce, da tako još zadnje kapljice presvete Krvi s vodom prikaže za naše spasenje. Nema veće ljubavi od ove, kada tko život svoj položi za prijatelje svoje! Spasitelj je to učinio za nas sve do zadnje kapljice svoje predragocjene Krvi.

PETAK, 2. SRPNJA

Pohod Bl. Dj. Marije. — U vezi s rođenjem sv. Ivana Krstitelja je pohod Bl. Dj. Marije Elizabeti, i zato ga sv. Crkva slavi odmah iza osmine blagdana sv. Ivana Krstitelja. Kad je Elizabeta čula pozdrav Marijin, zaigra dijete u njezinoj utrobi. I Elizabeta, puna Duha Svetoga povika: »Blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen plod utrobe tvoje!« I reče Marija: »Veliča duša moja Gospodina. I raduje se duh moj u Bogu, Spasitelju mojemu. što pogleda na poniznu službenicu svoju, jer odsad će me blaženom zvati svi naraštaji. Jer mi učini velike stvari onaj, koji je silan, i sveto je ime njegovo«. — **Sv. Proceso i Martinijan,** mučenici. Bili su čuvari mamertinske tamnice, u kojoj su bili zatvoreni apostolski prvaci sv. Petar i Pavao. Slušajući njihove propovijedi i videći čudesa, koja su oni činili, obratili su se i dali svoj život za sv. vjeru iza g. 67.

SUBOTA, 3. SRPNJA

Sv. Lav II. papa. — Rodom iz Sicilije. Bio papa od 682. do 683. Popravio je crkveno pjevanje psalama i himana. Potvrdio je zaključke šestoga općega crkvenoga sabora, koji se održavao u Carigradu g. 680. i 681. pod predsjedanjem papinskih legata, u prisutnosti patrijarhe i 170 biskupa, i preveo ove zaključke s grčkoga na latinski. Bio je pravi otac siromaha, udovica i sirota: milostinjom i utjehom.

PETROVO

29. lipnja 1948.

U sv. Misi čita se mjesto **Poslanice** odlomak iz Djela Apostolskih, kako je Anđeo oslobodio Petra iz tamnice: »U one dane podiže kralj Herod ruke, da muči neke od crkve. I pogubi Jakova, brata Ivanova, mačem. A vidjevši, da je to milo Židovima, nastavi da uhvati i Petra. A bijahu dani beskvasnih hljebova. Kad ga dakle uhvati, baci ga u tamnicu i predade ga četvorim stražama, svaka od četiri vojnika, da ga čuvaju namjeravajući da ga po Pashi izvede pred narod. I tako Petra čuvahu u tamnici, a Crkva se moljaše bez prestanka Bogu za njega. A kad je Herod htio da ga izvede, onu je noć spavao Petar među dvojicom vojnika okovan u dvoje verige, a stražari pred vratima čuvahu tamnicu. I gle, Anđeo Gospodnji pristupi i svjetlost zasja u stanu, i kucnuvši Petra u rebra probudi ga govoreći: Ustani brzo! I spadoše mu verige s ruku. A Anđeo mu reče: pripaši se i obuj obuću svoju! I učini tako. I reče mu: ogrni se haljinom svojom i slijedi me! I izišavši iđaše za njim, i nije znao, da je to zbilja, što je Anđeo činio, nego je mislio, da vidi viđenje. A kad prođoše prvu i drugu stražu, dođoše k željeznim vratima, koja vode u grad. Ona im se sama otvoriše. I izašavši prođoše jednu ulicu i odmah odstupi Anđeo od njega. Tada Petar dođe k sebi i reče: Sad zaista znadem, da je Gospodin poslao Anđela svojega i izbavio me iz ruke Herodove i od svega očekivanja naroda židovskoga«.

U Evanđelju (Mat. 16, 13—19) čita se, kako je Isus predao Petru svu vlast u svojoj Crkvi tako, da je on postao prvi među apostolima i svim kršćanima. »U ono vrijeme dođe Isus u krajeve Cezareje Filipove i zapita svoje učenike: Što govore ljudi, što je Sin čovječji? A oni mu rekoše: Jedni, da je Ivan Krstitelj, drugi da je Ilija, drugi opet da je Jeremija ili jedan od proroka. Reče im Isus: A što vi govorite, tko sam ja? Odgovarajući Šimun Petar reče: Ti si Krist, Sin Boga živoga. Odgovarajući Isus reče mu: Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer tijelo i krv nijesu to tebi objavili, nego Otac moj, koji je na nebesima. A ja tebi kažem: Ti si Petar (stijena), i na toj stijeni sagradit ću Crkvu svoju, i vrata paklena ne će je nadvladati. I tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga. I štogod svežeš na zemlji, bit će svezano i na nebesima, a štogod razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima«.

Pouka. — Prošlo je već blizu 2 hiljade goidna, a u Crkvi vlada Petar i danas preko sv. Oca Pape u Rimu. Da nije Crkva i papinstvo uredba Božja, već bi ih davno nestalo uz tolika progonstva, koja su proživjeli. Kao što je anđelova ruka izbavila Petra iz smrtne pogibli, tako štiti i Gospodin svoju Crkvu od propasti. Zato je ni vrata paklena ne će nadvladati. Hvalimo Bogu, da smo sinovi te dobre majke, Crkve katoličke. Budimo joj odani i živimo po njenim uputama. da Bogu omilimo.

---

pa je doba, da otpočinemo i blagujemo. Hvala Bogu na sreći i zadovoljstvu, koje nam je udijelio!

— Napokon! — cikne uzbuđeno. — Vi ste zadavoljni, dragi čovječe?

— Jesam, — potvrdi ugljenar, malo u čudu.

I mlađa majka hrlo isprića golemu tugu, koja ju je natjerala u potragu za košujom zadovoljna čovjeka.

— Spasite mi čedo! — Pogledajte moju bol — bol čitave moje zemlje! Poklonite mi svoju košulju.

Njezina molba zvučila je tako toplo, neodoljivo.

Ugljenar je sućutno promatra, miluje žuljavom rukom plavokosu glavicu dječačića i šuti, kao da razmišlja ili okli jeva. Napokon prošapće trenuto.

— Neznana žena, tako mi je žao, ali — ja nemam košulje.

Lijana protrne, problijedi i klone na ležaj. U kolibi postane sve tiho, očajno tiho. Mlada majka misli, da čuje kucaje srdaca svih ukućana, i uvjerena je, da svi suosjećaju njezinu bol.

— Da, sreća je tu, ali košulje nema. — Mali Vilin mora umrijeti. Dječačić odjednom skoči s očeva koljena i lupi ručicama:

— Tata, zar nisam i ja sretan, zadovoljan?! Ja imam košulju. Mogu je pokloniti bolesnom dječaku.

— Tako je, sinko! — vedro će otac. — Ti možeš i bez košulje. Dok nadođu hladniji dan, priskrbit ćemo ti drugu.

Lijana sve nijemo sluša i gleda razrogačenih očiju, kako se dječak žuri, da skine košulju i da je poda njoj.

— Uzmite, neznanko!

Suza za suzom otkotrija joj se niz lice. Glas joj zadršće, zazvuči gotovo promuklo:

— Ljudi dobri, ja to jedva shvaćam. Ili bolje: ne shvaćam nikako. Kako ste sretni? Odakle crpite zadovoljstvo?

— Tu je naša sreća! Tu izvire naše zadovoljstvo.

I čovjek i žena podigoše ruke prema liku Raspetoga, što visi na zidu..

LITURGIJSKO KAZALO ZA SRPANJ 1948.

1. **Cetvrtak.** S. Krv Isus Misa blagd. 622; 2. m. osm sv. Iv 608. Slava. Vjerujem. — 2. **Petak.** Poh. Bl. Dj. M. Misa blagd. 624; 2. m. osm. s. Iv. 608. Slava. Vjerujem. — 3 **Subota.** S. Leon. Misa blagd. 627; 2 m. i poslj. Evanđelje osm. s. P. P. 3; 3. osm. s. Lad. Slava. Vjerujem. — 4 **NEDJELJA** 7. po Duh. Misa nedj. 382; 2. m. osm s. Lad.; 3. osm. s. P. P. Slava. Vjerujem. — 5. **Ponedjeljak.** S. Ćiril i Met. Misa blagd. 629; 2. m. s. Antuna M. Z. Slava. Vjerujem. — 6. **Utorak.** Osmina s. Petra i P. Misa blagd. 632; 2. m. s. Ć. i M. Slava. Vjerujem. — 7. **Srijeda.** Osm. s. Ćir. i Met. Misa osm. 629; 2 m. Dopusti 855; 3. za Crkvu 851 Slava. Vjerujem. — 8 **Četvrtak.** S Elizabeta. Misa blagd. 634.; 2 m. osm. Ć. i M.; 3. Dopusti 855. Slava Vjerujem. — 9. **Petak.** Osm. s. Ćir. i Met. Misa osm. 629; 2. i 3. m. kao u srijedu. Slava. Vjerujem. — 10. **Subota.** S. Sedmero braće. Misa blagd. 634; 2. m. osm. Ć. M.; 3. Dopusti 855. Slava Vjerujem. — 11. **NEDJELJA** 8. po Duh. Misa nedj. 385; 2 m. osm. Ć. M.; 3. s. Pija 636. Slava. Vjerujem. — 12. **Ponedjeljak.** Osmi dan s. Ćir. i Met. Misa osm. 629; 2. m. s. Iv. G. 636; 3. s. Nabora i dr Slava. Vjerujem. — 13. **Utorak.** S. Anaklet. Misa blagd. 637; 2 Brani nas 854; 3. po volji. Slava. — 14. **Srijeda.** S. Bonaventura. Misa blagd. 637. Slava. Vjerujem — 15. **Cetvrtak.** S. Henrik. Misa blagd. 638; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji Slava. — 16. **Petak.** Karmelska M. B. Misa blagd. 638. Slava Vjerujem. — 17. **Subota.** S. Aleksije. Misa blagd. 640; 2. i 3. m. kao u četvrtak. Slava. — 18 **NEDJELJA** 9. po Duh. Misa nedj. 388; 2. m. s. Kamila, 3. Simforoze 641. Slava. Vjerujem. — 19. **Ponedjeljak.** S. Vinko P Misa blagd. 643. Slava. — 20. **Utorak.** S. Jeronim E. Misa blagd. 643; 2. m. s. Margarete 823. Slava. — 21. **Srijeda.** S. Prakseda. Misa blagd. 648; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. Slava. — 22. **Cetvrtak.** S. Marija M. Misa blagd. 649. Slava. Vjerujem. — 23. **Petak.** S. Apolinarije. Misa blagd. 652.; 2. m. s. Liborija 789 Slava. — 24. **Subota.** Navečerje s. Jakova. Misa dana 654.; 2. m. s. Kristine; 3. Dopusti 855. — 25. **NEDJELJA** 10. po Duh. S. Jakov. Misa blagd. 655; 2. m. nedj. 290; 3. s. Kristofora 703. Slava. Vjerujem. — 26. **Ponedjeljak.** S. Ana. Misa blagd. 657. Slava. — 27. **Utorak.** S. Pantaleon. Misa blagd. 658; 2. m. nedj. 10. po D. 390; 3. Brani nas 854 Slava. — 28. **Srijeda.** S. Viktor. Misa blagd. 658; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. Slava. — 29. **Cetvrtak.** S. Marte. Misa blagd. 659; 2. m. s. Feliksa i dr.; 3. Brani nas 854. Slava. — 30. **Petak.** S. Abdon i dr. Misa blagd. 660; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. — 31. **Subota.** S. Ignacije L. Misa blagd. 662 Slava.

Dogmatski natpisi iz prvih vjekova kršćanstva

Božansko materinstvo preblažene Djevice izraženo je u mozaičkom natpisu, koji je Siksto III. postavio na nutarnji zid u bazilici sv Marije Maggiore (Velika) u Rimu, jedanaest godina poslije Nestorijeve osude. On glasi: »O djevice Marijo, ja Siksto posvetih tebi novi hram, dostojan dar Tvoje spasonosne utrobe Ti ne poznaješ čovjeka, a ipak si roditeljica. Ti si, ostavši djevicom, dala na svijet porod, taj naš Spas.«

Drugi je natpis pape Simaha (498.—514.) u Rimu o svetoj Euharistiji: »Jaki kruh silazi, da nahrani slabe ljude. Na ovom je drvetu slomljen, da ga možeš jesti.«

Uz ove natpise imamo i drugih natpisa, koji tumače istine katoličke vjere. Svi ostali natpisi nastali su znanjem papa i biskupa, pa nam svjedoče, da je vjera prvih pet vjekova kršćanstva bila ista kao i danas.

Tako imamo natpisa o svetom krštenju, krizmi o prvenstvu sv. Petra. Navedna dva natpisa su vrlo kratka, dok su drugi duži. Nekoji n. pr. tumače obrede svetog krštenja. Natpisi pružaju mnogo gradiva i za poznavanje života prvih kršćana, a tumače nam i suvremene prilike. Tako znamo, da su pokrštene osobe u prvo vrijeme darivale kumove ili svećenika. Obrnuto nego li je danas običaj. Tako su i svetu Hostiju primali najprije na dlan iz ruku svećenika. Ima i drugih zanimivih podataka, a svi oni osvjetljuju život Crkve i njezinih vjernika u prvih pet stoljeća kršćanstva.

—o—

PRED SVETOHRANIŠTEM

Majka slavnog engleskog kardinala Vaughana je od početka svoga braka svaki dan klečala pred Svetohraništem i molila, da Bog svu njezinu djecu pozove u svetu službu. Trideset je godina ovako molila. A uspjeh ovih pobožnih molitava? Trinaestero djece je imala, a od ovih 5 kćeri redovnica, šestero sinova svećenika, od kojih je jedan postao kardinalom, a dva nadbiskupima.

Gospode, žetva je dozrela

(Zborna recitacija). — Posvećeno mladomisnicima

I. KOR:

Gospode, pogledaj
beskrajne njive
dozrelih žita.

II. KOR:

Gospode, pogledaj,
kako se glave
klasova jedrih
prigibiju zemlji!

III. KOR:

Poslušaj, kako
veselo šušte
zlaćane njive
na tihom vjetru
u sparno ljetno popodne!

I. KOR:

Gospode, žita su zrela!
Žeti ih treba;
no radnika nema,
radnika je malo.

II. KOR:

Gospode, pogledaj:
Dolaze oblaci crni;
prijeti oluja,
A žetva je zrela,
velika i zrela;
no radnika nema,
radnika je malo.

III. KOR:

Gospode, gledaj:
Propašće žita,
propašće žetva,
koja Te stoji
velikog truda
i krvava znoja —
i same smrti.

SVI:

Gospode, ustaj!
Pomozi!
Oluja prijeti,
propašće žetva!

ISUS:

Koga da pošaljem u žetvu svoju?
Koji će ići po nalogu mome?

SOLO:

Evo mene, pošalji mene!

SVI:

Evo nas, pošalji nas!

ISUS:

Putevi, kojima trebate proći,
nisu posuti cvijećem,
jer mnogi će mrziti na vas
poradi imena moga.

SOLO:

Jaram je Tvoj sladak,
I breme je Tvoje lako.

SVI:

Evo, Gospode, uzmi nas!
Evo, Gospode, pošalji nas!

ISUS:

Njiva, koja vas čeka,
Puna je vukova divljih,
Oni će vrebati na vas
kao na janjad mladu.

SOLO:

Mi se ne bojimo onih,
koji ubijaju tijelo,
a duši ne mogu ništa.

SVI:

Evo, Gospode, uzmi nas!
Pošalji nas u žetvu svoju!

ISUS:

No svaki, koji ide u žetvu moju,
treba da ostavi kuću i polja
i braću i sestre i oca
i majku i ženu i djecu.

SVI:

A [illegible] stoput toliko
i d[illegible] nam život vječni.

ISUS:

Idite dakle i učite narode,
što sam govorio vama.
I vas tko primi,
primit će mene,
a sa mnom prima Onoga,
koji me posla;
koji mi dade
svu vlast na nebu,
i vlast na zemlji.
I Ja sam s vama
do konca svijeta.

SVI:

Hosana! Hosana!
kliknimo danas
našemu Vođi,
jer On je kralj,
jer On je Gospod,
jer On je Bog,
jer On nam učini
velike stvari,
On, koji je velik,
On, koji je Bog,
On, koji je Krist,
Hosana, Kriste,
Hosana u visini!

Iz katoličkog svijeta

JEDNA VAŽNA ODLUKA SV. OFICIJA objelodanjena je ovih dana, a podsjeća na propis, koji zabranjuje laicima i svećenicima učestvovati na sastancima, na kojima katolici i nekatolici raspravljaju o dogmatskim pitanjima. Još manje smiju katolici, bilo svećenici bilo laici, takve sastanke sazivati. Niti je dopušteno sastajanje s nekatolicima na zajedničku službu Božju. — Razlog te zabrane je jasan. Takvi sastanci vode do neke vrsti ravnodušnosti (indiferentizma), jer čine dojam, da obvezuje samo ono, što je svim strankama zajedničko, odnosno ono, u čemu se svi mogu složiti.

EPISKOPAT JUŽNE ITALIJE zalaže se svom silom za pravednu agrarnu reformu u korist seljačkog naroda. Sam Sv. Otac pozvao je nedavno katolike cijelega svijeta na akciju: neka se ne zadovolje lijepim namjerama i općim programima, nego neka se zalažu svim dopuštenim sredstvima za pravedno uređenje temeljnih životnih pitanja.

TIJELOVO U BRATISLAVI. Blagdan Tijelovo svečano je proslavljen u Bratislavi. Na tisuće i tisuće ljudi prošlo je ulicama Bratislave, a velebnoj procesiji s Presvetim prisustvovali su zastupnici slovačkog narodnog Sabora, organi vlasti i vojske, kao i brojni sveučilišni profesori, radnici i omladina.

U JEDNOJ FRANCUSKOJ OBITELJI jedan je sin prikazao prvu sv. Misu i tom prilikom blagoslovio brak svog brata i brak dviju sestara, sve istog dana.

RADIO I KATOLICI. U Njemačkoj sve radio-stanice prenose barem ponekad vjerske emisije, isto tako i u Berlinu. Sada njemački katolici u zajednici s protestantima i Židovima sakupljaju novac, potreban za gradnju jedne čisto vjerske radio-stanice. U Austriji radio svake nedjelje prenosi katoličko bogoslužje, a osim toga ima posebne vjerske emisije za bolesnike, omladinu i t. d. U Mađarskoj također se koji put vrši prijenos vjerskih svečanosti i obreda. U Italiji katolici imaju redovito svoju radio emisiju, a u Holandiji je najveća holandska radio stanica odredila 11% svog programa za vjerske emisije.

PREKRASAN FRANCUSKI KATOLIČKI FILM »GOSPODIN VINCENS« bio je nedavno zabranjen u Sjedinjenim Državama, jer da je previše komunistički. Film je posve katolički, prikazuje bijedu, no pokazuje i put iz bijede po kršćanskoj ljubavi.

SVEĆENIK DIRNUO RAZBOJNIKE. O. Guido Vicensaz, osnivač »Sela dječaka«, bio je na svom putu kroz ligurske Apenine zaustavljen od grupe razbojnika, koji su namjeravali, da ga opljačkaju. Svećenik ih je međutim uspio toliko ganuti, da ga ne samo nisu okrali nego su mu za njegov nesebičan rad darovali još 20.000 lira.

ZNAČAJNA PROPOVIJED. U jednoj Francuskoj pokrajini hodočastilo je preko 6.000 katoličkih muževa. Prilikom propovijedi propovjednik je ipak izrekao pred njima ove značajne riječi, »Zaista, naše crkve su pune, no da li je svijet uistinu kršćanski? Mislite li vi kršćanski, postupate li kršćanski na ulici, na polju, kod kuće, svuda? Nema za svijet spasa nego da živi kršćanski. Budite svijesni, kakvu odgovornost imate! U vašoj sredini neka je cijelo kršćanstvo, i tek onda ćete moći biti zadovoljni«.

BRESLAU je jako stradao od bombardiranja. Radovi oko obnavljanja crkava polako napreduju. Još ove godine bit će katedrala opet pod krovom. Najviše je stradala crkva sv. Marije Magdalene, koja još uvijek leži pod ruševinama. Ovih dana počeli su radovi oko uklanjanja ruševina.

BELGIJSKI KARDINAL van ROEY putovat će 12. lipnja na misijsku vizitaciju (pohod) u Belgijski Kongo. — Kardinal će prisustvovati i proslavi otvorenja željezničke pruge.

SREDIŠNJE BOGOSLOVSKO SJEMENIŠTE u Budimpešti proslavilo je 30. svibnja tristogodišnjicu svog postojanja. Tom prilikom otvorena je u prostorijama sjemeništa izložba religiozne umjetnosti.

»SLAVENSKI PREGLED«, časopis koji izlazi u Pragu već 33 godine, u svom broju od mj. travnja donosi članak o Lužičkim Srbima. List ističe, da Lužički Srbi imaju zahvaliti svoj opstanak u moru Nijemaca i svojim katoličkim svećenicima, koji su podržavali budnom narodnu svijest.

O. LINSEN Pred više godina došao je na područje oko rijeke Amazonke u donjoj Kolumbiji među indijansko stanovništvo redovnik svećenik o. Linsen. Nije mogao odmah propovijedati, a još manje krstiti. Najprije je trebao naučiti Indijance čistoći i liječiti ih. Kasnije pomagao im je sagraditi školu i bolnicu, urediti pilanu, krojačke i postolarske radionice. Istom za 8 godina krstio je prvog Indijanca. Poslije ih je pokrstio više od 4.000. No župa je postala previše prostrana, a da bi mogao svuda stizavati. Počeo je misliti na avion. I zaista na isusovačkoj školi za pilote u USA položio je potrebne ispite i sada leti k svojoj već glasovitoj župi avionom.

Zamislimo se malo i priznajmo, da su tako pred 13 vjekova izgledali i naši stari. Svećenik ih je učio gospodarstvu, obrtu i kulturi, svećenik im je dao i pismo.

NAJVIŠA NA SVIJETU je župa u gradu Yen-Tsin u Kini. Nalazi se na visini od 3 000 m. Župu je osnovao jedan Francuz i posvetio je sv. Ljudevitu.

SVEĆENICI NA MARKAMA. U prošlom ratu na američkoj krstarici Dorchester, koju su potopili Nijemci, poginula su junačkom smrću i 4 svećenika, koji su prepustili drugima svoja mjesta u čamcima za spašavanje. Sada su o junacima ove američke krstarice izišle u Americi spomen marke, na kojima su prikazana i ova 4 svećenika.

HOLANĐANI I SVETA MISA. Holandski statistički ured objelodanio je nedavno statističke podatke o pohađanju sv. mise u Holandiji. Statistika je za katolički dio pučanstva pokazala da poprečno svaki Holanđanin stariji od 18 godina ide na sv. misu 105 puta na godinu, drugim riječima 2 put tjedno! Statistika je vodila računa i o spolu, starosti i staleškoj pripadnosti, pa je tako dala vrlo zanimljive podatke. Evo neke od njih:

Osobe ženskog spola pohađaju sv. misu poprečno 121 put godišnje, muškarci 89 put godišnje. 31% Holanđana ide više puta tjedno k sv. misi, a 11% ih ide svaki dan! Neoženjene osobe su revnije od oženjenih i poprečno idu k sv. misi 122 put godišnje. Holanđani od 18—30 godina idu poprečno 103 put godišnje k sv. misi, oni od 30—40 godina 90 puta, od 40—50 108 puta, a oni poslije 50 godina 120 puta godišnje. Holanđani iz imućnijih slojeva idu 135 put godišnje na sv. misu, oni iz siromašnih slojeva samo 94 put godišnje. Holandska inteligencija i umjetnici idu 126 put godišnje k sv. misi! Holandija je zemlja uistinu katolička.

DVIJE NOVE SVETICE bit će uskoro proglašene od sv. Oca. To su bl. Ivana de Lestonnac i bl. Vincenca Gerosa. Prva je živjela u XIV. st. u Francuskoj za vrijeme pojave kalvinizma i osnovala red kćeri Bl. Dj. Marije. Nedavno je posebna komisija za proglašavanje svetih dala svoj »Nihil obstat«, tako da njenom proglašenju svetom ništa više nije na putu. Ista je komisija ispitala i priznala dva čuda, koja su se zbila zagovorom bl. Vincence Gerose.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U WASHINGTONU darovalo je početkom o. g. katoličkim sveučilištima u Milanu i Louvainu filmski snimljena predavanja s 243 tečaja svojih docenata. Ova predavanja obuhvatila bi oko 40.000 štampanih stranica, a snimljena filmski moći će se također ponoviti kadgod to ova sveučilišta budu zatrebala.

SMRTNI OSTACI o. Flanagana preneseni su avionom u Sjevernu Ameriku i pokopani u Dječjem Gradu, kako je to pokojnik želio.

OSSERVATORE ROMANO od 2. lipnja javlja, da će [illegible]. lipnja biti tajni konzistorij, na kojem će Sv. Otac imenovati nove biskupe i nadbiskupe.

U BJELINI

Padaju koraci po tvrdom pločniku. Korak po korak... Kao gruba riječ. A u grudima šumi šuplja praznina. Razulareni vihor. Tek gdjekoja misao propara ovu prazninu. Onda se pojača tjeskoba i nemir zarije svoje otrovane nokte.

To je Marko Sudar. Liječnik Marko Sudar.

Koraca kao da ništa nezna. O ničem ne vodi brigu i interes je splasnuta oteklina. Što bi njega moglo pokrenuti i uništiti mrtvilo što se uvlači pod kožu? Zajedno s krviju, koja je slana i gorka.

Dani su to, koji prolaze pokraj njega. Život je njegov izgubio nešto, i on to zaboravlja na svojem putu.

Sluša samo svoje korake, koji ga odvlače. Dan za danom sluša te korake, koji ga ne vode nikud. U bolnicu među zagnojena tjelesa. A onda traži jednu promjenu. Večernje zabave. Ništa. Jest, ništa. Jer užici su kratkotrajni. Pojava bijštećih namjera.

Dosada i užici.

On to zna. Ali on se nezna dosjetiti, kako da bude sretan...

Koraci u plavo jutro. Zajedno s koracima zdravih mljekarica. Koraci liječnika Marka Sudara u bolnicu. Koraci, koraci, koraci...

Ali kuda oni vode?

Kad bi on to znao! Kad bi mogao svoje korake pomiješati s koracima mladih mljekarica. I onda opet krenuti jednom u život. O, kad bi mogao! Ali njegovi koraci su slični koracima ove stare žene. — Ove, koja upravo ide... Koja razbacuje noge kao da su joj polomljene. I oslanja se o štap, koji je pocrnio od bezbroj ruku.

Kad bi on našao jedan štap, da se odupre o njega!

Neodređena želja, koja je obavita slutnjom.

Ah! Zašto je pala ova starica? Možda se razbila na tvrdom kamenu... Ne, nije smjela žurbu unijeti u svoje korake. To nije smjela.

Potrči zato, da joj pruži pomoć. Navika? Možda i jest to liječnička navika? Možda.

Ipak, ništa nije starici. Ne. Dobro je. A kuda ona žuri? Kuda? U crkvu. Ovdje u ovu crkvu. Pa... pomoći će joj.

Tako to teče. A koraci krenu u crkvu.

Kad je on bio posljednji put u crkvi?

Ne treba misliti na to. I zašto?

U crkvi. Nešto jest u crkvi i staricu to privlači. Što to? Da vidi svoju unuku. Bijelu u bjelini kraj glavnog oltara. Prva sv. Pričest.

Tako dakle! To je sv. Alojzije, koji doziva u svoju crkvu. Je li on dozvao i Marka Sudara? Htio bi o tome ne misliti. I o mnogočem drugom htio bi on ne misliti. Da, da! Ali bjelina ga izaziva. Bjelina poredana u malim redovima sa sklopljenim ručicama. Djevojčice i dječaci. S čudnim bljeskom na prozirnim obrazima. Nebeska slika! Baš kao i onda. Onda, kad je i on bio dječak u bjelini. Davno. O da! Davno. Djetinjstvo. Uspomene.

Nevinost u bjelini, sreća u bjelini! Da, drago djetinjstvo.

Onda on nije osjećao prazninu. Ni u sebi, niti oko sebe. Onda je on bio radostan. Pun radosti. Život je njegov bio bogat. Da onda, 21. lipnja...

Ne misliti na to... ne, ne.

Ali zašto »ne«?

Onda je on bio sretan, pun, bogat. A sada? Sada je nesretan, prazan, siromašan. A on želi i opet život sretan, pun, bogat!

Možda sv. Alojzije ima pravo. Možda treba sa sklopljenim rukama pristupiti k glavnom oltaru. Poput ove djece. Poput i njega... onda, kad je bio još dijete.

Da, možda primiti i opet prvu sv. Pričest...

Zapravo sv. Alojzije ima pravo. On to već zna. Marko Sudar već to zna, iako se odupire tome. Prividno. Bezrazložno. Istina, on će o tome još i razmišljati. Možda i danima... I suprotstavljati se.

Ali sv. Alojzije pokreće njegove korake. U život. U pun život.

—o—

IVAN MAILLEFER, trgovac u Remešu, dao je u svećenički stalež svoja tri sina, a u samostan kćerku i sina.

Umirući u 70. godini zahvaljivao je Bogu za ovu veliku milost i kazao: »Djeca više pripadaju Bogu nego roditeljima!«

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Dođite, sinci, poslušajte; naučit ću vas štovanju Gospoda«.
Iz današnje sv. Mise

GOD. III. | ZAGREB, 4. SRPNJA 1948. | BROJ 2[illegible]

SLAVLJE LJUBAVI

Dizao se u svemu brzo kao nitko do njega. U vojnoj akademiji prvi đak. Taj korsikanac, rođen 1769. sa šesnaest godina bude poručnikom. Tada jednoga dana zabilježi u svom dnevniku: »Sv. Helena je jedan mali otok«. Nije ni slutio, kakovu će ulogu u njegovu životu imati taj otočić. On, Napoleon je i zaboravio na tu bilješku A kako bi na tu sitnicu i mislio! U ratu za Tulon g. 1795. toliko se odlikovao, da je s dvadeset i četiri godine imenovan brigadnim generalom. I sada ide od pobjede do pobjede. Stiče slavu i veliki ugled. Godine 1799. sa trideset godina postane prvim konzulom, zapravo vladarom Francuske. Pa se doskora godine 1804. dade proglasiti nasljednim carem. Još uvijek bere ratne lovorike i povećava svoju ratnu slavu.

Godine 1809. ukine papinsku državu, a Papu Pija VII. zarobi. Vukao ga iz mjesta u mjesto običnim poštanskim kolima. Gonio ga slaba i bolesna od Savone preko Monte Cenisa (Monsnia) do Fontainebleau (Fontenblo). U gostinjcu na Mont-Cenisu je Papa iznemogao i skršen primio Sakramente umirućih. Ali nije popustio u obrani Crkve.

Godine 1810. otpustio je Napoleon svoju prvu ženu Josefinu i oženio se sa Marijom Lujzom, kćerkom cara Franje I. Senat je privolio na rastavu s prvom ženom. Sve mu se pokoravalo, sve ga se bojalo. Bio je doduše izvanredan vojskovođa, ali i čovjek bezobzirne energije i nasilnosti.

U svojoj umišljenosti, da će sebi dijelu Evropu podložiti, pođe s vojskom i na Rusiju. Dopre čak do Moskve. Ali snažan otpor Kozaka, jaka zima i glad prisile ga da se vrati u Pariz. Njegova je zvijezda počela zapadati. I nakon kapitulacije samoga Pariza g. 1814. senat liši njega i njegovu porodicu prijestolja i dade mu otok Elbu s 2,000.000 franaka godišnje.

Godine 1815. pokušava Napoleon, da se vrati na carsko prijestolje. I uspije, ali samo na 100 dana. No ponovo pobijeđen htjede pobjeći u Ameriku. Uhvate ga. Otpreme kao sužnja i samo kao generala Bonaparte na osamljeni, nepristupačni pusti i grebenasti otočić sv. Helenu u južnom Atlantskom Oceanu. Tu je proboravio sve do g. 1821., do svoje smrti. A Papa se vratio u Rim još g. 1814 i preuzeo svoju vlast.

»Sv. Helena je jedan mali otok«. I kad zapuhnu atlantski vjetrovi, odzvanjuju na tom otoku kao neprestani koraci vojničkih masa. Kao tutnjava deset tisuća topova. Kao topot bijesne ratničke konjice, kojoj nema broja. Tada udara more o obalu te pustinje, o ukočene grebene od svijeta zaboravljena otoka. Ondje se sluša sate i sate neko urlanje, zavijanje, stenjanje, bijes i proklinjanje. Orkan povali žalosne vrbe kao da prekrivaju zaboravljene grobove. Tama prekrije svu okolicu. A sijevanje munja i udaranje gromova proizvodi očaj i smrtni strah. Pravi pakao.

Sve je to samo slaba slika onoga, što je Napoleon prouzročio svojim ratnim pohodima na pojedine narode i zemlje. To su melodije i pjevanje razaranje, uništavanja i propadanja svega. A onda mir i šutnja, kad to prestane. Tada nastupe osamljene i bezsnene noći. Dugi dani bez vijesti i glasa utjehe bilo otkale. Boli zbog brzo minule slave i grižnja savjesti zbog počinjenih nepravda. Dosada i muke kao muke prokletih u paklu.

Jednoga dana zapita Napoleon turobnim glasom svoga sudruga na otoku: »Generale, poznajete li pobliže Isusa Krista?« Ovaj izmakne odgovoru. A Napoleon započe uvelike hvaliti osobu Isusa Krista, a naročito ljubav, koju je On našao poslije svoje smrti. I reče: »Znadete li, generale, svi su se bojali moje moći i moje volje. I vlastiti su se moji vojnici mene bojali, a nitko me nije ljubio. A sada na ovom otoku, tko se mene sjeća? Tko me ljubi? Nitko. Samo Krista ljube neprekidno i zato kažem: »On bijaše više nego čovjek!«

I doista! Tko je ikada došao na tu misao, da od svojih pristaša traži samo ljubav. I to ljubav, u kojoj je sve ostalo sadržano. To je zaista božanska misao, a ne ljudska. A osim toga je samo Isus tvrdio ono, što se uistinu obistinilo: »Kad budem uzdignut nad zemljom, sve ću k sebi privući.« Ili tko se ikada usudio ljudima postaviti ovakav zahtjev: »Tko više ljubi oca ili majku ili brata ili sestru, nego li mene, nije mene dostojan.« To je tražilo samo Isus. On je ljubav donio s neba na zemlju. I posvuda obilno dijelio. Tko ljubav sije, ljubav će i žeti. A Krist je sve svoje slavlje, sav svoj triumf položio u ljubav, a ne u ratnu vještinu, ni u kulturni napredak, ni u znanost, ni u kakovu ljudsku vještinu i silu. Zato i žanje ljubav. I žeti će je do vijeka. Na sve se može prisiliti svijet, samo na ljubav ne. Ljubav treba sijati da nikne ljubav. Tako je činio Krist. Tako nije činio nitko, niti se tomu itko dosjetio osim Krista, Sina Božjega. I dok nijedno srce ne će zakrvariti, nijedno oko zaplakati, nijedna se duša ražalostiti nad grobom nasilnog Napoleona, more će, beskonačno more i dalje kod Sv. Helene bijesniti, urlati, oko otoka, na kom je boravio umišljeni Napoleon. A svijet će ljubiti Krista do vijeka.

LITURGIJSKE KNJIGE I KRETNJE

Molitve, koje su propisane za razne obrede, čitaju se iz liturgijskih knjiga. A to su ove:

Misal sadržava sve molitve i pjevanja za svetu Misu i za druge bogoslužne obrede, koje vrši svećenik.

Pontifikal sadržava molitve i obrede posvećenja, koja udijeljuje biskup.

Lekcionar je knjiga u kojoj su sabrane lekcije (čitanja), poslanice i Evanđelja za svečanu sv. Misu.

Brevijar (časoslov) je molitvena knjiga svećenstva, u kojoj su odlomci iz Svetoga Pisma, Psalmi, kratki životopisi svetaca, odlomci iz homilija (propovijedi) sv. Otaca i molitve.

Martirologij je koledar s popisom svetaca, kojih blagdan pada na pojedine dane crkvene godine. Ovu knjigu dopunjuje Časoslov. Čita se iz nje svaki dan kod zajedničkog svećeničkog sata (kod Prime).

LITURGIJSKE KRETNJE (ČINI)

Kod bogosluženja čini svećenik razne kretnje, koje znače određenu misao.

Stajanje znači štovanje Boga kao najvećeg Gospodina i ujedno unutrašnje učešće u molitvi.

Poklon glave je naravna izjava poštovanja. Poklonom možemo pokazati poštovanje kako Bogu, tako i svecima.

Klečanje je izraz duboke poniznosti i štovanja Boga. Viši stepen klečanja je adoracija (klečanje na obadva koljena). Adoraciju treba da činimo pred izloženim presvetim oltarskim Sakramentom, kod podizanja i na Veliki Petak pred Raspelom u crkvi.

Poklon nice (pasti na lice) znači najdublje poniženje, pokoru i skrušenost.

Poljubac. Ako se poljubi koja osoba, onda to znači vrhunaravnu ljubav prema bližnjemu. Ako se poljubi koja stvar, onda je to izjava osobitog štovanja.

Raširene i sklopljene ruke. Sklopljene ruke jesu izjava unutarnje sabranosti. Raširene ruke izjavljuju vruću težnju za Bogom i za Njegovim darovima.

Uzdignuće očiju znači, da se duša i srce dižu od svijeta k Bogu.

Udarati se u prsa znači žaljenje duše nad grijesima.

Umivanje ruku znači težnju za čistoćom duše i tijela.

Znak sv. Križa znači priznanje vjere u presvetu Trojicu.

Odgoj svećeničkog zvanja

1. Ne govori nikad rđavo o svećeniku ili o sv. Crkvi.
2. Držite savjesno Deset božjih zapovijedi i pet zapovijedi crkvenih.
3. Osobito pomnjivo svetkujte u obitelji blagdane i postite zapovijedane poste.
4. Brinite se za to, da bude dječak upoznat sa sv. zvanjem svećeničkim i da ima ljubav za njega.
5. Dajte mu u ruke knjigu, ako možete, koja o tom zvanju raspravlja.
6. Upoznajte ga sa životom svetaca.
7. Upućujte dječaka, da neposredno čezne za sv. zvanjem svećeničkim.
8. Prema svakom svećeniku gajite veliko poštovanje.
9. Vodite dječaka u crkvu, da poslužuje kod sv. Mise, ne možda radi dobitka nego radi časti.
10. Vodite ga često ne samo riječju nego osobito i svojim primjerom k sv. sakramentima i molite za njega (osobito vi, majke), da mu Bog podijeli milost sv. zvanja.

Tako će najbolje proklijati u dječaku sv. zvanje!

O. MAKSIMILIJAN KOLBE

III.

Izbor je završen. Čuju se posljednji tihi pozdravi: »Do viđenja!« — »Umirem za Poljsku!« — »Oh, kako mi je žao žene i djece, koju ostavljam siročad«.

Posljednje su riječi proizvele neizmjerno sažaljenje u srcu P. Kolbea. On mora pod svaku cijenu spasiti tog čovjeka.

Najednom gibanje. Iz redova istupi čovjek i uputi se ravno generalu Fritschu. Kako? — Što hoće taj čovjek? Svi se uzdižu na nožnim prstima, što će to sada biti? »To je P. Maksimilijan« šapuću, koji ga poznaju P. Kolbe veličanstveno vedar zaustavi se pred komandantom i reče: »Molim, primite ponudu mojeg života mjesto onog oca obitelji«. — Komandant se zbunio, ne shvaća, — šuti, a onda zapita: »Zanimanje?«

»Katolički svećenik« odvrati Pater.

»Zašto to činiš«

»Ovaj je otac potrebniji svojoj obitelji, nego li moj život izmučen godinama i poslom društvu«.

Komandant se ne snalazi, ne vjeruje, omjeri ga od glave do pete i za kratkog promišljanja reče: »Primam«. —

Odmah pribilježe broj P. Kolbea i on se priključi osuđenicima. Trojica vojnika odvedu nevine žrtve u mračno podzemlje, gdje će poginuti od gladi. Pred ulazom morali su ostaviti svoja odijela, pa ih onako gole gurnuše u jednu ćeliju s porugom: »Osušit ćete se kao tulipani«.

Sad je trebalo izdržati. Glas molitve i zvuci pobožnih pjesama ništa se nijesu razlikovali od vapaja kršćanskih mučenika u rimskim arenama. Predmolio je P. Kolbe. Koji put su tako uronuli u molitvu, da ne bi primijetili dolazak vojnika. Na zapomaganje nesretnika vojnik bi odgovarao udarcima nogu, te bi se dotičnik srušio mrtav ili bi bio ustrijeljen.

P. Maksimilijan se nije nikada tužio i ništa nije tražio. Svoje je drugove tješio, da će se pronaći bjegunac, i oni će biti oslobođeni.

Vojnicima je bilo značajno ovo junačko ponašanje ovog čovjeka, pa su govorili: »Zaista je ovaj svećenik častan čovjek. Ovakvoga do sada nismo imali«.

Minula su dva tjedna potpunog gladovanja, a treći je već na izmaku. 14. VIII. dođe upravitelj ambulante kriminalac Boch i preživjelima ubrizga smrtonosnu injekciju. P Kolbe je s molitvom na usnama pružio krvniku svoju ruku.

Umro je Marijin Vitez. Mučenička kruna, koju mu je onomadne Božja Majka nudila u tamnoj crkvici, sad mu ovjenčava čelo. S njegova lijepog patničkog lica odsijeva vedrina i sjaj, a pogled otvorenih očiju uperen na jednu točku na stropu. Tijelo mu je preneseno u mrtvačnicu i 15. VIII. na blagdan Marijina Uznesenja spaljeno u krematoriju.

Velik u životu, još veći u smrti, zaslužuje našu pažnju i naše nasljedovanje, pa makar izdaleka. Danas više nego ikada možemo se ponositi svojim svećenstvom, koje rađa ovako velikim junačkim ljudima.

Red franjevaca konventualaca dobio je još jednog svetog člana. P. Kolbe je dokaz, kako se i u dvadesetom vijeku može provoditi idealno siromaštvo u duhu Asiškog Siromaha.

General Reda franjevaca konventualaca izdao je potrebna naređenja, da se što prije omogući postupak za proglašenje P. Maksimilijana blaženim.

—o—

NADBISKUP GRADA LIMA, glavnog grada države Peru u Južnoj Americi, blagoslovio je i otvorio novo bogoslovsko sjemenište, koje je sagrađeno milodarima pučanstva kao »spomenik naroda kleru«.

Noćna molitva

Prastari je običaj, da ljudi slave Gospodina ne samo danju, nego i noću. Sv. Pismo Staroga Zavjeta bilježi o tom ovo: »Noću sam se spominjao imena tvojega, Gospode, i držao sam zakon tvoj«. I opet govori: »U pol noći dižem se, da te slavim za pravedni zakon tvoj«. (Ps 118, 55., 62.)

A u Novom Zavjetu nama ljudima prednjači u tomu svojim primjerom sam Isus Krist. On je posvetio noć time, što se u noći rodio u štalici u Betlehemu. U noći je bježao u Egipat pred Herodom, koji je htio, da Ga još kao dijete pogubi. U noći je trpio smrtnu muku u vrtu u Getsemanu. Sv. Pismo nas izvješćuje, da je noći sprovodio u molitvi. Tako je to bilo prije nego je odabrao svoje apostole. Tako je to bilo prije nego je obećao presveti oltarski Sakrament (Euharistiju). Tako je to bilo i na Posljednjoj večeri, kad je ustanovio presveti oltarski Sakramenat.

Isusovim su stopama pošli i Njegovi učenici i kršćani prvih vjekova. I oni su noći prije glavnih svetkovina probdjeli i sprovodili u molitvi. Taj su pobožni običaj kasnije nastavili naročito redovnici. A i sada imade takvih redova, gdje tisuće i tisuće redovnika i redovnica ustaju noću, da molitvom slave Gospodina. Zato je noćno čašćenje Boga tako staro, kako je uopće stara molitva.

Pravi vjernici nasljeduju Isusu, prve kršćane i redovnike tako, što obavljaju svoju večernju molitvu prije spavanja i svoju jutarnju molitvu kad ustaju. Osim toga se rado mole i križaju kad god se u noći probude ili ne mogu spavati. Tako i u noći slave Gospodina, koji je gospodar i dana i noći, svakoga vremena i našega života.

Dobri kršćani svojom molitvom pretvaraju noći u dane i njome izmiruju Gospoda i mole oproštenje za one, koji obeščašćuju noćne sate ili to vrijeme Gospodnje zlo upotrebljavaju. I tako kršćani postaju dionicima onih nebeskih zborova, koji dan i noć kliču Gospodinu: »Svet, svet, svet je Gospodin Bog naš. Puna su nebesa i zemlja Tvoje veličanstvene slave. Blagoslovven, koji dolazi u ime Gospodnje«.

Da tu noćnu molitvu promakne, Crkva potiče vjernike da obavljaju večernju i jutarnju molitvu. Usto je uvela takozvana noćna klanjanja Isusu u presvetom oltarskom Sakramentu. Tako je još godine 1809. Jakob Sinibaldi u Rimu osnovao Bratovštinu noćnog klanjanja. Od onoga se vremena klanjanja drže u Rimu pred izloženim presvetim oltarskim Sakramentom kroz 40 sati t. j. danju i noću, a poslije se to proširilo po cijeloj Crkvi. Naročito to bude prigodom euharističkih kongresa župskih, kotarskih, liturgijskih, biskupijskih i pokrajinskih ili internacijonalnih. Tako se drže noćna klanjanja i na glasovitim prošteništima n. pr. u Mariji Bistrici, Lurdu i tako dalje.

Takova noćna klanjanja i molitve imadu veliku vrijednost i donose velike blagoslove i koristi katoličkom narodu. Osobito to biva ondje, gdje se takove večernje i noćne molitve obavljaju zajednički u pojedinim obiteljima, a na noćnim klanjanjima sa svima prisutnima. Takve su molitve i klanjanja pred presvetim oltarskim Sakramentom osim sv. Pričesti, najuža buđuje prema zatvorenom Spasitelju Povezuju se u opću Isusovu zajednicu pojedinci, obitelji, župe, narodi i Crkva.

Takovim se zgodama naročito probuđuje prema zatvorenom Spasitelju u Svetohraništu i razumijevanje i poštovanje, a i katolička svijest skupne pripadnosti i povezanosti.

A večernjim, noćnim i jutarnjim molitvama osjeća se duh povezanosti sa svima onim tisućama i milijunima, koji uveče i ujutro dižu svoje ruke Gospodinu prema sv. Pismu: »Noću sam se spominjao imena Tvojega, Gospode, i u pol noći sam ustajao da Te slavim. Zato se ne ću postiditi do vijeka«.

—o—

U OKOLICI MJESTA KORINTA (Grčka) nedavno je američki arheolog prof. Oscar Broneer našao među iskopinama staru tribunu (propovjedaonicu), za koju drži, da je s nje Korinćanima propovijedao kršćanstvo sv. Pavao. Ovaj nalaz ostao je zapažen i među pravoslavcima Grčke.

APOLOGETSKI KUTIĆ

Bog je sveznajući

Govor je o znanju Božjem. Bog zna odvijeka i savršeno sve, što je bilo, što je sada, što će biti, što bi moglo biti, a i to, što mi mislimo.

Bog spoznaje samoga sebe. On dokučuje svoju bit, što nije dano nijednom stvorenju. Zato je Bog i beskonačno blažen, jer je svijestan, da uživa najsavršenije dobro. U svojoj naravi kao u ogledalu spoznaje Bog i sve stvorove kakvi su u sebi.

Bog znade, što je bilo. Na Jakobovu zdencu razgovara Isus sa ženom Samaritankom, i nabraja joj sve njezine grijehe. »Pet si muževa imala, i koga sad imaš, nije ti muž.« A žena Samaritanka ode u grad i reče ljudima: »Dođite, da vidite čovjeka, koji mi kaza sve, što sam učinila. Da nije to Krist?« (Iv. 4, 18 i 29).

Bog znade buduće događaje. Bog-čovjek Isus Krist proreče Petrovu zataju. Kad se Petar junačio, da je i u smrt pripravan poći za Isusa, reče mu Isus: »Zaista ti kažem: Noćas prije negoli pijetao zapjeva, tri puta ćeš me zatajiti« (Mt. 26, 34). Kasnije se proročanstvo Isusovo točno ispunilo. Judi je prorekao Isus, da će ga izdati. »Zaista vam kažem — reče Isus Apostolima — jedan će me između vas izdati«. A kad su Apostoli redom pitali: »Da nisam ja Gospodine?« — pitao je i Juda izdajnik: »Da nisam ja, Rabi?« A Judi odgovori Isus: »Ti kaza« — to znači, ti si taj (Mt 26, 21-22 i 25). Isus je prorekao i propast Jerusalema. Kad je izlazio iz jerusalemskoga hrama, reče Mu jedan od Njegovih učenika: »Učitelju, gle, kakvo kamenje i kako sjajne građevine! A Isus mu odgovori: Vidiš li ove silne građevine? Ni kamen na kamenu ne će ostati, koji se ne će razvaliti.« (Mk 13, 1-2).

Bog znade i najtajnije naše misli i najskrovitija čuvstva. Kad su književnici u nazočnosti Isusovoj zlo mislili o Isusu, ukori ih Isus javno i otvoreno: »Zašto zlo mislite u srcima svojim?« (Mt 9,4). I nitko se nije usudio reći, to nije istina. Zato s pravom veli Sveto Pismo: »Oči Gospodnje mnogo su bistrije od sunca, one razgledaju sve staze ljudske i dubinu bezdana, i u srcu ljudskom gledaju skrovne strane. Gospodinu naime Bogu sve je poznato prije, nego bi stvoreno« (Crkv 23, 28-29).

Bog znade i ono, što stoji do slobodne ljudske volje. Za Njega nema budućnosti, jer gleda odvijeka sve kao da se zbiva sada. Bog znade savršeno točno i sigurno, kakav će tko život provoditi u budućnosti i prema tome određuje, tko će se spasiti, a tko će propasti.

Bog znade i ono, što bi moglo biti, makar se ne će nikada ostvariti. Bog znade i ono, što bi moglo biti, kad bi se ispunili kakvi uvjeti. Isus je rekao jednom zgodom: »Jao tebi, Korozaine, jao tebi, Betsaido, jer da su se dogodila u Tiru i Sidonu čudesa, što su se dogodila u vama, davno bi već u vreći i pepelu činili pokoru« (Mt 11, 21).

Način Božje spoznaje nije u domišljanju i umovanju, već On gleda odvijeka, sigurno i jasno, samu bit stvari i događaja. Što je nama prošlo i buduće, Bogu je odvijeka nazočno kao da se zbiva sada. Bog spoznaje sve najedamput jednim jedinim činom uma, i to gleda sve u sebi spoznavajući svoju narav. U naravi ili biti svojoj vidi i spoznaje sve; Njegovo je znanje neovisno o stvorovima.

Kad znademo, da je Bog svuda i da sve znade, na što treba paziti? Treba se čuvati i potajnoga zla, jer će i ono izaći na vidjelo, a mi ćemo morati odgovarati za nj. Treba činiti dobro i onda, kad nas ne vide ljudi, jer Bog znade i u knjigu života bilježi i najskrovitije naše dobre čine. Ne činimo dobro samo radi ljudi, nego radi Boga. Volja Božja treba da je najplemenitiji razlog zbog kojega činimo dobro. A kad smo u nevolji, neka nas tješi sveznanje Božje. Bog dopušta nevolje, ali ih i na dobro obraća i sretno svršavaju, kad ih podnosimo i trpimo Bogu za ljubav. Ne treba, dakle, nikada očajavati, nego puni mira i pouzdanja u Boga čekati sretan svršetak svake nevolje.

J. REINKE O BOGU

J. Reinke, profesor botanike u Kielu, piše: »Poznavanje prirode vodi neizbježivo k ideji Boga, pa baš zbog zakona uzročnosti, po mojem mišljenju, tako smo sigurni za opstojnost Boga, kako smo sigurni za opstojnost prirode« (Die Welt als Tat, Berlin 1899. 457.).

J. BARRAND O STVORITELJU

Francuski paleontolog Joachim Barrand piše: »Obje znanosti, astronomija i paleontologija govore nam svake na svoj način i u svom djelokrugu o veličini i slavi Stvoriteljevoj« (Système Silurien II. 19. E.).

Lažni proroci

U svijetu često su se javljali lažni učitelji uzvišene Kristove nauke. Odmetnici od istine i zanesenjaci vjerovali su, da mogu mijenjati ono, što je nepromjenljivo u vremenu i nadopunjavati svojim nazorima. Takovi su propovjednici vjere zabacivali evanđeoske istine ili su pokušavali, da ih djelomično ispravljaju, kako se njima činilo, da je potrebno i istinito i osnivali su nove vjerske zajednice i sekte. Ali je Isus već opomenuo svoje učenike, da će doći lažni proroci. On je opomenuo ljude, da se čuvaju kušnja i obmane. Veliki Učitelj je poznavao ljudsku narav i njezine slabosti. Znao je, da će mnogi zavodnici ulaziti lakovjernima, da ih povedu za sobom. Lažni proroci sakrivati će svoju pravu ćud pod ovčjim ruhom, kako ih ne bi prepoznali i hvatati će neiskusne u zamku obećanja, dok ih ne zarobe. To je opasnost, pred kojom ne smijemo zatvarati oči; opasnost kojoj ne smijemo podcijenjivati snagu, da se ne prevarimo. To je zlo; koje se prikrada neotpornima i širi se kao zaraza, koja često razara i tamo, gdje ne bismo očekivali, da će prodrijeti. Kako, dakle, da pobijedimo zavodnike u njihovu poslu — kako da se odupremo i da ostanemo vjerni?

Božanski Učitelj je kazao: poznati ćete ovakove po njihovim rodovima. Dobro drvo rađa dobre rodove a zlo drvo rađa zle rodove. Riječi ostaju samo riječi, ako nemamo svjedočanstva djela i istine. Obećanja, nove nauke, sve se to rasplinjuje kao dim, ako nedostaju dokazi i to dokazi, koji mogu podnijeti vatru kušnje, a da ništa ne stradaju. Kristovo Evanđelje nije samo najljepša, najdragocjenija ostavština ljudskome rodu, koja prelazi s pokoljenja na pokoljenje, uvijek jednako velika i sjajna, već je i živa istina, povjesno utvrđena, istina, koja crpi svoj neumrli i uvijek mladi život iz samoga božanskog vrela. Učitelj, koji je darovao svijetu ovo blago, bio je čovjek, ali i Bog, koji upravlja životima, Bog, od kojega nastaje sve živo i kome se sve opet vraća. On, koji ne može pogriješiti i čija je mudrost izvor ljudske misli. On je svojom riječju, ali i svojim djelovanjem, svojim čudesima, svojom žrtvom i uskrsnućem zapalio neutrnivi plamen, koji obasjava naše staze na putu k svome cilju. Ljudi ne mogu mijenjati, što je Bog odredio, ljudi ne mogu brisati, što je On zapisao u naša srca. Kao što se siječe i baca u oganj drvo, koje ne rađa dobre plodove, tako će nestati i svi oni proroci, koji šire zablude, a Kristovo Evanđelje ostaje i danas kao i jučer, ostaje do vijeka.

PODLISTAK

Mati

Od ranog jutra sjelo nešto na dušu Jure Vukelića i pritište ga i muči. Noć je prospavao mirno, ali pred zoru stislo ga oko srca i ne popušta.

Otišao je u ured, ali mu posao nije išao od ruke. Vratio se iz ureda ranije. Objedovat će s materom, porazgovoriti se s njome, pa će mu biti lakše.

Opazila mati, da ga nešto tišti. I upita ga: »Što ti je?« — »Ne znam, odgovori joj. Više puta dođe nešto na čovjeka, a da i ne zna, što je.. Proći će«.

Jure je najmlađe dijete trgovca Stipe Vukelića. Prvog dana mobilizacije g. 1914. pozvalo mu oca u vojsku. Nije se vratio. Poginuo prelazeći Savu. U Savi je našao i grob.

S materom udovicom zakukalo i troje sitne dječice.

I za života očeva teško se sastavljao kraj s krajem. A ipak ih je mati sve troje digla na noge. Ali samo Bog znade, koliko se napatila.

Sva se braća Jurina rano oženila. I Juru nagovarala mati, da savije gnijezdo. Ne htjede. Ostat će uz mater. Tko zna, bi li mu se žena slagala s materom. A ne bi podnio, da mu mati trpi.

I poslije podne otišao je u ured. Kad je došao kući, našao je mater u krevetu. Upita je: »Što ti je?« — »Nešto sam slaba pa sam prilegla, odgovori mu ona. Nije ništa. Proći će«.

Uzeo je ruku materinu, a ruka joj vlažna i vruća.

Da će po liječnika. Ne dade mati. Nije ništa, brzo će proći, uvjeravala ga. »A već mi je i lakše. Ustat ću i dat ću ti večeru. Bit ću uza te, dok ne pojedeš. I kao dijete nisi htio jesti, ako nisam bila uza te«.

I htjede se dići. Ne dade Jure. »Nemoj se mučiti«, reče Jure. »Sam ću. Znam, gdje su tanjuri i vilice. Pojest ću u kuhinji. Eto me za čas k tebi«.

Iza večere ne htjede Jure u svoju sobu. Ostat će uz mater. Da joj se nađe pri ruci, ako joj što ustreba.

Mati ni da čuje, da bdije uz nju. Veli joj on: »Koliko si ti noći probdjela uz moj krevet. A sad ne daš, da ja jednu noć probdijem pokraj tebe«.

»Što ti to govoriš, sine«, ona će. »Zar ti nisam mati? I kakova bih bila mati da spavam, a dijete mi je bolesno.? I tko bi mogao bolje podvoriti dijete od rođene matere. Sad si odrastao i ne trebaš moje pomoći Ali da treba, probdjela bih ja i sada ne jednu noć nego i stotinu noći uza te. Ne brini se za me. Ako i ne zaspim, ne će mi biti teško. Starost ne spava dugo. Za čas se odmori. A kakav je moj posao? Ono, što se mrvu motam po kuhinji i nije posao. Barem mi brže prođe dan«.

Poslušao je mater i otišao u svoju sobu. Vrata je ostavio otvorena. Ustreba li ga mati, bit će za čas uza nju.

Leže napola obučen. Nije mogao zaspati. U duši mu se redale slike iz mladosti. Još nikada nije osjetio, da toliko ljubi tu svoju staricu majku kao sada, kad se bojao da je izgubi.

Kako je bio sretan kad je kao dijete dolazio k njoj, a ona ga gladila po glavici. Voljela je ona svoju djecu, ali je bio siguran, da je najviše voljela njega. Uvijek je tražila, da bude uza nju.

Kao dijete nije ni slutio, kolike su brige mučile njegovu mater. I danas ne razumije, kako ih je mogla sve dići na noge. Što nosi dućančić na selu? I što da počne sirota žena, kad nema muške glave u kući. Svi je varaju, svi je prikraćuju. A ipak nisu bili ni on ni braća mu ni gladni ni goli. Jesu matere, koje vole svoju djecu, prave čudotvorke. U njihovim se rukama umnažaju hljebovi i iz nekoliko zrna niču pogače.

Ne pamti, da ga je mati kada udarila. Nije tukla ni druge djece. Al bi zaviknula na njih, kad bi što skrivila. A njega bi kriva samo tužno pogledala, i u očima bi joj se zacaklile suze.

Pade mu na pamet, kako ga jedne nedjelje poslije podne odvela na groblje. Okitila je bila djedov grob i zapalila svijeće. I rekla mu je, da se u tom grobu nalazi i duša njegova oca. Došla je izdaleka, da im bude bliže. On je kasnije često sanjao o ocu i žalio je, da je umro tamo negdje daleko, a da nije kod njih, pa da pomogne materi i da joj olakša brige.

Zadrijemao je. Kad se prenuo, otišao je do materina kreveta i položio ruku na njezino čelo.

Pod rukom je osjetio kaplje znoja. Trgnuo se i zapalio je svijeću. Mati mu je bila mrtva. Zaklopio joj je oči i poljubio joj hladnu ruku.

Nije plakao za materom. A i čemu da plače? Ta znao je, da se te noći otvorilo nebo, i da je u svoje dvore primilo jednu novu sveticu.

Život s Crkvom

SEDMA NEDJELJA PO DUHOVIMA
4. srpnja 1948.

U Uvodu sv. Mise potiče nas Crkva, da hvalimo Boga: »Pljeskajte rukama svi narodi, kličite Bogu veselim glasom, jer je Gospodin uzvišen i strašan, veliki kralj nad cijelom zemljom«.

U Molitvi moli svećenik, da Gospodin odvrati od nas sve, što je škodljivo: »Bože, čija se providnost ne vara u svojem upravljanju ponizno Te molimo, da odvratiš od nas sve što je škodljivo, a dadeš nam milostivo ono, što je korisno«.

U Poslanici (Rim. 6, 19-23) uči nas sv. Pavao, da služimo svojim tijelom Bogu: »Braćo! Govorim kao čovjek zbog slabosti tijela vašega. Jer kao što dadoste udove svoje u službu nečistoći i bezakonju za bezakonje, tako sad dajte udove svoje u službu pravdi na posvećenje. Jer kad bijaste robovi grijehu, prosti bijaste od pravde. Kakav dakle plod imadoste tada od onih stvari, za koje se sad stidite, kad im je svršetak smrt? A sada oprostivši se od grijeha, a postavši sluge Bogu, imate plod svoj na posvećenje, a svršetak život vječni. Jer je plaća za grijeh smrt, a milost Božja život vječni u Kristu Isusu Gospodinu našemu«.

Sv. Evanđelje (Mat. 7, 15-21) nas opominje, da se čuvamo lažnih proroka, koje po plodovima možemo poznati, i da vršimo Volju Božju na zemlji: »Čuvajte se lažnih proroka, koji dolaze k vama u odijelu ovčjem, a unutra su vuci grabežljivi. Po rodovima njihovim poznat ćete ih. Zar se bere s trnja grožđe ili s čička smokve? Svako drvo dobro dobre rodove rađa, a zlo drvo zle rodove rađa. Ne može drvo dobro zlih rodova rađati, ni drvo zlo dobrih rodova rađati. Svako drvo, koje ne rađa dobra roda, isjeći će se i u oganj baciti. Dakle po rodovima njihovim poznat ćete ih. Ne će svaki, koji mi govori: Gospodine, Gospodine, ući u kraljevstvo nebesko, nego koji čini volju oca mojega, on će ući u kraljevstvo nebesko«.

Pod lažnim prorocima mislio je Krist književnike, farizeje i lažne učitelje, a mi danas možemo da smatramo lažnim prorocima **svijet** sa svjetskim častima i bogatstvom, **tijelo** sa zlim željama i strastima, **đavla**, koji obećaje sva kraljevstva ovog svijeta, te napokon zle **knjige** i spise. Svim tim lažnim prorocima ne treba vjerovati, da nas njihova nauka ne strovali u propast, nego čvrsto prionimo uz zakon Božji, koji nas vodi k miru i trajnoj sreći.

PREMA NAJNOVIJOJ STATISTICI je jedna petina svih misionara holandijske narodnosti.

U HOLANDIJI ima 36 katoličkih listova, koji izlaze dnevno.

Liturgijski kalendar

Nedjelja, 4. srpnja

VII. po Duhovima. — Sv. Udalrik (Ulrik). Rođen oko g. 890. u Bavarskoj. Bio je biskup u Augsburgu. Mnogo je bdio, postio i činio druga pokornička djela. Na puti su ga uvijek pratili siromasi. Mađžari su dva puta provalili u Bavarsku sve do Augsburga. On je sve tješio i hrabrio i bez kacige i bez štita pošao u obranu Augsburga uzdajući se u Božju pomoć. Mađžari nijesu mogli zauzeti grada. Svu svoju imovinu je razdavao siromasima. Za života je sebi načinio grobnicu i svakoga petka ju je obilazio. Svojim blagoslovom ozdravljao bolesnike, osobito padavičare. Kad više nije mogao čitati sv. Mise, vodila su ga dva svećenika svaki dan u crkvu, da ondje primi sv. Pričest. Ležeći na pepelu umro 4. VII. 973. Papa Ivan XV. proglasio ga svetim g. 993., i to je bilo prvo svečano proglašenje svetaca u Rimu.

Ponedjeljak, 5. srpnja

Sv. braća Ćiril i Metodije, slavenski apostoli. Rođeni u Solunu. Car Mihael III. poslao ih u Moravsku, gdje su pokrstili mnogo Slavena. Preveli su Sv. Pismo na staroslavenski G. 867. primljeni su s velikim počastima u Rimu. Tu je sv. Ćiril umro 14. II. 869. Papa je imenovao sv. Metodija nadbiskupom, nakon čega je on među Slavenima razvio veliku misijsku djelatnost. Umro 6. IV. 885. i pokopan u Velehradu. — **Sv. Antun Marija Zaccaria.** Rođen g. 1502. u Kremoni u Italiji. Kao liječnik otišao u svećenički stalež. Njegovo je srce bilo puno milosrđa, a njegova kuća utočište siromaka. Zvali su ga »anđeoskim čovjekom« i »anđelom Božjim«. Crkve su bile premalene za njegove propovijedi. U Milanu je osnovao kongregaciju redovnih klerika sv. Pavla, kojega je on osobito štovao. »Po duhu sv. Pavla apostola ka Kristu!«, bilo je njegovo geslo. Poslije njegove smrti prozvaše se ovi redovnici »barnabite«, jer su imali sijelo u crkvi sv Barnabe u Milanu. Središte njegova života bio je presv. oltarski Sakramenat. G. 1534. uveo je 40-satno klanjanje pred presv. Sakramentom na uspomenu onih 40 sati, što je sveto Tijelo Isusovo bilo u grobu. Mnogo je širio pobožnost prema muci i smrti Gospodinovoj. Umro 5. VII. 1539.

Utorak, 6. srpnja

Sv. Godeleva. Rodila se g. 1050. u Francuskoj. Njezin muž ju je zamrzio, progonio, uskraćivao joj hranu, stavio pod vlast sluge, koji je na nju pazio i konačno je dao iz zasjede ubiti 6. VII. 1070. Ona je sva progonstva podnosila s divnom strpljivošću i s potpunim predanjem u volju Božju. Bog ju je poslije smrti proslavio mnogim čudesima.

Srijeda, 7. srpnja

Sv. Vilibaldo. Rođen u Engleskoj. Na hodočašću u Rim i u sveta mjesta u Palestini proveo preko 7 godina. Papa Grgur III. poslao ga u Njemačku, da pomaže svojem ujaku sv. Bonifaciju u širenju sv. vjere. On ga je posvetio za biskupa u Eichstädtu. Umro 7. VII. 786. godine.

Četvrtak, 8. srpnja

Sv. Elizabeta. Rođena g. 1271. u Španjolskoj. Kod njezina rođenja pomirio se njezin otac sa svojim ocem, njenim djedom. Cijeloga života ona je djelovala pomirljivo s velikim uspjehom. Udala se za portugalskoga kralja Dionizija. Njegovu nevjeru podnosila je s nebeskom krotkošću i strpljivošću i brinula se za odgoj nezakonite djece svojega muža. Konačno je izmolila njegovo obraćenje. Izravnala mnoge teške svađe i sukobe među vladarima. Izdašno je pomagala siromake. Nakon smrti muža obukla redovničko odijelo sv. Klare. Umrla g. 1336. Njezin grob je bio otvoren 26. III. 1612. i sv. tijelo nađeno potpuno uščuvano, a iz njega izlazio preugodan miris.

Petak, 9. srpnja

Sv. Veronika Giuliani, djevica. Njezina je majka na umoru ostavila svakoj od svojih pet kćeri po jednu od pet sv. rana Isusovih. Najmlađoj Uršuli, koja je kasnije kao redovnica dobila ime Veronika, ostavila je ranu presvetoga Srca Isusova, iz koje proistječe sve blago ljubavi. Ona je rođena 27. XII. 1660. u Merkatelu u Italiji. U 17. godini stupila u ženski kapucinski red. Tu je trpjela mučeništvo ljubavi u sjedinjenju s raspetim Isusom. S njim je podijelila teret križa. Bila je obasuta mnogim trpljenjem, ali je vidjela, kako se sve njezine muke pretvaraju u dragulje u obliku križa. Uvijek je govorila: »Križ i trpljenje, to je pravo blago, to su čiste slasti!« Uz svoje ime dodavala naslov: »Kći križa«. Pretrpjevši najveća poniženja ostala je mirna i radosna. Gospodin joj utisnuo na glavu svoju krunu, od čega je mnogo trpjela. Liječnici su joj boli samo povećali, ali su morali priznati, da im je ta bolest potpuno nepoznata. Spasitelj joj je dao i sve svoje svete rane, a više puta je osjetila na tijelu bolno bičevanje, koje je za nas podnio naš Otkupitelj. Umrla u petak 9. VII. 1727.

Subota, 10. srpnja

Sedmero sv. braće mučenika. To su sinovi sv. Felicitate: Januarije, Feliks, Filip, Silvan, Aleksandar, Vital i Marcijal. Svi su podnijeli mučeništvo, na različite načine. Njihova sveta majka ih je kod toga neprestano hrabrila, neka odlučno podnesu za Krista sve muke. Konačno je i sv. Felicitata postigla mučeničku krunu. — **Sv. Rufina i Sekunda,** sestre djevice mučenice u Rimu g. 260. Nakon mnogih mučenja bile su bačene u Tiber.

Blagdan Sv. Ćirila i Metoda

Dne 5. srpnja slavi Crkva blagdan slavenskih apostola, solunske braće sv. Ćirila i Metodija. Pravo je i dostojno je, da hrvatski narod slavi solunsku braću. Evo zašto.

1. Sv. Ćiril i Metodije su **sveci katoličke Crkve.** Slavenski su narodi oduvijek štovali solunsku braću kao svece, i to ne samo istočni, nego i zapadni. Što više rimska je Crkva častila braću, te im iskazala velika dobročinstva, i za života i poslije smrti. Sv. Ćiril umro je u Rimu g. 869. Pobožni su Rimljani na čelu s Papom odmah iza smrti štovali sv. Ćirila kao sveca, i nisu htjeli dopustiti, da bi ga sv Metodije, prema materinjoj želji, prenesao u domovinu, nego su ga pohranili u prastaroj crkvi sv. Klementa kraj Koloseja. God. 1880. propisao je papa Leon XIII. u svojoj okružnici »Grande munus« štovanje sv. Ćirila i Metodija za svu katoličku Crkvu, za sve narode. Nama je katolicima dosta već službena kanonizacija Crkve, da solunsku braću štujemo kao svece, jer ih je Crkva obojicu službeno podigla na oltar. — Osim toga potiče nas i sam sveti život solunske braće, da ih štujemo i častimo.

2. Sv. Ćiril i Metodije su **veliki apostoli katoličke Crkve,** te se mogu isporediti s najvećim apostolima i misionarima svih vremena. Ma da su bili sretni u svojoj samostanskoj tišini, ipak, kad su bili pozvani, ostaviše tu samoću, pa pođoše da propovijedaju Kristovu vjeru na sve strane svijeta. Vidimo ih kod Kazara u južnoj Rusiji, kod Saracena u kalifatu bagdadskom, u Bugarskoj, u Moravskoj, u Češkoj, u Panoniji. Svuda propovijedaju vjeru Kristovu, šire luč svetoga Evanđelja, rizbijaju mrak poganstva. U tom misijskom poslu sv. Ćiril umre mlad u Rimu, iscrpljen od apostolskih tegoba. Metodije nastavlja njegov posao. Zaređen za biskupa i postavljen od Pape za metropolita nekadanje srijemsko-panonske metropolije nosio je sam na svojim ramenima veliki teret. Uređivao je svoju crkvenu pokrajinu, uzgajao kler, učio i pisao knjige. Staroslavenski pisac piše o sv. Metodiju, da je bio izgled svih kreposti.

3. Sv. Ćiril i Metodije su veliki i predivni **apostoli crkvenog jedinstva.** Katolička Crkva pozna malo svetaca, koji bi nam bili tako uzvišeni primjer velikog katoličkog i apostolskog duha, kao solunska braća. Dođoše iz **Grčke,** djelovahu poglavito među Slavenima, i bijahu neograničeno odani Rimu pa i u onom žalosnom času, kad se carigradski patrijarhat otrgao od Rima. Sv. Ćiril moli na samrtnoj postelji za crkveno sjedinjenje. Sv. Metodije je radio i trpio, da se obistine Kristove riječi »da budu svi jedno«. On je bio mučenik odanosti svetoj Crkvi i svetoj Stolici rimskoj. Rad za crkveno sjedinjenje Slavena, to je **duhovna** oporuka svete braće.

4. Konačno sv. Ćiril i Metodije **su osnivači prosvjete slavenskih naroda.** Oni su stvorili posebno pismo, oni su prvi počeli pisati knjige starim slavenskim jezikom, oni su prvi dali svome svećenstvu i svojim vjernicima Sveto Pismo i liturgičke knjige u njihovu jeziku. Oni su osnivači slavenske književnosti i slavenskog bogoslužja.

Slavensko je bogoslužje mnogo pomoglo, da se kršćanstvo raširilo među svim Slavenima. Slavensko je bogoslužje odobrio najprije papa Hadrijan II. g. 869., te ponovno papa Ivan VIII. g. 880. za žive svete Braće. Poslije njihove smrti uzdržalo se ono među Hrvatima, te ponovno potvrđeno god. 1248. od pape Inocencija IV. Glagolsko bogoslužje u nekim hrvatskim, primorskim i dalmatinskim biskupijama draga je uspomena na blagoslovljeni rad svete Braće.

U mnogim slavenskim zemljama postoji već dugi niz godina nabožno društvo pod imenom **»Apostolat sv. Ćirila i Metodija, pod zaštitom bl. Djevice Marije«.** Svrha je društvu štovati Majku Božju, zajedničku majku Istoka i Zapada, te sv. Ćirila i Metodija, i moliti se za vjersko sjedinjenje slavenskih naroda. Članovi mole dnevice 1 Očenaš i 1 Zdravo Mariju s dodatkom: »Presveta Djevica Marijo, sv. Ćirile i Metodije, molite se Bogu za nas«. Uz to daju članovi kakav doprinos u društvene svrhe. Doprinosi se šalju: Centralnoj Upravi Apostolata sv. Ćirila i Metodija u Zagrebu, Kaptol 29. na ček pod br 40-704231. Po primjeru sv. Braće molimo se i radimo, da bude — jedno stado i jedan pastir!

Zagonetka o Isusovim pristašama

Pojava svih velikana, koje sretamo kroz ljudsku povijest, bila je obavijena nekom tajnom. Svi su oni bili jedinstveni u svom kraju i u svom vremenu. Mnogo ih je bilo, koji su ih poznavali, a samo jedan dio tih brojio se među njihove pristaše. Tražila se zato stanovita srodnost duha, bar u toliko, da je misao i riječ velikana mogla naći odjeka u njihovom srcu . . .

I Najveći od svih velikana imao je i ima još i danas svoje tajne. I čini se, da se baš u tome krije riješenje zagonetke činjenice o Isusovim pristašama.

Jer se izdigao iznad sviju, mogao je biti zapažen od sviju. I Sam je htio, da tako bude; i baš ta je želja učinila od Njega doživotnog putnika.

Bilo ih je mnogo, pokraj kojih je On prošao, i koji su pokraj Njega prošli — i čuli Njegov glas. Na tisuće ih je bilo, koji su Ga u stopu pratili, očarani riječima Njegovih govora i priča kao melodijom iz čarobnog kraja . . . Tisuće su bile u Njegovoj pratnji, dok je uz Hosanna i palme ulazio u Kraljevski grad . . .

To su bili mnogi, koji su znali za ovoga Velikana. Između njih naći ćemo pod Križem Njegove tadašnje prve pristaše. Ne ćemo se namučiti, dok ih pobrojimo. Uz Majku i još dvije pobožne žene stoje tu, »ljubljeni učenik« i Magdalena kao osamljeni predstavnici onih, koji će se u milijunskim povorkama dičiti, da su Njegovi - kroz vjekove . . .

Gdje su sada oni mnogi, kojih je bilo na tisuće? — I kako to, da sada, kad Razapetom nije više stalo do riječi, nema nijednoga od njih, da Mu bar svojom nijemom nazočnošću dokažu ljubav i vjernost? - Ta zar Ga oni nisu ljubili? - Možda. Zapravo to je bilo nešto drugo, što se samo zvalo ljubav. — bilo je dakle u taj čas samo par onih, Koji su Ga istinito ljubili.

U čemu leži tajna te čudesne pojave?-

Bilo bi ih tada više uza Nj, da je bilo više onih, koji su Ga uistinu poznavali - jer se ne može pravo ljubiti ono, što se ne pozna pravo.

Nije bilo dosta, da se Učitelj pojavio i da je progovorio. Da Ga upoznaju i uzljube, tražilo se nešto i od onih, koji su Ga gledali i slušali . . .

Ivanove oči, u kojima se zrcali mir srebrnih jezera, netaknuti azur dalekih visina, sjaj rosne kaplje obasjane zrakom mladog sunca; Ivanove oči, u kojima se odrazuje nebo -nebo, za koje znaju samo djevice, te oči i one stostrukim dnevnim i noćnim suzama isprane oči raskajane grješnice čuvaju veliku tajnu zagonetke o Isusovim pristašama, koja se provlači kroz vjekove . . .

Sretne se u životu ljudi, koji znaju za Isusa Krista, ali koji misle i govore o Njemu sve, samo ne ono, što On jest. To su oni, koji do današnjeg dana umnožavaju broj onih mnogih, koji su Ga pratili po Galileji, koji su Ga slušali dane i dane i sjedjeli do Njegovih nogu možda i više puta upravljajući pogled na Njegov Lik, a da Ga ipak nisu ni jedanput pravo vidjeli.

Ali sretne se i takovih, koje bismo, da su živjeli prije devetnaest vjekova, bili sigurno u onaj Petak našli pod Njegovim Križem - ljudi, koji Ga ljube, jer znaju, tko je i šta je On, jer su Ga pravo vidjeli.

Njega vidjeti, pa i samo jedanput vidjeti, znači ostaviti sve ostalo i samo Njega početi ljubiti:

No treba Ga uistinu vidjeti. Njega vidjeti, a ne šta drugo. I Njega vidjeti onakova, kakav uistinu jest.

Ima ljudi, koji zapažaju samo neke boje. Druge ne utječu na njihove oči. Oni nemaju pravog pojma o stvarima.- Ima takvih bolesti i u gledanju duše. Postoje dapače tu još veća ograničenja. Zato ih je malo, koji imaju pravi pojam o Božanskom Učitelju. Jer On se može vidjeti samo i jedino očima, kakve su bile oči mlađega Zebedejeva Sina ili one Marije iz Magdale . . .

Iz prirodnih nauka

Brzinom svjetla

Dosad smo u kratko proletjeli mali, posve mali, možemo kazati veoma neznatni dio svemira, u kojem boravi naše Sunce sa svojim planetima i s našom Zemljom među njima. Ali ne smijemo misliti, da Sunce miruje. I ono sa svim svojim planetima leti, leti nekuda strašno daleko u nedohvatne dubine svemira. Kamo ono leti? Što li se nalazi iza Plutona i još neotkrivenoga Hadesa? Hoćemo li onamo na izlet, nije nam dostatna nikoja zemaljska naša brzina. Želimo li mjeriti one udaljenosti i one veličine, nisu nam dostatni naši nebeski metri od 150.000.000 km. Moramo se sjesti na neki nevidljivi aeroplan, koji mora letjeti brzinom svjetla. Pa i ta će nam biti doskora prespora. Brzina je svjetla silna. U 1 sekundi prevali svjetlo put od 300.000 km. Naša Zemlja dakle ni nema takvih udaljenosti, ni protega, da bismo na njoj okušali brzinu svjetla. 300.000 km u 1 sekundi!!! Naša je Gundulićeva ulica u Zagrebu dugačka 1 km. Pješak, i to dobar pješak proći će je možda i za 10 minuta brzi vlakovi, i to oni najbrži na svijetu za kojih pol minute, aeroplan za kojih 10—15 sekunda, a svjetlo? Ono je može proletjeti u jednoj sekundi 300.000 puta. I elektrika imade jednaku brzinu kao svjetlo. Zamislimo si dakle žicu, koju smo provukli 150.000 puta u jednom i drugom smjeru naše Gundulićeve ulice u Zagrebu. Kroz nju će struja proletjeti za 1 sekundu. S ovakvom brzinom pođimo dalje na izlet kroz svemir. A i naše mjere ne će više glasiti: toliko nebeskih metara ili toliko milijuna ili toliko milijardi kilometara, nego ćemo kazati toliko godina svjetla. Ono brzo svjetlo, koje u 1 sekundi prevali 300.000 km, treba, da dopre od neke zvijezde do nas toliko i toliko godina. Dakako, da sad moramo i te udaljenosti izražene u godinama svjetla, pretvoriti u kilometre, da uzmognemo dobiti pravu sliku svemirskih daljina. Pomoći će nam čisto računska razmatranja. Za jedan kilometar znademo, da imade 1.000 metara. Sad ćemo k toj brojci 1.000 straga dodavati ništice. Dodamo li jednu ništicu dobivamo broj 10.000. Pridodajmo i još jednu, pa će nam se pokazati broj 100.000. Pođimo i dalje! Ta ništice nije tako teško dodavati. S još jednom ništicom eto nam broja 1,000.000. Moramo ustrajno nastaviti do 10,000.000, zatim još više 100,000.000, za dalje do tisuću milijuna ili jedne milijarde: 1.000,000.000. Za svemirske udaljenosti iza našeg sunčanog sustava takav nam je broj još uvijek veoma malen. Moramo i nadalje dodavati ništice, da dobijemo 10.000,000.000, pa 100.000,000.000 i konačno 1,.000.000.000.000. Jedan bilijun! Ili 1.10⁴ km! Strahovita udaljenost. Spomenuli smo jednu godinu svjetla, pa naglasujem, da učenjaci uzimaju prema svojim računima jednu godinu svjetla okruglo kao udaljenost od 10 bilijuna km. Ako je izvor svjetla daleko 10 bilijuna km, onda će svjetlo trebati oko 1 godine dana da dopre do našeg oka ovdje na zemlji. Slikovito prikazano!

10,,000.000,000.000

godina svjetla.

Promotrimo malko naše zemaljske brzine i udaljenosti prema udaljenosti u svemiru i prema brzini svjetla. Znam, da baš ne će svaki htjeti u aeroplan, zato ćemo u mašti svojoj sjesti u brzi vlak, koji juri brzinom od 100 km na sat. Taj će vlak u jednom danu prevaliti 2400 km. Veoma mnogo, veoma daleko, no to je prema svemirskim udaljenostima prava ništica. Moramo dalje, i to ustrajno. U jednoj će godini prevaliti taj vlak oko 1,000.000 km. Trebat će nam preko 5 godina, da prodremo iz našeg sunčanog sustava. Kad bismo se sad prvi put nakon toliko godina okrenuli natrag prema nama, imali bismo pred sobom krasnu sliku.

Sunce bismo vidjeli u velikoj udaljenosti kao sjajnu žarku zvijezdu. Saturn bismo vidjeli bliže, nego li sada, pogotovo Uran i Neptun. Zemlju bismo zapazili kao malu sitnu zvijezdicu tako, da bismo jedva vjerovali, da smo iz nje otišli pred dobrih pet godina. Ali koja korist nakon toliko godina! Zvijezde stajaćice bi nam izgledale gotovo jednako udaljene kao i sada. Pa kad ćemo onamo stići? Da prevalimo put od 1 bilijuna km, trebat će nam ne još pet godina, ne još deset ili stotinu, nego blizu 1.000.000 godina. Zaputimo li se dalje, da dođemo do one točke, koja je od Zemlje daleko jednu godinu svjetla. Svjetlo treba jednu godinu dana, dok mi trebamo oko 10 milijuna godina za tu udaljenost.

Iz katoličkog svijeta

NOVI ČLANOVI PAPINSKE AKADEMIJE. Sv. Otac je imenovao 30 svibnja o. g. za nove članove Papinske Akademije šest poznatih naučenjaka s različitih područja znanosti. To su: H. Sidney Langfeld, profesor psihologije na sveučilištu u Princetonu (USA); Eduard Cruz-Coke, profesor fiziološke i patološke kemije na sveučilištu u Santiagu (Čile): Eduard A. Doisy, profesor biokemije na katoličkom sveučilištu u St. Louisu (USA) i dobitnik Nobelove nagrade; Jose M. Albareda-Herrera, profesor geologije na sveučilištu u Madridu; Alojzije de Castro, profesor na liječničkoj klinici u Rio de Janeiru (Brazilija) i Sir Eduard V. Appleton, profesor fizike na sveučilištu u Londonu i dobitnik Nobelove nagrade za g. 1947.

NA XVII. MEĐUNARODNU KONFERENCU Crvenog Križa, koja će se održanu u Stockholmu (Švedska) od 20. do 30. kolovoza o.g., pozvana je i Sveta Stolica.

U RIMU započelo se gradnjom ogromnog svratišta, u koje će se djelomično smjestiti hodočasnici, koji će doći u Rim za jubilarnu godinu 1950. Teren za zgradu nalazi se u neposrednoj blizini same bazilike sv. Petra, pa će i s te strane mnogim hodočasnicima biti omogućen udobniji boravak u Vječnom Gradu.

POSVETU PRESV. SRCU ISUSOVU obavit će kardinal Preysing, biskup Berlina, 4. srpnja na velikom sastanku katolika, koji će se održati u stadionu »Olympia«.

U JAPAN otputovao je u mjesecu svibnju njemački misionar **Fritz Braun.** To je prvi Nijemac, koji je uspio dobiti dozvolu okupacionih vlasti za rad u misijama. Kako javljaju novine ovakve dozvole bit će od sad češće izdavane. Prema istim vijestima u samoj Njemačkoj već je sada spremno za put u misije 150 misionara »Družbe Riječi Božje«, 50 Franjevaca, 100 Bijelih otaca i 30 Benediktinaca.

U BISKUPIJI TRIER skupljali su milodare za dušobrižništvo među katoličkim bjeguncima iz istočne Njemačke. Uspjeh je bio slijedeći: 150 kaleža i monstranca (pokaznica za Euharistiju), 600 misnih odijela, 300 alba, oko 4.000 knjiga.

U JAPANU je 20 mladih Japanki osnovalo samostan klarisa. U Marioki je osnovan samostan dominikanki.

U JAPANU povedena je borba za suzbijanje nećudoredne štampe. Skupljaju se potpisi za jedan zakonski prijedlog, kojim bi se zabranila štampa, koja truje i kvari naročito mladež.

100-GODIŠNJICU smrti španjolskog katoličkog filozofa Balmesa proslavit će katolička sveučilišta na cijelom svijetu.

BLAGDAN SVETOG ĆIRILA I METODA proslavljen je i u Rimu svečanom sv. Misom u bazilici sv. Klementa.

DRUŠTVO HOLANDSKIH KATOLIČKIH UMJETNIKA. S odobrenjem holandskih katoličkih biskupa osnovano je nedavno ovo društvo sa zadaćom da potpomaže duhovne i materijalne potrebe katoličkih umjetnika. Duhovni savjetnik udruženja je P. Bruin.

U VERSAILLESU (Francuska) održan je u mjesecu svibnju velebni kongres katoličke seljačke omladine Francuske. Na kongresu su omladinci izlagali i brojne ručne radove.

TOKOM JUBILEJNIH SVEČANOSTI NA SV. GORI u Češkoj do nedjelje 6. lipnja pričestilo se preko 30.000 hodočasnika, koji su došli iz svih krajeva Čehoslovačke Republike. Preko 200 procesija prošlo je pokraj velikog Križa na sred svetogorskog trga. Prije nego li se svečanosti zaključe, očekuje se posjet preko 100.000 hodočasnika.

MISIJSKI KONGRES. Na katoličkom sveučilištu u Luvenu (Belgija) održao se je od 31. ožujka do 4. travnja o. g. misijski kongres. Kongres je vodio o. Masson, koji je govorio o ulozi svjetovnjaka u misijskom radu.

MISIJE PARIZA. G. 1940. u najzapuštenijim predjelima Pariza osnovano je društvo »Mission de Paris« za vjerski apostolat. Ovo društvo je i poslije rata nastavilo svojim djelovanjem, te se sve više širi i bere sve veće plodove. Svećenici, članovi ovoga društva, žive nekom vrsti modernog redovničkog života i u pastvi upotrebljavaju posve nove načine. Napose se odlikuju velikim idealizmom, revnošću i požrtvovnošću. U radu ih obilno pomaže pariški nadbiskup.

»UVOD U BRAČNI ŽIVOT«. Tako nazivaju tečajeve, koje katolički krugovi u Antwerpenu (Belgija) održavaju za one, koji imaju stupiti u brak. Tečajevi se drže po načelima papine enciklike o kršćanskoj obitelji. Tečajci slušaju predavanja o kršćanskim načelima obiteljskog života, liječnička predavanja i predavanja o gospodarskoj strani obiteljskog života. Za vrijeme tečaja tečajci redovito prisustvuju sv. Misi i pristupaju na sv. Sakramente. Po općenitom sudu onih, koji tečajevima prisustvuju, uspjeh ovih tečajeva je vrlo velik.

JUBILEJ KRAKOVSKE BOGOSLOVIJE. Krakovsko sveučilište je svečano ovih dana proslavilo 550-godišnjicu bogoslovskog fakulteta. Na programu svečane akademije, koja je tom prigodom bila priređena, održano je nekoliko znanstvenih predavanja. Proslavi je sudjelovao i kardinal Sapieha.

HODOČAŠĆA ZRAKOPLOVOM. Dne 18. svibnja o. g prispio je prvi zrakoplov s hodočasnicima u Lurd. Hodočasnici su bili iz Belgije. U blizini Lurda je uređen aerodrom, i sada podržavaju redovite zrakoplovne veze s Lurdom Belgija, Engleska i Afrika. Uskoro će biti uspostavljena i redovita zračna veza također s Amerikom.

POVODOM IZLOŽBE ŠTAMPE u Münchenu dao je katolički crkveni list (Münchener katholische Kirchenzeitung) pregled o katoličkoj štampi prije nacional-socijalističke vladavine, za nje i sada. Prije je bilo u Bavarskoj i u Württembergu oko 160 katoličkih listova. Za vrijeme rata je takoreći sva katolička štampa bila svedena na ništicu. Sad ima doduše opet više katoličkih listova i časopisa, ali sve to još ni izdaleka ne odgovara stvarnim potrebama. Poteškoća je zbog doznake papira. Pisac pregleda kaže: Vjeri daju mnogo lijepih riječi, ali malo papira; riječ Božja je teško racionirana.

NADBISKUPIJA BOSTON ima brojan podmladak, daleko preko stvarnih potreba nadbiskupije. Zato će novozaređeni svećenici smjeti služiti po pet godina izvan nadbiskupije u krajevima, gdje nema dosta svećenika.

NAJVIŠI SAMOSTAN. Istočno od Mont Blanca, najvišeg brda u Evropi, nalazi se samostan sv. Bernarda na visini od 2467 m nad morem. Samostan se nalazi na mjestu, kuda je Napoleon prešao Alpe, kada je išao na ratni pohod u Italiju. Ovaj samostan je jedan od najstarijih u Europi. Ustanovio ga je sam sv. Bernardo s tim, da služi kao sklonište putnicima, koji iz sjevernih krajeva Europe putuju u Italiju.

U NADBISKUPIJI LYON (Francuska) uvedena je jedna novost među svećenicima u seljačkim krajevima. Svećenici su se organizirali u manje grupe sa svrhom, da jedni druge pomažu u duhovnoj pastvi. Jedamput mjesečno sastaju se pod predsjedanjem nadležnog dekana, da taj dan provedu u zajedničkoj službi Božjoj, u zajedničkom moljenju brevijara te u raspravljanju o novim potrebama pastorizacije. Predviđeno je i to, da pojedini dušobrižnici mogu ići na primjeren godišnji odmor, a da njihova župa ipak bude opskrbljena svećenikom.

NOVI MORAVSKI METROPOLIT. U Olomucu se je izvršila 3. svibnja o. g. posveta novoga moravskog metropolite i olomuckog nadbiskupa Dr Josipa Malocha. Posvetu je obavio praški nadbiskup i češki primas **Dr. J. Beran,** a kao suposvetioci su bili nadbiskupi Dr. Čarsky i Dr. Zela. Bilo je prisutno više biskupa i nadbiskupa. Vladu ČSR su zastupali ministri Dr. A. Čepička, Dr. Z. Nejedly i J. Plojhar. Sv. Stolicu je zastupao mgr. Veronino. Narod je u velikom broju prisustvovao posvećenju svoga novoga nadpastira.

NOVA SVEUČILIŠNA KATEDRA. Na sveučilištu u Heidelbergu (Njemačka) bit će ustanovljena nova sveučilišna katedra (učiteljska stolica), na kojoj će se predavati katolički pogled na svijet.

PRIČEST MLADE DUŠE

O, Gospode, kako sam sretna, što si došao k meni u ovo divno sunčano jutro.

Na prvim tracima jutarnje zore spustio si se u moju dušu.

O, Isuse, ja Te pozdravljam sa svim čeznućima i željama duše moje i srca moga...

Ostani uvijek kod mene, jer bez Tebe moja mlada duša nije sigurna ni jednoga trena u ovoj dolini.

Isuse, dopusti, da izlijem pred Tebe sve ono, što leži na mom srcu.. Čuj!, Ovoga časa u mojoj blizini kleči još jedna mlada duša.

I k njoj si došao jutros...

Reci joj, Isuse, da ovdje, posve blizu nje, netko za nju moli...

Da, Predobri, ja Te molim, da ovu dušu, nikada, nikada ne ostaviš...

Sve nas, koji smo Ti jutros diljem cijeloga svijeta otvorili vrata svoga srca, sve nas blagoslovi Svojom svetom Desnicom.

Otiđi s nama u naše domove, i tamo blagoslovi sve drage naše.

I radi neizmjernog bogatstva, koje se krije u Tvojem Euharistijskom Tijelu, daj, da ovaj Tvoj dolazak u moju dušu pospješi obraćenje grješnika!

Daj milostivo pogledaj na sve one, koji su nevoljni i opterećeni.

Ti znaš, Isuse, koliko ih ima, koji očekuju Tvoju pomoć.

Pomozi svima, pomozi, o Predobri!

Ja te molim, da mi pošalješ Duha, da mi po Njemu dođu Njegovi darovi.

Ja te molim, da mi dadeš po Njemu znanje i radost.

Neka to dvoje bude za uvijek u meni.
Isuse, časovi prolaze, a posao zove!
Ja idem!

Ali ne ću sama poći-

Pođi Ti sa mnom, da Ti cijeloga dana do Tvoga sutrašnjeg dolaska neprestano zahvaljujem, što si došao, i što me neprestano obasiplješ Svojim milostima.

Isuse, vrijeme je!

Pođi sa mnom, ja Te molim, pođimo zajedno u novi dan u Ime Oca i Sina i Duha Svetoga — Amen.

—•—

MISIJSKO SREDIŠTE JERKALO u Tibetu izgleda da je izgubljeno za katoličke misionare zbog nepopustljivih progona tibetanskih lama. Ovo misijsko središte geografski pripada Kini, no ono je već dulje vremena otcijepljeno od centralne vlasti. Prema zadnjim vijestima iz Jerkala je otputovao i zadnji misionar.

—o—

BISKUPSKO SJEMENIŠTE U U PAZINU

Dne 21. lipnja t. g. položila su 4 đaka Biskupskog sjemeništa u Pazinu ispit zrelosti (veliku maturu) sa vrlo dobrim uspjehom. Koncem te školske godine, koja je treća, otkada se je otvorilo Sjemenište, priredili su đaci priredbu, kod koje su pjevali jednu operetu i prikazali dramu »Santarenski đaci«. Veliku hrvatsku klasičnu sjemenišnu gimnaziju polazila su te godine 144 đaka od kojih pripada najveći dio Pazinskoj i Porečko-puljskoj ap. administraturi, te Krčkoj, Riječkoj i Senjskoj biskupiji. Od sjemeništaraca završilo je školsku godinu 11 s odličnim, 30 s vrlo dobrim, 50 s dobrim i 18 s dovoljnim uspjehom, dok su četvorica dobila nedovoljnu ocjenu, a 26 ih je upućeno na popravni ispit.

NOVOMISNICI. — U zagrebačkoj katedrali zaređeno je na Petrovo, dne 29. lipnja o. g. u svećenike 9 bogoslova zagrebačke nadbiskupije i 2 franjevca. Oni će imati svoje mlade Mise ovim redom. **Dne 4. srpnja:** Mihajlo Dudaš u Gradecu, Ivica Fuchs u Daruvaru, Severin Pernek u Banja Luci, Niko Petrović u Dubravi kod Brčkoga. **Dne 11. srpnja:** Viktor Golubić u Prelogu i Branimir Štimac u Cvetkoviću, Josip Gjuran u Ludbregu. **Dne 18. srpnja:** Antun Gabrić u Subotici, Josip Kribl u Mikleušu.

Franjevci **Dabožić fra Velimir,** dne 11. srpnja u Čakovcu, a fra **Silvije Večerin,** dne 4. srpnja u Sv. Ivanu Zelini.

Našim dragim novomisnicima želimo mnogo božjeg blagoslova u svećeničkom radu.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 24. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a, — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din: polugodišnje 50.— Din: tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 11. SRPNJA 1948. BROJ 26

»Spasit ćeš, Gospode, narod ponizan, a ponizit ćeš oči oholih· jer tko je Bog, osim Tebe, Gospode?« (Ps. 17, 28—32).

Iz današnje sv. Mise

VELIKI SVEĆENIK

Neko je mjesto zapalo u silne dugove. I nema toga, tko bi se mogao izbaviti svojim imetkom i svojom mudrošću. Sva su mudrovanja i svi pokušaji uzaludni. Svima prijeti potpuna propast i oštre kazni, iz kojih se ne vidi nikuda izlaza. Ni svi zajedno niti itko sam i svojom snagom se ne može spasiti od propasti. Ali jednoga se dana pojavi odnekale velikodušni i premilostivi dobrotvor. On preuzima sve dugove, žrtvuje najdragocjeniji dio svoga imetka i isplaćuje sve. A za to ništa ne traži, nego odanost i ljubav. Imade li koga u tom mjestu, tko mu toga ne bi priznao i dao!

Takav preveliki i velikodušni dobrotvor ne jednoga mjesta nego cijeloga čovječanstva jest Isus Krist. Po grijehu je naime trostruki teret pao na leđa članovima ljudskoga roda. Um mu se zamračio, volja za dobro oslabila, a nastupio prezir i trajno neprijateljstvo prema neizmjernom Bogu. Uvreda je i jaz između Boga i čovjeka neizmjeran.

Isus Krist je došao, da sve to izravna svojom trostrukom službom: učiteljskom, pastirskom i svećeničkom. Svojom učiteljskom službom izbavlja razum od zabluda i pruža mu istinu. Pastirskom službom diže volju iz opačina i vodi je putem kreposti. Svećeničkom službom oslobađa čovječanstvo i svakoga pojedinoga čovjeka od grijeha, otkupljuje dug, briše prezir i neprijateljstvo između Boga i čovjeka.

Učiteljsku i pastirsku je službu Bog mogao povjeriti i anđelima. To i često biva u životu pojedinaca i naroda. Ali svećeničku službu nije mogao preuzeti na svoja leđa nijedan anđeo. Nijedan nije za to sposoban ni po svojoj vlastitoj moći niti mu je Bog tu službu povjerio. Svećeničku je službu mogao preuzeti i nju vršiti samo Sin Božji i uz Njega onaj, komu je On povjeri, da je u zajednici s Njime nastavlja vršiti. A to zato, jer je neizmjerni dug i uvredu Bogu mogao platiti i brisati samo neizmjerni posrednik. A to je Isus Krist, jer je Bog i čovjek.

Isus Krist je svojom učiteljskom i pastirskom službom pokazao put povratka k Bogu. Svojom je pak svećeničkom službom otvorio vrata neba, koja su bila zatvorena još od prvoga grijeha u raju zemaljskom.

Za njega kaže Sv. Pismo: »Evo Jaganjac Božji, evo onaj, — koji oduzima grijehe svijeta« (Iv. 1, 29). Jest! Isus je Krist na sebe preuzeo grijehe svijeta. Tako je postao na neki način jedini grješnik na svijetu. A kao takav je preuzeo na sebe i pokoru, koju je trebalo dati i izvršiti za grijehe.

Griješnik vrši svoju volju. A pravi se pokornik svoje volje odriče. Zato je i naš Spasitelj otkupljujući nas svojom mukom rekao: »Oče! ako hoćeš, odnesi čašu ovu od mene; ali ne moja volja nego Tvoja neka bude« (Luka 22, 39.). Kao pokornik za naše grijehe Isus se odrekao svoje volje i časti, koju je mogao imati, veselja nad uspjehom svoga naučavanja, koji je mogao vidjeti za svoga zemaljskoga života; duga i zdrava zemaljskoga života, kom se svatko veseli. On je kao pokornik i naš Otkupitelj na sebe primio: prezir, klevete, sramotu, boli, trpljenje i konačno nasilnu smrt na križu u najljepšim muževnim godinama. To je Njegov put, kojim je išao, da nas spasi. To je žrtva i pokora da za nas zadovolji Ocu nebeskom. On sam veliki svećenik Sebe samoga je prinio kao neizmjernu žrtvu svome nebeskom Ocu. Sv. Ivan veli: »Po tom smo upoznali ljubav Božju, da je svoj život za nas dao« (1. Ivan 3, 16).

Ova pak žrtva, koju je veliki Svećenik Isus Krist prinesao, ne smije se nikada zaboraviti. Zato je Isus uveče prije svoje gorke muke, prije otkupne Žrtve na križu, odredio također na tajanstven način nekrvno ponavljanje te iste Žrtve i ustanovio sv. Misu. A apostole je i njihove nasljednike u tu svrhu učinio dionicima svoga vječnoga svećeništva i dao im vlast i nalog da ponavljaju pod prilikama kruha i vina Žrtvu Kristovu na križu, dok On ne dođe t. j. do konca svijeta. To znače one prevažne riječi velikoga apostola naroda sv. Pavla: »Jer ja primih od Gospodina, što vam predadoh, da Gospodin Isus onu noć, u koju bijaše izdan, uze kruh i zahvalivši prelomi i reče: »Ovo je tijelo moje, koje se za vas lomi. Ovo činite na moju uspomenu. Tako i kalež, pošto je večerao govoreći: »Ovaj je kalež Novi zavjet u mojoj krvi. Ovo činite, kad god budete pili, na moju uspomenu. Jer kadgod budete jeli ovaj kruh i pili kalež, smrt Gospodnju navještajte, dok ne dođe« (1 Kor. 11, 23—27.).

Tako je eto Veliki Svećenik Isus Krist ustanovio sv. Misu kao nekrvno ponavljanje otkupne žrtve na Križu, ponavljanje Velikoga Petka na brdu Kalvariji. A dionicima svoga vječnoga Svećeništva učinio je apostole i njihove nasljednike biskupe i svećenike.

SLAVNI GOVORNIK O DUSI

Bossuet, slavni govornik na lijep način u usporedbi, koja je vrlo jasna, govori o odnosu naše duše prema Bogu. U jednom svom govoru, koji je držao prigodom smrti jedne ugledne žene, on veli ovo:

»Kršćani, potrebno je razmišljati o tome, da uz odnose i veze, koje imamo s obzirom na tijelo s promjenljivom i smrtnom prirodom, mi imademo s druge strane tijesni odnos i tajnu vezu s Bogom, jer je On u nas postavio nešto, što može ispovijedati istinu Njegova bića, što može postati Njegovo savršenstvo i što se može diviti Njegovoj punoći.

To se nešto može podložiti Njegovoj svevlasti, prepustiti se Njegovoj visokoj i neshvatljivoj mudrosti, povjeriti se Njegovoj dobroti, bojati se Njegove pravde i nadati se vječnosti.

Zato, krćani, ako čovjek ima u sebi ovo uzvišeno osjećanje, to se on ne će nikad prevariti. Kao što je potrebno, da svaka stvar bude ujedinjena sa svojim počelom, te zato sv Pismo, u knjizi Propovjedniku i s razlogom kaže: »Neka se tijelo vrati zemlji od koje je i postalo — te prema istom rasuđivanju ono nešto, što je u nama božansko, što nosi oznake božanske iskre, ono što je sposobno da se ujedini s Bogom, treba da i to bude pozvano k svome izvoru. Prema tome ono što se mora vratiti Bogu, koji je prva i bitna veličina, nije li to veliko i uzvišeno?«

NEODOLJIVI ZOV

»Duh je Gospodnji na meni, zato me pomaza, da navješćujem Evanđelje siromasima. Posla me, da propovijedam milosnu godinu Gospodnju«. Tim riječima proroka Izaije započeo je Krist—Bogočovjek javni dio svoje priprave za Otkupljenje. Pošao je, da propovijeda. Ali jer je vrijeme Njegova zemaljskog djelovanja bilo kratko, zato je potražio učenike, koji će Njegovu riječ prenositi kroz sve krajeve, kroz sva vremena. Na obali Genezaretskog jezera našao je ribare Simona i Andriju, gdje bacaju mreže u dubinu.

— Pođite sa mnom i učinit ću vas ribarima ljudi! — Prvi zov Božanskog Učitelja prostrujio je nad smirenom površinom jezera i ustavio se na ribarskoj lađici. Srca galilejskih ribara nijesu bila kadra da mu se odupru. I njihovi drugovi Ivan i Jakob, koji su upravo bili zabavljeni krpanjem mreža, čuli su njegov zov. Ostavili su lađice, mreže, jezero i oca i pošli za Njim. Matej je sjedio na carini, kad je Učitelj prolazio mimo.

— Pođi za mnom!

Bez oklijevanja zamijenio je svoje carinićko zvanje apostolskim. I kad je Nazaretski Tesar svoje Otkupiteljsko poslanje izvršio, sabrao je na galilejskoj gori sve one, koji su se odazvali Njegovu pozivu.

— Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite, dakle, i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; učeći ih, da drže sve, što sam vam zapovijedio. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta«.

Otkupitelj trajno boravi u svojoj crkvi i neodoljivim zovom privlači tisuće srdaca. Odabire među svima narodima, u svim krajevima i stoljećima poslanike, koji će propovijedati radosne riječi otkupljenja. Ne gleda na stalež i rasu, na dob i naobrazbu, svuda dopiru zvuci Njegova zova.

Filozof Justin tražeći pravu mudrost čuo je poziv Učitelja iz Nazareta, odazvao se i postao branitelj najveće mudrosti. Krvlju je zapečatio svoje uvjerenje.

Ivan, državni činovnik u Antiokiji — kasnije nazvan Zlatousti — nije mogao, a da ne posluša glas:

— Napusti službu zemaljskoga gospodara i dođi, služi Gospodaru neba i zemlje!

— Dođi, upravljaj mojom Crkvom! — zvao je učiteljev glas poganina Ambrozija, upravitelja grada Milana. Ambrozije se svom dušom posvetio biskupskoj službi.

Ivan Dvoržak, rođen u Moravskoj, rano je čuo u svojoj duši glas: »Dođi, slijedi me!« Bio je siromašni pekarski naučnik, ali mu je neodoljivi zov ulio u dušu dovoljno snage, da prebrodi sve zapreke i postane svećenikom.

Ponosni španjolski vitez Ignacije de Loyola ležao je na ranjeničkom logu, kad su mu dušu zarobili zvuci božanskog poziva:

— Odbaci mač i prihvati križ — oružje Kralja vjekova, kome sve živi!

Henry Lacordaire bio je odvjetnik.

— Hajde, bit ćeš odvjetnik duša! - pozva ga Učitelj.

Liječnik Ivan Emanuel Veith slijedio je primjer galilejskih ribara, jer ga je tajinstveni glas uvjerio, da je duša dragocjenija od tijela, i bolje je liječiti dušu nego tjelesa.

I glasoviti engleski rentgenolog dr. G. Cantell iz Plymoutha pregledavajući bolesne organe ljudskih tjelesa poslušao je uvjeravanje Božanskog Liječnika i pošao u svećenike, da liječi duše.

Tesar iz Nazareta mistično sjedinjen sa svojom Crkvom vječno živi među nama pa uz nebrojeno mnoštvo onih, koji vrlo rano spoznaju Njegov zov i slijede Ga bez dugoga kolebanja, s manje duševnih borba, također privlači k sebi mnoge i mnoge radnike, manualne i duševne, koji ili kasno razabraše svoje pravo životno poslanje ili ih socijalne, ekonomske i druge okolnosti spriječiše, te nisu redovitim putem i bez teških bojeva pohrlili na rad u vinogradu Gospodnjem. I u našem hrvatskom narodu našao je Krist mladića koji su dragovoljno, ali ne bez borbe i pregaranja, napustili svoje radničko, seljačko, činovničko ili drugo koje svjetovno zvanje i stupili u službu oltara. Nije tome tako davno, što je mladi postolarski radnik prikazao svoju prvu svetu misu za spas duša svojih radničkih drugova. Prošle je godine prikazao svoju mladost Kristu jedan bravar, a ove godine s desetak drugih mladića pristupio je u kolo Učiteljevih odabranika i jedan mladi krojač. Mnogo je poteškoća morao podnijeti, velike je zapreke morao odstraniti. Nu glas, koji mu je postojano šaptao: »Odredio sam te, da krojiš dušama bijelu odjeću milosti posvetne«, bodrio ga je u njegovim nastojanjima i pobjedonosno ga doveo do cilja. Na Petrovo 29. lipnja ove godine primio je sakramenat svetoga reda i veselo zakročio trnovitom ali časnom stazom svećeništva.

I tako prolaze godine, stoljeća, vremena, ljudi se mijenjaju i sve se mijenja, ali zov Učitelja iz Nazareta ne zamire. »Dođi, slijedi me!« zvoni u srcima mnogih mladića svakog novog naraštaja i pribavlja Crkvi, čovječanstvu nove i nove kadrove poletnih radnika, da pronose svijetom blagu, veselu Vijest, da pokazuju ljudima Život.

Pismo mladomisnicima

Draga braćo mladomisnici!

Prije svega Vam čestitam na onoj velikoj, božanskoj časti, vlasti i dostojanstvu, koje ste primili svetim ređenjem. A nosit ćete to u sve dane svoga života i preko groba. Evo zatim nekoliko riječi, koje treba da imate uvijek na pameti na svom putu kroz život.

Nije slučaj, što ste Vi postali svećenicima. Kad je naime nebeski Otac svoga Jedinorođenoga Sina odredio za Velikog Svećenika, onda je već i Vas odabrao za Njegove poslanike i sudionike u Njegovoj vječnoj svećeničkoj službi. Dakle od vijeka! Koliko je to odlikovanje za Vas!

On je od vijeka pogledao i na Vašu majku i oca. Odredio je, da Vam dadu tjelesni život i na noge Vas postave i vode za Vas brigu sve do Vašega ređenja. O sretne li majke, sretnoga li oca, sretnih li roditelja, na koje je Bog također od vijeka mislio! Vrijedni su štovanja i posebne pažnje. Izdiže ih Gospod daleko nad ostale svoje vjernike.

Dragi Bog je od Vašega najranijega djetinjstva bdio nad tim, da Vam se ništa ne dogodi, što bi spriječilo Njegov poziv za Vaše svećeništvo. Anđele je svoje postavio, da Vas štite i čuvaju. Oni su Vas sa strahopočitanjem promatrali i pratili, jer su znali, da ste Vi budući svećenici, braća i prijatelji, suradnici i sudionici u svećeništvu samoga Sina Božjega. Oni su baš brižno pazili, da Vam se što takova ne dogodi na duši ili na tijelu, što bi zauvijek spriječilo da možete stupiti u svećenike. A ako ste u čemu pogriješili, oni su molili nebeskoga Oca, da se ne pokaje, što Vas je izabrao od vijeka za svećenike i da tu svoju odluku ne opozove.

Na dan Vašega ređenja odijelio Vas je Bog od ostalih stvorova i privinuo na svoje Srce. Poslao Vam je Duha Svetoga, koji je prožeo Vašu dušu neizbrisivim biljegom, biljegom vječnoga Kristova svećeništva. Tom ste zgodom primili udio u vlasti Kristovoj. On Vam je dao vlast nad samim sobom i nad dušama, koje je svojom krvlju otkupio.

A taj je svećenički biljeg, koga ste na ređenju primili, neizbrisiv. I za Vas svakoga Gospodin reče: »Ti si svećenik do vijeka po redu Melkisedekovu«. Dakle to jeste, i to ostajete zauvijek, kudgod pošli, gdje se god nalazili ili kamo se god uputili. To sa sebe ne možete skinuti do vijeka. I kao takvi ćete osvanuti i na dan suda Božjega.

Volja je bila nebeskoga Oca, da bl. Djevica Marija dade Isusu tjelesni život i da mu time omogući Žrtvu na Križu. Ali je isto tako bila Volja Božja, da svećenici daju Isusu sakramentalni život, da Mu omoguće da se na oltaru iznova žrtvuje za nas nekrvnim načinom svomu nebeskomu Ocu.

Zato baš postoje od vijeka neizbrisive veze među Isusom i svećenikom, među bl. Dj. Marijom majkom Isusovom i svećenikom A te su veze nastale bez ikakove volje i zasluge svećenikove. Te je predragocjene veze satkao sam Svevišnji, kad Vas je odabrao za svećenike. Te su tako tijesne veze prevelika i čast i utjeha i odlikovanje za Va kao svećenike.

Koliku zahvalnost duguje svećenik nebeskomu Ocu! Ta njega je odabrao od tisuća i tisuća drugih prijatelja, znanaca, znanih i neznanih mladića. Uzeo ga iz prijave ceste, iz mnogih grijeha i pogrješaka, možda još k tomu i kao nezahvalno stvorenje. I posadio ga na desnu Svoju, među odabranike i knezove svoje.

Onu večer, kad je ustanovio Sakramenat svećeničkog reda, u oči svoje gorke muke, imao je svakoga pojedinoga svećenika pa i Vas pred sobom. I ta Mu je misao davala posebnu pobudu, da i Vas gleda među svojim prijateljima, svojim suradnicima. I kad se molio na Posljednjoj Večeri za svoje učenike i za sve, koji budu vjerovali njihovu propovijedanju, napose je Njegova bratska i prijateljska misao počivala na Vama. Za Vas je napose molio i tražio svoga nebeskoga Oca, da Vam dade snagu, kako biste savjesno ispunjavali svoju visoku svećeničku zadaću.

A pod Križem je u Ivanu, svom ljubljenom učeniku, gledao Vas. I s Ivanom je i Vas povjerio svojoj Majci, da bdije nad Vama i Vašim svećeništvom. Da se moli za Vas, kako biste usrdno štovali presvetu Euharistiju, revnim odrešivanjem spasavali duše, sakramentima i blagoslovima sijali posvuda oko sebe mir Kristov i posvećenje vjernika, kako biste uvijek bili u onomu, što je Oca Vašega nebeskoga i Krista Sina Božjega, Velikoga Svećenika cijeloga svijeta i vječnosti.

Budući da ste po svećeničkom redu postali jedno s vječnim božanskim Svećenikom Kristom, pripada Vam zbog toga božanska vlast i dostojanstvo. Ali i najbliže nasljedovanje kreposti Spasiteljevih. Napose pak Njegove ljubavi prema grješnicima i prezrenima.

Vaš svećenički život imat će i svojih sjena i poteškoća. No treba da koracate hrabro naprijed prema riječima sv. Pisma: »Sve mogu u Onom, koji me jača!«

Darujte Spasitelju svoju ljubav do konca svoga života. Molite pak dnevno presvetu Njegovu Majku, da Vam pomogne, da ostanete pravi Njegovi svećenici do vijeka. Da Vam onda konačno Vaš neizbrisivi svećenički biljeg blista kao najsjajnija kruna među Svecima Božjim u nebu.

—o—

NA TAHITSKOM ARHIPELAGU (OTOCIJU) oko 6.580 Kineza sve se više približuje svom prijelazu u katolicizam. Ove je Kineze, koji su za vrijeme rata bili mobilizirani u američkoj vojsci, na to potakla činjenica, što su svagdje naišli Crkvu istu i nepromijenjenu za sve narode i rase.

APOLOGETSKI KUTIĆ

MUDROST BOŽJA

Promatrajmo naše, ljudske, čine. Jednom su zli, jer je zla svrha, radi koje ih činimo. Tko ima pred očima svrhu: ubiti čovjeka, zapaliti drugomu kuću, oduzeti bližnjemu poštenje, krivo ga potvoriti kod vlasti — sve su to zle svrhe. I svi čini, kojima se ove zle svrhe postizavaju, također su zli. Drugi put je svrha dobra, ali su sredstva, kojima se svrha postizava, zla. Pomoći bližnjemu je dobra svrha. Ali sredstvo — ukrasti tuđu stvar, da pomogneš siromahu, ili na sudu krivo priseći, da nekomu pomogneš, to su zla sredstva, pa su i takvi čini zli, jer su sredstva bila zla. Sveto Pismo naime veli: »Ne činimo zla, da dođe dobro« (Rimlj. 3, 8). Prema tome je sasvim krivo načelo, da dobra svrha posvećuje ili opravdava zla sredstva. Može biti i svrha dobra i sredstva mogu biti dobra, ali je nakana zla, pa je i taj put ljudski čin zao. Pomoći siromahu je dobra svrha. Pomoći mu sa svojim novcem, dobro je sredstvo. Ali pomoći siromašnoj ženskoj s tom nakanom, da se na nečisti grijeh zavede, to je niska, odurna, zla nakana, pa je zato i takav čin — oduran, zao čin. Da bude, dakle, ljudski čin dobar, treba da je dobra: i svrha i sredstva i nakana. Manjka li samo jedno, već čin nije dobar, nego je zao.

Kod Boga je svrha nadasve sveta: proširiti svoju slavu i ljudima činiti dobro. Sve, što god Bog čini, čini zato, da postigne ovu svrhu. Bog sa svim upravlja i ravna tako, da se konačno ostvaruje slava Božja i dobro ljudima. Promatrajte prirodu, bilo živu bilo mrtvu, promatrajte ljude ili anđele, promatrajte nebo ili zemlju, svuda ćete naći red i plemenitu svrhu. Nigdje u svemiru ne ćete naći jedno jedino biće, koje ne bi imalo svoju časnu svrhu, i koje ne bi tu svrhu ujedno postizavalo. Kad je Bog svijet stvorio, tada je — veli Sveto Pismo: »Vidio Bog sve, što je stvorio i bilo je vrlo dobro« (1 Mojs. 1, 31). Bog zna sve najbolje urediti, da postigne, što hoće postići. Zato kažemo Bogu, da je premudar.

Ljudi često prigovaraju Božjim odredbama, jer gledaju samo površinu događaja, a ne vide samu bit ili cjelinu. Kad se pak prouči sav događaj sa svim okolnostima, onda vidimo, da je Bog mudro radio i da je tako najbolje. Upravo klasičan primjer Božje mudrosti imamo u Svetom Pismu. Josipa je Egipatskoga otac više volio, nego njegovu braću. Radi toga su braća Josipa zamrzila i htjela ga ubiti. Na prijedlog brata Rubena nisu ga ipak ubili, nego prodali stranim ljudima kao roba. Ti su ga strani ljudi prodali Putifaru, dvoraninu faraonovom. Žena Putifarova je htjela Josipa zavesti na nečisti grijeh, ali Josip nije pristao, nego je pobjegao. Da mu se Putifarka osveti, oklevetala ga je pred mužem, da joj je htio silu nanijeti. Muž povjeruje ženi i baci Josipa u tamnicu.

Mi bismo, ljudski sudeći, rekli: Nesretni Josipe, što si Bogu tako teško skrivio, da te Bog bije tako strašnim udarcima u životu! A konačni svršetak! Kad je faraon sanjao san o sedam debelih krava i o sedam bujnih klasova, pa zatim o sedam mršavih i šugavih krava i o sedam šturih i praznih klasova, Josip mu je jedini znao protumačiti san. Sedam debelih krava i sedam bujnih klasova znači sedam rodnih godina, a sedam mršavih krava i sedam praznih klasova znači sedam nerodnih i gladnih godina, koje će doći iza sedam rodnih godina. Za nagradu za ovako lijepo tumačenje sna uzdigao je faraon Josipa na kraljevsko dostojanstvo i povjerio mu spremanje žita u rodnim godinama, da može egipatski narod prehraniti u gladnim godinama. Tako je Josip postao spasitelj egipatskoga naroda u gladnim godinama.

Zar ne, kolika se mudrost Božja očitovala u Josipovu životu! Tako mudro Bog upravlja s pojedinim ljudima i s cijelim narodima, koji iskazuju povjerenje Bogu i dadu se voditi od Boga. Nemojmo, dakle, odmah mrmljati čim nam nešto nije po volji. Strpimo se, čekajmo svršetak, jer »mudrost Božja siže od jedne granice svijeta do druge i sve ljupko ravna«. (Mudr. 8, 1).

Vječni gospodar

Isusova priča spominje događaj s upraviteljem imanja, kojega okrivište kod njegova gospodara, da rasipa gospodarev imetak. Gospodar zabrani ovome čovjeku, da dalje upravlja s imanjem, a nesretnik ne mogaše uvjeriti gospodara o svojoj nevinosti. Tada dozove upravitelj dužnike i svaki dužnik napisa, po njegovoj odredbi, da duguje manje, nego što je dugovao u istinu. Tako je vjerovao upravitelj, da će steći prijateljstvo ovih ljudi i da će se skloniti kod njih, kada bude otišao s imanja, kao siromah, sličan siromasima, kojima je pomogao.

U istinu, koji čovjek može biti siguran, da se ne će srušiti na njega ili siromaštvo i oskudica ili kakova druga nevolja, koja će promijeniti, iznenada i potpuno, njegov položaj u društvu! Koji sretnik može ustvrditi, da će mu sreća uvijek ostati sklona i da se ne će sudariti s nesrećom! Ako se čovjek ludo uzoholi u dobru i poznaje samo sebe, ne će mu se otvoriti ničija vrata, kada se nađe u zlu. Tko ugađa samo svojemu tijelu, ne može naći prijatelje, u koje bi mogao povjerovati, da ga ne će ostaviti, upravo u času, kada će mu njihova pomoć biti najpotrebnija.

Dobra djela, djela pomoći bližnjemu ne prolaze, kao što u svijetu prolazi bogatstvo, kao što prolazi čast i ugled. Srce, koje se ne oglušuje tuđem stradanju, ne će nikada dugo i uzalud zazivati pomoć vječnoga milosrđa. Ljudi mogu biti zaslijepljeni, oni nam mogu nanositi nepravdu, koju katkada ne možemo ukloniti, ali vječni sudac naša djela prosuđuje samo po istini, po zaslugama, koje ne možemo ni podići ni umanjiti. Bog, koji poznaje svako srce i svaku misao, takav je gospodar, koji pravedno sudi o tome, kako mi na zemlji upravljamo najvećim dobrom, svojim životom, koji je priprava za vječnost. Ako smo vjerni vječnome gospodaru u svakoj prilici, u stvarima i događajima, koji se čine da su mali po vrijednosti, bit ćemo vjerni i u odsudnim časovima. Ako prekršimo vjernost, kako smijemo očekivati, da će nam gospodar vjerovati! A zatim, nije moguće služiti pravdi i Bogu i bogatstvu. Nije moguće ljubiti jednakom snagom najviši cilj i zemaljske opsjene. Ali koje je bogatstvo vrednije od vjernosti Bogu? Koja je sreća veća nego što je sreća smirenosti u Bogu?

PODLISTAK

NAJMLAĐI

I.

Već se nekoliko dana Ivica nekako čudno ponašao u kući. Gotovo ni s kim nije ništa govorio. Kod jela je bio prvi gotov. Ne čekajući zajedničku molitvu, sam se pomolio i otišao. Često su ga našli, kako se zamislio nad otvorenom knjigom. Vidjeli su, da ne uči.

Na njegovo visoko mlado čelo urezala se do sada nepoznata bora. Događalo se, da je naglo prekinuo učenje i izišao na ulicu. — Onda ga dugo nije bilo...

Nitko u kući nije mogao riješiti pitanje, ali netko je ipak bio na putu rješenja. Bio je Ivičin otac. Iskusan čovjek, koji je postavio na noge već četvero djece: dva sina svećenika, dvije su mu kćeri bile udate. Samo ovaj najmlađi bio je još na putu u život. Činilo se, da će i taj poći putem svoje braće. No, to se samo činilo! Ivica je studirao tehniku. Ipak, u njemu je počivao s obilnim plodovima uzoran odgoj u kršćanskom pogledu. Zaista je mladić bio na mjestu.

Sve je to znao njegov dobri otac, ali se u njegovu dušu počela uvlačiti sumnja. Opazio je, da njegov Ivica dnevno susreće jednu djevojku. Vidio je, kako jedno drugo iz daljine brižljivo promatra, a kada se približe jedan drugome, naglo prođu oborenih očiju. Otac se nije ni ljutio, ni veselio. Tek jedno ga je boljelo: htio je i ovoga trećega sina pokloniti Gospodinu. I, premda je mladić promijenio zvanje, još uvijek se starac nadao, da će doživjeti tu radost, da mu i treći sin bude svećenik. Sada se iznenada pojavi djevojka. Toga se od uvijek najviše bojao. Odlučio je, da Ivici ne će ništa govoriti. Sve je prepustio Bogu i vremenu.

II.

U gradskom perivoju na jednoj klupi sjedili su njih dvoje: Darka i Ivica. Šutjeli su. On je bio sagnut i gledao je u zemlju. Potrajalo je tako nekoliko časaka. Polako se uspravio:

»Darka, recite mi, što nas dijeli?« Glas mu je drhtao.

Ona ga je pogledala, a tada je naglo spustila oči. U njoj se vodila strahovita borba. Voljela ga je od prvoga časa, kako ga je vidjela. Onda još nije znala, tko je on. Ali u njegovoj blizini često je susrela jednog starijeg gospodina. Opažala je neku sličnost između njih dvoje. Znala je, da je jednom vidjela toga čovjeka. I jednog dana sjetila se svega...

Počela je govoriti.

»Ivica, imam Vam nešto reći!«

»Recite, Darka!«

Ona je uspravno sjedila, gledajući zelenilo, što se gubilo u sumraku. Ivica ju je slušao ponovno sagnut prema zemlji.

»Bilo je to prije pet-šest godina. U jednoj sobici bilo je više djevojaka. Među nama je sjedjela jedna gospođa i rekla nam, da će nas posjetiti jedan gospodin, koji će nam govoriti o upoznavanju mladih ljudi. Naglasila je, da je taj čovjek otac dvojice svećenika. Više nam nije dospjela reći. Predavač je došao. Došljak nam je tako lijepo pripovijedao. Nije trebao napisati svoje predavanje. Imao je pred sobom svoj lijepi prošli život. Svoje je riječi osvijetlio živim primjerima, s primjerima svoje rođene djece. Sada nam je rekao, da ima dva sina svećenika, a za trećega je rekao: »Ivica, to je moj najmlađi, i taj će vjerojatno poći za njima.« — I ja sam se jednoga dana slučajno upoznala s ovim najmlađim.«

Ivica ju je naglo pogledao. Međutim, ona je nastavila: »To nije zapreka, jer se zvanje ne može nikome nametnuti, ali ima nešto drugo. Ja već nekoliko godina pobolijevam na plućima. Pa zar bih onda mogla jednom za uvijek upropastiti jedan tuđi život?...

»Darka, oprostite, ja Vam to ne vjerujem! Nemojte me mučiti!«

Prihvatio ju je za ruke, ali ona mu se istrgla i rekla: »Hajdemo odavde!«

Izašli su iz perivoja. Pružila mu je ruku: »Laku noć!«

»I ja idem s Vama.«

»Ne, laku noć.«

I prije, nego se mladić snašao, djevojka je otišla — sama...

III.

Već nekoliko dana Darkino se zdravlje pogoršalo. Tajna bol, koja je ranila njezinu dušu, učinila je svoje. Djevojka je slabila. Naglo iz dana u dan sile su je sve više napuštale. U samoći je često plakala. Za onaj cijeli razgovor morala je mnogo žrtvovati. Njezini su obrazi bili sve slabiji, sve bljeđi. Jednoga dana nije ustala iz postelje.

Za četrnaest dana odvezli su je u bolnicu. U kasne noćne sate, kada nije mogla spavati, molila je za Ivicu, da bude svećenik. »Dragi Bože, daj, da Ivica bude svećenik.«

Mnogi su joj dolazili u posjete. On nije nikada došao. Nije mu htjela ništa javiti o sebi. Međutim, njezino je stanje bilo sve lošije. Jednoga prije podneva zamolila je papir i pero...

IV.

Ivica je upravo izlazio iz kuće. Pred vratima mu je poštar predao bijeli list. Adresa je bila napisana drhtavom rukom. Otvorio je:

»12. X. 19...

Dragi prijatelju!

Nalazim se u bolnici. Jutros sam primila sv. Popudbinu. Kada se preselim u nebo, molit ću za Vas, da budete svećenik.

Darka.«

Mladić je očajno stiskao u ruci komad papira: »Dakle ipak je bolesna!« Još je častajao na ulici, kao da odnekale traži pomoć, a zatim se naglo zaputio u bolnicu. Molio je, da ga odvedu k njoj. Neki ga je čovjek odveo u malu sobicu s jednim krevetom. — Bila je to soba za umiruće.

Sam je ušao. Kroz prozor je dopirala svjetlost i obasjala blijedi lik bolesnice. Djevojka je imala zatvorene oči. Približio joj

Živi s Crkvom

OSMA NEDJELJA PO DUHOVIMA
11. SRPNJA 1948.

UVOD u sv. Misu slavi veličan i pravednost Božju: »Primili smo, Gospodine, Tvoje milosrđe usred hrama Tvojega. Kao što Tvoje ime, Bože, tako dopire i slava Tvoja do kraja zemlje. Desnica je Tvoja puna pravde. Velik je Gospodin i veoma dostojan hvale u gradu našega Boga i na svetom njegovom brdu«.

U MOLITVI moli sv. Crkva, da nam Gospodin dade, da pravedno mislimo i činimo: »Molimo Te, Gospodine, podaj nam milostivo Duha, po kojem ćemo uvijek, što je pravo misliti i činiti, da koji bez Tebe ne možemo opstati, uzmognemo živjeti ustrajno po Tvojoj volji«.

U Poslanici (Rim. 8, 12—17) uči sv. Pavao, da je kršćanin, koji živi po Volji Božjoj, dijete Božje i baštinik neba: »Braćo, nismo dužnici tijelu, da po tijelu živimo. Jer ako živite po tijelu, umrijet ćete. Ako li duhom djela tjelesna morite, živjet ćete. Jer koje god vodi Duh Božji, oni su sinovi Božji. Jer niste primili duha ropstva, opet da se bojite, nego ste primili Duha posinjenja, u kojem vapijemo: Aba, Oče! Sam Duh svjedoči s našim duhom, da smo djeca Božja. A ako smo djeca, i baštinici smo. Baštinici Božji, a subaštinici Kristovi, jer ako s njim trpimo, da se s njim i proslavimo«.

U sv. EVANĐELJU (Luka 16, 1—9) govori nam Isus priču o nepravednom upravitelju: »Čovjek neki bijaše bogat i imaše upravitelja. I ovaj bi ozioglášen kod njega, da mu prosipa dobra njegova. I dozvavši ga, reče mu: Što ovo čujem za tebe? Daj račun, kako si upravljao, jer više ne možeš biti upravitelj«.

POUKA: Gospodar je Bog, a upravitelji smo svaki od nas. Dobra, kojima upravljamo, jesu: darovi tjelesni i duševni, pet osjetila, zdravlje, snaga, spretnost, zemaljska dobra, zatim razum, slobodna volja, pamćenje, vjera, milost Božja, koja nas nuka na dobro, sredstva (sv. Sakramenti, sv. Misa) za vječni naš spas. — Pazimo, da ne rasipamo ta dobra, nego da ih korisno upotrijebimo za svoje dobro.

---

se. Na pokrivaču je ležala njezina blijeda, slaba ruka. Prihvatio ju je: »Darka!«

Lagano je otvorila oči. Bolni smiješak javio se na usahlim usnama. U očima su zasjale suze: »Ivica, — — kad budem — — u nebu — — — molit ću — — da budete — — svećenik.«

Istoga časa stupila je u sobu njezina majka sa časnom sestrom. Za nekoliko časaka došao je i liječnik. Donio je injekciju za srce.

»Čekajte — — malo«. Rekla je bolesnica: »Guši me«.

Najednom joj je čelo još više problijedilo. Šapnula je: »Mama!«

Sunce se na čas sakrilo, a samrtni hropac je muklo ječio u ušima prisutnih. U taj čas došao je i bolnički svećenik. Časna sestra je upalila svijeću, majka je počela plakati, a svećenik je predmolio molitve za umiruće. Do njezine postelje je klečao mladić, motreći, kako se gasi život, za kojega bi on tako volio, da živi...

Za nekoliko časaka Darka se smirila u vječnom snu. Na usnama joj je počivao smiješak...

V.

Otac i sin bili su sami kod kuće. Ivica je pripovijedao ocu sve, što je bilo između njega i jedne djevojke... Pri kraju svoje ispovijesti je rekao: »Oče, ja želim biti svećenik.«

Suza radosnica zablistala je u starčevu oku. Zahvaljivao je Bogu i onoj dragoj pokojnici, koja je njegovom Ivici isprosila tako veliki dar.

Prošlo je nekoliko godina. Mladi svećenik pisao je u svoj dnevnik:

»12. X. 19...

Kasna je večer. Umoran sam. Upravo sam se vratio sa željezničke stanice. Otpratio sam oca i braću. Jutros sam sa asistencijom svoje braće služio Requiem za Darku. Bila je to zahvala, što mi je isprosila zvanje. — Darko, hvala Ti!«

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 11. SRPNJA

VIII. PO DUHOVIMA. — Sv. Pijo I., papa od 140. do 155., mučenik. Odredio, da se Uskrs mora svetkovati uvijek u nedjelju, a ne na židovski način (14. Nisana). Kuću senatora Pudensa pretvorio u crkvu »Pastira« t. j. samoga pape. Njegov brat Hermas napisao knjigu o »Pastiru« (Pastor). Pijo I. podnio mučeničku smrt za svoje ovce 11. VII. 155.

PONEDJELJAK, 12. SRPNJA

Sv. Ivan Gvalberto. Rođen u Firenci g. 985. Neki plemić ubio njegova brata. Kad ga je on naoružan sastao, htio mu se osvetiti, ali je ubojica pao preda nj i raširio ruke očekujući smrt. Bio je baš Veliki Petak. Ivan se sjeti Raspetoga, koji je rekao: »Ljubite neprijatelje svoje i činite dobro onima, koji vas mrze«. Oprostio je ubojici i otišao u jednu crkvu. Kad je molio pred Raspetim, opazi, kako se glava Isusova priklonila k njemu. To ga potakne, da je otišao u redovnike. Osnovao je red valombrozanski, kao granu benediktinskoga reda. Iz poniznosti nije se dao zarediti za svećenika. Tešku želučanu bolest podnosio je s anđeoskom strpljivošću. Umro 12. VII. 1073. — Sv. Nabor i Feliks. Oko 303 g. u Lodi u Italiji kao vojnici cara Maksimilijana podnijeli mučeničku smrt.

UTORAK, 13. SRPNJA

Sv. Anaklet, papa mučenik. Rođen u Ateni. Naredio, da biskupa moraju rediti tri biskupa. Umro mučeničkom smrću 13. VII. 112. — Sv. Eugenije, biskup u Kartagi. Mnogo pretrpio od azijatskih krivovjeraca i u progonstvu umro g. 505 kao mučenik. — Sv. Bonaventura, biskup i crkveni učitelj. Rođen g. 1221. u Banjoreji u Italiji. Zvao se Ivan Fidanca. Kao dijete na smrt bolesno odnijela ga majka sv. Franji Serafskom, koji ga uze na ruke i reče: »O buona ventura« (O dobra srećo!) Ivan je ozdravio i odsada se zvao Bonaventura. Ušao u franjevački red. Osobito se odlikovao u pozninosti i u ljubavi. Vršio je najniže poslove, a osobito rado dvorio bolesnike. Kad su ga pitali zašto se toliko ponizuje, reče: »Zar se brat ponizuje, kad služi braći u ljubavi?« Bio je najviši poglavar u redu 18 godina. Odbio je čast nadbiskupa u Jorku u Engleskoj. Dok je prao u kuhinji suđe, dođoše k njemu papinski poslanici, koji su mu donijeli kardinalski šešir. Bog mu je dao izvanrednu ljubežljivost tako, da je svaki, koji ga je samo vidio, odmah osjetio u svojem srcu ljubav. Bio je veliki filozof i bogoslovac i napisao mnoge učene knjige. Njegova je nauka unosila u duhove svijetlo istine, a u srca oganj serafske ljubavi. Zato je i prozvan »serafskim učiteljem«. Bio je i duboki mistik (posebnim, izvanrednim načinom sjedinjen s Bogom). Kad ga je njegov prijatelj sv. Toma Akvinski upitao, odakle mu toliko znanje, pokazao je na Raspelo: »Evo jedini izvor mojega znanja. Iz ovih svetih Rana crpem svoje svijetlo«. Drugom zgodom posjetio ga sv. Toma, a sv. Bonaventura pišući životopis sv. Franje Serafskoga nije ga ni opazio. Sv. Toma se povukao i rekao: »Pustimo Sveca, da piše životopis Sveca«. Čim je izabran za generala reda, posvetio je sebe i red presvetoj Bogorodici. Njegovi spisi odaju najdublju ljubav i neograničeno pouzdanje u presvetu Majku. U njima zanosno slavi kreposti i odlike Blažene Djevice. U njezinu je čast sastavio divan mali Oficij (službu). Njegovu molitvu euharistijskom Spasitelju mole svećenici svaki dan poslije sv. Mise. Bio je duša crkvenoga sabora u Lionu za sjedinjenje istočne i zapadne Crkve. Tu je shrvan bolešću umro 14. VII. 1274. Papa Grgur X. reče za nj: »Pao je stup kršćanstva!« (Cecidit columna Christianitatis).

ČETVRTAK, 15. SRPNJA

Sv. Henrik, car njemački (1002.—1024) Svoju sestru dao je za ženu madžarskom kralju Stjepanu, pod uvjetom, da se krsti, i tako privео madžarski narod u krilo sv. Crkve. U svojem braku sa sv. Kunigundom sačuvao djevičansku čistoću. Kad je umirao, rekao je njezinim rođacima: »Evo vam predajem svoju ženu, netaknutu djevicu, kao što ste je meni dovelil«. Upravo na njegovu molbu papa je odredio, da se u sv. Misi moli »Vjerovanje« (Credo).

PETAK, 16. SRPNJA

Karmelska (Škapularska) Majka Božja. — Škapular ili naplećak je odijelo, što ga nose neki redovnici preko leđa. U umanjenom obliku nose ga i drugi kršćani. Najpoznatiji je škapular karmelskoga reda, osnovan na gori Karmelu u Palestini. On se smatra kao odijelo same Majke Božje. Karmelski red osnovao je oko 1155 Bertold Kalabrijski, a proširio ga je sv. Šimun Stock (1242—1262.) Njemu je Bl. Djevica dala škapular, a t. zv. subotnu povlasticu obećala je papi Ivanu XXII. t. j. da će Ona izbaviti iz čistilišta prve subote po smrti one duše, koje budu vršile uvjete za tu povlasticu.

SUBOTA, 17. SRPNJA

Sv. Aleksije. Potječe iz ugledne rimske obitelji. Po Božjem nadahnuću iza vjenčanja napustio zaručnicu i roditelje i otišao da vrši pokoru. Tako je proživio u Maloj Aziji u Edesi oko 17 godina, ali kada ga je tamo odala čudotvorna slika Majke Božje, kao sveca, vratio se u Rim. Tu je kod svojih roditelja zatražio, da ga primu kao prosjaka za ljubav svojega nestaloga sina. Nitko ga nije prepoznao. Vlastiti sluge su ga zlostavljali. Pod konac života napisao je svoj životopis, u kojem veli, da je takav pokornički život u siromaštvu i trpljenju nepoznat vršio iz ljubavi prema Kristu. Umro je 17. VII. 417. Bog ga je proslavio velikim čudesima.

DUHOVNI LIK SVETE BRAĆE

Slavenski narodi mogu zaista slaviti Svetu Braću kao svoje duhovne dobrotvore, kao svoje roditelje, koji su im darovali sva ona duhovna dobra, koja su ih izjednačila s drugim narodima svijeta.

Kulturna povijest svakog slavenskog naroda, pa i hrvatskog, počinje pojavom djelovanja Svete Braće. Ova kulturna povijest obilježena je osobitom borbom ne samo za kulturnu samostalnost, nego i za nacionalno održanje. Sveta Braća postavila su kao načelo, da je prosvjeta jedini uvjet, da se svi Slaveni obrane od ugnjetavača, te da razviju svoje duhovne sposobnosti na dobrobit ne samo svoju nego i cijelog čovječanstva.

Svijesni ovog poslanstva Sveta Braća su utemeljitelji prve književnosti svih slavenskih naroda; oni su lučonoše slobode i mira, oni su borci, ali ne mača nego duha, jer su bili uvjereni da je taj otpor jači i pun ćudorednog smisla.

Sveta su Braća pokazala svim Slavenima kao i ostalim narodima put međusobne ljubavi, a to su crpila iz Evanđelja, koje su propovijedala dosljedno uz sve opasnosti, pa i uz cijenu samog života, kao što je učinio Metod.

Ova ljubav, koja je vodila Svetu Braću, pokazuje upravo osobito čudo moralnog reda, jer je nepristrana, jer je puna onog altruizma, koji su oni pokazali svojim djelotvornim i nesebičnim radom kao apostoli.

Biti apostol, kao što je bio Metod, ne klonuti, pa ni u najtežim trenucima, ne mrziti, nego visoko podignuti svoj stijeg pravde i borbe za prava potlačenih, to je doista izraz prave kršćanske duše, koja se je popela do stupnja svetosti.

Stvarne povijesne činjenice iz života Svete Braće pokazuju, kako su uspjela još za svoga života stvoriti oko sebe posebni krug svojih poštovalaca i branitelja. Njihov posebni zaštitnik bio je sveti Otac. Već sama povijesna činjenica, da su uspjeli da se slavenski jezik označi kao liturgijski jezik, pokazuje njihovu uvjerljivu sposobnost i dalekovidnost ne samo u povijesnom nego i u kulturnom pogledu.

U duhovnom liku svete Braće imamo dva oblika djelotvorne apostolske revnosti. Metod je organizator. To prenosi na svoje učenike, koji su poslije njegove smrti među mnogim Slavenima širili kršćanstvo i prosvjetu. Ciril je intelektualac prvoga reda. On je odličan bogoslov, te sve svoje čine obavlja u skladu s istinama kršćanstva.

Sveta su Braća oličenje onih snaga kršćanstva, koje samo onda djelotvorno djeluju, kad su ispunjene smislom odluka same Providnosti.

PATER RUPERT MAYER
apostol katoličkih muževa

Kroz dugi niz godina vodio je kongregaciju katoličkih muževa u Münchenu isusovac o. Rupert Mayer, čovjek, koji je u prvom svjetskom ratu na fronti izgubio jednu nogu i koji je iz tog rata izašao kao uzor hrabrosti i muževnosti. Sa svojom »drvenom nogom« zalazio je poslije rata, u onim teškim poslijeratnim prilikama, među radnike, pokazujući jednako razumijevanje za njihovu materijalnu i duševnu bijedu. Njegov je ugled bio tako velik, da su ga ubrzo nazvali »apostolom muževa«, najčešće »apostolom katoličkih muževa«. Uživao je velik ugled općenito među »starim borcima«, naročito među samim časnicima, zbog čega se nacionalsocijalistička vlada dugo nije usudila dirati u njega.

U vrijeme, kad je počela podmukla borba protiv svećenstva, kad su se svećenici i u javnim parnicama kao i u štampi prikazivali kao zločinci i izdajice njemačkog naroda, kad je nacizam svojim odredbama dirao u osnovna prava Crkve i kad je Göbbelsova propaganda protiv kršćanstva postajala sve žešća i bestidnija, rekao je i o. Mayer svoj javni: »Ne smije!« (Mt. 14, 4). Kad je o. Mayer stajao na propovjedaonici u crkvi sv. Mihajla u Münchenu — kao časni invalid i stari borac — teško je bilo naći mjesta u ogromnoj crkvi...

Već 1937., kad je o. Mayer muževno odgovorio na neke Göbbelsove klevete, umiješao se Gestapo i o. Mayer je bio izveden pred sud. Nije koristilo, što je branitelj prikazao optuženog kao čovjeka, koji se koristio slobodom vjeroispovijesti i govora, koja je bila zajamčena konkordatom; kao čovjeka, koji je uvijek i svagdje pokazao nepodmitljivo poštenje, ispravnost, koja se ne da smesti; o. Mayer je morao biti osuđen, jer je smetao namjerama nacističkog režima.

O. Mayer izdržao je svoju kaznu u koncentracionom logoru u Sachsenhausenu kod Oranienburga. Od 1940. dalje bio je interniran u benediktinskom samostanu u Ettalu u Bavarskoj, a 1945. je umro...

Pred sudom u Münchenu izjavio je o. Mayer, da ne može šutnjom prijeći preko svega, što vidi i čita, jer da on osjeća u sebi nešto kao »fanatizam za istinu«. Kad je 16. siječnja 1940 iz koncentracionog logora u Sachsenhausenu prevezen u internaciju u Južnu Bavarsku, pisao je svojoj skoro devedesetgodišnjoj majci među ostalim i ovo: »Bog mi je dao spoznati — a ja sam čovjek razuma! — da je zadovoljan sa mnom. Sve me drugo ne uznemiruje«.

O. Mayer bio je pokopan u Pullachu kod Münchena. Mnogo hiljada muževa hodočastilo je na njegov grob. Nedavno, 23. svibnja, prenijeli su njegovo mrtvo tijelo u jednu od glavnih crkava (Bürgersaal) u Münchenu, da bi ga imali u svojoj sredini oni, kojima je on bio pravi vođa onda, kad je njemački narod stajao pod drugim vodstvom. U samom sprovodu hodalo je 15.000 muževa, a počast je iskazalo o. Rupertu Mayeru na njegovu zadnjem putu kroz München još oko 100.000 ljudi. Pred crkvom sv. Mihajla služio je sv. Misu pomoćni biskup Msgr. Neuhäusler, koji je — onda još kao prelat — i sam proveo tri godine u koncentracionom logoru u Dachau-u.

NA ULAZU U CRKVU:

Sjeti se, da te gleda Isus iz Svetohraništa.

Uzmi na prst sv. vode i pobožno se prekriži,

Prigni na pozdrav desno koljeno do poda,

Klekni i izmoli Isusu pozdravnu molitvu.

Ako je na oltaru izloženo Presveto — klekni na oba koljena.

Ako zvoni na podizanje (pretvorbu) — ostani klečeći.

NA IZLAZU IZ CRKVE:

Prije nego se okreneš od glavnog oltara — prigni koljeno na pozdrav.

Hodaj sabrano i polagano — bez buke i vike;

Uzmi na prst sv. vode i pobožno se prekriži.

Reci Isusu: Do što skorijeg viđenja, moj Isuse!

Imaj i to na pameti: da su s križanjem, pobožnim strjelovitim molitvama (n. pr. Isuse moj, milosrđe — Slatko Srce mog Isusa, daj, da Te ljubim sve to više), s pohodom i poklonom Isusu u presv. oltarskom Sakramentu — spojena oproštenja, koja se mogu namijeniti i dušama u čistilištu.

Još dalje u svemu

Najbliža zvijezda stajačica je nama **Alfa Centauri**. Ona je udaljena od nas skoro 4 godine svijetla. No ta se ne vidi u našim krajevima nego na južnoj polutci zemlje. Kod nas se u zimi vidi slijedeća nama najbliža stajačica: **Sirius**. Za vedre zimske večeri možemo ga vidjeti kao najsjajniju zvijezdu, koja jako titra na našem nebu. Zaputimo se prema njoj Nakon 10 milijuna godina smo od prilike dopri našim vlakom do udaljenosti od jedne godine svijetla. Sirius je od nas udaljen oko 8 godina svijetla, pa će nam prema tome do njega trebati ukupno oko 80 milijuna godina vožnje našim brzim vlakom. Možda bi sad tkogod ipak u svojoj mašti barem htio najbržim aeroplanom onamo. Zamislimo aeroplan, koji leti silnom brzinom od 800 km na sat. Njime bi dopri do Siriusa za 1 milijun godina. Tu čovjeku stane pamet! Osam godina svijetla, oko 80 bilijuna kilometara, ili našim avionom oko 1 milijun godina putovanja.

Sirius nam je druga najbliža stajačica. Tako je silno udaljen. A što da kažemo za druge još više udaljene zvijezde.? I ljudi iz puka poznaju zvijezdu Polarnicu. Ona nam točno pokazuje sjever. Ta je udaljena od nas 49 godina svijetla. To znači, da je ono svijetlo, koje mi danas promatramo, od nje otišlo pred 49 godina. No i za tu tako strašno udaljenu Polarnicu možemo reći, da je još razmjerno veoma blizu. Ta, zvijezda Rigel u Orionu, koja se također u zimi vidi, daleko je od nas 514 godina svijetla. Ono dakle svijetlo, koje mi danas gledamo otputilo se od nje godine 1434., kad još nije bila otkrivena Amerika. Pa i to nije mnogo za svemirske udaljenosti. Ta, neke su zvijezde udaljene od nas i po 1.000 i nekoliko tisuća godina svijetla, što više i nekoliko milijuna godina svijetla. Tu se čovječji razum ledi! Nužno zaključuje, da postoji neograničeni Razum, koji je to zamislio, i svemožna Volja, koja je to proizvela.

Moramo još nešto barem malo spomenuti o veličini tih nebeskih tjelesa, tih sjajnih zvijezda. Naše je Sunce, kako smo prije vidjeli ogromno. Njegov promjer iznosi 1,390.000 km. Sirius je toliko veći, da bismo prema prijašnjim poredbama smjeli si ga predstaviti kao narandžu, pa bi u tom slučaju bilo naše Sunce kao zrno graška. A što da kažemo za zvijezdu Beteigeuze? Njezin je polumjer, kažu zvjezdoznanci, dugačak 180,000.000 km! Jamačno imade i još većih zvijezda, prema kojima je naše Sunce sa Zemljom i svim svojim planetima, pravi patuljak! Mogli bismo još letjeti svemirom i promatrati veličine tih ogromnih sunaca, no i onako ne bismo pamtili te tako velike brojke. Mnogo je ljepše promatranje boja pojedinih zvijezda.

Naše je Sunce, kažemo, žarko. Njegova je boja zlaćano crvenkasta. Sirius je sjajno srebrnasto-bijel. Rigel je žućkasto bijel. Polarnica je posvema žutoga sjaja. Aldebaran imade crvenkasto-žutu boju. Antares narančastu.

Još treba spomenuti da su sve pojedine zvijezde stajačice ogromna sunca, koja imadu svoju pratnju baš onako, kako i naše Sunce imade svoju pratnju u planetama i našoj Zemlji. A nazivaju se stajačice, jer se nama čine, kao da miruju. Planete putuju, kako smo spomenuli oko Sunca, i tu putanju mi zapažamo u njihovom promijenjenom položaju na svodu nebeskom. Stajačice naprotiv imadu međusobno neprestano isti položaj. To je sve samo prividno. I stajačice se gibiju i to ogromnim brzinama. Njihovo gibanje mi ne zapažamo kroz dugi niz godina jer su previše od nas udaljene. Ta, spomenuti Sirius juri s cijelim svojim sustavom silnom brzinom naprijed. Kako je od nas veoma udaljen to mi njegovo gibanje u promjeni položaja možemo zapaziti tek nakon mnogo mnogo godina. Tako je ustanovljeno, da će se on nakon stotinu godina vidjeti pomaknut tek za nekoliko centimetara.

U svemiru se sve gibije. Zvijezde stajačice a tako i naše Sunce, koje se s druge zvijezde jednako zapaža kao zvijezda stajačica, sve to juri silnom brzinom prema nekoj točki u zviježđu Herkulesu. Postoji dakle prema svim znacima sudeći neko središte u svemiru, oko kojega se sve okreće.

Nakon kratkog i letimičnog pogleda u zvjezdano nebo, nužno dolazimo do razumnog zaključka, da je sav taj divni svemir i njegov poredak morao zamisliti neizmjerni Razum i da ga podržava neizmjerna Snaga.

Zato pravo veli Psalmista:

»Nebesa pripovijedaju o slavi Božjoj, a o djelima ruku Njegovih govori nam svod nebeski«. Isti je okrunjeni Prorok zabilježio: »Ti si, Bože, u početku stvorio nebo i zemlju i sve je djelo ruku Tvojih«.

(Ps 101, 26.)

Iz katoličkog svijeta

O SOCIJALNOM PITANJU govori Sv. Otac Pijo XII. skoro svaki puta kad se govorom obraća cijelom svijetu. Zbog toga kao i zbog njegove zamašne karitativne djelatnosti nazivaju ga već danas »socijalnim papom«.

O. JAKOV bio je profesor vjeronauka. Njegov susret sa svetom Terezijom od Djeteta Isusa, izazvao je želju da uđe u karmelitski red. Bio je revan odgojitelj u karmelitskom zavodu u Avonu. Kad je nastao rat organizirao je pokret otpora protiv Nijemaca, koji su okupirali Francusku. Židovsku djecu je skrivao u Avonu i okolici. Ali na njegovo djelo ljubavi naišao je Gestapo i on je morao u logor.

Pripovijeda o njemu njegov supatnik Jean Cayrol, da mu je u onim teškim danima titrao na ustima smiješak Isusov, i da je svuda sipao svijetlo Kristovo. Dočekao je dan slobode, ali svoju domovinu nije više nikad vidio. Umro je u Lincu 26. VI. 1945. veoma slab od muka i patnja, što je pretrpio u logoru.

KATOLIZAM U GRČKOJ. Grčka ima danas oko 70.000 katolika od 7 milijuna stanovnika, s oko 100 svećenika. Izuzevši područje Epira i solunskog vikarijata cijela Grčka podvrgnuta je upravno-atenskoj nadbiskupiji. Ova broji ukupno 30.000 katolika i 13 svećenika. Druga se nadbiskupija nalazi na otoku Naksosu i obhvaća biskupije Scio, Kretu i Santolin. Katolici bizantinsko-armenskog obreda imaju svoju posebnu biskupiju. Neke biskupije broje jedva 200 vjernika, a ti su raštrkani među nekatolicima. Ipak Crkva se brine i za ovo svoje neznatno stado, da se ne bi izgubilo.

KONGRES SVEUČILIŠTA. Od 2. do 13. kolovoza o. g. održavat će se u Utrechtu (Holandija) svjetski kongres sveučilišta. Na ovaj kongres su pozvana i katolička sveučilišta iz raznih krajeva svijeta.

KONGREGACIJA »UČENIKA GOSPODNJIH«. Ova mlada kineska kongregacija, o kojoj smo već u našem listu pisali, izabrala je za svoga vrhovnog predstojnika o. Josipa Yang-a. Kongregacija sada broji 58 svećenika i 101 pripravnika.

U INDONEZIJI su za vrijeme rata Japanci mnogo progonili katoličke redovnice i misionare. Sve časne sestre klarise, osim domaćih, bile su internirane. Msgr. Vachter je sa sedam drugih misionara na Borneu bio strijeljan. Karmelićanke iz Nove Gvineje su se morale preseliti u Australiju. Poslije rata se misije obnavljaju, pak je ponovno u Indoneziji osnovan samostan karmelićanki i dominikanki.

U INDIJI karmelićanke imaju četiri samostana. Pristup domaćih novakinja je u zadnje vrijeme tako velik, da se priprema otvaranje novih samostana.

SVETA STOLICA I VLADA INDIJE sporazumjele su se u tom, da će podržavati redovite diplomatske odnose. U tu svrhu otvorit će Sv. Stolica u Indiji »apostolsku internuncijaturu«, a vlada Indije imat će svoje poslanstvo kod Vatikana.

ZA NADBISKUPIJU BOSTON (USA) održat će se od 2. do 6. kolovoza liturgijski tjedan s temom: »Novi čovjek«.

NA PODRUČJU BIVŠE NJEMAČKE koje je sad pripojeno Poljskoj, obnovljeno je već 75 crkava. Novi poljski kolonizatori pokazuju veliko zanimanje za obnovu porušenih crkava.

KAMILIJANCI, kojima je glavna svrha njega bolesnika, imat će naskoro svoj kongres u Italiji. Dvadeset otaca te kongregacije, od kojih svaki ima završni ispit iz medicine, držat će na tom kongresu predavanja o najhitnijim potrebama njege bolesnika u današnje vrijeme.

DR. MATTIAS EHRENFRIED, biskup u Würzburgu, umro je 29. svibnja u 77. godini života. Biskup Ehrenfried poznat je po svom junačkom držanju za vrijeme nacionalsocijalističke ere. Prilikom jednog napadaja Hitlerove omladine na biskupski dvor, biskup je mirno ostao na svom mjestu, čime je izazvao divljenje svih — i svojih neprijatelja.

FRANJEVCI MINORITI ZA MISIJE. Franjevci minoriti bili su tokom 1947. godine veoma plodni u svom misijskom radu. Prema objelodanjenim podacima 231 minorita otišlo je u 1947. u misijske zemlje i to 8 u Argentinu, 62 u Kinu, 25 u Braziliju, 26 u Indiju, 3 u Čile, 18 u Boliviju, 1 u Peru, 8 u Južnu Afriku, 26 u Svetu Zemlju, 13 u Francuski Maroko, 2 u Egipat, 3 u Indokinu, 5 u Somaliju, 6 u Salvador, 6 u Guatemalu, 5 u Japan, 3 u Tanger 1 8 u Belgijski Kongo. Dakle u sve krajeve svijeta.

APOSTOLSKI DELEGAT ZA INDONEZIJU dao je neke podatke o stanju katolicizma u Indoneziji. Od 72 milijuna stanovnika ima 875.000 katolika. Vjerska je obuka slobodna. Urođeničkih svećenika ima 60, među njima jedan biskup.

ZA POČASNOG PREDSJEDNIKA papinskih misija u Čehoslovačkoj Republici sv. Kongregacija za propagandu vjere imenovala je mgra Karla Kmetka, nadbiskupa u Nitri.

BLAGDAN PRESV. SRCA ISUSOVA proslavljen je najsvečanije u svim krajevima Sjedinjenih Država Na inicijativu papinskog nuncija Cicognania vjernici su svoje molitve prikazali na nakanu, da se u svijetu što prije uspostavi mir

AMBROZIJANSKI LITURGIJSKI KONGRES održao se 8., 9. i 10. lipnja u Milanu. Prvi je dan ovog kongresa bio posvećen studiju najnovije papine okružnice o sv. Liturgiji, drugi je dan p. Heiming, redovnik njemačkog »Liturgijskog pokreta Maria Laach«, referirao o ambrozianskom brevijaru (časoslovu), čije novo izdanje on priprema već 18 godina i čija je redakcija ušla u završni čin; treći je dan kongresa bio posvećen pitanjima brevijara uopće i pitanjima crkvene muzike. Kongres je pokazao, da u crkvi vlada jedinstveni liturgijski život, iako u samoj Crkvi imade različitih liturgijskih obreda.

U BAZILICI SV. LOVRE u Rimu otkrivena je dne 27. lipnja spomen-ploča u znak zahvalnosti i sinovske ljubavi prema sv. Ocu Piju XII., koji je kao rimski biskup neposredno nakon bombardiranja Rima 19. srpnja 1943. na ruševinama ove bazilike posred ranjenih i mrtvih podijelio svoj blagoslov vjernicima svoje biskupije.

SVEAMERIČKI KATOLIČKI KONGRES za socijalnu pomoć održat će se u mjesecu kolovozu u Rio de Janeiru (Brazilija). Prisustvovat će delegati 20 zemalja Južne Amerike.

UDRUŽENJE KATOLIČKIH SKAUTA proslavilo je u Portugalu 25 godišnjicu svog rada.

NA POBUDU francuskih redovnika asuncionista u Sjedinjenim Državama cijeli mjesec svibanj djeca su obavljala zajedničku pobožnost sv. Krunice, moleći se za mir u svijetu. Ovaj običaj, da malena djeca mole zajednički sv. Krunicu postojao je dosad samo u Francuskoj.

SOCIJALNI TJEDAN francuskih katolika održat će se ove godine u Lyonu mjeseca srpnja. Tema je sastanka: »Prekomorski narodi i zapadna civilizacija.«

PETI MEĐUNARODNI KONGRES za gubu održan je u Havani (Kuba). Kongresu su prisustvovali delegati sv. Stolice.

JEDAN NOVI KOMET (ZVIJEZDU) fotografirala je papinska zvjezdarnica u Castelgandolfu kraj Rima.

KARDINAL HLOND poslao je vjernicima novih poljskih zapadnih područja pismo, u kojem napominje, da Crkva ne odbacuje načelo, da Poljskoj pripadnu granice na liniji Odra—Niese.

REKORDNO HODOČAŠĆE doživilo je u mjesecu svibnju o. g. svetište Majke Božje u Pekingu (Kina). Bilo je prisutno preko 20.000 kineskih katolika, a kineski kardinal Tien služio je svetu Misu u pratnji kora od 100 glasova.

KATOLIČKI DAN u Njemačkoj za g. 1948. održan je od 2.—5. svibnja u Mainzu. To je bila prva manifestacija takve vrste poslije 15 godina. Prvi »Katolički dan« održan je u Njemačkoj ravno prije 100 godina.

80 GODIŠNJICU katoličkih omladinskih organizacija proslavit će uskoro katolici Italije.

ZA »MAJČIN DAN« američki katolici pripremili su igrokaz preko radija, koji je predstavljao događaje iz života Bl. Djevice, »te najveće Majke na svijetu«. U igrokazu su glumili poznati glumci Loretta Young i Charles Boyer.

NAŠI ZLATOMISNICI

Velika je i rijetka svečanost prve Mise. Njoj se naš narod tako veseli i raduje da je polaze ne samo domaći nego i strani župljani.

Još je veća svečanost: zlatna sv. Misa ili pedeset-godišnjica misnikovanja. Koliko je milosti u to dugo vrijeme zlatomisnik primio od Gospodina! Koliko je odslužio sv. Misa i primio Spasitelja u presv. Pričesti! Koliko je u to dugo vrijeme vodio k vječnomu životu! Tko bi prebrojio, kolikim je grješnicima u sv. ispovijedi oduzeo breme grijeha i vratio im mir savjesti: uvjet za sretnu vremenitost, a još više za sretnu vječnost! Kolikim je na smrtnoj postelji dao utjehu, popudbinu za vječni život i svojom ih molitvom preporučio Božjem milosrđu i blagom sudu Božjemu! Koliko sjemena riječi Božje je posijao u srca djece Božje, bilo poučavajući djecu u školi u vjerskim istinama ili tumačeći na propovijedaonici zakon Božji! Stoga je 50-godišnjica misnikovanja prekrasan jubilej za zlatomisnika samoga, a za vjernike osobita prilika, da se Gospodinu Bogu zahvale za sve milosti, primljene svećeničkim posredovanjem. Zato molimo Gospodina, da udijeli mnogim svećenicima sreću zlatne sv. Mise, da ne budu na[illegible] župe — radi tako malog broja novomisnika i radi prerane smrti tolikih duhovnih pastira — ostale bez stalnog svećenika.

Ove godine navršuje se pedeset godina, kad je u nedjelju poslije Petrova zagrebački nadbiskup blagopokojni dr Juraj Posilović zaredio trinajstoricu svršenih bogoslova za svećenike. Od njih otišla su već desetorica Gospodinu Bogu na račun i to: 1. **Cirkvenčić Eduard**, umro 22. XI. 1931. kao župnik u Maloj Subotici. 2 **Crnek Milan**, umirovljeni vojni superior. Umro u Zagrebu 7. travnja 1942. 3 **Habuš Mijo**, umro kao župnik u Prelogu 22. ožujka 1910. 4 **Hok Milan**, umro kao umirovljeni župnik u Cirkveni 8. XI. 1936. 5. **Kerdić Vlatko**, začasni kanonik i župnik sv. Blaža u Zagrebu. Umro ondje 28. XII. 1940. 6. **Majhofer Marko**, umirovljeni župnik u Krastečkom, umro u Jastrebarskom 23. V. 1914. 7. **Miletić Ivan**, umro kao župnik u Miklošu. 8. **Risek Eduard**, umro u Varaždinu kao župnik i namj. podarhiđakon dne 15. VIII. 1918. 9. **Tuhy Franjo**, umirovljeni župnik jasenovački, umro u Suhopolju 30. XII. 1914.

Na životu su još: 1. **Kornfeind Eugen**, rodom iz Nedelišća, sada umirovljeni vjeroučitelj u Zagrebu. 2. **Lamot Mijo** iz Samobora, župnik u Stupniku. 3. **Mitrečić Ivan** iz Ivanca, župnik u Vugrovcu. 4. **Pavlović Ante**, župnik u [illegible]

Pokojnicima dao Gospodin pokoj vječni, a živima sreću i dug život i obilje Božjega blagoslova!

—o—

MAJKA U POSLOVICAMA NARODA

Perzija: Nebo je u majčinu naručaju.

Norveška: Otac štiti pred vukom, majka pred svijetom.

Kina: Kad je otac ocem, sin sinom, majka majkom, onda je obitelj u pravom redu. A od dobre obitelji može se popraviti svijet.

Francuska: Smrt majčina je prva žalost, u kojoj ne može majka svoje dijete utješiti.

Italija: Majka: koji je ima, zove je, ko je nema, želi je.

Čehoslovačka: Majčina ruka je meka i kada kažnjava.

Engleska: Kakva mati, takva kći.

Island: Netko može da nadoknadi [illegible] oca, ali majku nitko.

Grčka: Razgovor majčin najbolji je odgojitelj.

Madžarska: Iz svih ljudskih osjećaja samo majčina ljubav nas prati s istom jakošću od rođenja do groba.

SSSR: Na suncu toplo, kod majke dobro.

—o—

NA KOREJI je stupilo u karmelićanski samostan 17 mladih Koreanki, a 10 drugih je podnijelo molbu za prijem.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966021. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

»Čuvaj me, Gospode, kao zjenicu oka, zakloni me sjenom krila svojih.« (Ps. 16, 2.)
Iz današnje sv. Mise

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. | ZAGREB, 25. SRPNJA 1948. | BROJ 27.

Čudnovata nepristranost

Jednom je samo na svijetu bilo jedno najneobičnije suđenje. Takovo se više uopće nikad ne može i ne će ponoviti. Jedamput je samo pala najsramotnija osuda. Takove nije bilo nikada prije niti će je biti ikada kasnije, dok bude svijeta i vijeka. Vrhovni sudac bude sam carski namjesnik. I on, upravo on, proglasi nevinim okrivljenika. A ipak predade Isusa, da Ga razapnu.

Pilat se veoma stidio te osude cijeli svoj život. Nikada o tomu nije htio ni s kime govoriti. Nije htio na to ni misliti. Jedan suvremeni pisac pripovijeda zanimljiv događaj iz kasnijih godina Pilatova života. Taj je događaj vrlo značajan za sramotnu osudu Pilatovu. On ju je toliko poricao i potiskivao, da je konačno sam sebe uvjeravao, da nikad nije čuo za Isusa. Toliko ga mučila ta sramota.

Jednoga je naime dana sjedio Pilat kao sijedi starac u svojoj vili i razgovarao s nekim svojim drugom iz onih dana, kad je bio carskim namjesnikom u Judeji. Među ostalim ga zapita prijatelj: »Nisi li ti ondje imao velikih neprilika s nekim čovjekom, koji se zvao Isus Krist? Ja se već ne sjećam potankosti. Zaboravio sam ih. Ali znadem, da se on gradio Bogom i druge to učio. Nisi li ga ti dao pribiti na križ na Golgoti?«

Pilat je neko vrijeme šutio, gledao pred sebe i razmišljao. A zatim je rekao: »Ne, ne, to nije. Možda je to tako i bilo. Ali ja se više toga ne mogu sjetiti. Ne, ja se toga ne sjećam«.

Pilat je tako govorio u starosti, jer je i u vrijeme toga suđenja sebe kao suca želio proglasiti nevinim i nepristranim. I utvarao si je već onda, da mu je to uspjelo. On je uopće pod svaku cijenu nastojao, da se izvuče iz toga neugodnoga procesa prije svega na taj način, što je Isusa nekoliko puta proglasio nevinim, ne bi li tako to suđenje otklonio. Sudio je javno pred glavarima svećeničkim, književnicima i narodom. Isus je optužen, da buni narod, zabranjuje cesaru davati porez, govori, da je on Krist kralj. A Pilat ispitavši optužbu prvi puta izjavi: »Nikakove krivice ne nalazim na ovom čovjeku!«

No tužitelji nisu bili s time zadovoljni. Tražili su smrt: »On buni narod, učeći po svoj Judeji počevši od Galileje dovde!« Kad je Pilat čuo, da je Isus s područja Herodova, pomisli, da je našao način, kako će ga se riješiti i pošalje ga k Herodu. Herod se pak poveseli misleći, da će Isus pred njim praviti čudesa. Kad On to nije htio, osramoti Ga sa svojim vojnicima i naruga Mu se, obuče Mu bijelu haljinu i posla natrag k Pilatu.

A Pilat izađe pred svećenike i knezove i narod i reče im: »Dovedoste mi ovoga čovjeka, kao da buni narod, i eto, ja ga pred vama ispitah, i ne nađoh u njemu ni jedne krivice... A ni Herod... Dakle da ga izbijem i pustim«. Drugiput dakle proglašuje Isusa nevinim.

I žena Pilatova upozoruje ga na nevinost Isusovu te mu poruči u sudnicu: »Nemoj se ti ništa miješati u stvar toga pravednika, jer sam danas u snu mnogo stradala zbog njega«. Zbog toga još više htjede, da izmakne suđenju Isusovu. Zato predloži, kako je bio i običaj o blagdanu, da pusti jednoga od okrivljenika. Ili nevinoga Isusa ili buntovnika i ubojicu Barabu. Tu je mislio, da će se izvuči iz ovoga neugodnoga položaja. Ali svjetina izvikne teškoga zločinca Barabu, a za nevinoga Isusa zatraži: »Raspni ga, raspni!«

Po treći puta Pilat reče: »Kakvo je dakle zlo učinio? Ja ništa na njemu ne nalazim, što bi zasluživalo smrt; dakle da ga izbijem i pustim«. Misleći, da će barem tako uspjeti, dade Ga išibati. I onda Ga izvede išibana, s vijencem od trnja na glavi, obučena u skrletnu haljinu i reče: »Evo čovjeka!« A oni povikaše: »Raspni ga, raspni ga!«

Pilat se još uvijek odupire, da osudi Isusa. Zato Ga po četvrti put proglašuje nevinim i odgovori: »Uzmite Ga vi i raspnite, jer ja ne nalazim na njemu krivice«. Još uvijek se protivio njihovu navaljivanju i htio izbjeći pravorijeku. Ali tada mu rekoše: »Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj cesaru, jer svaki, koji sebe kraljem gradi, protivi se cesaru«.

I sad Pilat popusti. Opere ruke pred narodom. Po peti put proglasi Isusa nevinim, govoreći: »Ja nijesam kriv u krvi ovoga pravednika; vi vidite«. A oni rekoše: »Krv njegova na nas i na djecu našu!« Dakle oni, koji nemaju pravo osuditi, uzeše krivnju za smrt na sebe. A Pilat, umiren u sebi, sjedne na sudačku stolicu i predade Isusa, da se razapne. (Mat. 27, Luka 23, Iv. 19).

Ispričavao se Pilat, da je Isus pao žrtvom nevoljkosti i nerazumijevanja puka. A on je pak iz toga procesa izašao kao junak, koji je ostao nepristran, jer ga nije osvojilo ni zavelo ni vjersko oduševljenje onoga »revnitelja iz Judeje«, ni divlje zanešenjaštvo uzbuđena puka Židovskoga. A zapravo je njegova tobožnja nepristranost bila užasna nepravda za Krista i sramotna izdaja Boga otkupitelja.

Ta nepristranost je skrivila, da je Krist poginuo za onda najsramotnijom smrću, smrću na križu. A baš time Krist postaje središnjom točkom ne samo ličnosti evanđeoskih nego cijele svjetske povijesti. On dijeli svijet u dva tabora. Sam je rekao: »Tko nije sa mnom, proti mene je«. I baš radi toga nema u tom pogledu neutralnosti. To je dobro i Pilat znao. Zato se stidio zbog svoga suđenja sve dane svoga života. Jadne li nepristranosti, zbog koje se pada u neprijateljstvo Božje i vječnu propast!

Liturgijske stvari

Svete posude i stvari, koje se upotrebljavaju kod bogoslužja, moraju odgovarati crkvenim liturgijskim propisima. To su ove stvari:

Kalež je najvažnija i najsvetija liturgijska posuda. Zato treba, da je blagoslovljena od biskupa. Po crkvenim propisima trebalo bi da je kalež iz zlata ili srebra ili iz kositra. Ako je samo iz srebra ili iz kositra, treba da je barem čaša kaleža pozlaćena. Kaležu pripadaju nekoje stvari:

Patena (plitica) je niska zdjelica iz iste kovine kao i kalež. Nije li cijela iz zlata, treba da je pozlaćena i blagoslovljena od biskupa kao i kalež. Ako je pozlata već oštećena, treba da se opet pozlati. S tim ne gubi svoje posvećenje, tako da se ne treba opet blagosloviti.

Velum je kaležni veo četverouglastog oblika, kojim se pokriva kalež i plitica. Treba da je iz svile i u istoj liturgijskoj boji kao i drugo misno odijelo.

Bursa sastoji se iz dviju tvrdih četverouglasti korica (daščica). Treba da je u istoj liturgijskoj boji kao i misno odijelo. Kod blagoslova i kod podjeljivanja sv. Sakramenata umirućim mora da je uvijek bijele boje. Meće se u nju korporal (tjelesnik).

Purifikatorium je mali ručnik za brisanje kaleža i prstiju svećenikovih.

Palla je jednostavni ili dvostruki četverokut iz lanenog platna. Stranice su mu duge 17—18 cm. Na gornjoj strani može da bude u bojama iz svile (nikad iz crne) ili iz brokata i urešen crkvenim simbolima (znakovima). Nikad sa simbolom, koji znači smrt.

Korporal (tjelesnik) je četverokut iz platna ili damaska. Stranica četverokuta je duga 45—50 cm. Korporal može da bude izvezen, ali samo u uglovima, ne u sredini. Na korporal se stavlja sv. Hostiju, kalež, ciborium i monstranca (pokaznica).

Prvo pranje upotrebljenih korporala, pala i purifikatorija može da čini samo klerik, koji ima više posvećenje.

Ciborium: Kalež s poklopcom za čuvanje malenih sv. Hostija. Ciborium treba da je iz materijala dostojnog, trajnog i pozlaćenog. Treba da je uvijek pokriven ukrasnim plaštićem. Na vrhuncu poklopca je maleni križić.

Monstranca (pokaznica) može biti napravljena iz iste kovine kao i ciborium. Na sredini monstrance nalazi se maleni prozorčić, gdje se meće u zlatni mjesečić velika sv. Hostija. Monstranca se upotrebljava kod blagoslova i kod euharističke povorke.

Kustodija (repositorium) je malena posuda, u kojoj se pohranjuje velika sv. Hostija s mjesečićem.

Kantice su posude iz stakla za vino i vodu kod sv. Mise. Ako su iz kovine, treba da je na poklopcu napisano V za kanticu za vino i A za kanticu za vodu. Kantice su smještene na niskoj zdjelici. Nad praznom zdjelicom svećenik pere ruke.

Kadionica. Meće se u nju ugljen. Posuda visi na trim lančićima. K njoj pripada lađica s malom žličicom za tamjan.

IZ DUHOVNOG ŽIVOTA

Duhovno štivo

Među sredstvima, koja nas potiču na pobožnost, i koja vode k savršenom životu, na prvom je mjestu čitanje nabožnih knjiga ili duhovno štivo. Ako i nije to sredstvo po svojoj naravi najvažnije, ipak imade veliku vrijednost. Duhovno je štivo u sva vremena imalo svoje dobro djelovanje: osobe svjetovnog mišljenja svratilo je na put savršenog života, a one, koji su već išli tim putem, potaklo je, da još većim marom rade oko savršenosti. Preko duhovnog štiva i učen i neuk, lakše upozna i usvoji svete istine i događaje, nego preko samog razmatranja. Duhovno štivo je i pouka i molitva, a razmatranje je samo molitva.

Sv. je Jeronim smatrao duhovno štivo velikom pomoći za savršeni život, pa ga je u svojim pismima preporučivao pobožnim osobama, koje je vodio putem kreposti. Tako piše Sabini: »Imaj vazda u rukama sv. knjige, pa ih čitaj. One će ti biti štit protiv zlih misli, koje napadaju mlade osobe«. Demetriji piše: »Ljubi Sv. Pismo, pa će i tebe ljubiti mudrost. Ono neka ti stvara ukras (kreposti), koje neka ti bude mjesto svakog drugog dragocjenog nakita«. Grgur veliki kaže: »Čitati Sv. Pismo znači staviti pred oči duše zrcalo, koje odrazuje lice naše duše. U njemu vidimo, što se u duši lijepa, a što ružna nalazi; upoznajemo, koliko smo napredovali u dobru, i koliko još ima toga, što treba da dostignemo«.

Isti sv. otac pripovijeda o nekom siromašnom prosjaku Servulu, koji je, uzet na noge, sjedio u trijemu crkve sv. Klementa u Rimu i prosio milostinju. Što bi naprosio, utrošio bi djelomice za svoje uzdržavanje i pomaganje siromašnih hodočasnika, a za ostalo je kupovao nabožne knjige i dao si ih čitati, jer sam nije znao čitati. Radije si je otkinuo od ustiju zalogaj potrebne hrane, nego li da se odreče hrane, koju mu je duša primala slušanjem takova štiva. Iz tih knjiga je on naučio i usvojio kreposti svake ruke, a osobito nepokolebivu strpljivost tako, da je posred velikih boli slavio Boga i pjevao Mu pjesme zahvalnice. Kad mu se približila smrt, kazao je prisutnima: »Kakovo nebesko pjevanje! Ne čujete li onu anđeosku skladbu?« i kad je to rekao, ispustio je dušu.

Lijepo veli jedan duhovni pisac: »Čitanje nabožnih knjiga uči nas moliti i uči nas raditi. Vodi nas i k djelotvornom i u unutrašnjem životu. Molitva i rad su dva mača, kojima svladavamo zla neprijatelja i zadobivamo krunu vječnog blaženstva. Molitvom i radom duša se čisti od opačina i ukrašuje krepostima. Molitva i rad kidaju koprenu, koja zamata duh u zablude, i odkida srce od taštine svijeta«.

MISLI

Crkva je naravna zagovornica i zaštitnica siromaha, kao i svih onih koji trpe nepravdu. Budimo kao kršćani »prava crkva« koje je mjesto među gladnima, i onima koji su u bijedi, u borbi protiv duhovne i moralne bezbrižnosti sitoga bogatstva.

Charles Kingsley

Tješitelj čeka...

Neki prijatelj je ispripovijedao ovaj veoma značajan doživljaj:

Rano jutro udaraju topovi. Ulicama obilaze i sviraju budnicu. Građani se dižu iza sna. Neka je velika slava. Rado ili nerado ustajem iz kreveta. I za čas evo me na ulici. Sve je živo. U svečanom raspoloženju. Od rana jutra do kasne večeri je tako.

Lutam ulicama. Konačno mi postaju dosadne: harmonika, večernje eksplozije raketa, podcikivanje mase. Osjećam potrebu da se negdje smirim. Slučajno stadoh pred jednom crkvom. Uniđem. Bila je prazna, hladna, visoka i tamna. Tajanstvena tišina i mir vlada u njoj.

Pred ogradom jednoga oltara visi jedna zlatna točka — vječno svjetlo. Spustim se na koljena u toj ledenoj samoći.

Iz vana dopire — — iz daleka, daleka, kao iz drugog svijeta šum raketa i podcikivanje mnoštva.

Nakon kratkih pozdrava i poklona Onomu, pred kim osamljenim u Svetohraništu bdije samo vječno svjetlo, moj se pogled zaustavi na velikom bojadisanom prozoru. Ljubičasto svjetlo prodire kroz njega i širi se po prostoru crkve. Na prozoru je odozdo do gore prikazano mnoštvo svijeta. Ali iz drugoga vremena. Slave neku svečanost. Po svoj prilici neki crkveni događaj. Stakleno mnoštvo, u stranim odijelima. Stigoše od dna prozora do vrha u procesiji. Nose crkvene zastave. križeve, svijeće. Imaju otvorena usta, pjevaju.

U raznim razdobljima svjetske povijesti svijet sebi sličan. Prije slavili crkvene svečanosti, sada svjetovne pokrete i doživljaje. Zanio sam se i sanjario o tisućama toga, što mi je bilo jasno i nejasno. Mnoge su mi stvari iskrsle iz podsvijesti, a da nisam znao kako i zašto. Ugodno mi je bilo, što sam sve to iznio u ovoj tišini pred euharistijskog Spasitelja i molio Ga, da se dobro i zlo u svijetu okrene na spasenje duša, zbog kojih je On ne samo na Križu sebe prikazao Ocu nebeskomu, nego i sada boravi u Svetohraništu i čeka, dok svijet tjera svoje i nema bez Njega ni mira ni zadovoljstva. Potpuno sam se smirio.

Najednom neki koraci. U crkvu je unišao neki gospodin u najboljim godinama. Odjeven crno. Lice mu blijedo. Izbrazdano teškom tugom. Bacio se nedaleko od mene na koljena pred Svetohraništem kao teško ranjena zvijerka. Nije me opazio iza stupa. Lice je uronio među ruke. Njegovo prigušeno teško jecanje dopiralo je do mene.

Ronio je gorke suze, znak velike patnje i boli. Jao! koliko toga mora da podnosi taj siromak, kad tako plače!

Izvana su dopirali do moga uha prigušeni glasovi fanfare. Ali sve to kao i buka veseloga puka iz ulice gotovo je vrijeđalo moju dušu zbog neprestanog jecanja, koje je kadšto probilo kroz prste, kojima je moj sudrug u crkvi pokrio svoje lice.

Siromašni moj prijatelju! Da znadeš, koliko li sućustvujem s tobom u tvojoj nepoznatoj mi patnji. Imade li nešto na zemlji što ganutljivijega, nego li jecanje jednoga ozbiljnoga muškarca?

Koliko je mnogo pretrpio! Koliko li se valova gorke boli prelilo njegovom jadnom dušom! Možda je stajao uz smrtni krevet svoje ljubljene žene? I ostao je sam. Možda je izgubio izvor materijalnoga opstanka svoga i svoje obitelji? Možda mu je umrlo dijete, nada i potpora njegovih staračkih dana? Možda muči kakova neizlječiva bolest njega ili kojega dragoga člana obitelji... Njegovo je jecanje takovo, da mi se nikad, dok budem živio, ne će istisnuti iz uha i pameti. Ozbiljan muškarac plače. Ali svoj je plač i jecanje iznio pred Euharistijskoga Isusa u crkvi pred Njegovim Svetohraništem.

Najednom je jecaj i plač prestao. Sve je začas ušutilo. A onda je uslijedila snažna i odlučna izjava: »U te se, Gospodine, uzdam, i ne ću se postiditi do vijeka. Poći ću za Tobom najvećim Patnikom, koji si rekao: »Tko ne uzme svoj križ i pođe za mnom, nije mene dostojan«. Hvala Ti, Gospodine za utjehu i hrabrost, koju sam našao pred Tvojim Svetohraništem«. Ustade i veselo i hrabro ode u život.

O, blagosloveni domovi Božji, u kojima utjehe i jakosti daje naš euharistijski Bog! Blaženi oni, koji ih tamo pouzdano traže, jer će ih naći.

ČLANOVI KRŠĆANSKE RADNIČKE MLADEŽI u Njemačkoj uputili su pismo kardinalu Fringsu, u kojem predlažu i mole, da bi studenti bogoslovlja za vrijeme praznika pošli na rad u tvornice, da bi tamo na licu mjesta upoznali potrebe radničkog naroda te se tako pripravili na uspješno vršenje svoje buduće dušobrižničke službe, u kojoj ne će nikako smjeli mimoići radnike.

APOLOGETSKI KUTIĆ

SVEMOGUĆNOST BOŽJA

Bog je svemoguć reći će: Bog sve može, samo treba da nešto hoće, pak već ono i bude.

Sveto Pismo govori o drugoj božanskoj osobi ili Riječi Božjoj: »Sve je po Njoj postalo, i bez Nje nije ništa postalo, što je postalo« (Iv. 1, 3). Boga naziva Sveto Pismo: »Onaj, koji je silan« (Lk 1, 49) Štoviše, Bog je »jedini silni, kralj nad kraljevima i gospodar nad gospodarima« (1 Tim 6, 15).

Svemoć Božju promatramo u Bogu savezno s voljom i znanjem Božjim. Znanjem svojim Bog prosuđuje, spoznaje samoga sebe i u sebi sva bića, koja postoje ili su moguća. Voljom se odlučuje, da li će nešto učiniti, ili pak ne će učiniti. Snagom svojom ili svemogućnošću izvodi odluke u djelo.

Svemogućnost Božju spoznajemo već samim naravnim razumom. Moć Božja daje bivstvovanje svemu, što postoji. Koliko god je naš um kadar zamisliti novih bića, koja bi još mogla postojati, toliko ih je kadra proizvesti moć Božja. Kao što nikada i nigdje nemaju kraja bića, koja bi još mogla postojati, tako nema nigdje kraja ni međe moći Božjoj, koja može ta bića proizvesti. Sveto Pismo se divi Božjoj moći, pa kaže: »U Boga nije nemoguća nijedna stvar« (LK 1, 37). »Velik je Gospod i svake hvale dostojan, i veličini Njegovoj nema kraja. Pokoljenja i pokoljenja će hvaliti djela Tvoja, i naviještat će moć Tvoju« (Ps 144, 3—4).

Što god Bog u svemiru čini, čini na najlakši način; jednim činom svoje volje. Bog nešto hoće, i odmah volja postane činom. Niti se muči, niti troši vremena; čim nešto hoće, ono se i ostvari. Kad je Bog stvarao svijet, samo je rekao: »Neka bude svijetlo! I postalo je svijetlo.« Tako je redom kod stvaranja postajalo sve, što je Bog zapovjedio; postalo je činom ono, što je Bog rekao odnosno htio da postane.

Čuje se prigovor: Bog ne može spasiti okorjele grješnike, ne može đavla obratiti, Bog ne može griješiti, niti umrijeti. Prema tome ne bi bio svemoguć. Bog radi, izvodi, u djelo stavlja ono, što je razumom prosudio, da je dobro i plemenito. Što razumom nije pronašao kao dobro, to ni volja ne prihvaća, pa ni moću u djelo ne stavlja. Bog je dao čovjeku slobodnu volju. Um Božji kaže, treba slobodu od Boga danu poštivati. Kad se je čovjek sam svojom vlastitom voljom za zlo odlučio i u zlu tvrdokorno ostaje, mudrost Božja nema opravdanja, zašto bi Bog čovjeku silu nanosio, i silom ga odvraćao od onoga, na što se svojevoljno odlučio. Isto vrijedi i za obraćenje đavla. Đavao je svojevoljno tvrdokoran u zlu. Nema razloga, da ga Bog silom obraća na dobro, kad on dobra ne će. Bog ne može griješiti, jer je tako savršen i svet, da ne može htjeti nego samo dobro. Moći griješiti, to je nesavršenost, a to u Boga nema. I naš vlastiti razum kaže, da je bolje blaženo živjeti, nego umrijeti. Zašto bi onda Bog odabrao smrt ili zlo, kad može odabrati dobro — uvijek blaženo živjeti?

Bog sve može, što god hoće. Nema tjelesne boli, za koju svemoć Božja ne bi imala lijeka. Ni tuge duševne, kojoj svemoć Božja ne bi mogla naći utjehe. Nema potrebe u naravnom redu, kojoj svemoć Božja ne bi mogla doskočiti. Ni dobra nadnaravnoga, koje svemogući Bog ne bi mogao priuštiti čovjeku, kad čovjek za tim dobrom iskreno teži. Prema tome je na mjestu narodna poslovica, koja kaže: »Kad je bijeda najveća, tada je pomoć Božja najbliža«. Zato je i sv. Pavao s punim pravom rekao: »Sve mogu u Onom, koji me jača« (Flp 4, 13).

Isus plače

Isuse, Ti si plakao pred Jerusalemom. Ti si znao, da dolaze dani, kada će neprijatelji navaliti na grad i uništiti ga zajedno s njegovim stanovnicima. Ti si vidio bolnu budućnost, kada u gradu ne će ostati ni kamen na kamenu, ali nitko osim Tebe nije slutio, što će se dogoditi.

Isuse, Tebe je pozdravljao narod, kličući Tvojoj slavi, ali prije Tvoga slavlja ljudi su tesali križ za Tebe i kovali čavle, kojima će Te izraniti. Ti si vidio zavist i sljepoću farizeja, koji su prigovarali oduševljenju naroda, a nisu razumjeli, kada si Ti kazao, da će kamenje kliknuti, da Te pozdravi, ako ljudi zanijeme. Znao si, Isuse, da Te u ovome gradu ne poznaju ni oni, koji Te hvale, ni oni, koji Te mrze.

Narod je blagoslivljao Tvoj dolazak u grad, a zamalo će tražiti Tvoju smrt. Slavili su Te kao kralja, a više će voljeti život razbojnika Barabe, nego Tvoj život, Isuse.

Jerusaleme, sunce je obasjalo tvoje zidove, radost je prolazila tvojim trgovima i putevima, ali suze Spasitelja svijeta oplakivale su tvoju sudbinu, tvoj pad i rasulo.

CRKVA BEZ PAPE

U vrijeme svog spora s papom Pijom VII. upita jednoć Napoleon svoga rođaka nadbiskupa De Barella u Turu (Tours): »Striče, zar Crkva ne može postojati bez Pape?«

»Može, dakako da može. Baš tako kao i vojska bez Napoleona«.

Što je vojska bez vojskovođe, što je država bez glavara, to je Crkva bez pape.

Ova ne zna baš ništa

O jednom veoma istaknutom biskupu se pripovijeda, da nije htio da bude svećenikom nego pravnikom. Kad je jedamput vršio duhovne vježbe, upoznao je Božju volju da se posveti svećeničkom zvanju. Postao je revnim svećenikom, a kasnije i biskupom. Kad je jedamput Bogu vruće zahvaljivao za svećeničko zvanje i molio, u viđenju je vidio jednu redovnicu i čuo glas: »Ova ti je izmolila svećeničko zvanje«. Prigodom biskupskog pohoda došao je on i u samostan ovih redovnica. Dao je sve sazvati, ali nikoja nije bila slična onoj, koju je on vidio u molitvi. Pitao je starješicu: »Nema više nikoje sestre ovdje u samostanu?« »Da, još je jedna, ali ona baš ništa ne zna, zato radi samo u staji«. »Dozovite mi i ovu redovnicu«, zatražio je biskup. A kad ju je vidio, upoznao je da je to ona! Da ne bi uvrijedio njezinu poniznost, nije joj ništa kazao, nego ju je upitao: »Šta radite cijeli dan?«. »Sav svoj rad, poniženje i bolesti žrtvujem Bogu, da barem jednomu mladiću Bog dade milost, da postane svećenikom«.

Evo, kako je krasnim načinom Bog uslišao njezinu poniznu molbu! To je bio glasoviti biskup Keppler.

PODLISTAK

OTAC

Čovjek, o kome je riječ u ovoj priči, bio je najugledniji u našoj župi. Zvali su ga Ford Overas.

Jednoga dana stupi župniku u pisarnu svečano ozbiljan i stane kao ukopan.

— Dobili smo sina, reče ozbiljno, i molim, da ga krstite.

— Kako će mu biti ime?

— Fin, po imenu moga oca.

— Tko su kumovi?

Spomenuo je imena dvojice župljana, najuglednijih u župi.

— Imate li još štogod kazati? upita ga župnik.

— Htio bih, da mi sina krstite u subotu u podne.

Ford uze šešir, a župnik ga primi za ruku i reče mu gledajući ga u oči.

— Bog dao, da vam dijete bude na sreću!

Šestnaest godina kasnije dođe opet Ford župniku u pisarnu.

— Dobro se držite, nisam vas već dugo vidio, ipak se niste ništa promijenili.

— Pa, nemam nikakvih briga, odgovori Ford. Župnik zašuti nekoliko časaka, a zatim ga upita:

— Šta vas je večeras dovelo k meni?

— Došao sam k vama radi svoga sina, koji će sutra primiti sv. Potvrdu.

— Dobar je dečko, primijeti župnik.

Ford pozdravi i otiđe.

Opet je prošlo osam godina, kad je župnik začuo velik šum pred kućom. Bilo je mnogo ljudi, a na čelu im Ford.

— Danas je s vama mnogo ljudi, reče je župnik, pošto se ljubazno pozdravio s Fordom.

— Htio bih sina napovjediti, ženi se s Klarom Storlinden, kćerkom Dudmunđovom, koji je eto tu pred vama.

— To je najbogatija djevojka u cijelom kraju, reče župnik.

— Kažu, reče Ford i prođe rukom kroz vlasi.

Župnik je sjedio nekoliko časaka zamišljen, a nato je zapisao napovijed i svjedoke.

Ford postavi tri dolara na stol.

— Samo jedan, reče župnik.

— Znam, koliko imate pravo, ali to je moj jedinac, i smijem dati nešto više.

— Sad ste treći put kod mene radi sina, što ne, gospodine Forde?

— Sada je sve s njim uređeno, reče Ford, zamota svoj debeli novčanik i pozdravi se sa župnikom.

Četrnaest dana kasnije veslali su otac i sin k Storlidenu, gdje su se htjeli dogovoriti sa zaručnicom o vjenčanju.

— Daska, na kojoj sjedim, ne čini mi se čvrsta, reče sin i u isti mah se digne, da je uredi, ali daska padne u vodu, a za njom i on.

— Uhvati se za dasku, rekne otac i pruži sinu dasku, ali on je nije mogao uhvatiti, jer ga je vir zanio i povukao.

Ford to nije mogao vjerovati. Previše se brzo sve to dogodilo. Sav izvan sebe zagleda se u mjesto, gdje se sin utopio i sve gleda, hoće li se povratiti. Pojavila se pjena, a zatim je postalo jezero mirno.

Tri dana i tri noći ljudi su gledali, kako Ford brodi na istom mjestu, a da nije ništa okusio, a da nije stisnuo oka. Tek treći dan našli su ga bez svijesti i odnijeli ga kući.

Odtada je protekla godina dana. Kasno obnoć je netko zazvonio na župnikova vrata i drhtavom rukom tražio ključanicu. Župnik otvori, a pred njim stajao je visok čovjek, malko pognut, s vlasima kao snijeg bijelim. Župnik ga je motrio dugo vremena, prije nego ga je prepoznao. Bio je Ford.

— Kako da dolazite tako kasno, upita ga župnik.

— Nažalost, dolazim tako kasno, odgovori Ford, i molim vas, oprostite mi! Umoran sjedne. Dugo vremena sjedio je šutke.

— Nešto imam uza se, što sam namijenio siromasima, reče na kraju Ford. Rado bih načinio zakladu na ime svoga sina.

Kad je to rekao, ustao je, stavio na stol, i opet sjeo.

Župnik prebroji novac.

— To je mnogo novaca, primijeti župnik.

— To je polovica svote, koju sam dobio za svoju kuću, a koju sam danas prodao.

Opet su dulje vremena šutjeli. Na kraju reče župnik:

— Što sada mislite?

Ford odgovori s uzdahom:

— Nešto bolje!

I opet su mučke sjedjeli. Župnik je brižljivo promatrao Forda, a Ford je drhtao kao šiba na vodi i gledao u pod.

Nakon dulje vremena župnik progovori:

— Sada mislim, da vam je sin doista bio na sreću.

— Da, sada sam i ja u to uvjeren, odgovori i pogleda ljubezno župnika, a dvije debele suze padoše mu niz lice.

Život s Crkvom

DESETA NEDJELJA PO DUHOVIMA

U **Uvodu** nas sv. Crkva upućuje, da se uzdamo u Gospodina u navalama neprijatelja i u brigama života: Kad sam vapio ka Gospodinu, uslišao je glas moj, oslobodio me od onih, koji mi se približuju, i ponizio ih je onaj, koji je prije vjekova i ostaje uvijeke.

U **Molitvi** moli svećenik za milost i opraštanje.

Sv. Pavao u **Poslanici** Korinćanima (I. 12. 1-11) uči, da u duši kršćanina radi Duh Sveti sve ono, što je dobro. On daje i različite darove, kako kome hoće Braćo, znate, kad ste bili neznabošci, hodili ste k nijemim kipovima, kako su vas vodili. Zato vam dajem na znanje, da nitko, tko u Duhu Božjem govori, ne proklinje Isusa. I niko ne može reći: Gospodin Isus, nego u Duhu Svetom. Različiti su darovi milosti, a Duh je jedan te isti. I različne su službe, a Gospodin je jedan te isti. I različna su djelovanja, a Bog je jedan te isti, koji čini sve u svemu. A svakomu se daje objava Duha na korist. I jednom se daje po Duhu riječ mudrosti, a drugom riječ znanja po istom Duhu. Drugomu opet vjera u istome Duhu, a drugome dar iscjelivanja u istome Duhu. Jednome da čini čudesa, a drugome proroštvo, jednome da razlikuje duhove, a drugome različiti jezici, drugome opet tumačenje govora. A ovo sve djeluje jedan te isti duh, koji razdjeljuje svakome, kako hoće.

Ovi darovi Duha Svetoga pratili su u prva kršćanska vremena djelovanje apostola i kršćana, jer je bilo potrebno, da se time vjera lakše proširi. I danas daje Duh Sv. svoje darove izabranim osobama, kojima hoće. Djelovanje je Njegovo u Crkvi uvijek živo.

U sv. Evanđelju govori Isus priču o farizeju i cariniku: U ono vrijeme reče Isus nekima, koji su se uzdali u sebe, kao da su pravedni i prezirahu druge, priču ovu: Dva čovjeka uđoše u hram da se mole, jedan farizej, a drugi carinik. Farizej stojeći molio se u sebi ovako: Bože, zahvaljujem Ti, što nisam kao ostali ljudi, razbojnici, nepravednici, preljubočinci ili kao ovaj carinik Postim dva puta u sedmici, dajem desetinu od svega što imam. A carinik je stajao izdaleka i nije htio ni očiju k nebu podignuti, nego se udarao u prsi svoje govoreći: Bože, milostiv budi meni grješniku. Kažem vam, ovaj otide opravdan kući svojoj, ne onaj. Jer svaki, koji se uzvisuje, bit će ponižen, a koji se ponizuje, bit će uzvišen.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 25. SRPNJA

X. po Duhovima. — Sv. Jakob Stariji, apostol. Rođen u Betsaidi u Sv. Zemlji. Sin Zebedeja i Salome, brat sv. Ivana apostola. Jedan od trojice osobitih pouzdanika Isusovih, uz sv. Petra i sv. Ivana. Sv. Petar je simbol (znak) vjere, sv. Jakob simbol ufanja, a sv. Ivan simbol ljubavi. To lijepo iznosi i Dante u svojem Raju. Njih trojicu je Gospodin izabrao, da vide, kako je uskrisio kćer Jairovu, kako se preobrazio na gori Taboru i kako je trpio na Maslinskoj gori. Sv. Jakob je propovijedao po Judeji i Samariji, a onda u Španjolskoj. U Saragozi je postavio stup s kipom presvete Bogorodice, koji stoji do danas. Kad se vratio u Jerusalem, bio je prvi među apostolima, koji je pio kalež Gospodnji t. j. (pretrpio mučeničku smrt) Herod, unuk onoga Heroda, koji je pogubio Nevinu Dječicu, dao mu je mačem odrubiti glavu god. 42. Književnik Jozija, koji ga je pratio u smrt, videći njegovo nepokolebljivo pouzdanje u Isusa, zamolio je sv. Jakoba za oproštenje i priznao vjeru u Isusa. Sv. Jakob ga poljubi i reče: »Mir s tobom!« Obojica su bili zajedno pogubljeni. Njegovo je sveto tijelo bilo preneseno u Kompostelu u Španjolskoj. Uz Jerusalem i Rim to je vjekovima bilo najglasovitije prošteniště svega kršćanstva. — **Sv. Kristofor,** mučenik. Bio je gorostas i htio služiti samo najmoćnijem vladaru. Preko rijeke je prenosio putnike. Jednom ga zamoli jedno dijete, da ga prenese preko rijeke. Kad ga je prenosio, dijete je postajalo sve teže tako, da ga je mogao nositi samo s najtežim naporom. Dijete mu reče: »Sada si nosio Gospodara svijeta« i iščezne. To je bio Krist, a Kristofor znači Kristonoša. Prije se zvao Reprobus (odbačeni). Podnio mučeničku smrt 25. VII. oko g. 250. Spada među 14 Velikih Pomoćnika.

PONEDJELJAK, 26. SRPNJA

Sv. Ana, mati Bl. Djevice Marije. Ana znači »milost«. Bila je roda Davidova, udata za sv. Joakima. Živjeli su u Nazaretu. Na blagdan sjenica išli su u Jerusalem da prinesu žrtvu, ali je svećenik javno prezreo njihovu žrtvu, jer je Ana bila nerotkinja, pa su ih zato smatrali za velike grješnike. Oni su se ponizno povukli kući. Sv. Joakim je vruće molio na brdima kod stada, a sv. Ana kod kuće u vrtu. Tu joj je Arkanđeo Gabrijel javio, da će roditi kćerku Mariju, koja će biti od Boga nadasve ljubljena, a od anđela duboko štovana. Sv. Ana je nato porodila presvetu Bogorodicu Djevicu Mariju.

UTORAK, 27. SRPNJA

Sv. Pantaleon, mučenik. Bio je glasoviti liječnik rimskoga cara Maksimilijana. Živeći raskošno na dvoru odpao je od vjere. Revni svećenik Hermolaj obratio ga pokazujući mu sveti život njegove majke. Car Maksimijan ga dao sapeti na mučila, paliti zubljama, i konačno 27. VII. oko g. 305. »odrubiti« glavu. U mukama mu se prikazao Spasitelj i rekao: »Odsada ćeš se zvati Pantalejmon, što znači: »mnogomilosrdni«. On je zaštitnik liječnika, a spada među 14 Velikih Pomoćnika.

SRIJEDA, 28. SRPNJA

Sv. Nazarije i Celzo. Nazarija je krstio papa Lino, prvi nasljednik sv. Petra, a on je poučavao u vjeri i krstio dječaka Celza. Obojica su bili mučeni u Milanu, gdje im je bila odrubljena glava 28. VII. oko g. 68. Sv. Ambrozije je g. 395. svečano prenio njihove sv. moći u krasnu grobnicu. — **Sv. Viktor,** papa od 189. do 198., mučenik. Rođen u Africi. Odredio, da se za sv. krštenje u nuždi može upotrijebiti svaka naravna voda. — **Sv. Inocent I.,** papa od 401. do 417. Spada među najznamenitije pape prvih vjekova. Njegove su odredbe (dekreti) od velike važnosti za život sv. Crkve. Odredio je post u subotu u spomen boravka Tijela Isusova u grobu.

ČETVRTAK, 29. SRPNJA

Sv. Marta, djevica. Crkva slavi njezin blagdan 8 dana iza blagdana njezine sestre sv. Marije Magdalene. Kad joj je umro brat Lazar, rekla je Gospodinu: »Da si bio ovdje, ne bi umro brat moj.« Reče joj Isus: »Uskrsnut će brat tvoj«. Odgovori Marta: »Znam, da će uskrsnuti o uskrsnuću mrtvih«. Na to reče Isus: »Ja sam uskrsnuće i život. Vjeruješ li ovo?« I tada je Marta ponovila Petrovu ispovijest, pala pred noge Spasiteljeve i rekla: »Ja vjerujem, da si ti Krist, Sin Boga živoga!« Iza uzašašća Spasiteljeva pred progonom Židova otišla je u Francusku sa sv. Marijom Magdalenom, s Marijom Salome i sa sv. Lazarom. Sv. Lazar je postao prvi biskup u Marseju; sv. Marija Magdalena je izabrala samoću da vrši pokoru, a sv. Marta je širila evanđelje u okolici Taraskona, gdje je umrla 8 dana poslije smrti sv. Marije Magdalene u zanosu molitve i ljubavi.

PETAK, 30. SRPNJA

Sv. Abdon i Senen, mučenici. Bili su Perzijanci. Za cara Decija bili su optuženi, da pokapaju tjelesa mučenika. Svezani lancima bili su dovedeni u Rim i bačeni pred lavove, ali su se ovi njima umiljavali. Probodoše ih mačem i za svezane noge su ih odvukli pred kip boga sunca.

SUBOTA, 31. SRPNJA

Sv. Ignacije Lojolski. Rođen u božićnoj noći g. 1491. u dvorcu Lojola u Španjolskoj. Bio kao paž na kraljevskom dvoru do 26. godine, a onda se posvetio vojnoj službi. G. 1521. francuski kralj Franjo I. provalio u Španjolsku i navalio na grad Pampelunu, koju je branio Ignacije i tu bio teško ranjen u nogu. Prenosoše ga u dvorac Lojolu. Čitajući ovdje »Život Isusov« i »Život svetaca« zanio ga je uzvišeni lik Kristov, koji trpi muku za grijehe svijeta. Kad je ozdravio, otišao je u crkvu Majke Božje na brdu Montseratu kod Barcelone i tu se ispovijedao tri dana i učinio zavjet vječne čistoće. Odavle je otišao g. 1522., u Manrezu, gdje je u bolnici dvorio bolesnike. Snašle su ga velike kušnje straha i tjeskobe (skrupuloznosti), dok se nije sasvim zaputio sigurnim putem nepokolebljivoga pouzdanja i ljubavi prema Bogu. Ovdje je načinio nacrt za svoje glasovito djelo: »Duhovne vježbe«. 19 godina proveo na hodočašćima i sam se zvao »hodočasnikom«, a živio je od milostinje. Iz Manreze otišao preko Rima, Mletaka u Jerusalem, kamo je stigao 14. IX. 1523. Kad se povratio, počeo je učiti niže i više škole. Zbog svojih »Duhovnih vježba« dva puta je bio zatvoren, a onda u Parizu nastavio nauke. Tu je zamislio družbu, kojoj će vođa biti Isus, zastava križ, lozinka: »Sve na veću slavu Božju«, cilj spasenje duša. Skupio oko sebe šest svetih muževa, među kojima je bio i sv. Franjo Ksaverski, i oni su se na Veliku Gospu g. 1534. zavjetovali u crkvi sv. Dionizija na Montmartru u Parizu, da će se posvetiti obraćanju nevjernika, a ako to ne bude moguće, da će se ponuditi sv. Ocu, da im on dade posao. Iz toga se razvila Družba Isusova, koju je papa Pavao III. odobrio 27. IX. 1540. Ova je družba bila određena, da nosi ime Isusovo pred kraljeve i narode. Ona se posvetila propovijedanju, ispovijedanju, radu u školama i misijama. Sv. Ignacije je bio zaređen za svećenika na Ivanje g. 1537., a prvu sv. Misu čitao na Božić te godine u Mletcima. »Duhovne vježbe« je ispitao i odobrio papa Pavao III. g. 1549. Sv. Ignacije je umro u Rimu 31. VII. 1556., a proglasio ga svetim Grgur XV. 12. V. 1622.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

Vjerujem u Boga

Vjera u Boga bila je stvar razumljiva sama po sebi prvim ljudima, koji su proizašli iz Božje stvaralačke ruke, koji su od njega primili dar života. Ali je grijeh zamračio mišljenje ljudi i oslabio im volju. Padali su sve dublje u zablude i opačine. — Ida grofica Hahn — Hahn u svojoj knjizi »Mučenici« daje o stanju poganskoga svijeta slijedeću sliku: »Idolopoklonstvo (praznovjerje) im je oslabilo srce, filozofija osušila mozak; poganski je svijet živio skroz naskroz za osjetila. A jer su sve životne snage rabili jedino u tome smjeru i tako ih trošili, nisu pazili na nikakvu zapreku, nisu trpjeli nikakve protivnosti. Rasli su do očajno strašnih razmjera, i sve, za čim su željeli, nije ih zadovoljavalo. To ih je još više razdraživalo. Začudo, kako se mogla ljudska narav svojevoljno utopiti u takovo šta i nalaziti udobnost u takvom blatu užasa, kao što se to pokazuje kod većeg dijela rimskog naroda u doba careva, a posebno kod samih careva. Do ovoga stanja rimski je narod mogao doprijeti samo pod uplivom idolopoklonstva (krivoboštva), koje je nastalo odpadom od vječne istine, od Boga. Rimski narod živio je samo od laži, pao u vlast osjetnog čovjeka, i da se uzdrži u tom, od svojih je zlih strasti učinio bogove i božice, kojima se on mogao s velikom udobnošću klanjati, jer se njegovo klanjanje sastojalo u tome, da se podao svojim neobuzdanim strastima. Nepravda, lakomost, bludnost, častohleplje i želja za vlašću, zavist i okrutnost — ti omiljeni grijesi osjetnog čovjeka sjedili su na prijestolju u hramovima kao i u srcima, i dim, koji se je dizao sa žrtvenih oltara, tako je ovijao otrovnom maglom razum i volju, da su mahnitost i zloća, ludost i opačina ugušili zdrav razum i svaku savjest. Najsavršeniji su izraz ovog stanja, a ujedno njihovi najizrazitiji primjeri, bili neki od samih rimskih careva, prvog tisućljeća. U njima je »ja« poprimilo takovo nakazno svojstvo, kako nas ispunja kod nekih indijskih idola s tisuću očiju sa stravom i gađenjem. Oni su bili ne samo neograničeni zapovjednici najvećeg carstva, što ga je ikad bilo na zemlji, već su oni bili ujedno i njegovi vrhovni svećenici, odkada je Julije Cezar preuzeo dostojanstvo velikoga svećenika (Summus Pontifex), da u svim pravcima učvrsti svoju moć. Naskoro su oni pošli korak dalje, kako to obično rade neograničeni vladari: sami sebe proglasiše bogovima i nađoše spremnih poklonika !«

U tu tamu zabluda, donijeće priprosti ljudi iz daleke Galileje ponovno zahtjev vječnoga Boga: »Ja sam Gospodin, Bog tvoj. Nemoj imati drugih bogova uza me i nemoj se klanjati nerazumnome liku«. Za tu su ih nauku ubijali, kao što su ubijali i one, koji su prihvaćali njihovu nauku i vjeru u jednoga Boga. Vodila se tisućgodišnja borba između zablude i istine. Ali na koncu su rijeke mučeničke krvi ugasile plamene na idolskim oltarima, i svjetlo je istine rastjeralo noć idolopoklonstva. Mi danas ne možemo razumjeti, da su se narodi s visokom kulturom klanjali idolima i opakim ljudima iskazivali božanske počasti.

No jesu li hramovi naših srdaca čisti od idola? Vlada li i tu samo jedan Bog, u kojega vjerujemo? Ili smo unutra stvorili toliko božanstva, kojima služimo? . . . Možemo li sasvim istinito reći: »Vjerujem u Boga«? U nekom starom spisu piše mudrac ovako: Vjerovati u Boga znači, prihvaćati njegovu opstojnost i sve, što je objavio. Vjerovati u Boga znači ujedno Boga ljubiti i njemu služiti. Da Bog opstoji, i da su njegove objave istinite, to vjeruju i toliki zli ljudi, jest, to vjeruju i đavli. Ali vjerovati u Boga to razumiju samo oni, koji ga ljube, koji su kršćani ne samo po imenu, već i na djelu i u životu«. Istinito govorimo: »Vjerujem u Boga.«

BIBLIJSKA LICA

PROROK AHIJA

Pod kraj vladanja kralja Salomona (972.—930.) i u vrijeme poslije rascjepa Izraelskog kraljevstva po smrti Salomonovoj djelovao je prorok **Ahija**, nazvan po mjestu svog boravka **Silonjanin**. Ovaj je prorok po Božjem nadahnuću unaprijed navijestio rascjep Izraelskog kraljevstva po Salomonovoj smrti. Premda je Salomon upočetku svoga vladanja bio veoma slavan i mudar kralj, tako da su mu se divili svi susjedni kraljevi i prigodom svojih posjeta donosili mu bogate darove, ipak je pod kraj svoga kraljevanja, zaveden neurednom sklonošću i popustljivošću prema mnogobrojnim ženama tuđinkama ,tako duboko pao, da je počeo podizati hramove krivim bogovima tih žena, i tako pod stare dane osramotio sebe i svoju slavu. Osim toga i suviše raskošan život na njegovu dvoru iziskivao je sve teže poreze od naroda, i to je ozlovoljavalo narod.

»Nadgledniku nad raskošnim gradnjama Salamonovim reče prorok Ahija: »Gospod Bog Izraelov kaže: Ja ću istrgnuti iz Salomonovih ruku kraljestvo i dat ću tebi 10 plemena, jer je on mene ostavio i stao se klanjati krivim bogovima . . . (III. Kralj. 11,29—40).

Kad je to doćuo Salomon, htio je ubiti Jeroboama, ali ovaj pobjegne u Egipat i sklonio se kod tamošnjega kralja Sešaka do Salomonove smrti. Budući da Roboam sin Salomonov nije htio poslušati savjeta starješina, da olakša narodu terete teških poreza, što su ih podnosili za kralja Salomona, nego im je drsko odgovorio: »Moj vam je otac natovario težak jaram, a ja ću ovom jarmu još nadometnuti; moj vas je otac udarao bičevima, a ja ću vas udarati škorpionima« — odmetnulo se 10 plemena od Roboama i izabralo sebi kralja Jeroboama.

Ali Jeroboam se bojao, da bi se narod mogao odmetnuti od njega, ako bude polazio u Jerusalem na glavne godišnje vjerske svetkovine, kako je to određivao Mojsijev zakon, podigao je na dva mjesta krivoboške žrtvenike zlatnim teocima. Osim toga podigao je na gorskim vrhuncima i po gajevima razna poganska svetišta, i uveo svetkovine različite od onih, koje su se svetkovale u Jerusalemu.

Na sve opomene proroka Ahije nije se Jeroboam ipak obratio sa svoga krivoboškog puta. Zato mu reče prorok po njegovoj ženi.

»Ti nisi bio kao moj sluga David, da od svega srca činiš ono, što mi je po volji, nego si učinio više zla, negoli svi drugi prije tebe, načinivši likove tuđih bogova i izazvavši me na srdžbu, zato ću i ja dovesti na tebe zlo i iskorijeniti tvoju porodicu do posljednjeg muškog potomka. Tko od Jeroboamovih potomaka umre u gradu, izjest će ga psi, a tko umre u polju, proždrijet će ga ptice«.

Riječi proroka Ahije točno su se ispunile. Čim je Jeroboamova žena došla kući, umro joj je sin i bio pokopan uz oplakivanje svega naroda. Drugi Jeroboamov sin Nadab, koji ga je naslijedio kao kralj, poginuo je za opsade filistejskoga grada Gabatona, ubijen od urotnika Baase, koji je do istrebljenja pobio svu Jeroboamovu porodicu, i sam zasjeo na kraljevski prijesto.

U knjizi II. Dnevnika (9,29) spominje se, da je prorok Ahija Silonjanin napisao knjigu povijesti kralja Salomona, ali ona se nije sačuvala.

Iz prirodnih nauka

U RADIONICI KRALJA ZRAKA

Četveronošci bili su određeni da napuče zemlju. Stvoreni su prema istom nacrtu, ali je izvedba raznolika: krtica i vjeverica, lasica i vodeni konj, tuljan i tigar i gazela. Samo je još u zraku bilo odviše prazno. Zar se ne bi isti građevni plan mogao primijeniti na jedrilice?

Ndal Poteškoća ima, ali ćemo za svaki slučaj pokušati.

Nije lako plivati u rijetkom zraku. Najprije će zato uspjeti neki posve lagani mangupčić. Dođi malo, mišiću moj! Tako. Dat ćemo ti nešto za veslanje u zraku. Naravno. Desno i lijevo, inače ode ravnoteža.

Ali kako, i čime? Dva velika široka jedra na leđima? Nemoguće!! Za to bi morali razapeti jake šipke Pa onda bi nam bili potrebni još i jaki pokretni mišići. Ali bi time naša zračna lađa postala odviše teška. A mi moramo štedjeti.

Ali čekaj! Zašto bi mangupu bile potrebne četiri noge u zraku? Pravi luksuz. Rastegnut ćemo mu jednostavno kožu s ramena i pričvrstit ćemo je na prste prednjih nogu. Tako ćemo dobiti sjajnu kožu za lijet, noge će nam služiti kao šipke, a mišići su već tu. Fino.

Kako je to glupo. Ipak ne ide. Koža za lijet odveć je malena. Ali zašto ne bi malo produžili prste? Pet, deset puta? I sada možemo razapeti kožu, pošto smo je još više rastezali, od prsta do prsta. Ako još ne bude dosta, uzet ćemo također malo kože s bokova, i razapet ćemo je po potrebi između prstiju prednjih i zadnjih nogu, pa mažer i do repa. Tako će ići.

Ali, jao i pomagaj! Kako naš mangup samo izgleda! Pravo strašilo! Dragi moj ružni šišmišu, poštenja mi, iz tebe ne će nikad biti ljepotan. Ali živi samo dalje kao dokaz, da moramo tvoj problem riješiti na drugi način

Samo kako?

Iznenada gledam u duhu divnu sliku. Neznam, otkuda se pojavila, glavno da je tu. Nešto posve novo. Milina sama. Ljepota oblika. Pravo umjetničko djelo.

To je ono, što sam tražio: životinja u zraku. Potez majstorske ruke je očit. Mjesto kože za lijet, perje. A po njemu uzdužne i poprečne zrake. Sjajna široka krila, a ipak lagana kao perca. A glava tek, kako je nježna. Nestalo je nezgrapnog teškog zubala, i vidim samo još oštri, lagani rožni kljunčić. Kosti u tijelu su šuplje, napunjene zrakom. Krasno je tijelo građeno kao čun, što počiva na vitkim, ali otpornim nožicama. Kako je sve to nježno, a ujedno praktično, kako su lijepe te valovite linije, kako je privlačiva ta milina, i ukusna ta otmjenost.

Bože moj, nikada ne bih mogao imati ljepšeg sna. Šteta samo, što u stvarnosti ne postoji nijedna od ovih čarobnih vila.

Nijedna? Bit će ih na tisuće.

Ptičje Carstvo. Zbirka najljepših misli umjetnika. Jedna jedina misao, koja je ostvarena u iznenadnoj punini najraznovrsnijih oblika: roda, orao, sokol, čaplja, labud, rajčica. Sve novi i novi oblici, jedan duhovitiji i ljepši od drugog. Znate li šta znači kolibrić? Tko je ikada gledao svu ljepotu, što je sadržana u toj jedinoj riječi? Sunčana ptica, šumska vila, zlatna vila, raskošna vila, kraljevska vila, sva ta imena naglo se pojavljuju u pokušaju, da nam bar nešto otkriju od tog svijeta ljepote. Lepršavo cvijeće u zračnom moru.

Koji bi slijepi slučaj mogao stvoriti takvu prhku milinu, kao dah nježnog srca? To su majstorske osnove, dubokoumna, draga, zanosna djela bogatog umjetnika, koji voli ljepotu.

Ali to još nije sve.

Bila bi pogrješka uživati samo u oblicima i prelivima boja u ptičjem carstvu. Jer je njegov život tek kao dio života čitave prirode potpuni izražaj umjetničke zamisli.

Slatki plač slavuja, ponosni lijet kondora iznad visočina Kordiljera, blago njihanje galeba na morskom valu, sve to budi u nama osjećaje, što ih riječima ne možemo izraziti. Jedinstvena živa poezija.

POSLANICA SV. OCA AMERIČKIM ĐACIMA. Početkom posta održao je sv. Otac izjavu u kojoj je poticao đake k požrtvovnosti, sjećajući ih na bijedu u Europi i na dalekom Istoku. Djeca u ovim zemljama trpe nestašicu hrane, premda je na svijetu kruha i drugih namirnica dosta za sve. Velika zapovjed Isusova o ljubavi k bližnjemu, stoji nad narodima i rasama, naglasio je sv. Otac.

Iz katoličkog svijeta

POBOŽNOST SLOVAKA PREMA MAJCI BOŽJOJ. U Šastinu, u Slovačkoj, postoji veliko svetište Majke Božje Žalosne. Najveća hodočašća dolaze oko Duhova. Ove godine je za duhovske blagdane hodočastilo u Šastinu preko 70.000 Slovaka, koji su došli iz svih krajeva Slovačke. Na Duhove u večer se je razvila velebna procesija u narodnim nošnjama, koja je djelovala ne samo po šarolikosti i ljepoti slovačkih narodnih nošnji, nego još više po ozbiljnoj pobožnosti i dubokoj vjeri slovačkog naroda, koja se je u toj procesiji očitovala.

VJEČNO KLANJANJE. Jedna od najljepših pobožnosti u Katoličkoj Crkvi je klanjanje Isusu u Presvetoj Euharistiji. Skoro po svim katoličkim krajevima je to uređeno kao i u našoj zagrebačkoj nadbiskupiji t. j., da se vrši klanjanje svakoga dana u drugoj crkvi ili drugom mjestu. Međutim po velikim gradovima ima crkava, u kojima je Presveto izloženo na klanjanje uvijek po cijeli dan, a opet ima i takvih crkava po kojima Presveto izloženo na klanjanje danju i noću. Znamenita crkva Presvetoga Srca na Monmartu u Parizu je uvijek, danju i noću prepuna štovatelja i klanjaoca Presvetoj Euharistiji. Nedavno su u Rimu imale skupštinu Bratovštine Presv. Oltarskog Sakramenta i odlučile, da će promicati naročito noćno klanjanje. — U Pekingu je kardinal Tin odredio, da se svake nedjelje u Katedrali izloži Svetotajstvo na klanjanje u nakanu, da se od Euharistijskog Kralja isprosi trajan mir u svijetu.

KATOLICIZAM U INDIJI. Indijski biskup Potacamure je izjavio zastupniku misijskog tiskovnog društva, da među Indijcima postoje još velike predrasude protiv katolicizma. Ipak položaj Katoličke Crkve u Indiji svakim danom postaje sve bolji. Indijce, posebno izobražene slojeve, privlači uzvišenost Kristove osobnosti i priprostosti, a tako duboki nauk Evanđelja. Uslijed toga u zadnje vrijeme se opaža, da Indijci sve više pristupaju u Katoličku Crkvu.

MOLI I RADI. Ove godine katolici u Egiptu slave 1600-godišnjicu sv. Pahomija, utemeljitelja redovničkog života u kršćanstvu. Sv. Pahomije je bio sin seljačkih roditelja, koji se je kasnije posvetio vojničkom staležu. Poslije krštenja se odrekao svijeta i na obalama Nila utemeljio samostan sa strogo uređenim pravilima. Osim pokore i molitve, on je svoju samostansku braću upućivao na rad i na izobrazbu, tako, da su njegovi samostani imali uzorno uređena gospodarstva, koja su sama braća vodila i obrađivala, a osim toga, još u ono doba (292—346) nije bilo brata, koji ne bi znao čitati i pisati. Sv. Benedikt, otac zapadnog redovništva, i sv. Bazilije, otac istočnog monaštva, crpili su kod ustanovljavanja svojih redova mnogo iz pravila sv. Pahomija. Tako je ovaj egipatski seljački sin položio prve temelje redovništvu, koje je u mračnim i teškim danima seobe naroda sačuvalo svijetu vjerska i kulturna načela, na kojima su mladi europski narodi započeli izgradnju kulture, od koje mi i danas živimo.

CRKVENE STEGOVNE ODREDBE U RUSKOJ CRKVI. Nedavno je moskovski patrijarh Aleksij izdao okružnicu, kojom želi odstraniti razne zloporabe u pravoslavnim crkvama. Dopušta električko svijetlo u crkvama, u koliko je to potrebno za rasvjetu tamnih prostorija, no ne dopušta električko svijetlo za ukras oltara, ikonostasa i ikona. Naročito zabacuje raznobojna električka svijetla, koja sjećaju na dućanske izloge i reklamne oglase kina. Patrijarh zabranjuje ukrašivati oltare umjetnim cvijećem pozivajući se na moskovskoga metropolita Filareta, koji je branio umjetno cvijeće i umjetne dragulje, jer da u sebi kriju laž. Patrijar nalaže upraviteljima crkava, neka ne pripuštaju u crkvu necrkveno pjevanje ili pjevanje svjetovnog karaktera, koje možda godi uhu, ali srce ostavlja praznim.

BISKUPIJA MARSEILLE podignuta je na čast nadbiskupije.

PRIJENOS MOĆI SV. ALEKSIJA U MOSKVI. Pravoslavni Rusi vrlo poštuju nekadanjeg moskovskog metropolita sv. Aleksija. Nazivaju ga »svijetlom ruske zemlje i neoborivom obranom grada Moskve. Aleksije je živio u 14. stoljeću, te je vršio veliki upliv na unutarnje i vanjsko učvršćenje Rusije i procvat grada Moskve. Kroz 600 godina počivale su njegove moći u Čudovskom manastiru, koji je prema njegovoj želji imao biti uzorom pravilnog i sjajnog bogoslužja. No te su moći diljem vjekova tri puta prenešene. Po prvi puta je to bilo za velikog kneza Ivana Vasiljevića, drugi puta za careva Ivana i Petra Aleksejevića. A po treći puta prigodom nedavne proslave 800. godišnjice jubileja grada Moskve. Ovom su zgodom te moći bile prenesene iz katedrale Usnuća Marijina na Kremlju u patrijaršku katedralu Bogojavljenja, koja je sada postala prvim hramom ruske pravoslavne crkve. Moskovski patrijar Aleksij nosio je svete moći sa 4 druga biskupa uz pjevanje psalama i uz velike svečanosti.

ČUDOTVORNE IKONE U RUSIJI. Pravoslavni crkveni kolendar za god. 1947. izbraja u Rusiji do 214 čudotvornih Marijinih ikona. Od ovih 27 uživa sveopće štovanje. Najglasovitije takove Marijine ikone jesu: Majke Božje Vladimirske u moskovskom Uspenskom manastiru, štovane 21. svibnja, 23. i 26. srpnja po starom kolendaru, — Majke Božje Kazanske u Petrogradu. štovane 3. srpnja i 22. listopada, — Majke Božje Kijevsko-Peščenske u kijevskoj lavri, štovane 3. svibnja i 15. rujna, te — Majke Božje Iverske, štovane 12. siječnja, 31. ožujka, 13. listopada. Kapela Majke Božje Iverske bila je g. 1929. srušena, ali ikona je ostala sačuvana. Štovanje ikona Majke Božje pokazuje, da ruski narod nije izgubio svoju kršćansku vjeru i pobožnost i da je ostao Marijinim narodom

SVETKOVANJE NEDJELJE. U švicarskom gradu San Galenu organizuje se pokret protiv sve većeg i općenitijeg nepoštivanja nedjelje. U pokretu nt sudjeluju samo katolici, nego i pripadnici drugih religija. Pokret je predložio glavnom gradu Bernu, kako da zabrani obeščašćivanje nedjelje kao dana Gospodnjega. Pokret traži, da se sva turistička poduzeća priređuju u subotu popodne, kada je opće neradno vrijeme.

SINAJSKI STAROSLAVENSKI RUKOPIS. U prastarom samostanu sv. Katarine na Sinaju našao se jedan staroslavenski rukopis, tako zvani »Sinajski euchologium«, t. j. sinajski molitvoslov. Po svom sadržaju je taj rukopis zaprovo staroslavenski »trebnik« ili ritual, t. j. obredna knjiga. Ovim se rukopisom zanima ljubljanski profesor Dr. Rajko Nahtigal, koji je dosada priredio dva sveska znanstvenog proučavanja tog rukopisa. Trošak izdanja preuzela je Akademija znanosti i umjetnosti u Ljubljani. Izdavaču bio je mnogo na pomoć i Dr. Andrej Snoj, profesor bogoslovskog fakulteta u Ljubljani, koji je osobno putovao na Sinaj, te popisao sve staroslavenske rukopise, koji se ondje nalaze. On je pribavio i fotografske snimke pomenutog Euchologija. Rukopis obiluje raznobojnim inicijalima, pa ima veliku vrijednost za povijest, jezik i liturgiju.

MEKSIKANSKI EPISKOPAT pozvao je svoj kler, da se u pitanju seljaštva zauzme za strogo provođenje socijalne pravde.

U INDIJI kršćani po zakonu uživaju punu slobodu, te imaju i pravo širiti svoju vjeru. Ipak nailaze na poteškoće kod nižih činovnika.

PROSLAVA POLJSKOG BOGOSLOVSKOG FAKULTETA. Dne 6. do 8. travnja 1948. držao se u Krakovu kongres poljskog bogoslovskog udruženja u proslavu 550. obljetnice bogoslovskog fakulteta jagelonskog sveučilišta. Tom je zgodom svečano bogoslužje održao poljski kardinal Adam Sapieha u crkvi sv. Ane. Iza toga je biskup Kazimir Kowalski iz Pelplina održao govor o zaslugama krakovskog bogoslovskog fakulteta za razvoj vjerskog života i vjerske kulture u Poljskoj. Profesor Tadija Glemma prikazao je rad fakulteta za posljednjih 10 godina. Učesnici kongresa imali su prilike pregledati izložbu najstarijih rukopisa, tiskanih knjiga i bogoslovskih časopisa u Jagelonskoj knjižnici.

Selo bez svećenika

Selo »Lu« broji 4000 duša. Od toga broja 2500 duša boravi u samom selu, ostalih 1500 boravi na radu u okolici u daljini od dvije ure. Od god. 1870. bilo je selo punih 10 godina bez svećenika. Što znači biti bez svećenika, to može pojmiti samo pobožna katolička duša, koja živi od vjere.

Uzalud su bili putovi u biskupski grad. Uzaludne su bile molbe. »Nemamo dosta svećenika, ne možemo Vam poslati nikoga«. A tu, u takovoj potrebi pomogoše si katoličke majke same. Čujte kako?

Počele su svake nedjelje sabirati se u crkvi, dakako — bez svećenika, bez svetohraništa, bez vječnog svijetla — na molitvu za dobre i svete svećenike, svjetovne i redovne. U molitvi svojoj su ustrajale. Kada im je od vremena do vremena došao ispomoćni svećenik, molile su s njime u istu svrhu. Što više, katoličke majke učiniše i zavjet, da će proslijediti u tom apostolskom poslu. Svake prve nedjelje u mjesecu, kada dolazi ispomoćni svećenik, idu sve majke na svetu Pričest, poslije podne se sabiru na zajedničko klanjanje i molitvu.

I u tim tajanstvenim časovima duševne sabranosti počima djelovati nebeska sila Duha Svetoga. Iz molitava majki rađa se želja: »Bože, što- kada bi moj sin, što ćeš mi ga dati, htio služiti Tebi kao svećenik!? Bože, daj da bude tako!« I majka gleda već u duhu svog sina, kako stoji kod oltara Božjega, kako diže Presveto Otajstvo, kako dijeli svetu Pričest. kako blagoslivlja nju, svoju majku...

Tako se godinama pripravljalo tlo za sjeme milosti Božje. A posljedak toga duhovnoga rada? Žetva velika i neshvatljiva!

Riječi molitava pobožnih žena u mjestu Lu kroz 10 godina, t. j. od 1870.—1880. počele su klijati u najdivnije sjeme svećeničkih zvanja. Ne samo da su si žene pribavile stalnoga svećenika za upravu župe, nego je tijekom godina ova ista župa do danas dala više od 500 svećeničkih zvanja, što svjetovnih, što redovničkih, što braće, što sestara. I ta je žetva bogata do današnjega dana.

Razumije se, da se u istoj župi prekrasno razvija i duhovni život. Svaki dan pristupa stolu Gospodnjemu prosječno 150 osoba. U vrijeme od jedne godine primi se u toj župi oko 70.000 svetih Pričesti. Majke se upravo natječu, koja će dati više djece službi Božjoj. Naravski, da je njihov odgoj upravljen vazda k tome cilju. O, što sve može dobra kršćanska majka!

—o—

DOBAR SAVJET

Momak hoće da se ženi. Kada se posavjetovao s Bogom i s roditeljima, pođe jošte i k svome župniku da se posavjetuje. Sve iz opreznosti.

»Ima lijep miraz«. To mu je bila prva riječ.

Župnik ne odgovori ništa, nego uzme komad papira i napiše na njemu jednu ništicu.

»Lijepa je kao slika...« Gospodin župnik napiše drugu ništicu.

»Znade igrati i glasovir«... Župnik napiše treću ništicu.

»Dobra je gazdarica«. Župnik pripiše četvrtu ništicu

»Potječe iz obitelji, koja je vrlo štovana«. Župnik napiše petu ništicu.

»Ima i diplomu...« Župnik pripiše šestu ništicu

»Čuo sam, da je vrla katolikinja...«

Tad reče župnik: »Uzmi ju, jer je vrijedna milijun, pače i više!«

—o—

259. ZAVJETNO HODOČAŠĆE GRADA VARAŽDINA NA MARIJU BISTRICU održano je ove godine dne 3. i 4. srpnja. Preko tisuću hodočasnika došlo je pješke, a predvodio ih je najstariji varaždinski hodočasnik g. Kriško, otac varaždinskog upravitelja župe, koji je tom prilikom bio po 67 put na Mariji Bistrici. U svemu je bilo preko 3.000 Varaždinaca. Podijeljeno je oko 2.000 sv. Pričesti. Hodočašće je prošlo u najboljem redu, a bazilika Majke Božje Bistričke bila je oba dana neprestano puna hodočasnika, koji su obavljali svoje pobožnosti pred starodrevnim čudotvornim kipom. Najstariji hodočasnik je imao 75 godina, a najmlađi 5, oba su došli i otišli pješice.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

> »Milošću Božjom jesam što jesam i milost Njegova nije bila bez ploda u meni.«
>
> Iz Poslanice današnje sv. Mise

GOD. III. ZAGREB, 1. KOLOVOZA 1948. BROJ 28

Neopisiva životna snaga i dostojanstvo

Veoma značajan događaj. Još mu se i danas svijet divi. I divit će se do vijeka. A mi vjernici stojimo ponosni zbog njega. Koji je to događaj?

Učitelj je naučavao svoju nauku. »A od naroda su mnogi vjerovali u Nj i govorili: Kad dođe Krist, da li će više čudesa činiti, nego što ovaj čini?«

»U posljednji veliki dan blagdana Isus je stajao i vikao: Tko je žedan, neka dođe k meni i pije! Tko vjeruje u mene, kako kaže Pismo: rijeke će žive vode poteći iz njegova srca«.

»Kad neki od naroda čuše ove riječi govorili su: Ovo je zaista prorok. Drugi su govorili: Ovo je Krist...«

»Čuše farizeji gdje narod govori to o njemu, i poslaše veliki svećenici i farizeji sluge da ga uhvate«... »ali nitko ne stavi ruke na njega«.

Kad dođoše sluge k velikim svećenicima i farizejima, oni im rekoše: Zašto ga niste doveli? Odgovoriše sluge: Nikad čovjek nije tako govorio, kao ovaj čovjek. A farizeji im odgovoriše: Zar ste i vi zavedeni? Je li vjerovao tko od poglavara i farizeja u njega, nego (vjeruje) ovaj svijet, koji ne poznaje zakona. Prokleti bio!« (Iv. 7, 31—50).

Uzalud su poglavari i farizeji prijetili i prokletstvom i prijetnjama. Sluge za sve to nisu marili. Oni su gledali pred sobom samo Krista i Njegovu veličanstvenu pojavu. A u ušima im je odzvanjala samo Njegova divna nauka. Na sve su drugo na svijetu zaboravili. Isus je govorio tolikom velikom silom i snagom. Njegova je božanska pojava odavala toliko dostojanstvo. Tko bi se dakle usudio na Njega staviti ruke, dok On sam ne dopusti. A takav je On bio uvijek.

Izvedoše ga na vrh gore, da Ga strmoglave odozgo, ali »On prođe između njih i ode« (Luka 4, 30). Kori svoje protivnike i navješćuje im kaznu, a »oni umukoše«. Pred Pilatom stoji svezan i optužen, a Pilat »se pobojao« Dođoše da Ga uhvate, a na Njegovu riječ: »Ja sam Isus Nazarejin, koga tražite«. uzmakoše i popadaše na zemlju (Iv. 18, 6). Njegova veličanstvena osoba puna je tolike miline i dostojanstva, da Mu kod ulaza u Jeruzalem posuše put cvijećem, sagovima i svojim vlastitim haljinama uz klicanje: »Hosana Sinu Davidovu« (Luka, 19).

Zato bi se ljuto varao, tko bi se usudio i pomisliti, da je Krist samo prolazna pojava, a kršćanstvo vjera samo slabića, koja sije malodušje i nepouzdanje u čovječanstvo. Isus i Njegovo Evanđelje jest i ostaje nedostiživ primjer snage i odvažnosti. Tako se Isus Krist vladao i tako je naučavao. Zato i sv. Pismo kaže: »On učaše kao onaj, koji ima vlast« »Sila Božja bijaše, koja im pomože«... S moću i snagom izgonjaše nečiste duhove«.., » Svoje učenike oboruža snagom odozgo«, da osvoje svijet.

Sve je u Isusu bilo snažno. I način, kojim je sijao poput sijača svoju nauku u daleki Božji svijet. Nije se zabrinjavao za njezin uspjeh ili neuspjeh, za njezino rastenje ili propast. Snažan je bio i Njegov nastup pred farizejima. Odlučan je bio u riječima prema kupcima i prodavačima ,kad ih je tjerao iz hrama. Njegov upliv na narod je bio tolik, da su Ga htjeli učiniti kraljem. On je uvijek odavao veliki mir i neiscrpivu i beskonačnu mudrost. Nepokolebivo se odupro zanešenom oduševljavanju puka, kao i uzburkanim valovima Genezaretskog jezera.

Njegov mir duše nije poremetila ni uskogrudnost ni kukavičluk Njegovih apostola. Nije Ga zavela na nepromišljene izjave ni podmuklost ni spletkarenje farizeja. Nije Ga uplašila nerazumnost i lakomost mase. Nije Ga rastužio nikakav prezir i hladnoća. Nije klonuo duhom pored svih protivljenja, koja Mu stavljahu.

On nije bio neki svetac, koji je izbjegavao svijet niti popustljivi slabić. I onda, kad polazi u muke i smrt, ne predaje se plaho kao nekoj neumoljivoj sudbini ,nego se svjesno i slobodno prinosi kao velika žrtva ,za koju znade potpuno sigurno, kakove će velike plodove donijeti svijetu i dušama. Takav je naš veliki i jaki Učitelj i Spasitelj sa svojom božanskom naukom, snagom i dostojanstvom.

Iz takova božanskoga Isusova Srca, puna neizmjerne snage, i na nas ta snaga prelazi. I to u toliko većoj mjeri ,koliko se čvršće prislonimo na Krista i na njegovo silnó, jako i snažno božansko Srce. Toliko ćemo imati više srčanosti, jakosti, odlučnosti i vjernosti: »Čovjek će pristupiti k velikomu Srcu, i Bog će se proslaviti« (Ps. 63, 7). To je pak Srce Isusovo, iz koga teku na nas snage života.

Iz dodira s Božanstvom prelazi na čovjeka Božja snaga i sila i moć. Iz saobraćaja s Bogom po Svetim Sakramentima postajemo dionicima snage i života, koji izvire iz Božjega života. Tim sjedinjavanjem s kucajima božanskoga Srca našega Spasitelja i mi se pomlađujemo, jačamo i postajemo divovima. Oni nam daju neopisivu životnu snagu i dostojanstvo sinova Božjih.

Misli obraćenika o Liturgiji

Liturgija je mnoge obratila na katolicizam. To je svakome poznato, a osobito onima, koji su čitali životopise obraćenika. Poznati helenista, proučavač stare grčke prošlosti, Lancelot (Lanselot) na ovaj način opisuje obred oblačenja jedne klarise: »Kad sam je ugledao, gdje se pojavila do rešetke, obučena u svoje redovničko odijelo, opasana debelom uzicom, bosonoga s trnovom krunom na glavi, s križem u jednoj, a s gorućom svijećom u drugoj ruci, priznajem, da me je taj prizor dirnuo, jer nisam nikad prisustvovao takvim obredima. I tako me zanijelo njezino izvanredno veselje, koje je odsijevalo s njezina lica, da sam ušao u sama sebe videći nju kao u nekom raju. dok ja još živim u svijetu. Počeh plakati, te nisam znao, gdje se nalazim.«

Protestantski bogoslov Bavier ovo veli o sv. Misi: »Kako nisam razumio kretnje i položaje svećenika pri sv. Misi, kojoj sam prisustvovao jedan ili dva puta, ona mi se učinila nenaravnom i pomalo kazališnim obredom, ali, kad sam kupio mali Misal, onda me je ljepota rimske liturgije osvojila. Molitve su mi postale nježne i gorljive. U Misalu sam vidio hvalospjev obožavane ljubavi, koji je malo sličio našoj liturgiji.«

Romanopisac Huysmann, koji je osobito volio gregorijansko pjevanje, ovako opisuje svoje dojmove o liturgiji prije obraćenja: Prisustvujući obredima osjećao sam uvijek kao neku jezu i drhtanje, koje je na mene ostavljalo i svako drugo umjetničko, ili uopće lijepo djelo«. Za gregorijansko pjevanje kaže: »Uspoređujući ovo veličanstveno pjevanje, koje je stvorio nepristrani i bezimeni duh Crkve... svaka mi se druga glazba, pa i religiozna (nabožna), činila profanom (svjetovnom), običnom.« On još veli o ljepoti liturgije. koja ga je dovela Bogu ovo: »Bog me je iznenada zgrabio i povratio Crkvi, služeći se mojom ljubavlju prema umjetnosti, mistici, liturgiji i koralu.«

O Claudelu (Klođel) nije potrebno mnogo govoriti, jer je on u svojim djelima toliko izrazio ljepotu liturgije, da je nemoguće to sve navesti. Znamo, da se obratio kod pjevanja »Veliča duša moja Gospoda« (Magnificat). Jedan je drugi umjetnik kazao, da bi obredi Pepelnice morali obratiti svakoga, tko bi ih slušao smirenim duhom i čistim srcem.

Pjesnik Verlaine (Verlen) pjeva ovako u svom ciklusu (zbirka) pjesama »Unutrašnji obredi«:

»O običaji vrlo tajni obredâ
da, to ste vi, usprkos borbi,
koji ćete nas možda spasti u određenom
trenu.«

U tihim crkvicama. u velikim bazilikama, u skromnim kapelicama i krasnim katedralama svugdje vjerničko srce osjeća ljepotu liturgije i uzvišenost otajstvene žrtve na Križu.

Prisustvujmo s pobožnim srcem što više ovom svetom obredu i crpimo snage u svom osobnom ćudorednom usavršavanju, kao i u žrtvi za druge, jer svi, koji vjerujemo, predstavljamo jedno, Kristovo tijelo.

MISAO

Njezina su krila uvijek pripravna za let.

Ponire u tajne uzroka i u život prošlosti, traži odgovor u danima budućnosti.

Silazi dubinama borbi i boli i ranjena tvrdoćom svijeta povlači se u samoću.

Orošena suzom trpljenja i žedna ljepote nalazi izvor.

Upoznaje mudrost, pravdu i ljubav.

Diže se visinama.

Vraća se Bogu.

Kako treba čitati duhovno štivo

Velika je razlika između znanstvenog istraživanja duhovnih knjiga i njihova čitanja za usavršivanje duše. Prvo ide za tim, da razum duhovnu istinu upozna i ispravno je shvati, a drugome je svrha, da djeluje na volju: da u njoj probudi pobožne pokrete i svete odluke, koje idu za tim, da popravimo i posvetimo svoj život. Sv. Augustin, Bonaventura i Bernard vele, da duhovno štivo treba da pruži duši poput kakvog bogatog stola tečnu i zdravu hranu svake vrsti. No da istine i činjenice, koje treba da služe duši za hranu, nju uistinu i hrane i jačaju, nikako nije dosta, da se na njih razum samo letimice obazre, nego treba nastojati, da ih i volja okuša, i da one praktičkom primjenom prijeđu tako reći u naše meso i krv. Sv. Bernard kaže, da ne treba imati kod čitanja duhovnog štiva pred očima toliko znanstveno poznavanje predmeta, nego više unutrašnje njegovo djelovanje, po kojemu nam se duša jača. Ne tražiti toliko učenost, koliko svetost.

Otuda je jasno, zašto mnogi iz pola sata čitanja nabožne knjige, ili čak i iza cijelog sata, ostaju sasvim suhi i prazni — bez svetih želja, bez pobožnih nagnuća i bez dobrih odluka. Čitanje nije za njih nikakova hrana ni okrepa, upravo tako kao kad bi tko došao k stolu punu jela, jelo promatrao, ocjenjivao njegovu vrsnoću, divio mu se, a ne bi ga jeo. U tom smislu kaže sv. Grgur: mnogi čitaju, no stoje pred tim svetim stolom sasvim natašte i gladni. Nerijetko su jednostavni i priprosti ljudi većma prožeti duhom pobožnosti, nego učenjaci, koji neprestano traže nešto po sv. Pismu i crkvenim ocima, no ne nalaze hranu za dušu i korist za svoj život nego samo čiste znanstvene činjenice.

Nadalje da od čitanja duhovnih knjiga imamo pravu korist, treba da čitanje započne u pravom duhu: ne iz radoznalosti i čiste želje za znanjem nego iz želje, da iz njega crpemo plodove za svoj život. Prije čitanja treba da se kratko pomolimo Bogu. jer oni plodovi duhovnog štiva, za kojima mi idemo, a koji se sastoje u nadnaravnom prosvjetljenju razuma i poticanju volje, dar su Božje milosti i ljubavi, i treba da se poniznom molitvom od Boga isprose. Čita se o sv. Dominiku, da je u početku svog redovničkog života čitao knjigu »Razgovori otaca« i da je utjecajem njenim postigao veliku čistoću srca, iskreno preziranje samoga sebe, djelotvornu ljubav prema svojim redovnicima i mnoge druge kreposti, a to je polučio zato, što je tu knjigu čitao s jedinom nakanom, da nauke u njoj sadržane usadi sebi u srce i da svoje vladanje po njima oplemeni.

—o—

Molitva

Spasitelju, Ti si izliječio čovjeka gluha i nijema, i narod je hvalio Tvoje čudesno djelo.

Prolazio si svijetom, i spasenje je silazilo iz Tvojih ruku na sve ljude, bolesne i klonule.

Još su uvijek mnogi gluhi i ne čuju glas Tvoje beskrajne dobrote.

Još su uvijek mnogi nijemi i ne hvale Tvoju ljubav i milosrđe.

Ti živiš u svijetu, u velikoj tajni svoga božanstva. — Ti prolaziš među nama i dovikuješ: — Efeta, otvori se! — a još su mnoga srca zatvorena ledenom šutnjom.

Spasitelju, ne napusti bolesne i grješne.

U svakome srcu plaču boli, koje nitko osim Tebe ne može izliječiti.

U svakome srcu živi čežnja za srećom, ali u svijetu je ne možemo naći.

Najveće dobro cvjeta u Tvojoj blizini.

Samo Ti, Spasitelju, poklanjaš zdravlje i pomažeš očajnima.

Samo Tvoj poklon svijetu nikada ne prolazi.

Jedan zavjet

Na putu smo u Lurd. Bilo je to g. 1937. Doprli smo do milijunskog grada Pariza. Uspeli se na najvišu točku toga velegrada. Na brijegu smo Monmartr (Mont-Martre). Pred našim je nogama cijeli grad sa svojim znamenitim zgradama i parkovima. Presijeca ga vijugasta rijeka Sena. A na njezinim je dvjema otocima nastanjen svijet, dio Pariza. Na većem je dapače i glasovita gotska katedrala Notr Dam — Naša Gospa s prikraćenim tornjevima i palača pravde sa znamenitom kapelom u gotskom slogu. Zove se samo Sveta Kapela (Sainte-Chapelle). Sagrađena je 1246.—48. da primi posmrtne ostatke Ljudevita IX., koje su donijeli iz sedme krstaške vojne g. 1270. Kasnije su preneseni u Notr Dam.

Iza naših leđa stajala je divna crkva posvećena presvetom Srcu Isusovu. Sagrađena je u romansko-bizantinskom slogu. Počeli je graditi 1875., a dovršili 1919. Crkva je 100 m dugačka i 50 m široka, s odijeljenim 94 m visokim tornjem. Urešena je bogatim i raskošnim ukrasima i mosaicima. Na najvišem je brijegu iznad Pariza. Kao kvočka, koja je raširila krila, da pod njima nastani i zaštiti svoje piliće, parišlije i cijeli francuski narod. Zato je i na samom ulazu u crkvu na lijevoj strani spomen-ploča s natpisom, kojim je francuski narod kao zavjetnu crkvu posvećuje Srcu Isusovu u znak poniznosti i pokore nakon rata 1870.-71. godine.

U toj se crkvi vrši neprestano klanjanje pred izloženim oltarskim Sakramentom. Na oltaru kuca i otkucava euharistijsko Srce našega Spasitelja svoje želje i osjećaje. A pred oltarom neprestano kleče vjernici. I njihova srca kucaju i otkucavaju svoje potrebe i raspoloženja.

Ljudsko je srce kao zvono. Ono zvoni veselo, ako poziva ljude na kakovu veselu svečanost. Ono zvoni žalosno i turobno, ako navješćuje kakav žalosni događaj ili prati pogrebnu povorku. Naše srce udara lagano i slobodno, kad smo zdravi i veseli. Udara žestoko i nemirno, kad smo žalosni, bolesni ili ustrašeni. Tako se njegovo udaranje neprestano mijenja do smrtnoga kucanja u posljednjim časovima.

Ali jedno je stalno i nepromjenljivo u tom kucanju. A to je neprestani prizvuk: ti moraš umrijeti! Ima naime jedan tajni određeni broj kucaja, koje će, po odredbi Božjoj, svako ljudsko srce otkucati. A onda dolazi onaj posljednji kucaj, kad bude svršen naš zemaljski život.

Kolika li sreća, budu li svi kucaji, a i taj zadnji u zajednici s kucajem Srca našega Spasitelja! Ono kuca u grudima preobražena Spasitelja u nebu. Ono kuca bez riječi i glasa u svakoj svetoj Hostiji u Svetohraništu.

Ono kuca ljubav, koja se nama daje, i neprestano iznova na tajanstveni način za nas žrtvuje u svetoj Misi.

Ono kuca ljubav, kojom se Bog daje gladnima na pričesnoj klupi u našim crkvama.

Ono kuca ljubav, koja traži bolesnu ljudsku djecu, da ih tješi i hrabri.

Ono kuca ljubav koja ne preza niti pred prijetećom svetogrdnom otmicom Euharistije iz Svetohraništa.

Ono kuca ljubav prema tebi i za sebe, kao da si ti jedini na svijetu.

Da li i tvoje srce kuca ljubav prema Isusu i to nepresahljivu Ljubav?

Ono kuca molitvu i to molitvu za nas. Kao što naše srce nikada ne prestaje ni danju ni noću, tako ne prestaje nikada ni Srce Isusovo svojom molitvom za naše spasenje.

Ali Ono kuca žalost i tugu. Mučeničko je srce. Ono je probodeno. I križ je u Nj usađen. Kuca tugu, jer Ga premalo razumijemo, jer je osamljeno jer je tako često vrijeđano.

Naše srce treba da mu uzvrati utjehu, ljubav, vjernost i pomirenje svojim vladanjem, svojim poštovanjem, svojom odanošću, svojim molitvama, svojim prošnjama.

Zato je eto vječno klanjanje na najvišoj točki velegrada Pariza, u crkvi presvetoga Srca Isusova, koju Mu je u tu svrhu podigao i posvetio jedan cijeli narod. I stanovnici toga velikoga grada dižu se na taj brijeg, da vrše vječni zavjet svoga naroda Srcu Bogačovjeka. Vidjeli smo to svojim vlastitim očima.

APOLOGETSKI KUTIĆ

SVETOST BOŽJA

Bog odvijeka spoznaje svoju narav. U Božjoj je naravi sve savršeno u neizmjernost, sve u skladu s Božjim umom; potom je narav Božja sama dobrota. U Božjoj naravi nema nedostatka, prema tome ni grijeha.

Po uzoru svoje naravi postavio je Bog zakone u svemiru. Što je u skladu sa zakonima, to je dobro, a što je protiv zakona, to je zlo. Bog ljubi sebe, svoju neizmjernu dobrotu. On ljubi i svako dobro izvan sebe, jer je svako dobro odraz Njegove dobrote, a mrzi na zlo, jer se kosi s Božjom dobrotom. Kao što Božji um nepogrješivo luči dobro od zla, tako i Božja volja nepogrješivo teži za dobrim i ljubi dobro, a mrzi i odurava zlo. U tome se upravo i sastoji Božja svetost. Kad, dakle, kažemo o Bogu, da je svet, time ispovijedamo: Bog hoće i ljubi samo dobro, a mrzi na zlo. Jer je Božja Ljubav, kojom ljubi svoju neizmjerno dobru narav neizmjerna, to je i svetost Božja neizmjerna, ili jasnije rečeno: Bog je sama svetost.

Bog zove na sveti život sve ljude. Za sve ljude vrijedi Božja opomena: »Budite sveti, jer sam ja svet« (3 Moj. 11, 44). Kad je čovjek toliko plemenit, da u svom životu i radu ne čini bar veliko zlo, velikih prekršaja, već je svet. Tada je u Božjoj milosti, prijatelj je Božji, i, ako umre u takvom stanju, sigurno će doći k Bogu u nebo. Što se čovjek na jednoj strani više čuva zla, a na drugoj strani čini više dobra, to je i svetost njegova veća. Kao što je u životu na svakom koraku prilika, da čovjek bježi od zla i čini dobro, tako je čovjek kroz cijeli život u mogućnosti da napreduje u svetosti. Dok se u čovjeku nalazi zdrava pamet, koja je kadra razlikovati dobro od zla, dotle je i volja sposobna činiti dobro, a čuvati se zla, te tako ići neprestano naprijed u svetosti.

Naš Spasitelj Isus Krist nas bodri: »Budite, dakle, savršeni, kao što je savršen Otac vaš nebeski« (Mt. 5, 48). Svaki korak u savršenosti naprijed ujedno je i korak naprijed u svetosti kod Boga. Jer je neograničen, i svetost i savršenost je neograničena. Kod nas ljudi, jer smo po naravi ograničeni, sve je ograničeno, pa tako i svetost i savršenost. Bog je sám izvor svim svojim savršenstvima i svojoj svetosti, a mi naše vrline i kreposti, po kojima postajemo sveti, dobivamo od Boga.

Bezbroj je već ljudi došlo u nebo živući sveto, t. j. čuvajući se zla, a čineći dobro. Mnogi su se u svetosti razvili tako visoko, da ih je sveta Crkva i službeno proglasila svetima, te tako postavila za uzor svima živima. Želja je svete Crkve da proučavamo život Svetaca i gledamo što više nasljedovati njihova djela.

Svetost je u ljudskom poimanju najuzvišeniji pojam. Po svetosti dolazimo k Bogu i postajemo slični Bogu. Tko je živ među nama, tko ne će sebi dobro! Što je u izgledu veće dobro, to se u nama rađa i veća težnja za tim dobrom. Jer je Bog najveće dobro, to i težnje naše za Bogom i svim onim, što je u vezi s Bogom, treba da su jače i ustrajnije, nego za ikojim drugim dobrom. Kad pođemo s ovoga svijeta, ostavit ćemo sva dobra ovoga svijeta ovdje na zemlji. Sa sobom ćemo ponijeti samo dobra djela, što smo ih za Boga učinili. Na drugi će nas svijet pratiti i na pomoć nam biti samo naša svetost.

Razum nam kaže: Čini dobro, a čuvaj se zla. Taj časni posao zove Vjera svetim poslom. Svetost je, dakle, zahtjev ljudske naravi, pa ju je lako i ostaviti baš tako, kao što se lako ostvaruju sve plemenite težnje, na koje nas nukaju razum i Vjera.

USKA VRATA

Pred vratima jedne gostionice stoji čovjek, blijed, u istrošenom i poderanom odijelu. U ruci drži metar, pa mjeri širinu vratiju gostionice. Neprestano mjeri, pa vrti glavom. To su opazili gosti, a i gostioničar. Izađu napolje, pa pitaju čovjeka, što radi?

»Ne znam, kako se to dogodilo. Vrata su uska, jedva metar i 20 cm široka. Čudno, a ja sam u deset godina na ova vrata protjerao 4 para volova, 2 para konja, 5 krava, 20 vozova drva, 40 metričkih centi žitka, 3 nova kola i 1 sivoku sijalicu!«

Doista kroz vrata krčme prošle su — ne jedamput — cijele kuće, pače i one s više spratova, cijeli posjedi, pače i veleposjedi!

VRIJEDNOST MOLITVE

Molitva je naš razgovor s Bogom, naše poklonstvo pred Stvoriteljem, naš uzlet u moćnih visina. Kako će se čovjek moliti, to ovisi o njemu samome, ali nikako nije častenje Gospodina, ako mu dolazimo ravnodušno ili rastreseno ponavljajući riječi naučene molitve, dok nam misli lutaju drugim putevima. Nedostojno je moliti se Bogu za isprazne stvari, za prolazna dobra ovoga svijeta, a zaboravljajući pritom, kako treba moliti za najveće i zapravo za jedino i neprolazno dobro, za spas svoje duše. A kolika je tek ludost i grijeh, kada čovjek pokušava da uvjeri i samoga sebe i druge, pa štaviše i samoga Boga, kako je On i velik i pravedan, kako je veći od drugih i, prema tome da je i njegove pravo pred Bogom veće od prava njegove braće!

O takovoj ludoj umišljenosti i praznoj taštini govori nam i sam Isus u priči o farizeju i cariniku. Dva čovjeka uđoše u hram da se pomole, farizej i carinik. U svojoj je molitvi farizej spominjao Bogu sva djela, kojima je, kako je on mislio, koristio Božjoj stvari i sebi. Spominjao je i svoj post i milostinju, koju dariva siromasima, a hvalio se također Bogu, što je bolji od raznih grješnika, nepravednika i preljubnika hvalio se Bogu, što je bolji i od carinika, koji se molio u hramu. Ali dok je hvalisavac uzdizao svoje vrline i zasluge, carinik je sagnuo glavu i molio oproštenje svojih grijeha, zazivljući samo Božje milosrđe. Njegova je molitva bila dostojna i njemu se ispunila, a grijesi farizejevi ostadoše neotpušteni.

Spasitelj je naučio ljude, kako treba da se mole. Oni mogu dolaziti Bogu sa svim svojim potrebama, sa svim svojim radostima i bolima, kao što djeca dolaze svome ocu, koji ih ljubi i štiti. Ljudi mogu povjeravati Bogu svoje misli, svoje nade i strepnje, iskreno i s potpunim povjerenjem, da će ih Bog razumjeti, jer On sve znade i svako zlo može promijeniti na dobro, svaku nesreću u sreću. Ali treba da budemo svijesni svojih slabosti i svoje nesavršenosti, treba da priznajemo svoje krivnje i da ih okajemo. Treba da priznajemo Božju veličinu, treba da znademo, da je On naš gospodar, kojemu pripada sve, što živi, zemlja i nebo, svi ljudski naraštaji od početka svijeta. Naša molitva treba da bude poštivanje i ljubav, smjernost i kajanje i tada će se u istinu uzdići vječnim visinama. Tada će i blagoslov Božji pratiti naše dane, blagoslov i smirenje.

PODLISTAK

POTONULO ZVONO

Uzu od Karlovca, na obronku slunjskih brda i strekovačke šume, leži uz Kupu selo Kamensko. U davna vremena bila je tu brojna rimska naseobina. Kad Hrvati dođoše u taj kraj, osnovaše tamo župu i podignuše uz samu Kupu crkvu u čast sv. apostola Jakova.

U vrijeme tlake često su mijenjali stanovnici Kamenskoga svoje gospodare. Početkom 15. stoljeća osnovala je Elizabeta, kći Stjepana kneza krčkog i modruškog, u Kamenskom samostan i uz njega crkvu na čast Snježnoj Materi Božjoj i brigu je nad crkvom i samostanom povjerila ocima Pavlinima, koji se ovamo doseliše iz samostana na Zlatu u Petrovoj gori.

U vrijeme Josipa II. dokinuti su brojni samostani, a među njima i ovaj u Kamenskom, a kako se u to vrijeme srušila u Kupu crkva sv. Jakova, koja je dotada bila župna crkva Kamenskog, postade župnom crkvom tog mjesta samostanska crkva Snježne Matere Božje.

Na crkvu se sv. Jakova dugo još sjećao narod i uz nju je povezao brojna kazivanja, od kojih se neka sačuvala sve do nedavne prošlosti.

Crkva je sv. Jakoba bila sagrađena u neposrednoj blizini Kupe, a kako se korito te rijeke često mijenjalo, poče Kupa potkapati temelje te crkve. Najprije se pokazaše pukotine na zvoniku, doskora i na glavnim zidinama, dok se jedne noći ne sruši i sama crkva i nestade je u Kupi. S crkvom propade u Kupu i veliko zvono, a križ, koji je bio na vrhu zvonika, bi odbačen preko rijeke na drugu stranu Kupe nedaleko današnjeg sela Vodostaja. Predaja ne zna, što se kasnije dogodilo s križem, ali veli, da je na onom mjestu, gdje je križ pao, od tog vremena svako proljeće cvalo cvijeće plavkaste boje i da tamo nije narod puštao blago da gazi po cvijeću, a i djeci su ljudi branili da to cvijeće čupaju i da po njemu gazi.

U više navrata pokušao je bio narod da izvuče iz Kupe potonulo zvono. Iza dugog traženja nađoše ga napokon duboko zaglibljena u zemlji. I nabaviše užeta i privezaše na njih zvono i potpregoše volove i stadoše zvono izvlačiti. Već se bilo pokazalo na površini, kad li popucaše užeta i zvono iznova propade u vodu i još se dublje zaglibi, nego je prije bilo.

Ali iako je zvono iznova potonulo, govorio je narod, ono se i dalje dugi niz godina glasalo dvaput na godinu: u predvečerje Dušnog dana i za vrijeme uskrsnog ophoda, kad su zazvonila zvona kamenske župne crkve. Čim bi se oglasilo u te dane zvono župne crkve kamenske, odmah bi im se pridružilo i to potonulo zvono i podignulo bi zajedno s njima glas prema nebu i molilo za pokoj preminulih duša i radovalo se Uskrsnuću Gospodinovu i pobjedi, koju je stekao nad smrti. Kad se oglasilo u predvečerje Dušnog dana, bio mu je glas mukao i napuknut, a u vrijeme uskrsnog ophoda bio mu je glas jasan i čist kao da je iz čistog srebra saliveno.

Govorili su ljudi, da se zvono javljalo i drugda. Ali da ga nisu mogli čuti nego samo dobri i čestiti ljudi. Posljednji da ga je čuo Janko Luketić, sin siromašne udovice iz Kamenskoga.

Janko je bio slabunjavo boležljivo dijete. Vječno se držao kuće i materina skuta. Kad bi ga mati nagovorila, da ode među vršnjake i da se s njima poigra, za čas ga eto natrag i sjeo bi gdje god u kut i zamišljeno gledao u daljinu svojim plavim očima.

Jednom upita Janko materi: »Zašto danas zvoni veliko zvono? Nije nedjelja, a nije ni blagdan. Čini mi se, da to i nije zvono naše župne crkve. Muklo se glasa i kao da nekoga oplakuje.«

Mati mu reče: »To se dijete tebi samo pričinja. Čula bih ga i ja, da se glasa.«

Janko joj veli: »Ne varam se, majko. Dobro ga čujem. Tužno ječi kao da plače za nekim, koji se dijeli od svijeta.«

Nisu prošla ni dva sata, kad se pročulo selom, da se u Kupi utopio Perica Jakić. Pasao je blago pokraj rijeke i nagnuo se nad Kupu, da vidi, kako se praćakaju ribe. Omakla mu se noga i pao je u vodu i utopio se.

I drugda je Janko govorio, da čuje to zvono. A kad god ga je čuo, uvijek se dogodilo nešto vanredna u selu: ili je tko umro, ili je Kupa izašla iz korita, ili tuča potukla usjeve.

Kad je Janku bilo dvanaest godina, teško je obolio. Dan prije smrti reče materi: »Čujem zvono. Ali se ne glasa muklo niti mu je glas napuknut. Ječi veselo, kao što sam ga slušao onog dana, kad sam išao na prvu svetu Pričest.«

Sutradan oglasiše zvona crkve Snježne Marije u Kamenskom, da je Janko umro. A dok su zvona župne crkve oplakivala smrt Jankovu, slušala je njegova mati kako zajedno s njima zvoni još jedno zvono i to ljupko i milo, ne kao da oplakuje nečiju smrt, nego kao da prati na Veliku subotu uskrsni ophod.

Otada se, govorili su starci, javljalo zvono sve rjeđe, dok nije i posvema zamuklo. Zašto je zamuklo, ne zna se. Možda se još i dublje zaglibilo, pa mu ne može glas da dopre do nas, a možda da i nema više tako dobrog svijeta, koji bi zavrijedio da mu čuje glas.

Život s Crkvom

JEDANAESTA NEDJELJA PO DUHOVIMA
1. VIII. 1948.

U Uvodu se u sv Misu slavi Bog, koji prebiva među nama. »Bog je u svetomu mjestu svojemu, Bog, koji čini, da jednodušni stanuju u kući. On će dati krepost i jakost puku svojemu. Neka ustane Bog, da se rasprše neprijatelji Njegovi. Neka pobjegnu od lica Njegova svi, koji Ga mrze«.

U Poslanici sv. Pavao (I. Kor. 15. 1—10) dokazuje, da je on od Gospodina ovlašten da propovijeda evanđelje, i zato je njegovo naučavanje istinito.

»Braćo! Spominjem vam evanđelje, koje vam propovijedam, koje ste i primili, u kojemu i stojite, po kojemu se i spasavate, ako držite, kako sam vam propovijedao, osim ako uzalud vjerovaste. Jer vam najprije predadoh, što i primih, da je Krist umro za naše grijehe po pismima, i da je bio pokopan i da je uskrsnuo treći dan po pismima, i da se javio Petru, a potom jedanaestorici. Poslije toga vidješe Ga jednom više od pet stotina braće, od kojih mnogi živu sve dosada, a neki su usnuli. Potom se javi Jakovu, pa onda svima apostolima, a poslije svih javi se i meni kao nedonoščetu. Jer sam ja najmanji među apostolima, koji nisam dostojan zvati se apostolom, jer sam progonio Crkvu Božju. Ali po milosti Božjoj jesam, što jesam, i milost Njegova nije u meni bila neplodna.«

Sv. Evanđelje (Marko 7, 31—37) glasi: U ono vrijeme izišavši Isus iz krajeva Tirskih dođe preko Sidona k moru Galilejskomu u krajeve desetogradske. I dovedoše k Njemu gluha i nijema, i moljahu Ga, da stavi na nj ruku. I uzevši ga iz mnoštva nasamo, stavi prste svoje u uši njegove i pljunuvši dotače se jezika njegova. I pogledavši na nebo uzdahne i reče mu: Efeta, to znači: otvori se! I odmah se otvoriše uši njegove i razriješi se sveza jezika njegova i govoraše pravilno. I zabrani im da nikome ne kazuju, ali što im je On više zabranjivao, to su oni još više razglašivali, i to više su se divili govoreći: Sve je dobro učinio. I gluhe je učinio da čuju, a nijeme da govore.«

Pouka. Gluhonijemi su oni, koji o riječi Božjoj ne će ništa ni da čuju ni da govore. Posebice gluhi su oni, koji ne mare za glas savjesti, opomene roditelja, učitelja, dušobrižnika, dobrih prijatelja, te koji zanemaruju milosti i sredstva za krepostan život, koje im Bog pruža. A nijemi su oni, koji u ispovijedi zataje grijeh, zapuštaju molitvu, i šute na grijehe svoje djece, namještenika, pomoćnika. Otvorimo uši svoje i odriješimo jezike svoje za dobre, plemenite i pobudne riječi i nauke.

Pobožna želja

Smijem li si željeti, da jednom vidim svog sina kod oltara Božjega? Tako je jednom odala svoje misli pobožna majka. Osjećala se nevrijednom pri pomisli, da bi ona mogla biti majkom jednoga svećenika, posrednika između Boga i ljudi. Veće časti žena doista ne može polučiti! Razumljivo je, da se koja majka ne ufa moliti Boga za tako veliku milost. Ali nije razumljivo, da majka brani svojemu sinu stupiti u svećenički stalež. Protiviti se svetomu zvanju znači protiviti se Volji Božjoj.

Majke, nemojte braniti svojoj djeci, ako ih Bog zove u sveti stalež. Ali ih nemojte na to ni siliti. Zvanje u svećenički i redovnički stalež ne može i ne smije se nikomu nametnuti. Ono se može tek molitvom od Boga isprositi. Izbor staleža je isključivo pravo same djece. Siguran znak svetoga zvanja je sklonost duše za zvanje, kao i sposobnost za to. Sretnih mladića, sretnih li duša, koje Bog zove u sveti stalež. Ti su preodređeni za vječnu slavu, jer je pisano u svetom Evanđelju: »Svaki, tko ostavi dom ili braću ili sestre, ili oca ili majku, ili polje radi imena mojega, dobit će sve to sto puta više i još k tomu u zamjenu život vječni!« Na svoj nagradi ima udjela i cijela obitelj odabranog djeteta, koja obično sačuva pravu i živu katoličku vjeru.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA 1. KOLOVOZA

XI. po Duhovima — Lanci sv. Petra. Herod Agripa dao je ubiti apostola sv. Jakoba, a sv. Petra zatvoriti u tamnicu, gdje su ga svezana lancima čuvali, dok ga nije izbavio Anđeo. Ove lance predala Eudoksija, kći cara Teodozija II. (408.-450.), na dar papi, jer je on već imao lance, kojima je sv. Petar bio vezan u tamnici u Rimu za cara Nerona. U Rimu je sagrađena crkva sv. Petra u lancima (ad vincula) za pape Siksta III. (432.-440.). Danas se slavi posvetilo ove crkve. — Sv. braća Makabejci, mučeni za kralja Antioha Epifana oko g. 164. prije Kr. Osobitoga je udivljenja vrijedna njihova hrabra majka, koja ih je sokolila da podnesu mučeničku smrt. Rijetkost je, da Crkva slavi starozavjetne svece, kako je to baš ovdje slučaj.

PONEDJELJAK, 2. KOLOVOZA

Sv. Alfons Marija Liguori, biskup i crkv. učitelj. Rođen g. 1696. u Napulju. Bio je odvjetnik, a onda svećenik. G. 1732. osnovao kongregaciju presvetoga Otkupitelja, čiji članovi (redemptoristi) propovjedaju siromašnima evanđelje. Pokazao je veliku revnost za duše u svojim propovjedima i spisima. Zavjetovao se da ne će propustiti ni jedan čas vremena neiskorišten. Velika je bila njegova ljubav prema presvetoj Bogorodici. Njoj je u čast napisao knjigu »Slava Mar[illegible]« [illegible] prema muci Spasiteljevoj i prema presv. olt. Sakramentu. Umro 1. VIII. 1787. — Sv. Stjepan, papa (254.-257.) Odrubili su mu glavu zbog sv. vjere.

UTORAK, 3. KOLOVOZA

Blaženi Augustin Kažotić, zagrebački biskup. Rodio se g. 1260. u Trogiru od oca Latinjanina i majke Hrvatice. Stupio u dominikanski red. Štovao sv. Augustina biskupa i često spominjao njegove nauke: »Pravo živjeti umije onaj, koji umije pravo moliti«. Pravednikova molitva je ključ neba. Molitva uzlazi, a silazi Božje milosrđe.« Papa Benedikt XI. posvetio ga za zagreb. biskupa. G. 1304. došao je u Zagreb. Tu je uredio službe u Kaptolu, brinuo se za crkveno pjevanje, održao više crkvenih sabora, da se popravi život klera i puka. Cijelu je biskupiju obišao, većinom pješke. U Cerniku je zasadio lipu i blagoslovio. Njezino je lišće mnogima povratilo zdravlje. U Zagrebu je otvorio Biskupov zdenac. G. 1317. postavljen je za biskupa u Lučeri u Italiji. Umro 3. VIII. 1323. — Našašće sv. Stjepana Prvomučenika. G. 415. nađeno sv. tijelo sv. Stjepana Prvomučenika u Kafardgamali kod Jeruzalema. Bilo je svečano preneseno u crkvu na Sionu, a konačno u grob sv. đakona Lovre u Rimu.

SRIJEDA, 4. KOLOVOZA

Sv. Dominik. Rođen 24. VI. 1170. u Kalaruegi u Španjolskoj od oca Feliksa Guzmana. Majka mu Ivana bila je proglašena blaženom g. 1828. Kao svećenik obratio je mnogo krivovjernika albigenza. Osnovao je dominikanski red, koji se prozvao propovjedničkim redom, jer mu je glavna dužnost propovijedati. U Parizu su se dominikanci nastanili u naraca. U Rimu se sastao sa sv. Francuskoj zvali »jakobincima«. Za vrijeme revolucije sastajao se u njihovu drugom samostanu »klub jakobinaca«, revolucionaraca. U Rimu se sastao sa sv. Franjom Serafskim. Odmah su se prepoznali, a da se prije nikada nijesu vidjeli. Postali su odmah jedno srce i jedna duša. Ovo se prijateljstvo još i danas održava između reda sv. Franje i sv. Dominika. Obojica su po svojim redovima proizveli najživlje gibanje duhova u srednjem vijeku. Sv. Dominik je stekao neumrlu slavu, što je uveo i proširio novi način, kako se najljepše moli i slavi Blažena Djevica Marija, a to je presveta Krunica. U njemu je gorjela Spasiteljeva ljubav prema bližnjemu. Umro je 6. VIII. 1221. u Bolonji u Italiji. Proglašen svetim 13. VII. 1234.

ČETVRTAK, 5. KOLOVOZA

Majka Božja Snježna. Za pape Liberija (352. do 366.) je rimski plemić Ivan sa ženom odlučio, da učini Bl. Djevicu Mariju nasljednicom svoje velike imovine. Bl. Djevica mu je u snu objavila 5. kolovoza, da to prihvaća i neka joj sagradi crkvu na brijegu Eskvilinu na onom mjestu, koje je pokriveno snijegom. Sutradan je papa u svečanoj povorci išao na mjesto i odredio da se tu sagradi crkva. To je znamenita crkva, zvana Maria Maggiore (Marija Veća). Danas je posvetilo te crkve. Sv. Afra. Živjela kao javna grešnica u poganstvu. Kad se obratila na kršćanstvo, provodila strogi pokornički život i zbog vjere spaljena na lomači 5. VIII. 304. u današnjem Augsburgu u Njemačkoj.

PETAK, 6. KOLOVOZA

Preobraženje Kristovo ili Božje Lice. Isus se pred svoja tri odabrana apostola preobrazio na gori Taboru. Sv. Ivan očevidac veli: »I vidjesmo slavu njegovu, slavu kao Jedinorođenoga od Oca.« — Sv. Siksto II. papa. Bio je Atenjanin, a obratio se na kršćanstvo kao poganski filozof i poslije postao papom. Kad su ga vodili na mučeničku smrt — 6. VIII. 258. — sastao ga sv. Lovro, đakon i upitao, kamo ide on, svećenik bez njega, đakona. Sv. Siksto mu odgovori: »Poslije tri dana slijedit ćeš ti, đakone, mene svećenika.« A to se i zbilo. Sa sv. Sikstom mučeni su bili đakoni Felicisimo i Agapit i subđakoni Januarije, Magno, Vincencije i Stjepan.

SUBOTA, 7. KOLOVOZA

Sv. Kajetan. Rođen g. 1480. u Vincenzi u Italiji. Bio je kao svećenik u službi kod pape, ali je to ostavio i posvetio se njezi bolesnika. Osnovao je novi red koji treba da vodi apostolski život, bez ikakovih dohodaka, štoviše ne tražeći ni milostinje nego živeći samo od onoga, što im tko dobrovoljno dade. Od toga je postala poslovica: »Živjeti kao teatinac.« Red se prozvao teatinskim po gradu Teati (Civita de Chieti), čiji je nadbiskup Petar Karafa pristupio u taj red, a poslije postao papa Pavao IV. Red je potvrđen g. 1514. U Napulju je red imao crkvu sv. Pavla, pa ih je narod prozvao »pavlincima,« ali to su različiti pavlini od naših starih pavlina. Za vrijeme pljačke, koju je vršila u Rimu vojska Karla V., bio je mučen, da pokaže imovinu, koju je već davno razdijelio siromasima, i bio bačen u tamnicu zbog svojega neograničenoga pouzdanja u Boga zaslužio je naslov »Patrijarha providnosti,« a zbog ljubavi prema siromasima: »Svetac siromaha.« Umro 7. VIII. 1547. u Napulju.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

Tro edini Bog

Iz usta Isusa Krista znademo, da su u Bogu tri osobe. On je svojim apostolima ostavio nalog: »Idite i učite sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga!« To je velika tajna, nedokučiva našemu razumu. Uzalud se muči, koji misli, da se sa slabim svjetlom razuma može istražiti ova tajna. Ali je mnogo nerazumniji onaj, koji ovu tajnu zabacuje, jer je ne shvaća. Da ona može uistinu biti, to uviđa naš razum. Nauka o trojednom Bogu ne kaže, da su tri božanske osobe Otac, Sin i Duh Sveti jedna osoba, to bi dakako bilo nemoguće. Ona kaže naprotiv, da tri božanske osobe imaju jednu božansku narav.

U Starom Zavjetu ova važna istina vjere nije izražena. Ali je i tu nalazimo u klici natuknutu, nagovještanja su tek u svjetlu Novoga Zavjeta posve razumljiva i bistra. Tako riječi Božje u prvoj knjizi Sv. Pisma: »Eto, sad čovjek postade kao jedan od nas« (I. Mojs. 3. 22.). Zašto je Bog uskratio Izraelcima ovu istinu? Možda stoga, jer su stanovali između poganskih naroda, koji su pali u višeboštvo, pa je to moglo lako pobuditi mišljenje, kao da se Židovi klanjaju trima bogovima, kad bi govorili o trima osobama u jednome Bogu, i kao da oni nijesu ništa bolji od pogana. Pa ima još i danas ljudi, koji nama kršćanima predbacuju taj površni i besmisleni prigovor.

Nauku o Presv. Trojstvu pokušali su svakojakim slikama objasniti. Tako slikom trokuta, čim se hoće reći: Kao što ovaj lik ima tri stranice, a ipak je samo jedan, tako su tri božanske osobe jedno biće. Neki misionar da zornije prikaže tromim Laplanđanima tajnu Trojstva, postavio je u zdjelu s vodom šaku snijega i komad leda. Onda je dao sve na peći stopiti zajedno. Bila je to zorna isporedba, dakako, ali samo isporedba. Neki je drugi usporedio Boga Oca s izvorom, koji je nevidljiv i sakriven, Bog Sin je vrelo, koje ljudima očituje izvor, koji se tu nalazi, ali je sakriven, Duh Sveti je potočić, koji iz vrela ističe i sve čini plodnim. Jedna crkvena pjesma isporeduje Boga Oca sa suncem, Boga Sina sa zrakom sunca, Duha Svetoga s toplinom, koja izlazi iz sunca. Obje ove zadnje isporedbe stoga su lijepe, jer ujedno zorno prikazuju, da Sin izlazi od Oca, a Duh Sveti istodobno od Oca i Sina i jer je natuknut način djelovanja pojedinih božanskih osoba; Bog Otac je Stvoritelj; Bog Sin, »Očev odsjev«, je »prava svjetlost, koja rasvjetljuje svakoga čovjeka«. Duh Sveti je Djelitelj milosti i života.

No sve isporedbe i slike ne mogu tajne sasvim objasniti. Pa to ni ne treba. Ovdje na zemlji mi Božje tajne imademo vjerovati; gledat ćemo ih u prekogrobnom životu. U vjeri počiva naša zasluga. U času, kada bude naša vjera prelazila u gledanje, svećenik će za nas moliti trojedinoga Boga: »Nemoj se sjećati pogrešaka svoga sluge; jer premda je griješio, ipak nije zanijekao Tebe, Oca i Sina i Duha Svetoga, već je vjerovao«.

TRENDELENBURG O BOGU

Adolf Trendelenburg, filozof, profesor u Berlinu (1872.) piše: »Kao što pjesnikov duh govori iz pjesme, tako govori Bog iz svemira« (Logische Untersuchungen II. 456.).

ŽENE U EVANĐELJU

U Novom Zavjetu nailazimo na lijepi broj žena, koje su se nalazile u neposrednoj blizini božanskog Spasitelja. I značajna je činjenica, da se ni jedna od svih žena, koje su imale tu neprocjenjivu milost, da druže sa svojim Bogom i Stvoriteljem, nije od Njega udaljila bez duboke vjere, skrušena i savršena života. Na stranicama četiriju Evanđelja nema spomena o tome, da neka žena odbija Kristove riječi, kao što se tu ne govori ni o jednoj ženi, koja bi učestvovala u moralnim i fizičkim mučenjima, koja su Kristu zadana za vrijeme Njegove Muke.

Žene su se nalazile među mnoštvom, što ga spominju četiri evanđelista, gdje prate božanskog Učitelja za Njegova javnog djelovanja. Matej veli (14,21), da je mnoštvo, što je jelo od pet hljebova i dvije ribe, koje su bile čudesno umnožene u pustinji, brojilo pet tisuća ljudi »osim žena i djece«. Malo zatim (15,38) kaže, da je četiri tisuće ljudi »osim žena i djece« bilo nahranjeno sa sedam hljebova i malo riba na obali Galilejskog Jezera. Luka pripovijeda na jednom mjestu (11,27) o »nekoj ženi iz naroda, koja diže svoj glas«. A razni slučajevi ozdravljenja, što ih je Otkupitelj učinio, pokazuju, da su žene bile redovita Kristova pratnja. Osim toga, tko je iz mnoštva donosio djecu Kristu, da ih blagoslovi, ako li ne upravo majke?

Žene su dakle uvijek tražile, da budu u Kristovoj blizini i da čuju Njegovu nauku. Evanđelje kaže također, da su se neke žene potpuno posvetile Njegovoj službi, služile Njemu i Njegovim apostolima.

Evanđelisti donose, da su žene, koje su sa Njim išle iz Galileje »stajale izdaleka gledajući to«. Bez sumnje se one nijesu mogle bliže primaknuti svetom predmetu svoje ljubavi i sućuti.

U Razapinjanju Matej spominje samo žene, koje su Mu služile, a Marko veli, da su tu bile i »druge žene, koje su pošle s njim u Jerusalem«. Luka to posebno ne ističe; ali on ranije u svom Evanđelju kaže, da je na putu prema Kalvariji »za Njim išlo veliko mnoštvo naroda i žena, koje su naricale i plakale za njim« (23,27). Ovima se Isus obraća i naziva ih »kćerima Jerusalemskim«.

Odatle lako zaključujemo da žene nijesu bile među onima, koji su Mu se rugali, ismjehivali Ga, psovali i tražili Njegovu smrt. Jedino su one plakale za Njim na Njegovu kraljevskom putu na križ i ostale Mu vjerne, dok apostoli nijesu imali odvažnosti, da Ga priznaju.

Ovdje govorimo o običnim ženama. Ne govorimo o najvećoj ženi Majci Isusovoj, koja je saslušala riječ Božju i vršila je.

TAJNA PRAŠUME

Tropsko ljeto u Braziliji. Samo još nekoliko koraka, i šuma me širokogrudno prima. U predvečerje doživjeli smo oluju. Posve je neočekivano došla. Dan je bio nenosljivo vruć, i nebo se kupalo u jednom jedinom plamenu svjetla. Iznenada se bura srušila na nas, s divljim urlikanjem. Nosila je u nedogledne visine oblake prašine s izgorjele zemlje, i srušila je sve, što nije imalo dubokog korjenja. Ali je zato iza toga atmosfera (zrak) bila čista i svježa.

Sada nestajem u vlažnom polumraku prašume. Nigdje nema ni traga ljudske noge.

Poznam je dobro, svoju divlju drugaricu. Tko joj se s ljubavlju približi, njemu će prijateljski pružati svoje čudesno blago. Zna biti negostoljubiva i podmukla, opasna i okrutna, ali će nas konačno ipak velikodušno nagraditi.

Jučerašnja ju je oluja temeljito raščupala. Koliko samo mrtvaca ima! Lišće i granje pokriva tlo, ili visi zapleteno u krošnjama. Napukla i prelomljena stabla stoje još uspravno, jer ih lijane i puzavice ne puštaju iz svog čvrstog zagrljaja.

Gledam oko sebe. Koliko je mrtvih ova šuma gledala tokom stoljeća? Tlo, na kojem stojim, jedno je jedino veliko groblje, Ostaci mrtvog života.

Gdje su sada te žrtve tropske oluje ili starosti? Gdje su razbaštinjeni od sudbine, koji su podlegli u nemilosrdnoj borbi za život? Jer ovdje se vodi borba za svaku stopu zemlje, za svaku zraku svjetla.

Da su ostali ležati kako su pali, tlo bi do neba bilo pokriveno mrtvim stablima i lišćem. Nikakva životna klica ne bi uspjela probiti takav oklop. Svaki bi novorođeni život počeo odmah venuti od gladi za svjetlom, zrakom i suncem.

I moje misli prelaze granice ove šume i broje sve mrtvace po svim šumama svijeta. Broje sve mrtvace, što ih poljane kulturnih zemalja svake godine primaju u svoje krilo.

Zar je zemlja neiscrpiva?

Svaki suhi list, svaka travčica, svaka prelomljena grančica, kapital je hranljivih tvari, što ih je biljka u borbi otela zemlji. Sada je mrtvi kapital, nepristupačan životinji i biljci.

Naša bi zemlja već davno bankrotirala i posve bi se iscrpla, kad se ovi strahoviti godišnji gubici ne bi nečim nadoknadili.

Silna i vječno mlada šumo, tko ti ne da umrijeti? Tko otvara sve nove i nove riznice hrane tvojem korjenju? —

Pod mojim se nogama zemlja miče. Naglo upadam u naslage mahovina, u trulež biljnih ostataka načičkanih gljivicama.

I tu je rješenje zagonetke. Ima u krilu naše zemlje malih grobara, što tiho i neumorno pokapaju sve mrtve, i što ih iznova pretvaraju u korisni građevni materijal.

Gdjegod se koji list umorno spušta na zemlju, gdjegod se koji orijaški šumski div bučno slomi, tamo se bacaju na palog nesretnika. Neshvatljiva je njihova sićušnost, bezbrojne njihove legije.

Oni su pravi naučenjaci: sporo, ali neprekidno pretvaraju složene kemijske spojeve biljaka u jednostavne. Jer se samo takvim živa biljka može koristiti. Kišnica što curi u dubine, prenosi gotove proizvode korjenju.

Cijelo je šumsko tlo jedinstvena, čudesna kemijska tvornica, u kojoj su milijarde ovih sićušnih grobara neumorno na stvaralačkom djelu. Njihov je život bez velikih zahtjeva. Neznani i neugledni vrše svoju službu. Hrane se otpacima vlastitog rada. I kada njih same smrt pokosi, onda ih njihovi drugovi pokapaju i rastvaraju kao sve ostalo, što je propadljivo.

Ovi grobari pripadaju najnižim, najprezrenijim i najomraženijim gljivicama i bakterijama.

A ipak spašavaju prirodu. Bez njih zemlja ne bi mogla nadoknaditi svoje gubitke hranljivih tvari. Da njih nema, nastala bi glad među biljkama. A iza toga, sveopće umiranje. Životinje i ljudi slijedili bi, jer čime bi se hranili da biljaka nema?

Svijet bi se pretvorio u veliko groblje?

I opet se ogledam. Kudgod moje oči dopiru, ugledaju bujni, zdravi život. Svuda krepka snaga, zanosna obijest vječno mlada života.

Ponosni se mukokaz vijugavo penje sa svojim debelim užetima u vis, da bi svoj cvijet otvorio suncu iznad krošnja drevnih orijaša. Prije ili kasnije vratit će se i on u tvornicu ispod zemlje. Što je god mukokaz skupio i zemlji ukrao u dugim godinama, rastvara se tamo na korist slijedećeg pokoljenja.

To je dakle ta tajna prirode. To je veliki životni krug.

Zamisao je tako velika i uzvišena kao svaka stvaralačka misao.

Je li moguće, da su naši grobari slučajno došli do svog znanja? Slučajno baš tako upravljaju svojim razornim djelom, da iz njega izvire novi život? Slučajno vrše tu službu nepromijenjeno već hiljadama godina?

A tko ih je opremio baš tako, da mogu jedino ovako i nikako drugačije djelovati? Tko ih je to naučio? Zašto moraju nastaviti to djelo, dok im Gospodar svijeta ne rekne: sada je dosta!

Pitam svoju šumu: zar je samo slučaj?

Svuda vlada samo šutnja i tajna. Prašuma mi pjeva svoju vječnu pjesmu kao odgovor.

Sve veličanstveno, snaga, život, duboke zamisli, čudesna ljepota preda mnom, zar ih ne ću naći u Onome, koji je sve to tako čarobno stvorio?

Neko ganuće me je duboko potreslo. Klanjao sam se u nijemoj molitvi. Jer je Gospodin bio blizu.

O, ti moja divna djevičanska šumo, ti moj nezaboravni, svečani i sveti hrame, kako mi širiš i uzdižeš srce!

Iz katoličkog svijeta

DRUŠTVO SV. BONIFACIJA sa sjedištem u Paderbornu (Njemačka) obnovilo je od svršetka rata u krajevima, u kojima su katolici u manjini, 208 crkava i namjestilo 156 svećenika-dušobrižnika za katolike iz istočne Njemačke.

RED SV. BAZILIJA (»Bazilijanci«, redovnici istočnog obreda) dobio je odlukom najviše crkvene vlasti u Rimu svoju samostalnu provinciju na području Čehoslovačke sa sjedištem u Pragu.

»JUSTINOVO DJELO« zove se katolička organizacija u Njemačkoj, koja se brine za studente s dalekog Istoka. U posebnim pismima izrazili su toj organizaciji svoje priznanje nadbiskup pekinški i drugi visoki dostojanstvenici.

OKO 30.000 MUŽEVA-RADNIKA hodočastilo je prve nedjelje lipnja u svetište Majke Božje u Werlu (Vestfalska). Deset posebnih vlakova i mnogi autobusi, koji su stajali na raspolaganje, napunili su se već na prvim stanicama, tako da se mnogi nisu ni mogli priključiti hodočašću. Nadbiskup Paderborna, dr. Jäger, govorio je o važnim pitanjima sadašnjice. Naglasio je među ostalim, da je Njemačka već davno prije sloma bila puna duhovnih ruševina i da sva obnova mora početi na području duhovnoga. Ta obnova mora voditi preko kršćanske zapovijedi o ljubavi prema bližnjemu.

KATOLIČKI TJEDNIK »ISTINA« U BUGARSKOJ. U Sofiji izlazi katolički tjednik »Istina«, kojemu je do sada bio urednikom kapucin o. Dr. Damjan Gjulov. Umjesto njega postao je urednikom istoga časopisa kapucin o. Fortunat. Vjerski položaj katolika u Bugarskoj je dosta povoljan, pa daje dobre nade za budućnost. Odjeljenjem pravoslavne crkve od države nastaje za katoličku crkvu veća sloboda. Misao crkvenog sjedinjenja imade u bugarskom kleru mnogo pristaša.

OTVARANJE HRAMOVA U RUSIJI. Prema izvještaju Juvenalija, biskupa Čeljabinskoga, otvoreno je u prostranoj biskupiji Čeljabinskoj, gdje je velika industrija, na novo 38 crkava. I drugi su krajevi podnijeli molbe za otvaranje crkava.

U HONGKONGU (Kina) su za predstojnicu, podpredstojnicu i učiteljicu novakinja tamošnjeg karmelićanskog samostana imenovane sestre kitajske narodnosti.

NEOBIČNI KONGRES. Početkom lipnja održan je u francuskom gradu Chartres (Šartre) kongres ministranata(misnih podvornika). Kongresu je prisustvovalo 8.000 malih ministranata iz 27 francuskih biskupija. Prisustvovao je i apostolski nuncij u Francuskoj mgr. Roncalli. Osobito je dirljivo bilo slušati, kada su sakupljeni ministranti zajednički pjevali koralnu Misu.

ZA SAARSKO PODRUČJE sv. Stolica imenovala je svog posebnog apostolskog vizitatora u osobi Mgra Juliena.

TAJNI KONSISTOR U VATIKANU Bilo je prisutno 14 kardinala. Tri patrijarha istočne Crkve, kojim je trebao sv. Otac da daruje pallium (palij), nisu stigli radi poteškoća putovanja. Sv. Otac je izjavio, da je Msg. Vladimir Ladyka imenovan nadbiskupom i apostolskim exarhom ukrajinskih unijata u Srednjoj Kanadi.

20 NOVIH SVEĆENIKA U KINI. U Pekingu je zaređeno za svećenike 20 bogoslova. Ovi su izobraženi tamošnjim duhovnim ocima i određeni za apostolat i duhovni rad u Kini.

POKRET DUHOVNIH VJEŽBI U HOLANDIJI. Pred 40 godina započeo je taj pokret o. Cramer. Od onda su Holanđani sami podigli 13 velikih domova za duhovne vježbe. Domovi se uzdržavaju dobrovoljno darovima po svim župama. Moralna je potpora cijelom pokretu časopis »Manrezabode«. Iako su katolici manjina, prošle je godine na pr. 35.000 Holanđana obavilo zatvorene duhovne vježbe iz svih slojeva naroda. Duhovne se vježbe davaju i vojnicima u vojarnama.

DUHOVNI PREPOROD U ENGLESKOJ. Nadbiskup iz Westminstera kardinal Griffin izjavio je na katoličkom kongresu u Bruselu (Brislu), da postoji sada u Engleskoj veliki duhovni preporod. Kazao je dalje: Naše crkve su više nego prepunjene, a ima sve više vjernika, koji se pričešćuju. U Velikoj Britaniji je nestašica crkava. Mnogo mladih ljudi hoće da budu svećenici, osobito bivši vojnici.

KATOLIČKI FRANCUSKI SKAUTING proslavio je 25 godišnjicu svog osnivanja. Proslave su se održale u Marseille. Tamo je bila izabrana delegacija za međunarodni kongres u Asisiju, rodnom mjestu sv. Franje, velikog prijatelja prirode. Iz Assisia putovali su mladi Francuzi u Rim, gdje će biti prisutni sv. Misi, koju će sv. Otac prikazati na trgu sv. Petra.

VELIKI VOĐA INDIJACA GANDHI ovako je opjevao Isusa: »Dođi Ti Blagoslovljeni i Sveti k nama u Aziju. U Europi već Te mnogi ni ne poznaju. Izišao si iz Azije, vrati se opet k stanovništvu Azije. S najvećim poštovanjem obaramo glavu pred Tobom i primit ćemo Tebe Svetog s duhom ljubavi«.

Što će biti iz Europe, ako ju napusti Isus, Njegova ljubav i istina? Ubojica vođe Indijaca sasma je razočarao indijsku dušu, tako da će i tamo nastati vjerski preporod.

PREMA ZADNJOJ STATISTICI povisuje se stalno broj katolika u Misiru. God. 1895. bilo je tamo 6.000 katolika, g. 1908. već 20.000, te 1946. godine 45.000. Ovaj pojav je već vidjeti isto u statistici raznih katoličkih zavoda, glavno škola i crkava, kojih ima već 70.

CRKVA MAJKE BOŽJE KRALJICE MIRA u Holandiji. Holandeski biskupski zbor je odlučio, da se sagradi u Tieburku Crkva Kraljice Mira — Mir s Bogom, mir u nama, mir sa svima ljudima. — Spomenuta Crkva je prva Crkva na čast Kraljice Mira iza rata.

Pijetni jubilej. O. Hugolin Didon, franjevac u Zadru slavi 2. kolovoza, blagdan Porcijunkule, pedesetogodišnjicu svoje Mlade Mise. O. Hugolin je naš poznati javni radnik. On je osnivao i kroz više godina uređivao u Zadru na hrvatskom jeziku »Euharistijski glasnik«. Izdao je molitvenike »Euharistijsko blago« i Anđeosko dijete«. On je bio pokretač Euharistijskoga pokreta »Svagdinje klanjanje presvetom Sakramentu« i »Malih službenika presv. Sakramentu«. Promicao je »Društvo pravih Isusovih ljubitelja«. Zaslužnom O. Hugolinu najsrdačnije čestitamo na njegovu pedesetgodišnjem jubileju!

OVOGODIŠNJE ZAGREBAČKO HODOČAŠĆE MAJCI BOŽJOJ BISTRIČKOJ dne 10. i 11. srpnja prošlo je u pravoj pobožnosti, premda uslijed lošeg vremena nije bilo toliko hodočasnika kao prošle godine. U subotu došle su pojedine zagrebačke župe predvođene svojim svećenicima i to pješke preko Sesveta i Kašine. Pješaka je bilo oko tisuću i pol, a svih hodočasnika do sedam tisuća. Podijeljeno je 3.700 sv. Pričesti. Svečana je sv. Misa bila nakon zavjetne procesije, u kojoj je najstariji hodočasnik nosio Majci Božjoj Bistričkoj na dar svijeće u ime građana grada Zagreba. Inače je preko čitavog dana bazilika bila prepuna hodočasnika, koji su obavljali svoje zavjete izmjenično pjevajući marijanske pjesme i moleći krunicu.

LITURGIJSKO KAZALO ZA KOLOVOZ 1948.

1. NEDJELJA 11. po Duh. Misa nedj. 392; 2. m. s. Petra u ok. 663; 3. s. Pavla 619; 4. s. braće Makab. 663. Slava. Vjerujem. — 2. Ponedjeljak S. Alfonzo L. Misa blagd. 664; 2. m. s. Stjepana 791. Slava. Vjerujem. — 3. Utorak. Bl. — Augustin K. Misa blagd. 667; 2. m. s. Stjepana m. 460. Slava. — 4. Srijeda. S. Dominik. Misa blagd. 667. Slava. — 5. Četvrtak. Snježna M. B. Misa blagd. 836. Slava. Vjerujem. — 6. Petak. Preobraženje G. Misa blagd. 669. Slava. Vjerujem. — 7. Subota. S. Kajetan. Misa blagd. 670; 2. m. s. Donata. Slava. — 8. NEDJELJA 12. po Duh. Misa nedj. 394; 2. m. s. Ciriaka i dr. 672; 3. Brani nas 854. Slava. Vjerujem. — 9. Ponedjeljak Sv. Ivan V. Misa blagd. 673; 2. m. i poslj. Evanđelje Naveč. s. Lovre; 3. s. Romana 674. Slava. — 10. Utorak. S. Lovro. Misa blagd. 675. Slava. — 11. Srijeda. S. Tiburcije i dr. Misa blagd. 676; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. Slava. — 12. Četvrtak. S. Klara Misa blagd. 825. Slava. — 13. Petak S. Hipolit. Misa blagd. 677; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. Slava. — 14. Subota. Navečo. Vel. Gospe. Misa dana 678; 2. m. s. Euzebija 818; 3. Sv. Duha 341. — 15. NEDJELJA 13. po Duh. Vel. Gospa. Misa blagd. 679; 2. m. i poslj. Evanđelje nedj. 397. Slava. — Vjerujem. — 16. Ponedjeljak. S. Joakim. Misa blagd. 681. Slava. Vjerujem. (Sv. Rok u svojoj crkvi). — 17. Utorak. S. Hiacinto. Misa blagd. 684; 2. m. osm. V. G.; 3. osm. s. Lovre. Slava. Vjerujem. — 18. Srijeda. Osmina V. G. 4. dan. Misa blagd. 679; 2. m nedj. 13. po Duh. 397; 3. s. Agapita 684. Slava. Vjerujem. — 19. Četvrtak. S. Ivan Eud. Misa blagd. 685; 2. m. V. G. 679. Slava. Vjerujem. — 20. Petak. S. Stjepan k. Misa blagd. 698; 2. m. s. Bernarda 685. Slava. Vjerujem. — 21. Subota. S. Ivana S. Misa blagd. 686; 2. m. V. G.; 3. s. Stjepana. Slava. Vjerujem. — 22. NEDJELJA 14. po Duh. Preč. Srce Marijino. Misa blagd. — (nova) ili V. G. 679; 2. m. i poslj. Evanđelje nedj. 14. po Duh. 399; 3. s. Timoteja i dr. 687. Slava. Vjerujem. — 23. Ponedjeljak. S. Filip B. Misa blagd. 687; 2. m. Stjepana; 3. m. i poslj. Evanđelje naveč. s. Bartola 787. Slava. — 24. Utorak. S. Bartol. Misa blagd. 688. Slava. Vjerujem. — 25. Srijeda. Posvećenje stolne crkve. Misa blagd. 834; 2. m. s. Ljudevita 689. Slava. Vjerujem. — 26. Četvrtak. Osm. s. Stjepana 7. d. Misa blagd. 698; 2. m. nedj. 14. po Duh. 399; 3. posv. st. c. 834; 4. s. Zefirina 691. Slava. Vjerujem. — 27. Petak. Osmi dan s. Stjepana. Misa blagd. 698; 2. m. s. Josipa K. 692; 3. posv. st. c. 834. Slava Vjerujem. — 28. Subota. S. Augustin. Misa blagd. 693; 2. m. posv. st. c. 834; 3. s. Hermesa 693; Slava. Vjerujem. — 29. NEDJELJA 15. po Duh. Misa nedj. 402; 2. m. i poslj. Evanđelje s. Ivana K. 694; 3. posv. st. c. 834; 4. s. Sabine 821. Slava. Vjerujem. — 30. Ponedjeljak. S. Roza L. Misa blagd. 696; 2. m. posv. st. c. 834; 3. s. Feliksa i dr. 305. Slava. Vjerujem. — 31. Utorak. S. Rajmundo. Misa blagd. 697; 2. m. posv. st. c. 834. Slava. Vjerujem.

Naši pokojnici

† **Msgr. dr. Ivan Kasandrić.** Dne 10. srpnja o. g. preminuo je u Hvaru i ondje pokopan 11. srpnja dr. Ivan Kasandrić, kanonik splitskog kaptola bivši dugogodišnji ravnatelj i profesor biskupskog bogoslovnog sjemeništa u Splitu. Uz veliku ljubav, koju je imao prema svojim pitomcima i učenicima bogoslovima, njegova je ogromna zasluga, što je uz veliki mar i trud, pored brige svojih poglavara splitskog hvarskog biskupa preuz. gg. msgra Bonefačića i Pušića podigao novu bogoslovsku zgradu za bogoslove u Splitu.

Svoju je bolest podnosio kroz tri godine s velikom kršćanskom ustrpljivošću. Ljubav i poštovanje prema pokojniku pokazuje veliko učestvovanje na sprovodu i biskupskih izaslanika splitske i hvarske biskupije redovnika i redovnica. bivših predsjednika hvarske općine i sadašnjeg MNO-a

Počivao u miru Božjem!!

—o—

MARGARETSKO PROŠTENJE NA MARIJI BISTRICI, koje se svake godine održaje 17. i 18. srpnja ove je godine unatoč hladnog vremena posjetilo preko 12.000 hodočasnika. To proštenje, po broju župa, koje ga posjećuju, jedno od najvećih, posjetilo je 14 župa, predvođenih od 17 svećenika. Podijeljeno je 2.300 sv. Pričesti

PRIMANJE U NADBISKUPSKO BOGOSLOVNO SJEMENIŠTE U ZAGREBU

Kandidati, koji žele stupiti u Nadbiskupsko bogoslovno sjemenište, neka se obrate na Sjemenište, Zagreb, Kaptol 29, gdje će dobiti sve potrebne upute.

U sjemenište se primaju abiturijenti klasičnih gimnazija i drugih srednjih škola, a u iznimnim i opravdanim slučajevima i đaci sa svršenih šest razreda gimnazije.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—986021. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

»Bože, u pomoć mi priteci, Gospode, pohiti da mi pomogneš« (Ps. 69.)

Ulaz iz današnje sv. Mise.

GOD. III. ZAGREB, 8. KOLOVOZA 1948. BROJ 29.

ODOZGO DOĐE

Stari je poganski svijet, prije Krista, živio u velikoj tami i zbrci i u filozofskim i u vjerskim stvarima. Filozofi su se izmučili u traženju istine. Konačno su došli do zaključka: da čovjek ne može ništa izvjesno znati i da mu nije suđeno naći istinu.

Filozof Demokrit (između 470.—370. pr. Kr.) je na koncu ustvrdio: »Ili nema istine, ili je čovjeku sakrivena«. Cicero (106.—43. pr. Kr.) se dao s najiskrenijom ljubavlju na filozofiju. Ispitao je i proučio nauke svih filozofa i napokon priznaje: »Koja je od ovih nauka istinita, neka sam Bog znade ,a koja je najvjerojatnija, veliko je pitanje« (Quaest. Tuscul l. 1., — c. 11).

I novija filozofija, koja se udaljila od objavljene istine, nije u tom sretnija od starije. U njoj je ista nesigurnost i neizvjesnost. Panteista Hegel (1770.—1831.) je rekao: »O svakoj novoj filozofskoj nauci možeš kazati riječi, što ih Petar kaza: Gle! noge onih, koji će te zakopati, već su pred vratima« (Hegel, Geschichte der Phil. Einl.).

U vjerskim stvarima bilo je jednako. Vjera i uopće bogoštovlje starih pogana duboko je zagrezlo. Vjera je bila smjesa ludih i izmišljenih priča, a vjerski obredi i običaji puni sujevjerja i dapače besramni, a život iskvaren i opak. Niti njihovi najveći filozofi Sokrat, Plato, Cicero nisu toga mogli ispraviti. Oni su naime sami naučavali mnogu neistinu. U prevažnim istinama za čovjeka su sumnjali. A ono, što je bilo u njihovu naučavanju istinito, nije nikako ni doprlo do širokih masa. Zato i sam Plato kaže: »Mučno je naći stvoritelja i oca svemira, a kad se i nađe, nije ga moguće dovoljno objaviti svim ljudima«.

Toga radi svi oni; i Sokrat i Plato i Cicero i Vergilije i t. zv. »Sibilinske knjige« iščekuju i govore: o velikom učitelju, koji će doći i ljude valjano poučiti, kako da se vladaju prema Bogu; o posredniku, »logosu« — riječi —, koja će čudnovatim poučavanjem spasiti čovječanstvo; o velikom vođi, koji će vladati svijetom i osnovati na zemlji veliko kraljevstvo mira; o kralju, kojemu će se klanjati svaki, koji želi da se spasi; o rođenju djeteta, koje će pomiriti zemlju s nebom i donijeti ljudima mir i milost. Takovih je slutnja i očekivanja bilo i kod istočnih naroda u Persiji, Indiji, Kitaju, i kod zapadnih, kod Gala i Germana, pa i kod kasnije upoznatih naroda, kao što su Meksikanci, Peruanci i tako dalje.

Sve su to preostaci praobjave. Tako tvrde i Plato i Aristotel, da je njihova vjerska nauka »neko prastaro, sveto predanje« (De legg. IV. 154), »neki ostatak prastare, već iščeznule mudrosti, koju možeš punim pravom držati za objavu božju« (Metaphys XII. 8.).

Svi su dakle očekivali od Boga poslana velikoga učitelja. Zato izravno govori Sokrat: »Vidiš, da ne možeš posve sigurno ni Bogu se moliti, a da se ne bojiš, da će te Bog odbiti, jer ga huliš. Zato mi se čini najbolje mirno čekati, dok dođe ili Bog ili Bogom nadahnuti čovjek, koji će nas učiti, kako da se vladamo prema Bogu i prema ljudima« (Plato, Alcibiades II.).

Ono, što su poganski filozofi iščekivali i čemu su se nadali, to su starozavjetni proroci sa svom sigurnošću naviještali. Oni dapače govore o našem Učitelju i Spasitelju, Mesiji kao i o povijesnom licu, koje kao da je već živjelo, a ne, kao da će tek doći. Oznanjuju naime vrijeme, kad će doći (Dan 9, 24. sl.). Označuju kao mjesto Betlehem, gdje će se roditi. (Mih. 5, 5). Rodit će se od Djevice iz roda Davidova (Is 7, 14., 11, 1—3). Imat će preteču (Mal 3, 1). Njegova je važna služba učiteljska (Is 30, 20; Joel 2, 23). On je od Boga poslani učitelj (V Moj 18, 18.), čudotvorac (Is 35, 4—6), vječni svećenik po redu Melkisedekovu (Ps 109, 4.). Sin Božji i kralj nad svim narodima (Ps 2 2, 8). Bit će ubog i ponižen (Mal 9, 9.), predan i mučen i dušu će svoju položiti za grijehe i bezakonja naša (Zah. 11, 12; Is 53, 2—7). Uskrsnut će i uzaći na nebo (Ps 15, 10; 23, 7.). Izraelci će se odreći Mesije, zato će poslije Njegove smrti biti grad Jerusalem opustošen, hram razoren i narod će se izraelski raspršiti po cijeloj zemlji (Dan 9; 25 sl.).

Spasitelj je veliki prorok i učitelj od Boga poslan (Is 61, 1 sl). On je svjedok i svijetlo narodima (Is 49, 6; 54, 4). Njega su kao takova iščekivali (Iv. 4, 25). A kad je došao, On se i sam takvim iskazivao: »Duh je Gospodnji na meni, zato me pomaza, da navješćujem evanđelje siromasima« (Luka 4, 18). I opet: »Vi zovete mene učiteljem i Gospodinom, i pravo velite, jer i jesam« (Iv 13. 13). On je kralj istine, On je sama Istina (Iv 18, 37 i 46, 6). Nitko se pak ne može spasiti bez vjere i poznavanja svrhunaravna cilja. Zato Krist reče: »Ja sam put, istina i život. Nitko ne dolazi k Ocu, nego po meni« (Iv 14, 6). On je prorok i učitelj, ali proročku i apostolsku službu nitko ne može vršiti, nego samo onaj, koji je od Boga poslan (Rim. 10, 15; 2 Kor. 5, 20). Zato i veli Isus: »Moja nauka nije moja, nego Onoga, koji me je poslao. Tko hoće da čini volju njegovu, poznat će, je li ova nauka od Boga ili ja sam od sebe govorim« (Iv. 7, 16—17).

Naša je radost i utjeha velika, jer kako su narodi očekivali i proroci naviještali, tako se i dogodilo. On naš Učitelj i Spasitelj dođe odozgo.

Isusov lik

Nas veoma zanima vjerodostojan Isusov lik. Našao se spis, koji je 2.000 godina star, a to je službena prijava zapovjednika rimskih legija u Feniciji caru Tiberiju o Spasitelju. Taj spis opisuje lik Isusov.

Na mjestima, gdje je djelovao Isus Krist gotovo prije dvije tisuće godina, još je uvijek nemirno ratno raspoloženje između Arapa i Židova. Zavađene strane oružjem uništavaju kršćanima toliko drage spomenike u Jeruzalemu i drugdje u svetoj Zemlji. I u ovakovo vrijeme zbivaju se važni događaji.

Gotovu svaku četvrtinu stoljeća nanovo oživljuje misao, da se sveta mjesta internacionaliziraju (pomeđunarodne). Tom pitanju posvećuju veliku pažnju najviši krugovi katoličke i pravoslavne vjere. Druga značajna činjenica, koja se odnosi na ova sveta mjesta je pronašašće francuskog učenjaka D'Autignia- (Otinji). Ovaj znanstveni radnik vjerodostojno je utvrdio, da je neki rimski vojnički zapovjednik u Feniciji po imenu Publije Lentul pisao caru Tiberiju pismo, u kojem se dosta podrobno opisuje izvanji lik Isusa Krista. List je pisan prije dvije tisuće godina.

Lentulova prijava glasi doslovno: »Cezaru Tiberiju pozdrav Publije Lentul. Ovdje se pojavio čovjek, koji kako izgleda, ima posebnu moć. Narod ga naziva velikim Prorokom, a njegovi ga pristaše smatraju Sinom Božjim. Ime mu je Isus Krist. O tom se Isusu dosta svakodnevno čuju začudne stvari: sad uskrisuje mrtve, sad opet iscjeljuje bolesnike. Svekoliki mu se Jerusalem divi zbog neobičnog nauka.

Njegova pojava i sjajno lice privlače tako, da sve, koji ga motre, obuzima ljubav, a ujedno i strah. Čovjek je to visokog stasa i svaki je dio njegova tijela savršeno pravilan.

Kosa zlatne boje glatko mu se spušta pokrivajući glavu sve do ušiju, a odanle pada u sitnim svijetlim valovima na ramena. Izražaj umiljatog mu lica strog je i na sve čini izvanredni utisak. Ima čisto visoko čelo. Put njegova lica je veoma nježna, bijela, protkana blijedim crvenilom. Nos mu je pravilan kao i usta. Brkovi i brada su gusti i jednake zlatne boje poput kose.

Kažu, da je njegovo čisto ružičasto lice s bradom po sriједi razdijeljenom, neprispodobivo krasno. Nitko mu ne može gledati u lice, jer ono zasljepljuje oči. Crtama lica, svijetlomodrim očima i zlatnožutom kosom nalikuje na svoju majku, koja je najljepša i najprivlačivija pojava, kakove u ovim stranama još nijesu vidjeli.

Govor mu je odlučan, jasan, ozbiljan i ne može se ni u čemu pobijati. Najčistiji je odsjev kreposti, a osim toga svjedoči o mudrosti, koja natkriljuje sve učenjake i pisce. U karanju je strašan, dok je u naučavanju blag, ljubezan i neodoljiv.

Bosonog je i gologlav. Izdaleka mu se izrugivaju, ali iz bliza pred njim drhću i nemoćni su. Još nitko nije vidio, da se smije, naprotiv primijetili su, da plače. Oni, koji se s njim druže, dionici su dobročinstava i zdravlja.

Uza sve to opaki ljudi neprestano mi dosađuju, da ga pred Tvojim Veličanstvom optužim, jer da njegov nauk škodi Tvom ugledu toga radi, što tvrdi javno, da su kraljevi i podanici pred Bogom jednaki.

Očekujem Tvoje naloge u ovoj stvari, da ih smjesta izvršim. P. Lentul, zapovjednik feničke legije u Judeji.«

Ovako glasi Lentulova prijava, koja je od neprocjenjive vrijednosti ne samo zato, što potanko opisuje Isusovu vanjštinu, nego i stoga, što je pisana za života Isusova (god. 29. posl. Kr.).

PRETHODNICI STROSMAJERA

Kad spomenemo ime đakovačkog biskupa Josipa Jurja Strosmajera, onda se odmah sjetimo svega onoga, što je učinio za hrvatski narod, kao i za vezu hrvatskog naroda s drugim narodima na slavenskom Jugu.

Strosmajer je uz svoj veliki posao i svoje uspjehe na vjerskom polju, na radu oko duhovnog zbližavanja Slavena, osobito radio na prosvjeti. Poznato je njegovo geslo: »Prosvjetom k slobodi!« Strosmajer je bio veliki prijatelj umjetnosti. Njemu Hrvati duguju, što i danas imaju lijepu zbirku slika u galeriji na Zrinjevcu. Nije on bio prvi, koji je pokazao toliki smisao za umjetnost kao svećenik. I prije njega bilo je svećenika, koji su se istakli kao zaštitnici umjetnosti, dapače raznih grana umjetnosti. Strosmajer je pošao njihovim putem, jer je bio uvjeren, da će tako najbolje odgovoriti onom geslu, koje smo malo prije naveli.

Još u ono vrijeme, kad su Hrvati primili kršćanstvo, oni su dali nekoliko svećenika, koji su se istakli kao veliki umjetnici. To su bili prvi prethodnici slavnog biskupa Strosmajera.

Znamo, da je umjetničku kamenicu za krštenje kneza Višeslava i njegova hrvatskog naroda oko 800 sagradio pobožni svećenik Ivan. Koncem jedanaestog a početkom dvanaestog stoljeća svećenik Dabro sastavio je natpis Petra Černe u sv. Petru u Selu, u Poljicima blizu Splita.

Zbog ovog natpisa svećenik Dabro je do sada najstariji nama poznati hrvatski pjesnik. Isto tako povijest nas uči, da je u 11. stoljeću đakon Majo napisao »Knjigu psalama« za splitskog nadbiskupa Pavla. Možda je i slavni majstor umjetničkih vrata (portala) katedrale sv. Lovrijenca u Trogiru bio đakon Rade, Radovan. Dosta onakav portal mogao je izraditi samo bogoslovno naobraženi kipar.

Dalje u povjesnici južnih Slavena čitamo, da je franjevac Vid (g. 1335.), rodom kotoranin, gradio srpski manastir Dečane djelo osobite ljepote u građevinskom smislu. Tako je umjetnički štap biskupa Pritića, što se čuva u katedrali u Hvaru, izradio Pavao Dubravčić iz Knina. Franjevac iz reda Male braće, Razmilović piše i slika prekrasne koralne knjige za franjevački samostan u Poljudu, u današnjem Splitu i to u 17. st. Za kanonika splitskog Jurja Petrova znamo da je bio istaknuti rezbar, dok je franjevac Bakotić slovio kao najbolji majstor u izrađivanju umjetničkih križeva. Šesnaesto stoljeće spominje svećenika Ivana Diodata-Bogdanova, dok u istom stoljeću živi slavni Julio Klović, za koga vele, da je bio slikar, koji nije zaostajao ni za jednim svojim suvremenikom. On je bio svećenik iz reda regularnih kanonika grada Rima, u kome je i umro g. 1578. Od slikara u moderno doba osobito se istakao franjevac Celestin Medović, čije slike krase poznatu galeriju na Zrinjevcu, koju je osnovao biskup Strosmajer. Kako vidimo njihovim stopama je pošao i veliki biskup i dopunio časni popis imena svećenika-umjetnika.

Kriva stidljivost

Klemens Brentano (1777.-1824.) bio je glasoviti pjesnik lirskih pjesama, priča i pučkih pričanja u pjesmi. Slavili ga kao takova već u mladim godinama. Ali on je bio sit života, jer se u njemu neprestano javljalo neko nezadovoljstvo, nemir i nespokoj duše. Podržavao je poznanstvo s mladom, također glasovitom, pučkom katoličkom pjesnikinjom, Lujzom Hensel (1798—1876). I jednog dana tužio se pred njom na svoju razapetu, rastrganu i nezadovoljnu sudbinu. Ona ga najednoć prekine i s neobičnom odlučnošću napadne riječima: »Dosta mi je toga. Kakvog to ima smisla i što Vam to koristi, da to pripovijedate meni mladoj neiskusnoj djevojci? Zar Vam ja mogu pomoći. Idite k ispovjedniku i recite mu otvoreno i iskreno, što Vas tišti!«

Klemens Brentano se posrami. Ustade i ode. Potraži ispovjednika. Obavi opću ispovijed i nađe mir svojoj ojađenoj duši. Bilo je to godine 1817. Otada je pjevao divne pjesme, ali potpuno katoličkog sadržaja kao i Lujza Hensel. Našao je svoj mir, jer se napio milosti na vrelu koje je Spasitelj ustanovio u tu svrhu.

Koliko li imade takovih Brentana, koji se jadaju progonjeni nemirom svoje nutrine, a da i sami to ne vide.

Nekom zgodom je govorio neki ugledni gospodin ovo: »Ja nisam nikakí bezbožac (ateista). Ali nisam ni bogomoljac. U crkvu ne idem. Nisam se već ispovijedao, ima tome više od dvadeset godina. A i što bi ispovijedao? Nisam nikoga ubio, nikoga okrao. Dijelim toliku milostinju sirotinji. U svojoj službi tolikima učinim uslugu potpuno badava, da ne tražim nikakve plaće ni nagrade. A što sam skrivio, da me progoni toliko zlo ?! Izgubio sam sina, koji je bio veoma pobožan mladić, a ja ga u tom nisam ni najmanje smetao. Pustio sam ga da se samostalno razvija. Nestalo ga. To me se tako kosnulo, da se ne mogu s tim složiti, da ima drugi svijet, na kom bi se mogla ova, tako meni nanesena, nepravda poravnati«.

Dakle pravedan je, pa ga ipak toliko zlo bije! A sam kaže, da ne vjeruje čvrsto u Boga. Sumnja u prekogrobni život. Godine i godine se ne izmiruje s Bogom u sv. Ispovijedi, a pod teški grijeh je dužan svake se godine najmanje jedampot ispovijediti i o Uskrsu pričestiti. Tako kaže crkvena zapovijed, koje više ni nezna. Svake je nedjelje i blagdana dužan pod teški grijeh slušati sv. Misu. I to kaže izrično crkvena zapovijed. A tko zna, kakav je njegov bračni život, kakvi li odnošaji prema bližnjemu u osmoj zapovijedi. Kakva molitva. i t. d.

Ovdje treba upozoriti još na dvije stvari. Prva je ona. Kad su učenici vidjeli čovjeka slijepa od rođenja, zapitaše Isusa: Rabi (učitelju), tko je sagriješio, ovaj ili njegovi roditelji, da se rodio slijep?« (Iv. 9, (1.—2.) Dakle da ga bije nevolja. Pa se kadkada možda i s toga razloga valja miriti s Bogom. A druga je stvar. Potrebna je i priprava, da kadkada što dostojnije primimo sv. Pričest, jer Isus kaže: »Zaista, zaista vam kažem: Ako ne jedete tijela sina čovječjega i ne pijete krvi njegove, nemate života u sebi. Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni, i ja ću ga uskrsnuti na sudnji dan« (Iv. 6, 53.—55.).

Sve su to razlozi, zbog kojih bi pjesnikinja Lujza Hensel trebala često doviknuti mnogima kršćanima isto, što je rekla i Klemensu Brentanu: »Zar pokušavate umiriti svoju savjest i ukloniti nemir vaše duše time, što uzalud na daleko i široko prepričavate svoje jade po dvorištima i ulicama, oko plotova i zgrada, umjesto da pođete k ispovjedniku i iskreno i skrušeno kažete kao Božjem zamjeniku sve, što vas tišti i tako nađete svoj mir«. Zar je to teže reći jednom čovjeku, nego pripovijedati bez ikakve koristi mnogima i ostati u nemiru i duševnom neraspoloženju?

Sv. Ivan Zlatousti kaže: »Ako se nisi stidio griješiti pred Božjim očima, zašto se stidiš priznati to jednom čovjeku? Ako se nisi stidio, da se zaprljaš, zašto da se stidiš, da se opereš?«

Ako se pak u istinu ne stidiš pred ljudima , a pred Bogom ne ćeš da se poniziš, onda znaj: »Bog se protivi oholima, a poniznima daje milost«.

Nije li možda otale nemir tvoje duše?!

APOLOGETSKI KUTIĆ

Božja pravednost

U Svetom Pismu čitamo: »Čovjek neki bio je bogat, i oblačio se u grimiz i u bez, i gostio se sjajno svaki dan. A bio je jedan prosjak po imenu Lazar, koji je ležao pred njegovim vratima pun čirova, i želio da se nasiti mrvicama, koje su padale sa stola bogataša, ali mu ih nitko nije davao; nego i psi su dolazili i lizali čirove njegove. Umre prosjak i odnesoše ga anđeli u krilo Abrahamovo. Ali umre i bogataš i pokopaše ga u paklu. I u paklu, kad je bio u mukama, podiže oči svoje i ugleda Abrahama i Lazara u krilu njegovu. I povikavši reče: »Oče Abrahame, smiluj se meni i pošalji Lazara, neka umoči u vodu vrh od svoga prsta, da mi rashladi jezik, jer se silno mučim u ovom plamenu«. Abraham mu odgovori: »Sinko, sjeti se, da si ti primio dobra svoja u svom životu, a Lazar jednako zlo; sad se on tješi, a ti se silno mučiš, i povrh svega toga i velika je i vječna propast među nama i vama, da oni, koji bi htjeli odavle prijeći k vama, ne mogu, niti oni odanle k nama prelaziti« (Lk 16, 19—26).

Sveti Oci tumače, da je ovo povijesni događaj. Bogataš je nakon smrti prispio u pakao, mjesto vječnih muka. Lazarovu su dušu Anđeli odnijeli nakon smrti u predpakao, gdje su boravile pravedničke duše i čekale, dok dođe Spasitelj i prigodom svoga uzašašća na nebo otvori nebo i ljudima. Predpakao se zove »krilo Abrahamovo« ne zato, što bi Abraham prvi došao tamo, ili jedini bio tamo, nego zato, što se Abraham odlikovao jakom vjerom, pak je po vjeri postao otac mnogih vjernih naroda. Nakon Isusova uzašašća na nebo pod krilom se Abrahamovim razumijeva život blaženih u nebu.

Bogataš je u paklu po Božjoj objavi saznao za sretno stanje Lazarovo nakon smrti, pak je molio Abrahama, da mu preko Lazara pomogne u strašnoj nevolji, koju je trpio u paklu. Međutim mu Abraham odgovara: Sjeti se, bogatašu, da si za života na zemlji uživao mnogo dobra, a Lazar je naprotiv mnogo patio. Sada, u prekogrobnom životu, biva obratno. Ti ćeš, jer nosi imao srca za siromahe, trpjeti i to kroz čitavu vječnost, a Lazar će, jer je siromaštvo i bijedu strpljivo Bogu za ljubav podnosio, kroz sve vjekove biti sretan. Tako traži Božja pravda, koja naplaćuje dobro, a kazni zlo, kako je tko zaslužio.

Jedna je slika prikazivala sudnji dan. Na jednoj su strani bili prikazani dobri, a na drugoj zli ljudi. Među dobrima se nalazilo mnogo siromašnih muževa, djece i žena. Među zlima je pak bilo mnogo visoko položenih ljudi, kraljeva i careva, i nešto djece. Slika je htjela reći i zorno poučiti gledaoce: Pazite ljudi, Bog je pravedan. Ovako konačno izgleda pravda Božja.

Sigurno je mnogoga od vas u životu mučila misao: Ako je Bog pravedan, zašto onda tolikim opakim ljudima ide tako dobro na svijetu, a mnogi pravednici naprotiv na svijetu toliko trpe? — Konačni obračun biva preko groba, a ne ovdje na zemlji. Preko groba dobiva svako dobro svoje puno priznanje i svoju potpunu nagradu, a zlo svoju osudu i svu težinu kazne. Bog trpi grješnika; daje mu i dobra ovog svijeta, ne bi li ga odvratio od zla. Ako grješnik unatoč toga ustraje u zlu, u prekogrobnom će ga životu sigurno stići teška kazna za učinjeno zlo. Pravednika pak Bog znade pohoditi i teškim kušnjama, za koje će ga onkraj groba bogato nagraditi. Povrh toga, i opaki ljudi čine ovdje na zemlji bar nešto dobra. Za to ih dobro nagrađuje Bog ovdje na zemlji dobrima ovoga svijeta, jer u prekogrobnom životu nema nagrade, nego samo kazna.

Naš vlastiti razum u svom prosuđivanju zaključuje ovako: Mora postojati pravda, koja nagrađuje dobro, a kazni zlo. Naš duh kaže: Bog, koji je u ljudsku narav usadio težnju za pravdom, mora pravdu konačno i savršeno ostvariti, jer inače nema smisla ni činiti dobro ni kreposno živjeti, ako će dobar i opak čovjek konačno jednako svršiti.

Kršćansko milosrđe

Milosrđe je najljepši dokaz istinite pobožnosti, prave vjere u Boga. Kako je Bog milosrdan prema ljudima, tako i ljudi treba da budu milosrdni u međusobnom odnosu, tako i oni treba da pomažu jedni druge u svakoj potrebi. Isus Krist ostavio je svijetu zapovijed, da ljubimo bližnjega svoga kao samoga sebe. Ovakovu ljubav prikazao nam je Spasitelj i u priči o milosrdnome Samaritancu.

Izranjen čovjek kojega su napali razbojnici, leži na putu bespomoćan i sam. Prolazi židovski svećenik, ali se ne obazire na vapaj ranjenika. Prolazi i levit, ali ni on ne pomaže siromahu. Tada prođe onim putem Samaritanac i bude mu žao ostavljena čovjeka. Samaritanac je previo rane strancu, kojega nikada nije vidio. On je prenio ranjenika u gostionicu i platio gostioničaru da hrani i njeguje siromaha, dok ne ozdravi. Nije pitao, odakle je došao nepoznati, nije tražio njegovu zahvalnost, nije računao, hoće li mu taj bijednik, kojemu je pomogao, ikada vratiti, što je učinio za njega. Doista, iskreno milosrđe ne gleda na osobne probitke, iskrenome je milosrđu svejedno, tko je čovjek, koji traži pomoć, ako je jasno, da je pomoć potrebna. Ljubav prema bližnjemu; ljubav je nesebična i požrtvovna, jer otkidamo sebi, da pomognemo drugome. Ljubav ovakove vrste, idealna je ljubav, kojom priznajemo, da smo svi djeca Božja, svi baštinici velike milosti Kristova otkupljenja. U takovoj ljubavi živi vječni život i sreća onoga smirenja, koje nam je Spasitelj donio svojom naukom. Ovakova ljubav otvara put Bogu, koji je ljubav i istina.

U životu nalazimo nebrojeno mnogo načina, da djelujemo po ovoj Božjoj zapovijedi — nebrojeno mnogo prilika, kada možemo pomagati, bilo u kakovoj potrebi svome bližnjemu. Nije odlučno, koliko dajemo, nego kako dajemo. Nije određeno, što ćemo činiti, nego je potrebno, da činimo uvijek i ne oklijevajući ono, što znademo, da će nekome koristiti. Različite su pomoći, koje svaki čovjek može pružiti svome bratu. Različita su sredstva, kojima možemo olakšati nečije trpljenje — katkada je i prijateljska riječ, ozbiljni, plemeniti savjet u času sumnje i kolebanja veliki oslon sirotanu u nevolji. Nitko od nas nije tako siromašan, da ne bi mogao nešto udijeliti drugome; nitko od nas nije tako bogat, da nikada ne bi usrebao tuđu pomoć. Spasitelj je kazao ljudima, završivši o milosrdnome Samaritancu: — Idi, i ti čini tako! Spasiteljeva opomena govori svakome srcu, svakoj savjesti. Zakon ljubavi veže sve ljude, sve učenike Kristove. Ovaj najuzvišeniji zakon živi i živjet će za sva ljudska pokoljenja.

PODLISTAK

Neplaćeni račun

Gospođa i gospodin Parlavin putovali su po Francuskoj na biciklima. Nijesu se žurili. Oboje je već navršilo četrdesetu i bilo je prilično tromo. Bili su već zadovoljni, kad bi na dan prevalili nepunih trideset kilometara. Oboje je mnogo mislilo na dobru kuhinju. Radi toga im je bila najvažnija dnevna briga, da nađu udobno prenoćište i dobar jeftin objed.

Gospođa Parlavin je izmislila duhovitu varku prema vlasnicima svratišta. Kad bi se oni bilo gdje zadržavali, pozvala bi odmah gostioničara i rekla mu s neobično prijateljskim podsmjehom:

»Vaš hotel preporučio nam je vaš dobar, stari stalni gost, gospodin Chlochinet (Klošine). Nadamo se, da mu ne ćete napraviti sramotu, nego da ćete nas primiti kao i njega«.

Gostioničar bi povukao ruku preko čela i uzalud se mučio, da se sjeti gospodina Clochineta. I jer ne bi ni jedan htio priznati, da gospodina Clochineta ne pozna rekao bi:

»Ah, gospodin Clochinet... Onaj veliki, jaki, zagasiti gospodin s bradom...?!«

Ili:

»Onaj mršavi, plavi gospodin s brčićima i naočarima...?«

Gospođa Parlavin bi ga odmah prekinula:

»Posve pravo, da, da! On glavom... Naš stari prijatelj... On nam je vašu kuhinju i podrum neobično hvalio... Jeftino i dobro, izvrsno...« — Gostioničaru je moglo naravno biti samo osobito ugodno, da njegov glas tako daleko siže. Radi toga se svaki mučio, da prijatelji njegova »starog stalnog gosta Clochineta« budu zadovoljni.

Ova varka nije nikada zatajila. Gospodin i gospođa Parlavin jeli su na ovaj način ponajviše izvrsna jela zahvaljujući preporuci dobroga Clochineta, koji je postojao samo u mašti gospođe Parlavin.

Gospodin i gospođa Parlavin boravili su jednoga dana u »Zlatnom lavu« u Svetom Martinu, nekom malom gradiću. Hotel je bio malen, ali lijep i dražesno položen uz rijeku. Gospođa Parlavin počne kao obično gostioničarki pripovijedati:

»Naš stari prijatelj Chlochinet nam je preporučio vaš hotel. Nadam se, da mu ne ćete napraviti sramotu...«

No gostioničarka je prekine i poviče svome mužu:

»Filipe ,dođi ovamo- Clochinetovi prijatelji su došli!«

Gostioničar žurno dođe, nekoliko puta se pokloni i lice mu se zasja:

»Mi smo neobično sretni, što su nam gospodstva iskazala čast. Pa kako je gospodinu Clochinetu?«

»Posve dobro!« odvrati gospođa Parlavin s nešto nesigurnim glasom.

»A što radi njegova gospođa? Već su tobože nadu izgubili...!«

»Ah, naprotiv!« upadne s manje plahosti od svoje žene gospodin Parlavin. »Noj je već znatno bolje...«

»Hvala Bogu!« umiješa se gostioničarka. Mi smo bili u takvoj brizi i tako smo sažaljevali gospodina Clochineta...«

Gospodin i gospođa Parlavin posve se prenerazise. Dakle je uistinu postojao gospodin Clochinet? I njega poznaju u »Zlatnom lavu«. No oni su posve izgubili glavu, kad im je gostioničar rekao:

»Mi smo ga već više dana očekivali! Gospodin Clochinet nam je javio, da vi dolazite ovih dana. Imamo li čast s gospodinom i gospođom Plantecheise?«

Gospođa Parlavin se zabezekne, ali ipak odvrati nakon nekog razmišljanja:

»Da... to smo mi...!« Nije htjela prilike nepotrebno zamrsiti. I onako će za par sati otići dalje. Što bi moglo dakle škoditi, da kaže krivo ime... A radi toga mogu biti dobro podvoreni.

Naskoro dobiju doručak. Bio je tako dobar, kako ga već dugo nijesu imali...

Donesoše im i vino na stol... Sve su mljaskali jezikom. Poslije kave dođoše likeri. I kad je gospodin zapalio dobru cigaru, zamoli račun.

»Odmah«, reče gostioničarka. »Da li je slobodno, da Vam donesem i mali račun gospodina Clochineta?«

»Račun gospodina Clochineta?« upita oboje uznemireno.

»Pa da, račun gospodina Clochineta. Ne pričinjajte se tako, kao da ne znate, o čemu se radi«, reče veselo gostioničar i kucne povjerljivo gospodina Parlavina po ramenu.

»Ne, uistinu ne razumijem...«

»Ali nemojte se šaliti, gospodine Plantechaise! Ta znate, da je bijedni gospodin Clochinet onomadne morao naglo otputovati, kad su ga pozvali k njegovoj teško bolesnoj ženi. Jučer nam je pisao, da više ne će doći ovamo, jer da mora ostati kod nje, ali da će za par dana doći gospođa Plantechaise i da će platiti račun. Kod nas je bio nepun mjesec dana... Moja žena će vam odmah donijeti račun. Što se pak tiče današnjeg doručka, dopustite mi, da vam ga ne računam... To je prema računu gospodina Clochineta takva malenkost, jer sam uistinu već sumnjao, to moram napomenuti, da li ću uopće kada doći do svoga novca...« Nije im preostalo drugo nego da plate račun.

Kad su zatim krenuli dalje onako dobro operušani reče gospodin Parlavin:

»Ipak se najviše isplati — biti pošten!«

Život s Crkvom

XII. NEDJELJA PO DUHOVIMA 8. VIII. 1948.

U Poslanici (Kor II 3, 4—9) sv. Pavao uči nas, da su sva djela, pa i misli kršćanina, podpomognuta od Boga.

Današnje Sv. Evanđelje glasi:

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Blago očima, koje vide, što vi vidite! Jer vam kažem, da mnogi proroci i kraljevi htjedoše vidjeti, što vi vidite, i ne vidješe, i čuti, što vi čujete, i ne čuše. I eto neki zakonoznanac ustane da ga kuša te reče: Učitelju, što mi je činiti, da dobijem život vječni? On mu reče: što je pisano u Zakonu? Kako čitaš? On odgovarajući reče: Ljubi Gospodina Boga svim srcem svojim, i svom dušom svojom i svom snagom svojom i svom pameti svojom, a bližnjega svoga, kao samoga sebe. I reče mu Isus: Pravo si odgovorio, to čini, pa ćeš živjeti. A on hoteći, da se opravda, reče Isusu: A tko je moj bližnji? A Isusu prihvati i reče: Neki je čovjek silazio iz Jeruzalema u Jeriho i dođe među razbojnike, koji ga orobiše, pa pošto ga izraniše, otidoše, ostavivši ga napola mrtva. A dogodi se, da je onim putem silazio neki svećenik, i vidjevši ga, prođe mimo. A tako i levit, kad dođe do mjesta, te ga pogleda i mimoiđe. A neki Samaritanac putujući dođe do njega, vidjevši ga sažali mu se. I pristupivši zavi mu rane zalivši ih uljem i vinom, pa ga postavi na svoje kljuse i povede ga u gostionicu, te se za nj pobrine. A sutradan izvadivši dva dinara dade gostioničaru i reče: Brini se za njega, i što više potrošiš, ja ću ti platiti, kad se povratim. Što misliš, koji je od ove trojice bio bližnji onomu, koji pade među razbojnike? A on reče: koji mu učini milosrđe. I reče mu Isus: Idi, i ti čini tako!

Pouka: Sv. oci razumijevaju u duhovnom smislu gornju priču, pa kažu, da je čovjek, koga su napali razbojnici, Adam i svi njegovi potomci, cijelo čovječanstvo, koje je radi Adamova grijeha palo u bijedu. Razbojnici su zli dusi, koji su zaveli čovječanstvo u krivoboštvo i u svakakve opačine, i tako mu zadali teške rane. Svećenik i levita su Stari Zavjet, koji svojim ceremonijama i žrtvama nisu mogli čovječanstvu pomoći. Milosrdni samaritanac je Isus Krist, koji je iz milosrđa sišao s neba i pomogao izranjenom čovječanstvu vinom Božje riječi i uljem Božje milosti. Gostionica je sv. Crkva, a gostioničar je sv. otac papa i svećenici koji svi uče čovječanstvo Božjemu zakonu i dijele mu milost Božju. I tako će to biti, dok se Isus ne povrati na sudnjem danu.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA 8. KOLOVOZA

XII. po Duhovima. Sv. Cirijak i drugovi mučenici. Đakon Cirijak oslobodio je svojom molitvom od nečistoga duha Arteniju, kćer cara Dioklecijana. Isto tako je Jobiju, kćer perzijskoga kralja Šapora, i pokrstio njega s 430 drugih i povratio se u Rim. Tu ga je car Maksimilijan uhvatio, svezao u lance, polio vrućom smolom i dao mu zajedno sa Smaragdom i 20 drugih mučenika odrubiti glavu 16. III. g. 305. Sv Cirijak je jedan od 14 Velikih Pomoćnika.

PONEDJELJAK, 9. KOLOVOZA

Sv. Ivan Vianej, župnik. Sin seljačkih roditelja rođen godine 1786. Bio je pastir, zatim učitelj, a onda se posvetio svećeništvu. Teškom mukom je svršio nauke. G. 1818. preuzeo je župu Ars. Ovdje je razvio apostolsku djelatnost, živio strogim pokorničkim životom, uvijek jednostavan i ljubezan. K njemu su dolazila cijela hodočašća, da čuju njegova tumačenja katekizma, da dobiju od njega savjet i da kod njega očiste savjest. Posjedovao je nadnaravno uliveno znanje. Dubok utjecaj vršio je na sve, koji su mu se približili. Mnoga čudesa, kojima ga Bog za života proslavio, pripisivao je 12-godišnjoj mučenici i djevici Filomeni, koju je on visoko štovao. Onima, koji su trpjeli, govorio je: »Križ je dar, koji Bog daje svojim prijateljima«. Umro 4. VIII. 1859., a proglašen svetim g. 1925. — Sv. Roman bio je onaj vojnik, koji je u tamnici vidio, kako je sv. Lovro hrabro podnosio muke; dao se krstiti od sv. Lovre i podnio mučeničku smrt g. 258. u Rimu.

UTORAK 10. KOLOVOZA

Sv. Lovro. Jedan od trojice slavnih đakona sv. Crkve, uz sv. Stjepana i sv. Vincencija (22. I.). Bio je prvi đakon papa Siksta II., koji mu je idući u smrt prorekao veliko mučeništvo i naložio da svu crkvenu imovinu razdijeli siromasima. Kad ga je sudac pitao za imovinu, on mu je doveo siromahe i bolesnike i rekao: »To je blago Crkve.« Sv. Lovro bude najprije strašno bičevan i zatim odveden u tamnicu. Tu je pokrstio sv. Romana. Istoga dana pod večer staviše ga na roštilj t. j. željeznu rešetku, ispod koje je bio užareni ugljen, i tako su ga pomalo pekli. Sv. Lovro je molio: »Gospodine primi moju žrtvu kao ugodni miris!«, a zatim je vesela lica rekao mučiteljima: »Zar ne vidite, da je ova polovica moga tijela već dovoljno pečena, okrenite me na drugu stranu, da me svega specete«. Kad su ga okrenuli, reče: »Sada je dosta pečeno, možete jesti«. U taj čas kršćani su vidjeli, kako je njegovo lice bilo okruženo izvanrednim sjajem, a iz njegova je tijela izlazio preugodan miris. Tada sv. Lovro reče: »Zahvaljujem Ti, Gospodine moj i Bože moj, po kojem sam zaslužio da uđem u blaženo kraljevstvo«. I izdahnu. To je bilo 10. VIII. 258. u Rimu. Na njegovom grobu je sagrađena krasna bazilika; a i druge crkve njemu u čast. Glasovita kapelica, koja se sada zove Sancta Sanctorum (Svetište nad svetištem), zvala se nekoć bogomolja (oratorij) sv. Lovre i služila je papama. Odatle potječe običaj, da svećenici mole u zahvalnim molitvama poslije sv. Mise i molitvu na čast sv. Lovre. Pjesnik Prudencije (umro g. 413.) opjevao je mučeništvo sv. Lovre, a slave ga sv. Ambrozije, sv. Augustin i drugi.

SRIJEDA 11. KOLOVOZA

Sv. Tiburcije, mučenik. Morao bos hodati po užarenom ugljevlju, a zatim je ubijen mačem 11. VIII. g. 303. — Sv. Suzana djevica bila je nećakinja pape sv. Kaja. Zbog sv. vjere bila joj je odrubljena glava g. 303.

ČETVRTAK 12. KOLOVOZA

Sv. Klara Asiška, djevica. Rođena 16. VII. 1149. u Asisiju u Italiji, gdje i sv. Franjo Serafski. Od rane mladosti živjela je svetim životom. Na cvijetnicu 18. III. 1212. otišla je u crkvu sv. Marije Anđeoske i tu joj je sv. Franjo pred braćom odrezao kosu, ona je svukla svečano odijelo, obukla pokorničko, opasala se sa užetom i otišla u samostan benediktinki, a zatim u samostan uz crkvu sv. Damjana. Za njom je pošla i njezina sestra Agneza, iako su se rođaci tome žestoko protivili. Time je bio osnovan red klarisa ili siromašnih gospođa, kao drugi franjevački red, kojim je sv. Klara upravljala 42 godine. Ona je gojila osobitu pobožnost prema presvetoj Euharistiji. Kad su jednom Saraceni navalili na njezin samostan, ona teško bolesna, uzela sv. posudu (kustodiju) s presvetim Hostijama i ponijela prema vojnicima, koji su od straha pobjegli. Zato se sv. Klara i slika s presvetim Sakramentom u ruci. Umrla 11. VIII. 1253. Proglašena svetom 26. IX. 1255.

PETAK 13. KOLOVOZA

Sv. Hipolit. Krstio ga je sv. Lovro. Car Valerijan dao ga bičevati, a zatim su ga divlji konji vukli okolo, dok nije predao Bogu svoju mučeničku dušu. To je bilo 13. VIII. 252. u Rimu. — Sv. Kasijan, mučenik. Bio je biskup u Tirolu. Mučen 13. VIII. 304. u Imoli u Italiji. Svezali su ga za stup, a njegovi bivši učenici izmrcvarili su ga svega oštrim željeznim pisaljkama. Slovenci ga zovu Kocijan i mnogo štuju. — Spomen smrti Blažene Djevice Marije.

SUBOTA, 14. KOLOVOZA

Sv. Eusebije, svećenik. Car Konstancije zatvorio ga u zatvor, gdje je proveo 7 mjeseci u molitvi i umro 14. VIII. g. 350.

IZ KRŠĆANSKOG NAUKA

Stvoritelj svijeta

U Sv. Pismu, čim ga otvorimo, govor je o Bogu kao Stvoritelju svijeta. Prve riječi Biblije glase: »U početku stvori Bog nebo i zemlju«. On je nebo i zemlju svojom svemoćnom voljom učinio iz ništa, dakle bez ičesa, što bi bilo prije. Tim su riječima oborena sva maštanja, kojima u staro i novo doba pokušavaju slikati stvaranje svijeta, priče starih poganskih naroda koji izgubiše vjeru u Boga, a isto tako tvrdnje gdjekojih učenjaka našega vremena, koji neće ništa da znadu o Bogu, kao Stvoritelju svijeta, jer im je nesnosljiva misao na istoga Boga kao zakonodavca i suca. Mi veselo i puni zahvalnosti ispovijedamo svoju vjeru »u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje«.

Sv. Pismo pripovijeda nam ne samo, da je Bog stvorio svijet, već i to, kad ga je stvorio: ono govori o sedmici stvaranja. Prva tri dana pošto je stvoren svemir iz ništa, Bog je obavio »djelo rastavljanja«: svijetlo je rastavio od tame, vodu ispod i iznad svoda nebeskoga; vodu i suhu zemlju. U tri slijedeća dana obavio je »djelo ukrašavanja«: na svodu je postavio sunce mjesec i zvijezde; stvorio je ptice u zraku i ribe u moru: na zemlji je stvorio životinje zemaljske, i kao krunu stvorenja napokon čovjeka. Sedmi dan Gospodin otpočinu.

Kad Biblija govori o »danima«, to nas ona ne misli obvezati, da pri tome mislimo na vrijeme od 24 sata. Dok još sunce nije stalo na nebeskom svodu, zemlja se nije dakle vrtjela oko sunca, o danima nema govora. Ali je isto tako bez ikakva temelja, ako si pod pojedinim danima stvaranja zamišljamo vrijeme neodređena trajanja. Također time ne kažemo da moramo svaku rečenicu iz Biblije uzeti u doslovnom smislu; već su crkveni Oci mnogo toga shvaćali slikovito i proročanski. Dozvoljeno je praviti razliku između povijesne sadržine i pripovjedalačkog ruha.

Taj povijesni sadržaj ne smijemo tumačiti slikovito niti smije ishlapiti u isporedbama jer bismo se ogriješili o svetost Biblije i dospjeli u zabludu. Papinska je Biblijska Komisija na to pitanje god. 1909 ovako odgovorila: »U doslovni povijesni smisao ne smije se posumnjati, gdje se radi o istinama, koje se tiču temelja kršćanske vjere. Te su među ostalim: stvaranje svemira od Boga u početku vremena; posebno stvaranje čovjeka; sazdanje prve žene od prvoga čovjeka; jedinstvo ljudskoga roda; prvotna sreća roditelja u stanju pravednosti, jer su bili bez zle požude i boja i besmrtni; prekršaj Božje zapovijedi po nagovoru sotone u obliku zmije; zapovijed koju je Bog dao ljudima, da iskuša njihov posluh; pad praroditelja iz njihova prvoga stanja nevinosti; obećanje budućega Otkupitelja«. To su istine, kojima ćemo se ubuduće pozabaviti.

Pri svemu, što vidi, misaon čovjek odmah pita: zašto? I mi tako pitamo odmah: zašto je Bog stvorio svijet? On nam sam daje odgovor: »Na slavu svoju« (Iz. 43. 7). »Sve je Gospodin učinio radi sebe« (Priče 16. 4). »Nebesa pripovijedaju slavu Božju, djela ruku njegovih navješćuje svod nebeski. Dan na dan šapće on tu vijest, noć na noć donosi on taj glas« (Ps. 18. 2).

Ali Bog nije stvorio svijet samo na svoju slavu već i na dobro stvorova: htio je saopćiti svoju dobrotu. On je svoju dobrotu najviše iskazao čovjeku: htio ga je usrećiti; stavio mu je na službu sva ostala stvorenja, da mu ona budu sredstvom kako da Boga sve više proslavljuje i da prispije do blaženstva.

LITURGIJSKA ODIJELA

Osobita liturgijska odijela razvila su se već u VI. i VII. vijeku. Do ovog vremena upotrebljavalo se kod bogoslužења svečano ruho rimske nošnje. Kad se kasnije nošnja počela mijenjati ili biti jednostavnija, upotrebljavala je Crkva stare oblike nošnje. Odijela, koja danas duhovnici kod bogosluženja nose, jesu:

1. **Humeral** je bijelo platneno ruho pravokutnog oblika s dugima vrpcama u uglovima na dužoj strani pravokutnika. Na sredini ili u sredini gornjeg ruba treba da je izvezen križić. Humeral oblači svećenik oko vrata i ramena. Simbolično znači kacigu spasenja, koja štiti od navale sotone.

2. **Alba** je bijelo ruho sašito iz lanenog platna. Seže do gležanja. Njegov doljnji rub ima široke čipke. Alba znači čistoću duše u milosti posvećujućoj.

3. **Cingulum** konop, uže je bijeli laneni ili vuneni konopčić, koji ima na krajevima rese. S cingulom svećenik veže oko pasa albu, da je ne vuče po zemlji. Simbolično znači cingulum vrlinu uzdržljivosti i svetu čistoću.

4. **Manipul:** osobito ukrasna narukvica, izrađena iz iste tkanine i iz iste liturgijske boje kao i ornat. Treba da je isto tako urešen križićem. Znak je subđakona. Meće se na lijevu ruku. Znači teškoće i trud apostolski, ali isto tako i obilnu zaslugu revnog apostolata.

5. **Štola** je ukrašena široka vrpca poput pojasa, napravljena iz iste tkanine i u istoj liturgijskoj boji kao i ornat (kazula). Znak je đakona, koji je nose na lijevom ramenu spuštenu preko desnog boka. Svećenici nose štolu prekriženu na prsima, a biskupi u znak pune moći svećeničke ravno spuštenu na prsima. Znači milost posvećujuću i neumrlost.

6. **Ornat ili kazula:** dvije spojene ravne tkanine s otvorom za glavu. Na prednjoj strani ornata unutra su prišivene vrpce za vezanje. Ornat treba da je izrađen iz svilene tkanine i obično je urešen krasnim vezom. Znak je svećenika i znači slatki i laki jaram Gospodinov.

7. **Pluvial** (plašt) je dugi i široki ukrasni plašt, koji se prebacuje preko ramena i na prsima se kopča. Na njemu je obično straga trokutan ili obao štit s resom. Upotrebljava se kod blagoslova u procesijama ili slično.

8. **Velum** za blagoslov treba da je iz dragocjene i meke tkanine. Unutra ima dva džepa za ruke. Upotrebljava se za blagoslov i za euharističke povorke.

9. **Dalmatika** ili **tunicela** sliči ornatu (kazuli), ali ima kratke rukave i na bokovima se veže. Dalmatika je gornje ruho đakona, tunicela subđakona. Danas već nema razlike među dalmatikom i tunicelom. Obadvije su simbolom radosti.

10. **Superpelicej** i **roketa** su kao skraćene albe. Razlika je među njima neznatna. Roketa ima rukave uske, superpelicej široke. Znače isto što i alba — naime čistoću duše.

11. **Biret:** kapa u obliku kocke. Ima gore 3 režnja. Svećenik obično nosi bizet crne boje, biskup ljubičaste, kardinal crvene. Znači svetu vrhovnost (autoritet).

12. **Mitra:** ukrasna čunjasta kapa biskupa, prelata i opata. Bijela je ili sa zlatom ili s draguljima.

13. **Berla** (pedum) je krasan, visok, gore zavijen štap. Znakom je biskupa i opata. Znači pastirsku brigu i ljubav.

14. **Rukavice:** biskup kod pontifikalnog bogoslužja obuče ukrasne rukavice u liturgijskim bojama, koje mu pripadaju (osim crne). Na gornjoj strani ima ili izvezen ili kovni medaljončić. Znače čistoću srca.

15. **Prsten:** biskup, opat i protonotar nose prsten, koji znači vjernost.

16. **Biskupska obuća i čarape:** za svečano pontifikalno bogoslužje obuče biskup čarape i obuću u pripadajućim liturgijskim bojama; obuća i čarape znače uzvišenost glasnika evanđelja.

17. **Križ na prsima** (pektoral), mali križ, u kojem su sv. moći svetih; nose biskupi i opati.

18. **Pallum:** okrugli pojas iz bijele vune ovna, koji ima sprijeda i straga kratke pruge. Znak je nadbiskupa: Pallum podjeljuje sv. Otac i označuje dobrog pastira.

Crkva je kuća Božja

U crkvi se nalazi presv. oltarski Sakramenat
Posvećena Hostija — to je tajna (Sakramenat).
Isus Krist je živ i cio u prilici svete Hostije.

Zato:

Ne razgovaraj se u crkvi s nikim;
Ne ogledaj se rastreseno.
Ako sjediš u klupi — drži se pobožno;
Najbolje je, da klečiš i moliš
Ne smetni s uma, da si u crkvi

Altruizam i egoizam u prirodi

Zar se kamen brine za kamen? Zar ima obzira prema njemu?

Glupo pitanje!

Zar lavina ima obzira prema ičemu, kada grmi niz obronak? Zar se more brine za umiranje i propadanje, kada se bori s olujom?

Priroda odlučno odgovara: Ne! I ovo »Ne« zvuči zvonko, resko i tvrdo kao čelik i istina.

Ne! odgovara nam bljesak munje. Ne! — praskaju lava i pepeo, i guše poljane i kulture. Ne! — urliču podmukle smrtonosne eksplozije po rudnicima. Ne! — grmi drhtavo tlo i grebeni, koji se lome kod zemljotresa.

Prirodno! Nisu to individualnosti, t. j. bića s pravom samoopredjeljenja i slobode.

Pa zar to onda mogu biti njihovi dijelovi, djelići, atomi i elektroni?? Zar se oni među sobom pomažu zar se oni slažu u zajedničkom djelovanju?

Ne! Guraju i ganjaju jedan drugog: akcija-reakcija, prenos gibanja, tromost i otpor, to je etika mrtve prirode.

A biljka, zar ona ima obzira prema drugoj?

Bilo bi tako, da nam borba za život ne govori protivno!

Ali, stoj! Ne ćemo biti nepravedni i nenanstveni. Jer nije sve samo borba. Nije život biljaka samo pjesnički odraz ljudskog života. Gorčac i bukva, lijana i bacil, svi oni traže samo na svoj način život. Ne znaju ni za takmaca, ni za obzir. Jednako su slijepi za prijateljstvo i neprijateljstvo, ljubav i mržnju. Brane samo život zdravi, jaki život.

A ipak! U biljci, u organskoj čeliji već ima nešto, što je bezobzirnom samoljublju mrtve prirode nepoznato, neka klica altruizma, što zna za nesebično predanje, podređivanje dijelova, raspored i podjela rada, dioba dužnosti prema jedinstvenom zajedničkom planu, međusobno usklađivanje brojnih jedinica u neko više jedinstvo. To je obzir, altruizam (obzir prema drugomu). Biljka ga ne spoznaje, ne teži za njim svijesno ali je u njoj utjelovljen.

Netko ga je drugi spoznao, želio i usadio u biljku. Isto kao što izumitelj ugrađuje svoju zamisao i osnovu u stroj, i kao što svakom pojedinom dijelu silom nameće određenu radnu službu preko sustava cjeline.

Makar vršci korijena i stabljike odmah iza sjetve rasli u oprečnim pravcima, prvi sve dublje u tamu, drugi sve bliže prema svjetlu, stvaralačka ih misao spaja i vodi prema zajedničkoj svrsi: prema plodu. Sve dijelove ove zajednice čelija nadahnjuje ista misao. Što više, ta ista misao prelazi okvir sebične individualnosti: bakterije i korijen vode u vjernom drugarstvu isto kućanstvo, kod plitičarke (lišaj) vode zajednički život alga i gljiva, a da time ne gube svojih vlastitosti. Cijela je priroda puna primjera međusobne pomoći (altruizma).

Ali u biljci živi također veće samoljublje nego u kamenu. Stijenu možemo razbiti u molekule, a ipak ostaje nepromijenjena. S biljkom to ne možemo, a da joj ujedno ne uzmemo njezinu bit. Otkinuti list trune. Ono veliko »Ja« hoće živjeti (egoizam). U biljci također.

Tako je i kod životinja.

Što je građevna osnova složenija, bogatija i u višem redu, to je i jedinstvo prkosnije. Prevlađava dosljednije egoizam, ali i jasnije izraženi altruizam. U biljci je sve to samo još neka skamenjena etika. Životinja već osjetno spoznaje egoizam i altruizam, i toplo ga osjeća. Već nailazimo na prijateljsku pomoć, nesebičnu majčinsku brigu. Osjećaji su još nesvijesniji, instinktivni, ali su tu.

A čovjek?

Čovjek spoznaje. Bira premišljavajući. Sposoban za hotimični egoizam sve do nemilosrdnosti i okrutnosti. Ali se može također suprotstaviti svome »Ja« i žrtvovati ga za druge. Strašan u svome samoljublju (egoizmu), uzvišeno velik u altruizmu t. j. u ljubavi prema drugomu, što obuhvaća čitav svijet. Sposoban da sebi sagradi prijestolje na milijunima ljudskih života, ali sposoban također da istroši vlastiti život na izgubljenim ledenim poljanama Aljaske da pridobije ljudske duše: to su opreke. I u želji za dobrotom počinje ćudoredna vrijednost. I organski svijet nije vidio nikad ljepšeg ideala altruizma od milosrdnog otkupiteljskog srca Boga-čovjeka, koji je dao svoj život za grijehe svijeta.

A Bog?

On je iznad svake organizacije, u njemu nema dijelova. Beskrajna jednostavnost, jednostavna beskrajnost. Vječnom nuždom afirmira (učvršćuje) samog sebe. Obuhvaća sve, osniva sve, odnosi sve na sebe, sve privlači i za sebe želi, da bi svima mogao dati sebe — u blaženstvu: »egoizam« još u sveobuhvatnosti. Ali egoizam bez opreke, egoizam koji svršava u beskrajnom milosrđu i apsolutnom altruizmu.

Iz katoličkog svijeta

SVJETSKI KONGRES CRKAVA. U kolovozu o. g. će se održati u Amsterdamu, u Holandiji, kongres kršćanskih vjerskih zajednica, koje se nalaze izvan Katoličke Crkve. Zadatak je sastanka naći put, kako bi se sve te skupine združile i našle put u jednu pravu Kristovu Crkvu. Početak ovoga pokreta seže u god. 1910., kada su protestantski biskupi u Sjevernoj Americi Dr. Brent i Robert Gardiner počeli raditi na tome, da bi se protestantske crkve približe Katoličkoj Crkvi. Istodobno se je takav pokret javio u Švedskoj pod vodstvom biskupa Nathana Söderhama. Pokreti su se samostalno razvijali i 1938. je došlo do skupnoga sastanka u Utrechtu pod predsjedništvom anglikanskog biskupa Williama Templea. Na tom sastanku je bilo odlučeno, da se sazove kongres svih protestantskih crkava, na kom bi se kongresu raspravljalo pitanje o mogućnosti sjedinjenja svih protestantskih skupina i o njihovom približenju Katoličkoj Crkvi. Rat je prouzrokovao, da se taj sastanak nije mogao tada održati, pak se isti održava sada. Na kongres su bili pozvani svi pretstavnici pravoslavnih crkava, ali, kako se javlja, na sastanku pravoslavnih crkava, koji se je održao u Moskvi prilikom proslave jubileja samostalnosti ruske crkve, pravoslavne su crkve odbile, da prisustvuju ovome kongresu.

IZ SVETE ZEMLJE. Palestina, koja je tokom povijesti bila više puta poprište krvavih ratova, opet proživljava teška vremena. Sve do pred kratkim vremenom, kada je ponovno došlo do primirja među Židovima i Arapima, teške su se borbe vodile u neposrednoj blizini svetih mjesta. Dolazak hodočašća se je morao potpuno obustaviti. U Nazaretu su oo. Franjevci namjeravali obnoviti prvotnu baziliku Navještenja Marijina pak su već bili počeli iskapanjem starih temelja. Međutim uslijed ratnih prilika su morali obustaviti svaki rad. — Čuvar Sv. Groba je o. Marijan Hrvat. On je kratko vrijeme pred sadašnjim ratom u Palestini obnovio crkvu i franjevački samostan u Tiberijadi, na Genezaretskom jezeru. — Kod iskapanja u Palestini su pronašli pergament, koji sadrži iz sv. Pisma cijelu knjigu Izaije proroka, a također i nekoliko poglavlja iz proroka Habakuka. Po mnijenju arheologa pergament potječe iz prvog vijeka prije Krista. Sada je taj pergament pohranjen u jednom sirskom pravoslavnom samostanu.

OLIMPIJADA. Kako je poznato ove godine se održavaju olimpijske međunarodne sportske igre u Londonu. Za ovu prigodu su londonski katolici osnovali poseban odbor, koji ima zadatak, da bude pri ruci svim katoličkim sudionicima ove Olimpijade, kako bi mogli za vrijeme boravka u Londonu ispunjavati svoje vjerske dužnosti.

NAJSTARIJA REDOVNICA. U Americi je prije kratkog vremena proslavila 100-godišnjicu života redovnica Marija Barrett, najstarija redovnica u Americi, a možda i na čitavom svijetu. Već 78 godina živi u samostanu. Dugo vremena je bila učiteljica, a zatim je vršila službu milosrdne sestre u bolnicama.

DIREKTOR FRANCUSKIH KATOLIČKIH NOVINA »La Croix« najavio je 38. kongres katoličke štampe, koji bi se imao održati od 11.—14. listopada u Parizu.

MISIJONAR — INDIJANSKI POGLAVICA. Indijanci pokrajine Matto Grosso u Braziliji su izabrali za svoga poglavicu misijonara Colbacchini-a. Cijeli svoj život je ovaj misijonar posvetio duhovnom i vremenitom dobru ovih prigorostih ljudi, koji mu sada na ovaj način izražavaju svoju zahvalnost za sve dobro, koje su od njega primili.

KARDINAL-NADBISKUP BUENOS AIRESA posvetio je zanatlijsku školu, koju je vlastitim sredstvima podigla katolička radnička omladina Argentine.

DOSADAŠNJI FAKULTET ZA NOVINSTVO na katoličkom sveučilištu u Limi, glavnom gradu Perua, priznat je od peruanske vlade kao visoka škola za novinstvo.

APOSTOLSKI VIZITATOR ZA NJEMAČKU, msgr Münch, biskup iz Amerike, primio je 5. srpnja počasni doktorat katoličkog bogoslovskog fakulteta u Münsteru.

U OLIMPIJSKOM STADIONU u Berlinu bilo je 4. srpnja sakupljeno preko 20.000 katolika za svečano obavljanje posvete Presv. Srcu Isusovu po kardinalu-biskupu Preysingu.

U UTRECHTU (U HOLANDIJI) održan je sastanak zastupnika katoličkih radničkih saveza. Bilo je oko 10.000. Učesnici su došli i iz Amerike.

GRADNJA MEĐUNARODNE BAZILIKE MIRA« zaključena je u Francuskoj. Bazilika bi imala biti izgrađena kao počina u jednoj planini.

PIO XII. primio je 11. srpnja u audijenciju djecu iz cijele Italije, koja su osakaćena u ratu uslijed bombardiranja i drugih ratnih operacija.

APOSTOLSKI NUNCIJ VENEZUELE stigao je u Rim, gdje će provesti svoj dopust.

U NADBISKUPIJI MÜNCHEN-FREISING ima preko 90 nepopunjenih dušobrižničkih mjesta. Za vrijeme rata, kroz pet godina, posvećeno je samo 12 novih svećenika. U toj nadbiskupiji ima sad preko pol milijuna katolika-izbjeglica, većinom iz istočne Njemačke, iz krajeva, koji sad pripadaju Poljskoj. Broj vjernika u nadbiskupiji iznosi 1,700.000. Ustanovljen je posebni tečaj, koji bi imao da osposobi laike za katehete.

APOSTOLSKI DELEGAT PALESTINE, nadbiskup Testa, koji je nedavno imenovan latinskim patrijarhom Jerusalema, nastanio se u zgradi latinskog patrijarhata, pošto je zgrada apostolske delegature zauzeta od Židova.

KARDINAL SAPIEHA, biskup krakovski, putovat će na čelu jedne biskupske komisije u Rim. Kardinal Sapieha vodit će prije svoga odlaska pregovore s kardinalom Hlondom, nadbiskupom varšavskim.

O SVEĆENIČKOM ZVANJU izdao je pastirsko pismo kardinal-nadbiskup u Tuluzi (Francuska), koji je među ostalim izrazio svoje čuđenje, što se mnogi roditelji protive nakani svojih sinova da se posvete svećeničkom zvanju.

SA SJEDIŠTEM KOD ANTWERPENA (Belgija) djeluje misijsko društvo za organiziranje pomoći misionarima u obliku različnih saobraćajnih sredstava. Društvo je potpuno prihvatilo pravila i program misijskog društva »Miva«, koje je prije rata postojalo i djelovalo u Njemačkoj, a koje je misionarima stavio na raspolaganje uglavnom automobile i nekoliko aviona.

SLOVENAC, POMOĆNI BISKUP U MAĐARSKOJ. Za pomoćnog biskupa u Pečuhu imenovan je Dr. Fran Rogac, Slovenac. Na Petrovo je posvećen za biskupa.

Ovegodišnje Bistričko proštenje o sv. Ani, koje traje tri dana od 24. do 26. srpnja, posjetilo je oko 7000 hodočasnika iz slijedećih župa: Biškupec, Oroslavlje, Krapina, Krapinske Toplice, Vrbovec, Markuševec i Donja Stubica. Bilo je i trideset Slovenaca iz okolice Celja. Podijeljeno je 4500 sv. Pričesti, za pola tisuće više nego lani. Najveće procesije su bile iz Biškupca (preko 1500 hodočasnika) te Vrbovca. Većina hodočasnika je došla pješice predvođena svojim duhovnim pastirima, a sve pobožnosti protekle su u skrušenoj pobožnosti.

ŽIVOT

Ja ga volim! Ovakovoga, kakav je. Sa svim ljepotama, sa svim razočaranjima!

Volim sve patnje, koje dolaze...

Ipak, jedno mu ne dopuštam: Ne dam, da me osvoji!

Nikada!

Ja ću osvojiti njega. — Ja ga već osvajam. Hoću, da iz njega izbacim sve ružno, sve opako! A to je često tako teško!...

Da! Život!

Jedna jedina riječ.

A kako li je bogat njezin sadržaj!

Netko je rekao: »Svaki je život jedan roman.«

A ja velim: Život je još i više.

On je vječna historija svakog pojedinca.

Da! Vječna.

Nikada ne prestaje.

Vječno traje.

Vječno — u vječnosti!

—o—

KRVAVI OCEAN

Samrtna je tišina vladala na Golgoti. Raskajan razbojnik polako je izdisao. Bio je posve miran. S polumrtvim očima gledao je u Kraljevstvo Raspetoga s njime...

Onaj s lijeva je hulio. Trzao se. Htio se osloboditi križa...

A među njima je mrtav visio Krist...

Iz daljine se čuo topot konja. — Još malo, i na Golgoti je stajao konjanik s kopljem u ruci. Živima je slomio kosti. Brzo su izdahnuli. Pogledao je Isusa Nazarećanina: »Mrtav?!...

Čudnovati trnci prošli su njegovim tijelom.

»Zar već?!«... — Opet se u čudu pitao kopljanik.

Gruba se desnica naglo podigla. Oštri se šiljak svom snagom zario u mrtvo srce...

Protekla je Krv... i Voda...

U divljem trku jurio je konjanik na Golgotu. Nešto ga je tjeralo dalje, dalje...

Krvavi Ocean Ljubavi je protekao... Počeo je prodirati svuda, svuda... I kroz dvije tisuće godina milijuni dolaze na obale Krvavog Oceana. Kroz dvije tisuće godina milijuni se bacaju u Njegove valove...

U Njemu se još nitko nije ugušio. On svakoga nosi, njeguje i tetoši svojim talasima.

U Njegovim dubinama nema oluje. Njegova se površina nikada ne pjeni. Njegovi valovi svakoga nose u sigurnu Luku, izvor tog Vječnog Oceana, u Božansko Srce.

I Krvavi Ocean Ljubavi neprestano teče, teče...

Tko je izumio nalivpero?

Naliv-pero spada danas među najviše upotrebljavane, najraširenije i bezuvjetno potrebne predmete svih kulturnih naroda.

A tko zapravo znade, da je njegov izumitelj bio redovnik, naime kapucinski brat KANDID, koji je sabirao milostinju za samostan La Roche (Roš) u Savoji (Francuska)? Običavao je na svojim putovanjima nositi uvijek sa sobom bočicu tinte, da savjesno odmah zapiše sve, što je primio i što je izdao. Bočicu je imao spravljenu u jednom nutarnjem džepu svoje redovničke mantije, koju i po noći nije skidao. Jednoga jutra, kad je ustao sa svoga noćnoga ležišta u jednom francuskom župnom dvoru, opazi zaprepašten, da mu je ispao čep iz bočice, a tinta se prolila ne samo na njegovu haljinu, nego i na krevet. Svečano je obećao sam sebi, da se to više ne će dogoditi. Vrativši se u samostan uzeo je malu cjevčicu iz mjedi te ju na jednoj strani tako suzi, da je ostao samo maleni otvor, kroz koji je mogla tinta izlaziti. Tamo pričvrsti pero za pisanje. U drugi kraj cjevčice turi komad pluta, kojega je spirala od žice kao klip tjerala gore i dolje.

I tako je bilo pronađeno naliv-pero! Na mnoga nagovaranja dao je brat Kandid svoje iznašašće patentirati. U Sallanges-u (Salanžu) bude osnovano društvo za iskorišćivanje toga patenta. Ali iza godine dana povukao je brat Kandid svoj patent natrag i prepustio je svoj izum širokoj javnosti.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—960031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 15. KOLOVOZA 1948. BROJ 3

»Uznesena je Marija na nebo, raduju se anđeli, hvaleći blagosivlju Gospoda. Aleluja«.

Iz prikazanja Misa na Veliku Gospu

NAŠ UČITELJ

Isus je imao sve uvjete, koji se traže za velikoga učitelja. On je imao najviše spoznanje i znanje: »Koji odozgo dolazi, on je nad svima. Jer koga je Bog poslao, riječi Božje govori« (Iv. 3, 31, 34). On je dakle imao znanje Božje pa nije trebao, da ga ljudi uče i ljudske škole izobrazuju.

On je bio svet i bez grijeha, a istinoljubiv: »Meni ne vjerujete, jer ja istinu govorim. Tko će mi od vas dokazati kakav grijeh? Ako vam istinu govorim, zašto mi ne vjerujete?« (Iv. 8,45-46). Takav je učitelj nastupio. On je svojom naukom obuhvatio cijeloga čovjeka i njegove društvene odnošaje. I to naukom nepromjenljivom do konca svijeta.

Spasitelj je učio, koji je cilj ljudskog života i kojima se sredstvima postizava. To znači, On je učio, kako treba da se čovjek vlada prema Bogu i prema ljudima, da postigne svoj svrhunaravni i zemaljski životni cilj. On dakle rješava svojom naukom pitanja strogo vjerska, ali i ćudoredna i socijalna.

U vjerskom pogledu uči, da je Bog stvoritelj čovjeka i njegov cilj (Mt. 23, 9.). Prema tomu su svi ljudi jedna obitelj. Njihov je otac Bog, jedan u Božanstvu, a troji u osobama: Otac, Sin i Duh Sveti (Mt. 28, 19.). Taj je Otac svemogući, sveznajući i predobar. On sve znade, sve može i sve upravlja i ravna (Mt. 6, 8, 26.). On će nas usrećiti svojom baštinom, nebom, velikim, sjajnim, vječnim kraljevstvom (Luka 11, 2.). To je kraljevstvo cilj i plaća za svako dobro, dapače i za najmanje dobro kao što je jedna čaša vode (Marko 40.).

Spasitelj pruža i sredstva. On naime nalaže uvijek držati zapovijedi (Mat. 19, 17.). No zapovijedi uključuju i kreposti, koje treba vježbati, da se postigne cilj. Među krepostima je najvažnija vjera (Marko 16, 16), a zatim najveća zapovijed: ljubiti Boga i bližnjega (Marko 12, 30.).

Među ćudorednim krepostima su poglavito četiri, koje Spasitelj preporuča: prva je siromaštvo, duhovno i materijalno, otrgnuće srca od zemaljskih stvari i apostolsko siromaštvo, kad se netko poradi Evanđelja svega odriče i sve ostavlja (Mat. 5, 3, 19, 29,); druga je čistoća srca u mislima, nakanama, željama i konačno potpuno odreknuće u beženstvu života (celibatu) (Mat. 5. 8, 28; 19, 11, 12); treća je ljubav prema bližnjemu (Mat. 5, 7) i neprijatelju (Mat. 5, 44) i djela milosrđa; četvrta je ustrpljivost i veselje u trpljenju i progonima. To je sve samo put i niža vrata u život, u zakon odricanja i samozataje.

Spasitelj uređuje i milosna sredstva. Među njima osobito preporuča molitvu (Luka 11, 2; 18, 1.). Na nju napose potiče (Luka 11, 9.). Potiče na uporabu Sakramenata, koje je On ustanovio i propisuje ih, a isto tako na sudjelovanje u bogoslužju (Mat. 28, 19, 20; Marko 16, 16; Iv. 6, 54; Luka 22, 19.).

Sve pak to čovjek ne može činiti po svojoj volji, nego su za to određene ustanove, poglavarstvo i društvena organizacija Crkva, u kojoj i po kojoj se sve to imade vršiti i nju u tom slušati (Mat. 18, 17.). Zato i govori o njezinoj biti, zadaći i uređenju (Mat 16, 18; 18, 18) te o njezinoj sudbini i o sudbini njezinih članova (Mat. 10, 13.).

Spasitelj postavlja ljudskom društvu čvrste temelje. Svi su ljudi jednaki. Svima je Bog otac. Svo grije isto sunce i rosi isti dažd s neba (Mat. 5, 45.). Svi se moraju među sobom ljubiti (Iv. 15, 17.). Ta ljubav mora biti djelotvorna (Luka 10). Ona obuhvata i neprijatelje (Mat. 5, 43). Tek iz usta Kristovih začu svijet o ljubavi prema neprijatelju i inostrancu. Oprostit će nam se dugovi, ako i mi budemo opraštali (Mat 6, 12). Za bližnjega treba moliti (Iv. 17, 20). Griješnika treba opominjati (Mat 18, 15-17). Ubogima treba milostinju dijeliti (Mat. 2, 5, 40).

Premda svatko imade pravo i slobodu ostati neoženjen, ako želi veći napredak duševni i hoće da se posve posveti službi božjoj i bogoljubnom životu (Mat. 19, 12), ipak Isus ističe ženidbu kao uredbu Božju, jedinstvenu i nerazrješivu, kao temelj ljudskoga društva (Mat 19, 8; Marko 10, 11; Luka 16, 18). Upozoruje na osobitu ljubav i pažnju prema djeci (Luka 9, 48, 18, 15-17), a djeci i svima dovikuje, da se većma treba pokoravati Bogu i njegovim zapovijedima nego i istim roditeljima (Mat. 10, 37). Gospodarima i slugama stavlja sebe kao primjer, da shvate svoje međusobne odnošaje, jer je i On Bog postao zbog ljudi siromah i rado je drugima služio (Mat. 20, 28); a Njegova je hrana i piće bilo u tom, da vrši volju onoga, koji Ga je poslao (Iv. 4, 34). Njegov je brat i sestra i majka, koji tako radi (Mat. 12, 50).

Vjernici su dužni brinuti se za izdržavanje crkvenih poglavara (Luka 10, 7); moliti se za svećenike i crkvene poglavare, da dostojno vrše svoju službu (Luka 10, 2). I pokoravati se i slušati Crkvu i njezine poglavare u vjerskim stvarima (Luka 10, 16). A kao podanici države, dužni su se vjernici pokoravati zakonitoj vlasti, jer je od Boga (Iv. 19, 11) i doprinositi žrtve za njezino unapređenje (Mat. 22, 21).

Eto to su temelji nauke, koju je naš Spasitelj donio. Mi se kršćani njima ponosimo. Oni su naš sigurni i nepromjenljivi putokaz u svim prilikama našega života. Donio ih je naš Učitelj.

Liturgijska mjesta

Dostojno bogoslužje može se održavati samo na podesnim mjestima, posvećenima u tu svrhu.

Gotovo svi bogoslužni obredi vrše se u crkvama. Katolička je crkva najuzvišenije mjesto na svijetu, jer je pravi stan samoga Boga. Zato je vjera kršćanskih umjetnika već od najdavnijih vremena darovala svoju vještinu ukrasivanju kuća Božjih.

Glavni dio crkve je mjesto gdje je smješten žrtvenik (oltar) i mjesto za svećenike (presbiterij). To sve nalazimo na užoj strani crkve i to je nešto povišeno.

Žrtvenik (oltar) je najvažnije mjesto svake crkve, i mora biti tako postavljen, da vjernici mogu dobro pratiti, što se na njem događa. Žrtvenik ima obično tri stepenice. Oltarni stol bio je prvobitno iz kamena. U prvim stoljećima naknadio ga je često grob mučenika. Na uspomenu toga mora sada svaki oltar imati u sredini kamen, u kojem su moći sv. mučenika. Kod sv. Mise mora biti žrtvenik pokrit s trima platnima i moraju biti užgane barem dvije svijeće, kod svečane sv. Mise šest svijeća. Na svakom žrtveniku mora biti križ.

Na sredini žrtvenika je Svetohranište, gdje je pohranjen presveti oltarski Sakramenat. Svetohranište treba da je barem iznutra pozlaćeno ili urešeno bijelom svilom. Sprijeda Svetohraništa nalazi se odmah za vratašcima ukrasna zavjesa. Pred Svetohraništem ni nad njim ne smije biti cvijeće ili kipovi svetaca. Kad je izložen presveti oltarski Sakramenat, meće se nad Svetohranište na prijestolje s baldahinom.

U znak da je prisutan Isus Krist u presvetom oltarskom Sakramentu treba da gori pred glavnim žrtvenikom po danu i po noći »vječno svijetlo«.

Osim glavnog žrtvenika nalazi se u crkvi još nekoliko pobočnih oltara. Svaki žrtvenik je posvećen nekomu svecu ili nekoj tajni sv. vjere. Svetac, kojemu je posvećen glavni oltar, je zaštitnikom crkve.

Simbolično predstavljaju žrtvenik Isusa Krista. U presbiteriju biskupskih crkava je na strani evanđelja biskupsko prijestolje. U crkvama, gdje se svećenici mole skupno časoslov, nalaze se na svakoj strani klupe, u tu svrhu postavljene.

Presbiterij je odijeljen od crkvene »lađe« ogradom kod koje se podjeljuje sv. Pričest.

U svakoj crkvi je propovijedaonica, gdje svećenik navješta puku riječ Božju. Da bude bolji odjek, ima propovijedaonica mali krov. Propovijedaonica je urešena slikama ili kipovima sv. Evanđelista ili Učitelja crkvenih ili prizorima iz učiteljskog rada Gospodina Isusa Krista.

Na zgodnom i vidljivom mjestu u crkvi nalaze se ispovijedaonice. One imaju na bočnim stijenama prozorčiće s rešetkama, gdje pokajnik ispovijeda svećeniku grijehe.

U svakoj župnoj crkvi je krstionica, posuda, u kojoj se pohranjuje krsna voda. Treba da ima poklopac i da je uvijek zatvorena, jer bi se mogla zaprašiti. Nad krstionicom je po crkvenim propisima slika sv. Ivana Krstitelja.

Kod crkvenih vrata su postavljene škropionice, posude s blagoslovljenom vodom, gdje vjernici nabožno čine znak sv. Križa, kad uđu ili kad izlaze iz crkve. Treba da su uvijek čiste.

(Svršetak na drugoj strani.)

Stovanje Blažene Djevice Marije

U naše vrijeme Crkva na osobiti način poštuje Mariju, ali to štovanje nije nastalo u novije vrijeme. O dostojanstvu Marije uvijek se znalo. Istina je, da su neke pobožnosti po svom obliku novijega vremena, ali mi znamo, da su još Sveti Oci u duši duboko poštivali i priznavali Mariji isto dostojanstvo, kao što Joj priznajemo i mi. Što više, oni i nadvisuju novije pisce.

Njihove propovijedi često su oduševljene pohvale »blagoslovljenoj među ženama.« Tome se ne treba čuditi, budući da se Marija još u Svetom Pismu ističe kao Milosti puna.

Sveti su Oci najviše prikazivali Mariju kao novu Evu, kao onu, koja je omogućila otkupljenje cijelog ljudskog roda. Zaista je u ovoj slici nove Eve izražena sva Marijina uzvišenost. Kao što je prva Eva bila uzrokom naše bijede i kasnijih zala, tako je druga Eva uzrok naše pobjede nad zlom i naše nade u sjajnu i slavnu vječnost.

U ovoj slici Svetih Otaca Mariji se iskazuje osobita čast, očituje se Njezina svetost i uzvišena djelatnost u spasenju naše duše.

Sve ono, što Crkva danas uči o Mariji javno, u svojim su spisima ispovijedali Sveti Oci, a njihova djela potječu još iz drugog stoljeća poslije Krista.

Jedan od Svetih Otaca sveti Metod, koji je umro od prilike 311. po K., u jednom govoru ovako pozdravlja Mariju:

»Ti si dala tijelo Gospodinu, koji je sve imao i ništa nije trebao osim tijela, da bi Svemogući prema svomu naumu postao čovjekom. Ima li što veličanstvenije? Ima li što uzvišenije? Kad bismo htjeli dostojno slaviti Tebe, Majko Vječnoga Kralja, ne bismo imali dovoljno vremena ni za sva naša pokoljenja. Ta i prorok nas uči, kako si Ti nedokučiva, kad veli: »Velika je kuća Božja, ogroman je njen posjed, velik i beskrajan, visok i neizmjeran« (Bar. 3,24 i sl.). — Zaista ovo proročanstvo, ova istinita riječ, protežu se na Tvoju uzvišenost i veličanstvo. Ti si jedina bila dostojna da budeš dionikom Božanstva. Jedina si Ti rodila po tijelu jedinorođenoga Sina Božjega od vijeka« (U govoru o Šimunu i Ani).

Sv. Efrem veli: »Sveta Gospo, Majko Božja, ti jedina čista u tijelu i duši, Ti sve natkriljuješ u čistoći i djevičanstvu, Ti si jedina izabrana, kao obitovalište svih milosti Duha Svetoga, te stoga Ti svetošću i čistoćom nadvisuješ sve zborove anđela.« A Rikard od sv. Viktora ovako kliče:

»Ona nije bila sama svijetla, nego je i sama odavala svoju svjetlost, jer je po Njoj svijet zadobio svjetlost Milosti. Po Njoj je ne samo svijetlost Milosti sašla na zemlju, nego i duše u nebu blaženo gledaju Boga.«

Možemo još kazati o Njoj ono, što je kazao prorok Habakuk kad je uskliknuo: »Veličanstvo Njezino pokriva nebo, i zemlja je puna Njezine hvale.«

—o—

POŠTUJ SVEĆENIKA

Svećenik potpuno pripada vjeri.
Svećenik podsjeća na prisutnost Božju.
Svećenik je djelitelj sv. Tajna (Sakramenata)
Svećenik u ime Božje oprašta grijehe u sv. ispovijedi.

Zato:

Podaj čast Isusu u osobi svećenika,
Ne prolazi pokraj svećenika bez pozdrava,
Pozdravljaj svećenika s: Hvaljen Isus!
Ne ustručavaj se od toga — radi nikoga.

Isus Krist je rekao:

Tko vas sluša — mene sluša,
Tko vas prezire — mene prezire (Lk. 10, 16).

Velika Gospa

Na 15. kolovoza slavimo Veliku Gospu ili dan uzašašća na nebo naše drage majke bl. Djevice Marije. U našim knjigama i molitvenicima i kalendarima se taj dan zove: Uznesenje bl. Dj. Marije u nebo. Na taj je naime dan Ona proslavljena i u nebu okrunjena kao kraljica neba i naša. To je onaj dan, za kojim je ona toliko čeznula poslije smrti, uskrsnuća i uzašašća Gospodinova. Kao što se cvijet uvijek okreće prema svijetlu, tako se Njezin duh neprestano dizao prema Isusu u nebu: umrijeti, što prije umrijeti i biti sasvim i zauvijek s Isusom. Zbog toga je tako često posjećivala Maslinsku goru, da se ondje u vrtu Getsemani moli i isplače za Isusom.

Predaja kaže, da joj se jednoga dana ukazao anđeo Gabrijel. Donio Joj veselu vijest: »Zdravo budi Marijo! Tvoja je molitva uslišana. Sat i dan Tvojega rastanka sa zemljom je blizu«. Te su riječi odjeknule veoma radosno i blaženo u Njezinoj duši.

Bilo je to petnaest godina nakon smrti Isusove na Križu. Apostoli su već veoma obilno posvuda rasijali sjeme istine Božje. Već je dozrijevala obilna žetva. I sada, potaknuti unutarnjim glasom, pođoše u Jeruzalem s raznih strana. Pošli su da prisustvuju kod samrtnog kreveta bl. Dj. Marije. Oni su znali veoma dobro, koliko im je savjetnica i pomoćnica bila bl. Dj. Marija u njihovu apostolskom radu. Zato je taj rastanak bio za njih veoma bolan i težak.

Na samrtnom krevetu leži Majka Božja, preobražena lica od radosti, što će se doskora sjediniti zauvijek sa svojim Sinom Isusom Kristom. Još nekoliko časaka i Ona će počivati na Srcu Isusovu u nebu. Već gleda, kako joj se približuje Njezin božanski Sin. Gleda čete svetih anđela, kako poput čudesne duge lebde nad njezinim smrtnim ležajem. Čekaju čas, kad će se Njezina čista duša otkinuti od tjelesnog ruha. Još jednom otvori umiruća Majka tjelesne oči; još posljednji ljubazni pogled svrati na svoju vjernu djecu, apostole; još jedan, posljednji majčinski blagoslov daje i Njezina čista, bezgrješna duša poleti u carstvo vječnoga svijetla.

Gdje je umrla bl. Dj. Marija? Znademo, da je umirući Isus na Križu povjerio svoju svetu Majku sv. Ivanu, da se za Nju brine. Reče mu: »Sinko, evo Ti Majke!« Od toga časa uze Je Ivan k sebi. I brine se za Nju. Ali svoje posljednje zemljske časove htjede sveta Majka, da sprovede uz ona mjesta, koja je Njezin Sin Isus posvetio svojom krvlju i smrću, u Jeruzalemu.

Na brdu je Sionu kućica. Blizu je dvorana, u kojoj je bila Posljednja Večera i Isus ustanovio presveti oltarski Sakramenat. U toj kućici sprovede Marija zadnje časove svoga zemaljskog života. Tamo je umrla. Još i danas zove se ono mjesto: Pohod Marijin. Od godine 1898. je to mjesto bilo u posjedu njemačkih katolika. Tamo je danas crkva Pohođenja Marijina. Kraj nje je benediktinski samostan. Redovnici slave uspomenu smrti Marijine i propovijedaju Njezinu slavu.

A gdje je bl. Dj. Marija pokopana? Kad se u Jerusalemu spustiš s brda Siona u dolinu i pređeš potok Cedron, sasvim blizu, na cesti, koja vodi u Betaniju, diže se na Maslinskoj gori ogromni zidni blok (pećina). U toj je pećini ugrađena crkva. U podzemlje vodi 48 mramornih stuba. I tu je grobna tišina i tama. Ipak je tamo sveti mir i ugodno raspoloženje. Na desnoj je strani te pećinske crkve mala kapela. Ulazi se u nju kroz uska vrata. Tamo se nalazi kameniti lijes, pokriven jednom mramornom pločom. Osamnaest uljanih svetiljaka vrlo skromno osvijetljuju mali tamni prostor. To je grob Marijin. Tu je dakle počivalo tijelo Marijino, tijelo prečiste Djevice i Božje Majke, dok ga ne uskrisi snažna i Božja riječ Njezina Sina.

Predaja pripovijeda, da je na smrt Marijinu zakasnio sv. Toma. Pet dana nakon pogreba konačno stiže. Živo je molio, da mu otvore grob da još jednom vidi ljubazno lice presvete Majke. Želju mu uslišaše. Otvoriše grob. Ali u grobu ne nađoše presvetoga Tijela Marijina. Ostade samo laneni ogrtač. Svima bude jasno, da je Gospodin uzeo u nebo s tijelom i dušom svoju svetu Majku i okrunio je za kraljicu neba. Odonda pa do danas je ta istina toliko općenito priznata i vjerovana, da se čeka još samo na njezino izričito proglašenje vjerskom istinom. Zašto tako?

Marija je nad svima ljudima, anđelima i svetima. Nad sve Je diže njezino dostojanstvo Matere Božje. Sam Duh Sveti je Njezino tijelo posvetio začetkom Sina Božjega. Takova svetinja ne može da sagnjije u zemlji. To ne može Isus dopustiti. Drugi je pak razlog taj, što je Marija bez grijeha začeta. Nikada dakle nije otrovni dah grijeha zamutio čisto ogledalo Njezine duše. Stoga je po volji Božjoj Njezino tijelo moralo proći kroz vrata smrti, ali ne i okusiti raspadanje tijela u grobu kao posljedicu grijeha.

Na sve se ovo sjećaju vjernici, štovatelji i djeca Marijina na dan Njezina uznesenja u nebo. I hvale Je i slave, kao Veliku Gospu, kraljicu neba i zemlje.

APOLOGETSKI KUTIĆ

BOŽJA DOBROTA

Bog je dobrostiv reći ćeš: Bog je pun ljubavi, pa zato daje nama ljudima i svima stvorovima nebrojena dobra.

Božja se dobrota očituje u stvaranju i uzdržavanju svijeta. Bog se brine za nas očinskom brigom. Od Njega nam je život, zdravlje, hrana i pilo, stan i odijelo; riječju — sve, što nam treba za dušu i tijelo. »Svi čekaju na Tebe, da im dadeš hranu u svoje vrijeme. Daješ im i oni skupljaju, otvaraš ruku svoju i sve nasićuješ dobrima« (Ps 103, 27—28). Bog se brine ne samo za ljude, nego i za sva druga bića. »Promatrajte — veli Spasitelj — ljiljane poljske, kako rastu. Ne rade, ne predu, a ipak vam kažem, da Salamon u svoj svojoj slavi nije bio obučen kao jedan od njih« (Mt 6, 28—29).

Najviše nam je Bog dokazao svoju dobrotu time, što je jedinoga svoga Sina dao na smrt, da nas grješnike odkupi i s Bogom izmiri. »Tako je Bog ljubio svijet, da je Sina svoga jedinorođenoga dao, da nijedan, koji vjeruje u Nj, ne propadne nego da ima život vječni« (Iv 3, 16). Isus je svoju dobrotu prema nama usporedio s dobrotom dobroga pastira. »Ja sam pastir dobri. Dobri pastir daje život svoj za ovce svoje« (Iv 10, 11). I doista je Isus bio dobri pastir, jer je na križu u najtežim mukama položio život svoj za nas ljude— svoje ovce. Ljubav pak, kojom se dragovoljno ide u smrt za dobro bližnjega, tako je velika, da se od nje veća ni zamisliti ne može. »Od ove ljubavi nitko veće nema, da tko položi život svoj za svoje prijatelje«.

Spasitelj nam je odkrio svu puninu dobrote i nježnosti Božje prema nama, kad nas je poučio, da nam je Bog predobri Otac. Kad je Isus govorio o molitvi, rekao je Apostolima: »Vi se dakle ovako molite: Oče naš, koji jesi na nebesima« (Mt 6, 9). Bog nam je Otac, i to predobri Otac, zato treba da se Bogu molimo s punim pouzdanjem, s vjerom i predanjem, kako djeca nastupaju prema svom najboljem ocu. Štoviše, Bog nam je daleko bolji, nego i najbolji zemaljski roditelji. Roditelji naime, pa bili i najbolji, još uvijek imadu u nastupu prema djeci slabosti, radi čega postaju kojiput i teški djeci. A Bog je neizmjerno savršen, sama svetost, pa što god čini, sve je najbolje i najsavršenije. Radi toga i zove sv. Pavao Boga: »Otac milosrđa i Bog svake utjehe, koji nas tješi u svakoj našoj nevolji« (2 Kor 1, 3). Bog nam poručuje preko Izaije proroka: »Može li žena zaboraviti dijete svoje, da se ne smiluje na sina tijela svoga? Iako ga ona zaboravi, ja tebe ipak ne ću zaboraviti« (Iz 45, 15). Prirođeno je majci, da svoje dijete ljubi, jer je ono plod njezine ljubavi, dio njezine naravi, kost od njezine kosti i krv od njezine krvi, nastavak i produženje njezina života. Na, događa se, da je ova ili ona majka nemajka, odbaci dijete od sebe, odreče ga se i ne mari za nj. Takav je postupak zločin protiv same naravi, ali se ipak, nažalost, događa. Kod Boga se to ne može dogoditi jer veli Sveto Pismo: »Ostaviše me otac moj i mati moja, ali me je Gospod uzeo« (Ps 26, 10). »Ti (Gospode) ljubiš sve, što je tu, i ne mrziš ništa od onoga, što si učinio« (Mudr 2, 25).

Nema i ne može biti roditelja, makar kako dobri bili svojoj djeci, a da u odgoju ne bi predvidjeli i od vremena na vrijeme upotrijebili sad ovu sad onu kaznu. Kazne su čas manje, čas veće. Sad lakše, drugiput teže. To ovisi o prekršajima djece, da li su oni manji ili veći, lakši ili teži, češći ili rjeđi. Ima časova i kod najboljega djeteta, kad blagost i dobrota roditeljska ne djeluje, već moraju mjesto ustupiti kazni. Ali i onda, kad roditelji razborito kažnjavaju, dokazuju djetetu samo dobrotu i ljubav.

I Gospod Bog u odgoju ljudi i naroda, unatoč svoje neizmjerne dobrote, primjenjuje kazne. Biva to, kad ljudi zlorabe Božju dobrotu. Nije, dakle, Bog prestao biti dobar, nego su ljudi postali zli, pa nas Bog kažnjava. A kažnjava nas samo zato, da se popravimo i postanemo bolji. Čim postanemo Bogu poslušna djeca, bit će i On nama opet dobri i predobri Otac.

PODLISTAK

Slavljenje Boga

U krugu svojih prijatelja neki je pjesnik čitao svoje najnovije djelo: religiozne (nabožne) pjesme. Produhovljenost je strujala iz njegovih stihova i širila svečani ugođaj u biranom krugu. Usred čitanja pokuca netko bojažljivo na vrata. Pjesnik se namrgodi, pojačanim glasom nastavi čitanje, htijući time pokazati, da ne želi biti smetan. Ipak — i po drugi puta se čulo kucanje. Srdito je prekinuo čitanje, i pošao k vratima. Pred vratima je stajalo blijedo djevojče. Mala je rekla, da je naručena po prljavo rublje. »Dođi sutra!« otresito je rekao pjesnik i zalupio vratima. Nastavio je čitanjem. Pod uplivom njegova zanosa prijatelji se izdigoše iz svakidašnjice. Kada je dovršio čitanje, dugo nije bilo kraja oduševljenju i pohvalama.

U večer, kada je pjesnik ostao sam, uživao je u svom uspjehu. U duhu je prošao još jednom sva mjesta, koja su duboko djelovala na slušaoce, i tako vrlo zadovoljan sam sa sobom zaspao.

Oko pola noći se probudio. Učinilo mu se, da netko kuca. Pošao je k vratima, otvorio ih, no nikoga nije opazio. Legao je natrag u krevet, u želji da ponovno zaspi. U polusnu mu se učinilo, da je u sobu ušlo blijedo djevojče, koje ga je smetalo u čitanju. Došla je k stolu, prihvatila rukopis s njegovim pjesmama i bez ikakvog straha poderala ga na sitno komadiće. Htio je ustati, spriječiti njezin razoran rad, no osjećao se kao uzet. Tako je morao sve samo bespomoćno promatrati.

Tada se probudio. Rukopis je ležao netaknut na stolu. Ali u duši mu se više nije javljala jeka hvalospjeva slušalaca, nego jeka osornih riječi, kojima je otpravio malu. U duhu ju je i pratio do njezina siromašnog stana, gdje je sigurno pričala, što joj se dogodilo. Napokon — što joj se je tako strašna desilo? Zašto je jedan osoran istup ispunjao sada javu i san? Zar nije shvatljivo, da se rasrdio, kada ga je praljina kćerka, radi prljavog rublja, smela u plemenitom, orlovskom lijetu duše?

U tome času stao se javljati iz najdublje dubine njegove duše glas: »Doista, predbacivanje poradi male pralje, jedini je orlovski lijet tvoje duše ovih posljednjih sati!«

Providnost ju je poslala, da uvidiš strašnu laž tvoga veličanja Boga, jer ti si se usudio o Bogu govoriti srditim i nemilosrdnim srcem. Samo si sebe veličao tvojim čitanjem, samo si u sebi uživao. Stoga te je toliko razljutila smetnja i izazvala bezbožnu surovost. Tko na zemlji želi slaviti Boga, taj se mora otresti sitnih neraspoloženja, naduvene umišljenosti, taj mora poštivati tuđa prava i tuđe ljudsko dostojanstvo. Hoćeš li istinski veličati i priznavati Gospodina, tada moraš poštivati bespomoćne, siromašne, neugledne i pažljiv biti prema onima, koji ovise o tebi.

Tako je pjesnik sudio sam sebi, i spoznao riječi Kristove: »Ja sam Istina!«

Nigdje se ne skriva više svijesne i nesvijesne laži i samoobmane, nego u mislima kojima se želimo uspeti Bogu, premda u duši postoji čežnja za zemaljskim. U čemu je onda zabluda? — Apoštol ljubavi na to odgovara »Kako možeš ljubiti Boga, kojega ne vidiš, a ne ljubiš brata svoga, kojega vidiš«. Krist je preobrazio umišljenu spoznaju Boga u živu istinu. Po toj istini On sudi sve. U svijetlu Njegova primjera spoznajemo, koliko se udaljujemo od Boga našim svakidanjim govorom, djelima i nemarnošću. Krist nam pokazuje put kojim treba poći, da služenje i veličanje Boga postane u nama živa snaga, po kojoj ćemo spoznati važnost naših — na oko — sitnih prekršaja i krivih odluka.

Da se je Krist i tisuću puta rodio u Betlehemu, ako se ne rodi i u meni, bit ću izgubljen«.

MARTA i MARIJA

Dvije sestre, Marta i Marija, primile su Spasitelja u svome domu. Marta je pripremala hranu za velikoga gosta i prigovarala je sestri, što joj ne pomaže u poslu. Ali Marija je slušala svoga Spasitelja, a to, što je On govorio, primalo je njezino srce, zaboravljajući pritom na sve druge stvari, koje bi je odvukle od Njega. Kada je, dakle, Marta zamolila Isusa, da zapovijedi njezinoj sestri, neka joj pomogne, jer ne može sama dospjeti na sve, odgovorio je Isus:

— Marta, brineš se i trudiš za mnogo, a samo je jedno potrebno. Marija je bolji dio odabrala, koji se njoj ne će uzeti!

Da, Marija je odabrala najveće dobro. Ona je poslušala glas svojega srca, koje je žeđalo za naukom istine. Ona je znala, da joj nitko u svijetu ne će kazati ono, što je njoj govorio Sin Božji. Znala je, da su potrebne mnoge stvari, koje služe tijelu, ali su još mnogo potrebnije stvari, koje koriste duši i njezinu vječnu spasenju. Glad tijela zasićuje se hranom, ali glad duše traži nebesku hranu, koju donosi Onaj, koji je došao na zemlju, da otkupi duše i da ih privede nebeskome Ocu. Sve na svijetu prolazi, ali Njegove riječi ostaju zauvijek. Sve se na svijetu može pregoriti ili zamijeniti, ali Njegovu nauku ne smijemo izgubiti, Njegovo Evanđelje ne možemo zamijeniti nikakovom drugom vrijednošću, koja bi mogla zasjeniti ili naknaditi Njegovu mudrost i istinu.

Isus je došao u dom dviju sestara — neizmjerna sreća, neizmjerni blagoslov ulazi pod njihov krov. Isus dolazi i u naše domove, dolazi da nam pokaže put života, da nas povede za sobom. Isus govori i nama, kao što je govorio Marti: — »Samo je jedno potrebno, da se spasite. Slušajte moj glas, pamtite moje riječi! Izaberite bolji dio, koji vam nitko u svijetu ne će i ne može uzeti«.

Slušajmo svoga Spasitelja! Primimo nebeskoga gosta, koji kuca na naša vrata! U svijetu nema ljepše ni veće mudrosti, nego što je mudrost Njegove nauke. U svijetu nema veće dobrote ni ljubavi, nego što je dobrota i ljubav Sina Božjega. Izaberimo najveći poklon, kojega možemo primiti.

Izaberimo najpotrebnije, što ćemo ponijeti preko granica ovoga života, u svijet vječnosti!

LITURGIJSKA MJESTA

(Svršetak sa 1. strane.)

Na crkvenom koru su smještene orgulje, koje prati pjevanje puka kod bogoslužja. Upotrebljavaju se općenito od 15. vijeka. Na crkvenom tornju su zvonovi, kojima se vjernici sazivaju na bogoslužje. Jer su zvonovi blagoslovljeni, treba ih upotrebljavati samo u vjerske svrhe. Najstariji zvonovi potječu iz 6. i 7. vijeka. Današnji zvonovi izrađuju se iz smjese od 78% bakra i 22% kositra. Jedan postotak mogu imati i željeza. Dijelovi zvona jesu: vijenac, plašt ili vrat, kapa i kruna. Unutra je srce.

Za kršćanina je sveto mjesto i groblje, gdje se sahranjuju tijela pokojnih. Prije su groblja bila blizu crkava. Bila je time lijepo označena pripadnost pokojnih ka kršćanskoj općini, na osnovi učenja o općinstvu svetih. Za žive udove Crkve bilo je to istovremeno poticaj, da misle na smrt i da se mole za pokojne. Danas nije dozvoljeno, da je groblje kod crkve radi zdravstvenih razloga. Na sredini groblja nalazi se veliki Križ s raspetim Isusom, koji nam je na Križu pribavio život vječni. Križ je krasni znak kršćanskog ufanja u uskrsnuće mrtvih. Ovaj znak ufanja u uskrsnuće od mrtvih, treba da se vidi i na kršćanskim grobovima i na natpisima. Vijenac i cvijeće na grobu znače ufanje u bolji život u vječnosti. Svijetlo, koje gori na grobu, znači molbu, da pokojnomu sjaji vječno svjetlo, koje je Isus Krist (Ivan 8, 12).

Život s Crkvom

Trinaesta nedjelja po Duhovima

15. kolovoza 1948.

Na početku sv. Mise moli svećenik zaštitu od neprijatelja: »Pogledaj, Gospodine, na zavjet Tvoj, i duše siromaha svojih ne zapusti do kraja. Ustani, Gospodine, i sudi pravdu moju i ne zaboravi viku onih, koji Te traže. Zašto nas, Bože, odbacuješ potpuno? Zašto se razlio gnjev Tvoj na ovce paše Tvoje?«

Molitva glasi: »Svemogući, vjekovječni Bože, umnoži nam vjeru, ufanje i ljubav, i da zaslužimo postići, što obećaješ, učini da ljubimo, što zapovijedaš«.

U Poslanici (Gal. 3, 16-22) uči sv. Pavao, da kršćane spasava vjera u Isusa Krista, a ne starozavjetni zakon.

Sv. Evanđelje (Luka 17, 11-19) govori o izliječenju deset gubavaca: »U ono vrijeme, kad je Isus išao u Jerusalem, prolazio je posred Samarije i Galileje. I kad je ulazio u neko selo, srete Ga deset gubavaca, koji stajahu izdaleka. I podigoše glas govoreći: Isuse, učitelju, smiluj se nama! I vidjevši ih reče: Idite pokažite se svećenicima! I dogodi se, dok iđahu, očistiše se. A jedan od njih vidjevši da je očišćen, povrati se slaveći Boga iza glasa i padne ničice pred noge njegove i zahvali mu. I to bješe Samaritanac. A Isus odgovarajući reče: Nije li ih se deset očistilo? Gdje su ostali devet? Nije se našao, koji bi se vratio i dao slavu Bogu, nego samo ovaj tuđinac. I reče mu: Ustani, idi, vjera te je tvoja spasila.«

POUKA. Sv. Ivan Hrizostom kaže: Bog traži od nas zahvalnost, da nam dade nove milosti. Zahvaljujmo, dakle, Bogu svaki dan za primljena duhovna i tjelesna dobra u pobožnoj molitvi, a zahvaljujmo mu i činom tako, da darove i dobra, koja smo od Njega primili, upotrijebimo na Njegovu slavu i za korist bližnjega.

UZNESENJE BL. DJ. MARIJE ILI VELIKA GOSPA

15. kolovoza.

U Uvodu izrazuje sv. Crkva veselje radi uznesenja Marijina: Radujmo se svi u Gospodinu svetkujući blagdan na čast Marije Djevice, o čijem se uznesenju raduju anđeli i hvale Sina Božjega. Iz srca mi navire vesela riječ, pjevam pjesmu svoju Kralju.

Poslanica je uzeta iz knjige Mudrosti (24, 11-20). Sadržaj: Mudrost, slika Bogorodice, tražila je, gdje da se nastani, i po uputi Svevišnjega nastanila se na svetoj gori Sionu, da boravi u narodu obećanu i svetom gradu Jerusalemu. Tada se slavi Mudrost, t. j. Bl. Gospa, prekrasnim riječima: »Uzvišena sam kao cedar na Libanonu i kao čempres na gori Sionu. Uzvišena sam kao palma u Kadesu i kao nasad ruža u Jerihu. Kao krasna maslina u polju, i kao javor na poljanama kraj vode na putu ja sam uzvišena. Kao slatka korica i mirisavi balzam dadoh miris, kao odabrana mirha dadoh sladost mirisa.«

Sv. Evanđelje govori o posjetu Isusovu u kući Marije i Marte: »U ono vrijeme uđe Isus u neko selo, i neka žena po imenu Marta primi ga u svoju kuću. I ona imaše sestru po imenu Marija, koja sjedeći kod nogu Gospodnjih slušaše riječ Njegovu. A Marta se trudila mnogim poslom, pa pristupi i reče: Gospodine, zar Ti ne mariš, što me sestra moja ostavi samu da služim? Reci joj, dakle, da mi pomogne. I odgovarajući reče joj Gospodin: Marto, Marto, brineš se i uznemiruješ za mnoge stvari, a samo je jedno potrebno. Marija je najbolji dio odabrala, koji se ne će uzeti od nje.«

POUKA. To jedino potrebno i »najbolji dio« jest riječ Božja i život po njoj, a sve drugo, što je nužno za tjelesni život, dodat će se onomu prvom. Šta se brinete previše, šta ćete jesti, šta ćete piti, u što ćete se zaodjenuti? Zna Otac vaš nebeski, da vam sve to treba. Ištite najprije kraljevstvo Božje, a sve ovo će vam se dodati. To je najpotrebnije.

KARMELIĆANIN O. BRANDASMA bio je jedan od vođa katolika u Holandiji i rektor sveučilišta u Nimvegenu. Njegov život završio se u logoru Dachau, kamo su ga nacisti zatvorili. U logoru je razvio apostolsko djelovanje u svoj punini. Supatnike je tješio. No svi oni, koji su ga poznavali i koji su se spasili, najviše se sjećaju i cijene jutarnje molitve Majci Božjoj, koje je on sam sastavio. Umro je 1. VI. 1942., ali njegov duh još uvijek živi u srcima holandskih katolika.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 15. KOLOVOZA

XIII. PO DUHOVIMA. — Velika Gospa. Bl. Djevica je umrla od silnoga žara ljubavi prema Bogu. Kod njezine smrti skupili su se svi apostoli osim Tome. Njezino su tijelo sahranili u Getsemanskom vrtu. Tu se čula nebeska glazba kroz 3 dana. Na molbu sv. Tome otvorili su grob, ali svetoga tijela Bl. Djevice više nije bilo, nego su ostale samo plahte, a iz groba je izlazio predivan miris. To tom su apostoli upoznali, da je Bl. Djevica Marija bila uznesena tijelom na nebo, gdje je okrunjena krunom Majke Božje Kraljicom Anđela, Kraljicom svih Svetih, Kraljicom svih ljudi i svih stvorova. — **Sv. Tarzicije**, prvi mučenik presv. Euharistije. Bio je akolit t. j. pratilac (niži klerik) pape sv. Stjepana I., komu su krvnici obrubili glavu. Akoliti su tada imali dužnost, da posjećuju zatvorenike i da im nose presv. Euharistiju. Kad je tako i sv. Tarzicije pod plaštem na grudima nosio presv. Euharistiju, napali su ga carski vojnici i tražili, da pokaže, što nosi. On toga nije htio učiniti i zato su oni počeli bacati na nj kamenje i tući ga batinama. On se molio: »O Bože, moj život nije ništa, a Ti si sve. Ne dopusti, da Tebe oskvrnu svetogrdne ruke. Prištedi meni tu bol«. I čvrsto držeći presv. Euharistiju pod udarcima izdahne 15. VIII. 257. u Rimu. Ubojice se htjeli vidjeti, što je on tako grčevito skrivao, ali najednom prestrašeni pobjegoše. Sv. Tarzicija ukopaše uz sv. papu Stjepana. On je uzor i zaštitnik prvopričesnika. Njega je proslavio kardinal Wiseman, pisac Fabijole.

PONEDELJAK, 16. KOLOVOZA

Sv. Joakim, otac Blažene Djevice Marije. Bio je dugo bez poroda, jer se »narav nije usudila da ide pred milošću, nego je čekala, dok milost donese svoj plod« — presvetu Djevicu Mariju. — **Sv. Rok.** Rođen g. 1295. u Francuskoj. Razdavao svoju imovinu siromasima i otišao na grobove sv. Petra i Pavla u Rimu. U Italiji je vladala kuga. On je s najvećom požrtvovnošću njegovao okužene, a mnoge je ozdravio znakom sv. križa. Kad je sam obolio, pas mu je donosio kruh. Kad se vratio u domovinu, bacili su ga u zatvor kao uhodu i tu je proveo 5 godina do smrti. Svećenik je javio načelniku da u tamnici čami nevini svetac, ali ga nađoše već mrtva. Umro je 16. VIII. 1327. u Montpeljeu.

UTORAK, 17. KOLOVOZA

Sv. Hijacint, zaštitnik Poljske. Bio je dominikanac. Činio je velika čudesa. Umro 15. VIII. 1257. u Krakovu.

SRIJEDA, 18. KOLOVOZA

Sv. Agapit, mučenik. Kao dječak od 15 godina bio je strašno bičevan, a na glavu su mu stavili užareni ugljen, ali on je slavio Boga. Polili su ga vrelom vodom, razbili mu čeljust i konačno odrubili glavu u mjestu Preneste u Italiji 18. VIII. 257.

ČETVRTAK, 19. KOLOVOZA

Sv. Ivan Eudes. Rođen g. 1601. u Francuskoj. Osnovao kongregaciju svećenika, koji će misijama uzdržati kršćanski duh u narodu i uzgojiti valjani svećenički podmladak. Osobito je širio štovanje presv. Srca Isusova i bezgrješnoga Srca Marijina. On je učio: »Srce Marijino je izvor Srca Isusova«. Sastavio je službu (oficij) i sv. misu na čast prečistoga Srca Marijina. Umro je 19. VIII. 1680. u Kaenu.

PETAK, 20. KOLOVOZA

Sv. Stjepan, kralj. Krstio ga sv. Adalbert, praški biskup. Priveo je mađarski narod u krilo sv. Crkve. Umro 15. VIII. 1038. Osobito je štovao Blaženu Djevicu Mariju. — **Sv. Bernardo.** Izvanredan duh 12. vijeka, zadnji od crkvenih otaca. Rođen u dvorcu Fontaine (Fonten) u Francuskoj g. 1091. Stupio s 30 plemića u cistercitski red, granu benediktinskoga reda. Geslo mu je bilo: »Bernarde pošto si došao« i odgovor: »Tijelo ovdje nema riječi nego samo duh«. Provodio je najstroži pokornički život. Kao opat s 11 redovnika 25. VI. 1115. osnovao samostan u Clairvauxu (Klervo) t. j. u Svijetloj dolini. Sva braća njegova i sestra odoše u redovnike. Mnogi su nagmuli k njemu, pače i njegov stari otac primio je od njega redovničku haljinu. Vršio je veliki utjecaj na vladare i na narode. Snažno je suzbio progone protiv Židova. Ostavio je divne knjige, pisma i propovijedi, koji su mu zaslužili da, kao i sv. Ambrozije, dobije naslov medotočnoga učitelja (doctor mellifluus). Bio je oduševljen propovjednik presvete Djevice, posrednice i djeliteljice svih milosti. Kad su jednom u katedrali u Speiru dovršili pjevanje »Zdravo Kraljice«, on nastavi sam pjevajući: »O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria« — o blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo!« S ovim riječima njegove nježne ljubavi odonda završava ova krasna marijanska antifona (pripjev). Njemu se pripisuje glasovita molitva »Spomeni se«. Zadnje su mu riječi bile: »Tražite Boga«. Umro 20. VIII. 1153. Proglašen svetim 18. I. 1174., a ujedno i crkvenim učiteljem.

SUBOTA, 21. KOLOVOZA

Sv. Ivana Franciska Fremiot de Chantal (Šantal). Rođena u Dižonu u Francuskoj 23. I. 1572. Udala se za baruna Chantala i imala 6 djece. On je mlad bio ubijen u lovu. Ona je odmah učinila zavjet vječne čistoće. 7 godina je podnosila grubi postupak svekra i njegove gazdarice. G. 1604. postao joj je duhovnim vođom biskup sv. Franjo Saleški. Njihovo dopisivanje spada među najljepša dopisivanja, što ih je ikada bilo, a odaje njihovo anđeosko prijateljstvo. Na dan presv. Trojstva g. 1604. zamoliše je trojica mladića za milostinju u ime ljubavi Božje. Nije imala novaca nego im je dala zlatni prsten svoga pok. muža, koji joj je bio osobito draga uspomena, i rekla, neka to bude za svu trojicu. Oni rekoše, da je ono, što jednom daje, dala svima. Na to je osjetila prisutnost Božju, pala pred njih i poljubila im noge, a njih nestade. Zavjetovala se odmah, da nikomu ne će odbiti milostinje u ime ljubavi Božje. U siromasima i bolesnicima gledala je samoga Spasitelja. Sama ih je njegovala, a osobito one, koji su bolovali od smradnih bolesti. Njima je bila sluškinja i majka. Kad su je salijetali, da se uda, užarenim šilom je na grudima utisnula ime Isus. Osnovala je red Pohođenja zajedno sa sv. Franjom Saleškim u Annecyu (Ancsi), koji se imao baviti razmišljanjem i pohađanjem (odatle ime) bolesnika i siromaka, ali se kasnije ograničio samo na unutrašnji duhovni život. Nakon bolnoga rastanka, osobito s mladim sinom, koji se bacio na prag da joj spriječi odlazak, otišla je u samostan 4. IV. 1610., a na presv. Trojstvo primila koprenu. Ubiše joj sina, umrla joj kći i zet i otac. Sve je to podnosila s predanjem u volju Božju. Njezino je geslo bilo: »Ljubimo Boga svim srcem svojim«. Umrla je 13. XII. 1641. u Moulinsu (Mulen) izgovarajući tri put ime Isus. Proglašena svetom 16. VII. 1767.

ŽENA U EVANĐELJU

2. PROROČICA ANA

Prvi javni događaj iz Isusova života zbio se četrdeset dana poslije Njegova rođenja. Svečano je ulazio u kuću svojega Oca i bio pozdravljen kao Mesija od Simeona i Ane. Predočimo sebi taj divni prizor u hramu! Bogobojazni je starac upravo povratio božansko dijete u naručaj Majke, »čiju će dušu probosti mač«, spreman je umrijeti ovom životu vesela srca, jer su njegove »oči vidjele spas Izraela.«

Dijete ima da pozdravi i Ana. Evanđelist ne donosi njezine riječi, ali iz grčkog teksta jasno izbija, da njezina molitva zahvale i pohvale nastavlja, potvrđuje i popunjuje Simeonovo svjedočanstvo. Ne znamo, da li je ona uzela Dijete Isusa u naručaj, ali možemo nagađati s kolikom je nježnosti i svetim počitanjem gledala lice Spasitelja, koji se rodio od bezgriješne Djevice, koja je jednom bila povjerena njezinoj brizi.

Predaja kaže, da je Marija bila uzeta u hram u trećoj godini života i da je bila stavljena pod Anino štićeništvo. Istina, o Marijinu ranom djetinjstvu mi nemamo sigurnih pisanih izvora, ali se čini vjerovatnim, da je tako moglo biti. Luka bilježi, da su proročici bile 84 godine i tvrdi, da je Ana postala udovicom poslije sedam godina bračnog života i da se zatim posvetila postu, molitvi i trajnom bogoslužju u hramu. Tako, sve da i nije buduća Božja Majka provela dio svog djetinjstva u hramu, postoji vrlo mala sumnja, da da se ona nije sastajala s Anom u te dane. Sa svojim proročkim okom mogla je vidjeti, da Marija nije obična djevica, upravo kao što je kasnije vidjela, da je sin te djevice Bog.

Kad su roditelji Isusa donijeli u hram, Simeon je u hram došao potaknut od Duha Svetoga. Ana ne samo da je svakog dana pohađala hram, već je unutar njegovih zidova provodila dane i noći, čekala, molila za Mesijin dolazak. U svetom razmatranju i samozatajì doživjela je lijepu starost. A kad je vidjela »Svijetlost svijeta«, i ona je zaželjela mir. Izvršila je svoj zadatak: vidjela je Mesiju i mogla mu se pokloniti.

Puna svetog žara i želje Ana hoće, da veliki događaj saznaju i drugi. Ona »je slavila Boga i govorila o Njemu svima, koji su čekali otkup Izraela.«

Samotna pokornica najednom se pretvorila u gorljivog apostola i misionara. Svoju novu službu ona je započela u prisutnosti Kristovoj, a nastavila je poslije njegovog odlaska iz hrama. Vesela srca ponijela je blagu vijest onim pobožnim Židovima, koji su još čekali Veliki Dolazak.

Tako vidimo, da je Simeon Mesiju pozdravio u ime Izraelskih muževa, a Ana u ime Izraelskih žena. Ana proročica i pokornica dostojna je predstavnica spola, koji nikada ne će odbaciti njezino svjedočanstvo; dostojna predstavnica žena, koje će jednog dana s tugom u srcu i suzom na oku pratiti Čovjeka boli na Njegovu putu prema Kalvariji.

Roditelji i svećeničko zvanje

Sretan narod, koji ima dosta dobrih svećenika. A bijedan i nesretan narod, koji je lišen svećenika! Mnogo stoji do roditelja, hoće li koji narod imati svećenika. Roditelji, surađujte u tom svetom poslu! Odgajajte djecu tako, da im služba Božja omili. Dajte, da Vaš sinčić dvori kod svete Mise. Nastojte, da točno obavlja svoje molitve.

Nemojte pred njim nikada govoriti o tom, kako je vama vruća želja, da sin postane svećenik. Misao na svećeničko zvanje, kao i odluka, mora se roditi sama u srcu djeteta. Ako se dijete rado moli i ako dobro uči, tada se preporučuje dati dijete u zavod, gdje se uzgajaju svećenička zvanja.

Vraća li se dječak iz zavoda kući, bdijte nad njim, da ne polazi svjetovnih zabava da se ne druži sa zlim osobama i da dobro upotrebljava vrijeme. Odluči li se mladić za svećeničko zvanje, imajte na pameti, da je i dugo vrijeme u sjemeništu doba priprave. Nemojte činiti nikakova pritiska.

No zato se to više molite za njega Bogu! Govorite kao ona junačka majka, koja je rekla sinu: »Znadeš, sinko, da bi vrlo rado, da postaneš dobar svećenik, ali bih radije, da izađeš iz sjemeništa, nego da budeš loš svećenik«. Valja dakle bdjeti nad djetetom i ustrajati u molitvi do konca.

Roditelji sv. Cirila i Metoda

Odmah iza smrti sv. Braće postale su legende (priče). Iz njih doznajemo, da je otac sv. Braće bio visoki časnik na dvoru Mihajla III., a majka Marija je bila vjerojatno slavenskog (makedonskog) podrijetla. Na dvoru vladala je raskalašenost, ali ova je obitelj ostala nepovrijeđena.

Roditelji sv. Braće imali su sedmero djece. Sv. Metod bio je najstarije dijete, a sv. Ćiril (Konstantin) najmlađe. Bio je veoma slab tjelesno, ali je izvrsno učio. Obiteljski odgoj bio je strog. Inače ne možemo da rastumačimo, kako ova dva brata, koja su živjela u okolici ne baš najboljoj, u kojoj je Focije sijao vjerski raskol, izabraše svećenički stalež, kad ih je čekala najprimamljivija svjetska karijera (čast). Obiteljska sredina bila je blaga, djeca su se igrala bezbrižno. Konstantinu (Ćirilu) uprljao je jedamput drug kod dječje igre ovratnik te dječak »od tuge i boli dva dana nije ništa jeo«.

Otac Lav umrije, kad je Ćirilu bilo 14 godina. Umirući molio je ženu, neka se brine osobito za najmlađeg sina Konstantina, da bude dobro odgojen. Marija je sve izvrsno odgojila.

Plave tajne

Kao daleke čežnje mirisnih jorgovana plave su tajne naših duša. I plove visokim obzorjima i sakrivaju se iza grimizom obrubljenih oblaka.

Otvaram skriveni prozorčić djetinjstva moje duše:

Duga, duga staza, do unedogled, gdje se spaja s plavetilom što privlači i zove. Posuta zvjezdanim kristalima. A iz daljine nepoznate i tajne, ali drage i tople, koraca tiho kao dan, posut ružama, maleni dječačić. Zaogrnut smiješkom što treperi kao zvijezde kad se ljube među sobom ili kao želja što ostavlja i dan i noć. On dolazi sve bliže. U pregrštu, što se zlati kao da je isprepleten sa sunčanim nitima, nosi topla sjećanja. Na dane, u kojima je sreća cvala na proljetnim granama, što bjehu ukrašene obiljem cvjetova.

Maleni zlatni dječačić.

Sa zvijezdom u srcu.

Iščekivao sam ga pun tihog čuvstva i lakog drhtaja. Želio sam ga razdragan davnim sanjama u noći, u kojoj sjaju daleke zvijezde. Kao Njezine oči.

Težio sam za pogledima što kriju u sebi majčinu toplinu i ruže u doba bezbrižne [illegible]e. Za smijehom kao rascvalim pupoljkom što krade zlatno sunce. Opajao sam se njegovom blizinom i pjesmom dozrelih klasova u sulone iščekivanja i ljubavi. Radovao sam se darovima što ih donosi u [illegible]ožu od samih dragulja. Bistrim suzama [illegible] ih netko ostavlja na mahovini u šumi kao mladost ranu.

A kad je došao, pomilovao me kao mjesec; tajni vodopad što ga netom otkrije.

Nježno kao Majka.

Slatko kao draga.

On, zlatni mali dječačić.

A tko je on?

Rekoše mi, da je to sjećanje na dragu prošlost. Na minulo djetinjstvo, u kojem [illegible] majka sklapala moje ručice. I stavljala [illegible] u usta slatke riječi: o Isusu i Mariji.

Divno djetinjstvo!

Nebeskoj majci

Svi plodovi ljubavi Tvoje, Majko, zore U Tvojemu srcu.

Sva raskoš milosrđa Tvoga dariva me bogatstvom mira i ljepote.

I sve moje nade i sve moje tuge donosim Tebi, Majko, koja si mi poklonila moje spasenje, Onoga, koji mi prašta grijehe, Isusa, Boga.

Nebeska Majko, kako da Ti zahvali moje siromaštvo na zemlji?

Ja ništa nemam, što bi bilo dostojno uzdarje Tebi.

Donosim Ti svoje srce, Majko.

Na rukama golim nosim tek pjesmu.

Molitva u kasni sat

U kasni sat, kad zatvorim prozor ljudima, mraku, zvjezdama i tajanstvenim noćnim zvucima, ja Te molim da dođeš, da smijem biti sama s Tobom.

Znam, svuda si: u žarkom ljetnom podnevu, u vrevi ljudi, u buci i nemiru, no nikad ne želim jače osjećati Tvoju blizinu, nego li u kasnom satu, u mojoj sobi, kad drhtavi plamen svijeće osvjetljuje Tvoju sliku nad mojim uzglavljem.

Tada Te molim: »Položi blagu svoju ruku na moje vrelo čelo. Zaustavi sve misli, što slijevaju mozgom kao munje u ljetna predvečerja. Daj, da mogu zaboraviti sve osim Tebe. Daj da Te shvatim, koliko može shvaćati Neizmjernost bijedan čovjek. Daj mi, da mogu neznati za svoj lik, svoje kretnje, svoje misli, svoje patnje, a osjećati samo jedno: kako Ti, Bože moj, ulaziš u moju dušu.

K. K. v. BAER O BOGU

K. E. v. Baer, profesor zootomije i član carske petrogradske akademije, napisao je ovo: »Divni ovaj svemir meni je čuđenja vrijedno, ali razumno čudo, pred kojim sagibam glavu. Ali da je to čudo nastalo pukim mekanizmom, t. j. djelovanjem, koje nije bilo u prvobitnoj osnovi, nego je nastalo slučajno, onda bi to i za mene bilo još veće čudo, kojemu se moj razum protivi, ali mu se ne klanja, kao onomu«. (Studien II. 470.). Drugim riječima Božjemu se stvaranju kao ogromnom čudu divi i pred njim se klanja. Slučaju se kao još većemu čudu divi, ali ga odbija, jer je protirazuman.

Iz katoličkog svijeta

PROSLAVA FATIMSKIH UKAZANJA. Fatimu je 12. i 13. svibnja, na dane 31-godišnjice ukazanja Majke Božje, posjetilo preko 400.000 hodočasnika. Iako je fatimsko svetište smješteno na dosta teško pristupačnom području, ipak je sve ovo mnoštvo vjernika došlo da se pokloni Bl. Gospi. Kad se kip fatimske Gospe, koga su vjernici nosili u povorci, pojavio na najvišem mjestu, ispred crkvenih vratiju, vjerski je zanos sakupljenog mnoštva dosegao vrhunac. »Ave, Ave i Zdravo, Zdravo !« odjekivalo je sa svih strana. Djevojke i žene mahale su sa svojim bijelim maramicama (rupcima), tako da je izgledalo, kao da je ogromno jato bijelih golubova prekrilio hodočasnike. Nad glavama vjernika preletjelo je 25 holandeskih aviona, koji su leteći u obliku križa sipali na mnoštvo kišu bijelog cvijeća. Svečana sv. Misa, koju je služio kardinal patrijarha iz Lisabona, prikazana je pod vedrim nebom.

MMM je značka udruženja modernog irskog ženskog reda kojemu je svrha liječnički rad u misijama. Redovnice su samo liječnice i bolničarke i nemaju nikakve posebne odjeće već nose civilno odijelo. Osnivačica ovog reda je M. Marija Martin. Radila je u misijama u Africi, gdje joj je iskrsla prvi put zamisao za ovaj red. Pred više godina sagradila je uz pomoć dviju drugarica prvu bolnicu, koja je poslije postala temelj njezina kasnijeg misijskog djelovanja. Slijedile su dvije bolnice u Nigeriji i kuća matica u Drughedi u Irskoj. Danas ovo udruženje broji već 142 članice, među kojima se nalaze 5 liječnica i 10 učenica medicine. Njihov stručan rad i njihova požrtvovnost veoma je potrebna u misijama.

NARODNI MUZEJ U KRAKOVU priređuje i redovite izložbe stare crkvene umjetnosti. Nakon izložbe vitraža (slikanih prozora) iz crkve Majke Božje krakovske, započela je sada izložba cehovskih starina iz 16. i 17. vijeka, koje se odnose na crkvenu umjetnost. Među ovima se nalazi i obnovljeni dio starog poliptiha, rezbarije s oltara sv. Ivana Krstitelja iz crkve sv. Florijana, i srednjevjekovni prozori iz dominikanske crkve. Ove redovite izložbe su u Krakovu veoma obljubljene.

KATOLIČKA DRAMSKA ŠKOLA U WASHINGTONU počela je nedavno svojim radom veoma skromno u jednom malom kazalištu s 350 gledalaca. Prva je predavanja posjetilo 25 slušača, no danas ih ima već 180, neki od njih sa sveučilišnom naobrazbom. Ova je kazališna škola već stekla dobar glas, tako da su se za neke kazališne igre đaka ove škole počeli zanimati i kazališni stručnjaci.

U BOGOTI, glavnom gradu Kolumbije, služio je na blagdan sv. Petra i Pavla apostolski nuncij pontifikalnu sv. Misu, kojoj su prisustvovali svi biskupi Kolumbije i ministar-predsjednik sa cijelom vladom. Tom prilikom obnovio je ministar-predsjednik posvetu države presv. Srcu Isusovu.

208 MILIJUNA DOLARA sakupili su katolici Sjedinjenih Država Amerike kao godišnji doprinos za uzdržavanje privatnih škola.

30.000 KATOLIČKIH RADNIKA primio je Sv. Otac Pijo XII. u audijenciju na blagdan sv. Petra i Pavla. U svom govoru naglasio je Sv. Otac, da katolički radnički pokret ima svoj pozitivni smisao u nauci Kristovoj, te nastoji osigurati radnom narodu njegova prava.

U JAPANU otvorena je nova katolička agencija (ured) za ispravno obavještavanje javnosti i širenje vijesti iz katoličkog svijeta. Otvorenju prisustvovao je sam ministar-predsjednik s mnogim drugim istaknutim ličnostima javnog života Japana. Agencija će na japanskom jeziku upoznati japanski narod s događajima u katoličkom svijetu, a na engleskom će jeziku širiti vijesti iz misija. Vijesti na engleskom jeziku određene su za cijeli svijet.

SREDIŠNJI ODBOR za svetu godinu 1950. imenovao je ovih dana Sv. Otac Pijo XII. Za počasnog predsjednika postavljen je dekan kardinalskog zbora kardinal Marchetti Salveggiani.

U SVOJU LJETNU REZIDENCIJU Castel Gandolfo preselit će se Sv. Otac Pijo XII. još tijekom mjeseca srpnja.

APOSTOLSKI DELEGAT PALESTINE, nadbiskup Testa, imenovan je latinskim patrijarhom u Jeruzalemu.

AMERIČKA CRKVENA HIERARHIJA broji 4 kardinala, 21 nadbiskupa i 143 biskupa.

U BELGIJI broj đaka, koji pohađaju katoličke škole premašuje za 30% broj onih, koji pohađaju državne škole. Tako srednjoškolaca imade u belgijskim katoličkim gimnazijama oko 800.000, dok u onim državnim imade ih oko 500.000. Na katoličkim sveučilištima ima oko 7.000 upisanih slušača, dok na državnim sveučilištima broj upisanih slušača jedva premašuje 4.000.

VRŠE SE PRIPREME za proglašenje blaženim i svetima 2.672 kineskhi mučenika, koji su dali svoje živote za Krista za vrijeme tzv. bokserskog ustanka u Kini.

CRKVA SV. FRANJE u Bologni (Italija), koja je u vrijeme rata bila dosta teško oštećena, sada je potpuno obnovljena i otvorena za vjernike. Crkva je građena u gotskom stilu.

100 GODIŠNJICA osnutka melbournške biskupije najsvečanije je proslavljena u Melbournu (Australija) u prekrasnoj katedrali sv. Patrika. Ravno prije sto godina u Australiju je stigao irski agustinac J. A. Goold, koji je svojim radom povećao onda još neznatan broj katolika u Australiji i uzdigao tako prvu melbournšku župu na čast biskupije.

ZA PROSLAVU SVETE GODINE vrše se već sada velike pripreme. Nedavno je sv. Otac imenovao centralni odbor, koji će trebati pripremiti sve potrebno za proslavu, kao i osigurati konačišta ogromnom broju vjernika, koji će doći u Rim. Stručnjaci vjeruju, da će se u Rim slegnuti preko 2 milijuna vjernika iz svih krajeva svijeta, a naročito iz sjeverne i južne Amerike, pa su stoga u muci kamo i kako smjestiti ovoliki svijet. Budući da će mnogi vjernici doći zračnim putem, to se odlučilo da se započne s uređivanjem za ovu priliku posebno uređenog aerodroma, koji će se nalaziti južno od Rima blizu negdašnje rimske luke Ostije.

NJEMAČKI MISIONAR p. Buttenbroch, koji je za vrijeme rata na Filipinima pomagao američkim ratnim zarobljenicima i bio zbog toga ubijen od Japanaca, sada je odlikovan od američke vlade odlikovanjem za zasluge.

PRVO ŽENSKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u Japanu otvoreno je nedavno u Tokiju. Japanski studenti imali su svoje sveučilište već prije. Katoličkih studenata u Tokiu ima oko 300 i oni su organizirani u posebnoj studentskoj katoličkoj organizaciji.

SVETU POTVRDU primilo je ove godine u Brooklynu (USA) u jedamput 600 obraćenika, koji su tek nedavno prešli na katoličku vjeru.

PROSLAVA MARIJINE GODINE u Mađarskoj završena je velebnom proslavom u gradu Baji u nadbiskupiji kaločkoj. Preko 115.000 vjernika prisustvovalo je tim svečanostima.

OD KONCA RATA u Japanu podignuto je 9 novih katoličkih škola, a štampano je 163 knjiga i publikacija.

U BEIRUTU (Libanon) katolički biskupi održali su sastanak, na kom su raspravljali o problemu katoličkog školstva. Biskupi su naglasili da se tamo osjeća veliki manjak katoličkih škola i katoličkih odgojitelja.

NOVI PROCES BEATIFIKACIJE. Nedavno je u Rimu pokrenut proces za beatifikaciju t. j. za proglašenje blaženim Eduarda Poppe-a, mladog belgijskog svećenika, koji je nedavno umro na glasu svetosti.

KATOLICI IZ ZAPADNE NJEMAČKE poveli su akciju, da se siromašnim radničkim obiteljima, koje su zbog ratnih neprilika izgubile svoje kuće, pomogne izgradnjom jednog radničkog naselja. Tom je prilikom kölnski nadbiskup izjavio, da će se više radovati obnovi radničkog naselja, nego obnovi od rata oštećene katedrale.

KRALJEVSKA OBITELJ ČILANGVA U RODEZIJI obratila se na katoličku vjeru. Prije je bila protestantska, no već dulje vremena se njeno obraćanje očekivalo zbog posebne pažnje, koju je ona iskazivala katoličkim misionarima. U krilo sv. Crkve primio ju je franjovac o. Luciano Lelli.

P. RIQUET, glasoviti isusovački propovjednik u crkvi Notre Dame u Parizu, izdao je nedavno svoje propovijedi u posebnim knjižicama. Jedno od najzanimljivijih pitanja, obrađeno u ovim knjižicama jest pitanje odnosa kršćanina prema novcu. P. Riquet smjelo je zahvatio u ovo pitanje, iznoseći tomističko (sv. Tome) gledanje, da kršćanin ne smije zarađivati i zadržati za sebe više, nego mu je najnužnije potrebno za život.

Majka i svećeničko zvanje

Sv. Ivan Nepomuk, mučenik, rodio se godine 1340. u Češkoj. Njegovi su pobožni roditelji željeli, da im Bog dade djece. Njihova se želja nije dugo ispunila. Mnogo su se preporučivali Bl. Dj. Mariji. Nakon više godina blagoslovio je Bog njihovu ženidbu. Rodilo im se dijete, kojemu su nadjeli ime Ivan. Zaharija i Elizabeta bili su također do starosti bez djece, Bog im je dao dijete sv. Ivana Krstitelja, koji je postao preteča Spasitelja našega Isusa Krista i njegov mučenik. Mali Ivan Nepomuk bio je slabašno dijete te je opasno obolio. Otac i mati opet su vruće molili Majku Božju, da isprosi djetetu zdravlje. Dijete je doista ozdravilo. Roditelji su iz zahvalnosti odredili, da bude Božji službenik t. j. svećenik. Ivan je svršio samostansku školu, polazio visoke škole u Pragu i postao svećenik. Revno je djelovao kao izvrsni propovjednik u Pragu, te je bio imenovan kanonikom, onda namjesnikom praškog nadbiskupa i kapelanom na kraljevskom dvoru. Poradi svojih kreposti i razboritosti postao je ispovjednik češke kraljice, supruge kralja Vaclava IV.

Kralj je Vaclav skrenuo stranputicom, podao se razuzdanosti, opijanju i okrutnosti. Posumnjao je i u vjernost svoje kreposne supruge kraljice, koja je poradi kraljevih nastranosti mnogo patila. Kralj se toliko zaboravio, te je obećanjima i prijetnjama tražio od Ivana Nepomuka, da mu oda, što se kraljica ispovijeda. Kad je sveti Ivan to odlučno odbio i kralja poučio o svetosti ispovjedne tajne, kralj se razljutio, uhvatio Ivana, dao ga svezati u vreću i baciti u rijeku Vltavu. Sv. Ivan Nepomuk žrtvovao je svoj život kao Kristov mučenik, kao vjerni čuvar svete ispovjedne tajne na 16. svibnja godine 1383. Sahranjen je u katedrali sv. Vida u Pragu. Godine 1729. proglasila ga je Crkva svetim. Hrvatski narod štuje sv. Ivana kao osobitog zaštitnika i zagovornika. Svjedoče to toliki žrtvenici njemu u čast podignuti, pa i neke župne crkve njemu posvećene. U zagrebačkoj katedrali čuvaju se njegove sv. moći. Njegov je jezik Bog sačuvao neraspadnutim do danas.

Pobožni roditelji mogu si od Boga isprositi djece, mogu svom djetetu izmoliti i milost svećeničkog zvanja.

Pjevač

Vani se spuštao mrak...

U velikoj rasvijetljenoj crkvi klečalo je mnoštvo pred Euharistijskim Kraljem, pred živim Bogom. A On je iz zlatne Pokaznice gledao ravno u duše i srca pojedinaca. Slušao je molitve i vapaj. Čitao je misli Svojih vjernika i često je vidio, kako misao pojedinaca odlazi ispred Njega daleko, daleko...

Snuždio se. Zatim je spazio malo, sitno djetešce, kako anđeoski spava na majčinu krilu. Ona Ga je molila, da joj blagoslovi dijete. I podigao je Tajanstveni Bog Svoju dobru ruku i blagoslovio ga...

Na koru su pjevali litanije. — I to je svršilo. Iza svećenikove molitve orgulje su svirale tiho, tiho... Jedan topli, mladenački glas razlijegao se crkvom. Tišina i mir uzdrhtali su od njega. Mladić je pjevao svom dušom. Pjevao je u čast Boga Trojedinoga, u čast Bezgrješnoj.

Ne, nije to bila samo pjesma, koja je dolazila sve do Presvetog. S pjesmom je doprlo u Kristov naručaj i srce mladića...

ZAREĐENJE NA SVEĆENIKE U PRAGU. U nedjelju 20. lipnja zaredio je u svetovidskoj katedrali na Hradčanima u Pragu nadbiskup Beran 34 svećenika i redovnika.

»MUNDUS CHRISTIANUS« ili »Katolički Svijet«. Tako se zove organizacija katoličkih učenjaka, koja je ovoga proljeća osnovana u Wiesbadenu u Njemačkoj. Cilj je organizacije: tražiti na umjetničkom, političkom, ekonomskom i znanstvenom polju rješenje današnje krize duha, vjere i međunarodne solidarnosti.

—o—

ZLATNI JUBILEJ. Na Veliku Gospu 15. VIII. o. g. navršuje se 50 godina, kako je prvu svoju sv. Misu Bogu prikazao O. Konrad Janković, ref. dist. u Banja Luci (15. VIII. 1898.—15. VIII. 1948.). Odličnomu redovniku, članu trapističkoga samostana u Banja Luci najsrdačnije čestitamo na velikoj i rijetkoj milosti Božjoj!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Loučar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 22. KOLOVOZA 1948. BROJ 31

»Tražite najprije kraljevstvo Božje i sve će vam se dodati, kaže Gospod« (Mt. 6,33).
Pričesna u današnjoj Sv. Misi.

NAČIN I USPJEH ISUSOVA NAUČAVANJA

Budući da je veliki Učitelj odozgo došao, On je savršeno poznavao ljudsku dušu. Njezine dobre i slabe strane. Njezine potrebe i želje. Njezin način mišljenja i zaključivanja. Prema tomu je udesio svoj način naučavanja.

Revnost je Njegova bila neizmjerna. On je učio svagdje (Mt. 9, 35). U polju. U gori. U gradovima i bogomoljama (sinagogama). Na jezeru. U pustinji (Mt. 14,14). Na putu (Luka 13, 22). Na izvoru (Iv. 4, 6). Na lađici (Luka 5, 3). Nije gledao ni na broj ni na rod i položaj svojih slušatelja. Nikoga nije omalovažavao. U svom se naučavanju i razlaganju okoristio svime i ljiljanima (Luka 12, 27) i pticama (Mat. 6, 26), i drvećem (Luka 13, 19), običajima i životom (Luka 13, 21), vjerskim i društvenim događajima (Luka 13, 4). Upotrebio je sve i svaku zgodu i priliku da pouči ljude.

Jednostavnost, naravnost i odlučnost Njegova naučavanja je nedostiživa. Sjeo bi među svoje učenike, među narod kao otac među svoju djecu i tako ih učio. Govor mu je tekao lagano i neusiljeno. Njegov duh je posjedovao i zrio svu istinu naravnu i svrhunaravnu. On je jasno gledao sve prilike i odnošaje, uzroke i posljedice svega. Znao je sve prošlo, sadašnje i buduće. Naravno i svrhunaravno. Zato je sve povezivao i razlagao svoju nauku s velikim mirom, sigurnošću i odlučnošću.

Stari su filozofi svoje nauke iznosili s mnogo neodlučnosti i sumnja, da li su istinite. Zato bi i Cicero i Plato i drugi bojeći se, da ne ustvrde neistinu, oprezno pridodavali: »čini mi se«, »kako po svemu izgleda«. A Krist se poziva samo na svoj ugled govoreći: »Zaista, zaista, ja vam kažem«.

Uvjerljivost i potpuno zorna istinitost Kristova naučavanja je tako jasna i vidljiva, da zadovoljuje ne samo razum i srce, nego i volju i osjećaj i maštu. I zaokuplja sve duševne i tjelesne moći slušatelja. On uči visoku i duboku nauku, a ona je jasna i učenima i neukima kroz sve vjekove svijeta. Njegova nauka osvaja svakoga. Ohrabruje klonule. Tješi i podiže žalosne. Sve privlači. I najžešće protivnike ušutkuje.

Kao sredstva za svoje razlaganje, uvjeravanje i tumačenje upotrebljava duhovite parabole (prispodobe) i priče. On ih je satkao tolikom umjetnošću, da njihovu dubinu i uzvišenost nijedan duh ne može potpuno shvatiti i dokučiti. A opet su tako jednostavne, da njihovu istinu može svako dijete razumjeti.

On je postavljao i zahtjeve i zapovijedi, ali ih je podupirao i dokazivno najčišćim i najplemenitijim razlozima. Njih je pak uzimao iz naravnoga i svrhunaravnoga reda. A povrh svega toga su slušatelji nužno osjećali, da je veliko, dobro i plemenito srce, iz koga izlazi Njegov govor i nauka.

Uspjeh naučavanja Isusova bio je ogroman. Svi su osjećali, da se događa nešto izvanredno, i divili se i čudili (Luka, 13, 17). Kupili su se i tiskali oko Isusa veoma mnogi (Mat. 12, 2; Luka 8, 45). Navala je bila tolika, da su bile pretijesne i kuće (Mt. 22, 46) i trgovi i obala na jezeru. Svi su došli i čekali samo da čuju riječ Njegovu, zaboravili na svoje kuće i domove, na hranu i piće (Mat. 15,32). I neprijatelji bi dolazili, da Ga čuju i kušaju, ali bi se posramljeni i svladani vraćali kući (Mt. 22, 46). Nasrtavali bi na Nj baš zato, što je moću svoje nauke, neprispodobivom mudrošću, snagom i neustrašivošću otkrivao i korio njihovu nepopravljivu zloću.

Riječ je Isusova prelazila od Židova na pogane. Na cijeli svijet. I stvarala kršćansku civilizaciju svijeta, spas čovječanstva, neograničeni uspjeh učiteljevanja Isusova. Zato mi možemo ponajprije, da Mu budemo zahvalni: za onaj trud i muku, koju je u to uložio. Svojom nam naime naukom postaje nepokolebljivi mudri učitelj, vođa i putokaz k spasenju i sama Mudrost Božja. U drugom nas redu to mora poticati, da Njegovu nauku nastojimo upoznati, naučiti, razumjeti i prisvojiti tako, da nas sasvim tako pronikne, da cijeli naš život po njoj uredimo. Njegovu pak nauku poznati znači Njega ljubiti. Stoga treba da bude naš neprestani posao, da proučavamo tu nauku i provodimo je u život.

Ako je ta ista nauka Isusova u ono vrijeme tolike dizala, hrabrila, tješila i usrećila, zašto to da ne bude i danas! Ta sam je Spasitelj kazao: »Hodite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas odmoriti. Uzmite jaram moj na sebe i naučite se od mene, jer sam krotak i ponizam srcem i naći ćete pokoj dušama svojim; jer je jaram moj sladak i breme moje lako« (Mat. 11, 20—30).

Knjige čudesa

Marija Bistrica je najpoznatije proštenište u Hrvatskoj. Svake godine na tisuće vjernika hodočasti k Majci Božjoj Bistričkoj. Tamo Joj iznose svoje boli i svoje patnje, a Ona ih zato dariva obilnim darovima.

Čudotvorna moć bistričke Majke Božje nije nešto novo. Već u 16. stoljeću događali su se čudesni događaji, koji neminovno utvrđuju natprirodnu pomoć Božju. Sve ovakve događaje vjernici su javno ispovijedali, a bistrički župnici točno upisivali u Knjigu čudesa (Liber miraculorum).

Knjige čudesa jesu prema tome, najvjernije dokazalo čudotvorne moći bistričke Gospe. Već prvo čudo, koje je zapisano u Knjizi čudesa odaje izvanrednu pomoć Nebeske Majke. Djevojčica Katarina, kći Matije i Magde Pavlec, bila je osam godina skvrčena u rukama i nogama. Drugi dan pošto je učinjen zavjet Majci Božjoj Bistričkoj t. j. dne 16. srpnja 1648. g. donese majka Katarinu u župnu crkvu. Poslije službe Božje — doslovno je napisano u Knjizi čudesa — obilazio je narod i ova majka veliki oltar. U trećem ophodu zaviče djevojčica: »Mama, pusti me, sâma ću obilaziti«. Spusti je s krila, sâma obiđe trčeći kao da nije nikada bila skvrčena. Oko sto osoba, koje su se još nalazile u crkvi, zadive se, začude se i samo su hvalili Isusa i Mariju.

Tako eto, taj mali, na oko neznatni crni kip postaje vidljivim znakom dijeljenja obilne Božje milosti.

Ali za ljude je — u većini slučajeva — pravo čudo tek ono, koje nastaje u vanjskom (fizičkom) svijetu t. j. ono, koje ljudi mogu spoznati svojim osjetilima. Zato su i Knjige čudesa pune takovih događaja. Ozdravljenje od teških bolesti, spas pred očitom smrću u ratu ili u zatvoru i t. d.

Ipak Knjige čudesa opisuju i obraćenja u duševnom svijetu čovjeka. U slikovitom obliku prikazuju to kao napastovanje đavla. Tako je na pr. Juraj Margušić dne 8. lipnja 1710. g. javno ispovijedao u bistričkoj crkvi, da je punih sedam godina bio napastovan od đavla, koji mu je »često prišaptavao, da zdvoji o svom spasu, da nema nikakvog oproštenja grijeha, još manje oproštenja kazna, da se uzalud ispovijeda, da uzalud moli Boga, uzalud posti, uzalud daje milostinje siromasima, te da nikakva krepost ili dobro djelo ne koristi i ne dovodi k zadobivanju vječnog života. Poslije sedam godina zavjetuje se čudotvornom kipu Preblažene Djevice Marije i odmah se oslobodi svake đavolske napasti«.

Ovaj primjer prava je slika suvremenog skeptika, koji se koprca u sumnjama i zavodljivim strastima. Ali to je ujedno i najljepši znak, da se u odlučnom bijegu pod okrilje Majke Božje nalazi sretni svršetak i ozdravljenje duše svakog čovjeka.

Knjige čudesa jesu izvanredan znak štovanja Majke Božje Bistričke. U 101 godini (1684.—1817.) dogodilo se 1.138 čudesa. To su činjenice, koje nepobitno potvrđuju natprirodnu stvarnost, koja se očitovala u Mariji Bistrici. Knjige čudesa nisu nastale stotine godina poslije čudotvornih događaja. One su pisane u danima, kad su se događala čudesa i pod dubokim dojmom njihovih zbivanja.

Knjige čudesa sastoje se iz dviju knjiga. Obje knjige pisane su latinskim jezikom (u drugoj knjizi posljednje stranice ispisane su hrvatskim jezikom) i slovima baroknog oblika.

O Majci Božjoj Bistričkoj moraju govoriti samo čuda. Ona su najvjerniji svjedoci i najbolji tumači Njene vječne vrijednosti i slava.

Molimo jedan za drugoga

Bogu je mila molitva, kad je upravimo Bogu za dobro svoga bližnjega. Zato kao kršćani treba da molimo jedan za drugoga i tako jedan drugomu pomognemo do spasenja. Sv. Jakob (5, 16) kaže: »Molite jedan za drugoga, da se spasite, jer mnogo može ustrajna molitva pravednika«. A sv. Ivan Hrizostom veli, da je molitva za bližnjega Bogu ugodnija i zato za nas zaslužnija. »Moliti za nas same sili nas potreba, a moliti za druge nuka nas ljubav. Zato nije ona molitva milija Bogu, koja se vrši iz nužde, nego ona, koju nam nalaže ljubav«. Takova ljubav ne će nikada ostati bez nagrade i zasluge, pa niti onda, dok se onaj, za koga molimo, pokaže nedostojnim da budemo uslišani. A kako je često naša molitva odstranila kod drugih zapreke milosti, svjetovni duh, mlakost, poroke, tvrdoću srca, okorjelost i tako bila uslišana. Sv. Grgur pripovijeda o jednom mladiću, imenom Teodoru, koga su roditelji dali k njemu u samostan na uzgoj. Mladić je bio daleko od toga, da se vježba u krepostí, nego se štoviše pobožnim redovnicima izrugivao i ismjehivao. Iznenada napadne ga teška kužna bolest. Kad se činilo, da je blizu smrt, redovnici su se pobožno molili Bogu za nj, i nakon nekog vremena reče mladić, kao da se probudio iz svoje grješne opojnosti: »Obratit ću se i napustiti svjetovni duh, u kojem sam dosada živio, i odsad ću nastojati da vodim sveti život«. Bog mu je povratio zdravlje i on je zbilja promijenio iz temelja svoj život i kasnije umro svetom smrću. Sv. apostol Pavao je rekao (Rim. 15, 20): »Molim vas, braćo, Gospodinom našim Isusom Kristom i ljubavlju Duha Svetoga, da mi pomognete kod Boga svojim molitvama za mene«. Na te riječi kaže sv. Ambrozije: »Mogu pojedinci biti nemoćni i slabi, no kad se ujedine, postanu jaki, i molitva mnogih ne može biti neuslišana«.

Mi dakle treba da molimo za svoje bližnje. U prvom redu za svoje najbliže, a to su roditelji, braća, sestre, rođaci, prijatelji. Zatim za svoje susjede, poznate, a onda i za sve nepoznate, pa i za neprijatelje. Posebice je vrlo dobro da molimo za okorjele grješnike i za umiruće. Vrlo je napokon korisna i zastalno uspješna molitva za duše u čistilištu. I one su naši bližnji i naši prijatelji, jer su povezani s nama općinstvom svetih. Ako mi njih pomažemo molitvom, i oni će nam uzvratiti, a njihova molitva za nas ima pred Bogom uspjeha. A kad se spase, tada će nas zagovarati pred Bogom.

ŽRTVA

Tvrda je ta riječ, kada izađe iz ustiju čovjeka. Ta on je izgovara s bolom u srcu, a suzom u oku. On bježi pred njom, no ona ga traži, gotovo juri za njim, dok ga ne nađe i ne zaskoči svojim koštanim rukama.

Mnogi je zamišljaju kao nesmiljeno biće, kojemu na licu drhti ironija i prezir. Mnogi je smatraju nesrećom čovječanstva.

Nije tako.

Ta koliko je upravo ona otrla suza tom jadnom čovječanstvu?! Koliko puta zahvaljujemo upravo njoj, da u srcu osjećamo pravu, istinsku radost.

Divno je žrtvovati. Ta i Sam Božanski Spasitelj prinio je Sama Sebe kao žrtvu, koja je čovječanstvu otvorila put u Vječnost, gdje više ne treba žrtvovanja.

I što jedno srce više osjeća, da je pozvano na žrtvovanje, to se u njega sve više zadire velika misao: Žrtva je majka svake radosti.

Blagdan Srca Marijina

Već dva tri dana trčkaramo po Parizu. Bilo je to godine 1937. Međunarodna je izložba. Najveća, što ju je svijet dosada zamislio i stvorio. Sve bismo htjeli vidjeti i znati. Pogledali smo sve znamenitosti grada i izložbe. Bili smo u raznim muzejima. Napose smo se zadržali u glasovitom muzeju Luvru (Louvre). Zbirka je to slika i kipova od najstarijih vremena i najvećih umjetnika svijeta. To je najbogatiji muzej te vrste na cijelom svijetu. Njegovo su blago počeli sakupljati francuski kraljevi počevši od 15. vijeka. Nekoliko sati treba da ga samo letimice prođeš. A onda izlaziš van umoran i kao pijan od onoga svega, što si tamo lijepa doživio. Nekoliko bi tjedana trebalo da ondje nešto ustinu vidiš i upamtiš. Drže tamo i predavanja o tome na raznim jezicima. Za to nismo imali vremena.

Smirili smo se jednoga dana u župnoj crkvi Naše Gospe od pobjede — Notre Dame des Victoires (Notr Dam de Viktoar). Nalazi se na trgu Place des Petits Frères — Trg Male Braće. Građena je od 1629.—1740. Urešena je mnogobrojnim zavjetnim pločicama i osvijetljena sa stotinama gorućih svijeća. U njoj je grob muzičara Lulli-a (1687.). Znamenita je i po umjetnički i povijesno. Godine naime 1832. bude tamo župnikom Genett (Žene). Župnik doduše veoma pobožan i revan, a crkva uvijek prazna. Brojila je 15.000 duša. Dolazilo u crkvu 3——40 osoba. Godine 1835. imao je jedva 720 Pričesti. Nije imao komu ni propovijedati, ni koga ispovijedati. Mnogo se molio, trapio i mučio, da polući barem neki uspjeh, ali sve uzalud.

No Bog konačno ipak usliši njegove molitve, samozataje i nastojanja. Dne 3. prosinca 1836. začuje naime u sebi glas, koji mu je govorio: »Posveti župu svetom i bezgrješnom Srcu Marijinu!« Posavjetuje se o tom s pariškim nadbiskupom, koji mu to odobri. I već 11. prosinca uveče u 7 sati bude prva pobožnost Srcu Marijinu. Uspjeh je bio neočekivan. Na tu je prvu pobožnost došlo između 400—600 osoba, a među njima veliki broj muškaraca. — Pred izloženim Svetootajstvom i slikom Naše Gospe od pobjede pjevali su Litanije lauretanske. Kod zaziva »Utočište grješnika, moli za nas!« svi su pali sami od sebe na koljena. I gonjeni nekom unutarnjom nuždom ponavljali su tri puta taj naziv. Tom se zgodom dogodilo i prvo čudo: obraćenje posljednjega živućega osamdesetgodišnjega ministra iz poznate francuske revolucije. Prije toga je mrzio vjeru, zabacivao Sakramente i s psovkama odbijao posjete župnikove.

Župnik Genett je osnovao društvo (bratovštinu) Srca Marijina, da se ta pobožnost bolje, brže i jače širi. Tu je bratovštinu odobrio papa Grgur XVI. (1831.—1846.), podigao na nadbratovštinu i nadario mnogim oprostenjima. Ona se sada veoma naglo širila po cijelom svijetu. Već je godine 1892. brojila 17.710 bratovština s više od 30 milijuna članova.

Taj sveopći pokret pobožnosti Srcu Marijinu zahvatio je brzo i sve naše hrvatske krajeve. U zagrebačkoj nadbiskupiji je n. pr. uveo tu pobožnost revni biskup i kardinal Haulik g. 1851. U pismohrani (arhivu) zagrebačke nadbiskupije imademo dragocjene podatke o velikom širenju bratovštine Srca Marijina po svim župama. Po našim i gradskim i seoskim kućama nalazimo stare slike i upisnice u tu bratovštinu, a po crkvama i kapelama kipove i slike Srca Marijina.

U novije su vrijeme fatimski događaji dali tolike poticaje za širenje pobožnosti Srca Marijina. Papa Pijo XII. je na temelju toga cijeli svijet posvetio Srcu Marijinu 13. listopada 1942. — Za njim se poveli gotovo svi biskupi svijeta. On je iste godine odredio na 22. kolovoza svetkovinu Srca Marijina s vlastitim časoslovom i Misom za cijeli svijet. I naši su biskupi pozvali svoje vjernike na posvetu Srcu Marijinu svojom okružnicom od 27. VIII. 1946.

Prema porukama iz Fatime danas rado mole vjernici Gospinu sv. Krunicu tako, da iza svake desetke dodaju: »O moj Isuse, oprosti nam naše grijehe, očuvaj nas od paklenoga ognja, dovedi u raj sve duše, osobito one, kojima je veća potreba Tvoga milosrđa«. A na početku i na koncu krunice kažu: »O Isuse, to je za Tvoju ljubav, za obraćenje grješnika i kao naknada za uvrede, koje se nanose bezgrješnom Srcu Marijinu«.

Pobožnost Srcu Marijinu nije neka novotarija u Crkvi. Još prije Pija XII. odobrio je štovanje Srca Marijina papa Pijo VII. (1800.—1823.) na molbu mnogih vjernika i biskupija, ali samo u tim biskupijama. A papa Pijo IX. (1846.—1878.) nadari tu pobožnost posebnim časoslovnim molitvama i Misom. Time je prvi puta od poglavara Crkve javno odobreno i potvrđeno ono, što je tinjalo u pobožnosti vjernika od evanđeoskih vremena. Već se naime u Sv. Pismu govori o Srcu Marijinu. Marija je u svom Srcu čuvala i razmišljala riječi, koje je čula od pastira prigodom rođenja Isusova (Luka 2,19). Isto je tako čuvala i razmatrala u svom Srcu sve ono, što je s Isusom doživjela od dvanaeste godine do Njegova javnog djelovanja (Luka 2,51).

Marija je s Isusom suosjećala, čuvstvovala i trpjela u vrijeme cijeloga Njegova života, a napose u Njegovoj muci, u kojoj je ona zbog toga Suotkupiteljica naša. Takav pak život duše naziva i Sv. Pismo životom srca: »Ovaj narod poštuje me usnama, a njihovo je srce daleko od mene« (Marko 7,6.). Marija je dakle s nama i uz nas od onoga časa, kad je pristala da postane majkom našega Otkupitelja. A napose je s nama na posebni način svojim zagovorima i štitništvom odonda, otkad je postala pod križem našom majkom. A takova ostaje i do konca svijeta.

Zato je potrebno, da štujemo i prizivamo Njezino sveto i bezgrješno Srce. Mnogi to vjernici i čine, kad dnevno mole Gospinu Krunicu, a Srcu Isusovu, Muci Kristovoj i Srcu Marijinu u čast Zlatnu krunicu.

APOLOGETSKI KUTIĆ

BOŽJE MILOSRĐE

Sva su Božja djela veličanstvena i u svojoj veličini i savršenosti nedokučiva kao što je nedokučiv i sam Bog, njihov uzrok, od koga potječu. No Sveto Pismo napose ističe Božje milosrđe, pa kaže: »Milosrđe je Njegovo nad sva djela Njegova« (Ps. 144, 9). Milosrđe Božje dolazi do izražaja u ljudskom životu više nego druge Božje savršenosti. Ono se kod mnogih griješnika očitovalo u tolikoj mjeri i tako ganutljivo, da Sveto Pismo s pravom izdiže milosrđe Božje nad sva druga Božja djela.

Spasitelj Isus Krist nas je htio zorno poučiti o milosrđu Božjem, pa je u tu svrhu svom slušateljstvu pripovijedao događaj o rasipnom sinu. Otac imao dva sina. Mlađi je sin bio nezadovoljan kod oca, pa je tražio svoj dio i otišao u svijet. U svijetu je živio raspušteno i brzo protepao imovinu. Međutim nastupi glad, i on počeo oskudijevati. Nije bilo druge, pošao u službu i to pasti svinje. Glad je bio tolik, da je htio jesti i roščiće, što su svinje jele, ali ni toga nije bilo. Sad je tek mladić došao k sebi i rekao: »Koliko najamnika oca mojega imadu kruha i previše, a ja ovdje umirem od glada! Ustat ću i poći ću k ocu svomu i reći mu: Oče, sagriješio sam protiv neba i protiv tebe. Više nisam vrijedan nazvati se sin tvoj, nego me primi kao jednoga od najamnika svojih. I ustavši otiđe k ocu svomu« (Lk. 15, 17—20). Otac se je tužan neprestano ogledavao na sve strane, ne će li se odakle pojaviti izgubljeni sin. Kad ga je otac opazio, sažali mu se, jer je bio gladan, bos i odrpan kao bijedni prosjak. Otac ga zagrli i poljubi. Tada reče otac slugama: »Brže iznesite najljepšu haljinu i obucite ga, i podajte mu prsten na ruku i obuću na noge, i dovedite ugojeno tele te zakoljite, da jedemo i da se veselimo, jer ovaj sin moj bio je mrtav i oživio je, bio je izgubljen i našao se«. (Lk. 15, 22—24).

Rasipni sin je slika slabe ljudske naravi. Želja za neobuzdanom slobodom i zabranjenim voćem vuče čovjeka iz doma Božjega, gdje se uči Boga, dobroga Oca, poštivati i kreposno živjeti. Čovjek se u svojoj lakoumnosti zaboravlja, pa ostavi Boga i vjeru. A što je našao u zamjenu? Mjesto sreće i raja nalazi u svijetu koji je hladan kao led, a tvrd i bešćutan kao kamen, samo bijedu i nesreću. Mnogi se od ovakvih ljudi, koji su u mladosti stranputicom pošli, ako ne prije, a ono bar pod stare dane, kaju i vraćaju natrag k Bogu i vjeri. A Bog je milosrdni otac, koji sve prašta i raskajana griješnika opet prima u stanje milosti.

Makar čovjek učinio i najveće zločine, što se uopće zamisliti dadu, još je uvijek opravdano pouzdanje u Božje milosrđe. Bilo da broj nečijih zločina nadvisuje broj kose na glavi; bilo da je netko već i osijedio u grijesima svojim, ipak ne smije gubiti nadu, a još manje zdvajati radi svoga spasenja. Svi su ljudski grijesi u koliko su ljudski čini, ipak samo ograničeno zlo, a milosrđe je Božje neograničeno. »Gdje se umnožio grijeh, još je većma obilovala milost«. (Rimlj. 5, 20).

Sv. Ivan Hrizostom pita: »Jesi li bio nepravedan, gledaj na carinika. Jesi li bio nečist, gledaj na Mariju Magdalenu. Jesi li ubojica, gledaj na razbojnika na križu. Jesi li bio progonitelj istine i njezinih propovjednika, gledaj na Pavla, koji je kasnije postao glasnik istine. Što je grijeh u provedbi s milosrđem Božjim? Paučina, koju povjetarac podere, da joj nema ni traga. Čemu, dakle, zdvajaš?« »Bili grijesi vaši kao skrlet, bit će bijeli kao snijeg, ili su crveni kao purpur, bit će bijeli kao vuna« (Iz, 1, 18).

»Niti veličina grijeha, veli sv. Ciprijan, niti kratkoća još preostaloga života niti skrajnja nevolja zadnje ure ne isključuje od prijateljstva Božjega. Sve, koji se k Njemu vraćaju, prima Njegova neizmjerna ljubav i milosrđe«. A Spasitelj Isus Krist zove milo ne pravednike, nego griješnike: »Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti« (Mt. 11, 28).

„IDITE K ISPOVJEDNIKU"...

Jedan od posljednjih brojeva našega lista »Gore Srca« dovikuje s pučkom pjesnikinjom Lujzom Hensel onima, koji osjećaju nemir u duši..: »Idite k ispovjedniku...! Tamo tražite olakšicu svojim duševnim teškoćama. I naći ćete je, kako ju je napisao pjesnik Klemens Brentano...!«

Stanimo časak kod ovoga poziva ili poklika: »Idite k ispovjedniku..!« Zar je to tako lako poći k ispovjedniku, kako je lako reći: idite..? Komu se govori, da ide k ispovjedniku...? Onima, koji se nekoliko puta preko godine ispovijedaju — ili onima, koji se godinama nisu ispovijedali? Je li to svejedno? Zar je jednima lako poći k ispovjedniku kao i drugima?

Jest: lako bi bilo poći tijelom, kad bi jednako lako bilo poći duhom! To znači: lako je naći ispovjednika i ispovjedaonicu. Ali je teško smoći snage i odlučiti se na ispovijed!

Priznajmo: velikoj je većini samo u tom poteškoća! Teško im se odlučiti ili nakaniti. Stotinu izgovora, isprika. Ljudski obzir, osobni stid, strah pred ispovjednikom i slično.

A gdje je stvarni razlog tog okolijevanja?

Reći ćemo kratko: u pomanjkanju žive vjere! Tko vjeruje, da je ispovijed po Kristu Gospodinu naređeno sredstvo, gdje će čovjek očistiti svoju dušu — taj će brzo biti sklon, da pođe onamo. Taj će prihvatiti poklik: »Idite k ispovjedniku...«

Ali tko nema žive vjere — taj okolijeva! Taj odgađa ili uopće nema ni volje da posluša savjet.

To je naša teška rana. Tu je korijen zlu, što nas bije. Nema u mnogima žive vjere. A gdje nema žive vjere u kršćanske istine — nema dakako ni života po vjeri t. j. primanja sv. Sakramenata.

Zato treba sijati vjeru, širiti je i usađivati u srca, gdje se pokolebala. Ne mora to činiti samo svećenik, jer on svuda ne dospijeva.

PODLISTAK

Majčina smrt

Župnik je pričao:

... »Da, da — draga učiteljice, — ima mnogo toga između neba i zemlje, do česa naša školska znanost ne dostiže. To je rekao i jedan pjesnik, koji je bio dosta velik, da je mirne duše mogao biti čedan. Čudo prolazi svakim danom pored nas, sa svakim izlazom sunca, s dolaskom sumraka Bog nam govori u tisuću jezika. Naša duša razumije svaki, samo ako hoće. Nebrojene je niti satkao između nas i onoga, što je stvorio, a najdalja zvijezda može biti duši put do Njega. Smrt je samo čuvar vratiju onoga carstva, u kojemu se rodila naša čežnja, i kamo se mora povratiti«.

»Kada netko, ovako kao ja, već desetljećima, često susreće Sestru Smrt, tada se ona više ne pričinja neprijateljem, nego strogom ali dobrostivom Božjom glasnicom«.

»Evo meni se prošle godine nešto desilo, što bi jedva naši učenjaci mogli razjasniti«.

»Bilo je u prosincu. Vani strašno nevrijeme, a meni nije bilo najbolje. Baš sam htio poći spavati, kadno začujem noćno zvonce na župnom dvoru. Vi znate, — da to zvonce javlja samo želju za posljednjim Sakramentima teškog bolesnika. Kad sam izašao, opazio sam dječaka u sivoj kukuljači. On je počeo trčati. Doviknuo sam mu da pričeka, a mali mi dade rukom znak, da ga slijedim.

Probudio sam crkvenjaka. Pošao u crkvu po Najsvetijega. I požurio putem, kojega mi je mali pokazao. Dječaka više nisam vidio. Moja jadna svjetiljka rasvjetljavala je jedva par koraka preda mnom. Mrkla je bila noć«.

Stigao sam do mosta i nisam znao, kamo bih dalje pošao. Odanle vodi jedan put kroz selo, drugi u brda, a treći uz potok u dolinu«.

»Ne znam ni sam, zašto sam izabrao ovaj posljednji. Valjada, jer su psi u selu bili mirni, a sigurno bi lajali, da je onuda netko prošao. No ja sam mogao isto tako poći i u brda«.

»Težak je to bio put. Ništa nisam oko sebe razaznavao. Mali je nestao. Na moj zov se nije nitko odzivao. Dobrih četvrt sata smo tako tumarali, i već sam se htio vratiti, kad začujem tiho cviljenje. Viknuo sam: »Hej!«.

»Mama!« viknao je iz strmine nježan dječji glas. Sišli smo niz strminu, i ondje našli mališa u sivoj kukuljači, kako plače«.

»Jeste li vi doista naš župnik? Mami je tako zlo, mene jako boli noga«.

Crkvenjak je podigao dječaka s iščašenom nogom na ramena. Mali je bio ugljenarov sin iz doline, plakao je za majkom i molio da požurimo.

»Našli smo ženu na samrti. Pored nje neku staricu i sićušno novorođenče. Ugljenar nije bio kod kuće. Bio je negdje na radu«.

»Sve se to ovako odvijalo: Kada je jadna žena osjetila, da joj se smrt približuje, poslala je svoga petogodišnjeg Ivicu po mene. Njezino je ispaćeno, blijedo lice sada srećom zasjalo. Bojala se za svoga dječaka. Iz staričina pričanja saznao sam, da je patila od straha, nije li se malom dogodila kakova nesreća, da li je stigao do župnika, i napokon da nije mogao dosegći zvonce u stanu. Neprestano je tiho molila. Tek prije jednog sata se je smirila i rekla: »Dolaze, prešli su most«. No nju je groznica tresla, i jecala je za dječakom.

Mali je sjedio mirno, sasvim tiho, a sigurno ga noga boljela. Mama to nije smjela opaziti. A mama je pobožno primila svetu Pričest, sretno gledala krštenje slabašnog djetešca, nekoliko puta ponovila: »Isuse, Marijo!« i mirno usnula za uvijek.

Kasnije sam saznao od mališa pojedinosti. Ivica nije uopće k meni stigao. Nije ni zvonio, kako ga je majka molila. Siroče, zalutalo je u noći, pao niz strminu i onesvijestio se. Kad je došao k sebi, nije znao, gdje je, i plačući je zazivao mamu. Na to je župnik došao »kao naručen«.

Kako li je predano morala zazivati Boga jadna mama, »da sam mogao zapovijed tako jasno razumjeti...!«

Život s Crkvom

14. NEDJELJA PO DUHOVIMA
22. kolovoza 1948.

Uvod u sv. Misu glasi: »Bože, zaštitniče naš, pogledaj i vidi lice pomazanika svojega, jer više vrijedi jedan dan u dvorima Tvojim od tisuće (drugdje). Kako su mili stanovi Tvoji, Gospodine nad vojskama. Čezne i gine duša moja za dvorima Gospodnjim«.

U Molitvi moli svećenik za sv. Crkvu: »Čuvaj, molimo, Gospodine, Crkvu svoju vjekovitim smilovanjem, i jer bez Tebe posrče ljudska umrlost, neka se Tvojim vazda pomoćima i odaleči od štetnih stvari i upravi k spasonosnima«.

Sv. Pavao apostol uči nas u **Poslanici** (Gal. 5,16, 16—24), kako treba da živimo po Duhu Gospodnjem, a ne po tijelu, ako želimo biti Kristovi: »Braćo, Duhom hodite i djela tjelesnih ne ćete izvršiti. Jer tijelo teži protiv duha, a duh protiv tijela. A očita su tjelesna djela ova: bludnost, nečistoća, besramnost, putenost, idolopoklonstvo, čaranja, neprijateljstva, prepirke, pakost, srdžba, svađe, razdori, raskolništva, zavist, ubojstva, pijanstva, proždrljivost i ovima slična. Zato vam unaprijed kažem, kao što sam vam prije kazao, da oni, koji takova (djela) čine, ne će postići kraljevstvo Božje. A plod je Duha: ljubav, radost, mir, ustrpljivost, blagost, dobrota, dugotrpnost, krotkost, vjernost, čednost, uzdržljivost, čistoća. Proti ovim (djelima) nema zakona. A koji su Kristovi, oni su tijelo svoje raspeli sa strastima i požudama«.

Sv. **Evanđelje** (Mat. 6, 24—33) uči nas, kako treba da se klonimo brige za tjelesne potrebe, a da više tražimo kraljevstvo Božje i pravdu njegovu.

U ono vrijeme reče Isus učenicima svojim: Nitko ne može dva gospodara služiti, jer ili će jednoga mrziti, a drugoga ljubiti, ili će uz jednoga prianjati, a drugoga prezirati. Ne možete služiti Bogu i bogatstvu. Zato vam kažem: ne budite zabrinuti za život svoj, šta ćete jesti, niti za tijelo, u što ćete se obući. Nije li život više nego tijelo i tijelo više nego odijelo? Pogledajte na ptice nebeske, kako niti siju niti žanju, niti sabiraju u žitnice, pa ih otac vaš nebeski hrani. Nijeste li vi mnogo vredniji od njih? A tko od vas brinući se može pridodati rastu svojemu jedan lakat? I za odijelo šta se brinete? Pogledajte ljiljane u polju, kako rastu, a ne trude se niti predu. Kažem vam, da ni Salomon u svoj slavi nije bio odjeven kao jedan od njih. A kad travu poljsku, koja danas jest, a sutra se u peć baca, Bog tako odijeva, koliko će većma vas, malovjerni? Ne budite dakle zabrinuti govoreći: što ćemo jesti ili što ćemo piti ili u što ćemo se obući? Jer sve ovo neznabošci traže. A otac vaš zna, da vam sve ovo treba. Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, i sve će vam se ovo dodati.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 22. KOLOVOZA

XIV. po Duhovima — Bezgriješno Srce Marijino. Svoje Tijelo i Krv uzeo je naš Otkupitelj Sin Božji iz krvi prečistoga Srca Marijina i predao vječnom Ocu na drvetu Križa za naše otkupljenje. Stoga smo mi otkupljeni krvlju presvetoga Srca Marijina. Iz ovoga žarkoga ognjišta ljubavi poteklo je i samo božansko Srce Isusovo, koje je iz ljubavi prema ljrdima podnijelo gorku muku i smrt na Križu. Zato su Bogu osobito drage one duše, koje goje pobožnost prema bezgriješnom Srcu Marijinu. Beskrajno milosrdna ljubav Božja dala je našem vremenu ovu pobožnost kao sigurno sredstvo obilatoga spasenja. Prošli je vijek bio vijek Bezgriješnoga Začeća, a ovaj vijek je vijek Bezgriješnoga Srca Marijina. — **Sv. Timotej** došao iz Antiohije u Rim. Tu je bio uhvaćen i tri puta bičevan i nakon strašnog mučenja bila mu je odrubljena glava oko g. 310. — **Sv. Hipolit**, biskup u mjestu Porto kod Rima bio je za cara Aleksandra svezanih ruku i nogu bačen u dubok zdenac i tako zadobio palmu mučenika. — **Sv. Simforijan** u Antunu u Francuskoj mučen za cara Aurelijana (270.—275.). Kada su ga vodili na smrt, majka ga sokolila: »Sinko, sjeti se vječnoga života. Pogledaj na nebo, gdje vlada vječni kralj. Ne će se tebi oduzeti život nego samo promijeniti u bolji«.

PONEDJELJAK, 23. KOLOVOZA

Sv. Filip Beniel. Rođen 15. VIII. 1233. u Firenci. Raširio je red slugu Marijinih (servita) po cijeloj Evropi, kuda je prošao kao misijonar, propovijedajući muku Spasiteljovu i žalost Bl. Djevice Majke. Velikodušna je bila njegova ljubav i milosrđe prema siromasima. Jednom je gubavcu dao svoju haljinu i ovaj je odmah ozdravio. Kada su to čuli kardinali skupljeni u Viterbu radi izbora novoga pape, izabrali su ga za papu, ali je on pobjegao i sakrivao se, dok nije bio izabran novi papa Grgur X. g. 1271. Umro je 22. VIII. 1285. u mjestu Todi u Italiji zagrlivši Raspelo, koje je nazivao »svojom knjigom«, iz koje je on naučio duboku poniznost.

UTORAK, 24. KOLOVOZA

Sv. Bartol apostol. Zove se i Natanael. Rođen u Rami Galilejskoj. Kad ga je apostol Filip vodio Isusu, reče Spasitelj: »Evo pravi Izraelac, u kome nema lukavštine«. Upita Ga Natanael: »Odakle me poznaješ?« Odgovori mu Isus: »Prije nego pozva Filip, vidjeh te, kad si bio pod smokvom«. Odgovori Natanael: »Učitelju Ti si Sin Božji, Ti si kralj izraelski!« Poslije Uzašašća propovijedao evanđelje u Indiji i Perziji. U Velikoj Armeniji pogani mu sa živa tjela oderali kožu i potom odrubili glavu 24. VIII. g. 71. Zato se slika s knjigom, s nožem i svojom glavom u rukama.

SRIJEDA, 25. KOLOVOZA

Sv. Ljudevit, franc. kralj od 1226.—1270. Majka sv. Blanka rekla mu jednom, da bi ga voljela vidjeti mrtva nego okaljana smrtnim grijehom. Uvijek je vršio oštru pokoru. U teškoj bolesti zavjetovao se, da će osloboditi grob Spasiteljev od Saracena, ali je od njih bio zarobljen i morao sklopiti mir. Kod ponovnoga vojnoga pohoda umro od kuge 25. VIII. 1270. u Turisu.

ČETVRTAK, 26. KOLOVOZA

Sv. Zefirin papa od 198. do 217. Umro 26. VIII. 217 u Rimu.

PETAK, 27. KOLOVOZA

Sv. Josip Kalasancije. Rođen u Španjolskoj g. 1556. Kao svećenik došao u Rim gdje je osnovao red Majke Božje pobožnih škola (scholarum piarum; odatle redovnicima ime: piaristi). Osobito se odlikovao u nepobjedivoj strpljivosti i jakosti u podnošenju križeva i zato ga zovu drugim Jobom. Za vrijeme kuge u Rimu natjecao se u njegovanju bolesnika sa sv. Kamilom. Na svojim leđima je nosio lješine umrlih na groblje. Umro 25. VIII. 1648. star 92 godine. Njegovo srce i jezik ostali su neraspadnuti. Čuvaju se u Rimu u crkvi sv. Panteleona.

SUBOTA, 28. KOLOVOZA

Sv. Augustin. Jedan od najvećih biskupa i crkvenih učitelja i jedan od najvećih duhova svih vremena. Aurelije Augustin rodio se 13. XI. 354. u Tagasti u Africi. Oca mu Patricija poganina obratila majka sv. Monika. U mladosti živio griješnim životom i imao »sina svojega grijeha« Adeota. Pristajao je uz manihejsko krivovjerje, koje je učilo, da postoji Bog dobra i bog zla. Sv. Monika je sa suzama molila za njegovo obraćenje. Jedan ju je biskup tješio: »Sin tolikih suza ne može propasti«. Kao učitelj govorništva otišao je u Rim, bez znanja majke, a zatim u Milano. Tu je proučavao filozofa Platona i napustio manihejstvo. Platon mu je otkrio, da je Bog najuzvišeniji Duh neiskazane ljepote, za kojim je već počelo plamtjeti srce Augustinovo. K njemu je došla u Milano i njegova majka i upoznala ga sa svetim biskupom Ambrozijem. Pod njegovim je vodstvom proučavao Sv. Pismo. Kad je jednom razmišljao pod smokvom, čuo je kao dječji glas: »Uzmi i čitaj-« Otvorio je Poslanice sv. Pavla i pročitao: »Ne živite u razuzdanim gozbama i pijankama nego se obucite u Gospodina Isusa Krista!« Na to se svim srcem obratio Bogu. Krstio ga je sv. Ambrozije u noći od 24.-25. IV. 387. zajedno s njegovim sinom, koji je kratko iza toga umro, i s njegovim prijateljem sv. Alipom. Predaja veli, da su tim povodom sv. Ambrozije i sv. Augustin sastavili zahvalnicu »Te Deum« (Tebe Boga hvalimo). Iza krštenja otputio se Augustin u Afriku. Putem u u Ostiju umrla mu je sveta majka. U Africi postao svećenikom, i g. 395. i biskupom. Živio je samostanskim životom prema pravilima, koje je on sastavio, i koja su poslije mnogi redovi prihvatili. Kao biskup revno vršio duhovnu pastvu i pisao mnoge divne knjige u obranu Crkve protiv krivovjeraca. Najslavnija mu je knjiga »De Civitate Dei« (Božja država). Protiv pelagijevaca, koji su učili, da milost Božja nije potrebna za dobra djela, branio katoličku nauku i stekao naslov: »učitelj milosti« (doctor gratiae). Odlikovao se osobito u kreposti poniznosti. Već kao biskup napisao je svoje glasovite »Ispovijesti«, u kojima ispovijeda i ponizno oplakuje grijehe svoje mladosti pred svima pokoljenjima sv. Crkve. Svi njegovi spisi odaju njegovu žarku ljubav prema Bogu i zato ga slikaju s gorućim srcem, probodenim sa strijelicama. U teškoj bolesti neprestano molio 7 pokorničkih psalama. Umro je 28. VIII. 430. u gradu Hiponu u Africi. Njegovo tijelo bilo je preneseno u Paviju u Italiji, gdje se i danas štuje.

Pouka: Sv. Josip Kotolengo osnovao je u Torinu bolnicu, u kojoj Gospodin doslovno izvršuje svoje riječi. Uprava se ne brine puno za materijalne potrebe velike bolnice. Kad pritisne nužda, Gospodin na čudesan način izravno pomaže. Ne bismo li i mi pokušali iskati najprije kraljevstvo Božje?

BIBLIJSKA LICA

SV. BARTOLOMEJ, APOSTOL

Između apostola obično se na šestom mjestu spominje Bartolomej, što znači sin Tolomejev, a naziva se također Natanael (Božji dar). On je bio rodom iz Betsaide na Genezaretskom jezeru. Kad mu je Isusov učenik Filip saopćio, da su našli Isusa, sina Josipova iz Nazareta, o kom je pisao Mojsije i proroci, upitao je Natanael sa začuđenjem: »Zar može biti što dobra iz Nazareta«? — Nazaret naime i uopće Galileja bili su na glasu, kao mješavina svakojakog naroda, koji baš nije bio osobito odan pravoj vjeri. Filip mu odgovori: »Dođi i vidi!« Natanael dakle pođe s Filipom k Isusu, a kad ga opazi Isus, gdje dolazi, nagovorio ga riječima: »Ovo je pravi Izraelac, u kom nema lukavštine i prevare«. Natanael mu reče: »Odakle me poznaješ?« Isus mu odgovori: «Prije negoli te Filip pozvao, vidio sam te, dok si bio pod smokvom!«

Ove su riječi tako iznenadile Natanaela, da je odmah očitovao svoju vjeru u Isusa rekavši: »Učitelju, ti si Sin Božji, ti si kralj Izraelski!« Na to mu Isus reče: »Ti vjeruješ zato, što sam ti rekao, da sam te vidio pod smokvom; ali ćeš i veće stvari od toga vidjeti! Zaista vam kažem, da ćete vidjeti nebesa otvorena i anđela Božje, gdje uzlaze i silaze nad Sinom čovječjim!«

Natanaelovo ime spominje se među apostolima još onom zgodom, kad im se Isus ukazao poslije svoga uskrsnuća na Genezaretskom jezeru prigodom čudesnog ribolova.

O kasnijem životu ovog apostola nema sigurno zajamčenih povijesnih podataka. Povjesnik Euzebije spominje, da je ovaj apostol propovjedao Evanđelje u istočnoj Indiji, a prema pobožnoj predaji djelovao je također u Armeniji, Mesopotamiji i među Partima za vrijeme kralja Polimija, kojemu je kćer oslobodio od opsjednuća zla duha. Propovjedajući u Armeniji činio je mnoga čudesa tako, da se obratilo mnoštvo naroda. Ali radi toga ozlovoljl protiv sebe poganske svećenike, koji su nagovorili kraljeva brata Astiaga, okorjelog pristalicu krivih bogova, da su apostola Bartolomeja stavili na grozne muke: živomu su ogulili kožu i nakon dugog mučenja odrubili mu glavu.

Tako je dakle mučeničkom smrću završio svoje apostolsko djelovanje. Ostatke apostolova tijela sahranili su pobožni kršćani u olovnu škrinju, te su nakon raznih zgoda bili preneseni na otok Lipari (oko g. 580.), a odanle g. 838. u Benevent, i napokon g. 983. u Rim, gdje su sahranjene na tiberskom otoku, a nad njima je podignuta crkva sv. Bartolomeja. Blagdan ovog apostola slavi se 24. kolovoza.

Srce Marijino

Majko, Tvoje je Srce puno milosti.

Iz svetoga kaleža, Tvoga srca, ljubav se uzdizala u predanoj žrtvi čitava Tvoga života.

Stvoritelj je blagoslovio Tvoje Srce, da ga slavi svojom čistom ljepotom i molitve su Tvoje otvarale put, da obasja svijet Božje milosrđe.

Tvoje je Srce, Majko, čuvalo Spasitelja čovječanstva, pratilo Njegove staze, trpjelo i umiralo s Njime, da se dovrši djelo otkupljenja.

U Tvome Srcu, Majko, sinula je sreća uskrsnuća, kada je ustao Pobjeditelj, i slava Njegova uzašašća i Tvoja je slava.

Srce, puno milosti još na zemlji, Ti si u vječnosti čudesna snaga svima, koji Te zazivaju.

Ti si pomoć klonulima, zdravlje bolesnima, utjeha žalosnima, svjetlost zalutalima.

Tebi se molimo u svim našim kušnjama i nevoljama.

Ti nas vodi Božjim visinama, Srce bezgrješno! (L)

—o—

Dva gospodara

U svijetu osjećamo neprekinutu borbu duše između Boga i sila tmine. Bog sa svojim zakonima pomaže čovjeku u njegovu spasenju, a sotona sa svim svojim zamkama i iskušenjima vreba na naše slabosti. Vjernost Bogu iskušava se u različitim nevoljama ovoga života, kojima se nitko do kraja ne može ukloniti, a napasnik tmine iskorišćuje takove časove, da nas pokoleba i da nas privuče sebi. Napasnik nas smućuje priviđenjima radosti, koje nam obećaje, i mnogi kolebljivci vjeruju, da ne ostavljaju Boga, ako i pođu za napasnikovim obećanjima. Mnogi slabići misle, da mogu istovremeno služiti i nebeskom Gospodaru i gospodaru tmine, a da pritom ipak ne će izgubiti milost spasenja u vječnosti. Ali Krist nas je upozorio, da ne možemo služiti dvojici gospodara. Uvijek ćemo jednoga mrziti, a drugoga ljubiti. Uvijek ćemo biti vjerni jednome, a drugoga zanemariti. Ono, što Bog traži od nas, traži samo On i nitko drugi. Ono, što traži sotona, pristaje samo njegovim težnjama, njegovom svijetu tmine. Nitko ne može podijeliti svoju dušu na dva svijeta, na dva gospodara. Nitko ne može upraviti svoj život prema dvjema metama (ciljevima), koje su tako suprotne jedna drugoj, kao što su nebo i pakao. Napokon, nitko ne može jedno djelo prodahnuti s dva različita sadržaja.

O, mnogo se i suvišno brinemo za tijelo, mnogo puta popuštamo napasniku samo u toj nepotrebnoj brizi za svoj opstanak. — Pogledajte na ptice nebeske i na ljiljane u polju! — govori Spasitelj. Otac nebeski brine se za ptice, da ih nahrani, a zar mi čitavom svojom golemom brigom možemo utjecati na svoj rast, na svoju snagu? Otac nebeski brine se za ljiljane, a ni sam Salamun nije se odjenuo ljepše u svojoj slavi, nego što se odijevaju ljiljani svojim cvatom. A kada se Bog tako brine za trave u polju, koje danas izrastu, a sutra već nestaju, zar se ne će još i više brinuti za nas? I neznabošci brinu se za hranu i za piće i za svoje ruho, a mi, koji poznajemo Boga, treba da tražimo ponajprije kraljevstvo Božje pravde, a sve će nam se drugo dodati.

Tražimo, dakle, najdragocjenije blago, svoga Boga. Tražimo put Njegovoj ljepoti, a tražimo taj put ne popuštajući ni časa u teškoj borbi s gospodarom tmine. Veliku sreću stičemo vjernošću i ustrajnošću u zemaljskom životu, kada slobodnom voljom možemo i moramo odlučiti, koga ćemo ljubiti i kome ćemo pripadati.

—o—

Chateaubriand o krštenju

»Sveto nas krštenje podsjeća na griješnu našu narav, u kojoj smo rođeni, na bolnu utrobu, koja nas je nosila, kao i na patnje, koje nas čekaju u ovom svijetu. Ono nam veli, da naši grijesi prelaze na naše sinove, da smo svi povezani u čudnu uzajamnost. Silna je ova pouka, koja bi doista bila dovoljna, kad bismo o njoj razmišljali, da učini, da vrlina zavlada među ljudima«.

Uzašašće Marijino u slikarstvu

I

U slikarskom prikazivanju Marijine smrti opaža se razlika u tom, što sjeverni umjetnici ponajvećma slikaju trenutak, u kome bi Dj. Marija upravo predaje svoju dušu, okruženu apostolima, koji jedva sakrivaju svoje uzbuđenje i obavljaju obred za umiruće. Južni pak umjetnici vole slikati pogrebnu svečanost, koju priređuju apostoli, sakupljeni oko mrtvačkog odra već preminule Bogorodice; u sredini pak stoji božanski Spasitelj i drži u naručju dušu svoje Majke u liku djeteta. Na osobit način prikazuje Marijinu smrt Ivan Holbein stariji (iz prve polovine XV. st.) na slici u Bázelu, gdje Bogorodica umire u sredini između sv. Petra i Pavla.

II

Prikazivanje Marijina preminuća na smrtnoj postelji malo po malo potiskuje iz umjetnosti prikazivanje Bogorodičina uzašašća na nebo. Slikar Cimabue (oko godine 1.000) prema riječima talijanskog povjesnika umjetnosti Vasarija pretstavlja u slikama Marijin primitak na nebo nakon njezine smrti. On prikazuje Mariju, koja u pratnji anđela leti prema nebu, gdje Je prima Njezin božanski Sin; a dolje se nalazi prazni grob s apostolima, a iza njih tri reda svetaca. Istom sijenska slikarska škola sa svojim istančanim smislom za svečana raspoloženja pomaže podići ovu zgodu iz Marijina života do umjetničkog značaja. Bogorodica, okružena vijencem ushićenih anđela, preobražena do najvišeg veličanstva, lebdi u nebeskim predjelima. Čuđenje pak apostola pri praznome grobu kontrast je radosti nebesnika zbog dolaska njihove kraljice. Glazba anđela izlazi Joj usuret, a samo je Božanstvo dočekuje .Ovako obilježuju Marijino uzašašće na nebo sijenski slikari, braća Lorenzetti Petar (1302—1350) i Ambroz (1324—1350) u svojim slikama. I u Firenzi slično slikaju prizor Marijina uzašašća. Sandro Botticelli (1446—1510) obrađuje u velikoj slici narodne slikarske zbirke u Londonu ovaj predmet sa sjećajem na Danteov opis raja.

U ranijim slikama Marija ulazi u nebo ponizno moleći sklopljenih ruku i spuštenih očiju. U kasnijim pak slikama Djevica podiže svoje oči, čeznutljiva pogleda i prekriženih ruku na prsima, težeći za svojim vječnim zavičajem. Ovako leti Bogorodica nebu pod oblake, praćena oduševljenim pogledima apostola na oltarskim slikama Tintoretta (1519—1594) i Tiepola (1696—17[illegible]), venecijanskih slikara. Nedostiživi vrhunac ovog shvaćanja prikazuje venecijanski slikar Tizian Vercelli (1477—1576) u svojoj neisporedivoj slici svjetskog glasa, u Marijinu uznesenju na nebo u venecijanskoj Akademiji.

Kao dodatak talijanskim uzorima ovaj prizor prikazuje među ostalima i španjolski slikar Murillo (1618—1682). I glasoviti flamanski slikar Rubens (1577—1640) u svojim slikama Marijina uzašašća na nebo stoji potpuno pod uplivom talijanskih slikara. Pa i njemački slikar Dürer (1471—1528) u svojim slikama očituje južne elemente .Za sanjarsko shvaćanje ovoga predmeta značajne su radnje francuskog slikara Poussina (1594—1665).

Sa svim tim se ističu također samostalne slike talijanskih obrazaca. U nekim pak slikama spajaju se pretstave pogreba i uzašašća.

III

Dürer u nekim svojim slikama zajedno spaja prizore Marijina uzašašća i Marijina krunjenja. U donjem dijelu slike je prazni grob, oko njega apostoli, a poviše sv. Trojstvo drži krunu nad lebdećom Bogorodicom. Slično prikazuje Rafael Sanzio (1483—1520) dvostruki prizor na uljenoj slici vatikanske zbirke. Dolje začuđeni apostoli stoje oko grobnice, iz koje klije cvijeće, dok poviše radosno sviraju anđeli, a Krist kruni svoju Majku koja se nalazi pokraj Njega u oblaku.

Iz ovih primjera dvaju umjetnika najvišeg uspona umjetnosti, koji prikazuju na jednoj slici zajedno i uzašašće i krunjenje, zaključilo bi se, da se prikazivanje krunjenja malo po malo razvijalo iz uzašašća. Oba zadatka postojahu međusobno potpuno samostalna u umjetnosti.

Redovito Krist obavlja krunjenje, rjeđe sv. Trojstvo, a sasvim izuzetno Bog Otac ili Duh Sveti u prilici goluba sa zlatnim vijencem u ustima. Katkada se događaj odigrava na čvrstom tlu, na uzvišenom podnožju ili prijestolju, češće visoko na laganim oblacima, koje katkada podupiru ili nose anđeli. Kadšto Marija kleči pred Kristom, a češće Ona sjedi pokraj Njega. Čete anđela kliču i zanosno pjevaju s mnogobrojnim svecima i veličaju ovaj uzvišeni događaj.

Iz katoličkog svijeta

FRANCUSKI MISIONAR kod sv. Oca. Sv. Otac je primio u audijenciju O. Flanjaca Francuza, koji već 40 godina djeluje kao misionar u Japanu.

AMBROZIJANSKA KNJIŽNICA. Ova glasovita knjižnica u Milanu bila je teško oštećena od bombardiranja u vrijeme rata. Sada je obnovljena i 13. lipnja o. g. svečano otvorena. Svečanosti je prisustvovao izaslanik sv. Oca kardinal Tisserant.

OPET RASIZAM. Povodom pobjede nacionalističke stranke u Južnoj Africi, južno-afrički katolički list »The Southern Cross« podsjeća katolike na temeljne zasade katoličke vjere o rasizmu: Svi su ljudi po svojoj naravi jednako vrijedni. Nitko nije zao zato, što pripada ovoj ili onoj rasi ili što ima stanovitu boju kože. Nijedna rasa sama po sebi nema više prava od drugih. Svi ljudi su sinovi jednog nebeskog Oca.

KONCEM MJESECA SVIBNJA dobio je etiopski zavod u Rimu dva nova đaka, pa se tako broj Etiopljana u ovom zavodu popeo na jedanaest. Zanimljivo je, da su ova dvojica prvi pravi Abesinci, koji su došli u Rim poslije 1939. godine. Ostali su naime đaci ovog zavoda isključivo iz bivše talijanske kolonije Eritreje.

U GRADU SAINT-MALO (Francuska) svečano je proslavljena dne 18. srpnja stogodišnjica smrti francuskog katoličkog pisca René de Chateaubrianda (Šatobriana). Komemoraciji, održanoj na grobu pisca, prisustvovao je i predsjednik francuske skupštine Herriot.

»KATOLIČKA KULTURNA NAKLADA« u Dortmundu (Njemačka) izdala je nedavno jedan zanimljivi crtani geografsko-biblijski atlas, u kojem se u 72 slike prikazuje život Isusov. Naslov atlasa je: »Domovina i život Isusov«. Crteže je izradio njemački umjetnik Joseph Goeken.

ZA VRIJEME JUBILARNIH PROSLAVA bazilike sv. Matije u Trieru (Njemačka) jedan je cijeli dan bio posvećen molitvama za mir, koje je organiziralo poznato lurdsko udruženje »Pax Christi«.

NESTAŠICA KLERA osjeća se još uvijek na Filipinima. Iako su Filipini prestali važiti kao misijsko područje, ipak svećenika ima toliko malo da se pastva vrši u gotovo istim prilikama kao i u misijskim predjelima.

PRVO SJEMENIŠTE, koje će pripremati svećenike za rad u misijama, nedavno je osnovano u Meksiku.

MARIJANSKI KONGRESI održat će se početkom mjeseca rujna u Belgiji i u Francuskoj.

PRVA KATOLIČKA BOLNIČARSKA ŠKOLA otvorena je u sjevernoj Kini pri katoličkoj bolnici u Tientsinu. Tečaj će trajati tri godine i bit će za sad ograničen samo za sestre redovnice.

MJESEČNIK »ARHIV za crkvenu povijest srednjo-rajnskog područja« izići će uskoro kao glasilo nedavno osnovanog udruženja za proučavanje njemačke crkvene povijesti.

KANADSKA LIGA PRESV. SRCA ISUSOVA organizirala je u mjesecu svibnju dan apostolata u cijeloj zemlji. Geslo dana bila je borba protiv prekomjernog uživanja alkoholnih pića.

KATOLIČKA PUČKA SVEUČILIŠTA otvorena su nedavno i u misijskim središtima Kivu i Kotonu u Africi. Ova sveučilišta namijenjena su laicima i služe kao priprava za klasični i znanstveni studij.

BISKUP ŠKRABIK O RADU. — Biskup u Banjskoj Bistrici, u Slovačkoj, posjetio je nacionalizirane tvornice cipela Bata, a na poziv ravnatelja tih tvornica. Tom prilikom je održao radnicima govor, u kojem je podcrtao važnost rada za duhovni i tjelesni život čovjeka. Rad je izvor blagostanja, a ujedno je jedno od najboljih sredstava, koje čovjeka čuva od grijeha. Kršćanstvo je uvijek cijenilo rad i u ono pogansko doba, kada se je rad smatrao nedostojnim slobodnog čovjeka, sv. Pavao je izrekao onu, toliko puta ponavljanu: »Tko ne radi, taj nema prava ni da jede.«

JUBILEJ TALIJANSKE KATOLIČKE MLADEŽI. — Talijanska katolička mladež slavi ove godine 80-godišnjicu svoga djelovanja. Za tu prigodu se pripremaju velike svečanosti. Među ostalim se izrađuje i jedan film, koji će prikazati djelovanje talijanske katoličke mladeži kroz proteklih 80 godina.

SASTANAK MISIONARA LAJIKA U BRISLU. — Međunarodno tajništvo misijonara-lajika priredilo je početkom travnja međunarodni sastanak misijonara lajika u Brislu. Prisustvovali su zastupnici lajičkih misijskih organizacija iz Francuske, Belgije, Holandije i Italije. Zastupani su bili i lajici-misijonari iz misijskih krajeva. Doneseni su bili važni zaključci o odgoju kandidata za misijonare-lajike ne samo onih iz Evrope, nego i za urođenike.

KATOLIČKE ŠKOLSKE USTANOVE U INDIJI. — Prema zadnjim statističkim podacima razni katolički redovi održavaju u Indiji 5000 pučkih škola, 450 pomoćnih škola, 350 zavoda za srednju nastavu te 20 sveučilišta i kolegijuma za višu naobrazbu, od ovih zadnjih 14 za mušku, a 6 za žensku mladež. Osim toga katolici u Indiji uzdržavaju 30 sirotišta, u kojima je smješteno preko 20.000 sirotne djece.

PITANJE SVEĆENIKA U LATINSKOJ AMERICI. — Poznato je, da ovaj kraj svijeta najviše oskudijeva na svećenicima. Na 140 milijuna stanovnika dolazi samo 24.000 svećenika. Poznavaoci tamošnjih prilika tvrde, da su ovoj pojavi uzrok veoma nezdrave socijalne prilike, koje tamo vladaju. Uz mali broj jako bogatih veleposjednika tamo živi u velikoj bijedi ogromna većina sirotinje. Ako se u vjerskim prilikama tamo želi krenuti na bolje, onda je krajnje vrijeme, da se tamo izvrši temeljita i širokopotezna agrarna reforma po načelima papinih enciklika.

ČUDESNO OZDRAVLJENJE. — »Vjerski Tjednik«, glasilo oranske biskupije u Francuskoj, objavio je u svome broju od 27. III. o g. vijest o čudesnom ozdravljenju Gabrijele Clauzel iz Palissy-a. Ona je bolovala od reumatične upale hrptenjače. Izobličene su kosti pritiskale na živčane korijene, što je prouzrokovalo teške smetnje i bolesnicu dovelo do krajnje slabosti. Bolesnica je zaželjela, da zadnji put u životu prisustvuje sv. Misi za uspomenu na svoje hodočašće u Lurd. Prenijeli su je u župnu crkvu. Za vrijeme sv. Mise bolesnica je nenadano i odjednom ozdravila.

DUHOVNE VJEŽBE ZA ŽENE. — U Francuskoj se priređuju jednomjesečne duhovne vježbe za učiteljice, profesorice, činovnice socijalnih ureda, voditeljice raznih tečajeva i slično.

IZLOŽBA CRKVENE UMJETNOSTI U PARIZU. — Francuski umjetnici, koji se bave religijoznim stvaranjem, održali su na poticaj pariškog nadbiskupa izložbu svojih radova u Parizu. Ova izložba je toliko uspjela, da se morala ponoviti.

KONFERENCIJA SV. VINKA. — Ova karitativna katolička organizacija, čiji je početnik slavni Friderik Ozanam, a koja je rasprostranjena po čitavom svijetu, broji 15.000 grupa s oko 200.000 članova. U samoj Francuskoj ima 2.020 grupa s 16.000 članova. U Francuskoj je kroz 1947. god. ova organizacija podijelila pomoći oko 70 milijuna franaka; nedjelno je posjećeno u svojim stanovima 25.000 obitelji; po bolnicama je posjećeno 20.000 bolesnika, a isto tako je posjećeno po zatvorima više tisuća zatvorenika; na praznike je ova organizacija poslala 10.000 djece, a sudovi su joj izručili na brigu i odgoj 2.500 djece. Sve ovo bez ikakve pomoći već samo iz milodara ljudi, koje potiče na milosrđe kršćanska ljubav.

ŠVICARSKI BISKUPI održali su 5. i 6. srpnja u Einsiedelnu, u glasovitom prošteništu Majke Božje svoju godišnju konferenciju.

SASTANAK KATOLIČKIH UČITELJA. — U Berlinu su održali sastanak katolički učitelji i učiteljice. Zborovanju je sudjelovalo njih 400. Berlinski nadbiskup im je tom prigodom održao govor, u kojem im je dao smjernice za njihov rad među mladeži, koju su za vrijeme nacizma trovali tako pogibeljnim protukršćanskim zabludama.

Crkvena godina

Za prve kršćane bila je radosna dužnost ponavljati uspomene smrti Gospodinove »lomljenjem kruha« ili žrtve svete Mise. Iz »Djela apostolskih« doznajemo, da se ovo »lomljenje kruha« održavalo još u apostolskim vremenima u nedjelju.

I godišnjicu smrti i uskrsnuća Gospodinova — ove velike događaje — proživljavali su prvi kršćani u živim uspomenama. I u idućim nedjeljama sjećali su se kako se Isus ukazivao apostolima, kako je poučavao o kraljevstvu Božjem, kako je 40 dana iza svog Uskrsnuća uzašao na nebesa i pedeseti dan poslao apostolima obećanog Utješitelja u osobi Duha Svetoga.

Tako nalazimo već u 2. vijeku prve posvećene kršćanske dane: nedjelje, Uskrs i Duhove. U ovim danima sakupljali su se svi kršćani k zajedničkom bogoslužju i nisu išli na službeni rad.

Treći glavni kršćanski blagdan sigurno se u Rimu slavio već pred godinom 336.

Već svršetkom 4. vijeka ustanovili su se glavni blagdani crkvene godine: Božić, Uskrs, Duhovi, a okolo njih su se opet sakupili i drugi blagdani.

Misao: slaviti svake godine Spasiteljevo djelo privodila je kršćane, da se sjećaju i onih, koji su sudjelovali na ovom djelu. Bila je to osobito Majka Božja, Sv. Ivan Krstitelj i sveti apostoli. Kasnije bili su još ustanovljeni blagdani sv. mučenika i ispovjedalaca. Tako se je broj zapovijedanih blagdana neprestano povisivao i bio je velik u 5.—9. vijeka. Crkva je htjela na ovakav način da djeluje na krepostan život naroda, zovući ga često u Crkvu, gdje je puk slušao Riječ Božju, bio je prisutan svetim obredima i primao je sv. Sakramente. Još više blagdana bilo je ustanovljeno u idućim vjekovima, kada je i biskupima bilo dopušteno da u svojim biskupijama ustanovljuju blagdane.

DOBROTVORNI RAD ISUSOVACA U ŠANGAJU. — U ovom najvećem gradu Kine oo. Isusovci vode 4 sirotišta s 951 djetetom i prihvatilište, koje za godinu dana primilo 2.048 djece. Isti oo. Isusovci vode u ovome gradu 7 bolnica s 1.711 kreveta, dva doma s 500 kreveta, 42 dispanzera s 509.298 pregleda, dva socijalna kluba za radnike i šest radničkih kuća s 250 radnika. Na školskom polju oni vode 294 katehističke škole s 9.432 učenika, 106 nižih pučkih škola s 20.411 učenika, 60 viših pučkih škola s 6.796 učenika, 23 srednje škole s 9.460 učenika i jedno sveučilište s 1.114 slušača. Osim ostalog dušobrižničkog rada oni vode opservatorij, meteorološku stanicu, seizmografsku stanicu, muzej i druge znanstvene ustanove.

JAPANSKI KATOLIČKI STUDENTI (ĐACI). Međunarodna katolička studentska (đačka) organizacija ima svoju podružnicu i u Japanu. U Tokiju se sastaju katolički studenti, njih oko 200, svakog mjeseca u svrhu proučavanja katoličke socijalne nauke.

NOVA REDOVNIČKA DRUŽBA. — U Francuskoj je utemeljena nova redovnička družba pod imenom »MISIJONARI SV. TEREZIJE OD DJETETA ISUSA«. Članovi ove redovničke družbe imaju za glavni zadatak misijonarski rad među radnicima.

Naši pokojnici

† MSGR. MIKERIĆ KARLO umro je 12. kolovoza u Nadbiskupskom dvoru u Zagrebu u 61. godini života i pokopan na Mirogoju 14. kolovoza. Zaređen je za svećenika g. 1911. i kapelanovao u Pregradi, Podgoraču, Lipovljanima i Kaptolu. Od godine 1918. do sada vršio je službu protokoliste u Nadbiskupskoj kancelariji t. j. otkada je oglušio. Svoju je nevolju snosio vanrednom ustrpljivošću. Prema strankama je bio osobito susretljiv i prijazan, a u službi nenadoknadivo revan. Bio je svećenik veoma skromna i pobožna života, i gojio je osobitu ljubav prema Majci Božjoj. Zbog svega je toga bio odlikovan i imenovan začasnim prisjednikom Nadbiskupskoga duhovnoga stola i začasnim komornikom Njegove svetosti sv. Oca Pape. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 29. KOLOVOZA 1943. BROJ 32

> Prikloni, Gospode, uho svoje i uslíši me; spasi slugu svojega, Bože moj, koji se uzda u Tebe ». (Ps. 85, 1—3.)
>
> Iz ulaza današnje sv. Mise.

TAJNA ISUSOVA USPJEHA

Veoma je zanimljivo promotriti, u što je Isus položio sigurnost i čime je zajamčio konačni uspjeh svoga učiteljskog rada. To je tim zanimljivije, što je takove prirode, da je to mogao iznaći i provesti samo Sin Božji.

Prije svega Njemu nije bilo dosta, što su Mu točnu i podrobnu legitimaciju dali starozavjetni proroci. Oni su Ga naviještali nekoliko stotina godina prije, nego li je došao. I kad je došao, na Njemu se točno sve ispunilo, što su oni prorekli. A On je sam ne samo govorio, da je od Boga poslan, nego je to i potvrdio svojim svetim životom (Iv. 5, 46), svojim čudesima (Iv. 5, 32, 36) i konačno svojim uskrsnućem (Dj. ap. 1, 22). Time je zajamčio svoje božansko poslanje i svoj božanski učiteljski ugled (Iv. 5, 39).

Druga je stvar Njegova svestrana i uzvišena nauka. On je svojom naukom dao svijetu nepobitne vjerske istine, nepokolebiva načela za život privatni i društveni, javni i tajni, za ljudsko mišljenje ,osjećanje i rad u svim prilikama, temeljne zakone za sva područja ljudskoga djelovanja. I On je u tom nenadmašiv Učitelj. Takav je On i u svetosti i u nauci. Njegovu naime nauku i sveti život nikad nitko nije ni dostigao ni nadvisio. A i to je znak njezina božanskoga podrijetla.

S pravom piše filozof Kant: »Valja priznati, da um ljudski ne bi ni danas općenitih moralnih zakona tako savršeno poznao, da ih Evanđelje nije tako jasno i čisto učilo« (Jakobi, Werke III. 332).

I Goethe kaže: »Neka kultura napreduje ,neka se znanosti šire, a duh ljudski neka se diže, koliko mu drago, — uzvišenu kulturu kršćanstva ne će nikada nadvisiti« (Eckermann III. str. 171)

Wiessmann govori o Kristu: »Karakter je Kristov .. .daleko previsio sve pojmove i misli svojih suplemenika o moralnom savršenstvu ... s njime se ne može usporediti nijedan od poznatih velikana kreposti ... on je za svakoga najsavršeniji uzor« (Gesammelte Reden IV.).

Krist je oko sebe okupio svoje učenike. Predao im svoju nauku. Poslao ih da naučavaju po svem svijetu. Ali ih nije pustio da ostanu sami. Niti svoju nauku nije prepustio njihovoj mudrosti, nego ostaje s njima do konca svijeta, da ih u njihovu učiteljskom radu ravna, prati i čuva od zabluda.

Zato reče: »Idite dakle, i naučavajte sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga; — učeći ih, da drže sve, što sam vam zapovijedio. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka vijeka« (Mat. 28, 19-20).

On je dao apostolima i njihovim nasljednicima u učiteljskoj službi isti ugled i istu vlast, koju je i sám imao. Zato reče: »Kao što je Otac mene poslao, tako i ja šaljem vas« (Iv. 20-22). I: »Tko vas sluša, mene sluša, i tko vas prezire, mene prezire. A tko mene prezire, prezire Onoga, koji je mene poslao« (Luka, 10, 16). Tim je povezao u jednu čvrstu zajednicu sa sobom i učitelje svoje nauke i slušatelje t. j. vjernike.

Konkretniji organizacijski oblik i nepogrešivost naučavanja svoje nauke podao je toj zajednici, kad je na Petru izvršio ono (Iv. 21, 15-18), što mu je obećao: »Ti si Petar (stijena). i na toj ću stijeni sazidati Crkvu svoju i vrata je paklena ne će nadvladati« (Mat, 16, 28). I obećao joj u ime svoje poslati Duha Svetoga, koji »će vas svemu naučiti i napomenut će vam sve, što sam vam rekao« (Iv. 14, 16, 26). Dakle, da što ne zaboravite i nešto drugo da ne učite.

Svi pak vjernici treba da isto govore, budu istoga duha i mišljenja (I Kor. 1, 10). Svi su, koliko god ih ima, udovi jednoga tijela. To su postali po krštenju, gdje su napunjeni istim duhom. To je tajanstveno tijelo Kristovo, komu je Krist glava, a ostali su vjernici udovi (I. Kor. 12, 12-14). Krist dakle kao glava ostaje nerazdružen sa svojim tajanstvenim tijelom. On preko svojih udova misli, uči i ravna sve.

No tijelo, odnosno njegovi udovi, trebaju hrane za svoj život i svoj rad. Zato su već prvi kršćani bili postojani u nauci apostolskoj, u zajednici bratskoj, lomljenju hljeba i molitvi. Upravo lomljenje hljeba t. j. presveta Euharistija je bila ona hrana, koja ih je hranila, ona tajna, koja ih je vezala u jedno (Dj. ap. 2, 42-47). Ona je ono tajanstveno sredstvo, koje oblikuje svakoga kršćanina, koji je dostojno prima, da bude jedno s Kristom, s Njim jedno misli, jedno osjeća, jedno govori i uopće živi životom Kristovim: »Jer ja ne živim više, nego živi u meni Krist« (Gal. 2, 20).

Konačno je još jedno jamstvo za očuvanje i uspjeh nauke Isusove i Njegove zajednice, a to je Marija. Nju je s križa na Golgoti Krist dao za majku svojoj Crkvi i svojim sljedbenicima (Iv. 19, 25-27). A Ona je tu svoju majčinsku ulogu odmah preuzela. Zato je već vidimo s prvim kršćanima postojanu u svemu (Dj. ap. 1, 14).

To su eto tajne, kojima je Isus Krist svoju nauku zapečatio i njezin konačni uspjeh osigurao.

RAZVOJ LITURGIJSKE GODINE

U prvim stoljećima kršćanstva godišnje svetkovine nisu bile tako brojne, da bi se mogle redom poredati i da bi mogle činiti ono, što mi nazivamo crkvenom godinom. Doista u početku bila je samo jedna svetkovina, a to je bio Uskrs. Ona je počinjala u petak, a razvijala se od uskrsne nedjelje, i produžila bi se kroz pedeset dana t. zv. uskrsnog vremena. Ove su se svečanosti završavale Duhovima Prema tome prvi su kršćani uvijek spominjali smrt Spasiteljevu, te od svih tajni oni su ovu tajnu, smrti i uskrsnuća, najviše poštovali.

Kroz ostalu godinu prvi su kršćani sve tajne svetkovali na dan nedjelje. Oni su postili, kroz prva tri stoljeća, u srijedu i petak jer Korizma nije postojala. Post u petak bio je kao počast mukama Spasitelja. Nedjelja je bila svetkovina uskrsnuća. Prema tome nedjeljom su prvi kršćani u svetoj liturgiji častili smrt i uskrsnuće Isusovo Uskrs je bio svetkovina, u kojoj je ovo poštovanje dolazilo do većeg i izrazitijeg slavlja i poštovanja.

Pojava drugih svetkovina malo po malo izmijenila je izgled kršćanske liturgije. Svetkovina Božića, kao i Bogojavljenja pridružila se svetkovini Uskrsa. Božić je po podrijetlu nastao na Zapadu, bio je svetkovina rođenja Isusova, dok je Bogojavljenje, svetkovina istočnog podrijetla, bila svetkovina pojave Isusa Krista na zemlji. Sjedinjavanje ovih dviju svetkovina učinilo je, da imamo u liturgiji t. zv. božično vrijeme. Ova je svetkovina počinjala 25. prosinca. Bogojavljenje je bilo ponavljanje svetkovine Božića, kao što su Duhovi dopuna Uskrsa. Prema tome kršćanska je liturgija IV. stoljeća poslije Krista imala uglavnom samo dvije svetkovine i to: Božić i Uskrs. To su dva pola kršćanske liturgije. Kasnije se u preduskrsno vrijeme malo po malo razvija Korizma, kao dostojna priprema za Uskrsnuće. To je u razumnoj i tajanstvenoj vezi samog djelovanja Isusova i otajstvenog smisla i cilja Otkupljenja Od rođenja Spasiteljeva do Njegove smrti i slavnog uskrsnuća, to su ta dva dijela, koji nam predstavljaju čin spasenja i čin otkupljenja

Ovakvo uređenje crkvene godine djelovalo je i na svetkovinu same nedjelje Mjesto da bi sve nedjelje bile ponavljanje iste tajne t. j. tajne otkupljenja, to su pojedine nedjelje bile ispunjene i drugim svetkovinama. U stvari nema više »nedjelje« postoji više »nedjelja«, od kojih svaka za sebe predstavlja svoju osobitost. Ova raznolikost daje veliki čar samoj liturgiji.

MISLI

Naši razgovori s Nebom mogu uroditi plodom, ako su oni izrazi zahvalnosti Tvorcu za sva njegova dobročinstva, koja je on učinio, i koja neprestano stvara. (Tissot).

Viši život, unutrašnji život, to je intimni razgovor s Bogom. Ovaj život naglašavaju svi mistički pisci. Ovaj život se temelji na Milosti i na djelima naše duše. Jedno bez drugoga ne može biti, jedno i drugo u uskoj je vezi i povezano nitima nevidljivim, ali i takvim nitima, koje se ne smiju nikad raskinuti. (Tissot)

Večernja molitva

U crkvi je vladala polutama. Pred Svetohraništem titralo je vječno svijetlo

Jedna se duša tiho razgovarala s Otajstvenim Bogom . .

— Isuse, evo me k Tebi nakon svršenog dana

Došla sam da Ti položim račun

Bože moj! Danas sam i nehotice rastužila jednu dušu...

Nisam se znala svladati ...

Bila sam slabić...

Više ništa nije bilo ..

Dan je prošao. Opet jedan dan. I opet je ispisana jedna stranica u knjizi moga života.

Dan je prošao, i nikada se više ne će povratiti.

Otišao je — u nepovrat...

Bože sveti! Ja vidim, ja osjećam tu prolaznost.

Osjećam, kako je sve bezvrijedno.

Znam, da će sve uskoro proći . .

Proći će i moja mladost, i moj zemaljski život...

A onda ću doći k Tebi — Jedinomu Vječnomu.

I onda će moja besmrtna duša živjeti...

Isuse, ja vjerujem, čvrsto vjerujem!

Bože moj, ja Te vruće molim: Umnoži mi vjeru da po njoj nakon mnogo dana ovdje na zemlji, uđem u jutro Tvoga Kraljevstva.

Isuse, noć je, Idem, Blagoslovi me i — pođi sa mnom . .

Majka i svećeničko zvanje

Sv. FIDELIS, mučenik. Njegovi su roditelji bili ugledni i pobožni. Od šestero djece rodio se Fidelis kao peto godine 1577. Otac mu je bio imućan građanin, te je vršio službu mjesnoga načelnika. Majka Genoveva kao dobra kršćanka polazila je sv. Misu ne samo nedjeljom i blagdanom nego često i u tjednu. Kad je imala da porodi maloga Marka t. j. Fidelisa, prijetila joj je opasnost, da u porodu umre. Liječnik je savjetovao operaciju, uslijed koje bi novorođenče imalo izgubiti svoj život. Majka nije mogla da na to pristane. Preporučila se Bogu, neka radije nju pokosi smrt, a dijete da ostane u životu. Bog je nagradio vitešku požrtvovnost plemenite majke. Sretno je porodila dijete. Ostali su u životu i majka i dijete Marko — Fidelis. Kad je brižljivi otac umro, majka — udovica — još je pažljivije odgajala svoju djecu, napose maloga Marka. On je s majkom rado polazio sv. Misu i u djelatne dane. U naucima je dobro napredovao i postao glasovit odvjetnik. Nazvali su ga »advokatom siromaha«, jer je najradije branio i štitio uboge.

U službi odvjetnika nije dugo ustrajao. Opazio je, kako se često pravda za novac kupuje i prodaje. Napustio je odvjetništvo i stupio u družbu redovnika-kapucina. Tom je prilikom dobio ime Fidelis-Vjeran. Kad mu je bilo 35 godina, primio je sveti svećenički red. Na daleko bio je poznat kao izvrsni propovjednik i ispovjednik. Obratio je mnogo krivovjeraca. Ovi su zato na nj zamrzili, osobito Kalvini. Na prijevaru pozvali su ga da dođe u Sevis propovijedati. Tu su ga ubili. Kristov mučenik, sv. Fidelis umirući je molio za svoje neprijatelje. Bilo je to 24. travnja 1622. Svetim je proglašen g. 1746.

Velike su doista one majke, koje odgoje Bogu, Crkvi i čovječanstvu svećenike, redovnike, mučenike i sveće!

Presveta Djevice, Marijo, Majko Dobrog Pastira, isprosi nam takovih majka, koje će odgojiti Kristove svećenike!

PRAVI PRIJATELJ

Nalazimo se u velikoj zagrebačkoj katedrali. I nehotice nas bune razni neobični došljaci u našoj molitvi. Svakako su zanimljivi. Imade ih, koji uniđu skrštenih ruku otraga. Stanu. Malo se razgledaju, a da dalje od vratiju nisu ni pošli. Zazvoni li na podizanje ili na dijeljenje sv. Pričesti, naglo se okrenu, pokupe i izlete napolje gotovo bez daha.

Drugi opet prizor je drukčiji. Unišla dva muškarca. Jedan stariji, a drugi mlađi. Stariji objesio ruke uz bokove kao dva teška snopa. Mlađi pak ih skrstio na leđima. Polaže tako laganim korakom ravno pred glavni oltar. I tamo, gdje nema svijeta, skrene stariji, a za njim i mlađi, u klupu. Stariji se prekriži. Vidi se, da mu je to ostalo iz prijašnjih mlađih godina. Ali najednom odmotao i mlađi ruke i učinio nešto, što bi imalo biti križanje. I u njemu se nešto probudilo.

Po svemu se vidi, da su došli izvana iz pokrajine. I da nisu baš prečesti gosti u crkvi. A ovdje ih nitko ne pozna, pa im se nešto u duši javilo, što je bilo tako lijepo i drago u njihovu djetinjstvu. Što ih je činilo sretnim. A sada su to nešto potisnuli. Zato im se lice previše uozbiljilo. Oči nategle i smrkle. A ukočio stas, koji je nekad bio tako gibiv, da su se poput lagane vjeverice penjali po ljestvama molitve do prijestolja Božjega. I spuštali se lagano bez obzira i straha na koljena pred euharistijskim Spasiteljem. I tepali Mu nevine i drage molitvice. Uživali su sreću i radost svoga nevinoga djetinjstva.

Ova su se pak dvojica teško sagnula, gotovo štropoštala na klupu poput vreća, kamenjem napunjenih. Da li su sada štogod i rekli, pomolili se ili je to bila samo prijašnja probuđena slatka uspomena! Jedno je sigurno, da su došli na pravo mjesto. Pred Onoga, s kim su nekada tijesno prijateljevali i družili. I to slatko družili. I svome srcu i duši ispunili želje i osjećaje. Čežnju za najboljim Prijateljem. A danas možda nemaju prijatelja. Pravoga je prijatelja i teško naći.

Stara je poslovica, još iz starih vremena poznata: »Jao samcu!« I ozbiljan muž često treba prijateljsko srce. Inače mu lako i brzo postane život teretom. Postaje čudakom. Koliki se u takovom raspoloženju odluče na neobičnu stvar. Nadomještaju si prijateljsko ljudsko srce kakovom životinjicom. Nju vodaju i s njom razgovaraju. Ona bi im samcima imala nadomjestiti prijatelja!

I doista je teško naći pravoga, nesebičnoga prijatelja, koji bi mogao potpuno udovoljiti prijateljskom osjećaju i težnji. I lako to shvaćamo. Koliko li puta su pojedinci morali kazati za nazovi-prijatelja: ne, nije onaj pravi i iskren. I to su morali učiniti nakon žalosnog iskustva i prevare u tobožnjem prijatelju.

Pravim kršćanskim vjernicima je u tom pogledu lako. Oni nalaze bez samoobmane i prevare sigurna prijatelja u Isusu Kristu, Sinu Božjemu.

Mi naime trebamo prijatelja, koji nas razumije u teškim časovima života. Koji se može uživiti u naše boli i jade. Pravi je prijatelj onaj, koji je i sam okusio teškoće i nevolje. On nas razumije. On nas ne sluša površno, rastreseno i usiljeno. A takav je naš Spasitelj. On je nosio na svojim leđima teškoće svoga zvanja. On je trpio vrućinu i hladnoću, glad i žeđu, i svaku tjelesnu teškoću i bol. On je patio na svim svojim udovima, kao što nije patio nijedan čovjek.

Usto je naš Spasitelj doživio toliko nezahvalnosti, neiskrenosti, svijesnih kleveta, kojima su ranili Njegovo Srce Njegovi progonitelji tako žestoko, da je kao čovjek mislio, da to ne će moći podnijeti, pa je u nevolji i zavapio: »Oče, ako je moguće, neka me mimoiđe kalež ovaj, ali ne, kako ja hoću, nego kako Ti« (Mat. 26, 39).

U teškim časovima života obratimo se na Onoga, koji će nas jedini shvatiti i razumjeti. A može i pomoći. Onda, kad počnemo dvojiti u ljudsku pomoć i obzir, kad nam ne preostaje drugo kao obrana nego samo prezir, onda se obratimo k Onomu, koji je sama ljubav i opraštanje. On diže očaj i briše prezir. On nas razumije, jer je trpio kao čovjek, a može nas utješiti kao Bog.

Ne trebamo se bojati, da nam je On previsoko ili predaleko. Ta On se je uistinu radi nas toliko snizio, da je k nama sišao. Sišao je kao dijete u štalicu, da među nama živi. A onda se opet snizio u sv. Hostiju, da ga blagujemo i zauvijek živimo po toj hrani. Dalje i više se nije mogao sniziti. Ne trebamo Ga se dakle bojati, nego s pouzdanjem k Njemu pristupati. On je tu, da nam pomogne, da nas utješi i usreći.

A nije ni daleko od nas. U svakoj crkvi, gdje se čuva presv. oltarski Sakramenat. Naše Mu je društvo drago. Nikad Mu nismo dosadni. On nas uvijek zove. I sluša svaki i najmanji kucaj našeg srca. On je s nama ustrpljiv i prijazan. Pravi prijatelj. Pođimo, pođimo dakle često k Njemu!

APOLOGETSKI KUTIĆ

BOŽJA MUKOTRPNOST

Ljudi teško praštaju jedan drugomu. Osude su ljudske stroge, a kazne za uvrede nemilosrdne. Ljudi prigovaraju i Božjim sudovima. Srde se na Boga, zašto ne kažnjava grješnike odmah, kad teško sagriješe. Čemu čeka? Zašto trpi, da zemlja drži i nosi tolike nezahvalnike. Odmah bi trebalo osudu izreći i kaznu bez ikakva obzira na zločin primijeniti. Tako mislimo i sudimo mi ljudi po našoj ograničenoj ljudskoj pameti.

Bog radi drukčije. On je dugotrpan. On često dugo čeka prije nego grješnike kazni. A zašto? Da grješnicima dade vremena za pokoru, obraćenje i spasenje. U Starom Zavjetu — u vrijeme pravednoga Noe — bilo je na svijetu mnogo zla. Ljudi su se toliko izopačili, da su njihove opačine vikale k nebu za kaznom. »Kad Bog vidje, da je pokvarenost ljudi na zemlji bila velika i da je sve mišljenje i htijenje srca njihova svejednako išlo samo na zlo, pokaja se Gospod, da je stvorio ljude na zemlji, i bio je duboko ožalošćen. I odluči Gospod: Hoću da istrijebim ljude sa zemlje, što sam ih stvorio, s ljudima i stoku, sitne životinje i ptice nebeske. Jer se kajem da sam ih načinio« (1 Mojs 6, 5-7).

Bog je odlučio radi teških i odvratnih grijeha svijet potopiti općim potopom. Ipak je čekao s potopom još stotinu i dvadeset godina, ne bi li se ljudi skrušili i pokajali za svoje zločine. Ali kad je prošlo stotinu i dvadeset godina, a ljudi, mjesto da čine pokoru, ismjehivali Božje prijetnje, Bog je izvršio svoju prijetnju i potopio ljude općim potopom, »U godini šeststotoj života Noina, sedamnaesti dan drugoga mjeseca, taj dan prodriješe svi izvori velikog bezdana, i otvoriše se ustave nebeske. Dažd je padao na zemlju četrdeset dana i četrdeset noći. Sve više nabuja voda i diže se visoko nad zemlju. A kovčeg je plovio na vodi. Do tako silne visine nabuja voda na zemlji, da su bila pokrivena sva visoka brda pod cijelim nebom. Voda se pope petnaest lakata visoko iznad brdâ, tako da su ona bila poplavljena. Tada izginuše sva bića, što su se micala na zemlji, ptice, stoka, zvijeri i sve, što gmiže po zemlji, a i svi ljudi« (1 Mojs 7, 11 i dalje). Spasio se samo vjerni Noa i njegova obitelj.

Desnoga je razbojnika na križu čekao Bog na pokoru kroz čitav njegov život. Konačno se je ipak razbojnik obratio i spasio. Sav raskajan molio je Isusa: »Gospodine, sjeti se mene, kad dođeš u kraljevstvo svoje!« Spasitelj mu je velikodušno oprostio grijehe i zajamčio: »Zaista ti kažem: danas ćeš biti sa mnom u raju« (Lk 23, 42-43).

Zašto je Bog s nama ljudima toliko strpljiv? Jer hoće, da ni jedan grješnik ne pogine i ne propadne, nego da se spasi. »Ne kasni Gospodin obećanjem, kako neki misle, da je spor, nego vas velikodušno trpi, jer ne će da neki poginu, nego svi da se obrate pokajanjem« (2 Pet 3, 9). »Ne ću smrti bezbožnika — veli Gospod — nego da se obrati od svoga puta i živi« (Ezek 33, 2).

Kad bi Bog odmah kažnjavao smrću i paklom, čim čovjek teško sagriješi, kako bi malo ljudi bilo na životu, a kako tek rijetki, koji bi došli u nebo? Stavimo ruku na srce, pa priznajmo iskreno Bogu i sebi: Koliko smo mi puta u životu zlo pomislili? Koliko ružnih riječi rekli? Koliko opakih djela učinili? Da nas je Bog odmah kaznio, gdje bismo mi danas bili, što bi od nas bilo? A ovako? Bog nas strpljivo čeka. Daje nam vremena za kajanje i pokoru. Mnogo smo toga već okajali i još ćemo okajati. Konačno ćemo se s milošću Božjom i spasiti, a za taj veliki dar hvala samo strpljivosti Božjoj.

Bog je dugotrpan, ali ne uvijek. Ima slučajeva, gdje je Bog odmah nakon grijeha kaznio grješnike. Kad su se mnogi anđeli pobunili protiv Boga, Bog ih je smjesta kaznio tako, da ih je strovalio u pakao. Oni se u paklu zovu zli dusi ili đavoli. Ananija i Safira, muž i žena, načinili su samo jedan grijeh: slagali su, da su njivu prodali za manje, nego su je uistinu prodali, i Bog ih je kaznio odmah tako, da su mrtvi pali pred noge sv. Petra.

Treba, dakle, da imademo veliko pouzdanje u očinsku Božju strpljivost, ali i oprez i strah, da je ne izrabljujemo i da se njom ne služimo na zlo. Bog je dugotrpan, ali nije slab. Bog je milosrdan, ali i pravedan.

PODLISTAK

Ženska logika

Mladi veseljak Rudolf bio je toga dana raspoložen kao nikad prije, a imao je i zašto!

Bilo je krasno ljetno jutro, a on je jurio u svojem automobilu, vozeći dvije rijetke gošće, suprugu svog prijatelja, gospođu Ivanu, i njezinu neudatu sestru, čarobnu gospođicu Jelku.

Vozio ih je na selo, gdje će one provesti praznike, a muž gospođe Ivane posjećivat će ih svake subote, kad mu posao u gradu dopusti. No izvor radosti Rudolfove bila je, razumije se, Jelka, koju je on već odavno kanio zamoliti za ruku, ili točnije rečeno, ručicu...

Krenuli su rano ujutro računajući, da će doručkovati u nekoj gostionici uz cestu. Rudolf je već unaprijed sastavljao izabrani jestvenik, kojim će počastiti svoje gošće i ući još više u volju Jelki, koja tako voli pažljive ljude!

Najedamput, na zavoju, morade Rudolf naglo kočiti. Još dva metra, i bio bi pogazio dvoje ljudi, koji su se svađali nasred druma.

»Glupani!« promrsi kroz zube. No »glupani« nijesu marili ni za njega, ni za kola, kao da ih i nema.

Bili su odviše zabavljeni sami sobom. Muž, div, dobrih šest stopa visok, atletske građe, milovao je na malko neobičan način svoju družicu, mladu ženu, kojoj su pod raščupanom kosom oči sjale sjajem, gotovo divljim sjajem, koji su bol i mržnja još povećale.

Šaka muževljeva opisivala je u uzduhu široku prugu i teško padala na sagnuta leđa jadnice. Ona je vrištala do neba, zvala u pomoć i uzalud se nastojala ukloniti udarcima, budući da ju je druga željezna šaka bračnog druga držala kao prikovanu na drumu.

Obje žene u autu viknu:

»Surova li čovjeka! To je grozno! Pa on će je ubiti!... Stanite!«... Zlovoljan, što je bio prekinut u ugodnom snatrenju, Rudolf bez riječi nastavi put. Ivana sakrije lice u dlanove, ali energična Jelka vukla je Rudolfa za rukav, vičući:

»Kako, vi ćete dopustiti, da se to događa? Vi ćete ostaviti, da onaj razbojnik umlati sirotu ženu?«

»Ta, idite, nemojte pretjeravati... Običan bračni nesporazum. Uvijek je neoprezno miješati se u stvari, koje se vas ništa ne tiču...«

»Oh! Vas je strah, to je ono! Čestitam vam«.

»Nije me strah, ali izlagati se opasnosti, da zbog gluposti sam dobiješ pod rebra, nema doista smisla!«

»Pa dobro! Uzmimo da nijesam ništa rekla«.

Vozili su nekoliko minuta. Mučna tišina zamijenila je dobro raspoloženje, s kojim su krenuli, a Rudolf se nemilo izjedao u sebi i kleo onaj neugodni susret.

Najednom vikne Ivana:

»Oružnici! Mogli biste ih upozoriti, da interveniraju, Rudolfe!«

Doista, dva oružnika koracala su polagano cestom.

Rudolf nije imao kuda, nego zaustavi kola, ispriča im, što su malo prije vidjeli na cesti.

»Pogledat ćemo«, odvratiše oni. »Idemo okolo, pa ćemo razgovarati s njima«.

Ali borbenoj Jelki to ne bi dosta.

»Treba onoga surovca uhvatiti na djelu!«

Sjela je sestri u krilo i pozvala oružnike, da sjednu na njeno mjesto, pa zapovjedi Rudolfu, koji je bio sve više uzrujan, da okrene kola.

Za dvije minute auto se našao na mjestu svađe.

(Nastavak na 4. strani)

Vjera i znanost

Charles Moureu (Šarl Mure), francuski kemičar, član je francuske Akademije znanosti. Suvremenici su ga nazvali najvećim imenom, kad su za nj ustvrdili, da je »slava francuske kemije« (»une des gloires de la chimie française«). Evo, kako taj čovjek sudi o odnosu između vjere i znanosti: »Moguće je, da sam nekada — u vrijeme moje mladosti — mislio, da je znanost u protivnosti s vjerom. No ni za to nisam posve siguran. To je bilo vrijeme, kad sam otpočeo sa znanstvenim studijem. Željan znanja — ja sam u prvom dodiru sa znanošću bio zadivljen i u neku ruku pobijeđen. Bacio sam joj se u naručaj s oduševljenjem. I za kratko sam u tom stekao znatnu izobrazbu.

Opijen uspjesima znanosti, doskora nisam bio daleko od uvjerenja, da je ona u stanju riješiti sve probleme (pitanja). Čak sam mislio, da ništa: ni bit života, ni početak ni konac svih stvari — ne može izmaći njezinu zagrljaju. U to sam vrijeme bio možda »materijalist« i mislio, da su božanstvo, besmrtnost, duša — pojmovi za »jednostavne« duhove, a da ih se »slobodni« duhovi moraju osloboditi.

Imao sam doista opširno poznavanje stvari, ali sam malo znao, jer ga nisam prokuhao. Nisam znao razmišljati. Kasnije sam zbog potrebe, da osobno istražujem, bio prisiljen, da produbim ta pitanja. Saznao sam na taj način, da su stvari daleko zamršenije, nego što su mi se činile u naivnosti poradi svojih 25 godina starosti. Moji su napori bili usmjereni k nepoznatom.

Pomalo sam osjetio, da me prožimaju novi utisci. Osjećaj ljepote u posjedu istine, osjećaj bezdanog misterija pred rješenjem pitanja o materiji i sili, o postanku osjeta i mišljenja. Prelazeći vrlo uski okvir, na kojem se čovjek kreće kod vlastitog iskustvenog ispitivanja prirode — ja sam počeo razmišljati o svemiru i o spoznaji, koju imamo o njemu. Vidio sam, da sve više ima nepoznatog, što više spoznajemo; i obratno: sve više je manje onoga, što mi znamo i uistinu posjedujemo. Sa svih sam se strana nalazio pred Neizmjernim!

Neizmjerni» U ovom svemiru, gdje je sve zajednički vezano, uzajamno odgovorno, gdje sve stoji do konca svega — Neizmjerni! Kakva uzvišena cjelina!... Razmišljajte, divite se, proučavajte; ispitujte, opažajte, mjerite, ispoređujte;

(Nastavak na 3. strani)

Uzdržavatelj svijeta

U Helmstadtu ima dobra kuglana. Svakoga četvrtka uvečer skupi se društvo na kuglanje. Kadkada je tu i župnik. Koji put i gospodin kapelan.

Tom prigodom govor se povede o koječemu među ljudima.

»Vidite, moja gospodo«, reče jedan posjetilac kuglane s naočalima, »da postoji Bog, koji je stvorio svijet, to možemo, i moramo i mi prihvatiti; ja barem držim zaostalim sve one, koji to niječu. No ja ne mogu vjerovati, da se Bog, pošto je jednom stvorio svijet, i dalje za nj zanima. Kada graditelj sagradi kuću, za nj je stvar svršena; on se obraća drugim zadaćama. Ja sebi Boga predstavljam preveć visokim, da bi se on stalno bavio s pojedinostima svijeta. Pojedina su bića upravo podložna prirodnim zakonima.

»O« nastavi međutim šumar, kome su vjerski razgovori kod stola s pivom bili neugodni, najprije poluglasno, da onda nastavi glasno: »Gospodine kapelane. Vi ste na nišanu«. Kapelan uzme kuglu, zavrti rukom, da se uvjeri, da uz nju ne prijanja ni jedno zrnce pijeska, zaljulja je pozorno u desnoj ruci i pogodi. Opet jedan »zgoditak«.

»Odlično, povika šumar: »čestitam«. Kapelan pogleda pola na šumara, a pola na onoga s naočalima s obrubom od roga, te reče: »Vi morate čestitati kugli«. »Kugli? Oh!« Ovaj put to reče šumar glasno. »Naravno kugli; pa tko je drugi učinio zgoditak? Kugla je udarom, koji je bio u njoj, odlučila sudbinom nišana«. »Jest, ali tek onda, kad ste je vi poslali na put; Kapelan odgovori opet gledajući na onoga s naočalima: »Raspravite Vi to s gospodinom doktorom«. »Ah, ja razumijem. Moram učenom gospodinu reći, ako je kugla tako čisto pogodila nišan, to je neko morao odgovarajućom vještinom baciti kuglu; ili: prirodni zakoni ne isključuju Boga, već ga predpostavljaju.

»Priznajem« reče doktor. »Vi ste oborili moje dokaze, kao i kapelan nišan do kralja; ali moj kralj još stoji, to je isporedba s graditeljem«.

»Samo to nije kralj«, uze riječ opet kapelan, »ni drveni kralj, već sama isporedba, koja hramlje na tri noge, koju je već sv. Augustin prije tisuću petsto godina pobio. Vi zaboravljate, da zgrada od graditelja dobiva samo oblik, a svijet u svome bitku i naravi ovisi o Bogu. On bi odmah uronio u ništa, kad bi Bog obustavio svoju stvoriteljsku volju, kao što presuši potok, kad presahne izvor, kao što bi morao prestati sunčev sjaj, kad bi sunce bilo porušeno. Uzdržavanje svijeta po Bogu je produženo stvaranje. Bog sve nosi riječju svoje snage, kaže Apostol. — Uostalom, gospodine doktore, to nije pravi put, htjeti naći Boga cjepidlačaranjem: mi njega moramo tražiti srcem, koje moli«.

Time je bogoslovski dio večeri bio završen. — Na čast mladoga doktora mora se kazati, da je on od ove večeri bio i ostao manje ponosit i mnogo veći vjernik.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 29. KOLOVOZA

XV. PO DUHOVIMA: Glavosjek Sv. Ivana Krstitelja. Kralj Herod mu dao odrubiti glavu. Tada se ispunilo njegovo proročanstvo, kad je rekao za Isusa i za sebe: »On treba da raste, a ja trebam da se umanjim«. Isus je porastao na križu, a on se umanjio, kad su mu odrubili glavu. Danas je spomendan drugoga našašća njegove svete glave. Ona je bila prenesena u Rim i čuva se u crkvi sv. Silvestra na Martovu polju. — **Sv. Sabina.** Bila je ugledna Rimljanka. Njezina služavka Serafija obratila je na kršćanstvo. Kad je Serafija podnijela mučeničku smrt, Sabina ju je časno ukopala. I ona je bila uhvaćena zbog vjere i rekla sucu: »Hvalim Spasitelja Isusa, što me je po svojoj službenici Serafiji izbavio iz vlasti pakla«. Bila je osuđena na smrt, koju je podnijela 29. VIII. g. 126. i pokopana u istom grobu sa sv. Serafijom.

PONEDJELJAK, 30. KOLOVOZA

Sv. Ruža Limska, djevica. Rođena g. 1586. u Limi. Ušla u treći red sv. Dominika. Ona je prvi cvijet svetosti, što ga je Južna Amerika dala svijetu. Na krstu je dobila ime Izabela, a kad joj je lice procvalo poput ruže, dobila je ime Ruža (Roza). Već kao dijete posvetila je Bogu svoju nevinost. Naslijedovala je sv. Katarinu Sijensku kao uzor. Živo je vjerovala, da je Spasitelj uvijek gleda i tako uvijek živjela u Njegovoj prisutnosti. Podnosila je teške boli na palcu ruke i u ušima, bila je kušana duhovnom suhoćom i drugim patnjama, ali se molila: »Gospode, povećaj boli, ali povećaj i ljubav!« Umrla je provodeći strogi pokornički život g. 1617. — **Sv. Feliks** (Srećko) **i Adaukto.** Feliks je bio mučen za cara Dioklecijana. Kad su ga vodili na stratište, pridružio mu se nepoznati kršćanin i povikao: »Ja ispovijedam istu vjeru kao i ovaj, i ja se molim istom Isusu Kristu«. Na to je zagrlio sv. Feliksa i zajedno s njim bila mu je odrubljena glava 30. VIII. g. 305. Kršćani ne znajući mu imena prozvaše ga Adaukto, što znači »Pridošli«.

UTORAK, 31. KOLOVOZA

Sv. Rajmund. Ima pridjevak »Nonnatus«, a što znači »Nerođeni«, jer je bio izrezan iz utrobe mrtve majke g. 1204. u Španjolskoj. Izabrao je presvetu Djevicu za svoju majku. Stupio je u red Majke Božje za otkup robova. Pošao je u Afriku da otkupljuje robove, a kad su mu ponestala sredstva, sam se predao u ropstvo, da otkupi druge. Obratio je ugledne muslimane i zato su mu probili usnice i na njih metnuli lokot. Ovu je muku dugo strpljivo podnosio. Kad je za to čuo papa Grgur IX., imenovao ga je kardinalom, dok je još bio u ropstvu. Kad se povratio kući, živio je kao prosti redovnik. Umro mlad 31. VIII. 1240. Po smrti je nastala prepirka za njegovo sveto tijelo, ali je slijepa mazga odvela kola s lijesom ka kapelici sv. Nikole kod Postela u Španjolskoj, gdje je sagrađen znameniti samostan.

SRIJEDA, 1. RUJNA

Sv. Egidije opat. Rođen u Grčkoj od kraljevskoga roda. Po smrti roditelja razdijelio imovinu siromasima. Dugo je živio kao pustinjak hraneći se povrćem i mlijekom košute. Kad su je jednom progonili psi galskoga kralja, pobjegla je ona u svečevu špilju. Tu je poslije sagrađen samostan, u kojem je Egidije bio opat. Umro je 1. IX. g. 725. Spada među 14 Velikih Pomoćnika protiv kuge i bolesti. — **12 svete Braće** podnijeli mučeničku smrt u Beneventu u Italiji g. 310.

ČETVRTAK, 2. RUJNA

Sv. Zenon i sinovi. Zenon je izgubio službu na dvoru cara Julijana Odmetnika, jer nije htio da se odreče Krista. U Nikomediji bio je bačen u tamnicu sa sinovima Konkordijem i Teodorom. Sinovi su u mukama izdahnuli. Zenona su tukli batinama, i kad je zazivao Isusa, palili su mu bokove usijanim željezom. On je ustrajao u svetoj vjeri. Videći to sudac Paterno obratio se sa ženom i 68 vojnika. Svi su poslije podnijeli mučeničku smrt. Zenona pogani objesiše o drvo da visi, i konačno mu odrubiše glavu za cara Hadrijana (g. 117. do 138.).

PETAK, 3. RUJNA

Sv. Serafija, djevica i mučenica. Rodom iz Antiohije. Živjela u Rimu kod gospođe Sabine, koju je obratila na kršćansku vjeru (vidi 29. VIII.). Nije htjela žrtvovati poganskim bogovima, da ne oskvrne u sebi hram Duha Svetoga. Zato ju je sudac predao dvojici raskalašenih mladića, da je oskvrnu. Ona se usrdno molila Gospodinu, da je sačuva čistu. Kad su joj se mladići htjeli približiti, padoše onesviješteni i tako ih nađoše i sjutra. Bili su kao mrtvi. Sudac ju je okrivio, da ih je čarolijama onesvijestila, da oni ne prokažu njezino sramotno vladanje s njima. Ona se opet pomolila Bogu, da oživi mladiće i da kažu istinu. Kad ih se dotakla, oni se podigoše i rekoše, kad su se njoj htjeli približiti, da je stao pred njih mladić divne sjajnosti i ljepote, i oni su se od straha srušili i onesvijestili. Potom su svetu djevicu bičevali i odrubili joj glavu.

XV. nedjelja po Duhovima

29. VIII. 1948.

Uvod u sv. Misu glasi ovako: Prikloni, Gospodine, k meni uho Tvoje i usliši me. Spasi slugu svojega, Bože moj, koji se uzda u Te. Smiluj se, Gospodine, jer sam k Tebi vapio cio dan. Razveseli dušu slugo svojega, jer k Tebi, Gospodine, podižem dušu svoju.

U **Molitvi** moli svećenik za sv. Crkvu: Crkvu Tvoju, Gospodine, neka neprestano pomilovanje čisti i brani, i jer bez Tebe ne može zdrava postojati, neka se vazda upravlja Tvojom pomoću

U **Poslanici** (Gal. 5, 25—26, 6, 1—10) daje sv. Pavao savjete u odnosu prema bližnjemu: Ne budimo željni tašte slave,... zavideći jedan drugomu. Nosite bremena jedan drugoga i tako ćete ispuniti zakon Kristov. Ako tko misli, da je nešto, a nije ništa, sam sebe vara. Svaki neka ispituje svoje djelovanje, tada će samo u sebi imati slavu, a ne u drugomu. Onaj, koji se poučava, neka daje dio od svakoga dobra onomu, koji ga poučava... Tko sije u tijelu, od tijela će požeti raspadljivost, a tko sije u duhu, od duha će požeti život vječni. Dobro činiti da nam ne dodija. Dok imamo vremena, činimo dobro svima, a osobito onima, koji su nam svoji po vjeri.

Sv. **Evanđelje** nam govori o uskrisenju mladića iz Naima: U ono vrijeme iđaše Isus u grad, koji se zove Naim, i s Njim iđahu učenici Njegovi i veliko mnoštvo. A kad se približiše vratima gradskim, gle, iznošahu mrtvaca, jedinca matere njegove, i ona bješe udovica. I s njome iđaše veliko mnoštvo građana. Kad je vidje Gospodin, ganut milosrđem spram nje, reče joj: Nemoj plakati! I pristupi i dotakne se nosila. A oni, koji nošahu, stadoše. I reče: Mladiću, tebi govorim, ustani! I podiže se, koji bješe mrtav, i stade govoriti. I dade ga materi njegovoj. A sve obuze strah i veličahu Boga govoreći: Velik prorok ustade među nama i Bog pohodi narod svoj.

Pouka. Izvanredna milost i sreća za žalosnu majku i sina joj. Takove milosti ne dijeli Gospodin danas za mrtvo tijelo, ali dijeli za mrtve duše. Duša je mrtva, kad je u smrtnom grijehu, a Gospodin znade takovu dušu sresti, i svojim je dobročinstvom, opomenom, patnjom ili djelujućom milosti pozvati iz smrti u život. Kad i nama, duhovno mrtvima, upravi takav poziv, ne oglušimo se, nego se ostavimo grješnog života, ustanimo i idimo za Njim, da živimo životom milosti.

shvaćajte, zamišljajte sa svom maštom i svom smionošću... Razum je nemoćan, svladan, potresen, pobijeđen... Branite se, ako možete, od osjećaja poniznosti pred veličanstvenom zagonetkom! Njezina vas veličina zapanjuje i zbunjuje... Htjeli ili ne htjeli: osjećate neodoljivu potrebu, da u pokornosti i u najdubljim težnjama svoje nemirne duše zamišljate svemoćno i savršeno nadbiće kao početnika i zakonodavca — kako fizičkoga svemira, tako i moralnoga svijeta«.

Tako čitamo u knjizi »Znanost i vjerski osjećaj« (Le sentiment religieux et la science) na str. 118. Knjigu je, punu takvih i sličnih izjava, izdao član francuske akademije R. de Flers u Parizu, još u godini 1928.

PRILIKOM ODRŽAVANJA OLIMPIJSKIH IGARA u Londonu engleski su katolici pružili svu duhovnu pomoć onim takmičarima, koji su kao praktični katolici tu zatražili. Jedan odbor tiskao je i vodič katoličkog dijela Londona, kao i popis svih katoličkih kulturnih ustanova, koje su uzvanike mogle zanimati. Računa se, da je za vrijeme trajanja olimpijskih igara prošlo London oko 100.000 katolika.

ŽENE U EVANĐELJU

3. SV. ELIZABETA

Žene igraju veliku ulogu u životu Kristovu još od vremena Njegova Utjelovljenja. Zaista, žena je prva, koja izgovara čin vjere u otajstvo Božje Riječi, koja se utjelovila u krilu bl. Djevice.

Elizabeta, žena Zaharijina i Marijina rođakinja, bila je kao i njezin muž »pravedna pred Bogom, živeći po svim zapovijedima i uredbama Gospodnjim« (Lk. 1, 6). Nisu imali djece. I premda se to smatralo među Židovima velikom nesrećom, Elizabeta je svoju kušnju podnosila strpljivo i podložno. Čak i poslije, kad je bila uslišana njezina molitva, da postane majkom, ona je živjela u tihoj samoći ne govoreći nikada o podijeljenoj joj milosti sve, dok to sam Bog nije očitovao.

U takovim osjećajima poniznosti i tihe zahvalnosti nalazi je njezina rođakinja Marija, te je kao Majka Previsokoga grli s običajnim pozdravom: »Mir s tobom!« Elizabeti, zanesenoj u proročkom ushićenju, u ušima odzvanjaju anđelove riječi, Majku naziva blaženom i klanja se utjelovljenoj Riječi. Elizabeta, ponizna Židovka, puna Duha Svetoga, prva je, koja je imala proglasiti uzvišeni događaj Utjelovljenja. Izrekla je riječi, što ih Crkva nadodaje riječima anđela Gabrijela u dnevnom pozdravu bezgrješnoj Djevici i njezinu božanskom Sinu.

Pri susretu dviju svetih žena svećenik Zaharija ne igra nikakovu ulogu. Ona, koja je bila obasuta svim milostima, nosi vijest mira i spasa k onoj, čija je pamet, srce i volja spremna da ih primi.

Elizabeta je shvatila svu važnost Marijina majčinstva; razumjela je, da je njezina rođakinja uzdignuta nad sve smrtnike i da je njezin pohod donio milost njoj i njezinu sinu. Ona je bila prva, koja će spomenuti zaslugu Marijina potpunog predanja u Božje riječi. Kliče: »Blago tebi, što si vjerovala, jer će se izvršiti, što ti je rekao Gospodin« (Lk. 1, 45). Ona dakle još jednom prethodi Crkvu, koja će neprekidno slaviti službenicu Gospodnju, čiji je fiat — neka bude! — donio svijetu otkup.

U odgovoru Elizabeti Marija je ispjevala pjesmu zahvalnicu, koju nije bio povlašten čuti ni sam anđeoski poslanik. Pred tom nadahnutom dušom blažena Majka pokušava sama govoriti o čudu, koje se zbilo u njoj. Elizabetina je vjera primila nagradu, jer je bl. Djevica s njom prebivala skoro tri mjeseca. Obje su rasle u milosti pred Bogom.

Zaharija gubi moć govora i sluha, jer ne vjeruje riječima anđela, koji mu je poslan. Tako mjesto muža svećenika dijete će nazvati imenom Ivan majka Elizabeta.

Prije no što je porodila dijete, Elizabeta je čuvala svoju dragu tajnu od vanjskoga svijeta. Tek poslije toga »čuše njezini susjedi i rođaci, da joj je Gospodin iskazao veliko milosrđe, i oni se radovali s njom« (Lk. 1,58). Iako nije nitko znao, koliko je to bilo milosrđe i da će novorođeno dijete biti velik prorok, ipak su smatrali posebnim znakom Božje naklonosti, što žena neplodnica rađa dijete u tako kasnoj dobi. Ponizna i skromna ona ispočetka sakriva svoju tajnu; ali kad je po volji Božjoj to trebalo otkriti, ona ne oklijeva. Lukin izvještaj pruža nam dosta jasnu Elizabetinu sliku. Puna vjere, ponizna i tiha, ona postaje rječitom, kad je u pitanju slava Božja; neustrašiva je i odlučna za njegovu stvar.

Rođaci žele, da se dijete prozove imenom oca, koji je nemoćan, da im se usprotivi ili da izreče ime, što ga Božja Providnost već bila odredila. Tu posreduje odvažno i neustrašivo majka. »Ne, nego će se zvati Ivan!« Nagli i smjeli preokret. Nitko se tako nije zvao u njezinu rodu, ali tu je odlučila Elizabeta. A kad su putem znaka zapitali gluhonijemog Zahariju, on je na pločici napisao: »Ivan mu je ime«, a time je htio reći, da mu je ime već nadjenuto od Boga.

Poslije ovog događaja Elizabeta iščezava s naših očiju. Evanđelje je više ne spominje. Ona je odigrala svoju ulogu. Proslavila je utjelovljenog Boga i Njegovu svetu Majku. Rodila je onoga, koji će »pripraviti put Gospodinu i poravnati staze Njegove«. Elizabeta je dakle prvi ispovjednik naše svete vjere.

PUTEVI SVIJETLA

Kroz cijelu nedjelju nastojimo i brinemo se oko svoga tijela. Pomislimo li u tim trenucima katkada na svoju dušu, uzdignemo li svoje srce prema Onome, koji je naš posljednji cilj i koji nas jedini može utješiti?

Ima trenutaka kad možemo svoje srce uzdići k Njemu i odati Mu hvale, koje su Njemu najmilije, a za nas znače uzdignuće našega srca iznad svih briga i sitnica, koje nam nameće život. To je taj sveti optimizam, kojim se puni svako pravo kršćansko srce.

Nositi svoj križ i trpjeti nije lako, ali, ako tome svome križu damo smisao, koji mu moramo dati, onda nam sve male, kao i velike žrtve ne će biti teške, onda se mi ne uljuljavamo u neki tašti san nerada i pasivnosti, mi se obraćamo svojim srcem i svojom dušom Onome, koji nas osvjetljuje zracima svoje velike ljubavi.

Učimo od velikih svetaca barem u malom, kako se mora kršćanski živjeti.

U svemu, pa i u duhovnom životu, mora postojati mjera, mjera one ljubavi prema Njemu koja nas uzdiže k Njemu.

Težak i opor je dnevni naš razgovor s Njim. Koliko puta nesvijesno postanemo otpadnici, i koliko nas puta zatamne tame očaja, a da toga upravo i nijesmo svijesni. Ne smijemo dozvoliti ni da ovakve tame padnu pred prag naše duše.

Otvorimo li bilo koju stranicu Evanđelja, mi ćemo se uvjeriti, kako iz nje struji dah vječnosti i kako nas taj dah može ispuniti zanosom vjere, koja nam je prijeko potrebna u danima naše kušnje.

Čitajmo psalme, te divne i zanosne pjesme zahvalnice, pa ćemo se u trenucima naše mlohavosti moći otrgnuti onom malodušju, koje čini, da nismo u svojim običnim postupcima prema bližnjemu pravi kršćani.

Budimo milosrdni i onda, kad nas sve tuče pogrdama ili mi mislimo, da nas tuče. Nismo svijesni ni tada, da su putevi Providnosti dohvatljivi samo onima koji znaju hodati i po običnim putevima.

Sjetimo se u našim dnevnim brigama, da postoji jedno Srce, koje bije u neizmjernoj ljubavi za sve ljude. Budimo mu pomagači u spasavanju duša na putu njihove klonulosti.

Sjetimo se, da mistično tijelo, svi sveci i pravednici prate naš duhovni put, da činimo jedinstvo s nadzemaljskim svijetom vjerujućih u slavi, u kojoj nema sumnji i magle očaja. Sjetimo se, da je naš put ocrtan u pravcu vječnosti, ali da moramo živjeti ovim životom, koji nam je darovan, da bismo sa što manje gorčine za druge i sebe omogućili svima spoznaju smisla evanđeoske riječi, koja se odražava u ljubavi.

S ovakvim duhovnim i duševnim raspoloženjem bit ćemo jaki u našoj izdržljivosti koja je protkana svijetlom visina, vječnih visina.

Molitvom, radom, pokorom i žrtvom za druge otkupljujemo sebe i druge na našem životnom putu pred licem Onoga, koji nad nama bdije čak i onda, kad nam lice duše potamni zbog naše mržnje, gnjeva ili zlobe.

(Nastavak sa 2. strane)

Muž je bio iščeznuo.

Žena je na polju kraj ceste mirno brala zelje.

Svi siđu s auta.

»Dakle, što je?« reče oružnik, pristupivši k njoj. »Čini se, da vas je neki muškarac izmlatio?«

Žena ga ošine pogledom punim mržnje.

»Izmlatio? Koga? Mene? Rado bih vidjela muškarca, kome bi to uspjelo!«

»Pa eto, ovaj gospodin i gospođe vidjele su iz auta. Morate sve reći!«

Žena se osovila kao bijesna i stala vikati:

»Što su vidjele? Što se miješaju te nacifrane babe? Zar im nije dosta, što nas umalo nisu pregazile, nas siromahe?... Sad bi još htjele da bace u nesreću mog muža! Pa da me je i tukao! Zar možda nemam pravo, da se dam tući od svog muža, kad mi se svidi? Idite svojim putem, lutke namazane, i dajte mir ljudima koji od vas ništa ne traže«.

Iz katoličkog svijeta

PRIŠTEDIO DUHAN ZA KATOLIČKE ŠKOLE. Nakon smrti poznatog francuskog generala Leclerca, vođe otpora protiv Njemaca u prošlom ratu, nađena je u njegovoj novčarci kuverta, u kojoj se nalazilo 8.110 franaka s natpisom: To je duhan iz moje lule za katoličke škole«. Udovica generala Leclerca predala je ove novce amienškom biskupu Mgru Droulersu, koji je ovu svotu upotrijebio za određenu svrhu.

DOBROVOLJCI ZA ZAŠTITU JERUZALEMA. Strahovito pustošenje, koje je neizbježiva posljedica krvavih borbi u Palestini, prouzročilo je povećanje nastojanja da se spasu najstariji spomenici kršćanstva. Odboru za Svetu Zemlju prijavilo je do sada oko 25.000 dobrovoljaca, spremnih da otputuju u Palestinu i da brane najstarije kršćanske spomenike u Jeruzalemu. Među prijavljenima ima pripadnika mnogih naroda. Franjevci iz Jeruzalema organizirali su već dobrovoljne zaštitne čete.

U BRAZILIJANSKOM PARLAMENTU imali su nedavno jednu neobičnu svečanost. U glavnoj dvorani, gdje se održavaju sjednice, objesili su raspelo, koje je blagoslovio kardinal Camara, nadbiskup Rio de Janeira.

U PREDZADNJOJ SVIBANJSKOJ NEDJELJI kardinal Gerlier, lionski nadbiskup, posvetio je prvu katoličku umjetničku industrijsku školu, iz koje će izlaziti svršeni inženjeri. Ova škola nadopunjuje broj katoličkih institucija tehničkih struka u Lyonu. Njome upravljaju redovnici Školske Braće.

U ARGENTINI se priprema film iz života sv. Ruže iz Lime, redovnice iz reda sv. Dominika. Ona je veoma štovana i obljubljena zaštitnica latinske Amerike.

BISKUPI U POLJSKOJ odlučili su, prema vijesti bečke katoličke agencije, odlikovati s tri nagrade katolički rad na kulturnom polju. Jedna će nagraditi znanstveni rad, druga književni a treća novinarski rad.

NAPREDAK KATOLIČKOG ŠKOLSTVA U AMERICI. U Sjedinjenim Američkim državama neprestano raste važnost katoličkih škola. Školske godine 1946.-7. polazilo je više nego dva milijuna djece tako zvane više srednje škole. To je za 57% više nego godine 1939. Na katolička sveučilišta se posljednje školske godine upisalo 180.000 slušača više nego u predprošloj godini, što znači porast od 17%. To je tim napadnije, što porast na nekatoličkim sveučilištima prema prijašnjoj godini čini tek 12%. Zanimljivo je i to, što je polovina katoličkih slušača iz redova demobiliziranih vojnika.

BROJ KATOLIKA U PALESTINI. Prema posljednjemu brojenju broj kršćana u Palestini iznosi 150.000 Dvije petine od toga broja su katolici. Najviše katolika imade među Arapima.

KANADA I SVETA STOLICA. Kanadska zastupnička kuća s oduševljenjem je prihvatila prijedlog zastupnika Cagnona, da država Kanada naveže redovite diplomatske odnošaje sa Svetom Stolicom.

BIBLIČKI TJEDAN ZA SVEĆENIKE U PRAGU. Od 23. do 27. kolovoza ove godine održan je u Pragu pod pokroviteljstvom praškog nadbiskupa Dr. Jozefa Berana biblički tjedan za svećenike. Predavanje se držalo u nadbiskupskom sjemeništu. Teme su bile ove: 1) »Enciklika Pija XII. o savremenom pomaganju biblijskih studija; 2) »Biblija i svećenik«; 3) »Biblija u katoličkoj akciji«; 4) »Arheološka otkrića potvrđuju istinitost Sv. Pisma«; 5) »Postanak čovjeka prema Sv. Pismu i prema znanosti«; 6) »Novi psaltir«; »Bibličke ure«; »Biblija u češkoj kulturnoj predaji«; »Inspiracija Sv. Pisma«; »Biblija i propovijedaonica«; »Biblija u staleškoj pastorizaciji.

BRATISLAVSKI ELEKTRIČARI U OLOMUCU. Dne 17. i 18. srpnja o. g. vratiše bratislavski električari posjet olomučkim svojim drugovima. Olomučki električari primiše ljubazno svoje bratislavske drugove, pa im pokazaše svoj starodrevni grad. Povedoše ih u olomučke crkve, a onda ih odvedoše u glasovito prošteništе na Sv. Kopečku kod Olomuca, gdje se uvjeriše o pobožnosti moravskog naroda. Pri kraju drugog svjetskog rata oštetili su Nijemci na povlačenju glasovito ovo svetište, kao i dio tamošnjeg samostana, ali požrtvovnost Moravljana pobrinula se, da sve štete budu popravljene. Tek poslije pokazaše olomučki električari Bratislavcima i druge historijske spomenike svoga grada.

DJELO KATARINE EMERIH. Slovaci prirediše drugo izdanje knjige, »Muka Gospodina našega Isusa Krista«, što je prema viđenjima Ane Katarine Emerih napisao njemački pjesnik Klemens Brentano. Knjigu prevedoše Lovro Turecký i Matej Zaťko. Knjiga imade 370 stranica, a stoji 100 Kč. Viđenja Katarine Emerihove spadaju među najkrasnije knjige, koje su ikada bile napisane o muci Isusovoj. Nije moguće, da čovjek čita ovu knjigu, i da ne bude ganut. Mi Hrvati nemamo još takove knjige, a Slovaci eto već i drugo izdanje.

BROJ KANDIDATA ZA SVEĆENIČKA ZVANJA pao je u bečkoj nadbiskupiji. Statistike pokazuju također, da tri četvrtine bogoslova potječu iz gradskih obitelji, dok su prijašnje statistike redovito bilježile pretežno seljačko podrijetlo sjemeništaraca.

JAPANSKA VLADA obećala je japanskim katolicima, da će, čim to prilike dozvole, povući iz upotrebe sve one udžbenike, koji su prije bili u upotrebi u japanskim školama, a koji vrijeđaju kršćansko gledanje na svijet. S druge strane japanski katolički odbor započeo je s pripremama izdanja udžbenika, koji će se upotrebljavati u katoličkim školama.

UDRUŽENJE Katolički savez za međunarodna pitanja (»Union catholique d'Etudes internacionales«), koji je prije rata pokazivao znatnu aktivnost, bit će uskoro obnovljen. Sjedište će mu biti u Ženevi (Švicarska).

400 GODIŠNJICA filozofa Suareza slavi se ove godine. Jedna posebna komisija objavila je natječaj za monografiju ovog velikog španjolskog tomističkog filozofa.

OD 1.—5. SRPNJA održao se u Parizu treći nacionalni kongres katoličkih organizacija Francuske. Na kongresu su bili prisutni i delegati Njemačke, Belgije, Kanade, Mađarske, Italije, Rumunjske, Švicarske i Portugala.

IZ VATIKANSKIH MUZEJA ukradene su prošlog mjeseca 3 rimske vaze. Ove vaze nalazile su se u etruščanskom dijelu muzeja.

PRIGODOM PROSLAVE 700-GODIŠNJICE KÖLNSKE KATEDRALE kardinal Frings posvetio je 15. kolovoza vjernike svoje nadbiskupije presv. Srcu Marijinu.

U BERNU održan je dne 22. lipnja pod predsjedanjem msgra Meila II. međunarodni katolički kongres protiv alkoholizma. Delegati iz pojedinih zemalja izvijestili su o prilikama u svojim zemljama u tom pitanju. Pokret protiv uživanja alkoholnih pića najbolje stoji u Kanadi, gdje ima preko 65.000 dobrovoljnih apstinenata.

HODOČAŠĆA U WALSINGHAM (Engleska) završena su dne 22. lipnja. Četrnaest zasebnih grupa hodočasnika nosilo je pješke Križ iz različitih krajeva Engleske, udaljenih 200 milja od Walsinghama. Među hodočasnicima nalazila se i grupa francuskih hodočasnika, koja je došla iz Boulogna (Bulonja). U Londonu su hodočasnici u blizini crkve sv. Pavla podigli golem križ na mjestu, koje je razorila bomba u prošlom ratu. Kod završnih svečanosti londonski nadbiskup i kardinal posvetio je Englesku presv. Srcu Marijinu.

NAJMANJA BISKUPIJA NA SVIJETU je biskupija Santorino u Grčkoj. Ona obuhvaća istoimeni otok iz grupe cikladskih otoka. Biskupija je osnovana još godine 1204., a danas broji jedva nešto preko 100 vjernika.

SVETIŠTE »MARIJA TAPERL« u Austriji podignuto je na čast manje bazilike. Ovo svetište već 3. stoljeća privlači hodočasnike iz cijele Austrije.

RUSKI PATRIJARH ALEKSIJ uputio je nedavno pismo grčkoj pravoslavnoj crkvi s molbom, da ona osudi ubijanje talaca sa strane grčkih vojnih vlasti.

Zrnca utjehe

Kršćanin ne poznaje očaja, jer se to kosi s njegovim temeljnim pogledom na svijet. To se kosi s njegovim uvjerenjem, da sve vodi sada, kao i od vjekova, pa do kraja svijeta Božja Providnost. Ipak ima dana mlakosti, neke suhoće duše. Kršćanin zna, da ima za to utjehe, on poznaje sredstva, koja ga smiruju, ali on zna, da se to sve ne može postići bez borbe i upornog usavršavanja, da dođemo do onoga pouzdanja i predanosti Providnosti, koja nas čini sličnim djeci, koja s osmijehom idu kroz svijet.

To je smisao one Spasiteljeve izreke: 'Ako ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljevstvo nebesko!« Biti dijete ne znači biti neozbiljan, nego znači biti odan Stvoritelju Providnosti, kao što je dijete odano svojoj majci.

Iznad svega ništavila, uz sve neuspjehe i tegobe, uz sve gorčine, uz osjećaj potpune vlastite ništavnosti, mi moramo biti hrabri, jer ima mnogo, mnogo toga, što zavisi od nas samih. Mnogim svojim gorčinama moramo tražiti izvor u nama samima. Neprestano kopanje po našem srcu neprestano nezadovoljstvo umrtvljuje u nama utjehu, koju nam On dnevno daje. Mi tako, nezadovoljni i nemarni prema Njegovim darovima, postajemo razmažena djeca, koja i svome bližnjemu zagorčuju dane.

Poznati obraćenik iz prošlog stoljeća Leon Bloy (Bloa) lijepo je kazao, da mu je jedino to na svijetu potrebno, da na to neprestano misli, kako bi sama sebe usavršio, a da je za nj jedina tuga, što ne može sve učiniti, da zaista postane svet.

Potpuna predanost Volji Stvoritelja ne znači nikakvo ropsko primanje uvreda i pristanak, da se ljudsko dostojanstvo ponižava. Ne, predanost Njegovoj volji znači i kršćansku borbu za ostvarenje kršćanskog života, ali najprije u nama samima. Takvi kršćani zaista su idealisti, koji djeluju na svoju okolinu, te mogu s vremenom biti oni, koji u duše drugih unose utjehu prave vjere i ljubavi prema Bogu i čovjeku.

Pouzdanje u Providnost sladi naš san. Pouzdanje u Njega krijepi naše korake na stazama kreposti. Predanost Njegovoj volji jača naše slabo srce, da ne postane plijenom nemira i na koncu očaja. Ova vjera u Providnost čini naš ćudoredni život uzorom, a uzori su najbolji primjeri i imaju u sebi u svojoj djelatnosti najviše privlačivosti.

Radujte se uvijek! — rekao je obraćeni apostol sv. Pavao. On, koji je toliko putovao i toliko se borio, ali u svojim teškoćama nikad nije klonuo, nego je druge sokolio, pa nam pružio divne primjere hrabrosti i pouzdanja u Njega.

Zrnca utjehe neka budu naša dobra djela! Zrnca utjehe neka budu, kako kaže sv. Terezija od Djeteta Isusa, i najsitnija odricanja. Žrtva neka bude najviša utjeha kršćaninu. U njoj je ljepota smisla života i vjere u Boga.

—

U zagrebačkom bogoslovskom sjemeništu su proslavili desetgodišnjicu svog ređenja svećenici, zaređeni 1938. godine. Desetgodišnjicu ređenja su proslavili zatvorenim trodnevnim duhovnim vježbama (18.—20. VIII.) pod vodstvom svog bivšeg sjemenišnog duhovnika. Tom je zgodom najstariji od njih služio svetu Misu za pokojne drugove, a jedan drugi opet za one, koji, bilo iz kojeg razloga, nisu mogli proslavi prisustvovati.

—

STOGODIŠNJA STARICA. U župi crkve sv. Blaža u Zagrebu, Primorska ulica 26. živi penzionerka ud. Hergešić rođ. Florio Anđelina, koja je 18. kolovoza 1948. navršila sto godina. Živi sa svojom 73-godišnjom kćerkom Zlatom. Rođena je 18. kolovoza 1848. u Bakru. Starica već 20 godina nije izašla na ulicu. Dan prije rođendana se u kući ispovijedila i pričestila. Dobra je zdravlja i bistra te čita poučne stvari. Primila je mnogo pismenih i usmenih čestitaka, pa se njima priključuje i naše uredništvo!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. ZAGREB, 5. RUJNA 1948. BROJ 33

Bože, Ti si me učio od mladosti moje i sve do kasne starosti: Bože, nemoj me ostaviti«.

Pričesna molitva iz današnje mise

Vanjština Učiteljeva

Kršćanski svijet se oduvijek zanimao za to, kako je Isus izgledao po svojoj vanjštini. Ali mi nemamo iz vremena Isusova ni Njegove slike ni kipa. Nemamo toga ni iz prvih vjekova kršćanstva. Razlog je tomu, po svoj prilici, u tom, što su kod Židova bile zabranjene slike i ljudske i životinjske. Zato se ni Herod Veliki, kralj u Judeji (73.—4. po Kr.) nije usudio staviti nikakove slike ni kipa na sjajne građevine u Jeruzalemu, ni na novac, premda je inače bio grozan i nasilan čovjek i prijatelj Rimljana. Novac je nosio samo ime vladara i nedužne napise. Do nas pak nisu došla nikakova potpuno sigurna svjedočanstva o vanjštini Isusovoj. Niti ih imamo u slikama, niti u pismima niti usmeno.

Prema tomu ne znamo sigurno, da li je Isus bio: velika ili malena stasa, snažnog ili nježnog uzrasta, bradat ili golobrad, crvena ili blijeda, crnomanjasta ili svijetla lica, lijep ili ne.

Starokršćanski pisci prvih vjekova, Justin, Klement Aleksandrijski, Origen i Tertulijan su pod dojmom Isaije proroka (52, 53) crtali Isusa samo kao čovjeka boli bez obličja i ljepote. Prema njima je On bio tugaljivi propovjednik pokore s upalim licem i pokorničkim odijelom. Drugi pak kao na pr. Hrisostom, Ivan Damašćanski, Jeronim, Augustin oslanjali se na Psalam 44. redak 3. te su Ga crtali kao »najljepšega među sinovima ljudskim«. U njemu se ujedinila visoka plemenština duha i nebeska ljepota sa savršenim tjelesnim ustrojstvom.

Po svoj prilici je na pravom putu onaj, koji si predstavlja Spasitelja kao muža profinjenih muških ličnih crta i stasa. Iz Njegovih očiju sjaji razborita ozbiljnost, duboka unutarnja smirenost, blaga mudrost. On je sama milina, tankoćutnost, dostojanstvo, ljubaznost i susretljivost. Sv. Pismo veli za sv. Stjepana: »Njegovo je lice sjalo kao lice anđela« (Dj. ap. 6, 15). Ako je Mojsije sišao s brda s preobraženim i sjajnim licem zbog toga, što je Boga gledao, onda smijemo i mi ustvrditi, da je i lice Božjega Sina sjalo nadzemaljskim nebeskim svijetlom. Njegov hod i kretnje morale su biti plemenite i dostojanstvene. Njegovo odijelo nije bilo ni mekušasto ni prezreni grimiz, ni dragocjeno platno. On se oblačio u jedno bijelo jednostavno gornje i donje odijelo, nosio neširenu haljinu i hodao, po svoj prilici, bosonog. Tako je to i svojim učenicima preporučio (Mt 10, 9—10). Tako su se oblačili sinovi Njegova naroda i staleža. I u tom se u Palestini nisu bitno razlikovali od rimskoga i grčkoga odijevanja.

Kršćanska umjetnost je Isusa u razno vrijeme raznoliko predočivala. U rimskim katakombama je Isus naslikan kao dobri pastir u podobi rimskoga mladića bez brade. Od 3. do 18. vijeka Ga prikazuje bizantinsko slikarstvo kao starijega čovjeka s bradom rimskoga muškarca. Slike od 13. do 15. vijeka ističu više duševnu snagu Isusovu prema raznom shvaćanju pojedinih slikara. Talijanski, njemački i flamanski umjetnici 15. vijeka slikaju Isusa s krasnom veličanstvenom glavom i stasom i ljubaznim pobožnim licem. U 16. i 17. vijeku, u vrijeme vjerskog proviranja i novotarija, nastaje u nabožnom slikarstvu mir i zastoj, ali ne pad takove umjetnosti. Srednjovjekovna romantika, doba maštanja, opjevavanja svega, prikazuje Isusa mekanim čovjekom i bez sile i snage. Kasniji gotski slog sa svojim vitkim, visokim, odrezanim i šiljatim linijama prikazuje Isusa vitka, visoka stasa, oštrih, dugoljastih, odrezanih i odlučnih crta. Danas pak umjetnici teže za tim, da dadu Isusu svoju vlastitu dušu, svoje lično raspoloženje i shvaćanje.

U novije se vrijeme bave stručnjaci platnom, u koje su Josip iz Arimateje i Nikodem umotali tijelo Isusovo s mirisima pomiješane smirne i aloja (Iv 19, 38—41). Ono se čuva u Turinu u Italiji. Njegovu autenciju (istinitost) kao što i izvornost otisaka tijela Isusova na njemu dokazuju mnogi učenjaci: biolozi, anatomi, kemičari i liječnici, na pr. dr. G. Judica — Cordiglia, dr S. Romanese, dr Pietro Scotti, dr Luigi Gedda, dr Paul Vignon i t. d. Među njima je i češki liječnik dr R. W. Hynek.

Prema tim otiscima je Isus muž savršene tjelesne građe, visok 183 cm, s razvijenom lubanjom. Lice mu je ponešto produženo, čelo široko, ravno i visoko, nos ravan ponešto dolje savijen, lične kosti dosta velike i nešto upale. U svim linijama trupa, nogu i ruku je upravo kiparski skladan i razmjeran. Po tim svim mjerama tijela Isusova On se pokazuje kao muž savršene i veličanstvene ljepote, koja u punoj mjeri izbija iz Njegova lica i odaje nadljudsku slatku jasnoću, tajanstveni (mistički) mir i veselo predanje (Dr Cordiglia).

Slikari i kipari svih vremena i vjekova natjecali se, da stvore što ljepši lik Spasiteljev. To je bilo počevši od onih u kršćanskim katakombama pa do Rafaela, Leonarda da Vinci, Tiziana, Rubensa, Rembrandta, Guida Renia, Dürera i bezbroj drugih. Ali je stari neslikani otisak s turinskoga platna krasniji i veličanstveniji od svih i najljepših slikarskih djela (Dr Hynek). Glasoviti francuski diplomat i pjesnik Paul Claudel (Pol Klodel) je isporedio najljepše slikarske umjetnine s pukim prirodnim otiskom s turinskoga platna, pa je sada tek uskliknuo od radosti: »Pa to je On! To je Njegov lik!«

Liječnici kažu, da i tjelesne i duševne vlastitosti baštine kćeri od oca, a sinovi od majke (biološka pojava). A Sv. Pismo kaže za Mariju: »Sva si lijepa i ljage nema na Tebi« (Pj. nad pj. 4, 7). Dakle je Krist morao biti krasan, ne samo kao Bog i čovjek, nego i kao sin Majke najkrasnije među ženama.

I po nauci o tjelesnom ustrojstvu (fiziologija) lice je ogledalo duše. Kolika je dakle krasota morala odsijevati iz lica Isusova, koje je krilo božanstvo. On je doista s toga razloga morao biti najkrasniji među sinovima ljudskim. Zato su i množine svijeta za njim grnule i po više dana Ga gladni i žedni ljudi slušali (Marko 8, 2).

Zato s pravom kaže sv. Toma: »Krist je bio obdaren ljepotom, primjerenom Njegovu zvanju, položaju i časti, koju je morao imati. On si je odabrao tijelo i lice, koje je odgovaralo zamišljenom cilju t. j. uzeo si je tjelesni ustroj, kojemu nije ništa manjkalo u savršenstvu. Njegov je cilj bio učiti ljude i predobivati ih za nebeskoga Oca. A tko ne zna, da je tjelesna ljepota najmoćnije sredstvo, kojim stičemo naklonost slušateljstva« (Sum. th. in Ps. 44).

Francuski učenjak D'Autigni (Otinji) dokazuje istinitost (autenciju) pisma vojničkog zapovjednika u Feniciji Publija Lentula caru Tiberiju iz g. 29. poslije Krista. U njemu se crta prekrasna vanjština Isusova. Prvi puta se to pismo spominje u 6. i 7. vijeku, a češće od 13. stoljeća. Što god se o tomu pismu držalo, jedno je sigurno, da je prekrasan povijesni spomenik predaje o divnoj ljepoti i uzvišenosti osobe Isusove.

Doista se s pravom primjenjuju na Isusa riječi: »Lijep si ti, lijep između sinova ljudskih; milina se razlila na usnama tvojim; jer te je blagoslovio Bog u vijeke« (Ps. 44, 3).

Marijino rođenje

Tvoje rođenje, Marijo, početak je velikoga djela spasenja, koje je Bog pripravio ljudima.

Proročanstva su objavljivala dolazak Spasitelja, a Ti, Marijo, začeta bez grijeha, odabrana si, da budeš Njegovom majkom.

Blagoslov neba pratio je Tvoj život i Tvoj teški, sveti poziv majčinstva. Tvoj dolazak na zemlju, beskrajna je sreća svima, koje si utješila, svima, kojima si pomogla svojim zagovorom i povela ih Božanskome Sinu, izvoru milosrđa. Tvoj je dolazak, Marijo, sunčano jutro poslije tjeskobne noći i zloslutne tmine.

Pozdravljamo Te, Marijo, i hvalimo Bogu za veliki poklon Njegove dobrote. Hvalimo Stvoritelju, jer zauvijek primismo Tebe, Majku Kristovu, za svoju majku.

Mala Gospa

Dragocjeni biser iz Božjega se dlana
Spustio lagano u suznu dolinu,
To Djeva se čista slavom ovjenčana
Rodila, da pripravi dolazak Sinu.

A Njene su oči ko zrcalo sjale,
Milina i radost iz njih Joj je cvala,
I onda već utjehu mnogom su dale,
I onda već je bila: Kraljica Mala.

Snaga molitve

Sveti Ivan Klimaks veli za molitvu, da ona Bogu nanosi silu. Prividno jaka tvrdnja, ali potpuno ispravna. Bog nas sam o tom uvjerava. Kad je Mojsije toplo molio za svoj narod, reče mu Bog: »Pusti me, da se raspali gnjev moj na njega i da ga uništim«, a isto tako proroku Jeremiji: »Ti se ne moli za taj narod, i ne podiži vike ni molbe za njih, jer te ne ću uslišati«.

Ovu snagu, da može zaustaviti srdžbu Božju i da nam može svako dobro isposlovati, dao je molitvi sam Bog. Čujmo, što kaže jedinorođeni Sin Božji: »Molite i dat će vam se, tražite i naći ćete, kucajte i otvorit će vam se. Jer svaki, koji moli, dobiva, i koji traži, nalazi, i koji kuca, otvara mu se«. A na drugom mjestu: »Sve, što budete molili, vjerujte, da ćete primiti i bit će vam«. I opet na drugom: »Zaista, zaista vam kažem, kad zamolite što od Oca u ime moje, dat će vam«. Može li koje obećanje biti jasnije izrečeno ili na svečaniji način dano?

Krist nam je dakle ostavio svoju božansku riječ i jamstvo, da će nam udijeliti sve milosti, za koje Ga molimo. No osim toga On nam, ukazujući na Božju dobrotu, ljubav i podašnost, objašnjuje uzrok, koji Boga nuka, da nam molbe usliši. »Koji je među vama čovjek«, tako kliče On, »u kojega ako zaište sin njegov hljeba, kamen da mu da? Ili ako ribu zaište, da mu da zmiju? Kad dakle vi, koji ste zli, znadete dobre darove davati svojoj djeci, koliko će više Otac vaš nebeski dati dobra onima, koji Ga mole«.

Iz toga slijedi, da Bog ne može ostaviti neuslišanim one naše molitve, koje se odnose na naš spas i savršenost, ukoliko su na ispravni način prinesene. Jer Krist ne može svoju riječ prekršiti, ni obećanje ne izvršiti. Lijepo kaže sv. Augustin: »Molite i dobit ćete. To je Tvoje obećanje, Gospodine. Tko se treba bojati, da će biti prevaren, kad sama istina daje obećanje«. Učeni bogoslov Suarez kaže, da je ustrajnost u dobru čisti dar Božji i da taj dar nema nitko prava tražiti na temelju vlastitih dobrih djela i zasluga. Pa ipak on tvrdi, da će svaki, koji na pravi način i neprekidno moli za ustrajnost u dobru, nju sigurno po molitvi i dobiti. O sv. Tereziji se čita, da se ona u svojim molitvama oslonila na ona svečana obećanja Isusova, i da je nepokolebivo pouzdanje davalo čudesan uspjeh njezinim molitvama.

Počnimo dakle i mi revno se Bogu moliti. Molimo u svim svojim potrebama, napastima, dvojbama i u nemiru srca. Sjetimo se, što sv. Augustin stavlja u usta Gospodinu: »Ako nisi svoju molitvu iznevjerio, budi siguran, da ti se i moje milosrđe ne će iznevjeriti.«

Mala Gospa

Na našim putovanjima u Lurd češće smo se zaustavili u Padovi u Italiji. Tamo smo osim prekrasne crkve sv. Antuna imali prigode vidjeti i druge ljepote i znamenitosti toga grada. Danas nas napose zanima crkva, zvana »Madona dell Arena« — Gospa od borilišta. Nalazi se u blizini ruševina nekadašnjega rimskog amfiteatra, kazališta za borbu sa životinjama i mačevima. Zato se i tako zove. U toj je crkvi glasoviti talijanski slikar Giotto (Đoto 1266—1337.) naslikao najljepše svoje fresko slike (na mokroj žbuki) g. 1303—1305. U tri je reda po cijeloj dužini zida prikazao cijelu povijest otkupljenja. Ta povijest počinje istjerivanjem Joakima iz hrama. Goni ga židovski svećenik, jer nije imao poroda od srca. A to je bila najveća sramota za jednu židovsku obitelj. On bježi u pustinju. Njegovo žalosno srce tješi anđeo Božjim obećanjem, da će mu se roditi čudesno dijete. A to je bila Marija.

Nije to bila jedina teška kušnja, koju je trpio Joakim prije rođenja Marijina. Druga je bila još teža. U ono je vrijeme naime vladao u Judeji Herod Veliki (47. god. 4. po Kr.). On je bio napola Židov napola barbar. On i vjerskopolitičke sljedbe Farizeja i Saduceja su skrivile veoma veliki pad vjerskoga života i nabožnosti. Ipak su se hrabro u tom pogledu držale i borile mnoge obitelji. Među njima je bila veoma uzorna i pobožna obitelj Joakimova. Nju je Bog obdario tom srećom, da im je darovao pod stare dane dijete Mariju, buduću majku Spasiteljevu.

Ne zna se sigurno, gdje se Marija rodila, da li u Jerusalemu ili u Nazaretu. U jednom i drugom gradu je imao Joakim svoju kuću. No znade se, da nije bila prostorija od cedrovog drveta, u kojoj je Marija prvi puta ugledala zemaljsko svijetlo. Pokućstvo nije bilo od ciprese ni zipka od zlata i srebra. Ali je ta zipka i rođenje Marijino bilo slavno i časno s tri razloga. Prvi su bile vanjske okolnosti, u kojima se rodila; drugi milosti i darovi, kojima je Marija bila obdarena od svoga rođenja; treći je razlog bila velika zadaća, koju je Marija imala ispuniti za cijeli svijet i cijelo čovječanstvo.

Baš na današnji dan se čita u sv. Misi poslanica: »Gospod me stvori u početku upravljanja svojega, kao prvo od svojih djela, u pradoba« (Priče 8, 22.) Marija je dakle mladica iz najvišega plemena i najsjajnijega plemstva, koje je iznad svakoga plemstva ljudskoga roda. Njezin je naime početak u prvim danima stvaranja i na prvim stranicama povijesti svijeta. Onda je već Gospodin na Nju mislio. I sa svima patrijarkama, kraljevima i prorocima i svećenicima Staroga Zavjeta spremao dan rođenja One, koja će biti majka Sina Božjega.

Slavno je bilo rođenje Marijino poradi milosti i darova, kojima je bila urešena od prvoga časa. Plemenita, čista, lijepa i dražesna je bila Njezina tjelesna pojava. Nadarena jakim razumom, velikom dobrotom srca i plemenitim osjećajem bila je spremna, da bude zevnom družicom i majkom Boga-čovjeka, koji je i sam nesio Njezinu sličnost.

U svrhunaravnom pak pogledu je Njezina najveća i neprispodobiva odlika poglavito u tom, što je bez grijeha začeta. To ne znači samo, da nije nikada bila u istočnom grijehu, nego da je bila puna u najobilnijoj i neizmjernoj mjeri milosti posvećujuće i kreposti tako, da Joj nema nikoga ravna u tom na zemlji ni na nebu. A temeljni je razlog tome, što je odvijeka bila odabrana za Majku Božju i Majku Isusovu.

Kao majka Božja bila je Bogu najbliža. Zato je bila nesamo čista od svake sklonosti na ono što bi bilo grješno i zemaljsko, nego je bila kako misli sv. Toma, toliko naslonjena na Boga, da je već od prvoga časa svoga života i svojim razumom i svojom pobožnošću i svojom ljubavlju najvećega Dobra i svojim vršenjem sviju svrhunaravnih kreposti bila najuže povezana s Bogom.

Kao Majka Isusova je bila u planu Božjem određena za osobitu posrednicu sviju milosti ljudima. A kao majka i prva otkupljenica Isusova imala je biti vjerna Njegova pomoćnica u razaranju grijeha i svladavanju đavla. To se pak Njezino pobjedničko djelovanje započinje bezgrješnim začećem, a svršava pod Križem.

Marijino je rođenje slavno zbog zadaće, koju ona preuzima za cijeli svijet i za cijelo čovječanstvo. Ona postaje druga Eva. No Eva uzima tijelo od Adama. On joj daje ime. Ona mu postaje družicom i zavodnicom. Ona kao majka sviju podlaže cijelo čovječanstvo vlasti grijeha i neizrecivoj bijedi. Marija pak daje tijelo Isusu. Ona Mu daje ime. Ona Mu zapovijeda kao Majka. Ona Mu postaje družicom i saradnicom u otkupljenju ispod vlasti grijeha i đavla. On je postavlja našom majkom. Ona je nama sve s Kristom i po Kristu.

Po svemu je tomu Njezino rođenje slavno.

Četrnaesti dan poslije rođenja daju Joj ime Marija. To pak znači: gospodarica, moćna, slavna, prosvijetiteljena, lijepa, miomirisna.

Svojim rođenjem donosi radost svima i svemu. Radost je kući Joakimovoj, Radost je nebu, jer se sada prviput diže sa grješne zemlje miomirisni kad srca, koje Boga ljubi savršenom ljubavi. Radost je zemlji, jer se već ispunja odavna želja i nada za Otkupljenjem. Radost je cijelom svijetu, jer mu je već tu buduća majka, zagovornica, suotkupiteljica i posrednica sviju milosti.

To je eto Mala Gospa. To je naša radost.

APOLOGETSKI KUTIĆ

BOŽJA ISTINITOST

Sve naše učenje i sav naš umni rad ide za spoznajom istine. Istina je najviša čežnja našega uma. Svi plemeniti ljudi ljube istinu, svima je istina draga, svi se istinom ponose.

Istinu spoznajemo kad spoznajemo predmete, kakvi su u sebi. Čovjeka smo istinito upoznali, kad smo upoznali sva njegova lijepa i ružna svojstva. Niti smijemo što dodavati, a niti što oduzimati. Istinu smo dužni priznati bez obzira, da li nam je ugodna ili neugodna, da li nam koristi ili škodi. Prema tome ne smijemo suditi ni po babu ni po stričevima, nego onako, kako u duši osjećamo, da je istina.

Mi se ljudi često udaljujemo od istine. Dogodi se, da smo nešto krivo vidjeli. Krivo od drugoga čuli. Krivo drugoga razumjeli. U knjizi krivo pročitali. Ili nešto nehotice pregledali. Bezbroj je uzroka u životu, zbog kojih krivo ili neistinito spoznajemo ljude i druge raznovrsne predmete oko sebe.

Kod Boga se to ne može dogoditi, jer On sve zna. Njemu je bio poznat svemir i sve u svemiru još prije nego je postao. »Sve je golo i otkriveno očima Onoga, kome treba da dademo račun« (Hebr 4, 13). Sveto Pismo zove Boga istinitim (Rimlj 3. 4), a to znači: Bog samo istinu objavljuje, jer ne može niti pogriješiti niti lagati.

Ljudi u životu spoznaju istinu, ali je ne priznaju. Govore protiv svoga osvjedočenja. Drukčije su im riječi, a drukčije osjećanje u duši. Kad god govore drukčije nego što misle, tada govore neistinu ili laž. Lagati znači: govoriti protiv uvjerenja sa svrhom da se drugoga prevari. U društvu se govori neistina, da se društvo nasmije, nasali, odmori, rastrese. Takve su neistine ili laži još najnevinije, jer redovito nikome ne škode. Ljudi govore neistinu ponajviše i redovito, jer od toga imaju korist. Trgovac neistinito prikazuje kupcima robu, da je lakše i skuplje proda. Učenik se posluži lažju ili neistinom, da se izbavi od drugoga reda ili druge kakve kazne. Dijete se u kući posluži lažju, da što od roditelja dobije, ili da izmakne kazni. Mnogi lažu iz zlobe, s nakanom da drugome napakoste. Tako bi, konačno, izbrojio sve moguće načine, kako se ljudi služe neistinom, i sve svrhe, radi kojih lažu.

Bog istinu nepogrješivo spoznaje, pa je nepogrješivo i nama objavljuje. Kod Boga nema i ne može biti razloga, zašto bi nama laž ili neistinu objavljivao. On ne može lagati u šali, jer se to protivi časti i dostojanstvu Njegovu. On ne može lagati, da se izbavi iz kakve nevolje, jer u nepriliku kakvu uopće ne može doći, budući da je svemoguć. Ne može lagati ni iz koristoljublja, jer je sam sebi u svemu dostatan i sam u sebi blažen, pa ničega ne treba. Ne može lagati ni iz zlobe, jer je pun ljubavi i hoće uvijek samo dobro svakomu stvoru.

Objavljena sveta vjera kaže o Bogu: »Istina Gospodinova ostaje od koljena do koljena«. (Ps 99, 5). »Na istini počivaju sve Njegove riječi« (Ps 118, 160). Istina treba da lebdi i nama ljudima, svima i svakom pojedincu, uvijek pred očima, pa makar trebalo za nju trpjeti i umrijeti.

Zakon milosrđa

Mnoge nevolje u svijetu zazivlju pomoć, koja bi donijela utjehu i smirenje. Čovjek, koji želi pomagati bližnjemu, ne će se obazirati ni na kakove zapreke, koje bi odložile njegovu osnovu. Dobro djelo ne čeka i ne okliјeva, nego se dariva odmah i samo tako ispunjuje svoju svrhu. Što koriste bijedniku obećanja, kada će on možda prije klonuti, nego što će dočekati izbavljenje? Često su odsudni i sami časovi, da se nešto učini, a tada su suvišni i ništetni svi obziri, koji bi zategnuli djelotvornu pomoć. Ovu jednostavnu istinu ljudi često ne shvaćaju, kao što je nisu shvaćali ni farizeji, koji su smatrali, da će Isus prekršiti zakon, bude li u subotu ozdravio bolesnika. Farizeji su vjerovali da poštuju zakone, ali Spasitelj je pokazao, da je najveći zakon milosrđa i žive ljubavi. Čovjek ne ostavlja ni životinju u opasnosti i u zlu, makar bio i blagdan, kada se treba odmarati, pa kako bi mogao čovjeka ostaviti u nevolji! A zatim, Gospodinu služi i Njegovo božanstvo slavi onaj, koji to dokazuje djelima, a ne samo riječima. Svetkovine nas opominju na Boga, ali duša se diže Njegovim visinama samo na krilima nesebične, požrtvovne ljubavi, koja čini dobro. Tko je, dakle, slavio svetkovinu i Gospodara neba i zemlje, tko je slavio dostojno i uzvišeno: farizeji, kojima je svejedno, da li čovjek u njihovoj blizini stradava i propada, ili dobri Učitelj, koji pripravno ozdravljuje boli siromašnoga stradaoca? Odgovor je jasan svakome srcu, koje nije otupilo u sebeljublju. Odgovor izvire iz srca najveće dobrote, koja se priklanja svakoj potrebi čovjekovoj, svakome vapaju tijela i duše.

PODLISTAK

Veliki zavjet

Ne, Marijan Zlatar to nije znao. On nije znao, zašto je njegova majka tako često tužna. Zašto su joj oči pune vlage kao predvečerja u kasnoj jeseni. Zašto? Ne, on to nije znao.

Ne jedanput on je pitao svoju majku.

— Majko, zašto se ti ne smiješ radosno kao i druge majke?

Nikad nije dobio odgovor. Ali on nije ni znao, da odgovor ne smije dobiti. Marijan Zlatar nije znao, da majka ne smije njemu razotkriti uzrok svoje tuge. Njena bol mora ostati u njenom srcu, da ne bi ranila maleno srce svojeg sina.

Ali, Marijan Zlatar je svaki dan gledao suze u očima svoje majke! Malene i okrugle suze, kako se kotrljaju niz blijedo lice. Kao malene »špekule«, koje je dobio na dar od svojeg oca.

I on nije mogao mirovati. Zapravo on nije ni smio mirovati zbog ovih malenih suza. On je znao da mora pomoći. Gdjegod je to moguće, on mora pružiti svoju tanku ručicu i pomoć udijeliti s njome. On mora pomoći i svojoj rasplakanoj majci. On je to znao i on je to htio!

Kadkad je i pomislio da je on možda krivac majčinoj žalosti. Ali uvijek je majka uvjerljivo opovrgla njegove sumnje.

— Ne, sinko! Ti si dobar... ti si veoma dobar...!

Što je onda tako bolno u životu ove vrijedne majke? Odakle ta podmukla žalost, koja izjeda srce kao divlja hijena?

Da, odakle?

Ipak je jednoga dana i to saznao! Marijan Zlatar je saznao uzrok majčinoj tuzi i njenim toplim suzama.

Dobro je dijete napokon saznalo, zašto plače majka. Ono je saznalo, da otac njegov ne voli više njegovu majku. Zapušta ženu, koja se toliko pati i kasno u noći vraća se kući!

Drhtavo srce Marijana Zlatara to nije moglo podnositi. Ono je počelo burno kucati i krv je udarala u njegovu glavicu. Zašto njegov otac ne voli više njegovu majku? A on voli i svojeg oca i svoju majku. Marijan Zlatar voli oboje i mnogo bi želio, da se i oni vole!

Tako bi rado, da njegov otac ponovo zavoli dobru majku!

Ali što da učini on sa svojim nježnim ručicama? Što može maleno dijete da promjeni u mislima svojih velikih roditelja? No što? Njegove ruke su još uvijek slabašne i on ne može pridići nahereno gnijezdo. Kako će on s ovim slabim rukama zadržati veliku obitelj, koja se ruši?

Ipak... on može sklopiti svoje malene ruke i zazvati u pomoć velikog Boga. A veliki Bog može spasiti veliku obitelj!

Marijan Zlatar nije oklijevao. On je odlazio u crkvu brzim koracima i dugo molio u njoj. Svoje prošnje isprepletao sa suzama Nebeske Majke, koju je gledao na glavnom oltaru i stalno vjerovao u Njezinu pomoć.

Dobri Bog će uslišati molbu malenog dječaka! Dobri Bog će pomoći probodenom srcu strpljive majke i povratiti otvrdnulo srce njegova oca!

U ovo je vjerovao Marijan Zlatar. Ali dani su prolazili, a otac se nije vraćao rastuženoj ženi.

Marijan Zlatar je ustrajno molio. Umnožio je svoje pohode u daleku crkvu i želju za srećom unosio u svoje tihe molitve.

Ipak se ništa nije promijenilo u srcima njegovih roditelja.

Onda se najednom Marijan Zlatar na nešto odluči. S ljubavlju pogleda u suzne oči Nebeske Majke i stvori odluku. Jest, on će svoj život posvetiti velikom Bogu i mir će isprositi u Žrtvi za nesretne roditelje.

Svećenik biti... svećenik Žrtve! Donositi mir, koji potječe iz vječnih visina.

Da, to će biti Marijan Zlatar.

Maleno dijete sa sklopljenim ručicama zaštićuje veliku obitelj.

A zatim, jednoga dana sa smiješkom na usnama reče otac njegovoj majci,

— Dakle, naš Marijan bit će svećenik.

Sa srećom u očima odgovori majka.

— Da, naš Marijan bit će svećenik.

I mir zavlada u srcima ovo dvoje ljudi!

Isuse, kako Te volim

Večeras, kada sam na glas zvona ušla u Tvoj hram, ugledala sam Tebe, kako stojiš visoko nad žrtvenikom.

Bio si tako veličanstven u zlatnoj pokaznici. Svijeće su titrale oko Tebe, a bijeli su ljiljani širili miomiris.

Bila je sveta tišina. Ni orgulje nisu svirale, ni svećenik nije molio.

I Ti si šutio.

I ja — također.

Ja sam samo gledala Tebe...

Bila sam dalje od Tebe u jednoj klupi. Ali ja sam osjećala, kako si blizu moga srca. Nisam mislila ni na što. Sve sam zaboravila. Niti o Tebi nisam razmišljala, već sam Te samo gledala...

Vidjela sam Te pod prilikom Kruha na oltaru, ali ja sam Te osjećala u duši...

Ćutila sam, kako si Ti u meni, a ja u Tebi.

A onda se samo jedna misao rodila u mojem srcu. Bila je to misao o beskrajnoj ljubavi, koju si mi dao.

A ja sam se osjećala tako slaba pred Tobom!...

Htjela sam Ti vratiti ljubav za ljubav...

I, ćutila sam, kako se iz duše diže uzdah:

Isuse, kako Te volim!

Život s Crkvom

XVI. NEDJELJA PO DUHOVIMA

Sv. Misa počinje uvodom, koji glasi: Smiluj mi se, Gospodine, jer k Tebi vapim cio dan. Jer si Ti, Gospodine, blag i dobar i bogat milosrđem svima, koji Te zazivlju. Prikloni, Gospodine, uho svoje i usliši me, jer sam ubog i siromah.

Molitva u sv. Misi glasi: Tvoja milost, molimo Gospodine, neka nas uvijek pretječe i prati i neka čini, da uvijek nastojimo oko dobrih djela.

U Poslanici (Ef. 3, 13—21) moli sv. Pavao za kršćane, da ostanu utemeljeni i ukorijenjeni u ljubavi Kristovoj: Braćo, molim Vas, da ne klonete duhom zbog mojih stradanja za vas. To su slava vaša. Prigibam koljena pred Gospodina našega Isusa Krista, da vam dade krepošću se ojačati za unutrašnjega čovjeka, da Krist prebiva u srcima vašim, te budete u ljubavi ukorijenjeni i utemeljeni, da biste mogli poznati ljubav Kristovu, koja nadilazi svako spoznanje.

Sv. Evanđelje (Luka 14, 1—11) uči, da smijemo bližnjemu u nevolji pomagati i u svetačke dane, i da treba da budemo ponizni: U ono vrijeme, kad uđe Isus u kuću nekoga poglavice farizejskoga, da blaguje kruh, oni ga promatrahu. I gle, nađe se pred njim neki čovjek, koji je imao vodenu bolest. I Isus reče zakonoznancima i farizejima: Je li dopušteno u subotu iscjeljivati? A oni su šutjeli. On ga pak uze i ozdravi ga, te ga otpusti. I reče im: Koji od vas ne bi svojega magarca ili vola, da mu padne u zdenac, odmah izvadio u dan subotnji? I ne mogahu mu na to odgovoriti. A pozvanima kaza priču: Kad si pozvan na pir, ne sjedaj na prvo mjesto, da slučajno među pozvanicima ne bude koji odličniji od tebe, i da ne bi došao onaj, koji je pozvao tebe i njega i rekao ti: Podaj mjesto ovomu. I tada bi sa stidom morao sjesti na posljednje mjesto. Nego kad si pozvan, došavši sjedni na posljednje mjesto, da ti reče, kad dođe onaj, koji te je pozvao: Prijatelju, pomakni se više! Tada će ti biti čast pred onima, koji sjede s tobom za stolom. Jer svaki, koji se uzvisuje, bit će ponižen, a koji se ponizuje, bit će uzvišen.

Pouka. Isus jede s farizejima, da im pokaže, da dobro s njima misli i da iskoristi svaku priliku, da ih pouči i privede na pravi put. I mi treba da prema ljudima, koji griješe, imamo dobro mišljenje, i kad se s njima sastanemo, da ih na prikladan način nastojimo popraviti.

HEROJSKE KREPOSTI u najvećem stupnju posjedovao je svećenik kongregacije sv. Pavla (barnabita), koji je živio u XVII. stoljeću u Milanu. Sv. Otac Pijo XII. objavio je to 26. srpnja o. g. u posebnom pismu.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 5. RUJNA

XVI. po Duhovima. — Sv. Lovro Justinijani. Rođen 1. VII. 1381. u Mlecima. Bio je prvi patrijarha Mletaka. Papa Eugen IV. zove ga »ures i slava biskupa«. Vršio je strogu pokoru. Trpio je od guka (škrofula) Strpljivo je podnosio, kad su mu ih palili užarenim željezom. Samo je na početku paljenja zavapio: »Isuse!« U najvećoj vrućini nije pio vode. Govorio je: »Kako ćemo moći podnositi žar Čistilišta, kad sada ne možemo podnositi malo žeđe. Od Boga je dobio osobite milosti: dar suza, vlast nad zlim duhovima i dar čudesa. Kad je jednom služio sv. Misu na Božić, ukazalo mu se Djetešce Isus u štalici. Napisao je više krasnih djela, s kojima je ušao u red velikih pisaca duhovnoga života u srednjem vijeku. Uvijek je ležao na tvrdom ležaju, a kad su ga u smrtnoj bolesti htjeli položiti na mekši ležaj, reče: »Ne! Moj Spasitelj nije umro na perju, nego na tvrdom drvetu križa.« Umirući je uzdahnuo: »O dobri Isuse, Tvoje je milosrđe moja jedina nada. O dobri Pastiru, evo, Tvoja izgubljena ovčica vraća se Tebi«. Umro 8. I. 1456. 67 dana ga nijesu stavili u lijes, a od njega se širio divan miris.

PONEDJELJAK, 6. RUJNA

Sv. Eleuterije, opat. Živio u 7. stoljeću u samostanu sv. Marka kod Spoleta u Italiji. Hvali ga papa sv. Grgur Veliki, da je i njemu čudesnim načinom pomogao u bolesti.

UTORAK, 7. RUJNA

Bl. Marko Križevčanin. Bio je Hrvat, rođen g. 1589. u Križevcima. Filozofiju je učio u Gracu, a sveto bogoslovije kao pitomac Germanikuma na Gregorijanskom sveučilištu u Rimu. 11. IX. 1615. svršivši nauke, došao je u Zagreb. Na poziv nadbiskupa Petra Pazmanya g. 1616. otišao u ostrogonsku nadbiskupiju, gdje je bio ravnatelj sjemeništa u Trnavi, zatim kanonik kaptola u Ostrogonu, arhiđakon komoranski i upravitelj seljačke opatije kod grada Košica. U Košicama se upoznao s Isusovcima Stjepanom Pongracom i Melkiorom Grodecom. Kad se g. 1619. Gabor Betlen s vojskom digao na kralja Ferdinanda II., Košice su se njemu predale, jer je stanovništvo bilo kalvinsko. Kalvini su odmah uhvatili našega Marka i Isusovce. Bl. Marka su htjeli predobiti za sebe, ali uzalud. Mučili su ih glađu i žeđom. U noći od 6. na 7. rujna počeli su ih zlostavljati. Pongracu odrezaše nos i uha i turiše mu ih u usta, da ne bi mogao zazivati ime Isusovo i Marijino. Prelomili su mu i zdrobili prste. Svoj trojici svezaše čvrsto ruke ispod dlana i onda ih gole oblivene krvlju objesiše za tram sobe, a za noge im privezaše teške utege. Na to su ih palili gorućim bakljama po svem tijelu tako, da su se pokazale i kosti. U silnim bolima sveti su mučenici jaukali i zazivali Isusa i Mariju. Napokon su Marku i Melkioru Grodecu odrubili glave i bacili njihova tjelesa i glave u zahod. Stjepana Pongraca su dva puta udarili po glavi i bacili u zahod misleći, da je mrtav, ali je on još 20 sati stenjao od boli. To je bilo 7. rujna 1619. Katarina Palfy je dala izvaditi sveta tjelesa i poslije ih g. 1635. prenijela u Trnavu u ženski samostan sv. Klare. Glave je stavila u posebne srebrne posude, a tjelesa u zajednički kositreni lijes. G. 1784. bio je lijes prenesen u samostan sv. Uršule, gdje se i sada nalazi. Sva tri mučenika bila su 15. I. 1905. svečano proglašena blaženima.

SRIJEDA, 8. RUJNA

Mala Gospa ili Rođenje Bl. Djevice Marije. Sv. Crkva pjeva: »Rođenje Tvoje, Bogorodice Djevice, javlja radost svemu svijetu, jer iz Tebe izađe Sunce pravde, Krist, Bog naš, koji odriješivši prokletstvo dade blagoslov i posramivši smrt darova nam život vječni«. Zvijezda jutarnja navijestila je krasni dan dolaska Spasiteljeva. — Sv. Hadrijan. Bio je činovnik cara Maksimilijana u Nikomediji u M. Aziji. Gledajući, kako kršćani hrabro podnose strašne muke, obratio se i on na kršćanstvo i zato bio bačen u tamnicu, gdje ga hrabrila njegova žena sv. Natalija (1. XII.). Stavili su mu nogu po nogu na nakovanj i onda na njih bacili težak kamen, koji je noge odrezao. Tako su učinili i s rukama. Na isti su način mučena s njime još 23 sveta mučenika g. 306. Njegovo sv. tijelo bilo je preneseno u Rim, i tu je bila sagrađena crkva njemu u čast.

ČETVRTAK, 9. RUJNA

Sv. Gorgonije, mučenik. Rođen u Nikomediji. Bio je dvorjanik cara Dioklecijana. Sa svojim prijateljem Dorotejem obratio je sve dvorjanike na kršćanstvo. Kada su njih dvojica gledali, kako pred carem muče nekoga mučenika, rekoše caru, da su i oni kršćani. Car ih je dao odmah svezati i bičevati tako, da im je koža otpadala, a zatim su im rane prali s octom i solju i položili ih na užareni roštilj. Konačno su bili obješeni, 9. IX. 303.

PETAK, 10. RUJNA

Sv. Nikola Tolentinski. Rođen g. 1245. Bio je kanonik. Kad je čuo u propovijedi: »Ne ljubite svijeta, jer svijet prolazi i slast njegova«, ušao u red augustinaca-pustinjaka. Resila ga anđeoska blagost i bezazlenost. Ljubio je ruke i noge onime, koji su došli moliti milostinju u samostan, držeći ih za samoga Krista. Imao je veliko milosrđe i ljubav prema sv. dušama u čistilištu, pošto mu se javila duša brata Pellegrina d'Osimo teško uzdišući i moleći za pomoć, jer trpi čistilišni oganj. Kroz tjedan dana je služio za nju sv. Mise, molio i činio pokoru, a onda mu je ova duša zahvalila za oslobođenje iz čistilišta. U teškoj bolesti javila mu se presveta Djevica u pratnji sv. Augustina i sv. Monike i rekla, neka namoči svježi kruh u vodu i jede. Kad je to učinio, odmah je ozdravio. Na spomen toga augustinovci i danas na njegov blagdan blagoslivaju njemu u čast hljepčiće. Prije smrti često je ponavljao sa sv. apostolom Pavlom: »Želim umrijeti i biti s Kristom.« Umro je 10. X. 1306. u Tolentinu u Italiji.

SUBOTA, 11. RUJNA

Sv. Proto i Hijacint, braća. Bili su dvorjanici djevice sv. Eugenije (25. XII.). Zajedno s njome pokrstio ih je biskup Helen. U Egiptu su proučavali Sveto Pismo u pokori. U Rimu su bili uhvaćeni i poslije groznoga bičevanja bila im je odrubljena glava 11. IX. g. 260.

Majka i svećeničko zvanje

SV. BONAVENTURA, je ponos i ures franjevačkog reda. Providnost se poslužila utjecajem dobre majke u odgoju ovog velikana. Kad je Ivan teško obolio, donijela ga je majka u naručaju k sv. Franji Asiškomu. Pred njega je poklekla i dijete položila do svečevih nogu. Podigla je ruke i molila sv. Franju, neka bi molio Boga, da ozdravi njezin Ivica. Sv. Franjo duboko ganut podigao je k nebu oči i ruke. Nakon molitve dijete je ozdravilo. Sv. Franjo je tom prigodom uskliknuo: »O bona ventura! (Dobre li sreće!) Od tada zvali su maloga Ivana Bonaventurom. Kad je sv. Franjo smrtno obolio, bilo je Ivanu — Bonaventuri — pet godina. Opet ga je majka dovela k sv. Franji. Svetac ugledavši dječaka sav se zažario u licu i prorekao, kolike će mu sve milosti Bog udijeliti. Majka je sve to dobro upamtila, brižno odgajala svoje dijete te ga u srcu namijenila redu sv. Franje.

Bonaventura je svršio škole u Parizu vrlo uspješno. Postao je svećenikom i glasovitim profesorom bogoslovlja i mudroslovlja. U isto doba djelovao je u Parizu učenjak svjetskoga glasa sv. Toma Akvinski. S njim je Bonaventura prijateljevao. Sv. Bonaventura bio je već u 35. g. života izabran za generala franjevačkog reda. Imenovan je kardinalom i biskupom. Velike je zasluge stekao na crkvenom saboru u Lionu, gdje je bilo postignuto jedinstvo između katoličke Crkve i istočno-pravoslavne. Umro je u Lionu 15. VII. 1274. Svetim je proglašen g. 1482.

Posrednica milosti

Bog nije objesio svoje milosti na zvijezde na nebu, kamo mi ne bismo mogli do njih doprijeti; Bog nije svoje milosti položio ni kao bisere u dubinu mora, odakle ih mi ne bismo mogli izvaditi; Bog je svoje milosti položio u Marijine Majčine ruke, jer su one uvijek pripravljene, da ih objeručke dijele svojoj djeci.

Liturgijsko kazalo za rujan

1 Srijeda, Posveć. st. c. Misa blagd. 834; 2., s. Egidija 697; 3. sv. 12 braće 697; Slava, Vjerujem. — 2. Četvrtak iza 15. n. po Duh. Misa dana (nedj.) 402; 2 m. Brani nas 854; 3. za sve pokojne 894; 4. po volji. — 3. Petak iza 15. n. po Duh. Misa kao jučer; 2. m. Brani nas 854; 3 po volji. — 4. Subota iza 15. n. po Duh. Misa Bl. Dj. M. 836; 2 m. Sv. Duha 341; 3. za Crkvu 851. 5. NEDJELJA 16. po Duh. Misa nedj. 404; 2. m. s. Lovre J. 788; 3. Brani nas 854; 4. Krvi Isus. 622 Slava. Vjerujem. — 6. Ponedjeljak iza 16. ned. po Duh. Misa dana (nedj.) 404; 2. m. Brani nas 854; 3. za sve pokojne 849; 4. po volji. — 7. Utorak, Bl. Marko K. Misa blagd. 699. Slava. — 8. Srijeda, Rođenje Bl. Dj. M. Misa blagd. 699; 2. m. s. Hadrijana 793. Slava. Vjerujem. — 9. Četvrtak S. Gorgonije. Misa blagd. 702; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. Slava. — 10. Petak S. Nikola T. Misa blagd 703. Slava — 11. Subota iza 16. n. po Duh. Misa kao u srijedu 699; 2. m. s. Prota i dr. 703; 3. S. Duha 341. Slava. — 12. NEDJELJA 17. po Duh. Misa nedj. 406; 2. m. i poslj. Evanđelje Imena Mar. 703. Slava. Vjerujem. — 13. Ponedjeljak iza 17. n. po Duh. Misa dana (nedj. 17. po Duh.) 406; 2. m. Brani nas 854; 3. za sve pokoj 849; 4. po volji. — 14. Utorak. Uzvišenje sv. Križa. Misa blagd. 705 Slava. Vjerujem. — 15. Srijeda, Sedam žalosti D. B. Misa blagd. 706; 2. m. i poslj. Evanđelje kvat. srij. 408; 3. m. s. Nikomeda. Slava. Vjerujem. — 16. Četvrtak. S. Kornelija i dr. Misa blagd. 711; 2. m. s. Eufemije i dr.; 3. Brani nas 854. Slava. — 17. Petak. Rane sv. Franje. Misa blagd. 711; 2. m. i poslj. Evanđelje kvat. pet. 411. Slava. — 18. Subota. S. Josip K. Misa blagd. 712; 2. m. i poslj. Evanđelje kvat. subota 413. Slava. — 19. NEDJELJA 18. po Duh. Misa nedj. 419; 2. m. s. Januarija i dr. 714. Slava. Vjerujem. — 20. Ponedjeljak S. Eustahije i dr. Misa blagd. 715; 2. m. i poslj. Evanđelje naveč. s. Mateja 787. Slava. — 21. Utorak. S. Matej. Misa blad. 715. Slava. Vjerujem. — 22. Srijeda. S. Toma V. Misa blagd. 788; 2. m. s. Mauricija 797 Slava. — 23. Četvrtak. S. Lino Misa blagd. 788; 2. m. s. Tekle 820; 3. Brani nas 884. Slava. — 24. Petak. Bl. D. M. Otkupljenje. Misa blagd. 717. i 838. Slava. Vjerujem. — 25. Subota iza 18. n. po D. Misa BDM 836; 2. m. S. Duha 341; 3. za crkvu 851. Slava. — 26. NEDJELJA 19. po Duh. Misa nedj. 412; 2. m. s. Ciprijana i dr. 717; 3. Brani nas 854. Slava. 27. Ponedjeljak. S. Kuzma i dr. Misa blagd. 718; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. Slava. Vjerujem — 28 Utorak. S. Vjenceslav. Misa blagd. 719; 2. i 3. m. kao jučer. Slava. 29. Srijeda. Miholjice. Misa blagd. 719. Slava. Vjerujem. — 30. Četvrtak. S. Jeronim. Misa blagd. 722. Slava. Vjerujem.

ŽENE U EVANĐELJU

4. Samarjanka

Spasitelj se bio na svom putovanju zaustavio izvan grada Sihara i sjeo umoran na zdenac, kad je došla Samarjanka, da zagrabi vode (Iv. 4).

Po odijelu i po govoru prepoznala je, da je putnik Židov, pa sva u čudu pita, kako može od nje Samarjanke tražiti vode. »Odgovori joj Isus: Da ti znadeš dar Božji i tko je, koji ti govori: daj mi piti, ti bi zamolila u njega dao bi ti vode žive« (Iv. 4 10).

Spasitelj govori Samarjanki o daru žive vode. Njegovo veličanstveno držanje i svečani govor upaljuje u njoj prvu slabu iskru vjere. Raspravlja s Njime o dubini zdenca i kako nema, čime da zagrabi vode. Puna opravdane znatiželje stavlja mu pitanja i uspoređuje ga s velikim praocem Jakovom. Isus ide ususret duši grješnice, koja traži istinu; poučava je, da voda, o kojoj on govori, nije obična voda, nego voda vječnoga života. Reče mu žena: »Gospodine, daj mi to vode, da ne ožednim, i da ne dolazim ovamo grabiti« (Iv. 4, 15). Ona vjeruje, premda ne shvaća. Njezina vjera pomalo raste i poput maloga djeteta puna je pouzdanja. Ona samo želi tu vodu vječnoga života.

Dolazi i čas ispovijedi. »Reče joj Isus: Idi, dozovi svoga muža i dođi ovamo« (Iv. 4, 16). »Odgovori žena: Nemam muža« (4, 17). Velika grješnica, koja je već bila u nedopuštenim vezama s petoricom muževa, priznaje grijeh pred Prorokom, koji joj iznosi mirno i jasno prošlost života.

Samarjani su bili veliki protivnici Židova, a imali su i hram na brdu Garizimu. Sada Samarjanka stavlja pitanje, koje je najvrjednije mjesto, gdje se treba Bogu klanjati. A Spasitelj, koji je donio spas svim narodima, veli, da je Bog duh i da mu se treba klanjati u duhu i istini. Njezina je vjera porasla, pa Isus iznosi grješnici ono što inače drugdje nije kazivao. Kad je vidio da su joj misli upravljene na Oca i na Proroka, kojega će Otac poslati, jasno joj veli: »Ja sam Mesija, koji s tobom govorim« (IV. 4, 25). Tako je ona prva izvan kruga njegovih učenika, koju on smatra sposobnom, da primi tu istinu i dalje je širi.

Kako brzo kod nje raste sjeme Božjega spoznanja! Brže nego li kod Nikodema, koji je sa Spasiteljem raspravljao po noći o preporođenju. Njezina je vjera čvršća nego li kod Židova, koji vjeruju u Isusa zbog njegovih čudesa, i kojima se on nije povjeravao. Radi divnih sposobnosti uma i čežnje za istinom odabire je Isus, da surađuje u djelu otkupljenja ljudskoga roda. Ona odbacuje svaki ljudski obzir, ostavlja krčag i hrli u grad, da Kristu pozove svoju braću. Želi, da svi upoznaju onoga, koji joj je oprostio grijehe. »Dođite i vidite čovjeka, koji mi kaza sve, što sam učinila« (Iv. 4, 29). Tako prva vijest o Isusu širi se po Samariji žarom jedne žene. Samarjani su mnogi povjerovali i zatražili, da Spasitelj kod njih ostane još dva dana.

Prvi misionar kršćanstva u stranim krajevima započeo je svoj rad. Kad su se povratili učenici, koji su već prije bili pošli kupiti jelo, i ponudili ga, da jede, on je zaokupljen djelima svoga Oca kazao, da ima jelo, za koje oni ne znaju. »Eto velim vam: podignite svoje oči i vidite njive, kako su već zrele za žetvu« (IV. 4, 35). Svraća im pogled na mnoštvo, koje k njemu hrli na poziv žene, i pokazuje svoj naum, kako i žene imaju raditi za Njega. Silna je potreba žetelaca, a na polju je žena prva.

DIJELOVI CRKVENE GODINE

Crkvena godina sastoji se iz 52 sedmice, tjedan iz jedne nedjelje i šest radnih dana. Na nekoje obične dane padaju i blagdani, a nekoji od njih imadu i svoje vigilije (predvečerja) i oktave, osmine, t. j. ponavljaju se i sv. Misa i molitve toga blagdana kroz osam dana.

Nedjelja. U nedjelju je uskrsnuo Isus Krist, u nedjelju je poslao apostolima Duha Svetoga i zato je nedjelja postala u Novom Zakonu posvećena službi Božjoj umjesto subote Starog Zakona.

Crkvena godina ima redovito 4 nedjelje adventske, 6 nedjelja iza Bogojavljenja, 6 nedjelja korizmenih i 24 nedjelje po Duhovima. Ako je koje godine rano Uskrs i isto tako nedjelja sedamdesetnica, izostavljaju se ostale nedjelje iza Bogojavljenja i meću se između 23. i 24. nedjelje po Duhovima tako, da misni obrazac 24. nedjelje poslije Duhova ostane uvijek za posljednju nedjelju crkvene godine.

Radni dani bili su nazivani ferije, jer u one dane nije bilo u staro doba Crkve euharističko bogoslužje. Najznačajniji dani sedmice bili su srijeda i petak, jer je Isus u srijedu bio izdan, a u petak raspet. Danas se služi sv. Misa svaki dan, ali vjernici nisu dužni da prisustvuju.

Blagdani. Pored nedjelja crkvena godina ima blagdane Gospodnje, Majke Božje i svetaca. Blagdani su zapovijedani i nezapovijedani. Na zapovijedane blagdane odnose se 1. i 2. zapovijed crkvena. Nezapovijedani blagdani svetkuju se samo u liturgiji kod sv. Mise i u časoslovu.

Vigilije. Po uzoru Isusa Krista, koji je i u noći molio, sakupljali su se prvi kršćani u noći prije Uskrsa na molitvu. Za vrijeme progona kršćani su se mogli sakupljati samo u noći na bogoslužje. Rano su se raširile vigilije i pred Božićem, Bogojavljenjem, Uzašašćem, pred Duhovima, a kasnije i pred blagdanom mučenika. Kršćani su tokom Vigilija u noći molili, pjevali psalme i himne, slušali čitanje Sv. Pisma i propovijed. Zorom bi otišli kući, a po danu opet su se sakupljali na euharističko bogoslužje. Danas je samo jedna vigilija, koja se održava u noći i to pred Božićem. Proslava vigilija ima svoje značenje. Sjeća nas, kako je Bog pripravljao ovu tajnu, koja se slavi s blagdanom, prije nego se ostvarila u povijesti. Molitvom, postom i sv. ispoviješću treba da se pripravi srce kršćana, da dostojno proslavi blagdan idućeg dana i da tako učestvuje u njegovoj milosti.

Osmine-oktave. Kršćanska proslava osmina razvila se pod utjecajem Starog Zakona, u kojem je Pasha i svetkovanje sjenica trajalo osam dana. Blagdani, koji su bili prvi slavljeni s osminom, jesu Uskrs, Božić i na Istoku Bogojavljenje. Blagdani nekojih svetaca dobili su osminu tek u VII. vijeku.

Kvatre: U Rimu već od najdavnijih vremena slavili su početak četiri godišnjih doba. Raširenjem rimske liturgije u ostale zemlje od 7. stoljeća širio se običaj slaviti kvatre. Kršćani su slavili kvatre raznim molitvama i postom. Papa Gelazije I. (492. do 496.) odredio je kvatre za svećeničko ređenje. U srijedu i petak kvatra bili su svećenički pripravnici predstavljeni puku, a u subotu zaređeni. Vrijeme kvatra je određeno za niže i više ređenje i danas ima manji značaj nego korizma. To je danas vrijeme, u kojemu vjernici mole za svoje svećenike. Kvatri proljetni dolaze u srijedu, petak i subotu iza Pepelnice, ljetni iza Duhova, jesenski iza Uzvišenja sv. Križa i zimski iza blagdana sv. Lucije 13. prosinca.

MOLITVENA KNJIŽICA I KRUNICA. To je moj najmiliji prijatelj. Uzimam je u ruku, kad ustajem, a i preko dana, a nedjeljom i blagdanom prati me u crkvu. Uveče se s lijepom molitvom rastavljam s danom i izručujem se Bogu. Zato treba da je volim. Neka je uvijek čista, rastrgane stranice prilijepim, a svete sličice u njoj su one najljepše i meni najmilije. Ako su korice oštećene, onda knjižicu barem omotam čistim papirom. Lijepo je vidjeti vjernike u crkvi iako sa starijom molitvenom knjižicom, ali dobro sačuvanom, jer treba da u najvećem redu imamo stvari, koje su Bogu najbliže.

Isto moja krunica neka mi je dragocjena stvar. Neka nikad nije porazbacana negdje u torbici ili u džepu, nego je treba držati u kakovoj lijepoj kutiji ili novčaniku, kamo ne mećemo nikakve druge stvari, tako da je krunica uvijek kao nova.

Iz katoličkog svijeta

NOVA KATOLIČKA KULTURNA USTANOVA. U Beču je nedavno osnovana jedna katolička kulturna ustanova, kojoj je cilj, da onim župljanima, koji su iz raznih razloga (starosti, siromaštva) lišeni svakog kulturnog života i žive potpuno osamljeni, omogući život vedriji i sadržajniji. Poticaj za osnivanje ovakve ustanove dao je jedan mladi austrijski pjesnik, koji je svake subote priređivao zajedničke šetnje s takvim osamljenim vjernicima svoje župe. Danas se već u mnogim bečkim župama održavaju besplatni muzički koncerti, književne večeri i slično kulturne priredbe, koje su mnogima vratile životni optimizam i vjeru u ljepotu.

ARHEOLOŠKA OTKRIĆA U POLJSKOJ. Za vrijeme radova na obnovi katedrale u Poznanju, koja je u vrijeme rata bila teško oštećena, otkriveni su ostaci starih zidina, koji sižu u vrijeme gradnje same katedrale u doba prvog kršćanskog vladara Poljske, kralja Maćeslava. Stručnjaci sada nastavljaju s iskapanjima.

KATOLIČKA ENCIKLOPEDIJA NA JAPANSKOM JEZIKU. Katoličko sveučilište u Tokiu započelo je sa štampanjem katoličke enciklopedije na japanskom jeziku. Prva dva sveska ove enciklopedije bila su štampana već prije rata, no ona su u tolikoj mjeri rasprodana, da je sveučilište odlučilo da ih ponovno štampa. Ostala 2 sveska ove enciklopedije izići se doskora.

ŠVICARSKI MISIJSKI GODIŠNJAK izišao je nedavno u vrlo ukusnoj i zanimljivoj opremi.

JAVANSKI KATOLICI dobili su svoj katolički dnevnik. Novine izlaze u Đokjakarti.

50-GODIŠNJICU svog boravka u Egiptu proslavili su ove godine oci salezijanci.

SMRT O. SERTILLANGESA. Poznati francuski katolički radnik i filozof, Dalmace Sertillanges (Sertilanž) umro je 25. srpnja o. g. u 85 godini života. O. Sertillanges rodio se 16. studenog 1863. u Auvergni. 1884. g. ušao je u red dominikanaca. Bio je dugogodišnji urednik časopisa »Revue Thomiste«, zatim profesor filozofije na Katoličkom Institutu u Parizu. Bio je i član francuske Akademije. Napisao je za svog dugog života preko 500 knjiga što članaka i po njima je pripadao među najnaprednije i najširokogrudnije francuske katoličke radnike. Svima su poznata njegova djela o sv. Tomi Akvinskom u 2 vol., »Nutarnji život«, »Kršćanski govornik«, »Molitva i muzika«, i t. d. Njegov »Intelektualac« preveden je i na hrvatski. Poslije rata napisao je još: »Kršćanstvo i filozofija« i »Filozofija zakona«. O. Sertillanges je pripadao tomističkom smjeru u filozofiji i može se reći da je njegova zasluga što je sv. Toma postao temeljni filozof na Katoličkom Institutu u Parizu.

O. Sertillanges je bio obljubljen ne samo kod francuskih katolika, nego i kod gotovo svih francuskih nekatoličkih filozofa i naučenjaka. Stoga je katolička misao njegovom smrću izgubila ne samo jednog od svojih najboljih filozofa, nego i jednog od svojih najboljih i najrevnijih propovjednika i apostola u modernom društvu.

NA OBALI GANGESA sagrađena je u indijsko-bizantinskom stilu i posvećena prva katolička kapela.

UDRUŽENJE »FIDES ROMANA« obnovljeno je i ono je započelo sa svojim radom i u Njemačkoj. U Mainzu održalo je svoj prvi sastanak.

GRAD FULKUI u Japanu nedavno je teško stradao od potresa. Kako se javlja misionari su bili oni, koji su najviše pomogli postradalom stanovništvu.

FILM O BOGU I SVIJETU zamislio je u Sjedinjenim Državama poznati o. P. Peyton. Film će nastojati prikazati svijet onakav kakav jest i onako kako ga je Bog zamislio.

FRANCUSKI SALEZIJANAC STOPAMA O. FLANAGANA. Nedavno je francuski salezijanac p. Albert Roger osnovao u Kanadi jedan grad dječaka, sličan onomu, koji je svojevremeno ostvario u Sjedinjenim Državama o. Flanagan. P. Roger sakupio je oko 60 dječaka, koji su u gradu Montrealu bili predvedeni pred sud i zbog maloljetnosti upućeni u popravilište. S njima je započeo raditi i svojim je pedagoškim metodama postigao to, da su ovi dječaci sami sagradili za sebe poseban dom i započeli sami sebe poštenim radom prehranjivati. Svojim kršćanskim altruizmom p. Roger postigao je to što kršćanska ljubav postizava već stoljećima u svim stranama svijeta.

»SAPIENZA« je novo pokrenuti dominikanski časopis tomističkog smjera, koji je počeo izlaziti u Bologni (Italija).

AMERIČKI KATOLIČKI GODIŠNJAK za god. 1948., koji je nedavno izišao, donosi zanimljive podatke o broju i stanju katolika u Sjedinjenim Državama. Iz njega doznajemo, da broj katolika iznosi 26,075.697, što predstavlja porast za 800.000 prema prošloj godini. Svećenika u Sjedinjenim Državama ima 41.000, redovnika 7.000, redovnica 141.000. Pet katoličkih nadbiskupija prelaze brojem 1 milijun. Broj katoličkih studenata porasao je u godinu dana od 100.000 na 223.000. Obraćenika bilo je u prošloj godini 115.000, što predstavlja iznenađenje s obzirom na poslijeratne godine, kad se redovito ima očekivati pad morala i otpadi od katolicizma.

BLAGOSLOV KUPALIŠTA PIEŠTANI — Kupalište Piešťani u Slovačkoj glasovito je po svem svijetu radi svog zdravstvenog djelovanja. Dne 6. lipnja o. g. izvršio je blagoslov ovog znamenitog kupališta nadbiskup praški mgr. Dr. Josip Beran uz mnogobrojno učešće slovačkog naroda iz bližnje i daljnje okoline kupališta. Slovaci su praškog nadbiskupa, koji je istim dostojanstvom znao nositi odijelo koncentracijskog logora kao što zna nositi vanjske znakove svoga biskupskog dostojanstva, dočekali oduševljeno. U svom govoru, koji je tom prigodom održao, nadbiskup dr. Beran je naglasio, da je ljubav glavna oznaka Kristovih učenika, i mi kršćani smo prema tome dužni, da tražimo međusobno razumijevanje, da jedan drugome opraštamo, da se ljubimo i pomažemo.

KONGRES BOGOSLOVSKIH PROFESORA U KRAKOVU. — Povodom 550-godišnjice bogoslovskog fakulteta na sveučilištu u Krakovu održan je kongres svih bogoslovskih profesora u Poljskoj. Među ostalim na ovom kongresu se je raspravljalo i o proslavi 1000-godišnjice krštenja Poljaka. Ova znamenita obljetnica poljskog katoličkog naroda bit će proslavljena na najsvečaniji način. Na ovom kongresu je među ostalim odlučeno, da se prigodom ove proslave izda povijest Katoličke Crkve u Poljskoj i zbirka poljskog sinodalnog prava t. j. prava crkvenih sabora u Poljskoj.

Nekoliko misli Eduarda Pope-a

U Gentu (Belgija) je započeo, kako smo to već javili proces za proglašenje blaženim o. Eduard Poppe-a. Donosimo vam sada nekoliko misli iz njegovog zadnjeg pisma:

»Dan bez sv. Mise je kao dan bez sunca.

Žrtva samog sebe je najkorisniji dar, koji možemo ponuditi Isusu i dušama.

Mislite na to da je Majka Božja uvijek uz vas i sve će vam poći za rukom. Vidjet ćete, da će vaše sjedinjenje s Bogom rasti u razmjeru s vašom ljubavlju prema Mariji.

Poslušnost je najljepše i najzaslužnije mrtvenje samog sebe.

Savršena duša ne radi ništa na pol.

Samo sveci ostavljaju za sobom trag.

Činilo mi se, da će se moje poslanje još više raširiti žrtvom mog života. Nakon što sam vidio da nisam bio dostojan ovog poslanja, žrtvovao sam se Bogu kao zrno pšenice, koja time što pada u zemlju i umre, može umnožiti mnoštvo novih apostola Kraljevstva Božjeg«.

JEDNA STOGODIŠNJICA

Kad je Goethe pisao o pjesniku Manzoniju, onda je kazao: »Ako se ljudi u mnogočemu i razlikuju, razjedinjavaju, to ih ipak vjera i pjesništvo spajaju«. To bismo mogli ponoviti i kao početne riječi, staviti kad mislimo na stotu godišnjicu smrti velike pjesnikinje Anete Droste-Hülshoff (1797 — 1848).

Anete Droste je velika pjesnikinja, u koje se poeziji opaža veliki dar umjetničkog izražavanja. U njenom se pjesništvu vidi velika ljubav prema prirodi i Stvoritelju. Svoju je poeziju zaodjela osobitim riječima, jednostavnim izrazima, krasnim pjesničkim slikama i velikom predanošću prema Onome, koji je najveći pjesnik.

Droste Hülshoff posebno je izrazila svoju kršćansku dušu u zbirci lirike, koja se zove **Duhovna godina.** Sve svoje čežnje, sve svoje patnje, sve svoje zanose izrazila je Anete Droste u ovoj zbirci, koja je visoko cijenjena ne samo u njemačkoj lirici nego je opće poznata u svjetskoj.

Zbirka **Duhovna godina** nije drugo nego slika putovanja duše pjesnika prema izvoru ljepota, prema Bogu. Tako ona sebe i smatra. Droste smatra sebe umjetnikom hodočasnikom, koji kroz dolinu radosti i suza nastoji stići na blago krilo i jedino utješno, a to je krilo puno ljubavi i sreće, krilo Božje.

U pjesmi, posvećenoj Nedjelji poslije Uskrsa, ona ovako pjeva:

»Ne molim Te za sreću na zemlji. Molim Te za tračak svijetla, da bih mogla ugledati Tvoje dobrotvorne ruke, da bih mogla osjetiti Tvoju ljubav. Sve to nek bude preliveno obiljem milosti u mojim životnim brigama. Tek tada Ti ćeš najbolje znati, koliko i kako sve u životu mogu ja podnijeti«.

Takva je bila u svom životu pjesnikinja, koje stotu godišnjicu slavimo ove godine. Ima njezinih pjesama, koje su vrlo dotjerane, te nisu svakome pristupačne, ali one, u kojima opisuje svoj rodni kraj, osobito krajolik i život ljudi, i prirodu uopće, te su posebno jasne, pune sunca, ushita i kliktaja ljepotama života. Ona zna uz svoje opise da nam pokloni i pjesme pravih mističnih (tajanstvenih) nadahnuća. I te pjesme odlikuju se svojom ljepotom predanosti Bogu. Na kraju svoje zbirke Duhovna godina, ona ovako pjeva u pjesmi: Na zadnji dan godine: »Nisi li čuo? Koji je to šum? Možda je pogrebni napjev. Ne čuješ li među zvucima zvona riječi: Smiluj mi se u zadnjem trenu života! — Evo me, Gospode, padam na koljena! Godina je završena«.

Droste Hüllshoff mnogo je patila u životu, ali zato nije izgubila vjeru, jer ju je uvijek nadahnjavao izvor prave Ljubavi

ČUDESNO DJELO

Spasitelju, Ti si uskrisio umrlog jedinca sirote udovice u Naimu.

Ti si vidio suze rastužene majke i pobijedio si smrt, kao što si mnogim sirotanima vratio zdravlje. Tvoja svemoćna riječ vraća život, iscjeljuje rane i svjetlošću puni oči slijepaca.

Tvoja božanska ljubav pomaže u teškim nevoljama svijeta, sluša njihove vapaje, liječi njihove muke. Sve ti možeš, Spasitelju, i sve Ti činiš, da pomogneš čovjeku.

Mnogi su mrtvi, Spasitelju, mrtvi su za sreću da spoznaju Tebe.

Mnogi su slijepi, Spasitelju, slijepi su da upoznaju svjetlost Tvoje ljepote.

Mnogi su ostavljeni od svih, u bijedi i nesreći, ali Ti ne ostavljaš bijednike.

— Ustani, tebi govorim! — Tvoj glas slušaju, Spasitelju, i mrtvi oživljuju, kljasti koracaju, slijepi gledaju.

Sve ti možeš, Spasitelju, i sve ti činiš, da pomogneš čovjeku.

Naši pokojnici

Augustin Duković, upravitelj župe u Čačincima, umro je naglom smrću 25. kolovoza ondje. Rođen je g. 1917., a za svećenika zaređen g. 1942. Bio je nadaren, skroman i revan. Počivao u miru Božjem!

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda. Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. III. | ZAGREB, 12. RUJNA 1948. | BROJ 34.

»Blago onima koji su čista života, koji žive po zakonu Gospodnjem« (Ps. 118, a)

Iz »Ulazne molitve« na današnjoj sv. Misi

SVETOST UČITELJEVA

Sa strahom uzima čovjek pero u ruke, da govori o neizmjernoj svetosti Učiteljevoj. Nju ne može ni pero ocrtati ni jezik izreći. Kad smo se vozili na širokom moru, nigdje nismo vidjeli obale ni kopna, kojim bi more bilo ograničeno. Mi smo stajali na parobrodu, a oko nas se poigravalo na daleko i široko, nepregledno more sa svojim valovima neizmjerne i vječne vode. Tako si otprilike možemo i u Kristu barem donekle predstaviti neizmjerni Ocean savršene svetosti, koja je beskonačna i u svojoj širini i u svojoj dubini.

U vladanju Isusovu nema ni daha ni sjene kakova grijeha ili nesavršenosti. Oni, koji su s Njime bili dan i noć, svjedoče: »On grijeha ne učini, niti se nađe prevara u ustima njegovim« (1. Pet 2, 22). Njegovi su najljući neprijatelji istraživali najoštrijim očima Njegov tridesetgodišnji život, vagali najosjetljivijom vagom Njegove riječi, najtočnije ispitivali Njegov rad i revnovanje, no nigdje nisu pronašli nikakve pogrješke, ni propusta, ni slaboće, ni zablude, ni nepravilnosti, ni sjene nesavršenosti. Zato im je Isus i mogao doviknuti: »Tko će mi od vas dokazati kakav grijeh?« (Iv. 8, 46).

Samo je Isus mogao postaviti to pitanje bez straha, a s neizrecivom uzvišenošću i dostojanstvom tako, da su se posramili Njegovi protivnici poradi svojih zlih pomisli. I tko god je ikada optužio Isusa u svojoj nepromišljenosti i bezrazložnoj zloći, morao je poslije ustuknuti i sve opozvati. I plašljivi i nepravedni sudac Poncije Pilat proglašuje Ga »pravednim« i »nevinim«. I nevjerni Juda priznaje, da je izdao »krv nedužnu« (Mat. 27., 4., 23., 25.). I đavli nisu imali vlasti nad Njime. Nisu Mu imali što predbaciti. Morali su Ga slušati i bježati pred Njim. A sam nebeski Otac posvjedoči za Nj: »Ovo je sin moj ljubazni, koji je po mojoj volji« (Mat. 3, 17.).

Cjelokupna slika značaja Isusova vrlo je lijepa sukladnost, čudesno jedinstvo, i divna harmonija (sklad). Njegova poniznost ne bude nikada nedostojna slaboća. Njegova srčanost i poduzetnost ne budu nikada nepromišljena revnost i neplemenita oholost. Njegova snaga nije nikada nasilje. Njegova samosvijesnost nije nikada uzdizanje sebe. Duša jednoga sveca je kao jedan zemaljski kraj. Velika ravnica, a ta se kadkada najednoć uzdiže u jedan brijeg. Tako se i kod svetaca uz obični redoviti sveti život uzdižu neke kreposti, kojima se možemo diviti, ali ih nasljedovati ne možemo. Sveci nose oznake svoga zavičaja, svoje narodnosti i svoga vremena. Drukčije je kod Krista. On je uzor i ugled svakomu narodu, svakomu staležu, svakomu rodu i spolu, svakoj dobi, svakomu stoljeću.

Zato su Bogom prosvijetljeni muževi cjelokupni utisak bića i djelovanja Boga-čovjeka skupili riječima: »Kad se pokaza dobrota i čovjekoljublje Boga našega Spasitelja« (Tit. 3, 4). »Prošao je (zemljom) dobro čineći i liječeći sve« (Dj. 10, 38.). I opet: »Okusili ste, da je blag Gospodin« (1. Pet 2, 3.). I doista je moralo biti tako. Bog je naime sama ljubav i djeluje iz ljubavi samo dobro. Bog-čovjek je pak odsjev i izljev Božje beskonačne ljubavi. On je osobno objavljenje utjelovljene ljubavi Očeve.

U Njegovu je Srcu plamtila najveća ljubav prema Njegovu nebeskom Ocu. U postojanom jedinstvu s Njime ispunjavao je najtočnije Njegovu svetu Volju. Podnosio sve, što Mu je Bog naložio. Uzeo na Sebe križ i patnje, da pruži zadovoljštinu i pomirenje za grijehe svijeta.

Pored ljubavi Božje tekla je iz Njegova Srca duboka i široka rijeka ljubavi prema ljudima. Ljubav je nježna i srdačna, ali puna snage i jakosti. Sve, što god svijet ima lijepa, plemenita, uzvišena u izobrazbi srca i ćudi, u lijepom vladanju i saobraćaju, sve to nalazimo na Kristu u najvećoj mjeri. Iz Njegova je oka sjao toliki sjaj, a na Njegovim je usnama počivala tolika ljubaznost, da su k Njemu djeca bježala, i najokorjeliji grješnici dolazali. S bolnima je bolovao, a s bijednima sućustvovao. On je ustrpljiv, velikodušan, blag. Nije čekao na uzvraćenu ljubav. Vlastite koristi nije poznavao. Svoje je Srce svakomu otvarao.

Zato s pravom Sv. Pismo za Nj kaže: »Pravi pastir daje život svoj za ovce svoje« (Iv. 10, 11.). »Sin čovječji nije došao, da Mu služe, nego da On služi« (Mt. 20, 28). Spasiteljeva ljubav »ne traži svoje, ne razdražuje se, ne misli o zlu, sve podnosi, sve vjeruje, svemu se nada, sve trpi... Ljubav nikada ne prestaje« (I Kor 13, 5—8).

Neizmjerna je ljubav Sina Božjega. Zato Krista ne bi poznao, tko bi si Ga usudio predstaviti kao lice turobno, zlovoljno, čangrizavo. Naprotiv je u Njegovu značaju uz uzvišenu ozbiljnost veoma mnogo sunčanih i veselih crta. On prihvaća pozive na gozbe. Kraljevstvo Božje isporeduje sa svadbenom slavom, na koju dolaze uzvanici u svečanim odijelima. Svoje apostole opominje, da ne budu namrštena lica, kad poste kao što su to farizeji (Mt 6, 16.).

I Mojsije i veliki kraljevi i Bogom nadahnuti proroci nosili su u svom biću, u svom vladanju, značaju, riječima i djelovanju potpuno zemaljska svojstva i načine. Na Isusu je bilo sve izvanredno i neobično. On je bio jednostavan ali velik, naravan, ali veličanstven. I čovjek je bio i na zemlji je živio, ali sve je na Njemu bilo nadzemaljsko i nadljudsko. U svemu je bio savršen u najbogatijoj i neizmjernoj mjeri.

Predstavimo si Isusa sa sjetnom, blagom i umiljatom radošću na licu, kako to pristoji jednom zrelom mužu, koji u tihoj radosti ne zaboravlja ono, što je žalosno u njegovoj okolini. On je božanski uzor svetosti i savršenosti, potpuno spreman, da izvrši Volju svoga nebeskoga Oca, tako daleko da bude pribijen i na križ za otkupljenje ljudskoga roda. Zato Njegovoj svetosti i savršenosti nema kraja ni mjere.

Treba moliti!

Tko želi da sigurno ide putem savršenstva, treba da moli. Sv. Toma uči: Iza krštenja potrebna je čovjeku stalno molitva, da se može spasiti. Iako su krštenjem grijesi oprošteni, ostaje nagnuće na grijeh, koje nas potiče na zlo, a osim toga nas svijet i đavao napastuju izvana. S toga razloga stoji u Sv. Pismu izričito, da se nebo otvorilo, kad je Isus poslije krštenja molio. Zato treba da i vjernici upoznaju, da je molitva iza krštenja potrebna. Ovo, što veli sv. Toma za krštenje, vrijedi i za molitvu iza sv. ispovijedi.

Ova nauka temelji se na dvije neoborive istine. Prva je, da mi bez posebne Božje pomoći ne možemo dugo ustrajati u prijateljstvu s Njime. Unutrašnja i vanjska mamila na zlo tako su snažna, da slabi čovjek može samo po svemogućoj ruci Božjoj ustrajati u dobru i biti siguran, da ne će pasti u teški grijeh. Osim toga, želimo li ostati u prijateljstvu s Bogom, moramo da vršimo mnoga dobra djela, što ih Njegov zakon propisuje. No dobra djela bez posebne Njegove pomoći nijesmo kadri vršiti.

Druga je istina, da se ta milost i pomoć Božja za vršenje dobrih djela i za ustrajnost u dobru dobiva od Boga samo po molitvi. Otuda izvode crkveni pisci, da smo strogo dužni moliti, osobito u vrijeme teških i dugotrajnih napasti. Sv. Toma kaže: Molitva je potrebna i zapovijeđena za sve ono, što nužno vodi k našem cilju.

Sv. Pismo često naglašuje potrebu molitve i potiče na nju. Spasitelj veli (Luka 18,1), da moramo neprestano moliti i nikad ne prestati. »Bdijte i molite, da ne padnete u napast«, opominje On apostole na Maslinskoj gori. Sv. Pavao često puta nuka prve kršćane, da mole bez prestanka, jer je to volja Božja (Sol. I. 5, 17—18). I na drugim mjestima opominje često Sv. Pismo na molitvu. Ako ono to čini, nedvojbeno molitvu traži sam Bog i ona je nužno sredstvo, kojim postizavamo svoj cilj.

Iz toga je jasno, zašto je sotoni molitva mrska, i zašto on rabi sva moguća sredstva i vještine, da vjernike odvrati od molitve, ili da ih u molitvi smeta stranim mislima, nečistim slikama, strahom, nepouzdanjem, grižnjom savjesti i slično. Zna taj naš neprijatelj, da je molitva sredstvo protiv duhovnog zla svake ruke, i da o molitvi ovisi, da postignemo vječna duhovna dobra. Zna on, tko moli, gotovo je siguran za svoje spasenje, a tko ne moli, gotovo sigurno propada. Zato radi on sve moguće, da zatre molitvu na zemlji, i služi se svakom lukavštinom i zloćom, da je vjernicima omrazi, učini dosadnom i gotovo nepodnosivom.

»Ne reci uvijek što znadeš, ali znaj uvijek, što kažeš.«

Dioba crkvene godine

Crkvena se godina sastoji iz tri velika kruga: božićnog, uskrsnog i duhovskog.

Krug božićni predstavlja dolazak Spasitelja na svijet.

Krug uskrsni prikazuje nam ponizbenu smrt Isusovu na križu i Njegovo slavno Uskrsnuće.

Krug duhovski znači nastavak spasiteljskog djela Isusova u ljudstvu sve do zadnjeg suda. Ovim nastavkom spasiteljskog djela posreduje i upravlja Crkva katolička, koju je Duh Sveti o Duhovima pripravio za ovo poslanje na svijetu izlijevanjem svojih darova.

Krug Božićni. Blagdan Božića je prvi blagdan kršćanski. Nastao je prije g. 335. u Rimu. Od ovud brzo je bio uveden i na Istok. Svuda ne slave na isti dan Rođenje Isusovo. U Misiru ga slave 20. svibnja, 19 ili 20 travnja a i 8. studenog. Drugdje opet 25. ili 28. ožujka. U Rimu su uvijek slavili 25. prosinca i ovaj dan preuzela je cijela Crkva katolička. Na Božić može svećenik služiti tri svete Mise. Ovaj običaj je veoma star — simbolički znači troje rođenje Sina Božjega: vremenito od Majke Božje, mistično (tajanstveno) u dušama ljudskim, vječno od Boga Oca.

Priprava za Božić je Došašće (Advent). Uzor ovomu vremenu bila je korizma — priprava na Uskrs. U Francuskoj i Španjolskoj, gdje su prvobitno slavili Božić na Bogojavljenje, trajao je advent 2 do 3 sedmice, kasnije skoro pet sedmica. U Rimu i posvuda, gdje je bila rimska liturgija, trajalo je Došašće 4 sedmice, a tako je to i danas. Tri iduća dana iza Božića su blagdani pratilaca Isusovih: sv. Stjepana 26. prosinca, sv. Ivana Evanđeliste 27. prosinca i Nevine Dječice 28 prosinca. Blagdan sv. Stjepana i sv. Ivana slavio se već u 4. vijeku, Nevina Dječica u 5. vijeku. Pratioci Isusovi simbolično znače uzvišene plodove utjelovljenja Sina Božjega: mučeništvo, djevičanstvo, povezano s djetinjstvom.

Obrezanje Isusovo. Prvog siječnja slavila se prvobitno osmina Božića. Istom u 9. vijeku raširila se je iz Galije i na ostalu Crkvu na ovaj dan uspomena Obrezanja Božanskog Djetešca. Pobudu, da se ustanovi ovaj blagdan, dalo je Evanđelje sv. Luke (2, 21): »Kad se navrši osam dana po rođenju bio je Spasitelj obrezan i nadjenuli mu ime Isus«.

Bogojavljenje. Ovaj je blagdan istočnog podrijetla, gdje je bio raširen već u 3. vijeku. Ljudima Istoka bio je ovaj praznik prvobitno slavljenje rođenja Isusa Krista. Kada je osobiti blagdan Božića prešao iz zapadne Crkve i na Istok, onda se je slavilo Bogojavljenje kao proslava krštenja Isusova u Jordanu, gdje je pokazao Bog Otac božanstvo Isusovo ljudima, dalje slavio se dolazak sv. Tri Kralja, po kojima kao posrednicima pokazao se je Spasitelj poganima; i konačno proslava prvog čuda Isusova u Kani Galilejskoj, gdje je opet Isus pokazao svoje božanstvo učenicima. Spomen krštenja Isusova u Jordanu slavio je kršćanski Istok svečanim blagoslovom vode. Na zapadu počeo je blagdan Bogojavljenja — sv. Tri Kralja — u 4. vijeku, ali običaj blagosivljati vodu raširio se tek u 15. vijeku.

Svijećnica. Ovim blagdanom 2. veljače svršava vrijeme božićno. U Jerusalemu slavio se već u 4. vijeku. Blagosivljanje svijeća i povorke prvi put su se održavale u 7. vijeku. Ove blagoslovljene svijeće upotrebljavaju se za oluje, da nas dragi Bog izbavi iz nesreće.

Drugi dan iza Svijećnice 3. veljače na dan sv. Blaža (Vlaho) posvećuju se svijeće sv. Blaža i s njima se blagosivljaju grla s molitvom, da nas Bog na zagovor sv. Blaža čuva od svih bolesti grla.

—o—

GUIDO GOZZANO, jedan od najpoznatijih talijanskih pjesnika, koji za svog života nije bio sklon katolicizmu, umro je kršćanski i predan u Volju Božju.

KONGRES KATOLIČKE OMLADINE cijeloga svijeta održan je 12. rujna u Rimu. Tom prilikom govorio je sv. Otac Pije XII omladini cijeloga svijeta.

Uzvišenje sv. Križa

Kršćane je oduvijek zanimala svaka stvar, koja je bila u kakovoj vezi s našim Spasiteljem. Kako ih onda ne bi zanimalo, što se dogodilo s križem, na kom je naš Spasitelj dovršio djelo našega otkupljenja. Povijest i predaja nam o tom govore mnogo.

Sveti križ je bio pohranjen gotovo tri stoljeće godina u zemlji. Nije se znalo za njega. Ali se Božja providnost brinula, da se drvo Križa, po kom je svijetu doneseno spasenje, sačuva, čudesno otkrije i čudesnim ozdravljenjem jednoga bolesnika po doticaju Križa upozna pravim i istinitim. Dogodilo se to onom zgodom, kad je osamdesetgodišnja carica Helena, majka cara Konstantina Velikoga, g. 326. pohodila sv. mjesta, na kojima je Isus trpio svoju muku, prešao svojim križnim putem i bio razapet. Ona nije pohodila samo ta sv. mjesta, nego je i dala tražiti sv. Križ. I uistinu ga našla. Stavila ga u kutiju srebrom okovanu i dragim kamenjem urešenu kao znak onih velikih dragocjenosti, koje je po tom Križu Isus nama pribavio. Ovako opremljen sv. Križ je pohranjen i izložen na štovanje vjernicima u prekrasnoj crkvi, koju je sagradio car Konstantin Veliki na brdu Kalvariji.

Tako je to bilo sve do godine 614. Te je godine perzijski kralj Hosroe provalio u Palestinu i osvojio grad Jeruzalem. Opljačkao je i prisvojio si sve dragocjenosti, pa i sv. Križ. I ponio ga sa sobom. No ni to nije potrajalo dugo. Nekoliko godina kasnije pobijedi car Heraklije kralja perzijskoga. Kao prvi uvjet za mir postavi, da mu se izruči sv. Križ

Car pobjednik Heraklije ponese sa sobom sv. Križ u Konstantinopel. A godine 629. prenese ga opet u Jerusalem u znak osobita poštovanja i zahvale Bogu za mnogobrojna primljena dobročinstva. Tako je sv. Križ opet došao u Jerusalem nakon četrnaest godina, kako je bio u rukama pogana.

Car je htio na svojim vlastitim ramenima ponijeti sv. Križ u crkvu na brdu Kalvariji. Predaja kaže, da je car primio na svoja ramena pred gradskim vratima sv. Križ, ali u carskom odijelu i nakitu. I zato nije mogao naprijed. Neka ga tajanstvena sila suzdržala, da nije mogao poći ni koraka.

Tada mu reče Makarije patrijarka (nadbiskup) jerusalemski, koji mu je bio s desne strane: »Gospode! Ti si obukao sjajne carske haljine, da poneseš sv. Križ, a Isus ga je nosio u siromašnom odijelu. Tvoju glavu resi dragocjena carska kruna, a Isus je bio trnjem okrunjen. Ti nosiš skupocjenu obuću na nogama, a Isus je išao bosonog«.

U taj čas odloži car sve svoje dragocjenosti i sav carski nakit i obuče siromašno pokorničko odijelo. I sada ponese bez ikakove zapreke sv. Križ. Postavi ga na njegovo prijašnje mjesto, gdje bude opet izložen na javno štovanje. Sve se to dogodilo s najvećom svečanosti i pobožnošću naroda. A Gospodin učini tom zgodom različita čudesa.

Naročitoj zaštiti Božjoj treba zahvaliti, da se ova sveta stvar neozleđena sačuvala i opet prenesla u Jeruzalem. I da je pogani nijesu uništili niti su otvorili kutiju, u kojoj se čuva. Tako nam to zajamčuju pečati, koji su bili neozlijeđeni.

Taj svečani prenos sv. Križa dogodi se na 14. rujna 629. godine. I taj je događaj povod ovoj svetkovini, koja se zove »Uzvišenje sv. Križa«. Ova nam pak svetkovina govori veoma mnogo.

Ovaj sv. Križ je pobijedio one, koji su ga zakopali u zemlju. Sakrili ga, da mu ne bude ni traga. A s njime i onomu djelu, koje je Spasitelj na njemu i po njemu izveo. Ali ga je Providnost Božja sačuvala neoštećena. Iznijela ga iz njegova groba i posadila na kraljevske krune. Pred njim sagiblju svoja koljena narodi i zemlje. Njime vjernici označuju svoja čela i grudi. On resi naše kuće i pokućstvo. On postaje znakom kulture i civilizacije gotovo svih naroda i zemalja.

Križ postaje kršćanima knjigom, koju oni čitaju svaki dan. Iz te knjige uče najvišu mudrost, najuzvišenije kreposti i najsigurniji put u nebo.

Jednoć je veliki učenjak i filozof sv. Toma Akvinski posjetio isto tako velikoga učenjaka sv. Bonaventuru. I zapita ga, otkale njemu tolika mudrost. On pokaza na Križ i odgovori: »To je izvor, iz koga ja crpim svoju mudrost. Ja proučavam Isusa — i to Raspetoga«.

Križ i dobrovoljno trpljenje na zemlji je pobjeda svijeta i osvojenje neba.

APOLOGETSKI KUTIĆ

BOŽJA VJERNOST

Ljudi su vrlo nestalni u svojim obećanjima. I zlatna će brda obećati, a u stvari ne će učiniti ništa. Čovjek nešto obeća, a da uopće nije ni mislio na ono, što je obećao. Drugi put ozbiljno obeća, ali je radi nestalnosti ljudske kasnije promijenio svoje obećanje. Mogu nadoći i nepredviđene okolnosti, radi kojih je nemoguće izvršiti obećanje. Često se obećanje i zaboravi, pa opet od njega nikakve koristi.

Bog je naprotiv uvijek vjeran. On sigurno izvrši ono što obeća i ispuni, čime se zagrozio. Kad su naši praroditelji Adam i Eva u raju sagriješili, Bog im je obećao Spasitelja Isusa Krista. Spasitelj je došao točno u prorečeno vrijeme i u prorečenim okolnostima, kako ga je Bog obećao. Tako su se vjerno ispunila i sva druga Božja obećanja. »Riječ je Gospodinova iskrena i sve riječi Njegove su vjernost« (4 Mojs. 23, 19). Spasitelj je svečano naglasio: »Nebo i zemlja će proći, ali moje riječi ne će proći« (Mt 24, 35).

Jednako je i s prijetnjama Božjima. U dane se Noine Bog zaprijetio ljudima, da će ih zbog opačina i raspuštena života uništiti potopom. Ljudi se nisu obazirali na Božje prijetnje, nego »su jeli i pili, ženili se i udavali do onoga dana, kad Noa uđe u kovčeg, i dođe potop i sve uništi (Lk. 17, 27). Stanovnicima se Sodome i Gomore zaprijetio Gospod Bog, da će im radi nečistoga grijeha uništiti gradove. A oni? »Činilo im se, kao da (Bog) govori od šale« (1 Mojs. 19, 14). Međutim, što se dogodilo? »U dan, kad iziđe Lot iz Sodome, daždio je oganj i sumpor s neba i sve uništi« (Lk. 17, 29). A prorečena se propast Jeruzalema zbila tako dramatski, da ju je povijest zabilježila kao jedinstveni događaj.

Božja je vjernost utješna istina u svim životnim nevoljama. Kad nas pohode kušnje i teški životni udesi, nama se čini kao da nas je Bog napustio. Nu baš tada nam Bog poručuje kao i proroku Izaiji: »Ne boj se, ja sam s tobom, ja sam tvoj Bog, ja te jačam i pomažem ti« (Iz 41, 10). Iako nas Bog kuša i kažnjava, budimo duboko uvjereni, da kušnje i napasti nikada ne će biti tolike, a da ih mi, s Božjom milošću, ne bismo mogli podnijeti i svladati. »Bog je vjeran, ne će dopustiti, da budemo napastovani preko naših sila, nego će kod napasti dati izlaz, da možemo ustrajati« (1 Kor. 10, 13).

Kad znamo, da je Bog istinit i vjeran, treba da tvrdo vjerujemo u Božju riječ. Treba da se postojano pouzdajemo u Njegova obećanja. Ali treba da se ozbiljno bojimo i Njegovih prijetnja.

Možda koga od nas muči misao: Hoću li ja dobiti oproštenje svojih grijeha? Hoće li se za me naći mjesto u nebu? Tada pobudimo u duši čin vjere i pouzdanja u riječi Božje, upravljene proroku Ezekijelu: »Reci im: Ne ću smrti bezbožnika, nego radije da se bezbožnik obrati sa svoga puta i živi« (Ezek. 33, 11).

Vjernost nas Božja nuka, da mi budemo vjerni prema Bogu i ljudima. Svako obećanje, a napose zavjet, kojim smo Bogu obećali, da ćemo učiniti koje dobro djelo, treba da savjesno izvršimo. Već čovjeka prevariti je ružno djelo, a zloća se prevare kud i kamo povećava, kad bi čovjek pokušao varati i samoga Boga. Držimo se uvijek riječi obećanja, što smo ih zadali ljudima. Vjerno izvršivanje obećanja je znak plemenitoga značaja i visoke ćudoredne svijesti, a time se ujedno stiče i velika cijena i nagrada pred Bogom i pred ljudima.

DUHOVNA PASTVA STRANACA U FRANCUSKOJ. — U Francuskoj sada ima oko dva milijuna stranaca, koje su razni razlozi doveli, da žive u Francuskoj. Ovaj dio stanovništva predstavlja ozbiljni problem za francusku Katoličku Crkvu. Radi rješavanja pitanja duhovne pastve ovih stranaca osnovan je posebni odbor, kojem stoji na čelu mgr. Lamy, nadbiskup iz Sens-a. Pod njegovom upravom se nalazi 220 svećenika-misijonara stranaca, koji rade među svojim sunarodnjacima u Francuskoj. Francuski su kardinali i biskupi posebnim pismom pozvali svećenstvo i vjernike neka što više pomognu strance i neka se uzdržavaju od svega, što bi ih vrijeđalo.

Vizija

Ona je sjedila u tami. Bila je sama. Tisuće misli prolazilo je njezinom glavom. Stotine lica uskrslo je pred njom ovdje u tami.

Između mnogih u toj tišini uzdigla se pred njom Njegova pojava. Ona ga je gledala onako, kako ga je nekoć znala vidjeti.

On je stajao kraj nje. Oči u oči. Govorio joj je tiho i sabrano. Postavljao joj najintimnija pitanja njezine mlade djevojačke duše.

A ona ga je dugo motrila u oči, i odgovarala je na sve.

Pred Njim nije poznavala tajne. On, jedino On je mogao znati sve...

Nikada Mu ništa nije zatajila. Kada je bol svoje duše povjerila Njemu, bilo joj je lakše. On je uvijek davao divne savjete i utjehe u svemu.

I svu je krivnju povjeravala Njemu. I nikada pred ničim se nije zgrozio.

I kada je posljednji puta s Njime govorila, usadio joj je u dušu amanet:

»Uzdignuta čela, vedra pogleda, naprijed kroz život!«

Usvojila je to geslo. Provađa ga u život, premda je to često puta tako teško.

I još ju je nešto naučio: trpjeti.

On joj i danas iz daljine dovikuje, da je u trpljenju spasenje, da se samo s križem na ramenu može prolaziti kroz život...

Jednog zimskog predvečerja pred njezinim očima pojavio se On, i ona je opet slušala njegove riječi:

»Uzdignuta čela, vedra pogleda, naprijed kroz život!«

—o—

MISLI

Vita purgativa (duhovni život očišćenja) nastaje poslije duhovnog života, u koji nas Milost dovodi, ako nastojimo pročistiti svoje srce i od dopuštenih nagnuća. (Tissot)

Unutrašnji život to je unutrašnja promjena. (Tissot)

Ako živimo na površini duše, onda živimo na površini svih stvari. (Tissot)

Tko ne može prodrijeti u dubinu svoje duše i zagledati je, taj ne može ni u što drugo prodrijeti. (Tissot)

U prošlom stoljeću živio je neki pobožni nadbiskup, Msgr. de Quelen. Kad mu se približavala smrt, njegovi su se rođaci čudili, kad su opazili njegovu mirnoću, čak veselost, koju je on pokazivamo u svom držanju u tako ozbiljnim trenucima. Kad su mu to primijetili, on reče: »Da, sudit će mi se,... ali će mi suditi Onaj koga ja ljubim!«

PODLISTAK

Košarica

Bila je žalosna, hladna, vlažna zimska noć.

Župnik je upravo počeo drijemati, kad je vrtno zvonce zabrecalo.

— Neki seoski fakin se ruga sa mnom, — ispočetka je mislio župnik i digao se.

— Gospodine župniče, — reče odnekuda iz svoje sobe Kata.

— Čujem.

— Hoćete li, da ja pođem?

— Ne.

Za nekoliko časaka bilo je sve mirno, i župnik je badava napinjao uši. Tada se zvonce javilo i zvonilo dugo, žalosno. Dakle, zvonilo je doista. U dva trenutka obuče se gospodin župnik. Široki ogrtač, cipele, svjetiljka.

— Tko je tamo?

— Ja sam.

— Tko ja?

— Diburge! Ovidij Diburge!

— Ne poznam vas. Gdje stanujete?

— Na brijegu, u svojim kolima.

— Na brijegu, u svojim kolima? Jeste li došli tražiti kruha?

— To mi ne pada na pamet. Moja žena je teško bolesna, i poslala me je k vama, da odmah dođete.

— Da, razumijem.

Uistinu, vrijedni župnik nije ništa razumio. Dobro je poznavao sve svoje župljane. Ali tko je taj Ovidij Diburge? Otvorio je vrata. Tada su njegove pospane oči ugledale nekog gorostasa, visokog, crnog, obučenog u baršunaste hlače, koje su bile opasane crvenim pojasom. Taj velikonja bio je jedan od onih bića, koje nerado susrećemo, osobito u ponoći pred vratima osamljenog župskog stana. Ali, činilo se, da Ovidij nije shvaćao utisak, koji je proizveo na župnika.

— Gospodine župniče, bilo bi dobro, kad biste uzeli sa sobom sv. posljednju pomast i da požurite.

— Je li teško bolesna?

— Siromašna, ljubljena žena, jako se bojim za nju.

— Hoćete li me pratiti?

— Svakako!

To je rekao s nekim osobitim naglaskom.

Deset minuta iza toga spuštali su se župnik i gorostas niz brijeg, koji vodi k rijeci Seni. Kako je komedijantima bilo zabranjeno da se nastane na općinskom zemljištu, morali su saći s puta i poći prema nekoj izbočenoj livadi. Tamo su se već pojavili obrisi drugih kola.

Ovidij je uzeo župnika pod ruku.

— Pazite, tu je luknja. Tamo je žica. Sada možete naprijed. Tu je ravno.

— Pa to je lisičja jama.

— Kako to? — zapita Ovidij.

Lajanje se oko njih množilo. Najprije nekoliko pasa, pa više, deset, dvadeset, trideset, stotinu. I još su dolazili, svih vrsta, svih pasmina: pomeranci, havajci, foksterijeri, kinšarlesi, buldogi, kratkorepi danci — svi su oni lajali i prijetili.

—Bolje je bilo u mojoj staroj postelji — pomislio je župnik.

Hladnokrvni Ovidij je napokon razumio. I tada je zavikao gromkim glasom: Mir!

To je zbilja bilo čudnovato: Učas je nastao mir i tišina, da se čulo klopotanje rijeke, a s druge strane rijeke odzvonio je: Mir!

Ovidiju ni to nije bilo dosta. Držao je, da je potreban i ukor. Odmah je zaviknuo: Na zemlju!

Jednom samo kretnjom kao vojnici Fridrika Velikog, psi su sjeli i polijegali na zemlju.

Tada je župnik sav drhćući od uzbuđenja pošao naprijed.

— Odakle vam tolike životinje?

Ovidija je pitanje stavilo u nepriliku.

— To su psi, koje sam našao na putu i uzeo ih iz samilosti.

Nekoliko minuta iza toga župnik je ispovijedao bijednu ženu, koja je sigurno još samo na nj čekala pa da okrene leđa ovozemnom jadnom životu. Kako se smrt bližala naglim koracima, župnik se žurio.

Pojurio je natrag u crkvu, uzeo sv. Popudbinu i vratio se. Psi su lajali kao i prije i jednako su poslušali zapovijedi svoga gospodara. Po hladnoj travi nalazili su se komadi seprega, šatorske cunje, i po svemu tome morao je ići dobri Bog.

Na malenom stolu izvana postavljene su dvije svjetiljke. Muž i djeca pažljivo su promatrali obred. Nebo i zemlja bili su crkva, komedijantska kola — oltar, a ubogo srce jadne komedijantkinje tabernakul Onoga, koji je također nekada putovao, proganjan od sviju, na slijepu sreću po bijelom svijetu...

I kad se župnik vraćao kući kraj šutljivih kuća, u kojima su spavali njegovi pravi župljani, uhvatio ga sličan osjećaj, kakav je imao njegov božanski Učitelj, kad je vidio neke Samaritance: Takve vjere nisam našao u Izraelu!

Kako se slijedeće jutro začudio, kad je na vratima opet vidio orijaša! Nosio je u košari psetance modrikaste dlake.

— Evo, gospodine župniče! Moje iskusno oko opazilo je sinoć, da ljubite životinje. Ne znam, kako bih vam zahvalio. Novaca nemam, ali imam pse. I izabrao sam vam najljepšega.

Život s Crkvom

XVII. NEDJELJA PO DUHOVIMA
12. rujna 1948.

UVOD u sv. Misu slavi pravdu i milosrđe Božje: Pravedan si, Gospodine, i pravilan je sud Tvoj, učini sa slugom svojim po milosrđu svojem. Blago onima, koji su čista života, koji idu po zakonu Gospodnjem.

U POSLANICI poziva nas preko Efežana (4, 1—6) sv. Pavao na međusobnu ljubav i slogu, jer smo jedno u Kristu: Braćo, molim vas ja, sužanj u Gospodinu, da se vladate, kako se pristoji vašemu zvanju, sa svom poniznošću i krotkošću; podnašajte jedan drugoga sa strpljivošću i ljubavlju, brinite se, da čuvate jedinstvo duha u vezi mira. Jedno ste tijelo i jedan duh, kao što ste i pozvani na jedno ufanje. Jedan je Gospodin, jedna vjera, jedno krštenje. Jedan je Bog i Otac sviju, koji je nad svima i po svemu i u svima nama. On je blagoslovljen u vijeke vijekova.

U EVANĐELJU (Matej 22,32—46) love farizeji Isusa u riječi pitajući Ga, koja je najveća zapovijed u zakonu. Nakon odgovora stavlja Isus njima pitanje o Kristu, na koje nisu mogli odgovoriti. Tako ih je postidio i nijesu se ufali, da Ga dalje što pitaju. U ono vrijeme pristupiše farizeji k Isusu i upita Ga jedan od njih, učitelj zakona, kušajući Ga: Učitelju, koja je najveća zapovijed u zakonu? Reče mu Isus: Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom pameti svojom. Ovo je najveća i prva zapovijed. A druga je slična ovoj: Ljubi bližnjega svoga, kao samoga sebe. O ovim dvjema zapovijedima ovisi sav zakon i proroci. A kad se sabraše farizeji, upita ih Isus govoreći: Što mislite za Krista, čiji je sin? Rekoše mu: »Davidov. Reče im: Kako dakle David u duhu naziva Njega Gospodinom govoreći: Reče Gospodin Gospodinu mojemu: sjedi o desnu moju, dok položim neprijatelje tvoje za podnožje nogama Tvojim. Kad dakle David naziva Njega Gospodinom, kako mu je sin? I nitko Mu nije mogao odgovoriti ni riječi, niti se tko usudi od toga dana da Ga što više zapita.

POUKA. Boga treba da ljubimo, jer je On sve naše: naš stvoritelj, otac, odkupitelj, posvetitelj i u budućem životu sva naša sreća i blaženstvo. Osim toga On nas ljubi kao što otac ljubi svoju djecu i brine se za nas kao najsavjesniji skrbnik. Zato Ga ljubimo svom dušom, i bojmo se nanijeti Mu uvredu. U potrebama s pouzdanjem se utecimo Njemu, ne će nas pustiti prazne.

Nije lagao. Pas je vrijedio dvjesta franaka.

— Ljupka životinjica, — reče župnik.

— Šta ne? Vaša je i zove se Džin.

Ovidij je položio Džina u župnikove ruke. Kata je bila oduševljena, a mali psić je bio sladak i sve više se umiljavao, kao da je želio da ga prime i više ne vrate u ona komedijantska kola.

— Ne, prijatelju, ne mogu ga primiti, — reče župnik.

— Zašto ne? Tog sam psa zaista našao.

— Možda, ali ne mogu.

— Zadnja riječ?

— Zadnja.

Tada se javio strog i oštar glas. Svejedno, gospodine župniče, uzmite!

— Kata, mučite!

— Ja ću ga kupiti!

— Kata!

— Tu imate priliku da mi učinite veselje i vi odbijate. Siromašna životinjica . . .

Ovidij je otišao slomljen, pognute glave. Mali Džin je jaukao u teškim rukama, koje su ga opet uzele.

Ali Ovidij se nenadano vrati i ponudi župniku košaricu.

— A košaricu, molim? Ne trebate se bojati, da je dobivena na nepošten način. Ja sam je sam opleo vlastitim rukama.

— Neka bude, prijatelju moj!

— Ah, ipak — odgovori Ovidij i plućima uhvati zraka, — čuvajte je na spomen Ovidija Diburgeja!

Zato (n)ete se začuditi, kad dođete u posjete starom župniku kod La Guichea (Gvišea), da ga zamolite koje jaje, i opazite ljupku košaricu u njegovu domu.

I ako ga upitate:

— Koja je župljanka bila tako darežljiva? Odgovorit će vam smiljući se: »Župljanka« I ispričat će vam ovo, što sam vam sada ja ispričao.

Liturgijski kalendar

NEDJELJA, 12. RUJNA

XVII. PO DUHOVIMA. — Presveto Ime Marijino. Ovu je svetkovinu uveo papa Inocent XI. povodom sjajne pobjede nad Turcima kod Beča, izvojevane uz pomoć presvete Djevice g. 1683. To je obiteljski blagdan cijele Crkve: kao Majka Božja blažena Djevica je majka svega kršćanstva. Ovo je ime Bogorodica dobila po osobitoj odredbi Božjoj. Ono znači: »Prekrasna«, »Gospodarica«, »Zvijezda mora«. O tom je posljednjem sv. Bernardo izrekao divnu propovijed.

PONEDJELJAK, 13. RUJNA

Sv. Amat. Vršio je strogu pokoru, a uvijek je bio vedra i vesela lica. Kad je propovijedao, tekle su mu suze od ganuća. Prije smrti čitali su mu poslanicu pape Leona sv. Flavijanu, u kojoj je razložena prava vjera katolička. Iza svake pročitane vjerske istine pobožno je potvrđivao svoju vjeru. Umro oko g. 627. u Švicarskoj.

UTORAK, 14 RUJNA

Uzvišenje sv. Križa. Sv. Helena je našla sveti Križ Isusov i postavila ga u crkvi, koju je sagradila na Kalvariji. G. 614. perzijski kralj Hosroe zauzeo Jerusalem i zaplijenio i odnio sveti Križ. G. 628. grčki car Heraklije potukao je perzijsku vojsku i zadobio opet sv. Križ. Pošao je sa sjajnom pratnjom u Jerusalem. On sam je nosio sv. Križ, ali kad je došao do vrata prema Kalvariji, nije mogao dalje kao da ga zadržava nevidljiva sila. Tada mu reče patrijarha Zakarije: »Care, nosiš Križ u skupocjenom odijelu, ali time se ne ugledavaš u siromaštvo i poniznost Isusovu«. Car odmah obuče prosto odijelo i bos lako pođe s Križem na Kalvariju i tu ga postavi, gdje je i prije bio. Otada se slavi uzvišenje sv. Križa. Križ je »znak Sina čovječjega«, koji će s tim znakom doći suditi žive i mrtve.

SRIJEDA, 15. RUJNA

Sedam Žalosti Bl. Dj. Marije. Pobožnost prema Žalosnoj Majci osobito su širili redovnici reda slugu Marijinih (serviti). Sv. Filip Benicije dao je »odijelo ožalošćene Marije«, kako je on nazivao odijelo ovoga reda, i svjetovnim ljudima kao škapular i tako je nastala bratovština Marijinih žalosti. Crkva slavi sedam Žalosti na t. zv. žalosni petak iza Glušnice. Kad se papa Pijo VII. povratio iz Napoleonova zatočeništva, odredio je, da se 7 Žalosti Marijinih slavi i na dan 15. IX.

Sv. Katarina Đenovska. Rođena g. 1447. u Đenovi u Italiji. Htjela je biti redovnica, ali je roditelji udaše za gruboga muža, koji ju je odmah zamrzio i progonio živeći razuzdano. Kada je tako provela 10 godina u boli i tuzi, Bog joj jednom rasvijetli um i probode joj srce žarom svoje ljubavi. Lila je obilne suze i molila: »O Ljubavi, je li moguće, da me s tolikom ljubavlju pozivaš k sebi?« Ukazao joj se sam Isus, sav obliven krvlju, i rekao: »Gle, sva je ova krv prolivena iz ljubavi prema tebi i za otpuštenje tvojih grijeha«. Od velike žalosti ona povika: »O ljubavi, nikad više ne ću griješiti, nikada više!« Sada se sva predala djelima milosrđa prema siromasima i bolesnicima. Izmolila je i obraćenje muža. Po njegovoj smrti ušla je u bolnicu, gdje je s neizkazanom ljubavlju njegovala Spasitelja u njegovim bolesnim udovima — bolesnicima, a osobito one sa smradnim bolestima i okužene od kuge. 23 korizme i adventa provela je bez ikakve hrane. Napisala dvije divne knjige, jednu o čistilištu, a drugu o duhovnom životu, koje dokazuju, da je imala od Boga uliveno znanje. Kad je govorila o Bogu i o čistilištu, lice joj se sjalo kao lice kerubina. Posljednjih godina veselo je podnosila teške bolesti. Umrla 15. IX. 1510.

ČETVRTAK, 16. RUJNA

Sv. Kornelije, papa od 251. do 253. i mučenik. S pomoću sv. Lucine opet je časno uredio grob apostolskih Prvaka. Sv. Ciprijan ga je tješio u progonstvu. — Sv. Ciprijan. Za njega veli sv. Jeronim: Suvišno je govoriti o njegovoj veličini, jer su njegova djela sjajnija od sunca.« Bio je poganski učitelj govorništva, kad ga je svećenik Cecilije priveo sv. vjeri. G. 246. bio je kršten u starosti od 50 godina. Prihvatio je Krista svim žarom svoje duše. Protiv svoje volje bio je posvećen za biskupa u Kartagi u Africi. Napisao je više krasnih knjiga. Kad je g. 250. nastao progon, pogani su vikali: »Ciprijana lavovima!«, ali je on pobjegao u pustinju, odakle je pisao poslanice vjernicima. Nakon godinu dana se povratio, a jer je nastao u crkvi razdor, napisao je sjajan spis o crkvenom jedinstvu. Povodom kuge u gradu potaknuo je vjernike na junačka djela milosrđa tako, da su se pogani divili.

PETAK, 17. RUJNA

Rane sv. Franje Asiškoga. Sv. Bonaventura piše, da je sv. Franjo g. 1224. započeo 40-dnevni post u čast sv. Mihaela, u samoći na brdu Alverno. I tada oko blagdana uzvišenja sv. Križa vidio je, kako s nebesa silazi k njemu Isus u obliku Serafa sa šest sjajnih krila i s njime se razgovarao. Kad je pojava nestala, ostao je u srcu sv. Franje silan žar ljubavi, a na njegovu tijelu pojaviše se Isusove rane od čavala na rukama i nogama, a njegova desna strana grudiju bila je probodena i iz te je rane tekla krv. Opstojnost ovih svetih rana utvrđena je nesumnjivo poslije smrti Serafa ljubavi.

SUBOTA, 18. RUJNA

Sv. Josip Kupertinski. Poznato je po izvanrednim mističnim darovima Duha Svetoga. Rođen g. 1603. Bio je slabo nadaren, pa je teško svršio ispite za svećenika. Bio je franjevac. U njegovu anđeoskom srcu gorio je neugasivi plam ljubavi prema Bogu. Često je bio u zanosu (ekstazi) i tada je, često pred velikim brojem ljudi u crkvi i drugdje, lebdio po više sati visoko iznad zemlje. Velika je bila njegova poslušnost i siromaštvo. Umro je u Osimu u Italiji 18. IX. 1663.

ŽENE U EVANĐELJU

Petrova punica

»Isus ustade iz zbornice. Uđe u kuću Šimunovu. A punicu je Šimunovu uhvatila velika groznica, i molili su za nju«. (Lk. 4,38). Matej i Luka donose, kako je Isus bolesnicu uhvatio za ruku. Smjesta je pustila groznica i ona im služila. Daljnjih pojedinosti nemamo. Ipak možemo zaključiti neke stvari iz izvještaja o njezinu ozdravljenju. Bolesnica je naime bila Petrova punica. Primila je u goste Petra i njegova brata Andriju. Tumačitelji se slažu, da je kuća u Kafarnaumu, koju Luka i Matej zovu Simonovom, a na koju Marko misli kao na »kuću Simona i Andrije«, zaista bila vlasništvo Petrove punice.

Petar i Andrija bili su rodom iz Betsaide i vjerojatno su se poslije Petrove ženidbe preselili u Kafarnaum. Otada ta kuća postaje stanom dvaju apostola. To se razabire jasno datle, što oni u tu kuću po volji dolaze i odlaze, i što u nju zovu Isusa i njegove učenike. Ovo nam također pokazuje Petrovu punicu kao vrlo širokogrudnu ženu i darežljivu gostoprimku. Da su je ljubili i cijenili oni, koji su se sabrali kod nje, vidimo iz toga, što su Isusa molili za nju, dok je ležala shrvana od groznice. Sv. Pismo ne donosi, da je ona ikada ranije bila u Isusovoj blizini, ali je sigurno znala, da se On nalazi u Galileji.

Petar je bio siromašni ribar. Svakidašnje njegovo uzdržavanje zavisilo je od slučajnog ribolova. Njegova punica nije uzela za zlo, što je on ostavio mreže, da postane učenik božanskoga Učitelja. Tome je dokaz, što se on slobodno služi njezinom kućom i što mu je njezina bolest prouzročila duboku bol. Darežljiva gostoprimka, koja je u službu duhovnih stvari stavila sve ono, što je posjedovala, zaslužila je da bude nagrađena. Isus ju je izliječio, i ona odmah »ustade i služila im je«. Ova kratka izreka otkriva nam njezinu veliku nesebičnost, zahvalnost i poniznost.

Ozdravivši od bolesti ona odbacuje svaki obzir i žuri se, kako bi na skroman način iskazala počast Onomu, kojega sada smatra svojim Učiteljem. Iako su je poodmakla dob i naglo ozdravljenje donekle lišavale dužnosti, da dvori goste, ipak joj srce, puno zahvalnosti na udijeljenom daru, ne dopušta, da ostane mirna. Bez sumnje joj je pomagala kći, Petrova žena, dočim je ona sama dvorila božanskoga Spasitelja, koji je toliku milost udijelio njoj i njezinoj obitelji. Petrovoj punici nema više spomena u Evanđelju. No možemo nagađati, da su majka i kći od ovoga sretnog dana provodile život svet i pun duboke vjere. Ne znamo, kada i kako je umrla majka; o njezinoj kćerci međutim predaja donosi, da je umrla mučeničkom smrću. Ozdravljenjem bolesnice Isus je donio utjehu cijeloj obitelji; k tome je utvrdio vjeru izabranog Apostola i budućega Zamjenika.

Kormilar i veslači

Svećenik nekoga gradića zavezao se na malej ladici prema otoku, koji je ležao nasuprot obali. Na krmi je stao kormilar; sprijeda na veslima sjedjeli su jedan stariji i jedan mlađi čovjek: otac i sin. Dok su se prevozili, reče svećenik starijemu mornaru: »Jakove, Vi ste i danas snuždeni«. — »Dakako«, odvrati ovaj; »zima je pred vratima, a treba se pobrinuti za djecu! Tu nema mjesta dobrom raspoloženju.« — »Pustite brigu na stranu«! ubaci svećenik. — »Jest, Vi nama uvijek propovijedate, gospodine župniče«, odvrati čovjek nešto podražen; »ali ako si ne razbijam glavu, kako ću onda na kraj sa svojom obitelji, sve ide naopako. Nema čovjeka, koji će mi skinuti brigu. Ili zar mogu mirno pustiti vesla i gledati, kako žena i djeca gladuju i smrzavaju se!« — »To ne, Jakove!«, odgovori svećenik. »Vi morate raditi vjerno i marljivo, ali nemajte tjeskobnih briga; brige ne umanjuju teškoće života, već uvećavaju. Zar ne znate staru izreku: »Tko hoće da mozga bez Boga i da se izjeda od mnogih briga, taj ništa ne dobiva, nego izgriza samoga sebe i žalostan umire.«

Mornar slegnu ramenima; nije imao što da odgovori, ali riječi nije uzeo k srcu. Iznenada povika svećenik: »Ej, Jakove, pozor! mi smo već uz klisure, a Vi se na to ni ne osvrćete; činite svoju dužnost!« — »Dužnost, gospodine župniče, zar se tako malo razumijete u brodarenje? Mi ovdje moramo veslati; brodu dati pravi smjer da prođe mimo klisure, posao je kormilara. Njemu ne treba pomagati, sve da čovjek i misli, da on zna bolje; inače sve ode naopako.«

— »To sam baš htio čuti od Vas, dragi Jakove«, odvrati svećenik smiješeći se; nemojte mi uzeti za zlo, no čini mi se, da se Vi ne razumijete mnogo u brodarenje Gospodina Boga. Ladica našega života nalazi put kroz klisure do pravoga cilja, ako mi veslamo, a pustimo, da Bog kormilari. Mi moramo raditi, a brigu, da li ćemo uspjeti, moramo prepustiti Onome, o kojemu stoji pisano: »Baci na Gospodina brigu svoju; on će te uzdržati. On ne pušta, da pravednik ikad posrne!« (Ps. 54,23)

Bog ne uzdržaje samo svijet snagom svoje svemoći, već on i upravlja svijetom. On se brine za sva svoja stvorenja i vodi sve u svijetu svojom mudrošću i dobrotom. To je neisporedivo lijepim riječima izraženo u jednom Davidovu psalmu. »Izveo si izvore po dolinama, oni teku između gora. Napajaju sve zvijeri poljske. Divlji magarci gase iz njih žeđu svoju. Na njima stanuju ptice nebeske, s klisura odliježe pjevanje njihovo. Napajaš gore iz dvorova svojih, plodom se djela tvojih siti zemlja, i vino, koje veseli srce čovjeku, i ulje, koje mu lice čini sjajnim, i kruh, koji oživi snagu čovjeku. Tada se napoje najveća drveta, cedri libanski, što ih je on zasadio, gdje vrapci prave gnijezda, prednjači im rodina kuća.« Psalmist-pjevač sjeća se jelena i zavaca, koji traže zaklon u pećinama; lavića, koji traže hranu od Boga, i »sveve životinja bez broja« u velikom moru; a ne zaboravlja ni čovjeka, koji side na posao svoj do večera«. Oni »svi tebe čekaju, da ih nahraniš na vrijeme. Kad im daješ, pobiraju; kad otvaraš ruku, nasite se dobro« (Ps. 103). Bog se posebnom brigom brine za čovjeka. O toj dobrostivoj očinskoj ljubavi Spasitelj je tako rado govorio. »Pogledajte na ptice nebeske; kako niti siju niti žanju niti sabiraju u žitnice, pa ih Otac vaš nebeski hrani. Nijeste li vi mnogo vredniji od njih? . . . Ne brinite se dakle tjeskobno govoreći: Što ćemo jesti ili što ćemo piti ili u što ćemo se obući? . . . Ta Otac vaš nebeski zna, da vam sve to treba« (Mat. 6, 23, 31 sl.). Ne prodaju li se dva vrapca za nekoliko para. Pa ni jedan od njih ne će pasti na zemlju bez Oca vašega. A vama je i sva kosa na glavi izbrojena. Ne bojte se dakle, vi ste daleko vredniji od mnogo vrabaca« (Mat. 10, 29, 31.). Bog nam je dao besmrtnu dušu, koja je pozvana na vječno blaženstvo; zato se njegova Providnost brine ne samo za naše tijelo, nego još više po svojoj milosti za našu dušu.

NOVO OBRAĆENJE U ENGLESKOJ. — Veliko zanimanje u svijetu je pobudilo obraćenje direktora jednog poznatog londonskog dnevnika Douglas-a Hyde, koji je prešao u Katoličku Crkvu skupa sa svojom obitelji. Međutim uskoro za njime stupio je u Katoličku Crkvu i poznati engleski književnik J. W. Poyter, koji je prije bio zagriženi protivnik katolicizma. On je javno opozvao svoje napadaje na Crkvu i preporučio se molitvama vjernika, da bi ustrajao u vjeri.

RAZBOJNIK KORDYCEPS

Tko je Cordyceps (Kordiceps)? Kada je živio? Šta je skrivio? Tako će, razumije se, svatko pitati, tko bude pročitao naslov. I s pravom. Jer o Cordycepsu nismo ništa čuli u povijesti, premda je napravio puno zla u svijetu.

Cordyceps je zloglasni krvnik. Živio je u vrijeme časnih faraona, bio je prisutan kod osnivanja Rima, skitao se po svijetu za vrijeme krstaških ratova, a i danas još možemo pratiti tragove njegovih nepodopština. Već su ga nebrojeno puta uhapsili i odrubili mu glavu, a ipak je još uvijek na životu. Traži sebi žrtve po čitavoj Evropi, u prašumama Brazilije, u indijskoj džungli, kao i na paomama Afrike. Čudnovat je to nevaljanac.

Dobit ćete neki pojam o Cordycepsu, ako vam ispripovijedam onu groznu pustolovinu, što se prije kratkog vremena dogodila u brazilijanskoj prašumi.

Nekog je lijepog dana gospodin pauk pošao na šetnju. Po prašumi, naravno; kao da ljepših mjesta nema. Njegove su misli bile nevine. Nije ni sanjao o nekom zlodjelu, jer se tek prije pola sata bio nasitio, tako da nije bio nimalo gladan. Bio je danas već izvadio i zadnju kapljicu životnog soka iz šest debelih muha, a kao poslastica pao mu je uz to još u ruke neki sočni prelac. Da bi se odmorio od tog napornog posla, pošao je malo u šetnju. Tromo i zadovoljno tumarao je po zelenoj čistini, kamo se tropsko sunce radi sve one zbrke lišća i krošnja jedva moglo probiti. Lišće je tiho pjevalo svoju staru šumsku melodiju, miris cvijeća i lijana širio se posvuda, a povremeno se čula iz daleka promukla galama kojeg uznemirenog jata papiga, i »slatka« glazba majmuna.

Ali inače je ležao duboki mir nad cijelom prirodom. Uza sve to nije gospodin pauk zaboravio da marljivo okreće svih svojih osam očiju na sve strane. Bio je iskusan, i zato uvijek na oprezu. Jer stalno su se nekakve ptice skitale po krošnjama drveća, da i ne govorim o drugim neprijateljima. Neki su od njih bili veoma tihi i lukavi. Zato je pauk neprestano upravljao dva oka naprijed, dva natrag, i dva na obje strane, i samo su mu dva preostala služila za uživanje prirodnih ljepota. Tako je bio uvijek spreman, da se kod najmanjeg znaka opasnosti šćućuri i sakrije. Bože moj, konačno se moglo dogoditi i to, da se neočekivano pojavi nešto probavljivo i za njega. Bio je doduše sit, i zato bez posebnih ubilačkih poriva. Ali tko će prezreti masni zalogaj, ako ga može imati bez napora? Ili ako mu se čak sam smjesti među vilice, tako da mu bude jedini trud zatvoriti usta!

I tako je pauk nevino i bez zlih nakana tumarao naokolo. Jedva je i primijetio da se njegova poštovana glava sudarila s nekim snopićem tankih, vrlo tankih niti. Ipak je osjetio kao neki slabi udarac, i smetao mu je. Zato se počeo ljutito čistiti uzduž i popreko, od glave do pete, da bi se što prije opet riješio »djevičine pređe«, kako je on mislio. Kad mu se činilo, da je dosta, prestao je. Baš na vrijeme, jer bi ga inače neki podmukli kos otkrio. Tako je pauk ipak još stigao da se na vrijeme sakrije ispod najbližeg lista. Pretrpljeni mu je strah još dugo ležao u kostima, tako da je posve zaboravio na onaj snopić niti, nego je brže bolje nastavio svoju šetnju.

Ali se iza nedjelju dana dogodilo nešto neočekivano. Gospodin se pauk nije osjećao dobro. To ga je uznemirilo, jer je do sada još uvijek bio zdrav kao dren. Samo ga je jedan jedini put bolio žuludac, od neke luckaste debele muhe. Ali sada ga je nešto ispod kože čisto neugodno svrbilo. Nikakva higijenska pranja nisu pomogla. Baš naprotiv! Iz dana u dan postala je stvar sve gora i bolnija. Apetit ga je posve ostavio. Nije pazio više na muhe, nego je brižljivo proučavao svoju nutrinu, gdje očito nešto nije bilo u redu. Za kratko se vrijeme nije više mogao držati na nogama od slabosti. Ticala su ga jadno boljela, glava još više, cijelo mu se tijelo činilo kao jedna jedina velika rana. Napokon su se svuda po tijelu pojavili sitni, sitni prištići. Onda se spokojno ispružio, i bio je gotov. Umro je od Cordycepsa.

Jer djevičina pređa nije bila paučina, nego truske neke podmukle gljivice, što je olje uspio odstraniti. Ovi zametci najsitnijih patuljaka urasli su mu u živo tijelo, gdje su se bujno razvili i razmnožili. Kod toga su iscrpli paukovo tijelo, i konačno se pojavilo na njegovoj površini oko dvjesta mladih Cordycepsa u obliku prištića. Ti prištići imaju oblik sitne crvene boce. Duljina im je trećina milimetra. U svakoj od ovih bočica ima na stotine mješinki, koje sadrže po osam trusaka u obliku niti od paučine. Takvih niti ima sve u svemu oko trista hiljada, i svaka je pojedina kadra da otpremi kojega pauka na drugi svijet.

A to je samo jedno od mnogobrojnih junačkih djela Cordycepsa. Ta se drama odigrava uvijek u novim oblicima već hiljadama godina. Eno, tamo leži neki crevljac na leđima. Nožice je pobožno sklopio. I on je žrtva Cordycepsa. I to od neke strašne vrste. Kukcu je iz grudnog koša izraslo neko dugo uže, što se na svom kraju raširilo u bodljikavu kvrgu. Ako tu kvrgu razrežemo po duljini, naći ćemo u njezinoj kori velik broj takvih bočica, kakvih smo vidjeli kod pauka, samo što su se tamo bile pojedinačno pojavile na površini kože. Naravno da ćemo u svim tim bocama opet naći one mješinke s tankim nitima. Nije zato nikakvo čudo, da crevljac mora svoje gostoprimstvo platiti glavom. Često mora jedna jedina žrtva nahraniti čitavu obitelj Cordycepsa. U tom ćemo slučaju vidjeti zloguka užeta, kako turobno vire iz svih strana tijela.

Brojnih vrsta Cordycepsa ima prije svega u tropskim krajevima. Nijedan zglobar, kukac, pauk ili škorpion nije siguran od njega. Naročito voli mučiti ličinke leptira. U Evropi napada obično mrave, ose, gusjenice i leptirove ličinke, rijetko kada same leptire. Čudnovato je, ali ništa manje istinito, da dvije vrste Cordycepsa rastu čak na nekim podzemnim gljivama.

Cordyceps pripada mješinjarkama i bratić je Clavicepsu (Klaviceps), koji napada samo biljke, najradije plodnice raznih trava. Najpoznatiji Claviceps prouzrokuje otrovnu glavnicu raži, koja je opisana u svakoj školskoj knjizi. Tko se prošeta kroz zrela žitna polja, otkrit će brzo neke smeđo-crne tvorevine, što vise s klasja. To su baš te niti naše gljivice, samo što su sada već opskrbljene rezervama masti. U snopovima otpadaju od klasja, da bi u zemlji prezimili. Slijedećeg proljeća prelazi Claviceps opet u napad.

To je samo jedan od mnogih primjera ogorčenih bitaka između dva prirodna carstva: biljka se bori protiv životinje, životinja protiv biljke, životinje međusobno, biljke međusobno: neprekidno hrvanje i ubijanje, ali ne bez svrhe, niti bez izbora sredstava, nego u službi velikih nakana onoga Velemajstora, koji ih je stvorio.

Iz katoličkog svijeta

SOCIJALNI TJEDAN U LYONU. — Francuski katolici održavaju u Lyonu socijalni tjedan, na kojem će se kao glavno pitanje obrađivati: »Prekomorski narodi i zapadna civilizacija«. Pokroviteljstvo je nad ovim tjednom primio lyonski kardinal Gerlier. Sv. Otac je poslao svoj posebni blagoslov priređivačima ovoga tjedna.

KONGRES UČENIKA KATOLIČKIH SVEUČILIŠTA. — Prošloga svibnja održavao se je u Parizu kongres studenata katoličkih sveučilišta u Francuskoj. Svih pet francuskih katoličkih sveučilišta odaslalo je svoje delegacije studenata i studentkinja. Rektor pariškog katoličkog Instituta mgr. Blanchet predavao je o razvoju i budućnosti katoličkih sveučilišta i o zadacima njihovih slušača.

KATOLIČKO ŠKOLSTVO U HOLANDIJI. — Holandski parlamenat je odlučio, da se podijeli pomoć katoličkom sveučilištu u Nimwegenu i katoličkom ekonomskom institutu. U Holandiji država uzdržava sve škole, kako one privatne tako i vjerske.

VJERSKA OBNOVA U DOLINI AOSTA (Italija). — Pobudom domaćeg biskupa mjesec svibanj je u biskupiji Aosta bio posvećen vjerskoj obnovi uz pobožnost Majci Božjoj. Kip Majke Božje, koji se štuje u katedrali biskupije, obilazio je kroz svibanj sve župe. Na završnim svečanostima, koje su se održavale u sjedištu biskupije 23. svibnja, sudjelovalo je 40.000 vjernika, dok cijela biskupija broji 85.000 vjernika.

UTAKMICE POČINJU SLUŽBOM BOŽJOM. — Velika biciklistička utakmica u Francuskoj je započela svečanom sv. Misom u špilji Majke Božje u Lurdu. Svi takmičari, koji su sudjelovali ovoj utrci, prisustvovali su ovoj sv. Misi.

POSVETA ENGLESKE PRESVETOM SRCU MARIJINU. — Uz velike svečanosti i ogromno sudjelovanje vjernika westminsterski kardinal Griffin posvetio je svoju domovinu Presvetom Srcu Marijinu.

RATNE ŠTETE NA CRKVAMA. — Samo je u Italiji za vrijeme prošloga rata bilo porušeno 8.000 crkava.

LIJEPA MISIJSKA SVEČANOST U SLOVAČKOJ. — Na Petrovo je održana u Nitri dirljiva misijska svečanost. Devet mladih slovačkih misionara — sedam svećenika i dva brata lajika — se je toga dana uz veliko sudjelovanje vjernika oprostilo od svojih milih i dragih i od svoje domovine prije polaska u misijske krajeve. Misijski je križ blagoslovio i predao mladim misionarima mjesni nadbiskup mgr. Kmetko, koji im je održao i dirljiv govor. Od ovih devet misionara njih pet odlazi u Afriku, dva u Južnu Ameriku, jedan u Indiju i jedan u Japan. Misionari pripadaju »Družbi riječi Božje«.

NEUMORAN APOSTOL. — Misionar O. Petar Sontag, koji je djelovao u Indiji, postao je uslijed starosti nesposoban za misijsko djelovanje. Međutim on nije mogao ostati besposlen. Pronašao je način, kako će ipak apostolski djelovati. Započeo je održavanjem pismenih tečajeva iz kršćanskog nauka za nekršćane putem pisama.

KATOLICIZAM MEĐU CRNCIMA U AMERICI. — Od 15,000.000 crnaca u SAD svega njih 344.000 su katolici. Prošle je godine 7.963 crnaca prešlo u Katoličku Crkvu. S novorođenima broj katoličkih crnaca u SAD se je lanjske godine povisio za 22.000.

KATOLICIZAM MEĐU INDIJANCIMA U AMERICI. — Svih Indijanaca ima u SAD 220.000. Među njima djeluju 150 katoličkih svećenika te 727 časnih sestara, braće laika, laičkih učitelja i katekista. Katolici uzdržavaju među Indijancima 65 škola sa 7.720 učenika.

USPJEŠAN LAIČKI APOSTOLAT. — Japanka Marija Nakahama, kojoj ima 63 godine, obratila je na Katoličku vjeru 3.000 svojih sunarodnjaka. Ona je to postigla jedino posjećivanjem bolesnika po raznim bolnicama grada Kobe. Kroz 50 godina ona je besplatno kuhala, prala i šivala kod časnih sestara po ovim bolnicama.

POKRET VITEZOVA SVETOGA KRISTOFORA. — Prije tri godine osnovao je ovaj pokret u SAD jedan pater iz Marionolla. Ovaj pokret ima zadaću, da ojača što više kršćanski utjecaj u svim granama javnog i privatnog života ove velike zemlje. Osobitu brigu posvećuje mladeži, naročito pak pružanjem pomoći kod izbora zvanja. Pokret broji oko 100.000 članova, koji se obvezuju, da će kod mladeži buditi smisao za idealizam, osjećaj odgovornosti i oduševljenje za ostvarenje kršćanskih ideala u javnom i privatnom životu.

VJERSKE ŠKOLE U AMERICI. — U Sjedinjenim Američkim Državama ima 18 katoličkih sveučilišta i 1400 katoličkih srednjih škola. Broj učenika na ovim školama svake godine sve više raste, jer se ove škole odlikuju visokom naučnom spremom i dobrim pedagoškim odgojem.

RADNICI KOD PAPE. — Na Petrovo je sv. Otac Papa primio u audijenciju 60.000 članova Udruženja talijanskih kršćanskih radnika. Sv. Otac je održao radnicima govor, u kojem je naglasio neka se čuvaju od obožavanja organizacije i od pridavanja velike važnosti broju članova. Važno je duhovno formiranje u duhu Kristovih načela. Papa je naglasio, da njihovom udruženju nije uzrok strah pred revolucijom niti pak svrha borba s protivnicima. Udruženje katoličkih radnika ima samo jedan vrhovni cilj: unošenje kršćanskih moralnih načela u radne odnose, kao i u čitav javni život t. j. kristijanizaciju društva.

BISKUPSKI JUBILEJ U SLOVAČKOJ. — Slovački katolici su na svečan način proslavili 60-godišnjicu grko-katoličkog prešovskog nadbiskupa mgr. Pavla Gojdića. Već 37 godina kao svećenik i 21 godinu kao biskup jubilarac živi za svoje grko-katoličke vjernike i neumorno često puta u veoma teškim prilikama, radi za njihovo duhovno i vremenito dobro. Proslavi su sudjelovali ne samo grko-katolički, nego i rimo-katolički vjernici.

REĐENJE U PRAGU. — U nedjelju 30. srpnja praški nadbiskup mgr. Dr. Beran zaredio je u praškoj katedrali 34 bogoslova.

SVEĆENIČKI POMLADAK U POLJSKOJ. — Od svih ratom postradalih zemalja Poljska je izgubila najveći broj katoličkih svećenika. Oko 3.000 njih stradalo je za vrijeme rata. Razumljivo je stoga, da poljski katolici trebaju mnogo mladih svećenika. U svim bogoslovskim sjemeništima u Poljskoj sada se nalazi 1.500 bogoslova.

VJERONAUK U BELGIJI. — Belgijski parlamenat je izglasao zakon, po kojem se uvodi učenje vjeronauka u svim državnim školama. Ovaj zakon je podnesen parlamentu s obrazloženjem, da je vjera temelj ćudoređa, a prema tome i reda i blagostanja u društvu.

POŽRTVOVNOST FRANCUSKIH KATOLIKA. — U malom francuskom gradu Luconu gradi se nova zgrada za bogosloviju. Katolički tesari, stolari i ličioci stavili su se na raspoloženje biskupu, da će na novogradnji dobrovoljno i besplatno izvršiti sve radove, koji se odnose na njihovu struku.

HOLANDIJA I MISIJE. — Holandija broji 4 milijuna katolika, koji su poznati kao svijesni i požrtvovni katolici. Oni su dali Crkvi 2962 misijonara, 36 misijskih biskupa i 7 apostolskih prefekata, koji sada rade u raznim misijskim zemljama.

FRANCUSKA I MISIJE. — Francuska provincija Kongregacije Duha Svetoga dala je ove godine 133 svećenika-misijonara, od kojih 67 Francuza, 6 Švicaraca i 59 iz raznih drugih zemalja. Ista provincija je od 1945. god. poslala u Ameriku 38 misijonara, 23 u sjevernu francusku Afriku, 100 u zapadnu francusku Afriku, a 34 na Madagaskar i ostale otoke u Indijskom oceanu.

KRŠĆANSKA LJUBAV NA DJELU. — U Burmi postoji 400 bolnica za gubavce, kojima upravljaju i u kojima njeguju bolesnike katoličke časne sestre. Državne vlasti, koje vrše nadzor nad ovim bolnicama, veoma se laskavo izražavaju o velikoj požrtvovnosti i visokom moralu katoličkog bolničarskog osoblja.

KATOLICI ISTOČNOG OBREDA. — Od katolika istočnih obreda njih 7,235.000 pripada grčkom obredu, od kojih većina slavenskim narodima. 536.000 katolika pripada antiohijskom obredu. 728.000 kaldejskom obredu, 94.000 aleksandrijskom obredu i 100.000 jermenskom obredu.

KATOLIČKA SVEUČILIŠTA U AMERICI

Prigodom proslave katoličkih sveučilišta u Americi nadbiskup Patrik A. O Boyl naglasio je sve veću važnost ovih sveučilišta u Americi. Već je 60 godina otvoreno katoličko sveučilište u Washingtonu, koje je kulturno središte za 57 sjemeništa, zavoda i raznih škola.

PRETPLATA?

GINO BARTALI, pobjednik biciklističke utrke oko Francuske, primljen je 10. kolovoza u audijenciju kod sv. Oca. Sportski stručnjaci su izjavili, da je pobjedu na ovoj poznatoj međunarodnoj utakmici omogućila bolja tjelesna otpornost Bartalia, koja je posljedica moralnog i trijeznog života ovog katoličkog sportaša.

KARD. ENRICO SIBILIA umro je 4. kolovoza o. g.

12 TONA težak je kip sv. Ljudevita iz Monforta, koji je nedavno smješten u jednoj pokrajnoj udubini (niši) bazilike sv. Petra u Rimu.

TALIJANSKI KNJIŽEVNIK RICCARDO BACCHELLI uvršten je među kandidate za Nobelovu nagradu sa svojim djelom »Lo sguardo di Gesu« (Pogled Isusov).

POKRETNU KAPELICU, koja se može složiti za nepunih 16 sati, sagradili su nedavno engleski katolici u jednoj liverpulškoj župi. Ova kapelica može primiti do 200 vjernika.

OBRAĆENJE PITIGRILLIA. — Novine javljaju, da se ove godine obratio još jedan talijanski književnik. To je poznati Pitigrilli, pisac mnogih nećudorednih romana i pripovijesti, koje su učinile nebrojena moralna zla po cijelom svijetu. Pitigrilli je sada objavio knjigu o svom obraćenju i obećao, da će nastojati popraviti dobrim romanima ono zlo, koje je počinio svojim dosadašnjim radom.

U AMSTERDAMU sastalo se na vijećanje preko 1200 delegata od oko 140 kršćanskih crkava iz 42 države. Na vijećanju ne sudjeluje katolička Crkva, i to iz čisto dogmatskih razloga, jer ona sebe smatra onom: jednom svetom, katoličkom, apostolskom crkvom, koju je Krist utemeljio. To ipak ne znači neprijateljski stav, što dokazuje i činjenica, da su holandski katolički biskupi povodom sastanka predstavnika kršćanskih crkava izdali zajedničko pastirsko pismo, koje se čitalo u nedjelju, 22. kolovoza, u svim katoličkim crkvama Holandije. Biskupi pozivaju svećenike i vjernike, da se mole za sve učesnike kongresa, kao i za sve nekatoličke kršćane. Katolička Crkva, kažu biskupi, najvećim interesom prati misao o sjedinjenju kršćanskih crkava. — Ruska pravoslavna crkva ne učestvuje na vijećanju u Amsterdamu.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 34. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.

Poštarina plaćena u gotovu

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

God. III. ZAGREB, 1. STUDENOGA 1948. Broj 35.

»Ne čudite se ovomu, jer ide čas, u koji će svi koji su u grobovima čuti glas Sina Božjega, i izići će, koji su činili zlo, na uskrsnuće suda.«

Iz Evanđelja na Dušni dan.

ODLUČNOST

K Učitelju dolazi jednoga dana neki mladić. Dobar je i valjan. Nepokvaren na tijelu i duši. Iz njegovih očiju sjaji nevinost. Poradi toga je cijeli njegov vanjski izgled umiljat i privlačiv. Otvoren i jednostavan. Čista je srca i lijepa vladanja. Svatko ga mora voljeti. I Spasitelj ga ugleda i zavoli. A on pritrča k Učitelju, klekne preda nj i zamoli Ga, da mu kaže, što mu valja učiniti, da dobije život vječni. Što mu valja činiti? Ono, što se i od drugih traži. Neka drži zapovijedi: »Ne čini preljube, ne ubij, ne ukradi, ne reci lažnoga svjedočanstva, ne prevari, poštuj oca svojega i mater!«

A što onda, ako je mladić sve to činio. A on je to doista i činio. Zato ga i zavoli Učitelj. Ali mu uza sve to reče, da mu još nešto treba: »Jedno ti manjka, idi, prodaj sve, što imaš i podaj siromasima i imat ćeš blago na nebu; i dođi, uzmi križ svoj te idi za mnom. A on postade zlovoljan od ove riječi, pa otiđe tužan, jer je bio vrlo bogat« (Marko 10, 20).

Učitelj je zavolio toga mladića, ali uza sve to nije ipak s njim pravio pogađanja niti mu je popuštao. Nije ga ni tješio. Nije se dao ni umekšati njegovim suzama. Nije ga ni zadržavao da ne ode. Pustio je, da ode i da se ne vrati. On se s njim ne pogađa. Ne pravi kompromisa. On ne treba mekušaca. Tko hoće da stupi u krug Njegovih prijatelja, taj treba da primi Evanđelje bez izgovora i otkidanja: Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče samoga sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom« (Luka 9, 23).

Vrlo je dakle poučno promatrati Spasitelja, kako se vlada, kad stoji pred nekom odlukom i zadaćom. Troje je na Njemu značajno, i to: oštro oko, čvrsta ruka i žilava ustrajnost.

Naš Učitelj jasno gleda i vidi, što hoće. On nije nikakav sanjar ni zanesenjak. On dobro znade, što Mu valja činiti. Sve je kod Njega unaprijed dobro promišljeno. To se vidi iz prispodobe, kad netko hoće da gradi kulu. Ili iz prispodobe, kod jedan kralj hoće da vodi rat s drugim. Onaj prvi treba da sjedne i najprije proračuna troškove, da ne započne i onda ne može dovršiti i da mu se onda ne rugaju. A ovaj drugi treba da vidi, imade li dovoljno vojske. Ako nema, zatražit će i zamoliti, da se pomiri s protivnikom (Luka 14, 28—32).

Tako je kod Učitelja sve svijesno unaprijed osigurano. Onda tek čeka na svoj sat i pita za Volju svoga nebeskog Oca. A zatim polaže svoju ruku na plug (posao) i više se ne obazire natrag, t. j. ne uzmiče (Luka 9, 62). On čini svoj posao s cijelom dušom, s ljubavlju i s veseljem. Nema kod njega kolebanja i oklijevanja. Ali nema ni žurbe, ni nestrpljivosti, ni naglosti. Nenadani pak i nepredviđeni događaji Njega ne mogu smesti. On i na uzburkanom moru mirno spava (Mt 8, 23).

Povjesničar Josip Flavije kaže, da je židovski narod bio ratnički raspoložen. A Galilejci ne poznaju strašljivosti. Isus pak nije nikada tajio svoga roda. On nije trstika, pokretljiva na vjetru. On je istina i zato ne pravi pogodbe s lažju. On nije diplomata. On kaže: da, da ili ne, ne a što je više od toga, to smatra zlim (Mt 5, 37).

Isus je protivan zakulisnim i prepredenim pothvatima. On ništa ne prikriva. Ništa ne govori potajno. Ne dopušta potiho jednomu ono, što drugome zabranjuje. Ne traži naklonosti puka. Ne laska velikima i moćnima. Radije se druži sa siromasima, carincima i griješnicima, premda se to ne sviđa Njegovim neprijateljima. On je pak i neustrašiv kao Ilija ili Ivan. On ni svojim neprijateljima ne krije istinu. Najodlučnije i bez straha im u lice baca njihove zablude i pogrješke.

Treća je značajka njegove odlučnosti nesavladiva ustrajnost do kraja. Nikakova nesreća i nevolja Njega ne zbunjuje i ne smeta. On ustraje u dobru i ljubavi usprkos svim zaprekama, razočaranjima, neuspjesima i žalosnom svršetku. Uvijek je vesela lica i dobre volje kao da prolazi samo plodnom, dobro obrađenom zemljom. Kao da očekuje obilnu žetvu. Takav je, jer klijanje i rast svoga truda prepušta nebeskom Ocu, koji daje sunce i dažd u pravo vrijeme.

Gnjušanje, žalost i smrtna stiska Ga napadaju na Maslinskoj gori. Gone krv Njegovim žilama i porama na koži. Ali On imade radosno pouzdanje, da će pobijediti, jer čini u svemu najtočnije samo Volju Božju. Takav je eto bio naš Učitelj.

MISLI O SVETOJ MISI

»U sve dane povijesti, na svim mjestima kršćanstva, kroz devetnaest stoljeća i u ovih pet desetljeća dvadesetoga, ponavlja se ova Žrtva.

Ovo je u istinu osobit čin, u kome ovo mistično tijelo, koje se zove Crkva, postaje svijesno svoga tijesnog jedinstva s Kristom, svojom glavom. Ona Ga zazivlje, a On dolazi, ona raspolaže s Njim, zove Ga u zarobljeništvo svetohraništa, da bude zarobljenik duša, do jučer grješnih, a sutra možda opet takvih« (F. Jammes-Zam).

»Ova Misa svaki dan obilazi oko naše Zemlje, uzdignuta rano u jutro sa suncem svake hemisfere — polutke zemlje — ovo je stalna Misa, koja predstavlja svake rasvjetane zore na nekoj točci, tijekom dnevnog okretanja, jedan podignuti žrtvenik, na kome su voštanice prestigle svijetlo srca — (Sertilanges — Sertilanž).

»Kristovom voljom svaka sv. Misa, što se služi na svijetu, ima svoj odjek, ako se smije tako reći, u životu Presvetoga Trojstva, u životu Boga. U svakoj naime sv. Misi, izgovorenoj bilo od kojega svećenika, ovaj svećenik ima moć da molitve metne u sama usta Sina, pa da ih Sin kao prikazana žrtva podastre Ocu (Goayu — Goajo).

»Na svakom oltaru gdje se služi sv. Misa, odigrava se ponešto od duhovne sudbine svega svijeta. Nijemi pogled kakove starice, udružen s podizanjem kaleža, u kojem će se crveniti krv Sina, moli kod Oca za mnogo bića, koja staricu ne poznaju, i koje ona ne poznaje.

Dah žarkog bratstva provejava katoličkom liturgijom. U tom duhu svaki kršćanin osjeća, da je sudionik djela sve braće pred Bogom. Što dalje idu obredi i riječi Prikazanja, vjerni puk se sve više združuje s činom Prikazanja, ali to još nije sve. Treba da se duše i sama srca prikažu istodobno s prikazanjem kruha i vina, treba da sama raspoloženja ljudska postanu predmetom prikazanja, posve u skladu s onim zakonom katolicizma, koji u općoj radinosti oko spasenja, uvijek dodaje božanskome nešto ljudskoga: u djelu milosti sjedinjuje ljudski napor i slobodu« (Goyau — Goajo).

»Kad su apostoli napustili Jerusalem, iza velike drame, koja se ponavlja u našoj sv. Misi, Isus im je rekao svoj: »Idite, Misa je svršena!« — a to je pravo poslanstvo, koje im je dao. I mi također imamo jedno poslanstvo. Mi smo »kraljevsko svećenstvo« rekao je sv. Petar« (Sertillanges — Sertilanž).

»Plodovi svete Mise moraju za nas postati tako potrebni, kao što su vitamini potrebni našem tijelu, da nebi okržljavilo. Ovi plodovi moraju neprestano kružiti krvlju naše duše, da bi je obnavljali i usavršavali. Neka ovo bude molitva čitava života? »Sve u tebi kruži oko tvoga Križa. Sve, što je u meni, neka kruži oko sveto Mise, ona neka bude središtem i suncem mojih dana, kao što je tvoja žrtva središtem čitave »liturgije« (J. B. Chautard — Šotar).

»Kad na lijevoj strani svećenik čita prvo Evanđelje, treba se sjediniti, barem srcem, s ovim živim i božanskim riječima, koje Crkva cjelovito prenosi kroz dvadeset vjekova. I mi ćemo ponoviti onaj odgovor Isusov đavlu: »Ne živi čovjek samo o kruhu nego i o svakoj riječi, koja izlazi iz usta Božjih« (Jammes — Zam).

MAJKE I SVEĆENIČKO ZVANJE

SV. VOJTJEH, češki apostol, praški nadbiskup i Kristov mučenik, rodio se u gradu Libici oko g. 950. Njegovi su roditelji bili odlični velikaši, i vrlo pobožni. Sina Vojtjeha odgajali su kršćanski. Kad je Vojtjeh opasno obolio, donijeli su ga zabrinuti roditelji u crkvu na žrtvenik Bl. Dj. Marije, molili su vruće, da bi ozdravio. Zavjetovali su sina, da će ga, ako ozdravi, odgojiti za svećenika. Vojtjeh je po milosti Božjoj ozdravio i svršio škole. Prvi praški nadbiskup Detmar redio ga je za svećenika. Godine 982. naslijedio je Vojtjeh nadbiskupa Detmara. Bio je veoma revan, neumoran u radu, da u češkom narodu utvrdi i usavrši kršćanski vjerski život. Imao je da svlada silne zapreke. Dozvolom sv. Oca pape dva put je napustio tegotnu nadbiskupsku službu, te se sklonio u samostan. U apostolskoj je gorljivosti pošao u Prusku, da poganima navješta Kristovo sv. Evanđelje. Ondje je završio svoj sveti život kao mučenik. On je krstio mađarskog vladara sv. Stjepana, koji je svoj narod priveo kršćanskoj vjeri. U čast sv. Stjepanu, kralju, sagrađena je i posvećena naša zagrebačka katedrala. Sv. Vojtjeh lijepi je primjer, kako na svećeničko zvanje odlučno utječe iskrena bogoljubnost roditelja i posredovanje Bl. Dj. Marije.

Presveta Djevice, Marijo, Majko Dobrog Pastira, isprosi nam takovih majka, koje će odgojiti Kristove svećenike!

Tri vrste vjerskih istina

U našoj svetoj vjeri ima istina, koje možemo sami umovanjem iznaći, shvatiti i sigurno dokazati. Takve su istine: Ima Bog, duša je ljudska neumrla, svijetom vlada promisao Božji — i tolike druge.

Ima istina, kojih sami ne bismo nikada iznašli, da nam ih Bog nije objavio. Ali ih možemo shvatiti i dokazati, pošto nam ih je Bog objavio. Da u Crkvi postoji nepogrješivo učiteljstvo u pitanjima vjere i ćudoređa, do toga čovjek sam ne bi došao. Ali kad nam je Bog objavio, da nepogrješivo učiteljstvo postoji, onda lako shvaćamo, da tako mora biti, jer čovjek sam po sebi lako zabludi i u vjeri kao i u drugim pitanjima. Kad nam Bog nalaže obdržavanje vjerskih i ćudorednih propisa pod prijetnjom vječne propasti, onda je našem razumu jasno, da se je Bog morao pobrinuti i za učiteljstvo, koje će nepogrješivo tumačiti propise i zapovijedi Božje. Po Objavi znamo, da je sv. Petar bio prvak apostolski i prva vidljiva Glava Kristove Crkve iza samoga Isusa Krista. Sami do toga ne bismo došli, da nam nije objavljeno. Kad nam je pak to objavljeno, lako dokučujemo, da je to u skladu s razumom. Gdje god je naime neko društvo ili moralno tijelo, ono treba imati vrhovnoga poglavara ili svoju glavu. Da postoje Anđeli, umna bića savršenija od čovjeka, a daleko nesavršenja od Boga, i to znamo iz Objave. Nakon Objave nam je posve shvatljivo, da je u skladu s čitavim nizom bića u svemiru, da između Boga i ljudi postoje razumna bića, koja nemaju tijela, nego su čisti duhovi. I baš zato, jer su duhovi, sličniji su i po savršenstvu su bliže Bogu nego ljudi, a zaostaju za Bogom, jer je Bog neograničeni duh, a Anđeli su ograničeni duhovi.

U svetoj vjeri i ima takvih istina, kojih sam čovjek ne samo ne može iznaći, nego ni onda, kad su već objavljene, ne može ih čovjek potpuno shvatiti. Te se istine zovu misteriji ili otajstva vjere. Takve su istine: Presveto Trojstvo, Utjelovljenje sina Božjega, nazočnost Isusa Krista u presvetom Oltarskom Sakramentu, Bezgrješno Začeće Majke Božje i mnoge druge. Objava nam Božja u misterijima odkriva unutrašnje tajne biti, života i djelovanja Božjega. Misteriji ili otajstva su neograničene savršenosti, a naš je um ograničen, zato ih ne možemo nikada potpuno shvatiti. Kod otajstava ili misterija znamo ipak toliko, da nisu protiv razuma iako su nad razumom. Na nama je, da ponizno kažemo: Iako ne mogu sasvim shvatiti otajstava Božjih, ipak vjerujem tvrdo i nepokolebivo, da su istinita, jer mi to jamči sveznajući i nepogrješivi Gospod Bog. Bog je u odnošaju prema nama ljudima kao roditelji prema djeci. Koliko ima istina, koje djeca ne mogu shvatiti, ali ih ipak drže istinama zbog ugleda i jamstva roditeljskoga, makar roditelji mogu i pogriješiti. Kudikamo više treba da mi vjerujemo Božja otajstva, jer za njihovu istinitost jamči sveznajući i nepogrješivi Bog.

Vjerske istine, koje bi čovjek mogao i sam iznaći, objavio nam je Bog zato, da ih mogu svi ljudi lako, sigurno i bez straha od zablude spoznati. Otajstva nam je Bog objavio zato, jer nam je odredio za nadnaravnu svrhu. Mi smo određeni, da u prekogrobnom životu gledamo izravno Boga, kakav je On u sebi. Radi toga nam je nužna objava otajstava Božjih, da u njima Bog prikaže vječni život i da nas pomoću njih pripravi na vječni život.

Katolička je Crkva vjerni čuvar i nepogrješivi tumač svih vjerskih istina — čitave Objave. Crkva je — po riječima sv. Pavla apostola — »stup i tvrđa istine« (I Tim 3, 15). Crkva je i danas, u ovom strahovitom meležu raznovrsnih životnih struja, jedini sigurni svjetionik.

Svi Sveti

Na putu smo u Lurd. Idemo preko Pariza. Nalazimo se u jednoj građevini, koja se zove Panteon. Gradili je 26 godina t. j od 1764. do 1770. godine. Zanimljiva je njezina povijest.

Nije ona danas ono, za što je sagrađena. U početku ju je sagradio kralj Ljudevit XV. na mjestu gdje se i prije bila crkva. Pa ju je i on posvetio kao svoj zavjet sv. Genovevi, zaštitnici Pariza. Ali je odmah na početku francuske revolucije g. 1891. pretvoriše u svečanosni hram Francuske s naslovom: Svojim velikim muževima zahvalna domovina«.

No ni to nije trajno ostala. Već g. 1823. bude opet crkvom, a g. 1830. opet svečanosnim hramom. G. 1852. pretvori je Napoleon III. u crkvu, a od g. 1885. poslije smrti pjesnika Viktora Hugosa (Higoa) bude do danas opet svečanosnim hramom.

Zgrada se nalazi na najvišoj točki lijeve obale rijeke Sene, koja protiče sredinom grada Pariza. Sagrađena je u obliku produljena grčkoga križa s velikom kupolom u sredini, visokom 83 m tako, da je cijela građevina visoka 117 m, dakle viša od tornjeva zagrebačke katedrale (105 m). U zgradi su ostaci velikih francuskih muževa: filozofa, pjesnika, književnika, državnika, kardinala i generala, predsjednika republike i graditelja, vjernika i nevjernika. Ali ipak je zgrada još uvijek ukrašena korintskim stupovima i mnogobrojnim kipovima i slikama svetaca i svetica, a naročito zgodama iz života sv. Genoveve, zaštitnice Pariza i sv. Dionizija.

Ova je građevina dobila ime po takovim poganskim građevinama, koje bi običavali pogani dizati u čast svima svojim bogovima (pas = sav, teos = bog), da se komu bogu ne zamjere, koga možda ne poznaju. Tako su eto i Francuzi u Parizu podigli spomen-građevinu mnogobrojnim svojim velikim ljudima, da im tako iskažu svoje poštovanje i priznanje.

Jedan takav panteon nalazio se već od starih vremena i u gradu Rimu, posvećen poganskim bogovima. On je bio središte poganskoga krivoboštva i bogoštovja. No poganstvo se malo po malo gasilo, a kršćanska vjera sve više širila. I kad je kršćanstvo gotovo sasvim istisnulo pogansku vjeru, poklonio je rimski car panteon kršćanima. Papa Bonifacije IV. posvetio je taj panteon g. 610 Blaženoj Djevici Mariji i svim svetim mučenicima. Dao je iz grobova svetih mučenika izvaditi njihove svete ostatke i svečano ih prenjeti u ovu novu crkvu. Tako poganski panteon postade crkva Sviju Svetih.

Nedugo iza toga uvedena je u Crkvi i svetkovina Sviju Svetih. Ta se svetkovina slavila na Istoku već od četvrtoga stoljeća, a na zapadu je dakle uvedena od 7. vijeka. To je samo znak, da su kršćani i prije sedmoga vijeka štovali Sve Svete, mislili dakle prije nego li poganski hram panteon pretvoren u crkvu Sviju Svetih.

Pita se sada zašto mi slavimo Sve Svete? I na to kratko odgovaramo. Zato, da ih tako sve častimo i zato, da se od njih nešto naučimo. Da ih sve častimo. Naša sveta Crkva ih časti. U svojem kalendaru je ispunila svaki dan svecima. Ispunila je zato, da mi na njih mislimo i njima se molimo, da nas zagovaraju kod Boga. Ta oni su prijatelji Božji. Zato Bog sluša njihov zagovor.

Ali oni su bili na zemlji naša braća i naše sestre Dakle su naši srodnici, s nama povezani. A to su oni i dandanas ostali, kad su u nebu i kad su moćni kod Boga. Za to bi mi bili nezahvalni, da ih se ne sjećamo i u pomoć ne prizivamo, kad i oni to žele, kao naša braća. Stoga je Crkva i uvela njihov imendan t. j. njihov blagdan, da nas na to podsjeti. A mi ćemo se radi toga spominjati i njih častiti i prizivati.

Drugo je ono, što nas oni uče. Kad promatramo uveče zvijezdano nebo, onda nam te zvijezde svijetle, one nas svojim redom, svojom mnogobrojnošću, raznovrsnošću i svojim pravilnim kretanjem uče, da je mudri Gospodar, koji s njima gospodari, koji ih vodi i ravna i uzdržava i nas tako razveseljuje. Tako su i sveci Božji kao zvijezde koje nas svojom sve- [illegible] u nebu opominju da i nas tamo čeka mjesto, a svojim zagovorom vesele i pozivaju da ih slijedimo.

Blagdan Sviju Svetih nas dakle opominje, da je pravi panteon u nebu, u koji i mi spadamo poslije naše smrti. Zato pođimo za svetima!

APOLOGETSKI KUTIĆ

Zašto trebamo objavu?

Mnogo toga ima o Bogu i o vjeri, što je kadar čovjek sam svojim naravnim spoznajnim moćima saznati. Međutim je unatoč toga ipak potrebna nadnaravna Božja Objava. Potrebno je bilo, da nam je Bog nekada govorio po patrijarsima i prorocima, a kasnije po svomu Sinu Isusu Kristu i po Apostolima. A zašto?

Ima ljudi, koji su po naravi slabo nadareni. To su ograničeni i tupi, te uopće teško što spoznaju. A među vjerskim istinama ima i takvih, koje teže shvaćaju i bistri ljudi. Da ovakvi ljudi, duševno slabije nadareni, tupi, ograničeni i zaostali, ne budu bez utjeha svete vjere, Objava im daje vjerske istine gotove.

Ima ljudi, po naravi nehajnih, koji vole lagodan i bezbrižan život. Ne trude se ni oko čega, ne mare ni za što. Takvi ne vole učiti — pa ni vjerske istine. I za njih se pobrinuo Gospod Bog, pa im je putem Objave dao sve, što im je potrebno za spasenje.

Ogromna se većina ljudi nalazi u takvim životnim prilikama, da svu svoju životnu snagu troše na rad za potrebe svagdašnjega gologa života Borba je za život na zemlji bila uvijek velika i teška. Nakon istočnoga grijeha određeno je čovjeku, da u znoju lica svoga jede svagdanji kruh. Kad je Bog prve ljude istjerao iz raja zemaljskoga, rekao je Adamu: »Trnjem i korovom će ti roditi zemlja. U znoju lica svoga jesti ćeš kruh, dok se ne vratiš u zemlju, od koje si uzet, jer si prah, i u prah ćeš se obratiti.« (1. Mojs. 3, 18—19.) Koliko misli, briga, truda i napora moraju ljudi ulagati, da si pribave najnužnije za život! Jelo, stan, odijelo i druge potrebe dnevnoga života, toliko zaokupljaju čovjeka, da jedva dospije na što drugo. U takvim je prilikama teško učiti i razmišljati i o vjerskim istinama. Dobrota se Božja pobrinula i za ovakve, pa im je dala po Objavi sve istine, koje su potrebne za čestit ljudski život ovdje na zemlji i preko groba.

Konačno, i onim je ljudima, koji su po naravi vrlo nadareni, koji imaju vremena i rado se bave čitav svoj život vjerskim pitanjima, od neprocjenjive koristi Objava. I učeni ljudi, kako u drugim tako i u vjerskim pitanjima, lako padnu u zabludu. Da budu bez straha od zabludâ, Bog im daje u Objavi sve istine potpuno sigurne i zajamčene.

Imajući u vidu sve životne okolnosti, kakve jesu, uči Vatikanski crkveni sabor (1869.—70.) ovako: »I u onim vjerskim istinama, koje bi čovjek mogao sam spoznati, potrebna je Objava, da ih mogu svi ljudi spoznati lako, sigurno i bez straha od zablude.«

Kad mi danas čitamo djela poganskih filozofa, a među njima glasovitih grčkih i rimskih filozofa, snebivamo se od začuđenja, kako su mogli ovako umni ljudi naučavati toliko zabluda, pa i djetinjarija, o Bogu i vjeri, a kod nas su u kršćanstvu već malena djeca u pučkoj školi tako točno upućena u glavna životna pitanja. Kod nas već i djeca znadu, da je samo jedan Bog. Da su u Bogu tri osobe. Da postoji prekogrobni život i u njemu vječna nagrada i vječna kazna. Da je duša neumrla — i tolike druge prevažne istine, s kojima su se i te koliko mučili poganski filozofi. Naše veliko vjersko znanje, naša potpuna sigurnost u vjerskim istinama, naš jasan i neprevarljiv pogled u prekogrobni život, sve je to plod nadnaravne Božje Objave, koju nam je Bog dao u svojoj dobroti.

ŽIVA VJERA

— Sinko, opraštaju ti se grijesi tvoji!, — reče Spasitelj uzetomu (Mt. 9, 1—8). Tisuće godina slušaju pokajnici ove očinske riječi utjehe. U Božjemu domu, po Njegovu milosrđu, slušaju ovo navještenje izmirenja i radosti. Priznaju svoje grijehe i primaju milost ozdravljenja, jer nitko ne će propasti, koji vjeruje.

Tako je i uzeti jadnik vjerovao u Spasitelja, kada je molio ozdravljenje.

A književnici, nepovjerljivi prema Učitelju, rekoše: »Ovaj huli na Boga!« Rekoše to, jer ne mogoše razumjeti, da čudni Neznanac iz Galileje može ozdravljati ljude i opraštati njihove krivnje. Znao je Spasitelj, kako Ga kleveću i ukorio ih je, što zlo misle u svojim srcima. Što je lakše kazati: »Opraštaju ti se grijesi« ili »Ustani i pođi!« Isus je pokazao vlast sina čovječjega, da na zemlji oprašta grijehe i zapovjedio je uzetome, da ustane, da uzme svoju postelju i da se vrati kući. Tada ustade jadnik i učini po zapovjedi, a ljudi su hvalili čudo i svemoćnoga Boga.

Da, Učitelj ozdravljuje bolesne i oprašta zalutalima. Ali da duša uzmogne ozdraviti, potrebno je, da ona oživi vjerom. Pokajanje nisu riječi, nego iskrena spoznaja, da smo učinili krivo i da to želimo popraviti. Zacijelo, zlo će i dalje nasrtati na nas, da nas smuti, ali Kristova će snaga pomagati našu borbu. Zacijelo, još ćemo padati, ali zazivajući Njegovu moć, mi ćemo se i dizati. Dolazit će teški dani i razne nevolje, ali zašto da se plašimo u Njegovoj blizini?

Čudo milosrđa, čudo ljubavi i praštanja obnavlja se u svijetu, ali oni, koji ne će da vjeruju, odbijaju ga s prezirom. Oni, koji sumnjaju, klanjaju se samo vlastitoj snazi, iako spoznaju nebrojeno puta u životu, kako je nedostatna sama naša snaga. Ludo je prezirati opasnost zamki i zabluda, kada je očito, da dolaze i časovi slabosti, kada sam čovjek, bez Božje pomoći, ne može nadvladati napasti.

— Ne plaši se! — kazao je Spasitelj uzetome, a to govori i nama. Vjerujmo u Njega, povjerimo se Njegovu vodstvu i ne ćemo se izgubiti.

»PAX ROMANA«. Međunarodna organizacija katoličkih studenata »Pax Romana« držala je ove godine svoje zasjedanje u belgijskom gradu Spaa. Predsjednici kongresa bijahu Holanđan B. de Hoog i Amerikanac I. E. Dougherty. Kongres je priredila federacija katoličkih studenata u Belgiji. Na kongresu sudjelovahu izaslanici 31 raznih narodnosnih skupina. Uz evropske zemlje poslaše onamo svoje izaslanike Ujedinjene sjeverno-američke države, Mexiko, Južna Afrika i Australija,

PODLISTAK

Kule u zraku

Ilkan Devčić se čudi i ne može se načuditi, da je tako podranio. Pio je s drugovima do ponoći u donjem gradu kod Katalinića, a sad ga eto na putu prema Otočcu, a nije pravo još ni svanulo. Kad se noćas vratio kući, odčitala mu žena bukvicu i rekla, da ga ne će sajam ni vidjeti. »Hoće,« veli on njoj, »samo me probudi na vrijeme. Čim se javiš skočit ću.« A eto, nije ga trebala ni buditi. Ne zanemaruje Ilkan svoga posla. I što je smetalo, da se nešto dulje zadržao u krčmi. Jedva se javio prvi pramičak zore, a on već na putu.

Ilkanu ne ide u glavu, da nikoga ne susreće putem. Sajmeni je dan, a svijeta nema na cesti. Zakasnili drugi, al Ilkan nije. Doći će prvi. Postavit će robu na klupu i čekat će na kupce. Bolje, da on njih čeka, nego da oni čekaju njega. Zna, da će dobro pazariti. Na današnji sajam dolaze kupci ća tamo iz Primorja.

Ide Ilkan i ide. Kad na jednom vidi, a to leži kesa uz sam rub ceste. On se brecnu. Okrenu se na lijevo i na desno, nigdje nikoga. Prignu se, diže kesu i s njom u džep.

Skrenu s glavne ceste u grmeče. U grad će prečcem. Na njeg se ne će moći posumnjati. Vidjelo ga, da ide prijekim putem. A koji gube kese, idu glavnom cestom.

I njemu se dakle nasmijala sreća. Ako i okasno, nije prekasno.

Gatala mu ciganka, dok je bio dijete, da ga čeka sreća. Dugo je čekao na tu sreću. Kad se ženio, mislio je, da mu je nosi djevojka, koju je isprosio. Ljuto se jadan prevario. Kako se izružnila ta njegova Bare, otkako je uze. Namreškala se kao prezrela šljiva. Svi joj zubi poispadali. Ma prava vještica. A Bože prosti, kakva je jezičina u nje! I što starija, to joj duža. I ne svađa se više s njom. Ne zavezuje to pusta jezika. Udariš li je, vraća ti dvostruko.

Ilkan se još nekoliko puta okrenuo, a kad je vidio, da nema nikoga, izvuče kesu i poče je ogledavati. Gleda: Puna puncata. I same hiljadarke. Nije on istina još vidio hiljadarke, al zna čitati. Na svakoj piše: Hiljadu dinara. Bilo još i drugog novca. Bit će talijanski. Ilkan zaključio, da je kesu izgubio kakav pretrglija iz Primorja.

Kad se sit nagledao novca, on s kesom u džep. I svaki čas opipava, da li je još tamo. Mora dobro paziti, da je ne izgubi. Da je ona budala bila pažljivija, ne bi kesa sada pjevala u njegovu džepu.

Zabrinu se, kako će mijenjati te krupne novce. Ne će ih mijenjati u Otočcu. Odmah bi se to pročulo, i s njim u hladovinu. Pitali bi ljudi, odakle mu i kako se to najednom obogatio.

Otići će u Senj. Kupit će kožu i platiti je s hiljadarkom. Drugu će hiljadarku promijeniti na Rijeci. I tako redom. Ako bi ga tko upitao, kako se pomogao, reći će, da je štedio godine i godine i nešto uštedio. A i tko će za koju godinu pitati, kud je prispio Talijanov novac.

Ženi ne će ništa spominajti o novcima. Žensko je lajavo. Ne može li izlajati na usta, ona će na lakat.

Poče računati, kud će s tolikim novcem.

Prvo i prvo kupit će Smolčićevu livadu. Iza kuće mu je. Dugo mu već rastu zazubice za njom. I njegov ju je otac htio kupiti od Smolčića, al nije imao dosta para. Sad će je on kupiti. Smolčić ište za nju puno. Ravnih pet hiljada. A bile bi dosta i četiri. Cjenjkat će se s njime. Možda da popusti. Ako ne će. dat će mu. Isplatit će mu je u tri obroka. Mogao bi i najednom. Ne će. Mogao bi tko posumnjati. Smolčiću će reći: Otkidao sam godine i godine ženi i sebi. Teško sam ih pribrao. Svejedno. Neka su ti blagosloveni. I otići ćemo na likovo i napiti se.

Al što je reći, reći: Livada je prvorazredna. Na njoj se kosi otava i otavica. Ne će moja Rumenka zimi griskati slamu, ni mukati od gladi.

Kupit ću još jednu kravicu. Bit će sijena i za dvije. Bit će im ljepše u dvoje. A varenike u kući kao vode.

Nabavit ću i par volića. Mogao bih i konje. Ne ću. Više je koristi od vola. U cijelim Poljicima ne će biti ljepšega ni bolje hranjenog blaga.

Ne ću kupovati bosanske buše. Sumajstorčić će mi izabrati jedro i zdravo blago. Ništa, ako plati i koju stotinu više.

Pade mu na pamet dug kod Brnjca. Prisjeti se i na zaostali porez. Sve će podmiriti. Nitko se ne će trebati potužiti na nj.

Baš mu je drago, da će se riješiti Brnjca. Vječno ga goni za dug i za kamate. Grozi mu se i sudom. I da će ga spremiti u zatvor Al će negdje raskolačiti oči, kad mu podmiri sve najednom.

Podmirit će i zaostali porez. Bio bi i prije, al nije bilo otkuda. Zna on, da i država treba svoje.

Odmah će sutra otići u porezni ured i reći će: Došao sam podmiriti dug. Pitat će ga: Koliko plaćate? Reći će:

Život s Crkvom

SV. EVANĐELJE NA BLAGDAN KRISTA KRALJA

Ivan 18, 33—37

U ono vrijeme reče Pilat Isusu: Je si li Ti kralj židovski? Odgovori Isus: Govoriš li to sam od sebe, ili su ti drugi kazali o meni? Odgovori Pilat: Zar sam ja Židov? Narod Tvoj i svećenici predadoše Te meni, što si učinio? Odgovori Isus: Kraljevstvo moje nije od ovoga svijeta. Kad bi bilo kraljevstvo omje od ovoga svijeta, onda bi se sluge moje borile, da ne budem predan židovima, ali kraljevstvo moje nije odavle. Onda Mu reče Pilat: Dakle Ti si kralj? Isus odgovori: Ti govoriš, ja jesam kralj. Ja sam se zato rodio i zato sam došao na svijet, da svjedočim istinu, i svaki, koji je od istine, sluša g'as moj.

Pouka. Klanjamo se kralju svojih duša, Isusu, i ljubimo Ga nada sve!

SV. EVANĐELJE NA BLAGDAN SVIJU SVETIH

Matej 5, 1—12

U ono vrijeme vidjevši Isus narod, uzađe na goru. I kad sjede, pristupiše k njemu učenici Njegovi. I otvorivši usta svoja, učaše ih govoreći: Blago siromašnima duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago krotkima, jer će oni posjedovati zemlju. Blago onima, koji plaču, jer će se utješiti. Blago onima, koji gladuju i žeđaju pravde, jer će se nasititi. Blago milosrdnima, jer će milosrđe postići. Blago onima koji su čista srca, jer će Boga vidjeti. Blago miroljubivima, jer će se sinovi Božji nazvati. Blago onima, koji trpe progonstvo radi pravde, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago vama kad vas budu proklinjali i progonili i govorili svako zlo proti vama radi mene. Veselite se i radujte se, jer je plaća vaša velika na nebesima.

Pouka. Tko želi doći u nebo i sjediniti se sa svecima, mora da ide trnovitim putevima Isusovih blaženstava. I svi sveci su išli tim putevima, kratkotrajna im je bila patnja, a sada se raduju u nebu i radovat će se po sve vijeke. Kad su oni mogli, zašto ne bi i mi?

Sve. A kad to čuje poreznik, ustat će, poravnat će naočari, doći će k njemu i stisnut će mu ruku.

Gle, malo da nije zaboravio. Dat će si načiniti novo odijelo. Fino i po mjeri. Obrtnik je, pa nek se vidi, da radi i da zarađuje.

Staro mu se već davno doderalo. Zimski mu kaput izgrizli moljci i svega prorešetali. Novi će dati podstaviti janjećim kožicama. Grijat će ga i bolje od peći.

Kupit će i visoke zimske čizme. Čemu da mu noge zebu. Nije to ni zdravo. Ta ne će valjda štedjeti na sebi.

Morao bi nešto kupiti i ženi. Kakva je, takva je, njegova je. Što će. Svaki volićak ima svoj jaram. A onda mu nešto sunu u glavu. »Ne ću,« reče na glas. »Ispija mi krv kao komarica. Pa da joj nešto još i kupujem. Dobro je za nju vještiču i staro i otrcano. Nije li me i sinoć nagrdila, kad sam kasno došao kući.«

Dok je Ilkan ovako računao, što će i kako će s novcem, osjeti, kako ga netko udara po leđima. I ču, kako mu netko trubi u uho:

»Diži se, nesrećo! Sunce odskočilo, a ti krepavaš u postelji. Bila sam u staji i pomuzla kravu i sve mislim: Onaj se moj jadnik požurio i bez kave i bez kruha otišao na sajam. Meni je žao, što sam ga gladna pustila da ode. A kad tamo, ti još u krevetu. Pa je li čudo, da nemamo u kući ni kruha ni ruha, da nam krov procurio na sve strane i da smo dužni i gorima od sebe. I tko me jadnu namjerio na te. Bilo bi mi bolje, da sam pošla makar i za crnog ciganina. Diži se i smjesta na sajam. Kupi se, da te ne vidim.«

Pred Ilkanom pukla provalija. Nikako da se snađe. Brže rukom pod jastuk. Prebacio jastuk, prevrnuo posteljinu, a novaca nema. Što je mogao? Protrljao je oči, navukao izlizane brevenike, prebacio poderani ćurak i trkimice na sajam.

Liturgijski kalendar

XXIV. po Duhovima. — Blagdan Krista Kralja. Kralja nad kraljevima i Gospodara nad gospodarima. S uzvišenoga prijestolja Križa i Svetohraništa vlada duhovima ljudskim, jer je Vječna Istina, vlada voljama ljudskim, jer je Savršena Svetost, vlada ljudskim srcima. jer je sama Ljubav, koja je sebe žrtvovala za otkup ljudskoga roda. Njegovo kraljevstvo svjetlosti nije od ovoga svijeta. Ono je vječno i sveopće kraljevstvo; kraljevstvo istine i života, kraljevstvo svetosti i milosti, kraljevstvo pravde, ljubavi i mira. Ovaj je blagdan uveo papa Pijo XI. zaključujući Svetu godinu 1925. Toga se dana obnavlja posveta roda ljudskoga presv. Srcu Isusovu. To je blagdan Kralja vojujuće Crkve.

PONEDJELJAK, 1. STUDENOGA

Svi Sveti. — »O kako je slavno kraljevstvo, u kome se s Kristom raduju svi Sveci· odjeveni u bijele haljine slijede Jaganjca, kamo god On pođe!« Ovaj blagdan pobjedonosne Crkve slavio se na Istoku već u 4. stoljeću u nedjelju iza Duhova. Na Zapadu ovaj blagdan ima početak u posveti crkve S. Maria ad Martyres. To je nekadašnji poganski hram Panteon, koji je papa Bonifacije IV. pretvorio u kršćansku crkvu i 13. V. 610. posvetio Blaženoj Djevici Mariji i svima svetim mučenicima. Stoga se blagdan svih svetih mučenika slavio 13. svibnja u uskrsno vrijeme, u patnji uskusnuloga Spasitelja. Poslije je ovaj blagdan protegnut na sve svece. Papa Grgur IV. (od 827.—844.) premjestio ga je na 1. studenoga. Svi Sveti nama pomažu u borbi za vječno kraljevstvo svojim primjerom i svojim zagovorom.

UTORAK, 2. STUDENOGA

Dušni dan G 998. zaveo je sv. Odilon, opat samostana u Clunyu u Francuskoj, običaj, da na dan Svih Svetih na večer mrtvački zvone sva zvona i da se održi služba (oficij) za sve vjerne mrtve, a sjutradan da se izmoli jutarnja za mrtve i služi za njih sv. Misa. Ovaj se običaj proširio po cijeloj sv. Crkvi. Papa Benedikt XV. dozvolio je, da svaki svećenik smije toga dana služiti tri sv. Mise. Crkva je dala potpuno oproštenje svima, koji se ispovijede i pričeste pa od podneva 1. studenoga do ponoći izemđu 2. i 3. XI. pohode koju crkvu i ondje izmole na nakanu sv. Oca 6 očenaša, 6 Zdravo Marijo i 6 Slava Ocu. Ovo se oproštenje mora namijeniti za duše u Čistilištu, a može se dobiti toliko puta, koliko puta se pohodi crkva i izmoli na nakanu sv. Oca 6 očenaša, Zdravo Marijo i Slava Ocu.

SRIJEDA, 3. STUDENOGA

Sv. Hubert. Rođen oko 655. u Francuskoj. Kad se odao griješnom životu, nije na sam Božić g. 695. išao k sv. Misi, nego u lov. Dugo je progonio prekrasnoga jelena, ali jelen se iznenada okrenu prema njemu. Među njegovim rogovima pokaže se sjajni križ, i čuo se glas: »Huberte, ako se ne obratiš i ne budeš sveto živio, naskoro ćeš sići u pakao!« Hubert pane ničice i zavapi: »Gospodine što želiš da činim?« Dobio je odgovor: »Idi biskupu Lambertu, on će ti kazati!« Po savjetu biskupa Lamberta u Tongresu otišao je u samostan i činio tešku pokoru. Nakon 8 godina hodočastio je na grobove sv. Petra i Pavla u Rimu. U to vrijeme 17. IX. 708. dala je priležnica vladara Pipina Heristalskoga, koji je zbog nje napustio svoju ženu, ubiti sv. Lamberta, jer je on Pipina zbog toga javno ukorio. Papi Konstantinu I. bilo je objavljeno ovo mučeništvo sv. biskupa i pokazan mu je Hubert kao njegov nasljednik. Stoga je papa zaredio Huberta za biskupa i odredio ga za nasljednika sv. Lambertu. Hubert je prenio tijelo sv. Lamberta iz Mastrihta u Liége, gdje je uboden bodežem kod oltara umro, i gdje su se događala velika čudesa. Premjestio je i sjedište biskupije u Liége. Pipin se obratio, a njegova priležnica je otišla u samostan i činila pokoru. Nakon apostolskoga života moleći Oče naš sv. Hubert je umro 30. V. 727. Njegovo je sveto tijelo poslije preneseno u Andage. koji se od onda zove Saint-Hubert. 3. XI. 743. bio je proglašen svetim. On je zaštitnik lovaca i pomoćnik u bolestima bjesnoće, padavice i živaca i u teškim kušnjama života.

ČETVRTAK, 4. STUDENOGA

Sv. Karlo Boromej. Ime Boromej (Bon Roméo) znači »pobožan hodočasnik Rima«. Rođen 2. X. 1538. u Aroni kod Milana u Italiji. S 23 godine postao je kardinal i poslije milanski nadbiskup. Spada među najljepše urese kat. Crkve u 16 stoljeću, a jedan je od najvećih dušobrižnika svih vremena. Njegove pastirske poslanice još danas imaju svoju svježinu. Stekao je velike zasluge za crkveni sabor u Tridentu i za provedbu njegovih zaključaka. Velika je bila njegova milosrdna ljubav prema bližnjemu i velikodušna darežljivost prema siromasima. Za vrijeme kuge u Milanu prodao je sve svoje pokućtvo da pomogne bolesnicima i od onda je spavao na golim daskama. Posjećivao je okužene, tješio ih kao nježni otac i sam im je podjeljivao svete sakramente umirućih. Kao pravi posrednik između Boga i ljudi vapio je dan i noć u poniznim molitvama prijestolju milosrđa za oproštenje. Naredio je i javnu pokorničku procesiju, na kojoj se pojavio bos s užetom oko vrata i s križem na ramenima i glasno zazivao: »Milosrđe, Gospodine, milosrđe!« Kuga je prestala. Sv. Karlo je podijelio prvu sv. Pričest sv. Alojziju Gonzagi. Umro je 4. XI. 1584. u kostrijeti i pepelu. Proglašen svetim 1. XI. 1610.

PETAK, 5. STUDENOGA

Sv. Zaharija i Elizabeta. Bili su roditelji sv. Ivana Krstitelja, preteče Gospodinova. Zaharija je bio od plemena Abije od Aronova koljena, a žena njegova Elizabeta bila je također od Aronova koljena. Prigodom rođenja sv. Ivana Krstitelja sv. Zaharija je ispjevao prekrasnu pjesmu »Blagoslovljen Gospodin Bog Izraelov«, punu radosti i nade, koju sv. Crkva moli svaki dan. Riječi, kojima je sv. Elizabeta pozdravila presvetu Bogorodicu: »Blagoslovljena ti među ženama i blagoslovljen plod utrobe tvoje!«, ponavljaju kroz vjekove nebrojeni milijuni kršćana svaki dan bezbroj puta.

SUBOTA, 6. STUDENOGA

Sv. Leonardo.

Glas Srca Isusova

Svako jutro žurim se u crkvicu preko vrha sv. Križa, odkud je divan pogled na jedan dio velikoga grada.

Cijelo mjesto već se sjaji na jutarnjem suncu. Tornjevi crkava pokazuju prisutnost Božju. A u svakom hramu kuca živo i dobrote puno Srce Isusovo. Misli na mene. Čezne za mnom i poziva me, jer me ljubi. A ja Mu se radosno odazivam.

Eno tamo na brežuljku k veličanstvenoj katedrali šaljem vrući uzdah: Srce Isusa, Sina Oca vječnoga, smiluj mi se! Nastavljam s molitvom. Zagledam se u daljini na barokne tornjiće i opet Ga zazivam: Srce Isusovo, kralju i središte sviju srdaca, smiluj mi se! Izgovaram dalje sve zazive litanija. Moje je oko palo na oštećenu benediktinsku crkvu, koja se diže iz razvalina ratnoga pustošenja. I ovdje Isus stanuje. Ja Mu izdaleka kličem: Isuse, kao umiljato janje na krvavu žrtvu povedeni, smiluj mi se! Molim dalje. Obraćam se k lijepoj crkvi Srca Isusova, građenoj u suvremenom stilu, i srdačno molim: Srce Isusovo, izvore života i svetosti, smiluj mi se!

Silazim s vrha. Evo me kod cilja. Danas je crkvica sva u sjaju Presveto je izloženo Dvije vitke lovorike i mnogo cvijeća veseli se svomu Kralju. Padam na koljena. Klanjam Mu se. Jaganjče Božji, koji uzimaš grijehe svijeta, smiluj mi se! Ti ljubiš svako stvorenje. Znam da i mene voliš. Podižem glavu i gledam Ga Cvijeće se uznizilo, lovorike zadrhtale. Tu se Isus prignu k meni i poljubi me u čelo. Moje srce je prepuno sreće i blaženstva. Ja Mu šapćem· Isuse, blaga i ponizna Srca, učini srce moje po Srcu Svojem! A Isus, tako nježan, tako dobar, ljubezno mi odgovara: Tako budi!

HODOČAŠĆE ZRAKOPLOVACA. Početkom kolovoza u Lurdu se je obavilo međunarodno hodočašće zrakoplovaca. Hodočašću su sudjelovali zrakoplovci iz Engleske, Argentine, Belgije, Portugalske, Švajcarske i Sjedinjenih država Amerike.

ŽENE U EVANĐELJU

UDOVICA IZ NAIMA

»Zatim Isus pođe u grad, koji se zove Naim, i s njim su išli njegovi učenici i silan svijet. A kad se približio gradskim vratima, gle, iznosili su mrtvaca, jedinca matere njegove, koja je bila udovica i mnogo naroda iz grada išlo je s njom« (Luka 7,11—12). U djelovanju našeg Gospodina Ivan prije toga spominje ozdravljenje sina kraljeva činovnika, koji je bio na umoru u Kafarnaumu. Žalosni je otac čuo, da je Učitelj došao u Galileju i pohrli putem da ga zamoli, neka siđe u grad te mu izliječi sina (Iv. 4, 47). On je vjerovao, da ga Učitelj može ozdraviti; ali Isus, prije no što će uslišati molitvu, traži potpuno predanje. Najprije mora biti ojačan i ozdravljen otac, i tek tada će zavrijediti, da mu ozdravi sina. »Reče mu Isus: Ako ne vidite znakova i čudesa, ne vjerujete«. Dirnut njegovom ponovnom molbom i vjerom, koja je počela rasti, otpusti ga veleći mu, da njegov sin živi (Iv. 4, 48—50).

Ovom događaju vrlo je suprotno uskrisenje udovičina sina. Isus susreće skršenu majku pri sprovodu njezina sina. Shrvana od boli, blijedna majka upire svoje oči u zemne ostatke svoga jedinca, koji će doskora biti sakriven njezinim očima u jednom od kamenih grobova izvan gradskih zidina. Možda ona nikada nije čula za velikoga Proroka i Čudotvorca i možda ne zna, tko je taj čovjek, koji ganut na samilost, dolazi k njoj i veli nježnim dostojanstvom: »Ne plači« (Luk.7, 13). Premda siromašna žena nije znala, da je to On, ipak je njezino srce moralo biti čisto i spremno, da primi božji dar. Ne znamo, da joj je naš Gospodin upravio ikakav prigovor. Ne kori je s nedostatka vjere ili radi prošlih grijeha Čitavo njegovo vladanje odaje ljubav i naklonost prema ženi, koja s predanošću trpi. Židovi su općenito vjerovali, da je gubitak potomka bio kazna za grijeh, i stoga je moguće, da je udovicu iz Naima njezin gubitak potomka potakao na unutarnje pokajanje za prošle slabosti i uvrede nanesene Gospodinu Bogu, i da je onda savršeno skrušena uprilíčila svoju volju Volji Božjoj. Očišćena u boli, ona se spremila na susret sa svojim Bogom. Drugih pojedinosti o ovoj ženi nemamo ali gledajući na mnoštvo, što ju je pratilo, možemo zaključiti, da je u gradu uživala poštovanje i ugled.

»I Isus pristupi i dotakne se mrtvačkog lijesa, a nosioci stadoše. I reče: Mladiću, tebi govorim: ustani! I sjedne mrtvac i stade govoriti. I dade ga materi njegovoj« (Luka, 7, 14—15) Isus joj sam vodi dječaka, jer želi da svi shvate, da je to onaj isti, koji je digao život i koji ga sada vraća. To je prvo čudo ove vrste, što ga je učinio Isus. Dosada je on učinio mnogo čudesa, ali od početka svoga javnog djelovanja ucviljena je majka ona, kojoj se on otkriva u svom božanskom veličanstvu kao gospodar života i smrti. Dva različita mnoštva bila su svjedokom ovoga čuda: mnoštvo, što je Isusa pratilo iz Kafarnauma, i mnoštvo, koje je bilo u mrtvačkom sprovodu. »Strah obuzo sve i slavili su Boga« (Luka 7 16).

Ovdje je Isus opet ženi povjerio jednu važnu ulogu. Ona, koja je tako gorko plakala, sada je utješena, pa može sama dati najbolje svjedočanstvo o čudu: ta na njenim je rukama ležao mrtvi mladić i ona ga je prva, kad je uskrsnuo, primila na svoje ruke. Ali je naš Gospodin i na jedan još poseban način bio naklon ovoj ženi. Znajući on kao Bog-čovjek, što će se jednom dogoditi, morao ju je usporediti sa svojom ljubljenom Majkom, pa čini udovici ono, što mu božanski zakon ne će dopustiti, da učini Bezgriješnoj Djevici, kad ga bude primila na svoje ruke poslije njegove Muke i Smrti na Križu.

Odakle zlo na svijetu?

Ako Bog upravlja svijetom, odakle onda zlo na svijetu? odakle grijesi i trpljenje? Mučno pitanje, staro, koliko je staro čovječanstvo; a ipak novo za pojedinca čovjeka. Mora li to biti, da se grijeh širi poput kraljice, koja je zavladala čitavim svijetom, i to pratnjom što pobuđuje stravu: s nevoljama, bolestima, mukama i strašnom smrću.

Da odgovorimo na to pitanje, moramo se sjetiti, da je Bog htio stvoriti čovjeka kao slobodno biće. Sva druga stvorenja Bogu služe i hvale Ga. Nebesa navještaju slavu njegovu; zvijezde mu sjaju sa svojim postajama, s veseljem; ledenjaci i snježnjaci svjedoče o njegovoj moći; šume mu šume počasne pjesme; ptice slave njegovu očinsku ljubav. Čovjek je stvorenje više vrste; njega je Bog postavio »malo manje od anđela«. Taj njegov stvormiljenik nije mu imao služiti niti ga slaviti s gvozdenim »moraš«, već s radosnim »hoću«. Stoga mu je dao dar slobodne volje. Što čovjek služi Bogu svojevoljno, to njegovu djelovanju daje vrijednost pred očima Božjim. Kad bi to bilo »moraš«, onda Bog čovjeka ne bi mogao nagraditi.

No slobodnu se volju može upotrebiti na zlo; to leži u njezinoj biti. A baš zloporaba volje je grijeh. Bog nam je dao slobodnu volju, da vlastitim izborom možemo raditi ono, što se njemu dopada; a ono, što se Bogu dopada, biva za onoga, koji to radi, tek onda dobro i zaslužno, ako on to dragovoljno radi. Kad se ševa diže s brazde neke oranice u zrak i pjeva svoju večernju pjesmu, — to se Bogu dopada; no to nije »dobro« ni »zaslužno«, jer ptica ne pjeva svojevoljno, ona naprosto slijedi nagon, što joj ga je dao Stvoritelj. A kako životinje i uopće svako stvorenje, izuzevši čovjeka, nema slobodne volje, oni ne mogu učiniti nešto, što se Bogu ne dopada. Bog naime nije u njih stavio nagone, koji mu se ne dopadaju. Oni ne mogu griješiti. To može samo čovjek.

Ovu zloporabu slobodne volje Bog ne će, kao što ne će učitelj, da jedan od njegovih učenika zloupotrebljava računicu, koju ga on uči, ne će da vara druge. Ali zbog mogućnosti zloupotrebe Bog nije htio uskratiti slobodnu volju. Učitelj ne uskraćuje učenicima poznavanje računice jer s poznavanjem računice postoji ujedno mogućnost varanja drugih.

No ne unosi li grijeh neizlječivi nesklad u sklad Božjega stvorenja? On unosi reski nesklad u ovu harmoniju. Bog mrzi grijeh i kažnjava griješnika; i u toliko nesklad za cjelokupno stvorenje nije neizlječiv. Čovjek, koji se buni protiv Božje dobrote, onda baš mora — dakako na svoju vlastitu, neizrecivu vlastitu štetu — biti svjedok Božje pravde. A čim čovjek uvidi svoju zabludu te se pokaje, Bog mu opet oprašta krivicu radi zasluga njegovoga utjelovljenoga Sina. Tako se opet ispravlja neskladnost, koju je prouzročio grijeh.

Bog pripušta grijeh i zato, jer umije i zlo, što ga čovjek počinja, voditi na dobro. On sliči liječniku, koji bolesnika umije liječiti i onda, kad se bolest pogoršala krivnjom bolesnika. »Nema mudrosti, ni pameti ni savjeta protiv Gospodina« (Priče 21, 30).

Još je lakše shvatiti, zašto Bog pripušta boli i trpljenje na grešnike, ne bi li ih prizvao k svijesti. Onaj izgubljeni sin došao je k sebi, tek kad je morao jesti što i svinje. Augustin priznaje, da se je oteo pokvarenom svjetskom veselju jedino rukom Božjom, koja ga je šibala. »Ti si se, moj Bože, ljutio na mene pun milosrđa«, kaže on u svojim Ispovjestima. — Bog šalje bol na dobre, da ih sačuva od stranputice. »Sve se na svijetu dade podnijeti, samo ne niz dobrih dana«. Sreća je nalik na otrov koji su ušulja, da može pokvariti svako srce. Voda što teče iznad šljunka, sjajna je bistra; ako li stoji dugo u jezeru, prelazi u gnjiloću. »Srebro i zlato kuša se na vatri; a miljenici Božji u peći poniženja« (Priče 2, 5).

Ako je grešniku dobro za života, ne treba mu na tome zavidjeti. Ne nađe li ga ovdje Božje milosrđe, sigurno će ga naći na drugom svijetu Božja pravda.

Iz katoličkog svijeta

NIKOLA BERDJAJEV. Ruska znanost i literatura izgubila je ove godine glasovitog svog učenjaka Nikolu Berdjajeva. Taj je učenjak umro dne 22. ožujka 1948. u Clamartu u Francuskoj u dobi od 73 godine. Bio je godinama vođa znanstvene struje, koja se skupila oko lista »Put«. U vjerskim i filozofskim pitanjima išao je svojim smjerom, često i protiv struje savremene znanosti, a često se primicao katolicizmu.

N. BERDJAJEV O SJEDINJENJU CRKVI. U svom djelu »Vselenskost i konfesionalizm« (Općenitost i konfesionalizam) ustao je pok. pravoslavni ruski učenjak N. Berdjajev protiv one struje t. zv. ekumenskog pokreta protestantskih crkvi, koji zagovara neki interkonfesionalizam, odnosno neki kršćanski bezkonfesionalizam. On veli, da vjera nije politika, gdje bi se slagali blokovi, gdje bi jedna stranka ustupala drugoj stranci. Vjera je nešto potpuno i cjelovito. Tu nema govora o ustupanju. Od istine se ne može ni u čemu odstupiti. Kršćansko sjedinjenje mora počivati samo na istini, i na ljubavi. Berdjajev vjeruje u istinu svoga pravoslavlja, ali pripušta, da to pravoslavlje nije provođeno u život onako, kao na zapadu. Berdjajev vidi u svom pravoslavlju istinu, koja se zatajiti ne može i ne smije, on ljubi taj duhovni izvor života. On je uvjeren, da je pravoslavlje uzgojilo uzore velikih svetaca. Ali to mu ne smeta, da prizna i njegove pogrješke. On kaže: »I zapad imade važno i izdašno duhovno kršćansko iskustvo, koje je vrlo mnogostruko i bogato. I mi smo dužni učiti se i od kršćana na zapadu. Nego i zapad mora priznati bogatstvo duhovnog iskustva kršćana na istoku. I on treba da se dopunjuje. Samo ovakav uzajamni odnošaj može koristiti kršćanskomu zbliženju i sjedinjenju.«

... o filmskom pitanju. Kardinal je pohvalio rad engleskog katoličkog filmskog društva i zaželio, da se ovaj film prikazuje po cijeloj Engleskoj.

IRSKI KATOLICI. U glavnom mjestu Irske Dublinu ima preko 3.000 trećoredaca sv. Franje. U istom mjestu radi još veliki broj drugih vjerskih društava tako, da malo ima stanovnika ovoga grada koji nisu učlanjeni u nekojem vjerskom društvu.

ANDRONOV SAMOSTAN U MOSKVI. Andronov samostan u Moskvi, gdje se nalazi grob glasovitog slikara ikona Andrije Rubleva, proglašen je od sadanje ruske vlade historičkim spomenikom. Već se započelo s obnovom fresaka, koje se nalaze u toj crkvi.

ZBOROVANJE PRAVOSLAVNIH CRKAVA U MOSKVI. Od 8. do 18. srpnja ove godine slavila se u Moskvi 500-godišnjica crkvene samostalnosti. Tom je zgodom moskovski patrijarh Aleksije pozvao u Moskvi zastupnike svih samostalnih pravoslavnih crkava, da s njima raspravi međucrkvena pitanja.

DRZAVNA GIMNAZIJA U PREŠOVU. Roditelji učenika na II. državnoj gimnaziji u Prešovu poslužiše se pravom, što im ga daje novi školski zakon u paragrafu 76. i 90., pa se sastadoše na vijećanje o obuci vjere na tamošnjoj gimnaziji. Na vijećanje došlo je 250 osoba. Prihvaćena je resolucija, kojom roditelji bez razlike vjere traže od školskog Povjereništva u Bratislavi, da se na gimnaziji drži obuka vjere, i to katoličke zapadnog i istočnog obreda, evangeličke i jevrejske. Svoju molbu obrazlažu tim, što novi školski zakon ne zabranjuje obuku vjere ni u školama III. stepena, nego daje roditeljima djece mogućnost, da tu obuku traže, a vlasti imadu izići na ruku želji roditelja.

SLOVAČKI MISIONARI. Na blagdan sv. Petra i Pavla bila je starodrevna Nitra svjedokom dirljivog oproštaja mladih slovačkih misionara iz Družbe Riječi Božje. Sedam svećenika, dva brata redovnika i dvije sestre redovnice odlazile su u misije, i to petorica u Afriku, ostali pak u Indiju, Japan, Argentinu i Braziliju. Oproštajnoj svečanosti prisustvovao je nitranski nadbiskup starina Dr. Kmetko uz mase naroda na Kalvariji, gdje Družba ima svoj samostan.

RIJETKA PROSLAVA. U crkvi čč. ss. Milosrdnica proslavilo je ovih dana nekoliko bivših učiteljica 60-godišnjicu svoje mature. Sjetile su se i svojih mrtvih drugarica, a i onih, koje, bilo s kojeg razloga, nisu mogle prisustvovati ovoj rijetkoj proslavi ili kojih sadašnje boravište nije se moglo pronaći. Svoju su proslavu završile s pjesmom zahvalnicom: »Tebe Boga hvalimo,« zahvaljujući tako Bogu za sva velika dobročinstva.

POSEBNE NAKANE ZA SVETU GODINU. U posebnom pismu, upravljenom odboru za proslavu svete Jubilarne godine, Sv. Otac Papa Pijo XII. je označio posebne nakane, za koje vjernici trebaju moliti tokom iste godine. Te nakane su: Posvećenje duša po molitvi i pokori i bezgranična odanost Kristu i Crkvi. Rad za mir. Sigurnost svetih mjesta. Obrana Crkve od napada njenih neprijatelja. Obraćenje krivovjernika i bezvjernika. Rad na ostvarenju društvene pravde. Nebeska utjeha onima, koji pate.

JUBILEJ BISKUPIJE U KLEVELANDU. U mjestu Clevelandu, Sjedinjene Države Amerike, svečano će ove godine biti proslavljen jubilej stogodišnjice ustanovljenja biskupije. Za tu priliku katolici su ove biskupije sazidali novu katedralu, koja će prigodom proslave biti na svečani način posvećena.

Liturgijsko kazalo za studeni 1948.

1. *Ponedjeljak.* Svi sveti. Misa blagd. 756. Slava. Vjerujem. — 2. *Utorak.* Dušni dan Mise dana 759—768. — *Srijeda.* iza Sviju Svetih. Misa osmine 756. Slava. Vjerujem. — 4. *Četvrtak.* S. Karlo B. Misa blagd. 769; 2. m. Osm. 756; 3. s. Vitala i dr. 769. Slava. Vjerujem. — 5. *Petak.* Svete Moći. Misa blagd. 770; 2. m. Osm. 756. Slava. Vjerujem. — 6. *Subota.* iza Sviju Svetih. Misa Osm. 756; 2. m. S. Duha 341; 3. za Crkvu 851. Slava. Vjerujem. — *NEDJELJA.* 25. po Duh. (5. iza Bogoj.). Misa nadj. 436; 2. m. Osm. 756. Slava. Vjerujem. — 8 *Ponedjeljak.* Osm. Sviju Svetih. Misa Osm. 756; 2. m. 4 muč. 772; Slava. Vjerujem. — 9. *Utorak.* Posveta baz. Spasit. Misa posvetila 834; 2. m. s. — Teodora 772; 3. proti procesa 856. Slava. Vjerujem. — 10. *Srijeda.* S. Andrija A. Misa blag. 776; 2. m. Trifuna i dr. 797. Slava. — 11. *Četvrtak.* S. Martin b. Misa blagd. 776; 2. m. Mene 793. Slava. — 12. *Petak.* S. Martin p. Misa blag. 777; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. Slav. — 13. *S. Didak.* Misa blagd. 778; 2. i 3. m. kao jučer. Slava. — 14. *NEDJELJA.* 26. po Duh. (6. po Bogoj.) Misa nedj. 438; 2. m. b. Tavelića 778. Slava. Vjerujem. — 15. *Ponedjeljak.* S. Albert V. Misa blagd. 779. Slava. Vjerujem. — 16. *Utorak.* S. Gertruda. Misa blagd. 780. Slava. Vjerujem. — 17. *Srijeda.* S. Grgur Č. Misa blagd. 780; 2. m. Brani nas 854; 3. po volji. Slava. — 18. *Četvrtak.* Posveta b. s. Petra i P. Misa posvetila 834. Slava. Vjerujem. — 19 *Petak.* S. Elizabeta. Misa blagd. 781; 2. m. s. Poncijana 789. Slava. — 20. *Subota.* S. Feliks. Misa blagd. 781. Slava. — 21. *NEDJELJA.* 27. po Duh. (poslj.). Misa nedjelje 441; 2. m. i posljednje Evanđelje prikazanja M. 782. Slava. Vjerujem. — 22. *Ponedjeljak.* S. Cecilija. Misa blagd. 782. Slava. — 23. *Utorak.* S. Klement. Misa blagd. 783; 2. m. s. Felicite 823. Slava. — 24. *Srijeda.* S. Ivan Kriz. Misa blagd. 785; 2. m. s. Krizogona 793. Slava. Vjerujem. — 25. *Četvrtak.* S. Katarina. Misa blagd. 785. Slava. — 26. *Petak.* S. Silvestar. Misa blagd. 785; 2. m. s. Petra 789. Slava. — 27. *Subota* iza poslj. n. po Duh. Misa dana 836; 2. m. s. Duha 341; 3. za Crkvu 851. Slava. — 28. *NEDJELJA* 1. adv. Misa nedj. 34; 2. m. B. Dj. M.; 3. za Crkvu 851. Vjerujem. — 29. *Ponedjeljak* iz 1. n. adv. Misa navečer s. Andrije 499; 2. m. nedj. 34; 3. s. Saturnina 795. — 30. *Utorak.* S. Andrija. Misa blagd. 447; 2. m. nedj. 34. Slava Vjerujem.

OBAVIJEST

Ovaj broj našega lista štampan u manjem broju primjeraka nego zadnji brojevi. Stoga našem povjerenicima šaljemo nešto manji broj komada te molimo da to uvaže.

Svetost svećenikove osobe

Svećenika valja promatrati ne očima zemaljštine, nego očima vjere. Istina, kod nekog svećenika može biti žalosna opreka između službe i života. Istina, je da je svećenička služba, koju vrši osoba koja ne živi svećenički, velika uvreda Boga i sablazan za ljude. Ali ne smijemo zaboraviti, da svećeništvo kojim je urešen ubogi zemaljski stvor, nije od njega, nego od samog Isusa Krista. Božanska krasota Kristova svećeništva obasjava i osobu nevrijedna svećenika, kao što zraka čistoga sunca može učiniti, da i kaljuža odrazuje nebesko svjetlo. Ono, što je u svećenika božanskog podrijetla, ne može nikada biti nesveto, makar i ljudski element svećenikove osobe zapao u blato.

U svećenika je sve proniknuto tajanstvenim sjajem.

Tijelo svećenika, koji se kod rođenja u dubokoj pokori bacio ničice na zemlju, ustalo je poduprto milošću Božjom, da stupi posve u službu Najsvetijega. Postalo je živi ciborij (kalež krušnik), u kome ima dnevice počinuti Hljeb anđela. Odrekavši se zemaljske ljubavi položio se veledušno na oltar životne žrtve imajući na pameti riječi Psalma, izrečene pri striženju vlasi: »Gospodin je dio baštine moje i kaleža mojega«.

Posvećene su ruke svećenikove. Nema svečanijeg časa kod svećenikovog ređenja, nego kad mladi ređenik kleči na stubama oltara pružajući ruke na sveto pomazanje. Vršeći obred govori biskup: »Dostoj se, Gospodine, posvetiti i rasvjetliti ove ruke po ovom našem pomazanju i blagoslovu, da bude blagoslovljeno sve, što one blagoslove i posvećeno sve, što one posvete u imenu Gospodina našega Isusa Krista. Amen«. Da, ljubiti svećenikove ruke nije tek prazni i beznačajni običaj, nego očitovanje, kojim puk časti velike tajne, stavljene u svećenikove ruke. Te ruke posvećuju Tijelo Kristovo, te ruke odrješuju grešnike od njihovih grijeha, te ruke blagoslivljaju bolesnike.

Sveti su koraci Kristovog svećenika, jer je vjesnik mira i milosrđa. Sv. Pismo kliče od zanosa: »Kako su krasne noge onih, koji navještaju mir, onih, koji navještaju dobro!« (Rim. 10. 15.). Koliko puta znadu ove noge u pravom smislu klonuti od umora, tražeći zalutale ovce i noseći im svetu Popudbinu!

Posvećena su usta svećenikova, koja imadu zadaću, da posvećuju, da opraštaju, odrješuju i tješe. Posvećene su oči svećenika, posvećen je njegov jezik, oruđe bezbrojnih milosti Božjih.

A što da kažemo za dušu svećenikovu? Ona je jednom za uvijek obilježena znamenjem svetoga reda. Sacerdos in aeternum! Svećenik do vijeka! Ili se sja anđeoskim krepostima ili se bacio u propast grijeha, ili je vjeran crkvi ili je otpadnik, ili je proslavljen u nebu ili zabačen u paklu, on ostaje svećenik do vijeka! Niko na ovom svijetu ne može skinuti s njegove duše pečata, što ga je utisnuo Duh Sveti kod ređenja.

O, kada b. ovakovo poznavanje svećeništva proniklo srca svih vjernika!

NAŠI POKOJNICI

1. **Nikola Vučinovac,** župnik u miru, svećenik zagrebačke Nadbiskupije. Rođen 1884., umro 1. IX. o. g. na Rijeci, pokopan na Trsatu.

2. **Don Ante Braškić,** dugogodišnji župnik Vranjica, umro 30. IX. o. g. u Splitu. Bio je u zadnje vrijeme koralni vikar u Splitu.

3. **Fra Špiro Jerkunica,** dugogodišnji pomoćnik blagopokojnog O. Bernardina Škrivanića, umro 22. IX. o. g. u Splitu u 79 godini života.

4. **Msgr Matija Proštenik,** apostolski pronotar i prepošt čazmanskoga kaptola. Umro u 78 godini života 23. rujna o. g.

5. **Msgr Ignjat Horat,** apostolski protonotar, ravnatelj Nadbiskupskog konvikta u m. i počasni grad. Požege. Umro u 86. godini života 3. listopada ove godine.

6. **Stjepan Kovačić,** župnik u Molvama. Umro u 79. godini života u Staroj Gradiški 17. rujna o. g.

7. **Vid Sanjek,** upravitelj župe u Sv. Iliji Obrešu. Umro u 48. godini života 22. listopada o. g.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko Književno Društvo sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Dr. Pavao Lončar, kanonik, Zagreb, Kaptol 14. — Tisak »Štamparije novina« Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 4—966031. Pretplata iznosi: godišnje 100.— Din; polugodišnje 50.— Din; tromjesečno 25.— Din; pojedini broj 2.— Din. — Adresa uprave: Trg Kralja Tomislava 21.